အမရပူရ

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

အမှတ် (၂၇) ကျမ်းစာ

အင္ဌသာလိနီဘာသာဋီကာ

နှင့်

မူလဋီကာနိဿယ

(တတိယအုပ်)

အင္ဌသာလိနီအင္ဌကထာကို နိဿယအဓိပ္ပာယ်

စုံလင်စွာ တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။

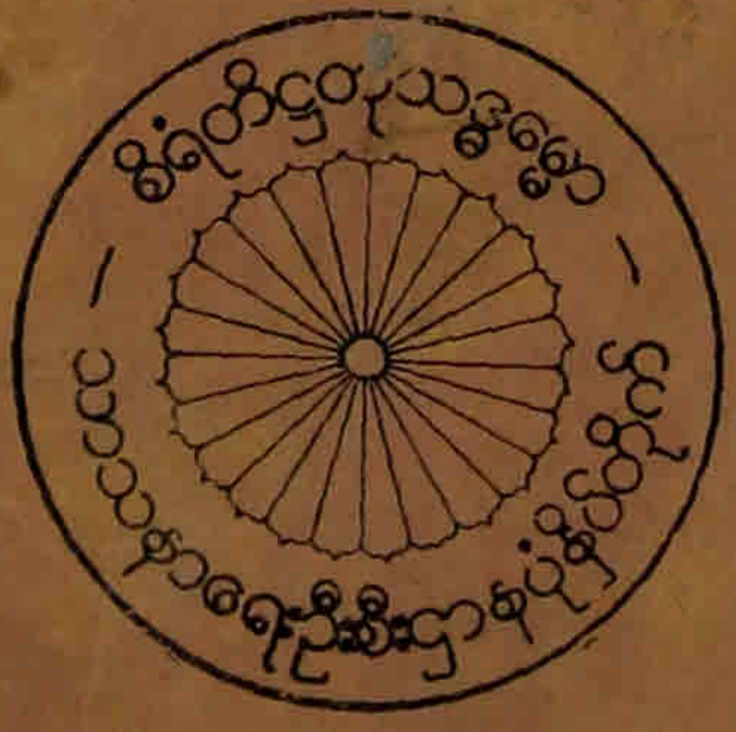

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ ၂၅၄၆ ကောဇာ ၁၃၄၄ ဇန္ဓဝါရီလ ၁၉၈၃

စာကြည့်ခန်း

၁၂၄၅

၁၉၃၇၉

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၂၇) ကျမ်းစာ

အဌသာလိနီဘာသာဋီကာ

[နောက်ပိုင်း၌ မူလဋီကာနိဿယနှင့် တွဲထားပါသည်။]

တတိယအုပ်

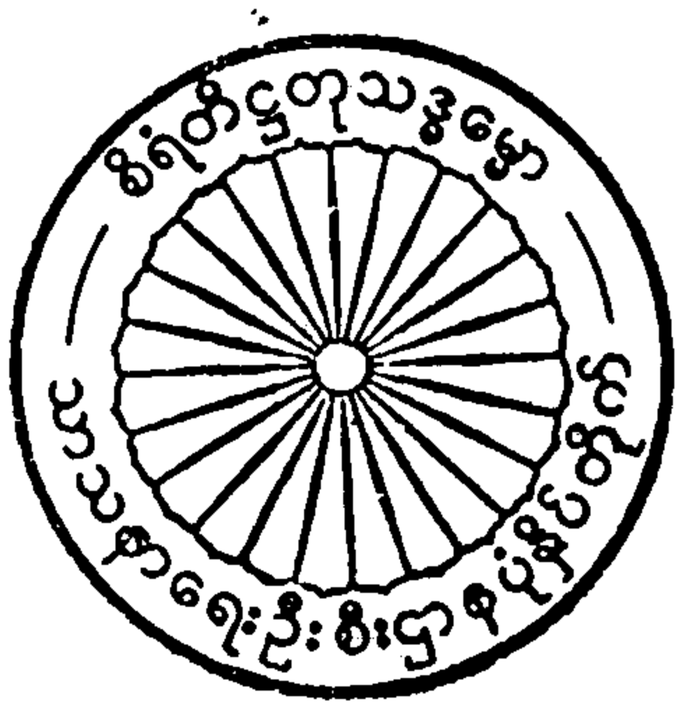

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ—၂၅၂၆ ကောဇာ—[illegible] ခရစ်—၁၉၈၃
အဌသာလိနီ (ဂ) စာ

ဒုတိယအကြိမ်

—

အုပ်ရေ - ၃၀၀၀

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာရေးဦးစီးဌာနအတွက် ဦးတင်မောင် (ဝ၂၅၆-မြ) စာပေပေါင်းကူး စာပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၉၀ အော့, ဘီ၊ ဝဇယန္တာလမ်း၊ (ဂ)-ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့၊ ရန်ကုန် (ဖုန်း-၅၅၉၁၅) က ပုံနှိပ်၍၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင် (ဝ၂၅၂၇) က ထုတ်ဝေသည်။

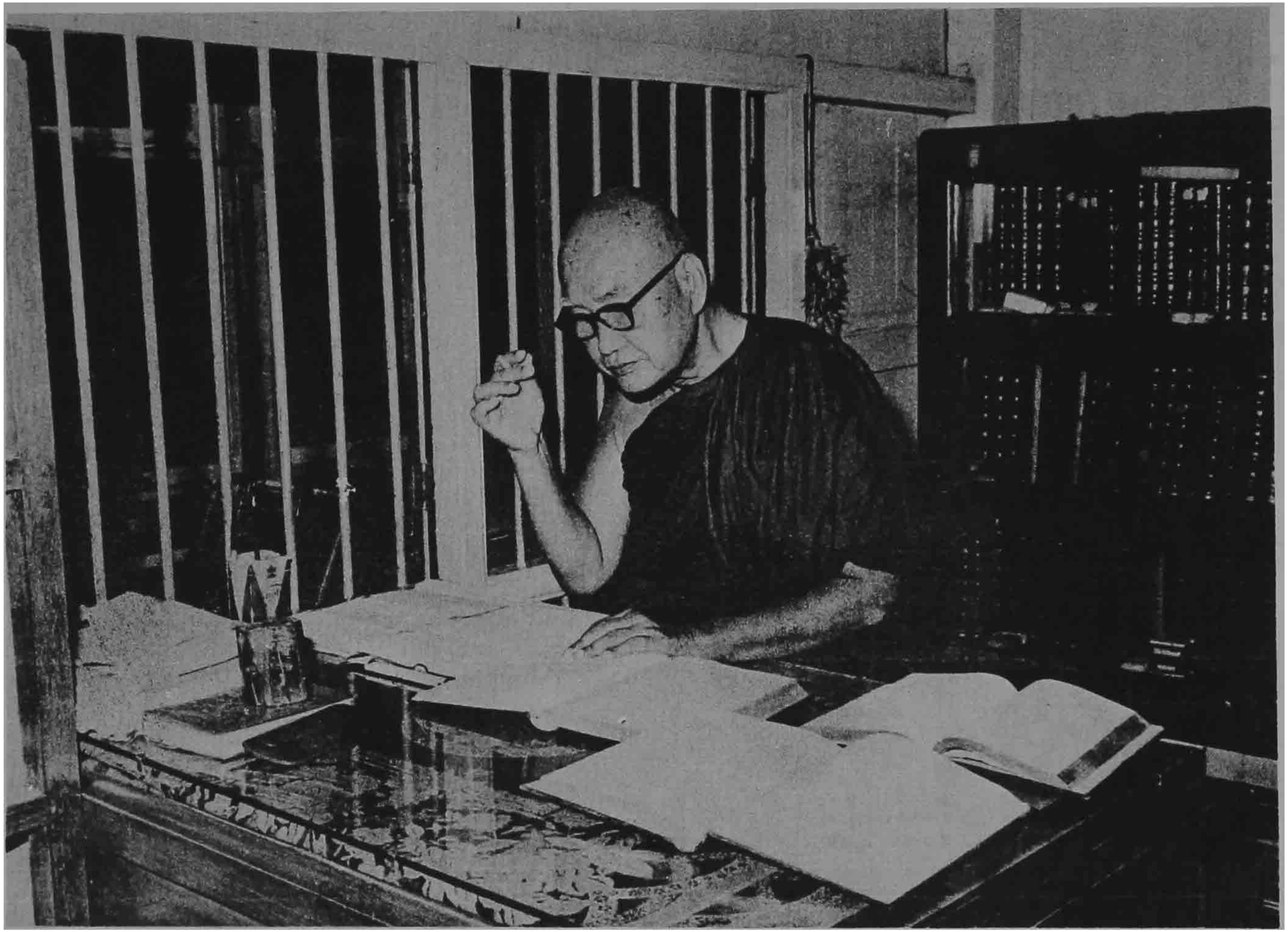

မှတ်ဖွယ် အကွရာစဉ် မာတိကာ

အကွရာစဉ်		စာမျက်နှာ
အင်္ဂဝိဇ္ဇာပါဌကော	....	.... ၅၅
အညာဏုပေက္ခာ	....	.... ၄၃
အညာတာဝိန္ဒြိယ်	....	.... ၃၄၅
အညိန္ဒြိယ်	....	.... ၂၀၄
အတ္တဘာဝ၏ ဝိဂ္ဂဟ	....	.... ၃၅၆
အဓိကာရ	....	.... ၁၄
အဓိမုစ္စနဌေန	....	.... ၃၅
အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေ	....	.... ၁၄၂
အနညာတံ၏ ကံ	....	.... ၁၃၅
အနန္တန္တိမနသိကာတဗ္ဗ	....	.... ၉၄
အနဘိသမယော	....	.... ၂၄၅
အနူပဒမ္မေဝိပဿနာ	....	.... ၁၀၆
အနူပ ပရိက္ခာ	....	.... ၂၃၃
အနေကေ (ကာ)	....	.... ၅၅
အပစ္စက္ခကမ္မံ	....	.... ၂၄၃
အပဏ္ဏကဏ် အနက်	....	.... ၄၉၁
အပဏိဟိတ	....	.... ၁၅၃
အပ္ပမညာ	....	.... ၆၁
အဘိဘာယတန	....	.... ၂၃
အဘိသခ်ါရ ဝိညာဏ	....	.... ၁၉၅
အယာထာဝဒိဋ္ဌိ	....	.... ၂၂၈
အရတိဝိဃာတ	....	.... ၄၆
အရူပသမာပတ်၏ အကျိုး	....	.... ၄၄၉
အသတိယစိတ္တေ	....	.... ၂၃၄
အသနိပါတောဝိယ	....	.... ၂၅၃
အသမ္မောဓော	....	.... ၂၄၆
အသုစိမဏ္ဍပေလဂ္ဂေါ	....	.... ၁၁၂
အသု (အဿု) ရောပေါ	....	.... ၂၆၁
အာဂန္တုကဘဝင်ဌ် မှတ်ဖွယ်	....	.... ၃၁၈
အာဂမနဝသေနပိ	....	.... ၁၆
အာဒါသမဏ္ဍလံ	....	.... ၄၂၅
အာဘိသမာစာရိကဝတ္တံ	....	.... ၃၅၂
အာယသ္မာ သာရိပုတ္တောအပိ	....	.... ၁၀၅
အာရတ (တိ) ဝိရတ (တိ)	....	.... ၃၄၃
အာရတိ စသည်	....	.... ၁၄၅

အာရဗ္ဘနှင့် အာရမဏ	....	.... ၃၉၈
အာရုံတခုက ဒွါရ ၂-ပါးထင်	....	.... ၃၂၁
အာသပ္ပနာ	....	.... ၂၆၇
ဥဒ္ဓစ္စစိတ်နှင့် အပါယ်ပဋိသန္ဓေ	....	.... ၂၇၁
ဥဒ္ဓစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာစိတ်	....	.... ၂၆၉
ဥဒ္ဓုမာတက်	....	.... ၆၄
ဥပါယ, ဟေတု, ကာရဏ	....	.... ၇၆
ဥပေက္ခာ၏ အဝေး အနီးရန်	....	.... ၅၄
ဥမာပုပ္ပသမာန်	....	.... ၄၂၁
ဥသဒကိတ္တန မှတ်ချက်	....	.... ၂၉၁
ဥဿာရဏာယ	....	.... ၂၅၃
ဦးကာသိရမတ္တံ	....	.... ၃၉၂
ဧကံ ဘဝံ	....	.... ၁၉၃
ဧကန် အဝိနိဘုတ္တ	....	.... ၄၂၀
ကခ်ါယနာ	....	.... ၂၆၅
ကဋ္ဌုကဋ္ဌုကတာ	....	.... ၂၅၉
ကဋ္ဌမုခစသော မြွေ ၄-မျိုး	....	.... ၃၆၈
ကတတ္တာ, ဥပစိတတ္တာ	....	.... ၂၇၃,၄
ကန္တာရ	....	.... ၂၄၁
ကမ္ဘာမြေကြီး၏ ပုံသဏ္ဌာန်	....	.... ၅၆၁
ကမ္ဘဒွါရာနိ	....	.... ၁၂၁
ကရုဏာ၏ အနီး အဝေးရန်	....	.... ၅၁
ကရုဏာ၏ စစနတ္ထ	....	.... ၄၄
ကသိဏုဂ္ဆါဋိမ	....	.... ၉၁,၉၃
ကသိုဏ်း ၈-ပါးသာ ဟောတော်မူ	....	.... ၂၂
ကိသ္မိဉ္စိ ပရိယာယေ	....	.... ၅၉
ကုက္ကုစ္စံ	....	.... ၂၆၀
ကုမဂ္ဂ	....	.... ၂၄၃
ကုသလာနူဂတိကံ	....	.... ၃၄၀
ကုဟနဝတ္ထု	....	.... ၁၅၂
ကေနဋ္ဌေန	....	.... ၃၅
ကောဌာသပုဒ်အနက်	....	.... ၃၅၉
ကောတုဟလမင်္ဂလာဒိ	....	.... ၂၂၇
ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝေါ	....	.... ၂၆
ဂဏနသင်္ဟဋ္ဌ မှတ်ဖွယ်	....	.... ၃၈၆
ဂဟဏိ (ဝမ်းမီး)	....	.... ၂၈
ဂဟန	....	.... ၂၄၁
ဂါမိလော (ရွာသားကလေး)	....	.... ၃၂၀

ဂုဋ္ဌ, ဖာဏိတ, သက္ကရ	...	.... ၈၇
ဂေဟသိတ	....	.... ၅၀
ဂေါတ္တစရဏာနီ	....	.... ၁၂၁
ကျောလောကစသည်	....	.... ၃၂၇
ကျေ ၅-မျိုး	....	.... ၃၀၇
စကျေ့ဝိညာဏ်၌ ကျေ့အကျိုး	....	.... ၂၇၄
ငလျှိုက်ကံ	....	.... ၂၆၁
စတုဝေသာရဇ္ဇံဉာဏ်	....	.... ၂၀
စလတိ (ပဋိပဒါ)	....	.... ၁၉၆
ဇိတ္တသေ စိတ္တာဓိပတေယျ	....	.... ၁၂၂
ဆန္ဒစသည်မှ တပါး၌ အဓိပတိမရ	....	.... ၄၀၅
ဆမ္ဘိတတ်ံ	....	.... ၂၆၃
တတ္ထ (တထာ) ဟိနသ္မိံ	....	.... ၁၂၀
တဒနုဓမ္မတာသတိ	....	.... ၁၅
တိတ္ထာယတနံ	....	.... ၂၄၄
တေလဉ္ဇနရောဂေါ	....	.... ၂၃၁
ထိနံ, မိဒ္ဓံ	....	.... ၂၅၀
ဒသဗလဉာဏ်	....	.... ၂၀
ဒါသဗျံ	....	.... ၂၆၀
ဒိဋ္ဌဂတ၏ အနက် ၃-မျိုး	....	.... ၁၂၉
ဒိဋ္ဌဂတာနံ	....	.... ၁၂၃
ဒိဋ္ဌနှင့်မာန စူပုံ	....	.... ၄၀၆
ဒီဃရဿစသော အခေါ်	....	.... ၄၂၃
ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ စသည်	....	.... ၁၀
ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ(လောကုတ္တရာအတွက်)	....	.... ၄၃၂
ဒုဋ္ဌံ(ဒုဋ္ဌု)မနော	....	.... ၂၅၅
ဒုမဇံ	....	.... ၂၄၃
ဒွေဘဝေ	....	.... ၁၉၃
ဒွေဠှကံ	....	.... ၂၆၆
နာရာယန ဝိရာဇန	....	.... ၂၅၂
နိကန္တိခဏ ယူပုံတမျိုး	....	.... ၅၁၉
နိဒ္ဒေါသ ဘာဝ (ခြင်္ဂာ)	....	.... ၅၃
နိဗ္ဗာယေန	....	.... ၅၀
နိယာမ ၅-ပါး	....	.... ၃၀၃
နိယျာနိကံ	....	.... ၁၂၆
နိလ္လောလုပ္ပစာရော	....	.... ၆၉
ပကိဏ္ဏက ကထာ	....	.... ၄၂
ပစလာယသိနော	....	.... ၁၉၃

ပစလာယိကာ	....	....	၂၅၁
ပစ္စနီက	....	....	၁၆၄
ပဋ္ဌကနည်း, စဘုက္ကနည်း	....	....	၂
ပဋ္ဌကနည်း ဒုတိယချာန်	....	....	၄၃၁
ပဋ္ဌဝဏ္ဏာနံ၌ ဝဏ္ဏအနက်	....	—	၄၁၈
ပဋိစသညာနံ	....	....	၈၀
ပဋိပက္ခ	....	....	၁၆၄
ပဋိပတ္တိအန္တရာယ်ပြုတရား	....	....	၂၆၄
ပဘိဟာရ (တံခါးစောင့်)	....	....	၃၂၂
ပဘိန္ဒ ပဋိသမ္ဘိဒေါ	....	....	၂၀
ပရာယတ္တ (သောဓနေ+အာယတ္တ)	....	....	၄၉၄
ပရိဏာမ	....	....	၁၆၉
ပရိဏာယကဋ္ဌ	....	....	၃၉၅
ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တကမေဝ	....	....	၂၆၅
ပဟာနသံဝရ	....	....	၂၂၆
ပါသာဒတလသာဋ္ဌိကာ	....	....	၁၁၀
ပါဋ္ဌိတော်ပါဋ္ဌ စိစစ်	....	....	၁၁၈
ပိဋ္ဌိဘဝင်	....	....	၃၀၀
ပီဌသပ္ပိ	....	....	၃၂၅
ပုပ္ပဆဋ္ဌက၏ အကျိုးမြင်	....	....	၇၂
ဗောဇ္ဈင် (ဗောဓိ+အင်)	....	....	၁၃၈
ဗျာပါဒေါ	....	....	၂၅၈
ဗြဟ္မုတ္တမေန	....	....	၄၂
ဘင်မတ္တမ္ပိ နတ္ထိ	....	....	၉၈
ဘတ္တဝမိုစာကံ	....	....	၃၀
ဘသ္တာ (တြာ)	....	....	၆၃
ဘာဝေတိ ဝမေုတိ	....	....	၁၂၆
ဘုရားအလောင်း၏ ပဋိသန္ဓေစိတ်	....	....	၂၈၈
ဘူမိလဒ္ဓ ဝဋ္ဌသေတု သမုဂ္ဂါတ	....	....	၁၉၀
မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ	....	....	၁၅၅
မန္ဒထာမဂတ	....	....	၃၃၀
မနောဝေဋ္ဌ ဝေ၏ မတ္တအနက်	....	....	၂၈၀
မဟဂ္ဃသော	....	....	၃၀
မဟာဂဇံနာမ	....	....	၃၅၅
မဟာတိဿ၏ အဋ္ဌိက ကမ္မဋ္ဌာန်း	....	....	၇၃
မဟာဘူတာနိ အဖွင့်	....	....	၃၆၁
မဟာဝိပါက်၌ ကမ္မဒွါရစသော အပြားမရှိခြင်းအကြောင်း		....	၂၈၅
မဟာဝိပါက်၌ သခ်ါရအပြား	....	....	၂၈၆

မာန၏ ဒိဋ္ဌိအရာ၌ စာည်ပုံ	....	....	၂၀၈
မိခင်ဥပမာနှင့်ဗြဟ္မဝိဟာရ	....	....	၅၉
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်ကြောင်း	....	....	၂၂၅
မိစ္ဆာဓိမောက္ခ	—	....	၂၃၄
မုဒိတာ၏အနီးအဝေးရန်	....	—	၅၂
မုဒိတာ၏ ဝစနတ္ထ	....	....	၄၄
မူလဝိဘင်္ဂ	—	—	၂၉၈
မေတ္တာ၏ အနီးအဝေးရန်	....	....	၄၉
မေတ္တာ၏ ဝစနတ္ထ	....	....	၄၃
မွေးပြီး နဲနဲကြီးမှ တဒါရုံဖြစ်	....	....	၂၉၅
ရာဂစရိတဘေဒ	—	—	၇၀
ရူပသညာနံ	—	—	၇၇
ရောဂိနောဏ် အန်ဆေးအကျိုး	....	—	၇၃
လက္ခဏာရမဏော	....	—	၁၆၇
လဂ္ဂီ	—	....	၂၄၈
လဗိမာန်မှတ်ချက်	....	....	၄၂၅
လီန,ပတိဋ္ဌာန,အာယူဟန	....	....	၁၃၈
လောကနာသကအနက်	....	—	၂၃၉
လောကုတ္တရာ၏ ဝစနတ္ထ	....	....	၁၂၅
လောလုပ္ပတဏ္ဍာ	....	....	၃၅၂
လောဟိတက် စသည်	....	....	၆၇
ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ	....	—	၁၄၄
ဝဏ္ဏနိဘာ	....	....	၄၂၁
ဝဋ္ဌဋ္ဌနက ပဝတ္တိ	....	....	၃၅၁
ဝဋ္ဌဋ္ဌနဋ္ဌ	....	—	၃၉၆
ဝါတပုပ္ပံ	—	....	၃၄၉
ဝိက္ခာယိတက်	....	....	၆၆
ဝိစ္ဆိဒ္ဒက်	....	....	၆၅
ဝိဓာ၏ အနက်များ	....	....	၃၈၃
ဝိနီလက်	—	....	၆၅
ဝိပရိယာသ	—	....	၂၄၄
ဝိပွလ္လတ္ထဂ္ဂါဟော	....	....	၂၄၄
ဝိပုပ္ပက်	....	....	၆၅
ဝိမာနံ	....	....	၄၂၄
ဝိမောက္ခ	....	....	၁၅၈
ဝိရတိ ၃ ပါး၏ အနက်ပြ	....	....	၁၃၆
ဝိသပွနရသော	....	....	၂၅၇
ဝိသပွနရသော	....	....	၄၉၃

ဝိသယ, ဂေါစရ	....	....	၄၂၇
ဝိသသံသဋ္ဌ ပူတိမုတ္တ	....	....	၂၅၃
ဝိသုကာယိက်ိ	....	....	၂၄၂
ဝုဋ္ဌော ၂ ကြိမ် ၃ ကြိမ် မသင့်	....	....	၅၂၃
ဝေရမဏိ	....	....	၁၄၅
ဝေလာ အနတိက္ကံမော	....	....	၁၄၃
သက္ကရာ, သက္ခရာ	....	....	၈၈
သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် သီလဗ္ဗတပရာမာသ	....	....	၁၂၈
သခ်ါရာရမဏ	....	....	၁၆၃
သခ်ါရာဝသေသ သမာပတ္တိ	....	....	၁၀၁
သင်္ဂဟသဒ္ဓါ၏ အနက်များ	....	....	၃၈၄
သဂုဏ	....	....	၁၆၃
သတ္တဘဝေ	....	....	၁၉၂
သတ္တမဇော၏အစွမ်း	....	....	၄၈၁
သတိသံဝရ	....	....	၂၂၆
သမ္ပတ္တ, အသမ္ပတ္တ ဂေါစရ	....	....	၄၁၀
သမ္ပန္နဂဟဏိကော	....	....	၂၈
သဗ္ဗ ၂ မျိုး	....	....	၃၃၈
သဘာဝ	....	....	၁၆၃
သမ္ဘာဝေတွာ၏အနက်	....	....	၆၀
သမ္ဘာအာဇီဝ၏ ဝေါဒါန	....	....	၄၆၄
သမာပန္န, ဥပပန္န	....	....	၈၀
သမ္မာဝါစာ၏ သိမ်းသွင်းပုံ	....	....	၄၆၃
သရသ	....	....	၁၆၃
သရီရသဘာဝပတ္တိ	....	....	၆၉
သဝိဂ္ဂဟ, သနိမိတ္တ	....	....	၁၆၀
သိတံ ပါတွာကာသိ	....	....	၃၅၃
သုညဲ, သုညတ	....	....	၁၅၄
သူနဘာဝေန	....	....	၆၃
သေဋ္ဌတ္ထေန (ဗြဟ္မ)	....	....	၅၃
သေမှော ဂုဋ္ဌော	....	....	၂၃၃
သောတပတိဘအဓိပ္ပါယ်	....	....	၅၀၉
သံသယော	....	....	၂၆၃
ဟတဝိက္ခိတ္တကံ	....	....	၆၃
ဟရိဝဏ္ဏ (သဒ္ဒလ)	....	....	၄၂၂
ဟီနကုသိုလ် စသည်အခွဲ	....	....	၁၁၆
ဟေတု ၄ မျိုး	..	....	၃၃၉

အဌသာလိနီအဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

ရူပကုသိုလ် ပဋ္ဌကနည်း

ဣဒါနိ-စတုက္ကနည်းကို အားထုတ်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ-အစရှိသော၊ ပဋ္ဌကနယော-ပဋ္ဌကနည်းကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓေါ - အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (ပဋ္ဌကနယော ဘဂဝတာ အာရဒ္ဓေါ-နည်း၊) ဣတိစေ-ဤသို့မေးအံ့၊ ပုဂ္ဂလဗျာသယဝသေန စေဝ-ပုဂ္ဂလဗျာသယ၏ အစွမ်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဘိဓမ္မာတရားကို နာယူကြသောနတ်ဗြဟ္မာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အလိုဆန္ဒ၏အစွမ်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒေသနာဝိလာသေနစ-ဒေသနာဝိလာသကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဒေသနာ တော်ကို တင့်တယ် စံပယ်စေတတ်သော ဉာဏ်တော်၏အစွမ်းကြောင့်လည်း ကောင်း၊ [ကသ္မာကို ကြည့်၍ ဟိတ်အနက်ပေးလိုက်သည်၊] (ပဋ္ဌကနယော ဘဂဝတာ အာရဒ္ဓေါ-ပြီ။)

ကိရ-ချဲဦးအံ့၊ သန္ဒိသိန္ဒဒေဝ ပရိသာယ - တပေါင်းတည်း ထိုင်နေသော နတ်ဗြဟ္မာပရိသတ်တွင်၊ ကေစွာနံ-အချိုကုန်သော၊ ဒေဝါနံ-နတ်ဗြဟ္မာတို့အား၊ ဝါ - နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ စိတ်၌၊ (ဥပဋ္ဌာသိ၌စပ်၊) ဝိတက္ကောဧဝ - သည်သာ၊ သြဋ္ဌာရိကတော-ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာသိ-ထင်လာပြီ၊ ဝိစာရပီတိ သုခ စိတ္တေကဂ္ဂတာ - ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, စိတ္တေကဂ္ဂတာတို့သည်၊ သန္တတော-ငြိမ်သက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဥပဋ္ဌာသုံ-ထင်လာကုန်ပြီ၊) တေသံ-ထိုနတ် ဗြဟ္မာတို့အား၊ သပ္ပာယဝသေန-လျောက်ပတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သတ္ထာ-သည်၊ စတုရဏ်ကံ-၄ ပါးသောအင်္ဂါရှိသော၊ အဝိတက္ကံ-ဝိတက်မရှိသော၊ ဝိစာရမတ္တံ-ဝိစာရမျှသာရှိသော၊ ဒုတိယဗျာနံ နာမ-ဒုတိယစျာန်မည်သည်ကို၊ ဘာဇေသိ-ဝေဖန်တော်မူပြီ၊ ကေစွာနံ-အချိုသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား၊ ဝါ-၌၊ ဝိစာရော-သည်၊ သြဋ္ဌာရိကတော ဥပဋ္ဌာသိ၊ ပီတိသုခစိတ္တေကဂ္ဂတာ-တို့သည်၊ သန္တတော-ဖြင့်၊ (ဥပဋ္ဌာသုံ)၊ တေသံ-ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့အား၊ သပ္ပာယဝသေန-ဖြင့်၊ တိဝဏ်ကံ-၃ ပါးသောအင်္ဂါရှိသော၊ တတိယဗျာနံနာမ-ကို၊ ဘာဇေသိ၊ ကေစွာနံ-တို့အား၊ ဝါ-၌၊ ပီတိ-သည်၊ သြဋ္ဌာရိကတော ဥပဋ္ဌာသိ၊ သုခစိတ္တေကဂ္ဂတာ သန္တတော (ဥပဋ္ဌာသုံ)၊ တေသံ-တို့အား၊ သပ္ပာယဝသေန-ဖြင့်၊ ဒုဝဏ်ကံ-၂ ပါးသော

အင်္ဂါရှိသော၊ စတုတ္ထဈာနံ နာမ-ကို၊ ဘာဇေသိ-ကေစ္စာနံ, သုခံ-သည်၊ ဩဋ္ဌာရိကတော ဥပဋ္ဌာသိ၊ ဥပေက္ခာ စိတ္တေ ကဂ္ဂတာ-တို့သည်၊ သန္တတော, (ဥပဋ္ဌာသုံ)၊ တေသံ, သပ္ပါယဝသေန-ဖြင့်၊ ဒုဝင်္ဂိကံ-သော၊ "ဒုဝင်္ဂိကမေဝ" ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၊ နောက်၌ရှိလတ္တံ.။] ပဉ္စမဈာနံနာမ-ကို၊ ဘာဇေသိ၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ဒေသနာ ဝိလာသမှရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော)ပုဂ္ဂလဈာ-သယော-တည်း၊ (အဘိဓမ္မာတရားကို နာယူကြသော နတ်ဗြဟ္မာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလိုဆန္ဒ ကွဲပြားပုံတည်း။)

ပန-ကား၊ ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ-အကြင်သဗ္ဗညုတဉာဏ်မြတ် ဓမ္မဓာတ်၏၊ ဝါ-ကို၊ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ-ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒေသနာ-ဒေသနာတော်သည်၊ ဝိလာသပ္ပတ္တာ နာမ-တင့်တယ် စမ္ပယ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သာ(ဓမ္မဓာတု)-ထို သဗ္ဗညုတဉာဏ်မြတ် ဓမ္မဓာတ်ကို၊ တထာဂတဿ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သုဋ္ဌု-ကောင်းစွာ၊

ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ။ ။ဓမ္မဓာတုယာကို "သဗ္ဗညုတဉာဏဿ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ဓမ္မဓာတ်တရားအများတို့တွင် ဤနေရာ၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟူသော ဓမ္မဓာတ်ကို ယူပါ-ဟူလို၊ "ဓမ္မေ-သိသင့်သိထိုက်သော ဉေယျတရားတို့ကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်ရွက်သိမှတ်တတ်၏၊ ဣတိ, ဓမ္မဓာတု"ဟု ပြု၊ ယင်းဉာဏ်တော်ဖြင့် ဒေသေတဗ္ဗ ဓမ္မတို့၏ ဟောထိုက်သော အထူးအပြားကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထိုအပြားအားလျော်စွာ ဟောပြောမှုဒေသနာကိုလည်း သတ်မှတ်တော်မူနိုင်၏၊ [ပဏာမဂါထာ၌ပြခဲ့သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏အစွမ်း ၃ ပါးတွင်"ဒေသေတဗ္ဗပကာရဇာနန"ဟူသောအစွမ်းကို ဆိုလိုသည်။]

ဒေသနာ ဝိလာသပ္ပတ္တာနာမ။ ။[ဝိလာသ၏ အနက်ကို ဟေတု သမ္ပယုတ္တ ဒုက်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ထိုဒေသေတဗ္ဗတရားတို့၏ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ နည်းစုံအောင် သိတော်မူနိုင်ခြင်း, ထိုသို့ဟောထိုက်သောအပြားရှိသမျှကို ဟောပြတော်မူနိုင်ခြင်းကို "ဒေသနာ ဝိလာသ"ဟု ထိုဒုက်၌ ဋီကာဖွင့်ခဲ့ပြီ။["ဒေသနာ+ဝိလာသပ္ပတ္တာ နာမ, ဝိလာသပ္ပတ္တော နာမ"ဟု မူ ၂ မျိုး ရှိ၏၊ ရှေ့မူကို အနက်ပေးထားသည်။

မှတ်ချက်။ ။ပဉ္စကနည်း၌ ဒုတိယဈာန်သည် စတုက္ကနည်းဝယ် ဒုတိယဈာန်သို့ ဝင်၏၊ တတိယဈာန်ကား စတုက္ကနည်းက ဒုတိယဈာန်နှင့် ထပ်တူတည်း၊ ထို့ကြောင့် သင်္ဂြိုဟ်၌ တတိယဈာန်ကို "ဒုတိယဈာန်ဘုံ၌ အကျိုးပေး၏"ဟု ဆိုသည်၊ ဤသို့ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် ၂ မျိုးလုံးက ဒုတိယဈာန်ဘုံ၌ အကျိုးပေးရသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာ ၂ မျိုးရှိနေရကား, သုတ္တန်ပါဋိတော်များ၌ ဒုတိယဈာန်ဘုံကို "နာနတ္တသညီ သတ္တဝါတို့၏နေရာဘုံဌာန"ဟု ဟောတော်မူသည်၊ သညာချင်းမတူသော်လည်း ခန္ဓာကိုယ်ပုံသဏ္ဌာန်မှာ အလုံးအရပ်တမျိုးတည်းသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဒုတိယဈာန် ဗြဟ္မာများကို"ဧကတ္တကာယ သတ္တဝါ"ဟုလည်း ဆိုရသည်။[ဤဧကတ္တကာယနာနာတ္တသညီ သတ္တာဝါသနှင့်စပ်၍ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို သတ္တကအဂုံတ္တိုရ်-မဟာယညဝဂ်, ဝိညာဏ ဋိတိသုတ်၌လည်းကောင်း, နဝကအဂုံတ္တိုရ်-သတ္တဝါသဝဂ်-သတ္တဝါသသုတ်၌လည်းကောင်း ရှုပါ။]

ပဋိဝိဒ္ဓါ-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီ၊ [ဤသို့ ကောင်းစွာ ထိုး၍ ထွင်း၍ သိတော်မူနိုင်သည်ကိုပင် ရှေးနိဿယဌ္ဌ ''လုံမစောက် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီ''ဟု ပေးသည်၊ လုံမကြီးဖြင့် အောက်သို့ စောက်ထိုးစိုက်၍ ထိုးလိုက်ဆကဲ့သို့ ထိုးထွင်း၍သိတော်မူသည်-ဟူလို။] တသွာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သမ္မတုတ ဉာဏ်မြတ် ဓမ္မဓာတ်၏ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဉာဏမဟတ္တတာယ-ဉာဏ်တော်၏ကြီးကျယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒေသနာ ဝိဓာနေသု - ဒေသနာကို စီစဉ်ခြင်းတို့၌၊ (တရား ဆင်နည်းတို့၌၊) ကုသလော-ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ဒေသနာ ဝိလာသပ္ပတ္တော-ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ် စံပယ်စေတတ်သော ဉာဏ်တော်၏အစွမ်းသို့ရောက်တော်မူသော၊ သာတ္ထာ-သည်၊ ယံ ယံ အင်္ဂ-အကြင်အကြင် ဗျာန်အင်္ဂါကို၊ လဇ္ဇတိ၊ ရအပ်၏။ တသာ တသာ-ထိုထိုဗျာန်အင်္ဂါ၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ယထာ ယထာ-အကြင်အကြင် သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဒေသနံ-ဒေသနာတော်ကို၊ နိယမေတုံ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ၊) ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိဒတော်မူ၏၊ တထာ တထာ-ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဒေသနံ-ကို၊ နိယမေတိ-ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏၊ဣတိ-ကြောင့်၊ သော-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣဓ-ဤပဋ္ဌက နည်းဌ္ဌ၊ ပဋ္ဌင်္ဂိကံ-၅ ပါးသောအင်္ဂါရှိသော၊ ပဌမဗျာနံ-ကို၊ ဘာဇေသိ၊ စတုရင်္ဂိကံ-သော၊ပေ၊ ဘာဇေသိ၊ တိဝင်္ဂိကံ,တတိယဗျာနံ-ကို၊ ဘာဇေသိ၊ဒုဝင်္ဂိကံ, စတုတ္ထဗျာနံ-ကို၊(ဘာဇေသိ၊) ဒုဝင်္ဂိကမေဝ-ဒုဝင်္ဂိကပင်ဖြစ်သော၊ပဉ္စမဗျာနံ-ကို၊ ဘာဇေသိ၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဒေသနာ ဝိလာသောနာမ-မည်၏၊ (ဒေသနာကို ကင့်တယ်စံပယ်စေတတ်သော ဉာဏ်တော်၏အစွမ်း မည်၏။)

အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ တဓေယော မေ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ သမာဓိတ္တိ-ဟူ၍၊ သုတ္တန္တေ-၌၊ တဓေယော-နှ်သော၊ ယေ သမာဓိ-အကြင် သမာဓိတို့ကို၊ ဒေသိတာ-အပ်ကုန်ပြီ၊ တေသု-ထို ၃-ပါးသောသမာဓိတို့တွင်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်စတုက္ကနည်းဌ္ဌ၊ သဝိတက္က သဝိစာရော - ဝိတက်နှင့်လည်း တကွဖြစ် ဝိစာရနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သမာဓိ - ကိုလည်းကောင်း၊ [ပဌမဗျာန် သမာဓိကို ဆိုသည်၊] အဝိတက္က အဝိစာရော-ဝိတက်လည်းမရှိ ဝိစာရလည်းမရှိသော၊ သမာဓိ-ကိုလည်းကောင်း၊ [ဒုတိယဗျာန်စသော သမာဓိကို ဆိုသည်၊]

တဓေယော၊ပေ၊ ဘမာဓိ။ ။သုတ္တန်ပါဠိတော်များဌ္ဌ ပဋ္ဌက နည်းဟု တိုက်ရိုက်မဟောပါ၊သို့သော် သမာဓိ(ဗျာန်)၃ မျိုးကို ပြရာဌ္ဌ ''အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တောသမာဓိ'' သည် ဤအဘိဓမ္မာပဋ္ဌကနည်းဌ္ဌ ပြအပ်သော ဒုတိယဗျာန်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် သုတ္တန်ပါဠိတော်များဌ္ဌ ပဋ္ဌကနည်းကို ထုတ်ပြနိုင်သည်သာဟု မှတ်ပါ။[နနု စ သုတ္တန္တေ စတ္တာရိယေဝ ဗျာနာနိ ဝိဘတ္တာနိတိ ပဋ္ဌကနယော နတ္ထိယေဝါတိ၊ န သဝိတက္က သဝိစာရော သမာဓိတိ အာဒိနာ သမာဓိတ္တယာပဒေသေန ပဋ္ဌကနယသ လဇ္ဇမာနတ္တာ၊-အနုဋီကာ။]

ဘာဇေတွာ - ဝေဖန်တော်မူ၍၊ ဒဿိတော - ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တော - ဝိတက်ကား မရှိ ဝိစာရမျှသာရှိသော၊ (သမာဓိ-ကို၊) နဒဿိတော - ပြတော်မမူအပ်သေး၊ တံ-ထိုအဝိတက္က ဝိစာရမတ္တ သမာဓိကို၊ ဒဿေတုမ္ပိ - ပြတော်မူခြင်းငှါလည်း၊ အယံ ပဉ္ဇကနယော-ကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓေါ-ပြီ၊ ဣတိ, ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ-ထိုပဉ္ဇကနည်း၌၊ [ရှေကိုကြည့်၍ စွဲသည်၊ ယောဇနာ၌ "ဓတ္ထ-ထိုပဌမဈာန နိဒ္ဒေသ အစရှိသည်တို့တွင်" ဟု နောက်ကိုကြည့်၍ စွဲလေသည်၊] ဒုတိယဈာန နိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဖဿာဒီသု-ဖဿအစရှိသောတရားတို့၌၊ ပရိဟာယတိ၌စပ်၊) ဝိတက္ကမတ္တံ-ဝိတက်မျှသည်၊ ပရိဟာယတိ - ယုတ်လျော့၏၊ [မတ္တဖြင့် ဝိစာရကို ကန့်၊ စတုက္ကနည်းတုန်းက ဒုတိယဈာန နိဒ္ဒေသဝယ် ဝိတက် ဝိစာရ ၂ ပါးလုံးယုတ်လျော့သော်လည်း ဤပဉ္ဇကနည်းဝယ် ဒုတိယဈာန နိဒ္ဒေသ၌ ဝိတက်သာ ယုတ်လျော့သည်-ဟူလို၊] ကောဌာသဝါရေ-၌၊ စတုရင်္ဂိကံ ဈာနံ ဟောတိ၊ (စတုရင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊) အယမေဝ-ဤပါဋ္ဌိရပ်သည်သာ၊ ဝိသေသော-ထူး၏၊ သေသံ-သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော အစီ အရင်သည်၊ ပဌမဈာနသဒိသမေဝ-တူသည်သာ။

စ-ဆက်၊ စတုက္ကနယေ-၌၊ ယာနိ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထာနိ-အကြင်ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် စတုတ္ထဈာန်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တာနေဝ-ထိုဒုတိယဈာန် တတိယဈာန် စတုတ္ထဈာန်တို့သည်ပင်၊ ဣဓ-ဤပဉ္ဇကနည်း၌၊ တတိယ စတုတ္ထ ပဉ္ဇမာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တေသံ-ထိုဈာန်တို့ကို၊ အဓိဂမပဋိပါဋိဒီပနတ္ထံ-ရခြင်း၏ အစဉ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ အယံ နယော, ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကိရ-ချဲ၊ (တနည်း) ကိရ-ပါဒကမှတပါး ပါဒကဝန္တကို ဆိုဦးအံ့၊ ဇကော-တယောက်သော၊ အမစ္စပုတ္တော-အမတ်သားသည်၊ ရာဇာနံ-ကို၊ ဥပဌာတုံ-ဆည်းကပ်ခြင်းငှါ၊ ဇနပဒတော-မှ၊ နဂရံ-သို့၊ အာဂတော-လာပြီ၊ သော-ထိုအမတ်သားသည်၊ ဇကဒိဝသမေဝ-တနေ့တည်း၌ပင်၊ (ရောက်ရာတနေ့တည်း၌ပင်) ရာဇာနံ-ကို၊ဒိသွာ-တွေ့ပြီး၍၊ပါနဗျသနေန-စီးပွားချမ်းသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော သောက်ဖွယ်ဖြင့်၊ ဝါ-သေရည် အရက်ဖြင့်၊ [နာသေသိ၌ ကရိုဏ်း၊ ရှေးနိဿယ၌ ဟိတ်အနက် ပေး၏။[သဗ္ဗံ-သော၊ ဝိဘဝဇာတံ - စည်းစိမ် ဥစ္စာအပေါင်းကို၊ နာသေသိ-ဖျက်ဆီးပြီ၊ ဇကဒိဝသံ-တနေ့သ၌၊ သုရာမဒမတ္တံ-

---

အယမေဝ ဝိသေသော။ ။စတုက္ကနည်း၏ ဒုတိယဈာန နိဒ္ဒေသ၌ ဝိတက် ဝိစာရ ၂ ပါးလုံးမပါသောကြောင့် "တိဝင်္ဂိကံ ဈာနံ"ဟု ရှိခဲ့၏၊ ဤပဉ္ဇကနည်းဒုတိယဈာန နိဒ္ဒေသ၌ ဝိတက်သာမပါသောကြောင့် "စတုရင်္ဂိကံ ဈာနံ"ဟု ရှိရသည်၊ ဤသို့ ဈာန်အတွက်သာ ထူး၏၊ မဂ္ဂအတွက်ကား မထူး၊ ထို့ကြောင့်"စတုရင်္ဂိကံ ဈာနံ ဟောတိ" ဟုသာ ရှိသင့်၏၊ "စတုရင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဟောတိ"ကား ပိုဟန်တူသည်။

မူးရစ်ကြောင်း အရက်ဖြင့် မူးရစ်နေသော၊ တံ-ထို အမတ်သားကို၊ နိစ္စောဋ္ဌံ-အဝတ်မရှိအောင်၊ ကတ္ဒာ-၍၊ ဇိဏ္ဏကဋ္ဌသာရကမတ္တေန- စုတ်ပြတ် ဆွေးမြေ့သော သင်ဖြူးမျှဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဒာ- ဖုံးအုပ်၍၊ ပါနာဂါရတော- အရက်ဆိုင်မှ၊ နီဟရိ ံသု- ထုတ်ပစ်ကြကုန်ပြီ၊ တမေနံ- ထို အရက်သမား အမတ်သားကို၊ သက်ာရကူဋ္ဌေ- အမှိုက်ပုံပေါ်၌၊ နိပဇ္ဇိတ္ဒာ- လဲလျောင်း၍၊ နိဒ္ဒါယန္တံ-အိပ်ပျော်နေသည်ကို၊ ဧကော-သော၊ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ ပါဌကော- အင်္ဂဝိဇ္ဇာကျမ်းကို ရွတ်ဖတ်တတ်သော ဆရာသည်၊ (အင်္ဂဝိဇ္ဇာကျမ်းကို တတ်သောဆရာသည်)၊ ဒိသ္ဒာ-မြင်၍၊ အယံ ပုရိသော-သည်၊ မဟာဇနဿ-များစွာသော လူအပေါင်း၏၊ အဂဿယော- မှီခိုရာသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဧသော- ဤယောကျ်ားကို၊ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗော- စောင့်ရှောက်ထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သန္နိဋ္ဌာနံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ကတ္ဒာ,မတ္တိကာယ-မြေညက်ဖြင့်၊နှာပေတ္ဒာ-ရေချိုးစေပြီး၍၊ ထူလသာဋ္ဌကယုဂံ- ထူထဲသော အဝတ်အစုံကို၊ နိဝါသာပေတ္ဒာ- ဝတ်စေပြီး၍၊ ပုန- တဖန်၊ ဂန္ဓောဒကေန- နံ့သာရေဖြင့်၊ နှာပေတ္ဒာ-ရေချိုးစေပြီး၍၊ သုခုမေန- သိမ်မွေ့သော၊ ဒုကူလယုဂေန- ဘွဲ့ဖြူအဝတ်အစုံဖြင့်၊ အစ္ဆာဒေတ္ဒာ- ဖုံးလွှမ်း၍၊ (ဝတ်ပေး၍)၊ ပါသာဒံ- ပြာသာဒ်ထက်သို့၊အာရောပေတ္ဒာ-တင်၍၊ သုဘောဇနံ-ကောင်းသောဘောဇဉ်ကို၊ ဘောဇေတ္ဒာ- စားစေ၍၊ဝါ-ကျွေး၍၊ ဆေ- လာကြကုန်၊ နံ- ထိုယောကျ်ားကို၊ ပရိစာရေယျာထ-စံပယ်စေကြကုန်၊ ဝါ- ပြုစုလုပ်ကျွေးကြကုန်၊ ဣတိ- ဤသို့ပြော၍၊ ပရိစာရကေ-အလုပ်အကျွေးတို့ကို၊ ပဋိစ္ဆာပေတ္ဒာ- လက်ခံစေ၍၊ ဝါ-အပ်နှင်း၍၊ [“ပဋိပါဒေတ္ဒာ”ဟုလည်း ရှိ၏၊ “အပ်နှင်း၍”ဟု ပေး၊] ပက္ကမိ-ဖယ်သွားပြီ။

အထ- ထိုမှ နောက်၌၊ နံ- ထိုယောကျ်ားကို၊ တေ- ထို အလုပ်အကျွေးတို့သည်၊ သယနံ- အိပ်ရာပေါ်သို့၊ အာရောပေသုံ-တင်ကြကုန်ပြီ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ပါနာဂါရဂမနပဋိဗာဟနတ္ထံ- အရက်ဆိုင်သို့သွားခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊နံ- ထိုယောကျ်ားကို၊ တာဝ-နောက် ၃-ယောက်မှ ရှေးဦးစွာ၊ စတ္တာရော- နှ်သော၊ ဇနာ-တို့သည်၊ စတူသု- လေးဖက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထပါဒေသု-လက်ခြေတို့၌၊ ဥပ္ပီဋ္ဌေတ္ဒာ- ဖိနှိပ်၍၊ အဋ္ဌံသု- တည်ကြကုန်ပြီ၊ ဧကော-နောက်တယောက်သည်၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ပရိမဇ္ဇိ- ဆုပ်နယ်ပြီ၊ ဧကော- နောက်တယောက်သည်၊ တာလဝဏ္ဌံ- ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းကို၊ ဂဟေတ္ဒာ- ကိုင်၍၊

အင်္ဂဝိဇ္ဇာ ပါဌကော။ ။ဝိဒတိ ဇာနာတိ ဧတာယာတိ ဝိဇ္ဇာ— သိကြောင်းအတတ်၊ အင်္ဂသ-လက်ခြေစသော အင်္ဂါကို၊ ဝိဇ္ဇာ-သိကြောင်း အတတ်တည်း၊ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ-တတ်၊ ထိုအတတ်ကိုပြသော ကျမ်းကိုလည်း ဖလူ- ဌာနျူပစာရအားဖြင့် “အင်္ဂဝိဇ္ဇာ”ဟု ခေါ်ပါ၊ အင်္ဂဝိဇ္ဇံ-ကို+ပဌတိ-ရွတ်ဖတ်တတ်၏၊ ဣတိ အင်္ဂဝိဇ္ဇာပါဌကော။ [ယောဇနာ၌“ဟတ္ထာဒိအင်္ဂ ဝိဇာနာတိ ဧတာယာတိ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ”ဟု ပြု၏။]

ဗိဇီ- ယပ်ခတ်ပြီ၊ ဧကော- နောက်တယောက်သည်၊ ဝီဏံ- စောင်းကို၊ ဝါဒယ မာနော- တီးလျက်၊ ဂါယန္တော- သီဆိုလျက်၊ နိသီဒိ- ထိုင်နေပြီ၊ သော- ထို ယောကျ်ားသည်၊ သယနုပဂမနေန- အိပ်ရာပေါ်သို့ ရောက်ရခြင်းကြောင့်၊ ဝိဂတကိလမထော- ကင်းသော ပင်ပန်းခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္ဘာ)၊ ထောကံ- အတန်ငယ်၊ နိဒ္ဒါယိတ္ဘာ-အိပ်ပျော်၍၊ ဝုဋ္ဌိတော- ထပြီးသည်၊ ဝါ-နိုးပြီးသည်၊ (သမာနော-သော်၊)ဟတ္ထပါဒနိပ္ပီဋ္ဌနံ- လက်ခြေတို့ကို ဖိနှိပ်ခြင်းကို၊ အသဟ မာနော-သည်းမခံနိုင်သည်၊ (ဟုတ္ဘာ)၊ ကော- အဘယ်သူသည်၊ [လက်ခြေ တို့ကို ဖိနှိပ်သူတို့က လေးယောက်ရှိသောကြောင့် "ကေ ဥပ္ပီဋ္ဌေန္တိ" ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။]မေ-၏၊ ဟတ္ထပါဒေ-တို့ကို၊ ဥပ္ပီဋ္ဌေတိ-ဖိနှိပ်သနည်း၊ အပ ဂစ္ဆထ- ဖယ်ကြကုန်၊ ဣတိ- ဤသို့ပြော၍၊ တဇ္ဇေသိ-ကြိမ်းမောင်းပြီ၊ တေ— ထို လက်ခြေတို့ကို ဖိနှိပ်သူ လေးယောက်တို့သည်၊ ဧကဝစနေနေဝ- တခွန်း တည်းသော စကားဖြင့်ပင်၊ အပဂစ္ဆိ သု- ဖယ်ကြကုန်ပြီ။

တတော- ထိုမှနောက်၌၊ ပုန ထောကံ နိဒ္ဒါယိတ္ဘာ, ဝုဋ္ဌိတော-ထပြီးသည်၊ ဝါ-နိုးပြီးသည်၊ [နောက်၌လာလတ္တံ့သော စျာန်မှုထခြင်း၏ ဥပမာဖြစ်သော ကြောင့် "ဝုဋ္ဌိတော" အရ အိပ်ရာမှ ထသွားသည် ဟု မမှတ်လင့်၊ "နိုးရုံသာ နိုးသည်" ဟု မှတ်ပါ။] (သမာနော) ပါဒပရိမဇ္ဇနံ- ခြေကို ဆုပ်နယ်ခြင်းကို၊ အသဟမာနော(ဟုတ္ဘာ)၊ ကော-သည်၊ မေ-၏၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ပရိမဇ္ဇတိ- ဆုပ်နယ်သနည်း၊ အပဂစ္ဆ- ဖယ်လော့၊ ဣတိ အာဟ၊ သောပိ-ထိုယောကျ်ား သည်လည်း၊ ဧကဝစနေနေဝ, အပဂစ္ဆိ-ဖယ်ပြီ၊ ပုန ၊ပေ၊ ဝုဋ္ဌိတော- သည်၊ ဝါ-သည်၊(သမာနော)ဝါတဝုဋ္ဌိဝိယ- လေနှင့်တကွသော မိုဃ်းရွာခြင်းကဲ့သို့၊ တာလဝဏ္ဍဝါတံ- ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းလေကို၊ အသဟန္တော (ဟုတ္ဘာ)၊သေ- ဤ ယပ်ခတ်သူသည်၊ ကော- အဘယ်သူနည်း၊ အပဂစ္ဆတု- ဖယ်လော့၊ ဣတိ အာဟ၊ သောပိ- ထို ယပ်ခတ်သူသည်လည်း၊ ဧကဝစနေနေဝ အပဂစ္ဆိ၊ ပုန ၊ပေ၊ဝုဋ္ဌိတော(သမာနော)ကဏ္ဏသူလံဝိယ-နားတံကျင်ကိုကဲ့သို့၊(နား၌တံကျင် ဖြင့် ထိုးသကဲ့သို့၊) ဂီတဝါဒိတသဒ္ဒံ- သီဆို တီးမှုတ်သံကို၊ အသဟမာနော (ဟုတ္ဘာ)၊ ဝီဏာဝါဒကံ- စောင်းတီးသူကို၊ တဇ္ဇေသိ-ပြီ၊ သောပိ-ထိုစောင်း တီးသူသည်လည်း၊ ဧကဝစနေနေဝ အပဂစ္ဆိ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဧဝံ-သို့၊ အနုက္ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ပဟီန၊ ပေ၊ သဒ္ဒုပဒ္ဒဝေါ- ပယ်အပ်ပြီးသော

ပဟီန၊ပေ၊သဒ္ဒုပဒ္ဒဝေါ။ ။ကိလမထောစ + ဥပ္ပီဋ္ဌနဥ္စ + ပရိမဇ္ဇနဥ္စ + ဝါတပ္ပ ဟာရောစ+ဂီတဝါဒိတသဒ္ဒေါစ ကိလမထုပ္ပီဋ္ဌန၊ပေ၊ သဒ္ဒါ၊ ကိလမထ ၊ပေ၊ သဒ္ဒါစ+ ဓော+ဥပဒ္ဒဝါစေဟိ ကိလမထု၊ပေ၊ပဒ္ဒဝါ၊ ပဟီနာ+ကိလမထု၊ပေ၊ပဒ္ဒဝါ ယေနာတိ ပဟီန ကိလမထုပ္ပီဋ္ဌန ပရိမဇ္ဇန ဝါတပ္ပဟာရ ဂီတဝါဒိတ သဒ္ဒုပဒ္ဒဝေါ၊ ဤဝိဂ္ဂဟ အတိုင်း နိဿယပေးထားသည်။

ပင်ပန်းခြင်း, ဖိနှိပ်ခြင်း, ဆုပ်နယ်ခြင်း, ယတ်လေခတ်ခြင်း, သီဆိုခြင်း, တီးမှုတ်ခြင်းဟူသော ဥပဒ္ဒဝေါ ရှိသည်၊ (ပင်ပန်းခြင်း၊ပေ၊ ဥပဒ္ဒဝေါတို့ကို ပယ်ပြီးသည်၊) (ဟုတ္ဘာ)၊ သုခံ-ချမ်းသာစွာ၊ သယိတ္ဘာ-အိပ်ပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ ရညော-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ အဂမာသိ-ပြီ၊ ရာဇာပိ-သည်လည်း၊ အဿ-ထိုအမတ်သားအား၊ မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ ဣဿရိယံ-အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာရာထူးစည်းစိမ်ကို၊ အဒါသိ-ပြီ၊ သော-ထိုအမတ်သားသည်၊ မဟာဇနဿ-၏၊ အဝဿယော-မှီခိုရာသည်၊ ဇာတော-ဖြစ်ပြီ။

တတ္ထ-ထိုဥပမာစကားရပ်၌၊ ပါနဗျသနေန-ကြောင့်၊ ပါရိဇုညပ္ပတ္တော-ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်သော၊ သော အမစ္စပုတ္တော ဝိယ-ထိုအမတ်သားကိုကဲ့သို့၊ အနေကဗျသနပါရိဇုညပ္ပတ္တော-သီလဗျသနစသောအားဖြင့် များစွာသောဗျသနကြောင့် ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်သော၊ ဃရာဝါသဂတော-အိမ်ဟူသော အာဝါသသို့ရောက်သော၊ ကုလပုတ္တော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ အင်္ဂဝိဇ္ဇာပါဌကော-အင်္ဂဝိဇ္ဇာကျမ်းကို ရွတ်ဖတ်တတ်သော၊ ဝါ-အင်္ဂဝိဇ္ဇာကျမ်းကိုတတ်သော၊ ပုရိသော ဝိယ-ကိုကဲ့သို့၊ တထာဂတော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တဿ ပုရိသဿ-၏၊ အယံ-ဤသူသည်၊ မဟာဇနဿ အဝဿယော ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ပဋိဇဂ္ဂနံ-စောင့်ရှောက်ခြင်းကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သန္ဒိဋ္ဌာနံဝိယ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုကဲ့သို့၊ တထာဂတဿ-၏၊ အယံ-ဤအမျိုးသားသည်၊ မဟာဇနဿ အဝဿယော ဘဝိဿတိ၊ ကုလပုတ္တော-သည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ-ရှင်ရဟန်း အဖြစ်ကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊သန္ဒိဋ္ဌာနကရဏံ-ဆုံးဖြတ်မှုကိုပြုခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏၊ အထ-ထိုမှ နောက်၌၊ အဿ-ထိုအင်္ဂဝိဇ္ဇာကျမ်းကိုတတ်သော ဆရာ၏၊ အမစ္စ-ပုတ္တဿ-ကို၊ မတ္တိကာမတ္တေန-မြေညက်မျှဖြင့်၊ နှာပနံဝိယ-ရေချိုးစေခြင်းကိုကဲ့သို့၊ ကုလပုတ္တဿာပိ-၏လည်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပဋိလာဘော-ရှင်အဖြစ်ကိုရခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ အထ-ထိုမှ နောက်၌၊ အဿ-ထိုအမတ်သား၏၊ ထူလသာဋ္ဌက နိဝါသနံ ဝိယ-ထူထဲသောပုဆိုးကိုဝတ်ခြင်းကိုကဲ့သို့၊ဣမဿာပိ-ဤအမျိုးသား၏လည်း၊ဒသသိက္ခာပဒ၊ပေ၊နိဝါသနံ-ဆယ်ပါးသောသိက္ခာပုဒ်ဟုဆိုအပ်သော သီလအဝတ်ကိုဝတ်ခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ပုန,တဿ-ထိုအမတ်သား၏၊ ဂန္ဓောဒက နှာပနံ ဝိယ-နံ့သာရေဖြင့် ရေချိုးစေခြင်းကိုကဲ့သို့၊ ဣမဿာပိ-၏လည်း၊ ပါတိ-မောက္ခ၊ပေ၊ နှာပနံ-ပါတိမောက္ခ သံဝရအစရှိသော သီလ တည်းဟူသော နံ့သာရေဖြင့်ရေချိုးစေခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ပုန,တဿ-ထိုအမတ်သားကို၊ သုခုမ ဒုကူလယုဂဋ္ဌစ္ဆာဒနံ ဝိယ-သိမ်မွေ့သောဘွဲ့ဖြူအဝတ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိုကဲ့သို့၊ ဣမဿာပိ-ကိုလည်း၊ ယထာ ဝုတ္တ၊ပေ၊ ဒုကူလစ္ဆာဒနံ-အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော သီလဝိသုဒ္ဓိနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဘွဲ့ဖြူအဝတ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခြင်းကို၊(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။

ပန-ဆက်၊ ဒုကူလစ္ဆာဒီတဿ - ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဘွဲ့ဖြူ အဝတ်ရှိသော၊ အဿ-ထိုအမတ်သားကို၊ ပါသာဒါရောပနံ ဝိယ-ပြာသာဒ်ထက်သို့ တင်ပေးခြင်းကိုကဲ့သို့၊ သီလဝိသုဒ္ဓိဒုကူလစ္ဆာဒီတဿ-ဖုံးလွှမ်းအပ်သော သီလဝိသုဒ္ဓိတည်းဟူသော ဘွဲ့ဖြူအဝတ်ရှိသော၊ ဣမဿာပိ-ကိုလည်း- သမာဓိဘာဝနာ ပါသာဒါရောပနံ - သမာဓိဘာဝနာတည်းဟူသော ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်ရောက်စေခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ တဿ-ထိုအမတ်သား၏၊ သုဘောဇနဘုဥ္ဇနံ ဝိယ - ကောင်းသော ဘောဇဉ်ကို စားရခြင်းကို ကဲ့သို့၊ ဣမဿာပိ-၏လည်း၊သမာဓိ၊ပေ၊ ပရိဘုဥ္ဇနံ-သမာဓိအားလျော်သော ကျေးဇူးကိုပြုတတ်သော သတိသမ္ပဇညအစရှိသောတရားအမြိုက်ကိုသုံးဆောင်ရခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ပန-ဆက်၊ဘုတ္တဘောဇနဿ-စားအပ်ပြီးသောဘောဇဉ်ရှိသော၊တဿ-ထိုအမတ်သားကို၊ပရိစာရကေဟိ-တို့သည်၊သယနာရောပနံဝိယ-အိပ်ရာပေါ်သို့ တင်ပေးခြင်းကို ကဲ့သို့၊ ဣမဿာပိ-ကိုလည်း၊ ဝိတက္ကာဒီဟိ-တို့သည်၊ ဥပစာရဇ္ဈာနာရောပနံ-ဥပစာရစျာန်သို့ တင်ပေးခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏)။

ပုန တဿ ပါနာဂါရဂမနပဋိဗာဟနတ္ထံ, ဟတ္ထ၊ပေ၊ စတုက္ကံ ဝိယ-လက်ခြေတို့ကို ဖိနှိပ်သော ယောက်ျားလေးယောက် အပေါင်းကိုကဲ့သို့၊ ဣမဿာပိ-ကိုလည်း၊ကာမ၊ပေ၊ ဗာဟနတ္ထံ-ကာမသညာသို့ရှေ့ရှုသွားခြင်းကိုတားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ အာရမဏေ-၌၊ စိတ္တုပ္ပိဋ္ဌနကော-စိတ်ကိုဖိနှိပ်တတ်သော၊ နေက္ခမ္မဝိတက္ကော - နေက္ခမ္မဝိတက်ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊) တဿ-ထိုအမတ်သား၏၊ ပါဒ ပရိမဇ္ဇက ပုရိသော ဝိယ, ဣမဿာပိ-၏လည်း၊ အာရမဏေ-၌၊ စိတ္တာနုမဇ္ဇန-ကော-စိတ်ကို အဖန်ဖန်ပွတ်တိုက်တတ်သော၊ ဝိစာရော(ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ တဿ-ထိုအမတ်သားအား၊ တာလ၊ပေ၊ ဝိယ-ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းလေကို ပေးသူကိုကဲ့သို့၊ ဣမဿာပိ - အားလည်း၊ စေတသော-၏၊ သီတလဘာဝဒါယိကာ - အေးမြသည်၏အဖြစ်ကို ပေးတတ်သော၊ ပီတိ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။

တဿ-ထိုအမတ်သား၏၊သောတာနုဂ္ဂဟကရော-နားကို ချီးမြှောက်မှုကို ပြုတတ်သော၊ ဂန္ဓဗ္ဗပုရိသောဝိယ-စောင်းသမားယောက်ျားကိုကဲ့သို့၊ဣမဿာပိ-၏လည်း၊ စိတ္တာနုဂ္ဂဟကံ-စိတ်ကို ချီးမြှောက်တတ်သော၊ သောမနဿံ(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ တဿ-၏၊ သယနုပဂမနေန-အိပ်ရာပေါ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိဂတ ကိလမထဿ-ကင်းသောပင်ပန်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ ထောကံ-အတန်ငယ်၊ နိဒ္ဒုပဂမနံဝိယ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကိုကဲ့သို့၊ ဣမဿာပိ-၏လည်း၊ ဥပစာရဇ္ဈာန သန္ဓိဿယေန-ဥပစာရစျာန်ဟူသော မှီရာဖြင့်၊ ဝိဂတနီဝရဏ ကိလမထဿ-ကင်းသော နီဝရဏဟူသော ပင်ပန်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပဌမဇ္ဈာနုပဂမနံ(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ နိဒ္ဒါယိတွာ-အိပ်ပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌိဟဿ-ထသော၊ (နိုးသော)၊ အဿ-၏၊ ဟတ္ထ၊ပေ၊ သဟနေန - လက် ခြေတို့ကို ဖိနှိပ်

ခြင်းကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ဟတ္ထ၊ပေ၊ပိဋ္ဌကာနံ- လက်ခြေတို့ကို ဖိနှိပ်သူတို့ကို၊ သံတင်္ကန်ဝယ-ခြိမ်းခြောက်ခြင်းကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထို လက်ခြေတို့ကိုဖိနှိပ်သူတို့၏၊ အပဂမနေန-ကြောင့်၊ ပုန ထောကံ့နိဒ္ဒုပဂမနံဝယစ-ဃည်းကောင်း၊ ဤမဿာပိ့ပဌမဇ္ဈာနတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌိတာဿ-ထပြီးသည် ဖြစ်၍၊ စိတ္တဿ၊ပေ၊ သဟနေန - စိတ်ကိုဖိနှိပ်တတ်သော ဝိတက်ကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိတက္ကဒေါသဒဿနံ-ဝိတက်၏ အပြစ်ကိုမြင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပုန,ဝိတက္ကပဟာနာ-ဝိတက်ကိုပယ်ခြင်းကြောင့်၊အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာဒုတိယဈာနုပဂမနံစ-ဝိတက်မရှိ ဝိစာရမျှသာရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။

တတော- ထိုမှ နောက်၌၊ တဿ ပုနပ္ပုနံ နိဒ္ဒါယိတ္တာ, ဝုဋ္ဌိတဿ-ထပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ယထာဝုတ္တေန-သော၊ ကမေန- အစဉ်အားဖြင့်၊ ပါဒပရိမဇ္ဇနာဒီနံ-တို့ကို၊ အသဟနေန-ကြောင့်၊ ပဋိပါဋိယာ- ဖြင့်၊ ပါဒ ပရိမဇ္ဇကာဒီနံ-ခြေကို ဆုပ်နယ်သူ အစရှိသည်တို့ကို၊ သန္တဋ္ဌနံ(ဝိယ)-သို့လည်းကောင်း၊တေသံ တေသံ-ထိုထိုယောကျ်ားတို့၏၊ အပဂမနေန-ကြောင့်၊ ပုနပ္ပုနံ ထောကံ့နိဒ္ဒုပဂမနံဝိယစ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဤမဿာပိ-၏လည်း၊ ပုနပ္ပုနံ,ဒုတိယာဒီဟိ-နှင့်သော၊ ဈာနေဟိ-တို့မှ၊ ဝုဋ္ဌိတဿ- ထပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ယထာဝုတ္တ ဒေါသာနံ-အကြောင်းအကြောင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြစ်ရှိကုန်သော၊ဝိစာရာဒီနံ-တို့ကို၊အသဟနေန-ကြောင့်၊ ပဋိပါဋိယာ,ဝိစာရာဒိဒေါသ ဒဿနံ-ဝိစာရ အစရှိသည်တို့၏ အပြစ်ကိုမြင်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဟေသံ ဟေသံ-ထိုထို ဝိစာရစသည်တို့ကို၊ ပဟာနာ- ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ ပုနပ္ပုနံ, အဝိတက္က၊ပေ၊ဂမနံစ- ဝိတက်မရှိသော ဒုတိယဈာန်,ဝိစာရမရှိသော တတိယဈာန်, ပီတိမရှိသော စတုတ္ထဈာန်, ပယ်အပ်ပြီးသော သောမနဿရှိသော ပဉ္စမဈာန်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။

ပန-ဆက်၊ သယနာ-မှ၊ ဂုဋ္ဌာယ-၍၊ ရညော-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂတဿ-သော၊ တဿ-၏၊ ဤဿရိယပ္ပတ္တိဝိယ- အစိုးရသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကိုကဲ့သို့၊ ဤမဿာပိ-၏လည်း၊ ပဉ္စမဈာနတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌိကဿ- ထပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂံ- ဝိပဿနာလမ်းကြောင်းသို့၊ ဥပဂတဿ- ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ- အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)၊ ပတ္တိဿရိယဿ- ရောက်အပ်ပြီးသော အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ရှိသော၊ တဿ- ထို အမတ်သား၏၊ ဗဟူနံ-ကုန်သော၊ ဇနာနံ-တို့၏၊ အဝဿယဘာဝေါ ဝိယ-မြို့ခိုရာ၏ အဖြစ်ကိုကဲ့သို့၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တဿ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော၊ဤမဿာပိ-ဤ အမျိုးကောင်းသား၏လည်း၊ ဗဟူနံ- များစွာသောလူတို့၏၊ အဝဿယဘာဝေါ-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-၏၊ [စာအုပ်များ၌ "ဓေဒိတဗ္ဗော"ဟု တွေ့ရ၏၊ ရှေ့၌ "ဒဋ္ဌဗ္ဗော"ဟု ရှိခဲ့သောကြောင့် ဓေဒိတဗ္ဗောပါဋ္ဌသည် ပိုဟန်တူ၏။] ဟိ-

မူန်၏၊ (အဝဿယအဖြစ်သည် မူန်၏၊)တ္တာဝတာ- ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော အကျင့်အစဉ်ဖြင့်၊ သေ (သော)- ဤ အမျိုးကောင်းသားသည်၊ အနုတ္တရံ- ဖလတ္ထမရှိ မြတ်သော၊ ပုညက္ခေတ္တံနာမ- ကောင်းမှု တည်းဟူသော မျိုးစေ့တို့၏ စိုက်ပျိုးရာ လယ်ယာမြေကောင်းမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ပဋိပန္နကနယော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

တ္တာဝတာ- ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ စတုက္ကပဋိပန္နက နယဒွယဘောဒေါ-စတုက္က ပဋိပန္နက,နည်း ၂-ပါးအပေါင်းဟူသော အထူးအပြား ရှိသော၊ သုဒ္ဓိကနဝကောနာမ-ပဋိပဒါ-အာရုံမဖက်, သက်သက်သော ဈာန် ၉-ပါးအပေါင်းမည်သည်၊ ပကာသိတော- ထင်ရှားပြအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပန-ဆက်၊ သေ-ဤသုဒ္ဓိက နဝကသည်၊ အတ္ထတော- လိုရင်းအနက်အားဖြင့်၊ ပဋိပန္နကနယေ- ၌၊ စတုက္ကနယဿ- ၏၊ ပဝိဋ္ဌတ္တာ- ဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဈာနပဋိကောဇဝ- ဈာန် ၅-ပါး အပေါင်းသာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဋိပဒါစတုက္က အဖွင့်

ဣဒါနိ-ပဋိပန္နကနည်းကို ပြတော်မူပြီးထုံ ယခုအခါ၌၊ယသ္မာ,တေ ဈာန်နာမ-ဤဈာန်မည်သည်၊ ပဋိပဒါကမေနပိ- ပဋိပဒါအစဉ်အားဖြင့်လည်း၊ သိဒ္ဓတိ-ပြီးစီး၏၊ [ရှေးနိဿယ၌ ''ကမေနပိ'' ဟု ပိပါ၏၊ ထို ပိဖြင့် ပထဝီကသိုဏ်း ဟူသော အာရမဏ်ကိုပေါင်း၊ အာရုံအားဖြင့်သာ ပြီးစီးသည် မဟုတ်သေး၊ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ,ဒုက္ခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာစသော ပဋိပဒါအစဉ်အားဖြင့်လည်း ပြီးသေး၏-ဟူလို၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုယို့ ဤဈာန် မည်သည်၏ ပဋိပဒါအစဉ်အားဖြင့်လည်း ပြီးစီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တဿ-ဘိုဈာန်၏၊ ပဋိပဒါဘေဒံ- ပဋိပဒါ အပြားကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ ပုန-တဖန်၊ ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ)အာရဒ္ဓံ။

တတ္ထ- ထို ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ (ဒုက္ခပဋိပဒံ စသည်၌စပ်၊ ယောဇနာ၌ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောဟု ထည့်စပ်၏၊) အဿ-ထို ဈာန်၏၊ ဒုက္ခာ-ခက်ခဲသော၊ ပဋိပဒါ-ဈာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ခက်ခဲသော အကျင့်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ-ထိုဈာန်သည်၊) ဒုက္ခပဋိပဒံ- ဒုက္ခပဋိပဒါမည်၏၊ [ဤပုဒ်၏ သဒ္ဒါနည်း အဆုံးအဖြတ်ကို ကစ္စည်းဘာသာင်္ကာ ''ဣတ္ထိယံ ဘာသိတပုမိတ္ထိ'' စသော သုတ်၌ ပြထားပြီ၊ အဿ- ထို ဈာန်၏၊ ဒန္ဓာ-နှုံးနှေး လေးလံသော၊ အဘိညာ-အသိဉာဏ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နှုံးနှေးလေးလံသော အသိဉာဏ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ- ထို ဈာန်သည်၊) ဒန္ဓာဘိညံ-

မည်၏၊ ကွတိ-ကျိုသို့လျှင်၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒန္တိ၀ါ-ဒုက္ခပ္ပဋိပဒံဟူသော အမည်သည်း လည်းကောင်း၊ဒန္ဓာဘိညန္တိ၀ါ-သည်လည်းကောင်း၊ ပထ၀ီကသိဏန္တိ၀ါ-သည်လည်းကောင်း၊ တိဏိပိ-သုံးပါးသောအမည်တို့သည်လည်း၊ စျာနဿေ၀-စျာန်တခုတည်း၏သာလျှင်၊ နာမာနိ- အမည်တို့တည်း၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒံ ဓိပ္ပါဘိညန္တိ အာဒီသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေ၀နယော။

တတ္ထ- ထို ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ စသည်တို့တွင်၊ ပဌမ သမန္နာဟာရတော- ပထ၀ီကသိုဏ်း အစရှိသည်ကို ရှေးဦးစွာ နှလုံးသွင်းရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ ယာ၀-လောက်၊ တဿ ကဿ စျာနဿ-ထိုထို အပ္ပနာစျာန်၏၊ ဥပစာရံ-အနီးဖြစ်သော ဥပစာရစျာန်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ တာ၀- ထို ဥပစာရစျာန် ဖြစ်သည့်တိုင်အောင်၊ ပ၀တ္တာ- ဖြစ်သော၊ စျာနဘာ၀နာ- စျာန်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို၊ (စျာန်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုကို၊) ပဋိပဒါတိ-ဟူ၍၊ ၀ုစ္စတိ၊[ပဋိပဇ္ဇတိစျာနံ ဧတာယာတိ ပဋိပဒါ-စျာန်သို့ရောက်မြောင်းအကျင့်၊] ပန-ကား၊ ဥပစာရတော-ဥပစာရစျာန်မှ၊ ပဋ္ဌာယ ယာ၀, အပ္ပနာ- အပ္ပနာစျာန်သည်၊(ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ တာ၀-ထိုအပ္ပနာစျာန်ဖြစ်သည့်တိုင်အောင်၊ ပ၀တ္တာ-သော၊ ပညာ-ပညာကို၊ အဘိညာတိ ၀ုစ္စတိ။ [အဘိ၀ိသေသတော+ဇာနာတီတိ အဘိညာ=အထူးအားဖြင့် သိသောဉာဏ်။]

ပန-ဆက်၊ သာ သော ပဋိပဒါ- ထိုသို့သော ဤ ပဋိပဒါသည်၊ ဧကစ္စဿ-အချို့ယောဂီ၏အတွက်၊ ဒုက္ခာ-ခက်ခဲသည်၊ ဖဟာတိ၊ နိ၀ရဏာဒီ၊ပေ၊ ဂဟန ဆာယ- နိ၀ရဏ အစရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့၏ လွှန်စွာ အထက်ဥ ဖြစ်ခြင်း၏ထူထပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိစ္ဆာ-ခက်ခဲသည်၊ အသုခသေ၀နာ-

---

ယာ၀၊ပေ၊ဥပစာရံဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ဤ၌ ဥပစာရဟူသည် ပရိကမ်, ဥပစာ,အနုလုံဟူသော စျာနဝီထိအတွင်း၌ ပါသော ဥပစာရစိတ်မဟုတ်၊ ပဌမစျာန်ကိုအားထုတ်ရာ၌ နိ၀ရဏာတို့ ငြိမ်သက်သောအခါ "ဥပစာရစျာန်သို့ ရောက်သည်"ဟူ၍ ဆိုရ၏၊ ထို ဥပစာရကို ဆိုလိုသည်၊ ထို ဥပစာရစျာန်ဟူသည် ကာမာ၀စရ သမာဓိပင်တည်း၊ ဒုတိယစျာန်သို့ တက်ရာ၀ယ် ၀ိတက်၌, တတိယစျာန်သို့တက်ရာ၀ယ် ၀ိစာရ၌, စတုတ္ထစျာန်သို့ တက်ရာ၀ယ် ပီတိ၌, ပဉ္စမစျာန်သို့ တက်ရာ၀ယ် သုခ၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာကို ပယ်နိုင်လျှင် ဥပစာရစျာန်ဖြစ်၏၊[တဿ တဿ စျာနဿ ဥပစာရန္တိ၊ပေ၊ ကာမာ၀စရ သမာဓိ၊-ဋီကာ။]

နိ၀ရဏာ ဒီ၊ပေ၊ ဂဟနတာယ။ ။နိ၀ရဏာဒီ၌ အာဒိဖြင့် အထက်စျာန်များအတွက် ၀ိတက်စသော ပစ္စနီကဓမ္မတို့ကို ယူ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစ၍ အားထုတ်သည်မှ နောက်ဖြစ်သော အထက်အထက်၌ ထို ပစ္စနီကဓမ္မတို့၏ များစွာဖြစ်နေခြင်းကို "သမုဒါစာရ" ဟု ခေါ်၏၊ သုဋ္ဌု+ဥဒ္ဓံ+အာစာရော သမုဒါစာရော၊ ဂဟနသဒ္ဒါသည် တောအုပ်တောရှုပ်အနက်ကို ဟောရင်းတည်း။ [အရည့် ကာနနံ ဒါယော, ဂဟနံ ၀ိ၀ိနံ ၀နံ၊-

လွယ်ကူစွာမှီဝဲရခြင်းမရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ကေစွဿ-၏၊ တဒ ဘာဝေန- ထိုနိဝရဏာဒိ ပစ္စနီကဓမ္မ သမုဒါစာရ ဂဟန၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ သုခါ- လွယ်ကူသည်၊ (ဟောတိ)၊ အဘိညာပိ- အထူးသိတတ်သော ဉာဏ် ပညာသည်လည်း၊ ကေစွဿ-တွက်၊ ဒန္ဓာ-လေးနှေးသည်၊ မန္ဒာ-နုံ့ညံ့သည်၊ အသီဃပွဝတ္တိ-လျင်စွာဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [ဒန္ဓာကို "မန္ဒာ" ဟုဖွင့်၍, မန္ဒာကို "အသီဃပွဝတ္တိ" ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ အချိုစာအုပ်များ၌ "အသီဃ ပွဝတ္တိနီ" ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊ "သီဃံ (လျင်စွာ)+ ပဝတ္တိယဿာတိ သီဃ ပွဝတ္တိ" ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိပြုလျင် ပြီးသောကြောင့် "သီဃပွဝတ္တိနီ" ဟု ဣနီပစ္စည်း မလို။] ကေစွဿ-တွက်၊ ခိပ္ပါ- လျင်မြန်သည်၊ အမန္ဒာ- မနုံ့ညံ့သည်၊ သီဃ ပွဝတ္တိ-လျင်စွာဖြစ်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ["သာ ပနေသာ ပဋိပဒါမှစ၍ သီဃပွဝတ္တိ" တိုင်အောင် ဝါကျများကို တသဒ္ဒါဖြင့် ပြန်ညွှန်း သည်၊ ထိုပဋိပဒါ၏ အချိုအတွက် ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း, အချိုအတွက် သုခဖြစ်ခြင်း, အဘိညာ၏လည်း အချိုအတွက် ဒန္ဓဖြစ်ခြင်း, အချိုအတွက် ခိပ္ပဖြစ်ခြင်း ကြောင့်-ဟူလို။] ယော-အကြင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဒိတော- အစမှ စ၍၊ ကိလေသေ-တို့ကို၊ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော-ခွာလသော်၊ ဒုက္ခေန-ခက်ခဲသဖြင့်၊ သ သခ်ါရေန-ပြုစီမံတတ်သောသခ်ါရနှင့်တကွဖြစ်သောအာရုံ မနသိကာရစသော အကြောင်းအပေါင်းဖြင့်၊ သပ္ပယောဂေန-ပယောဂနှင့်တကွဖြစ်သော အာရုံ မနသိကာရစသော အကြောင်းအပေါင်းဖြင့်၊ ကိလမန္တော- ပင်ပန်းလျက်၊ ဝိက္ခမ္ဘေတိ-ခွာရ၏၊ တဿ-၏၊ ဒုက္ခာ-ခက်ခဲသော၊ ပဋိပဒါနာမ-စျာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်မည်သည်၊ ဟောတိ။

ပန-ကား၊ (ပဋိပဒါမှတပါး အဘိညာကား၊) ယော- အကြင်ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိက္ခမ္ဘိတ ကိလေသော- ခွာအပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အပ္ပနာပရိဝါသံ- အပ္ပနာပရိဝါသ်ကို၊ (အပ္ပနာသို့ ရောက်အောင် ကျင့်သုံးခြင်းကို၊) ဝသန္တော- ကျင့်သုံးလသော်၊ (စျာန်ရဖို့ရန် မျှော်လင့်လ

အဘိဓာန်။] ဂဟဓာတ်မှ ဖြစ်လာခြင်းမဟုတ်သောကြောင့် (ဂ)ဒွေဘော် မရှိရ၊ ဂါဟ တိ-မ္ဘေနောက် ရှုပ်ထွေးနေ၏၊ ဣတိ ဂဟနံ၊ ဂါဟုဓာတ် (ဂါဟဓာတ်) ယု ပစ္စည်း၊ ပိသောဒရာဒိဂိုဏ်းဖြစ်၍ အာကို ရဿပြု။

ဆက်ဦးအံ့—နိဝရဏ အစရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့၏ လွန်စွာ အထက်၌ ရှုပ်ထွေးထူထပ်နေသည်ကို "နိဝရဏာဒိ၊ပေ၊ဂဟနတာယ" ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ရှုပ်ထွေး ထူထပ်၍နေသည့်အတွက် စျာန်သို့ရောက်ကြောင်း ပဋိပဒါသည် လွယ်ကူစွာမဖြစ်၊ ကိစ္ဆာ ကား ဒုက္ခ၏အဖွင့်တည်း၊ "နိဝရဏာဒိ၊ပေ၊ဂဟနတာယ" ကား ကိစ္ဆဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းပြတည်း၊ "အသုခသေဝနာတိ အတ္ထော" ကား အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊ ကိစ္ဆ ဖြစ်သည့်အတွက် ထိုပဋိပဒါကို လွယ်လွယ်ကူကူ မမှီဝဲနိုင်-ဟူလို။

သော်၊) စိရေန-ကြာမြင့်မှု၊ အင်္ဂပါတုဘာဝံ-စျာန်အင်္ဂါတို့၏ ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်း သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ တဿ-၏၊ ဒန္ဓာ-သော၊ အဘိညာနာမ အဘိညာဉ်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ [ဒုက္ခာ ပဋိပဒါနာမ ကဲ့သို့ "ဒန္ဓာ အဘိညာနာမ" ဟု ဝါကျ ရှိသင့်၏၊ စာအုပ်များဦ့ "ဒန္ဓာ ဘိညာနာမ" ဟု သမာသ်ရှိ၏၊] ယော-သည်၊ (ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသော ဟုတ္တာ အပုနာ ပရိဝါသံ ဝသန္တော) ခိပ္ပံ-လျင်စွာ၊ အင်္ဂပါတုဘာဝံ ပါပုဏာတိ၊ တဿ-၏၊ ခိပ္ပါ-သော၊ အဘိညာနာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ယော-သည်၊ ကိလေသေ-တို့ကို၊ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော-သော်၊ သုခေန-လွယ်ကူသဖြင့်၊ အကိလမန္တော-မပင်ပန်းဘဲ၊ ဝိက္ခမ္ဘေတိ-ခွာနိုင်၏၊ တဿ-၏၊ သုခါ-သော၊ ပဋိပဒါနာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ။

တတ္ထ-ထိုစျာန်အရာ၌၊ ယာနိ သပ္ပာယာသပ္ပာယာနိစ-အကြင် သပ္ပာယ, အသပ္ပာယတို့ကိုလည်း၊ ကောင်း၊ ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒဒါဒိနိ-ပလိဗောဓကို ဖြတ်ခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ယာနိ ပုဗ္ဗကိစ္စာနိ စ-အကြင် ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ကို လည်း၊ ကောင်း၊ ယာနိ အပုနာကောသလ္လာနိ စ-အကြင် အပုနာကောသလ္လတို့ကိုလည်း၊ ကောင်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ စိတ္တဘာဝနာနိဒ္ဒေသေ-စိတ္တဘာဝနာနိဒ္ဒေသ၌၊ (မယာ)နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-အကျယ်ပြအပ်ကုန်မြို့၊ ကောသု-ထိုသပ္ပာယ အသပ္ပာယအစရှိသည်တို့တွင်၊ ယော-အကြင်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသပ္ပာယသေဝီ-မလျောက်ပတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် စသည်ကို မှီဝဲလေ့ ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တဿ-၏၊ ဒုက္ခာ-သော၊ ပဋိပဒါစ-သည်လည်း၊ ကောင်း၊ ဒန္ဓာ-သော၊ အဘိညာစ-သည်လည်း၊ ကောင်း၊ ဟောတိ၊ သပ္ပာယသေဝီ-သော ပုဂ္ဂိုလ် စသည်ကို မှီဝဲလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သုခါ-သော၊ ပဋိပဒါစ-သည်လည်း၊ ကောင်း၊ ခိပ္ပါ-သော၊ အဘိညာစ၊ သည်လည်း၊ ကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ယော-သည်၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-ရှေးအဖို၌၊ အသပ္ပာယံ-မလျောက်ပတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်စသည်ကို၊ သေဝိတ္ဝာ-မှီဝဲပြီး၍၊ အပရဘာဂေ-နောက်အဖို၌၊ သပ္ပာယသေဝီ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဝါ-တနည်း၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-၌်းသပ္ပာယံ သေဝိတ္ဝာ အပရဘာဂေ အသပ္ပာယဒသေဝီ(ဟောတိ)၊ တဿ-၏၊ ဓဝါမိဿကတာ-ပဋိပဒါ အာဘ်ညာဉ်တို့၏ ရောဓနာကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

တထာ-ထိုမှတပါး၊ ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒဒါဒိကံ-သော၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ-ကို၊ အသပ္ပာယဒေတ္ဝာ-မပြီးစေမူ၍၊ ဘာဝနံ-ဘာဝနာကို၊ အနုယုတ္တာဿ-အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဟောတိ၊ ဝိပရိယယေန-ပြောင်းပြန်ပြန်သော အားဖြင့်၊ (ပလိဗောဓကို ဖြတ်ခြင်း အစရှိသော ပုဗ္ဗကိစ္စကို ပြီးစေသော အားဖြင့်၊)(ဘာဝနံအနုယုတ္တာဿ)သုခါ-သော၊(ပဋိပဒါဟောတိ)၊ပန-ကား၊ အပုနာကောသလ္လာနိ-အပုနာဓကောသလ္လတို့ကို၊ အသပ္ပာယဒေန္တော်သ်-မပြီးစေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒန္ဓာ အဘိညာ ဟောတိ၊ သပ္ပာယဒေန္တော်သ-၏၊ ခိပ္ပါ(အဘိညာ ဟောတိ။)

အပိစ-သည်သာမကသေး၊ တဏှာ အဝိဇ္ဇာဝသေန-တဏှာ အဝိဇ္ဇာတို့၏ အစ္စမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမထဝိပဿနာကတာဓိကာရဝသေနစာပိ-သမထ ဝိပဿနာတို့၌ ပြုအပ်ဘူးသော အလွန်အကဲပြုခြင်း၏အစ္စမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ တောသံ-ဤပဋိပဒါ အဘိညာဉ်တို့၏၊ ပဘေဒါ-အထူးအပြားကို၊ ဝေဒိ တပ္ပေါ၊ ဟိ-ခဲ့၊ တဏှာဘိဘူတဿ-တဏှာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒုက္ခာ-သော၊ ပဋိပဒါ-သည်၊ ဟောတိ၊အနဘိဘူတဿ-တဏှာသည် မလွှမ်းမိုး အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သုခါ (ပဋိပဒါ ဟောတိ)၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတဿ - အဝိဇ္ဇာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒန္ဓာ-လေးနှေးသော၊ အဘိညာ-သည်၊ ဟောတိ၊ အနဘိဘူတဿ-အဝိဇ္ဇာဒါသည် မလွှမ်းမိုးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ခိပ္ပါ-လျင်မြန်သော၊ (အဘိညာ ဟောတိ)၊ စ-သေး၊ယော-သည်၊သမထေ-သမထအရာ၌၊အကတာဓိကာရော-မပြုအပ်သောလွန်လွန်ကဲကဲ အားထုတ်မှု ရှိ၏၊ ဝါ-လွန်လွန်ကဲကဲ အားထုတ်မှုကို မပြုခဲ့၊ တဿ-၏၊ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဟောတိ၊အကတာဓိကာရဿ-ပြုအပ်ပြီးသော လွန်လွန်ကဲကဲအားထုတ်မှု ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-လွန်လွန်ကဲကဲ အားထုတ်မှုကိုပြုခဲ့သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သုခါ (ပဋိပဒါ ဟောတိ)၊ ပန-ကား၊ ယော-သည်၊ဝိပဿနာယ-၌-အကတာဓိကာရော-သည်၊ ဟောတိ၊ တဿ-၏၊ ဒန္ဓာ အာဘိညာ ဟောတိ-ကတာဓိကာရဿ-၏၊ခိပ္ပါ(အဘိညာ ဟောတိ)၊ [ဤစကားမျှားကိုထောက်၍ နောက်နောက်အခါဝယ် သုခ ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာဖြစ်စေလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုဘဝ်၌ပင် တရားထူးမရသော်လည်း ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အဓိကာရ ဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်းသင့်ကြသည်။]

စ-သည်သာမကသေး၊ ကိလေသိန္ဒြိယဝဿနာပိ - ကိလေသာ ဣန္ဒြေတို့၏ အစ္စမ်းဖြင့်လည်း၊ တောသံ-ဤပဋိပဒါအဘိညာဉ်တို့၏၊ ပဘေဒေါ-ကို၊ ဝေဒိ တပ္ပေါ၊ ဟိ-ခဲ့၊ တိဗ္ဗကိလေသဿ-ထက်သောကိလေသာရှိသော၊ (ကိလေသာ အားကြီးသော၊) မုဒိန္ဒြိယဿ-နုံ့ညံ့သောသဒ္ဓါအစရှိသောဣန္ဒြေရှိသူ၏၊ဒုက္ခာ-သော၊ ပဋိပဒါစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒန္ဓာ-သော၊ အဘိညာစ-သည်လည်း ကောင်း၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ တိက္ခိန္ဒြိယဿ-ထက်သော သဒ္ဓါ အစရှိသော ဣန္ဒြေရှိသူ၏၊ ခိပ္ပါ-သော၊ အဘိညာ(ဟောတိ)၊ စ-သေး၊ မန္ဒကိလေသဿ-နုံ့သော ကိလေသာရှိသော၊ (ကိလေသာ နည်းပါးသော၊) မုဒိန္ဒြိယဿ-၏၊ သုခါ,ပဋိပဒါစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒန္ဓာ, အဘိညာစ-သည်လည်းကောင်း၊

အဓိကာရ။ ။အဓိ-လွန်လွန်ကဲကဲ + ကာရ - ပြုအပ်သော ကောင်းမှုဟုသည် ရွေးဘဝက သမထကို ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ဘူးခြင်း, ဝိပဿနာကို ကြိုးကြိုး စားစား အားထုတ်ဘူးခြင်းတည်း၊ ထိုအားထုတ်ခြင်းကို "ဆုတောင်း"ဟု အနက် ပေးမှားကြ၏။ [ကတော+အဓိကာရော ယေနာတိ ကတာဓိကာရော။]

ဟောတိ- ပန-ကား၊ တိက္ခိန္ဒြိယဿ-၏၊ ခိပ္ပါ အာဘိညာ(ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ (“တောသံ ပဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော”ပြန်လှည့်)

ဣတိ-ဣသို့လျှင်၊ ဣမာသု ပဋိပဒါအာဘိညာသု-တို့တွင်၊ ယော ပုဂ္ဂလော-အကြင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒုက္ခာယ-သော၊ ပဋိပဒါယ-ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဒန္ဓာယ-သော၊ အာဘိညာယ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စျာနံ-သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ တဿ-ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တံ စျာနံ-ကို၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒ(န္တိ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒန္ဓာဘိညန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ၊သေဃေသုပိ-ကြွင်းသော ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ အစရှိသော စျာန်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော၊ တတ္ထ-ထို ပဋိပဒါ အာဘိညာဉ်တို့တွင်၊ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထ စျာနာဓိကာရေ- ထိုစျာန်အရာ၌” ဟု စဲသည်၊] တဒနုဓမ္မတာ-ထိုစျာန်အားလျော်သော သဘောဓာတ်ရားဖြစ်သော၊ သတ္တိ-သည်၊ သန္တိဋ္ဌတိ-ဇကောင်းစွာတည်အံ့၊ ဌိတိဘာဂိနိ- တည်တံ့ခြင်း အဖို့ရှိသော၊ ပညာ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ဣတိဝေါ-သို့၊ ဝုတ္တသတိယာဝါ-ဟောတော် မူအပ်သော သတိကိုသော်လည်းကောင်း၊ တံတံ စျာန နိကန္တိယာဝါ- ထိုထို

တဒနုဓမ္မဘာဝ သတိ။ ။ဤပါဠိသည် ဉာဏဝိဘင်းပါဠိတော် စတုက္ကဋ္ဌလာသော ပါဠိတည်း၊ ထို၏အဋ္ဌကထာ၌ “တဒနုဓမ္မတာတိ တဒနုရူပသဘာဝါ”ဟုဖွင့်၏၊ မဓုဋ္ဌ “သဘာဝေါ”ဟု ရှိ၏၊ အနုကို “အနုရူပ” ဟုလည်းကောင်း, ဓမ္မကို “သဘာဝ”ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ ကာပစ္စည်း အနက်မရှိ-ဟူလို၊ ဤဋီကာ၌ “တဒနုရူပတာ ဘူတာ”ဟု ဘူတာထည့်၍ ဖွင့်ခြင်းမှာ ထိုပုဒ်ကို ဗဟုဗ္ဗိဟိ မကြံစေလိုသောကြောင့် တည်း၊ “အနုရူပေါ+ဓမ္မော အနုဓမ္မော၊ အနုဓမ္မောယေဝ အနုဓမ္မတာ၊ တဿ+အနုဓမ္မတာ တဒနုဓမ္မတာ”ဟုပြု၊ သတိကို “မိစ္ဆာသတိ သန္ဓာယ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုမိစ္ဆာသတိဟူသည်လည်း “ထို ပဌမစျာန်ကို သာယာသော နိကန္တိတည်း၊ (တနည်း) ထိုနိကန္တိနှင့် သမ္မယုတ်ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတည်း”ဟု ဋီကာ၌ ဝဒန္တိဝါဒလာ၏၊ ထိုဝါဒသည် ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာဝါဒပင်တည်း။ [ထိုအဋ္ဌကထာကို ကြည့်ပါ။]

ဋီကာ တနည်း။ ။ဋီကာ၌ ဝဒန္တိဝါဒအပြင် “အဝိဂတနိကန္တိကာ တံတံပရိဟရဏာ သတိ”ဟု မိမိဝါဒကို ဖွင့်ပြသေး၏၊ ထို၌ “သတိ”ဟူသည် ထိုထိုစျာန်နှင့် ယှဉ်ဖက်တရားဝို့ကို ဆောင်ရွက် မှတ်သားတတ်သော သမ္မာသတိပင်တည်း၊ ထိုသို့ သမ္မာသတိက အမှတ်ရရာ၌ စျာန်ကို နှစ်သက်တတ်သော နိကန္တိတရာသည် ပကတူပ နိဿယသတ္တိဖြင့် သတိအား ကျေးဇူးပြုလျက်ရှိသောကြောင့် “အဝိဂတနိကန္တိကာ”ဟူဆိုသည်၊ လောက၌ မိမိနှစ်သက်သော အရာဝတ္ထုကို သတိဖြင့် မကြာမကြာ အမှတ်ရနေခြင်းမျိုးတည်း။

ဆိုလိုရင်းကား---“ပဌမစျာန်ကို ရပြီးနောက် ထိုစျာန်၌ နိကန္တိပါသော သတိဖြစ်နေလျှင် ထိုစျာန်သည် ရှေ့သို့လည်း မတိုးတက်, အောက်သို့လည်း လျော့မကျပဲ တန့်ရပ်နေခြင်းအဖို့ရှိသော ဌိတိဘာဂိယစျာန်ဖြစ်သည်”ဟူလို၊ ဒုတိယစသော စျာန်၏ ဌိတိဘာဂိယဖြစ်ပုံလည်း ဤနည်းပင်၊ ဟာနဘာဂိယ, ဝိသေသဘာဂိုယ, နိဗ္ဗေဓဘာဂိုယ ဖြစ်ပုံလည်း ထို ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ရှုပါ။

စျာန်၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိကွမ္ဘနေ-ခွာခြင်း၌၊ ပဋိပဒါ-ကိုလည်းကောင်း၊ တံတံ စျာနုပစာရပ္ပတ္တာသာ-ထိုထို စျာန်၏ ဥပစာသို့ ရောက်ပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အပ္ပနာယ-အပ္ပနာစျာန်ကို၊ ပရိဝါသေ-ကျင့်သုံးခြင်း၌၊ (အပ္ပနာစျာန်ရဖို့ရန် မမျှော်လင့်ခြင်း၌၊) အဘိညာစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

စ-သည်သာမကသေး၊ အာဂမနဝသေနာပိ- အထက်အထက် စျာန်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ ပဋိပဒါ-ပဋိပဒါ တို့သည်လည်းကောင်း၊ အဘိညာစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိယေဝ-နှံ့ သည်သာ၊ ဟိ-၌၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒံ- ခက်ခဲသောအကျင့်ရှိသော၊ ဒန္ဓာဘိညံ- လေးနှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသော၊ ပဌမဇ္ဈာန်-သို့၊ ပတ္ဝာ-ရောက်ပြီး၍၊ ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော၊ ဒုတိယမ္ပိ- ဒုတိယစျာန်သည်လည်း၊ တာဒိသမေဝ- ထို ပဌမစျာန်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [ပဌမစျာန်ကဲ့သို့ "ဒုက္ခပ္ပဋိပဒ ဒန္ဓာဘိညာ ဒုတိယစျာန် ဖြစ်သည်" ဟူလို။] တတိယ စတုတ္ထသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ- ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်၊ နယော-သိခြင်း အစီအရင်တည်း၊ စ-သည်သာမကသေး၊ စတုက္ကနယေ-၌၊ (ပဋိပဒါဝသေန-ပဋိပဒါ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စတုဓာ-၄-ပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဘေဒေါ်-ကွဲပြားခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော)ယထာ-ကဲ့သို့ ဧဝံ-တူ၊ ပဌကနယေပိ-၌လည်း၊ ပဋိပဒါဝသေန စတုဓာ ဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ပဋိပဒါဝသေနပိ-ဖြင့်လည်း၊ စတ္တာရော-နှံသော၊ နဝကာ-နဝကတို့သည်၊ ဝါ-စျာန် ၉-ပါးအပေါင်းတို့သည်၊ ဝုတ္တာ-ဟော တော်မူအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။

အာဂမနဝသေနာဝိ။ ။ပဌမစျာန်သည် ဒုတိယစျာန်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း အာဂမနတည်း၊ ဒုတိယစျာန်သည် တတိယစျာန်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း အာဂမနတည်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ရှေးရှေးစျာန်ကို "အာဂမန" ဟုခေါ်သည်၊ [သင်္ဂြိဟ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းလာ ဝိပဿနာဂမနစသော သဘောမျိုးတည်း၊] အပိသဒ္ဒါသည် ထို အာဂမနကြောင့် ပဋိပဒါအဘိညာတို့၏ ကေန်မဟုတ်ကြောင်းကို ပြ၏၊ အာဂမန၏ အစွမ်းကြောင့်သာ ပဋိပဒါအဘိညာတို့ ဖြစ်ကြသည် မဟုတ်သေး၊ "ယော အသပ္ပာယသေဝီ" စသည်ဖြင့် ပြခဲ့သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ပဋိပဒါအဘိညာတို့ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ကြသေး၏-ဟူလို။

အာဂမနံ ကေန် မဟုတ်ရကျိုး။ ။အာဂမန၏ ကေန် မဟုတ် သောကြောင့် စျာန်တပါးတပါး၌ ပဋိပဒါ ၄-မျိုး, ပရိတ္တာရမ္မဏစသော အာရုံ ၄-မျိုး, ထို ၄-မျိုး ၄-လီအားဖြင့် သောဋသက္ခတ္တုကနည်းများရှိနိုင်ကြ၏၊ အာဂမနက ကေန်ဖြစ်လျှင်ကား စျာန်တပါးလျှင် ပဋိပဒါတမျိုးသာရ၍ ထို ပဋိပဒါအတွက် စတုက္က ပဉ္စကစျာန် ၉-မျိုး, အာရုံတမျိုးသာရ၍ ထိုအာရုံအတွက် စျာန် ၉-မျိုး, ပဋိပဒါအာရုံ ရောလျက် မိဿကအတွက် စျာန် ၉-မျိုး, ဤသို့ ဟောတော်မူရလိမ့်မည်။ [တေသ အနေကန္တိကတ္တာ ဧဝ၊ ပေ၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ သိယုံ၊—ဋီကာ။]

တေသု- ထိုစျာန်တို့၌၊ ပါဠတော- ပါဋိတော်ပါဠိအား ဖြင့်၊ ဆတ္တိံသ-၃၆-ပါးသော၊ စိတ္တာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [စျာန် ၉-ပါးကို ပဋိပဒါ၄-ပါး ဖြင့်မြောက်၍ စျာန်စိတ် ၃၆-ပါးဖြစ်သည်၊] ပန- ထိုသို့ပင် ပါဋိတော်ပါဠိ အားဖြင့် ၃၆-ပါးသောစိတ် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အတ္ထတော- လိုရင်းအနက် အားဖြင့်၊ ဝါ- တရားကိုယ်အားဖြင့်၊ ပဠကနယေ- ပဠကနည်း၌၊ စတုက္က နယဿ-၏- ပဝိဋ္ဌတ္တာ-ဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသတိမေဝ- ၂၀-သာလျှင် ဖြစ်သော၊ (စိတ္တာနိ)ဘဝန္တိ၊ ဣတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [တရားကိုယ် အရ ကောက်လျှင် စျာန် ၅-ပါးသာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သင်္ဂြိဟ်၌လည်း ပဠကနည်း အရ စျာန် ၅-ပါးကိုသာ ပြသည်၊ ထိုစျာန် ၅-ပါးကို ပဋိပဒါ ၄-ပါးဖြင့် မြောက်လျှင် ၂၀-ဖြစ်၏။]—ပဋိပဒါစတုက္ကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

အာရမ္မဏစတုက္က အဖွင့်

ဣဒါနိ-၌၊ ယသ္မာ, ဧတံ စျာနံနာမ-မည်သည်၊ ပဋိပဒါဘေဒေန- ပဋိပဒါ အပြားအားဖြင့်၊ (စတုဗိဓံ-၄-ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ) ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အာရမ္မဏဘေဒေနာပိ-အားဖြင့်လည်း၊ စတုဗိဓံ ဟောတိ၊တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဤစျာန် မည်သည်၏ ပဋိပဒါအပြားအားဖြင့် ၄-ပါးအပြား ရှိသကဲ့သို့အာရုံအပြားအားဖြင့်လည်း ၄-ပါးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အဿ-ဤစျာန်၏၊ ကံ ပဘေဒ-ထိုအပြားကို၊ ဒဿေတုံ-၌ ။ ပုန, ကတမေ့ မမ္မာ ကုသလာတိအာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ)အာရဒ္ဓံ၊ဘတ္ထ-ထိုကတမေ မမ္မာ ကုသလာ အစရှိသော စကား၌၊ (''ပရိတ္တံ ပရိတ္တာရမ္မဏန္တိ အာဒီသု''၌စပဲ၊ ဃောဇနာ၌ ''ဝိနိစ္ဆယော ပေံ ဝေဒိတဗ္ဗော''ဟု ထည့်၏၊) ပရိတ္တံ ပရိတ္တာရမ္မဏန္တိအာဒီသု- အစရှိသော စကားတို့၌၊ (ပရိတ္တံနာမ စသည်၌စပဲ၊) ယဲ- အကြင်စျာန်သည်၊ အပ္ပဂုဏံ- အဝါးဝစ္စာ, မလေ့လာအပ်သည်၊ (ဝသီဘော် မမြောက်သည်၊) ဟောတိ-၏၊ ဥပရိဇ္ဈာနဿ-အထက်စျာန်၏၊ ပစ္စယော-အကြောင်းအထောက် အပံ့သည်၊ ဘဝိတုံ-၌၊ နသက္ကောတိ၊ [အပ္ပဂုဏံ ဟောတိကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ အပ္ပဂုဏော ဖြစ်သောကြောင့် အထက် အထက်စျာန်၏ အကြောင်း အထောက် အပံ့ဖြစ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်-ဟူလို။] ဣဒံ-ဤစျာနသည်၊ ပရိတ်တံနာမ-ပရိတ္တစျာန် မည်၏၊ ဝါ-နည်းသော တနံခိုးအာနုဘော်ရှိသောစျာန် မည်၏။

ပန- ကား၊ ယံ- အကြင်စျာန်သည်၊ အဝစိုတ္တေ- အာကျယ် မပွားစေအပ်သော၊ သုပ္ပမတ္တော ဝါ- မနုဿ (ဗန်း) စကော ;အတိုင်းအရှည် ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊သရာဝမတ္တော ဝါ-ခွက်ငယ် အတိုင်းအရှည် ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အာရမ္မဏေ- ပထဝီကသိုဏ်းစသော ပဋိဘာဂနိမိတ် အာရုံ၌၊ ပဝတ္တေ- ဖြစ်၏၊

တံ- ထိုစျာန်သည်၊ အဿ- ဤစျာန်၏၊ ပရိတ္တံ- ကျဉ်းငယ်သော၊ အာရမဏံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ- ဤ ဝစနတ္ထကြောင့်၊ ပရိတ္တာရမဏံ- ပရိတ္တာရမဏမည်၏၊ ယံ-သည်၊ ပဂုဏံ- အဝါးဝစ္ဆာ, လေ့လာအပ်ပြီးသည်၊ သုဘာဝိတံ-ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ပြီးသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဥပရိဈာနဿ-၏၊ ပစ္စယော-သည်၊ ဘဝိတုံ- ငှါ၊ သက္ကောတိ၊ ဣဒံ- ဤစျာန်သည်၊ အပ္ပမာဏံနာမ- အပ္ပမာဏစျာန် မည်၏၊ ဝါ- တိုးပွားသော အတိုင်းအရှည်ရှိသောစျာန် မည်၏၊ (အသဒ္ဒါဝုဒ္ဓိအနက်ဟော၊)ယံ-သည်၊ ဝိပုလေ-ပြန့်ကျယ်သော၊ အာရမဏေ-၌၊ ပဝတ္တံ-၏၊ တံ-သည်၊ ဝုဒ္ဓိပ္ပမာဏတ္တာ-တိုးပွားသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝုဒ္ဓိဖြင့် "အ"၏ အနက်ကို ဖွင့်သည်၊) အဿ- ဤစျာန်၏၊ အပ္ပမာဏံ-တိုးပွားသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ အာရမဏံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ- ဤ ဝစနတ္ထကြောင့်၊ အပ္ပမာဏာရမဏံ- ဏ မည်၏၊ ပန-ကား၊ ဝုတ္တလက္ခဏ ဝေါမိဿကတာယ- ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော အာရုံတို့၏ ဈေနှောကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ ဝေါမိဿကနယော- ဈေနှောကြောင်းနည်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- ၏၊ ဣတိ- သို့လျှင်၊ အာရမဏဝသေနပိ- ဖြင့်လည်း၊ စတ္တာဈေ နဝကာ ဝုတ္တာ ဟောန္တိ၊ ဇတ္ထ-ဤ အာရမဏစတုက္ကဉ်၊ စိတ္တဂဏနာပိ- စိတ်အရေအတွက် သည်လည်း၊ ပုရိမသဒိသာဝေ- ရှေပဋိပဒါ စတုက္ကဏ်အရေအတွက်နှင့် တူသည်သာ၊ ဣတိ- အပြီးတည်း။ ။အာရမဏစတုက္ကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ။

အာရမဏပဋိပဒါမိဿက အဖွင့်

၂ ဣဒါနိ-၌၊ အာရမဏပဋိပဒါမိဿကံ- အာရုံပဋိပဒါတို့၏ ဈေနှောခြင်းရှိသော၊ [ပါဠိတော်၌ ပဋိပဒါကို ရှေကထား၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် "ပဋိပဒါအာရမဏမိဿကံ"ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊] သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကနယံ- သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကနည်းကို၊ (စျာန်တပါး၌ ပဋိပဒါ ၄-ပါးကို တည်၍ အာရုံ ၄-ပါးဖြင့်မြောက်ယျက် ၁၆-ပါးပြားသောနည်းကို၊)ဒဿေတုံ-ငှါ၊ ပုန-တဖန်၊ ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာတိအာဒိ အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ- ထိုကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ အစရှိသော သောဋ္ဌသက္ခတ္တုက နည်းတို့တွင်၊ [ယောဇနာ၌-"တတ္ထ-၌"ဟု ပေး၍ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောဟု ထည့်စပ်သည်။] ပဋ္ဌမနယေ-၌၊ ဝုတ္တဈာနံ- ဟောတော်မူအပ်သော စျာန်သည်၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒတ္တာ၊ ခက်ခဲသောအကျင့်ရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊(ဣတိ၌စပ်၊)ဒန္ဓာဘိညတ္တာ-လေးနှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ပရိတ္တတ္တာ-နည်းသော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ပရိတ္တာရမဏတ္တာ- ကျဉ်းငယ်သော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ - သို့၊ စတူဟိ-နိ်သော၊

ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဟိန်-ယုက်ညံ့၏၊ သောဋ္ဌသမနယေ-၌၊ ဝုတ္တဗျာနံ-သည်၊ သုခပ္ပဋိပဒတ္တာ လှယ်ကူသော အာကျင့်ရှိသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ခိပ္ပါဘိညတ္တာ-လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အပ္ပမာဏတ္တာ-တို့ ပုဉ်းသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အပ္ပမာဏာရမဏတ္တာ-တို့းပုဉ်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတူဟိ, ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ပဏီတံ-မွန်မြတ်၏၊ သေသေသု-ပဌမနည်း, သောဋ္ဌသမ နည်းတို့မှ ကြွင်းကုန်သော၊ စုဒ္ဒသသု-၁၄ ပါးသောနည်းတို့၌၊ ဧကေန-တပါးသော၊ (ကာရဏေန-အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊) ဒ္ဝိဟိ, (ကာရဏေဟိ-သော်လည်းကောင်း၊) တီဟိ, ကာရဏေဟိစ-တို့ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဟိနပဏီတတာ-ဟိန, ပဏီဘတို့၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

ပန-ပရိဟာရပက္ခမှ တပါး, စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ကဿာ, အယံ နယော-ဤသောဋ္ဌသက္ခတ္တုကနည်းကို၊ (ဘဂဝတာ) ဒေသိတော-ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ စျာနုပ္ပတ္တိကာရဏတ္တာ-စျာန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (အယံ နယော, ဒေသိတော-ပြီ၊) ဟိ-ချေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ပထဝီကသိဏော-၌၊ သုဒ္ဓိကဇ္ဈာနံ-ပဋိပဒါအာမ်ိုမဖက်, သက်သက်သော စျာန်ကို၊ စတုက္ကနယဝသေန-စတုက္ကနည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စကနယဝသေနစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒေသိတံ-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ တဿာ-တူ၊ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ-အာရုံ မဖက်, သက်သက်သော ပဋိပဒါကို၊ (ဒေသိတာ)တထာ-တူ၊သုဒ္ဓိကာရမဏံ-ပဋိပဒါမဖက် သက်သက်သောအာရုံကို၊ (ဒေသိတံ)၊ တတ္ထ-ထိုသို့ပြတော်မူရာ၌၊ [ဃယာဇနာဒ်''တတ္ထ စတုက္ကနယာဒီသု-ထိုစတုက္ကနည်း အစရှိသည်တို့တွင်''ဟု စွဲသည်။] ယာ ဒေဝတာ-အကြင် နတ်ပြဟ္မာတို့သည်၊ ပထဝီကသိဏော-၌၊ သုဒ္ဓိကဇ္ဈာနံ-ကို၊ စတုက္ကနယဝသေန-ဖြင့်၊ ဒေသိယမာနံ-ဟောတော်မူအပ်သော်၊ ဗုဇ္ဈိတုံ-၌၊ သက္ကောန္တိ-စွမ်းနိုင်ကုန်၏၊ တာသံ-ထိုနတ်ပြဟ္မာတို့အား၊ သပ္ပာယဝသေန-လျောက်ပတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သုဒ္ဓိကဇ္ဈာနေ-၌၊စတုက္ကနယော-ကို၊ ဒေသိတော-ပြီ၊ယာ(ဒေဝတာ)-တို့သည်၊ ပဉ္စကနယဝသေန, ဒေသိယမာနံ-သော်၊ ဗုဇ္ဈိတုံ သက္ကောန္တိ၊တာသံ သပ္ပာယဝဆေန ပဉ္စကနယော (ဒေသိတော)၊ ယာ (ဒေဝတာ)- တို့သည်၊ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါယ-သက်သက်သော ပဋိပဒါ၌လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓိကာရမဏေ-သက်သက်သော အာရုံ၌လည်းကောင်း၊ စတုက္ကနယဝသေန၊ပေ၊ သက္ကောန္တိ၊ တာသံ သပ္ပာယဝသေန, သုဒ္ဓိကပဋိပဒါယ-၌လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓိကာရမဏေ-၌လည်းကောင်း၊ စတုက္ကနယော ဒေသိတော၊ ယာ (ဒေဝတာ) ပဉ္စကနယဝသေန၊ပေ၊ သက္ကောန္တိ၊တာသံ သပ္ပာယဝသေနပဉ္စကနယော(ဒေသိတော)။

ဣတိ-သို့လျှင်၊ ဟေဋ္ဌာ-သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကနည်းသို့ မရောက်မီ အောက်၌၊ ဝါ-ရှေ့၌၊ [ရှေ့ဖြစ်သော အတိတ်ကိုပင် ရည်ရွယ်ရှုဋ္ဌနည်းအားဖြင့် အောက်ဟု ဆိုထားသည်။] ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယဝသေန-နှတ်ဖြာဟွာဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလိုဆန္ဒနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဒေသနာ-ကို၊ ကတာ-ပြီ၊ စ-သည်သာ မတသေး၊ ဒေသနာဝိလာသပပွတ္တာ - ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ် စံပယ်စေတတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့ရောက်တော်မူပြီးသော၊ သေ(ဌသော)-ဤမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဘိန္နေ ပဋိသမ္ဘိဒေါ-ကွဲပြားသော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှိတော်မူသည်၊ ဒသဗလ စတုဝေသာရဇ္ဇဝိသဒဉာဏော - ၁၀ ပါးသော ဉာဏဗလ, ၄ ပါးသော ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ဟူသော သန့်ရှင်းသောဉာဏ်ရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ), ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ ယာထာဝသရသလက္ခဏာဃ-မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော မိမိ၏သဘော

ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒေါ။ ။ပဘိန္နာ—(ဆုတ္ထ ဓမ္မ နိရုတ္တိ ပဋိဘာနတို့၌ အမျိုးမျိုးသိသောအားဖြင့်) ကွဲပြားသော+ပဋိသမ္ဘိဒါ—အပြားအားဖြင့်ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်၊ ယဿ အတ္ထိတိ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒေါ၊ ဝိပါက်, ကြိယာ, နိဗ္ဗာန်, ပစ္စယုပ္ပန်တရားတော်၏ ဟောနက်ဖြစ်သော ဘာသိတတ္ထ, ဤအက္ခရာအနက် ၅ ပါးကိုသိသောဉာဏ်သည် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, မဂ်, ပစ္စည်း, ဘာသိတ (ဟောတော်မူအပ်သော သုတ္တဂေယျစသော) တရား, ဤအကြောင်းဓမ္မ ၅ ပါးတို့ကို သိသော ဉာဏ်သည် ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သဘာဝနိရုတ္တိဖြစ်သော ပါဠိဘာသာ၏ ဇာတ်ဝုစ်စသောအားဖြင့် အမှားအမှန်ကို သိသောဉာဏ်သည် နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ရှေဉာဏ် ၃ ပါးကို (မိမိနှင့်တကွ ၄ ပါးလုံးကိုပင်)သိသောဉာဏ်သည် ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ မည်၏။

ဒသဗလဉာဏ်။ ။ဌာနာဌာနဉာဏ်, ဝိပါကဉာဏ်, ပဋိပဒါဉာဏ်,အနေကဓာတုနာနာဓာတုလောကဉာဏ်, သတ္တာနံ နာနာဓိမုတ္တိကဉာဏ်,ကုန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်, ဈာနဝိမောက္ခ သမာဓိ သမာပတ္တိတို့၏ သံကိလေသဝေါဒါနဝုဋ္ဌာနဉာဏ်,ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ, ဒိဗ္ဗစက္ခု, အာသဝက္ခယဉာဏ်တော်များတည်း။ [ဒသက အဂ်ုတ္တိုရ်။]

ဌာနာဌာနေ ဝိပါကေ စ, ဉာဏံ ပဋိပဒါယ စ၊
နာနာဓာတုမှိ လောကမှိ, သတ္တာနံ အဓိမုတ္တိယာ၊
ဈာနာဒီနံ ကိလေသာဒေါ, ကုန္ဒြိယ ပရောပရေ၊
ပုဗ္ဗေနိဝါသ ညာဏဉ္စ, ဒိဗ္ဗစက္ခာသဝက္ခယံ။

စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်။ ။ဝိသာရဒဿ + ဘာဝေါ ဝေသာရဇ္ဇံ - ရဲရင့်သောဘုရားရှင်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်တော် ၄ ပါးကား-အန္တရာယိကဓမ္မကို သိတော်မူခြင်း, နိယျာနိကဓမ္မကို သိတော်မူခြင်း, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို ဝန်ခံတော်မူခြင်း, ခီဏာသဝအဖြစ်ကိုဝန်ခံတော်မူခြင်း,ဤ ၄ ဌာနဥဿဟရဲရင့်တော်မူခြင်းတည်း။[စတုက္ကအဂ်ုတ္တိုရ်, ပဌမပံ, တေဘာယောဂဝဂ်။]

အန္တရာယေ စ နိယျာနေ, ဗုဒ္ဓဘေ အာသဝက္ခယေ၊
စတူသွေတေသု ဌာနေသု, တထာဂတော ဝိသာရဒေါ။

လက်ခံကာ၏၊ ဝါ-ကို၊ သဲပွင့်ဝိဒ္ဓတ္တာ-ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-အတွက်၊ (ဟိတ်ကူ)၊ ဓမ္မပညတ္တိ ကုသလတာယ-တရား တော်ကို နာမည်တပ်၍ ပညတ်တော်မူခြင်း၌ ကျမ်းကျင်တော်မူသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ ယောယော နယော-ကို၊ လဗ္ဘတိ-၏၊ တဿ တဿ-ထိုထိုရနိုင်သော နည်း၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဒေသနံ-ကို၊ နိယမေတုံ-ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းငှါ၊ သင်္ကော်တိ-စွမ်းနိုင်တော်မူ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ထိုထိုရနိုင်သောနည်းဟု အစွမ်းဖြင့် ဒေသနာတော်ကို ပိုင်းခြား သတ်မှတ်တော်မူနိုင်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊) ဣမာယ ဒေသနာဝိလာသပတ္တိယာပိ-ဤဒေသနာတော်ကိုတင့်တယ် စံပယ်စေတတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ တေန-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပထဝီကသိဏော-၌၊ သုဒ္ဓိက စတုက္ကနယာဒိဝသေန-သုဒ္ဓိက စတုက္ကနည်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သော ဒေသနာ-ကို၊ ကတာ-ပြီ။

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ, ယေ ကေစိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်၊ ဗျာနုံ-ကို၊ ဥပ္ပါဒေန္တိ နာမ-ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သည် မည်၏၊ တေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်၊ အာရမဏာ ပဋိပဒါဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ဥပ္ပါဒေတုံ-ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ နသင်္ကော်န္တိ၊ နိယမတော-မြဲသောအားဖြင့်၊ တသ္မာ ဗျာနုပ္ပတ္တိကာရကတ္တာ-ထိုသို့ ဗျာန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အယံ သောဋ္ဌသက္ကတ္တုက နယော-ကို၊ကထိတော-ဟောဟော်မူအပ်ပြီ၊ ဧတ္ထာဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသော ပါဋိတော်အစဉ်ဖြင့်၊ သုဒ္ဓိကနဝကော-လည်းကောင်း၊ စတ္ထာရော-န်သော၊ ပဋိပဒါနဝကာ-တို့လည်းကောင်း၊ စတ္ထာရော-န်သော၊ အာရမဏာ နဝကာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣမေ စ သောဋ္ဌသနဝကာ- ဤသောဋ္ဌသနဝကတို့ လည်းကောင်း၊ဝါ-ဤ ၁၆ ပါးသောဗျာန်၌-ပါးအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋ္ဌဝိသတိ-သော၊ နဝကာ-တို့သည်၊ ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီး ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။

တတ္ထ-ထိုနဝကတို့တွင်၊ကေကသ္မိ-သော၊နဝကေ-၌၊စတုက္ကပဋ္ဌာန-စတုက္က ပဋ္ဌာန တို့၏အပြားအားဖြင့်၊ဒ္ဝေဒ္ဝေ-ကုန်သော၊နယာ-တို့သည်၊ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပညာသံ ၅၀ သော၊ နယာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တတ္ထ- ထို ၅၀ သောနည်းတို့တွင်၊ ပဋ္ဌဝိသတိယာ-သော၊ စတုက္ကနယေသု-တို့၌၊ သတ်-တရားသော ဗျာန်စိတ်လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာနနယေသု-တို့၌၊ ပဋ္ဌဝိသသတ်-တရာ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော ဗျာန်စိတ်လည်းကောင်း၊ [“ပဋ္ဌဝိသံ သတံ”ဟု ရှိလျှင် သဒ္ဓါနည်း ကောင်းသည်၊ “ပဋ္ဌဝိသံ-၂၅ပါး အလွန်ရှိသော၊ သတ်-တရား သော ဗျာန်စိတ်လည်းကောင်း”ဟု ပေး။] ဣတိ-သို့၊ ပါဠိတော-ပါဋိတော် ပါဠိအားဖြင့်၊ ပဋ္ဌဝိသာဓိကာနိ-၂၅-ပါး အလွန်ရှိကုန်သော၊ ဒ္ဝေ ဗျာနစိတ္တ သတာနိ-နှစ်ရာသော ဗျာန်စိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပန-ထို့ဆိုပင်နှစ်ရာနှစ်ဆယ်

ငါးပါးသောစျာန်စိတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ပဥ္ဇကနယေ-၌၊ စတုက္ကနယသာ-၏၊ ပဝိဋ္ဌတ္တာ-ဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္ထတော-အားဖြင့်၊ပဥ္ဇဝီသာဓိကမေဝ-၂၅-ပါး အလွန်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ စိတ္တသတံ-စျာန်စိတ် တရာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ပါဋ္ဌေ-ပါဠိတော်ပါဌ်၌၊ ပဥ္ဇဝီသာဓိကာနိ-နှ်သော၊ ယာနိ တာနိ ဒေ့ စိတ္တသတာနိ-အကြင် နှစ်ရာသော စျာန်စိတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တေသု-ထိုနှစ်ရာ့နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော စျာန်စိတ်တို့စွင်၊ ဧကေ-ကဿ-တပါးတပါးသော စျာန်စိတ်၏၊ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဓမ္မဝဝတ္ထာနာဒယော-ဓမ္မဝဝတ္ထာနအစရှိကုန်သော၊တယော တယော-နှ်သော၊မဟာဝါရာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပန-ဆက်၊ ကေ-ထိုမဟာဝါရတို့ကို၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထို စျာန်စိတ်၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ နိယမတ္တမေဝ-နည်းမျှကိုသာ၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူ၍၊ သံခိတ္တာ-ချုံးအပ်ကုန်ပြီ၊ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ပထဝီကသိဏ်-ပထဝီ ကသိုဏ်းရှိသော စျာန်သည်၊ နိဋ္ဌိတံ။

ဣဒါနိ-ပထဝီကသိဏစျာန်ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ယသ္မာ, အာပေါ ကသိဏာဒီသုပိ-အာပေါ ကသိုဏ်း အစရှိသော အာရုံတို့၌လည်း၊ တောနိ စျာနာနိ-ဤရူပါဝစရစျာန်တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊တသ္မာ-ကြောင့်၊(ထိုသို့ အာပေါ ကသိုဏ်းအစရှိသော အာရုံတို့၌လည်း ဤရူပါဝစရစျာန်တို့၏ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တေသံ-ထိုအာပေါကသိုဏ်း အစရှိသည်တို့၌ဖြစ်သော စျာန်တို့ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-ငှါ၊ ပုန၊ပေ၊ အာရဒ္ဓံ၊တေသု-ထိုအာပေါကသိုဏ်းအစရှိသည်တို့ဝယ် ဖြစ်သော စျာန်တို့၌၊ သဗ္ဗော-သော၊ ပါဋ္ဌိနယောစ-ပါဋ္ဌိတော်နည်းကို လည်းကောင်း၊ အတ္ထဝိဘာဝနာ စ-အနက်ကို ထင်စွာပြခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (အနက် အဖွင့်ကိုလည်းကောင်း၊) စိတ္တဂဏနာစ-စိတ် အရေအတွက်ကိုလည်း ကောင်း၊ဝါရသင်္ခေပေါစ-ဝါရကိုချုံးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ပထဝီကသိဏေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ဘာဝနာနယော-ကို၊ ကသိဏပရိကမ္မံ-ကသိုဏ်းပရိကံကို၊အာဒိံ ကတွာ-အစပြု၍၊သဗ္ဗော-အလုံးစုံကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ (မယာ) ပကာသိတောယေဝ-ထင်ရှားပြအပ်ပြီးသည်သာ။

[ပါဋ္ဌိတော်ချင်း မတူရကား ကျမ်းချင်း ညှိလိုစသာကြောင့် "မဟာသကုလုဒါယိသုတ္တေ ပန" စသည် မိန့်၊] ပန-ဆက်၊ မဟာသကုလုဒါယိသုတ္တေ-မဟာသကုလုဒါယိသုတ်၌၊ ဒသ-နှ်သော၊ ကသိဏာနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊] ဤဓမ္မသင်္ဂဏီပါဋ္ဌိတော်၌ ကသိုဏ်း ဂ-ပါးသာဟောတော်မူသော်လည်း မဟာသကုလုဒါယိသုတ်၌ ဝိညာဏကသိုဏ်းအာကာသကသိုဏ်း ထည့်၍ ၁၀ ပါးဟောတော်မူသည်၊] တေသု-ထိုကသိုဏ်း ၁၀ ပါးတို့တွင်၊ ဝိညာဏကသိဏ်-ကို၊ (နှ ကထိတံ၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ဟောတိ,ဘဇတိတို့၌ စပ်၊) အာကာသေ-ကောင်းကင်ပညတ်၌၊ ပဝတ္တိတ မဟဂ္ဂတ ဉာဏမ္မိ-

ဖြစ်စေအပ်သော မဟဂ္ဂုတ်ဝိညာဏ် သည်လည်းကောင်း၊(ပဌမဈာရုပ္ပဝိညာဏ်ကို ဆိုလိုသည်၊)တတ္ထ- ထို မဟဂ္ဂုတ်ဝိညာဏ်၌၊ ပရိကမ္မံ- ကို၊ တတ္ဝာ, နိဗ္ဗတ္တာ- ဖြစ်သော၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိပိ- သည်လည်းကောင်း၊ (ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဏ်ကိုဆိုသည်၊) ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗပဂကာရေန-အလုံးစုံသော အပြားအဝဲးဖြင့်၊ အာရုပ္ပဒေသနမေဝ- အာရုပ္ပဒေသနာသို့သာ၊ဘဇတိ-ကပ်ဝင်၏၊ (မဟာသကုလုဒါယိသုတ်၌ ဟောတော်မူအပ်သော ဝိညာဏကသိုဏ်းသည် ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်လည်း ဖြစ်နိုင်, ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဏ်လည်း ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အာရုပ္ပဒေသနာ၌ ပါဝင်သည်-ဟူလို။) စာသမာ, ဣမသ္မိံ ဌာနေ- ဤဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်ဝယ် ကသိဏအရာ၌၊ နကထိတံ-ဟောတော်မမူအပ်၊ [ဤ တိုင်အောင်သော စကားဖြင့် မဟာသကုလုဒါယိသုတ်၌ ဟောတော်မူအပ်သော ဝိညာဏကသိုဏ်းကို ဤဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၌ ဟောဖို့ မလိုကြောင်းကို ပြသည်။]

ဤပါဠိတော်၌ အာကာသကသိုဏ်းကို ဟောတော်မမူခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် "အာကာသကသိဏန္တိ ပန" စသည်မိန့်။] ပန-ကား၊ ကသိဏုဿဒိုမံ-ကသိုဏ်း ၉-ပါးတို့တွင် တပါးပါးကိုခွာခြင်းကြောင့် ရအပ်သော၊ အာကာသံပိ-ကောင်းကင်ပညတ်ကိုလည်းကောင်း၊ တံ-ထိုကောင်းကင်ပညတ်ကို၊ အာရမဏံကတွာ-၍၊ ပဝတ္တကဉ္ဇနဝေါ- ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိတ္တိစ္ဆိဒ္ဒါဒိသု-နံရံပေါက် အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရသ္မိံ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော အပေါက်၌၊ ဂဟေတဗ္ဗ၊ပေ၊ ကာသမွိ- ယူထိုက်သော အာရုံနိမိတ်ဖြစ်သော ပရိစ္ဆေဒါကာသကို လည်းကောင်း၊ တံ- ထိုပရိစ္ဆေဒါကာသကို၊ အာရမဏံ ကတွာ, ဥပ္ပန္နံ- သော၊ စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနမွိ- ကိုလည်းကောင်း၊ အာကာသကသိဏန္တိ- အာကာသကသိဏဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တတ္ထ- ထိုနည်းတို့တွင်၊ ပုရိမနဒယာ-ရှေနည်းသည်၊ ("ကသိဏုဿဒိုမံ၊ပေ၊ပဝတ္တကဉ္စ-နွေပိ" ဟူသော ရှေနည်းသည်၊) အာရုပ္ပဒေသနံ-သို့၊ ဘဇတိ- ကပ်ဝင်၏၊ ပစ္ဆိမနယော-သည်၊ ("ဘိတ္တိစ္ဆိဒ္ဒါဒိသု၊ပေ၊စတုက္က ပဉ္စကဇ္ဈာနမွိ" ဟူသော နောက်နည်းသည်၊) ရူပါဝစရဒေသနံ (ဘဇတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ မိဿကတ္တာ-ရူပ အရူပ ရောနှောနေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣမံ-ဤအာကာသ ကသိုဏ်းကို၊ ရူပါဝစရဒေသနံ-သို့၊ နအာရုဋ္ဌံ-တင်ထောက်မမူအပ်။

[ထိုသို့ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်ဝယ် အာကာသ ကသိုဏ်းကို ရူပါဝစရဒေသနာသို့ မတင်အပ်ပါသော်လည်း အဋ္ဌကထာ နည်းအားဖြင့် ယူထိုက်ကြောင်းကိုပြလိုသဖြင့် "ပရိစ္ဆေဒါကာသော" စသည်မိန့်။] ပန-ထိုသို့ပင် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၌ ရူပါဝစရဒေသနာတော်သို့ မတင်အပ်ပါသော်လည်း၊ ပရိစ္ဆေဒါကာသော-၌၊ နိဗ္ဗတ္တာဇ္ဈာနံ- ဖြစ်သောဈာန်သည်၊ ရူပပဋိပက္ခိယာ- ရူပဘုံ၌ ဖြစ်ခြင်း၏၊ မဂ္ဂေါ-လမ်းကြောင်းသည်၊ ဟောဘိ-၏၊ တသ္မာ, တံ-ထို ပရိစ္ဆေဒါ

ကာသကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏။ [အင္ဌကထာများ၌ ဤသို့ ပရိစ္ဆေဒါကာသကို ယူထားသောကြောင့် ကသိုဏ်း ၈-ပါး၌ အာကာသကသိုဏ်း ၁-ပါးတိုးလာ၏၊ အာလောကကသိုဏ်းကို ထပ်၍ထည့်လျှင် ၁၀-ပါးဖြစ်သည်။]

ပန- ဆက်၊ တသ္မိံ - ထိုပရိစ္ဆေဒါကာသ၌၊ စတုက္ကပဋ္ဌကဗျာနမေဝ-သည်သာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အရူပဗျာနံ-သည်၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ [ဤစကားဖြင့် ပရိစ္ဆေဒါကာသ၏ ရူပ အရူပ ၂-မျိုးလုံး ဇောမနေကြောင်းကိုပြသည်၊] ကသ္မာ-နည်း၊ ကသိဏုဂ္ဃါဋနသ- ကသိုဏ်းကိုခွာခြင်း၏၊ အဘာဝတော- မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုပရိစ္ဆေဒါကာသသည်၊ ပုနပုဒုနံ- အဖန်ဖန်၊ ဥဂ္ဃါဋိယ မာနံပိ-ဘာဝနာဖြင့် ခွာအပ်ပါသော်လည်း၊ အာကာသမေဝ- ကောင်းကင်သည်သာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်နေ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တတ္ထ- ထို ပရိစ္ဆေဒါကာသ၌၊ ကသိဏုဂ္ဃါဋနံ-ကို၊ နလဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပရိစ္ဆေဒါကာသဝယ် ကသိဏုဂ္ဃါဋနကို မရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တတ္ထ- ထို ပရိစ္ဆေဒါကာသ၌၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ စျာနံ- ရူပါဝစရစျာန်သည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ- မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းအကျိုးငှါ၊ သံဝတ္တတိ၊ အဘိညာပါဒကံ- အဘိညာဉ်၏ အခြေခံသည်၊ ဟောတိ၊ ဝိပဿနာ ပါဒကံ ဟောတိ၊ နိရောဓပါဒကံ နိရောဓသမာပတ်၏အခြေခံသည်၊ နဟောတိ၊ [အရူပစျာန်ထိအောင် သမာပတ် ၈-ပါးလုံးကို မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် နိရောဓသမာပတ်၏ အခြေခံမဖြစ်နိုင်။] ပန- ဆက်၊ တ္ထေ- ဤ ပရိစ္ဆေဒါကာသ၌၊ အနုပုဗ္ဗနိရောဓော-အစဉ်အတိုင်းချုပ်ခြင်းကို၊ ယာဝ ပဋ္ဌမဗျာနာ- ပဋ္ဌမစျာန်တိုင်အောင်၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ ["ထို့ကြောင့် အရူပစျာန်၏ အခြေခံလည်း မဖြစ်" ဟူလို။] ဝဋ္ဌပါဒကံ-ဝဋ္ဌ၏ အခြေခံသည်၊ ဟောတိယေဝ-သည်သာ၊ [ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် "ဝဋ္ဌပါဒက" ဟု ဆိုသည်။]

စ-သည်သာ မကသေး၊ တေံ-ဤပရိစ္ဆေဒါကာသ၌ဖြစ်သော စျာန်သည်၊ (ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ-ငှါ၊ သံဝတ္တတိ ယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အဘိညာပါဒကံ-သည်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာပါဒကံ-သည်၊ ဟောတိ)ယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-တူ၊ ပုရိမကသိဏေသု-ရှေးကသိုဏ်းတို့၌၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ စျာနံပိ-သည်လည်း၊ (ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ၊ အဘိညာပါဒကံဟောတိ၊ ဝိပဿနာပါဒကံဟောတိ)၊ ပန-အထူးကား၊ တ္ထေ-ဤရှေးကသိုဏ်းတို့၌၊(ဥပ္ပန္နသ-သော၊ စျာနသ-၏၊)နိရောဓပါဒကဘာဝေါ-နိရောဓသမာပတ်၏ အခြေခံ၏အဖြစ်သည်၊ ဝိသေသော- ထူး၏၊ [နိရောဓသမာပတ်၏ အခြေခံ၏ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသဖြင့် အရူပသမာပတ်၏ အခြေခံဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ပြပြီးဖြစ်တော့၏၊] တ္ထေ- ဤ ရူပါဝစရစျာန်အရာ၌၊ အာကာသကသိဏေ-၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ ယံ-အကြင်စကားသည်၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထို အလုံးစုံသောစကားကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊

(မယာ) ဝုတ္တမေဝ-သည်သာ။ [ဤပြခဲ့သော အဓိပ္ပာယ်များသည် သင်္ဂြိုဟ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းကို ကောင်းစွာလေ့လာပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ခက်ခဲချက် မရှိပါ၊ မလေ့လာရသေးလျှင်ကား အတော်အတန် ဖွင့်ပြရုံမျှဖြင့်နားလည်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် အဓိပ္ပာယ်များကို လျစ်လျူရှုရတော့သည်။]

[ဤကသိုဏ်းနှင့်စပ်၍ အဘိညာဉ်အခန်းကို မှာတမ်း ပြုလိုသောကြောင့် "ဧကောပိ ဟုတွာ" စသည်မိန့်၊ ပြတ်ပြီးကိုပြန်ဆက်သည်၊ ကသိုဏ်းအကြောင်းအရာကို ပြပြီး၍ အဘိညာဉ်အကြောင်းအရာကို ပြသောကြောင့် "ပန-ထိုမှတပါး" ဟုလည်း ပေးကြ၏၊]ပန-ဆက်၊ ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိတိ အာဒိနယံ- ဧကောပိ၊ပေ၊ ဟောတိ အစရှိသောနည်းရှိသော၊ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ-တန်ခိုးအတန်တန်, ပြုစီမံခြင်းကို၊ [စာအုပ်တို့၌ "ဝိကုဗ္ဗနံ" ဟုသာ ရှိသော်လည်း, ရှေးနိဿယ၌ "ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ" ဟု ရှိ၏၊ နောက်၌လည်း "ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ" ဟု တွေ့ရလတ္တံ့၊ ဝိ-အမျိုးမျိုးအတန်တန်+ကုဗ္ဗနံ- ပြုစီမံခြင်း။] ဣစ္ဆန္တေန-အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုရိမေသု-နှိသော၊ အဋ္ဌသု-နှိသော၊ ကသိဏေသု-တို့၌၊ အဋ္ဌအဋ္ဌ- ဂ-ပါး, ဂ-ပါးကုန်သော၊ သမာပတ္တိယော-တို့ကို၊[ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌ "အဋ္ဌ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော" ဟု ရှိ၏၊ "ကသိုဏ်း ၁-ပါးလျှင် သမာပတ် ဂ-ပါးစီ" ဟူလို။]နိဗ္ဗတ္တေတွာ- ဖြစ်စေပြီး၍၊ ကသိဏာနုလောမတော- ကသိုဏ်းအနုလုံအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကသိဏ ပဋိလောမတော-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ကသိဏာနုလောမ ပဋိလောမတော-ကသိုဏ်းအနုလုံ, ကသိုဏ်းပဋိလုံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဈာနာနုလောမတော-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဈာနပဋိလောမတော- အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဈာနာနုလောမ ပဋိလောမတော- အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဈာနုက္ကန္တိကတော- ဈာန်ကို ခုန်ကျော်ခြင်း အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကသိဏုက္ကန္တိကတော- အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဈာနကသိဏုက္ကန္တိကတော - အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂ-သင်္ကန္တိကတော- ဈာန်အင်္ဂါကို ပြောင်းရွှေ့ခြင်း အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အာရမဏသင်္ကန္တိကတော- အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါရမဏ သင်္ကန္တိကတော-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂဝဝတ္ထာနတော- ဈာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာရမဏ ဝဝတ္ထာနတော- အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စုဒ္ဒသဟိ-နှိသော၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပရိဒမေတဗ္ဗံ- အဖန်ဖန် ဆုံးမရာ၏၊ တေသံ- ထို ကသိဏာနုလောမစသော ၁၄-ပါးသော အခြင်းအရာတို့၏၊ ဝိတ္ထာရကထာ- အကျယ်စကားကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊(မယာ)ဝုတ္တာယေဝ-သည်သာ။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ စုဒ္ဒသဟိ-နှိသော၊ အာကာရေဟိ- တို့ဖြင့်၊ စိတ္တံ-ကို၊ အပရိဒမေတွာ- အဖန်ဖန် မဆုံးမ မူ၍၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေးရှေးဘဝ၌၊ အဘာဝိတ ဘာဝနော- မပွားစေအပ်သော ဘာဝနာရှိသော၊ (ဘာဝနာကို မပွားစေခဲ့

ဘူးသော၊ ရှေးရှေးဘဝက အထုံမရခဲ့ဘူးသော၊) အာဒိကမ္မိကော- အစဆုံး ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌ ယှဉ်သော၊ ယောဂါဝစရော-ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှု၌ သက်ဝင်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ-ကို၊ သမ္ပာဒေဿေတိ- ပြီးစီးစေနိုင်လတ္တံ၊ ဣတိတေံ ဌာနံ-ဤသို့ ပြီးစီးစေနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ နဝိဇ္ဇတိ-မရှိ၊ ဟိ-မှန်၊ အာဒိကမ္မိကဿ- အစဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌ ယှဉ်သော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကသိဏပရိကမ္မံပိ- ကသိုဏ်း၌ အဖန်ဖန် စီးဖြန်းမှုသော်မှလည်း၊ ဘာရော- ဝန်လေး၏၊ သတေသု-တရာတို့တွင်လည်းကောင်း၊ သဟဿေသုဝါ-တထောင် တို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဧကောဝ-တယောက်တလေသာ၊ (ကသိဏပရိကမ္မံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊) သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ ကတကသိဏပရိကမ္မဿ- ပြုအပ်ပြီးသော ကသိုဏ်းပရိကမ်ရှိသော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏၊ နိမိတ္တုပ္ပါဒနံ- ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်၊ [ရှေးက ဥဂ္ဂဟနိမိတ်, ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ဖြစ်စေ ခြင်းသည်- ဟုပေးသည်၊] ဘာရော-၏၊ သတေသု သဟဿေသုဝါ ဧကောဝ (နိမိတ္တံ-ကို၊ ဥပ္ပါဒေတုံ-ငှါ၊) သက္ကောတိ။

နိမိတ္တေ-ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္ဓေ- ဖြစ်ပြီးလသော်၊ တံ- ထို ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကို၊ ဝစေတွာ-တိုးပွားစေ၍၊ (အကျယ်ချဲ့၍၊) အပ္ပနာဓိဂမော- အပ္ပနာ စျာန်ကိုရခြင်းသည်၊ ဘာရော-၏၊ သတေသု၊ပေ၊ ဧကောဝ (အပ္ပနံ-အပ္ပနာ စျာန်ကို၊ အဓိဂန္တုံ-ငှါ၊) သက္ကောတိ၊ အဓိဂတပ္ပနဿ-ရအပ်ပြီးသော အပ္ပနာ စျာန်ရှိသော ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စုဒ္ဒသဟိ-နှ်သော၊ အာကာရေဟိ-တို့ ဖြင့်၊ စိတ္တပရိဒမနံ-စိတ်ကို အဖန်ဖန် ဆုံးမခြင်းသည်၊ ဘာရော-၏၊ သတေသု ၊ပေ၊ဧကောဝ (စိတ္တံ-ကို၊ ပရိဒမိတုံ-ငှါ၊) သက္ကောတိ၊ စုဒ္ဒသဟိ အာကာရေဟိ, ပရိဒမိတစိတ္တဿပိ-အဖန်ဖန် ဆုံးမအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသော ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံနာမ-မည်သည်၊ ဘာရော၊ သတေသု၊ပေ၊ဧကောဝ (ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊) သက္ကောတိ။

ဝိကုဗ္ဗနပ္ပတ္တဿာပိ- တန်ခိုးအတန်တန်ကို ပြုစီမံခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသော ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝေါ နာမ- လျင်မြန်စွာ ရှုမြင် နိုင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် မည်သည်၊ ဘာရော၊ သတေသု၊ပေ၊ဧကောဝ ခိပ္ပနိသန္တိ-

---

ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝေါ။ ။နိပုဗ္ဗ စုရာဒိသမဓာတ်သည် ဒဿနအနက်ကိုဟော၏၊ ထို ဒဿနဟူသည် ဉာဏ်ဖြင့် ရှုခြင်းတည်း၊ နိသာမနံ နိသန္တိ၊ ခိပ္ပါ+နိသန္တိ ယဿာတိ ခိပ္ပ နိသန္တိ။ [နိမ္မိနိတုံ ဣစ္ဆိတဿ ဝတ္ထုနော (တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သော ဝတ္ထုကို)နိမ္မာနဝသေန, ခိပ္ပါ+နိသန္တိ နိသာမနံ အာလောစနံ (ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ခြင်း) အဓိဂမော(ရခြင်း)ဧတဿာတိ ခိပ္ပနိသန္တိ၊ တဗ္ဘာဝေါ ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝေါတိ အာဟ- ခိပ္ပဒဿန ခိပ္ပါဘိညတာတိ၊—အနုဋီကာ။]

လျင်မြန်စွာ ရှုမြင်နိုင်ခြင်းရှိသည်၊ ဝါ-လျင်မြန်စွာ ရှုမြင်နိုင်သော အသိဉာဏ်၊ ရှိသည်၊ မဟာတိ၊ (ကောဝိယ - အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း၊) ထေရမ္ဗတ္ထလေ-ထေရမ္ဗတ္ထလ အရပ်၌၊ [အရှင်မဟိန္ဒထေရ်၏ ပထမဆုံး ကြွရောက်ရာဖြစ်သော သရက်ပင်လည်းရှိသော ကုန်း၌၊] မဟာရောဟနဂုတ္တတ္ထေရသ-မဟာရောဟန ဂုတ္တထေရ်၏၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ-ဂိလာနကို ပြုစုရာအရပ်သို့၊ အာဝတေသု-လာကုန် သော၊ တိံသမတ္တေသု ဣဒ္ဓိမန္တသဟသေသု - ဟန်ခိုးရှင် သုံးသောင်းတို့တင်၊ ဥပသမ္ပဒါယ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ အဋ္ဌဝသိကော-ရှစ်ဝါသာ ရှိသေးသော၊ ရက္ခိတတ္ထေရောဝိယ-ရက္ခိတထေရ်ကဲ့သို့တည်း၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဝတ္ထု-ကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ ဝိတ္ထာရိတမေဝ-ချဲအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ကသိဏကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

အဘိဘာယတနကထာ အဖွင့်

ဝေံ-သို့၊ အဋ္ဌသု-နှ်သော၊ ကသိဏေသု-တို့၌၊ ရူပါဝစရကုသလံ-ကို၊ နိဒ္ဒိသိတွာ-အကျယ်ပြတော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ယသ္မာ, အာရမဏေ-ပထဝီကသိုဏ်းအစ ရှိသောအာရုံသည်၊ သမာနေပိ-တူပါသော်လည်း၊ ဘာဝနာယ-ပရိကမ္မစသော ဘာဝနာအားဖြင့်၊ အသမာနံ-မတူသော၊ (ရူပါဝစရကုသလံ၌ စပ်၊) အဋ္ဌသု-နှ်သော၊ ဣမေသုကသိဏေသု-တို့၌၊ အညမ္ပိ-ကသိဏာယတန ကုသိုလ်မှ တပါး လည်းဖြစ်သော၊ အဘိဘာယတနသခ်ါတံ-အဘိဘာယတနဟု ဆိုအပ်သော၊ ရူပါဝစရကုသလံ-သည်၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်သေး၏၊ တသ္မာ, တံ-ထိုအဘိဘာယတန ဟု ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ်ကို၊ ဒဿေတုံ, ပုန၊ပေ၊ အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ-ထို ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊) အဗျတ္တံ အရူပသညီတိ-ကား၊ အလာဘိတာယဝါ-ရခြင်း မရှိသည်၏

အဘိဘာယတနသခ်ါတံ။ ။အဘိဘာယတနဟု ခေါ်အပ်သော ဤရူပါဝစရ ကုသိုလ်သည် ကသိုဏ်းစသော အာရုံကိုပင် အာရုံပြု၏၊ သို့သော် ပရိကမ္မစသော ဘာဝနာပွားပုံမှာ ပြခဲ့ပြီးသော ကသိုဏ်းစျာန်နှင့် မတူချေ၊ "မတူ"ဆိုသည်မှာ ထို ကသိုဏ်းအာရုံကိုပင် လွှမ်းမိုးပုံ (အရေးမစိုက်လောက်ပုံ) ပါသည်ကို ဆိုလိုသည်၊ ထိုသို့ လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်းမှာလည်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဉာဏ်ထက်လွန်းသောကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို "အဘိဘုယျ" ပုဒ်အဖွင့်၌ ပြလတ္တံ့။ [အဘိဘာယတန၏ ဝိဂ္ဂဟကို ဋီကာ၌ တိုက်ရိုက်ပြထားပြီ။]

အဗျတ္တံ။ ။အဗျတ္တံကို "အဗျတ္တရူပေ" ဟုလည်းကောင်း, အရူပသညီကို "ပရိကမ္မ သညာဝိရဟိတော" ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ အဗျတ္တရုပ်ဟူသည် ခန္ဓာကိုယ်၌ရှိသော နီလကသိုဏ်းပရိကမ်ပြု၍ရကောင်းသော ဆံပင်-သည်းခြေ-မျက်လုံး၏ ညိုသောအရပ်,

အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနတ္ထိကတာယပါ-အလို မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း (ရစေကာမူ ပရိကမ်ပြုဖို့ရန်အလိုမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း)၊ အဇျတ္တရူပေ-အဇျတ္တရုပ်၌၊ ပရိကမ္မသညာ ဝိရဟိတော-ပရိကမ်သညာမူ ကင်းသည်၊ (ဟုတ္တာ, ပဿတိ၌ စပ်။)

ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိတိ-ကား၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပသန္တာန်၌၊ အဌသု-နှ်သော၊ ဇသိဏေသု-တို့၌၊ ကတပရိကမ္မတာယ-ပြုအပ်ပြီးသော ပရိကမ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိကမ္မဝသေနစေဝ-ပရိကမ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အပ္ပနာဝသေန စ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓါ-၌၊ အဌသု ကသိဏေသု-တို့၌၊ တာနိ ရူပါနိ-ထိုကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို၊ ပဿတိ-ရှု၏၊ ပရိတ္တာနိတိ-ကား၊ အဝစိုတာနိ-အကျယ်မပွားစေအပ်ကုန်သော၊ (ရူပါနိ၌ စပ်၊) တာနိ-အဘိဘုယျာတိ-ကား၊ ယထာနာမ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ သမ္ပန္နဂဟဏိကော-ပြည့်စုံသော ကမ္မဇဝမ်းမီးရှိသူသည်၊ (ကမ္မဇဝမ်းမီးကောင်းသူ, အလွန်အစာကြေသူသည်၊ ကဋ္ဌစ္ဆုမတ္တံ - တဇွန်းမျှလောက်သော၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ လဘိတ္တာ-ရ၍၊ (ထမင်းနည်းနည်းရ၍၊) ဧတ္ထ-ဤတဇွန်းမျှလောက်သော ထမင်း၌၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-စားဖွယ်သည်၊ ဝါ-စားစရာသည်၊ ကိံ အတ္ထိ-အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ သက်စိုတ္တာ-စုရုံး၍၊ ဧကကဗဋ္ဌမေဝ-တလုပ်တည်းကိုသာ၊ ကရောတိယထာ-ပြုလိုက်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-လျှင်၊ ဉာဏုတ္တရိကော-လွန်ကဲသော ဉာဏ်ရှိသော-ဝိသဒညာဏော - သန့်ရှင်းသော ဉာဏ်ရှိသော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ပရိတ္တကေ-အနည်းငယ်သော၊ ဧတ္ထ အာရမဏေ-၌၊ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ဝင်စားဖွယ်သည်၊ ဝါ၊

ပီတကသိုဏ်း ပရိကမ်ပြု၍ရကောင်းသော အဆီခဲ-အသားဝါသူ၏ အရေ စသည်တည်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် လောဟိတသြဒါတကသိုဏ်း ပရိကမ်ပြု၍ ရကောင်းသော မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော ရုပ်ကို "အဇျတ္တရူပ"ဟု ဆိုသည်။

အရူပသညီ။ ။ထိုအဇျတ္တရုပ်၌ ပရိကမ်ပြု၍ ဈာန်မရဘူးသူ, ရဘူးစေကာမူ ယခုအချိန်၌ အဇျတ္တရုပ်ကို အာရုံပြု၍ ပရိကမ္မဘာဝနာမပြုလိုသူကို "အရူပသညီ-အဇျတ္တရုပ်၌ ပရိကမ်သညာမရှိသူ"ဟု ဆိုသည်၊ ဤစကားအရ အရူပသညီကို "ရူပေ-ကသိုဏ်းရုပ်၌၊ သညာ-ပရိကမ်သညာတည်း၊ (ပရိကမ္မဘာဝနာနှင့် ယှဉ်သော သညာတည်း၊) ရူပသညာ၊ ရူပသညာ+ယဿ အတ္ထီတိ ရူပသညီ၊ နှ+ရူပသညီ အရူပသညီ"ဟု ပြုပါ။ ["ကသိုဏ်းရုပ်၌ ပရိကမ်သညာရှိသူ မဟုတ်သည်"ဟု ပါဠိတော်၌ ကျနစ္စာ အနက်ပေးပါ။]

သမ္ပန္နဂဟဏိကော။ ။ဂဏ္ဌာတီတိ ဂဟဏိ (စားအပ်သော အစာရေတို့ကို) ယူတတ်သော ဝမ်းမီး၊ [ဂဟဓာတ် "ဂဟာဒီဟျဏိ" ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန်, ဏ္ဍာဒိ (၆၂)သုတ်ဖြင့် အဏိပစ္စည်းသက်၊ "ဂဟဏီ"ဟု ဤကာရန္တရှိသည်ကား ထိုသုတ်နှင့် မညီ။] သမ္ပန္နာ+ဂဟဏိ ယဿာတိ သမ္ပန္နဂဟဏိကော-ပြည့်စုံသော ဝမ်းမီးရှိသူ, ဝမ်းမီးကောင်းသူ။

ဝင်စားစရာသည်၊ကို အတ္ထိ-နည်း၊အယံ-ဤဖနည်းငယ်သောအာရုံ၌သမာပတ်ဝင်စားခြင်းသည်၊ မမ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ဘာရော-တာဝန်သည်၊ နှ-မရှိ၊ဣတို-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ တာနိ ရူပါနိ-ထိုကသိဏ်းရုပ်တို့ကို၊ အဘိဘဝိတ္ဝာ-လွှမ်းမိုး၍၊ သမာပဇ္ဇတိ-ဝင်စား၏၊ [အဘိဘုယျကို "အဘိဘဝိတ္ဝာ"ဟု ဖွင့်၍ "သမာပဇ္ဇတိ"ဟု စပ်ပုဒ်ထည့်သည်။] နိမိတ္တုပ္ပါဒေနေဝ-ပဋိဘာဂနိမိတ် ဖြစ်ခြင်းနှင့်သာလျှင်၊ သဟ-တပြိုင်နက်၊ ဇ္ဈာ-ဤပဋိဘာဂနိမိတ်၌၊ အပ္ပနံ-ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အဘိဘဝိတ္ဝာ သမာပဇ္ဇတိ၏အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း။

ပန-ဆက်၊ ဇာနာမိ ပဿာမိတိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊ အဿ-ထို ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါ-ရှေးအဖို၌ ဖြစ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ကထိတော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဝါဒန္တရကာ၊၊ အာဂမဋ္ဌ-ကထာသု-သုတ္တန်အဋ္ဌကထာတို့၌၊ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ၊(ကိံ)၊ဣမိနာ-ဤဇာနာမိ ပဿာမိပါဠိဖြင့်၊ အဿ-ထိုယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာဘောဂေါ-နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ကထိတော-ပြီ၊ သော စ-ထိုနှလုံးသွင်းခြင်းကိုလည်း၊ သမာပတ္တိ-တော-မှ၊ ဝုဋ္ဌိတဿ-ထပြီးသော ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်၏ အတွက် (ကထိတော)၊

သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေန။ ။ပဋိဘာဂနိမိတ် ဖြစ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းတော့ အပ္ပနာဈာန်ပေါ်အောင် မတတ်နိုင်ပါ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ပေါ်လာ၍ ဥပစာရဈာန်ကို ရပြီးနောက် ဘဝင် များစွာ မခြားရပဲ အပ္ပနာဈာန် ပေါ်လာသည်ကို (အလွန် မြန်သည့်အတွက်) "သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေန အပ္ပနံ နိဗ္ဗတ္တေတိ"ဟု ဆိုပါသည်။ [ဥပစာရဈာနာဓိဂမနတော ပရံ ကတိပယဘဝင်္ဂံ စိတ္တာဝသာနေ အပ္ပနံ ပါပုဏာတီတိ ဝုတ္တော၊-ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်ဋီကာ၊ (နိဗ္ဗတ္တေတိနေရာဝယ် "ပါပေတိ" ဟု ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ရှိသည်)။]

အမ္ဘာ။ ။ယောဇနာ၌ "သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေန"စသော စကားကို "အပ္ပနာဈာန်ပေါ်လာခြင်း၏ လျင်မြန်ပုံကိုပြသော စကား"ဟု ဆိုပြီးလျှင် ပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်လာ၍ ဥပစာရဈာန် ဖြစ်သည်မှနောက်၌ ၅ စိတ်ထက် မလွန်ပဲ အပ္ပနာဈာန်ပေါ်လာခြင်းကို "လျင်မြန်သောဖြစ်ခြင်း"ဟု ဆိုလေသည်၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်ဋီကာနှင့် မတူတတ်ချေ။

ပုဗ္ဗဘာဂေါ။ ။"ဇာနာမိ"ဟူသော နှလုံးသွင်းသည့် ဈာန်သမာပတ်အတွင်း၌ မဖြစ်နိုင်၊ ဈာန်သမာပတ်မှထပြီးသူ၏ သန္တာန်၌သာ ဖြစ်နိုင်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် "အဘယ်နည်းဖြင့် ပုဗ္ဗ+အာဘောဂ (ရှေ့အဖို့က နှလုံးသွင်း) ဖြစ်နိုင်သနည်း"ဟု မေးမြန်းယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား ဈာန်မဝင်စားမီ ရှေ့အဖို့၌ ထိုကဲ့သို့ "ဇာနာမိ ပဿာမိ"ဟူသော နှလုံးသွင်းဖြစ်ခဲ့၏၊ ဈာန်သမာပတ်အခိုက်၌ ထိုနှလုံးသွင်းပုံ အခြင်းအရာ ပါနေ၏၊ ထို့ကြောင့် ဈာန်မှ ထဒေသာအခါ၌လည်း ထိုနှလုံးသွင်းဖြစ်ပြန်ရကား မူလ နှလုံးသွင်း၏ ရှေ့ကျခြင်းကို နောက်နှလုံးသွင်းပေါ်၌ တင်စား၍ "ပုဗ္ဗဘာဂေါ"ဟု ဆိုရပါသည်၊ [မဂ္ဂပဋိပဒါတာယ၊ပေ၊ ဝုတ္ထာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊—ဋီကာ။]

အန္တောဿ သမာပတ္တိယံ-သမာပတ် အတွင်း၌၊ (ဌိတဿ-တည်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်၊) နဲ (ကထိတော) - ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

အပ္ပမာဏာနီတိ-ကား၊ ဝစိုတပ္ပမာဏာနိ - တိုးပွားစေအပ်သော ပမာဏ ရှိကုန်သော၊ (ရူပါနိ ပဿတိ၌ စပ်၊) ပန-ကား၊ အဘိဘုယျာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ မဟဂ္ဃသော - မျှားစွာသော အစာတို့ကို စားနိုင်သော၊ ဝါ-အစားကြူးသော၊ ပုရိသော-သည်၊ ဧကံ-တပ္ပဲသော၊ ဘတ္တဝစိုတကံ-တိုးပွားစေအပ်သော ထမင်းကို၊ (တနည်း) ဧကံဘတ္တဝစိုတကံ-ထမင်းတပ္ပဲပြင်ကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ အညမ္ပိ-အခြားထမင်းသည်သည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေဦး၊ ဧတံ-ဤထမင်းသည်၊ မယှံ ငါ့အတွက်၊ ကိံ ကရိဿတိ-အဘယ်သို့ ပြုနိုင်လတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ တံ-ထိုထမင်းတပ္ပဲပြင်ကို၊ မဟန္တတော-မျှားသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ နဲ ပဿတိ ယထာ - မရှုသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ

ပါဋ္ဌိတော် အနက်ပေး။ ။ပါဋ္ဌိတော်၌ကား "တာနိ-ထို ကသိုဏ်း ရုပ်တို့ကို၊ ဇာနာမိ-ငါသိ၏၊ ပဿာမိ-ငါမြင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အဘိဘုယျ-လွှမ်းမိုး၍၊သမာပဇ္ဇတိ-ဈာန်ဝင်စား၏"ဟု အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာအလိုပေး၊ သုတ္တန်အဋ္ဌကထာအလိုမူ "တာနိ-တို့ကို၊ အဘိဘုယျ-၍၊ သမာပဇ္ဇတိ-သမာပတ်ဝင်စား၏၊ ဇာနာမိ ပဿာမိ၊ဣတိ-သို့၊ အာဘောဂေါ-နှလုံး သွင်းခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏"ဟု ဈာန်ဝင်စားပြီး နောက်မှ နှလုံးသွင်းဖြစ်ဃည့်အနေအားဖြင့် ပေးရလိမ့်မည်။

မဟဂ္ဃသော။ ။ဃသဓာတ်သည် ဘက္ခဏ (စားခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ သက္ကတ၌ "မဟတ်"သည် ပါဋ္ဌိ၌ "မဟာ"ဟု ဖြစ်၏၊ ပါဋ္ဌိ၌(တ်)ပျောက်ပြီး၍ နောက်ပုဒ်၌ ဒွေးဘော်ရောက်ရသောကြောင့် "မဟဂ္ဃသော"ဟု ဖြစ်၏၊ ဃသတိ-စားတတ်၏၊ ဣတိ ဃသော၊ မဟန္တေ-မျှားစွာသော အစာတို့ကို + ဃသော မဟဂ္ဃသော။

ဧကံ ဘတ္တဝစိုတကံ။ ။ဝစိုယတေ-တိုးပွားစေအပ်၏၊ ဣတိဝစိုတံ၊ ထမင်းသည် အိုး၌ တည်ရှိခိုက် ကျစ်နေ၍ တိုးပွားခြင်း(ပွလာခြင်း)မရှိသေး၊ ခူး၍ စားခွက်၌ ထည့်လိုက်သောအခါ တိုးပွားလာသကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထမင်းစားခွက်၌ ခူး၍ ထည့်အပ်သော ထမင်းကို "ဝုစိုက"ဟု ခေါ်သည်၊ ဝစိုတံယေဝ ဝစိုတကံ၊ ဘတ္တံ စ+တံ+ ဝစိုတကံစာတိ ဘတ္တဝစိုတကံ၊ "အဝ မစားလောက်သေးသော (တဝက်မျှသာရှိသေး သော)ထမင်းတပ္ပဲပြင်"ဟု သိစေလို၍ "ဧကံ"ဟု ဆိုသည်၊ [ဧကာသနေ ပုရိသေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဘတ္တတော ဥပနဘတ္တန္တိ အတ္ထေား-ပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ဋီကာ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤဝါကျ၌ ဤအဋ္ဌကထာဝယ်"အညာပိ+ကိမေသာ"ဟု ဣတ္ထိလိင် ရှိသော်လည်း ပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ "အညမ္ပိ+ကိမေတံ"ဟု နပုံလိင် ရှိ၏၊ ဘတ္တဝစိုတကံပုဒ်က နပုံလိင်ဖြစ်၍ နပုံလိင်ရှိခြင်းက ကောင်း၏၊ ရှေးနိသျ၌ကား"အညာ ဘိက္ခာ, သော ဘိက္ခာ"ဟုထည့်၍ စွဲလေသည်၊ ရှေ့၌"ဘတ္တံ လဘိတွာ"ဟု ဘတ္တသဒ္ဒါ ရှိခဲ့သောကြောင့် ထိုစွဲပုံကိုလည်း စဉ်းစားပါ။

ညာဏုတ္တရော ဝိသဒညာဏော, ပဋ္ဌလော-သည်၊ တ္ထေ- ဤ အာရုံ၌၊ သမာပတ္တိ တမ်ဳံ- ဝင်စားဖွယ်သည်၊ ကိ ံ- အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း၊ ဣဒံ- ဤ အာရုံသည်၊ အပ္ပမာဏံ- တိုးပွားသော ပမာဏရှိသည်၊ နု-မဟုတ်၊ မယ္ဟံ- ငါ၏၊ စိတ္တေ ကဋ္ဌတာဂရဏေ- စိတ်၏ တည်ကြည်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်း၌၊ ဘာရော- သည်၊ နု အတ္ထိ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ တာနိ-ထို အပ္ပမာဏ အာရုံတို့ကို၊ အဘိ ဘဝိတ္တာ-၍၊ သမာပတ္တိ-၏၊ နိမိတ္တုပ္ပါဒနေ၀- ပဋိဘာဂနိမိတ် ဖြစ်ခြင်းနှင့် သာလျှင်၊ သဟ-တပြိုင်နက်၊ တ္ထေ- ဤ အာရုံ၌၊ အပ္ပနံ-ကို၊ နိဗ္ဗတ္တတိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ပရိတ္တံ၊ပေ၊ ပရိတ္တာရမဏန္တိဣမ- ဟူသော ဤ၀ါရ၌၊ ပရိတ္တာနီတိ- ဟူ၍၊ အာဂတတ္တာ-လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊(“ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ” ဟု လာသောကြောင့်၊) အပ္ပမာဏာရမဏတ္ထာ- အပ္ပမာဏအာရုံ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ နု ဂဟိတာ- ယူတော်မမူအပ်၊] “ပရိတ္တံ ပရိတ္တာရမဏံ, အပ္ပမာဏံ ပရိတ္တာရမဏံ”ဟု ဟော၍၊ “ပရိတ္တံ အပ္ပမာဏာရမဏံ အပ္ပမာဏံ အပ္ပ မာဏာရမဏံ”ဟု ဟောတော်မူအပ်သော အပ္ပမာဏာရမဏာ၀ါရ မပါ-ဟူလို၊] ပရတော- နောက် အပ္ပမာဏာရမဏာ၀ါရ၌၊ အပ္ပမာဏာနိတိ-ဟူ၍၊ အာဂတတ္တာ-ကြောင့်၊ ပရိတ္တာရမဏာဘာ- ပရိဿအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ (နု ဂဟိတာ)၊ [“ဗဟိဒ္ဓါရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ”ဟု လာဒသာကြောင့် ပရိတ္တာရမဏ မဖြစ်နိုင်တော့ရကား “ပရိတ္တံ ပရိတ္တာရမဏံ အပ္ပမာဏံ ပရိတ္တာ ရမဏံ”ဟု ဟောတော်မမူအပ်- ဟူလို။] ပန- ဆက်၊ အဋ္ဌကထာယံ- ရှေး မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊(ကိ ံ)၊ဣမသ္မိ ံ ဌာနေ-ဤနေရာ၌၊စတ္တာရိစတ္တာရိ-ကုန်သော၊ အာရမဏာနိ-တို့ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ- မယူမူ၍၊ ဒ္ဝေ ဒ္ဝေ၀- ၂-ပါး ၂-ပါးသော အာရုံတို့ကိုသာ၊ ဂဟိတာနိ- ကုန်ပြီ၊ ကိ ံကာရဏာ- အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊ စတ္ဆသု- လေးပါးသော အာရုံ တို့ကို၊ဂဟိတေသု-ယူအပ်ကုန်လသော်၊ ဒေသနာ-ဒေသနာတော်သည်၊ သော-ဋ္ဌသက္ခတ္တုကာ-တဆယ့်ခြောက်ကြိမ်၀ါရရှိသည်၊ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ သတ္ထာဆုစ-သည်လည်း၊ဟေဋ္ဌာ-၌၊သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကာ-တဆယ့်ခြောက်ကြိမ်၀ါရရှိသော၊ ဒေသနာ- ကို၊ ကိလဉ္ဇမို- ဖျာပေါ်၌၊ တိသေ- နှမ်းတို့ကို၊ ပတ္ထရန္တေနဝိယ-ဖြန့်လှမ်းသူကဲ့သို့၊ ဝိတ္ထာရတော- အကျယ်အား၊ဖြင့်၊ ကထိတာ- ဟော်တော်မူအပ်ခဲ့ပြီ၊ တသ-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဣမသ္မိ ံ ဌာနေ- ဤနေရာ၌၊ အဋ္ဌကတ္တု ကံ-ရှစ်ကြိမ်သော ၀ါရရှိသော၊ ဒေသနံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊ အဋ္ဌာသယော-အလိုတော်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒ္ဝေဒ္ဝေယေ၀- ၂-ပါး ၂-ပါးသော အာရုံတို့ကိုသာ၊ ဂဟိတာနိ- ယူတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ- ကုန်၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ (ဝုတ္တံ- ပြီ။)

သုဝဏ္ဏ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီတိ- ဧာား၊ ပရိသုဒ္ဓါပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏာနိ- ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်တော အဆင်းရှိကုန်, ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အဆင်းမရှိကုန်သော၊ (ရူပါနိဉ်စပ်၊)ဟိ-မှန်၊ ပရိသုဒ္ဓါနိ- ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ကုန်သော၊ နီလာဒီနိ- ညိုသောအဆင်း အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့် ပါဋိတော်၌လာသော ပီတ, လောဟိတ, သြဒါတတို့ကိုယူ။]အပရိသုဒ္ဓါနိ-ပရိသုဒ္ဓမဟုတ်ကုန်သော၊ (နီလာဒီနိ)စ- တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီတိ- သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏတို့ဟူ၍၊ ဣဓ-ဤ အဘိဓမ္မာပါဋိတော်၌၊ အဓိပ္ပေတာနိ- အလိုရှိအပ်ကုန်၏၊ ["ပရိသုဒ္ဓါနိ ဟိ နီလာဒီနိ သုဝဏ္ဏာနိ, အပရိသုဒ္ဓါနိစ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီတိ ဣဓ အဓိပ္ပေတာနိ"ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏၊ ဤ၌ကား ရှေ့ပရိသုဒ္ဓ အပရိသုဒ္ဓနှင့်ယထာဂ္ဂမနည်းအားဖြင့်"သုဝဏ္ဏ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ"ဟု ပေါင်း၍ဆိုထားသည်။] ပန-ဝါဒန္တရတား၊ အာဂမဋ္ဌကထာသု- တို့၌၊ သုဝဏ္ဏာနိဝါ- ကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု- ဖြစ်ပစေကုန်၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိဝါ- မကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်သည်မူလည်း၊ (ဟောန္တု)၊ ပရိတ္တအပ္ပမာဏဝသေနေဝ- ပရိတ္တအာရုံ, အပ္ပမာဏအာရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဣမာနိ အဘိဘာယ-တနာနိ- တို့ကို၊ ဒေသိတာနိ-နိပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ [သုတ္တန် အဋ္ဌကထာတို့၌"ပရိတ္တဝသေနေဝ"ဟုသာရှိသော်လည်းအပ္ပမာဏအာရုံကိုပါယူ၍"ပရိတ္တအပ္ပမာဏဝသေနေဝ"ဟူ ဤ၌ ဆိုထားသည်။]

ပန-ဆက်၊ စတူသု-ကုန်သော၊ ဣမေသု- ဤအာရုံတို့တွင်၊ ပရိတ္တံ- ပရိတ္တအာရုံသည်၊ ဝိတက္ကစရိတဝသေန- ဝိတက်စရိုက်ရှိသူ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာဂတံ-လာပြီ၊ အပ္ပမာဏံ- အပ္ပမာဏအာရုံသည်၊ မောဟစရိတဝသေန (အာဂတံ)၊ သုဝဏ္ဏံ-ကောင်းသော အဆင်းရှိသောအာရုံသည်၊ ဒေါသစရိတဝသေန(အားဂတံ)၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ-မကောင်းသော အဆင်းရှိသောအာရုံသည်၊ ရာဂစရိတဝသေန (အာဂတံ)၊ဟိ- မှန်၊ ဧတေသံ- ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ တောနိ-ဤအာရုံတို့သည်၊ သပ္ပာယာနိ-လျောက်ပတ်ကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ တေသံ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ သာသပ္ပာယတာ- ထိုလျောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝိတ္ထာရတော- အားဖြင့်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ စရိယနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (မယာ)ဝုတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီ။

ပန-ပရိဟာရ၊ပေ၊အံ့၊ ကသ္မာ သုတ္တန္တေ- သုတ္တန်ပါဋိတော်၌၊ အဗျတ္တံ၊ပေ၊ပရိတ္တာနီတိ အာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံယထာ- ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အဝတွာ- ဟောတော်မမူပဲ၊ ဣဓ- ဤအဘိဓမ္မာပါဋိတော်၌၊ စတူသုပိ- ၄-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဘိဘာယတနေသု-တို့၌၊ အဗျတ္တံ- အဗျတ္တသန္တာန်၌၊ အရူပသညိဘာဝ- ကသိုဏ်းရုပ်၌ ဖြစ်သော ပရိကမ် သညာ မရှိသူ၏ အဖြစ်ကိုသာ၊ ဝုတ္တာ- ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အဗျတ္တရူပါနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဇနဘိဘဂနီယ

တော-မလ္ဒမ်းမိုး-အပ်, မလ္ဒမ်းမိုးနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုတ္တန္တေ၊ပေ၊ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညိတာဝ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊ [မလ္ဒမ်းမိုး အပ်သည်၏ အဖြစ်မှာလည်း "မထင်ရှားသောကြောင့်" ဟု ဋီကာဆိုဏ်၊] ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ(ယသ္မာ)၊ တတ္ထဝါ-ထိုသုတ္တန်ပါဋိတော်၌လည်းကောင်း၊ ဣဓဝါ - ဤ အဘိဓမ္မာပါဋိတော်၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓါရူပါနေဝ - ဗဟိဒ္ဓကသိုဏ်းရုပ်တို့ကိုသာ၊ အဘိဘဝိတဗ္ဗာနိ-လ္ဒမ်းမိုးထိုက်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တာနိ-ထို ဗဟိဒ္ဓကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို၊ နိယမတော-မြဲသောအားဖြင့်၊ (သုတ္တန်၌ ဖြစ်စေ, အဘိဓမ္မာ၌ဖြစ်စေ မြဲသောအားဖြင့်၊) ဝတ္တဗ္ဗာနိ-ဟောတော်မူထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တတြပိ-ထို သုတ္တန်ပါဋိတော်၌လည်းကောင်း၊ ဣဓာပိ-ဤ အဘိဓမ္မာပါဋိတော်၌လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တာနိ-နပြီ။

ပန-ဆက်၊ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညိတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားသည်၊ သတ္ထု-၏၊ ဒေသနာဝိလာသမတ္တမေဝ-ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ် စံပယ်စေနိုင်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်တော် အစွမ်းမျှသာတည်း၊ (ဧဝဖြင့် အခြားအကြောင်းမရှိပါ-ဟူလို၊) အယံ - ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ - နီလစသော အဘိဘာယတန ၄-မျိုးတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ စတူသု-နှ်သော၊ အဘိဘာယဘနေသု-တို့၌၊ အပုဗ္ဗပဒ ဝဏ္ဏနာ-ရှေမဟုတ်သော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်တည်း၊ [အချိုစာအုပ်၌ "အနုပုဗ္ဗပဒ ဝဏ္ဏနာ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်တည်း" ဟု ရှိ၏။] ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၄-ပါးသော အဘိဘာယတနတို့တွင်၊ သုဒ္ဓိကနယ ပဋိပဒါဘေဒေါ-သုဒ္ဓိကနည်း, ပဋိပဒါအပြားကို၊ ပထဝီကသိဏေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဧကေကသ္မိံ-သော၊ အဘိဘာယတနေ-၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

စ - ဆက်၊ ဧတ္ထ - ဤ အဘိဘာယတနတို့၌၊ ကေဝလံ - ဆိုအပ်ပြီးနှင့်မဖက်သက်သက်၊ အာရမဏစတုက္ကံ - အာရမဏစတုက္ကသည်၊ အာရမဏဒုကံ - အာရမဏဒုကသည်၊ ဟောတိ၊ ["ပရိတ္တာနိ" ဟု လာရာဝယ် "အပ္ပမာဏာရမဏာနိ" မပါသောကြောင့်လည်းကောင်း, "အပ္ပမာဏာနိ" ဟု လာရာဝယ် "ပရိတ္တာရမဏာနိ" မပါသောကြောင့်လည်းကောင်း အာရမဏဒုကသာ ဖြစ်ရသည်-ဟူလို။]သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကဋ္ဌ-သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကစျာန်သည်လည်း၊ အဋ္ဌက္ခတ္တုကံ - အဋ္ဌက္ခတ္တုကစျာန်သည်၊ ဟောတိ - ၏၊ သေသံ - ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ တာဒိသမေဝ-ထို ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤအဘိဘာယတနတို့တွင်၊ ဧကေကသ္မိံ-သော၊ အဘိဘာယတနေ-၌၊ ဧကော-သော၊ သုဒ္ဓိကနဝကော-လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော - နှ်သော၊ ပဋိပဒါနဝကာ - တို့လည်းကောင်း၊ ဒွေ-နှ်သော၊ အာရမဏနဝကာ-တို့လည်းကောင်း၊ အာရမဏပဋိပဒါမိဿကော-၌၊ အဋ္ဌနဝကာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပန္နရသ-နှ်သော၊ နဝကာ-တို့သည်၊

ဟောန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ စတူသုပိ-နိ်သော၊ အဘိဘာယတနေသု-တို့၌၊ သမသင္ဌိ-အတိကျ ခြောက်ဆယ်သော၊ နဝကာ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နိ်၏။

ပဥ္စမအဘိဘာယတနာဒီသု-ပဥ္စမအဘိဘာယတန အစရှိသည်တို့၌၊ နီလာ-နီတိ - နီလာနိဟူသောစကားကို၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝသေန-အလုံးစုံသော အညိုတို့ကို သိမ်းယူသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [သကလနီလဝဏ္ဏ နီလနိဒဿန နီလနိဘာသန သာဓာရဏဝသေန၊- သုတ်မဟာဝါဋီကာ၊ နောက်၌ ဆိုလတ္ထံ့သော နီလဝဏ္ဏ, နီလနိဒဿန, နီလနိဘာသန စကားအားလုံးကို သိမ်းယူသောစကားဖြစ်သည်-ဟူလို။] နီလဝဏ္ဏာနီတိ-ဟူသောစကားကို၊ ဝဏ္ဏဝသေန-အဆင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ နီလနိဒဿနာနီတိ-ကို၊ နိဒဿနဝသေန-မြင်ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တံ)၊ အပညာယမာနဝိဝရာနိ-မထင်ရှားသော အပေါက်အကြားရှိကုန်သည်၊ (အညို၏အကြား၌ တပါးသော အရောင် အပေါက်အကြား မရှိကုန်သည်၊) အသမ္ဘိန္နဝဏ္ဏာနိ-တပါးသော အဆင်းတို့နှင့် မရောသောအဆင်း ရှိကုန်သည်၊ ဧကနီလာနေဝ-တခုတည်းသော အညိုတို့သည်သာ၊ ဟုတ္ဘာ, ဒိဿန္တိ-ရှုမြင်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပန-ကား၊ နီလနိဘာသာနီတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ဩဘာသနဝသေန-အရောင်အလင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ၊ နီလောဘာသာနိ-ညိုသော အရောင် ရှိကုန်သော၊ နီလပ္ပဘာယုတ္တာနိ-ညိုသောအရောင်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော၊ (ရူပါနိ ပဿတိ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ ဧတေန-ဤ နီလနိဘာသာနိဟူသော ပါဌ်ဖြင့်၊ နေသံ - ထိုကသိုဏ်းရုပ်တို့၏၊ သုဝိသုဒ္ဓတံ - အလွန် စင်ကြယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿောတိ - ပြတော်မူ၏၊ ဟိ - မှန်၊ သုဝိသုဒ္ဓဝဏ္ဏဝသေန - အလွန် စင်ကြယ်သော အဆင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ အဘိဘာယတနာနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ပီတာနီတိ အာဒီသုပိ - ပီတာနိ အစရှိသော အဘိဘာယတနတို့၌လည်း၊ ဣမိနာဝနယေန-ဖြင့်သာ၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထဲ-ဤ အဘိဘာယတနတို့၌၊ နီလကသိဏံ ၊ပေ၊ ဝဏ္ဏဓာတုယာဝါတိအာဒိကံ - အစရှိသော၊ ကသိဏကရဏဥ-ကသိုဏ်းပြုပုံကိုလည်းကောင်း၊ ပရိကမ္မဥ-အဖန်ဖန်စီးဖြန်းမှုကိုလည်းကောင်း၊ အပ္ပနာဝိဓာနဥ-အပ္ပနာအစီအရင်ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ ဝိတ္ထာရတော-ဖြင့်၊ (မယာ)ဝုတ္တမေဝ-သည်သာ၊ စ-ဆက်၊ ပထဝီကသိဏေ-၌၊ (ပဥ္စဝီသတိ-သော၊ နဝကာ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ) ယထာ-နိ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဧတ္ထ-ဤ အဘိဘာယတနတို့တွင်၊ ဧကေကသ္မိံ-သော၊ အဘိဘာယတနေ-၌၊ ပဥ္စဝီသတိ ပဥ္စဝီသတိ-၂၅-ပါး, ၂၅-ပါးသော၊ နဝကာ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။ ။အဘိဘာယတနကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိမောက္ခကထာ အဖွင့်

ဣဒါနိ-အဘိဘာယတနကထာကို ပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ယသ္မာ, ဣဒံ ရူပါဝစရကုသလံနာမ-မည်သည်၊ ကေဝလံ-ဝိမောက္ခမဖက် သက်သက်၊ အာရမဏသခ်ါတာနံ-အာရုံဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ အာယတနာနံ-အာယတန တို့ကို၊ အဘိဘဝနတော-လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ အဘိဘာယတနဝသေနေဝ၊ အဘိဘာယတန၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သည်ကား၊ နမဟုတ်သေး၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ဝိမောက္ခဝသေနပိ-ဝိမောက္ခ၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သေး၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တမ္ပိနယံ-ထိုဝိမောက္ခနည်းကိုလည်း၊ (အချို့စာအုပ်၌ ပိမပါ၊) ဒဿေတုံ ပုန၊ပေ၊အာရဒ္ဓံ။

ပန-ပရိဟာရ၊ပေ၊အံ့၊ ကေနဌေန-အဘယ် အနက်သဘောကြောင့်၊ (ဈာနဓမ္မော-ဈာန်တရားကို၊) ဝိမောက္ခော-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊အဓိမုစ္စနဌေန-အဓိမုစ္စန အနက်သဘောကြောင့်၊ (ဈာနဓမ္မော-ကို။ ဝိမောက္ခော-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊) အယံ အဓိမုစ္စနဌော နာမ-ဤ အဓိမုစ္စနဌမည်သည်၊ ကော-အဘယ်နည်း၊ ပစ္စနီကဓမ္မေဟိ-နီဝရဏ စသော ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့မှ၊ သုဋ္ဌု-ကောင်းစွာ၊ ဝိမုစ္စနဌောစ-အထူးအား ဖြင့် လွှတ်ခြင်းအနက်သည်လည်းကောင်း၊ အာရမဏေ-ကသိုဏ်းစသော အာရုံ၌၊အဘိရတိဝသေန-အလွန်မွေ့လျော်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊သုဋ္ဌု-စွာ၊ဝိမုစ္စနဌော စ-လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်ခြင်း အနက်သဘောသည်လည်းကောင်း၊

အာယတနာနံ အဘိဘဝနတော။ ။ရှေ့ အဘိဘာယတနကထာတုန်းက"အဘိဘု+အာယတနံ ယဿ"စသည်ဖြင့် ဋီကာ၌ ဝိဂြိုဟ်ပြုခဲ့၏၊ ဤအဌကထာ၌"အာရမဏသခ်ါတာနံ အာယတနာနံ အဘိဘဝနတော"ကို ထောက်လျှင် အာယတနအရ တည်ရာ အာရုံဟူသောအနက်ကိုယူ၍,"အဘိဘဝတီတိ အဘိဘု (ကုသလဈာနံ)၊ အာယတနာနံ+အဘိဘု အာယတနအဘိဘု" ဟု ဖြစ်သင့်လျက်, ရှေ့ နောက် ပြန်၍ "အဘိဘာယတန" ဖြစ်ရသည်ဟု တနည်းကြံသင့်သည်။

ကေနဌေန။ ။ကေနသဘာဝေန၊ သဘာဝေါ ဟိ ဥဏေန ယာထာဝတော အရဏီယတော ဥတဗ္ဗတော အတ္ထောတိ ဝုစ္စတိ။ သောဧဝ တ္ထကာရဿ ဌကာရံကတ္ဝာ အဌောတိ ဝုတ္တော၊ ["အရိယတေ ဥယတေတိ အတ္ထော"ဟု ပြု၍ တ္ထကို ဌပြ-ဟူလို။]

အဓိမုစ္စနဌေန။ ။အဓိကံ သဝိသေသံ မုစ္စနဌေန၊ ဧတေန (ဤ အဓိမုစ္စနဌေန ပါဌ်ဖြင့်)သတိပိ သဗ္ဗဿပိ ရူပါဝစရဈာနဿ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ပဋိပက္ခတော ဝိမုတ္တဘာဝေ (ရူပဈာန်အားလုံးပင် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်အားဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်နီဝရဏ စသည်တို့မှ လွတ်ကုန်သည်၏အဖြစ် ရှိပါသော်လည်း၊) ယေန ဘာဝနာဝိသေသေန တံဈာနံ (ထိုဝိမောက္ခအမည်ရသောဈာန်သည်)သာတိသယံ ပဋိပက္ခတော ဝိမုစ္စိတ္ဝာ ပဝတ္တတိ၊ သော ဘာဝနာဝိသေသော ဒီပိတော။

("အဓိမုစ္စနဌောစ-လွန်လွန်ကဲကဲ သက်ဝင်ခြင်း အနက်သဘောသည်လည်းကောင်း"ဟု လည်းရှိ၏၊) အဓိမုစ္စနဌောနာမ-မည်၏၊ ပိတု-အဘ၏၊ အကော်-ရင်ခွင်၌၊ ဝိသဌအင်္ဂပစ္စင်္ဂသ-စွန့်လွှတ်အပ်သော အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိသော၊ ဝါ-လက်ခြေစသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကိုစွန့်လွှတ်ထားသော၊ဒါရကသ-ကလေး၏၊ သယနံဝိယ-နှစ်နှစ် ခြိုက်ခြိုက် အိပ်ခြင်းကဲ့သို့၊ အနိဂ္ဂဟိတဘာဝေန-မနှိပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-မနှိပ်အပ်သည့်အတွက်၊နိရာသင်္ကတာယ-ရှုံရှားခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊အာရမဏေ-၌၊ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [အဘိရတိဝသေနသည် သုဌု ဝိမုစ္စနဌော ဟူသော နောက်နည်းကို အဓိပ္ပာယ်ထပ်ဖွင့်သော စကားတည်း။] ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ လက္ခဏံ-ဤသို့ သဘောလက္ခဏာရှိသော၊ (ဤသို့ ဝိမုစ္စန အဓိမုစ္စန သဘောလက္ခဏာရှိသော)၊ ဝါ-ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဟေတုမန္တဝိသေသန)၊ ဝိမောက္ခဘာဝပ္ပတ္တံ-ဝိမောက္ခ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ ရူပါဝစရကုသလံ-ကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ အယံနယော-ဤ ဝိမောက္ခနည်းကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓေါ-ပြီ။

တတ္ထ-ထို ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ရူပီတိ-ကား၊ အဇ္ဈတ္တံ မိမိသန္တာန်၌၊ ကေသာဒီသု-ဆံ အစရှိသော ကသိုဏ်းရုပ်တို့၌၊ [မူလဆံပင်၏ အမည်ကို ကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ပေါ်၌ တင်စား၍ သဒိသူပစာရ, ကာရဏူပစာရအားဖြင့် "ကေသာဒီသု" ဟု ဆိုသည်၊] ဥပ္ပါဒိတံ-ဖြစ်စေအပ်သော၊ ရူပဇ္ဈာနံ-ရူပစျာန်သည်၊ ရူပံ-ရူပမည်၏၊ ["ရူပဇ္ဈာနံ" ဟု ဆိုလိုလျက် "စျာနံ" ဟူသော နောက်ပုဒ်ကို ချေထားသော ဥတ္တရပဒလောပသမာသ်-ဟူလို၊] အသ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တံ-ထို ရူပစျာန်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော) ရူပီ-မည်၏၊ [ရူပီ၌ ဤပစ္စည်းသည် အတိသယအနက်ကို ထွန်းပြသော အသတ္ထိအနက်ဟောတည်း။] ဟိ-ခဲ့၊ အဇ္ဈတ္တံ-၌၊ နီလပရိကမ္မံ-နီလပရိကမ်ကို၊ ကရောန္တော-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကေသေဝါ-ဆံပင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပိတ္တေဝါ-သည်းခြေ၌သော်လည်းကောင်း၊အက္ခိတာရကာယဝါ-မျက်နက်ဝန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ကရောတိ-၏၊[တာရက္ခိမဇ္ဈေ နက္ခတ္တေ,တာရောဥစ္စတရ-ဿရေ(အဘိဓာန်-၉၀၄)လာ အနက်တို့တွင် တာရကာသဒ္ဒါသည် အက္ခိမဇ္ဈ အနက်ဟောတည်း။]

တနည်း။ ။တထာ ပစ္စနီကဓမ္မေဟိ သုဌု ဝိမုတ္တတာယ ဧဝ (ပစ္စနီကဓမ္မတို့မှ ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သောကြောင့်ပင်)အနိဂ္ဂဟိတဘာဝေန) ဆန့်ကျင်ဘက်တို့သည် မနှိပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) နိရာသင်္ကတာယ အဘိရတိဝသေန သုဌု အဓိမုစ္စနဌေနပိ၊-ကေနဌေနမှစ၍ အဌကအင်္ဂုတ္တိုရ် (ဘူမိစာလဝဂ္ဂ) ဌီကာ၊ ဤဌီကာအလို ဝိမောက္ခ၌"ဝိ"သည် "အဓိက" အနက်ဟောတည်း၊ "ဝိမုစ္စတိ-ဆန့်ကျင်ဘက်နီဝရဏတို့မှ လွန်လွန်ကဲကဲ လွတ်မြောက်တတ်၏၊ ဝါ အာရုံ၌ လွန်လွန်ကဲကဲ သက်ဝင်တတ်၏။ ဣတိ ဝိမောက္ခော" ဟု ပြုပါ။

ပီတပရိကမ္မံ ကရောန္တော, မေဒေဝါ-အဆီခဲ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဆဝိ-ယာဝါ-ဝါသော အရေ၌သော်လည်းကောင်း၊ အကျွိန်-မျက်လုံးတို့၏၊ပီတဋ္ဌာ-နေဝါ-ရွှေသော အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ကရောတိ၊ လောဟိတပရိကမ္မံ ကရောန္တော, မံသေဝါ-အသား၌သော်လည်းကောင်း၊ လောဟိတေဝါ-အသွေး၌သော်လည်းကောင်း၊ဇိဝှာယဝါ-နီသော လျှာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထတလပါဒတလေသုဝါ-နီသော လက်ဖဝါးအပြင်, ခြေဖဝါးအပြင်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊အကျွိန်-တို့၏၊ ရတ္တဋ္ဌာနေဝါ-နီသော အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ကရောတိ၊ဩဒါတပရိကမ္မံ ကရောန္တော,အဋ္ဌိမှိဝါ-အရိုး၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒန္တေဝါ-သွား၌သော်လည်းကောင်း၊နခေဝါ-လက်သည်း ခြေသည်း၌သော်လည်းကောင်း၊ (အသားမှ လွတ်သော လက်သည်း ခြေသည်း၌သော်လည်းကောင်း၊) အကျွိန်-တို့၏၊ သေတဋ္ဌာနေဝါ-ဖြူသော အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ကရောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ ပရိကမ္မံ-ကသိုဏ်း ပရိကမ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဥပ္ပန္ဇ-ဗျာနသမဏိန်-ဖြစ်သော စျာန်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဧတံ-ဤ ရူပီဟူသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။[ဋီကာ၌ ရူပီအတွက် ရနိုင်သော အနက်ကို တမျိုးဖွင့်၏။]

ရူပါနိ ပဿတီတိ-ကား၊ ဗဟိဒ္ဓါပိ-အပသန္တာန်၌လည်း၊ နီလကသိဏာဒိ ရူပါနိ-နီလကသိုဏ်း အစရှိသော ရုပ်တို့ကို၊ [ရူပါနိ၌ ကသိဏဟူသော ရှေပုဒ်ကြေသည်-ဟု သိစေလို၍ "နီလာဒိကသိဏ" ဟု ထည့်၍ ဖွင့်၏။]စျာနစက္ခုနာ-စျာန်စက္ခုဖြင့်၊ ပဿတိ-ရှု၏၊ ဣမိနာ-ဤ ရူပီရူပါနိ ပဿတိ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်၊ အဗျတ္တဗဟိဒ္ဓါဝတ္ထုကေသု-အဗျတ္တဗဟိဒ္ဓဟူသော တည်ရာအာရုံရှိကုန်သော၊ ကသိဏေသု-တို့၌၊ စျာနပဋိလာဘော-စျာန်ကို ရခြင်းကို၊ ဒဿိတော-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ အဗျတ္တံ အရူပသညီတိ-ကား၊ အဗျတ္တံ-၌၊ နရူပသညီ-ကသိုဏ်းရုပ်၌ ဖြစ်သော သညာမရှိသည်၊ အတ္တနော-၏၊ ကေသာဒီသု-ဆံပင် အစရှိသော ရုပ်တို့၌၊ အနုပ္ပာဒိတရူပါဝစရဗျာနော-ဖြစ်စေအပ်သော ရူပါဝစရစျာန်ရှိသူ မဟုတ်သည်၊ ဝါ-မဖြစ်စေအပ်သော ရူပါဝစရစျာန်ရှိသည်၊(ဟုတွာ-ရူပါနိ ပဿတိ၌စပ်၊)ဣတိ အတ္ထော၊ဣမိနာ-ဤ အဗျတ္တံ အရူပသညီ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ဗဟိဒ္ဓါ-၌၊ပရိကမ္မံ-ကို၊ကတွာ-၍၊ဗဟိဒ္ဓါ ဝ-၌ပင်၊ ပဋိလဒ္ဓဗျာနတာ-ရအပ်သောစျာန်ရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ဒဿိတာ-ပြတော်မူအပ်ပြီ။

နရူပသညီ။ ။ရူပေ+သညာ ရူပသညာ၊ သညာကို ပဓာနပြု၍ ဆိုသည်၊ ဆံပင်စသည်တို့၌ ဖြစ်သော သညာပြဋ္ဌာန်းသော ရူပစျာန်ကိုယူပါ၊ ရူပသညာ အဿ အတ္ထီတိ ရူပသညီ၊ "နရူပသညီ-ကသိုဏ်းရုပ်၌ ဖြစ်သော သညာရှိသူ မဟုတ်သည်" ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်သော်လည်း အဓိပ္ပာယ်မှာ "ကသိုဏ်းရုပ်၌ ဖြစ်စေအပ်သော ရူပစျာန်မရှိသူ" ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် "ကေသာဒီသု အနုပ္ပါဒိတရူပါဝစရဗျာနောတိ အတ္ထော" ဟု မိန့်သည်။

သုဘန္တိ ဣမိနာ-သုဘဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ သုဝိသုဒ္ဓေသု-အလွန် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ကုန်သော၊ နီလာဒီသု-နီလအစရှိကုန်သော၊ ဝဏ္ဏကသိဏေသု-တို့၌၊ ဈာနာနိ-တို့ကို၊ ဒဿိတာနိ-ကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို "သုဘန္တိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ" အစရှိသော တတိယဝိမောက္ခ၌၊ (စောဒနာသောဓနာနယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ [ရှေးနိဿယဝယ် "တတ္ထ-ထို ဝဏ္ဏကသိုဏ်း၌ဖြစ်သော ဈာန်တို့၌" ဟု ပေး၏။] အန္တောအပ္ပနာယံ-အပ္ပနာ၏ အတွင်း၌၊ သုဘန္တိ၊သုဘံ ဟူ၍၊ ဝါ-တင့်တယ်ပါပေစွ ဟူ၍၊အာဘောဂေါ-နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ကိဥ္စာပိ နတ္ထိ-အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ ယော-အကြင် ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သုဝိသုဒ္ဓံ-အလွန် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော၊ သုဘ-ကသိဏံ-တင့်တယ်သော ကသိုဏ်းကို၊ အာရမဏံ ကတွာ-၍၊ ဝိဟရတိ-နေ၏၊ သော-ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယသ္မာ, သုဘန္တိ-ဟူ၍၊ (အဓိမုစ္စိတွာ-နှလုံးသွင်း၍၊) ကာမေဟိ-တို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ-၍ သာလျှင်၊ပေ၊ ပဌမံ ဈာနံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ရောက်၍၊ ဝိဟရတိ၊ တထာ-ထို့အတူ (သုဘဟု နှလုံးသွင်း၍၊) ဒုတိယာဒီနိ-ဒုတိယ အစရှိသော ဈာန်တို့သို့၊ (ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ)၊ တသ္မာ, ဧဝံ-ဤသို့ သုဘန္တိ ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိ အစရှိသည်ဟူ၍၊ ဒေသနာ-ကို၊ ကတာ-ပြီ၊ [ပါဋ္ဌိတော်ဝယ် "ဝိမောက္ခ အခန်းကို" ကြည့်ပါ။]

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ (ပါဋ္ဌိတော် အသွားတမျိုးကို ဝါဒန္တရ ဟု ဆိုသည်၊) ပဋိသမ္ဆိဒါမဂ္ဂေ-ပဋိသမ္ဆိဒါမဂ် ပါဋ္ဌိတော်၌၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်၊ သုဘန္တေဝ-သုဘဟူ၍သာ၊ အဓိမုတ္တော-လွန်လွန် ကဲကဲ သက်ဝင်သည်၊ ဝါ-နှလုံးသွင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ သုဘ ဟု လွန်လွန် ကဲကဲ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်၊ ဝိမောက္ခော-ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏစသည်တို့မှ လွတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-လွတ်သောဈာန်သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်သနည်း၊) ဣဓ-ဤ သာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ မေတ္တာသဟဂတေန

ကထံ ပေ၊ဝိမောက္ခော။ ။ဤပါဋ္ဌိသည် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ဝိမောက္ခကထာအတိုင်းပင်တည်း၊ ထိုဌ် အခြားဝိမောက္ခများနှင့်တကွ "ရူပီ ရူပါနိ ပဿတီတိ ဝိမောက္ခော၊ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီတိ ဝိမောက္ခော၊ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတီတိ ဝိမောက္ခော" ဟု ဝိမောက္ခ ၃ မျိုးကို အကျဉ်းပြပြီး၍ ထို ၃ မျိုးကို အသီးအသီး အကျယ်ပြရာ၌ "ကထံ" ဟု စချီ၍ပြသည်၊ ထိုကထံ၏ စပ်ပုဒ်မှာ "ဝိမောက္ခော (ဟောတိ)" တည်း၊ ဆိုလိုရင်းကား– "အာရုံတခုကို သုဘ ဟု ရှုနေလျှင် သာယာနှစ်သက်တတ်၏၊ ဤနေရာ၌ကား သုဘ ဟု ရှုပါလျက် အဘယ်နည်းဖြင့် ဝိမောက္ခ (ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏတို့မှ လွတ်ခြင်း, လွတ်သောဈာန်) ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း" ဟု မေးလိုရင်း ဖြစ်သည်၊ [ရှေးနိဿယ၌ကား "အဓိမုတ္တော–နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ ဟောတိ" စသည်ဖြင့် ပေးလေသည်၊ "အဓိမုတ္တော ဟောတိ"၏ ပကတိကတ္တားမှာ ဘိက္ခုဖြစ်သောကြောင့် စဉ်းစားပါ။]

မေတ္တာနှင့် တကွဖြစ်သော၊ စေတသာ-ဖြင့်၊ ကေံ-တခုသော၊ ဒိသံ-အရပ်ကို၊ ဝါ-အရပ်၌နေသော သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ (ဖရိတ္ဝာ-၍၊)၊ ပေ၊ ဝိဟရတိ၊ မေတ္တာယ-၏၊ ဝါ - ကို၊ ဘာဝိတတ္တာ - ပွားစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သတ္တာ - တို့သည်၊ အပ္ပဋိကူလာ - စက်ဆုပ်ရှုရာဖွယ် မဟုတ်ကုန်သည်၊ဟောန္တိ၊ ကရုဏာသဟဂတေန၊ ပေ၊ မုဒိတာ ဿဟဂတေန၊ ပေ၊ဥပေက္ခာသဟဂတေန-သော၊ စေတသာ-ဖြင့်၊ ကေံ, ဒိသံ-ကို၊ ပေ၊ ဝိဟရတိ၊ ဥပေက္ခာယ - ၏၊ ဝါ-ကို၊ ဘာဝိတတ္တာ - ကြောင့်၊ သတ္တာ အပ္ပဋိကူလာ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ - သို့၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ သုဘန္တေ ဝ - သာ၊ အဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့သုဘ ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်၊ ဝိမောက္ခော - ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ လွတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ - ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ လွတ်သောစျာန်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပန၊ ထိုသို့ပင် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ ဣဓ-ဤအဋ္ဌကထာ၌၊ [ရှေးနိဿယ၌ "ဤအဘိဓမ္မာ၌" ဟု စွဲ၏၊] ဥပရိ-၌၊ ပါဠိယံယေဝ - ၌ပင်၊ ပြဟ္မာဝိဟာရာနံ - တို့၏၊ အာဂတတ္တာ - တိုက်ရိုက်လာကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ နယံ - ထိုပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်နည်းကို၊ ပဋိက္ခိပိ-တ္ဝာ - ပယ်၍၊ သုနိလက၊ ပေ၊ ဩဒါတဝသေနေဝ - အလွန်ညိုသော အာရုံ, အလွန်ရွှေသော အာရုံ, အလွန်နီသော အာရုံ, အလွန်ဖြူသော အာရုံ, ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သောညိုသောအာရုံ,ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သောရွှေသော အာရုံ, ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော နီသော အာရုံ, ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော ဖြူသောအာရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်သာ၊ သုဘဝိမောက္ခော - သုဘဝိမောက္ခကို- အနုညာတော - ခွင့်ပြုအပ်ပြီ၊ ["သုဝိသုဒ္ဓေသု နီလာဒီသု" စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြခြင်းကိုပင် "ခွင့်ပြု"ဟု ဆိုသည်။။] ဣတိ-ဤသို့၊ ကသိဏန္တိ ဝါ-ကသိဏမည်သော စျာန်သည်လည်းကောင်း၊ အာဘိဘာယတနန္တိ ဝါ-အာဘိဘာယတနမည်သောစျာန်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိမောက္ခောတိ ဝါ - ဝိမောက္ခမည်သော စျာန်သည်လည်းကောင်း၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာနမေဝ - ရူပါဝစရ စျာန်ချည်းသာ၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်-တံ-ထိုရူပါဝစရစျာန်ကို၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်၊)ဝါ-သည်၊ (ကသိဏံ နာမစသည်၌စပ်၊) အာရမဏဿ-၏၊ သကလဋ္ဌေန-အလုံးစုံ ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ကသိဏံနာမ၊ကသိဏမည်၏၊အာရမဏံ-ကို၊ အာဘိဘဝနဋ္ဌေန-လွှမ်းမိုးခြင်း ဟူသောအနက်သဘောကြောင့်၊ အာဘိဘာယတနံနာမ-မည်၏၊ အာရမဏေ-၌၊ အဓိမုစ္စနဋ္ဌေန-လွှဲလွှန်ကဲကဲသက်ဝင်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စနီကဓမ္မေဟိ-တို့မှ၊ဝိမုစ္စနဋ္ဌေန-အထူးအားဖြင့် လွတ်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိမောက္ခော နာမ-မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-မျှးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။

တတ္ထ - ထို ၃ မျိုးသော ဒေသနာတို့တွင်၊ ကသိဏဒေသနာ - ကသိဏဒေသနာတော်ကို၊ အဘိဓမ္မဝသေန - အဘိဓမ္မာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊) ဣတရာပန - ကသိဏဒေသနာမှ တပါးသော အဘိဘာယတနဒေသနာ, ဝိမောက္ခဒေသနာတို့ကိုကား၊ သုတ္တန္တဒေသနာဝသေန-သုတ္တန်ဒေသနာ နည်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တ္ထေ-ဤဝိမောက္ခကထာ၌၊ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဧကေကသ္မိံ-သော၊ ဝိမောက္ခေ-၌၊ ပထဝီကသိဏေ ဝိယ-၌ကဲ့သို့၊ ပဋ္ဌဝီသတိ ပဋ္ဌဝီသတိ-သော၊ (နဝကာ-တို့သည်၊ဟောန္တိ)၊ဣတိ ကတွာ-ဤသို့ ပြု၍၊ ဝါ-ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ပဋ္ဌသတ္တတိ-၇၅ပါးသော၊ နဝကာ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။ ။ဝိမောက္ခကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အဘိဓမ္မဝသေန။ ။"ဣတိ ကသိဏန္တိဝါ၊ ပေ၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာနမေဝ"ဟူသော စကားအရ ကသိုဏ်းတို့ကို ဈာန်အမည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းသည် အဘိဓမ္မာဒေသနာ နည်းတည်း၊ အဘိဓမ္မာ၌ "ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ ပထဝီကသိဏံ (ပထဝီကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော")ဟု "ကသိဏံနှင့် ဈာနံကို အရတူဟောတော်မူသည်" ဟူလို၊ [သုတ္တန်ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်ကား ကသိုဏ်းတို့ကို အာရုံအဖြစ်ဖြင့်သာ ဟောတော်မူ၏၊ "ပထဝီကသိဏံ ဧကော သဋ္ဌာနာတိ - အချို့ကား ပထဝီကသိုဏ်း အာရုံကို ကောင်းစွာ သိ၏" စသည်ဖြင့် ဒီဃနိကာယ် - ပါထိကဝဂ်,ဒသုတ္တရ၌လည်း ကောင်း, ဒသကအဂုံတ္တိုရ်-မဟာဝဂ်-ကသိဏသုတ်၌လည်းကောင်း လာသောပါဋ္ဌိတော်တည်း၊] ဤသို့ ကသိဏအတွက် "အဘိဓမ္မာဟောနည်း, သုတ္တန်ဟောနည်း"ဟု ၂ မျိုး ရှိသောကြောင့် "အဘိဓမ္မဝသေန"ဟု ဝိသေသနပြုရသည်။

ဗြဟ္မဝိဟာရ ကထာအဖွင့်

ဣဒါနိ-ဝိမောက္ခဈာန်ကိုပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊မေတ္တာဒိဗြဟ္မဝိဟာရဝသေန-မေတ္တာ အစရှိသော ဗြဟ္မဝိဟာရတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပဝတ္တမာနံ - ဖြစ်သော၊ ရူပါဝစရကုသလံ-ကို၊ ဒဿေတုံ၊ ပေ၊ အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ-ထိုကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာအစရှိသော စကားရပ်၌၊ မေတ္တာသဟဂတန္တိ-ကား၊ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာနှင့်၊ သမန္နာဂတံ-ပြည့်စုံသော၊ (ဈာနံ ၌စပ်၊) [သဟဂတ၏ "အာရမဏ" အစရှိသော အနက်များစွာတို့တွင် "သမန္နာဂတ သဟဂတ" အနက်ကို ဖွင့်သည်၊] ပရတော-နောက်၌၊ ကရုဏာသဟဂတာဒီသုပိ - ကရုဏာသဟဂတံ-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ပန-ဆက်၊ ဧသ-ဤယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယေန ဝိဓာနေန-အကြင် အစီအရင်ဖြင့်၊ ပဋိပန္နော-ကျင့်သည်၊ ဟုတွာ, မေတ္တာဒိသဟဂတာနိ - မေတ္တာ အစရှိသည်တို့နှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဈာနာနိ-တို့ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ပြီးစေ၍၊ ဝိဟရတိ-နေနိုင်၏၊ မေတ္တာဒီနံ-

တို့၏၊ တံ ဘာဝနာဝိဓာနံ-ထိုဘာဝနာအစီအရင်ကို၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ္ဂေ-၌၊ (မယာ) ဝိတ္ထာရိတမေဝ- ချဲအပ်ပြီးသည်သာ၊ အဝသေသာယ-ဘာဝနာဝိဓာနမှ ကြွင်းသော၊ ပါဋိယာ-ပါဋိတော်၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ပထဝီ ကသိဏေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ် အထူးကား၊ ကေဝလံ-နဝကနှင့်မဖက်သက်သက်၊ ပထဝီကသိဏေ-၌၊ ပဉ္စဝီသတိ-သော၊ နဝကာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣဓ - ဤဗြဟ္မဝိဟာရကထာ၌၊ ပုရိမာသု-ရှေဖြစ်ကုန်သော၊ တီသု-၃ ပါးကုန်သော မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာတို့၌၊ တိက စတုက္ကဇ္ဈာနဝသေန-တိကစျာန်, စတုက္ကစျာန်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊[အချို့စာ၌"စျာနီက"ဟုရှိ၏,မကောင်း၊] ပဉ္စဝီသတိ-သော၊ သတ္တကာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဥပေက္ခာယ-ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မဝိဟာရ၌၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝသေန-စတုတ္ထစျာန်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ [ဤနေရာ၌"စျာန"ဟု ရှိ၏၊ ကောင်းသည်၊] ပဉ္စဝီသတိ-သော၊ ဧကကာ-ဧကကတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ စ-ဆက်၊ ကရုဏာမုဒိတာသု-တို့၌၊ ဆန္ဒာဒီဟိ-ဆန္ဒ အစရှိကုန်သော၊ [အာဒိဖြင့် "အဓိမောက္ခ, မနသိကာရ, တတြမဇ္ဈတ္တတာ"တို့ကိုယူ။] စတူဟိ-၄ပါးကုန်သော ယေဝါပနကတရားတို့နှင့်၊သဒ္ဓိ-တက္ခ၊ကရုဏာ-ကရုဏာလည်းကောင်း၊ မုဒိတာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေပိ ယေဝါပနကာ-ဤယေဝါပနက တရားတို့ကိုလည်း၊ လဗ္ဘန္တိ-နှ်၏။

စ-သည်သာမကသေး၊ [ထူးပုံကျန်သေး၏-ဟူလို၊] ဧတ္ထ - ဤဗြဟ္မဝိဟာရ တို့၌၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော၌စပ်၊)ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါဒိဘာဝေါ-ဒုက္ခပ္ပဋိပဒ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို၊ တာဝ-ကရုဏာ,မုဒိတာ,ဥပေက္ခာတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ)၊ မေတ္တာယ-မေတ္တာ၌၊ ဗျာပါဒဝိက္ခမ္ဘနဝသေန-ဗျာပါဒကို ပယ်ခွာနိုင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ကရုဏာယ-၌၊ ဝိဟိံသာ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန-ဝိဟိံသာကို ပယ်ခွာနိုင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ မုဒိတာယ - ၌၊ အရတိဝိက္ခမ္ဘနဝသေန-အရတိကိုပယ်ခွာနိုင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဥပေက္ခာယ-၌၊ ရာဂပဋိဃ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန-ရာဂပဋိဃတို့ကိုပယ်ခွာနိုင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [နောက်၌"ပဋိဃာနုနယ စူပသမနှင့် ဤ၌ ရာဂ ပဋိဃဝိက္ခမ္ဘနသည် သဘောတူ၏။] ပန-ကား၊ ပရိတ္တာရမဏတာ - ပရိတ္တာ ရမဏ၏ အဖြစ်သည်၊ နဗဟုသတ္တာရမဏဝသေန - မများသော သတ္တဝါ ဟူသော အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဟောတိ)- ["နဗဟု"နေရာ၌"အဗဟု" ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။] အပ္ပမာဏာရမဏတာ - အပ္ပမာဏာရမဏ၏ အဖြစ်သည်၊ ဗဟုသတ္တာရမဏဝသေန-များသောသတ္တဝါဟူသော အာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဟောတိ၊ ဣတိအယံ-ပြီးကား၊ ဝိသေသော - ကသိုဏ်းမှ အထူး တည်း၊["ကေဝလံ ဟိ ပထဝီကသိဏေ" စသောစကားကို "ဣတိအယံ"ဖြင့်

ပြန်ညွှန်းသည်၊] သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ တာဒိသမေဝ - ထို ပထဝီ ကသိုဏ်း၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ။

ဝေံ-ဤသို့လျှင်၊ တာဝ-ပကိဏ္ဏကကထာမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပါဋိဝသေနေဝ-ပါဋိတော်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊(ဝိဒိတွာ၌စပ်၊)[ဗြဟ္မုတ္တမေန-ဗြဟ္မာတို့ထက် မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ဝါ-မြတ်သောဗြဟ္မာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ကထိတေ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ ဣမေ ဗြဟ္မဝိဟာရေ-ဤဗြဟ္မဝိဟာရတို့ကို၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်အစဉ်ဖြင့်၊ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ကား ဘာဝနာအစဉ်ပါ၏၊ ထို့ကြောင့် ဘာဝနာအစဉ်ကိုလည်း ပြန်ညွှန်းသည်။] ဝိဒိတွာ - သိပြီး၍၊ ဘိယျော - ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းထက် အလွန်၊ ဧတေသု-ဤဗြဟ္မဝိဟာရတို့၌၊ အယံ ပကိဏ္ဏကကထာပိ-ဤကျယ်ပြန့်သော စကားရပ်ကိုလည်း၊ ဝိညေယျာ-သိထိုက်သေး၏၊[အချို့စာ၌"ဧတေသံ အယံ"ဟု ရှိ၏၊ အရိယာဂါထာဖြစ်၍ "ဧတေသု"ဟု ရှိမှု ၃ ဂိုဏ်း၌ ယတိ ပြတ်သည်။]

ဗြဟ္မုတ္တမေန။ ။ဗြဟ္မုတ္တမေနာတိ ဧတ္ထ သမ္မုတိဗြဟ္မာနော ဥပပတ္တိဗြဟ္မာနော ဝိသုဒ္ဓိဗြဟ္မာနောတိ တိဝိဓာ ဗြဟ္မာနော၊"ပရိဗ္ဗဇ မဟာဗြဟ္မေ"စသည်ဖြင့် ပုဏ္ဏားတို့ကို "ဗြဟ္မာ"ဟု ခေါ်ရာ၌ သမ္မုတိဗြဟ္မာတည်း၊ ဗြဟ္မာပြည်၌ ဗြဟ္မာတို့သည် ဥပပတ္တိ(ပဋိသန္ဓေသားဖြင့် ဖြစ်သော) ဗြဟ္မာတည်း၊ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ"၌ ဗြဟ္မသဒ္ဒါသည် အရိယဓမ္မကို ဟော၏၊ ထို အရိယဓမ္မကြောင့်ဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ဟူသမျှသည် အရိယဗြဟ္မာတည်း၊ ထိုဗြဟ္မာတို့ထက် မြတ်တော်မူသောကြောင့်"ဗြဟ္မာနံ+ဥတ္တမော" အရ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဗြဟ္မုတ္တမ မည်တော်မူ၏၊ တနည်း"ဗြဟ္မာစ+သော+ဥတ္တမော" အရ ဗြဟ္မုတ္တမမည်တော်မူ၏၊-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ။[ဤဝိဂ္ဂဟ ၂ မျိုး၏အရကောက်ကို ရှေးနိဿယ၌ ပြထား၏၊ သတိထား၍ ရိုးရာအတိုင်း လေ့လာကြပါ။]

ပကိဏ္ဏက ကထာပိ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဤဂါထာမရောက်မီ ရှေ့ဝယ် ဗြဟ္မဝိဟာရ အားလုံးနှင့် မဆိုင်ပဲ မေတ္တာနှင့်သာ ဆိုင်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်, ကရုဏာ စသည် တပါးစီနှင့်သာ ဆိုင်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်များကို အကျယ်ပြခဲ့ပြီ၊ ထို့ကြောင့် ယခု ပြအပ်လတ္တံ့သော စကားသည် ထိုကဲ့သို့ အသာဓာရဏအနက်ကို မယူပဲ ဝစနတ္ထကို ပြလျှင် မေတ္တာ ကရုဏာစသော ၄ ပါးလုံးအတွက်, လက္ခဏာစသည်ကို ပြလျှင်လည်း ၄ ပါးလုံးအတွက် ကျယ်ပြန့်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယူ၍ ဖြစ်စေအပ်သော စကား ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ပကိဏ္ဏကကထာ"ဟု ဆိုသည်၊ " ၄ပါးလုံးအတွက် ကျယ်ပြန့်သော အနက်ပြစကား " ဟူလို။

မဟာဋီကာ။ ။ပုဗ္ဗေဝိယ အသာဓာရဏံ တံတံ ဗြဟ္မဝိဟာရ ပတိနိယတမေဝ (ထိုထို ဗြဟ္မဝိဟာရ၏ အသီးအသီး သတ်မှတ်အပ်ပြီးသာဖြစ်သော) အတ္ထံ အဂ္ဂဟေတွာ သာဓာရဏဘာဝတော တတ္ထ တတ္ထ (ထိုထိုမေတ္တာ စသည်၌) ပကိဏ္ဏံ ဝိသဋ္ဌံ အတ္ထံ ဂဟေတွာ ပဝတ္တိတာ ပကိဏ္ဏကကထာပိ ဝိဇာနိတဗ္ဗာ။ [ပကိဏ္ဏကသဒ္ဒါသည် ဤနေရာ၌ ဝိသဋ္ဌ (အကျယ်အပြန့်) အနက်ဟောတည်း။]

ဟိ-ခဲ့၊ တောသဲ့ မေတ္တာ၊ ပေ၊ ဥပေက္ခာသု-တိုဋ္ဌ၊ တာဝ-လက္ခဏာစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ- အတ္ထတော-ဂစနတ္ထအားဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [ဤသို့ ယောဇနာထည့်သည်၊ ရှေးနိဿယဋ္ဌကား "ပကိဏ္ဏကကထာ ဝိညေယျာ" ဟု ထည့်၏၊ အတ္ထတော တခုတည်းဖြင့် ပကိဏ္ဏကမဟုတ်သောကြောင့် စဉ်းစားပါ။] (ယာ ဓမ္မဇာတိ) မိဇ္ဇတိ-ချစ်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ ဓမ္မဇာတိ) မေတ္တာ-မေတ္တာမည်၏၊ သိနိယ္ဟတိ-ချစ်တတ်၏၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဝါ-တနည်း၊ (ယာ ဓမ္မဇာတိ) မိတ္တေ-မိတ်ဆွေ၌၊ ဘဝါ၊ ဖြစ်သည်တည်း၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ သာ ဓမ္မဇာတိ မေတ္တာ)၊ ဝါ-တနည်း၊ သော (ပဝတ္တိ)-ဤချစ်ခင်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်၊ မိတ္တာသ-မိတ်ဆွေ၏၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိပိ-ထို့ကြောင့်လည်း၊ မေတ္တာမည်၏။ ["မိတ္တာသဝါသောပဝတ္တိပိ" ဟု ဝါလည်းပါ, ပိယည်းပါခြင်းကားစာသွားရိုးရာမကျ-ပိပါလျှင် ဝါမပါသင့်။]

မိဇ္ဇတိ။ ။"မိဒ-သိနေဟ" ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ သိနေဟအနက်ဟော မိဒဓာတ်ကို ဒိဝါဒိဂိုဏ်းဟု ဓာတ်ကျမ်းတို့ဋ္ဌ ဆိုသောကြောင့် "မိဇ္ဇတိ" ဟု ရှိသင့်၏၊ စာအုပ်များဋ္ဌ ဝုဒ္ဓိရောက်၍ "မေဇ္ဇတိ" ဟု တွေ့ရသည်၊ ဒိဝါဒိဂိုဏ်း သိနိဟ္ဒဓာတ်လည်း "ပီတိ-ချစ်နှစ်သက်ခြင်း" အနက်ကိုဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ဒိဝါဒိ ယပစ္စည်းဖြင့် "သိနိယ္ဟတိ" ဟု ပါဋ္ဌမှန်ရှိသင့်၏၊ အချို့စာအုပ်များဋ္ဌ "သိနေဟတီတိ အတ္ထော" ဟု တွေ့ရ၏၊ စဉ်းစားပါ၊ မေတ္တာဋ္ဌကား မိဒဓာတ် (တ) ပစ္စည်း၊ မိဋ္ဌ " ဣ " ကို ဧဝုဒ္ဓိပြုပြီးလျှင်, "အာ" ပစ္စည်းသက်၍ "မေတ္တာ" ဟု ဖြစ်၏။

မေးဖွယ်။ ။"သိနိယ္ဟတိ" အရ ချစ်ခြင်းဟူသော သိနေဟသည် တဏှာသဘောလည်း ရှိသည်မဟုတ်ပါလော, အဘယ်သိနေဟကို ယူရပါမည်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား - သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ ဗျာပါဒ (ဒေါသ) ဖြစ်ခြင်းဟူသော အစေးမစပ်ခြောက်ကပ်ကပ်သဘော၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ (ဉာဏ်ရှေ့သွားရှိသော) သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားကို လိုလားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော သိနေဟ(အချစ်)ကို ဤမေတ္တာအရာ၌ ယူရသည်၊ တဏှာ၏အစွမ်းဖြင့် ချစ်ခြင်းကို မယူရ။ [သတ္တောသု ဗျာပဇ္ဇနဝသေန လူခဘာဝသဿ ပဋိပက္ခဘူတံ ဉာဏူပဋ္ဌာနံ ဟိတာကာရပ္ပဝတ္တိဝသေန သိနေဟနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ, န တဏှာယနဝသေန၊ တံ ဟိ မောဟူပဋ္ဌာနံ လုဇ္ဇနသဘာဝံ, ကွဒံ ပန အဒုဿနသဘာဝံ အလောဘသမ္မယုတ္တံ၊-ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ။]

မိတ္တေဘဝါ။ ။ဤနည်းဋ္ဌ "မိဇ္ဇတိတိ မိတ္တော" ဟု ပြု၍, မိတ်ဆွေဟု ခေါ်အပ်သော ဓနွာအစဉ်ကို အရကောက်ပါ၊ ထို့နောက် "မိတ္တေ+ဘဝါ မေတ္တာ" ဟု ဘဝအနက်ဋ္ဌလည်းကောင်း, "မိတ္တသ+ဧသော မေတ္တာ" ဟု ကွဒံအနက်ဋ္ဌလည်းကောင်း "ဏ"ပစ္စည်း, အာ ပစ္စည်းဖြင့် "မေတ္တာ"ဟု ပြီးရသည်။

ဆက်ဦးအံ့ - မိတ်ဆွေဟု ခေါ်အပ်သော ဓနွာအစဉ်သည် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်၍ နေစဉ် တရံကခါ မေတ္တာသည် ထိုဓနွာအစဉ်ဋ္ဌပါဝင်၏၊ ထို့ကြောင့် "မိတ္တေ+ဘဝါ-မိတ်ဆွေဋ္ဌ (မိတ်ဆွေဟု ခေါ်အပ်သော ဓနွာအစဉ်ဋ္ဌ) ဖြစ်သော (ပါဝင်သော)တရား"

(ယာ ဓမ္မဇာတိ) ပရဒုက္ခေ-သူတပါး၏ ဒုက္ခသည်၊ သတိ-ဖြစ်လသော်၊ သာဓူနံ- ကရုဏာရှင်, သူတော်စင်တို့၏၊ ဟဒယကမ္ပနံ-စိတ်နှလုံး၏ တုန်လှုပ်ခြင်းကို၊ (စိတ်နှလုံးကိုတုန်လှုပ်အောင်၊) ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ ဓမ္မဇာတိ) ကရုဏာ-မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ပရဒုက္ခံ-သူတပါး၏ဒုက္ခကို၊ ကိဏာတိ ဟိံသတိ-ညှဉ်းဆဲဘတ်၏၊ ဝိနာသေတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဣတိ, ကရုဏာ-မည်၏၊ ဝါ-တနည်း ဒုက္ခိတေသု-ဒုက္ခိတသတ္တဝါတို့၌၊ ဖရဏဝသေန-ဖြန့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကိရိယတိ ပသာရိယတိ-ဖြန့်အပ်၏၊ ဣတိ, ကရုဏာ-မည်၏။

တာယ-ထိုသဘောတရားဖြင့်၊ တံသမင်္ဂိနော-ထိုမုဒိတာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ထိုတရားနှင့်ပြည့်စုံသော သဟဇာတ်တရားတို့သည်၊) မောဒန္တိ-ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏၊ (ဣတိ မုဒိတာ-မည်၏၊) ဝါ-တနည်း၊ သယံ-မိမိ

ဟု ဆိုရသည်၊ (တနည်း) မိတ်ဆွေကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သောကြောင့် "မိတ္တေ+ဘဝါ-မိတ်ဆွေအပေါ်၌ အာရုံပြု၍ဖြစ်သောတရား" ဟု ဆိုရသည် [မိဇ္ဇတီတိ မိတ္တော၊ ဟိတ-ဈာသယော ခန္ဓပ္ပဗန္ဓော (စီးပွား၌ လိုလားသော ခန္ဓာအစဉ်)၊ တပ္ပရိယာပန္နဘာယ မိတ္တေ ဘဝါ၊ မိတ္တေဝါအာရမဏဘူတေ ပိယပုဂ္ဂလေ ဘဝါ၊] "မိတ္တဿ+သော"၌ ချစ်ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို "သော ပဝတ္တိ" ဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် "သော ပဝတ္တိ မဇ္ဇနဝသေနေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ" ဟု မဟာဋီကာဖွင့်သည်။

ကရုဏာ။ ။ယခု မျက်မြင်မှာပင် ဆင်းရဲသူကိုမြင်သောအခါ ကိုယ်ချင်းစာတတ်သော သူတော်စင်တို့၏ စိတ်သည် တုန်လှုပ်တတ်၏၊ "တုန်လှုပ်" ဆိုသည်ကား ထိုဆင်းရဲမှုကို ပယ်ရှားလို (မဆင်းရဲအောင်ပြုလို)သည်ဖြစ်၍ သူ၏ဆင်းရဲခြင်းကိုမိမိကပါမခံနိုင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် စိတ်၏တမျိုးတဖုံဖြစ်ခြင်းတည်း။ [ကမ္ပနန္တိစ ပရေသံ ဒုက္ခံ ဒိတ္ဝာ တဿ အပနေတုကာမဿ အသဟနာကာရေန စိတ္တဿ အညထတ္တံ၊ တယိဒံ သပ္ပုရိသာနံ ယေဝ ဟောတီတိ သာဓူနန္တိ၊—မဟာဋီကာ၊....ကရုဏာ၏ ရုပ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပဏာမဂါထာအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ကိဏာတိဝါ။ ။သွာဒိဂိုဏ်း ကိဓာတ်သည် ဝဓ (ဟိံသန) အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် "ဟိံသတိ" ဟု ဓာတ်နက်ကို ဖွင့်သည်၊ "သူတပါး၏ဆင်းရဲကို ညဉ်းဆဲခြင်း" ဟူသည် "ထိုဆင်းရဲပယ်ဖျောက်ခြင်းတည်း" ဟု သိစေလို၍ "ဝိနာသေတိ" ဟု ဖွင့်သည်။ [ဝိနာသေတီတိ အဒဿနံ ဂမေတိ—မမြင်ရခြင်းသို့ ရောက်စေ၏၊ "အပနေတီတိ အတ္ထော—ဖယ်ရှား၏" ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ။—မဟာဋီကာ။]

ကိရိယတိ။ ။ကိရဓာတ်သည် ဝိက္ခေပ, ဝိကိရဏအနက်ကိုဟော၏၊ ဤ၌ဝိကိရဏအနက်ဟု သိစေလို၍ "ပသာရိယတိ" ဟု ဖွင့်သည်၊ "ဖြန့်" ဟူသည် ထိုဒုက္ခိတ သတ္တဝါကို အာရုံပြုခြင်းတည်း။ "အာရုံပြု" ဟူသည်လည်း ဒုက္ခကို ပယ်ရှားလိုသောအားဖြင့် အာရုံပြုခြင်းတည်း။ [ဖရဏဝသေနာတိ—ဖုသနဝသေန (ထိရောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်)၊ အာရမဏကရဏ ဝသေနာတိ အတ္ထော၊ အာရမဏကရဏဥေတ္တ ဒုက္ခိတေသု ဒုက္ခာ ပနယနာကာရေနေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊—မဟာဋီကာ။]

ဟူသော မုဒိတာကိုယ်တိုင်၊ မောဒတိ-ဝမ်းမြောက်တတ်၏၊ (ဣတိ မုဒိတာ)၊ ဝါ-တနည်း၊ တံ-ထို သဘောတရား၊ သည်၊ မောဒနမတ္တမေဝ-ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျှသာတည်း၊ ဣတိ မုဒိတာ။ [“မောဒနမတ္တမေဝ” ဤ ဝေဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ကတ္တုသတ္တိ, ကရဏသတ္တိကို ကန့်သည်၊ ပရမတ္ထထုံးစံအတိုင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းကြိယာသာ ရှိ၏၊ ဝမ်းမြောက်တတ်သော ကတ္တား, ဝမ်းမြောက်ကြောင်းကရိဏ်းမရှိ-ဟူလို။] (ယာ ဓမ္မဇာတိ) အဝေရာ-ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ, ရန်မရှိကြကုန်သည်၊ ဟောန္တု-ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း၊ ဣတိ အာဒိ ဗျာပါရပ္ပဟာနေန-ဤသို့ အစရှိသော ဗျာပါရကိုပယ်ခြင်းအားဖြင့်လည်း၊ကောင်း၊ မဇ္ဈတ္တ-ဘာဝူပဂမနေနစ-လျစ်လျူ ရှုတတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းအားဖြင့်လည်း၊ကောင်း၊ [အသင့်အားဖြင့် ရှုပုံကို ဝိဿဿနပြုသည်၊] ဥပေက္ခတိ-အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်၏၊ ဣတိ, (သာ ဓမ္မဇာတိ) ဥပေက္ခာ-မည်၏။

ပန-ကား၊ (ဝစနတ္ထမှု တပါး, လက္ခဏာဒျတ္ထကား၊) လက္ခဏာဒိတော-လက္ခဏာအစရှိသော အနက်အားဖြင့်၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဇာတ-ဤမေတ္တာ အစရှိသည်တို့ဓာတ်၊ မေတ္တာ-သည်၊ ဟိတာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ-အစီးအပွားကို လိုလားသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ [ဟိတဖြင့် “ဟိတကာမ” တိုင်အောင်ယူ၊ သို့မဟုတ် “ကာမ” အကြောင်း။] ဟိတူပ သံဟာရရသာ-အစီးအပွားကို ဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ အာဃာတဝိနယ-ပစ္စု ပဋ္ဌာနာ-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော တရားဟူ ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ထင်လာ၏၊ သတ္တာနံ-တို့၏၊ မနာပဘာဝဒဿန ပဒဋ္ဌာနာ-မြတ်နိုးဖွယ်တို့၏ အဖြစ်ကို ရှုခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ ဗျာပါဒူပသမော-သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ ဒေါသဗျာပါဒ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ တေသာ-ဤမေတ္တာ၏၊ သမ္ပတ္တိ-ပြည့်စုံခြင်းတည်း၊ သိနေဟသမ္ဘဝေါ-ချစ်ခြင်းတရား၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝိပတ္တိ-ပျက်စီးခြင်းတည်း၊ [မေတ္တာမုခေန ရာဂေါ ဝဠွေတိ-မေတ္တာကို ရှေထား၍ ရာဂသည် လှည့်ပတ်တတ်၏။]

ကရုဏာ - သည်၊ ဒုက္ခာပနယနာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ- သူတပါး ဒုက္ခကို ပယ်ရှားလိုခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ပရဒုက္ခာသဟနရသာ-သူတပါး၌ ဒုက္ခဖြစ်သော် သည်းမခံနိုင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ အဝိဟိံသာပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ဝိဟိံသား၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ထင်လာ၏၊ ဒုက္ခာဘိ ဘူတာနံ-ဒုက္ခသည် လွှမ်းမိုးအပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏၊ အနာထဘာဝဒဿနပဒဋ္ဌာနာ-ကိုးကွယ်ရာ မဲ့ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ရှုခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏၊ ဝိဟိံသူပသမော-သတ္တဝါတို့ အပေါ်၌ ညှဉ်းဆဲတတ်သော ဒေါသ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ တဿာ- ထို ကရုဏာ၏၊ သမ္ပတ္တိ-တည်း၊သောကသမ္ဘဝေါ-သတ္တဝါတို့၏ ဆင်းရဲခြင်းကြောင့် သောက၏

ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝိပတ္တိ-တည်း။[ကရုဏာမုခေန သောကော ဝဉ္ဇေတိ-တရုဏာ ကို ရှေထားလျက် သောကသည် လှည့်စားတတ်၏။]

မုဒိတာ-သည်၊ သတ္တေသု - သတ္တဝါတို့အပေါ်၌၊ ပမောဒနလက္ခဏာ-ဝမ်းမြောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊အနိဿာယနရသာ-မငြူစူခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊အရ-တိဝိဃာတ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ-သူတပါးစည်းစိမ်၌ မပျော်မွေ့ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော တရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ထင်လာ၏၊ (ဝါ-ပန္တသေနာသန, အဓိကုသလဓမ္မတို့၌ မမွေ့မလျော်မှုကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏၊) သတ္တာနံ-တို့၏၊ သမ္ပတ္တိဒဿနပဒဋ္ဌာနာ-ပြည့်စုံခြင်းကို မြင်ရခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ အရတိဝူပသမော-သူတပါး စည်းစိမ်၌ မပျော်မွေ့ခြင်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ တဿာ-ထို မုဒိတာ၏၊ သမ္ပတ္တိ-တည်း၊ ပဟာသ သမ္ဘဝေါ-ပျော်ရွှင်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၊[မိမိဆိုင်ရာတို့ ပြည့်စုံနေခြင်းကြောင့် ပျော်ရွှင်နေခြင်းသည်။] ဝိပတ္တိ-တည်း။

ဥပေက္ခာ-သည်၊ သတ္တေသု-တို့၌၊ မဇ္ဈတ္တာကာရပဝတ္တိလက္ခဏာ-အလယ်အလတ်၌ တည့်မတ်သော သဘောရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ-လျစ်လျူရှုခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ သတ္တေသု-တို့၌၊ သမဘာဝဒဿနရသာ-မုန်းချစ်နှစ်ဝ, ဘက်မကျပဲ, ညီမျှသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှုခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ [“အမုန်းဘက်လည်း မကျ, အချစ်ဘက်လည်း မကျ, အညီအမျှရှုခြင်း ကိစ္စရှိသည်”ဟူလို။]ပဋိဃာနုနယ ဝူပသမပစ္စုပဋ္ဌာနာ-မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်း သဘောတရားဟု ယောဂီတို့ ဉာဏ်အား ထင်လာ၏၊ [“အနု - လျော်စွာ+နယ - ဆွဲဆောင်တတ်သော တရား”ဟူသည် တဏှာလောဘဖြင့် ချစ်ခြင်းတည်း၊] သတ္တာ-တို့သည်၊ ကမ္မဿကာ-ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိကုန်၏၊ ဝါ-ကံသာလျှင် မှီခိုရာရှိကုန်၏၊ [“ကမ္မဿကာတိ ကမ္မဿယာ” ဟု ရှေ့၌ ဖွင့်ခဲ့သည်၊] တေ-ထို ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိကြသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ကဿ-အဘယ်သူ၏၊ ရုစိယာ-အလိုအားဖြင့်၊ သုခိတာဝါ-ဖြစ်သော သုခရှိသူတို့သည် သော်လည်း၊ ဘဝိဿန္တိ-ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့နည်း၊ [မေတ္တာ၏ သဘောအတိုင်း ချမ်းသာအောင် မဖြစ်နိုင်-

---

အရတိဝိဃာတ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ ။သတ္တာနံ သမ္ပတ္တိယာ, ပန္တသေနာသနေသု အဓိကုသလဓမ္မေသုစ အသဟနံ (သည်းမခံနိုင်ခြင်း) အရမဏံ (မမွေ့လျော်ခြင်း) အရတိဂ္ဂစ္စေဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ၊ တဿာ ဝိဟနနာကာရေန (ထိုအရတိကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်) ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ တဿာဝါ ဝိဃာတံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတီတိ အရတိဝိဃာတ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊-ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ မဟာဋီကာ။[ဤနေရာ၌သမ္ပတ္တိကိုလည်းကောင်း,နောက်၌ ပန္တသေနာသန အဓိကုသလဓမ္မကိုလည်းကောင်း အရတိ၏ အာရုံအဖြစ်ဖြင့် ဤအင္ဌကထာ ဖွင့်လတ္တံ့။]

ဟူလို။] ဒုက္ခတော၀ါ-မူလည်း၊မုစ္စိဿန္တိ-လုတ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့နည်း၊ [ကရဏာ၏ သဘောအတိုင်းလည်း မဖြစ်နိုင်-ဟူလို။]ပတ္တာသမ္ပတ္တိတော၀ါ-ရောက်အပ်သော စည်းစိမ်မှလည်း၊ နပရိဟာယိဿန္တိ-မယုတ်လျော့ပဲ ရှိကုန်လတ္တံ့နည်း၊[မုဒိတာ၏ သဘောအတိုင်းလည်း မဖြစ်နိုင်-ဟူလို။] ဣတိ ဧ၀ံ-သို့၊ ပ၀တ္တာ၊ပေ၊ ပဒဋ္ဌာနံ-ဖြစ်သော ကံသာလျှင် မိမိ ဥစ္စာရှိသည်၏အဖြစ်ကို ရှုခြင်းလျှင် နီးစ့ဉ်သော အကြောင်းရှိ၏၊ ပဋိဃာနုနယဝူပသမော-မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်းတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ ၀ါ-မုန်းတတ်သော ဒေါသ, ချစ်တတ်သော လောဘ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ တဿာ-ထိုဥပေက္ခာ၏၊ သမ္ပတ္တိ-တည်း၊ ဂေဟသိတာယ-အိမ်၌ မှီသော၊ အညာကုပေက္ခာယ-အညာကုပေက္ခာ၏၊ သမ္ဘ၀ေါ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ၀ိပတ္တိ-တည်း။

ပန-ကား၊ (လက္ခဏာဒျတ္ထမ္မတပါး ပယောဇနတ္ထကား၊)စတုန္နံပိ-၄ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ဧတေသံ ဗြဟ္မ၀ိဟာရာနံ-ဤဗြဟ္မ၀ိဟာရတို့၏၊ ၀ိပဿနာသုခဥ္စ၀-၀ိပဿနာချမ်းသာသည်လည်းကောင်း၊ ဘ၀သမ္ပတ္တိစ-ဘ၀၏ပြည့်စုံ

ဣတိ ဧ၀ံ ၊ပေ၊ ပဒဋ္ဌာနာ။ ။ဤတိကို ဧ၀ံ ဟု ဖွင့်သည်၊ ပ၀တ္တာဒ်စပ်၊ ဣတိ ဧ၀ံ တို့သည် နိဒဿနပုဒ်တို့တည်း၊ ထိုပုဒ်တို့ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော နိဒဿေတဗ္ဗကား "ကမ္မဿကာ သတ္တာ ၊ပေ၊ နပရိဟာယိဿန္တိ"ဟု ပြအပ်ခဲ့သော စကားရပ်တည်း၊ "ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်သော ကမ္မဿကတာ ဒဿနဖြစ်သည်"ဟူလို၊ တချို့ကား "ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရသူကို ကမ္မဿကာ ထားလိုက်ထာပဲ"ဟု ဆိုကြ၏၊ ထို ကမ္မဿကတာဒဿနမျိုးကို ဤဥပေက္ခာဗြဟ္မ၀ိဟာရ၏ ပဒဋ္ဌာန် ဟု မဆိုလိုပါ။

အညာကုပေက္ခာ။ ။သောမနဿဒေါမနဿရဟိတ်-သော၊ အညာဏမေ၀-ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်ပင်၊ ဥပေက္ခာ-လစ်လျူရှုတတ်သောသဘောတည်း၊ အညာကုပေက္ခာ၊ ဤသို့ ဋီကာ၌ ဝိဂြိုဟ်ပြု၏၊ထို့ကြောင့် ဋီကာဖွင့်အားဖြင့် သော-မနဿ ဒေါမနဿ၀ေဒနာတို့နှင့် မယှဉ်ပဲ ဥပေက္ခာ၀ေဒနာနှင့် ယှဉ်သော (လောဘမူစိတ် ၄, မောဟမူဒွေးခ်ိ ယှဉ်သော) မောဟကိုသာ အညာကုပေက္ခာ ဟု ဆိုရသည်၊ [တေန(အညာဏမေ၀ အညာကုပေက္ခာ ဟူသော ဤစကားဖြင့်,အညာဏေန သမ္ပယုတ္တာ ဥပေက္ခာ၀ေဒနာတိ အတ္ထံ နိ၀တ္တေတိ-မောဟနှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခာ၀ေဒနာသည် အညာကုပေက္ခာမည်၏ဟူသော အနက်ကို တားမြစ်သည်၊-မဓု။]

အနုဋီကာ။ ။အနုဋီကာ၌ကား "အညာဏ သမ္ပယုတ္တာပိ၀ါ ဥပေက္ခာ၀ေဒနာ အညာကုပေက္ခာ"ဟု မူလဋီကာမှ တနည်းပြု၍ မောဟနှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာ၀ေဒနာကိုပင် အညာကုပေက္ခာဟု ဆိုပြီးလျှင် သမ္မောဟ၀ိနောဒနီ ခုဒ္ဒတ၀တ္ထုဝိဘင်း ဆတ္တနိဒ္ဒေသ၀ဏ္ဏနာကို သာဓကပြုလေသည်။[ဤ အညာကုပေက္ခာသည် အိမ်၌ နေသူလူတို့ ဝယ် ဖြစ်တတ်သောကြောင့် "ဂေဟသိတာယ"ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ "ဂေဟေ+သိတာ နိဿိတာ ဂေဟသိတာ"ဟု ပြု။]

ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သာဓာရဏပွယောဇနံ-ဆက်ဆံသော အကျိုးတည်း၊ ဗျာပါဒါဒိ ပဋိဃာတော-ဗျာပါဒ အစရှိသည်ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ခြင်းသည်၊ အာဝေဏိကံ-မိမိနှင့် မကင်းမူ၍ ဖြစ်သောအကျိုးတည်း၊ ဝါ-အသီးအခြား ဖြစ်သော အကျိုးတည်း၊ ["နဝိနာ-အဝိနာ၊ အဝိနာ ပဝတ္တတီတိ အာဝေ-ဏိကံ"ဟု ပြု၊] ဟိ-ချဲ၊ တ္ထေ-ဤ မေတ္တာ အစရှိသည်တို့တွင်၊ မေတ္တာ-သည်၊ ဗျာပါဒပဋိဃာတပွယောဇနာ- ဗျာပါဒကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ခြင်း ဟူသော အကျိုးရှိ၏၊ ဣတရာ-မေတ္တာမှတပါးသော ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတို့သည်၊ ဝိဟိံသာ ၊ပေ၊ ပယောဇနာ-ဝိဟိံသာကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ခြင်း, အရတိကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ခြင်း, ရာဂကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးရှိကုန်၏။

စ-သာဓကကား၊ နိဿရဏံ ၊ပေ၊ ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိတိ- ဟူသော၊ တေံ သုတ္တံ-ကို၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ) ပိ-သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ [ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းအများကိုခေါ်သော အာလုပ်။] ယဒိဒံ (ယာ+အယံ) မေတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ-အကြင် မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိသည်၊ အတ္ထိ၊ တေံ- ဤ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိသည်၊ ဗျာပါဒဿ-၏၊ နိဿရဏံ-ထွက်မြောက်ကြောင်းတည်း၊ အာဝုသော, ယဒိဒံ (ယာ+အယံ) ကရုဏာ စေတောဝိမုတ္တိ-သည်၊ အတ္ထိ၊ တေံ-သည်၊ ဝိဟေသာယ-ညှဉ်းဆဲတတ်သော ဒေါသ၏၊ နိဿရဏံ-တည်း၊ အာဝုသော, ယဒိဒံ (ယာ+အယံ) မုဒိတာ စေတောဝိမုတ္တိ-သည်၊ အတ္ထိ၊ တေံ-သည်၊ အရတိယာ-မမ္မေ့မလျော်ခြင်း၏၊ [သူတပါးစည်းစိမ်၌ မပျော်မွေ့ခြင်း, ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မပျော်မွေ့ခြင်း, ပန္တသေနာသန၌ မမ္မေလျော်ခြင်း၏၊] နိဿရဏံ-တည်း၊ အာဝုသော, ယဒိဒံ (ယာ+အယံ) ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ အတ္ထိ၊ တေံ-သည်၊ ရာဂဿ-၏၊ နိဿရဏံ-တည်း၊ (ဒီဃနိကာယ် ပါထိကဝဂ်, သင်္ဂီတိသုတ်။)

စ-ဆက်၊ တ္ထေ-ဤ ဗြဟ္မဝိဟာရတို့တွင်၊ ကေမေကဿ-တပါး တပါးသော ဗြဟ္မဝိဟာရ၏၊ အာသန္နဒူရဝသေန-အနီးအဝေး၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဒွေ ဒွေ-၂ ပါး ၂ ပါးကုန်သော၊ ပစ္စတ္တိကာ-ရန်သူတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ ဟ-

---

သာဓာရဏပွယောဇနံ။ ။ဤ ဗြဟ္မဝိဟာရ ၄ ပါးတွင် တပါးပါးကို အားထုတ်လျှင် အထက်၌ ဝိပဿနာချမ်းသာကိုလည်း ရနိုင်၏၊ သုဂတိဘဝဟူသော ဘဝသမ္ပတ္တိကိုလည်း ရနိုင်၏၊ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ "ဝိပဿနာသုခဉ္ဆေဝ ဘဝသမ္ပတ္တိစာတိ တ္ထေ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရောစာတိ ဝတ္တဗ္ဗံ-သာဓာရဏအကျိုးကိုပြရာ၌ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ-ယခုဘဝ၌ပင် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း"ဟူသော အကျိုးကိုလည်း ပြဆိုထိုက်၏"ဟု ဆိုသည်။] ဤကား ၄ ပါးလုံးနှင့် ဆိုင်သော အကျိုးတည်း။ [သုခံ သုပတိ-စသော အကျိုးများလည်း သာဓာရဏအကျိုးပင်တည်း၊ သို့သော် ရှေ့၌ ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထပ်၍ မပြတော့ သတတ်။

ချဲ့၊ ပုရိသဿ-၏၊ သမီပစာရော-အနီး၌ လှည့်လည်သော၊ သပတ္တောဝိယ-ရန်သူကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) မေတ္တာဗြဟ္မဝိဟာရဿ-၏၊ ဂုဏဒဿနသဘာဂတာယ-မြတ်နိုးဖွယ်ဂုဏ်ကို ရှုခြင်းအားဖြင့် သဘောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ရာဂေါ-သည်- အာသန္နပစ္စတ္ထိကော-နီးသော ရန်သူတည်း၊ သော-ထို ရာဂတည်းဟူသောရန်သူသည်၊လဟုံ-လျင်စွာ၊ ဩတာရံ-ဝင်ခွင့်အပေါက်အကြားကို၊ လဘတိ-ရတတ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတော-ထို ရာဂတည်းဟူသော ရန်သူမှ၊ ဝါ-ရာဂ၏ အခွင့်ရခြင်းမှ၊ သုဋ္ဌု-ကောင်းစွာ၊ မေတ္တာ-မေတ္တာကို၊ ရက္ခိတဗ္ဗာ-စောင့်ရှောက်ထိုက်၏၊ ပုရိသဿ-၏၊ ပဗ္ဗတာဒိဂဟနနိဿိတော-တောင် အစရှိသော ရှုပ်ထွေးသောအရပ်ကို မှီသော၊ သပတ္တောဝိယ-ရန်သူကဲ့သို့၊ သဘာဝဝိသဘာဂတာယ-သဘောအားဖြင့် တူသော အဖို့မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သဘောမတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗျာပါဒေါ-သည်၊ ဒူရပစ္စတ္ထိကော-ဝေးသောရန်သူတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတော-ထို ဗျာပါဒ

ဂုဏဒဿနသဘာဂတာယ။ ။မေတ္တာ သတ္တေသု ယထာရဟံ ဒါနပိယဝစနာဒိ သီလသုတာဒိဂုဏဂ္ဂဟဏဝသေန(ပေးကမ်းခြင်း ချစ်ဖွယ် ပြောဆိုခြင်းစသော ဂုဏ်, သီလ သုတ စသောဂုဏ်ကို အာရုံယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) ပဝတ္တတိ၊ပေ၊ ရာဂေါပိ တတ္ထ (ထိုသတ္တဝါတို့၌) ယထာ တထာ (ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ) ဂုဏဂ္ဂဟဏမုခေနေဝ ဝတ္တတိ၊ (ဘာ့ကြောင့်နည်း)၊ မနာပသညာပဋိလာဘတော(မြတ်နိုးဖွယ်=ချစ်စရာဟူသော အမှတ်သညာကို ရခြင်းကြောင့်တည်း၊) ဣတိ အာဟ-ဂုဏဒဿနသဘာဂတာယာတိ၊-မဟာဋီကာ။

အာသန္နပစ္စတ္ထိကော။ ။တသ္မာ မိတ္တမုခသပတ္တောဝိယ (မိတ်ဆွေ၏ နှုတ်ကဲ့သို့ အပြောချိုသော ရန်သူကဲ့သို့) တုလျာကာရေန ဒူသနတော (မိတ်ဆွေနှင့် တူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ရာဂေါ မေတ္တာယ အာသန္နပစ္စတ္ထိကော။-မဟာဋီကာ။

သော၊ပေ၊လဘတိ။ ။သော လဟုံ ဩတာရံ လဘတိ၊ (ဘာ့ကြောင့်နည်း) သတိသမ္မောသမတ္တေနာပိ (သတိမရှိပဲ အမှတ်တမဲ့ နေရုံမျှဖြင့်လည်း) မေတ္တံ အပနိယ (မေတ္တာအစစ်ကို ဖယ်၍) တဿာ ဝတ္ထုသ္မိံ (ထို မေတ္တာ၏ တည်ရာ သတ္တဝါဟူသော ဝတ္ထု၌) ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟတ္တာ (ဖြစ်ထိုက်သောကြောင့်တည်း)-မဟာဋီကာ။ [ဩတာရံ နေရာ၌ "ဩကာသံ"ဟုလည်း ရှိသတတ်။]

သဘာဝဝိသဘာဂတာယ။ ။မေတ္တာ၏ သဘောနှင့် ဗျာပါဒ ဒေါသ)၏ သဘောသည် ဝိသဘာဂဖြစ်၏၊ [န+သဘာဂေါ၊ ဝိသဘာဂေါ၊ သဘာဂေါ-တူသော အဖို့ရှိသည်+န-မဟုတ်၊ ဝိသဘာဂေါ-ဟုတ်၊ သဘာဝေန+ဝိသဘာဂေါ သဘာဝဝိသဘာဂေါ။] မေတ္တာသည် သတ္တဝါတို့၌ မြတ်နိုးဖွယ် (ချစ်စရာ) အခြင်းအရာကို ယူလေ့ရှိ၏၊ ဗျာပါဒကား ထိုသတ္တဝါတို့၌ မမြတ်နိုးဖွယ် (မုန်းစရာ)ကို ယူလေ့ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဗျာပါဒသည် ဝိသဘာဂ(သဘောမတူသော) ရန်သူနှင့်တူ၏။ ["သဘာဂဝိသဘာဂတာယ" ဟု တချို့စာ၌ရှိ၏၊ မကောင်းပါ။]

တည်းဟူသော ရန်သူမှု၊ နိဗ္ဗယေန-ကြောက်ရွံ့မှုမရှိသဖြင့်၊ မေတ္တာယိတဗ္ဗံ-မေတ္တာကို ဖြစ်စေထိုက်၏၊ မေတ္တာယိဿတိစနာမ-မေတ္တာကိုလည်း ဖြစ်စေလတ္တံ့၊ ကောပဥ္ဇ-ဒေါသကိုလည်း၊ ကရိဿတိ-ပြုလတ္တံ့၊ ဣတိ ဧတံ-ဤအကြောင်းသည်၊ အဌာနံ-သင့်လျော်သောအကြောင်းမဟုတ်။ [ရှေးနိဿယ၌ "အဌာနံ"ကို အယုတ္တသမာသ်ဟု ယူ၍ "ဣတိ-သို့၊ ဧတံဌာနံ-ထိုအကြောင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ" ဟု ပေးလေသည်။]

ကရုဏာ ဗြဟ္မဝိဟာရဿ-၏၊ (အာသန္နပစ္စတ္ထိကံ, ဒူရပစ္စတ္ထိကာ တို့၌စပ်၊) စက္ခုဝိညေယျာနံ-စက္ခုဝိညာဉ်သည် သိထိုက်ကုန်သော၊ ဣဌာနံ-အလိုရှိထိုက်ကုန်သော၊ ကန္တာနံ-နှစ်သက်ထိုက်ကုန်သော၊ မနာပါနံ-စိတ်ကို ပွားစေတတ်ကုန်သော၊ မနောရမာနံ-စိတ်၏ မွေ့လျော်ရာဖြစ်ကုန်သော၊ လောကာမိသ ပဋိသံယုတ္တာနံ-လောကအာမိသနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ ရူပါနံ-ရူပါရုံတို့ကို၊ အပွဋိလာဘံ-မရခြင်းကို၊ အပွဋိလာဘတော-မရခြင်းအားဖြင့်၊ သမနုပဿတောဝါ-အဖန်ဖန်ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ပဋိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ-ရအပ်ဘူးသော၊ အတီတံ-လွန်လေပြီးသော၊ နိရုဒ္ဓံ-ချုပ်လေပြီးသော၊ ဝိပရိဏတံ-ဖောက်ပြန်လေပြီးသော၊ (ရူပံ-ရူပါရုံကို၊) သမနုဿရတောဝါ-အဖန်ဖန် အောက်မေ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌သော်လည်းကောင်း၊ (အဖန်ဖန်တွေး၍ ပူဆွေးနေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊) ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ယံ ဒေါမနဿံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ-ဤ ဒေါမနဿကို၊ ဂေဟဿိတံ-ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မှီသော၊ ဒေါမနဿံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-

---

ဒူရပစ္စတ္ထိကော။ ။တသ္မာ သော ဩတာရံ လဘမာနော စိရေနေဝ လဘေယျ (ထိုဗျာပါဒသည် နှိပ်စက်ခွင့် အကြားကို ရမည်ဆိုလျှင် အတော်ကြာလှမှသာ ရနိုင်စရာရှိ၏၊) ဣတိ ပုရိသဿ ဒူရေ ဌိတသပတ္တောဝိယ မေတ္တာယ ဒူရပစ္စတ္ထိကော။

နိဗ္ဗယေန။ ။နိမ္ဗယေနာတိ အနုဿက်နပရိသက်နေန (ဥဿက်နပရိသက်နမရှိသဖြင့်၊ ဝါ-အထက်အထက်၌ ရွံ့ရှားမှု ထက်ဝန်းကျင် ရွံ့ရှားမှု မရှိသဖြင့်၊ မေတ္တာယိတဗ္ဗံ၌စပ်) ဘာ့ကြောင့်နည်း....လဒ္ဓပုတိဌာယ မေတ္တာယ ဗျာပါဒေန ဒုပ္ပဓံသိယတ္တာ (ဗျာပါဒသည် အဝေးရန်သူဖြစ်ရကား ထောက်တည်ရာရပြီးသောမေတ္တာကို ဗျာပါဒက မဖျက်နိုင်သောကြောင့်တည်း၊) ထို့ကြောင့် အဝေးရန်သူဖြစ်သော ဗျာပါဒမှ ကြောက်ရွံ့မနေပဲ မေတ္တာကိုသာ ရဲရဲပွားများပါ၊ "မေတ္တာကိုလဲ ပွားနေ, ဗျာပါဒကိုလဲပြုနေ" ဟု ထို ၂-ထွေသည် တွဲ၍ ဖြစ်နိုင်ဖို့ အကြောင်းမရှိပါ-ဟူလို။

ဂေဟဿိတံ။ ။ဂေဟဿိတန္တိ ကာမဂုဏနိဿိတံ၊-မဟာဋီကာ၊ အိမ်သည် ကာမဂုဏ်တို့၏ တည်ရာဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဂေဟဖြင့် ထိုဌ်တည်သော ကာမဂုဏ်ကို ယူ၍ ဌာနျူပစာရအားဖြင့် "ဂေဟ" ဟု ဆိုထားသည်၊ ကာမဂုဏ်၌ မှီသည်ကို "ဂေဟဿိတ" အရ ယူပါ၊ ဆိုလိုရင်းကား "ဣဌ ကန္တစသော အာရုံကို မရခြင်းကို အဖန်ဖန်ရှုသောကြောင့်ဖြစ်စေ, ရအပ်ပြီးသောအာရုံ၏ ပျက်စီးခြင်းကို အဖန်ဖန် တွေးသော

၏၊ ဣတိအာဒိနာ-သော၊ [သောတဝိညေယျာနံ သဒ္ဒါနံစသည်ကို အာဒိဖြင့် ယူပါ။]နယေန-ဖြင့်၊ အာဂကံ-သော၊[ဥပရိပံ-ဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာယတန ဝိဘင်္ဂ သုတ်၌လာသော၊]ဂေဟာသိတံ-သော၊ ဒေါမနဿံ-သည်၊ဝိပတ္တိဒဿနသဘာဂတာယ-ပျက်စီးခြင်းကို ရှုခြင်းအား ဖြင့် သဘောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာသန္နပစ္စတ္ထိကံ-တည်း၊[''တံ လဟုံ သြကာရံ လဘတိ၊ တသ္မာ တတော သုဋ္ဌု တရုဏာ ရက္ခိတဗ္ဗာ''ဟု မေတ္တာအတိုင်း ထည့်ပါ၊]သဘာဝဝိသဘာဂတာယ-သဘောအား ဖြင့် တူသောအဖို့ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဟေသာ-ညှဉ်းဆဲတတ်သော ဒေါသသည်၊ ဒုရုပစ္စတ္ထိကာ-တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတော-ထိုဝိဟေသာမှ၊ နိဗ္ဗာယေန-ဖြင့်၊ ကရုဏာယ်တဗ္ဗံ-ကရုဏာကို ဖြစ်စေထိုက်၏၊ ကရုဏဥ္စနာမ-ကရုဏာ မည်သည်ကိုလည်း၊ ကရိဿတိ-ပြုလတ္တံ့၊ ပါဏိအာဒီဟိစ-လက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း၊ ဝိဟေသိဿတိ-ညှဉ်းဆဲလတ္တံ့၊ ဣတိ ဧတံ-သည်၊ အဋ္ဌာနံ-မဟုတ်။

မုဒိတာ ဗြဟ္မဝိဟာရဿ-၏၊ စက္ခုဝိညေယျာနံ၊ပေ၊သမနုပဿဲတောဝါ၊ ၌ သော်လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ပေ၊သမနုဿရတောဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ သောမနဿံ-သည်၊ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဝေရှပံ-သော၊ ယံ သောမနဿံ-သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣဒံ-ဤသောမနဿ ကို၊ ဂေဟာသိတံ-သော၊ သောမနဿံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဣတိ

ကြောင့်ဖြစ်စေ ဖြစ်သော ဒေါမနဿ (သောက)သည် ကာမဂုဏ်ကို မှီ၍ဖြစ်သည်'' ဟူလို။ [ရှေးနိဿယ၌ ''ကာမဂုဏ်သည် တဏှာ၏ ကိန်းဝပ်ရာဖြစ်ရကား ဂေဟမည်၏''ဟု အဓိပ္ပာယ်ဆိုလေသည်။]

ဝိပတ္တိ၊ပေ၊အာသန္နပစ္စတ္ထိကံ။ ။အကြင် သတ္တဝါတို့၌ စည်းစိမ် ဆွေမျိုး စသည်တို့၏ပျက်စီးမှုကို မြင်ရမှုကိုအကြောင်းပြု၍ ကရုဏာဖြစ်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့၌ပင် ထိုသို့မြင်ရသောအခါ မသင့်မတင့် နှလုံးသွင်းမိလျှင် ဒေါမနဿဟူသော သောကဖြစ်၏၊ဤသို့ပျက်စီးမှုကို အမြင်ချင်း တူနေရကား ဒေါမနဿ (သောက)သည် ကရုဏာဖြစ်မည့် နေရာဝယ် အလွယ်တကူဝင်၍ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ကရုဏာ၏ နီးသော ရန်သူဖြစ်သည်-ဟု ဆိုသည်။

သဘာဝ၊ပေ၊ဒုရုပစ္စတ္ထိကာ။ ။သတ္တဝါတို့၌ဖြစ်သော ဒုက္ခကို ပယ်ရှားလိုသော အခြင်းအရာအား ဖြင့် ဖြစ်သော ကရုဏာ၏သဘောနှင့် ထိုသတ္တဝါတို့၌ ဒုက္ခကို ဆောင်ယူလိုသော(ဒုက္ခဖြစ်စေအောင် ညှဉ်းဆဲလိုသော)ဝိဟိံသာ၏သဘောသည် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိဟိံသာသည် ကရုဏာဖြစ်နေသူ၏ သန္တာန်၌ ဝင်ခွင့်ရစေကာမူ အလွန်ကြာမှသာ ဝင်နိုင်စရာရှိရကား ကရုဏာ၏ ဝေးသောရန်သူနှင့်တူ၏။ [ထို့ကြောင့် ''ကရုဏာပွားနေခိုက်၌ ဝိဟိံသာ ပေါ်လာလေမည်လား''ဟုမစိုးမရွံ့ပဲ ကရုဏာကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ပွားများပါ,''ကရုဏာကိုလည်းပြု, ဝိဟိံသာကိုလည်းပြု'' ဟူ၍၊ ၂ ခုကကော့ အတူတွဲ၍ မဖြစ်နိုင်ပါ-ဟူလို။]

အာဒိနာနယေန, အာဂတံ-သေဝ၊ [ဥပရိပံ-ဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏဳသင္ဆာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်ဒ္ဒ်လာသေဝ၊] ဂေဟာသိတံ-သေဝ၊ သောမနဿံ-သည်၊ သမ္ပတ္တိဒဿနသဘာဂတာယ-သမ္ပတ္တိကို ရှုခြင်းအားဖြင့် သဘောတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာသန္နပစ္စတ္ထိကံ-တည်း၊ [“တံ လဟုံ ဩတာရံ လဘတိ၊တသ္မာ တတော သုဒ္ဓ၊ မုဒိတာရက္ခိတမ္ဘာ”ဟု ထည်ပါ။] သဘာဝ ဝိသဘာဂတာယ-ကြောင့်၊အရတိ-သမ္ပတ္တိဒ္ဒ်မမွေ့မလျော်ခြင်းသည်၊ ဒုရုပစ္စတ္ထိကာ-တည်း၊တသ္မာ၊ကြောင့်၊ တတော-ထိုအရတိမှ၊ နိဗ္ဗယေန-ဖြင့်၊ မုဒိတာ-ကို၊ ဘာဝေတမ္ဘာ၊ ပမုဒိတော၀နာမ၊ ဝမ်းမြောက်သူမည်သည်လည်း၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ပန္တသေနာသနေသုစ-အစ္ဆန်အဖျား ကျောင်းတို်ဒ္ဒ်လည်းကောင်း၊ (ပရိယန္တကို ပန္တဟု ချုံးထားသည်၊) ဇဓိကုသလဓမ္မေသု စ-လွန်ကဲသော သမထဝိပဿနာ ကုသိုလ်တရားတို်ဒ္ဒ်လည်းကောင်း၊ ဥက္ကဏ္ဌိသတိ-ပျင်းရိလတ္တံ့၊ ဇ္ဈာတိတေ-သည်၊ အဒ္ဒါနံ-ဟုတ်။ [အဓိကုသလဓမ္မေသူတိ သမထ ဝိပဿနာ ဓမ္မေသု၊-မဟာဋ္ဌကာ။]

သမ္ပတ္တိ၊ပေ၊အာသန္နပစ္စတ္ထိကံ။ ။အကြင်သတ္တဝါတို်ဒ္ဒ် စည်းစိမ်ဆွေမျိုး စသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို မြင်ရမှုကိုအကြောင်းပြု၍ မုဒိတာဖြစ်၏၊ထိုသတ္တဝါတို်ဒ္ဒ် ထိုသို့ မြင်ရသောအခါ မသင့်မတင့် နှလုံးသွင်းမိလျှင် သောမနဿဟူသော ပဟာသ (ရွှင်လန်း)မှုဖြစ်၏၊ ဤသို့ သမ္ပတ္တိဒဿနချင်း သဘောတူနေရကား၊ သောမနဿ (ပဟာသ)သည် မုဒိတာ ဖြစ်မည့်နေရာဝယ် အလွယ်တကူဝင်၍ ဖြစ်နိုင်သော မုဒိတာ၏ နီးသောရန်သူဖြစ်သည်-ဟု ဆိုသည်။

သဘာဝ၊ပေ၊ဒုရုပစ္စတ္ထိကာ။ ။သမ္ပတ္တိတို့ဖြင့် ပြည့်ဝနေသော သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ ဝမ်းမြောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော မုဒိတာ၏သဘောနှင့် ထိုသမ္ပတ္တိတို့ဒ္ဒ်မမွေ့မလျော်နိုင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော အရတိ၏ သဘောသည် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အရတိ (သူ၏ပြည့်စုံခြင်းဒ္ဒ် မမွေ့လျော်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်း)သည် မုဒိတာ၏ ဝေးသောရန်သူ ဖြစ်၏။[ထို့ကြောင့်ထို အရတိရန်သူမှ မစိုးရိမ်ပဲ ရဲရဲပင် မုဒိတာကို ပွားများပါ၊ မုဒိတာနှင့် အရတိတို့ ၂ ပါးတွဲ၍ ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းမရှိမ၀ါ-ဟူလို။]

ပန္တ၊ပေ၊ဥက္ကဏ္ဌိသတိ။ ။ရှေ့ဒ္ဒ် “အရတိ”အရ သူ၏စည်းစိမ်ကို အာရုံပြု၍ မမွေ့လျော်ခြင်းကို ယူခဲ့၏၊ ဤဒ္ဒ် ပန္တသေနာသန အဓိကုသလတို့ဝယ် ပျင်းရိခြင်း(မမွေ့လျော်ခြင်း)ကို ဆိုပြန်ရာ “ရှေ့နောက် မဆန့်ကျင်ပါလော”ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား-“မုဒိတာသည် ပြီးစီးထမြောက် အောင်မြင်နေလျှင် ထို ပန္တသေနာသန အဓိကုသလတို့ဒ္ဒ်အရတိဖြစ်မှုမရှိတော့”ဟုမုဒိတာ၏ရထိုက်သောအကျိုးကို ပြခြင်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်၏၊ အရတိကိုနှိပ်ဖို့ရန် ပြသောစကားမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့နောက် မဆန့်ကျင်ပါ။[ပမုဒိတောစာတိဒျာဒိ မုဒိတာယ သိဒ္ဓိယာ အယမ္ပိ အရတိ နဟောတိဟိ လဒ္ဓဗ္ဗ ဂုဏဒဿနဝသေန ဝုတ္တံ,နက္ကမ အဓိပ္ပေတအရတိ နိဂ္ဂဟဒဿနဝသေန-မဟာဋ္ဌကာ။] မဟာဋ္ဌကာဒ္ဒ် အခြားတနည်းလည်း ပြသေး၏၊ ပန္တသေနာသနဖြင့် ကာယဝိဝေကကို ပြ၏၊ အဓိကုသလဓမ္မဖြင့် စိတ္တဝိဝေကကို ပြသည်။

ပန-ကား၊ ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မဝိဟာရဿ-၏၊ စက္ခုနာ-စက္ခုပသာဒဖြင့်၊ ရူပံ-ကို၊ ဒိသ္ဝာ-၍၊ ဗာလဿ - မလိမ္မာသော၊ မူဠ္ဌဿ-တွေဝေသော၊ ပုထုဇ္ဇနဿ - ပုထုဇဉ်၏သန္တာန်၌၊ [ထိုကိုထပ်၍ "အနောဓိဇိနဿ" စသည်ဖြင့် ဖွင့်သည်၊] အနောဓိဇိနဿ - ကိလေသာ အပိုင်းအခြားတို့ကို မဂ် အပိုင်းအခြားတို့ဖြင့် အောင်နိုင်ပြီး မဟုတ်သော၊ အဝိပါကဇိနဿ- ၇-ဘဝစသည်မှအထက်အကျိုး ဝိပါက်ကို အောင်နိုင်ပြီး မဟုတ်သော၊ အနာဒီနဝ ဒဿာဝိနော - အပြစ်ကို ရှုလေ့ မရှိသော၊ အဿုတဝတော - ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ အဓိဂမ မရှိသော၊ ပုထုဇ္ဇနဿ - ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဥပေက္ခာ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝေရူပါ ယာ ဥပေက္ခာ အတ္ထိ၊ သာ-ထိုဥပေက္ခာသည်၊ ရူပံ - ရူပါရုံကို၊ နာတိ ဝတ္တတိ - မလွန်မြောက်နိုင်၊ [ရူပါရမဏေ ကိလေသေ နာတိဝတ္တတိ၊-မဟာ ဌီကာ။]တသ္မာ,သာ ဥပေက္ခာ-ကို၊ ဂေဟဿိတာတိ-ကာမဂုဏ်ဟူသော အိမ်၌ မှီသောဥပေက္ခာဟူ၍၊ဝုစ္စတိ၊ဣတိအာဒိနာ နယေန,အာဂတာ-သော၊[ဥပရိပံ-ဝိဘင်ဝဂ်, သဋ္ဌာယတန ဝိဘင်္ဂသုတ်၌လာသော၊] ဂေဟဿိတာ - သော၊ အ

ဗာလဿ မူဠ္ဌဿ။ ။ဗာလကရ ဓမ္မသမာယောဂတော (ဗာလအဖြစ်ကို ပြုတတ်သော အကုသိုလ်တရားနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်) ဗာလဿ၊ အတ္ထဟိတ ပရဟိတ ဗျာမူဠ္ဌတာယ (မိမိစီးပွား သူဘပါးတို့၏ စီးပွား၌ တွေဝေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) မူဠ္ဌဿ။ [ဤ၌ "ပုထုဇ္ဇနဿ" ဟု ပါပြီးဖြစ်လျက် နောက်၌"အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ"ဟု ပါပြန်၏၊ ရှေ့စကားကို ထပ်ဖွင့်သောကြောင့် ဤသို့ ၂ ထပ်ပါရသည်ဟု ကြံပါ၊ ရှေးနိဿယ၌ကား ဤသို့သော ပုထုဇ္ဇဉ်သည် အန္ဓပုထုဇဉ်ဖြစ်၏ဟု ပြလို၍ ၂ ထပ်ပါသည် ဟုလည်းကောင်း, တနည်း - ရှေ့ပုထုဇ္ဇနဿသည် ဝိသေသန ဂုဏ်ပဓာန, နောက် ပုထုဇ္ဇနဿသည် ဒဗ္ဗပဓာန ဟုလည်းကောင်း ခွဲလေသည်။]

အမနာဓိဇိနဿ။ ။အဇိနိ-အောင်ပြီ၊ ဣတိဇိနော၊ ဩဓယော - ကိလေသာ အပိုင်းအခြားတို့ကို၊ ဇိနော-အောင်ပြီးသူတည်း၊ ဩဓိဇိနော-သူ၊ (တနည်း) ဩဓိဟိ-မဂ်အပိုင်းအခြားတို့ဖြင့်၊ ဇိနော ဩဓိဇိနော၊ [သောတာပတ္တိမဂ် တည်းဟူသော မဂ် အပိုင်းအခြားဖြင့် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဟူသော ကိလေသာ အပိုင်းအခြားကို အောင်ပြီးသူ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အထက်မဂ်တို့ဖြင့် အထက် ကိလေသာတို့ကို အောင်ပြီး ဖြစ်နိုင်ပုံကို လည်းသိပါ၊ထိုကဲ့သို့ အောင်ပြီးမဟုတ်သောပုထုဇဉ်ကို"အနောဓိဇိန"ဟု ခေါ်သည်၊] န+ဩဓိဇိနော အနောဓိဇိနော၊ဤသို့ပြုလျှင် ယုတ္တသမာသ်ဖြစ်၏၊"ဩဓယော(ဩဓိဟိ ဝါ)န+ဇိနော အနောဓိဇိနော"ဟု ပြုလျှင် အယုတ္တသမာသ် ဖြစ်သည်။

အဝိပါကဇိနဿ။ ။ဝိပါကဟူသည် သောတာပန် မဖြစ်လျှင် ၇ ဘဝစသည်မှ အထက် (နောက်)၌ ပေးအပ်လတ္တံ့သော အကျိုးတည်း၊ ထိုအကျိုးကို မပေးစေသော အားဖြင့် မအောင်နိုင်သော ပုထုဇဉ်ကို "အဝိပါကဇိန"ဟု ဆိုသည်။ ["ပုထုဇဉ်သာ ဖြစ်သေးရကား ၇ ဘဝစသည်မှ အထက်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော အကျိုးဝိပါက်ကို မအောင် ရသေးသူ"ဟူသို၊ ဤအဝိပါကဇိနဿပုဒ်လည်း အယုတ္တသမာသ်ပင်တည်း။ [ဤပါဌ် ဖြင့် အသေက္ခ မဟုတ်သေးကြောင်းကို ပြ၏။]

ညာဏုပေက္ခာ - သည်၊ ဒေါသဂုဏ်ကာနံ - အပြစ်ဂုဏ်တို့ကို၊ အဝိစာရဏဝသေန - မစူးစမ်း မဆင်ခြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သဘာဝတ္တာ - ကြောင့်၊ အာသန္နပစ္စတ္ထိကာ - တည်း၊ (သာလဟုံ ဩတာရံ လဘတိ၊ တသ္မာ တတော သုဋ္ဌု ဥပေက္ခာ ရက္ခိတဗ္ဗာ၊) သဘာဝဝိသဘာဂတာယ-ကြောင့်၊ ရာဂပဋိဃာ-ရာဂဒေါသတို့သည်၊ ဒူရပစ္စတ္ထိကာ-တို့တည်း၊ တသ္မာ, တတော-ထိုရာဂဒေါသတို့မှ၊ နိဗ္ဗယေန, ဥပေက္ခိတဗ္ဗံ - လျစ်လျူရှုရာ၏၊ ဥပေက္ခိဿတိစ နာမ - လျစ်လျူလည်းရှုလတ္တံ့၊ ရဇိဿတိစ-ရာဂဖြင့်လည်း တပ်မက်လတ္တံ့၊ ပဋိဟညိဿတိစ-ဒေါသဖြင့်လည်း ထိပါးချုပ်ချယ်လတ္တံ့၊ ဣတိ ဧတံ အဌာနံ။

[ပစ္စတ္ထိကကို ပြပြီး၍ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနစသည်ကိုပြလိုသောကြောင့် "သဗ္ဗေသဉ္ဇ"စသည်မိန့်၊] စ-ဆက်၊ သဗ္ဗေသံပိ-ကုန်သော၊ ဧတေသံ - ဤဗြဟ္မဝိဟာရတို့၏၊ ကတ္တုကာမတာ ဆန္ဒော-ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသူ၏ အဖြစ် ဟူသော ဆန္ဒသည်၊ [မေတ္တာပွားလို, ကရုဏာပွားလို, မုဒိတာပွားလို, ဥပေက္ခာပွားလိုသော ဆန္ဒသည်၊] အာဒိ-အစတည်း၊ နီဝရဏာဒိဝိက္ခမ္ဘနံ - နီဝရဏ အစရှိသည်ကို ပယ်ခွာခြင်းသည်၊ မဇ္ဈံ-အလယ်တည်း၊ အပွနာ-အပွနာသည်၊ ပရိယောသာနံ - အဆုံးတည်း၊ ပညတ္တိဓမ္မဝသေန - ပညတ်တရား၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဧကော-တယောက်သော၊ သတ္တောဝါ - သတ္တဝါသည်သော်လည်းကောင်း၊

အညာဏု၊ ပေ၊ ပစ္စတ္ထိကာ။ ။အညာဏုပေက္ခာ၏ အရကို ရှေ့၌ပြခဲ့ပြီ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဥပေက္ခာသည် (သတ္တဝါတို့ အပေါ်၌ စီးပွားကို ဆောင်လိုခြင်း မေတ္တာသဘောလည်းမပါ, ဒုက္ခကိုပယ်ရှားလိုခြင်းကရုဏာသဘောလည်း မပါ, သမ္မတ္တိဖြင့်ဝမ်းမြောက်ခြင်း မုဒိတာ သဘောလည်း မပါပဲ)သတ္တဝါတို့ အပေါ်၌ဂုဏ်ကိုလည်းကောင်း အပြစ်ကိုလည်းကောင်း မစိစစ်တော့ပဲ သက်သက် လျစ်လျူရှုသောအားဖြင့် ဖြစ်၏၊ အညာဏုပေက္ခာလည်း ဤအတူပင် ဖြစ်၏၊ ဤသို့ ဂုဏ်အပြစ်ကို မစိစစ်ခြင်းအားဖြင့် သဘောတူသောကြောင့် အညာဏုပေက္ခာသည် ဗြဟ္မဝိဟာရဥပေက္ခာ၏ နီးသော ရန်သူဖြစ်၏၊

သဘာဝ၊ ပေ၊ ဒူရပစ္စတ္ထိကာ။ ။ဤဌာရုံ အနိဌာရုံတို့၌ လျစ်လျူရှုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဥပေက္ခာ၏သဘောနှင့် ထိုဤဌ အနိဌအာရုံတို့၌ ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ရာဂ ပဋိဃတို့၏သဘောသည် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုရာဂနှင့် ထိုပဋိဃတို့သည် ဗြဟ္မဝိဟာရ ဥပေက္ခာ၏ ဝေးသော ရန်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ [ထို့ကြောင့် ထိုရန်သူတို့မှ မစိုးမရွံ့ပဲ ဥပေက္ခာကို ရဲရဲပွားများပါ-ဟူလို။]

ပညတ္တိဓမ္မဝသေန။ ။"သဗ္ဗေသတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ"စသောပုဂ္ဂလာဓိဌာန်ဒေသနာတော်၌ "သတ္တာ"ဟု ဆိုသော်လည်း အနက်အရကောက်အားဖြင့် သတ္တဝါဟု ခေါ်အပ်သော ရုပ်နာမ်သခ်ါရကို အရကောက်ရသကဲ့သို့ ဤ၌ ထိုသို့ အရမကောက်ရ, "သတ္တဝါပညတ်ကိုသာ အရကောက်ရသည်"ဟု သိစေလိုရှိ"ပညတ္တိ ဓမ္မဝသေန" ဟု ဝိသေသနပြုရသည်။

အနေကာ-များစွာကုန်သော၊ သတ္တာဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ အာရမဏံ-အာရုံတည်း၊ဥပစာရေ-ဥပစာရစျာန်သည်၊(ပတ္တေဝါ-ရောက်သော်လည်းကောင်း - အပွနာယ - အပွနာစျာန်သည်၊ ပတ္တာယဝါ - ရောက်သော်လည်းကောင်း၊ အာရမဏဝစုနံ-အာရုံကို တိုးပွားစေခြင်းသည်၊ ဝါ-အာရုံကိုချဲခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-နိုင်၏။)

တတြ-ထိုသို့ တိုးချဲရာ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ဝုစုနက္ကမော-တိုးချဲပုံအစဉ်တည်း၊ ဟိ-ချဲ၊(တနည်း)ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့၊ ကုသလော-ကျွမ်းကျင်သော၊ ကဿကော-လယ်သွားသည်၊ ကသိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ - ထွန်ထိုက်သော အရပ်ကို၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ-ပိုင်းခြား၍၊ ကသတိယထာ-ထွန်သကဲ့သို့၊ ဝေံ-တူ၊ ပဌမမေဝ-ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ဧကံ-တခုသော၊ အာဝါသံ-နေရာကို၊ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ-၍၊["ဤအာဝါသရှိသတ္တဝါတို့ကို မေတ္တာဖြင့်ဖြန့်မည်"ဟုအာဝါသကိုပိုင်းခြား၍၊] တတ္ထ-ထိုနေရာ၌၊ သတ္တေသု-သတ္တဝါတို့အပေါ်၌၊ (ဘာဝေတဗ္ဗာ၌စပ်၊) ဣမသို့ အာဝါသေ-ဤနေရာ၌၊ သတ္တာ-တို့သည်၊ အဝေရာ-ကုန်သည်- ဟောန္တု-နှ်သတည်း၊ ဣတိ အာဒိနာ နယေန,မေတ္တာ-ကို၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ-ဖြစ်စေထိုက်၏၊ ဝါ-တိုးပွားစေထိုက်၏၊ တတ္ထ-ထိုနေရာဝယ် သတ္တဝါတို့အပေါ်၌၊ စိတ္တံ-ကို၊ မုဒုံ-နူးညံ့သည်ကို၊ ကမ္မနိယံ-မေတ္တာ အမှု၌ ခံ့သည်ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ဒေ-ကုန်သော၊ အာဝါသာ-တို့ကို၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ-ပိုင်းခြားထိုက်ကုန်၏၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ အနုက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ တယော - ကုန်သော၊အာဝါသာ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ပေ၊ဒသ-ကုန်သော၊ (အာဝါသာ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊) ဧကာ-တခုသော၊ ရစ္ဆာ-လမ်းကို၊ (ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ-၏၊)[ရစ္ဆာဖြင့် ရစ္ဆာ၌နေသော သတ္တဝါတို့ကိုယူပါ၊နေရာတိုင်းနည်းတူ၊]ဥပစုဂါမော-ထက်ဝက်သောရွာကို၊(ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗော)၊ဂါမော-တရွာလုံးကို (ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗော၊) ဇနပဒေါ-ဇနပုဒ်တခုလုံးကို၊(ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗော)၊ရဇ္ဇံ-တိုင်းပြည်တပြည်လုံးကို၊(ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ၊) ဧကာ-သော၊ဒိသာ-အရပ်ကို (ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ၊)ဣတိဧဝံ-သို့၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဧကံ-သော၊ စက္ကဝါဠံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ (တာဝ - ထိုတခုသော စကြဝဋ္ဌာတိုင်အောင်၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ - ၏၊) တတော-ထိုစကြဝဋ္ဌာတခုလုံးထက်၊ ဘိယျောဝါ-အလွန်လည်း၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုစကြဝဋ္ဌာ၌၊ သတ္တေသု-တို့၌၊ မေတ္တာ ဘာဝေဘဗ္ဗာ၊ ကရုဏာဒယော-

---

အနေကာ။ ။"အနေကေ"ဟု သဗ္ဗနာမ်အတိုင်းလည်းနေနိုင်,"အနေကာ" ဟု ပုရိသာဒိဂိုဏ်းလည်း နေနိုင်၏၊"နေ+ဧကေ"ဟု သမာသ်တွဲသောအခါ "ဧကေ" အရ အများကို ရ၏၊ သို့မှ "နေ" နှင့် တုလျာဓိကရဏဖြစ်နိုင်သည်၊ ဥပမာ-"နေ+ကုသလာ အကုသလာ"ဟု တွဲရာ၌ "ကုသလာ"အရ အကုသိုလ်ရသောကြောင့် တုလျာဓိကရဏဖြစ်သကဲ့သို့ဘည်း။

ကရုဏာဖာစရှိသော ဗြဟ္မဝိဟာရတို့ကို၊ တထာ-တူ၊ (ဘာဝေတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊) ဗွတိဖယံ - ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဇေတ္ထ - ဤဗြဟ္မဝိဟာရတို့၌၊ အာရမဏာဝစု နက္ကမော-ဖာရုံကို တိုးခဲ့ပုံ ဖမစဉ်တည်း။

ပနိ်-ကား၊ ကသိဏာနံ - တို့၏၊ နိသန္ဒေါ-အကျိုးဆက်သည်၊ အာရုပ္ပါ - အရူပသမာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိယထာ-ကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ [အရူပ စျာန်သို့တက်သောဖာခါကသိဏ်းကိုခွာ၍ ရအပ်သောအာကာသကို စတည်၍ တက်ရသောကြောင့်အရူပသမာပတ်ကို "ကသိဏနိသန္ဒ" ဟုဆိုသည်၊] သမာ ဓိနံ-တို့၏၊နိသန္ဒေါ-သည်၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ-နေဝသညာနာသညာ ယတနစျာန်သည်၊ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း [သမာဓိတို့၏ အထွဋ်ဖ အထိပ်ဖကျိုးဆက်ကားနေဝသညာနာသညာယတနစျာန်တည်း]ဝိပဿနာနံ- တို့၏၊ နိသန္ဒေါ-သည်၊ ဖလသမာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိယထာ - ကဲ့သို့လည်း ကောင်း၊[ဝိပဿနာ၏အထွဋ်အထိပ်ဖြစ်သောဖကျိုးဆက်ကား ဖလသမာပတ် တည်း၊ ဝိပဿနာမှတဆင့် မဂ်ကိုရ၍ မဂ်မှတဆင့် ဖိုလ်တည်းဟူသော အကျိုး ကို ရသည်၊] သမထဝိပဿနာနံ - တို့၏၊ နိသန္ဒေါ - သည်၊ နိရောဓသမာပတ္တိ- သည်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊[နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားလိုသော အခါ ပဌမစျာန်စသောသမထစျာန်ကိုအစဉ်အတိုင်းဝင်စားရ၏၊စျာန်မှထပြီး တိုင်း ထိုစျာန်၌ရှိသော အင်္ဂါတို့ကို ဝိပဿနာရှုရ၏၊ ဤသို့ အစဉ်အတိုင်း တက်ပြီးမှ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားနိုင်သည်၊] ဧဝံ-တူ၊ ဇေတ္ထ-ဤဗြဟ္မဝိဟာရ တို့တွင်၊ ပုရိမဗြဟ္မဝိဟာရတ္တယဿ - ရှေးဗြဟ္မဝိဟာရ တရားသုံးပါး အပေါင်း ၏၊ နိသန္ဒေါ-သည်၊ ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မဝိဟာရော-သည်၊ (ဟုတိ)၊ [အောက် ဖြစ်သော မေတ္တာစျာန်,ကရုဏာစျာန်,မုဒိတာစျာန်တို့ကိုရပြီးသူသာဥပေက္ခာ ဗြဟ္မဝိဟာရစျာန်ကို ရနိုင်သည်၊ အခြားကမူဌာန်းဖြင့် ဆောက်စျာန် ၃ ပါး ရသူသည် ဥပေက္ခာစျာန်ကို မရနိုင်-ဟူလို။]

ဟိ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့၊ ထမြေ့-တိုင်တို့ကို၊ အနုဿာပေတ္ဝာ-မစိုက်ထူမူ၍၊ တုလာသံဃာတံ-ထုပ်လျောက်ကို၊ ဆနာရောပေတ္ဝာ - မတင်မူ ၍၊ အာကာသေ-ဟင်းလင်းအပြင်ထက်ကောင်းကင်၌၊ ကူဋဂဂါပနသိယော-အထွတ်အခြင်ရနယ်တို့ကို၊ ထပေတုံ-ထား၊ခြင်းငှာ၊ နသက္ကာယထာ - မတတ် ကောင်းသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ပုရိမေသု-ရှေးဖြစ်သော ဗြဟ္မဝိဟာရ ၃ ပါးတို့၌၊ တတိယဇ္ဈာနံ-ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ စတုတ္ထံ-စတုတ္ထဗြဟ္မဝိဟာရကို၊ ဘာဝေတုံ-ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ နသက္ကာ၊ ပန-သည်သာမကသေး၊ ကသိဏေသု-တို့၌၊ ဥပ္ပန္နတတိယဇ္ဈာနဿပိ-ဖြစ်သော တတိယစျာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်း၊ သော-ဤဥပေက္ခာသည်၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ - မဖြစ်နိုင်၊ [''ဥပ္ပန္နတတိယဇ္ဈာနံ နိဿာယ ပေသာ'' ဟုလည်း ရှိ၏၊ ''ဖြစ်သော တတိယစျာန်ကိုမှီ၍လည်း ဥပေက္ခာသည်

မဖြစ်နိုင်''ဟု ပေး၊] ကသွာ-နည်း၊ ဝိသဘာဂါရမဏတ္တာ-သဘောမတူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ [တတိယစျာန်က ကသိုဏ်းကို အာရုံပြု၍ ဤ ဥပေက္ခာက သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြုသည့်အ အာရုံချင်း မတူ'' ဟူလို။] ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဧတ္ထ-ဤ ဗြဟ္မဝိဟာရတို့၌၊ (စောဒကဿ-၏၊ ဤဒိသီ-သော၊ စောဒနာ-သည်၊) သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ (ကီဒိသီ-သော၊ စောဒနာ-သည်၊ သိယာ-နည်း၊) ကသွာ, ဧတာ မေတ္တာ၊ ပေ၊ ဥပေက္ခာ-ဤ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ တို့ကို၊ ဗြဟ္မဝိဟာရာတိ - ဗြဟ္မဝိဟာရတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ - ဆိုအပ်ကုန်သနည်း၊ ကသွာစ-ကြောင့်လည်း၊ စတသောဝ-၄ ပါးတို့ကိုသာ၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော် မူအပ်ကုန်သနည်း၊ ဧတာသံ-ဤ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတို့၏၊ ကမောစ-အစဉ်သည်လည်း၊ ကော-အဘယ်နည်း၊ ဝိဘင်္ဂေစ ဝိဘင်းပါဋိတော် ၌လည်း၊ ကသွာ-ကြောင့်၊ အပွမညာတိ-တို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-နှ်သနည်း၊ ဣတိ (ဤဒိသီ-သော၊ စောဒနာ-သည်၊ သိယာ-ရာ၏၊) (ပရိဟာရော မယာ)ဝုစ္စတေ၊ တာဝ-ကသွာစ စတသောဝ စသော အမေး၏ အဖြေမှ ရှေးဦးစွာ၊ (ဝေဒိ တဗ္ဗာ၌စပ်၊)သေဋ္ဌေန-မြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့် လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒေါသဘာဝေနစ-ဒေါသ မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထ-ဤမေတ္တာ အစရှိသော ၄ ပါးတို့၌၊ ဗြဟ္မဝိဟာရတာ-ဗြဟ္မဝိဟာရတို့၏ အဖြစ်ကို၊ (ဗြဟ္မဝိဟာရအမည်ကို၊)ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဟိ-ချဲ၊ သတ္တေသု-တို့၌၊ သမ္မာ ပဋိပတ္တိဘာဝေန-ကောင်းသော အကျင့်၏အဖြစ်

သေဋ္ဌေန။ ။သေဋ္ဌေနဟူသော ပဌမဟိတ်၌ ဗြဟ္မသဒ္ဒါသည် ''အမြတ်'' ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ဝိဟရန္တိ ဧတေဟီတိ ဝိဟာရာ၊ ဗြဟ္မာနော—မြတ်ကုန်သော+ ဝိဟာရာ ဗြဟ္မဝိဟာရာ၊ မိမိအတွက် စီးပွားချမ်းသာလိုလားမှုစသည် မဟုတ်ပဲ သတ္တဝါ တို့၏အတွက် စီးပွားချမ်းသာကို လိုလားမှု စသော သမ္မာပဋိပတ် ဖြစ်သောကြောင့် မြတ်သည်ကို ''သေဋ္ဌ=ဗြဟ္မ'' ဟု ဆိုသည်။

နိဒ္ဒေါသဘာဝေန။ ။နိဒ္ဒေါသဘာဝေနဟူသော ဒုတိယဟိတ်၌ဗြဟ္မသဒ္ဒါသည် ''ဗြဟ္မာ'' ဟူသော အနက်ကိုပင် ဟော၏၊ ''ဒေါသ မရှိသောကြောင့် ဗြဟ္မာတို့နှင့် တူသည်''ဟူလို၊ နိဒ္ဒေါသဘာဝေနာတိ နိပ္ပဋိသဘာဝေန၊—ဋီကာ၊ ဗြဟ္မာနော ဝိယာ တိ ဗြဟ္မာနော-ဗြဟ္မာနှင့်တူသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ ဗြဟ္မာနံ+ဝိဟာရာ ဗြဟ္မဝိဟာရာ၊ ဗြဟ္မာနံ — ဗြဟ္မာနှင့်တူသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝိဟာရာ - နေကြောင်းတရားတို့ တည်း၊ ဗြဟ္မဝိဟာရာ-တို့။

မှတ်ချက်။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ ''ဗြဟ္မာ'' အရ ဘုရားအလောင်းပုဂ္ဂိုလ်ကို လည်း ယူသေး၏၊ ''နိဒ္ဒေါသအရလည်း နီဝရဏအပြစ်မရှိ''ဟူသော အနက်ကိုယူ၏၊ ထိုအလို ''ဗြဟ္မဝိဟာရာ-ဘုရားအလောင်းတော် သူမြတ်တို့၏ နေကြောင်းတရားတို့'' ဟု ပေးပါ။

ကြောင့်၊ ဧတေ ဝိဟာရာ-ဤ နေကြောင်းတရားတို့သည်၊ သေဋ္ဌာ-မြတ်ကုန်၏ [“သေဋ္ဌဋ္ဌေန”၏ အကျယ်ကိုပြပြီး၍“နိဒ္ဒေါသဘာဝေန”၏ အကျယ်ကို ပြလို သောကြောင့်“ယထာစ”စသည်မိန့်။]စ-သည်သာမကသေး၊ဗြဟ္မာနော-ဗြဟ္မာ တို့သည်၊ နိဒ္ဒေါသ စိတ္တာ-ဒေါသမရှိသောစိတ် ရှိကုန်သည်၊(ဟုတ္ဆာ)၊ဝိဟရန္တိ-ယထာ-နေကုန်သကဲ့သို့၊ ဝေံ-တူ၊ ဧတေဟိ-ဤ ဗြဟ္မဝိဟာရတို့နှင့်၊ သမ္မယုတ္တာ-ယှဉ်ကုန်သော၊ဝါ-ပြည့်စုံကုန်သော၊ ယောဂိနော-တို့သည်၊ ဗြဟ္မသမာဝ-ဗြဟ္မာ နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ ဟုတ္ဆာ ဝိဟရန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊သေဋ္ဌဋ္ဌေန-ကြောင့်လည်း ကောင်း၊-နိဒ္ဒေါသဘာဝေနစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဝိဟာရာတိ-တို့ဟူ၍ ဝုစ္စန္တိ။

ပန-ကား၊ ကသ္မာစ စတဿောတိ အာဒိပဥ္ဘဿ-ကသ္မာစ စတဿော အစ ရှိသော ပြဿနာ၏၊ ဣဒံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိသဇ္ဇနံ-တည်း၊....ဝိသုဒ္ဓိ မဂ္ဂါဒိဝသာ-စင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ စတဿော-၄ ပါးတို့သည်၊(ဟောန္တိ)၊ ပန-ကား၊ ဟိတာဒိအာကာရဝသာ-စီးပွားကို လိုလားခြင်းစသော အခြင်းအရာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာသံ-ဤမေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတို့၏၊ ကမော-အစဉ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ယေန-အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ တာ-ထို မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတို့ သည်၊အပ္ပမာဏေ-အပိုင်းအခြားမရှိသော၊ဂေါစရေ-သတ္တဝါ ပညတ်ဟူသော အာရုံ၌၊ ပဝတ္ထန္တိ၊ တံစ (တေန ကာရဏေန)-ထို အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အပ္ပမညာ-တို့ ဟူ၍၊ (ဝုစ္စန္တိ)၊ ဟိ-ခဲ့၊ ဧတာသု-ဤ မေတ္တာ, ကရုဏာ, မုဒိတာ,ဥပေက္ခာတို့တွင်၊ယသ္မာ,မေတ္တာ-သည်၊ဗျာပါဒ ဗဟုလဿ-များသော ဗျာပါဒရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊(ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ-စင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊) ကရုဏာ-သည်၊ ဝိဟိံသာဗဟုလဿ-များသော ဝိဟိံသာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ-တည်း၊) မုဒိတာ-သည်၊ အရတိ ဗဟုလဿ-များသော အရတိ ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ)၊ ဥပေက္ခာ-သည်၊ ရာဂ ဗဟုလဿ-များသော ရာဂရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ-တည်း။[“ဝိသုဒ္ဓိ မဂ္ဂါဒိဝသာ စတဿော” ၏ အကျယ်တည်း။]

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါဒိဝသာ။ ။မဂ္ဂါ၌ အာဒိဖြင့် နောက်အကျယ်၌ လာလတ္တံ့အတိုင်း “ယသ္မာစ ဟိတူပသံဟာရ၊ ပေ၊ ယသ္မာစ ယထာ မာတာ” စသည်ဖြင့် လာသော ဟိတူပသံဟာရ,အဟိဘာပနယန,သမ္ပတ္တိမောဒန,အနာဘောဂ, ဟူသော မနသိကာရ ဝိသေသ(စိတ်ထားပုံအထူး)တို့ကို ယူပါ။

ဟိတာဒိ အာကာရ။ ။ဟိတာဒိ၌ အာဒိဖြင့် အကျယ်လာလတ္တံ့အတိုင်းဒုက္ခာ ပနယနာကာရ, သမ္ပတ္တိပမောဒန, မဏ္ဍတ္တာကာရတို့ကို ယူပါ။ [ပနာသံ၌ အာသံသည် တာသံနှင့် အနက်တူတည်း၊ တာနောင် နံကို သံပြု၊ တာကို အာပြု၊-အာစ တိလိဂေ် (သဒ္ဒနီတိ, နာမ်-၁၇၇)။]

["ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါဒိ"၌ အာဒိအရ ပြလိုရှိ"ယသ္မာ စ"စသည် မိန့်၊]စ-သည်သာ မကသေး၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သတ္တေသု-တို့၌၊ မနသိကာရော-နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ ဟိတူပသံဟာရ၊ပေ၊ဝသေန-စီးပွားကို ဆောင်လိုခြင်း(မေတ္တာ၏ကိစ္စ), စီးပွားမဲ့ကို ပယ်ရှားလိုခြင်း(ကရုဏာ၏ ကိစ္စ),ပြည့်စုံခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း(မုဒိတာ၏ ကိစ္စ)၊ ဟိတစသည်ကို နှလုံးမသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်(ဥပေက္ခာ၏ ကိစ္စ)၊စတုဗ္ဗိဓောယေဝ-၄ ပါး အပြားရှိသည်သာ၊ (ထို့ကြောင့် "၄ ပါး ဟောရသည်"ဟူလို။

စ-ဆက်ဦးအံ့၊ ယသ္မာ, မာတာ-မိခင်သည်၊ ဒဟရ၊ပေ၊ပသုတေသု-ငယ်ရွယ်သောသား,မကျန်းမာသောသား,လူလားမြောက်၍အရွယ်ရောက်သောသား, မိမိ၏ လူမှုကိစ္စ၌ အားထုတ်နေသောသား ဟူကုန်သော၊စတူသု-နှ်သော၊ပုတ္တေ-သု-တို့တွင်၊ ဒဟရဿ-ငယ်ရွယ်သောသား၏၊ အဘိဝုဒ္ဓိကာမာ-ကြီးရင့်ခြင်းကို လိုလားသည်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (မေတ္တာဖြစ်ပုံ)၊ ဂိလာ-နဿ-မကျန်းမာသောသား၏၊ ဂေလညာပနယနကာမာ-အနာရောဂါကို ပယ်ရှားလိုသည်၊ (ဟောတိယထာ-လည်းကောင်း၊ ကရုဏာဖြစ်ပုံ၊) ယောဗ္ဗနပ္ပတ္တဿ-လူလားမြောက်၍ အရွယ်ရောက်သော သား၏၊ ယောဗ္ဗနသမ္ပတ္တိယာ-ကောင်းသောအရွယ်၏ ပြည့်စုံခြင်း၌၊ စိရဋ္ဌိတိကာမာ-ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းကို လိုလားသည်၊ (ဟောတိယထာ-လည်းကောင်း၊မုဒိတာဖြစ်ပုံ၊)သကိစ္စပသုတ-ဿ-မိမိ၏ လူမှုကိစ္စ၌ အားထုတ်သော သားကြီး၏၊ ကိသ္မိဉ္စိပိ ပရိယာယေ-တစုံတခုလည်းဖြစ်သော အလှည့်အကြိမ်၌၊ အဗျာဝဋာ-ကြောင့်ကြ မစိုက်သည်၊ (ဟောတိယထာ-လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာဖြစ်ပုံ၊) တထာ-တူ၊ အပ္ပမညာဝိဟာရိ ကေနာပိ-အပ္ပမညာဖြင့် နေခြင်းရှိသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊သဗ္ဗ-

---

ယသ္မာစ ယထာ မာတာ။ ။ယွာယံ စတုဗ္ဗိဓော သတ္တေသု မနသိကာရော ဝုတ္တော (သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ ၄ ပါးအပြားရှိသော အကြင်မနသိကာရကို ဆိုအပ်ပြီ၊) တမေဝ (ထိုမနသိကာရကိုပင်) ဥပမာယ ဒဿေတုံ "ယသ္မာစ ယထာ မာတာ" တိ အာဒိ ဝုတ္တံ၊ [ယသ္မာစ၌ စသဒ္ဒါသည် "အတ္ထုပနယနတ္ထ (ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ဥပမေယျအဖြစ်ဖြင့် ကပ်ဆောင်ခြင်း အနက်ရှိ၏)" ဟု မဟာဋီကာ ဆို၏၊ "ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ဥပမေယျအဖြစ်ဖြင့်ထား၍, ယထာ မာတာစသည်ဖြင့် ဥပမာလုပ်၍ ပြမည်" ဟူလို။]

ကိသ္မိံစိပိ ပရိယာယေ။ ။ပရိယာယေတိ ဝါရေ၊ တသ္မိံတသ္မိံ ကိစ္စဝသေန ပရိဝတ္တနက္ကမေတိ အတ္ထော၊—မဟာဋီကာ၊ ဆိုလိုရင်းကား—ပရိယာယသဒ္ဒါသည် ဝါရ အနက်ဟောတည်း၊ မိခင်သည် သားအကြီးအတွက် ကိစ္စတခုပြီးတခု အပြောင်းအလွှဲဖြစ်နေသော်လည်း မည်သည့် အပြောင်းအလွှဲကိစ္စ၌မျှ ကြောင့်ကြ မစိုက်တော့၊ (ဘာ့ကြောင့်နည်း) သားကြီးကိုယ်တိုင် ထိုကိစ္စတိုင်း၌ နိုင်နင်းစွာ ဆောင်နိုင်သောကြောင့်တည်း။

သတ္တေသု-တို့၌၊ မေတ္တာဒိဝသေန-မေတ္တာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဘဝိ-တဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါဒိဝသာ-ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စတသော်ဝ-၄ ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ အပ္ပမညာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

[ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါဒိဝသာ၏ အကျယ်ကို ပြပြီး၍ "ဟိတာဒိအာကာရဝသာ"၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "ယသ္မာပန" စသည်မိန့်။] ပန-ကား၊ ယသ္မာ, စတသောပိ-နသော၊ တော-ဤမေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတို့ကို၊ ဘာဝေတုကာမေန-ဖြစ်စေခြင်းငှာ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဟိတာကာရပ္ပဝတ္တိဝသေန-စီးပွားကို လိုလားသော အခြင်းအရာ၏ ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သတ္တေသု-တို့၌၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏၊ စ-ဆက်၊ မေတ္တာ-သည်၊ ဟိတာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ-ရှိ၏၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ ဝေံ-သို့၊ ပတ္ထိတ ဟိတာနံ-(သူတို့အတွက်)ထောင့်တအပ်သော စီးပွားရှိကုန်သော၊ သတ္တာနံ-တို့၏၊ ဒုက္ခာဘိဘဝံ-ဒုက္ခ၏ လွှမ်းမိုးခြင်းကို၊ (ဒုက္ခ၏ အလွှမ်းမိုးခံနေရပုံကို၊) ဒိသွာဝါ-မြင်ရ၍ သော်လည်းကောင်း၊ သုတွာဝါ-ကြားရ၍ သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘာဝေတွာ ဝါ-(ဤသို့ ကျင့်နေလျှင် ငရဲစသည်၌ ဖြစ်စရာရှိ၏ဟု) ကြံဆ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခာပနယနာကာရ ပ္ပဝတ္တိဝသေန-ဒုက္ခကို ပယ်ရှားလိုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊(သတ္တေသု ပဋိပဇ္ဇိ-တဗ္ဗံ၊) စ-ဆက်၊ ကရုဏာ-သည်၊ ဒုက္ခာပနယနာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ-ရှိ၏။

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဝေံ-သို့၊ ပတ္ထိတဟိတာနံ-မေတ္တာဖြင့် တောင့်တအပ်သော စီးပွားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပတ္ထိတဒုက္ခာပဂမာနဥ္ဇ-ကရုဏာဖြင့် တောင့်တအပ်သော ဒုက္ခ၏ကင်းခြင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ နေသံ-ထို သတ္တဝါတို့၏၊ သမ္ပတ္တိ-ကို၊ ဒိသွာ, သမ္ပတ္တိပမောဒနဝသေန-ပြည့်စုံခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (သတ္တေသု ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ)၊ စ-ဆက်၊ မုဒိတာ-

---

တသ္မာ ဣတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါဒိဝသာ။ ။ရှေ့၌ "တောသု ဟိ ယသ္မာ မေတ္တာ ဗျာပါဒဗဟုလသ၊ ပေ၊ ယသ္မာ ဟိတူပသံဟာရ၊ ပေ၊ ယသ္မာစ ယထာ မာတာ" ဟု အနိယမကာရဏဝါကျ ၃ ဝါကျကို ပြခဲ့၏၊ တသ္မာဖြင့် ထို ၃ ဝါကျကို ပြန်၍ နိယမကာရဏပြုသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ ယသ္မာ ၃ ဝါကျ၏ အနက်ကို ချုံး၍ "တသ္မာတိ ယသ္မာ သဗ္ဗေပိ သံကိလေသမေမှာ ယထာရဟံ ဒေါသမောဟရာဂ ပက္ခိယာ၊ တေဟိစ ဝိသုဇ္ဈနူပါယော အပ္ပမညာ၊ ဟိတူပသံဟာရာဒိဝသေန စတုဗ္ဗိဓောဝ သတ္တေသု မနသိကာရော၊ တသ္မာ"ဟု ဖွင့်သည်။

သမ္ဘာဝေတွာ။ ။သမ္ဘာဝေတွာ ဝါတိ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ အယံ နိရယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တေယျာတိ ပရိကပ္ပေတွာ ဝါ၊—(တွေးတော ကြံဆ၍) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဋီကာ၊ [သံပုဗ္ဗ+ ဘူဓာတ်ကို ပရိကပ္ပအနက်ဟော ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။] ဤ "သမ္ဘာဝေတွာ" ဖြင့် အုရားအလောင်း စသည်တို့က သုခိုတသတ္တဝါတို့၌သော်မှ ကရုဏာဖြစ်ပုံကို ပြသည်။

သည်၊ ပမောဒနလက္ခဏာ-ရှိ၏၊ တတော-ထို ဟိတာကာရပဝတ္တိ စသော ဖြစ်ခြင်းမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ပုန-တဖန်၊ ကတ္တဗ္ဗာ ဘာဝတော-ပြုထိုက်သော ကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဇ္ဈုပေက္ခကတာသခ်ါတေန-လျစ်လျူရှုသူ၏အဖြစ် ဟု ဆိုအပ်သော၊ မဇ္ဈတ္တာကာရေန-လျစ်လျူရှုခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊(သတ္တေသု)ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ စ-ဆက်၊ ဥပေက္ခာ-သည်၊ မဇ္ဈတ္တာကာရပ္ပ ဝတ္တိလက္ခဏာ-ရှိ၏၊ တသ္မာ, [“ယသ္မာ ပန စတဿော ပေတာ” စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော စကားအားလုံးကို“တသ္မာ”ဟု ပြန်ညွှန်းသည်။] ဣတော ဟိတာ-ဒိ အာကာရဝသာ-ဤ ဟိတအစရှိသော အခြင်းအရာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာသံ-ဤ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတို့တွင်၊ ပဌမံ-စွာ၊ မေတ္တာ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ အထ-ထိုမှ နောက်၌၊ ကရုဏာ-ကို၊(ဝုတ္တာ)၊(အထ-၌၊) မုဒိတာ-ကို၊(ဝုတ္တာ၊ အထ-၌၊) ဥပေက္ခာ-ကို၊(ဝုတ္တာ)၊(ဤသို့ ထည့်၍ပေး၊) ဣတိ-သို့၊ အယံ ကမော-ဤ အစဉ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန-ကား၊ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါဒိ အစ, ကမောတိုင်အောင်ကို အကျယ်ပြပြီး၍, “ပဝတ္တန္တိ” အစ “တဒပ္ပမညာ” တိုင်အောင်ကို အကျယ်ပြလိုသောကြောင့် “ယသ္မာ ပန” စသည်မိန့်၊] ပန-ကား၊ ယသ္မာ, သဗ္ဗာပိ-နိသော၊ တော-ဤ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတို့သည်၊ အပ္ပမာဏော-အပိုင်းအခြား မရှိ သော၊ ဂေါစရေ-၌၊ ပဝတ္တန္တိ၊ တသ္မာ, အပ္ပမညာတိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဟိ-ချဲ၊ တောသံ-ဤ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတို့၏၊ ဂေါစရဘူတာ-အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တာ-တို့သည်၊ အပ္ပမာဏာ-အပိုင်းအခြား မရှိကုန်၊ စ-ဆက်၊ ဧကသတ္တဿာပိ · တယောက်သော သတ္တဝါ၏ သော်မှလည်း [ပိသည်

အယံ ကမော။ ။အယံ ကမောတိ အယံ ဣမာသံ အပ္ပမညာနံ ယေဘုယျေန ပဝတ္တနက္ကမောတိ ကတ္ဝာ ဝုတ္တံ-များသောအားဖြင့် ဤပြခဲ့သော အစဉ်အတိုင်းဖြစ် သောကြောင့် “အယံကမော”ဟု ဆိုအပ်ပြီ၊ နဣမိနာဝ ကမေန တောသံ ပဝတ္တိ,န အညထာတိ—ဤအစဉ်အတိုင်းသာ ဤအပ္ပမညာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏, အခြား အစဉ်အားဖြင့် မဖြစ် ဟု နှလုံးသွင်း၍“အယံကမော” ဟု ဆိုအပ်သည် မဟုတ်ပါ၊ မှန်၏—မေတ္တာစသော ၃ပါးတို့တွင် ရှေးဦးစွာ မေတ္တာကိုသာပွားစေရမည်,ထို့နောက်မှ ကရုဏာ,ထို့နောက်မှ မုဒိတာကို ပွားစေရမည် ဟု အမြဲသတ်မှတ်ထားသော အစဉ် မရှိ, မည်သည့်တရားကိုမဆို ရှေးဦးစွာ စ၍ ပွားစေနိုင်သည်သာ။ [ပါဋ္ဌိတော်များ၌ မေတ္တာကို စ၍ ထားသည်ကို ဒေသနာက္ကမ ဟု သော်လည်း တနည်းမှတ်ပါ။]

အပ္ပမညာ။ ။ပပုဗ္ဗ, မာဓာတ်သည် ပရိစ္ဆိန္ဒန အနက်ဟောတည်း၊ ပ ဥပသာရ ကြောင့် အနမှ နကို ဏပြု၊ ပမီယတေ အနေနာတိ ပမာဏံ - ပိုင်းခြားအပ်ကြောင်း ဖြစ်သော အပိုင်းအခြား၊ နတ္ထိ+ပမာဏံ ယဿာတိ အပ္ပမာဏော-အပိုင်းအခြား မရှိ သော အရပ်၊ [ဧတ္တကေ ပဒေသေကိုကြည့်၍ ပဒေသ (ကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်းအရပ်) ကို အပ္ပမာဏ-အရကောက်ပါ။] အပ္ပမာဏော+ဘဝါ အပ္ပမညာ။

ဂရဟာဇောတက, အများသတ္တဝါ၌ ပမာဏကို မယူပုံမှာ ဆိုဖွယ်မရှိ ဟု သမ္ဘာဝနာကို ဆည်း။] ဇတ္တကေ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ မေတ္တာဒယော-မေတ္တာ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ-ဖြစ်စေထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပမာဏံ-အပိုင်းအခြားကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ ဘကလဖရဏ-ဝသေနေဝ-အလုံးစုံသော ကိုယ်ကို ဖြန့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ပေ၊ တဒပ္ပမညာတိ-ဟူ၍၊ (မယာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဤအဓိပ္ပာယ်များကို ဋီကာ၌ ပြထား၏။]

စ-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အပ္ပမာဏ ဂေါစရတာယ-အပိုင်းအခြားမရှိသော အာရုံရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ ကေလက္ခဏာသု-တူသော လက္ခဏာရှိကုန်သော၊ တောသုပိ-ဤ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတို့တွင်လည်း၊ ပုရိမာ-နှ်သော၊ တိဿော-၃ ပါးကုန်သော မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာတို့သည်၊ တိက စတုက္ကဈာနိကာဝ-တိကစျာန်, စတုက္ကစျာန်နှင့် ယှဉ်ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ [စတုက္ကနည်းအားဖြင့် တိကစျာန်နှင့်ယှဉ်၍, ပဉ္စကနည်းအားဖြင့် စတုက္ကစျာန်နှင့်ယှဉ်ကြသည်။] ကသ္မာ-နည်း၊ သောမနဿာဝိပ္ပယောဂတော-မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာတို့က သောမနဿနှင့် မကွေမကွာ ယှဉ်ခြင်းကြောင့်တည်း၊....ပန-ပရိဟာရ၊ ပေ၊ အံ့၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (ပုရိမာနံ-နှ်သော၊ တိဿန္နံ-၃ ပါးသော မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာတို့၏၊) သောမနဿေန-နှင့်၊ အဝိပ္ပယောဂေါ-မကွေမကွာယှဉ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဒေါမနဿသမုဋ္ဌိတာနံ-ဒေါမနဿကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်သော၊ ဗျာပါဒါဒီနံ-ဗျာပါဒအစရှိသည်တို့၏၊ [အာဒိဖြင့် ဝိဟိံသာ, အရတိတို့ကိုယူ၊] နိဿရဏတ္တာ-ထွက်မြောက်ကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [အချို့စာ၌ "ကသ္မာ ပနာသံ" ဟု ရှိ၏၊ အာသံဟု ဆိုလျှင် ၄ ပါးကို စွဲရမည် ဖြစ်သောကြောင့် မကောင်း၊ ထို့ကြောင့် "ပုရိမာနံ တိဿန္နံ" ဟု သမ္ဗန် အပိုထည့်၍ပေးသည်။]

ပန-ကား၊ ပစ္ဆိမာ-နောက်ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည်၊ အဝသေသေ ကဈာနိကာဝ-တိက စတုက္ကစျာန်တို့မူ ကြွင်းသော တပါးသော စျာန်နှင့်သာ ယှဉ်၏၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ သမ္ပယောဂတော-ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ သတ္တေသု-တို့၌၊ မဇ္ဈတ္တာကာရပ္ပဝတ္တာ-လျစ်လျူရှုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဗြဟ္မဝိဟာရပေက္ခာ-ဗြဟ္မဝိဟာရ ဥပေက္ခာသည်၊ ဥပေက္ခာဝေဒနံ-ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ နဝတ္တတိ-မဖြစ်နိုင်၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [ဤအဓိပ္ပာယ်များကိုယူ၍ သင်္ဂိုဟ်ဘာသာဋီကာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း ဘာဝနာဘေဒအဖွင့်၌ ဂါထာနှင့်တကွ ပြထားပြီ။]

ဗြဟ္မဝိဟာရကထာ—သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

အသုဘကထာ အဖွင့်

ဣဒါနိ-ဗြဟ္မဝိဟာရကထာကို ပြပြီးရာ, ယခုအခါ၌၊ ရာဂစရိတသတ္တာနံ-ရာဂစရိုက်ရှိသော သတ္တဝါတို့၏၊ ကေန္တဟိတံ-ကေန်စီးပွားဖြစ်သော၊ [“ရာဂစရိတသတ္တာနံ - တို့အား၊ ကေန္တဟိတံ-စင်စစ်လျောက်ပတ်သော”ဟု ရှေးနိဿယပေး၏။] နာနာရမဏေသု-အမျိုးမျိုးသော အာရုံတို့၌၊ (ဥဒ္ဓုမာတကစသော ၁၀မျိုးသော အာရုံတို့၌၊) ဧကေကဇ္ဈာန ဝသေနေဝ-တပါးတပါးသော ပဌမဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပဝတ္တမာနံ - ဖြစ်သော၊ ရူပါဝစရကုသလံ-ကို၊ ဒဿေတုံ၊ ပေ၊ အာရဒ္ဓံ-ပြီ။

တတ္ထ-ထိုကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာအစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဥဒ္ဓု၊ ပေ၊ အာဒီသု-အစရှိသော ပါဋ္ဌိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝါယုနာ၊ ကြောင့်၊ (သမုဂ္ဂတာ-ကောင်းစွာ တက်သော၊ ဝါ-ဖောင်းပွသော၊) ဘသ္တာဝိယ-ဖားဖိုကဲ့သို့၊ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ-အသက်၏ကုန်ရာအခါမှု၊ (သေခြင်းမှု၊) ဥဒ္ဓံ-အထက်ဖြစ်ဆော နောက်၌၊ ယထာနုက္ကမံ-အကြင်အကြင် အစဉ်အတိုင်း (တဖြည်းဖြည်း၊) သမုဂ္ဂတေန - ကောင်းစွာတက်သော၊ ဝါ-ဖောင်းပွသော၊ သူနဘာဝေန-ဖောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဓုမာတတ္တာ-ဖူးယောင်သည်၏

ဘသ္တာ။ ။ဘသဓာတ်သည် ဘာသ (ကုန်းတိုက်စကားပြောခြင်း) ဒိတ္တိအနက်တို့၌ ဖြစ်၏၊ ဘသတိ ဒိပွတေ အဂ္ဂိ ယာယာတိ ဘသ္တာ မီးတောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဖားဖို၊ တ ပစ္စည်း, အာပစ္စည်း၊ တြဏ်ပစ္စည်းသက်လျှင် “ဘသ္တြာ” ဟု ဖြစ်၏၊ ဘသ-ဘသ္မီကရဏေ (ပြာဖြစ်အောင်ပြုခြင်း) ဓာတ်နက်ရှိသောကြောင့် “ဘသတိ ဘသ္မီကရောတိ ဧတာယာထိ ဘသ္တာ, ဘသ္တြာ”ဟုလည်းပြုကြ၏။ [နဒါဒိတောဝါဤ သုတ်က [နဒနှင့်တူသော် သဒ္ဒါတို့ကိုယူသော အာကတိဂိုဏ်းဖြစ်သောကြောင့် ထိုဂိုဏ်းတွင် မပါဝင်သော ဘသ္တနောင် ဤပစ္စည်းမသက်ရ, အာပစ္စည်းသာ သက်ရသည်။]

ဥဒ္ဓံ၊ ပေ၊ သမုဂ္ဂတေန်။ ။ဥဒ္ဓုမာတကဉ် ဥကို ဥဒ္ဓံ ဟု ဖွင့်၏၊ ဥဒ္ဓံ၏ အပါဒါန်ကို “ဇီဝိတပရိယာဒါနာ”ထည့်၏၊ သက္ကတဉ် ဓ္မာဓာတ်သည် ပါဋ္ဌိဉ် ဓုမာဓာတ် ဖြစ်၏၊ မီးမှုတ်သံကဲ့သို့“ရှူးရှူး”ဟူသော အသံကို ဟော၏၊ တလုံးဓာတ်ဖြစ်၍ အာလည်းမကြေ၊ “ဓုမာယတိ-ရှူးရှူးဟု အသံပြုတတ်၏၊ ဣတိ ဓုမာတာ”ဟု ပြု၍သားရေဖြင့် ပြုအပ်သော ဖားဖိုခေါ် (ပန်းပဲဆရာတို့ အသုံးပြုအပ်သော) မီးမှုတ်ဖို့အရာကိုယူပါ၊ ထိုဖားဖိုသည် လေပြည့်သောအခါဖောင်းပွလာ၏၊ အသေကောင်လည်း ၂-ရက်,၃-ရက်ကြာသောအခါ ဖောင်းပွလာ၏၊ ထို့ကြောင့် ဖားဖိုနှင့် တူရကား “ဓုမာတာဝိယာတိ ဓုမာတံ”ဟု ဖားဖိုကို ဥပမာပြုသည်။

သူနဘာဝေန။ ။“အကောင်ပုပ်၏အဖြစ်ဖြင့်”ဟု ရှေးနိဿယဉ်ပေး၏၊ သက္ကတအဘိဓာန်၌ ဣတ္ထိလိင် “သူနာ” ပုဒ်ကို “မံသဝိကြိယ-အသား၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း” ဟူသော အနက်လည်းဖွင့်၏၊ ဓုမာတနှင့် သဘောတူပင်တည်း။

အဖြစ်ကြောင့်၊(တနည်း)ဥဒ္ဓုမာတတ္တာ-သေသည်မှ အထက် ဖူးရောင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓုမာတံ - မည်၏၊ ဥဒ္ဓုမာတမေဝ - သေသည်မှ အထက်, နှစ်ရက် သုံးရက် ကြူးသဖြင့် ဖူးဖူးယောင်သော အလောင်းကောင်သည်ပင်၊ ဥဒ္ဓုမာတကံ-တကမည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ပဋိကူလတ္တာ-စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုစ္ဆိတံ-စက်ဆုပ်အပ်သော၊ ဥဒ္ဓုမာတံ-သေသည်မှ အထက်, နှစ်ရက် သုံးရက် ကြူးသဖြင့်, ဖူးဖူးယောင်သော အလောင်းတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓုမာတကံ-မည်၏၊ တေံ-ဤဥဒ္ဓုမာတကံ ဟူသော အမည်သည်၊ တထာရူပဿ-ထိုသို့ ဖူးဖူးယောင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ ဆဝသရီရဿ - အလောင်းကောင်၏၊ အဓိဝစနံ - အမည်တည်း၊ [မသေမီ ဖောယောင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ဥဒ္ဓုမာတကသဘော ရှိသောကြောင့် ထိုအသက်ရှင်ဆဲကိုယ်ကို ယူမည်စိုး၍ အထင်ရှင်အားဖြင့် အသေကောင်ကို ယူရကြောင်း သိစေဖို့ရန် "ဆဝသရီရဿတံ အဓိဝစနံ"ဟု အဓိဝစနသဒ္ဒါ ဖြင့် ဖွင့်သည်။]

ဥဒ္ဓုမာတတ္တာ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ အသုဘခန်း၌ ဥဒ္ဓုမာတတ္တာကို "ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ ဓုမာတတ္တာ သူနတ္တာ"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်အလို ဓုမာဘနှင့် သူနသည် အနက်တူ၏၊ ဥ-အရ ဥဒ္ဓံလည်း ဝိစ္ဆာအနက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဥဒ္ဓံ၊ ပေ၊ သူနဘာဝေန" ဟူသော စကားအားလုံးကိုလည်း ဥဒ္ဓုမာတတ္တာ၏ အနက်ပြ ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုစကား၌ "ဥဒ္ဓံ ယထာနူက္ကမံ"ကိုထောက်၍ ဥဒ္ဓုမာတမှ ဥကိုလည်း "ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ"ဟု မဟာဋီကာ ဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။သူနဘာဝေန၏နောက်၌လည်း "ဥဒ္ဓုမာတတ္တာ" ဟု "ဥဒ်" ပါဦးမှ မဟာဋီကာဖွင့်ပုံနှင့် ညီမျှသည်၊ ရှေ့၌ ဥအတွက် "ဥဒ္ဓံ"ဟု ပါပြီးမဟုတ်လော ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ ထိုဥဒ္ဓံ သူနဘာဝေနသည် ဥဒ္ဓုမာတတ္တာ၏ အနက်ပြဖြစ်သော ကြောင့် "ရှေ့၌ပါပြီးဖြစ်သော ဥဒ္ဓံသည် ဤဥဒ္ဓုမာတတ္တာမှ တခြားတည်း"ဟုဖြေပါ။

အပိုထည့်၍ဖွင့်ပုံ။ ။ဥအတွက် အပါဒါန်လို၍"ဇီဝိတပရိယာဒါနာ"ဟု လည်းကောင်း,ဝဖြိုးကြည်လင်သောဓုမာတကိုယူမည်စိုး၍"ဖောက်ပြန်သောဓုမာတ"ဟုသိစေဖို့ရန်"သူနဘာဝေန"ဟုလည်းကောင်း, ဓုမာတ၏အနက်ပေါ်အောင် "သမုဂ္ဂတေန" ဟုလည်းကောင်း,သေလျှင်သေခြင်း မပုပ်, တဖြည်းဖြည်းမှ အစဉ်အတိုင်း ပုပ်သည်ဟု သိစေလို၍ "ယထာနူက္ကမံ"ဟုလည်းကောင်း အပိုထည့်၍ ဖွင့်ရသည်။

က အနက် ရှိ-မရှိ။ ။"ဥဒ္ဓုမာတမေဝ ဥဒ္ဓုမာတကံ" ဟူသော ပဌမနည်း၌ "က"သည် အနက်မရှိ၊ ဥပမာ-ပီတကံ၌ က အက္ခရာသည် အနက်မရှိသကဲ့သို့တည်း၊ ဤပုဒ်မျိုးကို သွတ္ထတဒ္ဓိတ်ဟု ဆို၏၊ "ပဋိကူလတ္တာဝါ"ဟူသော နောက်နည်း၌ "က" သည် ကုစ္ဆနအနက်ရှိ၏၊ ဥပမာ-ပါပကော (စက်ဆုပ်အပ်စွာ ယုတ်မာသော) ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ"ဟူရာ၌ က အက္ခရာမျိုးတည်း၊ "ကုစ္ဆိတံ+ဥဒ္ဓုမာတံ ဥဒ္ဓုမာတကံ"ဟု ကုစ္ဆိတတဒ္ဓိတ်ပြု၊—မဟာဋီကာ။

ဝိပရိဘိန္နနီလဝဏ္ဏံ-အဖြူအနီတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော မျှားသောအား ဖြင့် ညို သောအဆင်းရှိသောအလောင်းကောင်ကို၊ ဝါ-မူလအဆင်းမှ ကဲ့ပြား သော ညို သောအဆင်းရှိသော အလောင်းကောင်ကို၊ ဝိနိလံ-ဝိနိလဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဝိနိလ မေဝ-ဖြူနီသဘော, ရောနှောစပ်တဲ့, ညိုမဲမဲပုပ်သော အလောင်းကောင်သည်ပင်၊ ဝါ-မူလအဆင်းမှကဲ့ပြားသောညို သောအဆင်းရှိသောအလောင်းကောင်သည်ပင်၊ ဝိနိလကံ-မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ပဋိကူလတ္တာ-ကြောင့်၊ ကုစ္ဆိတံ-သော၊ ဝိနိလံ-ဖြူနီသဘော, ရောနှောစပ်တဲ့, ညိုမဲမဲပုပ်သော အလောင်းကောင်တည်း၊ ဣတိ, ဝိနိလကံ-မည်၏၊ တေံ-ဤဝိနိလကံဟူသော အမည်သည်၊ မံသုဿဒဋ္ဌာနေသု-မျှားသော အသားရှိရာအရပ်တို့၌၊ ရတ္တဝဏ္ဏာဿ - နီသောအဆင်းရှိသော၊ ပုဗ္ဗ သန္နိစယဋ္ဌာနေသု - ပြည်တို့၏ စုဝေးရာအရပ်တို့၌၊ သေတဝဏ္ဏာဿ - ဖြူသော အဆင်းရှိသော၊ နီလဋ္ဌာနေ - ညိုသောအရပ်၌၊ နီလသာဋကာ ပါရုတဿေဝ-ညိုသောအဝတ်ဖြင့် ခြုံအပ်သကဲ့သို့၊ ယောဘုယျေန-အားဖြင့်၊ နီလဝဏ္ဏာဿစ-ညိုသောအဆင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဆဝသရီရဿ-၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း။

ပရိဘိန္နဋ္ဌာနေသု-ထက်ဝန်းကျင်ပေါက်ကဲ့ရာအရပ်တို့၌၊ ဝါ-ထက်ဝန်းကျင် ပေါက်ကဲ့ရာအရပ်တို့ကာ၊ ဝိဿန္ဒမာနပုဗ္ဗ-ယိုစီးသော ပြည်ရှိသော အလောင်း ကောင်သည်၊ ဝိပုဗ္ဗံ-မည်၏၊ [“ဝိဿန္ဒမာနံ ပုဗ္ဗံ” ဟုဝါကျရှိသည်ကား မကောင်း၊ “ဝိဿန္ဒမာနပုဗ္ဗံ” ဟုဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ရှိမှအလောင်းကောင်ကိုဟောနိုင်သည်၊] ဝိပုဗ္ဗမေဝ-ယိုစီးသောပြည်ရှိသောအလောင်းကောင်သည်ပင်၊ စဝိပုဗ္ဗကံ-မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ပဋိကူလတ္တာ, ကုစ္ဆိတံ-သော၊ ဝိပုဗ္ဗံ-ယိုစီးသော ပြည်ရှိသော အလောင်းကောင်တည်း၊ ဣတိ, ဝိပုဗ္ဗကံ က မည်၏၊ တေံ-ဤဝိပုဗ္ဗကံဟူသော အမည်သည်၊ တထာ ရူပဿ-ထိုသို့ ယိုစီးသော ပြည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ ဆဝသရီရဿ အဓိဝစနံ။

ဒ္ဝိခ-၂ ဖြာ၊ ဝါ-၂ ပိုင်း၊ ဆိန္နေန-ဖြတ်အပ်သဖြင့်၊ ဝါ-ဖြတ်ထားခြင်း အား ဖြင့်၊ အပဓာရိတံ-ခွဲအပ်သော အလောင်းကောင်ကို၊ ဝိစ္ဆိဒ္ဒံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဝိစ္ဆိဒ္ဒမေဝ-၂ ပိုင်းဖြတ်အပ်သော အလောင်းကောင်သည်ပင်၊ ဝိစ္ဆိဒ္ဒကံ-မည်၏၊

ဝိမရိဘိန္နနီလဝဏ္ဏံ။ ။ဝိနိလဋ္ဌဝိကို “ဝိပရိဘိန္နံ” ဟု ဖွင့်၏၊ နီလံကို “နီလဝဏ္ဏံ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် နီလံဋ္ဌ ဂုဏ္ဍပစာဟု ကြံပါ၊ အညိုဂုဏ်၏ နီလအမည်ကို ဂုဏီ (ဂုဏ်း) ဒြဗ်အလောင်းကောင်၌ တင်စားထားသည် ဟူလို၊ ဝိပရိဘိန္နကို ဋီကာ၌ “သေစာရတ္တာဟိ ပရိဘိန္နံ ဝိမိဿီတံ-အဖြူ အနီအဆင်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်သော” ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအလို “အသမ္ဘိန္နခတ္တိယ” ဟုရာဋ္ဌကဲ့သို့ ပရိဘိန္နသဒ္ဒါသည် ရောပြွမ်းခြင်း အနက်ဟောဟု ယူပါ၊ “ပုရိမဝဏ္ဏဝိပရိဏာမဘူတံ ဝါ” ဟု တနည်း ဖွင့်၏၊ ထိုအလို “ရှေ့အဆင်းမှ မရှေ့ ထူးခြား ကွဲပြားသော” ဟု အနက် မှတ်ပါ။

ဝါ-တနည်း၊ ပဋိကူလတ္တာ, ကုစ္ဆိတံ-သော၊ ဝိစ္ဆိဒ္ဒံ-၂ ပိုင်းဖြတ်အပ်သော အလောင်းကောင်တည်း၊ ဣတိ, ဝိစ္ဆိဒ္ဒကံ-မည်၏၊ တေံ-ဤ ဝိစ္ဆိဒ္ဒကံဟူသော အမည်သည်၊ ဝေမဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဆိန္နဿ-ရန်သူတို့ ဖြတ်ထားအပ်သော၊ ဆဝသရီရဿ အဓိဝစနံ။

ဣတောစ-ဤ၌လည်းကောင်း၊ တ္တောစ-ထို၌လည်းကောင်း၊ ဝိဝိဓာ ကာရေန-အထူးထူးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သောဏသိင်္ဂါလာဒီဟိ-အိမ်ခွေး, တောခွေး အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ခါယိတံ-ခဲစားအပ်သော အလောင်းကောင်သည်၊ ဝိက္ခာယိတံ-တမည်၏၊ ဝိက္ခာယိတမေဝ-အထူးထူး အပြားပြား, ခဲစားအပ်သောအလောင်းကောင်သည်ပင်၊ ဝိက္ခာယိတကံ-မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ပဋိကူလတ္တာ, ကုစ္ဆိတံ-သော၊ ဝိက္ခာယိတံ-အထူးထူးအပြားပြား ခဲစားအပ်သော အလောင်းကောင်တည်း၊ ဣတိ, ဝိက္ခာယိတကံ-မည်၏၊ တေံ-ဤ ဝိက္ခာယိတကံဟူသော အမည်သည်၊ တထာရူပဿ-ထိုသို့ အထူးထူးအပြားပြား ခဲစားအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ ဆဝသရီရဿ အဓိဝစနံ။

ဝိဝိဓာ-အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့်၊ ခိတ္တံ-လွှင့်ပစ်အပ်သောအလောင်း ကောင်သည်၊ ဝိက္ခိတ္တံ-မည်၏၊ ဝိက္ခိတ္တမေဝ-အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှင့်အပ် သောအလောင်းကောင်သည်ပင်၊ ဝိက္ခိတ္တကံ-မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ပဋိကူလတ္တာ, ကုစ္ဆိတံ - သော၊ ဝိက္ခိတ္တံ-တည်း၊ ဣတိ, ဝိက္ခိတ္တကံ-မည်၏၊ တေံ-ဤဝိက္ခိတ္တကံ ဟူသောအမည်သည်၊ အညေန-အခြားအရပ်၌၊ ဟတ္ထံ-လက်လည်းကောင်း၊ အညေန-၌၊ ပါဒံ-ခြေလည်းကောင်း၊ အညေန-၌၊ သီသံ-ဦးခေါင်းလည်း ကောင်း၊ ဣတိ-ဧဝံ-သို့၊ တတော တတော-ထိုထိုအရပ်၌၊ ခိတ္တဿ-ရန်သူတို့ ပစ်လွှင့်အပ်သော၊ ဆဝသရီရဿ အဓိဝစနံ။

ဝိစ္ဆိဒ္ဒံ။ ။ဆိဇ္ဇတေ-ရန်သူတို့သည် ဖြတ်အပ်၏၊ ဣတိ ဆိဒ္ဒံ၊ ဝိသည် ဝိယောဂ (တပိုင်းနှင့်တပိုင်း မယှဉ်စပ်ခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ဒွိဓာသည် အဓိပ္ပာယ် နက်၊ အပဓာရိတံကို "ဝိဝဋ္ဌံ ဥဂ္ဃာဋိတံ"ဟု မဟာဋီကာ ဖွင့်၏၊ ပါးစပ်ကိုဖွင့်လိုက်လျှင် အထက်နှုတ်ခမ်းနှင့် အောက်နှုတ်ခမ်း ကွဲသွားသကဲ့သို့, ကိုယ်ကိုလည်း ၂ ပိုင်းဖြတ်သော အားဖြင့် ခွဲခွာအပ်သည်ကို "အပဓာရိတံ"ဟု ဆိုသည်၊ [အဝဓာရိတံဟု မူကွဲ ရှိ၏၊ အဝဓာရဏပုဒ်သည် ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ အဝဓာရိတံပုဒ် လည်း ပိုင်းခြားအပ်ဟူသော အနက်ကိုပင် ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် သာ၍ သင့်မည်ထင်၏၊ "အဗဒ္ဓါရိတံ"ဟု တချို့စာအုပ်၌ ရှိသည်ကား ဋီကာဖွင့်တို့နှင့် မည်။]

ဝိက္ခာယိတံ။ ။ဝိသည် ဝိဝိဓအနက်ဟော၊ ထို့ကြောင့် "ဝိဝိဓာကာရေန"ဟု ဖွင့်သည်၊ ခါယိတံ၌ ခေဓာတ်သည် ခါဒနအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ဧကို အာယ ပြု၍ "ခါယိတ"ဖြစ်သည်ဟု ကြံပါ၊ ဝိသုဒ္ဓိမင်္ဂ၌ကား "ခါဒိတံ"ဟု ရှိ၏၊ ဒကို ခပြုဟု ကြံသင့်မည် ထင်၏၊ သို့မဟုတ် ဓာတ်နက်ဖြင့် ဖွင့်ခြင်းဟု မှတ်ပါ။

ဟတဥ-ညှဉ်းဆဲအပ်သည်လည်း ဟုတ်၏၊ တံ-ထိုညှဉ်းဆဲအပ်သော အရာ ဟူသည်၊ပုရိမနယေနေဝ-ရှေနည်းဖြင့်သာ၊ဝိကိုတ္တကဥ- အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှင့်အပ်သည်လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ, ဟတဝိကိုတ္တကံ- မည်၏၊ ဧတံ-ဤ ဟတဝိကိုတ္တကံဟူသော အမည်သည်၊ ကာကပဒါကာရေန-ကျီး၏ ခြေထောက် ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ကျီးခြေသဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊) အင်္ဂပစ္စင်္ဂေသု- အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၌၊ သတ္ထေန-ဓားစသော လက်နက်ဖြင့်၊ဟန်တွာ-သတ်ညှဉ်း၍၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ (အညေန ဟတ္ထံ-စသော ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊) ဝိကိုတ္တ ကဿ-အထူးထူး အပြားပြားပစ်လွှင့်အပ်သော၊ ဆဝသရီရဿ အဓိဝစနံ။

လောဟိတံ-သွေးကို၊ကိရတိ ဝိကိုပတိ- ပစ်လွှင့်တတ်၏၊ ဝါ-ယိုချတတ်၏၊ ဣတောစိတောစ-ဤမှဤမှလည်း၊ပဋ္ဌရတိ-ယိုချတတ်၏၊ ဣတိ, လောဟိတကံ- မည်၏၊ ဧတံ-ဤ လောဟိတကံဟူသော အမည်သည်၊ ပဋ္ဌရိတလောဟိတမကို တဿ- ယိုစီးသောသွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော၊ ဆဝသရီရဿ အဓိဝစနံ၊ ကိမယော- ပိုးလောက်တို့ကို၊ ပုဋ္ဌုဝါ- ပုဋ္ဌုဝတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-နှ်၏၊ ပုဋ္ဌုဝေဟ်- ပိုးလောက်တို့ဖြင့်၊ ဝိကိရတိ- ဆောပြွမ်းတတ်၏၊ ဣတိ, ပုဋ္ဌုဝကံ-မည်၏၊ ဧတံ- ဤပုဋ္ဌုဝကံဟူသော အမည်သည်၊ ကိမိပရိပုဏ္ဏဿ- ပိုးလောက်တို့ဖြင့် ပြည့် နေသော၊ ဆဝသရီရဿ အဓိဝစနံ၊ အဋ္ဌိယေဝ- အရိုးသည်ပင်၊ အဋ္ဌိကံ- မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ပဋိကူလတ္တာ, ကုစ္ဆိတံ- သော၊ အဋ္ဌိ- အရိုးတည်း၊ ဣတိ, အဋ္ဌိကံ- မည်၏၊ ဧတံ- ဤ အဋ္ဌိကံဟူသော အမည်သည်၊ အဋ္ဌိသခ်လိကာယပိ- အရိုးကွင်းဆက်၏လည်းကောင်း၊ဧကဋ္ဌိကဿပိ-တချောင်းသော အရိုး၏လည်း ကောင်း၊ အဓိဝစနံ။

စ ပန- ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဣမာနိ ဥဒ္ဓုမာတကာဒီနိ- ဤ ဥဒ္ဓုမာတက အစရှိသောအာရုံတို့ကို၊ [''ပန-ဆက်၊ဣမာနိ ဥဒ္ဓုမာတကာဒီနိစ-တို့ကိုလည်း'' ပေး၍''စဖြင့် သဝိညာဏကအသုဘကို ပေါင်းသည်''ဟု ရှေးနိဿယ၌ဆို၏။] နိဿာယ-၍၊ ဥပ္ပန္ဒနိမိတ္တာနံပိ- ဖြစ်သော ပဋိဘာဂနိမိတ်တို့၏ လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တေသု- ပဋိဘာဂနိမိတ်တို့၌၊ ပဋိလဒ္ဓဏ္ဌာနာနံပိ- ရအပ်သော ဈာန်တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဧတာနေဝ နာမာနိ- ဤ ဥဒ္ဓုမာတကစသော အမည်တို့သည် ပင်၊ (ဟောန္တိ)၊ [အဆင့်ဆင့် ဥပစာတင်ထားသည်-ဟူလို။] တတ္ထ-ထိုဥဒ္ဓုမာ

သတ္ထေနဟနိတွာ။ ။ဝေရီဟိ ခဂ္ဂကရပါလာဒိနာ (သန်လျက်, ဆောင်ဓား စသော)သတ္ထေန ပဟရိတွာ၊-မဟာဋီကာ၊ကာကပဒါ ကာရေန၌ အာကာရသဒ္ဒါသည် ပုံသဏ္ဌာန်အနက်ကို ဟော၏၊ ကျီးသတ္တဝါ၏ ခြေချောင်းကလေးများကဲ့သို့ အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာ ဖြစ်အောင် ညှင်း၍ စိတ်ဖြာထားသည်—ဟူလို။

လောဟိတကံ စသည်။ ။ဤ၌ကား ကသည် ကုစ္ဆိတအနက်ဟော မဟုတ်၊ ကိုရ ဓာတ် ကိုပစ္စည်းဖြင့် ရ်ချေ၊ ကိ၏ ဣကို(အ) ပြုထားသည်ဟု ဆိုလိုသည်၊ ပုဋ္ဌုဝကံ၌ ကလည်း နည်းတူ၊ အဋ္ဌိကံ၌ကား ကသည် သွတ္ထ, ကုစ္ဆိတအနက်ဟောပင်တည်း။

တက စသည်တို့တွင်၊ ဥဒ္ဓုမာတကနိမိတ္တေ-ဥဒ္ဓုမာတကပဋိဘာဂနိမိတ်၌၊ အပ္ပနာဝသေန-ဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်သော၊ သညာ-သည်၊ ဥဒ္ဓုမာတတသညာ- မည်၏၊ တာယ ဥဒ္ဓုမာတကသညာယ- ထို ဥဒ္ဓုမာတကသညာနှင့်၊ သမ္ပယောဂဋ္ဌေန-အညီအမျှ အပြားအားဖြင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်အားဖြင့်၊ သဟဂတံ-တကွဖြစ်သော စျာန်သည်၊ ဥဒ္ဓုမာတကသညာ သဟဂတံ-မည်၏၊ ဝိနီလကသညာသဟဂတာဒီသုပိ- ဝိနီလကသညာသဟဂတ အစရှိသော စျာန်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော။

ပန-ဆက်၊ တ္ထေ- ဤ အသုဘတို့၌၊ ယံ ဘာဝနာဝိဓာနံ- အကြင် ဘာဝနာအစီအစဉ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ- ဆိုထိုက်သည်၊ ဘဝေယျ-၏၊ တံ-ထို ဘာဝနာအစီအစဉ်ကို၊ သဗ္ဗာတာရေန- အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တမေဝ-သည်သာ၊ အဝသေသာ-သော၊ ပါဋ္ဌိဝဏ္ဏနာ-ပါဋ္ဌိတော်၏အဖွင့်ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်, ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ကေဝလံ- ဒုတိယစျာန် စသည်တို့နှင့် မရောမယှက် သက်သက်၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝသေန- ဖြင့်၊ ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရေ-၌၊ (ပဥ္ဇဝိသတိ-သော၊ ကေကာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ) ဝိယ-နှ်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) ဣဓ- ဤ အသုဘ၌၊ ပဌမဇ္ဈာနဝသေန-ဖြင့်၊ ကေကသို့ - တပါးတပါးသော အသုဘ၌၊ ပဥ္ဇဝိသတိ-သော၊ ကေကာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ စ-ဆက်၊ အသုဘာရမဏဿ- အသုဘအာရုံ၏၊ အဝစုနီယတ္တာ-မတိုးပွားစေအပ်, မတိုးပွားစေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိတ္တေ- သေးငယ်သော၊ ဥဒ္ဓုမာတကဋ္ဌာနေ- ဥဒ္ဓုမာစကအရပ်၌၊ ဥပ္ပန္နနိမိတ္တာရမဏံ-ဖြစ်သော ပဋိဘာဂနိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသော စျာန်ကို၊ ပရိတ္တာရမဏံ- ပရိတ္တာရမဏ ဟူ၍၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ မဟန္တေ-ကြီးသော၊ (ဥဒ္ဓုမာတကဋ္ဌာနေ-၌၊ ဥပ္ပန္နနိမိတ္တာရမဏံ-ကို၊) အပ္ပမာဏာရမဏံ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သေသေသုပိ-ကြွင်းသော ဝိနီလက အစရှိသော အသုဘတို့၌လည်း၊ သေဝနယော၊ ဣတိ- အပြီးတည်း။

ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ သုဘဂုဏော- တင့်တယ်သော အရဟံအစရှိသော ဂုဏ်ရှိတော်မူသော၊ ဒသသတလောစနေန [ရှေးနိဿယ၌ "ဒသသတလ္လောစနေန" ဟု ဆန္ဒာနုရက္ခဏ ဒွေဘော်ရှိ၏။]- တထောင်သော ဉာဏ်မျက်လုံးရှိသော သိကြားမင်းသည်၊ ဝါ-ဉာဏ်မျက်လုံး တထောင်, အမြင်ဆောင်သောသိကြားမင်းသည်၊ [တထိုင်တည်းဖြင့်ထောင်ပေါင်းများစွာသော ကိစ္စကို မြီးစီးအောင် ကြံစည်နိုင်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိသောကြောင့် သိကြားကို "ဒသသတလောစန" ဟု ခေါ်ထားသည်၊ အဘိဓာန်လာ "သဟဿက္ခော" ပုဒ်၏ ပရိယာယ်ပင်တည်း၊] ထုတိကိတ္တိ-ချီးမွမ်းအပ်သော ကျော်စောသံရှိတော်မူသော၊ ဒသဗလော-ဆယ်ပါးသော ကာယဗလ, ဉာဏဗလ ရှိတော်မူသော

မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧကေကဇ္ဈာန ဟေတူနိ-တပါးတပါးသော ပဌမစျာန်၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ (ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊) ယာနိ အသုဘာနိ-အကြင်အသုဘတို့ကို၊ အဝေါစ-ဟောတော်မူပြီ၊ ဝေံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ပါဋိနယေနေဝ-ပါဋိတော်၏နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံကုန်သော၊ တာနိ(အသုဘာနိ)-ထိုအသုဘတို့ကို၊ ဇာနိတွာ-သိပြီး၍၊ တေသွေဝ-ထိုအသုဘ ၁၀ ပါးတို့၌ပင်၊ ဘိယျော-အလွန်၊ အယံ ပကိဏ္ဏက ကထာပိ-ဤရောပြွမ်းသောစကားရပ်ကိုလည်း၊(သောတူဟိ-စာသင်သားတို့သည်၊) ဝိညေယျာ-သိထိုက်သေး၏။ [ဒသ အသုဘကိုပြသော အရာဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အခြားဂုဏ်တို့ဖြင့် မချီးမွမ်းပဲ "သုဘဂုဏ်, ဒသ သတလောစနေန ထုတိကိတ္တိဂုဏ်, ဒသဗလဂုဏ်တို့ဖြင့် ချီးမွမ်းသည်။]

ဟိ-ခဲ့၊ ဧတေသု-ဤအသုဘတို့တွင်၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မထား, တပါးပါးသော အသုဘ၌၊ အဓိဂတဇ္ဈာနော-ရအပ်ပြီးသော ပဌမစျာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သုဝိကွမ္ဘိတရာဂတ္တာ-ကောင်းစွာ ပယ်ခွါအပ်ပြီးသော ရာဂ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ရာဂကိုကောင်းစွာ ပယ်ခွါပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိတရာဂေါ ဝိယ-ကင်းသော ရာဂရှိသောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့၊ ဝါ-ရာဂကင်းပြီး ရဟန္တာကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကဲ့သို့၊နိလ္လောလုပ္ပစာရော-လျှပ်ပေါ်လော်လီသော အကျင့်မရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ["အသုဘတပါးပါး၌ စျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာကြီးကဲ့သို့ နိလ္လောလုပ္ပစာရဖြစ်လျှင် အသုဘဆယ်ပါး ဟောဖွယ် မလို, တပါးပါးသာ ဟောတော်မူထိုက်သည်မဟုတ်ပါလော"ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဝေံ သန္တေ"စသည်ကို မိန့်သည်။] ဝေံ သန္တေပိ-ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ (အမှတ်မရှိသော အသုဘ၌ စျာန်ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှ နိလ္လောလုပ္ပစာရ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) ယွာယံ အသုဘဘေဒေါ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊သော-ထိုအသုဘအပြားကို၊ သရီရသဘာဝပ္ပတ္တိဝသေနစ-သေသောကိုယ်၏ ဥဒ္ဓုမာတ

နိလ္လောလုပ္ပစာရော။ ။လုဘ-ဂိဒ္ဓေဓာတ်နောင် အစ်ပစ္စည်းဖြင့် လုကို လုလုဟု ဒွေဘော်ပြုပြီးနောက် ရှေ့လု၏ ဥကို ဩပြုသောအခါ "လောလုဘ"ဟု ဖြစ်၏၊ ဘကို ပ ပြုသောအခါ "လောလုပ-အလွန်မက်မောသူ"ဟု ဖြစ်၏၊ (ထောမနိဓိ၊)"လောလုပသူ-အလွန် လိုချင်မက်မောသူ၏+ဘာဝေါ လောလုပ္ပံ-အလွန် လိုချင် မက်မောသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ တဏ္ဍာပြဋ္ဌာန်းသောအကျင့်၊ စာရနှင့်ကမ္မဓာရဲ တွဲ၊ အာစာရရှိလျှင် ကောင်း၏၊ [သင်္ဂြိုဟ် အာရဏသင်္ဂဟအဖွင့် မဏိမဥူသာ ဋီကာ၌ "လုပ္ပတီတိ လုဓေါ"စသည်ဖြင့် လုပဓာတ် ကြံလေသည်။]

သရီရသဘာဝပ္ပတ္တိ။ ။အလောင်းကောင်ကို"သရီရ"ဟု ခေါ်၏၊ထိုအလောင်းကောင်သည် အသက်ရှင်စဉ်က သဘောအတိုင်းမတည်ပဲ ဥဒ္ဓုမာတက စသောအားဖြင့် ဆယ်ပါးသော သဘောသို့ ရောက်တတ်၏၊ ထိုသဘောသို့ ရောက်ခြင်းကို "သရီရ

စသော သဘော်သို့ရောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆုဂစရိတဘေဒဝသေနစ-ဆုဂစရိုက်အပြား၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝုတ္တော)၊ ဣတိဝေဒိတမ္မော။ [ဆုဂစရိုက်ပြားပုံသဏ္ဌာန် အကျယ်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။]

ဟိ-ခဲ့၊ (တနည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဆဝသရီရံ-သူသေကောင်သည်၊ ပဋိကူလဘာဝံ-စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်၏အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇမာနံ-ရောက်လသော်၊ ဥဒ္ဓုမာတဂသဘာဝပ္ပတ္တံ ဝါ-ဥဒ္ဓုမာတကသဘော်သို့ရောက်သည်သော်လည်း၊ သိယာ-ဖြစ်ဆုဏ်၊ ဝိနီလကာဒိနံ-ဝိနီလက အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရသဘာဝပ္ပတ္တံ ဝါ-တပါးပါးသော သဘော်သို့ ရောက်သည်သော်လည်း၊ (သိယာ)၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့အလောင်းကောင်က ဥဒ္ဓုမာတဂစသော သဘော ဆယ်မျိုးသို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယာဒိသံ ယာဒိသံ-အကြင်သို့ ရှုအပ်, အကြင်သို့ ရှုအပ်သော သဘောကို၊ လဒ္ဓုံ-ရခြင်းငှါ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတို့၊ တာဒိသေ တာဒိသေဝ-ထိုသို့ရှုအပ်, ထိုသို့ရှုအပ်သော သဘော၌သာလျှင်၊ ဥဒ္ဓုမာတကံ ပဋိကူလံ, ဝိနီလကံ ပဋိကူလံတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ နိမိတ္တံ-ပရိကမ္မနိမိတ်ကို၊ ဂဟေတမ္ပမေဝ-ယူထိုက်သည်သာ၊ ဣတိ-သို့၊ သရီရသဘာဝပ္ပတ္တိဝသေန ဝါ-ဖြင့်လည်း၊ ဒသဓာ-ဖာဝးဖြင့်၊ အသုဘပဘေဒေါ-ကို၊ ဝုတ္တော၊ ဣတိ ဝေဒိတမ္မော။

[သရီရသဘာဝပ္ပတ္တိဝသေန၏ အကျယ်ကို ပြပြီး၍, ဆုဂစရိတဘေဒဝသေန၏ အကျယ်ကိုပြလိုသောကြောင့် ''ဝိသေသတော စေတ္ထ'' စသည်မိန့်။] စ-သည်သာမကသေး၊ ဝိသေသတော-အထူးအားဖြင့်၊ ဇေတ္ထ-ဤအသုဘဆယ်ပါးတို့တွင်၊ ဥဒ္ဓုမာတကံ-ဥဒ္ဓုမာတကအလောင်းကောင်သည်၊ သရီရသဏ္ဌာနဝိပတ္တိပ္ပကာသနတော-ကိုယ်သဏ္ဌာန်၏ ပျက်စီးပုံကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊ [တကိုယ်လုံး ဖူးရောင်နေသည့်အတွက် နဂိုသဏ္ဌာန် ပျက်နေပုံကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊[သရီရသဏ္ဌာနဆုဂိနော-ကိုယ်သဏ္ဌာန်၌ တပ်မက်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊သပ္ပာယံ-လျောက်ပတ်၏။[သရီရသဏ္ဌာန၌တပ်မက်သောဆုဂကို ခွာနိုင်ခြင်းကြောင့် လျောက်ပတ်သည်-ဟူလို။] ဝိနီလကံ-သည်၊ ဆဝိဆုဂဝိပတ္တိပ္ပကာသနတော-အရေ၏ တပ်စွဲဖွယ်၏ ပျက်စီးပုံကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊ ဆဝိဝဏ္ဏဆုဂိနော-အရေ အဆင်း၌ တပ်မက်ခြင်းရှိသော

သဘာဝပ္ပတ္တိ''ဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် အကျယ်၌ ''ဥဒ္ဓုမာတက သဘာဝပ္ပတ္တံ ဝါ'' စသည်ဖြင့် မိန့်လိမ့်မည်။ [သရီရံ ဟိ ဝိနဿမာနံ (အလောင်းကောင်ဖြစ်၍ ပျက်လို့ရှိလျှင်) အညရူပေန ဌိတဿ ရက္ခသဿဝိယ (ပြဋ္ဌာ ရက္ခိုသ်များသည် သူ၏ ပြဋ္ဌာသဘောအတိုင်း မတည်ပဲ အမျိုးမျိုး ပုံဟန် ဆောင်၍ ခြောက်လှန့်တတ်သကဲ့သို့) သဘာဝပ္ပတ္တိဝသေနေဝ (ဥဒ္ဓုမာတက စသော အမျိုးမျိုးသော ပုံသဏ္ဌာန်သို့ ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်သာ) ဝိနဿတိ၊—မဟာဋီကာ။)

ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သပ္ပဿယံ၊ ဝိပုဗ္ဗကံ-သည်၊ ဏာယဝဏ္ဏပဋိဗန္ဓဿ- ကိုယ် တည်းဟူသော အနာနှင့်စပ်သော၊ ဒုဂ္ဂန္ဓဘာဝဿ-မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပကာသနတော-ကြောင့်၊ မာလာဂန္ဓာဒိဝဏေန-ပန်းနံ့သာ အစရှိသည်တို့၏အစုမ်းဖြင့်၊ သမုဒ္ဒာပိတသရီရဂန္ဓရုဂိနော- ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော ကိုယ်အနံ့၌ တပ်မက်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သပ္ပဿယံ-၏။

ဝိစ္ဆိဒ္ဒကံသည်၊ အန္တော-ခန္ဓာကိုယ်၏အတွင်း၌၊ သုသိရဘာဝပကာသနတော-အခေါင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊ သရီရေ-၌၊ ဃနဘာဝရုဂိနော- လုံးလုံးကျစ်ကျစ်, တခဲနက်၏အဖြစ်၌ တပ်မက်ခြင်း ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သပ္ပဿယံ- ၏၊ ဝိက္ခာယိတကံ- သည်၊ မံသူပစယသမ္ပတ္တိဝိနာသပကာသနတော-အသားစုအသားဆိုင်ပြည့်စုံခြင်း၏ပျက်စီးပုံကိုထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊ ထနာဒီသု-သားမြတ်အစရှိကုန်သော၊ သရီရပဒေသေသု-ကိုယ်အရပ်တို့၌၊ မံသူပစယရုဂိနော-အသားစု အသားဆိုင်၌ တပ်မက်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သပ္ပဿယံ၊ ဝိက္ခိတ္တကံ-သည်၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂနိ-တို့၏၊ ဝိက္ခေပပကာသနတော-ပြန့်ကျဲနေပုံကိုထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊အင်္ဂပစ္စင်္ဂလီလာရုဂိနော-အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ တင့်တယ် စံပယ်ခြင်း၌တပ်မက်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သပ္ပဿယံ၊ဟတဝိက္ခိတ္တကံ-သည်၊ သရီရသဏ်ဌာနဘေဒဝိကာရပကာသနတော- ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကောင်းစွာ ဖွဲ့စပ်ပုံ၏ ပျက်စီးဖောက်ပြန်ခြင်းကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊သရီရသဏ်ဌာနသမ္ပတ္တိရုဂိနော- ကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ ကောင်းစွာဖွဲ့စပ်ပုံ၏ ပြည့်စုံခြင်း၌ တပ်မက်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊သပ္ပဿယံ။[“သဏ်ဌာနော်အင်္ဂါနံ သုသမ္ဘဒ္ဓတာလက်ခြေစသော ကိုယ်အင်္ဂါတို့ အရိုးအဆစ်ပြေပြစ်အောင် ဖွဲ့စပ်ထားခြင်းကို သရီရသဏ်ဌာနဟု ခေါ်သည်၊-ဋီကာ။]

လောဟိတကံ - သည်၊ လောဟိတမင်္ဂါတပဋိကူလဘာဝပကာသနတော-သွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သည်ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊အလင်္ကာရဇနိတသောဘရုဂိနော-တန်ဆာဆင်ခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော တင့်တယ်ခြင်း၌ တပ်မက်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သပ္ပဿယံ၊ ပုဋ္ဌဝဂံ-သည်၊ ကာယဿ- ၏၊ အနေကကိမိကုလသာဓာရဏဘာဝပကာသနတော-များစွာသော ပိုးမျိုးတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊ ကာယေ-၌၊ မမတ္တရုဂိနော- ငါ့ဥစ္စာ၏အဖြစ်ဖြင့် တပ်မက်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သပ္ပဿယံ၊ အင်္ဂီကံ-သည်၊ သရီရင်္ဂီနံ- ကိုယ်အရိုးတို့၏၊ ဖဋိကူလဘာဝပကာသနတော- စက်ဆုပ်ဖွယ်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊ ဒန္တသမ္ပတ္တိရုဂိနော-သွား၏ပြည့်စုံခြင်း၌တပ်မက်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊သပ္ပဿယံ၊ ဏ္ဍတိဝေံ-သို့၊ ရုဂစရိတ (ဘေဒ) ဝသေနဒပိ-ရုဂစရိုက်အပြား၏ အစုမ်းအားဖြင့်လည်း၊ ဗဟုဓာ-ဖြင့်၊ အသုဘပဘေဒေါ-ကို၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဏ္ဍတို ဝေဒိတပ္ပော။

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ, ဒသဝိဓေပိ- သော၊ တေသ္မိံ အသုဘေ-၌၊ [“ကေဂ္ဂံ ဟုတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ”၌စပ်၊] သေယျထာပိနာမ-ကား၊ အပရိသဏ္ဌိတ ဇလာယ-ထက်ဝန်းကျင်မတန့်ရပ်သောရေရှိသော၊သီဃသောတာယ-လျင်မြန်သော ရေအယဉ်ရှိသော၊ နဒိယာ-မြစ်၌၊ အရိတ္တဗလေနေဝ- ထိုးဝါး၏ အစွမ်းကြောင့်သာလျှင်၊ နာဝါ-လှေသည်၊ တိဋ္ဌတိ(သေယျထာပိ)- တည်တန့်နိုင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊အရိတ္တေန-နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ ထပေတုံ- တန့်ထားခြင်းငှါ၊ နသက္ကာ (သေယျထာပိ)-မစွမ်းနိုင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝမေဝ, အာရမဏသ-၏၊ ဒုဗ္ဗလတ္တာ- အားမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ [စိတ်သွားလိုရာအာရုံသို့ မသွားရအောင် စိတ်ကိုတန့်၍ မထားနိုင်ခြင်းသည်ပင် အာရုံ၏အားနည်းခြင်းတည်း၊] ဝိတက္ကဗလေနေဝ-ဝိတက်၏ အစွမ်းကြောင့်သာလျှင်၊ စိတ္တံ- သည်၊ ကေဂ္ဂံ-တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၊ ဝါ-တည်ကြည်သည်၊ ဟုတ္ဝာ, တိဋ္ဌတိ-တည်နိုင်၏၊ ဝိတက္ကေန-နှင့်၊ ဝိနာ, ထပေတုံ-ထားခြင်းငှါ၊ နသက္ကာ- မစွမ်းနိုင်၊ တသ္မာ,တ္ထေ-ဤအသုဘအာရုံ၌၊ပဌမဇျာနမေဝ-ပဌမစျာန်သည်သာ၊ (ဝိတက်ပါသော ပဌမစျာန်သည်သာ၊) ဟောတိ၊ ဒုတိယာဒီနိ- ဒုတိယ အစရှိသောစျာန်တို့သည်၊ န(ဟောန္တိ)။ [ဤအဓိပ္ပာယ်များကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာဘာဝနာဘေဒ၌ ဂါထာနှင့်တကွ ပြထားပြီ။]

စ-ဆက်၊ ပဋိကူလေပိ-စက်ဆုပ်ဖွယ်လည်းဖြစ်သော၊ တေသ္မိံ အာရမဏေ-ဤ အသုဘအာရုံ၌၊ (ပီတိသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ၌စပ်-) အဒ္ဓါ- မချတ်ကေန်၊ ဣမာယ ပဋိပဒါယ- ဤအကျင့်ဖြင့်၊ ဇရာမရဏမှာ-အိုခြင်း သေခြင်းမှ၊ ပရိမုစ္စိဿာမိ- လွတ်မြောက်ရတော့အံ့၊ ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ အာနိသံသဒဿာဝိတာယ-အကျိုးအာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ နီဝရဏသန္တာပပ္ပဟာနေနစ- နီဝရဏ၏ပူလောင်ခြင်းကို ပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပီတိသောမနဿံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ (ကိမိဝ- အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊) ဒါနိ-မစင်ပုံကြီးကို တွေ့ရရာ ယခုအခါ၌၊ ဗဟုံ-များစွာ၊ ဝေတနံ-မစင်စွန့်ပစ်ခကို၊ (အဟံ-သည်၊)လဘိဿာမိ- ရတော့အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အာနိသံသဒဿာဝိနောအကျိုးကို ရှုလေ့ရှိသော၊ ပုပ္ပဆဋ္ဌကဿ- ပန်းမှိုက်သွန် ဘင်ကျုံးသွား၏၊ဂူထရာသိမှိ- မစင်ပုံ၌၊ (မစင်ပုံကိုမြင်ရာ၌၊) (ပီတိသောမနဿံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိဝိယ-ဖြစ်

ပုပ္ပဆဋ္ဌကဿ။ ။မိဖုရားတို့စွန့်ထားအပ်သော ကျင်ကြီးခွက်၌ ပန်းများထည့်ထားကြသတတ်၊ ထိုပန်းအမှိုက်သွန်ရသူကို“ပုပ္ပဆဋ္ဌက”ဟု ခေါ်၏၊ အမှန်မှာ- ကျင်ကြီးကို စွန့်ပစ်ရသူပင်တည်း၊ ထိုဘင်ကျုံးသွားသည် မစင်ပုံကြီးကိုမြင်ရသော်လည်း (နှာခေါင်းရှုံ့လျက် စိတ်ပျက်မနေပဲ) ရမည့်အခကို မြော်တွေး၍ ဝမ်းမြောက်သကဲ့သို့, ပဋိကူလအသုဘအာရုံ၌သော်လည်း ဇရာမရဏမှ လွတ်မည့်အရေးကိုတွေးကာ ပီတိသောမနဿဖြစ်နိုင်ပါသည်။

သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊) ဥဿန္ဒဗျာဓိဒုက္ခဿ-ကြီးကျယ်များပြားသော ဗျာဓိဒုက္ခရှိသော၊ ရောဂိနော-ရောဂါရှိသူ၏၊ ဝမနဝိရေစနပဝတ္တိယံ - ပျို့အန်ခြင်း, ဝမ်းလျှောခြင်း၏ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ပီတိသောမနဿံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိဝိယစ-ကဲ့သို့လည်းကောင်းတည်း။

စ-ဆက်၊ ဒသဝိဓမ္မိ-သော၊ တေံအသုဘံ-ဤအသုဘသည်၊ လက္ခဏတော-အားဖြင့်၊ ကေမေဝ-တပါးတည်းသာ၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဒသဝိဓဿပိ-သော၊ တေဿ-ဤအသုဘ၏၊ အသုစိ၊ပေ၊ ဘာဝေါဝေ-မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်, မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်၏အဖြစ်, စက်ဆုပ်ဖွယ်၏အဖြစ်, ရွံရှာဖွယ်၏အဖြစ်သည်သာ၊ လက္ခဏံ - လက္ခဏာတည်း၊ တဒေတံ - ထိုအသုဘသည်၊ ဣမိနာ လက္ခဏေန-ဤအသုစိစသော လက္ခဏာအားဖြင့်၊ ကေဝလံ-ဇီဝမာနကမဖက်သက်သက်၊မတသရီရေယေဝ-အသေကောင်၌သာ၊န(ဥပဋ္ဌာတိ)-ထင်လာသည်မဟုတ်သေး၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ဒန္တဋ္ဌိက ဒဿာဝိနော-မိန်းမ၏သွားရိုးကို မြင်ရသော၊စေတိယပဗ္ဗတဝါသိ မဟာတိဿတ္ထေရဿ - စေတိယတောင်၌ နေလေ့ရှိသော မဟာတိဿထေရ်အား၊ (ဇီဝမာနက သရီရေ - အသက်ရှင်ဆဲကိုယ်၌၊ ဥပဋ္ဌာတိဝိယ-ထင်လာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊) ဟတ္ထိက္ခန္ဓဂတံ - ဆင်ကျောက်ကုန်း၌ရောက်နေသော၊ရာဇာနံ-ကို၊ ဥလ္လောကေန္တဿ-မော်ကြည့်သော၊ သံဃရက္ခိတတ္ထေရူပဋ္ဌာက သာမဏေရဿ - သံဃရက္ခိတထေရ်၏ အလုပ် အကျွေးဖြစ်သော သာမဏေအား၊ (ဇီဝမာနက သရီရေ ဥပဋ္ဌာတိဝိယစ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊) တထာ-တူ၊ ဇီဝမာနက သရီရေပိ-၌လည်း၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ထင်လာ၏၊

ရောဂိနော။ ။ရောဂါရှိသူမှာ ဝမ်းသက်ဆေး ပျို့အန်ဆေးကိုစား၍ ဝမ်းသက်ရာ ပျိုအန်ရာအခါ၌ ရောဂါပျောက်မည့်အရေးကို တွေးကာ ဝမ်းမြောက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ပဋိကူလအာရုံကို အာရုံပြုရသော်လည်း နီဝရဏကိုပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ပီတိသောမနဿ ဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ ဤသို့ ပုပ္ပဆဋ္ဌကနှင့် အာနိသံသဒဿာဝိတာကိုလည်းကောင်း, ရောဂီ၏ ဝမနဝိရေစနနှင့် နီဝရဏသန္တာပ ပဟာနကိုလည်းကောင်း စပ်ဟပ်၍ ဥပမာကို မှတ်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။"ဥပသန္တဗျာဓိ ဒုက္ခဿ, ဥဿန္ဒဗျာဓိ ဒုက္ခဿ"ဟု ၂ မျိုး ရှိ၏၊ ဝမနဝိရေစနသည် ရောဂါရှိသူ၏ နီဝရဏသန္တာပ ပဟာနနှင့် တူသောကြောင့် နဂိုရ်က ငြိမ်းအေးပြီးသော ရောဂါ မဖြစ်ထိုက်၊ ထို့ကြောင့် ဥပသန္တဟုရှိသော ပါဌ်က မကောင်း, ဥဿန္ဒဟု ရှိသောပါဌ်သာ ကောင်းသည်။

မဟာတိဿတ္ထေရ။ ။စေတိယတောင်မှ အနုရာဓမြို့သို့ ဆွမ်းခံကြွလာသော မဟာတိဿထေရ်ကို အမျိုးသီးတယောက်သည် ခင်ပွန်းသည်နှင့် ရန်ဖြစ်၍ အဝတ်တန်ဆာ ဆင်ယင်ကာဖြင့် အိမ်မှထွက်ကာ မိဘအိမ်သို့ ပြန်လာစဉ် တွေ့မြင်သောအခါ မရိုးသားသောစိတ်ဖြင့် ကျယ်စွာ ရယ်လေသည်၊ အရှင်တိဿထေရ်သည် ထိုအသံကို ကြား၍ကြည့်လိုက်သောအခါ သွားအရိုးတို့ကိုမြင်၍ အသုဘသညာ ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ဝိပဿနာ ဆက်၍ရှုလေရာ ရဟန္တာဖြစ်လေသည်၊—[ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ, သီလနိဒ္ဒေသ။]

[“တဒေတံ ဣမိနာ လက္ခဏေန နာ ကေဝလံ မတသရိရေယေဝ, ဇီဝမာနက သရီရေပိ ဥပဒ္ဒဝါတိ” သာ လိုရင်းဖြစ်၏၊ ဒန္ဓဋ္ဌိကဒဿာဝိနော စသည်တို့ကား အာတ္တင်းသွင်းထားသော ဥပမာနဝါကျတို့သာ၊] ဟိ-မှန်၊ မတသရီရံ-သူသေကောင်သည်၊ အသုဘံယထေဝ-မတင့်တယ်သကဲ့သို့၊ ဇီဝ-တူ၊ ဇီဝမာနကမို့-အသက်ရှင်ဆဲကိုယ်သည်လည်း၊ အသုဘမေဝ - မတင့်တယ်သည်သာ၊ ပန-ထို့သို့ မတင့်တယ်ပါသော်လည်း၊ တတ္ထ-ဤအသက်မွေးဆဲ ကိုယ်၌၊ အသုဘလက္ခဏံ-သည်၊ အာဂန္တုကေန-အာဂန္တုကဖြစ်သော၊ (မူလက အိမ်၌မရှိသော ဧည့်သည်ကဲ့သို့ နဂိုက ကိုယ်ခန္ဓာတွင် မပါဝင်သော၊) အလင်္ကာရေန - တန်ဆာဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ-ဖုံးကွယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ပညာယတိ-မထင်ရှား၊ လွတ်-အပြီးတည်း။ [သဂ္ဂိဟ်ဘာသာဋီကာ အသုဘအခန်း၌ ဂါထာနှင့် တကွ ပြထားပြီ။]

အသုဘကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပန-ပရိဟာရ၊ပေ၊ အံ့၊ ပထဝီကသိဏ်-ကို၊ အာဒိ ကတ္တာ-၍၊ အဋ္ဌကသညာ ပရိယောသာနာဝ-အဋ္ဌကသညာ အဆုံးရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သောရူပါဝစရပဋိနာ-ဤရူပါဝစရ အပွနာစျာန်သည်၊ (ဟောတိ) ကိ-ဖြစ်သလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ အညာပိ-အခြားသော ရူပါဝစရအပွနာသည်လည်း၊ အတ္ထိ ကိ-ရှိသေးသလော၊ လွတ်-ဤကား အမေးတည်း၊ [ဤမှနောက်၌ စာအုပ်များဝယ် မူအာမျိုးမျိုး ဖြစ်နေ၏၊ “အတ္ထိ အာနာပါနဋ္ဌာနံ ဟိ ကာယဂတာသတိဘာဝနာ စ” ဟူသော မူကိုလိုက်၍ အနက်ပေးမည်။] (အညာပိ-အခြားသော ရူပါဝစရအပွနာသည်လည်း၊) အတ္ထိ-ရှိသေး၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ အာနာပါနဋ္ဌာနမို့၊ ကိံလည်းကောင်း၊ ကာယဂတာ သတိ ဘာဝနာ စ - ကိုလည်းကောင်း၊ လွန-ဤမမှသင်္ကာပါဋိတော်၌၊ နာ ကထိတာ-ဟောတော် မမူအပ်၊ ကိဉ္စာပိ နာ ကထိတာ-အဂယ်၍ကား ဟောတော်မမူအပ်ပါပေ၊ ပန-ထို့သို့ပင်ဟောတော် မမူအပ်ပါသော်လည်း၊ ဝါယောကသိဏေ - ဝါယောကသိုဏ်းကို၊ ဂဟိတေ-တိုက်ရိုက်ယူအပ်ပြီးသော်၊ အာနာပါနဋ္ဌာနံ - ကို၊ ဂဟိတမေဝ-ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ [ဝါယောကသိုဏ်းနှင့် ထွက်သက်ဝင်သက်လေသည် သဘောတူသောကြောင့်-ဟူလို။]

စ-သည်သာမကသေး၊ ဝဏ္ဏကသိဏေသု-နီလစသော ဝဏ္ဏကသိုဏ်းတို့ကို၊ ဂဟိတေသု-ယူအပ်ပြီးကုန်လသော်၊ ကေသာဒီသု-ဆံအစရှိသည်တို့၌၊ စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနဝသေန - ဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နာ - သော၊ ကာယဂတာသတိ - ကာယဂတာ

ဝဏ္ဏကသိဏေသု၊ပေ၊ သတိ။ ။ဆံပင်၏ အညိုရောင်သည် နီလကသိုဏ်းနှင့် သဘောတူ၏၊ ဝါသော အသားအရေရောင်သည် ပီတကသိုဏ်းနှင့် သဘောတူ၏၊ အသွေးသည် လောဟိတကသိုဏ်းနှင့် သဘောတူ၏၊ မျက်လုံး၏ဖြူသော အရပ်သည်

သတိကိုလည်းကောင်း၊ ဒသသု-နှ်သော၊ အသုဘေသု-တို့ကို၊ ဂဟိတေသု-ယူအပ်ပြီးကုန်လသော်၊ ဒုတ္တိ ံသာကာရေ-၃၂-ပါးသော အဖိုအစု၌၊ ပဋိကူလမနသိကာရဏ္ဍာနဝသေနစေဝ-စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို နှလုံးသွင်းသော ဈာန်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ နဝသိဝထိကာဝဏ္ဏဏ္ဍာနဝသေနစ- ကိုးပါးသော သင်းချိုင်း၌ဖြစ်သော အဆင်းကို အာရုံပြုသော ဈာန်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ- ၉-ပါးသော သိဝထိကာ အပြားရှိသော ဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပဝတ္တာ-သော၊ ကာယဂတာသတိ- ကာယဂတာသတိကို လည်းကောင်း၊ ဂဟိတာဝ- ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗာပိ-သော၊ ရူပါဝစရပွနာ- ရူပါဝစရအပွနာသည်၊ ဝါ- ရူပါဝစရအပွနာကို၊ ဣဓ-ဤဓမ္မသင်္ဂဏီပါဋိတော်၌၊ ကထိတာဝ- ဟောတော်မူအပ်ပြီးတော့သည်သာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤတွင် ရူပါဝစရကုသိုလ်အဖွင့် အပြီးတည်း။

ရူပါဝစရကုသလကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဩဒါတကသိုဏ်းနှင့် သဘောတူ၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်၌ ဖြစ်သော နီလပီတလောဟိတဩဒါတတို့ကိုအာရုံပြု၍ ရအပ်သောဈာန်သည် ကာယဂတာသတိဘာဝနာဖြစ်ရကား နီလကသိုဏ်းစသော ဝဏ္ဏကသိုဏ်း လေးပါးကို ဤအဘိဓမ္မာ၌ တိုက်ရိုက်ယူထားသဖြင့် ကေသစသော ကာယ၌ဖြစ်သော ကာယဂတာသတိကိုလည်း ယူပြီးဖြစ်တော့သည်။

ဒသသု၊ ပေ၊ ဂဟိတာဝ။ ။သတိပဋ္ဌာန် ပါဋိတော်၌ "ကေသာ, လောမာ" စသော ၃၂-ကောဋ္ဌာသသည်လည်းကောင်း, နဝသိဝထိကာ ပဗ္ဗသည် လည်းကောင်း ပါ၏၊ အသုဘ ၁၀-ပါးကို ဤအဘိဓမ္မာပါဋိတော်၌ တိုက်ရိုက်ယူလိုက်လျှင် ပဋိကူလမနသိကာရချင်း တူသောကြောင့် ထို ဒုတ္တိ ံသာကာရကာယဂတာသတိကို လည်းကောင်း, နဝသိဝထိကာ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ကာယဂတာသတိကို လည်းကောင်း ယူပြီးဖြစ်သည်။

နဝသိဝထိကာဝဏ္ဏဏ္ဍာန။ ။သူသေကောင်တို့၏ လတ်လတ်လောလော ပစ်ရာသုသာန်ကို "သိဝထိကာ" ဟု ခေါ်၏၊ ထို သိဝထိကာ၌ရှိသော သူသေကောင်ကိုလည်း ဌာနျူပစာရအားဖြင့် "သိဝထိကာ" ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုသခ်ျိုင်း၌ "ဧကာဟမတံ ဝါ ဒွီဟမတံ ဝါ" စသည်ဖြင့် သူသေကောင် ၉-မျိုးရှိ၏၊ ထို သူသေကောင် ၉-မျိုး၏ အဆင်းကို မိမိ၏ သက်ရှိကိုယ်၌ ဥပမာပြု၍ အားထုတ်သောအခါ ဈာန်ကို ရသောကြောင့် "နဝသိဝထိကာ ဝဏ္ဏဏ္ဍာန" ဟု ခေါ်သည်၊ [နဝသု သိဝထိကာသု ဝဏ္ဏဝသေန ပဝတ္တဏ္ဍာနံ နဝသိဝထိကာဝဏ္ဏဏ္ဍာနံ၊—အနူ။]

တနည်။။ ။ဝဏ္ဏသဒ္ဒါသည် ပကာရအနက်ကိုဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ၉-ပါးသော သိဝထိကာ အလောင်းကောင်အပြားကို(မိမိ၌ ဥပမာဆောင်၍) အာရုံပြုသဖြင့် ရအပ်သောဈာန်ကို "နဝသိဝထိကာဝဏ္ဏဏ္ဍာန" ဟု ခေါ်သည်၊ "သိဝထိကပွကာရာနိ ဝါ သိဝထိကာဝဏ္ဏာနိ၊—ဋီကာ။

အရူပကုသိုလ် အဖွင့်

အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်

ဣဒါနိ- ရူပါဝစရကုသိုလ်ကို ပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အရူပါဝစရကုသလံ၊ပေ၊အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ- ထို ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ အစရှိသော စကား ရပ်၌၊ အရူပူပပတ္တိယာတိ(တတ္ထ)-၌၊ အရူပဘဝေါ- အရူပဘဝသည်၊ အရူပံ- အရူပမည်၏၊ (ဘဝဟူသော နောက်ပုဒ်ချေ၊) အရူပေ- အရူပဘဝ၌၊ ဥပပတ္တိ-ဖြစ်ရခြင်းတည်း၊ ဝါ- ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းတည်း၊ အရူပူပပတ္တိ-ခြင်း၊ တဿာ အရူပူပပတ္တိယာ- ထို အရူပဘဝ၌ ဖြစ်ရခြင်း၏၊ ဝါ- ထို အရူပဘဝဝယ် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၏၊ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိတိ-ကား၊ ဥပါယံ- ကပ်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော စျာန်ကို၊ ဟေတုံ- အကြောင်းဖြစ်သောစျာန်ကို၊ ကာရဏံ-အကြောင်း ဖြစ်သောစျာန်ကို၊ ဥပပါဒေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဝဧဒုံ- တိုးပွားစေ၏။

သဗ္ဗသောတိ- ကား၊ သဗ္ဗာကာရေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ-တနည်း၊ သဗ္ဗာသံ- အလုံးစုံကုန်သော၊ အနဝသေသာနံ- အကြွင်းအကျန် မရှိကုန်သော၊ (ရူပသညာနံ ၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော။

ဥပါယံ, ဟေတုံ, ကာရဏံ။ ။မဂ္ဂံ၏ အဖွင့်တည်း၊ မဂ္ဂံအရ ပကတိလမ်းကို ယူမည်စိုး၍"ဥပါယံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ [ရူပဈာန်တုန်းကလည်း ဤအတိုင်းဖွင့်ခဲ့၏၊]ဥပါယ သဒ္ဒါသည်"ဝိသေသန"ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟော၏၊ ထိုအနက်ကို ယူမည်စိုး၍ "ဟေတုံ"ဟုလည်းကောင်း, ဟိတ်အမျိုးမျိုးတွင် ပြုတတ်သော ဖြစ်စေတတ်သော ဇနကဟိတ်ကို ယူစေလို၍ "ကာရဏံ"ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်သည်။

သဗ္ဗသော။ ။အာကာရအနက်၌ "သော"ပစ္စည်းဟု ပြုလို၍ "သဗ္ဗာကာရေန" ဟု ဖွင့်၏၊ တနည်း-"သဗ္ဗသော"ဟူသော အဗျယဟဒ္ဒိတ်ပုဒ်နောင် နံဝိဘတ်ကြသည် ဟု ပြုလို၍"သဗ္ဗာသံ"ဟု ဖွင့်၏၊ ဤသဗ္ဗသည် သာဝသေသသဗ္ဗ မဟုတ်၊ "အနဝ သေသသဗ္ဗ"ဟု သိစေလို၍ "အနဝသေသာနံတိ အတ္ထော"ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ [သဗ္ဗသော-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်၊ (သမတိက္ကမာ၌စပ်၊) ဝါ-ကြွင်းမဲ့ ညဿံ, အလုံးစုံကုန်သော"ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

သဗ္ဗာကာရ။ ။"အလုံးစုံ အခြင်းအရာအားဖြင့် ရူပသညာကို လွန်မြောက်" ဟူရာ၌ ရုပ်ခန္ဓာရှိခြင်းကြောင့် တုတ်ကိုင်ရ, ခေါင်းကိုင်ရ, ငြင်းခုန်ရ, စသော ကြမ်းတမ်း မှုများ ဖြစ်ရ၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရုပ်တရား-ရုပ်ဟူသော ပဋိဘာဂ နိမိတ်တို့၌ လည်း ကောင်း, ထိုတရား ထိုနိမိတ်များကို အာရုံပြုသောအဘိညာဉ်နှင့် ရူပစျာန်တို့၌ လည်း ကောင်း အပြစ်ကိုမြင်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည် ရုပ်နှင့်စပ်၍ အားလုံးပင် စုံနေ သောကြောင့် "သဗ္ဗာကာရ"မည်၏၊ တနည်း-ထိုရုပ်, ထိုအဘိညာဉ်, ထိုစျာန်တို့၌ နှစ်သက်မှုကို ပယ်ခြင်း ထိုစျာန်တို့ကို အာဝဇ္ဇနသမာပဇ္ဇန စသည် မပြုလိုတော့ခြင်းကို (ရုပ်နှင့်စပ်၍ အားလုံးပင် စုံသောကြောင့်) "သဗ္ဗာကာရ"ဟု ခေါ်သည်၊-ဋီကာ။

ရူပသညာနန္တိ-ကား၊ သညာသီသေန-သညာကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ဝုတ္တရူပါ ဝစရဏ္ဌာနာနဥ္ဇေဝ-ဟောတော်မူအပ်သောရူပါဝစရစျာန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တဒါရမဏာနဥ္ဇ-ထိုရူပါဝစရစျာန်၏ အာရုံဖြစ်ဘော ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ (သမတိက္ကမာ၌ စပ်၊) ဟိ-ချဲ၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ) ရူပီ ရူပါနိ ပဿတီတိ အာဒီသု-အစရှိသောပါဋိရပ်တို့၌၊ ရူပါဝစရဏ္ဌာနံပိ-ကိုလည်း၊ရူပန္တိ-ရူပံဟူ၍၊ဝုစ္စတိ၊ [ရူပီ-ရူပစျာန်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရူပါနိ-ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို၊ ပဿတိ-ရှု၏၊] ဗဟိဒ္ဓါ၊ပေ၊ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီတိ အာဒီသု-အစရှိသော ပါဋိ ရပ်တို့၌၊ တဿ-ထိုရူပါဝစရစျာန်၏၊ အာရမဏံပိ-ကိုလည်း၊ (ရူပန္တိ ဝုစ္စတိ)၊ [ဗဟိဒ္ဓါ-၌၊ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီ-ကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်, မကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်သော၊ ရူပါနိ-ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို၊ ပဿတိ]၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ရူပစျာန်၏ ရူပဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်, ထိုရူပစျာန်၏ အာရုံ၏ လည်း ရူပဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဣမ-ဤရူပသညာနံ ဟူသောပါဋ်၌၊ (အဓိဝစနံ၌ စပ်၊) ရူပေ-ရူပစျာန်၌၊ သညာ-ဖြစ်သောသညာ တည်း၊ရူပသညာ-ရူပစျာန်၌ဖြစ်သောသညာ၊ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ဧတံ-ဤရူပသညာနံ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ သညာသီသေန-ဖြင့်၊ ရူပါဝစရဏ္ဌာနဿ-ကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ အဿ-ထိုအာရုံ၏၊ ရူပံ-ရုပ်ဟူသော၊ သညာ-အမည်

သညာသီသေန၊ပေ၊ ရမဏာနဥ္ဇ။ ။"ရူပသညနနံ သမတိက္ကမာ"ဟု ဟော တော်မူသောကြောင့် သညာကို သာလွန်သလောဟု မေးဖွယ်ရှိရကား "သညာ သီသေန"ဟု မိန့်သည်၊ သညာကို ခေါင်းတပ်၍ ပဓာနနည်းအားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း တည်း၊ ရူပစျာန်, ထိုစျာန်၏ ကသိုဏ်းအာရုံကိုလည်း လွန်ပါသည်-ဟူလို၊ သညာ သီသေနကို ဝုတ္တ၌သာ စပ်၊ "သညာကိုခေါင်းတပ်၍ ဟောတော်မူအပ်သော ရူပါဝစရ စျာန်"ဟူလို၊ "တဒါရမဏာနဥ္ဇ"ကား သညာသီသေနနှင့် မစပ်ရ။

ရူပါဝစရဏ္ဌာနံပိ ဟိ။ ။ရူပသညာနံ အရ ရူပစျာန်, ထိုစျာန်၏ အာရုံတို့ကို အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ဖွင့်ပြပြီး၍, ထိုကို ချဲ့လိုသောကြောင့် "ရူပါဝစရဏ္ဌာနံပိ ဟိ" စသည်မိန့်၊ နောက်၌ "တသ္မာ"ဟု ဖလဝါကျ ရှိသောကြောင့် "ဟိ"ကို ဟေတု ဇောတကလည်း ကြံ၏၊ ရူပီ ရူပါနိ ပဿတိဝယ် မုပီ၌ ရူပအရ ရူပစျာန်ကိုလည်း ကောင်း, ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိဝယ် ရူပအရ နီလကသိုဏ်းစသော အာရုံကိုလည်းကောင်း အဘီဘာယတနကထာတုန်းက ဖွင့်ခဲ့ပြီ။

တသ္မာ၊ပေ၊ အဓိဝစနံ။ ။"ရူပေ+သညာ ရူပသညာ"ဟု တပ္ပုရိသ်သမာသ် ပြုရာ၌"ရူပေ"အရ ရူပစျာန်ကိုရ၍, ထိုစျာန်၌ဖြစ်သော(ယှဉ်သော)သညာစေတသိက် ကို"ရူပသညာ"ဟု ဆိုထားသောကြောင့် တပ္ပုရိသ်သမာသ်ထုံးစံအတိုင်း နောက်ပုဒ်၏ အရဖြစ်သော သညာသည် ပဓာနဖြစ်၏။ ဤသို့ သညာကိုပဓာနအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော် မူရကား အပဓာနအားဖြင့် ရူပစျာန်လည်း ရသောကြောင့် "သညာသီသေန ရူပါ ဝစရဏ္ဌာနဿေတံ အဓိဝစနံ"ဟု မိန့်သည်၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ "ရူပသညာနံ-ရူပစျာန်၌ဖြစ်သော သညာတို့ကို"ဟု ပေးပါ။

သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တံ-ထိုအာရုံသည်၊ ရူပသည်ံ-ရူပသညာ မည်၏၊ အာသံ-ထို အာရုံ၏၊ ရူပံ-ရုပ်ဟူသော၊ နာမံ-အမည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဧဝံ-သို့လျှင်၊ ဧတံ-ဤရူပသညာနံဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ပထဝီကသိဏာဒိ ဧဘေဒဿ-ပထဝီကသိုဏ်းအစရှိသော အပြားရှိသော၊ တဒါရမဏာဿ-ထိုရူပါ ဝစရစျာန်၏အာရုံကိုလည်း၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ ဣတိ ဧဝဒီတဗ္ဗံ။

သမတိက္ကမာတိ-ကား၊ ဝိဇာဂါ-စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိရောဓာစ-ချုပ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ [ဤအဖွင့်ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ၊ "လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်"ဟု သဒ္ဒတ္ထပေး၊] ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကုသလဝိပါက ကြိယဝသေန-ကုသိုလ်,ဝိပါက်, ကြိယာတို့၏အပြားအားဖြင့်၊ ပဋိဃသန္နံ-နှစ်သာ၊ စျာနသမင်္ဂါတာနံ-စျာန်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဧတာသံ ရူပသညာနံ-ဤရူပစျာန်၌ဖြစ်သော သညာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့၏ လည်းကောင်း၊ ပထဝီကသိဏာဒိဝသေန-ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ အဋ္ဌန်-နှစ်သော၊ အာရမဏသမင်္ဂါတာနံ-နှစ်သော၊ ဧတေသံ ရူပသညာနံ စ-ဤကသိုဏ်း၊ ရုပ် အမည်ရှိသော အာရုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (တို့၏လည်းကောင်း၊) သဗ္ဗာကာရေန-ဖြင့်၊ ဝါ-တနည်း၊ အနဝသေသာနံ-အကြွင်းအကျန်မရှိကုန်သော၊ (ရူပသညာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊) ဝိဇာဂါစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိရောဓာစ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိဇာဂဟေတု စစဝ-စက်ဆုပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိရောဓ

နောက်နည်း။ ။နောက်နည်း၌ကား "ရုပ်ဟူသော အမည် သညာရှိသော"ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်ပြုသောကြောင့် ကသိုဏ်းရုပ်ဟူသောအာရုံကိုရသည်၊ ရူပမဿ နာမံ၌ နာမံကား သညာ၏အဖွင့်တည်း၊ သညာစေတသိက်ဟူသောအနက်ကို မယူနှင့်, နာမည်ဟူသော အနက်ကို ယူပါ-ဟူလို၊ ဤသို့ ရုပ်အမည်ရှိသော ပထဝီကသိုဏ်းရုပ် စသော အာရုံကို ရသောကြောင့် "ဧဝံ၊ ပေ၊ အဓိဝစနံ"ဟု မိန့်သည်၊ [တဒါရမဏာဿစ၌ စဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ရူပါဝစရစျာန်ကို ပေါင်း။] ဤနည်းအရ "ရူပသညာနံ-ကသိုဏ်းရုပ် အမည်ရှိသော အာရုံတို့ကို" ဟု ပေး၊ ပါဠိတော်၌ကား ထို ၂ နည်းလုံးကို ကသေသ့ ပြုပြီးလျှင် "ရူပသညာနံ-ရူပစျာန်၌ဖြစ်သော သညာ, ကသိုဏ်းရုပ် အမည်ရှိသော အာရုံတို့ကို" ဟု ပေးပါ။

ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။ဝိရာဂဖြစ်ပုံကို ထင်ရှားပြလို၍ "ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဟု တက်သည်၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ သဗ္ဗာကာရေနကို ဝိရာဂါ၌လည်းကောင်း, အနဝသေသာနံကို နိရောဓာ၌လည်းကောင်း တနည်း စပ်ပြသေး၏၊ သဗ္ဗာကာရ၏အဓိပ္ပာယ်ကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ၊ သဗ္ဗာကာရေနကို ရှေ့၌ ၂ နည်း ဖွင့်ခဲ့သောကြောင့် ဤ၌လည်း "သဗ္ဗာကာရေန, အနဝသေသာနံ ဝါ"ဟု ၂ နည်းပင်ပြသည်၊ ဝိရာဂါနိရောဓာတို့၌ သမ္မာဝိဘတ်၏ ဟိတ်အနက်ကို ပြလို၍ "ဝိရာဂဟေတု, နိရောဓဟေတု"ဟု ဖွင့်သည်၊ ရုပ်နှင့်စပ်သော သညာ၏အဖြစ်ကို မြင်နေခြင်းသည် ဝိရာဂ(ရူပသညာကိုစက်ဆုပ်ခြင်း) တည်း၊ ရုပ်နှင့်စပ်သောဆန္ဒရာဂကို ပယ်ခွာနိုင်ခြင်းသည် နိရောဓ(ရူပသညာ၏ချုပ်ခြင်း) တည်း။

ဟေတုစ-ချုပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်သည်းကောင်း၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ - အာကာသာနဉ္ဇာယတနစျာန်သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ရောက်၍၊ ဝိဟရတိ-နေနိုင်၏၊ ဟိ-မှန်၊ [ရှေးနိဿယ၌ "ဟိ-ဗျတိရိက်ကို ဆိုဦးအံ့"ဟု ဆို၏၊ ဗျတိရေကဒဋ္ဌိပင်တည်း။] သဗ္ဗသော -အားဖြင့်၊ အနတိက္ကန္တရူပသညေန-မလွန်မြောက်အပ်သေးသော ရူပသညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ-ရူပသညာကို မလွန်မြောက်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တေံ - ဤ အာကာသာနဉ္ဇာယတနစျာန်ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ပြီးစေ၍၊ ဝိဟရိတုံ-ငှါ၊ နသက္ကာ - မစွမ်းနိုင်၊ ဣတိ-မှတ်အပ်၏၊ [ကသ္မာဟု ထည့်ပြီးလျှင် "ဟိယသ္မာ- ကြောင့်၊ပေ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်"ဟု ပေး၍ ရှေဝါကျအားလုံးကို ပြန်လှည့်၍လည်းပေးပါ။]

တတ္ထ-ထို သညာသမတိက္ကမ, အာရမဏသမတိက္ကမ ၂-မျိုးတို့တွင်၊ ("အာရမဏ သမတိက္ကမံ, သညာနံယေဝ သမတိက္ကမော"တို့၌စပ်၊) ယသ္မာ, အာရမဏေ- ကသိုဏ်းအာရုံ၌၊ အဝိရတ္တဿ- ဝိရတ္တမဟုတ်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ [မတပ်နှစ်သက်သူမဟုတ်, တပ်နှစ်သက်နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊] သညာသမတိက္ကမော- သညာကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ခြင်းသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်နိုင်၊ သညာသုစ- သညာတို့ကိုလည်း၊ သမတိက္ကန္တာသု- ကောင်းစွာ လွန်မြောက်အပ်ပြီးကုန်လသော်၊ အာရမဏံ- ကသိုဏ်းအာရုံသည်၊ ဝါ-ကို၊ သမတိက္ကန္တမေဝ- ကောင်းစွာ လွန်မြောက်အပ်ပြီးတော့သည်သာ၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (သညာကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်အပ်လျှင် အာရုံကိုလည်း ကောင်းစွာ လွန်မြောက်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အာရမဏသမတိက္ကမံ-အာရုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ခြင်းကို၊ အဝတ္ဆာ-ဟောတော်မမူပဲ၊ တတ္ထ ကတမာ၊ ပေ၊သမတိက္ကမာတိ-ဟူ၍၊ ဝေံ-သို့၊ ဝိဘင်္ဂေ-စျာနဝိဘင်းပါဋ္ဌိတော်၌၊ သညာနံယေဝ- သညာတို့ကိုသာ၊ သမတိက္ကမော- ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တော- ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [တတ္ထ- ထို သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ အစရှိသော ပါဋ္ဌိရပ်၌၊ ရူပသညာ-ရူပသညာဟူသည်၊ ကတမာ-နည်း၊ ရူပါဝစရသမာပတ္တိ -သို့၊ သမာပန္နဿဝါ- ကောင်းစွာရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဥပပန္နဿဝါ- ရူပဘုံ၌ဖြစ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌမေ္မ သုခဝိဟာရိဿဝါ-မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာနေရခြင်းရှိသော ရဟန္တာ

တတ္ထ ယသ္မာ၊ ပေ၊ ဝုတ္တော။ ။"ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ"အရ၌ စျာနသညာနှင့် အာရုံ ၂-မျိုးလုံး လွန်မြောက်ပုံကိုရပါလျက် စျာနဝိဘင်းပါဋ္ဌိတော်၌ အဘယ့်ကြောင့် "သညာသမတိက္ကန္တ"ကိုသာ ဟောတော်မူပါသနည်း—ဟု မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် "တတ္ထ" စသည်ကိုမိန့်သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား-အာရုံ၌ မတပ်မက်မဟုတ် (တပ်မက်နေ) သူမှာ သညာကို မလွန်မြောက်နိုင်၊ သညာကိုလွန်မြောက်လျှင်အာရုံကိုလည်းလွန်မြောက်ပြီးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အာရုံလွန်မြောက်ပုံကို အထူးမဟောတော့ပဲ သညာလွန်မြောက်ပုံကိုသာ ဟောတော်မူပါသည်—ဟူလို။

ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊သညာ-သညာသည်၊ သဥ္ဇာနနာ- အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ သဥ္ဇာနိတတ္တံ- အမှတ်ပြု၍ သိတတ်သော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမာ- ဤသည်တို့ကို၊ ရူပသညာယော-တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊ဣမာရူပသညာယောတို့ကို၊အတိက္ကန္တော- လွန်မြောက်ပြီးသည်၊ စိတိက္ကန္တော-အထူးသဖြင့် လွန်မြောက်ပြီးသည်၊ သမတိက္ကန္တော- ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊တေန-ကြောင့်၊ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။]

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ, တော သမာပတ္တိယော- ဤ အရူပသမာပတ်တို့သို့၊ အာရမဏသမတိက္ကမေန- ရှေးရှေးစျာန်၏ အာရုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ပတ္တဗ္ဗာ-ရောက်ထိုက်ကုန်၏၊ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနိဝိယ- ပဌမစျာန် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့၊ ကေသို့ ယေဝ အာရမဏေ-တခုတည်းသော အာရုံ၌သာ၊ န (ပတ္တဗ္ဗာ)- ရောက်ထိုက်ကုန်သည် မဟုတ်၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဤ အရူပသမာပတ်တို့၏ အာရမဏ သမတိက္ကမဖြင့် ရောက်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အာရမဏသမတိက္ကမဝသေနာပိ- အာရုံကို လွန်မြောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ [ပိဖြင့် သညာသမတိက္ကမကို ပေါင်း။]အယံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ- ကို၊ (မယာ)ကတာ- ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာတိ- ကား၊ စက္ခာဒီနံ- စက္ခု အစရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထူနံ-ဝတ္ထုတို့၏လည်းကောင်း၊ရူပါဒီနံ-ရူပါရုံအစရှိကုန်သော၊အာရမဏာနဥ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ပဋိသင်္ဌနေန-ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်၊[ဝိသုဒ္ဓိမင်္ဂ၌ "ပဋိဃာတေန"ဟု ရှိ၏၊ သပ္ပဋိဃရုပ်ဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းသည်။]သမုပ္ပန္နာ-

---

သမာပန္န စသည်။ ။"တတ္ထ ကတမာ ၊ပေ၊ သမတိက္ကမာ"သည် ဈာနဝိဘင်း ပါဋိတော်တည်း၊ ထို၌ သမာပန္နဿဝါဖြင့် ကုသိုလ်ဈာန် ဝင်စားခိုက်ကိုပြ၏၊ ဥပပန္နဿဝါဖြင့် ဝိပါက်ဈာန် (ပဋိသန္ဓေ, ဘဝင်, စုတိကိစ္စတပ်ခိုက်) ကိုပြ၏၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ သုခဝိဟာရိဿဝါဖြင့် ရဟန္တာသန္တာန်ဝယ် ကြိယာရူဈာန်ကို ပြသည်။

ယသ္မာ ပန ၊ပေ၊ မဝဒိတဗ္ဗာ။ ။ဈာနဝိဘင်း ပါဋိတော်၌ သညာသမတိက္ကမကို သာ ဟောတော်မူပါလျက် အဘယ်ကြောင့် အရှင် အင္ဌကထာဆရာသည် အာရမဏသမတိက္ကမ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း အတ္ထဝဏ္ဏနာကို ပြုရပါသနည်းဟု မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် "ယသ္မာ ပန" စသည်မိန့်၊ အရူပသမာပတ်တို့သည် ရူပဈာန်တို့ကဲ့သို့ အာရုံတခု၌ ဈာန်ဆင့်ဆင့် ရနိုင်သော သမာပတ်များ မဟုတ်ကြ၊ အောက်အောက် ဈာန်၏ အာရုံကိုလွန်နိုင်မှ အထက်အထက်ဈာန်သမာပတ်ကို ရနိုင်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် အာရမဏသမတိက္ကမ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း အတ္ထဝဏ္ဏနာကို ပြုရပါသည်—ဟူလို။

ပဋိဃသညာနံ။ ။ပဋိယေန-အာရုံ ဝတ္ထုတို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်+သမုပ္ပန္နာ+သညာ ပဋိဃသညာ"ဟု ပြု၊ ပဥ္စဝတ္ထု၌ ပဥ္စာရုံတို့၏ အချင်းချင်း ပေါင်းစုံမိခြင်းကို "ထိခိုက်"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသို့ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဒွေပဥ္စဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော

ကောင်းစွာ ဖြစ်ကုန်သော၊ သညာ-သညာတို့တည်း၊ ပဋိဃသညာ-ဝတ္ထုအာရုံ ၅-ပါးစုံတို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်သော သညာတို့၊ တေ-ဤ ပဋိဃဲသညာဟူသော အမည်သည်၊ ရူပသညာဒီနံ-ရူပသညာ အစရှိသည်တို့၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ ယထာဟ- အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ တတ္ထ၊ပေ၊(အာဟ)၊[ကတ္ထ-ထို ပဋိဃဲသညာနံ အတ္ထဂ်ဗာဟူသော ပါဠိတော်ရပ်၌၊ ပဋိဃသညာ-တို့ဟူသည်၊ ကတမာ-အဘယ်တို့နည်း၊ ရူပသညာ-ရူပါရုံ၌ ဖြစ်သော သညာလည်းကောင်း၊ပေ၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ-လည်းကောင်း၊ဇ္ဈာန-ဤပဉ္စဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော သညာတို့ကို၊ ပဋိဃသညာယေဉ- ပဋိဃသညာတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊] ကုသလဝိပါကာနံ-ကုသလဝိပါက်ဖြစ်ကုန်သော၊ပဉ္စန္နံ-၅-ပါးသော ပဉ္စဝိညာဉ် သညာတို့လည်းကောင်း၊ အကုသလဝိပါကာနံ-နှ်သော၊ ပဉ္စန္နံ- ၅-ပါးသော ပဉ္စဝိညာဉ်သညာတို့လည်းကောင်း၊ဇ္ဈာတိ-သို့၊ သဗ္ဗသော-ကြွင်းမဲ့ ဥဿုံ,အလုံးစုံကုန်သော၊ [“သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ”မှ သဗ္ဗသောကို လိုက်စေသည်။] ဒသန္နံပိ-ကုန်သော၊ တာသံ ပဋိဃသညာနံ- ထို ပဉ္စဝတ္ထု ပဉ္စာရုံတို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပဉ္စဝိညာဉ်သညာတို့၏၊ ဝါ-တွဲကို၊အတ္ထဂ်မာ-ချုပ်ခြင်း သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ပဟာနာ-ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ အသမုပ္ပါဒါ- ကောင်းစွာမဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အပ္ပဝတ္တိ-မဖြစ်ခြင်းကို၊ ကတ္ဝာ-ပြု၍၊ဝါ-ပြုခြင်းကြောင့်၊ ဇ္ဈာတိ ဝုတ္တံ- ဟောတို့။

[အပ္ပဝတ္တိ ကတ္ဝာကို အကြောင်းပြု၍ စောဒနာလိုသောကြောင့် “ကာမ-ဓ္ဓေတာ” စသည်ကိုမိန့်။] စ-ဆက်၊ ဧတာ- ဤပဉ္စဝိညာဉ်သညာတို့သည်၊ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနိ- တို့သို့၊ သမာပန္နဿာပိ- ကောင်းစွာ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)လည်း၊ ဝါ-ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌) လည်း၊ ကာမံ နသန္တိ- အကယ်၍တား မရှိပါပေကုန်၊ ဟ်-မှန်၊ တသ္မိံ သမယေ-ပဌမစျာန် စသည်တို့ကို ဝင်စားထု ထိုအခါ၌၊ ပဉ္စဒ္ဒါရဝဿေန- ပဉ္စဒ္ဒါရ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စိတ္တံ-သည်၊ နုပဝတ္တတိ-မဖြစ်၊ ဧဝံ သန္တေပိ- ဤသို့ မရှိပါသော်လည်း၊ [ဤပဌမစျာန် အစရှိသည်တို့ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ပဉ္စဝိညာဉ် မရှိသည် မှန်ပါသော်လည်း၊]အညတ္ထ-အခြားသော စျာန် အခြားသောမဂ်၌၊ [စတုတ္ထစျာန်မှအခြားသောစျာန်,အနာဂ ါမိမဂ်မှအခြားသောမဂ်၌။] ပဟီနာနံ- ပယ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ သုခဒုက္ခာနံ- သုခဒုက္ခတို့ကို၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ–၌၊ (ဝစနံ)ဝိယ- ပယ်ခြင်းကို ဟောတော်မူခြင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သဏ္ဌာယ

သညာတို့ကို “ပဋိဃဲသညာ” ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုသညာတို့ကိုပင် “ရူပသညာ” စသည်ဖြင့် ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသည်။[အတ္ထဂ်မာ၊ပေ၊အသမုပ္ပါဒါတို့တွင် နောက်နောက်ပုဒ်သည် ရှေးရှေးပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ပြတည်း၊“အပ္ပဝတ္တိ ကတ္ဝာ”ကား ဥဇုကတ္တာပြတည်း။]

ဗိဠဝဓိန်- သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့ကို၊ တတိယမဂ္ဂေ-၌၊ (ဝစန်) ဝိယစ-ပယ်ခြင်းကို ဟောဝတော်မူခြင်းကဲ့သို့လည်း၊ ကောင်း၊ (တထာ–တူ၊)ဣမသ္မိံ စျာနေ-ဤ အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်၌၊ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ- အားတက်သထောကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဣမာ စျာနာ-ဤ အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ကို၊ ပသံသာဝသေန- ချီးမွမ်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ တောသံ - ဤပဋိဘသညာတို့ကို၊ ဇတ္ထ- ဤအာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်၌၊ ဝစန်- ဟောတော် မူခြင်းကို၊ [အတ္ထဂ်မ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းကို၊] ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏။

[“ချီးမွမ်းတော်မူလိုသောကြောင့် ပဋိဘသညာ အတ္ထဂ်မကို ဟောတော်မူရသည်”ဟူသော နည်းမူတပါး, “မဟောလျှင်မဖြစ်လောက်အောင် ဟောသင့်ဒသာအကြောင်း ရှိနေသောကြောင့် ဟောတော်မူရသည်”ဟူသော နည်းကို ပြလိုရှု “အထဝါ”ဟု မိန့်သည်။] အထဝါ-ကား၊ တာ- ထို ပဋိဘသညာတို့သည်၊ ရူပါဝစရံ– ရူပါဝစရစျာန်သို့၊ သမာပန္နဿ-ကောင်းစွာ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ ကိဉ္စာပိ နသန္တိ- အဏယ်၍ကား မရှိပါကုန်၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင် မရှိပါကုန်သော်လည်း၊ ပဟီနတ္တာ-ဘာဝနာဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နသန္တိ-မရှိကုန်သည်ကား၊ နာ-မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ ရူပဝိရာဂါယ-ရူပ်ကို စက်ဆုပ်ခြင်းငှါ၊ ရူပါဝစရဘာဝနာ– ရူပါဝစရဘာဝနာသည်၊ နသံဝတ္တတိ- ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ တောသံ- ဤရူပါဝစရဘာဝနာတို့၏၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ရူပါယတ္တာဝ- ရုပ်၏စပ်သော ဥစ္စာသဒၶတည်း၊ ဝါ-ရူပ်နှင့်စပ်သည်သာတည်း၊ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ အယံဘာဝနာ- ဤ အာရုပဘာဝနာသည်၊ ရူပဝိရာဂါယ-ငှါ၊ သံဝတ္တတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တာ-ထို ပဋိဃသညာတို့ကို၊ ဇတ္ထ- ဤအာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်၌၊ ပဟီနာ- ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တုံ-ငှါ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ စ-သည်သာမကသေး၊ကေဝလံ-ဆောင်ရွက် မှုတ်သားခြင်းမဖက်, သက်သက်၊ ဝတ္တုံ-ဆိုခြင်းငှါသာ၊ နာ(ဝဋ္ဋတိ)—သင့်သည်မဟုတ်သေး၊ ကဲ့သေနေဝ-စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဇဝံ-သို့၊ (ဤအာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်၌ ထိုသညာတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်ပြီဟူ၍၊) ဓာရေတုံပိ- ဆောင်ရွက်မှုတ်သားခြင်းငှါလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ- ၏။

ကိဉ္စာပိ။ ။ရူပစျာန်ကို ဝင်စားခိုက်၌လည်း ဤပဋိဃသညာတို့မရှိကြသည်မဟုတ်ပါလော, သို့ပါလျက် ဤ ပဌမအရူပစျာန်ကျမှ “ပဋိဃသညာကိုပယ်”ဟု ဟောတော်မူရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ကိဉ္စာပိစသည်ကို မိန့်သည်၊ ရူပစျာန်၌ မရှိခြင်းမှာ ပယ်ထားသောကြောင့် မရှိခြင်းမဟုတ်, ရူပစျာန်က ကသိုဏ်းကို အာရုံပြု၍ ရူပါရုံစသည်ကို အာရုံမပြုသောကြောင့် မရှိခြင်းဖြစ်သည်၊ ဤ အရူပစျာန်ကား ရုပ်ကို စက်ဆုပ်ဖို့ရာဖြစ်သော စျာန်တည်း၊ထို့ကြောင့် ဤအရူပစျာန်ကျမှ “ပဋိဃသညာတို့ကို ပယ်သည်”ဟု ဟောတော်မူရသည်-ဟူလို။

ဟိ-မှန်၊ တာသံ-ထိုပဋိသသညာတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဣတော-ဤအာကာသာ နဥာယတနသမာပတ်မှ၊ပုဗ္ဗေ-၌၊အပ္ပဟီနတ္တာယေဝ-မပယ်အပ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ပဌမဈာနံ-သို့၊ သမာပန္နဿ-ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊(ပဌမဈာန်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊)သဒ္ဒေါ-အသံကို၊ကဏ္ဏကောတိ-ဆူးငြောင့်ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တော-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ဣဓ-ဤအာကာသာ နဥာယတနဈာန်၌၊ ပဟီနတ္တာယေဝ-ပယ်အပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အရူပသမာပတ္တိနံ - တို့၏၊ အာနဥ္ဇတာ-အာနဥ္ဇတို့၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ သန္တဝိမေက္ခတာစ-ငြိမ်သက်သောဝိမောက္ခတို့၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [“ယေ တေ သန္တာဝိမောက္ခာ”စသည်ဖြင့် သန္တဝိမောက္ခအဖြစ်ကို ဟောတော်မူသည်။] [မတုန်လှုပ်ပုံကို ပြလို၍ “အာဋ္ဌာရော”စသည် မိန့်၊ ပြတ်ပြီးကို ဆက်သော ဝါကျာရမ္ဘတည်း၊ ရှေးနိဿယ၌ “ဟိ သစ္စံ”ဟုဆို၏။] စ-ဆက်၊ကာဋ္ဌာမော-ကာဋ္ဌာမအနွယ်ဖြစ်သော၊ အာဋ္ဌာရော - အာဋ္ဌာရ ရသေ့သည်၊ အာရုပ္ပ သမာ ပန္နော - အရူပသမာပတ်သို့ ကောင်းစွာရောက်သည်၊ (သမာနော-ဖြစ်စဉ်၊) ပဥ္ဇမတ္တာနိ-ငါးလီ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ သကဋ္ဌသတာနိ-လှည်းအရာ တို့ကို၊ (တနည်း) ပဥ္ဇမတ္တာနိ သကဋ္ဌသတာနိ - ငါးရာသော လှည်းတို့ကို၊ နိဿာယ နိဿာယ - မှီ၍မှီ၍၊ (အနီးအပါး၌ ကပ်၍ ကပ်၍၊) အတိက္ကန္တာန်-(တကျွီကျွီ မြည်လျက်) လွန်သွားသည်တို့ကို၊ နေဝ အဒ္ဒသ-မြင်လည်း မမြင် လိုက်၊ သဒ္ဒံ-လှည်းတို့၏ အသံကို၊ န အဿောသိ-ကြားလည်း မကြားလိုက်၊ ဣတိ-သို့၊(ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊) [သုတ်မဟာဝါ, မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-အနက် မရှိ။

နာနတ္တ သညာနံ အမနသိကာရာတီ - ကား၊ နာနတ္တေ - အထူးထူးသော သဘောရှိသော၊ ဂေါစရေ-အာရုံ၌၊ ပဝတ္တာနံ-နှ်သော၊ သညာနံ-တို့ကို၊ ဝါ-တနည်း၊ နာနတ္တာနံ-အထူးထူးသော သဘောရှိကုန်သော၊ သညာနံ-တို့ကို၊ (အမနသိကာရာ၌ စပ်၊)ဟိ-ချဲ၊ယသ္မာ, [တောကို နောက်၌လာမည့်“သညာ” ပုဒ်ကျမှ တွဲပေး၊] တတ္ထကတမာ၊ပေ၊ သညာယောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝိဘင်္ဂေ-ဈာနဝိဘင်းပါဋ္ဌိတော်၌၊ ဝိဘဇိတွာ-ဝေဖန်တော်မူ၍၊ ဝုတ္တာ-နှ်သော၊ ဣဓ-ဤ နာနတ္တသညာနံဟူသောပါဋ္ဌ၌၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ဣဓ - ဤဈာန်၌”ဟု ပေး သည်၊] အဓိပ္ပေတာ - အလိုရှိအပ်ကုန်သော၊ အသမာပန္နဿ - သမာပတ်သို့ ကောင်းစွာမရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊မနောဓာတု၊ပေ၊သင်္ဂဟိတာ-မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်သော၊[“ပဋိသသညာနံ”ဟူသော ပါဋ္ဌိဖြင့် ပဥ္ဇဝိညာဉ်သညာတို့ကို ယူပြီးဖြစ်သည်။] တောသညာ - ဤသညာ တို့သည်၊ ရူပသဒ္ဒါဒိဘေဒေ - ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ နာနတ္တေ-အထူးထူးသော သဘောရှိသော၊ နာနာသဘာဝေ-အထူးထူးသော

သဘောရှိသော၊ [နာနတ္တေကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဂေါစရေ-၌၊ ပဝတ္တန္တိ-နှ်၏၊ ("တသ္မာ, နာနတ္တသညာတိ-တို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ"ဟု နောက်၌ လှမ်းစပ်၊) [တတ္ထ-ထိုနာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာဟူသော ပါဌ်ရပ်၌၊ နာနတ္တသညာ-နာနတ္တ သညာတို့ဟူသည်၊ ကတမာ-တို့နည်း၊ အသမာပန္နဿ-သမာပတ်သို့ ကောင်းစွာမရောက်သော၊ မနောဓာတု သမဂ်ိဿဝါ-မနောဓာတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သော်လည်းကောင်း၊ မနောဝိညာဏဓာတု သမဂ်ိဿဝါ - မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ သညာ, သဉ္ဇာနနာ, သဉ္ဇာနိတတ္တံ(အတ္ထိ)၊ ဣမာ-ဤတရားတို့ကို၊ နာနတ္တသညာယော - နာနတ္တသညာတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။]

စ-ကား၊("နာနတ္တေ ဂေါစရေ ပဝတ္တာနံ သညာနံ"၏ အကျယ်မှတပါး, "နာနတ္တာနံ ဝါ သညာနံ"၏အကျယ်ကား၊) ယသ္မာ,အဌ-နှ်သော၊ (ကာမာဝစရ ကုသလသညာ-ကာမာဝစရ ကုသိုလ်သညာတို့လည်းကောင်း၊ ဒွါဒသ-နှ်သော၊အကုသလသညာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဧကာဒသ-နှ်သော၊ ကာမာဝစရ ကုသလဝိပါကသညာ-တို့လည်းကောင်း၊ဒွေ-နှ်သော၊အကုသလဝိပါကသညာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဧကာဒသ-နှ်သော၊ ကာမာဝစရကြိယသညာ-တို့လည်းကောင်း၊ဣတိဝေံ-သို့၊စတုစတ္တာလီသံပိ-၄၄ပါးလည်းဖြစ်သော၊တောသညာ-ဤသညာတို့သည်၊ [ပဋိဃသညာ ၁၀-ပါးကိုနုတ်၍, ကျန်ကာမစိတ် ၄၄-ပါးနှင့် ယှဉ်သော သညာတို့ကို ဆိုသည်။]နာနတ္တာ - အထူးထူးသော သဘောရှိကုန်၏၊ နာနာသဘာဝါ - အထူးထူးသော သဘောရှိကုန်၏၊ [နာနတ္တာကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ အတ္တသဒ္ဓါသည် သဘာဝ အနက်ဟော-ဟူလို။] အညမညံ-အချင်းချင်း၊ အသဒိသာ - မတူကုန်၊ [နာနာသဘာဝါကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] တသ္မာ, နာနတ္တသညာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

သဗ္ဗသော-အလုံးစုံအားဖြင့်၊ ဝါ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ["သဗ္ဗသော ရှုပသညာနံ"မှ သဗ္ဗသောကို လိုက်စေသည်။] တာသံ နာနတ္တသညာနံ - ထိုအထူးထူးသော သဘောရှိသော အာရုံ၌ဖြစ်သော ၄၄-ပါးသောကာမာဝစရ

နာနတ္တ သညာနံ။ ။နာနတ္တေ-အထူးထူးသော သဘောရှိသော အာရုံ၌၊ (ရှုပသညာ,ပဋိဃသညာကဲ့သို့ အာရုံတမျိုးစီမဟုတ်ပဲ ကသိုဏ်းရုပ်အာရုံ, ရှုပ သဒ္ဓ စသော အာရုံ, အခြားအခြားအာရုံ, အမျိုးစုံ၌)+ဘဝါ+သညာ နာနတ္တသညာ၊ (တနည်း) နာနတ္တာ+သညာ နာနတ္တသညာ — မဟာကုသိုလ်၌ ယှဉ်သောသညာ, အကုသိုလ်၌ ယှဉ်သော သညာစသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး သဘောရှိသောသညာတို့-ဟူလို။ [ထိုနာနတ္တသညာသည် သမာပတ် ဝင်စားခိုက်၌ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် "အသမာပန္နဿ"ဟု ဆိုသည်။]

သည်ာတို့ကို၊ ၀၊-အထူးထူးသော သဘောရှိသော ၄၄ ပါးသော ကာမာဝစရသည်ာတို့ကို၊ အမနသိကာရာ-နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်၊ အနာဝဇ္ဇနာ-မဆင်ခြင်ခြင်းကြောင့်၊ အသမန္နာဟာရာ - ကောင်းစွာ မဆောင်ခြင်းကြောင့်၊ အပစ္စဝေက္ခဏာ-မဆင်ခြင်ခြင်းကြောင့်၊ (ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ-၌ စပ်၊) ယသ္မာ, တာ-ထို ၄၄ ပါးသော ကာမာဝစရသည်ာတို့ကို၊ နာဝဇ္ဇတိ-(အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်) မဆင်ခြင်၊ နမနသိကရောတိ-စိတ်၌ မပြု၊ ၀၊-နှလုံးမသွင်း၊ နပစ္စဝေက္ခတိ-(ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့်) မဆင်ခြင်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [တသ္မာဖြင့် အမနသိကာရာ၌ သ္မာဝိဘတ်၏ ကာရိယ "အာ" ဟု သိစေသည်။]

[ရူပသည်ာတို့ကို "သမတိက္ကမာ" ဟုလည်းကောင်း, ပဋိဃသည်ာတို့ကို "အတ္ထင်္ဂမာ" ဟု လည်းကောင်း ဟောတော်မူရခြင်း, နာနတ္တသည်ာတို့ကို "အမနသိကာရာ" ဟု ဟောတော်မူရခြင်း၏အကြောင်းကို ပြလို၍ "ယသ္မာ စေတ္ထ" စသည်မိန့်၊] စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ ဤ ၃ မျိုးသော သည်ာတို့တွင်၊ ပုရိမာ-ရှေဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပသည်ာ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဋိဃသည်ာစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣမိနာ စျာနေန-ဤအာကာသာနဥ္ဇာယတနစျာန်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တေ-ဖြစ်ရသော၊ ဘဝေပိ-အရူပဘဝ၌သော်မူလည်း နဝိဇ္ဇန္တိ-မရှိကုန်တုံသေး၏၊ [ဂရဟာဝါကျ၊] တသ္မိံ ဘဝေ-ထိုအရူပဘဝ၌၊ ဣမံ စျာနံ - ဤအာကာသာနဥ္ဇာယတနစျာန်သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ရောက်၍၊ ဝိဟရဏကာလေ - နေရာအခါ၌၊ ပဂေဝ ((ဝိဇ္ဇန္တိ)-အဘယ်မှာ ရှိကုန်တော့အံ့နည်း၊ (တနည်း) ပဂေဝ-ရှေးဦးမထွ, အစကပင်၊ နဝိဇ္ဇန္တိ-မရှိကုန်၊ [သမ္ဘာဝနာဝါကျ၊] တသ္မာ, တာသံ-ထိုရူပသည်ာ, ပဋိဃာသည်ာတို့၏၊ (အဘာဝေါ၌ စပ်၊) သမတိက္ကမာ အတ္ထင်္ဂမာတိ-ဟူသော၊ ဒွေဓာပိ-၂ ပါးအပြားအားဖြင့်လည်း၊ အဘာဝေါယေဝ-မရှိခြင်းကိုသာ၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [အရူပဘုံ၌ မရှိခြင်းကို ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ နာနတ္တသည်ာသု-တို့တွင်၊ (သတ္တဝီသတိသည်ာ၌ စပ်၊) ယသ္မာ, အဌ-ကုန်သော၊ ကာမာဝစရကုသလသည်ာ-တို့လည်းကောင်း၊ နဝ-နှ်သော၊ ကြိယသည်ာ - ကာမာဝစရကြိယသည်ာတို့လည်းကောင်း၊ ဒသ-ကုန်သော၊ အကုသလသည်ာ - တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သတ္တဝီသတိ-သော၊ ဣမာသည်ာ-တို့သည်၊ ဣမိနာစျာနေန-ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တေ-သော၊ ဘဝေ-၌၊ ဝိဇ္ဇန္တိ-ရှိကုန်သေး၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ရှိကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တာသံ-ထိုနာနတ္တသည်ာတို့ကို၊ အမနသိကာရာ-ကြောင့်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ (ကသ္မာ, ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ), တတြာပိ-ထိုအရူပဘုံ၌လည်း၊ ဣမံ စျာနံ-ဤအာကာသာနဥ္ဇာယတနစျာန်သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-၍၊ (စျာန်ဝင်စား၍၊) ဝိဟရန္တော-နေသောပုဂ္ဂိုလ်

သည်၊ တာသံ-ထို ၂၇ ပါးသော နာနတ္တသညာတို့ကို၊ (အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော ၂၇ ပါးသော နာနတ္တသညာတို့ကို၊) အမနသိကာရာယေဝ-ကြောင့်သာလျှင်၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ, ဝိဟရတိ-နိုင်၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ တာ-ထို ၂၇ပါးသော နာနတ္တသညာတို့ကို၊မနသိကရောန္တော-နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသမာပန္နော-သမာပတ်သို့ ကောင်းစွာရောက်သူ မဟုတ်သည်၊ဈာန်ဝင်စားသူမဟုတ်သည်၊) ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တာသံ-တို့ကို၊ အမနသိကာရာတိ-တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။)

စ-ဆက်၊ သခေ်ပတော - အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ တ္ထေ - ဤရူပသညာနံ သမတိက္ကမာစသော ၃ ပုဒ်တို့တွင်၊ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာတိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗရူပါဝစရမ်မာနံ-တို့ကို၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပဋိဃသညာနံ၊ပေ၊ အမနသိကာရာတိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗေသံ-နှ်သော၊ ကာမာဝစရစိတ္တစေတသိကာနဥ္စ-တို့ကိုလည်း၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အမနသိကာရောစ-နှလုံးမသွင်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပန္နရသန္နံ-ကုန်သော၊ ရူပသညာနံ-တို့ကို၊ သမတိက္ကမေန-ကောင်းစွာ လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကောင်းစွာ လွန်ခြင်းကိုပြသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဒသန္နံ, ပဋိဃသညာနံ-တို့၏၊ အတ္ထင်္ဂမေန-ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကိုပြသော ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာပုဒ်လည်းကောင်း၊ စတုစတ္တာလီသာယ - သော၊ နာနတ္တသညာနံ-တို့ကို၊ အမနသိကာရေန-နှလုံးမသွင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ဝါ-နှလုံးမသွင်းခြင်းကိုပြသော နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊တီဟိ-နှ်သော၊ပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊အာကာသာနဥ္စာယတနသမာပတ္တိယာ-၏၊ဝဏ္ဏံ-ဂူဏ်ကို၊ကထေသိ-ဟောတော်မူပြီ။

ကိံ ကာရဏာ-အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊(တီဟိ-နှ်သော၊ပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အာကာသာနဥ္စာယတန သမာပတ္တိယာ-၏၊ ဝဏ္ဏံ-ကို၊ ကထေသိ-နည်း၊) ဣတိ စေ-ဤသို့မေးအံ့၊သောတူနံ-တရားနာကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို၊(ပလောဘန ၌ စပ်၊) ဝါ-တို့၏၊(ဥဿာဟ၌စပ်၊) ဥဿာဟဇနနတ္ထဥ္စေဝ-အားတက်သရောကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ပလောဘနတ္ထဥ္စ- ဖြားယောင်းခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ (တီဟိ ပဒေဟိ၊ပေ၊ ကထေသိ-ပြီ၊) [ကိံ ကာရဏာ ဟု အကြောင်းကိုမေးသော်လည်း အကျိုးကိုဖြေလိုက်လျှင် ထိုအကျိုးသည်ပင် ဟောခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်နိုင်၏၊] ဟိ-ချဲ၊ကေစိ-နှ်သော၊အပဏ္ဍိတာ-ပညာရှိ မဟုတ်သူတို့သည်၊ သစေဝဒေယျုံ၊အကယ်၍ ပြောဆိုကုန်အံ့၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ ပြောဆိုကုန်ရာသနည်း၊)သတ္ထာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာကာသာနဥ္စာယတန

သမာပတ္တိ-ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေထ - ဖြစ်စေကြကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-၏၊ နိဗ္ဗတ္တိတာယ- ဖြစ်စေအပ်သော၊ တောယ- ဤ အာကာသာနဥ္စာယတန သမာပတ်၏၊ အတ္ထော- အကျိုးသည်၊ ကောနုခေါ- အဘယ်နည်း၊ အာနိသံသော- အာနိသင်သည်၊ ကော-နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ ဝဒေယျုံ-နှ်အံ့၊)[အတ္ထောကို အာနိသံသောဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဤ အာနိသံသော၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊]တေ- ထို အပဏ္ဍိတတို့သည်၊ ဝေံ-သို့၊ ဝတ္တုံ-ပြောဆိုခြင်းငှါ၊ ဝါ-ပြောဆိုခွင့်ကို၊ မာ လဘန္တု- မရပါစေကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ- ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ သမာပတ္တိယာ- အာကာသာနဥ္စာယတနသမာပတ်၏၊ ဝဏ္ဏံ-ကို၊ ကထေသိ- ဟောတော်မူပြီ၊ ဟိ- မှန်၊ နေသံ- ထို အပဏ္ဍိတတို့၏၊ တံ-ထိုဂုဏ်ကို၊ သုတွာ-ကြားရ၍၊ ဝေံ- ဤသို့သော အကြံသည်၊ ဘဝိဿတီ-လတ္တံ့၊(ကိံ)၊ အယံ သမာပတ္တိ- ဤ အာကာသာနဥ္စာယတန သမာပတ်သည်၊ ဝေံ သန္တာကိရ-ဤသို့ ငြိမ်သက်သတတ်၊ ဝေံ ပဏီတာ (ကိရ)-ဤသို့ မှန်မြတ်သတတ်၊ နံ- ထို အာကာသာနဥ္စာယတန သမာပတ်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေဿာမ-ဖြစ်စေကြကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့သောအကြံသည်၊ (ဘဝိဿတိ)၊ အထ-အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ အဿာ-ထို အာကာသာနဥ္စာယတန သမာပတ်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တနတ္ထာယ- ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဥဿာဟံ- အားတက်သရောကို၊ ကရိဿန္တိ-ပြုကြကုန်လတ္တံ့။ ["ကရိဿန္တိတိ"ဟု ဣတိရှိသည်ကားမကောင်း။]

စ-ကား၊(ဥဿာဟဇနနတ္ထ၏အကျယ်မှတပါး, ပလောဘနတ္ထ၏ အကျယ်ကား၊)နေသံ-ထိုအပဏ္ဍိတတို့ကို၊ပလောဘနတ္ထံပိ-ဖြားယောင်းခြင်း အကျိုးငှါလည်း၊ ဧတိဿာ- ဤ အာကာသာနဥ္စာယတန သမာပတ်၏၊ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ၊ (ကောဝိယ- အဘယ်သူ ကဲ့သို့နည်း၊) ဝိသကဏ္ဍက ဝါဏိဇောဝိယ- ဝိသကဏ္ဍကကုန်သည် ကဲ့သို့တည်း၊ ဂုဋ္ဌဝါဏိဇော- တင်လဲ ကုန်သည်ကို၊ ဝိသကဏ္ဍကဝါဏိဇောနာမ-ဝိသကဏ္ဍကဝါဏိဇမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ကိရ-ချဲ၊

ဂုဋ္ဌ၊ပေ၊သက္ကရာဒိနိ။ ။ဂုဋ္ဌောစ ဖာဏိတံ ခဏ္ဍော, မစ္ဆဏ္ဍီ သက္ကရာ ဣတိ၊ဣမေ ဥစ္ဆု ဝိကာရာထ, ဂုဋ္ဌသို့ ဝိသကဏ္ဍကံ၊ (၄၆၂)အဘိဓာန်၊ ထို၏ နိဿယသစ်၌— "ဂုဋ္ဌ—ကြံသကာခဲ၊ ဝါ-ထန်းလျက်၊ ဖာဏိတံ-တင်လဲရည်၊ခဏ္ဍ—သကြားနီ၊(သကြားရိုင်း၊)မစ္ဆဏ္ဍီ—သကာ, မှန်ရောင်သကြားခဲ၊ (ငါးဥကဲ့သို့ စု၍နေသော သကြားဖြူခဲ၊) သက္ကရာ-သကြားဖြူ (သကြားမှုန့်၊) ဣတိ ဣမေ—ဤသည်တို့ကား၊ ဥစ္ဆုဝိကာရာ-ကြံအထူးတို့တည်း၊ အထ-ကား၊ ဝိသကဏ္ဍကံ-ဝိသကဏ္ဍကသဒ္ဒါသည်၊ ဂုဋ္ဌသို့-တင်လဲခဲ၌ ဖြစ်၏"ဟု အနက်ပေးတော်မူ၏။

ဋီကာ။ ။တတ္ထ ဂုဋ္ဌောနာမ ဥစ္ဆုရသံ ပစိတွာ စုဏ္ဏာဒီဟိ မိဿေတွာ သမ္ပိဏ္ဍနေန ပိဏ္ဍီဘူတံ၊ ဖာဏိတံ အပိဏ္ဍိတံ ဒြဝီဘူတံ၊ (အရည်ဖြစ်၍ ဖြစ်၏၊) ခဏ္ဍံ ဘိဇ္ဇနက္ခမံ၊ (ငါးဥကလေးများကဲ့သို့ ခွဲ၍ရနိုင်သည်၊) သက္ကရာနာမ ဖလိကသဒိသာ၊ သက္ကရာဒိနိတိ

သော-ထို တင်လဲကုန်သည်သည်၊ ဂိုင္ဇဖါဏိတ ခဏ္ဍ သက္ကရာဒီနိ- ကြံသကာခဲ, တင်လဲရည်, သကြားနီ, သကြားမှုန့် အစရှိသည်တို့ကို၊ (အာဒိဖြင့် မစ္ဆဏ္ဍီမည်သော မှန်ရောင်သကြားခဲကို ယူ၊) သကဋ္ဌေန- ဖြင့်၊ အာဒါယ- ၍၊ ပစ္စန္တ ဂါမံ- မဇ္ဈိမဒေသ၏ အစွန်အဖျားဖြစ်သော ရွာသို့၊ ဂန္ဓာ- ၍၊ ဝိသကဏ္ဍကံ ဂဏ္ဍထ ဝိသကဏ္ဍကံ ဂဏ္ဍထာတိ- ဟူ၍၊ ဝါ- ဝိသကဏ္ဍကကို ယူလှည့်ကြ, ဝိသကဏ္ဍကကို ယူလှည့်ကြဟူ၍၊ ဥဂ္ဂေါသေသိ- ကြွေးကြော်ပြီ၊ ဝါ-ကြွေးကြော်၍ ဈေးရောင်းပြီ၊ တံ-ထိုဈေးရောင်းသံကို၊ သုတ္ဒာ-ကြားရ၍၊ ဂါမိကာ-ကျေးရွာသားတို့သည်၊ ဝိသံနာမ- အဆိပ်မည်သည်၊ ကက္ခဋ္ဌံ- ကြမ်းတမ်း၏၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ နံ-ထိုအဆိပ်ကို၊ ခါဒတိ-ခဲစား၏၊ သော-သည်၊ မရတိ-သေ၏၊ ကဏ္ဍကောပိ- ဆူးသည်လည်း၊ ဝိဇ္ဈိတ္ဒာ- ထိုးဖောက်၍၊ ဝါ-စူး၍၊ မာရေတိ-သေစေတတ်၏၊ ဥဘောပိ- ၂-မျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ- ဤအဆိပ်, ဆူးတို့သည်၊ ကက္ခဋ္ဌာ- ကြမ်းတမ်းကုန်၏၊ ဧတ္ထ- ဤအဆိပ် ဆူးတို့၌၊ အာနိသံသော- အာနိသင်သည်၊ ကော-နည်း၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ ဂေဟဒ္ဒါရာနိ-အိမ်တံခါးတို့ကို၊ ထကေသုံ-ပိတ်ကြကုန်ပြီ၊ ဒါရကေစ-ကလေးတို့ကိုလည်း၊ ပလာပေသုံ-ပြေးစေကြကုန်ပြီ၊ တံ-ထိုအခြင်းအရာကို၊ ဒိသ္ဒာ-မြင်၍၊ ဝါဏိဇော-သည်၊ ဣမေ ဂါမိကာ-တို့သည်၊ အဝေါဟာရ ကုသလာ- အခေါ်အပေါ်၌ မကျွမ်းကျင်ကြကုန်၊ ဟန္ဒ-ယခု၊ နေ- ထို ကျေးရွာသားတို့ကို၊ ဥပါယေန-ဥပါယ်တမြည်ဖြင့်၊ ဂဏ္ဍာပေမိ-ဝယ်ယူစေရတော့အံ့၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ အတိမဓုရံ-အလွန် ချိမြိန်ကောင်းမြတ်သော အရသာကို၊ ဂဏ္ဍထ-ယူလှည့်ကြကုန်၊ အတိသာဒုံ- အလွန်သာယာအပ်သော အရသာကို၊ ဂဏ္ဍထ၊ ဂုဋ္ဌံ- တင်လဲခဲကို၊ (ဂဏ္ဍထ)၊ ဖာဏိတံ- တင်လဲရည်ကို၊ (ဂဏ္ဍထ)၊ သက္ကရံ- သကြားမှုန့်ကို၊ (ဂဏ္ဍထ)၊ သမဂ္ဃံ- အနည်းငယ်သောအဖိုးဖြင့်၊ (အဖိုးချိုချိုဖြင့်၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ် ရနိုင်၏၊ (ရနိုင်တယ်ဗျို့)၊ [သမဂ္ဃံ၌ သံသည် အပွအနက်ဟော၊ ဒုတိယာဝိဘတ်၊ ကြိယာဝိသေသန၊] ကူဋ္ဌမာသက ကူဋ္ဌကဟာပဏာဒီဟိပိ- မမှန်သော

အာဒိသဒ္ဒေန မစ္ဆဏ္ဍိကာဒီနံ သင်္ဂဟော....ဝိသကဏ္ဍကောတိ ဂုဋ္ဌဿ ဝါဏိဇ္ဇသမညာ၊ ကြံအထူးကို ကုန်သည်တို့က "ဝိသကဏ္ဍက"ဟု ခေါ်ကြသတတ်။ (မူလပဏ္ဏာသ, အာကခေ်ယျသုတ်ဋီကာ၊ အကျယ်ကို ကျေးဇူးရှင်အဘယာရာမဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယသစ်၌ ရှုပါ။]

သက္ကရာ သက္ခရာ။ ။ခဏ္ဍမည်သော သကြားရိုင်းမှ အညစ်ကိုထုတ်၍ ကောင်းစွာပြုလုပ်အပ်သောကြောင့် မှန်ရောင်သကြားအဖြူကို "သက္ကရာ"ဟုခေါ်ရကား "သမ္မာ+ကရီယတေတိ သက္ကရာ"ဟု ကြံသင့်၏၊ အဘိဓာနပွဒီပိကာ၌ "ခရဏံ ထဒ္ဓံ-(ပြုတ်ရှပ်ရှပ်နေသောကြောင့်)ကြမ်းခြင်း၊ ခရံ-ခြင်း၊ သဟ+ခရေန ဝတ္တတီ သက္ခရာ"ဟုပြု၏၊ ထို့ကြောင့် ပြခဲ့သော သကြားမှုန့်ကိုပင် ဤ ၂-ပုဒ်လုံးက ဟောနိုင်သောကြောင့် "၂-ပုဒ်လုံး အသင့်"ဟု ယူကြသည်။

ပဲစေ့, မမှန်သော ကျပ်အသပြာ အစရှိသည်တို့ဖြင့် သော်မှလည်း၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ် ရနိုင်၏၊ ဗ္ဗတိ-သို့၊ ဥဂ္ဆေါသေသိ-ကြွေးကြော်ပြီ၊ တံ-ထို ဈေးရောင်းသံကို၊ သုတ္ဒာ, ဂါမိကာ- တို့သည်၊ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာ- ရှင်လန်း, အပြားအားဖြင့် ရှင်လန်းကုန်သည်၊ ဝါ-အလွန် ရှင်လန်းကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဒာ) နိဂ္ဂန္ဆာ- ထွက်လာ၍၊ ဗဟုမို- များစွာလည်းဖြစ်သော၊ မူလံ- အဖိုးကို၊ ဒတ္ဒာ-ပေး၍၊ ဂဟေသုံ- ဝယ်ယူကြကုန်ပြီ။ [ကူဋ္ဌ သဒ္ဒါသည် "တုလာကူဋ္ဌ"စသော ပုဒ်၌ကဲ့သို့ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော မမှန်သောအရာကို ဟော၏။]

တတ္ထ- ထို ဥပမာစကားရပ်၌၊ [ဥဂ္ဆေါသနံ စသည်၌စပ်၊ ရှေးနိဿယ၌ "သြပမှသံသန္ဒနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ" ဟု ထည့်စပ်သည်၊] ဝါဏိဇ္ဇဿ-၏၊ ဝိသကဏ္ဍကံ ဂဏ္ဍထာတိ- ဟူ၍၊ ဥဂ္ဆေါသနံ- ကြွေးကြော်ခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ- ကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊)ဘဂဝတော- ၏၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတန သမာပတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တေထာတိ-ဟူသော၊ ဝစနံ- စကားတော်ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ဥဘော၊ပေ၊ အာနိသံသောတိ- ဟူ၍၊ ဂါမိကာနံ-တို့၏၊စိန္တနံ-ကြံခြင်းကို၊(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)ဝိယ၊ (တထာ)ဘဂဝါ-သည်၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ-ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေထ-န်လော၊ ဗ္ဗတိ-သို့၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ တ္ထေ-ဤ အာကာသာနဉ္ဇာယတနသမာပတ်၌၊အာနိသံသော-သည်၊ ကော- နည်း၊ အဿာ- ဤ အာကာသာနဉ္ဇာယတန သမာပတ်၏၊ (ယောဇနာ၌"အဿ"ဟု ရှိ၏၊)ဂုဏံ-ဂုဏ်ကို၊ နဇာနာမ- မသိရကုန်၊ ဗ္ဗတိ-သို့၊ သောတူနံ- တရားနာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏၊ စိန္တနံ-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အဿ ဝါဏိဇ္ဇဿ- ၏၊ အတိမဓုရံ ဂဏ္ဍထာတိ အာဒိဝစနံ-အစရှိသောစကားကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)ဝိယ၊ (တထာ)ဘဂဝတော-၏၊ ရူပသညာသမတိက္ကမနာဒိကံ-ရူပသညာကို လွန်မြောက်ခြင်းအစရှိသော၊ အာနိသံသပကာသနံ-အကျိုးအာနိသင်ကိုပြကြောင်းစကားကို၊(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဗဟုမို-များစွာလည်းဖြစ်သော၊ မူလံ-အဖိုးကို၊ ဒတ္ဒာ, ဂါမိကာ-တို့သည်၊ ဂုဋ္ဌံ-ကို၊ (ဂဏ္ဍန္တိ)ဝိယ-ကဲ့သို့၊(တထာ)၊ တေ- ထို တရားနာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ဗ္ဗဒံ- ဤ အာနိသံသပကာသနစကားကို၊ သုတ္ဒာ- ကြားရ၍၊ ဗ္ဗမိနာ အာနိသံသေန- ဖြင့်၊ ပလောဘိတစိတ္တာ- ဖြားယောင်းအပ်သောစိတ် ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဒာ)၊ မဟန္တံပိ- ကြီးစွာလည်းဖြစ်သော၊ ဥဿာဟံ- အားတက်သရောကို၊ ဆတ္ဒာ, ဗ္ဗမံ သမာပတ္တိံ-ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေဿန္တိ- ဖြစ်စေကုန်လတ္တံ့၊ (အကျိုးရပုံတည်း၊) ဗ္ဗတိ-သို့၊ ဝါ-ဤ ဆိုအပ်ပြီ၊သောနည်းဖြင့်၊ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ-ငှါလည်းကောင်း၊ ပလောဘနတ္ထဥ- ငှါလည်းကောင်း၊ ကထေသိ- ပြီ။

[အာကာ၊ပေ၊ဆဟဂတန္တိ တ္ထေ-ဟူသော ဤပါဋ္ဌ၌၊(အဝယဝတ္ထော-အစိတ်ဖြစ်သောအနက်ကို- ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အဿ- ထို ကောင်းကင်ပညတ်၏၊ အန္တော-ဖြစ်ခြင်း,ပျက်ခြင်းဟူသောအပိုင်းအခြားသည်၊ နမရှိ၊ ဗ္ဗတိ-ကြောင့်၊

(တံ- ထိုကောင်းကင်ပညတ်သည်၊) အနန္တံ- အနန္တမည်၏၊ အနန္တံ- ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိသော၊ အာကာသံ- ကောင်းကင်ပညတ်တည်း၊ အာကာသာနန္တံ-ညတ်၊ အာကာသာနန္တမေဝ- အာကာသနန္တသည်ပင်၊ အာကာသာနဉ္ဇံ-အာကာသာနဉ္ဇမည်၏၊ တံ အာကာသာနဉ္ဇံ-ထိုဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်သည်၊ ဒေဝါနံ-တို့၏၊ (အာယတနံ-တည်ရာဖြစ်သော နတ်စင် နတ်ကွန်းသည်၊) ဒေဝါယတနံ-ဒေဝါယတနမည်သည်၊ (ဟောတိ) ဣဝ- ကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ) သသမ္ပယုတ္တဓမ္မဿ- သမ္ပယုတ်တရားနှင့် တကွဖြစ်သော၊ (ယှဉ်ဘက် စိတ်စေတသိက်နှင့် တကွဖြစ်သော၊) အဿ ဈာနဿ-၏၊ (ဥပေက္ခာ ကေဂ္ဂတာဟူသော ဤဈာန်၏၊) အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန- တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ အာယတနံ-အာယတနမည်၏၊ ဣတိ-ဤအနက်ကြောင့်၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ-မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဝါ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ အာကာသာနဉ္ဇ-အာကာသာနဉ္ဇလည်း ဟုတ်၏၊ တံ-ထိုအာကာသာနဉ္ဇဟူသည်၊ အာယတနဉ္ဇဉ္ဇ-သသမ္ပယုတ္တဈာန်၏ တည်ရာလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ဤ ကမ္မဓာရည်းသမာသ် ဝစနတ္ထကြောင့်၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ-မည်၏၊ တေံ- ဤအာကာသာနဉ္ဇာ

နာဿ အန္တောတိ အနန္တံ။ ။နာဿ ဥပ္ပါဒန္တောဝါ ဝယန္တောဝါ ပညာယတိ၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊) ကောင်းကင်သည် ပညတ်တရားဖြစ်ရကား "မည်သည့်ကာလမှစ၍ ဖြစ်ခဲ့သည်"ဟု ဥပ္ပါဒဟူသော အစ အပိုင်းအခြား မရှိ၊ "မည်သည့်ကာလ၌ ကုန်ဆုံးလိမ့်မည်"ဟု ဝယဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားလည်း မရှိ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မမဟုတ်–ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် "အနန္တ"ဟု အမည်ရသည်၊ အန္တသဒ္ဒါသည် "ကောဋိ (အစွန်း အပိုင်းအခြား) အနက်ကို ဟော၏။ [ရှေးနိဿယ၌ "အနန္တံ–ဥပါဒ် အပိုင်းအခြား, ဘင် အပိုင်းအခြားမထင်သော"ဟု ပေး၏၊ ဘင်ဟူသောစကားသည် ခဏတ္တယနှင့်ဆိုင်သောစကားတည်း၊ ဤ၌ ခဏတ္တယကို ပြခြင်းမဟုတ်၊ နောက်ဆုံးအပျက်ကို ပြခြင်းဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "ဘင်နွော"ဟု မသုံးစွဲပဲ, ဝယနွောဟု သုံးစွဲသည်။]

ဣတိ၊ပေ၊အာယတနဉ္ဇာတိ။ ။"အာယတနဉ္ဇာတိပိ"ဟု စာအုပ်တို့၌ ပိသဒ္ဒါကို တွေ့ရ၏၊ ရှေ့နည်းမှ တနည်းပြသောဝါကျမဟုတ်၊ ရှေးနည်းအတိုင်း အဖြောင့် ဝိဂြိုဟ်ပြသောဝါကျဖြစ်၍ ပိသဒ္ဒါ ပါဖွယ်မလို၊ မှန်၏–ရှေ့နည်း၌လည်း "တံ အာကာသာနဉ္ဇံ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန အာယတနံ"ဟု အရတူ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ကိုပင် ပြ၏၊ သို့သော် အခြားစကားများလည်း ပါဝင်နေသောကြောင့် မထင်ရှား၊ ထို့ကြောင့် "ဣတိ၊ပေ၊ အာယတနဉ္ဇာတိ"ဟု ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ကို အဖြောင့်ပြရသည်။ [ဤ အာကာသာနဉ္ဇာယတနပုဒ်ပြီးပုံကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ အာရုပ္ပစိတ်ခန်း၌ ပြထားပြီ။]

အမှာ။ ။ရှေးနိဿယ၌"ဣတိပိ"ဟူသောပါဌ်ကိုအတည်ယူ၍"တံ အာကာသာနဉ္ဇံ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန အာယတနမဿ၊ပေ၊ ဈာနဿ"ဟူသော ရှေ့စကားကို ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်ဟု ယူဆပြီးလျှင် "ဣတိ ဣမိနာ ဝစနတ္ထေန–ဤ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် ဝစနတ်

ယတနံဟူသော အမည်သည်၊ ကသိဏကုဋ္ဌါဒိမာကာသဿ - ကသိဏ်း ဂ ပါး တို့တွင် တပါးပါးကို ခွဲခြင်းကြောင့် ရအပ်သော ကောင်းကင်ပညတ်၏၊ [ဤ ပါဠိတော်နည်းအတိုင်း "ကသိဏ်း ဂ ပါး" ဟု ဆိုသည်။] အဓိဝစနံ·တဲ့သည်း၊ တသ္မိံ အာကာသာနဉ္စာယတနေ-ထိုအာကာသာနဉ္စာယတနအာရုံ၌၊ (ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်ဟူသောတည်ထုအာရုံ၌၊) အပ္ပနာပုတ္တာယ·အပ္ပနာသို့ရောက်သော၊ သညာယ·နှင့်၊ သဟဂတံ· တကွဖြစ်သော စျာန်တည်း၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာ သဟဂတံ· အာကာသာနဉ္စာယတနသညာနှင့် တကွဖြစ်သော စျာန်။

[သုတ္တန်ပါဠိဘော်၌ "အနန္တော အာကာသော" ဟုဟောတော်မူသကဲ့သို့ ဤ၌ မဟောရခြင်း၏အကြောင်းကို ပုစ္ဆာ, ဝိသဇ္ဇနလုပ်၍ ပြလိုသောကြောင့် "ယထာ ဟ" စသည်မိန့်၊] ပန·ဆက်၊ (စောဒနာဖွယ်ကို ဆက်ပြသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ "အထူးကား" ဟု ပေး၏၊)အညတ္ထ·အခြားသော သုတ္တန် ပါဠိတော် တို့၌၊ အနန္တော အာကာသော်တိ·ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ယထာ·ကဲ့သို့၊ ဧဝံ·တူ၊ ဣဓ·ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌၊ အနန္တံတိ ဝါ·အနန္တံဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိတ္တံတိ ဝါ· ပရိတ္တံဟူ၍လည်းကောင်း၊ နဂဟိတံ·ယူတော်မမူအပ်၊ကသ္မာ, (နဂဟိတံ·နည်း၊ ဣတိ - ဤကား အမေးတည်း၊) ဟိ·အဖြေကား၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ) ကြောင့်"ဟု ပေးလေ၏၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ဖြစ်လျှင် ဤနည်း၌ အာရုံကို အရမကောက်ရပဲ စျာန်ကို အရကောက်ရလိမ့်မည်၊ စျာန်ကို အရကောက်လျှင် "ကသိဏုဋ္ဌာဒိမာကာသသဿေတံ အဓိဝစနံ"ဟူသောစကားနှင့် ဆန့်ကျင်ရုံသာမက, တသ္မိံ အာကာသာနဉ္စာယတနေ အပ္ပနာပုတ္တာယ သညာယ"ဟူသော စကားနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်စရာ ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုနိဿယစကားကို စဉ်းစားပါ။

မှတ်ချက်။ ။အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ၌ အာကာသာနဉ္စာယတနံအရ ဗဟုဗ္ဗိဟိ-ကမ္မဓာရည်း ၂ မျိုး ပြုရခြင်းကား၊ အရကောက်ကိုယ်က စျာန်ကိုလည်းကောင်း၊ အာရုံကိုလည်းကောင်း ၂ မျိုးရသောကြောင့်တည်း၊ ထို၌ ၂ မျိုးရသော်လည်း ဤ၌ အာရုံတမျိုးသာရပါသည်။

ကသိဏုဋ္ဌာဒိမ။ ။"ကသိဏုဋ္ဌာဒိမ" ပုဒ်ကို "ကသိဏံ ဥဋ္ဌာဒေတွာ လဒ္ဓမာကာသံ"ဟူသော သင်္ခေပဟ်အတိုင်းပေးလိုက်၏၊ နောက်၌ဖွင့်လတ္တံ့သော ဦကာအလို, အနက်တမျိုးကို နောက်၌ ပြမည်၊ ရှေးနိဿယ၌ "ကသိဏံ+ဥဋ္ဌာဒိယတိ စေတနာတိ ကသိဏုဋ္ဌာတော၊ တစေဝ ကသိဏုဋ္ဌာဒိမံ"ဟု တနည်း ပြပေး၏၊ ထိုနည်းသည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာနည်းပင်တည်း။

အညတ္ထ၊ စပ၊ ကသ္မာ၊ ။အဘိဓမ္မာမှ တခြားသော သုတ္တန် ပါဠိတော်များကို "အညတ္ထ"ဟု ဆိုသည်၊ အဋ္ဌကအဂ်္ဂတ္တိရ် ဝိမောက္ခပါဠိတော် စသည်၌ "အနန္တော အာကာသောတိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ"ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ဤ၌ အဘယ်.ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ "အနန္တံ"ဟုလည်းကောင်း, "ပရိတ္တံ"ဟုလည်းကောင်း ဟောတော်မမူပါသနည်း-ဟူလို။

(နောက်၌ "တသွာ"ရှိသည်၊) အနန္တော-အနန္တကို၊ ဂဟိတေ-ယူအပ်သော်၊ (ယူလိုက်လျှင်၊) ပရိတ္တံ-ပရိတ္တကို၊ နဂယှတိ-မယူအပ်၊(မယူနိုင်)၊ ပရိတ္တော-ကို၊ ဂဟိတေ-သော်၊ အနန္တံ-ကို၊ နဂယှတိ-အပ်၊ ဧဝံ သန္တေ-ဤသို့ဖြစ်လတော်၊ အာရမ္မဏစတုက္ကံ-အာရမ္မဏစတုက္ကသည်၊ နပ္ပဋိဂတိ-မပြည့်၊ ဒေသနာ-သည်၊ သောဠသကွတ္တုကာ-သောဠသကွတ္တုက ဒေသနာသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ စ-ဆက်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ-ဤအာရုပ္ပသမာပတ် အဏ္ဍ၌၊ ဒေသနံ-ဒေသနာကို၊ သောဠသကွတ္တုကံ-ကို၊ကာတုံ-၌၊ အဇ္ဈာသယော-အလိုတော်သည်၊ (ဟောတိ-ရှိ၏၊) တသွာ-ကြောင့်၊ အနန္တံတိ ဝါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိတ္တံတိ ဝါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဝတ္ဝာ-ဟောတော်မမူပဲ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာသဟဂတန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ဟောတော်မူခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ဥဘယမ္ပိ-၂ပါး စုံသော အနန္တပရိတ္တသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ဂဟိတမေဝ-ယူအပ်ပြီးတော့သည်သာ၊ ဟောတိ၊ အာရမ္မဏစတုက္ကံ-သည်၊ ပူရတိ-ပြည့်၏၊ ဒေသနာ-သည်၊ သောဠသကွတ္တုကာ-သည်၊သမ္ပတ္တိ-အပြည့်အစုံဖြစ်၏၊ (ဤတိ-ဤကား အနန္တကို မယူခြင်း၏ အကျိုးတည်း၊) အဝသေသော-ကြွင်းသော၊ ပါဠိ အတ္ထော-ပါဠိတော်၏အနက်ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ပဌမစျာန် စသည်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

[ပဋိပဒါအာဘိညာကို ပြလိုသော် "ရူပါဝစရ"စသည် မိန့်၊] စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်၌၊ ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန နိကန္တိ ပရိယာဒါန ဒုက္ခတာယ-ရူပါဝစရ စတုတ္ထစျာန်၌ တပ်မက်ဟတ်သော တဏှာကို ကုန်အောင် ယူရခြင်း၏ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ခာ-သော၊ ပဋိပဒါ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပရိယာဒိန္န နိကန္တိကဿ-ထက်ဝန်း ကျင်ယူအပ်ပြီးသော နိကန္တိရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-နိကန္တိကို ကုန်ခမ်းစေပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အပ္ပနာပရိဝါသ ဗန္ဓတာယ-အပ္ပနာသို့ ရောက်အောင် ကျင့်သုံးရခြင်း၏ လေးနှံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒန္ဓာ-လေးနှေးသော၊ အဘိညာ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဝိပရိယဃနေန-ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ သုခါ-လွယ်ကူသော၊ ပဋိပဒါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ခိပ္ပါ-သော၊ အဘိညာစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

အနန္တန္တိ ဟိ၊ပေ၊နံ ဟောတိ။ ။အနန္တသဒ္ဒါဒါသည် အပ္ပမာဏာသဒ္ဒါနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူ၏၊ ထို့ကြောင့်"အနန္တံ အာကာသံ"ဟု အနန္တံကို ယူလိုက်လျှင် ထိုအနန္တ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော ပရိတ္တံကို မယူနိုင်တော့၊ ပရိတ္တကို "ပရိတ္တံ အာကာသံ"ဟု ဆို၍ ယူလိုက်ပြန်လျှင် အနန္တ (အပ္ပမာဏာ) ကို မယူနိုင်တော့၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် (ပဌမစျာန်တုန်းက ပါဠိတော်ဝယ် အကျယ်ပြသည့်အတိုင်း) "ပရိတ္တံ, ပရိတ္တာရမ္မဏံ"စသော အာရမ္မဏစတုက္ကစျာန် မဖြစ်၊ စတုက္က မဖြစ်လျှင် ပဋိပဒါ ၄ ပါးကို အာရုံ ၄ ပါးဖြင့် မမြောက်နိုင်ရကား သောဠသကွတ္တုက ဒေသနာလည်း မဖြစ်နိုင်တော့။

ပန-ကား၊(ပဋိပဒါအဘိညာမှစာပါးအာရုံကား၊)ပရိတ္တ၊ပေ၊အာကာသေ-ကျဉ်းငယ်သောကသိုဏ်း၏ခွာအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ကောင်းကင်ပညတ်၌၊ ပဝတ္တံ-သော၊ ဈာနံ-သည်၊ ပရိတ္တာရမဏံ-ပရိတ္တာရမဏဈာန် မည်၏၊ ဝိပုလ ကသိဏုဂ္ဃါဋိမာကာသေ - ပြန့်ကျယ်သော ကသိုဏ်း၏ ခွာအပ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသောကောင်းကင်ပညတ်၌၊ပဝတ္တံ-သော၊(ဈာနံ-သည်၊)အပ္ပမာဏာရမဏံ-ဈာန်မည်၏၊ဣတိ-သို့၊ဝေဒိတဗ္ဗံ၊စ-ဆက်၊ ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရေဝိယ-ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မဝိဟာရ၌ ကဲ့သို့၊ ဣဓာပိ - ဤအာကာသာနဥ္ဇာယတန ဈာန်၌လည်း၊ စတုတ္တဈာနဝသေန-ဖြင့်၊ပဥ္ဇဝီသတိ-သော၊ဧကကာ-တို့သည်-ဟောန္တိ၊စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအာကာသာနဥ္ဇာယတနဈာန်၌၊(ပဥ္ဇဝီသတိ ဧကကာ ဟောန္တိ)ယထာ၊ ဝေံ-တူ၊ ဣတော - ဤအာကာသာနဥ္ဇာယတနဈာန်မှ၊ ပရေသုပိ-နောက် ဖြစ်သော ဈာန်တို့၌လည်း၊ (ပဥ္ဇဝီသတိ ဧကကာ ဟောန္တိ)၊ ပန-ဆက်၊တေသု-ထို နောက်ဈာန်တို့၌၊ ဝိသေသမတ္တမေဝ - အထူးမျှကိုသာ၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-ဖွင့်ကုန် တော့အံ့။

ဝိညာဏဥ္ဇာယတနဈာန်အဖွင့်

အာကာသာနဥ္ဇာယတနံ သမတိက္ကမာတိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ တာဝ-အာရုံ၏ အာကာသာနဥ္ဇာယတနမည်ပုံမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ (အာကာသာနဥ္ဇ မည်ပုံ အာယတနမည်ပုံကို ညွှန်းသည်၊) အဿ-ဤဈာန်၏၊ အာကာသာနဥ္ဇံ - ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဟူသော အပိုင်းအခြား မရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်ဟူသော၊ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန-တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက် သဘောကြောင့်၊အာယတနံ-တည်ရာသည်၊(အတ္ထိ)၊ဣတိ-ဤ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် ဝစနတ္ထကြောင့်၊ ဈာနံပိ-သည်လည်း၊ အာကာသာနဥ္ဇာယတနံ-မည်၏၊ ဝုတ္တန ယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ (အာကာသာနဥ္ဇ တံ အာယတနဥ္ဇာတိ အာကာသာနဥ္ဇာ ယတနံဟူသော ကမ္မဓာရည်း သမာသ် ဝစနတ္ထပြုရသော နည်းဖြင့်ပင်၊) အာရမဏမိ - သည်လည်း၊ (အာကာသာနဥ္ဇာယတနံ - မည်၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဈာနဥ္ဇ-ဈာန်လည်းကောင်း၊ အာရမဏဥ္ဇ-အာရုံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တေံ

ကသိဏုဂ္ဃါဋိမာကာသေ။ ။သဂြိုဟ်၌“ကသိဏံ ဥဂ္ဃါဋေတွာ လဒ္ဓမာကာသံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် “ကသိဏာဿ+ဥဂ္ဃါဋော ကသိဏုဂ္ဃါဋော၊ ကသိဏုဂ္ဃါဋေန+ လဒ္ဓံ (ပဝတ္တံ ဝါ) ကသိဏုဂ္ဃါဋိမံ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုရ၏၊ ဤ၌ကား ဋီကာဝယ် နောက်၌ “ဥဂ္ဃါဋဘာဝေါ ဥဂ္ဃါဋိမံ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဘာဝတဒ္ဓိတ်ပြု၍ ဣမပစ္စည်း သက် ထားသည်၊ ဥပမာ အဏိမာ, လဃိမာပုဒ်တို့၌ “အဏုနော+ဘာဝေါ အဏိမာ” စသည်ဖြင့် ပြုရသကဲ့သို့တည်း၊ “ခွာအပ်သည်၏ အဖြစ်, ခွာအပ်သော ကသိုဏ်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ”ဟုသည်လည်း ဘာဝနာဖြင့် ခွာခြင်းကြောင့် စိတ်ထည်း၌ ထင်မြင် လာသော ကောင်းကင်ပညတ်ပင်တည်း၊ အာကာသောနှင့် သမ္မဓာရည်းတွဲပါ။

ဥဘယံပိ-ဤ ၂ ပါးစုံကိုလည်း၊ အပ္ပဝတ္တိကရဏေန စ -မဖြစ်ခြင်းကို ပြုခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမနသိကရဏေန စ -နှလုံး မသွင်းခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမတိက္ကမိတွာ ဝ-လွန်မြောက်ပြီး၍သာလျှင်၊ ဝါ-လွန်မြောက်နိုင်မှုသာလျှင်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဒံ ဝိညာဏဥာယတနံ-သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-၍၊ ဝိဟာတဗ္ဗံ-နေနိုင်၏၊ တသ္မာ, ဧကံ ဥဘယမ္ပိ-ဤစျာန်အာရုံ ၂ ပါးစုံကိုလည်း၊ ဧကဇ္ဈံ-တပေါင်းတည်း၊ ကတွာ, အာကာသာ ၊ပေ၊ သမတိက္ကမ္မာတိဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [ဤအလို "အာကာသာနဥာယတနံ - အာကာသာနဥာယတနစျာန်, အာကာသာနဥာယတန အာရုံကို"ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ သဒ္ဒါနက်ဖော်၍ ပေးလိုလျှင် "အာကာသာနဥာယတနံ-ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်ဟူသော တည်ရာအာရုံရှိသော စျာန်, ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဟူသော အပိုင်းအခြားမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်ဟူသော တည်ရာ အာရုံကို"ဟု ပေးပါ။

ပန-ကား၊ ဝိညာဏဥာယတနသညာ သဟဂတန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ အနန္တန္တိ-အနန္တံဟူ၍၊ မနသိကာတဗ္ဗဝသေန-ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် နှလုံးသွင်းထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿ-ထိုပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏၊ အန္တော-ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဟူသော အပိုင်းအခြားသည်၊ နမရှိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနန္တံ-မည်၏၊ အနန္တမေဝ-အနန္တသည်ပင်၊ အာနဥ်-မည်၏၊[သွတ္ထ၌ ဏျပစ္စည်းသက်၊ နကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု, တျဲကို စ, နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥပြု။] အာနဥ်- အနန္တဟု နှလုံးသွင်းထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အာနဥမည်သော၊ ဝိညာဏံ-ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်တည်း၊ ဝိညာဏာနဥ်-ညာဉ်၊ ဣတိ-သို့၊ အဝတွာ-ဟောတော်မမူပဲ၊ ဝိညာဏဥန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဝိညာဏဥာ

အပ္ပဝတ္တိ၊ ပေ၊ အမနသိကရဏ။ ။အပ္ပဝတ္တိကရဏကို စျာနံနှင့် တွဲ၊ စျာန်ကို မဖြစ်အောင် ပြုခြင်းအားဖြင့် လွန်သည်၊ အမနသိကရဏကို အာရမဏံနှင့်တွဲ၊ အာရုံကို နှလုံးမသွင်းသောအားဖြင့် လွန်သည်၊ (တနည်း)စျာန်ကို အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် မဆင်ခြင်ခြင်းကို အမနသိကရဏဟု ဆိုနိုင်၏၊ အာရုံကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် မဖြစ်စေခြင်းကို အပ္ပဝတ္တိကရဏဟု ဆိုနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် စျာနံ အာရမဏံ ၂ မျိုးလုံးကိုပင် အပ္ပဝတ္တိကရဏ အမနသိကရဏ ၂ မျိုးနှင့် တွဲနိုင်သည်၊-ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ။

အနန္တန္တိ မနသိကာတဗ္ဗဝသေန။ ။ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က "ဝိညာဏံ အနန္တံ, ဝိညာဏံ အနန္တံ"ဟု နှလုံးသွင်းထိုက်သည်ကို "အနန္တန္တိ မနသိကာတဗ္ဗဝသေန"ဟု ဆိုသည်၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏"အနန္တ"ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကို နှလုံးသွင်းအပ်သော ဝိညာဏ အပေါ်၌ တင်စား၍ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ကိုလည်း "အနန္တ"ဟု ခေါ်ရသည်။ [ဝိညာဏံ-ငါရအပ်ပြီးသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်သည်+အနန္တံ-အနန္တဖြစ်သော ကောင်းကင်ကို အာရုံပြုသည့်အတွက် သူလည်း အနန္တပင်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနန္တံ-အနန္တမည်၏။] အတ္တနော ဖရဏာကာရေနေဝ အနန္တန္တိ မနသိကာတဗ္ဗတ္တာ အနန္တန္တိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။

ယတနံ၌ "ဝိညာဏဉ်" ဟု ဟောတော်မူသည်။] ဟိ-မှန်၊ တွေ-ဤ ဝိညာဏဉာ ယတနသညာသဟဂတံ ဟူသော ပါဌ်၌၊ အယံ-ဤဝိညာဏဉဟူသော သဒ္ဒါ သည်၊ ရုဋ္ဌိသဒ္ဒေါ-အထင်ရုဋ္ဌိ သဒ္ဒါတည်း။

တဒေဝ ဝိညာဏဉ်- ထို အနန္တဟု နှလုံးသွင်းအပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ် သည်ပင်၊ ဣမာယ သညာယ- ဤ ဒုတိယာရုပ္ပ သညာ၏၊ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန- ကြောင့်၊ အာယတနံ- အာယတနမည်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိညာဏဉာယတနံ- မည်၏၊ တသ္မိံ ဝိညာဏဉာယတနေ-ထို ဝိညာဏဉာယတန အာရုံ၌၊ (အနန္တ ဟု နှလုံးသွင်းအပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ် ဟူသော တည်ရာအာရုံ၌၊) ပဝတ္တာ ယ-သော၊ သညာယ- နှင့်၊ သဟဂတံ- တကွဖြစ်သော ဈာန်တည်း၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝိညာဏဉာယတနသညာသဟဂတံ- မည်၏၊ ဧတံ- ဤ ဝိညာဏဉာ ယတနသညာသဟဂတံ ဟူသော အမည်သည်၊ အာကာသေ-၌၊ ပဝတ္တ ဝိညာ ဏာရမဏဿ-ဖြစ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ဟူသော အာရုံရှိသော၊ ဈာနဿ- ဒုတိယာရုပ္ပဈာန်၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ ဣဓ- ဤဒုတိယာရုပ္ပဈာန်၌၊ အာကာ သာနဉာယတန သမာပတ္တိယာ-၌၊ နိကန္တိ ပရိယာဒါန ဒုက္ခတာယ- တပ်မက် တတ်သောတဏှာကို ကုန်စေရခြင်း၏ ခက်ခဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ခာ- သော၊ ပဋိပဒါ (ဟောတိ)၊ ပရိယာဒိန္န နိကန္တိကဿ- ထက်ဝန်းကျင် ယူအပ် ပြီးသော နိကန္တိရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-နိကန္တိကို ကုန်ခန်းစေပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊အပ္ပနာပရိဝါသ ဒန္ဓတာယ-အပ္ပနာသို့ရောက်အောင်ကျင့်သုံး ရခြင်း၏လေးနှေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒန္ဓာ-သော၊ အဘိညာ (ဟောတိ)၊ ဝိပရိယယေန-အားဖြင့်၊သုခါ-သော၊ပဋိပဒါ-သည်လည်းကောင်း၊ခိပ္ပါ-သော၊ အဘိညာစ- သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ပရိတ္တ ကသိဏုဂ္ဃါဋိမာကာသာ

ဆက်ဦးအံ့။ ။ဤသို့ မနသိကာတဗ္ဗ၏ အစွမ်းဖြင့် အနန္တအမည်ရ၍ ဝိညာဉ် ကိုယ်တိုင်မှာ ဥပါဒ် ဘင်အားဖြင့် အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိနေသောကြောင့် "နဿ+ အန္တော" ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ကို စဉ်းစားသင့်၏၊ သို့ရာတွင် အမျိုးရှိပါလျက် "နကုလ" အမည်တွင်နေသော ယောက်ျားကို "နတ္ထိ ကုလံ ယဿ" ဟုဝိဂြိုဟ်ပြုသကဲ့သို့ဤ၌လည်း "ယထာကထဉ္စိ ဗျုပ္ပတ္တိ" နှင့် အညီ "နဿ အန္တော" ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုထားဟန်တူသည်။

အယံ ဟေတ္တဲ ရုဋ္ဌိသဒ္ဒေါ။ ။"ဝိညာဏံ အာနဉ်" ဟု ဝိဂြိုဟ် ပြုရပါလျက် "ဝိညာ ဏာနဉ်" ဟု မဆိုပဲ အဘယ်ကြောင့် "ဝိညာဏဉ်" ဟု ဆိုရသနည်း ဟု မေးဖွယ်ရှိ သောကြောင့် "အယံ ဟေတ္တ ရုဋ္ဌိသဒ္ဒေါ" ဟု မိန့်သည်၊ ဝိညာဏဉသဒ္ဒါသည် ဝိညာဏာ နဉသဒ္ဒါ၏ အနက်၌ ထင်ရှားသော အထင်ရုဋ္ဌိသဒ္ဒါဖြစ်သည်-ဟူလို၊ ရုဋ္ဌိသဒ္ဒေါတိ ဣမိနာ ဝိညာဏာနဉ်တိ ဧတဿ ပဒဿ အတ္တေ ဝိညာဏဉသဒ္ဒေါ နိရုဋ္ဌောတိ ဒဿေ တိ၊-မဟာဋီကာ၊ [ဋီကာကျော်၌ကား "ဝိညာဏေန-ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဉ်သည်+အဉ္ဌိ တဗ္ဗံ ပါပုဏိတဗ္ဗံ-ရောက်ထိုက်၏၊ ဣတိ ဝိညာဏဉ်" ဟုလည်း တနည်းပြုသေး၏၊ ထို အလို ရုဋ္ဌိမဟုတ်, အနုတ္တပုဒ်သာ၊ မဟာဋီကာ၌လည်း တမျိုးပြုသေး၏။]

ရမဏံ-ကျဉ်းငယ်သောကသိုဏ်း၏ ခွာအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ကောင်းကင်ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော၊ သမာပတ္တိ-ကို၊ အာရဗ္ဘ ၍၊ ပဝတ္တိယာ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ပရိတ္တာရမဏတာ- ပရိတ္တာရမဏ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပရိယယေန-ဖြင့်၊ [ပရိတ္တ၏ပြောင်းပြန် "အပ္ပမာဏကသိဏုဂ္ဂါဋိ မာကာသာရမဏံ သမာပတ္တိ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိယာ"-ဟူလို။] အပ္ပမာဏာရမဏတာ- ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သေသံ- ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ပုရိမ သဒိသမေဝ- ရှေ့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်နှင့် တူသည်သာ။ ["ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မ ဝိဟာရေ ဝိယ ဣဓာပိ"စသည်ကို ပြန်ညွှန်းသည်။]

အာကိဉ္ဉညာယတနစျာန် အဖွင့်

ဝိညာဏဉ္ဉာယတနံ သမတိက္ကမ္မာတိ ဇ္ဆောပိ-၌လည်း၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေးအာကာသာနဉ္ဉာယတနံ သမတိက္ကမ္မဟူသော ပါဋ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ဖြင့်သာလျှင်၊ အဿ- ထိုစျာန်၏၊ ဝိညာဏဉ္ဉံ- အနန္တဟု နှလုံးသွင်းအပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ဟူသော၊ အဓိဋ္ဌာနဌေန-ကြောင့်၊ အာယတနံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ဤ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် ဝစနတ္ထကြောင့်၊ စျာနမ္မိ-သည်လည်း၊ ဝိညာဏဉ္ဉာယတနံ-မည်၏၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ပင်၊ [စ-ပိုသည်။] ("အာကာသာနဉ္ဉံစ+တံ+အာယတနဉ္ဉာတိ အာကာသာနဉ္ဉာယတနံ" ဟူသော ကမ္မဓာရည်းသမာသ် ဖြင့်ပင်၊) အာရမဏံပိ- သည်လည်း၊ (ဝိညာဏဉ္ဉာယတနံ- မည်၏၊) ဧဝံ-သို့၊ စျာနဉ္ဉ- စျာန်လည်းကောင်း၊ အာရမဏဉ္ဉ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတံ ဥဘယမ္မိ- ဤ ၂-ပါးစုံကိုလည်း၊ ပေ၊ ဣဒံ အာကိဉ္ဉညာယတနံ- သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ, ဧတံ ဥဘယမ္မိ-ကိုလည်း၊ ဧကဇ္ဈံ, ကတ္ဒာ၊ ဝိညာဏဉ္ဉာယတနံ သမတိက္ကမ္မာတိဣဒံ-ဟူသောဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန- ကား၊ အာကိဉ္ဉညာယတနသညာသဟဂတန္တိ ဇ္ဆော-၌၊ (ဝစနတ္ထောဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အဿ-ဤ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏၊ ကိဉ္ဉနံ- စိုးစဉ်း အနည်းငယ်သည်၊ န-မရှိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ- ထို ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်သည်၊ အကိဉ္ဉနံ-မည်၏၊ အဿ- ဤ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏၊ အန္တမသော- အားဖြင့်၊ ဘင်္ဂမတ္တမ္မိ-

---

ဘင်္ဂမတ္တံမ္မိ၊ ပေ၊ နတ္ထိ။ ။ကိဉ္ဉနန္တိ-ကိဉ္ဉိပိ၊ (ကိဉ္ဉနံနှင့် ကိဉ္ဉိသည် အနက်တူသော နိပါတ်ချည်းတည်း၊) သဘာဝမေ္မဿ အပ္ပါဝသေသတာနာမ ဘင်္ဂေါဧဝ သိယာတိ အာဟ-ဘင်္ဂမတ္တံပိ အဝသိဋ္ဌံ နတ္ထိတိ (သဘာဝမေ္မ၏ ဥပါဒ်ဌီဘင်ဟု အခိုက်အတန့် ၃-မျိုးရှိရာဝယ် "အနည်းငယ်ကျန်သေး၏" ဟု ဆိုလျှင် နောက်ဆုံး ဘင်အခိုက်သာ ဖြစ်စရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဘင်္ဂမတ္တံပိ အဝသိဋ္ဌံ နတ္ထိ" ဟု ဆိုသည်၊—မဟာဋီကာ။

ဘင်မျှလည်း ဖြစ်သော၊ အဝသိဒ္ဓံ–အကြွင်းအကျန်ဘာည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [အာကိဉ္စန၏ အဖြောင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊] အာကိဉ္စနဿ-စိုးစဉ်း အနည်းငယ်မျှမရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏၊ (အယုတဲသဖြင့် ဘင်မျှ အကြွင်း အကျန်မရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏၊) ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မရှိခြင်း တည်း၊ (နတ္ထိဘောပညတ်တည်း၊) အာကိဉ္စည်-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်မျှ မရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နတ္ထိဘောပညတ်၊ ဧတံ-ဤ အာကိဉ္စည်ဟူသော အမည်သည်၊ အာကာသာနဉ္စာယတန ဝိညာဏာဝပဂမဿ-အာကာသာနဉ္စာယတန(ပဌမာရုပ္ပ)ဝိညာဉ်၏ ကင်းခြင်းဟူသော နတ္ထိဘော ပညတ်၏၊ အဓိဝစနံ၊ တံ အာကိဉ္စည်-ထို စိုးစဉ်းအနည်းငယ်မျှ မရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နတ္ထိဘောပညတ်သည်၊ ဣမိဿာ သညာယ-ဤ တတိယာရုပ္ပသညာ၏၊ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန-ကြောင့်၊ အာယတနံ-တည်း၊ ဣတိ-ဤ ကမ္မခာရည်းသမာသ် ဝစနတ်ကြောင့်၊ အာကိဉ္စညာယတနံ-မည်၏၊ တသ္မိံ အာကိဉ္စညာယတနေ-ထို အာကိဉ္စညာယတန အာရုံ၌၊ (ထို စိုးစဉ်း အနည်းငယ်မျှ မရှိသော ပဌမာရုပ္ပ ဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နတ္ထိဘောပညတ် ဟူသော တည်ရာအာရုံ၌၊) ပဝတ္တာယ-သော၊ သညာယ-နှင့်၊ သဟဂတံ-တကွ ဖြစ်သောစျာနံတည်း၊ ဣတိ-ဤ အာကိဉ္စညာယတနသညာ သဟဂတံ-မည်၏၊ ဧတံ-ဤ အာကိဉ္စညာယတနသညာ သဟဂတံဟူသော အမည်သည်၊ အာကာသေ-၌၊ ပဝတ္တိတ ဝိညာဏာဝပဂမာရုမဏာဿ-ဖြစ်စေအပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏ ကင်းကွာခြင်းဟူသော အာရုံရှိသော၊ စျာနဿ-၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ ဣစ-ဤ တတိယာရုပ္ပစျာန်၌၊ ဝိညာဏဉ္စာယတန သမာပတ္တိယာ-၌၊ နိကန္တိပရိယာဒါန ဒုက္ခတာယ-ကြောင့်၊ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ (ဟောတိ)၊ ပရိယာဒိန္နနိကန္တိကဿ-၏၊ အပ္ပနာ ပရိဝါသမန္ဒတာယ-ကြောင့်၊ ဒန္ဓာ အဘိညာ (ဟောတိ)၊ ဝိပရိယယေန သုခါ ပဋိပဒါ, ခိပ္ပာ အဘိညာစ (ဟောတိ)၊ ပရိတ္တာ ကသိဏုဂ္ဃာဋိမာကာသေ-၌၊ ပဝတ္တိတ ဝိညာဏာဝပဂမာရုမဏတာယ-ဖြစ်စေအပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏ ကင်းကွာခြင်းဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ပရိတ္တာရုမဏတာ-ကိုလည်းကောင်း၊ဝိပရိယယေန, အပ္ပမာဏာရုမဏတာ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

ဓနဝသညာနာသညာယတန အဖွင့်

အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မတိ ဇွတ္ထာပိ-၌လည်း၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ, အဿ-ထို စျာန်၏၊ အာကိဉ္စည်-စိုးစဉ်း အနည်းငယ်မျှ မရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နတ္ထိဘော ပညတ်ဟူသော၊ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန-ကြောင့်၊ အာယတနံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ဤ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် ဝစနတ်

ကြောင့်၊ ဈာနံပိ-သည်လည်း၊ အာကိဉ္ဉညာယတနံ-မည်၏၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ (တဒေဝ ဝိညာဏဉ္ဇံ အဓိဋ္ဌာနဌေန ဣမာယ သညာယ အာယတနန္တိ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံဟု ဆိုအပ်ပြီးသော ကမ္မဓာရည်းသမာသ် ဝစနတ်နည်းဖြင့်ပင်၊) အာရမဏမိ-သည်လည်း၊ (အာကိဉ္ဉညာယတနံ-မည်၏၊) ဝေံ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန-ကား၊ နေဝ၊ပေ၊ သဟဂတန္တိ ဇတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယာယ သညာယ-အကြင်သညာ၏၊ ဘာဝတော-ရှိသေးခြင်းကြောင့်၊ တံ-ထို ဈာန်ကို၊ နေဝသညာနာသညာယတနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။ ယထာ (ယံ ပဋိပတ္တိံ)-အကြင် အကျင့်ကို၊ ပဋိပန္နဿ-ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သာ သညာ-ထို သိမ်မွေ့သောသညာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ တံ-ထို အကျင့်ကို၊ [တံ တာဝ ပဋိပတ္တိံ၊-ဋီကာ၊] ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဝိဘဂေ်-ဈာနဝိဘင်းပါဋိတော်၌၊ နေဝသညီနာသညီတိ-ဟူ၍၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်တော်မူပြီး၍၊ (သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ဆောင်တော်မူပြီး၍၊) တညေဝ အာကိဉ္ဉညာယတနံ-ထို အာကိဉ္ဉညာယတနဈာန်ကိုပင်၊ သန္တတော-ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ ဝါ-ငြိမ်သက်၏ ဟူ၍၊ မနသိကရောတိ-နှလုံးသွင်း၏၊ သခ်ါရာဝသေသ သမာပတ္တိံ-ကြမ်းတမ်းသော သခ်ါရတို့မှ ကြွင်းသော သမာပတ်ကို၊ ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ တေန-ကြောင့်၊ နေဝသညီ နာသညီတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ (ဣတိ-သို့၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဈာနဝိဘင်းပါဋိတော်၌၊ သန္တသော မနသိကရောတီတိ-ကား၊ ဟိ (ယသ္မာ)၊ယတြ (ယာ သမာပတ္တိ)-သည်၊ နတ္ထိဘာဝမိ-မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို သော်မူလည်း၊ (မရှိခြင်းဟူသော နတ္ထိဘော ပညတ်ကိုသော်မှလည်း၊) အာရမဏံ-ကို၊ကရိတွာ၊ ၍၊ ဌဿတိနာမ- တည်နိုင်ပါပေ၏။ [ယတြ၌ တြပစ္စည်းကို ပဌမာအနက်၌

ယာယသညာယ ဘာဝတော။ ။ယာဒိသာယ သညာယ အတ္ထိဘာဝေန၊ ယာ ဟိ သာ ပဋုသညာကိစ္စဿ အဘာဝတော သညာတိပိ နဝတ္တဗ္ဗာ-ထင်ရှားသော သညာကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့် သညာဟုလည်း မဆိုထိုက်၊ သညာသဘာဝါနတိဝတ္တနတော အသညာတိပိ နဝတ္တဗ္ဗာ-သညာသဘောကို မလွန်သောကြောင့် သညာမဟုတ်ဟုလည်း မဆိုထိုက်၊ တဿာ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာတိ အတ္ထော၊-မဟာဋီကာ။ [ဤ အဌကထာဝယ် နောက်နား၌လည်း အထဝါတက်၍ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်လတ္တံ့။]

နေဝသညီနာသညီ၊ ။ဤဈာနဝိဘင်းပါဋိတော်၌ နေဝသညီနာသညီဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရသော ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ကို ပြ၏၊ ထို သညာဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပဓာနပြု၍ နေဝသညာနာသညာ ဟူသော ဓမ္မကိုလည်း အပ္ပဓာနအားဖြင့် ပြသည်-ဟု မှတ်ပါ။ [နေဝသညီနာသညီတိ ဟိ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန ဓမ္မံ ဥဒ္ဓရန္တေန (ထုတ်ဆောင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်) သညာဝန္တမုခေန သညာ ဥဒ္ဓဋာ။-မဟာဋီကာ။]

သက်၊ နာမသဒ္ဒါကို ရှေးနိဿယယဉ်၌ ''အစ္ဆရိယတ္ထ'' ဟု ဆို၏၊] အယံ သမာပတ္တိ-မရှိခြင်းကိုပင် အာရုံပြုနိုင်သော ဤသမာပတ်အသည်၊ သန္တာ ဝတ-ငြိမ်သက်ပါပေစ့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သန္တာရမဏတာယ-ငြိမ်သက်သော နတ္ထိဘောပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နံ-ထို တတိယာရုပ္ပသမာပတ်ကို၊ သန္တာတိ-ငြိမ်သက်၏ဟူ၍၊ မနသိကရောတိ။ [''နတ္ထိဘာဝ'' ကိုကြည့်၍ ''နတ္ထိဘော'' ဟုလည်းကောင်း, ပရမတ်တရားမဟုတ်သောကြောင့် ''ပညတ်'' ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။]

သန္တတော-အားဖြင့်၊ စေ မနသိ ကရောတိ-အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ ကထံ-သို့လျှင်၊ သမတိက္ကမော- တတိယာရုပ္ပဝိညာဉ်ကို လွန်မြောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-နိုင်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အနာဝဇ္ဇံတုကာမတာယ-ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ အလိုမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊(သမတိက္ကမော-သည်၊ ဟောတိ နိုင်၏၊ ဣတိ-ဤကားအဖြေတည်း၊)ဟိ-ချဲ့၊ [ရှေးနိဿယယဉ်၌ ''ဟိ တံ ပါဒကဋ္ဌံ ကရောမိ'' ဟု ဆို၏။]သော-ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊(စတုဇ္ဈာနိကသမာပတ်ကို အားထုတ်နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) နံ-ထို တတိယာရုပ္ပသမာပတ်ကို၊ သန္တတော-အားဖြင့်၊ကိဉ္စာပိ မနသိ ကရောတိ-အကယ်၍ကား နှလုံးသွင်းပါပေ၏၊ အထ ခေါ-ထိုသို့ပင် နှလုံးသွင်းပါသော်လည်း၊ အာသ-ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (အာဘောဂေါ စသည်၌ စပ်၊)အဟံ-သည်၊ ဧတံ- ဤ တတိယာရုပ္ပ သမာပတ်ကို၊ အာဝဇ္ဇိဿာမိ- ဆင်ခြင်အံ့၊ သမာပဇ္ဇိဿာမိ- ဝင်စားအံ့၊ အဓိဋ္ဌဟိဿာမိ-ဆောက်တည်အံ့၊ (ဘဝင်ကို လွှမ်းမိုး၍ စျာန်အစဉ်ကို ထားအံ့၊)ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ-စျာန်မှထအံ့၊ ပစ္စဝေက္ခိဿာမိ-ဆင်ခြင်အံ့၊(ဝသီဘော် ၅-ပါးကို ဆိုနေသည်၊) ဣတိ-သို့၊ ဧသ အာဘောဂေါ-ဤသို့သောနှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊(ဧသ)သမန္နာဟာရော- ဤသို့သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်းသည်၊ (ဧသ)မနသိကာရော-ဤသို့သောစိတ်ဋ္ဌ ပြုခြင်းသည်၊ဝါ-ဤသို့သော နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ ကသ္မာ-နည်း၊အာကာသာနဉ္စာယတနတော- အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ထက်၊(မိမိချီးမွမ်းအပ်သောအာကာသာနဉ္စာယတနစျာန် ထက်၊)နေဝသညာနာသညာယတနဿ- နေဝသညာ နာသညာယတနစျာန်၏၊ သန္တတရပဏီတတရတာယ- သာ၍ ငြိမ်သက်, သာ၍ မွန်မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဟိ- ဥပမာဆောင်, ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ ရာဇာ-သည်၊ မဟစ္ဆံ- ကြီးကျယ်သော၊ [မဟစ္ဆာတိ မဟတာ၊ တတိယတ္ထေ ပဌမာ၊- ယောဇနာ၊ မဟန္တမေဝ မဟစ္ဆံ၊ သုတ္တဋ္ဌကထာစ္စ ဉ်း သက်။] ရာဇာနုဘာဝေန- မင်း၏ အာနုဘော်ဖြင့်၊ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဂတော- ဆင်၏ ကျောက်ကုန်းထက်၌ ရောက်သည်၊ (ဆင်စီးသည်၊) ဟုတ္ဝာ-၍၊ နဂရဿ ထိယံ- မြို့၏လမ်းမ၌၊ ဝိစရေန္တော- လှည့်လည်စဉ်၊ ဒန္ဓကာရဋ္ဌာနေ ယော- ဆင်စွယ်ပြုလုပ်သူ အစရှိကုန်သော၊ ဝါ- ဆင်စွယ်ပွတ်သမား အစရှိ

ကုန်သော၊ သိပ္ပိကေ-အတတ်သည်တို့ကို၊ ကေံဝတ္ထံ- အဝတ်တထည်ကို၊ ဒင္ဇံ-မြဲစွာ၊ နိဝါသေတွာ- ဝတ်၍၊ ဧကေန (ဝတ္ထေန)- အဝတ်တထည်ဖြင့်၊ သီသံ-ကို၊ ဝေဌေတွာ- ရစ်ပတ်၍၊ ဒန္တစုဏ္ဍာဒီဟိ- ဆင်စွယ်မှုန့် ဆစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သမောကိဏ္ဍဂတ္တေ-ရေပြွမ်းသောကိုယ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ (ကရောန္တေဌ်စပ်၊) အနေကာနိ- များစွာကုန်သော၊ ဒန္တဝိကတိအာဒီနိ- အထူးတလည် ပြုအပ်သော ဆင်စွယ်ရုပ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တေ- ပြုလုပ်နေသည်တို့ကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊အဟောဝတ ရေ-အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွာ့ဟရို့၊ အာစရိယာ-ဆရာတို့သည်၊ ဆေကာ- ကျွမ်းကျင်ပါပေကုန်စွာ့၊ ဤဒိသာနိပိ- ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သိပ္ပါနိ-အတတ်တို့ကို၊ ဝါ-အတတ်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော အရုပ်တို့ကို၊ကရိဿန္တိနာမ-ပြုနိုင်ပါပေကုန်စွာ့၊ (ဤ၌ နာမသည် အစ္ဆရိယတ္ထ၊) ဣတိ ဝေံ-သို့၊ တေသံ- ထို အတတ်သည်တို့၏၊ ဆေကတာယ- ကျွမ်းကျင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၌၊ (နိုင်နင်းကုန်သည်၏ အဖြစ်၌၊) တုဿတိ- နှစ်သက်၏၊ စ- ထိုသို့ပင် နှစ်သက်ပါသော်လည်း၊ အဿ- ထို ပြည့်ရှင်မင်း၏၊ ဝေံ- ဤသို့သော အကြံသည်၊ နဟောတိ၊ (ကိုံ)၊ အဟံ- သည်၊ ရဇ္ဇံ- မင်းအဖြစ်ကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ဝေရူပေါ-သော၊ သိပ္ပိကော- အတတ်သည်သည်၊ ဘဝေယျံ-ဖြစ်ရပါမူကား၊ အဟောဝတ- ဩော် ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ- ဤသို့သောအကြံသည်၊ (နဟောတိ)။

တံ- ထို မဖြစ်ခြင်းသည်၊ ကိဿဟေတု- နည်း၊ ရဇ္ဇသိရိယာ- မင်းအဖြစ်၏ အသရေ၏၊ မဟာနိသံသတာယ- ကြီးစွာသော အာနိသင် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ သော- ထို ပြည့်ရှင်မင်းသည်၊ သပ္ပိကေ-တို့ကို၊သမတိက္ကမိတွာ ဝ-လွန်မြောက်၍သာလျှင်၊ ဂစ္ဆတိယထာ- သွားသကဲ့သို့၊ သေ (ဧသော)-ဤယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ဝေမေဝ-တူ၊ တံ သမာပတ္တိံ- ထို တတိယာရုပ္ပသမာပတ်ကို၊ သန္တတော- အားဖြင့်၊ ကိဉ္စာပိ မနသိကရောတိ- အကယ်၍မူလည်း နှလုံးသွင်းပါပေ၏၊ အထခေါ- ထိုသို့ပင် နှလုံးသွင်းပါသော်လည်း၊ အဿ- ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဟံ-သည်၊ပေ၊သေ မနသိ ကာရော - သည်၊ နေဝ ဟောတိ၊ သော-ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ-ထို တတိယာရုပ္ပသမာပတ်ကို၊ သန္တတော-အားဖြင့်၊ မနသိကရောန္တော- နှလုံးသွင်းလျက်၊ (အာရုံပြုယင်း)၊ပရမသုခုမံ-အလွန် သိမ်မွေ့သော၊ အပ္ပနာပတ္တံ- အပ္ပနာသို့ရောက်သော၊ တံ သည်- ထို နေဝသညာနာသညာသို့၊ ပါပုဏာတိ- ရောက်၏၊[သညာကို ပဓာနပြု၍ "တံ-သည်" ဟု ဆို၏၊ အမှန်မှာ- ထိုသညာနှင့်ယှဉ်သော ဈာန်သို့ ရောက်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်။] ယာယ- ယင်း သညာကြောင့်၊နေဝသညီ နာသညီနာမ-နေဝသညီနာသညီ မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သခ်ါရာဝသေသ သမာပတ္တိံ- ရှန့်ရင်းသော သခ်ါရတို့မှ ကြွင်းကျန်သော သိမ်မွေ့သော သခ်ါရဟူသော သမာပတ်

ကို၊ ဘာဝေတီတိ-ဖြစ်စေသူဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ သခ်ါရာဝသေသ သမာ ပတ္တိံ တိ-ကား၊ အစ္စန္တသုခုမဘာ ဝပ္ပတ္တသခ်ါရံ-စင်စစ် သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော သခ်ါရဟူသော၊ စတုတ္ထာရုပ္ပသမာပတ္တိံ-ကို၊ (ဘာဝေတိ)။

ဣဒါနိ-၌၊ ယံတံ-အကြင် ဈာန်ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤ သန္တာ ဟု နှလုံး သွင်းသော အားဖြင့်၊ အဓိဂတာယ-ရအပ်ပြီးသော၊ သညာယ-သိမ်မွေ့သော သညာ၏၊ ဝသေန-ကြောင့်၊ နေဝသညာနာသညာယတနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တံ-ထို နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို၊ အတ္ထတော-လိုရင်းအနက် အားဖြင့်၊ (တရားကိုယ်အားဖြင့်)၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ နေဝသညာ နာသညာယတ-နန္တိ၊ ပေ၊ ဓမ္မာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ (ဈာနဝိဘင်း ပါဋိတော်၌) ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [နေဝသညာနာသညာယတနန္တိ-ကား၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ-သို့၊ သမာ ပန္နဿဝါ-ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဥပပန္နဿဝါ-နေဝသညာ နာသညာယတနဘုံ၌ ဖြစ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-သုခဝိဟာရိဿဝါ-ပစ္စက္ခဘဝ၌ ချမ်းသာစွာနေရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း ကောင်း၊ စိတ္တစေတသိကာ-နသော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ [သမာပန္နဿဝါ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အာကာသာနဥ္စာယတနဈာန်-သမတိက္ကမာ ပုဒ်၏ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊] တေသု-ထို သမာပန္န ဥပပန္န ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဣဓ-ဤကုသိုလ် ဈာန်အရာ၌၊ သမာပန္နဿ-သမာပတ်သို့ ကောင်းစွာရောက် သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စိတ္တ စေတသိကာ-နသော၊ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ အဓိပ္ပေတာ-နိ၏။

ပန-ကား၊ (အဓိပ္ပေတတ္ထမှ တပါး ဝစနတ္ထကား၊) ဧတ္ထ-ဤ နေဝသညာ နာသညာယတနံ ဟူသောပါဋ္ဌ၌၊ ဝစနတ္ထော-ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သြဋ္ဌာရိ ကာယ-ရှန့်ရင်းသော၊ ဝါ-ထင်ရှားသော၊ သညာယ-၏၊ အဘာဝတော-

---

သခ်ါရာဝသေသ သမာပတ္တိံ။ ။ပဋမဈာန်မှစ၍ အထက် အထက်သို့ တိုးတက် ပွားများစေသော ဘာဝနာသည် တိုး၍တိုး၍ ခရီးသွားနေသူနှင့်တူ၏၊ ထိုဘာဝနာသည် အစဉ်အားဖြင့် စတုတ္ထာရုပ္ပ သမာပတ်သို့ ရောက်သောအခါ သခ်ါရတို့ကို အဆုံးသို့ ရောက်စေအပ်ပြီးဖြစ်၏၊ ထို စတုတ္ထာရုပ္ပသမာပတ်၏ အထက်ဖြစ်သောနောက်၌ တိုး၍ ဘာဝနာပွားလျှင် စိတ်စေတသိက် ဟူသော သခ်ါရတို့၏ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်သာ ရှိတော့၏၊ စိတ်စေတသိက် ဟူသော သခ်ါရတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကား မရှိတော့၊ ထို့ကြောင့် စတုတ္ထာရုပ္ပသမာပတ်ကို "ရှေးရှေး သခ်ါရတို့၏ နောက်ဆုံးအဖြစ်ဖြင့် ကြွင်းကျန်သော သိမ်မွေ့သော သခ်ါရသာရှိသော သမာပတ်" ဟု ဆိုအပ်ပေသည်။

ဝစနတ္ထော၊ ပေ၊ နာသည်။ ။ဈာနဿသညာ၏နောက်၌ "နာသညာ,နာသည်" ဟု မူကွဲရှိ၏၊ ထိုတွင် "နာသည်" ဟု ရှိမှ အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာကိုလည်း မဟာဋီကာက "နာသည်" အနေဖြင့်သာ ဖွင့်၏၊ အနက်ပေးပုံကို နိဿယကြည့်ပါ၊ ထိုသို့ အဓိပ္ပာယ်ရသော်လည်း ထို ဝိဂြိုဟ်ကို လဟုကနည်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သော ဝိဂြိုဟ်

မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊(အောက်ဈာန်တို့၌ကဲ့သို့ ရှန့်ရင်းသော ထင်ရှား သော သညာ၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊) သုခုမာယ-သိမ်မွေ့သော၊ (သညာယ-၏၊) ဘာဝတောစ-ရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သသမ္ပယုတ္တ-ဓမ္မဿ-သမ္ပယုတ်တရားနှင့် တကွဖြစ်သော၊ အဿ ဈာနဿ-၏၊ သညာ-ရှန့်ရင်း သော သညာသည်၊ဝါ-ထင်ရှားသော သညာသည်၊နေဝ(အတ္ထိ)-မရှိ၊အသည်-သိမ်မွေ့သော သညာမရှိသည်၊ နဲ-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ရှန့်ရင်းသော သညာမရှိ, သိမ်မွေ့သော သညာမရှိ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊တံဈာနံ-သည်၊) နေဝသညာနာသညံ-မည်၏၊ နေဝသညာနာသညဥ-နေဝသညာနာ-သည ဈာန်လည်း ဟုတ်၏၊ တံ-ထို နေဝသညာနာသညဈာန် ဟူသည်၊ မနာ-ယတန ဓမ္မာယတန ပရိယာပန္နတ္တာ-မနာယတန ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊အာယတနဥ-အာယတနလည်း ဟုတ်၏၊ဣတိ-ကြောင့်၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ-မည်၏။

ဟု ယူပါ၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊ "နေဝဿ၊ပ၊ဣတိ" တိုင်အောင် တဝါကျတည်းသာ၊ ထိုတဝါကျတည်း၌လည်း စေဝနှင့် စတို့ကဲ့သို့ နေဝနှင့် နတို့လည်း အသွားတူရမြဲဖြစ်ပါ လျက် ဤနေရာ၌ "နေဝ+အတ္ထိ"ဟု ဆိုပြီးလျှင် "နအသည်-သိမ်မွေ့သော သညာ မရှိသည် မဟုတ်" ဆိုသဖြင့် နေဝနှင့် နတို့အသွား မတူသောကြောင့်တည်း။

ဂရုကနည်း။ ။ထို့ကြောင့် ဂရုကနည်းအားဖြင့် "နေဝ+သညာ နေဝသညာ၊ နဲ + အသညာ နာသညာ" ဟု ရှေးဦးစွာပြု၍, "နေဝသညာ + နာသညာ ယဿ ဈာနဿာတိ နေဝသညာနာသညံ" ဟု ပြုစေလိုသည်။ ["ယဿ ဈာနဿ-၏၊ နေဝ သညာ-ရှန့်ရင်းသော သညာလည်း မဟုတ်သော+နာသညာ-သိမ်မွေ့သော သညာ မဟုတ်သည်လည်း မဟုတ်သော သညာသည်၊ ဝါ-သိမ်မွေ့သော သညာသည်၊ အတ္ထိ-၏" ဟု ပေးပါ။ [ဋီကာကျော်၌ကား တဝါကျတည်း မထားပဲ "အတ္ထိ" ဟု ကြိယာ ထည့်၍ ၂-ဝါကျခွဲပြီးလျှင် သူ့နည်းနှင့်သူ ရုပ်ပြီးပုံကိုပါပြလေသည်။]

မှတ်ချက်။ ။နေဝသညာ၌ နသည် အဘာဝတ္ထတည်း၊ "မရှိ"ဟု နိဿယနက် ပေးရသည်၊ အသညာ၌ အသည် ပဋိသေဓတ္ထတည်း၊"မဟုတ်" ဟု အနက်ပေးရသည်၊ နာသည်၌ နကား အညတ္ထတည်း၊"သိမ်မွေ့သော သညာမရှိသည် မဟုတ်သော ဈာန်မှ တပါးသော သိမ်မွေ့သော ပညာရှိသောဈာန်"ဟူလို၊ နိဿယ အနက်ပေးရာ၌ကား "မဟုတ်" ဟုပင် ပေးရသည်။

တံ၊ပေ၊သညာယတနံ။ ။ဥပေက္ခာ ဧကဂ္ဂတာကို စတုတ္ထာရှပ္ပဈာန် ဟု ခေါ်၏၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်နှင့် တကွ ထို ဈာန်ကို ခန္ဓာအာယတနဖွဲ့လျှင် မနာ ယတန, ဓမ္မာယတန၌ ပါဝင်၏၊ ထို့ကြောင့် ထို သသမ္ပယုတ္တဈာန်သည် အာယတန လည်း အမည်ရသောကြောင့် နေဝသညာနာသညနှင့် အရတူရကား "နေဝသညာ နာသညဥ+တံ+အာယတနဥာတိ နေဝသညာနာသညာယတနံ"ဟု ကမ္မဓာရယဝိဂ္ဂဟ ပြုရသည်။

အထဝါ-ထို့ပြင် တနည်းကား၊ ဇတ္ထ-ဣ၌ စတုတ္ထာရုပ္ပစ္ဈာန်၌၊ ယာယံ (ယာ+အယံ) သညာ-အကြင် သညာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ သာ-ထိုသညာသည်၊ ပဋ္ဌသညာကိစ္စံ-ထင်ရှားသော သညာ၏ ကိစ္စကို၊[ပဋ္ဌသညာကိစ္စ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နောက်၌ တွေ့ရလတ္တံ့။] ကာတုံ-၄၁၊ အသမတ္ထတာယ-မစ္ဆမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နေဝသညာ-သညာလည်းမဟုတ်၊ (သညာဟုလည်း မဆိုနိုင်၊) သခ်ါဏုဝသေသသုခုမဘာဝေန-ရုန့်ရင်းသော သခ်ါရတို့မှ ကြွင်းသောသိမ်မွေ့သော သခ်ါရ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇာမာနတ္တာ-ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသညာ-သညာမဟုတ်သည်လည်း၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုသို့ သညာလည်း မဟုတ်, သညာမဟုတ်သည်လည်း မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သညာမဟုတ် တဟုတ် ဖြစ်နေသောကြောင့်၊) နေဝသညာနာသညာ-နေဝသညာနာသညာမည်၏၊ နေဝသညာနာသညာစ-နေဝသညာနာသညာလည်းဟုတ်၏၊ သဒ-ထို နေဝသညာနာသညာဟူသည်၊ သေသဓမ္မာနံ-သညာမှကြွင်းသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏၊ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန-ကြောင့်၊ (နိဿယသတ္တိစသည်ဖြင့် တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အာယတနဋ္ဌ-တဲ့ည်ရာသည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ-မည်၏။

စ-ဆက်၊ ဇတ္ထ-ဣ၌ စတုတ္ထာရုပ္ပစ္ဈာန်၌၊ ကေဝလံ-ဝေဒနာစသည်မဖက်သက်သက်၊ သညာဝ-သညာသည်သာ၊ ဒေသိ-ဣကဲ့သို့ ရှုအပ်သော နေဝသညာနာသညာမည်သည်၊ န-မဟုတ်သေး၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ဝေဒနာပိ-ဝေဒနာသည်လည်း၊ နေဝ ဝေဒနာ-ရုပ်ရင်းသော ဝေဒနာလည်း မဟုတ်၊ နာဝေဒနာ-သိမ်မွေ့သော ဝေဒနာ မဟုတ်သည်း မဟုတ်၊ စိတ္တံပိ-သည်လည်း၊ နေဝစိတ္တံ-ရုန့်ရင်းသော စိတ်လည်း မဟုတ်၊ နာစိတ္တံ-သိမ်မွေ့သော စိတ်မဟုတ်သည်လည်း မဟုတ်၊ ဖဿောပိ-သည်လည်း၊ နေဝဖဿော-ရုန့်ရင်းသော ဖဿလည်းမဟုတ်၊ နာဖဿော-သိမ်မွေ့သော ဖဿ မဟုတ်သည်လည်း မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြသို့ မှတ်အပ်၏၊ သေသသမ္ပယုတ္တဓမ္မေသု-ဝေဒနာ စိတ် ဖဿတို့မှကြွင်းသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၌၊ သေ-ဣ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊

အထဝါ။　။နေဝသညာ နာသညံကို ဗဟုဗ္ဗိဟိ ပြုရသောနည်း, မနာယတနဓမ္မာယတနဖြစ်၍ အာယဘန အမည်ရသော ရှေ့နည်းမှ တနည်းပြလို၍ "အထဝါ" ဟု တက်သည်၊ ဤနည်း၌ လိုရင်းမှာ "နေဝသညာစ+ဘာ+နာသညာစာတိ နေဝသညာနာသညာ" ဟု ပြု၍ အာယတနသဒ္ဒါအတွက် မနာယတနဓမ္မာယတနအနက်ကို မယူပဲ, အဓိဋ္ဌာန အနက်ကို ယူရသည်၊ [နာသညာ၌ "န+အ" ဟု ပဋိသေဓ ၂ ခုရှိသောကြောင့် "သညာမဟုတ်သည် မဟုတ်, သိမ်မွေ့သော သညာဟုတ်၏" ဟု မူလအနက်ကို ရသည်၊ "နာသညာတိ သညာဘာဝေါစ ဇေတိသာ အတ္ထိတိ ဇတ္ထော၊" ဋီကာ။,... ဤ ဝိကပ်၌ နေဝန္နှင့် နတို့သည် အည အနက်ဟောချည်းတည်း။]

နယော-သီကြောင်း အစိအရင်တည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် နေဝေဒနာ နာဝေဒနာ စသည် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အယံ ဒေသနာ-ဤဒေသနာကို၊ သညာသီသေန-သညာကို အဦးပြုသဖြင့်၊ (သညံကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်၊) ကတာ-ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတမ္မာ၊ စ-ဆက်၊ ပတ္တမက္ခန တေလပ္ပဘုတိဟိ-သပိတ်ကို သုတ်လိမ်းကြောင်း ဆိ အစရှိကုန်သော၊ ဥပမာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဧသ အတ္ထော-ကို၊ ဝိဘာဝေတမ္မော-ထင်စွာ ဖြစ်စေထိုက်၏။

ကိရ-ခဲ့၊ သာမဏေရော-သည်၊ တေလေန-ဖြင့်၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ မက္ခေတွာ-သုတ်လိမ်း၍၊ ထပေသိ-ထား၍ပြီ၊ တံ-ထိုသာမဏေကို၊ ယာဂုပါနကာလေ-ယာဂုသောက်ခါနီးအခါ၌၊ ထေရော-သည်၊ ပတ္တံ-ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ခဲ့လော၊ ဣတိ, အာဟ-ပြောပြီ၊ သော-ထိုသာမဏေသည်၊ ဘန္တေ-ရား၊ ပတ္တော-၌၊ တေလံ-ဆီသည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ တဓော-ထိုသို့ လျှောက်ခြင်းကြောင့်၊ သာမဏေရ-သာမဏော၊ တေလံ-ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့လော့၊ နာဠိ-ဆီကျည်တောက်ကို၊ ပူရေဆာမိ-ပြည့်စေအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဘန္တေ-ရား၊ တေလံ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-လျှောက်ပြန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဥပမာဒကာဒးရပ်၌၊ အန္တောဝုတ္တတ္တာ-အကပ်ယကုဋ္ဌိအတွင်း၌ သိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယာဂုယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ အကပ်ယဋ္ဌေန-မဖယ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ တေလံ အတ္ထီတိ-သပိတ်၌ ဆီရှိပါသည်ဘုရားဟူ၍၊ (ဝစနံ-လျှောက်ခြင်းသည်၊) ဟောတိယထာ · ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နာဠိပူရဏာဒီနံ - ဆီကျည်တောက်၌ ပြည့်လောက်သောဆီ အစရှိသည်တို့၏၊ အဘာဝဝဍ္ဎနေန-မရှိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ နတ္ထီတိ-မရှိပါဘုရားဟူ၍၊ (ဝစနံ-သည်၊) ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-တူ၊ သာမိသညာ-ထို စတုတ္ထာရုပ္ပဈာန်၌ရှိသော သညာသည်လည်း၊ပေ၊

ဧသ အတ္ထော။ ။ကိဉ္စိဝိသေသံ-တစုံတခုသော (သိမ်မွေ့သော သညာ၏ ရှိသေးခြင်း သဘောအထူးကို၊) ဥပါဒါယ (ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊) အတ္ထီတိ ဝတ္ထုဗ္ဗသေဝ ဓမ္မသ (ရှိသည်ဟု ဆိုထိုက်သောတရား၏ပင်၊) ကိဉ္စိ ဝိသေသံ ဥပါဒါယ (ရုန့်ရင်းသောသညာ၏ မရှိခြင်းသဘောအထူးကို ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊) နတ္ထီတိ ဝတ္ထုဗ္ဗတာသင်္ခါတော အတ္ထော၊-ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ။

ဥပမာန ဥပမေယျေ။ ။ဆီတမျိုးတည်းကိုပင် အကပ်ယကုဋ္ဌိတွင်း၌ သိုမှီးအပ်သည့်အတွက် ယာဂုဖြင့်ရော၍ မသောက်ကောင်းသောကြောင့် "ဆီရှိပါသည်" ဟု လျှောက်ခြင်းကဲ့သို့ "နာ+အသညာ-သညာဟုတ်သေး၏" ဟု ဆိုရပုံကိုလည်းကောင်း, ကျည်တောက်၌ ပြည့်လောက်အောင် မရှိသည့်အတွက် "ဆီမရှိပါ" ဟု လျှောက်ခြင်းကဲ့သို့, ဝိဿနာ၏ အာရုံဖြစ်လောက်သော သညာ, နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ကို ဖြစ်စေနိုင်လောက်သော သညာ မဟုတ်သည့်အတွက် "နေဝသညာ-သညာမဟုတ်" ဟု ဆိုရပုံကိုလည်းကောင်း သိပါ။

နေဝသညာ - ရှန့်ရင်းသောသညာလည်း မဟုတ်၊ (သညာဟုလည်း မခေါ်လောက်၊) သခ်ါဆုဝသေသ သုခုမဘာဝေန - ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ-ကြောင့်၊ အသညာ-သိမ်မွေ့သော သညာ မဟုတ်သည်လည်း၊ နဟောတိ-မဟုတ်၊ (သညာမဟုတ်ဟုလည်း မဆိုနိုင်။)

ပန-ပရိဟာရ၊ပေ၊ ဆိုဦးအံ့၊ တ္ထေ-ဤသာပိသညာ၊ပေ၊ အသမတ္ထတာယ ဟူသောပါဌ်၌၊ သညာကိစ္စံ-သညာ၏ ကိစ္စဟူသည်၊ ကိံ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အာရမဏသဥ္ဇာနနဥ္ဇေဝ - အာရုံကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာယ-နာ၏၊ဝိသယဘာဝံ-အာရုံ၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂန္ဆာ-ကပ်ရောက်၍၊ နိဗ္ဗိဒါဇနနံစ-နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (သညာကိစ္စံ-သညာ၏ကိစ္စဘည်း၊ဣတိ-ဤကားအဖြေတည်း၊)[အချိုစာအုပ်၌ "နိဗ္ဗိဓာဇနန"ဟု ဓအောက်ချိုက်ဖြင့် ရှိ၏, မကောင်း၊] ဟိ-ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့၊ (တနည်း) ဟိ-ချဲ၊ သုခေါဒကေ-ရေအေး၌၊ ဟေဇောဓာတု-သည်၊ ဒဟနကိစ္စံ-လောင်ခြင်းကိစ္စကို၊ (ကာတုံ-ငှါ၊ နသက္ကောတိ) ဣဝ-မစွမ်းနိုင်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) သော-ဤသညာသည်၊ သဥ္ဇာနနကိစ္စံပိ-အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းကိစ္စကိုလည်း၊ ပဋုံ - ထင်ထင်ရှားရှား၊ ကာတုံ နသက္ကောတိ၊ သောသမာပတ္တိသု-စတုတ္ထာရုပ္ပ သမာပတ်မှကြွင်းသော သမာပတ်တို့၌၊ သညာဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဝိပဿနာယ-၏။ ဝိသယဘာဝံ-သို့၊ ဥပဂန္ဆာ-၍၊ နိဗ္ဗိဒါဇနနံပိ-နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ကိုဖြစ်စေခြင်းကိုလည်း၊ ကာတုံ နသက္ကောတိ၊ ဟိ - မှန်၊ အညေသု-စတုတ္ထာရုပ္ပခန္ဓာမှတပါးကုန်သော၊ခန္ဓေသု-ခန္ဓာတို့၌၊အကတာဘိနိဝေသော-မပြုအပ်သော ဝိပဿနာနှလုံးသွင်းခြင်းရှိသော၊ ဘိက္ခု-ယောဂီရဟန်းသည်၊ နေဝသညာနာသညာယတနက္ခန္ဓေ - နေဝသညာ နာသညာယတန ခန္ဓာတို့ကို၊ သမ္မသိတ္ဝာ-အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု သုံးသပ်၍၊ နိဗ္ဗိဒံ-နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်သို့၊ ပတ္တုံ-ငှါ၊ သမတ္ထောနာမ-စွမ်းနိုင်သူ မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အပိ-အရှင်သာရိပုတ္တရာသော်မှလည်း၊ (နသက္ကုဏေယျ-မစွမ်းနိုင်ရာ။) ["အပိစ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်ဆိုဖွယ်ကား၊အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော-သည်၊သက္ကုဏေယျ-စွမ်းနိုင်ရာ၏"ဟုလည်း ရှိ၏။]

အပိ၊ပေ၊ ပုတ္တော။ ဤဝါကျ၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဝယ် သေယျထာပိ မပါ၊ ထိုသို့ မပါခြင်းသည် ကောင်း၏၊ အပိစဟု စသဒ္ဒါလည်း ပါသင့်မည် မထင်၊ ထိုစသဒ္ဒါကို ဖြုတ်၍ "အပိ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော-အရှင်သာရိပုတ္တရာသော်မှလည်း၊ (နသက္ကုဏေယျ-မစွမ်းနိုင်ရာ)"ဟု ရှိသင့်မည် ထင်သည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း "ဧဝံ သုခုမတ္တံဂတာ"ကို "ယထာ ဓမ္မသေနာပတိနာပိနာမ အနုပဒံ နဝိပဿနေယျာတိအတ္ထော(ဓမ္မသေနာပတိဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာသော်မှလည်း နေဝသညာနာသညာယတနခန္ဓာကို တပုဒ်စီ တပုဒ်စီ ဝိပဿနာ မရှုနိုင်)"ဟု မဟာဋီကာဖွင့်သောကြောင့်တည်း။

[ကြျဲအဓိပ္ပာယ်ကို ထပ်၍ပြလိုသောကြောင့် "ပကတိ ဝိပဿကော ပန" စသည်မိန့်။ [ပန-ဆက်၊ပကတိ ဝိပဿကော-ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ဝိပဿနာရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဟာပညော-ကြီးကျယ်သော ပညာရှိသော၊ သာရိပုတ္တသဒိသော၀-အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ၊ သက္ကုဏေယျ-စွမ်းနိုင်ရာ၏၊ [ထိုပုဂ္ဂိုလ်လည်း ကလာပသမ္မသနာနည်းအားဖြင့်သာ ဝိပဿနာရှုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏ဟု ပြလိုသောကြောင့် "ဓသာပိ" စသည်မိန့်။] သောပိ-ထိုအရှင် သာရိပုတ္တရာကဲ့သို့ ပညာကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤနေဝသညာ နာသညာယတန သမာပတ်တရားတို့သည်၊ အဟုတ္ဝာ-ရွေးကမဖြစ်ဘူးပဲ၊ သမ္ဘောန္တိကိရ-ယခုဖြစ်ကုန်သတတ်၊ ဟုတ္ဝာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ ပဋိဝေန္တိ (ပဋိ+ဝိ+ဧန္တိ)ကိရ-ကင်းကုန်သတတ်၊ နဿန္တိကိရ-ပျက်ကုန်သတတ်၊ [ဤနဿန္တိပါဠိသည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ မရှိ၊ ပဋိဝေန္တိကို အနက်ထင်အောင် နောက်မှထည့်အပ်သောပါဠိ ဖြစ်ဟန်တူသည်။] ဧဝံ-သို့၊ ကလာပသမ္မသနဂေသနေဝ-အပေါင်းအား ဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ (သက္ကုဏေယျ-ရှု၏၊) အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာဝဂေသန-တဖို့စီ တဖို့စီသော တရားကို ဝိပဿနာ ရှုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊နော(သက္ကုဏေယျ)မစွမ်းနိုင်ရာ၊ ဧသော သမာပတ္တိ-ဤစတုတ္ထာရုပ္ပ သမာပတ်သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊(သို့ကဲလောက်၊)သုခုမတ္တံ-သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်သို့၊ဂတာ-ရောက်ပြီ။

စ-သည်သဒ္ဒမကသေး၊ ပတ္တမက္ခန တေလူပမာယ-သပိတ်ကို သုတ်လိမ်းကြောင်းဆိဉ်ပမာဖြင့်၊(ဝိဘာဝေတဗ္ဗော)ယထာ-ထင်စွာဖြစ်စေထိုက်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ မဂ္ဂုဒကူပမာယပိ-လမ်း၌ ရေဉပမာဖြင့်လည်း၊ အယံ အတ္ထော-ကို၊ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ကိရ-ခဲ့၊ မဂ္ဂ ပဋိပန္နဿ-ခရီးသွားသော၊ ထေရဿ-၏၊

ပကတိ ဝိပဿကော။ ။"ပကတိယာ + ဝိပဿကော ပကတိ ဝိပဿကော"၊ သဂြိဟ်၌"ခန္ဓာဒိနယ မာရဇ္ဈ"စသည်ကို အစပြု၍ အာရုံ ဒွါရစသည်ဖြင့် ပြအပ်သော ရိုးရာအတိုင်း "ရူပံ အနိစ္စံ"စသည်ဖြင့် ဝိပဿနာရှုသူကို "ပကတိ ဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်" ဟု ခေါ်သည်။

ကလာပ သမ္မသနဂေသနေ၀။ ။စတုတ္ထာရုပ္ပ စိတ္တုပ္ပါဒ ပရိယာပန္နေ ဖဿာဒိဓမ္မေ အဝိနိဘုဇ္ဇ (ဖဿတခြား ဝေဒနာတခြား စသည်ဖြင့် မခွဲခြားမူ၍) ကေတော ဂဟေတွာ ကလာပတော သမ္မဟတော သမ္မသနဝေသန၊—မဟာဋီကာ၊....ထိုသို့ ပေါင်း၍ ဝိပဿနာမရှုပဲ ဖဿတပါး, ဝေဒနာတပါးစသည်ဖြင့် တပါးစီရှုမှု ဟူသော အနုပဒဓမ္မ ဝိပဿနာအားဖြင့်ကား အရှင်သာရိပုတ္တရာကဲ့သို့ ဉာဏ်ကြီးသူသော်လည်း မစွမ်းနိုင်ပါ။[ပဒံပဒံ+အနူ အနုပဒံ-ဖဿ ဝေဒနာစသော အဖို့တိုင်း အဖို့တိုင်း၊ (ဂိစ္ဆာ အဗျယီဘော၊) အနုပဒံစ+တံ+ဓမ္မာစာတိ အနုပဒဓမ္မာ၊ တေသံ+ဝိပဿနာ အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာ။]

ပုရတော-၌၊ ဂစ္ဆန္တော-သော၊ သာမဏေရော-သည်၊ ထောက်-အနည်းငယ်သော၊ ဥဒက်-ကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ဘန္တေ-ရား၊ ဥဒက်-ရေပါတည်း၊ ဥပါဟနာ-ဖိနပ်တို့ကို၊ သြမုဥ္ဇထ-ချတ်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ တတော-ထိုသို့ လျှောက်ခြင်းကြောင့်၊ ထေရေန-သည် (ဝုတ္တော၌ စပ်၊) ဥဒက်-သစေ အတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ), နှာနသာဋက်-ရေသနုပ်ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ခဲ့လော၊ နှာယိဿာမိ-ရေချိုးအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဘန္တေ-ရား၊နတ္ထိ-ရေမရှိပါ၊ ဣတိ, အာဟ-လျှောက်ပြန်ပြီ။

တတ္ထ-ထို ဥပမာစကားရပ်၌၊ ဥပါဟန တေမနမတ္တဋ္ဌေန-ဖိနပ်ကို စိုစေခြင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ (ဖိနပ်ကို စိုစေလောက်ရုံ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်၊) ဥဒက်-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝစနံ-လျှောက်ခြင်းသည်၊) ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နှာနဋ္ဌေန-ချိုးရေ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊(ချိုးလောက်သော ရေဟူသောအနက်ကြောင့်၊) (ဥဒက်-သည်၊) နတ္ထိ-မရှိပါ၊ဣတိ-သို့၊ (ဝစနံ-သည်၊) ဟောတိယထာ-သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝံပိ-ဤအတူလည်း၊ (ပိဖြင့် ရှေ့ဥပမာနှင့် တူပုံကိုပေါင်း၊) သာ-ထို သညာသည်၊ ပဋ္ဌုသညာကိစ္စံ-ထင်ရှားသော သညာ၏ ကိစ္စကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊အသမတ္ထတာယ-ကြောင့်၊သညာ-သညာသည်၊ နေဝ ဟောတိ-မဖြစ်၊ (သညာဟုလည်း မဆိုလောက်၊)သင်္ခါရာ-ဝသေသ သုခုမ ဘာဝေန-ဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ-ကြောင့်၊ အသညာ-သညာမဟုတ်သည်၊ နဟောတိ-မဟုတ်၊(သညာမဟုတ်ဟုလည်း မဆိုနိုင်၊)စ ဆက်၊ကေဝလံ-အခြားဥပမာတို့နှင့်မဖက် သက်သက်၊ တောဟေဝ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော ဥပမာတို့ဖြင့်သာ၊ (သေ အတ္ထော-ကို၊ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော-ထင်စွာ ဖြစ်စေထိုက်သည်ကား၊) နမဟုတ်သေး၊ အညာဟိပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အနုရူပါဟိ-လျော်ကုန်သော၊ဥပမာဟိ-တို့ဖြင့်၊သေ အတ္ထော ဝိဘာဝေတဗ္ဗော။[အခြားဥပမာတမျိုးကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ ပြထား၏၊ ရှုပါလေ။]

[ဤတိုင်အောင် "နေဝသညာနာသညာယတန" ၏အဖွင့် ပြီးပြီ၊ ယခုအခါ "သညာသဟဂတနှင့် တွဲ၍ ပြလိုသောကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အဖွင့်များကို ပင် နိဂုံးအနေအားဖြင့် ညွှန်ပြလိုရကား "ဣတိ" စသည်မိန့်။] ဣတိ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊နေဝသညာနာသညာယတနေ-ထင်ရှားသော သညာကား မရှိ, သိမ်မွေ့သောသညာ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော မနာတယန ဓမ္မာယတနဟူသော စတုတ္ထာရုပ္ပစျာန်၌၊ ပဝတ္တာယ-သော၊ ဣမာယ သညာယ-နှင့်၊ (သဟဂတံ-တကွဖြစ်သည်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နေဝ၊ပေ၊သဟဂတံ-မည်၏၊ ပဋမနည်း၊) ဝါ-တနည်းကား၊ နေဝ၊ပေ၊ဘူတာယ-ထင်ရှားသော သညာလည်း မဟုတ်, သိမ်မွေ့သောသညာ မဟုတ်သည်လည်း မဟုတ်သော

ကြွင်းသော ဖဿစသော သမ္ပယုက်တရားတို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သညာ ယ-သညာနှင့်၊ သဟဂတံ-တည်း၊ ဣတိ,နေဝ၊ပေ၊ယတနံ-မည်၏၊ [ဤကား အထဝါတက်သော နောက်နည်းတည်း၊ ရှေး၌ နေဝသညာနာသညာယတနကို ၂-နည်းဖွင့်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဤ၌လည်း ၂-နည်း သမာသ်တွဲ၍ ပြသည်၊] ဧတံ-ဤ နေဝသညာနာသညာယတန သညာသဟဂတံဟူသော အမည်သည်၊ အာ ကိဉ္ဇညာယတနသမာပတ္တိ အာရမဏဿ - အာကိဉ္ဇညာယတန တတိယာရုပ္ပ သမာပတ်လျှင် အာရုံရှိသော၊ ဈာနဿ-စတုတ္ထာရုပ္ပဈာန်၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း။

ဣဓ-ဤ စတုတ္ထာရုပ္ပဈာန်၌၊ အာကိဉ္ဇညာယတနသမာပတ္တိယာ-အာကိဉ္ဇ ညာယတနသမာပတ်၌၊ နိကန္တိပရိယာဒါန ဒုက္ခတာယ-နိ-ကန္တိကို ကုန်စေရ ခြင်း၏ ခက်ခဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ခာ-သော၊ ပဋိပဒါ-သည်၊(ဟောတိ)၊ ပရိယာဒိန္န နိကန္တိကဿ-ကုန်စေအပ်ပြီးသော နိကန္တိရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-နိကန္တိကို ကုန်စေပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အပ္ပနာပရိဝါသဒန္ဓတာယ- အပ္ပနာသို့ ရောက်အောင် ကျင့်သုံးရခြင်း၏ လေးနှေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒန္ဓာ-သော၊ အဘိညာ-ထူးသော အသိဉာဏ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝိပရိယယေန- ဖြင့်၊သုခါ-သော၊ ပဋိပဒါ-သည်လည်းကောင်း၊ ခိပ္ပာ-သော၊အဘိညာစ-သည် လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ပရိတ္တကသိဏုဂ္ဆာဋိမာကာသေ-ကျဉ်းယ်သော ကသိုဏ်း၏ ခွာအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကောင်းကင် ပညတ်၌၊ ပဝတ္တိတ- ဝိညာဏာပဂမာရမဏံ-ဖြစ်စေအပ်သော ဝိညာဉ်၏ ကင်းကွာခြင်း နတ္ထိဘော- ပညတ်ဟူသော အာရုံရှိသော၊သမာပတ္တိံ-ကို၊အာရဗ္ဘ,ပဝတ္တိတာယ-ဖြစ်ခြင်းရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ရှေ၌"ပဝတ္တိယာ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်"ရှိခဲ့၏၊) ပရိတ္တာ ရမဏတာ-ကိုလည်းကောင်း၊ဝိပရိယယေန-အားဖြင့်၊ အပ္ပမာဏာရမဏတာ-ကို လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သေသံ-သည်၊ ပုရိမသဒိသမေဝ။

အသဒိသရူပေါ-လူနတ် ဗြဟ္မာ, သတ္တဝါတို့နှင့် မတူသည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘောရှိတော်မူသော၊ (မတူသော ဂုဏ်ရှိတော်မူသော၊) နာထော-လူနတ် ဗြဟ္မာ,သတ္တဝါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာသခင်, ဘုရားရှင်သည်၊စတုဗ္ဗိဓံ-၄ ပါးအပြား ရှိသော၊ ယံ အရုပ္ပံ-အကြင် အရူ ပဈာန်ကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ တံ- ထို အရူပဈာန်ကို၊ ဣတိ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အဖွင့်အစဉ်အားဖြင့်၊ ဥတ္တာ- သိပြီး၍၊ တသ္မိံ-ထို အရူပဈာန်၌၊ ပကိဏ္ဏကကထာပိ-ရောပြွမ်းသော စကား ရပ်ကိုလည်း၊ ဝိညေယျာ-သိထိုက်သေး၏။

ဟိ-ချဲ၊ [ပကိဏ္ဏကကထာပိ ဝိညာယျော" ဟူသော စကားကို ချဲသည်၊] စတသောပိ-၄ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာ အရူပသမာပတ္တိယော-ဤ အရူပသမာပတ်တို့သည်၊ အာရမဏာတိက္ကမတော-ကသိုဏ်းရုပ် အစရှိသော ဏောက်အောက် ဈာန်၏ အာရုံကို လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဘဝန္တီ-ဖြစ်ကုန်

၏၊ တောသံ-ဤအရူပသမာပတ်တို့၏၊ အင်္ဂါတိက္ကမံ- ရူပသမာပတ်တို့ကဲ့သို့ အောက်အောက် ဈာန်အင်္ဂါကို လွန်မြောက်ခြင်းကို၊ ဝိဘာဝိနော-ပညာရှိ တို့သည်၊ နဏ္ဍစ္ဆန္တိ-အလိုမရှိကုန်။

ဟိ-ခဲ့၊[အာရမဏာတိက္ကမတောကိုခဲ့သည်။] တောသု-ဤအရူပသမာပတ် တို့တွင်၊ ရူပနိမိတ္တာတိက္ကမတော- ကသိုဏ်းရုပ် နိမိတ် ဟူသော အာရုံကို လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ပဌမာ-ပဌမ အရူပသမာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ အာကာသာတိက္ကမတော-ကောင်းကင်ပညတ်ဟူသော အာရုံကို လွန်မြောက် ခြင်းကြောင့်၊ ဒုတိယာ-ဒုတိယအရူပသမာပတ်သည်၊(ဟောတိ)၊အာကာသေ- ကောင်းကင်ပညတ်၌၊ ပဝတ္တိတဝိညာဏာတိက္ကမတော - ဖြစ်စေအပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ဟူသောအာရုံကိုလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၊ တတိယာ-တတိယ အရူပသမာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ အာကာသေ-၌၊ ပဝတ္တိတဝိညာဏသ- ဖြစ်စေအပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏၊ အပဂမာတိက္ကမတော၊ကင်းကွာခြင်း (နတ္ထိဘောပညတ်)ဟူသော အာရုံကို လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၊ စတုတ္ထာ- စတုတ္ထအရူပသမာပတ်သည်၊(ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ သဗ္ဗထာ-အလုံး စုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အာရမဏာတိက္ကမတော-ကြောင့်၊ စတသော ပိ-နသော၊ (အချိုစာ၌ ပိ မပါ။) ဣမာ အရူပသမာပတ္တိယော- တို့သည်၊ ဘဝန္တိ၊ ဣတိ,ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ၏၊ ပန-ကား၊ တောသံ-ဤ အရူပသမာပတ်တို့၏၊ အင်္ဂါတိက္ကမံ-ကို၊ ပဏ္ဍိတာ-တို့သည်၊ နဏ္ဍစ္ဆန္တိ။

ဟိ-မှန်၊(တနည်း) ကသ္မာ တောသံ အင်္ဂါတိက္ကမံ နဏ္ဍစ္ဆန္တိ၊ ဟိ ယသ္မာ,ရူပါ ဝစရသမာပတ္တိသု-တို့၌၊ (အင်္ဂါတိက္ကမော- အောက်အောက်ဈာန် အင်္ဂါကို လွန်မြောက်ခြင်းသည်၊အတ္ထိ)ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊)တောသု-ဤ အာရုပ္ပ သမာပတ်တို့၌၊ အင်္ဂါတိက္ကမော-သည်၊ နအတ္ထိ၊(တသ္မာ တောသံ အင်္ဂါတိက္ကမံ နဏ္ဍစ္ဆန္တိ)၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗာသုပိ-နသော၊ တောသု-ဤအာရုပ္ပသမာပတ်တို့၌၊

အာကာသေ၊ ပေ၊ တတိယာ။ ။"အာကာသေ ပဝတ္တိတဝိညာဏ"ဟူသည် ကောင်းကင်ပညတ်ကိုအာရုံပြုသောပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်တည်း။"ထိုဝိညာဉ်ကိုလွန်မြောက် နိုင်ခြင်းကြောင့် တတိယာရုပ္ပသမာပတ် ဖြစ်သည်"ဟူလို၊ မှန်၏ - အာရမဏာတိက္ကမ ဖြစ်သော အရူပသမာပတ်တို့သည် အောက်အောက်ဈာန်၏ အာရုံကို လွန်မြောက်ကြ ရ၏၊ ထိုသို့ လွန်မြောက်ရာဝယ် ပဌမာရုပ္ပ သမာပတ်သည် ရူပစတုတ္ထဈာန်၏ အာရုံ ဖြစ်သော ကသိုဏ်းရုပ်နိမိတ်ကို လွန်မြောက်ခဲ့၏၊ကောင်းကင် ပညာတ်ကို အာရုံပြု၏၊ ဒုတိယာရုပ္ပသမာပတ်သည် ကောင်းကင်ပညတ်ကို လွန်မြောက်ခဲ့၏၊ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ် ကို အာရုံပြု၏၊ တတိယာရုပ္ပသမာပတ်သည် ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ကို လွန်မြောက်ခဲ့၏၊ ထို ဝိညာဉ်၏ ကင်းကွာခြင်း(နတ္ထိဘော)ပညတ်ကို အာရုံပြု၏၊[ဤနည်းအတိုင်း စတုတ္ထာ ရုပ္ပသမာပတ် လွန်မြောက်ခဲ့ပုံ, အာရုံပြုပုံလည်း သဠိုဟ်၌ ပြောရိုးအတိုင်း သိပါ။]

ဥပေက္ခာ-ဥပေက္ခာလည်းကောင်း၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ ဧဝ၊ ၂ ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဈာနင်္ဂါနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-၏၊ ဧဝံသန္တေပိ-ဤသို့ ဈာန်အင်္ဂါ ၂-ပါးချင်း တူပါသော်လည်း၊ ဣဓ-ဤအာရုပ္ပ သမာပတ်တို့၌၊ (ပစ္ဆိမာ ပစ္ဆိမာဝယ် အပေါင်း အာဓာရ, အစိပ် အာဓေယ် စပ်၊) ဝါ-တို့တွင်၊ (နိဒ္ဓါရဏသမုဒါယ, နိဒ္ဓါရဏီယစပ်၊) ပစ္ဆိမာပစ္ဆိမာ-နောက်၌ ဖြစ်ကုန်, နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော သမာပတ်တို့သည်၊ သုပဏီတတရာ-သာလွန်မွန်မြတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုသို့သာလွန်မွန်မြတ်ရာ၌၊ ပါသာဒတလသာဋ္ဌိတာ-ပြာသာဒ်အပြင်, အဝတ်ဟူကုန်သော ဥပမာ-ဥပမာတို့ကို၊ ဝိညေယျာ-ကုန်၏။

ဟိ-ခဲ့၊ စတုဘူမကပါသာဒဿ-၄-ခုသောဘုံရှိသော ပြာသာဒ်၏၊ (၄ ထပ် ပြာသာဒ်၏၊) ဟေဋ္ဌိမတလေ-အောက်ဆုံးအပြင်၌၊ (အောက်ဆုံးအထပ်၌၊) ဒိဗ္ဗနစ္စဂီတဝါဒိတသုရဘိဂန္ဓမာလာ သာဒုရသပါနဘောဇနသယနစ္ဆာဒနာဒိဝသေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော ကခြင်း သီဆိုခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း, ကောင်းသော အနံ့ရှိသော ပန်း, ကောင်းသော အရသာရှိသော သောက်ဖွယ် စားဖွယ်, အိပ်ရာ အဝတ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဏီတာ-မွန်မြတ်ကုန်သော၊ ပဉ္ဇ-န်သော၊ ကာမဂုဏာ-ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ-ရှေးရှုတည်ကုန်သည်၊ အဿု-ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ ဒုတိယေ-ဒုတိယ အပြင်၌၊ ((ဒုတိယအထပ်၌၊) တတော-ထို ပဌမ အပြင်ဝယ် ကာမဂုဏ်ထက်၊ ပဏီတတရာ-သာလွန် မွန်မြတ်ကုန်သော၊ (ပဉ္ဇကာမဂုဏာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ အဿု)၊ တတိယေ-တတိယအပြင်၌၊ (တတိယအထပ်၌၊) တတော-ထို ဒုတိယအပြင်ဝယ် ကာမဂုဏ်ထက်၊ ပဏီတ တမာ-အထူးသဖြင့် သာလွန်မွန်မြတ်ကုန်သော၊ (ပဉ္ဇကာမဂုဏာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ အဿု)၊ စတုတ္ထေ-စတုတ္ထအပြင်၌၊ (စတုတ္ထအထပ်၌၊) သဗ္ဗပဏီတာ-အလုံးစုံသော အောက် ကာမဂုဏ်တို့ထက် သာလွန်မွန်မြတ်ကုန်သော၊ (ပဉ္ဇကာမဂုဏာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ အဿု၊) တတ္ထ-ထို ဥပမာ စကားရပ်၌၊ စတ္တာရိပိ-၄ ထပ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တာနိ-ထိုအပြင်တို့သည်၊ ပါသာဒတလာနေဝ-ပြာသာဒ်အပြင်တို့ချည်းသာတည်း၊ နေသံ-ထို အပြင်တို့၏၊ ပါသာဒတလဘာဝေန-ပြာသာဒ်အပြင်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိသေသော-အထူးသည်၊ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ ပဉ္ဇကာမဂုဏသမိဒ္ဓိဝိသေသေန- ၅ ပါးသော ကာမဂုဏ်တို့၏ပြည့်စုံခြင်းအထူးအားဖြင့်၊ ဟေဋ္ဌိမတော ဟေဋ္ဌိမတော-အောက်၌ဖြစ်သော အောက်၌ဖြစ်သော အပြင်ထက်၊ ဥပရိမံ ဥပရိမံ-အထက်၌ ဖြစ်သော အထက်၌ဖြစ်သော အပြင်သည်၊ ပဏီတတရံ-အထူးသဖြင့် မွန်မြတ်သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။

["ပါသာဒတလသာဋ္ဌိကာ" ဝယ် ပါသာဒတလ၏ ဥပမာအကျယ်ကိုပြပြီး၍, သာဋ္ဌိကာဥပမာ၏အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "ယထာ စ" စသည်မိန့်၊]

စ-သည်သာမကသေး၊ ကောယ- တယောက်သော၊ ဣတ္ထိယာ-သည်၊ ကန္တိတ ထူလ သဏ္ဍ သဏ္ဍတရ သဏ္ဍတမ သုတ္တာနံ- ငင်အပ်သော ကြမ်းသောချည်, သိမ်မွေ့သောချည်, အထူးသဖြင့် သိမ်မွေ့သောချည်, အလွန်အကြူး အထူး သိမ်မွေ့သောချည်တို့၏၊ စတုပလ တိပလ ဒွိပလ ဧကပလသာဋီကာ- ၄-ပိုလ် အချိန်ရှိသော အဝတ်, ၃-ပိုလ် အချိန်ရှိသောအဝတ်, ၂-ပိုလ် အချိန်ရှိသော အဝတ်, တပိုလ် အချိန်ရှိသော အဝတ်တို့သည်၊ [ထူလသုတ္တဖြင့် ယက်အပ်သော ကြောင့် ၄-ပိုလ် အချိန်ရှိသောအဝတ်, သဏ္ဍသုတ္တဖြင့် ယက်အပ်သောကြောင့် ၃-ပိုလ် အချိန်ရှိသောအဝတ်, သဏ္ဍတရသုတ္တဖြင့် ယက်အပ်သောကြောင့် ၂-ပိုလ်အချိန်ရှိသောအဝတ်, သဏ္ဍတမသုတ္တဖြင့် ယက်အပ်သောကြောင့်တပိုလ် အချိန်ရှိသောအဝတ်တို့သည်။] အာယာမေန-အလျားအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိတ္ထာရေ နစ-အနံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ [အချို့စာ၌ "အာယာမတော ဝိတ္ထာရတော" ဟု ရှိ၏၊] သမပွမာဏာ- တူမျှသော ပမာဏရှိကုန်သည်၊ အဿု-ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

ဓတ္ထ-ထို ဥပမာစကားရပ်၌၊ စတဿောပိ- ၄-ထည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တာ သာဋီကာ-ထိုအဝတ်တို့သည်၊ အာယာမတောစ- ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိတ္ထာရတောစ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမပွမာဏာ-နသည်၊ ကိဉ္ဇာပိ (ဟောန္တိ)-အကယ်၍လည်း ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ တာသံ- ထိုအဝတ်တို့၏၊ ပမာဏတော-အားဖြင့်၊ ဝိသေသော-အထူးသည်၊ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ- အကယ်၍လည်း မရှိပါပေ၊ ပန- ထိုသို့ ပမာဏအားဖြင့် မထူးပါသော်လည်း၊ သုခသမ္ဖဿ သုခုမဘာဝ မဟဂ္ဃဘာဝေဟိ- ကောင်းသောအတွေ့ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်, သိမ်မွေ့ကုန် သည်၏အဖြစ်, များသောအဖိုး ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်တို့ဖြင့်၊ [အချို့စာ၌ "ဒုက္ခသမ္ဖဿ" ပါနေ၏ မကောင်း၊ သုခသမ္ဖဿစသည်ချင်း မတူကြောင်းကို သာ ပြသောအရာဖြစ်၍ "ဒုက္ခသမ္ဖဿအဝတ်" မပါ၊] ပုရိမာယ ပုရိမာယ-ရှေး၌ဖြစ်သော ရှေး၌ဖြစ်သော အဝတ်ထက်၊ ပစ္ဆိမာ ပစ္ဆိမာ- နောက်၌ ဖြစ် သော နောက်၌ဖြစ်သော အဝတ်တို့သည်၊ ပဏီတတရာ- သာ၍ မွန်မြတ်ကုန် သည်၊ ဟောန္တိယထာ- နဲ သကဲ့သို့လည်းကောင်း။

ဝေမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ စတူသုပိ-နသော၊ တောသု- ဤအာရှပ္ပသမာ ပတ်တို့၌၊ ဥပေက္ခာ-လည်းကောင်း၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေယေဝ- နသော၊ တောနိ အင်္ဂါနိ- တို့သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ ဟောန္တိ၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင် ဈာန်အင်္ဂါ တူပါကုန်သော်လည်း၊ ဘာဝနာ ဝိသေသေန- ဘာဝနာ အထူးကြောင့်၊ တေသံ အင်္ဂါနံ- ထိုအင်္ဂါတို့၏၊ ပဏီတ ပဏီတတရဘာဝေန-မွန်မြတ်ကုန်, သာ၍ မွန်မြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဣဓ-ဤ အာရှပ္ပသမာပတ် တို့၌၊ ဝါ-တို့တွင်၊ ပစ္ဆိမာ ပစ္ဆိမာ- တို့သည်၊ သုပဏီတတရာ- သာလွန် မွန်မြတ် ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။...စ-ဆက်၊ ဝေံ- သို့၊ အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ်

အားဖြင့်၊ (တဆင့်ထက်တဆင့်၊) ပဏီတ ပဏီတာ- မွန်မြတ်ကုန် မွန်မြတ်ကုန်သော၊ စတဿောပိ-နသော၊ (ဂါထာမှ ယူပေးသည်၊) တော- ဤ အာရုပ္ပသမာပတ်တို့ကို၊ (ဉာတဗ္ဗာဥ်စပ်၊) အသုစိမှိ- မစင်မကြယ်, ရှုံစဖွယ်အရပ်၌၊ (သာမညအာဓာရ)မဏ္ဍပေ-မဏ္ဍပ်၌၊ (ဝိသေသအာဓာရ)၊ ဧကော-တယောက်သော ယောကျ်ားသည်၊ လဂ္ဂေါ-ဆွဲချိတ်သကဲ့သို့၊ (ဌိတော- တည်နေ၏၊) အပရော- ဒုတိယမြောက်,အခြားတယောက်သည်၊ တံ- ထို ပဌမယောကျ်ားကို၊ နိဿိတော-မှီသည်၊ (ဟုတ္ဟာ ဌိတော၊အထ-ထိုမှနောက်၌၊) အညော-တတိယမြောက်, အခြားတယောက်သည်၊ တံ- ထို ပဌမယောကျ်ားကို၊ (အကျယ်၌ တန္ဒိဿိတံဟု ဖွင့်လတ္တံ့၊) အနိဿာယ- မမှီမူ၍၊ ဗဟိ- မဏ္ဍပ်၏ပြင်ဘက်၌၊ (ဌိတော)၊ အပရောစ- စတုတ္ထမြောက်, အခြားတယောက်သည်လည်း၊ တံ-ထို တတိယယောကျ်ားကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဌိတော-တည်၏၊ စတူဟိ- ၄-ယောက်ကုန်သော၊ ဧတေဟိ ပုရိသေဟိ- ဤ ယောကျ်ားတို့နှင့်၊ ယထာက္ကမံ- အစဉ်အတိုင်း၊ သမာနတာယ- တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိဘာဝိနာ- ပညာရှိသည်၊ ဉာတဗ္ဗာ- သိထိုက်ကုန်၏။

တတြ- ထိုဂါထာ၌၊ အယံ- ကား၊ အတ္ထယောဇနာ- အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ ကိရ-ချဲ၊ အသုစိမှိ- မစင်မကြယ်, ရှုံစဖွယ်ကောင်းသော၊ ဒေသေ- အရပ်၌၊ (မစင်တွေ ပြည့်နေသော အရပ်၌၊) ဧကော- တခုသော၊ မဏ္ဍပေါ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ အထ- ထိုအခါ၌၊ ဧကော-သော၊ ပုရိသော- သည်၊ အာဂန္ဆာ-၍၊ တံ အသုစိံ- ထို မစင်မကြယ် ရှုံစဖွယ်ကို၊ ဇိဂုစ္ဆမာနော-စက်ဆုပ်သည်၊ (ဟုတ္ဟာ)၊ တံ မဏ္ဍပံ- ကို၊ ဟတ္ထေဟိ- လက်တို့ဖြင့်၊ အာလမ္ဗိတ္ဟာ- တွဲရရှဲဆွဲ၍- တတ္ထ- ထိုမဏ္ဍပ်၌၊ လဂ္ဂေါ လဂိတောဝိယ- ကပ်ငြိသကဲ့သို့၊ အဌာသိ- တည်ပြီ၊ [ဂါထာ၌ လဂ္ဂေါကို "လဂိတောဝိယ"ဟု ဖွင့်သည်၊ လဂဓာတ်, တပစ္စည်း, ဣ အာဂုမ်ဖြင့် "လဂိတော"ဟုသာ ရှိသင့်၏၊ "လဂ္ဂိတော"ဟု မရှိသင့်၊] အထ- ထိုမှနောက်၌၊ အပရော-ဒုတိယမြောက်,အခြားတယောက်သည်၊ အာဂန္ဆာ- ၍၊ မဏ္ဍပလဂ္ဂံ- မဏ္ဍပ်၌ တွယ်ကပ်နေသော၊ တံ ပုရိသံ-ကို၊ နိဿိတော- မှီသည်၊ (ဟုတ္ဟာ အဌာသိ)။

အထ- ထိုမှနောက်၌၊ အညော- တတိယမြောက် အခြားတယောက်သည်၊ အာဂန္ဆာ,စိန္တေသိ- ကြံပြီ၊(ကိံ)၊ယော သေ-အကြင်သို့သော ဤယောကျ်ားသည်၊ မဏ္ဍပေ-၌၊ လဂ္ဂေါ- တွယ်ကပ် ဆွဲမှီနေ၏၊ ယောစ- အကြင် ဒုတိယယောကျ်ားသည်လည်း၊ တံ- ထို ပဌမယောကျ်ားကို၊ နိဿိတော (ဟုတ္ဟာ အဌာသိ)၊ ဥဘောပိ-နသော၊ဧတေ-ဤယောကျ်ားတို့သည်၊ဒုဋ္ဌိတာ-မကောင်းသဖြင့် တည်နေကုန်၏၊ [ဒုဋ္ဌိတဖြစ်ပုံကို ပြလို၍ "ဓုဝေါစ"စသည်မိန့်၊] နေသံ- ထိုယောကျ်ားတို့၏၊ မဏ္ဍပပပါတေ- မဏ္ဍပ်၏ ပြိုကျခြင်းကြောင့်၊ ပါတော.

ကျရခြင်းသည်၊ ဓုဝေါစ-မချွတ်ကေန်, အမှန်လည်းမြဲ၏၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊) ဟန္ဒ-ယခု၊ အဟံ-သည်၊ ဗဟိယေဝ- မဏ္ဍပ်ပြင်ဘက်၌သာ၊ တိဋ္ဌာမိ- တည်ဟော့အံ့၊ ဣတိ- သို့၊ (စိန္တေသိ-ပြီ၊) (ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ- ၍၊) သော- ထိုယောကျ်ား သည်၊ တံနိဿိတံ- ထို ဒုတိယယောကျ်ားသည် မှီအပ်သော ပဌမယောကျ်ား ကို၊ [တံနိဿိတံတိ တေန နိဿိတံ၊-ဋီကာ။] အနိဿာယ- ဆက်၍မမှီပဲ၊ ဗဟိ ယေဝ- မဏ္ဍပ်ပြင်ဘက်၌သာ၊ အဋ္ဌာသိ- တည်နေပြီ၊ အထ- ထိုမှနောက်၌၊ အပရော- စတုတ္ထမြောက်, အခြားတယောက်သည်၊ အာဂန္တွာ- ၍၊ မဏ္ဍပလဂ္ဂ ဿ- မဏ္ဍပ်၌ ဆွဲချိတ်နေသော ပထမယောကျ်ား၏လည်းကောင်း၊ တံ နိဿိ တဿစ-ထိုဆွဲချိတ်နေသူကိုမှီသော ဒုတိယယောကျ်ား၏လည်းကောင်း၊ အခေမ ဘာဝံ- ဘေးမကင်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ စိန္တေတွာ- ကြံ၍လည်းကောင်း၊ ဗဟိ- မဏ္ဍပ်ပြင်ဘက်၌၊ ဌိတံ- တည်သောယောကျ်ားကို၊ သုဋ္ဌိတော- ကောင်း စွာတည်ပြီ၊ ဣတိ- သို့၊ မန္တွာစ- သိ၍လည်းကောင်း၊ တံ- ထို ပြင်ဘက်၌နေသူ ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ။

တတ္ထ- ထို ဥပမာစကားရပ်၌၊ အသုစိမှိ- မစင်မကြယ်, ရှံစဖွယ်ကောင်း သော၊ ဒေသေ-၌၊ မဏ္ဍပေါ-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)ဝိယ- မှတ်ထိုက်သကဲ့သို့၊ (တထာ- တူ၊) ကသိဏုဂ္ဂါဋ္ဌိမာကာသံ- ကသိုဏ်း၏ ခွာအပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော ကောင်းကင်ပညတ်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏၊ အသုစိ ဇိဂုစ္ဆာယ- မစင်ကို စက်ဆုပ်ခြင်း ကြောင့်၊ မဏ္ဍပလဂ္ဂေါ- မဏ္ဍပ်၌တွယ်ကင်နေသော၊ ပုရိသော-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ) ရူပ နိမိတ္တဇိဂုစ္ဆာယ- ကသိုဏ်းရုပ်နိမိတ်ကို စက်ဆုပ် ခြင်းကြောင့်၊ အာကာသာရမဏံ- ကောင်းကင်ပညတ်ဟူသော အာရုံရှိသော၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ- အာကာသာနဉ္ဇာယတနစျာန်ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ မဏ္ဍပ လဂ္ဂံ- မဏ္ဍပ်၌ တွယ်ကပ်နေသော၊ ပုရိသံ- ကို၊ နိဿိတော- မှီ၍နေသော ယောကျ်ားကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) အာကာသာရမဏံ- ကောင်းကင် ပညတ်ဟူသော အာရုံရှိသော၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ- အာကာသာနဉ္ဇာ ယတနစျာန်ကို၊ အာရဗ္ဘ- အာရုံပြု၍၊ ပဝတ္တံ- ဖြစ်သော၊ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ- ဝိညာဏဉ္ဇာယတနစျာန်ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။

ဒြိနှုံပိ- ၂-ယောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ- ထိုယောကျ်ားတို့၏၊ အခေမဘာဝံ- ဘေးမကင်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ စိန္တေတွာ-၍၊ မဏ္ဍပလဂ္ဂံ- သော၊ တံ- ထိုယောကျ်ားကို၊ အနိဿာယ- မမှီမူ၍၊ ဗဟိ- မဏ္ဍပ်ပြင်ဘက်၌၊ ဌိတော-တည်နေသော တတိယမြောက် ယောကျ်ားကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ) အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ-ကို၊ အာရမဏံ-ကို၊ အကတွာ-၍၊ တဒ ဘာဝါရမဏံ- ထို အာကာသာနဉ္ဇာယတနစျာန်၏ မရှိခြင်းဟူသော နတ္ထိဘော ပညတ်ဟူသော အာရုံရှိသော၊ အာကိဉ္ဇညာယတနံ-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ [တဒဘာဝ (တ+အဘာဝ)-ထို၏မရှိခြင်းနှင့် "နတ္ထိဘာဝ"သည် သဘောတူတည်း။]

မဏ္ဍပလဂ္ဂဿ-၏လည်းကောင်း၊ တံနိဿိတဿစ-၏လည်းကောင်း၊ အခေမ တံ-ဘေးမကင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ စိန္တေတွာ- ၍လည်းကောင်း၊ ဗဟိ-၌၊ ဌိတံ-တည်သောယောကျ်ားကို၊ သုဌိတော- ကောင်းစွာ တည်သူတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ မန္တာစ-သိ၍လည်းကောင်း၊ တံ-ထို မဏ္ဍပ်ပြင်ဘက်၌တည်သူကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဌိတော- တည်သော စတုတ္ထမြောက် ယောကျ်ားကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ) ဝိညာဏာဘာဝ သင်္ခါတေ- ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏ မရှိခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ဗဟိပဒေသေ- အပြင်ဘက်အရပ်၌၊ (နတ္ထိဘောပညတ်၌၊) ဌိတံ- သော၊ အာကိဉ္ဇညာယတနံ.အာကိဉ္ဇညာယတနစျာန်ကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ ပဝတ္တံ-သော၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ- နေဝသညာနာသညာ ယတနစျာန်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏။

စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ (အပြင်ဘက်အရပ်ဟူသော နတ္ထိဘောပညတ်၌တည်သော အာကိဉ္ဇညာယတနစျာန်ကိုအာရုံပြု၍၊) ပဝတ္တမာနံ-ဖြစ်လသော်၊ ဝါ-ဖြစ်သော ဣဒံ- ဤ နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်သည်၊ တံ- ထို အာကိဉ္ဇညာယတနစျာန်ကို၊ အညာဘာဝေန- တပါးသောအာရုံ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အာရမဏံ-ကို၊ ကရောတေဝ- ပြုရတော့သည်သာ၊ (ကောဝိယ- အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း၊) ဇနော-မင်းခစားယောကျ်ားသည်၊ ဒိဋ္ဌဒေါသံ-မြင်အပ်ပြီးသောအပြစ်ရှိသည်၊ (သမာနံ)ပိ- ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝါ- ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ရာဇာနံ-ကြမ်းတမ်းသော မင်းကို၊ ဝုတ္တိဟေတု- အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝတ္တတိ)ယထာ-ဖြစ်ရသကဲ့သို့တည်း။

ဟိ- ခဲ့၊ ဣဒံ နေဝသညာနာသညာယတနံ- ဤနေဝသညာနာသညာယတနစျာန်သည်၊("အာရမဏံ ကရောတွေဝ"၌စပ်၊)အယံ သမာပတ္တိ- ဤတတိယာရုပ္ပသမာပတ်သည်၊ အာသန္နဝိညာဏဋ္ဌာယတန ပစ္စတ္ထိကာ- နီးသော ဝိညာဏဋ္ဌာယတနဟူသော ရန်သူရှိ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဒိဋ္ဌဒေါသံ- မြင်အပ်ပြီးသော အပြစ်ရှိသည်၊(သမာနံ)ပိ-သော်လည်း၊ တံ အာကိဉ္ဇညာယတနံ-ကို၊ ("အာရမဏံ ကရောတွေဝ"၌စပ်၊) အညဿ-သော၊ အာရမဏဿ-၏၊ အဘာဝါ-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အာရမဏံ-ကို၊ ကရောတေဝ- ပြုရတော့သည်သာ၊ ယထာ ကိံ - အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ ဇနော- မင်းခစား ယောကျ်ားသည်၊ ဒိဋ္ဌဒေါသံ-သည်၊ (သမာနံ)ပိ- သော်လည်း၊ ဝါ-သော၊ ရာဇာနံ- ကို၊ ဝုတ္တိဟေတု- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (နိဿာယ- မှီ၍၊ ဝတ္တတိ) ယထာ- ကဲ့သို့တည်း။

ဟိ-ခဲ့ဦးအုံ၊ ဇနော-သည်၊ အသံယတံ- စောင့်စည်းအပ်သော ကိုယ်နှုတ်စိတ် မရှိသော၊ ဖရုသကာယဝစီမနောသမာစာရံ- ကြမ်းတမ်းသော ကိုယ်အကျင့် နှုတ်အကျင့် စိတ်အကျင့် ရှိသော၊ ကဋ္ဌိ- တစုံတယောက်သော၊ သဗ္ဗ

ဒိသမ္ပတိ်-အလုံးစုံသောအရပ်၏ အရှင်ဖြစ်သော၊ [သဗ္ဗဒီပပတိ်-အလုံးစုံသော ကျွန်းတို့၏အရှင်ဖြစ်သော၊ ဤသို့လည်း မူကွဲရှိ၏၊ ဤဝိသေသနဖြင့် ဤမင်းကို မခစားပဲ အခြားအရပ်သို့ သွားစရာမရှိ-ဟု ပြသည်။] ရာဇာနံ-ကို၊ အယံ-ဤမင်းသည်၊ ဖရုသသမာစာရော-ကြမ်းတမ်းသော အကျင့်ရှိ၏၊ ဣတိ ဝေံ-သို့၊ ဒိဋ္ဌဒေါသံ (သမာနံ) ပိ, အညတ္ထ-အခြားသော အရပ်၌၊ ဝုတ္တိ်-အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို၊ အလဘမာနော-မရနိုင်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဝုတ္တိဟေတု-ကြောင့်၊ နိဿာယ-၍၊ ဝတ္တတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဝေံ-တူ၊ ဒိဋ္ဌဒေါသံ-သည်၊ (သမာနံ)ပိ-သော်လည်း၊ ဝါ-သော၊ တံ အကိဉ္စညာယတနံ-ကို၊ အညံ-သော၊ အာရမဏံ-ကို၊ အလဘမာနံ-သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဣဒံ နေဝသညာနာသညာယတနံ - ဤနေဝသညာ နာသညာယတနစျာန်သည်၊ အာရမဏံ-ကို၊ ကရောတေဝ-ပြုရတော့သည်သာ။

စ-ဆက်၊ ဝေံ-သို့၊ (အာရမဏံ-ကို၊) ကုရုမာနံ-ပြုလသော်၊ (ဝတ္တတိ၌ စပ်၊) ဝါ-ပြုသော၊ (ဣဒံ-ဤနေဝသညာ နာသညာယတနစျာန်သည်၊ ဝတ္တတိ၌ပင် စပ်၊) ဒီဃနိဿေဏိ်-ရှည်မြင့်သော ထန်းတက် လှေခါးကို၊ အာရုဋ္ဌော - တက်သော ယောကျ်ားသည်၊ (အညဿ-လှေကားဘောင်မှ အခြားသော ကိုင်စရာလက်ရုံးတန်း၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊) နိဿေဏိဗာဟုကံ-လှေကားဘောင်ကို၊ (သြလုဗ္ဘတိ) ယထာ-ထောက်ကိုင်ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗတဂ္ဂံ-အထစ်အထစ်ရှိသော တောင်ထိပ်သို့၊ အာရုဋ္ဌော-သည်၊ (အညဿ-တောင်ထွဋ္ဌ တောင်ထိပ်မှ အခြားသော ကိုင်စရာ၏၊ အဘာဝေန) ပဗ္ဗတမတ္ထကံ-တောင်ထွဋ္ဌ တောင်ထိပ်ကို၊ (သြလုဗ္ဘတိ) ယထာစ-လည်းကောင်း၊ [ပဗ္ဗံ-အထစ်အထစ် အဆစ်အဆစ်သည်၊ ယဿ အတ္ထိတိ ပဗ္ဗတော-အဿတ္ထိအနက်၌ တပစ္စည်း။]

ဝါ-တနည်း၊ ဂိရိ်-အဆစ်မနှော, စင်းကြောတောင်သို့၊ အာရုဋ္ဌော-သည်၊ (အညဿ-မိမိ ဒူးပုဆစ်မှ တပါး, အခြားသော ကိုင်စရာ၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊) အတ္တနောယေဝ-မိမိ၏သာလျှင်၊ ဇဏ္ဏုကံ-ဒူးပုဆစ်ကို၊ သြလုဗ္ဘတိ ယထာ-ထောက်ကိုင်ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တထေဝ - ထို့အတူသာလျှင်၊ ဧတံ စျာနံ-ဤအာကိဉ္စညာယတနစျာန်ကို၊ သြလုဗ္ဘ-ထောက်ကိုင်၍၊ (အာရုံပြု၍၊) ဝတ္တတိ-ဖြစ်ရ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အရူပါဝစရကုသလကထာ-သည်၊

နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

တေဘူမကကုသိုလ်အဖွင့်

ဣဒါနိ - အရူပါဝစရကုသိုလ်ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ (အာရဒ္ဓံ၌ စပ်၊) ယသ္မာ, သဗ္ဗာနိပိ - နိသော၊ တောနိ တေဘူမက ကုသလာနိ-ဤတေဘူမက ကုသိုလ်တို့သည်၊ ဟီနာဒိနာ-ဟီနအစရှိသော၊ ပဘေဒေန-အပြားအားဖြင့်၊ ဝတ္တန္တိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ တေဘူမကကုသိုလ်တို့၏ ဟီန အစရှိသော အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တေသံ-ထိုတေဘူမကကုသိုလ်တို့၏၊ တံ ပဘေဒံ-ထိုဟီန အစရှိသော အပြားကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ ပုန-တဖန်၊ ကတမေ ဓမ္မာ ကုသသာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ-ထို ကတမေဓမ္မာကုသလာအစရှိသောစကားရပ်၌၊ဟီနန္တိ-ကား၊လာမကံ၊ညံ့သော၊ (ရှေးက"ယုတ်သော"ဟု ပေး၏၊ စိတ္တံ၌ စပ်၊)တံ-ထိုညံ့သော ကုသိုလ်စိတ်ကို၊ အာယူဟနဝသေန-အားထုတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ ၏၊ ဟီနုတ္တမာနံ-ညံ့သောစိတ်, မြတ်သောစိတ်တို့၏၊ မဇ္ဈေ-၌၊ ဘဝံ-ဖြစ်သောစိတ်တည်း၊ မဇ္ဈိမံ-အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သောစိတ်၊ ပဓာနုဘာဝံ-ပြဋ္ဌာန်းသည်၏ အဖြစ်သို့၊ နီတံ-ဆောင်အပ်သောစိတ်တည်း၊ပဏီတံ-ပြဋ္ဌာန်းသည်၏အဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်သော စိတ်၊ [ပ (ပြ)၌ ရပါသောကြောင့် နီတံ၌ နကို ဏပြန်၊] ဥတ္တမံ-မြတ်သော စိတ်တည်၊၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တာနိပိ-ထို မဇ္ဈိမ ပဏီဘ ကုသိုလ်စိတ်တို့ကိုလည်း၊ အာယူဟနဝသေနေဝ-အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။

ဟိ-ခဲ့၊ ယဿ-အကြင်ကုသိုလ်၏၊ ဝါ-ကို၊ အာယူဟနက္ခဏေ-အားထုတ်ရာခဏ၌၊ ဆန္ဒောဝါ-ဆန္ဒသည်သော်လည်း၊ ဟီနော-ညံ့နေသည်၊ ဟောတိ၊ ဝီရိယံဝါ-သော်လည်း၊ (ဟီနံ ဟောတိ)၊ စိတ္တံ ဝါ-စိတ်သည်သော်လည်း၊ (ဟီနံ ဟောတိ၊) ဝီမံသာ ဝါ-ပညာသည်သော်လည်း- (ဟီနာ ဟောတိ၊) [အဓိပတိပစ္စည်းထိုက်သော တရား ၄ ပါးလုံးသည် အဓိပတိပစ္စည်း မတပ်ရုံသာမက, တပါးပါးက ညံ့နေသည်-ဟူလို။] တံ-ထိုကုသိုလ်သည်၊ ဟီနံနာမ-ဟီနမည်၏၊ ယဿ-အကြင်ကုသိုလ်၏၊ ဝါ-ကို၊ (အာယူဟနက္ခဏေ-၌၊) တေ ဓမ္မာ-ထိုဆန္ဒ, ဝီရိယ, စိတ္တ, ဝီမံသာတရားတို့သည်၊ မဇ္ဈိမာစေဝ-အလယ် အလတ်၌ ဖြစ်ကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဏီတာစေဝ - မွန်မြတ်ကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ၊)တံ-ထိုကုသိုလ်သည်၊ မဇ္ဈိမဥ္ဇေဝ-မဇ္ဈိမကုသိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ ပဏီတဥ္ဇ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောဟိ။)

အနုဋ္ဌီကာ၏ ဟီနစသည်။ ။အင္ဌကထာ၌"ယဿ ဟိ အာယူဟနက္ခဏေ ဆန္ဒောဝါ ဟီနော"စသည်ဖြင့် ဆန္ဒ စသည်၏ အယုတ် အလတ် အမြတ်လိုက်၍ ဟီန မဇ္ဈိမ ပဏီတကုသိုလ်ဟု ခွဲထား၏၊ အနုဋ္ဌီကာ၌ ထိုနည်းမှ တမျိုးခွဲပုံကိုလည်း ပြသေး၏၊—

ပန-ကား၊ ယံ- အကြောင်ကုသိုလ်ကို၊ (အာယူဟိတ်၌စပ်၊) ကတ္တုကာမတာသခ်ၤါတံ-ပြုလိုသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဆန္ဒံ-ကို၊ ဓုရံ-ပဓာနကို၊ ဆန္ဒံ-ကို၊ ဇေဋ္ဌက်-အကြီးအကဲကို၊ ဆန္ဒံ-ကို၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ-ရှေသွားကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ အာယူဟိတံ- အားထုတ်အပ်ပြီ၊ (ဓုရံ, ဇေဋ္ဌက်, ပုဗ္ဗင်္ဂမံတို့ကား ပရိယာယ်တည်း၊) တံ- ထိုကုသိုလ်သည်၊ ဆန္ဒာဓိပတိတော- ဆန္ဒာဓိပတိမှ၊ အာဂတတ္တာ- လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျနာမ- ဆန္ဒာဓိပတေယျမည်၏၊ ဝီရိယာဓိပတေယျာဒီသုပိ- ဝီရိယာဓိပတေယျကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော- တည်း။

ပန- ဆက်၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ- ဆန္ဒာဓိပတေယျစသည်တို့ကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ဤဌာနဌ်၌၊ ဌတ္ဝာ-တန်ရပ်၍၊ နယာ-နည်းတို့ကို၊ ဂဏှတဗ္ဗာ- ရေတွက်ထိုက်ကုန်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ သဗ္ဗပဌမံ- အလုံးစုံသော နည်းတို့၏ ရှေးဦးစွာ၊ ဝိဘတ္တော-

---

၁။ အစိတ္တိကာရေနဝါ ကတံ ဟိနံ, အစ္ဆရုပေက္ခနေန ကတံ မဇ္ဈိမံ, သက္ကစ္စကတံ ပဏီတံ=မလေးမစားပြုအပ်သော ဒါန သီလစသော ကောင်းမှုသည် ဟီန, လျစ်လျူရှုသောအားဖြင့် ပြုအပ်သော ကောင်းမှုသည် မဇ္ဈိမ, ကောင်းမွန်စွာ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုသည် ပဏီတ။

၂။ အာမိသကိဉ္စက္ခာဒိဟေတု ဝါ ကတံ ဟီနံ, ပုညဖလကာမတာယ ကတံ မဇ္ဈိမံ, အရိယဘာဝေ ဌိတေန ကတံ ပဏီတံ=ဤဘဝ၌ပင် အနည်းငယ်သောအာမိသကို ရလိုခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့် ပြုအပ်သောကောင်းမှုသည် ဟီန, နောက်ဘဝတို့၌ကုသိုလ်အကျိုးကိုလိုလား၍ ပြုအပ်သောကောင်းမှုသည် မဇ္ဈိမ, မည်သည့်အကျိုးကိုမျှ မဇတာင့်တပဲ "သူတော်သူမြတ်တို့ ပြုထိုက်သော်အလုပ်"ဟု မြတ်သူ၏ အဖြစ်၌တည်လျက် ပြုအပ်သောကောင်းမှုသည် ပဏီတ။

၃။ ဘဝသမ္ပတ္တိ လောဘေန ဝါ ပဝတ္တိတံ ဟီနံ, အလောဘဇ္ဈာသယေန ပဝတ္တိတံ မဇ္ဈိမံ, ပရဟိတာယ ပဝတ္တိတံ ပဏီတံ=ဘဝစည်းစိမ်ကို တောင့်တသော လောဘအာဒိုင်းခံ၍ဖြစ်စေအပ်သောကောင်းမှုသည် ဟီန, ဘဝသမ္ပတ္တိကိုမတောင့်တပဲ အလောဘ (မသိုချင်မှု) ဓာဇ်ခံရှိ၍ ဖြစ်စေအပ်သောကောင်းမှုသည် မဇ္ဈိမ, သူတပါးအကျိုးကိုလိုလား၍ (သူတပါးမျှမ်းသာအောင်) ကိုယ်ကျိုးမငဲ့သော ကောင်းမှုသည် ပဏီတ။ [ဘုရားအလောင်း သူတော်ကောင်းတို့၏ ကောင်းမှုမျိုးတည်း။]

၄။ ပရိတ္တကတံ ဟီနံ, မတ္တာသော ကတံ မဇ္ဈိမံ, အဓိမတ္တာသော ကတံ ပဏီတံ=နည်းနည်းပါးပါး ပြုအပ်သော ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကောင်းမှုသည် ဟီန, သင့်ရုံတော်ရုံ ပြုအပ်သောကောင်းမှုသည် မဇ္ဈိမ, အလွန်အကဲ များများစားစားပြုအပ်သောကောင်းမှုသည် ပဏီတ။ [စေတနာချင်း တူညီလျှင် များများအလှူက အကျိုးများသည်။]

၅။ မဟဂ္ဂတေသု ပဋိလဒ္ဓမတ္တံ (မဟဂ္ဂုတ်ဈာန်တို့တွင် ရအပ်ကာမျှ ဈာန်သည်) ဟီနံ, နာတိသုဘာဝိဘံ (အလွန် အလေ့အလာမပြုအပ်သော ဈာန်သည်) မဇ္ဈိမံ, သုဘာဝိတံ ဝသိဘာဝပ္ပတ္တံ (ကောင်းစွာ ပွားများအပ်၍ ဝသီဘော်ရောက်သောဈာန်သည်) ပဏီတံ။

ဝေဖန်တော်မူဘုမ်းသော၊ ငကော-သော၊ နယော-သုဒ္ဓိကနည်း လည်းကောင်း၊ ဟီနန္တိ·ဟီနံဟူ၍၊(ဝိဘင်္ဂော-သော၊)ငကော-သော၊(နယော-လည်းကောင်း) မဇ္ဈိမန္တိ·ဟူ၍၊ (ဝိဘင်္ဂော)ငကော-သော၊(နယော-လည်းကောင်း၊)ပဏီတန္တိ-ဟူ၍၊(ဝိဘင်္ဂော)ငကော-သော၊(နယော-လည်းကောင်း၊) ဆန္ဒာဓိပတေယျန္တိ-ဟူ၍၊ (ဝိဘင်္ဂော) ငကော-သော၊ (နယော-လည်းကောင်း၊) တာဝ-ဝီရိယာဓိပတေယျစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျ-၌၊ ပဋ္ဌ-န်သော၊ ဣမေ နယာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊)ဝီရိယာဓိပတေယျာဒီသုပိ-ဝီရိယာဓိပတေယျ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧဝံ- ဤအတူတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရော-န်သော၊ ပဋ္ဌာ·ပဋ္ဌကတ္ထိသည်၊ ဝိသတိ-၂၀-သည်၊ ဟောန္တိ။

(ပါဠိတော် အစဉ်အတိုင်း တနည်း ရေတွက်ပြလိုရကား "ပုရိမော ဝါ ငကော" စသည်ကို မိန့်သည်၊]ဝါ-တနည်း၊ ပုရိမော-ရှေး၌ ဖြစ်သော၊ငကော တပါးသော၊ သုဒ္ဓိကနယော- သုဒ္ဓိကနည်းလည်းကောင်း၊ ဟီနန္တိအာဒယော-ဟီနအစရှိကုန်သော၊ တယော-န်သော၊ (နယာ-တို့လည်းကောင်း) ဆန္ဒာဓိပတေယျန္တိ အာဒယော-နှင့်သော၊စတ္တာရော-နှင့်သော၊(နယာ·တို့လည်းကောင်း)

ဣမေ စတ္တာဝေ၊ပေ၊ဝိသတိ။ ။"ဆန္ဒာဓိပတေယျ ပဋ္ဌနယာ"ဟူရာ၌ ပါဠိတော်ကို ကြည့်လျှင် ပဌမ ၅-နည်းတွင် နောက်ဆုံး တနည်း၌သာ "ဆန္ဒာဓိပတေယျ်" ပုဒ်ကို တွေ့ရ၏၊သို့သော်"ရှေ့ ၄-နည်းလည်း ဆန္ဒာဓိပတေယျသို့ရှေးရှု၍ဖြစ်၏"ဟုရည်ရွယ်၍ "ဣမေ တာဝ ဆန္ဒာဓိပတေယျ ပဋ္ဌနယာ"ဟု ဆိုကြောင်းကို ဋီကာဖွင့်သည်၊ ဣမေ တာဝ၊ပေ၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျနယေ အန္တေ ပုရိမနယာနံ တံနယာဘိမုခပ္ပဝတ္တိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။

ဋီကာကပယ်ခြင်း။ ။အဋ္ဌကထာ၌"ဧဝံ ဝီရိယာဓိပတေယျာဒီသုပိတိ စတ္တာရော" ဟု ဆို၏၊ ထို အဆိုအတိုင်း မှန်လျှင်"၁-သုဒ္ဓိကနယ, ၂-ဟီန, ၃-မဇ္ဈိမ, ၄-ပဏီတ, ၅-ဝီရိယာဓိပတေယျ"ဟု ပါဠိတော်၌ အစဉ်ရှိရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ကား မရှိ၊ ထို့ကြောင့် "အယံ ပန ပကာရော နာမ ပါဠိ အနုဂတော (ဤ အဋ္ဌကထာ တွက်ပြအပ်သော ၂၀-အပြားသည် ပါဠိတော်သို့ အစဉ်မလိုက်)၊ နာ ဟိ သုဒ္ဓိကနယာဒယော ဝတ္တာ ဝီရိယာဓိပတေယျာဒိနယာ ဝုတ္တာတိ"ဟု မိန့်သည်။

ပါဠိတော်ပါဠိကို စိစစ်။ ။အဋ္ဌကထာဝယ် ဝိသတိနယကို တွက်ပြရာ၌ "သဗ္ဗ ပဌမံ ဝိဘင်္ဂော ငကော နယော"ဟု ပထမတွက်နည်း၌လည်းကောင်း, "ပုရိမော ဝါ ငကော သုဒ္ဓိကနယော"ဟု ဒုတိယတွက်နည်း၌လည်းကောင်း ဟီန စသည်နှင့် မတွဲပဲ သုဒ္ဓိကနံည်း တနည်းကို ပြထား၏၊ ယခု ပါဠိတော်စာအုပ်များ၌မူ "ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ ဟီနံ"ဟု တွဲလျက်တွေ့ရ၏၊ အမှန်အားဖြင့် ဟီနံနှင့်မတွဲပဲ"ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ" တွင် ရပ်၍ "တသ္မိံ သမယေ ဖဿော"စသည်ကိုလည်းကောင်း, "ယသ္မိံ သမယေ"စသည်ကိုလည်း ကောင်း ပေယျာလမြှုပ်ထားသော ပါဠိတော်တရပ်ရှိရဦးမည်၊ထို့ကြောင့် ပါဠိတော် ၌ "ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ပေ၊ဟီနံ၊ပေ၊"စသည်ဖြင့် သုဒ္ဓိကနယသီးခြားရှိသေး၏-ဟုမှတ်ပါ။

ဆန္ဒာဓိတေယျ ဟီနန္တိ အာဒယော-ဟီနံ အစရှိကုန်သော၊ ဒုဒိဒသ-တဆယ့် နှစ်ပါးကုန်သော၊ (နယာ-နည်းတို့လည်းကောင်း၊) ဣတိ ဧဝမ်မို-ဤသို့လည်း၊ ဝိသတိ-နှစ်ဆယ်သော၊ နယာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိသတိ-သော၊ ဣမေ မဟာနယာ-ဤနည်းကြီးတို့ကို၊ ကတ္ထ-အဘယ်ပါဋိ ရပ်၌၊ (ဘဂဝတာ)ဝိဘတ္တာ-ဧဝဖန်တော်မူအပ်ကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ မဟာပကရဏေ-ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌၊ ဟီနတ္တိကေ-ဟီနတိက်၌၊ (ဘဂဝတာ)ဝိဘတ္တာ-နှပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးဝယ် ဟီနတိက်၌ ဧဝဖန်တော်မူအပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ-တဘူမက ကုသလကထာ၏အဆုံးဖြစ်သော ဤပါဋိရပ်၌၊ [ကေသ္မိံ တေဘူမက ကုသလကထာဝသာနဋ္ဌာနေ-ဋီကာ။] ဟီနတ္တိကတော-ဟီနတိက်မှ၊ (ပဋ္ဌာန်း ပါဋိတော် ဟီနတိက်မှ၊) မဇ္ဈိမရာသိ-မဇ္ဈိမအစုကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ ဟီနမဇ္ဈိမပဏီတ ဝသေန-ဟီန မဇ္ဈိမ ပဏီတတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ တယော-ကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာသာ-အဖို့အစုတို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ တတော ပိ-ထိုအဖို့အစုတို့မှလည်း၊ မဇ္ဈိမရာသိ-မဇ္ဈိမအစုကို၊ ထပေတ္ဝာ-ထား၍၊ ဟီနပဏီတေ-ဟီနပဏီတ အစုတို့ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ ၍၊ နဝနဝ-၉ ပါး ၉-ပါးကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာသာ-အစုတို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-နှ၏။

ဟီနတ္တိကေ ဝိဘတ္တာ။ ။"ပဋ္ဌာန်းကျမ်းဝယ် ဟီနတိက်၌ ဧဝဖန်အပ်ကုန်ပြီ" ဟု ဆိုသော်လည်း ဤမမှသင်္ကာပါဋိတော်၌လာသော အစဉ်အတိုင်း ဧဝဖန်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါ၊ ဤပါဋိတော်၌ ပြအပ်-အဋ္ဌကထာ၌ ရေတွက်အပ်သော ဝိသတိနယသည် ကုသိုလ်ချည်းသာဖြစ်၍ ဝိပါက်ကြိယာမပါသောကြောင့် "မဇ္ဈိမမမ္မေကဒေသဘူတာ" ဟု ဋီကာမိန့်သည်၊ ထိုသို့ ပဋ္ဌာန်းဟီနတိက်လာ မဇ္ဈိမတရား၏တစိတ်ဖြစ်သော်လည်း ပဋ္ဌာန်းကျမ်းတွင်မပါဝင်သော တရားများပင်ဖြစ်သောကြောင့် "မဟာပကရဏေ ဟီနတ္တိကေ ဝိဘတ္တာ" ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုသည်။

ဟီနတ္တိကတော၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗာ။ ။"ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ" စသော စကားသည် တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ကမ္မဒ္ဒါရတို့ကို ပြလို၍ တက်လာသော စကားတည်း၊ [နဝက ၂ ပါးကိုကား တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ကမ္မဒ္ဒါရတို့၏ အခြေခံဖြစ်၍ ပြရသည်။ လိုရင်းကား မဟုတ်ပါ၊] ဟီနတိက်၌ "ဟီနာဓမ္မာ, မဇ္ဈိမာဓမ္မာ, ပဏီတာ ဓမ္မာ" ဟု ၃ မျိုးရှိရာဝယ် မဇ္ဈိမရာသိကိုသာ ယူသည်၊ ထိုမဇ္ဈိမရာသိ၌လည်း ဟီန-မဇ္ဈိမ-ပဏီတအားဖြင့် ၃ မျိုး ခွဲနိုင်ပြန်၏၊ ထို့ကြောင့် "မဇ္ဈိမရာသိ ဂဟေတ္ဝာ၊ပေ၊ တယော ကောဋ္ဌာသာ ကာတဗ္ဗာ" ဟု မိန့်သည်။

တတော ဝိ၊ဓပေ၊ နဝနဝ။ ။အဋ္ဌာရသ ကမ္မဒ္ဒါရကို ပြရာ၌ မကျွတ်ထိုက်သူတို့၏ ကုသိုလ်ကံသည် ဟီနကမ္မဒ္ဒါရဖြစ်၍ ကျွတ်ထိုက်သူတို့၏ ကုသိုလ်ကံမှာ ပဏီတကမ္မဒ္ဒါရဖြစ်၏၊ အကျိုးမပေးသော အဟောသိကံကုသိုလ်ကား မဇ္ဈိမဖြစ်၍ အဋ္ဌာရသကမ္မဒ္ဒါရတွင် မပါဝင်သောကြောင့် "မဇ္ဈိမရာသိ ထပေတ္ဝာ" ဟု ဆိုသည်။

ဟိ-ခ္ဍဲ၊ ဟီနသ္မိံ ယေဝ-ဟီနကုသိုလ်၌ပင်၊ ဟီနံ-ဟီနကုသိုလ်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ မဇ္ဈိမံ - မဇ္ဈိမ ကုသိုလ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ပဏီတံ - ပဏီတ ကုသိုလ်သည်၊ အတ္ကိ၊ ပဏီတသ္မိံ ပိ-ပဏီတကုသိုလ်၌လည်း၊ ဟီနံ-သည်၊ အတ္ထိ၊ မဇ္ဈိမံ-သည်၊ အတ္ကိ၊ ပဏီတံ-သည်၊ အတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထို ၃ မျိုးစီပြားသော ဟီနပဏီတတို့တွင်၊ ဟီနဟီနသ္မိံ-ဟီနဟီနကုသိုလ်၌၊ ဟီနံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဟီနဟီနသ္မိံ-၌၊ မဇ္ဈိမံ-သည်၊ (အတ္ကိ)၊ ဟီနဟီနသ္မိံ-၌၊ ပဏီတံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဟီနမဇ္ဈိမသ္မိံ-ဟီနမဇ္ဈိမ ကုသိုလ်၌၊ ဟီနံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဟီနမဇ္ဈိမသ္မိံ-၌၊ မဇ္ဈိမံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဟီန မဇ္ဈိမသ္မိံ-၌၊ ပဏီတံ-သည်၊ (အတ္ကိ)၊ ဟီနပဏီတသ္မိံ - ဟီနပဏီတကုသိုလ်၌၊ ဟီနံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဟီနပဏီတသ္မိံ -၌၊ မဇ္ဈိမံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဟီနပဏီတသ္မိံ-၌၊ ပဏီတံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ အယံ ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧကော-တပါးသော၊ နဝကော-နဝကတည်း၊ (၉ မျိုးသော ကုသိုလ်စိတ်တို့၏ အပေါင်းတည်း။)

ပဏီတဟီနသ္မိံ ပိ-ပဏီတဟီန ကုသိုလ်၌လည်း၊ ဟီနံ နာမ - ဟီန ကုသိုလ် မည်သည်၊ အတ္ထိ၊ ပဏီတဟီနသ္မိံ-၌၊ မဇ္ဈိမံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပဏီတဟီနသ္မိံ-၌၊ ပဏီတံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တထာ-ထိုမှတပါး၊ ပဏီကမဇ္ဈိမသ္မိံ - ပဏီတ မဇ္ဈိမ ကုသိုလ်၌၊ ဟီနံ-ဟီနကုသိုလ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပဏီတမဇ္ဈိမသ္မိံ-၌၊ မဇ္ဈိမံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပဏီတမဇ္ဈိမသ္မိံ-၌၊ ပဏီတံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပဏီတပဏီတသ္မိံ-ပဏီတ ပဏီတ ကုသိုလ်၌၊ ဟီနံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပဏီတ ပဏီတသ္မိံ-၌၊ မဇ္ဈိမံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပဏီတပဏီတသ္မိံ-၌၊ ပဏီတံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ဒုတိယော-၂ ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ နဝကော - နဝကတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊

ဟီနသ္မိံ ယေဝ ဟိ။ ။"နဝ နဝ ကောဋ္ဌာသာ"၏ အကျယ်ကိုပြလို၍ "ဟီနသ္မိံ ယေဝ ဟိ"စသည်ကို မိန့်သည်၊ ပြခဲ့သော ဟီနကုသိုလ်ကိုလည်း ဟီန-မဇ္ဈိမ-ပဏီတ အားဖြင့် ၃ မျိုး, ပဏီတကုသိုလ်ကိုလည်း ဟီန-မဇ္ဈိမ-ပဏီတအားဖြင့် ၃ မျိုး ဤသို့ ထပ်၍ ပွားနိုင်ပြန်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဟီနသ္မိံ ယေဝ ဟိ၊ ပေ၊ ပဏီတံ အတ္ထိ"ဟု အခြေခံ စကားကို မိန့်သည်။

တတ္ထ ဟီနဟီနသ္မိံ။ ။စာအုပ်၌ "တထာ ဟီနဟီနသ္မိံ"ဟု တွေ့ရ၏၊ တထာ သဒ္ဒါ၏ ထားရိုးဖြစ်သော ဥပမာနိဂုံး, အတိဒေသ, ပကွန္တရစသော အနက်များသည် ဤနေရာ၌ မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့၌ပြခဲ့သော ဟီနပဏီတတို့ကိုဖြစ်စေ, နောက်၌ ပြအပ်လတ္တံ့သော ဟီနဟီနစသည်ကိုဖြစ်စေ ညွှန်ပြသော နိဒ္ဓါရဏအနက်ပြ "တတ္ထ" ဟုသာ ရှိသင့်ပါသည်၊ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၄ ခုနှစ်ကရေးအပ်သော မင်းခင်းဆရာတော်၏ အဌသာလိနီဂဏ္ဌိ၌လည်း "မဇ္ဈိမကိုထား၍ ဟီန၌ ဟီန-မဇ္ဈိမ-ပဏီတ ၃ ပါး, ပဏီတ ၌လည်း ၃ ပါး"ဟု ရှေ့ဝါကျကို မြန်မာပြန်ပြီးလျှင် "ထိုတွင် ဟီနဟီန၌ ၃ ပါး" စသည်ဖြင့် မြန်မာပြန်၏၊ "ထိုတွင်"ဟူသောစကားသည် "တတ္ထ"ပုဒ်၏ မြန်မာပြန်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဒွေ-၂-ပါးကုန်သော၊ နဝကာ- နဝကတို့သည်၊ အဋ္ဌာရသ- တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣမာနိ အဋ္ဌာရသ- ဤ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ကုသိုလ်တို့သည်၊ ကမ္မဒ္ဒါရာနိနာမ- ကမ္မဒ္ဒါရတို့မည်၏၊ ဝါ- ထိုထိုအကျိုး၏ အကြောင်းဖြစ်သောကံတို့ မည်၏။

ဣမေဟိ- ဤ ကမ္မဒ္ဒါတို့သည်၊ ပဘာဝိတတ္တာ- အပြားအားဖြင့် ဖြစ်စေဆပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (အချင်းချင်းမတူအောင် ခဲခြားရှိ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဣမေသံ- ဤ ကမ္မဒ္ဒါရတို့၏၊ ဝသေန- အပြားအားဖြင့်၊ အဋ္ဌာရသ- တဆယ့်ရှစ်မျိုးကုန်သော၊ ခတ္တိယာ- ခတ္တိယတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌာရသ-န်သော၊ ဗြာဟ္မဏာ- ပုဏ္ဏားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌာရသ-န်သော၊ ဝေဿာ- ဝေဿတို့ကိုလည်းကောင်း၊ [အမှုလုပ်ငန်းတို့ကိုပြုလုပ်တတ် လယ်ထွန် ကုန်ရောင်း နွားကျောင်းမှုဖြင့် အသက်မွေးတတ် ကုန်သော အသိုးအသိုး အလုပ်ရှိသူတို့ကို "ဝေဿ" ဟု ခေါ်သည်။] အဋ္ဌာရသ-န်သော၊ သုဒ္ဒါ-သုဒ္ဒတို့ကိုလည်းကောင်း၊ [တံငါ မုဆိုးစသော အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးကြသော ကြမ်းတမ်းသူများကို "သုဒ္ဒ" ဟု ခေါ်သည်။] အဋ္ဌစတ္တာလီသ- ၄၀-ပါးသော၊ ဂေါတ္တစရဏာနိ- ဂေါတ္တစရဏတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတမ္မာနိ- ကုန်၏။

ကမ္မဒ္ဒါရာနိနာမ။ ။ကမ္မာနိစ-ကံတို့လည်း ဟုတ်၏၊ တာနိ- ထိုကံတို့ဟူသည်၊ ဒ္ဒါရာနိစ-ထိုထိုအကျိုး၏ အကြောင်းတို့လည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ ကမ္မဒ္ဒါရာနိ၊ (တနည်း) မဟာကုသိုလ် ပဌမစိတ် စေတသိက်-စသော ထိုထိုတရားအစုဥ စိတ်သည် ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ကံ၏အကြောင်းရင်းဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် စိတ်တို့ကို "ကမ္မာနံ+ဒ္ဒါရာနိ" အရ ကမ္မဒ္ဒါရဟု ဆိုသည်၊ (တနည်း)ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ် မနစ်တို့ကို ထိုထိုကံတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ကမ္မဒ္ဒါရတို့ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရသည်၊ "ကမ္မာနံ+ဒ္ဒါရာနိ" ဟုပင် ဝစနတ္ထပြု၊ ဤနောက်နည်းသည် "ကာယဝိညတ္တိသဒ်္ဒါတေ ကာယဒ္ဒါရေ" စသော စကားနှင့် သဘောတူပေ့တည်း။

ဂေါတ္တစရဏာနိ။ ။ဋီကာဌ် "၄၀-ပါးသော ဂေါတ္တစရဏတို့သည် ထိုခတ္တိယစသူတို့၏ အပြားပင်တည်း" ဟု ဖွင့်၏၊ ၄၀-ပါးသရုပ်ကို မပြ၊ အနုဋီကာဌ် "ဘာရဒ္ဒါဇဂေါတမာဒယော အဋ္ဌစတ္တာလီသ လောကေ ဂေါတ္တာနိ မူလဘူတာနိ" ဟု အစမျှလောက်သာ သရုပ်ပြ၏၊ ဓမ္မပဒီပကျမ်းဌ် "သာဂ္ဂိလျော ကဿပေါစေဝ, ၊ပေ၊ စတုဝီသတိ ဂေါတ္တာနံ, ကထိတာ ပုဗ္ဗပဏ္ဍိတာ" ဟု ၂၄-ပါးမျှ သရုပ်ပြထား၏၊ ထို့ပြင် ဝုဒ္ဓမနုဌ်လည်း "ဗိဟပ္ပတိ" စသူတို့ကို ပြထား၏၊ ထိုအားလုံးကို တဒ္ဓိတ်ဘာသာဋီကာ (၂)သုတ်ဌ ပြထားပြီ၊ ထို ဂေါတ္တတဒ္ဓိတ်ဌ အခြားသော ဂေါတ္တများလည်း ရှိသေးရကား ထိုအနွယ်အားလုံးပေါင်း၍ "၄၀-ပါး" ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

စရဏာ။ ။**စရဏာ**သဒ္ဒါ၏ အနက်များစွာတို့တွင် ဂေါတ္တအနက်ကိုလည်း ထောမနိဓိဌ် ပြ၏၊ ထို့ကြောင့် ဂေါတ္တနှင့် စရဏာသည် ပရိယာယ်ပင် ဖြစ်ဟန်တူ၏၊ သို့သော် **အနုဋီကာဌ်** "ကဋ္ဌကာလာပါဒယောအဋ္ဌစတ္တာလီသေဝ စရဏာနိ" ဟုဖွင့်သောကြောင့်

စပန-ထပ်၍ဆက်၊ တေဘူမကေသု- ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေသု ကုသလေသု- တို့တွင်၊ ကာမာဝစရကုသလံ-ကာမာဝစရကုသိုလ်သည်၊ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တဝသေန- ဉာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ်, ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ကုသိုလ် တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ တိဟေတုကမ္ပိ-တိဟိတ်ကုသိုလ်သည်လည်း၊ (ဟော တိ ရှိ၏၊)ဒုဟေတုကမ္ပိ- ဒုဟိတ်ကုသိုလ်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ပန- ကား၊ ရူပါ ဝစရာရူပါဝစရံ- ရူပါဝစရကုသိုလ် အရူပါဝစရကုသိုလ်သည်၊ တိဟေတုက မေဝ-တိဟိတ်ချည်းသာတည်း၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တမေဝ- ချည်းသာတည်း၊ တ္ထေ- ဤ တေဘူမက ကုသိုလ်တို့တွင်၊ ကာမာဝစရံပိ- ကာမာဝစရ ကုသိုလ်သည် လည်း၊ အဓိပတိနာ-အဓိပတိနှင့်၊ သဟာပိ-တကွလည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝိနာပိ-ကင်း ၍လည်း၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ရူပါဝစရာရူပါဝစရံ- သည်၊ အဓိပတိသမ္ပန္နမေဝ- အဓိ ပတိနှင့် ပြည့်စုံသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ [အမြဲအဓိပတိယှဉ်သည်-ဟူလို။]

စ-ဆက်၊ တ္ထေ- ဤတေဘူမက ကုသိုလ်တို့တွင်၊ ကာမာဝစရ ကုသလေ-၌၊ အာရမဏာဓိပတိ-အာရမဏာဓိပတိလည်းကောင်း၊ သဟဇာတာဓိပတိ-လည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေပိ-နှ်သော၊ အဓိပတယော- အဓိပတိတို့ကို၊ လဗ္ဘန္တိ- ရအပ်ကုန်၏၊ [ရအပ်ဆိုသည်မှာ "အဓိပတိပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သည်"ဟု ဆိုလိုသည်။] ရူပါဝစရာရူပါဝစရေသု-တို့၌၊ အာရမဏာဓိပတိ-ကို၊ နလဗ္ဘတိ၊ သဟဇာတာဓိပတိယေဝ-ကိုသာ၊လဗ္ဘတိ။[ဤအဓိပတိရ-မရကို အဓိပတိပစ္စည်း ကြည့်မှသိမည်၊ ၃-ချက်စုကြည့်လျှင်ပင်သိနိုင်ပါ၏။]တတ္ထ-ထို အဓိပတိတို့တွင်၊ စိတ္တဿ-စိတ်၏၊စိတ္တာဓိပတေယျဘာဝေါ- စိတ္တာဓိပတေယျ၏ အဖြစ်ကို၊ သမ္ပ

စရဏသည် ဂေါတ္တမှ သီးခြားဟု ယူဖွယ်ရှိပြန်သည်၊ လောကီကျမ်းတို့၌ ကျွမ်းကျင်သူ များကိုစုံစမ်းကြပါလေ။[မဓုဌ်"အဋ္ဌစတ္တာလီသဂေါတ္တစရဏာနီတိ တ္ထေဒွေ ဂေါတ္တာနိ ဟီနဉ္စ ဂေါတ္တံ,ဥက္ကဋ္ဌဉ္စ ဂေါတ္တံ" စသည်ဖြင့် အဘိဓမ္မာဂဏ္ဌိပုဒ်၏ဝါဒကို ပြ၍, "တဉ္စ အဋ္ဌကထာယ ဝိရုဒ္ဓံဝိယ ဒိဿတိ=အဋ္ဌကထာနှင့် ဆန့်ကျင်သကဲ့သို့ ထင်၏"ဟု ထို စကားကိုပင် အပြစ်ပြလေသည်။] အချုပ်မှာ- "ဤ ဂေါတ္တစရဏတို့လည်း ပြခဲ့သော ကမ္မဒွါရတို့၏ ကွဲပြားမှုကြောင့်(ကံကွဲပြားသလို)ကွဲပြားကြရသည်"ဟု ဆိုလိုသည်။

စိတ္တဿ စိတ္တာဓိပတေယျဘာဝေါ။ ။"ယသို့ ယမယေ၊ပေ၊စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ ၊ပေ၊စိတ္တာဓိပတေယျံ"ဟူသော ပါဋ္ဌိတော်၌"စိတ္တံ,စိတ္တာဓိပတေယျံ" ၂-ပုဒ်လုံးသည် ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၌ စပ်ရသောကြောင့် အရတူပုဒ်တည်း၊စိတ္တာဓိပတေယျံကိုဝိဂြိုဟ်ပြုသော အခါ၌ကား "အဓိပတိ ဧဝ အာဓိပတေယျံ" သွတ္ထ၌ ဏေယျပစ္စည်းသက်၊ "စိတ္တံ+ အာဓိပတေယျံ ဧတဿာတိ စိတ္တာဓိပတေယျံ=စိတ်ဟူသော အဓိပတိရှိသော သမ္ပယုတ် တရားအပေါင်း"ဤသို့ ဗဟုဗီဟိ ပြုသည်ဖြစ်စေ, "စိတ္တံ+အဓိပတိ စိတ္တာဓိပတိ၊ စိတ္တာ ဓိပတိတော+ဇာတံ စိတ္တာဓိပတေယျံ"ဟု ဇာတတဒ္ဓိတ် ပြုသည်ဖြစ်စေ စိတ်ကိုမရပဲ ဖဿစသော သမ္ပယုတ်တရားအပေါင်း ရ၏၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင်"စိတ္တံနှင့် စိတ္တာဓိပတေယျံ" တို့ အဘယ်နည်းဖြင့် အရတူနိုင်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။

ယုတ္တဓမ္မာနံ-ဖဿစသော သမ္မယုတ်တရားတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တော-ဟော တော်မူအပ်ပြီ၊ ပန ဆက်၊ ဒ္ဝိန္နံ-၂ ပါးကုန်သော၊ စိတ္တာနံ-တို့၏၊ ဧကတော-တပြိုင်နက်၊ အဘာဝေန - မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ သမ္မယုတ္တစိတ္တဿ - သမ္မယုတ် ဖြစ်သော စိတ်၏၊ စိတ္တာဓိပတိနာမ စိတ္တာဓိပတိ (အဖြစ်) မည်သည်၊ နတ္ထိ-ဆန္ဒာဒိနံ - ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၏၊ ဆန္ဒာဓိပတိအာဒယော - ဆန္ဒာဓိပတိအစ ရှိသည်တို့သည်၊ တထာ-ထို့အတူတည်း။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ကေစိ-တို့သည်၊ စိတ္တပဓာန-စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-မှာ၊ ကုသလံ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ မယုံပိ-စိတ်ရှိသောငါ၏

သမ္မယုတ္တ၊ပေ၊ ဝုတ္တော။ ။ထိုအမေးကို ဖြေသည့်အနေအား ဖြင့် "သမ္မယုတ္တ ဓမ္မာနံ ဝသေန ဝုတ္တော"ဟု မိန့်သည်၊ "ယသ္မိံ သမယေ၊ပေ၊ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ"၌ စိတ္တသဒ္ဒါသည် သမယကို ပိုင်းခြားသော သဒ္ဒါတည်း၊ ထို စိတ္တသဒ္ဒါသည် စိတ်စေတသိက် အပေါင်း၌ ဖြစ်၏၊ ["စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ"အရ စိတ်ကိုသာ မယူရ, ပဓာနနည်းအား ဖြင့် စိတ်ကို ခေါင်းတပ်သော်လည်း စိတ်စေတသိက်အပေါင်းကို ယူရသည်-ဟူလို၊] စိတ္တာဓိပတေယျ ၌လည်း ပြခဲ့သောဝိဂြိုဟ်အရ စိတ်ဟူသော အဓိပတိရှိသော စေတသိက်အပေါင်း ရ၏၊ "စိတ်ဟူသော အဓိပတိရှိ၏"ဟု ဆိုသဖြင့် အရင်းခံစိတ်လည်း (တဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဇ္ဈဟိသမာသ် ဖြစ်သောကြောင့်) ရနိုင်၏၊ (စိတ္တာဓိပတေယျကို ဇာတတဒ္ဓိတ်ပြု၍ စေတသိက်အပေါင်းရလျှင် နာနန္တရိကနည်းအား ဖြင့် စိတ်ကိုလည်း ယူနိုင်၏) သို့ဖြစ်လျှင် စိတ်တံနှင့် စိတ္တာဓိပတေယျသည် စိတ်စေတသိက် ၂ ပါးစုံရခြင်းအား ဖြင့် အရတူပင် ဖြစ်တော့သည်၊ ဤကား မူလဋီကာမှိသော အဓိပ္ပာယ်တည်း။

အနုဋီကာ။ ။အနုဋီကာ၌ကား စိတ်တံ ဥပ္ပန္နံ အရ၌လည်း စိတ်သာ ရ၏၊ သမ္မယုတ်တို့၏ စိတ္တာဓိပတေယျအမည်သည် စိတ်ကြောင့်ရသော အမည် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အကျိုး သမ္မယုတ်တရားတို့၏ စိတ္တာဓိပတေယျအမည်ကို ဖလူပစာရအား ဖြင့် အကြောင်း စိတ်၌ တင်စားသောအခါ စိတ်ကိုသာ စိတ္တာဓိပတေယျဟု ခေါ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် စိတ်တံနှင့် စိတ္တာဓိပတေယျသည် အရတူဖြစ်နိုင်ပါသည်-ဟု မူလဋီကာနည်းမှ တနည်း ပြသည်။ [သမ္မယုတ္တဝသေနာတိ ယော စိတ္တပ္ပဘာဝိတော သမ္မယုတ္တာနံ စိတ္တာဓိပတေယျ ဘာဝေါ၊ သော တံ နိမိတ္တံ ဥပစရိတောတိ ဧဝံ ဝါ တ္တေ အတ္ထော။—အနု။]

တထာ ဆန္ဒာဒိနံ။ ။တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ"စသည်၌ ဝိရိယ, ဝိမံသ(ပညာ)တို့လည်း ပါ၏၊ ယေ ဝါ ပနကဉ္စိ ဆန္ဒလည်း ပါ၏၊ ထို့ကြောင့် ဆန္ဒာဓိပဓေယျစိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌ အဘယ်နည်းဖြင့် ဆန္ဒ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တထာ ဆန္ဒာဒိနံ"စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဆန္ဒ၏ ဆန္ဒာဓိပတေယျအဖြစ်စသည်ကိုလည်း ထို့အတူ သိပါလေ-ဟူလို၊ ဆိုလိုရင်းကား ဆန္ဒာဒိပတေယျအရ ဆန္ဒဟူသော အဓိပတိရှိသော သမ္မယုတ်တရားများ၏၊ ထိုသမ္မယုတ်တရားကို အကြောင်းပြု၍ ဆန္ဒလည်း ဖလူပစာရအား ဖြင့် ရ၏။ ထိုဆန္ဒာဓိပတေယျစိတ် ဖြစ်ရာ အခါ၌ ဆန္ဒလည်း ဖြစ်၏၊ ထို့အတူ ဝီရိယာဓိပတေယျစိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌ ဝီရိယလည်း ဖြစ်၏၊ ဝီမံသာဓိပတေယျစိတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌ ပညာလည်း ဖြစ်၏ဟုမှတ်ပါ။

(သန္တာန်၌)လည်း၊ ဘဝိဿတိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ယံ စိတ္တံ-ကို၊ ဓုရံ-ပဓာနကို၊ ကတ္ဝာ, ဇေဋ္ဌကံ-အကြီးအကဲကို၊ ကတ္ဝာ, အပရံ-တပါးသော၊ ကုသလစိတ္တံ-နောက်နောက် ကုသိုလ်စိတ်ကို၊ အာယူဟိတံ - အားထုတ်အပ်ပြီ၊ တဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တံ ပုရိမစိတ္တံ-ထိုရှေ့ဖြစ်သောစိတ်သည်၊ စိတ္တာဓိပတိ နာမ ဟောတိ၊ တတော - ထိုရှေ့စိတ္တာဓိပတိမှ၊ အာဂတတ္တာ - ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣဒံ-ဤနောက်ဖြစ်သောစိတ်သည်၊ စိတ္တာဓိပတေယျံနာမ(ဟောတိ)၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အာဂမနဝသေနာပိ-နောက်နောက်စိတ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဖြစ်သောရှေးရှေးစိတ်၏အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ အဓိပတိ နာမ-အဓိပတိမည်သည်ကို၊ ဣစ္ဆန္တိ၊ ပန-ထိုသို့ပင်အလိုရှိကြပါကုန်သော်လည်း၊ အယံ နယော-ကို၊ ပါဋိယံ-ပါဋိတော်၌၊ နေဝ (ဒီဿတိ)-မတွေ့မြင်အပ်၊ အဋ္ဌကထာယံ-၌၊ နဒီဿတိ၊ တသ္မာ, ဝုတ္တနယေနေဝ-("သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ ဝသေန ဝုတ္တော"ဟု) ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အဓိပတိဘာဝေါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

စ-ဆက်၊ ဧကူနဝီသတိယာ-သော၊ ဣမေသု မဟာနယေသု - ဤနည်းကြီးတို့၌၊ ပုရိမေ-ရှေ့ဖြစ်သော၊ သုဒ္ဓိကနယေ-သုဒ္ဓိကနည်း၌၊ ဝုတ္တပရိမာဏာနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ စိတ္တာနိစ-စိတ်တို့သည်သည်းကောင်း၊ နဝကာ စ-နဝကတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပါဌဝါရာ စ-ပါဌ် ပါဋိအကြိမ်တို့သည်လည်းကောင်း၊[ရွတ်ဖတ်အပ်သော ပါဋိတော်ပါဌ်၏ အလှည့်အကြိမ်တို့သည်လည်းကောင်း၊]ဟောန္တိ၊ တသ္မာ,ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု-ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်တို့၌၊ ဝုတ္တပရိမာဏတော-ဆိုအပ်ပြီးသော အတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဝီသတိဂုဏော-၂၀ အစုရှိသော၊ (ဂုဏသဒ္ဒါရာသိ အနက်ဟော၊) ဝါ-၂၀ ဖြင့် မြောက်အပ်သော၊ စိတ္တနဝက ဝါရဘေဒေါ - စိတ္တအပြား, နဝက အပြား, ပါဌ ဝါရအပြားကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ စတူသု-နှ်သော၊ ဉာဏ ဝိပ္ပယုတ္တေသု-တို့၌၊ (ဝုတ္တပရိမာဏတော) သောဋ္ဌသဂုဏော-သော၊ (စိတ္တနဝက ဝါရဘေဒေါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဣတိ အယံ-ကား၊ တေဘူမက ကုသလေ-၌၊ ပကိဏ္ဏကကထာနာမ-မည်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

တေဘူမကကုသလံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ကေစိ၊ ပေ၊ ဣစ္ဆန္တိ၊ ။အဘိဓမ္မာ၌ အဓိပတိမှန်လျှင်"သဟဇာတ, အာရမဏ" ၂ မျိုးသာ ရှိ၏၊ ဤ၌လည်း သဟဇာတကိုသာ ဆိုလို၏၊ "စိတ်ရှိသူမှာ ဘယ်အရာမဆို မဖြစ်ပဲ ရှိအံ့နည်း"ဟု ရှေးရှေးစိတ်ကို ပဓာနပြု၍ နောက်နောက်စိတ်ဖြစ်ရာဝယ် နောက်စိတ်ကို "စိတ္တာဓိပတေယျ-စိတ္တာဓိပတိမှ ဖြစ်လာသောစိတ်"ဟု အဓိပ္ပာယ်မှန် ရသော်လည်း ရှေးရှေးစိတ်က နောက်နောက်စိတ်အား သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး မပြုနိုင်သောကြောင့် "ထိုနည်းကို ပါဋိတော်အဋ္ဌကထာ၌ မတွေ့အပ်"ဟု ဆိုသည်။

လောကုတ္တရကုသိုလ် အဖွင့်

စေံ- ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (တေဘူမက ကုသလာကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဤနည်းဖြင့်၊) ဘဝတ္တယ သမ္မတ္တိ နိဗ္ဗတ္တကံ- ဘဝ ၃-ပါးအပေါင်း၌ သမ္မတ္တိကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ကုသလံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ ဤဒါနိ, သဗ္ဗဘဝ သမတိက္ကမနာယ-အလုံးစုံသောဘဝတို့ကိုလွန်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ လောကုတ္တရကုသလံ၊ပေ၊အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ- ထို ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ လောကုတ္တရန္တိ-ကား၊ ကေနဋ္ဌေန-အဘယ် အနက်သဘောကြောင့်၊ လောကုတ္တရံ- လောကုတ္တရမည်သနည်း၊ (ဤတိ- ဤကား အမေးတည်း၊) (ယံ စျာနံ·သည်၊) လောကံ- တေဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခဟူသော လောကကို၊တရတိ-ကူးတတ်၏၊ဤတိ-ဤအနက်သဘောကြောင့်၊[ကေနဋ္ဌေနအမေးနှင့် လိုက်အောင် ပေးသည်၊] (တံ စျာနံ·သည်၊) ဓလောကုတ္တရံ-မည်၏၊ (ယံ စျာနံ) လောကံ- ကို၊ ဥတ္တရတိ- လွန်မြောက်တတ်၏၊ ဤတိ- ကြောင့်၊ (တံ စျာနံ) လောကုတ္တရံ-မည်၏၊ (ယံ ဓမ္မဇာတံ·သည်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရသောကြောင့် သာမည ပေးသည်၊) လောကံ-ကို၊ သမတိက္ကမ္မ- လွန်မြောက်၍၊ အဘိဘုယျ-လွှမ်းမိုး၍၊ တိဋ္ဌတိ- တည်တတ်၏၊ ဤတိ- ဤ အနက်သဘောကြောင့်၊ (တံ ဓမ္မဇာတံ)

လောကံ့ တရတိ။ ။"လောကော ဝုစ္စတိ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန ဝဋ္ဋံ"ဟု "လောကိယာ ဓမ္မာ"မာတိကာပုဒ်၌ အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း တေဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခကို "လောက"ဟု ခေါ်၏၊ တရဓာတ်သည်(ရေကူးရာ၌ကဲ့သို့)ကူးခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ မဂ်ဓာန်၌ လောကကိုလွန်အောင် ကူးနေသကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ "ဧတေန လောကသမတိက္ကမ ပဋိပတ္တိမာဟ"ဟု မိန့်သည်။ [ဤနည်း၌ ဥသည် အနက်မရှိ။]

လောကံ ဥတ္တရတိ။ ။ဤနည်း၌ ဥပသာရ ဥအတွက် အနက်ရှိသောကြောင့် ကူးခြင်းအနက်ကိုမယူပဲ လွန်မြောက်ခြင်းအနက်ကိုယူရသည်၊ "မဂ်တရားဖြင့် လောကကို ကူး၍လာခဲ့ရာ ဖိုလ်ဓာသို့ရောက်သောအခါ လောကကို လွန်မြောက်နေသည်"ဟူလို။ [ဧတေန လောကန္တဂမနံ၊ပေ ဖလံ၊-ဋီကာ။]

လောကံ၊ပေ၊တိဋ္ဌတိ။ ။တရခဓာတ်သည် အဘိဘဝနအနက်ကိုလည်း ဟော၏၊ ဥအတွက် "သမတိက္ကမ္မ" ဟုလည်းကောင်း, တရဓာတ်အတွက် "အဘိဘုယျတိဋ္ဌတိ"ဟုလည်းကောင်းဖွင့်သည်၊နိဗ္ဗာန်သည် "လောကကို လွန်မြောက်၍လည်းကောင်း, လောကနှင့်မယှဉ်စပ်ပဲ လွှမ်းမိုး၍သည်းကောင်း, တည်နေသည်"ဟူလို။ [သမတိက္ကမ္မာတိ အာဒိနာ နိဗ္ဗာနံ၊ သမတိက္ကမ္မာတိ ဟိ နိဿရိတ္ဝာ (ထွက်မြောက်၍)၊ အဘိဘုယျာတိ ဝိသံယုတ္တံ ဟုစ္စာတိ အတ္ထော၊ (အဓိပ္ပာယတ္ထော။)]....ဋီကာ၌ လောကုတ္တရာကုသိုလ်မဂ်ကို ပြနေသော အရာ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုဝိဂြိုဟ်နက် ၃-မျိုးကို မဂ်၌သာ သုံးစွဲရမည်ဟု တန္နည်းဖွင့်သေး၏၊ မဂ်တရားသည် ဝဋ္ဋဒုက္ခဟူသော လောကကို လွန်အောင်ကူးနေသော တရားလည်း ဟုတ်၏၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခ၌ မပါဝင်ဒသာကြောင့် လွန်မြောက်နေသော တရားလည်း ဟုတ်၏၊ ဝဋ္ဋ ဒုက္ခကိုလွှမ်းမိုးနေသော တရားလည်း ဟုတ်သည်-ဟူလို။

လောကုတ္တရံ-မည်၏၊(ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊)ဈာနံ ဘာဝေတိတိ-ကား၊ ဧကစိတ္တက္ခဏိကံ- တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိသော၊ အပ္ပနာဈာနံ- အပ္ပနာဈာန်ကို၊ ဘာဝေတိ ဇနေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ (ဘာဝေတိ) ဝဧုတိ- တိုးပွားစေ၏။

(ယံ ဈာနံ)လောကတော-တေဘူမက ဝဋ္ဌဒုက္ခဟူသော လောကမှ၊ နိယျာတိ-ထွက်မြောက်တတ်၏၊ ဝဋ္ဌတော-ဝဋ္ဌဒုက္ခမှ၊ နိယျာတိ-၏၊ဣတိ(တံ ဈာနံ)၊ နိယျာနိကံ-မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ဧတေန- ဤ လောကုတ္တရာဈာန်ကြောင့်၊ (တံ သမဂ်ိပုဂ္ဂလော- ထို လောကုတ္တရာဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊)နိယျာတိ၊ ဣတိ, နိယျာနိကံ- မည်၏၊ ဟိ- မှန်၊ (တနည်း)ဟိ- ချဲ၊ တံ သမဂ်ီ- ထို လောကုတ္တရာဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခသစ္စာကို၊ ပရိဇာနန္တော- ပိုင်းခြားရှိသိလျက်၊ နိယျာတိ- ထွက်မြောက်တတ်၏၊ သမုဒယံ- သမုဒယသစ္စာကို၊ ပဇဟန္တော- ပယ်စွန့်လျက်၊ နိယျာတိ၊ နိရောဓံ- နိရောဓသစ္စာကို၊ သစ္ဆိကရောန္တော- မျက်မှောက်ပြုလျက်၊ နိယျာတိ၊ မဂ္ဂံ-မဂ္ဂသစ္စာကို၊ ဘာဝေန္တော- ဖြစ်စေလျက်၊ နိယျာတိ။

[နိယျာနိကံကို ဖွင့်ပြပြီး၍, "အပစယဂါမိ"ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် "ယထာ စ ပန"စသည်မိန့်၊]ပန-ကား၊ (စ အနက် မရှိ၊)တေဘူမက ကုသလံ-သည်၊ ဝဋ္ဌသို့ - ဝဋ္ဌဒုက္ခ၌၊ စုတိပဋိသန္ဓိယော-တို့ကို၊ အာစိနာတိ- စိတတ်၏၊

ဧက ၊ပေ၊ ဝဧုတိ။ ။မဂ်သည် စိတ္တက္ခဏတချက်မျှသာကြာသောကြောင့်"ဧက စိတ္တက္ခဏိကံ"ဟုလည်းကောင်း, လောကုတ္တရာ အပ္ပနာသို့ရောက်သော ဈာန်ဟု သိစေလိုခသာကြောင့်"အပ္ပနာ"ဟုလည်းကောင်း ထည့်၍ဖွင့်သည်၊ ဘူဓာတ်၏ ဇနန ဝဧုန ၂-နက်ကို ဟောနိုင်ခြင်းကြောင့် ဘာဝေတိကို"ဇနေတိ ဝဧုတိ"ဟု ၂-နက်ဖွင့်သည်၊ ထိုတွင် လောကုတ္တရာဈာန်၏ ဥပါဒ်ခြင်းကို "ဇနန"ဟု ဆို၏၊ ထိုသို့ လောကုတ္တရာဈာန် ဖြစ်လာသောအခါ ဉာဏ်ပညာသည် လောကီဈာန်ထက် တိုးပွားလာသောကြောင့် ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် တိုးပွားခြင်းကို "ဝဧုန"ဟု ဆိုသည်။ [လောကီဈာန်တို့ကဲ့သို့ အထပ်ထပ် ဖြစ်စေခြင်းဟူသော ဝဧုနအနက်ကား ဤ မဂ်ဈာန်၌ မရနိုင်။]

လောက ၊ပေ၊ နိယျာနိကံ။ ။နိပုဗ္ဗ ယာဓာတ်, ကတ္တားဟော အနီယပစ္စည်းဖြင့် "နိယျာတီတိ နိယျာနီယံ"ဟု ဖြစ်ထိုက်လျက် နီ၌ ရဿ, ယကို ကပြု၍ "နိယျာနိကံ" ဖြစ်ရသည်ဟု ဋီကာဆို၏၊ ထို နိယျာတိပုဒ်က အပါဒါန်ကို ငဲ့သော (အပါဒါန်ပါမှ အဓိပ္ပာယ် ပြည့်စုံသော)ကြောင့် "လောကတော"ဟု ထည့်သည်၊ လောကအရလည်း တေဘူမက ဝဋ္ဌတရားရသောကြောင့် လောကတောကိုပင်"ဝဋ္ဌတော"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ [လောကီယာ ဓမ္မာ ဒုက်အဖွင့်ကို ပြန်ကြည့်ပါ။]

နိယျာတိဝါ။ ။ဤဒုတိယဝိကပ်၌ကား "နိယျာတီ ဧတေနာတိ နိယျာနံ" ဟု ပြီးစေပြီးမှ, သွတ္ထ၌ ဏိကပစ္စည်းဆင့်၍, နိယျာနိကံ ပြီးစေရသည်၊ ဏိကပစ္စည်းနှောင်း သော်လည်း ဝုဒ္ဓိအပြု မမြဲသောကြောင့် "နေယျာနိကံ" မဖြစ်ဟု ဋီကာ ဆိုသည်။ ["နိယျာနိကံ-ဝဋ္ဌဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော"ဟု ပေးပါ။]

ဝစေုတိ-တိုးပွားစေတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အာစယဂါမိနာမ-အာစယဂါမိ မည်သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊ [နပုံလိင်ဖြစ်၍ "ဂါမိ"ဟု ရဿ ရှိစေ၊ (တထာ-တူ၊) ဣဒံ-ဤလောကုတ္တရာ ကုသိုလ်သည်၊ (အာစယဂါမိနာမ၊ မည်သည်၊)နှ-မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ဣဒံ-ဤလောကုတ္တရာကုသိုလ်သည်၊ ("အပစိနန္တံ၊ပေ၊ အပစယဂါမိ"တိုင်အောင်စပ်၊]ဧ.သို့-တယောက်သော-ပုရိသေ-သည်၊(ပန်းရန်သွားသည်၊)အဌာရသဟတ္ထံ-တဆယ့်ရှစ်ကောင်ရှိသော၊ ပါကာရံ-မြို့ရိုးကို၊စိနန္တေ-စီလသော်၊အပရော-အခြားတယောက်သည်၊ဝါ-က၊ မဟာမုဂ္ဂရံ-တင်းပုတ်ကြီးကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ တေန-ထိုပထမယောကျ်ား သည်၊ စိတစိတဌာနံ-စီအပ်ပြီးစီအပ်ပြီးသော အရပ်ကို၊ အပစိနန္တော (ဝေ) -အစီကိုဖျက်လျက်သာ၊ဝိဒ္ဓံ သေန္တောဝေ-ဖျက်ဆီးလျက်သာ၊ ဂစ္ဆေယျယထာ-သွားရာသကဲ့သို့၊ ဝေမေဝ-လျှင်၊ တေဘူမကကုသလေန-သည်၊ စိတာ-စီအပ် ကုန်သော၊စုတိပဋိသန္ဓိယော-တို့ကို၊ ပစ္စယဝေကလ္လကရဏေန-အကြောင်းချိုတဲ့ သည်၏အဖြစ်ကိုပြုခြင်းအားဖြင့်၊ [အဝိဇ္ဇာတဏှာပါမှ တေဘူမက ကုသိုလ်တွေ က စုတိပဋိသန္ဓေတို့ကိုစီနိုင်၏၊ထိုအဝိဇ္ဇာတဏှာကုန်ခန်းအောင်ပြုခြင်းအားဖြင့် ဟူလို။] အပစိနန္တံ-အစီကိုဖျက်လျက်၊ ဝိဒ္ဓံ သေန္တံ-ဖျက်ဆီးလျက်၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အပစယဂါမိ-မည်၏၊ [ဤပုဒ်ပြီးပုံကို အာစယဂါမိတိက်အဖွင့် ပြန်ကြည့်ပါ၊ ဤဥ်လည်း စျာနံနှင့်တူအောင် အပစိနန္တံဟု နပုံလိင်ဖြစ်သော ကြောင့် "ဂါမိ"ဟု ရဿ ရှိရမည်။

ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ပဟာနာယာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဂူထဂတံ - ကျင်ကြီး၊ မုတ္တဂတံ-ကျင်ငယ်၊ဣတိ အာဒီနိ ဝိယ-ဤသို့အစရှိသောပုဒ်တို့ကဲ့သို့၊ ဒိဋ္ဌိယောဝေ-မိစ္ဆာ အယူတို့သည်ပင်၊(ဂတသဒ္ဒဿ-၏၊ တဗ္ဘာဝ ဝုတ္တိတ္တာ-တဗ္ဘောအနက်၌ဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဒိဋ္ဌိဂတာနိ - ဒိဋ္ဌိဂတတို့ မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ဒွါသဋ္ဌိယာ-၆၂ ပါးသော၊ ဒိဋ္ဌိနံ-မိစ္ဆာအယူတို့၏၊ အန္တောဂဓတ္တာ - အတွင်း

ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ပေ၊ ဝိယ။ ။ဂူထမေဝ ဂူထဂတံ၊ မုတ္တမေဝ မုတ္တဂတံ၊ ဤပုဒ်တို့၌ ဂတသဒ္ဒါသည် အနက် သီးခြားမရှိသကဲ့သို့, ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၌ ဂတသဒ္ဒါလည်း အနက် သီးခြားမရှိ၊ "ဒိဋ္ဌိယော ဝေ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ"ဟု ပြုရသည်၊ ဤသမာသ်မျိုးကို တဗ္ဘာဝ ဝုတ္တိကမ္မဓာရည်းသမာသ်ဟု ခေါ်၏၊ အကျယ်ကို သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ရှုပါ။

ဒိဋ္ဌိယာဝါ၊ပေ၊ ဂတာနိ။ ။ဂတသဒ္ဒါအနက်မရှိနည်းမှတပါး, အနက်ရှိနည်းကို ပြလို၍"ဒွါသဋ္ဌိယာ ဝါ"စသည်မိန့်၊ မိစ္ဆာအယူသည် ၆၂ ပါးရှိ၏၊ [ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ ရှုပါ၊] မည်သည့်ဒိဋ္ဌိမဆို ထို ၆၂ ပါး၌ ပါဝင်သောကြောင့် "ဒိဋ္ဌိသု+ဂတာနိ ဒိဋ္ဌိ ဂတာနိ"ဟု သတ္တမီတပ္ပုရိသ်ပြုရသည်၊ "ဂတာနိ-ဖြစ်ကုန်"ဟုရာ၌ "ပါဝင်ကုန်"ဟု အဓိပ္ပာယ်ယူစေလိုသောကြောင့် "အန္တောဂဓတ္တာ"ဟု မိန့်သည်။ [ဤဒုတိယနည်း၌ ဝါသဒ္ဒါ ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် "ဂတာနိတိပိ"ဟု (ပိသဒ္ဒါ ပါဖွယ် မလို။]

ဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပါဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ ဒိဋ္ဌိသု-၆၂ ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့၌၊ ဂတာနိ၊ ဖြစ်သောအယူတို့တည်း၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ဒိဋ္ဌိဂတာနိ-တို့မည်၏၊ ဧတေသံ-ဤအကုသိုလ်တို့၏၊ ဒိဋ္ဌိယာ-ဒိဋ္ဌိ၏၊ ဂတံဣဝ - ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့သော၊ ဂတံ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏)၊ ဣတိပိ-ကြောင့်လည်း၊ (တာနိ-တို့သည်၊) ဒိဋ္ဌိဂတာနိ-တို့မည်၏၊ ဒိဋ္ဌိသဒိသဂမနာနိ ဒိဋ္ဌိသဒိသပ္ပဝတ္တာနိ-ဒိဋ္ဌိနှင့် တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော အကုသိုလ်တို့၊ ဣတိ အတ္ထော။ [ဂမနအရ "သွားခြင်း" အနက် ယူမည်စိုး၍ "ပဝတ္တာနိ" ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သည်၊ ဒိဋ္ဌိဂတာနိတုန်းက ဂတလည်း ဤပဝတ္တနအနက်ပင်တည်း။

ပန-ပရိဟာရ၊ပေ၊ ဆိုဦးအံ့၊ တာနိ-ထို ၆၂ ပါးသောမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ,မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော တရားတို့ဟူသည်၊ ကာနိ-အဘယ်တို့နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ သသမ္ပယုတ္တာနိ - သမ္ပယုတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ပေ၊ ကုသလာနိ-သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ,သီလဗ္ဗတပရာမာသဒိဋ္ဌိ, အပါယ်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသော အကုသိုလ်တို့တည်း၊ (ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ-မှန်၊ [ထိုအကုသိုလ်တရားတို့ကို "ဒိဋ္ဌိသဒိသဂမန" ဟု ဆိုခြင်းသည် မှန်၏၊] တာနိ-ထိုအကုသိုလ်တို့ကို၊ (ဝုစ္စန္တိ

ဒိဋ္ဌိယာဝါ ဂတံ၊ပေ၊ ဂတာနိ။ ။ဤဝါကျ၌ စာအုပ်များဓယ် "ဒိဋ္ဌိယာဝါ" ဟု ရှိ၏၊ ယောဇနာ၌ "ဒိဋ္ဌိယာဝ ဒိဋ္ဌိယာ ဂတံ ဣဝ" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် "ဒိဋ္ဌိယာဝ" ဟု ရှိသင့်၏၊ [ရှေးနည်းကိုပေါင်းသော သမုစ္စယတ္ထ ပိသဒ္ဒါပါသောကြောင့် "ဝါ" သဒ္ဒါလည်း မလို။] ထိုသို့ ဣဝသဒ္ဒါပါမှလည်း နောက်၌ "ဒိဋ္ဌိသဒိသ" ဟူသော စကားနှင့် ထပ်မိမည်။ ["ဒိဋ္ဌိယာ+ဂတံ+ဣဝ+ဂတံ+ဧတေသံတိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ" ဟု ပြုစေလိုရင်းတည်း၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၌ ဝဏ္ဏတပုဒ်ကြေသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ဂတတပုဒ်အကြေကြံပါ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤဝိဂ္ဂဟသည် ပယောဂတဂ္ဂုဏ သံဝိညာဏဗဟုဗ္ဗိဟိ ဝိဂ္ဂဟတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဒိဋ္ဌိစေတသိက်လည်း ယှဉ်ဘက်အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ရကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, သီလဗ္ဗတပရာမာသဒိဋ္ဌိတို့ကိုပါ အရကောက်ထားသည်-ဟု မှတ်ပါ။

တာနိ၊ပေ၊ မောဟ ကုသလာနိ။ ။ပြခဲ့သော ဝိဂ္ဂဟ ၂ ပါး၏အရကောက်၌ ဒိဋ္ဌိစေတသိက်သာ ရ၏၊ ဤဝိဂြိုဟ်အရကား အဘယ် တရားများ ရပါသနည်း-ဟု ကိုယ်တိုင် ပုစ္ဆာထုတ်၍ "သသမ္ပယုတ္တာနိ၊ပေ၊ သလာနိ" ဟု မိန့်သည်၊ ဤနည်း၌ ယှဉ်ဘက် စိတ်စေတသိက်နှင့်တကွ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာစသော တရားများ ရသည်-ဟူလို။ [သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် သီလဗ္ဗတပရာမာသဒိဋ္ဌိအားဖြင့် ဒိဋ္ဌိ ၂ မျိုးပါနေရာဝယ် နိကွေပကဏ္ဍ-ခဿနေန ပဟာတဗ္ဗ တိက်ပုဒ်အဖွင့်၌ ရှိသည့်အတိုင်း ဤ၌ ဆိုထားသည်ဟု မှတ်ပါ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသဒိဋ္ဌိကို သီးခြား ဟောတော်မူရခြင်းမှာလည်း ထိုသို့ ယူသူတွေက များသောကြောင့် ဒိဋ္ဌိအထူးဖြစ်၍ သီးခြားဟောတော်မူဟန် ရှိသည်၊ အပါယဂမနီယဖြစ်သော ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ကား ထိုပါဋ္ဌိတော်၌ ပါသော တဒေကဋ္ဌကိုလေသာတို့တည်း၊ တဒေကဋ္ဌပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ထိုအဖွင့်၌ သိရလတ္တံ့။]

၌စပ်၊) ယာဝ- လောက်၊ ပဌမ မဂ္ဂဘာဝနာ- ရှေးဦးစွာသော သောတာ ပတ္တိမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ- ထို ရှေးဦးစွာသော သောတာ ပတ္တိမဂ်ကို ဖြစ်စေရာ ကာလတိုင်အောင်၊ ပဝတ္တိသဗ္ဘာဝတော-ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိသဒိသဂမနာနီတိ- ဒိဋ္ဌိသဒိသဂမနတို့ ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ။

ဣတိ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောဝစနတ္ထကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိယောစ- မိစ္ဆာအယူတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဂတာနိစ- ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့၌ ပါဝင်သော အယူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော အကုသိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ- ဒိဋ္ဌိဂတတို့မည်၏၊ တေသံ ဒိဋ္ဌိ ဂတာနံ- ထို မိစ္ဆာအယူတို့ကို၊ ဝါ-ထို ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့၌ ပါဝင် သော အယူတို့ကို၊ ဝါ- ထို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော အကုသိုလ် တို့ကို၊ (ပဟာနာယ ၌စပ်၊) ပဟာနာယာတိ-ကား၊ သမုစ္ဆေဒဝသေနေဝ- အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ [ဧဝဖြင့် တဒင်ပဟာန်, ဝိက္ခမ္ဘန- ပဟာန်တို့ကိုကန့်၊] ပဇဟနတ္ထာယ-ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။

ပဌမာယာတိ-ကား၊ ဂဏနဝသေနပိ- ဂဏန်းအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ပဌမုပ္ပတ္တိ ဝသေနပိ- ပဌမဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပဌမာယ- ပဌမဖြစ်သော၊ ဘူမိယာတိ-ကား၊ အနန္တရဟိတာယ ဘူမိယာတိ အာဒီသု- အစရှိသော ပါဋ္ဌိရပ်တို့၌၊ တာဝ- စိတ္တုပ္ပါဒမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ- သော၊) အယံ ပထဝီ- ဤမြေကြီးကို၊ ဘူမိတိ- ဘူမိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [အနန္တရဟိ တာယ-အကြားဌ် ထားအပ်သော အခင်းမရှိသော၊ ဘူမိယာ-မြေ၌၊ ပတ္တော နနိက္ခိပိတဗ္ဗောဌ်စပ်၊ (ဝိနည်းမဟာဝါ, ဥပဇ္ဈာယကထာပါဋ္ဌိတော်၊) အန္တရေ+ မီယတိ ထပီယတီတိ အန္တရဟိတံ (အတ္ထရဏံ)၊ နတ္ထိ + အန္တရဟိတံ ယဿာတိ အနန္တရဟိတာ (ဘူမိ)။] သုခဘူမိယံ ကာမာဝစရေတိ အာဒီသု- တို့၌၊ စိတ္တုပ္ပါဒေါ- စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို၊ (ဘူမိတိ ဝုစ္စတိ)။ [သုခဘူမိယံ- သုခဝေဒနာ၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော၊ကာမာဝစရေ-ကာမာဝစရတရားဌ်၊...နိကွေပကဏ္ဍ ပါဋ္ဌိတော် ဖြစ်၍ အဖွင့်ကို ထို ပါဋ္ဌိတော်၌ တွေ့ရလတ္တံ့။]

ဣတိ၊ပေ၊ဂတာနိ။ ၊ဣတိဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဝိဂ္ဂဟ ၃-မျိုးလုံးကို ညွှန်သည်၊ "ဒိဋ္ဌိယောစ"သည် ပဌမဝိဂ္ဂဟ အတွက်တည်း၊ "ဒိဋ္ဌိဂတာနိစ"ကား ဒုတိယ ဝိဂ္ဂဟ အတွက်တည်း၊ ဒိဋ္ဌိဂတာနိစ အရ၌ ဒိဋ္ဌိလည်း ပါဝင်သောကြောင့် "ဒိဋ္ဌိယောစ ဒိဋ္ဌိ ဂတာနိစ"ကို ရှေ့ကဖွင့်ပြီးကို ပြန်၍ ညွှန်းသော စကားသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ၊ ဧက သေသ်ပြဟု မမှတ်လင့်၊ ပါဋ္ဌိတော်၌ "ဒိဋ္ဌိဂတာနံ-(ပဌမနည်းအရ) မိစ္ဆာအယူတို့ကို" ဟု ပေး၍,(နောက် ၂-နည်းအရ)"၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့၌ ပါဝင်သော အယူ တို့ကို။ ဝါ-ဒိဋ္ဌိနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော အကုသိုလ်တို့ကို"ဟု ပေးပါ။

ပန- ကား၊ (တနည်း) ပန- အတ္ထုဒ္ဒါရ သာမညမှတပါး အတ္ထုဒ္ဒေသ ဝိသေသကို ဆိုဦးအံ့၊ ဣစ- ဤပဌမာယဘူမိယာဟူသော ပါဠိ၌၊ သာမညဖလံ- သာမညဖိုလ်ကို၊ (သမဏ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ဆုမင်္ဂ၏အကျိုးဖြစ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို၊) အဓိပ္ပေတံ၊ [သမဏသဒ- ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သော သမဏ၏+ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ "သာမည" ဟူသည် ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းသတ်တတ်သော မဂ်တည်း၊] ဟိ- မူန်၊ တံ- ထို သောတာပတ္တိဖိုလ်သည်၊ (ဘူမိဋ္ဌစပ်၊) သမ္ပယုတ္တာနံ- ဖဿဝေဒနာစသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏၊ နိဿယ ဘာဝတော- မှီရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇတ္ထ- ဤ ဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော စိတ် စေတသိက် အစုဋ္ဌ၊ တေဓမ္မာ- ထို သမ္ပယုတ်တရားတို့သည်၊ ဘဝန္တိ- ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘူမိ-မည်၏၊ ဝါ- တနည်း၊ ယသ္မာ, လောကုတ္တရဘာဝေ- လောကကို လွန်မြောက်ပြီး၏ အဖြစ်သည်၊ သမာနေပိ-တူမျှပါသော်လည်း၊ [လောကံ ဥတ္တိဏ္ဏဘာဝေ၊- ဌိကာ၊ ဤစကားဖြင့် ဖိုလ်နှင့် နိဗ္ဗာန်ကိုသာ ဆိုသည်၊] သယမ္ပိ- မိမိဟူသော သောတာပတ္တိဖိုလ်သာည်လည်း၊ ဘဝဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ဖြစ်ပေါ် ဥပါဒ်တတ်၏၊ နိဗ္ဗာနံဝိယ- နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့၊ အပါတုဘာဝံ- ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၊ န- မဟုတ်၊ တသ္မာပိ- ကြောင့်လည်း၊ ဘူမိတိ ဝုစ္စတိ၊ [ဤအလို "ဘဝတိတိ ဘူမိ" ဟု ပြု!] ပဌမာယ- ဂဏန်းသခ်ျာအားဖြင့် ပဌမဖြစ်သော၊ ဝါ-(ဖြစ်စဉ်အားဖြင့်) ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သော၊ တာယ ဘူမိယာ- ထို သောတာပတ္တိဖိုလ်ဟူသော ဘုံသို့၊ (ပတ်ယာဋ္ဌ စပ်၊) [ရွှေဝိကပ် အလို "ဘူမိယာ-သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မှီရာအားဖြင့်ဖြစ်ရာ သောတာပတ္တိဖိုလ် တည်းဟူသော ဘုံသို့" ဟု လည်းကောင်း, နောက်ဝိကပ်အလို "နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ထင်ရှားမဖြစ်မဟုတ်, ထင်ရှားဖြစ်တတ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့" ဟု လည်းကောင်း ပါဠိတော်၌ သဒ္ဒတ္ထဓေးပါ။]

ပတ္တိယာတိ- ကား၊ သောတာပတ္တိဖလသဒ်ါတသ- သောတာပတ္တိဖိုလ် ဟု ဆိုအပ်သော၊ ပဌမသ- သော၊ သာမညဖလသ- သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်သို့၊ ပတ္တတ္တာယ- ရောက်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ [ဤစကားဖြင့် "ပတ္တိယာ" ၌ သဝိဘတ်၏ တဒတ္ထသမာသဒါန်အနက်ကို ပြသည်၊] ပဋိလာဘတ္ထာယ- ရခြင်းအကျိုးငှါ၊ [ပတ္တတ္ထာယကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ "ရောက်ခြင်း" ဟူသည် "ရခြင်းပင်တည်း" ဟူလို။] ဣတိ ဧဝံ- သို့၊ ဇတ္ထ- ဤ ပဌမာယ ဘူမိယာ ပတ္တိယာ ဟူသော ပါဌ်၌၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝိဝိစ္စာတိ-ကား၊ သမုဒ္ဓေဒဝိဝေကဝသေန- သမုဒ္ဓေဒဝိဝေက၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဝစ္စိတ္ဝာ- ကင်းဆိတ်၍၊ ဝိနာ- ကင်းသည်၊ ဟုတ္ဝာ- ၍၊ (ဝိဟရတိ- ဋ္ဌစပ်၊)

ဣဒါနိ-၌၊ (ပါဠိတော်ဝယ် "ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇဝိဟရတိ" ဟု ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌ "ဒေသေတု ၊ပေ၊ မာဟ" ၌စပ်၊) လောကိယဇ္ဈာနံပိ- လောကီဈာန်သော်မှလည်း၊ ပဋိပဒါယ- ဈာန်သို့ရောက်ကြောင်း ဆက်နွှင့်၊

ဝိနာ-ကင်း၍၊ ကိဉ္စာပိ နဣ္ဣတိ—အကယ်၍လည်း မပြီးစီးပါပေ၊ ဧဝံ သန္တေပိ-ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ (လောကီချာန်၏သော်မှလည်း ပဋိပဒါနှင့်ကင်း၍ မပြီးစီးနိုင်သည်မှာ မှန်ပါသော်လည်း၊) ဣဓ—ဤ လောကုတ္တရာချာန်အရာ၌၊ သုဒ္ဓိကနယံ-သုဒ္ဓိကနည်းကို၊ ပဟာယ-ပယ်၍၊ လောကုတ္တရဇ္ဈာနံ-ကို၊ ပဋိပဒါယ - ပဋိပဒါနှင့်၊ သဒ္ဓိ ယေဝ - တကွသာလျှင်၊ ဂရုံ — အလေးဂရုကို၊ ကတ္တာ, ဒေသေတုကာမတာယ—ဟောခြင်းငှါအလိုတော်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒံ ဒန္ဓာဘိညန္တိအာဒိံ - အစရှိသောစကားကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ။

တတ္ထ-ထို ဒုက္ခပ္ပဋိပဒံ ဒန္ဓာဘိညံ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယော- အကြင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဒိတောဝ - အစမှစ၍သာလျှင်၊ ကိလေသေ - တို့ကို၊ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော - ခွါလသော်၊ ဒုက္ခေန - ခဲယဉ်းသဖြင့်၊ သသခ်ါရေန-သခ်ါရနှင့် တကွဖြစ်သော၊ သပ္ပယောဂေန-ပယောဂနှင့် တကွဖြစ်သော၊ (ပစ္စယဂဏေန-အကြောင်းအပေါင်းဖြင့်၊) [ကိလေသာတို့ကို ခွါဘို့ရန် ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းအပေါင်းဖြင့်၊] ကိလမန္တော-ပင်ပန်းလျက်၊ ဝိက္ခမ္ဘေတိ-ခွါရ၏၊ တဿ—ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒုက္ခာ—သော၊ ပဋိပဒါ- မဂ်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ပန-ကား၊ ယော— အကြင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသော- ခွါအပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိပဿနာ ပရိဝါသံ — ဝိပဿနာကို ကျင့်သုံးခြင်းကို၊ ဝသန္တော-ကျင့်သုံးလသော်၊ စိရေန- ကြာမြင့်မှ၊ မဂ္ဂပါတုဘာဝံ—မဂ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသို့၊ ပါပုဏာတိ - ရောက်၏၊ တဿ- ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒန္ဓာ — လေးနှေးသော၊ အဘိညာ - ထူးသောအသိဉာဏ်သည်၊ ဟောတိ - ၏၊ ဣတိ - ဤသို့လျှင်၊ ယောကောစိဝါရော — အမှတ်မထား တပါးပါးသောဝါရကို၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒ ဒန္ဓာဘိညောနာမ — ဒုက္ခပ္ပဋိပဒ ဒန္ဓာဘိည အမည်ရှိ၏ ဟူ၍၊ ကတော-ရှေးဆရာတို့ပြုအပ်ပြီ။

\+ + + + + + + +

ကိဉ္စာပိ၊ပေ၊အာဒိမာဟ။ ။လောကိယဇ္ဈာနံပိ၌ ပိသည် ဂရဟာဇောတက၊ လောကုတ္တရာချာန်ကို သမ္ဘာဝနာပြုသောအားဖြင့် ဆည်း၊ လောကုတ္တရာချာန်ကို မဆိုထားဘိ လောကီချာန်သော်မှလည်း ပဋိပဒါနှင့်ကင်း၍ မပြည့်စုံနိုင်သည်မဟုတ်ပါလော၊ ထိုသို့ ပဋိပဒါနှင့်မကင်းသော လောကီချာန်ကိုပြရာဝယ် ပဋိပဒါနှင့်မဖက် သုဒ္ဓိကချာန်သက်သက်ကိုလည်း ရှေးဥုးစွာပြတော်မူသကဲ့သို့, ဤ လောကုတ္တရာချာန်၌လည်း သုဒ္ဓိကနယကို ပြတော်မူသင့်သေး၏၊ ထိုသို့ ပြတော်မူသင့်ပါလျက် မပြဘဲ အဘယ့်ကြောင့် ပဋိပဒါနှင့်တခါတည်းတွဲ၍ "ဒုက္ခပ္ပဋိပဒံ" စသည်ကို ဟောတော်မူရပါသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် "ကိဉ္စာပိ" စသည် မိန့်သည်။ [အဖြေကိုနိဿယအတိုင်းကြည့်၍သိပါ။]

ယောကောစိဝါရော။ ။အဋ္ဌကထာ၌ " အာဒိတောဝ၊ပေ၊တဿ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ " ဟု သာမညအားဖြင့် ဆိုထားသောကြောင့် " ယောကောစိဝါရော — နောက်လာမည့် သကိုံ ဝိက္ခမ္ဘနဝါရ, ဒ္ဓိက္ခတ္တုံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝါရ,တိက္ခတ္တုံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝါရ,စတုက္ခတ္တုံ၊

ပန-ပရိဟာရ၊ပေ၊ ဆိုဦးအုံ၊ ကတမံ ဝါရံ-အာဘယ်ဝါရကို၊ (အင်္ဂကထာ စရိယာ-တို့သည်၊) ရောစေသုံ-နှစ်သက်ကုန်သနည်း၊ ဤတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ယတ္ထ-အကြင်ဝါရ၌၊ သကိ-တကြိမ်၊ ဝိက္ခမ္ဘိတာ-ခွာအပ်ပြီးကုန်သော၊ ကိလေသာ-တို့သည်၊ သမုဒါစရိတ္ထာ - အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး၍၊ ဒုတိယမို့ - မြောက်လည်း၊ ဝိက္ခမ္ဘိတာ - ပြီးကုန်သော၊ (ကိလေသာ) ပုန, သမုဒါစရန္တိ-အထက်အထက်၌ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ ပန-ကား၊တတိယံ-၃ ကြိမ် မြောက်၊ဝိက္ခမ္ဘိတေ-ခွာအပ်ပြီးကုန်သောကိလေလာတို့ကို၊တထာ ဝိက္ခမ္ဘိတေဝ-ထိုအတိုင်းခွာအပ်ပြီးသည်တို့ကိုသာ၊ (ခွာမြဲတိုင်း ခွာအပ်ပြီးသည်တို့ကိုသာ၊) ကတ္ဝာ,မဂ္ဂေန-မဂ်ဖြင့်၊ သမုဂ္ဃါတံ-ဖောက်ခြင်းမဲ့ ဘတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပေတိ-ရောက်စေ၏၊ဤမံ ဝါရံ-ကို၊(အင်္ဂကထာ စရိယာ၊)ရောစေသုံ-ကုန်ပြီ၊ ဤမဿ ဝါရဿ-၏၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာဟိ နာမံ-ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာဟူသောအမည်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ တ္ထာကေန - ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားဖြင့်၊ ပါကဋံ-ထင်ရှားသည်၊ နု ဟောတိ-မဖြစ်သေး၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တ္ထာ-ဤ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာအစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်၊ အာဒိတော-မူ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဝိဘာဝနာ-ထင်စွာဖြစ်စေခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-ခဲ့၏၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စတ္တာရိ-နှ်သော၊ မဟာဘူတာနိ-တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ-ပိုင်းခြားကာ ယူပြီး၍၊ဥပါဒါရူပံ-ဥပါဒါရူပ်ကို၊ပရိဂ္ဂဏှာတိ-၏၊

ဝိက္ခမ္ဘနဝါရ,အနေကက္ခတ္တုံ ဝိက္ခမ္ဘနဝါရတို့တွင်"မည်သည့်ဝါရမဆို ဒုက္ခပ္ပဋိပဒ ဒန္ဓာဘိညမည်၏"ဟု ရှေးအင်္ဂကထာဆရာတို့ နာမည်ပြုအပ်ရာ ရောက်နေသည်-ဟူလို။

ဤမံ ဝါရံ ရောစေသုံ။ ။ထိုအင်္ဂကထာ ဆရာတို့သည် "ဤဝါရကို နှစ်သက်ကြကုန်၏"ဟူရာ၌ ဤဝါရဟူသည် တတိယအကြိမ်တိုင်အောင် ခွာအပ်မှ ကိလေသာတို့နောက်ထပ်မဖြစ်ပဲ မဂ်ပေါ်လာစေနိုင်သော ဝါရတည်း၊ ဤသို့ ၃ ကြိမ် တိုင်အောင် ကိလေသာတို့ကို ခွာနေရသောဝါရကို"ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ"ဟု ရှေးဆရာတို့နှစ်သက်ကြသည်ဟူလို၊ ၃ ကြိမ်ထက် ပို၍ခွာရသော ဝါဈတို့၏ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါဖြစ်ကြောင်းမှာ ဆိုဖွယ်မလိုတော့၊ တကြိမ်ခွာရုံ, ၂ ကြိမ်ခွာရုံဖြင့် ကိလေသာတို့ကိုသတ်နိုင်သောဝါရကိုကား"သုခပဋိပဒါ"ဟု ဆိုလိုသည်။

ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ, ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ။ရုပ်ကို ဖြစ်စေ, နာမ်ကိုဖြစ်စေ လက္ခဏာရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်း သိခြင်းကို "ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ"ဟုလည်းကောင်း၊ "ပရိဂ္ဂဏှာတိ"ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်၊ [ဤစကားဖြင့် "လက္ခဏာရသပစ္စုပဋ္ဌာန ဝသေန နာမရူပပရိဂ္ဂဟော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနာမ"နှင့်အညီ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကိုပြ၏၊ ထိုသို့ပိုင်းခြား၍ ယူရာ၌ ခက်ခက်ခဲခဲယူရလျှင် ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ ဖြစ်၏၊ ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ယူတုန်းက လွယ်ကူခဲ့စေကာမူ နာမ်ကို ပိုင်းခြား၍ယူရာ၌ ခဲယဉ်းနေပြန်လျှင် ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါပင်တည်း၊ဤသို့လျှင် [ပဋိပဒါနယ်မကုန်သမျှ တနေရာရာ၌ခဲယဉ်းနေလျှင် ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါဟုချည်း ခေါ်ရသည်။]

အရှုပ်-နာမ်ကို၊ ပရိဂ္ဂဏှာတိ- ၏၊ ပန- ဆက်၊ ရှုပါရှုပ်- ရုပ်နာမ်ကို၊ ပရိဂ္ဂဏှံ ဆွေ-ပိုင်းခြား၍ယူလသော်၊ ဒုက္ခေန-ခဲယဉ်းသဖြင့်၊ကသိရေန-ကသိကအောက် ဖြင့်၊ ကိလမဆွေ-ပင်ပန်းလျက်၊ ပရိဂ္ဂဟိတုံ-ပိုင်းခြား၍ယူခြင်းငှါ၊သင်္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ တဿ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါနာမ- ဒုက္ခာပဋိပဒါ မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ပရိဂ္ဂဟိတာရုပါရုပဿ- ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ပြီးသော ရုပ်နာမ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝိပဿနာပရိဝါသေ- ဝိပဿနာကို ကျင့်သုံးရာ အခါ၌၊ မဂ္ဂပါတုဘာဝဒန္ဓတာယ- မဂ် ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၏ လေးနှေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒန္ဓာဘိညာနာမ- ဒန္ဓာဘိညာမည်သည်၊ ဟောတိ။

ယောပိ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ရုပါရုပ်-ရုပ်နာမ်ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ-ပိုင်းခြားကာယူ၍၊ နာမရုပ်- နာမ်ရုပ်ကို၊ ဝဝတ္ထပေဆွေ- ပိုင်းခြားသတ်မှတ်လသော်၊ ဒုက္ခေန၊ပေ၊ ဝဝတ္ထပေတိ- ပိုင်းခြားသတ်မှတ်နိုင်၏၊ စ-ဆက်၊ နာမရုပေ- နာမ်ရုပ်ကို၊ ဝဝတ္ထပိတေ- ပိုင်းခြား သတ်မှတ်အပ်ပြီးသော်၊ ဝိပဿနာပရိဝါသံ-ဝိပဿနာကို ကျင့်သုံးခြင်းကို၊ ဝဿန္တော- ကျင့်သုံးလသော်၊ စိရေန, မဂ္ဂံ- ကို၊ ဥပ္ပါဒေတုံ ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ သင်္ကောတိ၊ တဿပိ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာနာမ- မည်သည်၊ ဟောတိ။

အပရော-အခြားတယောက်သည်၊ နာမရုပ်-ကို၊ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာပိ- ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပြီး၍လည်း၊ ပစ္စယေ- နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းတို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ- ပိုင်းခြား၍ ယူလသော်၊ ဒုက္ခေန ကသိရေန, ကိလမဆွေ- ပင်ပန်းလျက်၊ ပရိဂ္ဂဏှာတိ- ပိုင်းခြား၍ ယူရ၏၊ ပစ္စယေ- တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာစ- ပိုင်းခြားကာယူပြီး၍လည်း၊ ဝိပဿနာပရိဝါသံ၊ပေ၊ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဧဝမ်ပိ-ဤသို့ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊(ခဲယဉ်းစွာ ပိုင်းခြားယူရခြင်း, ကြာမြင့်မှ မဂ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊) ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာနာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ။

အပရော- အခြားတယောက်သည်၊ ပစ္စယေ- တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာပိ- ပိုင်းခြားကာ ယူပြီး၍လည်း၊ လက္ခဏာနိ-အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလက္ခဏာတို့ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော- ထိုးထွင်း၍သိလသော်၊ ဒုက္ခေန၊ပေ၊ပဋိဝိဇ္ဈတိ-ထိုးထွင်း၍သိ၏၊

နာမရုပ် ဝဝတ္ထပေဆွေ စသည်။ ။ဤကိုယ်၌ နာမ်ရုပ်မျှသာရှိ၏၊ အတ္တ ဇီဝ ပုဂ္ဂိုလ မရှိဟု ပိုင်းခြား၍ သိမှုကို နာမရုပဝဝတ္ထာနဉာဏ်ဟု ခေါ်၏၊ ဒီဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနယ်ပင်တည်း၊ "ပစ္စယေ ပရိဂ္ဂဏှန္တော"ဖြင့် "တေသမေစစ နာမရူပါနံ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟော ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိနာမ" နှင့်အညီ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိကို ပြ၏၊ လက္ခဏာနိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော ဖြင့် သမ္မသနဉာဏ်ကို ပြ၏၊ [သဂြိုဟ်အစဉ်ကို သတိပြုပါ၊] နိကန္တိပရိယာဒိယမာနော ဖြင့် ဝိပဿနူပက္ကိလေသကို ကုန်စေရသော မဂ္ဂါမဂ္ဂညာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိကို ပြ၏၊ ဤ မဂ္ဂါမဂ္ဂညာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမှ နောက်၌ ပဋိပဒါကိစ္စကုန်ပြီး၍ အာဘိညာဘက်သို့ ရောက်လေသည်။

ပဋိဝိဒ္ဓလက္ခဏော- ထိုးထွင်းရှိသိအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသည်၊ (ဟုတ္ဘာ)စ-ဖြစ်၍လည်း၊ ဝိပဿနာ ၊ပေ၊ဥပ္ပါဒေတိ- ၏၊ ဧဝံပိ-ဤသို့ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း (ခဲယဉ်းစွာ ထိုးထွင်းရှိသိရခြင်း,ကြာမြင့်မှ မဂ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ပြန်သော်လည်း)ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ နာမ ဟောတိ။

အပရော- အခြားတယောက်သည်၊ လက္ခဏာနိ- တို့ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဘာပိ- ထိုးထွင်းကာ သိပြီးရှိလည်း၊ ဝိပဿနာညာဏေ- ဝိပဿနာဉာဏ်သည်၊ တိက္ခေ-ထက်သည်ဖြစ်၍၊ သူရေ-ရဲရင့်သည် ဖြစ်၍၊ ပသန္နေ- ကြည်လင်သည် ဖြစ်၍၊ ဝဟန္တေ-ရွက်ဆောင်လသော်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ဝိပဿနာ နိကန္တိံ-ဝိပဿနာ၏ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော နိကန္တိကို၊(ဩဘာသစသည်၌ နှစ်သက်နေသော် နိကန္တိကို၊)ပရိယာဒိယမာနော-ထက်ဝန်းကျင်ယူလသော်၊(ကုန်ခန်းစေလသော်၊)ဒုက္ခေန ကသိရေန, ကိလမန္တော-ပင်ပန်းလျက်၊ ပရိယာဒိယတိ-ထက်ဝန်းကျင်ယူရ၏၊ (ကုန်ခန်းစေရ၏၊) စ-ဆက်၊ နိကန္တိံ- ဝိပဿနာ၏ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော နိကန္တိကို၊ပရိယာဒိယိတ္ဘာ- ထက်ဝန်းကျင်ယူပြီး၍၊ (ကုန်ခန်းစေပြီး၍) ဝိပဿနာပရိဝါသံ-ကို၊ ဝသန္တော- သော်၊ စိရေန မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဧဝံပိ-လည်း၊ခဲယဉ်းစွာ နိကန္တိကို ကုန်ခန်းစေရခြင်း, ကြာမြင့်မှ မဂ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊) ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ နာမ ဟောတိ ဣမံ ဝါရံ-ဤဝါရကို၊(အဋ္ဌကထာစရိယာ)ရောစေသုံ၊[ဤ'ဣမံဝါရံ' ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌ ၂-နည်း ပြထားပြီ။]ဣမဿဝါရဿ- ၏၊ တေံ နာမံ-ဤ ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ ဟူသော အမည်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ [ဣတိ-သို့၊ အာဒိတော- မူ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဝိဘာဝနာ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဤသို့ ရှေးက ခံပြီးသော စကားကို ပြန်၍အုပ်ပါ။] ဣမိနာဝ ဥပါယေန- ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ ပရတော- နောက်၌၊ တိဿော- နိသော၊ ပဋိပဒါ- တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- နိ၏၊ ["ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ, သုခါပ္ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ, သုခါပ္ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ"တို့၌ပါသော ပဋိပဒါတို့ကို "တိဿော ပဋိပဒါ"ဟု ဆိုသည်။]

ဖဿော ဟောတိတိအာဒီသု-ဖဿော ဟောတိ အစရှိသော ဓမ္မုဒ္ဒေသတို့၌ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ- အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ ဟူသော ပုဒ်လည်းကောင်း၊ သမ္မာဝါစာ-လည်းကောင်း၊ သမ္မာကမ္မန္တော- လည်းကောင်း၊ သမ္မာအာဇီဝေါ- လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရိ-နိသော၊ ပဒါနိ-ပုဒ်တို့သည်၊ အဓိကာနိ-ပိုလွန်ကုန်၏၊ [သောတာပတ္တိမဂ်က "အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယ" ဟု သီးခြား နာမည်ရသောကြောင့် လည်းကောင်း, သမ္မာဝါစာ စသည်တို့က လောကုတ္တရာစိတ်၌ နိယတယောဂီ စေတသိက်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဤနေရာ၌ နာမည်တပ်၍ ဟောတော်မူသည်၊] နိဒ္ဒေသ ဝါရေစ- နိဒ္ဒေသဝါရ၌လည်း၊ ဝိတက္ကာဒိ နိဒ္ဒေသေသု- ဝိတက် အစရှိသည်တို့၏ နိဒ္ဒေသတို့၌၊မဂ္ဂဂ်ံ တိ

အာဒီနိ-မဂ္ဂင်် အစရှိကုန်သော၊ ပဒါနိ-တို့သည်၊ အဓိကာနိ၊ သေသံ- သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ (ပဌမ မဟာကုသိုလ်စိတ်၌၊) ဝုတ္တသဒိသမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဒ်အပေါင်းနှင့် တူသည်သာ၊ ပန- အထူးကား၊ ဘူမန္တရဝသေန- ဘုံအထူး၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ လောကုတ္တရကာဝ-လောကုတ္တရာ၏ အဖြစ်သည်သာ၊ ဣဓ- ဤလောကုတ္တရကုသလကထာ၌၊ ဝိသေသော-ထူး၏။ ["ဖဿစသော ပုဒ်တို့က လောကုတ္တရဖဿစသည် ဖြစ်ရခြင်းသာ ထူး၏" ဟူလို။]

[အဓိကပုဒ်တို့ကို ဖွင့်ပြလို၍ "တတ္ထ" စသည်မိန့်၊ ယောဇနာ၌ "တတ္ထ ဖဿောတိ အာဒိပဒေသု" ဟု ဖွင့်၏၊ နိဒ္ဓါရဏသမုဒါယဟူသည် မိမိအပေါင်းမှ ထုတ်အပ်သော အစိတ် နိဒ္ဓါရဏီယ ရှိသလောက်သာ သိမ်းယူနိုင်၏၊ ဖဿော စသည်ကား နောက်၌ နိဒ္ဓရဏီယအဖြစ်ဖြင့် လာမည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် လာလတ္တံ့အတိုင်းသာစွဲပါ။] တတ္ထ- ထို အဓိကပုဒ်တို့တွင်၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယန္တိ-ကား၊ အနမတဂ္ဂေ- မသိအပ်သော အစရှိသော၊ (နှစ်ရာထောင်လျှောက်, ဉာဏ်ဖြင့်လျှောက်လည်း, မဖောက်မပြန်, ဧကန်သိအပ်သော အစမရှိသော၊) သံသာရဝဋ္ဌေ- သံသရာဝဋ္ဌ၌၊ [ဝဋ္ဌတိ- မနားမရပ်, ပတ်ပတ်လည်၍ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ ဝဋ္ဌံ၊] အနညာတံ- တရံတခါမျှ မသိအပ်ဘူးသော၊ အမတံပဒံ-မအိုမသေ, အမြဲနေခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို၊ ["အမတပဒံ" ဟု ဆိုလိုလျက် ဝါစာသိလိဋ္ဌနိဂ္ဂဟိတ်လာ၊] (တနည်း) အမတံ- မအိုမသေဓသာ၊ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော တရားအစုကို၊ ဇာနိဿာမိ- သိအံ့၊ ဝါ-သိအောင်ပြုအံ့၊ (ဉာဿာမိ၏အဖွင့်၊) ဝါ-တနည်း၊ (အနမတဂ္ဂေ, သံသာရဝဋ္ဌေ, အနညာတံ- သော၊) စတုသစ္စဓမ္မမေဝ- သစ္စာ ၄-ပါး တရားကိုပင်၊ [သိရိုးသိစဉ်ဖြစ်၍ သန္ဓိဋ္ဌာနာဝဓာရဏဧဝဖြင့် ဆိုသည်။] ဇာနိဿာမိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိပန္ဓဿ- ကျင့်သော ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဣမိနာ ပုဗ္ဗာဘောဂေန- ဤရှေး၌ဖြစ်သော နှလုံးသွင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပန္ဓံ-ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ဣန္ဒြိယံ- ဣန္ဒြေတည်း၊ ["အနညာတံ+ ဉာဿာမိတိ+ ဥပ္ပန္ဓံ+ဣန္ဒြိယံ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ" ဟုပြု၊ အမတံ ပဒံ, စတုသစ္စဓမ္မံတို့ကား အနညာတံ၏ အဘိဓေယျတို့တည်း၊] ပန-ဆက်၊ အဿ- ဤ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၏၊ လက္ခဏာဒီနိ-လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ကို၊ (လက္ခဏ, ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန်တို့ကို၊) ဟေဋ္ဌာ-၌၊ (ကာမာဝစရ ကုသလကထာ ပဌမ မဟာကုသိုလ်စိတ်၌၊) ပညိန္ဒြိယေ-ပညိန္ဒြေ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ- ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နှ်၏။

သုန္ဒရာ- ကောင်းသော၊ ဝါစာ- စကားတည်း၊ ဝါ-တနည်း၊ ပသတ္ထာ-ချီးမွမ်းအပ်သော ဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာ-ကောင်းသောစကား၊ ဝါ-ချီးမွမ်းအပ်သော စကား၊ သမ္မာအတွက် သုန္ဒရ, ပသတ္ထ ၂၂-နက် ဖွင့်သည်၊ တေံ- ဤ

သမ္မာဝါစာဟူသော အမည်သည်၊ ဝစီဒုစ္စရိတ သမုဂ္ဂါဋ္ဌိကာယ- ဝစီဒုစရိုက်ကို အကြင်းမဲ့ခွာတတ်သော၊ မိစ္ဆာဝါစာ ဝိရတိယာ-မိစ္ဆာဝါစာဝိရတိ၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ [သမ္မာဝါစာအရ စကားသံကို နာမည်ရသော်လည်း "အကျိုးစကား၏အမည်ကို အကြောင်းဝိရတိ၌ တင်စား၍ ဖလူပစာရအားဖြင့် ဝိရတိကို သမ္မာဝါစာခေါ်သည်၊] သာ- ထို သမ္မာဝါစာသည်၊ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာ- သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို သိမ်းပိုက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ- နားထောင်သူ လူအပေါင်းကို သိမ်းသွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ [ဋ္ဌိကာ၌ ဖွင့်ထားပြီ၊] ဝိရမဏရသာ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ မိစ္ဆာဝါစာပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနာ- မိစ္ဆာဝါစာကို ပယ်ရှားတတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။

သုန္ဒရော- သော၊ ကမ္မန္တော-အလုပ်တည်း၊ ဝါ-တနည်း၊ ပသတ္ထော-သော၊ ကမ္မန္တော- တည်း၊ သမ္မာကမ္မန္တော-ကောင်းသော အလုပ်၊ ဝါ- ချီးမွမ်းအပ်သော အလုပ်၊ တေံ- ဤ သမ္မာကမ္မန္တဟူသော အမည်သည်၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တသမုစ္ဆေဒိကာယ- မိစ္ဆာကမ္မန္တကို အကြင်းမဲ့ ဖြတ်တတ်သော၊ ပါဏာတိပါတာဒိ ဝိရတိယာ- ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း ဝိရတိ၏၊ နာမံ- အမည်တည်း၊ [သမ္မာကမ္မန္တအရ အလုပ်ကို ရသော်လည်း ရှေးနည်းအတိုင်း အကျိုး၏အမည်ကို အကြောင်း၌ တင်စားသော ဖလူပစာရအားဖြင့် ဝိရတိကိုယူပါ။]သော- ထို သမ္မာကမ္မန္တသည်၊ သမုဋ္ဌာနလက္ခဏော- ပြုထိုက်သော ကာယိကကိစ္စကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ဝါ- ထထကြကြ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ဝါ- သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မြောက်ပင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊[အဓိပ္ပာယ်ကို ဋ္ဌိကာ၌ဖွင့်ထားပြီ] ဝိရမဏရသော- ၏၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော- မိစ္ဆာကမ္မန္တကို ပယ်တတ်သော တရားဟု ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။

သုန္ဒရော- သော၊ အာဇီဝေါ- အသက်မွေးမှုတည်း၊ ဝါ- တနည်း၊ ပသတ္ထော-သော၊ အာဇီဝေါ-တည်း၊ သမ္မာအာဇီဝေါ-ကောင်းသောအသက်မွေးမှု၊ တေံ- ဤ သမ္မာအာဇီဝ ဟူသော အမည်သည်၊ မိစ္ဆာဇီဝဝိရတိယာ- မိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ၏၊ အဓိဝစနံ-တည်း၊ သော-ထို သမ္မာအာဇီဝသည်၊ ဝေါဒါန လက္ခဏော- ဇီဝမာနသတ္တဝါ၏ ဖြူစင်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ-သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ဖြူစင်ကြောင်း၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ- အသက်မွေးမှု၏ ဖြူစင်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ [ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋ္ဌိကာ၌ ပြထားပြီ။] ဉယာဇီဝပ္ပဝတ္တိရသော- အသင့်အားဖြင့် အသက်မွေးမှု၏ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ-အသင့် ၊ပေ၊ ဟူသော သမ္ပတ္တိရသရှိ၏၊ မိစ္ဆာဇီဝပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော- မိစ္ဆာဇီဝကို ပယ်ရှားတတ်သော တရားဟု ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။

အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ [ဤဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာ စသည်သာ မကသေး၊]ဟေဌာ-၌၊ (ပဌမမဟာကုသိုလ်စိတ်၌၊) ဝိရတိတ္တယေ-ဝိရတိ ၃ ပါး အပေါင်း၌၊ ဝုတ္တဝသေနပိ - ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာစသည်တို့၏ အစွမ်း ဖြင့်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤလောကုတ္တရာ ဝိရတိ၌၊ လက္ခဏာဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဣတိ-လျှင်၊ တိဏ္ဏံ-နှင်သော၊ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ - ဤသမ္မာဝါစာ စသော တရားတို့၏၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ ဟေဌာ-၌၊(ပဌမ မဟာကုသိုလ်စိတ်၌၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူ အပ်ပြီးသော၊ မဂ္ဂပဋ္ဌကံ - မဂ္ဂပဋ္ဌကကို၊ ဣဓ - ဤလောကုတ္တရကုသိုလ်စိတ်၌၊ မဂ္ဂဌကံ-မဂ္ဂဌကဟူ၍၊ (မဂ် ၈ ပါးတို့၏ အပေါင်းဟူ၍၊) ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ စ-ဆက်၊ ယေဝါပနကေသု-ယေဝါပနကတရားတို့၌၊ ဣမေသံ-ဤဝိရတိ ၃ ပါးတို့၏၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းသည်၊ (မပါခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊) တထာ-တူ၊ ကရုဏာ မုဒိတာနံ - တို့၏၊ (အဘာဝေါ ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ တယော-နှင်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ - ဤ ဝိရတိတရားတို့သည်၊ [အချို စာအုပ်တို့၌ ဓမ္မာ မပါ၊] ဣဓ-ဤ လောကုတ္တရ ကုသိုလ်စိတ်၌၊ ပါဋိယံ-ပါဋိတော်၌၊ အာဂတတ္တာဝ - တိုက်ရိုက် လာကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ယေဝါပနကေသု-တို့၌၊ နဂဟိတာ-မယူ အပ်ကုန်၊ ပန-ကား၊ ကရုဏာမုဒိတာ-တို့သည်၊ သတ္တာရမဏာ-သတ္တဝါပညတ် ဟူသော အာရုံရှိကုန်၏၊ ဣမေ ဓမ္မာ - ဤလောကုတ္တရတရားတို့သည်၊ နိဗ္ဗာနာ ရမဏာ-နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံ ရှိကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တာပိ - ထိုကရုဏာ မုဒိတာတို့ကိုလည်း၊ ဧတ္ထ-ဤလောကုတ္တရာ ကုသိုလ်အရာ၌၊ နဂဟိတာ-နှ်၊ [ဤအဓိပ္ပာယ်များကိုယူ၍ သင်္ဂြိုဟ်,စေတသိက်ပိုင်း,လောကုတ္တရာစိတ် သင်္ဂဟ နည်း၌ပြထားသည်။] အယံ-ကား၊တာဝ-နိဒ္ဒေသမှရှေးဦးစွာ၊(နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) ဥဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ ဝိသေသတ္ထော-ထူးသော အနက်တည်း။

ပန-ကား၊ နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ မဂ္ဂင်း မဂ္ဂပရိယာပန္နန္တိ ဧတ္ထ - ဤပါဋ္ဌ၌၊ တာဝ-မဂ္ဂပရိယာပန္နမှ ရှေးဦးစွာ၊ မဂ္ဂဿ-အင္ဌင်္ဂိကမင်္ဂ၏၊ အင်္ဂ-အစိတ်အပိုင်း တည်း၊ ဝါ-တဖို့တစုတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မဂ္ဂင်း-မည်၏၊ မဂ္ဂကောဋ္ဌာသော-အင္ဌင်္ဂိကမင်္ဂ၏ တဖို့တစုတည်း၊ ဣတိအတ္ထော၊ ပန-ကား၊ (မဂ္ဂင်္မှတပါး မဂ္ဂ ပရိယာပန္နကား၊) အရညေ-၌၊ ပရိယာပန္နံ - အကျုံးဝင်သော ဝတ္ထုသည်၊ အရညပရိယာပန္နံ နာမ-အရညပရိယာပန္န မည်သည်၊ ဟောတိ ယထာ၊ ဧဝံ-တူ၊ မဂ္ဂေ-အင္ဌင်္ဂိကမင်္ဂ၌၊ပရိယာပန္နံ-အကျုံးဝင်သောတရားတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မဂ္ဂပရိယာပန္နံ - မည်၏၊ မဂ္ဂသန္နိဿိတံ - အင္ဌင်္ဂိကမင်္ဂ၌ မှီသောတရား၊ ဣတိ အတ္ထော။ [ဝိတက်သည် သမ္မာသင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင်တည်း၊ ထိုဝိတက်သည် အပေါင်း ဖြစ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌ အကျုံးဝင် (ပါဝင်) သောကြောင့် မဂ္ဂပရိယာပန္န မည်၏၊ အစိတ်တရားသည် အပေါင်းမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးကို မှီရသောကြောင့် မဂ္ဂ နိဿိတလည်း ဖြစ်သည်။

ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါတိ တ္ထေ-၌၊ ပီတိ ဝေ - ပီတိသည်ပင်၊ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ-သမ္မောဇ္ဈင်စာည်း၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ-ပီတိသည်ပင် သမ္မောဇ္ဈင်၊ တတ္ထ-ထို သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါဟူသော ပါဠိ၌၊ (ဝစနတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဗောဓိယာ-ဗောဓိမည်သော ဓမ္မသာမဂ္ဂီ၏၊ [သဒ္ဒတ္ထကို မပေးသေးပဲ အလွယ် ပေးသည်။] အင်္ဂေါ-အစိတ်အပိုင်းတည်း၊ [ဂ ဘို ဂ စုရှိသည်တွင် တဖိုတစုတည်း၊ ဝါ-တစိတ်တပိုင်းတည်း။] ဝါ-တနည်း၊ ဗောဓိဿ-ဗောဓိမည်သော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အင်္ဂေါ-အစိတ်အပိုင်းတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ-ဗောဇ္ဈင်္ဂ မည်၏။

ဣဒံ ဝုတ္ထံ ဟောတိ၊ (ကိံ ဝုတ္ထံ ဟောတိ)၊ ယာ အယံ ဓမ္မသာမဂ္ဂီ-အကြင် တရားအပေါင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းကို၊ (ဗောဓိတိ ဝုစ္စတိ၌ စပ်၊) လောကုတ္တရ မဂ္ဂကွဏေ-လောကုတ္တရာမင်္ဂဏ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာယ-သော၊ လီနုဒ္ဓစ္စပတိဋ္ဌာနာ ယူဟန ကာမသုခတ္တ ကိလမထာနုယောဂ ဥစ္ဆေဒသဿတာ ဘိနိဝေသာဒိနံ-တွန့်ဆုတ်ခြင်း, ပြန့်လွင့်ခြင်း ဘဝသံသရာ၌ တည်တံ့ခြင်း, သံသရာဝယ် တည်တံ့ဖို့ရန်အားထုတ်ခြင်း, ကာမသုခါနုယောဂ, အတ္တကိလမထာနုယောဂ, ဥစ္ဆေဒ အဘိနိဝေသ, သဿတ အဘိနိဝေသ အစရှိကုန်သော၊ အနေကေသံ-များစွာကုန်သော၊ ဥပဒ္ဒဝါနံ - ဥပဒ္ဒဝေါတို့၏၊ (ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော ဘေးရန်တို့၏၊) ပဋိပက္ခဘူတာယ - ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သတိ

ဣဒံ ဝုတ္ထံ ဟောတိ။ ။အခြားနေရာ၌ "ဣဒံ ဝုတ္ထံ ဟောတိ" ဟုစချီလျှင် တပ္ပါကရိ ကရဏဝါကျဟု ဆိုရသော်လည်း ဤနေရာ၌ကား ရှေ့စကားကိုအကျယ်ပြသောကြောင့် ဝိတ္ထာရဝါကျသာ ဖြစ်သင့်၏၊ [ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ် အင္ဌကထာ၌ကား ဝိတ္ထာရဇောတက ဟိသဒ္ဒါ တိုက်ရိုက် ပါ၏၊] မှန်၏-"ယာ အယံ ဓမ္မသာမဂ္ဂီ၊ပေ၊ ဈာနင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂါဒိနိဝိယ" တိုင်အောင်စကားသည် ဗောဓိယာ+အင်္ဂေါ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၏အကျယ်တည်း၊ "ယောပေသ၊ပေ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ" တိုင်အောင် စကားသည် "ဗောဓိဿဝါ အင်္ဂေါတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ" ၏ အကျယ်တည်း။ [ယာ အယံ ဓမ္မသာမဂ္ဂီကို "ဗောဓိတိ ဝုစ္စတိ"၌ လှမ်းစပ်ပါ၊ ယာ အယံ ဓမ္မသာမဂ္ဂီသည် "ယာယ၊ပေ၊ ဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ" နှင့် အရတူတည်း၊ ဤ ဓမ္မသာမဂ္ဂီ ဟူသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်စသော ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါး၏ အညီအညွတ် စုမိခြင်းတည်း။]

လီနုဒ္ဓစ္စ၊ပေ၊ ဥပဒ္ဒဝါနံ။ ။"လီန" ဟူသည် တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်ဖြစ်တတ်သော ကောသဇ္ဇပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း၊ ဥဒ္ဓစ္စကား ပြန့်လွင့်တတ်သော သဘောတည်း၊ ပတိဋ္ဌာန-ဟူသည် ဤဘဝ၌လည်းကောင်း, သံသရာ၌လည်းကောင်း ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့် တန့်ရပ်နေခြင်း (တနည်း) တဏှာ၏အစွမ်းဖြင့် တန့်ရပ်နေခြင်း တည်း၊ အာယူဟန-ဟူသည် သံသရာ၌ ရပ်တည်နိုင်ဖို့ရန် နောက်နောက် ဘဝအတွက် ပြုစီမံတတ်သော ပုညာ ပုညာ အာနဉ္ဇာဘိ ယခ်ါရတို့၏ အစွမ်းဖြင့် အားထုတ်ခြင်း (တနည်း) ဓိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းဖြင့် အားထုတ်ခြင်းတည်း၊ "ပတိဋ္ဌာနံ ဣဓံ သံသာရေ အဝဋ္ဌာနံ၊ပေ၊ ပတိဋ္ဌာနာယ ပန ဗျာပါရာပတ္တိ ကမ္မံတိ"-ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း အနုဋ္ဌီကာ။ [ကာမသုခါနုယောဂ-စသည်တို့ကို အခြားကျမ်း၌ ထင်ရှား ဖွင့်ဆားပြီ၊] ဤဗောဇ္ဈင်

ဓမ္မဝိစယ ဝီရိယ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ သမာဓိ ဥပေက္ခာ သင်္ခါတာယ-သတိ, ဓမ္မ ဝီစယ, ဝီရိယ, ပီတိ, ပဿဒ္ဓိ, သမာဓိ, ဥပေက္ခာဟုဆိုအပ်သော၊ ယာယ ဓမ္မ သာမဂ္ဂိယာ-အကြင်တရားတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းဖြင့်၊ အရိယသာဝကော - သည်၊ ဗုဇ္ဈတိ-ကိလေသာအစဉ်ဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှနိုးတတ်၏၊ ဝါ-သစ္စာ ၄ ပါး တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏၊ ဝါ-နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသောအားဖြင့် သိတတ်၏၊ ဣတိ ကတ္ဝာ-ကြောင့်၊ ဗောဓိတိ-ဗောဓိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

["အရိယသာဝကော ဗုဇ္ဈတိ"ဦ့ ဗုဇ္ဈတိအရ အဘယ်အနက်ကို မှတ်ရမည်နည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဗုဇ္ဈတီတိ" စသည်ကို မိန့်၊] ဗုဇ္ဈတီတိ-ကား၊ ကိလေသသန္တာနနိဒ္ဒါယ-ကိုလေသာ အစဉ်တည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ၊ ဥဋ္ဌဟတိ-နိုးကြား ထကြွတတ်၏၊ [ဗုဓဓာတ်၏ ဇာဂရဏအနက်ကို ဖွင့်သည်၊] ဝါ-တနည်း၊ စတ္တာရိ, အရိယသစ္စာနိ-တို့ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈတိ-ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏၊ [ဗုဓဓာတ်၏ ဉာဏအနက်ကိုဖွင့်သည်၊] ဝါ-တနည်း၊ နိဗ္ဗာနမေဝ-နိဗ္ဗာန်ကိုသာ၊ သစ္ဆိကရောတိ-မျက်မှောက်ပြုတတ်၏၊ [ဗုဓဓာတ်၏ ဉာဏအနက်ကိုပင် ဖွင့်သည်၊] ဓမ္မသာမဂ္ဂိသင်္ခါတာယ - တရားတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ တဿာ ဗောဓိယာ-ထိုဗောဓိ၏၊ အင်္ဂါ-အစိတ်အပိုင်းတည်း၊ ဗုဇ္ဈတိ-ကြောင့်၊

---

၇ ပါးသည် ထိုဘေးရန်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကြ၏။ [ပတိဋ္ဌာန, အာယူဟနတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သဲယုတ်အစ သြဃတရဏသုတ် အဋ္ဌကထာမှယူ၍ အနူဋီကာ၌ အကျယ် ပြထားသေး၏။]

မှတ်ချက်။ ။ဓမ္မဝိစယ, ဝီရိယ, ပီတိ ပြဋ္ဌာန်းသော ဓမ္မဲသာမဂ္ဂီ (ဗောဇ္ဈင်တရား ၇ ပါး)သည် လီန ပတိဋ္ဌာန ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ ဥစ္ဆေဒ အာဘိနိဝေသတို့၏ ပဋိပက္ခတည်း၊ ပဿဒ္ဓိ သမာဓိ ဥပေက္ခာပြဋ္ဌာန်းသော ဓမ္မသာမဂ္ဂီ(ဗောဇ္ဈင်၇ပါး)သည် ဥဒ္ဓစ္စ အာယူဟန အတ္တကိလမထာနုယောဂ သဿတ အာဘိနိဝေသတို့၏ ပဋိပက္ခ ဖြစ်၏၊ သဲတိကား လီနစသော ဥဒ္ဓစ္စစသော ၂ ဖက်လုံးတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည်၊....ဗောဇ္ဈင် သဲယုတ်ဋီကာ။

ဗုဇ္ဈတီတိ ကတ္တာ ဓမ္မော ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ။"ယာယ ဗုဇ္ဈတိ"ကို ကြည့်၍ "ဗုဇ္ဈတိတေ တောယာတိ ဗောဓိ"ဟု ပြုပါ၊ "ဗုဇ္ဈတီတိ"စသည်ကား အရိယသာဝကော ဗုဇ္ဈတိ၏ အနက်ဖွင့်တည်း၊ ထိုအဖွင့်ကို ကြည့်၍ "ဗုဇ္ဈတိ-ကိလေသာအစဉ်ဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးတတ်၏"ဟု ဗုဓဓာတ်၏ ဇာဂရဏအနက်ကိုလည်းကောင်း, "သစ္စာ ၄ ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏၊ ဝါ-(သစ္စာ ၄ ပါးတွင် နိရောဓသစ္စာမည်သော) နိဗ္ဗာန်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏"ဟု ဗုဓဓာတ်၏ ဉာဏအနက်ကိုလည်းကောင်း ပေးပါ။ [သစ္စာ ၄ ပါးကို သိရာဝယ် အာရုံပြုသောအားဖြင့် နိရောဓ (နိဗ္ဗာန်) ကိုသာ သိ၏၊ ကျန် ၃ ပါးကိုကား အသမ္မောဟပဋိဝေဓ (မတွေ့မဝေသော=စိတ်တည်း၌ ရှင်းပြီး လင်းပြီး ဖြစ်နေသော)အားဖြင့်သာ သိ၏၊ ထို့ကြောင့် မုချသိကိုပြလို၍ "နိဗ္ဗာနမေဝ ဝါ"ဟု တနည်း ပြသည်၊ ဇဝဖြင့် ကြွင်း သစ္စာ ၃ ပါးကို ကန့်။]

(ပိသဒ္ဒါ အပို၊) ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ-မည်၏၊ (ကာနိဝိယ-အဘယ်တို့ ကဲ့သို့နည်း၊) ဈာနင်္မဂ္ဂင်္ဂါဒီနိဝိယ-ဈာနင်္, မဂ္ဂင်္ အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့တည်း။

["ဗောဓိယာ အင်္ဂေါ"၏ အကျယ်ကိုပြပြီး၍, "ဗောဓိဿဝါ အင်္ဂေါ"၏ အကျယ်ကိုပြလိုသောကြောင့် "ယောပေသ"စသည် မိန့်၊ "ယောပိ ဧသ"ကို "အရိယသာဝကော"ကျမှ တွဲ၊] ယထာဝုတ္တပ္ပကာရာယ-အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ [သတိ, ဓမ္မဝိစယ အစရှိသော အပြားရှိသော၊] ဧတာယ ဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ-ဤတရားတို့၏ ပေါင်းဆုံညီညွတ်ခြင်းဖြင့်၊ ဗုဇ္ဈတိ-၏၊ ဣတိ ကတ္ဘာ-ကြောင့်၊ ယောပိ ဧသော အရိယသာဝကော-အကြင် အရိယာသာဝကကိုလည်း၊ ဗောဓိတိ ဝုစ္စတိ၊ တဿ ဗောဓိဿ - ထိုဗောဓိ မည်သော အရိယာသာဝက၏၊ အင်္ဂေါ-အစိတ်အပိုင်းတည်း၊ ဣတိပိ-ဤဝစနတ္ထကြောင့်လည်း၊ [ပိဖြင့် ရှေ့ဝစနတ္ထကိုပေါင်း၊] ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ-မည်၏၊ (ကေဝိယ-အဘယ်တို့ကဲ့သို့နည်း၊) သေနင်္ရထင်္ဂါဒယောဝိယ - သေနင်္ရထင် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့တည်း၊ တေန - ကြောင့်၊ အဌကထာစရိယာ-ရှေး အဌကထာဆရာတို့သည်၊ အာဟု (ကိံ) ဗုဇ္ဈနကဿ၊ပေ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ-ဟူ၍၊ အာဟု၊ [ဗုဇ္ဈနကဿ-

---

တဿ၊ပေ၊ မဂ္ဂင်္ဂါဒီနိဝိယ။ ။"ဗောဓိယာ + အင်္ဂေါတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"သာလိုရင်း၊ [အင်္ဂေါတိပိ"ဟု စာအုပ်များ၌ ပိသဒ္ဒါပါ၏၊ ပဌမဆုံးဝိဂ္ဂဟဖြစ်၍ ပေါင်းဖွယ်မရှိရကား ပိမပါလျှင် ကောင်း၏၊ မဟာဝဂ္ဂ-ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ် အဌကထာ၌လည်း ထိုပဌမနည်းဝယ် ပိသဒ္ဒါ မပါ၊] ဈာန် ၅ ပါးအပေါင်း၏ အစိတ်အပိုင်း တပါးပါးကို ဈာနင်္ဂဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း, မင်္ဂတရား ၈ ပါးအပေါင်း၏ အစိတ်အပိုင်း တပါးပါးကို မဂ္ဂင်္ဂဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း, ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါးအပေါင်းဟူသော ဓမ္မသာမဂ္ဂီ၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော သတိစသော တပါးစီကို "ဗောဇ္ဈင်္ဂ" ခေါ်ရသည်ဟု သိစေလိုရှ် "ဈာနင်္ မဂ္ဂင်္ဂါဒီနိ ဝိယ"ဟု မိန့်သည်၊ ဤပါဌ်ဖြင့် အင်္ဂသဒ္ဒါသည် "အဝယဝ-အစိတ်အပိုင်း အနက်ဟော"ဟု သိစေလိုရင်းဖြစ်သည်။ [ဈာနင်္မဂ္ဂင်္ဂါဒယောဝိယာတိ ဧတေန ဗောဓိ ဗောဇ္ဈင်္ဂသဒ္ဒါနံ သဓုဒါယာဝယဝဝိသယတံ ဒဿေတီ-ဗောဓိအရ အပေါင်းရ၍, ဗောဇ္ဈင်္ဂအရ အစိတ်ရသည်ဟု ပြသည်၊....ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ် ဋီကာ။]

ယောပေသ၊ပေ၊ ရထင်္ဂါဒယောဝိယ။ ။ယော ဧသကို ကြည့်၍ "ဗုဇ္ဈတီတိ ဗောဓိ"ဟု ကတ္တုသာဓ်ပြု၊ ထို့ကြောင့် "အရိယသာဝကော ဗောဓိတိ ဝုစ္စတိ"ဟု မိန့်သည်၊ အရိယာသာဝကကို အရကောက်ရသောကြောင့် "တဿ ဗောဓိဿ"ဟု ပုံလွှင်ထား၍ ရှေ့ဝိဟဂ္ဂတ္ထ၌ ပေါင်းဖို့ရာ ပိသဒ္ဒါကိုလည်း ပြထားသည်၊ သေနင်္ဟူသည် စစ်တပ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဆင်တပ်စသည်တည်း၊ ရထင်္ဟူသည် ရထား, လှည်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော "ဝင်ရိုး, လှည်းသန်"စသည်တည်း၊ ဤနည်း၌လည်း ဗောဇ္ဈင်္ဂ၌ အင်္ဂသဒ္ဒါကို အစိတ်အပိုင်းဟောဟုပင် ယူပါ၊ "ဗောဓိ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်"ဟု ခေါ်ရသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ အစဉ်ဝယ် သတိစသည်တို့လည်း အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ကြသည်-ဟူ ဆိုလို့သည်။

ကိလေသာအစဉ်ဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှုနိုးတတ်သော၊(သစ္စာ ၄-ပါးတရားတို့ကိုသိတတ်သော, စသည်ဖြင့်လည်း ပေးပါ၊) ပုဂ္ဂလဘာ-၏၊ အင်္ဂါ- အစိတ်အပိုင်းတို့တည်း၊ ဣတိ ၀ါ-ကြောင့်လည်း၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ- ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့မည်၏။]

အပိစ-သည်သာ မကသေး၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ၊ပေ၊ သမ္ဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ-ဗောဇ္ဈင်္ဂါဟူသော၊ ဣမိနာ ပဋိသမ္ဘိဒါနယေနာပိ-ဤပဋိသမ္ဘိဒါမင်္ဂ ပါဋိတော်နည်းဖြင့်လည်း၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂတ္ထော- ဗောဇ္ဈင်္ဂ သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ-ကား၊ ကေနဋ္ဌေန-ကြောင့်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ- ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့မည်သနည်း၊ ဗောဓာယ-သိခြင်းအကျိုးငှါ၊ သံဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ-ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့မည်၏၊ ဗုဇ္ဈန္တိ- သိတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ- တို့မည်၏၊ အနုဗုဇ္ဈန္တိ- ဝိပဿနာအစရှိသော အကြောင်းတို့အားလျော်စွာ သိတတ်ကုန်၏၊ ၀ါ-သိထိုက်သော သစ္စာ ၄-ပါးတရားတို့အားလျော်စွာ သိတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ

ကာရဏအနက် မသင့်။ ။ရှေးနိဿယ၌ ဤနည်းဝယ် "အင်္ဂေါ-အကြောင်းတည်း"ဟု ပေး၏၊ သတိစသော တရားတို့သည် ဗောဓိမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အကြောင်းမဖြစ်နိုင်ရကား ထိုအနက်ကို စဉ်းစားပါလေ၊ ဋီကာ၌လည်း ပဋိသမ္ဘိဒါနည်းကျမှ"အင်္ဂ သဒ္ဒေါ ကာရဏတ္ထောပိ ဟောတိ"ဟုဖွင့်၏၊ ထိုပိဖြင့် ရှေ့၂-နည်း၌လာသော အဝယဝတ္ထကို ပေါင်းသည်။

မှတ်ချက်။ ။ပဌမဝိဂ္ဂဟ၏ အနက်ကို ပြရာ၌"ဗောဓိ"အရ ပရမတ္ထတရားရသောကြောင့်"ဗောဓိသဒ္ဒါသည် ဝိဇ္ဇမာနပညတ်တည်း"ဟု သိစေလိုရကား "စျာနင်္ဂမဂ္ဂင်"ဟု ဝိဇ္ဇမာနဖြစ်သော ပရမတ္ထတရားကို ဥပမာပြ၏။ဤဒုတိယနည်း၌ကား"ဗောဓိ"အရ ပုဂ္ဂိုလ်ရသောကြောင့်"ဗောဓိသဒ္ဒါသည် အဝိဇ္ဇမာနပညတ်တည်း"ဟု သိစေလိုရကား အဝိဇ္ဇာမာန ဖြစ်သော သေနင်္ဂရထင်္ဂဝယ် သေနာရထတို့ကို ဥပမာပြသည်၊ [သေနင်္ဂရထင်္ဂါဒယော ဝိယာတိ ဧတေန ပုဂ္ဂလပညတ္တိယာ (ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရသော ဗောဓိဟူသောပညတ်၏)အဝိဇ္ဇမာန ပညတ္တိဘာဝံ ဒဿေတိ၊-ဋီကာ။....ဤ "သေနင်္ဂရထင်္ဂ"ပုဒ်၌ အင်္ဂသဒ္ဒါသည် အဝယဝ (အစိတ်)အနက်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၌ အင်္ဂသဒ္ဒါ၏ အဝယဝအနက် ဖြစ်သင့်ပုံကိုလည်း သတိပြုပါ။]

ဗောဓာယ၊ပေ၊ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ။"ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တိ- သိခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကြသော တရားများ"ဟု ဆိုသဖြင့်"သိခြင်း၏+အကြောင်းဖြစ်သော တရားများ"ဟုအဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ထို့ကြောင့် ဤနည်း၌ အင်္ဂါသဒ္ဒါသည် ကာရဏအနက်ဟောတည်း၊ [ဗုဇ္ဈတီတိ ဗောဓိ-သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိတတ်သော မင်၊ဗောဓိယာ+အင်္ဂေါ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ"ဟုပြု၊ "အင်္ဂသဒ္ဒေါ ကာရဏတ္ထောပိ ဟောတိ၊-ဋီကာ။]

ဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ။ဤနည်း၌ ကတ္တားအနက် တခုကိုသာ ပြထားသောကြောင့် ဗောဓိနှင့် အင်္ဂ အရတူဟု သိရ၏၊ ထို့ကြောင့်"ဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဓိယော၊ ဗောဓိယော ဧဝ+အင်္ဂါ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ"ဟု ဋီကာပြုသည်။

အနုဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ။အနုကို"ဝိပဿနာဒီနံ ကာရဏာနံ,ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗာနဉ္စ သစ္စာနံ အနုရူပံ"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအတိုင်း အနက်ပေးထားသည်၊ ဝိဂြိုဟ်ကိုရှေးအတိုင်းပြု။

ပေါဇ္ဈင်္ဂါ၊ ပတိဗုံဇ္ဈန္တိ- မျက်မှောက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှေးရှုသိတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ ပေါဇ္ဈင်္ဂါ၊ သမ္မုဇ္ဈန္တိ- မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း သိတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ ပေါဇ္ဈင်္ဂါ။] ပသဇ္ဈတ္ထော-သော၊ ပေါဇ္ဈင်္ဂေါ-ပေါဇ္ဈင်္ဂတည်း၊ ဝါ-တနည်း၊ သုန္ဒရော-သော၊ ပေါဇ္ဈင်္ဂေါ-တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ- မည်၏၊ ဧဝံ-တူ၊ ပီတိဧဝ- ပီတိသည်ပင်၊ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ- သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂတည်း၊ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ-ဇ္ဈင်၊ ဣတိ- ဤကား အပြီးတည်း၊ (ရှေးနှိုးဆော်ရန် ဣတိမပါ၊) စိတ္တေကဂ္ဂတာနုဒ္ဓေသာဒီသုပိ-တိဝ်ဍ္ဈလည်း၊ ဣမိနာဝဓနယေန-ဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္ထော-ပေါဇ္ဈင်္ဂသဒ္ဒါ၏အနက်ကို၊ဝေဒိတဗ္ဗော။[ထိုစိတ္တေကဂ္ဂတာ နိဒ္ဒေသဖြစ်ရှိသည် တိဝ်ဍ္ဈလည်း သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါစသည်ပါသောကြောင့်ဤအတိဒေသသံဝဏ္ဏနာကို ပြုရသည်။]

[အနုညာတညဿာမီတိန္ဒြိယ၏နိဒ္ဒေသကို ဖွင့်ပြလို၍ "တေသံ ဓမ္မာနံ" စသည်မိန့်၊] တေသံ ဓမ္မာနံတိ- ကား၊ တသ္မိံ သမယေ- ပဌမ မဂ်စိတ်ဖြစ်ရာထိုအခါ၌၊ ယေ စတုဘူမကဓမ္မာ-အကြင်သစ္စာ ၄-ပါးတရားတို့သည်၊ ပဋိဝေဓံ-ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ [ဘာဝပ္ပဓာနာ, ဘာဝလောပကြုံ၊] ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ တေသံ ဓမ္မာနံ- ထို သစ္စာ ၄-ပါးတရားတို့ကို၊ (ဉာဏ်ဟာယ စသော ထည့်ပါ၍ဋ္ဌဗ်စပ်၊) အနုညာတာနန္တိ-ကဲ့း၊ ပဌမမဂ္ဂေန- ပဌမမဂ်သည်၊ (သောတာပတ္တိမဂ်သည်၊) တေ ဓမ္မာ- ထို သစ္စာ ၄-ပါးတရားတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဉာတာနာမ-သိအပ်ပြီးတို့မည်သည်၊ ကိဉ္စာပိဟောန္တိ- အကယ်၍လည်းဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ (မဂ်အခိုက်အတန့်၌ ဉာတဖြစ်နေပါပေကုန်၏၊)ပန- ထိုသို့ပင် ဉာတဖြစ်နေပါသော်လည်း၊ ပကတ်ယာ- ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ အနာဂတပုဗ္ဗံ-ရှေး၌ မရောက်အပ်သော၊ ဝါ- မရောက်အပ်ဘူးသော၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ အာဂန္ဆာ-ရောက်၍၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ- ကျောင်း၏အလယ်၌၊ဌိတော- တည်သည်၊

ဖတိ့ဒုဒ္ဓန်တိ, သံဒုဒ္ဓန်တိ။ ။ပတိကို "ပစ္စက္ခဘာဝေန ပတိမုခံ"ဟုလည်းကောင်း, သံကို"အဝိပရီတတာယ သမ္မာစ"ဟု လည်းကောင်း ဋီကာဖွင့်၏၊ ထိုအတိုင်း အနက်ပေးထားသည်၊ ဝိဂြိုဟ်ကို ရှေးနည်းအတိုင်းပင်ပြု။ ["အဝိပရီတတာယ သမ္မာစ" ကို ကြည့်၍ "သမ္မာဇုဒ္ဓန်ဆိ" ရှိရမည်ဟု ရှေးနိသယဆို၏၊ သံကို သမ္မာဟု ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့်"သံဇုဒ္ဓန်တိ"ဟုသာ ရှိသင့်မည်ထင်၏၊ သမ္မာ၏အနက်ကိုကား "အဝိပရီတတာယ"ဟု ထည့်သည်၊ "မဖောက်မပြန်သည့်အတွက် ကောင်းစွာသိသည်"ဟူလို။]

မှတ်ချက်။ ။ပေါဇ္ဈင်္ဂ ပေါဓိသဒ္ဒါသည် သိခြင်းသာမညကို ဟော၏၊ သာမညသဒ္ဒါသည် ဝိသေသအနက်ကို ဟောသင့်ရာ၌ ဝိသေသအနက်ကိုလည်း ပါဝင်အောင်ယူနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အန္ဓ, ပတိ, သံ ဥပသာရ၏အနက်ပါ ဗုဓမာဏ်က ဟောနိုင်ပါသည်။ ["ပေါဓိသဒ္ဒေါ ဟိ ဝိသေသယုတ္တံ ဗုဇ္ဈနံ သာမညေန သင်္ဂဏှာတိ"- ဋီကာ။] ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုပင်ရည်ရွယ်၍ ရှေးဆရာတို့သည်"သာမညဝစနီယဿ ဝိသေသေ အဝဋ္ဌာနတော ဝိသေသတ္ထိကေန ဝိသေသော ပယောဇိယတေ"ဟု မိန့်တော်မူကြသည်။

(သမာနော)ပိ-ဖြစ်သော်လည်း၊ ဝါ-သော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ (ဝဒတိ၌ စပ်၊) ပကတိယာ-ဖြင့်၊ အနာဂတဘာဝံ-မရောက်အပ်ဘူးသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥပါဒါယ-စိတ်ဖြင့် ယူ၍၊ (အဟံ) အနာဂတပုဗ္ဗံ-မရောက်အပ်ဘူးသော၊ ဌာနံ-အရပ်သို့၊ အာဂတော-ရောက်ရပေသည်၊ အမှိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိယထာ-ပြောဆိုသကဲ့သို့ တည်း။

စ-သည်သာမကသေး၊ ပကတိယာ, အပိဋ္ဌန္ဓပုဗ္ဗံ-မပန်ဆင်အပ်ဘူးသော၊ မာလံ-ပန်းကို၊ ပိဋ္ဌန္ဓိတ္ဘာ-ပန်ဆင်ရ၍၊ (ပကတိယာ, အပိဋ္ဌန္ဓဘာဝံ-မပန်ဆင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊ အဟံ အပိဋ္ဌန္ဓပုဗ္ဗံ,မာလံ-ကို၊ ပိဋ္ဌန္ဓိတော-ပန်ဆင်ရသည်၊ အမှိ၊ ဣတိ ဝဒတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊) (ပကတိယာ) အနိဝတ္ထပုဗ္ဗံ-မဝတ်အပ်ဘူးသော၊ ဝတ္ထံ-အဝတ်ကို၊ နိဝါသေတ္ဘာ-ပတ်ရ၍၊ (ပကတိယာ, အနိဝတ္ထဘာဝံ-မဝတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥပါဒါယ, အဟံ အနိဝတ္ထပုဗ္ဗံ-သော၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ နိဝတ္ထော-ဝတ်ရသည်၊ အမှိ၊ ဣတိ, ဝဒတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊) [ဤသို့ ထည့်ပေးမှ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံ၍ အဋ္ဌကထာ၏အာဘော်ကျသည်၊]အဘုတ္တပုဗ္ဗံ-ရှေး၌မစားအပ်သော၊ဝါ-မစားအပ်ဘူးသော၊ဘောဇနံ-ကို၊ဘုဥ္ဇိတ္ဘာ-စားရ၍၊ပကတိယာ,အဘုတ္တဘာဝံ-မစားအပ်ဘူးသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥပါဒါယ, (အဟံ) အဘုတ္တပုဗ္ဗံ-သော၊ ဘောဇနံ-ကို၊ ဘုတ္တော-စားရသည်၊ အမှိ၊ ဣတိ, ဝဒတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝေံ-တူ၊ ဣဓာပိ-ဤအနညာတညဿာမီတိန္ဒြေအရာ၌လည်း၊ ယသ္မာ ပကတိယာ,ဣမိနာ ပုဂ္ဂလေန-ဤသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤသစ္စာ ၄ ပါးတရားတို့ကို၊ နညာတပုဗ္ဗာ-ရှေး၌မသိအပ်ကုန်၊ တသ္မာ, အနညာတာနံတိ-ဟူ၍၊ စုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ အဒိဋ္ဌာဒီသုပိ-အဒိဋ္ဌ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ သေဝနယော၊ [“ဣမိနာ ပုဂ္ဂလေန ဣမေ ဓမ္မာ”စသည်ကို ပြန်ညွှန်းသည်။]

တတ္ထ-ထိုအဒိဋ္ဌာနံ အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ အဒိဋ္ဌာနန္တိ-ကား၊ ဣတော-ဤမက်ခဏမှ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ပညာစက္ခုနာ - ပညာစက္ခုဖြင့်၊ အဒိဋ္ဌာနံ - မမြင်အပ်ဘူးကုန်သော၊အပ္ပတ္တာနန္တိ-ကား၊ အဓိဂမဝသေန-ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊အပ္ပတ္တာနံ-မရအပ်ဘူးကုန်သော၊ အဝိဒိတာနန္တိ-ကား၊ ဉာဏေန-ဉာဏ်အားဖြင့်၊အပါကဋ္ဌကတာနံ-ထင်ရှားအောင် မပြုအပ်ဘူးကုန်သော၊ အသစ္ဆိကတာနန္တိ-ကား၊ အပစ္စက္ခကတာနံ-မျက်မှောက်မပြုအပ်ဘူးကုန်သော၊ (တေသံ ဓမ္မာနံ၌ စပ်၊) သစ္ဆိကိရိယာယာတိ - ကား၊ ပစ္စက္ခကရဏတ္ထံ - မျက်မှောက်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ၊ (ပညာ ပဇာနနာ စသည်၌ စပ်၊) စ-ဆက်၊ ဣမိနာ ပဒေန-ဤသစ္ဆိကိရိယာယဟူသောပုဒ်နှင့်၊ (ယောဇနာ-ယှဉ်စပ်ခြင်းကို၊) ကတာယထာ-ပြုအပ်သကဲ့သို့၊ [အသစ္ဆိကတာနံပုဒ်နှင့် သစ္ဆိကိရိယာပုဒ်တို့ ယှဉ်တွဲခြင်းကို ပါဋ္ဌိတော်၌ တိုက်ရိုက်ပြသကဲ့သို့၊] ဝေံ-တူ၊ သေသေဟိပိ-ကြွင်းသောအနညာတာနံစသော ပုဒ်

တ္ဆိန္ဒင့်လည်း၊ သဒ္ဓိ, အနုညာတာနံ-မသိအပ်ဘူးကုန်သော (တော သံ ဓမ္မာနံ-ထို သစ္စာ ၄ ပါး တရားတို့ကို၊) ဉာဏာယ-သိခြင်းငှါ၊ အဒိဋ္ဌာနံ-မမြင်အပ်ဘူးကုန်သော၊ (တော သံ ဓမ္မာနံ) ဒဿနာယ-မြင်ခြင်းငှါ၊ အပ္ပတ္တာနံ-မရအပ်ဘူးကုန်သော၊ (တော သံ ဓမ္မာနံ) ပတ္တိယာ-ရခြင်းငှါ၊ ဩဝိဒိတာနံ-ဉာဏ်ဖြင့် ထင်စ္ဓာ မပြူအပ်ကုန်သေးသော၊ (တော သံ ဓမ္မာနံ) ဝေဒါယ-သိခြင်းငှါ၊ (ပညာ ပဇာနနာစသည်၌ စပ်၊) ဣတိ-ဤသို့၊ ယောဇနာ-ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ။ [“ဉာဏာယစသည်ကိုထည့်၍ စပ်ပါ” ဟု ပြသော သမ္ဗန္ဓယောဇနာ ပင်တည်း။]

စတူဟိ ဝစီဒုစ္စရိတေဟိတိ အာဒီသု-တို့၌၊ ဝစီဝိညတ္တိ-ဝစီဝိညတ်ကို၊ ဝစီတိ-ဝစီဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တိဏ္ဏံ-နှင့်သော၊ ဒေါသာနံ-ထု၀, ဒေါသ, မောဟဟူသော အပြစ်တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော အပြစ်သည်၊ ဒုဋ္ဌာနိ-ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သော၊ စရိတာနိ-အကျင့်တို့တည်း၊ ဣတိ, ဒုစ္စရိတာနိ-တတ္ထိမည်၏၊ [တိဏ္ဏံတိ ထု၀ါဒီနံ၊-ဠီကာ၊] ဝစီတော - ဝစီဝိညတ်ကြောင့်၊ ပဝတ္တာနိ-နှင့်သော၊ ဒုစ္စရိတာနိ-ဒုစရိုက်တို့တည်း၊ (ထု၀ အစရှိသော အပြစ်တို့တွင် တပါးပါးသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော အကျင့်တို့တည်း၊) ဝစီဒုစ္စရိတာနိ-ဝစီဝိညတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဒုစရိုက်တို့ (ဝစီဝိညတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ထု၀ အစရှိသော အပြစ်တို့တွင် တပါးပါးသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော အကျင့်တို့၊) [ပဝတ္တဟူသော အလယ်ပုဒ် အကြေကြံ၊ “ဒုဋ္ဌာနိ + စရိတာနိ ဒုစ္စရိတာနိ၊ ဝစီတော+ပဝတ္တာနိ+ဒုစ္စရိတာနိ ဝစီဒုစ္စရိတာနိ” ဟု ပြုစေလိုသည်။] ဝါ-တနည်း၊ ဝစိယာ-ဝစီဝိညတ်သည်၊ နိပ္ပါဒိတာနိ-ပြီးစေအပ်ကုန်သော၊ ဒုစ္စရိတာနိ - ဒုစ္စရိုက်တို့တည်း၊ ဝစီဒုစ္စရိတာနိ-ဝစီဝိညတ်သည် ပြီးစေအပ်သော ဒုစရိုက်တို့၊ [နိပ္ပါဒိတာနိဟူသော အလယ်ပုဒ် အကြေကြံ၊] တေဟိ ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ-ထို၀စီဒုစရိုက်တို့မှ၊ ဝါ-ဝစီဝိညတ်ကြောင့်ဖြစ်သော (ဝစီဝိညတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော) ထု၀အစရှိသော အပြစ်တို့တွင် တပါးပါးသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော အကျင့်တို့မှ၊ [“စတူဟိ ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ” ဟု ဆိုခဲ့ပြီးသော ဝစီဒုစရိုက် ၄ ပါးကို “တေဟိ” ဟု ပြန်ညွှန်းသည်၊ အာရတိစသည်ဖွဲ့ စပ်။]

ဝစီတိ ဝစီဝိညတ္တိ။ ။“ထုစ္စတေတိ ဝစီ” ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် “ဝစီ” အရ စကားသံကို ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဖလူပစာရအားဖြင့် အကြောင်းဖြစ်သော ဝစီဝိညတ်ကို ယူရသည်၊. မှန်၏-ဝစီဝိညတ် မဖြစ်သေးသမျှ ပြောလိုသောစေတနာ မည်မျှ လောက်ပင်ဖြစ်သော်လည်း စကားသံ မထွက်ပေါ်သေး၊ ဝစီဝိညတ်ဖြစ်မှ စကားသံ ပေါ်လာသည်၊ “ဝစီဝိညတ်သည် အကြောင်း, စကားသံသည် အကျိုး” ဟု ခွဲပါ၊ တနည်း-“ထုစ္စတေ တောယာတိ ဝစီ” ဟု ကရဏသာဓနပြု၍ပြောဆိုကြောင်း ဝစီဝိညတ်ကို ယူပါ-ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “ဝစီတိ ဝစီဝိညတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ဟု မိန့်သည်။

အာရကာ-ဝေးစွာ၊ ရမတိ- မွေ့လျော်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အာရတိ-မည်၏၊ တေဟိ- ထို ဝစီဒုစရိုက်တို့နှင့်၊ ဝိနာ- ကင်း၍၊ (တနည်း)၊ တေဟိ- ထို ဝစီဒုစရိုက်တို့ကို၊ ဝိနာ- ကြဉ်၍၊ ရမတိ- မွေ့လျော်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိရတိ-မည်၏၊ တကော တတော-ထိုထို ဝစီဒုစရိုက်မှ၊ ပဋိနိဝတ္တာဝ- ဆုတ်နစ်သည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ, တေဟိ- ထို ဝစီဒုစရိုက်တို့နှင့်၊ ဝိနာ- ကင်း၍၊ (တနည်း) တေဟိ-ထို ဝစီဒုစရိုက်တို့ကို၊ ဝိနာ- ကြဉ်၍၊ ရမတိ-၏၊ ဣတိ, ပဋိဝိရတိ- မည်၏၊ [ပဋိကို "ပဋိနိဝတ္တာဝ" ဟုလည်းကောင်း, ဝိကို "တေဟိ ဝိနာ" ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊] ဝါ- တနည်း၊ ဥပသဂ္ဂဝသေန- အာ, ဝိ, ပတိ ဟူသော ဥပသာရပုဒ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဒံ- ပုဒ်ကို၊ ဝစိုတံ- တိုးပွားစေအပ်ပြီ၊ ["တပုဒ်သာမက, ၃-ပုဒ် ဖြစ်စေအပ်သည်" ဟူလို။] သဗ္ဗံ-သော၊ ဣဒံ- ဤ အာရတိ, ဝိရတိ, ပဋိဝိရတိဟူသော ၃-ပုဒ်သည်၊ သြရမဏဘာဝသေဝ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကြိယာကိုသာ၊ [ရှေးနိဿယ၌ ဘာဝသဒ္ဒါ အတ္ထ၏ပရိယာယ်ဟုကြံ၍ "ကြဉ်ခြင်းဟူသော အနက်၏သာလျှင်" ဟု ပေးသည်၊ အချို စာအုပ်တို့၌ ဘာဝသဒ္ဒါမပါ၊ မပါခြင်းက သာ၍ရှင်း၏။] အဓိဝစနံ- ဟောသော ပုဒ်တည်း၊ [သဒ္ဒတ္ထက "အာရကာ ရမတိ" စသည် ဆိုသော်လည်း "ရှောင်ကြဉ်ခြင်း" ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထယူပါ-ဟူလို။] ဝေရံ- မုသာဝါဒ စသောရန်ကို၊ [ဝစီဒုစရိုက်ဖြစ်၍ မုသာဝါဒကို စွဲသည်၊] မဏတိ ဝိနာသေတိ- ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဣတိ, ဝေရမဏိ-မည်၏၊ ဣဒံပိ-ဤဝေရမဏိပုဒ်သည်လည်း၊ သြရမဏသေဝ-ခြင်း၏ပင်၊ ဝေဝစနံ- တည်း။

အာရကာ ရမတိ စသည်။ ။ဘူဝါဒိ ရမုဓာတ်သည် ကီဋ္ဌာ(မွေ့လျော်ပျော်မြူး) အနက်ကိုဟော၏၊ အာရတိ၌ အာသည် အာရကာ အနက်ဟော၊ ဝိရတိ၌ ဝိသည် ဝိနာ အနက်ဟော၊ ပဋိဝိရတိ၌ ပဋိသည် ပဋိနိဝတ္တနအနက်ဟော၊ ဤသို့ သိစေလို၍ "အာရကာ, ဝိနာ, ပဋိနိဝတ္တာဝ ဟုတွာ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ရမတိ၌ ရမုဓာတ်မှာ မွေ့လျော်ခြင်း အနက်ဟောသာတည်း၊ ရှေးနိဿယ၌ "ရမတိ–ရှောင်ကြဉ်၏" ဟု အနက်ပေး၏၊ "တေဟိ ဝိနာ-ထို ဒုစရိုက်တို့မှကင်း၍" ဟု ဆိုလျှင် "ရှောင်၍=ကြဉ်၍" ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်ပြီးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "တေဟိ ဝိနာ ရမတိ–ထို ဒုစရိုက်တို့နှင့် ကင်း၍ (ရှောင်ကြဉ်၍)+ရှောင်ကြဉ်၏" ဟု အနက်မဖြစ်သင့်သောကြောင့် "ရမတိ–ရှောင်ကြဉ်၏" ဟု မပေးသင့်၊ "အာရတိ–ဝေးစွာ ရှောင်ကြဉ်တတ်သော တရား" ဟု ပေးလို့လျှင် "ဝေါဟာရတ္ထ-ပြောရိုးအနက်" ဟု မှတ်ပါ။

ဝေရမဏိ။ ။ဝေရံကပုဒ်, မဏိကပုဒ်၊ မဏိ၌ မဏဓာတ် ဣပစ္စည်း၊ မဏဓာတ်သည် ဟိံသာ (ညှဉ်းဆဲ ဖျက်ဆီးခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် မဏတိကို "ဝိနာသေတိ" ဟု ဖွင့်သည်၊ "ပါဏာတိပါတ, မုသာဝါဒစသော ရန်ကို သတ်ဖြတ် ဖျက်ဆီးတတ်သောတရား" ဟူလို၊ "မဏတိတိ မဏိ၊ ဝေရံ+မဏိ ဝေရမဏိ" ဟု ပြု၊ ပါဏာတိပါတစသော ဒုစရိုက်အမှုကြောင့်ရန်ဖြစ်တတ်၏၊ ထို့ကြောင့်ရန်၏အကြောင်းဖြစ်သော ပါဏာတိပါတ စသည်ကို ဖလူပစာရအားဖြင့် "ဝေရ" ဟု ခေါ်ရသည်။

ပန-ကား၊ (ဝေရမဏိ၏အဖွင့်မှတပါး အကိရိယာ စသည်၏အဖွင့်ကား၊) ယာယ စေတနာယ- အကြင်စေတနာဖြင့်၊ မုသာဝါဒါဒီနီ၊ ဘာသမာနော-ပြောဆိုလသော်၊ ဝါ-ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဒုစ္စရိတာနိ-တို့ကို၊) ကရောတိနာမ- ပြုသည်မည်၏၊ (တနည်း, ကြိယံ- မုသာဝါဒစသော ဝစီဒုစရိုက်ဖြစ်ကြောင်း အမူအရာကို၊ ကရောတိနာမ-ပြုသည်မည်၏၊- အနုဋ္ဌီကာနည်း။) အယံ လောကုတ္တရမဂ္ဂ ဝိရတိ- ဤ လောကုတ္တရမဂ်နှင့် ယှဉ်သော ဝိရတိသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဒာ- ဖြစ်၍၊ ဝါ-လသော်၊ တံ ကိရိယံ- ထို ပြုကြောင်းစေတနာကို၊ (ယာယ စေတနာယ တံ ကြိယံကို ကြည့်၍ပေးသည်၊) ကာတုံ-ငှါ၊ ဝါ-ပြုခွင့်ကို၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ ဝါ-ဖြစ်ခွင့်ကို၊ နဒေတိ၊ ကိရိယာပထံ- မုသာဝါဒစသော အမှုကိုပြုခြင်း၏ အကြောင်းစေတနာကို၊ ပစ္ဆိန္ဒတိ-ဖြတ်တတ်၏၊ ဣတိ, အကိရိယာ- မည်၏၊ တထာ-တူ၊ တံ ကရဏံ- ထို ပြုကြောင်းစေတနာကို၊ ကာတုံ နဒေတိ၊ ကရဏပထံ- မုသာဝါဒ စသည်ကိုပြုခြင်း၏ အကြောင်းစေတနာကို၊ ပစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဣတိ, အကရဏံ- မည်၏၊ စ- ကား၊ယာယ စေတနာယ- အကြင်စေတနာဖြင့်၊ စတုဗ္ဗိဓံ-သော၊ ဝစီဒုစ္စရိတံ- ကို၊ ဘာသမာနော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ အဇ္ဈာပဇ္ဇတိနာမ- လွှမ်းမိုး၍ ရောက်သည်မည်၏၊ ဝါ-လွှန်ကျူး၊ သည်မည်၏၊ အယံ- ဤ လောကုတ္တရမဂ္ဂ ဝိရတိသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဒာ- ၍၊ဝါ-သော်၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာဖြင့်၊(ထိုဌ-ပါးသော ဝစီဒုစရိုက်တို့ကိုပြောဆိုကြောင်းအခြင်းအရာအားဖြင့်)အဇ္ဈာပဇ္ဇိတုံ- လွှမ်းမိုး၍ရောက်ခြင်းငှါ၊ ဝါ- လွှန်ကျူးခြင်းငှါ၊ နဒေတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနဇ္ဈာပတ္တိ- မည်၏။

တေရသကဏ်။ ။ဝေရမဏီတိ ဝေရဟေတုတာယ ဝေရသညိတံ ပါဏာတိ ပါတာဒိ ပါပဓမ္မံ မဏတိ(ညှဉ်းဆဲတတ်၏)၊ "မယိ ဣဓ ဌိတာယ ကထမာဂစ္ဆသီတိ ဝါ တဇ္ဇေန္တီဝိယ နီဟရတီတိ ဝေရမဏိ=ဝိရတိ တည်းဟူသောဝါသည် ဤသန္တာန်၌တည်ရှိ ပါလျက် အသင် ပါပဓမ္မသည် ဘာ့ကြောင့် ဖြစ်လာရသနည်း"ဟု ခြိမ်းခြောက်သကဲ့သို့ နှင်ထုတ်တတ်၏၊—ပဗ္ဗဇ္ဇ ခန္ဓက။

တနည်း။ ။ဝိရမတိ ဧတာယာတိ ဝိရမဏီတိ ဝတ္တဗ္ဗေ နိရုတ္တိနယေန ဝေရမဏီတိ ဝုတ္တံ၊-ထိုဋ္ဌီကာ၊ ဝိပုဗ္ဗ ရမုဓာတ်, ယုကို အနပြု, နကို ဏပြု,ဣတ္ထီဇောတက ဤပစ္စည်းသက်၍"ဝိရမဏီ"ဟု ဖြစ်သင့်ပါလျက် ဝိ၌ ဣကို ဧပြု, ဏီ၌ ဤကို ရဿပြုခြင်းဟူသော ဝဏ္ဏဝိကာရ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့်"ဝေရမဏိ"ဟု ဖြစ်သည်၊ ဤနည်းကို ဤအင္ဌကထာ၌ မပြ။

ယာယ၊ပေ၊အကိရိယာ။ ။[ကာရောတိ နာမ၏ကံကို ပါဋ္ဌိတော်၌ ရှေ့မှလိုက်လာသော ဝစီဒုစ္စရိတေဟိကို ဝိဘတ်ပြင်၍ "ဝစီဒုစ္စရိတာနိ"ဟု ထည့်ပါဟု မူလဋ္ဌီကာဖွင့်၏၊ တနည်း-နောက်လာမည့်"တံ ကြိယံမှ ကြိယံကို ယူ၍ ထည့်ပါ"ဟု အနုဋ္ဌီကာဖွင့်သည်၊] "ယာယ ကရောတိ, တံ ကြိယံ"ဟု အနိယမ+နိယမ နေပုံကို ရှု၍ "တံ ကြိယံ—ထို ပြုကြောင်းစေတနာကို"ဟု ပေးရသည်၊ ထို တံကြိယံကိုပင် နောက်ဝါကျ၌

ခေါ်ဆိုအပ်သည်သာ၊ အဟုတွာ-မဖြစ်မူ၍၊ အဘိဘာယတနသင်္ခါတမ္ပိ- အဘိဘာယတနဟုလည်း ခေါ်ဆိုအပ်သော ရူပါဝစရသည်၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်သေး၏၊ ဋတိ-ကြောင့်၊ အဘိဘာယတနာနံ-အဘိဘာယတန အမည်ရသော ရူပါဝစရကုသိုလ်တို့၏၊ ကသိဏာယတနတ္တေ–ကသိဏာယတနမည်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ သတိပိ – သော်လည်း၊ အဘိဘာယတနဘာဝေါ – အဘိဘာယတန၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဒပ္ပဝတ္တိ နိမိတ်သည်၊ ကသိဏာယတနဘာဝတော – ကသိဏာယတန၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်မှ၊ အညော - တမျိုးတခြားတည်း၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ကသိဏ၊ပေ၊နာနတ္တတော–ကသိုဏ်းနိမိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်သော ဘာဝနာနိမိတ်၏ ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဋတိ - ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ - ၏။ [ဘာဝနာနိမိတ်က ကသိုဏ်းနိမိတ်ကို လွှမ်းမိုးပုံကို ပါဠိတော်အဌကထာအစဉ်ကို ကြည့်၍သိပါ။]

တဘ္ဘ–ထို အဘိဘာယတနံဟူသော ပုဒ်၌၊ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အဘိဘဝတိ–အာရုံကို လွှမ်းမိုးတတ်၏၊ ဋတိ-ကြောင့်၊ အဘိဘု-မည်၏၊ ပရိကမ္မံ – ပရိကမ္မဘာဝနာတည်း၊ ဝါ – တနည်း၊ ဥဏံ – ပရိကမ္မဘာဝနာနှင့် ယှဉ်သောဥဏ်တည်း၊ ဧတဿ–ဤဈာန်၏၊ အဘိဘု–အာရုံကို လွှမ်းမိုးတတ်သော ပရိကမ်ဟူသော၊ ဝါ– ဥဏ်ဟူသော၊ အာယတနံ - အကြောင်းသည်၊ ဝါ-တည်ရာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဋတိ,အဘိဘာယတနံ-မည်၏၊ ဈာနံ-ဈာန်တည်း၊

× × × × × × ×

လည်း ရဿ အမည်ရကြောင်း သဒ္ဒပ္ပဝတ္တိနိမိတ်သည် တိုသော ရွတ်ရာကာလရှိခြင်း, ဒီဃ အမည်ရကြောင်း သဒ္ဒပ္ပဝတ္တိနိမိတ်သည် ရှည်သော ရွတ်ရာကာလရှိခြင်း အားဖြင့် ကွဲပြားသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ရူပကုသိုလ်တို့၏ ကသိဏာယတန အမည်ရကြောင်း သဒ္ဒပ္ပဝတ္တိနိမိတ်သည် ကသိုဏ်းဟူသော တည်ရာအာရုံရှိခြင်း, အဘိဘာယတနအမည်ရကြောင်း သဒ္ဒပ္ပဝတ္တိနိမိတ်သည် ထိုအာရုံကို လွှမ်းမိုးခြင်းတည်း၊ ဤသို့ ကွဲပြားပုံကို အညမ္ပိပါဌ်ဖြင့် ပြ၏။

ကသိဏ၊ပေ၊နာနတ္တတော။ ။ဘာဝနာယ+နိမိတ္တံ ဘာဝနာနိမိတ္တံ-ဘာဝနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်း, ထိုကသိုဏ်း၏ ပရိတ္တအပ္ပမာဏ၏ အဖြစ်သည်၎င်း, သုဝိသုဒ္ဓနီလ စသည်တို့၏ အဖြစ်သည်၎င်း နာနတ္တမည်၏၊ ‘‘ ဘာဝနာ နိမိတ္တဿ + နာနတ္တံ ဘာဝနာနိမိတ္တနာနတ္တံ’’ဟု ပြု၊ ထို နာနတ္တသည် (ကသိုဏ်းအာရုံကို လွှမ်းမိုးတတ်သော ကြောင့်) ကသိဏနိမိတ္တာဘိဘဝနကမည်၏၊–အနု။

တနည်း။ ။ ဘာဝနာဧဝ – ရှေးရှေး ဘာဝနာသည်ပင်+နိမိတ္တံ– နောက်နောက် ဘာဝနာ၏အကြောင်းတည်း၊ ဋတိ ဘာဝနာနိမိတ္တံ၊ ထို ‘‘ ဘာဝနာနိမိတ်၏ အထူး ’’ ဟူသည် ထို ကသိုဏ်းစသောအာရုံ၌ ‘‘ငါ့မှာ ဝင်စားဘို့ရန် ဝန်မလေးပါ’’ စသည်ဖြင့် လွှမ်းမိုးခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ‘‘ကသိဏနိမိတ္တာဘိ ဘဝနက’’ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ [မဓု၌ ဘာဝနာကို စပ်ရမည်ဖြစ်၍ ‘‘ အဘိဘဝနိကာ ’’ ဟု ဋတ္ထိလိန်ရှိ၏၊ အနု၌ကား နာနတ္တံကိုလည်း စပ်ရမည်ဖြစ်၍ ‘‘အဘိဘဝနက’’ဟု ရှိသည်။]

ဝေလာ အနတိက္ကမောတိ ဧတ္ထ–၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ တာဝ-ရာသိအစရှိသော အနက်တို့မှ ရှေးဥုးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု– ကုန်သော၊) တာယံ ဝေလာယံတိ အာဒီသု-တို့၌၊ ကာလော–အခါသည်၊ ဝေလာတိ– ဟူ၍၊ အာဂတော– လာ၏၊ ["တာယံ ဝေလာယံ– ထို အခါ၌၊ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ" ဟူသော ဝိနည်းမဟာဝါပါဠိတော်၌ ဝေလာသဒ္ဒါ ကာလ အနက်ဟော - ဟူလို။] ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရတီတိ ဧတ္ထ-၌၊ ရာသိ–အစုသည်၊ (ဝေလာတိ အာဂတော)။[ဥရုဝေလာယံ– ကြီးစွာသော သဲအစု၌၊ ဝိဟရတိ– နေတော်မူ၏၊–ဝိနည်းမဟာဝါပါဠိတော်၊] ဌိတဓမ္မော ဝေလံ နာတိဝတ္တတီတိ ဧတ္ထ–၌၊ သီမာ–အပိုင်းအခြားသည်၊ (ဝေလာတိ အာဂတာ)၊ [ဌိတဓမ္မော-တည်တန့်သော သဘောရှိ၏၊ ဝေလံ – အပိုင်းအခြားကမ်းကို၊ နာတိ ဝတ္တတိ– မလွန်၊] ဣဝေပိ-၏ ဝေလာ အနတိက္ကမော ဟူသော ပါဌ်၌လည်း၊ သီမာဝ– အပိုင်းအခြားသည်ပင်၊(ဝေလာ- ဝေလာမည်၏၊) ဟိ–မှန်၊ အနတိက္ကမနီယ ဌေန – မလွှမ်းမိုးအပ် မလွှမ်းမိုးနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော ကြောင့်၊ စတ္တာရိ-နိ်သော၊ ဝစီသုစရိတာနိ- တို့ကို၊ ဝေလာတိ–ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေ တာနိ-နိ်၏၊ ဣတိ- သို့၊ ယာယ စေတနာယ-ဖြင့်၊ စတ္တာရိ– နိ်သော၊ ဝစီဒုစ္စရိ တာနိ - တို့ကို၊ ဘာသမာနော-သော်၊ ဝါ–သည်၊ ဝေလံ-ဝစီသုစရိုက်ဟူသော ကမ်းကို၊ အတိက္ကမတိ နာမ-ကျော်လွန်သည် မည်၏၊ အယံ-၏ လောကုတ္တရ မဂ္ဂဝိရတိသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ, တံ ဝေလံ–ထို ဝစီသုစရိုက်ဟူသောကမ်းကို၊ အတိ က္ကမိတုံ-ကျော်လွန်ခြင်းငှါ၊ နဒေတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝေလာအနတိက္ကမောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [၏နည်း၌ "ဝေလာ အနတိက္ကမော" ဟု တပုဒ်တည်းကြံ၍"သုစရိုက်တည်းဟူသောကမ်းကို မလွန်တတ်သော သဘော တရား" ဟု အနက်ပေးပါ-ဟူလို။]

ဝါ– တနည်း၊ ဝေလယတိ– လှုပ်ရှားစေတတ် ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဣတိ, ဝေလာ-မည်၏၊ စာလယတိ-လှုပ်ရှားစေတတ်၏၊ ဝိဒ္ဓံသေတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ကိံ- အဘယ်ကို၊ ဝေလယတိ- နည်း၊ စတုဇ္ဇိဓံ– သော၊ ဝစီ

× × × × × × ×

"ကြိယာပထံ" ဟု ဖွင့်၍ " ကာတုံ နဒေတိ " ကိုလည်း " ပစ္ဆိန္ဒတိ " ဟု ဖွင့်သည်၊ [အကြိယာ၏ အရမှာ " အယံ လောကုတ္တရမဂ္ဂဝိရတိ " ဟူသော ကတ္တားပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့်" အကြိယာ-မုသာဝါဒစသော ဒုစရိုက်ကို မပြုတတ်သော သဘောတရား" ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ နောက် အကရဏံ၌လည်း နည်းတူ။]

ဝစီသုစရိတာနိ ဝေလာတိ။ ။ပကတိကမ်းသည် ရေမလွှမ်းမိုးအပ် မလွှမ်းမိုးနိုင် သောကြောင့် ဝေလာ မည်၏၊ ဝစီ သုစရိုက်များလည်း ဒုစရိုက်တို့က မလွှမ်းမိုးအပ် မလွှမ်းမိုးနိုင်သောကြောင့် ကမ်းနှင့်တူရကား " ဝေလာ " မည်၏၊ ဝေလာဝိယာတိ ဝေလာ (တနည်း) သဒိသူပစာ။

ပန-ဆက်၊ သမ္မာဝ၊ စာသခ်ၤတာ-သော၊အယံ ဝိရတိ-ကို၊ပုဗ္ဗဘာဂေ-မင်္ဂ၏ ရှေ့အဖို့၌၊ နာနာစိတ္တေသု - အမျိုးမျိုးသော စိတ်တို့၌၊ လဗ္ဘတိ၊ ဟိ-မှန်၊ အညေနေဝ-တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊(ပေသုညစသည်ကိုရှောင်ကြဉ်ကြောင်း စိတ်မှတပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊) စိတ္တေန-ဖြင့်၊မုသာဝါဒါ-မှ၊ဝိရမတိ-ကင်း၍ မွေ့လျော်တတ်၏၊ ဝါ-ရှောင်ကြဉ်တတ်၏၊ အညေန(၉ဝ)-သော၊ [မုသာဝါဒမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း စိတ်မှတပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊] (စိတ္တေန-ဖြင့်၊) ပေသုညာဒီဟိ - ပေသုည အစရှိသော ဒုစရိုက်တို့မှ၊ (ဝိရမတိ)၊ ပန-ကား၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ-လောကုတ္တရာမဂ်ခဏ၌၊ ဧကစိတ္တသ္မိံ ယေဝ-တခုတည်းသော မဂ်စိတ်၌သာလျှင်၊ လဗ္ဘတိ၊ ဟိ-မှန်၊ စတုဗ္ဗိဓာယ-သော၊ ဝစီဒုစ္စရိတ စေတနာယ-ဝစီဒုစရိုက် စေတနာ၏၊ ပဒပစ္ဆေဒံ - အကြောင်းဖြစ်သော ရာဂစသည်ကိုဖြတ်ခြင်းကို၊ ကုရုမာနာ-ပြုတတ်သည်၊(ဟုတ္တာ)၊မဂ္ဂင်္-မဂ်၏ အစိတ်အပိုင်းကို၊ ပူရယမာနာ - ပြည့်စေလျက်၊ ဧကာဝ-တပါးသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝိရတိ-ဝိရတိသည်၊ ဥပပဇ္ဇတိ-၏။

ကာယဒုစ္စရိတေဟိတိ-ကား၊ကာယတော-ကာယဝိညတ်ကြောင့်၊ပဓာန်တွေ့ဟိ-ဖြစ်ကုန်သော၊(ပါဏာတိပါတာဒီဟိ-နှင့်သော၊ဒုစ္စရိတေဟိ-တို့မှ၊)ဝါ-တနည်း၊ ကာယေန-ကာယဝိညတ်သည်၊ နိပ္ဖါဒိတေဟိ-ပြီးစေအပ်ကုန်သော၊ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ-နှင့်သော၊ ဒုစ္စရိတေဟိ - တို့မှ၊ (အာရတိစသည်၌ စပ်၊) သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ပုရိမနယေနေဝ ဧဝဒိတမ်ဖြံ၊သမ္မာဏမ္မန္တသခ်ၤတာ-သော၊ အယံပိ ဝိရတိ-သည်လည်း၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-မင်္ဂ၏ရှေ့အဖို့၌၊ နာနာစိတ္တေသု-တို့၌၊ လဗ္ဘတိ၊ ဟိ-မှန်၊ အညေနေဝ-သော့၊ (အဒိန္နာဒါန, မိစ္ဆာစာရတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း စိတ်မှတပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊) စိတ္တေန-ဖြင့်၊ပါဏာတိပါတာ-မှ၊ ဝိရမတိ၊ အညေန (၉ဝ)-သော၊ [ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း စိတ်မှ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊] (စိတ္တေန-ဖြင့်) အဒိန္နာဒါနာ မိစ္ဆာစာရေဟိ-တို့မှ၊ (ဝိရမတိ)၊ ပန-ကား၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ-၌၊ ဧက စိတ္တသ္မိံ ယေဝ-၌သာလျှင်၊ လဗ္ဘတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တိဝိဓာယ-သော၊ ကာယဒုစ္စရိတ စေတနာယ-၏၊ ပဒပစ္ဆေဒံ-ကို၊ ကုရုမာနာ-သည်၊ (ဟုတ္တာ) မဂ္ဂင်္-ကို၊ ပူရယမာနာ-လျက်၊ ဧကာဝ ဝိရတိ ဥပပဇ္ဇတိ။

ဧကာဝ ဝိရတိ။ ။လောကီစိတ်များ၌ မုသာဝါဒမှ ရှောင်ကြဉ်လျှင် မုသာဝါဒ ဝိရတိတပါးသာ ယှဉ်၏၊ ပိသုဏဝါစာမှ ရှောင်ကြဉ်လျှင် ပိသုဏဝါစာ ဝိရတိ တပါးသာ ယှဉ်၏၊ ဤသို့လျှင် ဝစီဒုစရိုက် ၄ ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်သော ဝိရတိစေတသိက် ၄ မျိုးသည် စိတ် ၄ မျိုး၌ ယှဉ်ရ၏၊ လောကုတ္တရာစိတ်၌ကား ဝိရတိတပါး ယှဉ်ရုံမျှဖြင့် ဝစီသုစရိုက် ၄ ပါး၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရာဂစသည်ကို သတ်ဖြတ်နိုင်သည်၊ ထို ဝိရတိတပါးဟူသည် ဤနေရာ၌ သမ္မာဝါစာ ဝိရတိတည်း။

သမ္မာအာဇီဝနိဒ္ဒေသေ-၌၊အကိရိယာတိအာဒိသု-တို့၌၊ယာဃ စေတနာယ-ဖြင့်၊မိစ္ဆာဇီဝံ-မိစ္ဆာဇီဝကို၊ (ကဲ့ရဲ့ထိုက်စွာ, ယုတ်မာသောအသက်မွေးခြင်းကို၊) အာဇီဝမာနေဒ-အသက်မွေးလျက်၊ ကိရိယံ-ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာကို၊ ကရောတိ နာမ-ပြုသည် မည်၏၊အယံ-ဤလောကုတ္တရမဂ္ဂင်ရတိသည်၊ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ-၍၊ ဝါ-သော်၊ တံ ကိရိယံ-ထိုပြုကြောင်း စေတနာကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှါ၊ (ဖြစ်ခြင်းငှါ၊) နု ဒေတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အကိရိယာ-မည်၏၊ ဣတိ ဣမိနာ နယေန-ဖြင့်၊ ယောဇနာ-အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ စ-ဆက်၊ (အခ္ခရိစာ၌ "စ" မပါ၊) သေ (သော) အာဇီဝေါ နာမ-ဤအာဇီဝ မည်သည်၊(အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဝိရတိမည်သည်၊)ပါဠိယက္ကောာ-အသီးအခြား တပါးသည်၊နတ္ထိ၊ဝါစာကမ္မန္တေသု-ဝါစာ,ကမ္မန္တတို့ကို၊ ဂဟိတေသု-ယူအပ်ပြီး ကုန်လသော်၊ဂဟိတော ဝ-ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ဟောတိ၊(ကသ္မာ)၊အာဇီဝဿ-၏၊ တပ္ပကိုကတ္တာ-ထိုဝါစာကမ္မန္တအဖို၌ ပါဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပါဝင်သော်လည်း၊ ဓုဝပဋိသေဝနဝသေန - အမြဲ မှီဝဲခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဒုစရိုက်ကြောင့် ရအပ်သော ပစ္စည်းတို့ကို အမြဲ မှီဝဲခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊) အယံ-ဤအာဇီဝကို၊ တတော-ထိုဝါစာကမ္မန္တတို့မှ၊ နိဟရိတ္ဝာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဒဿိတော-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-မှတ်အပ်၏။

ဝဝံသန္တေ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ သမ္မာအာဇီဝေါ-သည်၊ သကိစ္စကော-မိမိကိစ္စရှိသည်၊ နု ဟောတိ-မဖြစ်တော့၊ အဋ္ဌ-နှ်သော၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ-တို့သည်၊ နု ပရိပူရေန္တိ-မပြည့်ကုန်တော့၊ ဓာသ္မာ, သမ္မာအာဇီဝေါ-ကို၊ သကိစ္စကော-မိမိကိစ္စရှိသည်ကို၊ ကာတမ္မော-၏၊ အဋ္ဌ-နှ်သော၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ တို့ကို၊ပရိပူရေတမ္မာနိ-ပြည့်စေထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့, ဆိုငြားအံ့။

ဓာတြ-ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပြည့်စေရာ၌၊ အယံ-ကား၊ နယော-တည်း၊ အာဇီဝေါနာမ-အသက်မွေးကြောင်း မည်သည်၊ ဘိဇ္ဇမာနော-ပျက်လသော်၊ ဓာယဝစီဒ္ဒါရေသုယေဝ-ကာယဒ္ဒါရ, ဝစီဒ္ဒါရတို့၌သာလျှင်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ပျက်၏၊ မနောဒ္ဒါရေ-၌၊ အာဇီဝဘေဒေါနာမ-အာဇီဝ၏ ပျက်ခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ၊

●ဝံ သန္တေ၊ဧပ၊ ပရိပူရေတမ္မာနိတိ။ ။"သမ္မာအာဇီဝေါ နာမ ပါဠိယက္ကော နတ္ထိ"စသည်ဖြင့် ဤပြခဲ့သောစကားအတိုင်းဆိုလျှင် ပါဌာတိပါတသည် ရံခါ ပြုမိသော ဒုစရိုက်, အမြဲပြုနေသော ဒုစရိုက်အားဖြင့် ၂ မျိုးကွဲသော်လည်း ထိုပါဌာတိပါတမှ ရှောင်ခြင်းမှာ သမ္မာကမ္မန္တဝိရတိ တမျိုးသာ ဖြစ်၏၊ သမ္မာအာဇီဝဝိရတိဟူသီးခြား မရှိတော့၊ ထိုသို့ သီးခြားမရှိလျှင် သမ္မာအာဇီဝဝိရတိမှာ မိမိရှောင်စရာ ကိစ္စမရှိတော့၊ ထိုသို့ ရှောင်စရာမရှိလျှင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မပြည့်ပဲ ၇ ပါးသာ ဖြစ်စရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သမ္မာအာဇီဝကို မိမိကိစ္စရှိသောတရားဖြစ်အောင်ပြု၍ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပြည့်စေထိုက်၏-ဟု စောဒကပုဂ္ဂိုလ်က ဆိုသည်။

ပူရယမာနောပိ - ပြည့်ပြန်သော်လည်း [ပူရယဉ္စ် စုံရာဒိဂိုဏ်း ဏာယပစ္စည်း၊] တသို့ ယေဝ ဒ္ဓါရဒ္ဓယေ-ထိုဒ္ဓါရ ၂ ပါး အပေါင်း၌သာလျှင်၊ ပူရတိ-ပြည့်၏၊ မနောဒ္ဓါရေ-၌၊ အာဇီဝ ပူရဏံ နာမ-အာဇီဝ၏ ပြည့်ခြင်း မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-ဆက်၊ ကာယဒ္ဓါရေ-၌၊ ဝိတိက္ကမော-လွန်ကျူးခြင်းသည်၊ အာဇီဝ ဟေတု ကောပိ - အာဇီဝ ဟူသော အကြောင်းရှိသော လွန်ကျူးခြင်းသည်လည်း၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အနာဇီဝဟေတုကောပိ - အာဇီဝဟူသော အကြောင်း မရှိသော လွန်ကျူးခြင်းသည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ ["နတ္ထိ+အာဇီဝ ဟေတု ယဿာတိ အနာဇီဝဟေတုကော" ဟု သမာသ်ရှိစေ၊ ယောဇနာ၌လည်း သမာသ်ရှိ၏၊ "န အာဇီဝဟေတုကော" ဟု ဝါကျရှိသည်ကား မမှန်။] ဝစီဒ္ဓါရေ-၌၊ တထာ-ထို့အတူတည်း။

တတ္ထ - ထိုအာဇီဝဟေတုက, အနာဇီဝဟေတုက လွန်ကျူးမှု ၂ မျိုးတွင်၊ (မိဂဝံဝါစသော လွန်ကျူးမှု၌ စပ်၊) ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ-မင်း, မင်း၏ အာမတ်ကြီးတို့သည်၊ ခိဠာပသုတာ-မြူးတူးပျော်ပါးခြင်း၌ လေ့ကျက်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သူရာဘာဝံ - ရဲရင့်သူတို့၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿန္တာ - ပြကုန်လျက်၊ မိဂဇဝံဝါ-သားကောင်တို့ကိုသတ်ဖြတ်ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ["မိဂဝံဝါ-သားကောင်တို့ကို အပျော်သတ်ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း" ဟု မူကွဲရှိ၏၊ ဤစကားဖြင့်(ပါဏာတိပါတကိုပြသည်၊)] ပန္ထဒုဟနံဝါ-လမ်းခရီး၌ လုယက်ဖျက်ဆီးမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ (လမ်းဒမြတိုက်မှုစသော အဒိန္နာဒါနကို ပြသည်၊) ပရဒါရဝီတိက္ကမံဝါ-သူတပါး မယားကို လွန်ကျူးမှုကိုသော်သည်းကောင်း၊ ယံ ကဏ္ဍောန္တိ-အကြင်ပြုကြကုန်၏၊ ဤဒံ - ဤမိဂဝဓစသော အမှုကို ပြုခြင်းသည်၊ အကုသလံ-အကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ကာယကမ္မံ နာမ-မည်၏၊ တတော-ထိုအကုသိုလ်ကာယကံမှ၊ ဝိရတိပိ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်လည်း၊ သမ္မာကမ္မန္တော နာမ-မည်၏၊ ပန-ကား၊ အနာဇီဝဟေတုကံ - အသက်မွေးခြင်း ဟူသော အကြောင်းမရှိသော၊ စတုဿိမံ-သော၊ ဝစီဒုစ္စရိတံ-ကို၊ ယံ ဘာသန္တိ-အကြင် ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဤဒံ-ဤပြောဆိုခြင်းသည်၊ အကုသလံဝစီကမ္မံ နာမ၊ တတော-ထိုအကုသိုလ် ဝစီကံမှ၊ ဝိရတိပိ-သည်လည်း၊ သမ္မာဝါစာ နာမ။

ပန-ကား၊ အာဇီဝဟေတု-အာဇီဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ နေသာဒဿ မစ္ဆဗန္ဓာဒယော-မုဆိုး တံငါ အစရှိသူတို့သည်၊ ပါဏံ-သတ္တဝါကို၊ ယံ ဟနန္တိ-အကြင်သတ်ကြကုန်၏၊ အဒိန္နံ-မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို၊ ယံ အာဒိယန္တိ၊ မိစ္ဆာစာရံ-ကဲ့ရဲ့ထိုက်စွာ, ယုတ်မာသောအကျင့်ကို၊ ယံ စရန္တိ-အကြင် ကျင့်ကြကုန်၏၊ အယံ-ဤသတ်ခြင်း, ယူခြင်း, ကျင့်ခြင်းသည်၊ မိစ္ဆာဇီဝေါ နာမ-မည်၏၊ တတော-ထိုမိစ္ဆာဇီဝမှ၊ ဝိရတိ-သည်၊ သမ္မာအာဇီဝေါ နာမ-မည်၏၊ လဉ်-တံစို့၊ လက်ဆောင်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ, မုသာ-မုသားကို၊ ယံပိ ဘဏန္တိ - အကြင်

လည်း ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ပေသုညဖရုသသမ္ဖပ္ပလာပေ-ပေသုည, ဖရုသ, သမ္ဖပ္ပ လာပတို့ကို၊ (ယံပိ) ပဝတ္တေန္တိ-အကြင်လည်း ဖြစ်စေကြကုန်၏၊ အယံပိ-ဤ ပြောဆိုခြင်း, ဖြစ်စေခြင်းသည်လည်း၊ မိစ္ဆာဇီဝေါနာမ-မည်၏၊ တတော-ထို မိစ္ဆာဇီဝမှ၊ ဝိရတိ-သည်၊ သမ္မာအာဇီဝေါနာမ-မည်၏။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာသိဝတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ၊ (ကိံ)၊ ကာယ ဝစီဒ္ဒါရေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဝိတိက္ကမော-လွန်ကျူးခြင်းသည်၊ အာဇီဝ ဟေတု ကောဝါ-အသက် မွေးခြင်း ဟူသော အကြောင်းရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ အနာဇီဝဟေတုကောဝါ-အသက်မွေးခြင်းဟူသော အကြောင်း မရှိ သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ အကုသလံ-အကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ တွေဝ-ကာယကံ, ဝစီကံဟူ၍သာ၊ သခ်ျံ-ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ် သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ တတော-ထိုအကုသိုလ်ကာယကံ ဝစီကံမှ၊ ဝိရတိပိ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကိုလည်း၊ သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာဝါစာတွေဝ - သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာဝါစာ ဟူ၍သာ၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ၊ အာဇီဝေါ-သမ္မာအာဇီဝဟူသည်၊ ကုဟိံ-အဘယ်မှာနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပန-လျှောက်အပ်သော်ကား၊ တိဏိ-ကုန်သော၊ ကုဟနဝတ္ထူနိ - အံ့ဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်း

ကုဟနဝတ္ထူနိ။ ။ကုဟဓာတ်သည် ဝိမှာပန(အံ့ဩစေခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ ဧတေဟိ-ဤဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ ကုဟယတိ-သူတပါးတို့ကို အံ့ဩစေတတ်၏၊ ဣတိ ကုဟနာနိ-သူတပါးတို့ကို အံ့ဩစေလိုသော အကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း၊ ကုဟနာနိစ-အံ့ဩစေ ကြောင်းတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏+တာနိ+ဝတ္ထူနိစ-တည်ရာအကြောင်းလည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ ကုဟန ဝတ္ထူနိ-ထိုဝတ္ထုသည်။....

၁-သင်္ကန်း ညိုညိုရင့်ရင့်ကြီးကို ဝတ်ခြင်း, သန္တုဋ္ဌိသံလေခ ရှိလေဟန်ဖြင့် ညံ့သော ပစ္စည်းတို့ကိုသုံးခြင်း, တောကျောင်း နေခြင်းစသော ပစ္စယပဋိသေဝန, ၂-"အသင် ဒါယကာ၏ ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုတ်ဟာ အရိယာ ဖြစ်တယ်"စသည်ဖြင့် သူ့ကိုယ်ကိုပင် သူတပါးအနေအားဖြင့် အရိယာဂုဏ်၏ အနီးအပါး၌ ထား၍ ပြောခြင်း ဟူသော သာမန္တဇပွန, ၃-တရားထူးရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ သွားလာနေထိုင် စားသောက်ပုံ ကို အလွန် အချိုးကျအောင် ပြုပြင်ခြင်းဟူသော ဣရိယာပထ ပဝတ္တန ဤ ၃ မျိုးကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့် ၃ ပါး ပြားကုန်၏။

မှတ်ချက်။ ။ပါပိစ္ဆတံ နိဿာယမဟုတ်ပဲ, အပ္ပိစ္ဆတံ နိဿာယတည်းဟူသော စိတ်ကောင်းစိတ်ရိုးဖြင့် မိမိနှင့် သာသနာ အကျိုးရှိအောင် ပြုခြင်းကား ကုဟနဝတ္ထု မဟုတ်, သာသနာပြုအလုပ်သာ ဖြစ်သည်၊ ကုဟနဝတ္ထူနီတိ ပါပိစ္ဆတံ နိဿာယ လူခ စီဝရာဒိသေဝနဝသေန "ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသတီ၊ သော အရဟာ"တိ အာဒိနာ အတ္တာနံ အရိယဂုဏသာမန္တံ ကတ္ဝာ ဘဏနဝသေန ဝိသေသလာဘိနော ဝိယ အတ္တနော ပရိဟရဏဝသေန စ ပဝတ္တာ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါ ပရေသံ ဝိမှာပန ကာရဏာနိ ကုဟနဝတ္ထူနိ။-အနူ။

တို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ဥပပါဒေတ္ဝာ-ဖြစ်စေ၍၊ တေသံ- ထို ပစ္စည်းတို့ကို၊ ပရိဘောဂေါ- သုံးစွဲခြင်းသည်၊ (အာဇီဝေါ-မိစ္ဆာဇီဝ မည်၏၊) ဣတိ သို့၊ အာဟ-မဟာသိဝထေရ် ဖြေဆိုပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင်ဖြေဆိုပါသော်လည်း၊ အယံ-ဤကုဟနဝတ္ထု မိစ္ဆာဇီဝသည်၊ ကောဋ္ဌိပ္ပတ္တော- အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်သော၊ မိစ္ဆာဇီဝေါ- မိစ္ဆာဇီဝတည်း၊ [ထို အာဇီဝကို မိစ္ဆာဇီဝဆိုရာ ညွှန်မှာ မဟုတ်ဟု မဆိုလိုပါ၊ သို့သော် ရဟန်းများ အထက် ထိပ်တန်းအကျဆုံး မိစ္ဆာဇီဝဖြစ်၍ အခြားအောက်တန်းစား မိစ္ဆာဇီဝများ ကျန်သေးရကား, ထို မိစ္ဆာဇီဝများနှင့်တကွ, လူများအတွက်အောက်တန်းစား မိစ္ဆာဇီဝများကိုလည်း ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သိပါ—ဟူလို။] တတော-ထို မိစ္ဆာဇီဝမှ၊ ဝိရတိ- သည်၊ သမ္မာအာဇီဝေါနာမ- မည်၏။

အယံပိ သမ္မာအာဇီဝေါ- ကိုလည်း၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ- မင်္ဂ၏ ရှေအဖို၌၊ နာနာစိတ္တေသု-တို့၌၊ လဗ္ဘတိ၊ ဟိ- မှန်၊ အညေနေဝ-သော၊ (ဝစီဒုစရိတိက္ကမစိတ်မှ တပါးသောလျှင်ဖြစ်သော၊) စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ကာယဒုစရိတိက္ကမာ- ကာယဒုစရိုက်ဖြစ်သော လွန်ကျူးခြင်းမှ၊ ဝိရမတိ၊ အညေန (ဇဝ)သော-(ကာယဒုစရိတိက္ကမစိတ်မှ တပါးသောလျှင်ဖြစ်သော၊) စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဝစီဒုစရိတိက္ကမာ- ဝစီဒုစရိုက်ဖြစ်သော လွန်ကျူးခြင်းမှ၊ (ဝိရမတိ)၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ ပန-ဤကား၊ ဇေ စိတ္တသို့ ယောဝ- တခုတည်းသော မဂ်စိတ်၌သာလျှင်၊ လဗ္ဘတိ၊ဟိ-မှန်၊ ကာယဝစီဒုစရိုက်တို့၌၊ သတ္တကမ္မပထ ဝသေန- ၇-ပါးသော ကမ္မပထတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နာယ- သော၊ မိစ္ဆာဇီဝ သင်္ခါတာယ- မိစ္ဆာဇီဝဟု ဆိုအပ်သော၊ ဒုဿီလျစေတနာယ-သီလမရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စေတနာ၏၊ ပဒပစ္ဆေဒံ- အကြောင်းကို ဖြတ်ခြင်းကို၊ ကုရုမာနာ-သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ မဂ္ဂင်္ဂ-ကို၊ ပူရယမာနာ-လျက်၊ ဇောဝဝိရတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤတိ အယံ-ကား နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ ဝိသေသော- အထူးတည်း။

ပန-ဆက်၊ ဤန္ဒြိယေသု- ဤန္ဒြေတို့၌၊ ယံ ဇေတံ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ-ကို၊ ဝစ္ဆိတံ- တိုးပွားစေအပ်ပြီ၊ (လောကိကသိုလ်တို့ထက် တိုးပွားစေအပ်ပြီ)၊ မဂ္ဂင်္ဂသုစ- မဂ္ဂင်တို့၌လည်း၊ သမ္မာဝါစာဒိနှ- သမ္မာဝါစာ အစရှိသည်တို့ကို၊ (ဝစ္ဆိတာနိ-နှ်ပြီ၊) တေသံ- ထို အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေ့ သမ္မာဝါစာ အစရှိသော တရားတို့၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ သင်္ဂဟဝါရေ-၌၊ နဝိန္ဒြိယာနိ အဋ္ဌကောမဂ္ဂေါတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ သုညတဝါရော-သည်၊ ပါဂတိကောယေဝ- ပင်ကိုယ်သဘော ရှိသည်သာ၊ ဤတိအယံ- ကား၊ တာဝ- သုဒ္ဓိက သုညတဝါရ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ-သော၊) သုဒ္ဓိက ပဋိပဒါယ-သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ၌၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ ဤတော- ဤ သုဒ္ဓိက ပဋိပဒါဝါရမှ၊ပရံ- ၌၊ သုဒ္ဓိကသုညတံ-သုဒ္ဓိကသုညတဝါရလည်းကောင်း၊သုညတပဋိပဒါ-

လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓိကအပွဏိဟိတံ-လည်းကောင်း၊ အပွဏိဟိတပဋိပဒါ-အပွဏိဟိတပဋိပဒါဝါရ လည်းကောင်း၊ ဤသို့၊ အယံ ဒေသနာပဘေဒေါ- ဤ ဒေသနာအထူးအပြားသည်၊ ဟောတိ။

တတ္ထ- ထို သုဒ္ဓိကသုညတ အစရှိသည်တို့၌၊ သုညတံတိ- သုညတံဟူသော အမည်သည်၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂဿ- လောကုတ္တရာမဂ်၏၊ နာမံ-တည်း၊ ဟိ—ချဲ၊ သော- ထို လောကုတ္တရာမဂ်သည်၊ အာဂမနတော- မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာလည်းကောင်း၊ (ဣတိ၌စပ်၊) သဂုဏတော- မိမိဟူသော မဂ်၏ဂုဏ်

ဣတော၊ ပေ၊ ဒေသနာပဘေဒေါ။ ။သုညတ မဖက် ပဋိပဒါသက်သက် ဟော အပ်သောဒေသနာကို "သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ"ဟု ဆိုသည်၊ ဣတောမရံ စသည်၌ သုဒ္ဓိက သုညတဟူသည် "ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ သုညတံ"ဟု လာသော ပဋိပဒါ မဖက် သက်သက်သော သုညတဝါရတည်း၊ သုညတပဋိပဒါ ဟူသည် "ဒုက္ခပွဋိပဒံ ဒန္ဓာဘိညံ သုညတံ" စသည်ဖြင့် လာသောဝါရတည်း၊ သုဒ္ဓိက အပွဏိဟိတ ဟူသည် "ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ အပွဏိဟိတံ"ဟု ပဋိပဒါမဖက်သက်သက်အပွဏိဟိတ ချည်း ပါရှိသော ဝါရတည်း၊ အပွဏိဟိတ ပဋိပဒါဟူသည်"ဒုက္ခပွဋိပဒံ ဒန္ဓာဘိညံ အပွဏိဟိတံ"စသည်ဖြင့် လာသောဝါရတည်း၊ ဤသို့ ဒေသနာဘေဒကို ပါဠိတော်အတိုင်း သိပါ၊ သုဒ္ဓိက သုညတံ စသည်၌ ဒေသနာကိုင့်၍ "သုညတာ"ဟု လည်းကောင်း "အပွဏိဟိတာ"ဟုလည်းကောင်း ပြင်ကြ၏၊ နာမည်ဖြစ်၍ မူလလိင်အတိုင်း"သုညတံ, အပွဏိဟိတံ"ဟု ရှိခြင်းက သာ၍ ကောင်းမည်ထင်သည်။

သုည(သုညတ)။ ။သက္ကတ၌ "သူနျ"ဟု ရှိ၏၊ သူနာယ-သတ္တဝါတို့ကို သတ်ခြင်းငှါ+ဟိတံ-စီးပွားဖြစ်သော အရပ်တည်း၊ သူနျံ-ရပ်၊ လူသူကင်းဆိတ်သည့်အတွက် သူတပါးကို သတ်ဖြတ်မှုကို ပြုဖို့ကောင်းသော အရပ်တည်း၊ ထိုအရပ်ကဲ့သို့ ဘာမျှမရှိသော ကောင်းကင်အရပ်, သင်္ချာထူးမရှိသောဗိန္ဒုလုံး,ဘာမျှမရှိခြင်း,အချည်းနှီးဖြစ်ခြင်း အနက်များကိုလည်း သဒိသူပစာရအားဖြင့် "သူနျ"ဟု ခေါ်ရ၏၊ ပါဠိ၌ နျကို ဥပြု, ဒွေဘော်လာ, ဥုကို ရဿပြု၍ "သုည"ဟု ဖြစ်သည်၊ သုညတ၌ကား တပစ္စည်း သွတ္ထ၊ "သုညမေဝ သုညတံ"ဟု ပြု။

သုညတန္တိ လောကုတ္တရ၊ ပေ၊ နာမံ။ ၊သုညတသဒ္ဒါသည် ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်များစွာကို ဟောနိုင်သော်လည်း ဤနေရာ၌ လောကုတ္တရာမဂ်စိတ်ကို ပြသော အရာဖြစ်၍ အရာအားလျော်စွာ ဥပစာအားဖြင့် လောကုတ္တရာမဂ်ကို ယူပါဟု သိစေလို၍ "သုညတန္တိ၊ ပေ၊ နာမံ"ဟု မိန့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။အကြောင်း ဝိပဿနာ၏ သုညတအမည်ကို မဂ်ပေါ်တင်စားရာ၌ မဂ်သည် ကာရဏူပစာရအားဖြင့် သုညတမည်၏၊ အာရုံနိဗ္ဗာန်၏ သုညတအမည်ကို အာရမဏိကမဂ်ပေါ် တင်စားရာ၌လည်း ကာရဏူပစာပင်တည်း၊ မိမိ၌ ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့မှ ကင်းဆိတ်သောကြောင့် သဂုဏ(မိမိဂုဏ်)အားဖြင့် သုညတအမည် ရရာ၌ကား သုညတအမည်က ကောင်းကင်, အဘာဝတို့နှင့်လည်း ဆိုင်သောကြောင့် ဧက ဒေသျူပစာတည်း။

လည်းကောင်း၊ အာရမဏတော-အာရုံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဟိ-နှ်သော၊ ကာ့ရဏော်ဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ နာမ်-သုညတဟူသောအမည်ကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ရသနည်း၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အနတ္တတော-အနတ္တအား ဖြင့်၊ အဘိနိဝိသိတွာ-စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်း၍၊ အနတ္တတော-ဖြင့်၊ သင်္ခါရေ-သင်္ခါရတို့ကို၊ ပဿတိ-ရှု၏၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-အနတ္တတော-အား ဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌမတ္တေနေဝ-မြင်အပ်ကာမျှကြောင့်သာလျှင်၊ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ နာမ-မဂ်တည်းဟူသောဝုဋ္ဌာနမည်သည်၊ (သင်္ခါရမူလည်းကောင်း, ဝင်္ဂဒုက္ခတို့မှ လည်းကောင်း ထမြောက်တတ်သောမဂ်မည်သည်၊) နဟောတိ၊အနိစ္စတောပိ-အား ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခတောပိ-အား ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒဋ္ဌုမေဝ-မြင်ခြင်းငှါသာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ တသ္မာ, အနိစ္စံ-အနိစ္စ၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခ၊ အနတ္တာ-အနတ္တ၊ ဣတိ-ယို့၊ တိဝိဓံ-သော၊ အနုပဿနံ-အနုပဿနာဉာဏ်၊ အာရောပေတွာ-စိတ်ကိုတက်ရောက်စေ၍၊ (စိတ်ကိုဖင်၍၊) သမ္မသန္တော-သုံးသပ်လျက်၊ စရတိ-လှည့်လည်၏။ [အနိစ္စပေါ်ရောက်လိုက်, ဒုက္ခပေါ်ရောက်လိုက်, အနတ္တပေါ်ရောက်လိုက်အား ဖြင့် ဤသို့ လှည့်လည်နေသည်-ဟူလို၊ "စရတို့-ကျင့်၏" ဟူလည်း ပေးကြ၏။]

ပန ဆက်၊ အဿ-ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ-ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာသည်၊ တေဘူမကေပိ-ဘုံ ၃ ပါး၌ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သင်္ခါရေ-တို့ကို၊ သုညတော ဝ-အတ္တာမူကင်းဆိတ်၏ဟူ၍သာ၊ (သုညချည်းသာ၊) ပဿတိ-ရှု၏၊ အယံ ဝိပဿနာ-ဤဝိပဿနာဘာသည်၊ သုညတာနာမ-သုညတာဝိပဿနာမည်သည်၊ (သုညတာနုပဿနာမည်သည်၊) ပေါ၏၊ [မူလက အနတ္တာနုပဿနာကို အခြေစာည်လာသောကြောင့် မဂ်သို့ ဝင်ခါနီးဖြစ်သော ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာအခိုက်အတန့်၌ သုညတဟုရှုတတ်သော အနတ္တာနုပဿနာသာ ဖြစ်ရမည်-ဟူလို၊ သင်္ဂြိဟ်ဝိမောက္ခအခွဲ အနုပဿနာအခန်း၌ "တတ္ထ အနတ္တာနုပဿနာ အတ္တာဘိနိဝေသံ မုဉ္ဆန္တီ သုညတာနုပဿနာ နာမ ဝိမောက္ခမုခံ ဟောတိ" နှင့် သဘောတူပင်တည်း၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို သင်္ဂြိဟ်ဘာသာဋီကာ၌ပြထား ပြီ၊] သာ-ထိုဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာသည်၊ အာဂမနိယဋ္ဌာနေ-မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းအကျင့်အထု၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ အတ္ထနော-၏၊ မဂ္ဂဿ-အား၊ သုညတန္တိနာမံ-သုညတံဟူသော

ဝုဋ္ဌာနံ။ ။မဂ်တရားသည် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသောကြောင့် သင်္ခါရမှထမြောက်တတ်၏၊ တေဘူမကဝင်္ဂဒုက္ခမှလည်း ထမြောက်တတ်၏၊ ထို့ကြောင့် မဂ်ကိုပင် "ဝုဋ္ဌာန" ဟု ခေါ်သည်၊ "ဝုဋ္ဌဟတိတိ ဝုဋ္ဌာနံ၊ မဂ္ဂဂါယေဝ+ဝုဋ္ဌာနံ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ" ဟု ပြု။ [ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ သင်္ဂြိဟ်၌လာသော "ယာ သိခါပတ္တာ, သာ သာနုလောမာ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာတိ စ ပဝုစ္စတိ" အတိုင်းပင်တည်း၊ အဓိပ္ပာယ်ကို သင်္ဂြိဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထား ပြီ။]

အမည်ကို၊ ဒေတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ မဂ္ဂေါ-လောကုတ္တရာမဂ်သည်၊ အာဂမနတော-မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၊ ဝိပဿနာကြောင့်၊ [ရှေ့၌ ''တီဟိ ကာရဏေဟိ'' ကိုကြည့်၍ ''ကြောင့်'' ဟုပေးသည်။] သုညာနာမံ-သုညဘဟူသောအမည်ကို၊ လဘတိ။

[အာဂမနတော၏အကျယ်မှတပါး, သဂ္ဂကထာတော၏အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် ''ယသ္မာ ပန'' စသည်မိန့်။] ပန-ကား၊ ယသ္မာ, သော-ထို၊ လောကုတ္တရာမဂ်သည်၊ ရာဂါဒီဟိ-ရာဂအစရှိသည်တို့မှ၊ (ရာဂ, ဒေါသ, မောဟတို့မှ၊) သုညော-ကင်းဆိတ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ရာဂအစရှိသည်တို့မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဆဂုဏော-မိမိ၏ဂုဏ်ကြောင့်သာလျှင်၊ (မိမိဟူသောမဂ်၏ သုညတအမည်ရဖို့ရာ သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သော ဂုဏ်ကြောင့်သာလျှင်၊) သုညတနာမံ လဘတိ၊ နိဗ္ဗာနံပိ-ကိုလည်း၊ ရာဂါဒီဟိ-တို့မှ၊ သုညတ္တာ-ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုညတန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ-ထိုသုညတမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ, ဥပပဇ္ဇတ္တာ-ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဂ္ဂေါ-လောကုတ္တရာမဂ်သည်၊ အာရမ္မဏတော-နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံကြောင့်၊ သုညတနာမံ လဘတိ။

တတ္ထ-ထိုနာမ လာဘ အကြောင်း ၃ မျိုးတို့တွင်၊ သုတ္တန္တိကပရိယာယေန သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်၊ သဂ္ဂကထောပိ-မိမိ ဂုဏ်ကြောင့်လည်း၎ကောင်း၊ အာရမ္မဏတောပိ-အာရုံကြောင့်လည်းကောင်း၊ နာမံ-ကို၊ လဘတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧသော-ဤသုတ္တန်ဒေသနာတော်သည်၊ ပရိယာယဒေသနာ-ပရိယာယ်ဒေသနာတော်တည်း၊ အဘိဓမ္မကထာပန-အဘိဓမ္မကထာသည်ကား၊ (အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်သည်ကား၊) နိပ္ပရိယာယဒေသနာ-ပရိယာယ် မဟုတ်, မုချဒေသနာတော်တည်း၊ တသ္မာ, ဣဓ-ဤအဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌၊ သဂ္ဂကတော ဝါ-မိမိဂုဏ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာရမ္မဏတော ဝါ-အာရုံကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ နာမံ-ကို၊ န လဘတိ-မရနိုင်၊ အာဂမနတော ဝ-မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာကြောင့်သာလျှင်၊ (နာမံ) လဘတိ၊ ဟိ-မှန်၊ အာဂမနမေဝ-အာဂမနသည်သာ၊ ဓုရံ-ပဓာနတည်း၊ တံ-ထိုအာဂမနသည်၊ ဝိပဿနာဂမနံ-ဝိပဿနာဂမနလည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဂမနံ-မဂ္ဂဂမနလည်းကောင်း၊ ဖလတိ-သို့၊ ဒုဝိဓံ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ မဂ္ဂဿ-၏၊ အာဂတဋ္ဌာနေ-ဖြစ်ပေါ်လာရာ ဌာန၌၊ ဝိပဿနာဂမနံ-မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာသည်၊ ဓုရံ-ပြဋ္ဌာန်း၏၊ ဖလဿ-၏၊ အာဂတဋ္ဌာနေ-၌၊ မဂ္ဂါဂမနံ-ဖိုလ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းမဂ်သည်၊ ဓုရံ၊ တ္ထ-ဤလောကုတ္တရာကုသိုလ်အရာ၌၊ မဂ္ဂဿ-၏၊ အာဂတတ္တာ-လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိပဿနာဂမနမေဝ-မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းဝိပဿနာသည်သာ၊ ဓုရံ-ပဓာနသည်၊ ဇာတံ-ဖြစ်ပြီ။

[ဤအဓိပ္ပာယ်များသည် သင်္ဂြိုဟ် ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း ဆိုင်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် အနုပဿနာခန်း စသည်ကို သိပြီး ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အထူးမခက်တော့ပါ။]

အပ္ပဏိဟိတန္တိ ဇွောပိ- ဤ ပါဠိဒ္ဒ်လည်း၊ အပ္ပဏိဟိတန္တိ- အပ္ပဏိဟိတံ ဟူသော အမည်သည်၊ မဂ္ဂဿေဝ-မဂ်၏ပင်၊ နာမံ-တည်း၊ [ပိဖြင့် "သုညတန္တိ လောကုတ္တရမဂ္ဂဿ နာမံ"ကို ပေါင်းသည်၊ ထို့ကြောင့် "အပ္ပဏိဟိတန္တိ ဇွောပိ"ဟု မပါစေပဲ ရှေက ပါဠိသွားအတိုင်း "အပ္ပဏိဟိတန္တိ တံပိ လောကုတ္တရ မဂ္ဂဿေဝ နာမံ"ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်။] ဣဒံပိနာမံ-ဤ အပ္ပဏိဟိတံဟူသော အမည်ကိုလည်း၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်သည်၊ တီဟေဝ- ၃-ပါးပင်လျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ- တို့ကြောင့်၊ လဘတိ-၏၊ ကထံ- အဘယ်သို့ ရသနည်း၊ ဣဓ- ဤ သာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အာဒိတောဝ-၌ပင်၊ ဒုက္ခတော-ဒုက္ခအားဖြင့်၊ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ-၍၊ ဒုက္ခတောဝ သခ်ါရေ ပဿတိ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ ဒုက္ခတော, ဒိဋ္ဌမတ္တေနေဝ-မြင်အပ်ကာမျှကြောင့် သာလျှင်၊ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံနာမ-မဂ်တည်းဟူသော ဝုဋ္ဌာနမည်သည်၊ နဟောတိ၊ အနိစ္စတောပိ- အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနတ္တတောပိ, ဒဋ္ဌုမေဝ- မြင်ခြင်းငှါသာ၊ ဝဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ, အနိစ္စံ- အနိစ္စ၊ ဒုက္ခံ- ဒုက္ခ၊ အနတ္တာ-အနတ္တ၊ ဣတိ-သို့၊ ပေ၊ စရတိ။

ပန-ဆက်၊ အဿ- ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝုဋ္ဌာန၊ ပေ၊ ဝိပဿနာ- သည်၊ တေဘူမက သခ်ါရေသု- ဘုံ ၃-ပါး၌ဖြစ်ကုန်သော သခ်ါရတို့၌၊ ပဏိဓိ-တောင့်တတတ်သော တဏှာကို၊ သောသေတွာ- ခြောက်သွေ့စေ၍၊ ပရိယာဒိယိတ္ဝာ- ထက်ဝန်းကျင် ပိုင်းခြားကာ ယူ၍၊ ဝါ-ကုန်ခန်းစေ၍၊ ဝိသဇ္ဇေတိ-စွန့်လွှတ်၏၊ (သခါရတို့ကို စွန့်လွှတ်၏၊) အယံ ဝိပဿနာ-သည်၊ အပ္ပဏိဟိတ ဝနာမ-

---

အပ္ပဏိဟိတံ။ ။[ပ+နိပုဗ္ဗ, ဓာဓာတ်, တပစ္စည်း၊ ဓာ၏အာကို ဣ, ဓကို ဟပြု၊ ပြဥပသာရ နောက်ဖြစ်၍ နကို ဏပြု။] "ပဏိဟိတ-ရှေးရှုထားတတ်" ဟူသော သဒ္ဒါနက်သည်ပင် "တောင့်တတတ်"ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ထို တောင့်တတတ်သော တရားကား တဏှာတည်း၊ တေဘူမက သခ်ါရကို ဒုက္ခဟု ရှု၍ ထင်မြင်လာသောအခါ ထို တဏှာသည် အလိုလိုသွေ့ခြောက်သွား၏၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ "ဒုက္ခတော ပဿန္တီ တဏှာပဏိဓိသောသနတော အပ္ပဏိဟိတာတိ"ဟုလည်းကောင်း, သင်္ဂြိုဟ်၌ "ဒုက္ခာနုပဿနာ တဏှာ ပဏိဓိ မုဥ္ဇန္တီ"ဟုလည်းကောင်း မိန့်သည်။

အပ္ပဏိဟိတ မဂ်, နိဗ္ဗာန်။ ။မဂ်နှင့် နိဗ္ဗာန်ကို အပ္ပဏိဟိတခေါ်ရာ၌ကား ရာဂ ဒေါသ မောဟ ၃-ပါးလုံးကိုပင် "ပဏိဟိတ"ဟု ခေါ်ရ၏၊ မှန်၏--ဒေါသလည်း ဒေါသ၏အာရုံပေါ်၌ စိတ်ကို ရှေးရှုထားတတ်၏၊ မောဟလည်း မောဟ၏အာရုံပေါ်၌ စိတ်ကို ရှေးရှုထားတတ်၏၊ ထိုသို့ ရှေးရှုထားခြင်းကိုပင် "တောင့်တခြင်း"ဟု ဆိုနိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ရှေးရှုထားတတ်သော ရာဂနှင့်တကွ ဒေါသ မောဟတို့ကိုပါ"ပဏိဟိတ"ဟု ခေါ်ရသည်၊ ထို ပဏိဟိတ မရှိသောကြောင့် မဂ်နှင့် နိဗ္ဗာန်လည်း အပ္ပဏိဟိတ အမည်ရသည်။

အပ္ပဏိဟိတာ ဝိပဿနာမည်သည်၊ ဟောတို့၊ သာ-ထိုအပ္ပဏိဟိတာ ဝိပဿနာသည်၊ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ-မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း အကျင့်အဆာ၌၊ ဌတ္ဝာအတ္တနော, မဂ္ဂသာ-ဖား၊ အပ္ပဏိဟိတန္တိ နာမံ-ကို၊ ဒေတိ၊ ဝံ-လျှင်၊ မဂ္ဂေါ-လောကုတ္တရာ မဂ်သည်၊ အာဂမနတော- ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာကြောင့်၊ အပ္ပဏိဟိတ နာမံ- ကို၊ လဘတိ၊ [သဂုဏ, အာရုမဏတ္ထိကြောင့် အပ္ပဏိဟိတ နာမည်ရပုံကို ပြလို၍ "ယသ္မာ ပန"စသည် မိန့်။] ပန- ကား၊ ယသ္မာ, တတ္ထ-ထိုမဂ်၌၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟပဏိဓယော-တောင့်တတတ်သော ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်၊ တသ္မာ, သဂုဏေနေဝ- မိမိ ဂုဏ်ကြောင့်ပင်၊ အပ္ပဏိဟိတနာမံ လဘတိ၊ နိဗ္ဗာနံပိ- ကိုလည်း၊ တေသံ ပဏိဓိနံ-ထို တောင့်တတတ်သော ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့၏၊ အဘာဝါ- ကြောင့်၊ အပ္ပဏိဟိတန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ-ထို နိဗ္ဗာန်ကို၊ အာရုမဏံ ကတွာ, ဥပ္ပန္နတ္တာ-ကြောင့်၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ အာရုမဏတော- အာရုံကြောင့်၊ အပ္ပဏိဟိတနာမံ လဘတိ၊ တတ္ထ- ထို နာမလာဘ အကြောင်း ၃-ပါးတို့တွင်၊ သုတ္တန္တိက ပရိယာယေန-အားဖြင့်၊ပေ၊ဓုရံ-ပဓာနသည်၊ ဇာတံ-ဖြစ်ပြီ။

[သုတ္တန်ပါဠိကော်၌ နာမည် ၃-မျိုး ပြထားပါလျက် ဤ အဘိဓမ္မာ၌ သုညတ, အပ္ပဏိဟိတ ၂-မျိုးကိုသာ ပြသောကြောင့် နာမည်ချင်း မတူသည့် အတွက် စောဒနာကိုပြလို၍ "နနု စ"စသည်မိန့်။] နနု စ- စောဒနာပါဠီးအံ့၊ (ကိ-နည်း၊) သုညတော- သုညတမဂ်လည်းကောင်း၊ အနိမိတ္တော- လည်းကောင်း၊ အပ္ပဏိဟိတော-လည်းကောင်း၊ ဤတိ-သို့၊ တိဏိ-နှင့်သော၊ မဂ္ဂသ-၏ နာမာနိ- အမည်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ နနု- ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊) ယထာဟ- အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ တယောမေ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ဝိမောက္ခော တိ- တယောမေ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ဝိမောက္ခောဟူ၍၊ အာဟ- ဟောဒ

အာဂမနံမေဝ [ဟိ ရုဏ်။ ။အာဂမနဟူသည် မဂ်အရာ၌ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာတည်း၊ ဖိုလ်အရာ၌ ဖိုလ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း မဂ်တည်း၊ ဤနေရာသည် မဂ်ကိုပြုနေသော အရာဖြစ်၍ ဝိပဿနာကို အာဂမန ဟု ယူရသည်၊ "အာဂစ္ဆတိ မဂ္ဂေါ ဧတေနာတိ အာဂမနံ"ဟုပြု၊ [အာဂမန၏ ပဓာနဖြစ်ခြင်းအကြောင်းကို ဦးကာ၍ "ပရိပုဏ္ဏာနာမ သိဒ္ဓိဟေတုတ္တာ, ဝဝတ္ထာနကရတ္တာစ"ဟု ပြထားပြီ။]

ဝိမောက္ခ။ ။"ပတိပက္ခတော- ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့မှ+ဝိမုစ္စတိ-လွတ်မြောက်တတ်၏"နှင့်အညီ မဂ်ကို "ဝိမောက္ခ"ဟု ခေါ်၏။ အနတ္တာနုပဿနာဟူသော သုညတာနုပဿနာကြောင့် ရအပ်သောမဂ်သည် သုညတဝိမောက္ခမည်၏၊အနိစ္စာနုပဿနာကြောင့် ရအပ်သောမဂ်သည် အနိမိတ္တဝိမောက္ခမည်၊ ဒုက္ခာနုပဿနာ ဟူသော အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာကြောင့် ရအပ်သောမဂ်သည် အပဏိဟိတဝိမောက္ခ မည်၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် ဝိမောက္ခ ၃-မျိုးပြားရသည်။ သာဂြိုဟ် ဝိမောက္ခဘေဒအတိုင်းပင်တည်း။

တော်မူပြီ၊[ဘိက္ခဝေ-တို့၊ဝိမောက္ခာ-ဝိမောက္ခတို့သည်၊သုညတောဝိမောက္ခော-သုညတဝိမောက္ခလည်းကောင်း၊ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော-လည်းကောင်း၊ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော-လည်းကောင်း၊ ဣမေ တယော-ဤ ၃ ပါး တို့တည်း၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်, မဟာဝဂ်, ဝိမောက္ခကထာ။] တေသု-ထို ၃ ပါး သော မဂ်တို့တွင်၊ဣဓ-ဤအဘိဓမ္မာပါဋိတော်၌၊ဒွေ-နှ်သော၊မဂ္ဂေ-သုညတမဂ်, အပ္ပဏိဟိတ မဂ်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အနိမိတ္တော-အနိမိတ္တမဂ်ကို၊ ကသ္မာ, နဂဟိတော-မယူအပ်ပါသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ စောဒနာ ပါ၏၊ အာဂမနာ ဘာဝတော-ဝိပဿနာဂမန မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဒွေ မဂ္ဂေ ဂဟေတွာ အနိမိတ္တော နဂဟိတော-မယူအပ်၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း။)

ဟိ-ခဲ့၊ အနိမိတ္တ ဝိပဿနာ-အနိမိတ္တ ဝိပဿနာသည်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ (မိမိ ဟူသော အနိမိတ္တဝိပဿနာ ကိုယ်တိုင်၊) အာဂမနီယဋ္ဌာနေ-မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ် လာကြောင်း အကျင့်အရာ၌၊ ဌတွာ အတ္တနော, မဂ္ဂဿ-အား၊ နာမံ-အနိမိတ္တ ဟူသောအမည်ကို၊ ဒါတုံ, နသက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ပန-ထိုသို့ပင် မစွမ်းနိုင်ပါ သော်လည်း၊ (အနိမိတ္တဝိပဿနာက မဂ်အား နာမည်ပေးခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ပါ သော်လည်း၊) သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ-သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ပုတ္တဿ-သားတော် ဖြစ်သော၊ ရာဟုလတ္ထေရဿ - ရာဟုလာထေရ်အား၊ (ကထေသိ၌ စပ်၊) အနိမိတ္တဥ္စ ဘာဝေဟိ၊ပေ၊ စရိဿသီတိ - အနိမိတ္တဥ္စဘာဝေဟိ၊ပေ၊ စရိဿသိ-ဟူ၍၊ အနိမိတ္တဝိပဿနံ-ကို၊ ကထေသိ-ဟောတော်မူပြီ၊ (မဂ်အား သူ၏နာမည် ကိုမပေးနိုင်သော်လည်း "အနိမိတ္တံ" ဟုဘုရားဟောရှိသည်-ဟူလို။)[(ရာဟုလ-ရာဟုလာ၊)အနိမိတ္တဥ္စ - အနိမိတ္တဝိပဿနာကိုလည်း၊ (အထည် ကိုယ် ပုံသဏ္ဌာန် နိမိတ်မရှိဟုရှုတတ်သော အနိစ္စာနုပဿနာကိုလည်း၊) ဘာဝေဟိ-မိမိ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေလော၊ ဝါ-တိုးပွားစေလော၊ မာနာနုသယံ-မာနာနုသယကို၊ ဥဇ္ဇဟ-နုတ်ပယ်လော၊တတော မာနာဘိသမယာ-ထိုမာနကိုနုတ်ပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ဥပသန္တော-ကိလေသာအပူဘေးမှ ငြိမ်းအေးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ စရိဿသိ-လှည့်လည်နေထိုင်ရလတ္တံ့။]

ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ) ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာသည်၊ နိစ္စနိမိတ္တံ-နိစ္စ နိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (နိစ္စဟု ထင်မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော အထည် ကိုယ် ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း၊) ဓုဝနိမိတ္တံ-ဓုဝနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ခိုင်မြဲ၏

နိစ္စနိမိတ္တစသည်။ ။နိမိတ္တသဒ္ဒါသည် ကာရဏ, အင်္ဂဏ, လဉ္ဇန အနက် တို့ကို ဟော၏၊ [အဘိဓာန် ၉၇၉၊] ထိုတွင် ဤနေရာ၌ လဉ္ဇန(အမှတ်တံဆိပ်, နိမိတ်) အနက်ဟောတည်း၊ ရှပ်ခန္ဓာ, နာမ်ခန္ဓာတို့သည် ကလာပ်စည်း အစုအဝေးအားဖြင့် ဖြစ်ရ၏၊ (စိတ်, စေတသိက် အပေါင်းအစုလည်း နာမ်ကလာပ်ပင် ဖြစ်၏၊) ထိုသို့ အစု

ဟု ထင်မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော အထည်ကိုယ် ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း၊) သုခနိမိတ္တံ-သုခနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (သုခ-ဟု ထင်မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော အထည် ကိုယ် ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း) အတ္တနိမိတ္တဉ္စ-အတ္တနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အတ္တဟု ထင်မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော အထည် ကိုယ် ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း၊) ဥဂ္ဃါဋေတိ-ပယ်ခွာနိုင်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဝိပဿနာ၏ နိစ္စနိမိတ်စသည်ကို ပယ်ခွာနိုင်ခြင်းကြောင့်၊) အနိမိတ္တာတိ - အနိမိတ္တာဟူ၍၊ (အထည် ကိုယ် ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်မရှိဟုရှုတတ်သော ဝိပဿနာဟူ၍၊) ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ("အနိမိတ္တဉ္စ ဘာဝေဟိ" ဟုဟောတော်မူအပ်ပြီ-ဟူလို။)

စ-ဆက်၊ သာ-ထိုဝိပဿနာသည်၊ တံ နိမိတ္တံ-ထိုနိစ္စ နိမိတ်စသည်ကို၊ ကိဉ္စာပိ ဥဂ္ဃါဋေတိ-အကယ်၍လည်း ခွာနိုင်ပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ခွာနိုင်ပါသော်လည်း၊ သယံ-မိမိဟူသော ဝိပဿနာကိုယ်တိုင်၊ နိမိတ္တဓမ္မေသု-အထည် ကိုယ် ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏ဟု ထင်မှတ်အပ်သော တေဘူမကသင်္ခါရတို့၌၊ စရတိ-လှည့်လည်နေ၏၊ (အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်နေ၏၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ သနိမိတ္တာဝ-နိမိတ်နှင့် တကွဖြစ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [ရှေ့၌ အကျိုးတမျိုးရှိပြီးဖြစ်၍, နောက်တသ္မာဝါကျသည် လဒ္ဓဂုဏ်တည်း၊] တသ္မာ-ကြောင့်၊ (နိစ္စ နိမိတ္တ စသည်ကို ခွာနိုင်သော်လည်း မိမိက သနိမိတ္တဖြစ်နေသောကြောင့်၊) သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ-မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းအကျင့်အရာ၌၊ ဌတ္ဝာအတ္တနော, မဂ္ဂဿ-အား၊ နာမံ-အနိမိတ္တမဂ်ဟူသော အမည်ကို၊ ဒါတုံ-ငှါ၊ နသက္ကောတိ။

အဝေးဖြစ်သောကြောင့် ပုံသဏ္ဌာန် အထည်ကိုယ်အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရ၏၊ ထိုအထည်ကိုယ် ပုံသဏ္ဌာန်သည် နိစ္စ,ဓုဝ,သုခ,အတ္တဟု ထင်မှတ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် နိမိတ္တ စသည် အမည်ရ၏၊ ဝိပဿနာသည် ထိုနိစ္စနိမိတ် စသည်ကို ပယ်ခွာနိုင်၏၊ "ပယ်ခွာ"ဆိုသည်ကား ထိုပုံသဏ္ဌာန် အထည်ကိုယ်ကို ဖျက်နိုင်၏-ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုသို့ဖျက်လိုက်လျှင်ပင် နိစ္စစသည်ဖြင့် မမှတ်ထင်တော့၊ ထို့ကြောင့် "အနိမိတ္တာ"ဟု အမည်ရသည်၊ [နတ္ထိ+နိမိတ္တံ တေသောတိ အနိမိတ္တာ၊ နိမိတ္တံ၌ "နိမိတ္တဂ္ဂဟဏံ"ဟု ဆိုလိုလျက် ဂဟဏပုဒ် အကြေကြံ၊ "နိမိတ်ပုံဟန်, သဏ္ဌာန် အထည်ကိုယ်"ဟု ယူခြင်းမရှိသော ဝိပဿနာ။]

နိမိတ္တဓမ္မေသု၊ ပေ၊ ဒါတုံ နသက္ကောတိ။ ။ဝိပဿနာသည် ပုံသဏ္ဌာန်, အထည်ကိုယ်မရှိ-ဟု ယူပါသော်လည်း အာရုံပြုအပ်သောတရားမှာ လောကီခန္ဓာ ၅ပါး ဖြစ်ရကား (ပုံသဏ္ဌာန်အထည်ကိုယ်ဟု နဂိုရ်ကထင်ထားသော) နိမိတ္တခန္ဓာကို အာရုံပြု၍ နေရ၏၊ နာမည်က "အနိမိတ္တာ ဝိပဿနာ"ဟုခေါ်ရသော်လည်း အစစ်အမှန်မှာ "သ နိမိတ္တာ"ဖြစ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် သနိမိတ္တာဖြစ်သော ဝိပဿနာသည် မဂ်အား အနိမိတ္တအမည်ကို မပေးနိုင်၊ "သဟ+နိမိတ္တေန ယာ ဝတ္တတီတိ သ နိမိတ္တာ"ဟု ပြု၊ [နိမိတ္တဓမ္မာ သင်္ခါရာ၊ တေ ဟိ သ နိမိတ္တာဝိယ သဝိဂ္ဂဟာဝိယ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊-အနု၊ သ နိမိတ္တာကို "သဝိဂ္ဂဟာ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဝိဂ္ဂဟသဒ္ဒါကား "သရီရံ၊ ပေ၊ ဝိဂ္ဂဟော၊ အဘိုဓာန်(၁၅၁)နှင့်အညီ ကိုယ်ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။]

အပရော- ရှေး အဋ္ဌကထာနည်းမှ တပါးသော၊ နယော-နည်းကို၊ (မယာ, ဝုစ္စတေ-ဆိုအပ်၏၊ ဝါ-ဆိုဦးအံ့၊) အဘိဓမ္မောနာမ- အဘိဓမ္မာ မည်သည်၊ ပရမတ္ထဒေသနာ-ပရမတ္ထဒေသနာတည်း၊ (မဖောက်မပြန် အစစ်အမှန် အနက်ကို ဟောကြောင်း ဒေသနာတည်း၊) စ-ဆက်၊ အနိမိတ္တမဂ္ဂဿ- အနိမိတ္တမဂ်၏၊ ပရမတ္ထတော- ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ဟေတုဝေကလ္လမေဝ- အကြောင်း ချိုတဲ့သည်၏ အဖြစ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊ ဟိ-ချဲ၊ အနိစ္စာနုပဿနာယ- အနိစ္စာနုပဿနာ၏၊ ဝသေန- အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ-အဖြစ်ဖြင့်၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခော- အနိမိတ္တဝိမောက္ခကို၊ ကထိတော- ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [ဤနေရာ၌ အနိစ္စာနုပဿနာဟူသည်နှင့် အနိမိတ္တဝိမောက္ခ ဟူသည် တရားတမျိုးတည်းပင်တည်း၊ထို့ကြောင့် "ဝသေန-အဖြစ်ဖြင့်" ဟုပေးသည်။] တေန ဝိမောက္ခေနစ-ထို အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခကြောင့်လည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ- သဒ္ဓိန္ဒြေသည်၊ အဓိမတ္တံ- လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တံ- ထို သဒ္ဓိန္ဒြေသည်၊ အရိယမဂ္ဂေ- အရိယမဂ်၌၊ ဧကင်္ဂမ္မိ- တခုသော အင်္ဂါသည်လည်း၊ နဟောတိ- မဟုတ်၊ အမဂ္ဂင်္ဂတ္တာ- မဂ္ဂင်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (မဂ္ဂင် ၈-ပါး တပါးအဖြစ်ဖြင့် မပါဝင်သောကြောင့်၊) အတ္တနော-၏၊မဂ္ဂဿ-အား၊ ပရမတ္ထတောဂ-ပရမတ္ထအားဖြင့်သာလျှင်၊ နာမံ-ကို၊ ဒါတုံ-ငှါ၊ နသက္ကောတိ၊ [ဝေဖြင့် ပရမတ္ထအစစ်အမှန်အားဖြင့်သာ နာမည် မပေးနိုင်သည်၊ သုတ္တန် ပရိယာယ်အားဖြင့်ကား နာမည်ပေးနိုင်ပါ၏–ဟူလို။]

ပန-ကား၊ ဣတရေသု- အနိစ္စာနုပဿနာမှ တပါးကုန်သော၊ ဒီသု- ၂-ပါး ကုန်သော အနတ္တာနုပဿနာ ဒုက္ခာနုပဿနာတို့တွင်၊ တာဝ- ဒုက္ခာနုပဿနာမှ ရှေးဦးစွာ၊ အနတ္တာ နုပဿနာယ- ၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ သုညတ ဝိမောက္ခော-ကို၊ (ကထိတော-ပြီ၊) ဒုက္ခာနုပဿနာယ-၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခော- ကို၊ ကထိတော- ပြီ၊ တေသု- ထို သုညတ

အပရော၊ ပေ၊ ဝိနိစ္ဆယော။ ။ရှေး အဋ္ဌကထာဝါဒမှ အလွတ်ဖြစ်သော ဆရာ တပါး၏ ဝိနိစ္ဆယကို ပြလိုသောကြောင့် "အပရော ၊ပေ၊ ဧကဿ အာစရိယဿ မတိ ဝိနိစ္ဆယော" ဟု မိန့်သည်၊ ထို ဆရာ၏ ဆိုလိုရင်းမှာ–အနိစ္စာနုပဿနာ ဟူသော အနိမိတ္တာနုပဿနာဖြင့် အနိစ္စဟု ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သဒ္ဓိန္ဒြေလွန်ကဲ၏၊ ထို သဒ္ဓိန္ဒြေသည် မဂ္ဂင် ၈-ပါးတွင် တပါးမျှ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ထို သဒ္ဓိန္ဒြေသည် မိမိကြောင့် ဖြစ်သော မဂ်အား အစစ်အမှန်အားဖြင့် အနိမိတ္တ နာမည်ကို မပေးနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ပါဋိတော်၌ "အနိမိတ္တမဂ္ဂစျာန်ကို ဤ အဘိဓမ္မာ၌ ဟောတော်မမူ" ဟု ဆိုလိုသည်။

အနတ္တာနုပဿနာယစသည်။ ။အနတ္တာနုပဿနာဟူသောသုညတာနုပဿနာဖြင့် ရှုလေ့ရှိသူမှာ ပညိန္ဒြေလွန်ကဲ၏၊ ဒုက္ခာနုပဿနာဟူသော အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာဖြင့် ရှုလေ့ရှိသူမှာ သမာဓိန္ဒြေလွန်ကဲ၏၊ထို ဣန္ဒြေ ၂-ပါးလုံးပင် မဂ္ဂင်၈-ပါး၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

ဝိမောက္ခ, အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခတို့တွင်၊ သုညတဝိမောက္ခေန-ကြောင့်၊ ပညိန္ဒြိယံ-သည်၊ အဓိမတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေန- ကြောင့်၊ သမာဓိန္ဒြိယံ-သည်၊ (အဓိမတ္တံ ဟောတိ)၊ တာနိ- ထို ပညိန္ဒြေ, သမာဓိန္ဒြေ တို့သည်၊ အရိယမဂ္ဂဿ-၏၊ အင်္ဂတ္တာ- အစိတ်အပိုင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [ပညိန္ဒြေက သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်, သမာဓိန္ဒြေက သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင် ဖြစ်သောကြောင့်၊] အတ္တနေဝ၊ပေ၊သက္ကောန္တိ။

ဟိ-ဥပမာဆောင်, ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ မဂ္ဂါရမဏတ္တိကေပိ- မဂ္ဂါရမဏတိက်၌လည်း၊ မဂ္ဂါဓိပတိဓမ္မ ဝိဘဇနေ- မဂ္ဂါဓိပတိ တရားတို့ကို ဝေဖန်ရာ ပါဋိတော်၌၊ ဆန္ဒစိတ္တာနံ- ဆန္ဒစိတ္တတို့၏၊ အဓိပတိကာလေ- အဓိပတိဖြစ်ရာ အခါ၌၊ တေသံ ဓမ္မာနံ- ထို ဆန္ဒ စိတ္တ တရားတို့၏၊ အမဂ္ဂင်္ဂတ္တာဝ- မဂ္ဂင်မဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ [မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့်ပင်၊] မဂ္ဂါဓိပတိဘာဝေါ- မဂ္ဂါဓိပတိအဖြစ်ကို၊ နဝုတ္တော- ဟောတော်မူအပ်၊ ဧဝံ သမ္ပဒံ-ဤသို့ မချတ်မယွင်း, ပြီးစီးခြင်းရှိသော၊ ဣဒံ-ဤဥပမေယျကို၊ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ဤ"ဧဝံ သမ္ပဒံ"၏ အနက်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋ္ဌိကာ, ဝေရဥ္ဇကဏ္ဍ၌ ပြထားပြီ။] ဣတိအယံ-ကား၊ ဧတ္ထ- ဤ အနိမိတ္တဝိပဿနာ၏ မင်္ဂအား နာမည် မပေးနိုင်ရာ၌၊ [ယောဇနာ၌"ဧတ္ထာတိ လောကုတ္တရဇ္ဈာနေ-'ဟု စွဲသည်၊] အင္ဌကထာမုတ္တကော- ရှေးအင္ဌကထာမှ လွှတ်သော၊ ဧကဿ- တပါးသော၊ အာစရိယဿ-၏၊ မတိဝိနိစ္ဆယော- အလိုဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း။

ဧဝံ- လျှင်၊ သဗ္ဗထာပိ- အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ [ရှေးအင္ဌကထာ၌လာသော အခြင်းအရာ, ဧကာစရိယ၏ မတိဝိနိစ္ဆယ အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း- ဟူလို။] အနိမိတ္တဝိပဿနာ- သည်၊ သယံ- မိမိကိုယ်တိုင်၊

သမ္မာသမာဓိ အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာအခိုက်၌ပါသော ထိုက္ကန္ဒြေ ၂-ပါးသည် မိမိတို့ကြောင့် ဖြစ်သော မင်္ဂအား ပရမတ္ထအားဖြင့် သုညတအမည်, အပ္ပဏိဟိတ အမည်ကို ပေးနိုင်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဋိတော်၌ သုညတစျာန် မင်, အပ္ပဏိဟိတစျာန် မင်ကို ဟောတော်မူသည်-ဟု ဆိုလိုသည်၊[ဤသို့ ထိုထို အနုပဿနာ၌ ထိုထို က္ကန္ဒြေလွန်ကဲပုံကို ရည်ရွယ်၍ သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋ္ဌီကာ,ဝိမောက္ခအခန်း၌"က္ကန္ဒြေအားဖြင့် ဝိပဿနာ ကွဲပြားပုံ"ဟု ခေါင်းတပ်၍ ဆောင်ပုဒ်နှင့်တကွ ပြထားပြီ။]

မဂ္ဂါရမဏ၊ပေ၊ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။မဂ္ဂါရမဏတိက်၌"မဂ္ဂါဓိပတိနော ဓမ္မာ"ပုဒ်ကို အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဋ္ဌာန်းပါဋိတော်ဝယ် ဆန္ဒနှင့် စိတ်တို့သည် မိမိတို့က အဓိပတိ အမည်ရသော်လည်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် ပါဝင်သော မင်္ဂတရား မဟုတ်ကြသောကြောင့် မဂ္ဂါဓိပတိအရဝယ် မင်္ဂဟူသော နာမည် မရသကဲ့သို့, အနိမိတ္တဝိပဿနာ အခိုက်၌ လွန်ကဲနေသော သဒ္ဓိန္ဒြေသည် အနိမိတ္တဝိပဿနာ အမည်ရသော်လည်း မင်္ဂအခိုက်၌ အနိမိတ္တ မဂ္ဂအမည် မရဟု ဆိုလိုသည်၊ ဤစကားနှင့်စပ်၍ ဋီကာ၌ အကျယ်စိစစ်ထား၏။

အာဂမနိယဋ္ဌာနေ-မင်္ဂ၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း အကျင့် အရာ၌၊ ဌတ္ဌာ-၍၊ အတ္တနော မဂ္ဂဿ နာမံ ဒါတုံ, နဿ သက္ကောတိ - မစ္ဆမ်းနိုင်၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ အနိမိတ္တမဂ္ဂေါ-ကို၊ နဂဟိကော-(ပါဋ္ဌိကော်၌)ယူတော် မမူအပ်။

ပန်-ဝါဒန္တရကား၊ ကေစိ-အချို ဆရာတို့သည်၊ အနိမိတ္တမဂ္ဂေါ - အနိမိတ္တမင်သည်၊ အာဂမနတော - မင်္ဂ၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာကြောင့်၊ နာမံ-အမည်ကို၊ အလဘန္တောပိ - မရပါသော်လည်း၊ သုတ္တန္တပရိယာယေန-သုတ္တန်ဒေသနာကော်နည်းအားဖြင့်၊ သဂုဏတောစ - မိမိဂုဏ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာရမဏတောစ-အာရုံကြောင့်လည်းကောင်း၊ နာမံ-ကို၊ လဘတိ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟံသု-နှိပြီ၊ တေ-ထိုကေစိဆရာတို့ကို၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ဝတ္ဌာ-ဆို၍၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်အပ်ကုန်ပြီ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ဆို၍ ပယ်မြစ်အပ်ကုန်သနည်း၊) အနိမိတ္တမဂ္ဂေ - အနိမိတ္တမင်သည်၊ သဂုဏတောစ - ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာရမဏတောစ-ကြောင့်သည်းကောင်း၊ နာမံ-ကို၊ လဘန္တေ-ရလသော်၊ သုညတ အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂါပိ - သုညတမင်, အပ္ပဏိဟိတမင်တို့သည်လည်း၊ သဂုဏတောယေဝ-ကြောင့်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ အာရမဏတောယေဝစ-ကြောင့်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ဣဓ - ဤအဘိဓမ္မာ၌၊ နာမံ - ကို၊ လဘေယျုံ-ရကုန်ရာ၏၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ နလဘန္တိ-မရကုန်၊ ကိံ ကာရဏာ-ကြောင့်၊ (နလဘန္တိ-မရကုန်သနည်း၊) [သဂုဏတောယေဝ အာရမဏတောယေဝ စ-ဟု ရှိရာ၌ ဧဝ ၂ ပုဒ်ဖြင့် အာဂမနကို ကန့်၊ ဤအာဂမနကိုပင် ပစ္စနီကဟုလည်း သုံးနှုန်းနိုင်၏၊ စဖြင့်ကား သဂုဏ အာရမဏအချင်းချင်းကို ဆည်းပါ။] ဟိ-အဖြေကား၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ), အယုံ မဂ္ဂေါနာမ-ဤမင်မည်သည်၊ သ ရသတောစ-မိမိ၏ သာယာအပ်သော သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စနီကတောစ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒ္ဒိဟိ-နှိသော၊

သရသ, သဂုဏ။ ။"ဂုဏ"ဟူသည် မိမိ၏ ပင်ကိုယ်သဘောအတိုင်းရှိနေသော ဂုဏ်တည်း၊ထို့ကြောင့် သရသနှင့်သဂုဏသည် အနက်အရအသားကျအားဖြင့်အတူပင်၊ ထို့ကြောင့်ပင် "ယသ္မာ သော ရာဂါဒီဟိ သုညော၊ တသ္မာ သဂုဏေနေဝ သုညတ နာမံ လဘတိ"စသည်ဖြင့် ရှေ့၌ ဆိုခဲ့၍ ဤ၌ "သုညတ အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂါ ရာဂါဒီဟိ သုညာ, ရာဂပဏိဓိ အာဒီဟိ စ အပ္ပဏိဟိတာတိ ဧဂံ သရသတောပိ နာမံ လဘန္တိ"ဟူ ဆိုသည်၊ ထိုသို့ သဒ္ဒါအသံကွဲ၍ အနက်အဆန် တူသော်လည်း သုတ္တန် အသုံးအနှုန်းကို ယူ၍"သဂုဏ"ဟုလည်း သုံးစွဲထားသည်-ဟု မှတ်ပါ။ ["သဂုဏဝသေနာတိ-ရာဂါဒိ သုညဘတ္တာ၊ပေ၊ အတ္တနော ဂုဏဝသေန"-ဋီကာကျော်, ဝိမောက္ခဘေဒအဖွင့်။]

သရသ, သဘာဝ။ ။သရသနှင့် သဘာဝသည် မြန်မာမြန်အနက်ချင်း မတူသော်လည်း အဓိပ္ပာယ် အသားကျမှာ သဘောတူပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် သရသတောကို "သဘာဝတော"ဟူ ဖွင့်သည်၊ချဲ့ဦးအုံ-ရသီယတိ အဿာဒိယတီတိ ရသော=သာယာအပ်သော အရသာ၊ အာဟာရတိုင်း၌ အရသာတမျိုးစီ အသီးအသီး ရှိကြ၏၊ ဖသ

ကာရဏေဟိ-အာကြောင်းတို့ကြောင့်၊ နာမံ လဘတိ၊ (“တသ္မာ, သဂုဏတော ယေဝ, အာရမဏတောယေဝ စ ဣမ နာမံ နာမ လဘန္တိ-န်၊) [ဤသို့ ကိစ္စာရဏာဒေသမေးကို ပြန်၍ အကျဉ်းအုပ်ခဲ့ပါ။] သဘာဝတော-မိမိ၏သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိပက္ခတော-ဆန့်ကျင်ဘက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (နာမံ-ကို၊ လဘတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော။

[သရသ, ပစ္စနီကတို့ကြောင့် အမည်ရပုံကို အကျယ်ပြလို၍ “တတ္ထ” စသည်မိန့်။] တတ္ထ-ထိုသုညတအစရှိသော မဂ်တို့တွင်၊ သုညတအပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂါ-တို့သည်၊ သရသတော်ပိ-မိမိ၏ သာယာအပ်သော သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စနီကတော်ပိ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နာမံ လဘန္တိ၊ ဟိ-မူန်၊ သုညတအပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂါ-တို့သည်၊ ရာဂါဒီဟိ-ရာဂ အစရှိသည်တို့မှ၊ (ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့မှ၊) သုညာ-ကင်းဆိတ်ကုန်၏၊ ရာဂပဏိဓိ အာဒီဟိစ-တောင့်တတတ်သော ရာဂအစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ အပ္ပဏိဟိတာ-မတောင့်တအပ်ကုန်၊ ဣတိဝေံ-သို့၊ သရသတော-မိမိ၏သာယာအပ်သောသဘောကြောင့်၊

စသော တရားတိုင်း၌လည်း ဖုသနစသော သဘော တမျိုးစီ အသီး အသီး ရှိကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ပရမတ္ထတရားတို့၏ ဖုသနစသော သဘောသည် အရသာနှင့် တူရကား “ရသော ဝိယာတိ ရသော”ဟုပြု၍ ရသ၏အရ ပရမတ္ထသဘောကို ကောက်ရသည်၊ သဿ+ရသော သရသော၊ ဘဝတိ ဝိဇ္ဇတိ-ထင်ရှားရှိ၏၊ ဣတိ ဘာဝေါ၊ (ဖုသနစသည်)၊ သဿ+ဘာဝေါ သဘာဝေါ၊ ဤစကားအရ သ ၂ မျိုးလုံးသည် “မိမိ” ဟူသော အနက်ကိုဟော၍ “ရသနှင့် ဘာဝ”ကား “ပရမတ္ထ အထည် ကိုယ်ဖြစ်သော ဖုသနစသော အနက်ကို ဟောသည်”ဟု မှတ်ပါ။ [သီလကွန်, သာမညဖလသုတ်-အာသဝက္ခယဉာဏ်ခန်း၌ ဋီကာသစ်ဝယ် တမျိုး ဖွင့်ထားသေး၏။]

(က) သရသ၊ပေ၊ ဧတာဝိ။ ။ရှေ့၌ “သရသတော စ ပစ္စနီကတော စ”နှင့် သဘောတူပင်တည်း၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာနည်းအားဖြင့် သရသ (မိမိသဘော) ကြောင့်ချည်း နာမည်မရနိုင်၊ သရသနှင့် ပစ္စနီကဟူသော အာဂမန, ဤ ၂ ပါးစုံမှအမည်ရနိုင်၏၊ အာရမဏနှင့် ပစ္စနီက ၂ ပါးစုံမှ အမည်ရနိုင်ပုံလည်း နည်းတူ၊ ထို ၂ မျိုးတွင် ပစ္စနီကသည် နာမည်ချင်းမရောအောင် ပိုင်းခြားနိုင်သောကြောင့် ပစ္စနီကသရသ, ပစ္စနီကအာရမဏ ၂ ပါးစီ စုံတွဲဖြစ်မှ အဘိဓမ္မာ၌ နာမည်ပေးနိုင်သည်။ [အဘိဓမ္မေ သရသ ပစ္စနီကေဟိ သဟိတေဟိ နာမ လာဘာတိ အတ္ထော၊-ဋီကာ။]

(ခ) ပစ္စနီက, ပတိပက္ခေ။ ။သတ္ထုတ၌ “ပြတျာနီက”သည် ပါဠိ၌ “ပစ္စနီက” ဟု ဖြစ်၏၊ ပတိ+အနီကံ၊ အနီကသဒ္ဒါသည် စစ်ထိုးခြင်း(ရန်ဖြစ်ခြင်း)အနက်ကိုဟော၏၊ [“န+နီယတေ(အပသာရိယတေ)-မဆောင်အပ် ရှောင်ရှားအပ်၏၊ ဣတိ အနီကံ၊] ပတိ(ပတိကူလံ)-ရွံဖွယ်ကောင်းသော+အနီကံ ယသ်တိ ပစ္စနီကော-ဆန့်ကျင်ဘက်ရန်ဖြစ်ခြင်းရှိသော ရန်သူ၊ ထိုရန်သူကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူသမျှကိုလည်း“ပစ္စနီက”ဟု သဒိသူပစာရအားဖြင့် ခေါ်ရသည်၊ ပတိ+ပက္ခ သဒ္ဒါလည်း “ပတိကူလော+ပက္ခော ယသ်သ”ဟု ပြု၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်အဖို့ရှိသော ရန်သူကိုပင် ဟော၏၊ ရှေးနည်းအတိုင်း သဒိသူပစာကြံ၍ ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူသမျှကိုလည်း ဟော၏။

နာမံလာဘန္တိ။ [သရသကြောင့် အမည်ရပုံမှတပါး, ပစ္စနိကကြောင့် အမည်ရပုံ ကိုပြလိုရှ် "သုညတောစ" စသည် မိန့်။] စ-သည်သာ မကသေး၊ သုညတော-သုညတမင်သည်၊ အတ္တာဘိနိဝေသဿ- အတ္ကဟု စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းခြင်း၏၊ ပဋိပက္ခော- ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း၊ အပွဏိဟိတော- အပွဏိတိတ မင်သည်၊ ပဏိဓိဿ- တောင့်တတတ်သော ရာဂ၏၊ (ပဋိပက္ခော)၊ ဣတိ ဝေံ-သို့၊ ပစ္စနိ ဓာတောပိ-ကြောင့်လည်း၊ နာမံ လဘန္တိ။

ပန-ကား၊ (သုညတမင်, အပွဏိဟိတ မင်မှတပါး, အနိမိတ္တမင်ကား၊) အနိမိတ္တမဂ္ဂေါ- အနိမိတ္တမင်သည်၊ ရာဂါဒိနိမိတ္တာနံ- ရာဂ အစရှိသော နိမိတ်တို့၏လည်းကောင်း၊ နိစ္စနိမိတ္တာဒီနဥ-နိစ္စနိမိတ် အစရှိသည်တို့၏လည်းကောင်း၊ အဘာဝေန- မရှိခြင်းကြောင့်၊ သရသတောဝ- မိမိ၏ သဘောကြောင့်သာ၊ နာမံ လဘတိ၊ ပစ္စနိကတော- ကြောင့်၊ (နာမံ-ကို၊) နော (လဘတိ)- မရ၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုအနိမိတ္တမင်သည်၊ သခ်ါရနိမိတ္တာရပဏာယ- သခ်ါရနိမိတ်လျှင် အာရုံရှိဓသာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာယ-၏၊ ပဋိပက္ခော- သည်၊ နှ-မဟုတ်၊ အနိစ္စာနုပဿနာ ပန-သည်ကား၊ အဿ-ထိုအနိမိတ္တမင်၏၊ အနုလောမဘာဝေ-အလျော်၏အဖြစ်၌၊ ဌိတာ-တည်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗထာပိ- အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ အဘိဓမ္မပရိယာယေန- အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်၊ အနိမိတ္တမဂ္ဂေါနာမ- အနိမိတ္တမင် မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္ဆာ-ပြောဆို၍၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-နှ်ပြီ)။

ပန-ကား၊ သုတ္တန္တိက ပရိယာယေန-အားဖြင့်၊ သေ(ဧသော)- ဤအနိမိတ္တမင်ကို၊ ဝေံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ အာဟရိတ္ဆာ-ဆောင်၍၊ ဒီပိတော-ရှေး အဌကထာဆရာတို့ ပြအပ်ပြီ၊ ["အနိစ္စတော ဝုဋ္ဌဟန္တဿ မဂ္ဂေါ အနိမိတ္တော ဟောတိ"ကို ဝေံ ဟု ညွှန်းသည်။] ဟိ-ချဲ၊ ယသ္မိံ ဝါရေ- အကြင်ဝိပဿနာ အလှည့်အကြိမ်၌၊ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ- မင် တည်းဟူသော ဝုဋ္ဌာနသည်၊ (သခ်ါရ ဝဋ္ဌဒုက္ခတို့မှ ထမြောက်တတ်သောမင်သည်၊) ဟောတိ၊ တိဏိ-နှ်သော၊ လက္ခဏာနိ- လက္ခဏာတို့သည်၊ ကောဝဇ္ဇနေန- တခုသော အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်၊ အာပါတံ- ရှေးရှုကျခြင်းသို့၊ အာဂစ္ဆန္တိဝိယ- ရောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊ အာပါတံ- သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ-နှ်၏၊) စ-ဆက်၊ တိဏ္ဏံ- ၃-ပါးသော လက္ခဏာတို့၏၊ ကေတော- တပေါင်းတည်း၊ အာပါတဂမနံ နာမ- ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိပါပေ၊ ပန- ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနဿ- ကမ္မဋ္ဌာန်း၏၊ ဝိဘူတဘာဝဒီပနတ္ထံ- ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝေံ- သို့၊ ဝုတ္တံ- ပြီ၊ [မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းတခုမှာ လက္ခဏာ ၃-ပါးလုံး တပြိုင်နက် မထင်နိုင်ပါ၊ သို့သော် ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ထင်ရှားကြောင်းကို ပြလိုရှ် "ကောဝဇ္ဇနေန ဝိယ"ဟု ဆိုပါသည်-ဟူလို။]

ဟီ-ခဲ့၊ အာဒိတော-၌၊ ယတ္ထ ဖာတ္ထစိ- အမွတ်မထား တပါးပါးသော လက္ခဏာ၌၊ အဘိနိဝေသော-နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဝုဋ္ဌာန ဂါမိနိ- ဝုဋ္ဌာနမည်သောမဂ်သို့ ပျောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝိပဿနာ ပန-ဝိပဿနာသည်ကား၊ ယံယံ-အကြင်အကြင် လက္ခဏာကို၊ သမ္မသိတွာ- သုံးသပ်ပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌာတိ- သင်္ခါရတို့မှ ထ၏၊ တသ္မာ တာသော်ဝ- တိုတို လက္ခဏာ၏သာလျှင်၊ ဝဿေန- အစွမ်းဖြင့်၊ အာဂမနိယဋ္ဌာနေ-၌၊ ဌတွာ- ၍ ၊ပေ၊ ဒေတိ၊ ကထံ- အဘယ်သို့ ပေးသနည်း၊ ဟိ- အဖြေငှား၊ (တာနည်း) ဟိ-ခဲ့၊အနိစ္စာဒိသု-အနိစ္စ အစရှိသည်တို့တွင်၊ [“အနိစ္စတာဒိသု”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်၊] ယတ္ထကတ္ထစိ- အမွတ်မထား တပါးပါးသော လက္ခဏာ၌၊ အဘိနိဝိသိတွာ-စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းပြီး၍၊ ဣတရံပိ-အနိစ္စဟာ ဃ်ကွဟာမှ အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ လက္ခဏဒွံယဉ္စ- ဒုက္ခတာ, အနတ္တတာ လက္ခဏာ ၂-ပါးအပေါင်းကိုလည်း၊ ဒဋ္ဌုံ- မြင်ခြင်းငှါ၊ ဝဋ္ဋတိဝေ- သင့်သည်သာ။

ဟိ-မူန်၊ (တနည်း- ကသ္မာ, ဣတရံပိ လက္ခဏဒွယံစ, ဒဋ္ဌုံ, ဝဋ္ဋတိ-နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ)ကေလကွဲဏ ဖဿန မတ္ထေနေဝ- တာခုယောလက္ခဏာကို မြင်ခြင်းမျှကြောင့်သာလျှင်၊ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံနာမ- မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနမည်သည်၊ နှ ဟောတိ- နှိုင်း(တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣတရံပိ လက္ခဏဒွယံစ ဒဋ္ဌုံ ဝဋ္ဋတိ)၊[“တသ္မာဧ္ဝ, ဟိတ်ကိုတွေ့,ပြား၍ ရှိမှခံ၊ တသ္မာထို, ဟိတ်၏ဖိုလ်,စွဲဆိုမြဲထုံးစံ”ဟူသော နိယံနှင့်အညီပေးသည်။]တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဣတရဒွယလက္ခဏာကို မြင်ခြင်းငှါ သင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အနိစ္စတော- အနိစ္စအားဖြင့်၊ အဘိနိဝိဋ္ဌော- စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းသော၊ ဘိက္ခု- သည်၊ ကေဝလံ- ဒုက္ခ, ဃနတ္တမဖက် သက်သက်၊ အနိစ္စတော-ဝ- အနိစ္စဖြစ်သော သင်္ခါရမှသာ၊ နှ ဝုဋ္ဌာတိ- ထသည်မဟုတ်သေး၊ ဒုက္ခတောပိ- ဒုက္ခဖြစ်သော သင်္ခါရမှလည်းဖော်င်း၊ ဒုနတ္တတောပိ- အနတ္တဖြစ်သော သင်္ခါရမှလည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာတိယေဝ- ထသည်သာ၊ ဒုက္ခတော- ဒုက္ခအားဖြင့်လည်းကောင်း၊အနတ္တတော- အားဖြင့်လည်းဟော်င်း၊ အဘိနိဝိဋ္ဌေပိ-စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းသော ရဟန်း၌လည်း၊သော်ဝနယော။[နိဂုံးကိုပြလို၍“ဣတိ အာဒိတော”စသည်မိန့်၊]ဣတိ-လျှင်၊ အာဒိတော-၌၊ပေ၊မဂ္ဂဿ နာမံ ဒေတိ။ တတ္ထ-ထို အနိစ္စ,ဒုက္ခ,အနတ္တစ္ဆံတွင်၊(တနည်း၊)တတ္ထ-ထိုဗာနိမိတ္တ,အပ္ပဏိဟိတ, သုညတတ္ထံတွင်၊အနိစ္စတော- အနိစ္စဖြစ်သော သင်္ခါရမှ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ- ထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ အနိမိတ္တောနာမ- အနိမိတ္တမဂ် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဒုက္ခတော-မူ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ-၏၊ (မဂ္ဂေါ) အပ္ပဏိဟိတော (နာမ)-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အနတ္တတော-မူ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ-၏၊ (မဂ္ဂေါ) သုညတော (နာမ ဟောတိ)၊ ဣတိဝေံ- လျှင်၊ သုတ္တန္တေ ပရိယာယေန-အားဖြင့်၊ အာဟရိတွာ-အနိမိတ္တမဂ်ကိုဆောင်၍၊ ဒီပိတော-ရှေး အင်္ဂကထာဆရာတို့ ပြအပ်ပြီ။

ဒုစ္စရိတံ-ကို၊(ဝေလယတိ-၏၊) ဣတိ-လျှင်၊ ဝေလယနတော-လှုပ်ရှားစေတတ်, ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝေလာ - ဝေလာမည်၏၊ ပန - ကား၊ ပုရိသဿ - ယောက်ျား၏၊ ဟိတသုခံ - စီးပွားချမ်းသာကို၊ အနတိက္ကမိတွာ - မလွန်မူ၍၊ ဝတ္တတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနတိက္ကမော-မည်၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ထွေ - ဤ ဝေလာ အနတိက္ကမော ဟူသော ပါဠိ၌၊ ပဒဒွယဝသေနာပိ-ပုဒ် ၂ ပါး အပေါင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ အတ္ထော ဝေဒိတမ္ဗော။

(ယော သဘာဝေါ - သည်၊) သေတုံ – ဝစီဒုစရိုက်တို့၏ အကြောင်းကို၊ ဟနတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(သော သဘာဝေါ)သေတုယာတော-မည်၏၊ စတုန္နံ, ဝစီဒုစ္စရိတာနံ–တို့၏၊ ပဒယာတော–အကြောင်းကို ဖျက်ဆီးတတ်သော တရားတည်း၊ ပစ္စယယာတော–အကြောင်းကို ဖျက်ဆီးတတ်သော တရားတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဓ–၌ သေတုယာတောဟူသောပုဒ်၌၊ ပစ္စယော–အကြောင်းကို၊ သေတူတံ– သေတုဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော၊ တတြ–ထို သေတုယာတောဟူသော ပါဠိ၌၊ အယံ– ကား၊ ဝစနတ္ထော – တည်း၊ ရာဂါဒီကော– ရာဂ အစရှိသော၊ (ပစ္စယော ၌စပ်၊) စတုန္နံ, ဝစီဒုစ္စရိတာနံ – တို့၏၊ ပစ္စယော– အကြောင်းသည်၊ ဝန္နသ္မိံ – တောဟူမက ဝဏ္ဏဒုက္ခ၌၊ ပုဂ္ဂလံ – ကို၊ သိနောတိ ဗန္ဓတိ–ဖွဲ့ထားတတ်၏၊ ဧဒံ–ကြောင့်၊ သေတု-မည်၏၊ [သေတု၌ သွာဒိ ကိယာဒိဂိုဏ်း သိဓာတ်သည် ဗန္ဓန အနက်ဟောတည်း၊ တုပစ္စည်း။] သေတုဿ – ဝဏ္ဏဒုက္ခ၌ နှောင်ဖွဲ့တတ်သော ရာဂအစရှိသော အကြောင်းကို၊ ယာတော – သတ်တတ်သော တရားတည်း၊ သေတုယာတော – ဝဏ္ဏဒုက္ခ၌ နှောင်ဖွဲ့တတ်သော ရာဂအစရှိသော အကြောင်းကို သတ်တတ်သော တရား၊ တေံ- ဤ သေတုယာတဟူသော အမည်သည်၊ ဝစီ၊ပေ၊သမုဋ္ဌါဒိကာယ-ဝစီဒုစရိုက်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရာဂအစရှိသောတရားကို အကြွင်းမဲ့ ခွါတတ်သော၊ ဝိရတိယာ-၏၊ အဓိဝစနံ။

× × × × × × ×

ဝေလယတိတိ ဝါ၊ပေ၊ဝေဒိတမ္ဗော။ ။ ဝေလစ်သည် ဘူဝါဒိဖြစ်မူ, ဂတိအနက်, စလန အနက်တို့ကို ဟော၏၊ ဤ၌ စလနအနက်တည်း၊ ကာရိုက်ဏယပစ္စည်း ဝင်သောကြောင့် “ ဝေလယတိတိ ဝေလာ ” ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ၊ စာလယတိကား ဝေလစ်တ်၏ စလနအနက်ဖွင့်တည်း၊ “လှုပ်ရှားစေ” ဟူသည်မှာလည်း “ သမုဒ္ဓေဒ ပဟာန်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဖျက်ဆီးခြင်း” ဟု သိစေလို၍ “ ဝိဒ္ဒံသေတိ ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ [အချို့စာဝယ် စာလယတိနေရာ၌“ဝေလာယတိ”ဟု ပါဠိပျက်လျက်ရှိ၏၊] ဤဒုတိယနည်း၌ “ဝေလာတပုဒ်,အနတိက္ကမော တပုဒ် ” ဟု ၂ ပုဒ်ခွဲ၍ အနက် ၂ မျိုး ပေးစေလိုသောကြောင့် “ဝေမတ္တေ၊ပေ၊ဝေဒိတမ္ဗော”ဟု မိန့်သည်၊ “ဝေလာ- ဝစီဒုစရိုက်တို့ကို လှုပ်ရှားစေတတ် ဖျက်ဆီးတတ်သော သဘောတရား၊ အနတိက္ကမော – ဟိတသုခကို မလွန်တတ်သော သဘောတရား”ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။

ရွှင်လန်း အပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဂဏှိဿာမိ - ဝယ်ယူရတော့အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတ္တာ, ဝိမံသမာနော-စူးစမ်းလသော်၊ တီဏိ-သုံးခု ကုန်သော၊ ဆိဒ္ဓါနိ-အပေါက်တို့ကို၊ ပသေယျယထာ-မြင်ရသကဲ့သို့၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဆိဒ္ဓေသု-အပေါက်တို့၌၊ နိဏ္ဍလယော-တွယ်တာခြင်းမရှိသည်၊ နှ ဟောတိ ယထာ-မဟုတ်သကဲ့သို့၊ ပန-အနှယကား၊ ပတ္တော-၌၊ နိဏ္ဍလယော-သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-လျှင်၊ တီဏိ-နှင့်သော၊ လက္ခဏာနိ-တို့ကို၊ သလ္လက္ခေတ္တာ-၍၊ သင်္ခါရေသု-သင်္ခါရတရားတို့၌၊ နိဏ္ဍလယော-သည်၊ ဟောတိ၊ သင်္ခါရာရမ္မဏေနေဝ-သင်္ခါရဟူသောအာရုံရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဉာဏေန-ဉာဏ်ဖြင့်၊ သင်္ခါရတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဣတိ ဧဝဒိတမ္ပံ၊ ဒုဿောပမာယပိ-အဝတ်ဥပမာ၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ [“အဝတ်ကောင်းကောင်းဓလေး ဝယ်လို၍ ကြည့်စဉ် အပေါက် ၃ ပေါက်တွေ့ရာ၌လည်း ဤနည်းပင်”ဟူလို။]

[ဆိုခဲ့ပြီးသော စကားအားလုံးကို နိဂုံးချုပ်လို၍ “ဣတိ ဘဂဝါ”စသည် မိန့်၊] ဣတိ-လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ လောကုတ္တရံ-သော၊ စျာနံ-ကို၊ဘာဇေန္တော-ဝေဖန်တော်မူလသော်၊ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါယံ-သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ၌၊စတုက္ကနယံ-လည်းကောင်း၊ ပဉ္စကနယံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒ္ဝေပိ-န်သော၊ နယေ-တို့ကို၊ အာဟရိ-ဆောင်တော်မူပြီ၊ သုဒ္ဓိကသုညတေ-သုဒ္ဓိကသုညတ၌လည်းကောင်း၊ သုညတပဋိပဒါယ-၌လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓိကအပ္ပဏိဟိတေ-၌လည်းကောင်း၊ အပ္ပဏိဟိတပဋိပဒါယ-၌လည်းကောင်း၊ တထာ-ထို့အတူတည်း၊ ဣတိ-မှတ်အပ်၏၊ကသ္မာ, ဧဝံ-သို့၊(ဘဂဝါ ဒ္ဝေပိ နယေ)အာဟရိ-ဆောင်တော်မူသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပဋိလဒ္ဓာသယေန စေဝ-ပဋိလဒ်၏ အစ္ဆာသယကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒေသနာဝိလာသေနစ-ဒေသနာတော်၏ တင့်တယ်စံပယ်ကြောင်းဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဒ္ဝေပိ နယေ, အာဟရိ-ပြီ၊ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊)တဒုဘယံပိ-ထိုပဋိလဒ္ဓာသယ, ဒေသနာဝိလာသ ၂ ပါးစုံကိုလည်း၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ (ရှုပါဝစရဈာန်အဖွင့်၌၊) စုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ပံ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ လောကုတ္တရံ စျာနံ ဘာဝေတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါယ-သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ၌၊ စတုက္ကပဉ္စကာဝသေန-စတုက္ကနည်း, ပဉ္စကနည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒ္ဝေ-န်သော၊ နယာ-နည်းတို့လည်းကောင်း၊ သေသေသု-သုဒ္ဓိကပဋိပဒါမှ ကြွင်းသော သုဒ္ဓိကသုညတ, သုညတပဋိပဒါ, သုဒ္ဓိကအပ္ပဏိဟိတ, အပ္ပဏိဟိတပဋိပဒါတို့၌၊ တထာ-ထို့အတူ ၂ ပါးစီသောနည်းတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သဗ္ဗေသုပိ-န်သော၊ ပဉ္စသု-န်သော၊ ကောဋ္ဌာသေသု-အဖို့အစုတို့၌၊ ဒသ-န်သော၊ နယာ-နည်းတို့ကို၊ ဘာဇိတာ-ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

လောကုတ္တရကုသလ ပကိဏ္ဏကကထာ

တတြ- ထို လောကုတ္တရစျာန်၌၊ ဗ္ဗဒံ- ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ပကိဏ္ဏကံ- ဈေပြွမ်းသော စကားရပ်တည်း၊ ["ပကိဏ္ဏက ကထာတည်း"ဟု မပေးနှင့်၊ နပုလိင်ဖြစ်သောကြောင့် "ဝစနံ"ကိုင့်၍ပေးပါ၊ အဏ္ဏတ္တံစသည်၌ ခေါင်းစဉ်မာတိကာမျှသာဖြစ်၍စပ်ပုဒ်မပါပဲ အကျဉ်းချုပ်ပြထားသောကြောင့်အကျဉ်းမျှသာ အနက်ပေးအံ့-]အဏ္ဏတဥ္ဇ- အဏ္ဏတ္တခန္ဓာလည်းကောင်း၊ဗဟိဒ္ဓါစ- ဗဟိဒ္ဓခန္ဓာလည်းကောင်း၊[ဤ ပုဗ္ဗစုဖြင့် နှလုံးသွင်းထိုက်သောတရား,မသွားထိုက်ရာတရားတို့ကိုပြ၏၊]ရူပါရူပေသု- ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာတို့လည်းကောင်း၊ ပဥ္ဇသု- ရုပ်နာမ် ၂-ဖြာ,ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့လည်းကောင်း၊ သတ္တဋ္ဌင်္ဂပရိဏာမံ- ၇-ပါး ၈-ပါး အစရှိသော အင်္ဂါတို့၏ ပြောင်းလွဲခြင်းလည်းကောင်း၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ်လည်းကောင်း၊ ပဋိပဒါ-ပဋိပဒါလည်းကောင်း၊ပတိ- အဓိပတိလည်းကောင်း၊ [အဓိပုဒ်အကြေကြံ၊]ဣတိ-ကား၊(ဥဒ္ဒေသော-အကျဉ်းချုပ်ခေါင်းစဉ်တည်း) ["ဣတိ ပကိဏ္ဏကံ"ဟု ပြန်မလှည့်နှင့်၊ ပကိဏ္ဏက စကားရပ်တွင် ခေါင်းစဉ်မျှသာ ရှိသေးသည်။]

ဟိ- ချဲ၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂေ- လောကုတ္တရမဂ် အရာ၌၊ အဏ္ဏတ္တံ- အဏ္ဏတ္တခန္ဓာ၌၊ အဘိနိဝိသိတွာ- စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းပြီး၍၊ အဏ္ဏတ္တံ- အဏ္ဏတ္တခန္ဓာမှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ [အဏ္ဏတ္တံပုဒ်က အဗျယီဘောသမာသ်ဖြစ်၍ ဝိဘတ်အမျိုးမျိုးကြေနိုင်၏၊] အဏ္ဏတ္တံ- ၌၊ အဘိနိဝိသိတွာ, ဗဟိဒ္ဓါ- ဗဟိဒ္ဓခန္ဓာမှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ၊

သတ္တဋ္ဌင်္ဂ ပရိဏာမံ။ ။ပရိပုဗ္ဗ နမုဓာတ် ဏပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော ပရိဏာမသဒ္ဒါသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ တမျိုးတဖုံဖြစ်ခြင်း (အစာကြေခြင်း,ကြီးရင့်ခြင်း) ဖောက်ပြန်ခြင်း,ကြွင်းကျန်ခြင်း,အတ္ထာလင်္ကာရ အထူးဟူသော အနက်များကိုဟော၏၊ ဤနေရာ၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှ ခုနစ်ပါးဖြစ်ခြင်း, ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးမှ ၆-ပါးဖြစ်ခြင်း, စျာနင် ၅-ပါးမှ ၄-ပါး စသည် ဖြစ်ခြင်းကို ပရိဏာမဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ပြောင်းလွဲခြင်းကို ပရိဏာမဟု ယူပါ၊ အဋ္ဌင်္ဂနောက်၌လည်း အာဒိအကြေ ကြံပါ။ ["ပရိဝတ္တိတွာ-ပြောင်းလွဲ၍+နမနံ-ညွတ်ခြင်း၊ ပရိဏာမော-ခြင်း"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ "သတ္တဋ္ဌင်္ဂါနံ+ပရိဏာမော သတ္တဋ္ဌင်္ဂပရိဏာမော။]

လောကုတ္တရမဂ္ဂေဟိ။ ။"လောကုတ္တရမဂ္ဂေဟိ(မဂ္ဂေါဟိ)"ဟု ပါဋ္ဌ ၂-ထွေရှိ၏၊ "လောကုတ္တရာမဂ်အရာ၌"ဟု ဝိသယာဓာရ အနက်ပေး၍ "အဘိနိဝိသိတွာ ဝုဋ္ဌာတိ"ဟု စပ်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း,"လောကုတ္တရာမဂ်အရာဝယ် အဏ္ဏတ္တကို နှလုံးသွင်း၍ အဏ္ဏတ္တသခ်ါရတို့မှ ထသောနည်းလည်းရှိ၏"စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ်လည်းရသောကြောင့်လည်းကောင်း "မဂ္ဂေ"ဟု အာဓာရရှိသောပါဋ္ဌသည် ကောင်း၏၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါပုဒ်သည် "အဘိနိဝိသိတွာ"၌ စပ်၍မဖြစ်၊ အဘိနိဝိသနကြိယာ၏ ကတ္တားသည် လောကုတ္တရာမဂ် မဟုတ်, ဝိပဿနာသာတည်း၊ထို့ကြောင့် မဂ္ဂေါဟူသော ကတ္တားပါဋ္ဌသည် ကောင်းမည်မထင်။

[ဗဟိဒ္ဓါပုဒ်လည်း နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်၍ ဝိဘတ်အမျိုးမျိုးကြေနိုင်သည်၊]ဗဟိဒ္ဓါ-၌၊ အဘိနိဝိသိတ္ဌာ, ဗဟိဒ္ဓါ-မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ-၌၊ အဘိနိဝိသိတ္ဌာ, အဇ္ဈတ္တံ-မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ရူပေ-ရုပ်ခန္ဓာ၌၊ [ဤ၌ "ရူပေ" ဟု ရှိသောကြောင့် အဇ္ဈတ္တံ အဘိနိဝိသိတ္ဌာ, ဗဟိဒ္ဓါ အဘိနိဝိသိတ္ဌာတို့ဝယ် အဇ္ဈတ္တံပုဒ်-ဗဟိဒ္ဓါပုဒ်တို့၌ သတ္တမီဝိဘတ် အကြေကြံရသည်၊] အဘိနိဝိသိတ္ဌာ, ရူပါ-ရုပ်ခန္ဓာမှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ရူပေ-၌၊ အဘိနိဝိသိတ္ဌာ, အရူပါ- နာမ်ခန္ဓာမှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အရူပေ- နာမ်ခန္ဓာ၌၊ အဘိနိဝိသိတ္ဌာ, အရူပါ-မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အရူပေ-၌၊ အဘိနိဝိသိတ္ဌာ၊ ရူပါ-ရုပ်ခန္ဓာမှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ- တပြိုင်နက်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ပဋ္ဌဟိ- နှ်သော၊ ခန္ဓေဟိ- တို့မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ။

[ပဋ္ဌသု၏ အကျယ်မှတပါး, သတ္တဋ္ဌက်ပရိဏာမ၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "သတ္တဋ္ဌက် ပရိဏာမန္တိ" စသည်မိန့်၊] ပန-ကား၊ သတ္တ ၊ပေ၊ ဏာမန္တိ (ဧတ္ထ) - ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ [ဣတိအတ္ထော ၌စပ်။] သော ဧသ မဂ္ဂေါ- ထိုသောကုတ္ထရာ မဂ်သည်၊ အဋ္ဌင်္ဂိကောပိ- ဂ-ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ [ပဌမစျာန်နှင့်ယှဉ်သော မဂ်ကို ဆိုသည်။] သတ္တင်္ဂိကောပိ- ၇-ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊[သမ္မာသင်္ကပ္ပမပါသော ဒုတိယစျာန်မဂ်စသည်ကို ဆိုသည်၊] ဗောဇ္ဈင်္ဂါပိ- ဗောဇ္ဈင်တို့သည်လည်း၊ သတ္တဝါ- ၇-ပါးတို့သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ [ပဌမစျာန်မဂ်, ဒုတိယစျာန်မဂ်, တတိယစျာန်မဂ်ကိုဆိုသည်၊]ဆဝါ-၆-ပါးတို့သည်သော်လည်း၊ (ဟောန္တိ)၊[ပီတိမပါသော စတုတ္ထစျာန်မဂ်, ပဋ္ဌမစျာန်မဂ်ကိုဆိုသည်] စျာနံပန-စျာန်သည်ကား၊ (စျာန်အမည်ရသော မဂ်သည်ကား၊)ပဋ္ဌင်္ဂိကံဝါ- ၅-ပါးသောအင်္ဂါ ရှိသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ (ပဌမစျာန်ကို ရည်ရွယ်သည်၊) စတုရင်္ဂိကံဝါ- ၄-ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊တိဝင်္ဂိကံဝါ-သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဒုဝင်္ဂိကံဝါ၊သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ [ဒုတိယစျာန်စသည်ကိုရည်ရွယ်သည်။] ဧဝံ-လျှင်၊ သတ္တအဋ္ဌာဒီနံ- ၇-ပါး, ဂ-ပါး အစရှိကုန်သော၊ အင်္ဂါနံ- တို့၏၊ ပရိဏာမော-ပြောင်းလွဲခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣတိအတ္ထော။

နိမိတ္တံ ပဋိပဒါ ပတီတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ ယတော- အကြင် နိမိတ္တ ပဝတ္တမှ၊ ဝုဋ္ဌာနံ- ထခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ (တံ- ထို နိမိတ္တ ပဝတ္တသည်၊) နိမိတ္တံတိ-နိမိတ္တမည်၏၊ ပဋိပဒါ ပတီတိ- ကား၊ ပဋိပဒါယစ- မဂ်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်၏လည်းကောင်း၊အဓိပတိနောစ- အဓိပတိ၏လည်းကောင်း၊ စလနာ စလနံ- လှုပ်ရှားခြင်း မလှုပ်ရှားခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ဤတိုင်အောင် ဂါထာဥဒ္ဒေသ၏ အကျယ်နိဒ္ဒေသပြီးပြီ၊ ယခုအခါ ပဋိနိဒ္ဒေသကို ထပ်၍ပြလိုသောကြောင့် "တတ္ထ" စသည်မိန့်။] တတ္ထ- ထို အဇ္ဈတ္တံ အဘိနိဝိသိတ္ဌာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ တာဝ-ရူပါ ရူပေသု စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊(နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု- နှ်သော၊)

အဏ္ဏတ္တံ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ အဏ္ဏတ္တံ ဝုဋ္ဌာတိတိ အာဒီသု-အစရှိသော စကားရပ်တို့၌၊ (ပဋိနိဒ္ဒေသော-ပဋိနိဒ္ဒေသကို၊ ဝေံ ဝေဒိတမ္မော)၊ ဣမ-ဤသာသနာတော်၌၊ ကေစ္စော-အချိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဒိတောဝ-အစ၌ပင်၊ အဏ္ဏတ္တံ-အဏ္ဏတ္တသန္တာန်၌၊ ပဥ္ဇသု, ခန္ဓေသု-တို့၌၊ အဘိနိဝိသတိ စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်း၏၊ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ-ပြီး၍၊ တေ-ထိုအဏ္ဏတ္တခန္ဓာတို့ကို၊ အနိစ္စာဒိတော- အနိစ္စအစရှိသော အားဖြင့်၊ ပဿတိ-ရှု၏။

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ, သုဒ္ဓအဏ္ဏတ္တဒဿနမတ္တေနေဝ-ဗဟိဒ္ဓမဖက်, သက်သက်သော အဏ္ဏတ္တခန္ဓာကို ရှုခြင်းမျှကြောင့်သာလျှင်၊ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ-မဂ်တည်းဟူသော ဝုဋ္ဌာနသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်သေး၊ ဗဟိဒ္ဓါပိ-ဗဟိဒ္ဓခန္ဓာကိုလည်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗမေဝ-ရှုထိုက်သည်သာ၊ တသ္မာ, ပရဿ-တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ခန္ဓေပိ-ခန္ဓာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနုပါဒိန္နသခ်ါရေပိ-ဥပါဒိန္နမဟုတ်သော ဗဟိဒ္ဓသခ်ါရတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စ၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခ၊ အနတ္တာ-အနတ္တ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဿတိ-ရှု၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကာလေန-သင့်လျော်သောအခါ၌၊ (ရံဖန်ရံခါ၊) အဏ္ဏတ္တံ-အဏ္ဏတ္တာခန္ဓာကို၊ သမ္မသတိ-သုံးသပ်၏၊ ကာလေန, ဗဟိဒ္ဓါ-ဗဟိဒ္ဓခန္ဓာကို၊ (သမ္မသတိ) ဣတိ ဝေံ-သို့၊ သမ္မသတော-သုံးသပ်သော၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဏ္ဏတ္တံ-ကို၊ သမ္မသနကာလေ-၌၊ ဝိပဿနာ-သည်၊ မဂ္ဂေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ ဃဋ္ဌယတိ-ဆက်စပ်၏၊ [ဆက်စပ်ခြင်း အနက်ဟော စုရာဒိ ဃဋ္ဌဓာတ်ဖြစ်၍ "ဃဋ္ဌယတိ" ဟု ရှိသင့်၏၊] ဝေံ-ဤသို့ဆက်စပ်လသော်၊ အဏ္ဏတ္တံ-၌၊ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ-၍၊ အဏ္ဏတ္တံ-မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိနာမ-မည်၏၊ ပန-ကား၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဗဟိဒ္ဓါ-ဗဟိဒ္ဓခန္ဓာကို၊ သမ္မသနကာလေ-၌၊ ဝိပဿနာ-သည်၊ မဂ္ဂေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, သစေ ဃဋ္ဌယတိ-အကယ်၍ ဆက်စပ်အံ့၊ ဝေံ-ဤသို့ ဆက်စပ်လသော်၊ အဏ္ဏတ္တံ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ဗဟိဒ္ဓါ ဝုဋ္ဌာတိနာမ၊ ဗဟိဒ္ဓါ-၌၊ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ-၍၊ ဗဟိဒ္ဓါစ-မှလည်းကောင်း၊ အဏ္ဏတ္တဥ-မှလည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာနေပိ-ထခြင်း၌လည်း၊ ဧသေဝနယော။

[အဏ္ဏတ္တဥ ဗဟိဒ္ဓါစတို့၏ ပဋိနိဒ္ဒေသကိုပြပြီး၍, ရှုပါရှုပေသု၏ ပဋိနိဒ္ဒေသကိုပြလိုသောကြောင့် "အပရော" စသည်မိန့်၊] အပရော-တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဒိတောဝ-၌ပင်၊ ရှုပေ-၌၊ အဘိနိဝိသတိ၊ (ရှုပေ-၌၊) အဘိနိဝိသိတ္ဝာ-ပြီး၍၊ ဘူတရှုပဥ္ဇ - ဘူတရှုပ်ကို လည်းကောင်း၊ ဥပါဒါရှုပဥ္ဇ - ဥပါဒါရှုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ-ပိုင်းခြားပြီး၍၊ အနိစ္စာဒိတော-အားဖြင့်၊ ပဿတိ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ, သုဒ္ဓရှုပဒဿနမတ္တေနေဝ-နာမ်ခန္ဓာ မဖက်, ရှုပ်သက်သက်ကို ရှုခြင်းမျှကြောင့်သာလျှင်၊ ဝုဋ္ဌာနံ-မဂ်တည်းဟူသော ဝုဋ္ဌာနသည်၊ နဟောတိ၊ အရှုပံပိ-နာမ်ခန္ဓာကိုလည်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗမေဝ-ရှုထိုက်သည်သာ၊ တသ္မာ, တံရှုပံ-ထိုရှုပ်ခန္ဓာကို၊ အာရမဏံ ကတ္ဝာ, ဥပ္ပန္နံ သော၊ ဝေဒနံ - ဝေဒနာကိုလည်း

ကောင်း၊သည့်-သညာကိုလည်းကောင်း၊ သခ်ါရေ-သခ်ါရတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိညာဏံစ-ဝိညာဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဣဒံ-ဤဝေဒနာ,သညာ,သခ်ါရ,ဝိညာဉ်သည်၊ အရူပံ နာမ်တည်း၊ဣတိ-သို့၊ ပရိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ-ပြီး၍၊အနိစ္စာဒီတော ပဿတိ, သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကာလေန-၌၊ ရူပံ-ရူပ်ခန္ဓာကို၊ သမ္မသတိ၊ ကာလေန၊ အရူပံ-နာမ်ခန္ဓာကို၊ (သမ္မသတိ)၊ ဧဝံ-သို့၊ သမ္မသတော-သော၊ တဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ရူပသမ္မသနကာလေ-ရူပ်ခန္ဓာကို သုံးသပ်ရာအခါ၌၊ ဝိပဿနာ၊ပေ၊ ဃဋ္ဋယတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဆက်စပ်လသော်၊ ရူပေ-၌၊ အာဘိနိဝိသိတ္ဝာ-၍၊ ရူပါ-ရူပ်ခန္ဓာမှ၊ ဝုဋ္ဌာတိနာမ-ထသည် မည်၏၊ ပန-ကား၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အရူပသမ္မသနကာလေ-နာမ်ခန္ဓာကို သုံးသပ်ရာ အခါ၌၊ ဝိပဿနာ၊ပေ၊ သစေ ဃဋ္ဋယတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဆက်စပ်လသော်၊ ရူပေ-၌၊ အာဘိနိဝိသိတ္ဝာ, အရူပါ-နာမ်ခန္ဓာမှ၊ ဝုဋ္ဌာတိနာမ၊ အရူပေ-၌၊ အာဘိနိဝိသိတ္ဝာ, အရူပါစ-နာမ်ခန္ဓာမှလည်းကောင်း၊ ရူပါစ-ရူပ်ခန္ဓာမှလည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာနေပိ သေနယော။

[ရူပါရူပေသု၏ ပဒ္မိနိဒ္ဒေသကို ပြပြီး၍, ပဥ္စသု၏ ပဒ္မိနိဒ္ဒေသကို ပြလိုသောကြောင့် ''ယံ ကိဉ္စိ'' စသည်မိန့်။]ပန-ကား၊ ယံ ကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညှိုး, အလုံးစုံသော အကြင်တရားသည်၊ သမုဒယဓမ္မံ-ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသောတရားသည်၊ နိရောဓဓမ္မံ-ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-အာဘိနိဝိသိတ္ဝာ, ဧဝမေဝ-ဤအတိုင်းသာလျှင်၊(ခန္ဓာ ၅ ပါးကို အကျဉ်းချုပ်ပေါင်း၍သာလျှင်၊)ဝုဋ္ဌာနကာလေ ပန၊ ထရာအခါ၌ကား၊ ကေပဟာရေန-တပြိုင်နက်အား ဖြင့်၊ ပဥ္စဟိ, ခန္ဓေဟိ-တို့မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ ဣတိ-ဤသို့သော၊ အယံ-ဤဝိပဿနာသည်၊ တိက္ခဝိပဿကာသ-ထက်မြက်သော ဝိပဿနာရှိသော၊ မဟာပညာသ်-ကြီးကျယ်သော ပညာရှိသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာတည်း။

ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ဆာတဇ္ဈတ္တာသ-ဆာလောင်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သော စိတ်ရှိသော၊ ဝါ-ဆာခြင်းကြောင့် ဝမ်းမီးသည် လောင်အပ်သော၊ [ဤဆာတဇ္ဈတ္တံပုဒ်၏ အနက်ပေးပုံနှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါဠိတော်က ဘာသာဋ္ဌကာ ဒုတိယပါဠိတော်က, ဝိနိတဝတ္ထုခန်း၌ ပြထားပြီ။]ပုရိသဿ-၏၊ ဘတ္တာမဇ္ဈေ-ထမင်းအလယ်၌၊ ဂူထပိဏ္ဍံ-မစင်တုံးကို၊ ထပေတွာ-ထည့်ထား၍၊ နာနဂ္ဂရသ ဘောဇနပုဏ္ဏံ - အထူးထူး ကောင်းမြတ်သော အရသာရှိသော ဘောဇဉ်ဖြင့် ပြည့်သော၊ ပါတိ-ခွက်ကို၊ ဥပနေယျုံ-ကပ်ဆောင်ကုန်ရာ၏၊ သော - ထို ထမင်းဆာနေသော ယောကျ်ားသည်၊ ဗျဥ္ဇနံ - ဟင်းလျာကို၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဝိယူဟန္တော-မွှေနှောက်လသော်၊ [ရှေးက ''ယက်လသော်'' ဟု ပေးသည်၊] တံ ဂူထပိဏ္ဍံ-ထိုမစင်တုံးကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ဣဒံ-ဤအတုံးကား၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊ ဂူထပိဏ္ဍော-မစင်တုံးပါတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဓိဓိ-ထို့ထို့၊ အပနေထ-ဖယ်ကြကုန်၊

ဣတိ- ဤသို့ ပြောရှ၊ ဘတ္တေပိ- ထမင်းဌ်လည်းကောင်း၊ ပါတိယံပိ-ခွက်ဌ်လည်းကောင်း၊ နိရာလယော- တွယ်တာခြင်းမရှိတော့သည်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံသမ္ပဒံ-ဤမချတ်မယွင်း, ပြီးစီးခြင်းရှိသော၊ ဣဒံ- ဤ ဥပမေယျကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏။

ဟိ- ဥပမာန, ဥပမေယျ, ရောနှောရှ ပြဦးအုံ၊ ဘောဇနပါတိ ဒဿနသို့ ထမင်းခွက်ကို မြင်ရာအခါဌ်၊ တဿ- ထို ထမင်းဆာနေသော ယောကျ်ား၏၊ အတ္တမနကာလော- မိမိ စိတ်ရှိရာအခါကို၊ (နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ရာ အခါကို၊) (ဝေဒိတဗ္ဗော)ဝိယ- သိထိုက်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) ဣမဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဗာလပုထုဇ္ဇနကာလေ- မိုက်သော ပုထုဇဉ်ဖြစ်ရာအခါဌ်၊ ပဉ္စက္ခန္ဓေ- ၅-ပါးသော ခန္ဓာတို့ကို၊ အဟံ- ငါတည်း၊ မမံ- ငါ့ဥစ္စာတည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဂဟိတကာလော-ယူအပ်ရာအခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဂူထပိဏ္ဍဿ- မစင်တုံး၏၊ ဝါ-ကို၊ ဒိဋ္ဌကာလော- မြင်အပ်ရာအခါကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗော)ဝိယ၊ (တထာ), တိဏ္ဍံ-ကုန်သော၊ လက္ခဏာနံ- တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ သလ္လက္ခိတကာလော- မှတ်သားအပ်ရာအခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဘတ္တေပိ- ထမင်းဌ်လည်းကောင်း၊ပါတိယံပိ-ခွက်ဌ်လည်းကောင်း၊ နိရာလယကာလော-တွယ်တာခြင်းမရှိရာအခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)ဝိယ၊ (တထာ), တိက္ခဝိပဿကဿ-သော၊ မဟာပညဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယ ဓမ္မံ, သဗ္ဗံတံ နိရောဓ ဓမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ (အဘိနိဝိသိတွာ-နှလုံးသွင်းပြီး၍၊)ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ-တို့မှ၊ ဧကပ္ပဟာရေန- တပြိုင်နက်အားဖြင့်၊ ဝုဋ္ဌိတကာလော-ထရာအခါကို၊ဝေဒိတဗ္ဗော။[ဤတိုင်အောင်"ရူပါ ရူပေသု ပဉ္စသု"၏ အဖွင့် ပြီးပြီ။]

[ရူပါ ရူပေသု ပဉ္စသု၏ ပဋိနိဒ္ဒေသကို ပြပြီး၍, သတ္တဋ္ဌဂ်ပရိဏာမံ၏ ပဋိနိဒ္ဒေသကို ပြလိုသောကြောင့် "သတ္တဋ္ဌဂ် ပရိဏာမန္တိ" စသည် မိန့်၊] သတ္တဋ္ဌဂ် ပရိဏာမန္တိ ဧတ္ထ-ဌ်၊ ဝုတ္တပ္ပဘေဒေါ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ [နိဒ္ဒေသတုန်းက"သောပနေသ မဂ္ဂေါ အဋ္ဌဂိကောပိ ဟောတိ"စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊] အယံ အဂ်ပရိဏာမော- ဤ အဂ်ါ၏ ပြောင်းလွှဲခြင်းသည်၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဟောတိ၊ တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-ချဲ၊ သခ်ါရှပေက္ခာညာဏမေဝ- သခ်ါရှပေက္ခာဉာဏ်သည်သာ၊["ယာသိခါပတ္တာ,သာ သာနုလောမာသခ်ါရှပေက္ခာ ဝုဋ္ဌာန ဂါမိနိ ဝိပဿနာတိစ ပဝုစ္စတို"ဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂဝီထိနှင့် ဆက်၍နေသော ဉာဏ်ကို ဆိုသည်။] အရိယမဂ္ဂဿ-အရိယမဂ်၏၊ ဗောဇ္ဈဂ်မဂ္ဂဂ်စျာနဂ်ဝိသေသံ- ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, စျာနင် အထူးကို၊ နိယမေတိ-မှတ်သား၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကေစိ- အချို့ကုန်သော၊ ထေရာ- ထေရ်တို့သည်၊ ဗောဇ္ဈဂ်မဂ္ဂဂ် စျာနဂ်ဝိသေသံ-ကို၊ ပါဒကဇ္ဈာနံ-ပါဒကစျာန်သည်၊ နိယမေတိ၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ [ပါဒကစျာနဝါဒတည်း၊] ကေစိ- ကုန်သော၊ (ထေရာ- တို့သည်၊)

ဝိပဿနာယ-၏၊ အာရမဏဘူတာ-အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ခန္ဓာ-တို့သည် နိယမေန္တိ၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ [သမ္မသိတဝါဒဘည်း၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်အပ်သော အာရုံကို သမ္မသိတဟု ခေါ်သည်။] ကေစိ (ထေရာ), ပဋိလဒ္ဓါသယော-ပဋိလဒ္ဓါသယသည်၊ နိယမေတိ၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ [ပဋိလဒ္ဓါသယ ဝါဒတည်း၊] တေသံပိ-ထို ၃-ပါးသော ထေရ်တို့၏လည်း၊ ဝါဒေသု- ဝါဒတို့၌၊ (ပါဒက ဗျာနဝါဒ, သမ္မသိတဝါဒ, ပဋိလဒ္ဓါသယဝါဒတို့၌၊) သန်္ခါရပေက္ခာသန်္ခါစာ-သော၊ ပုဗ္ဗဘာဂါ-မဂ်၏ ရှေအဖို၌ ဖြစ်သော၊ အယံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာဝ-ဤ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာသည်သာ၊ နိယမေတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- သိထိုက်၏။

တတြ- ထိုပါဒက ဗျာနဝါဒ စသော ၄-ဝါဒတို့၌၊ ["တတြာတိ လောကုတ္တရဋ္ဌာနေ" ဟု ယောဇနာစဲသည်။] အယံ- ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အနုပုဗ္ဗီကထာ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော စကားတည်း၊ [ရှေးက အစဉ်အဆက်ပြောဆိုလာခဲ့သော စကားတည်း၊] ဟိ-ချဲ့၊ ဝိပဿနာနိယမေန- ဝိပဿနာနိယမဖြင့်၊ (ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, ဗျာနင် အထူးကို မှတ်သားတတ်ခဲသော ဝိပဿနာအား ဖြင့်၊ "ပဌမဋ္ဌာနိကော ဟောတိ" ၌စပ်၊) သုက္ခဝိပဿကဿ- ဗျာန်စေး မထောက်, ခြောက်ကပ်သော ဝိပဿနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါပိ-ဖြစ်သော မဂ်သည်လည်းကောင်း၊ သမာပတ္တိလာဘိနော-ဗျာန်သမာပတ်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဗျာန်-ဗျာန်သမာပတ်ကို၊ ပါဒကံ-အခြေခံကို၊ အကတ္ဝာ-မပြုမူ၍၊ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဌမဋ္ဌာနံ-ပဌမဗျာန်ကို၊ပါဒကံ-ကို၊ကတ္ဝာ, ပကိဏ္ဏကသင်္ခါရေ- ပါဒကဗျာန်မှကြွင်းသော ထူပြောမ်းသော သင်္ခါရတို့ကို၊ သမ္မသိတ္ဝာ-၍၊ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေါပိ- ဖြစ်စေအပ်သော မဂ်သည်လည်းကောင်း၊ ပဌမဋ္ဌာနိကဝ-ဗျာန်အင်္ဂါ ၅-ပါးရှိသော ပဌမဗျာန်နှင့် ယှဉ်သည်သာ၊ ဟောတိ။ [ပကိဏ္ဏက သင်္ခါရတို့ ပါဒကဋ္ဌာနတော အညသင်္ခါရ၊ တနှ ပါဒကဋ္ဌာနသင်္ခါတေသု သင်္ခါရသု ဝတ္တမ္ပမေဝ ("ပဌမဋ္ဌာနိက" ဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်)နတ္ထိတိ ဒဿေတိ။]

သမ္ပဿု- အလုံးစုံသောမဂ်တို့၌၊ ["သုက္ခဝိပဿကဿ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါပိ, ဗျာန်ပါဒကံ အကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါပိ, ပကိဏ္ဏကသင်္ခါရေ သမ္မသိတ္ဝာ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေါပိ" ဟု ဆိုအပ်ခဲ့သော ၃-မျိုးသော မဂ်တို့၌၊] သတ္တာ-နှ်သော၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ-ဗောဇ္ဈင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂ-နှ်သော၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဒ္ဓ-နှ်သော၊ ဗျာနင်္ဂါနိ- တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ၊ [ပဌမဗျာနိကမဂ်ဖြစ်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, ဗျာနင်တို့ တပါးစီးမျှ မလျော့—ဟူလို။] ဟိ-မူန်၊ တေသံ-ထို မဂ်တို့၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ- မဂ်၏ ရှေအဖို၌ဖြစ်သော ဝိပဿနာသည်၊ သောမနဿာ သဟဂတာပိ- သောမနဿနှင့် တကွဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာပိ- ဥပေက္ခာနှင့်တကွ ဖြစ်သည်လည်း

ကောင်း၊ ဟုတ္ဘာ- ဖြစ်ပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌာနကာလေ-သင်္ခါရ, ဝဋ္ဌဒုက္ခမှ ထမြောက်ခါနီး အခါ၌၊ သင်္ခါရပေက္ခာဘာဝံ- သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်သည်၊ (သမာနာ-သော်၊) သောမနဿသဟဂတာဝ- သောမနဿနှင့်တကွဖြစ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [ပဌမစျာနိကမဂ်ဖြစ်သောကြောင့် မဂ်၏ရှေအဖို့၌ဖြစ်သော သင်္ခါရပေက္ခာဝိပဿနာလည်း သောမနဿသဟဂုတ်သာ ဖြစ်ရသည်။]

["သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏမေဝ ဟိ၊ပေ၊ ဝိသေသံ နိယမေတိ"၏ အကျယ်ကို ပြပြီး၍ "ကေစိ ပန ထေရာ"စသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပါဒကဇ္ဈာနဝါဒကို ပြလိုသောကြောင့် "ပဥ္ဇကနယေ"စသည်မိန့်။] ပဥ္ဇကနယေ - ပဥ္ဇကနည်း၌၊ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဇ္ဈာနာနိ - ဒုတိယစျာန်, တတိယစျာန်, စတုတ္ထစျာန်တို့ကို၊ ပါဒကာနိ-အခြေခံတို့ကို၊ ကတ္ဘာ-၍၊ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေသု-ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်တို့၌၊ ယထာက္ကမေနေဝ-အကြင်အကြင် အစဉ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ စျာနံ-စျာန်သည်၊ စတုရင်္ဂိကံ-၄ ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်လည်းကောင်း၊ [ဒုတိယစျာန်ကို ရည်ရွယ်သည်၊] တိဝင်္ဂိကံ-၃ ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်လည်းကောင်း၊ [တတိယစျာန်ကို ရည်ရွယ်သည်၊] ဒုဝင်္ဂိကံစ-၂ ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်လည်းကောင်း၊ [စတုတ္ထစျာန်ကို ရည်ရွယ်သည်၊] ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗေသု-အလုံးစုံသော မဂ်တို့၌၊ (ဒုတိယစျာနိက စသော မဂ်တို့၌)၊ သတ္တမဂ္ဂင်္ဂါနိ ဟောန္တိ၊ [သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင် မပါသောကြောင့် "သတ္တ"ဟု ဆိုသည်။]စတုတ္ထေ-စတုတ္ထစျာနိကမဂ်၌၊ ဆ-နှ်သော၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ(ဟောန္တိ)၊ [ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်မပါသောကြောင့် "ဆ" ဟု ဆိုသည်၊] အယံ ဝိသေသော-ဤမဂ္ဂင်, ဗောဇ္ဈင်အထူးသည်၊ ပါဒကဇ္ဈာန နိယမေနစေဝ-ပါဒကစျာန်ဟူသော နိယမကြောင့်လည်းကောင်း၊ [ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, စျာနင် အထူးကို သတ်မှတ်တတ်သော ပါဒကစျာန်ကြောင့်လည်းကောင်း၊] ဝိပဿနာ နိယမေန စ-ဝိပဿနာ ဟူသော နိယမကြောင့်လည်းကောင်း၊] ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တေသံပိ-ထိုမဂ်တို့၏လည်း- ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ-မဂ်၏ ရှေအဖို့၌ဖြစ်သော ဝိပဿနာသည်၊ သောမနဿသဟဂတာပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ဝုဋ္ဌာန

ဝိပဿနာနိယမေနစ။ ။"ဝိပဿနာ"ဟူသည် နောက်ဆုံးသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဖြစ်သော ဝိပဿနာတည်း၊ ဒုတိယစျာန်ကို ပါဒကပြု၍ သင်္ခါရတခုခုကို အနိစ္စစသည်ဖြင့် သမ္မသနပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာသည် ဒုတိယစျာန် လွန်မြောက်အပ်သော ဝိတက်အပေါ်၌ မဝင်စားလိုသောအားဖြင့် စက်ဆုပ်သော (ဝိတက္ကဝိရာဂ) ဘာဝနာဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုဘာဝနာမှတက်၍ ရအပ်သောမဂ်၌လည်း ဝိတက် မပါသော ဒုတိယစျာန်မဂ်သာ ဖြစ်ရသည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် ပါဒကစျာန်ဝါဒ၌လည်း ဝိပဿနာက မဂ္ဂင်, ဗောဇ္ဈင်, စျာနင်ကွဲပြားအောင် သတ်မှတ်လျက် ရှိသည်၊ ဤနည်းကိုမှီး၍ နောက်ဝါဒတို့၌လည်း ဝိပဿနာက နိယမပြုနိုင်ပုံကို ယှဉ်စပ်ပါလေ။ [ဝိပဿနာနိယမေနေဝ ဟိ၊ပေ၊ ယောဇေတဗ္ဗော၊-ဋီကာ။]

ဂါမိနီ - ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာသည်၊ သောမနဿသဟဂတာဝ - သောမနဿသဟဂုတ်သည်သာ၊ (ဟောတိ)။ [ပဥ္စကနည်းဖြစ်၍ စတုတ္ထစျာန်၏ ရှေဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာလည်း၊ သောမနဿသဟဂုတ် ဖြစ်ရသည်။]

ပဥ္စမဇ္ဈာနံ-ကို၊ ပါဒကံ-ကို၊ ကတ္ဝာ, နိဗ္ဗတ္တိတမဂ္ဂေပန-ဖြစ်စေအံ့ပ်သော မဂ်၌ကား၊ ဥပေက္ခာ စိတ္တေကဂ္ဂတာဝသေန - ဥပေက္ခာ, စိတ္တေကဂ္ဂတာ၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဒ္ဝေ-နှ်သော၊ စျာနင်္ဂါနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂါနိ-တို့သည်၊ ဆ-၆ ပါးတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ပီတိသမ္ပယောဇ္ဈင်္ဂမပါသော ၆ ပါး တို့သည်လည်းကော၁င်း၊) သတ္တစေဝ-၇ ပါးတို့သည်လည်းကောင်း၊ (သမ္မာသင်္ကပ္ပ မပါသော မဂ္ဂင် ၇ ပါးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ)၊ အယံပိ ဝိသေသော - ဤစျာနင် ဗောဇ္ဈင်္, မဂ္ဂင် အထူးသည်လည်း၊ ဥဘယ နိယမဝသေန-၂ ပါးစုံသော ပါဒကစျာန, ဝိပဿနာဟူသော နိယမ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မူနှ်၊ ဤမသို့ နယေ-ပဥ္စမစျာန်ကို ပါဒကပြုသော ဤနည်း၌၊ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ-သည်၊ သောမနဿသဟဂတာဝါ-သောမနဿ သဟဂုတ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာ သဟဂကာ ဝါ - သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ [ရှေ၌ကား ဝါဟူ မဆိုပဲ ''သောမနဿ သဟဂတာပိ ဥပေက္ခာ သဟဂတာပိ'' ဟု ဆိုခဲ့၏။] [ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ-သည်၊ ဥပေက္ခာ သဟဂတာဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ အဋ္ဌပဇ္ဈာနာနိ-တို့ကို၊ ပါဒကာနိ-တို့ကို၊ ပါဒကာနိ ကတ္ဝာ, ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေပိ-ဖြစ်စေအပ်သော မဂ်၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ [ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာဃို မရောက်မီရှေအဖို့၌ သောမနဿ, ဥပေက္ခာ ၂မျိုးဖြစ်သော်လည်း ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာအခိုက်၌ကား ဥပေက္ခာသာ ဖြစ်ရမည်-ဟူလို။] ဧဝံ-သို့၊ ပါဒကဇ္ဈာနတော-ပါဒကစျာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-၍၊ ယေကေစိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခါရေ-တို့ကို၊ သမ္မသိတ္ဝာ-၍၊ နိဗ္ဗတ္တိတမဂ္ဂဿ-ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်၏၊ အာဝဇ္ဇနုပဒေသေ-အနီးဖြစ်သော အရပ်၌၊ ဝုဋ္ဌိတာ-ထအပ်ရာဖြစ်သော၊ သမာပတ္တိ-သမာပတ်သည်၊ အတ္တနာ-မိမိနှင့်၊ သဒိသဘာဝံ-တူသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ကရောတိ၊ ဘူမိဝဏ္ဏော-မြေကြီး၏အဆင်းသည်၊ ဂေါဓာဝဏ္ဏဿ-ဖုတ်အဆင်း၏၊ (အတ္တနာ သဒိသဘာဝံ, ကရောတိ) ဝိယ-ပြုသကဲ့သို့တည်း။ [ဖုတ်၏နေရာတွင်းသည် မြေနီဖြစ်အံ့၊ ထိုမြေနီသည် ဖုတ်နှင့် အနီးဆုံးဖြစ်သောကြောင့် ဖုတ်ကို နီသောအဆင်းရှိစေ၁င် ပြု၏၊ မြေနက်တွင်း ဖြစ်အံ့၊ ထို့အတူပင် နက်အောင်ပြု၏ကဲ့သို့တည်း။]

[ပဌမထေရ်၏ ပါဒကစျာန၀ါဒကိုပြုပြီး၍, ဒုတိယထေရ်၏ သမ္မသိတစျာန၀ါဒကိုပြလိုသောကြောင့် ''ဒုတိယဿ္မာရ၀ါဒေ ပန'' စသည်မိန့်။] ပန-ကား၊ ဒုတိယဿ္မာရ၀ါဒေ၊ ဒုတိယထေရ်၏၀ါဒ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ယတော်ယတော သမာပတ္တိတော-အကြင်အကြင်စျာန်သမာပတ်မှ၊ဝုဋ္ဌာယ-၍၊ ယေ ယေ သမာပတ္တိဓမ္မေ-အကြင် အကြင် သမာပတ်တရားတို့ကို၊သမ္မသိတ္ဝာ-

၍၊ မဂ္ဂေါ- မဂ်သည်၊ နိဗ္ဗတ္တိတော- ဖြစ်စေအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ သော မဂ္ဂေါ-သည်၊) တံတံသမာပတ္တိ သဒိသောဝ- ထိုထို ဈာန်သမာပတ်နှင့် တူသည်သာ၊ ဟောတိ၊ သမ္မသိတ သမာပတ္တိသဒိသော- သုံးသပ်အပ်သော ဈာန်သမာပတ်နှင့် ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, ဈာနင်ချင်းတူသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိအတ္ထော-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်၊ ပန-ဆက်၊ ကာမာဝစရဓမ္မေ-ကာမာဝစရ တရားတို့ကို၊ သစေ သမ္မသတိ-အံ့၊ (ဝေံသတိ-သော်၊ သော မဂ္ဂေါ- သည်၊) ပဌမဇ္ဈာနိဆောဝ- ပဌမဈာန်နှင့် ယှဉ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [ကာမာဝစရတရားကို သုံးသပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်သည့်ဈာန်အင်္ဂါကိုမျှ မစက်ဆုပ်သောကြောင့် ပဌမဇ္ဈာနိတ မဂ်သာ ဖြစ်၏။] တတြာပိ- ထို ဒုတိယထေရ်၏ ဝါဒ၌လည်း၊ ဝိပဿနာနိယ မော- ဝိပဿနာနိယမကို၊ (ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, ဈာနင်အထူးကို မှတ်သားတတ်သော ဝိပဿနာကို၊) ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

[ဒုတိယထေရ်၏ သမ္မသိတဝါဒကိုပြပြီး၍, တတိယထေရ်၏ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ ဝါဒကို ပြလိုသောကြောင့် "တတိယတ္ထေရဝါဒေ" စသည်မိန့်။] တတိယတ္ထေရ ဝါဒေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အဟံ-ငါသည်၊ သတ္တင်္ဂိကံ- ၇-ပါး သော အင်္ဂါရှိသော၊ မဂ္ဂံ- မဂ်သို့၊ (သမ္မာသင်္ကပ္ပမပါသော ဒုတိယဈာန်မဂ် စသည်သို့၊) ပါပုဏေယျံ- ရောက်ရပါမူကား၊ အဟောဝတ- ဩော် ကြောင်း လေစ္ဆ၊ အဋ္ဌင်္ဂိကံ- ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ မဂ္ဂံ-မဂ်သို့၊ (ပဌမဈာန်မဂ်သို့၊) ပါပုဏေယျံ၊ (အဟောဝတ)၊ ဣတိ-သို့၊ အတ္တနော-၏၊ အဇ္ဈာသယာနုရူပေ န- အလိုအားလျော်သဖြင့်၊ ယံယံဈာန်- အကြင်အကြင် ဈာန်ကို၊ ပါဒကံ, ကတ္ဒာဝါ-ပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ ယေ ယေ ဈာနဓမ္မေ- အကြင် အကြင် ဈာန်တရားတို့ကို၊ သမ္မသိတ္ဒာဝါ- သော်လည်းကောင်း၊ ["ယေဝါ ယေဝါ ဈာနဓမ္မေ" ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ "ယံယံ ဈာနံ" ကို ဝိကပ်ပြုသော ဝါ တခုသာရှိရမည်။] နိဗ္ဗတ္တိတော-သော၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ တံတံဈာနသဒိသောဝ- ထိုထို ဈာန်နှင့်တူသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပါဒကဇ္ဈာန်- ပါဒကဈာန်ကို သော်လည်းကောင်း၊သမ္မသိတဈာနံဝါ-သမ္မသိတဈာန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ အဇ္ဈာသယမတ္ထေနေဝ- အဇ္ဈသယမျှဖြင့်သာ၊ တံ- ထိုသို့ ထိုထို ဈာန်နှင့်တူစွာ မဂ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ နဣဇ္ဈတိ-မပြီးစီးနိုင်၊ [တံတိ တံတံဈာန

သွာယမတ္ထော။ ။"ပါဒကဈာန်, သို့မဟုတ် သမ္မသိတဈာန်ကို ကြဉ်၍ (ထိုဈာန်မပါပဲ) အဇ္ဈာသယမျှကြောင့်သာ မပြီးနိုင်ခြင်းဟူသော ဤအနက်ကို" ဟူလို၊ မှန်၏— အဇ္ဈာသယကြောင့် ပြီးရာ၌ ပါဒကဈာန်ရှိလျှင် ထို ပါဒကဈာန်သည်, သမ္မသိတဈာန်ရှိလျှင် ထို သမ္မသိတဈာန်သည် အဇ္ဈာသယအား ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုလျက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဒက-သမ္မသိတဈာန် တမျိုးမျိုးက ပကတူပသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုမှ အဇ္ဈာသယအတိုင်း ပြီးစီးရသည်။

အဋ္ဌသာလိနီ (က) ၁၂

သဒိသဘဝနံ၊-ဋီကာ၊] သ္ဒာယမတ္ထော- ထို အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ နန္ဒကောဝါဒ သုတ္တေန- နန္ဒကောဝါဒသုတ်ဖြင့်၊ ဒီပေတဗ္ဗော- ထင်ရှားပြထိုက်၏။

ဟိ- သာဓကကား၊ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊သမ္ဗောဓိပရာယဏာတိ- သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ ဟူသော၊ ဧတံ(သုတ္တံ)-ဤ ပါဋိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ-ပြီ။ (မဇ္ဈိမနိကာယ်, ဥပရိပဏ္ဏာသ, သဋ္ဌာ ယတနဝဂ်, နန္ဒကောဝါဒသုတ်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ-တို၊သေယျ ထာပိ- ဥပမာ မည်သည်ကား၊ ဥပေါသထေ-ဥပုသ်နေ့ ဖြစ်သော၊ ပန္နရသေ- ၁၅-ရက်မြောက်ဖြစ်သော၊ တဒဟု-ထို နေ့၌၊ စန္ဒော-လသည်၊ ဦနော နုခေါ- ယုတ်လျော့လေသလော၊ စန္ဒော- သည်၊ ပုဏ္ဏောနုခေါ- ပြည့်လေသလော၊ ဣတိ- သို့၊ ဗဟူနော- သော၊ ဇနဿ- လူအပေါင်း၏၊ ကခ်ါဝါ- အနည်းငယ် ယုံမှားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝိမတိဝါ- အထူးထူး တွေးတောခြင်းသည် လည်းကောင်း၊န ဟောတိ သေယျထာပိ-ကဲ့သို့၊အထခေါ-စင်စစ်ကား၊စန္ဒော- သည်၊ ပုဏ္ဏောတွေဝ- ပြည့်၏ဟူ၍သာ၊ ဟောတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဧဝမေဝ-လျှင်၊ တာ ဘိက္ခုနိယော- ထို ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ နန္ဒကဿ- နန္ဒက၏၊ ဓမ္မဒေသနာယ-တရားဒေသနာကြောင့်၊အတ္တမနာစေဝ- မိမိ စိတ်ရှိကြကုန်သည် လည်းကောင်း၊ (နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်လည်းကောင်း၊) ပရိပုဏ္ဏ သက်ပွါစ- ပြည့်စုံသော အကြံရှိကြကုန်သည် လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ ဘိက္ခဝေ, တာသံ ပဥ္ဇန္ဒံ ဘိက္ခုနိသတာနံ- ထို ငါးရာသောဘိက္ခုနီတို့တွင်၊ ယာ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ပစ္ဆိမိကာ-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်၏၊သာ-ထို ဘိက္ခုနီသည်၊ အဝိနိပါတ ဓမ္မာ- ဖရိုဖရဲ ကျခြင်းသဘော မရှိသော၊ နိယတာ- သမ္မတ္တနိယမအားဖြင့် မြဲသော၊ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ-အထက်မဂ် ၃-ပါးဟူသော လည်းလျောင်းရာ ရှိသော၊ သောတာပန္နာ-တည်း။]

ဟိ- ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့၊ တာသု- ထို ငါးရာသော ဘိက္ခုနီတို့တွင်၊ ယဿာ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ သောတာပတ္တိဖလဿ-၏၊ ဥပနိဿယော- အားကြီး သော မှီရာအကြောင်းသည်၊(ကောင်းမှုသည်၊) (အတ္ထိ-ရှိ၏၊)သာ-ထိုဘိက္ခုနီ

နန္ဒကော ဝါဒသုတ္တေန။ ။ထိုသုတ်၌ ဘိက္ခုနီတို့မှာ သောတာပန်ဖြစ်သူတို့လည်း ထို သောတာပန် ဖြစ်ရခြင်းအားဖြင့် အတ္တမန ပရိပုဏ္ဏသက်ပွဖြစ်ကြရ၏၊ ပေ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်သူတို့လည်း ထို ရဟန္တာဖြစ်ရခြင်းအားဖြင့် အတ္တမနပရိပုဏ္ဏသက်ပွဖြစ်ကြရ၏၊ ထိုသို့ မိမိရအပ်သော တရားထူးဖြင့် အတ္တမန ပရိပုဏ္ဏသက်ပွ ဖြစ်ရခြင်းမှာ ရှေးရှေး ဘဝ၌ ဆည်းပူးအပ်ခဲ့သော သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း၊ပေ၊ ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမှုက ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုနေသောကြောင့်တည်း၊ ထို့အတူ ဤ၌လည်း ပါဒက-သို့မဟုတ် သမ္မသိတချာန်က ပကတူပသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုသောကြောင့် ပါဒက- သို့မဟုတ် သမ္မသိတချာန်နှင့် အလားတူ ချာန်အင်္ဂါရှိသော မဂ်ကို လိုလားသော အဇ္ဈာ သယ ဖြစ်ရသည်။

သည်၊ သောတာပတ္တိဖလေနေဝ- သောတာပတ္တိဖိုလ်ဖြင့်သာ၊ ပရိပုဏ္ဏသက်ပွါ-ပြည့်စုံသော အကြံရှိသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ပေ၊ [သကဒါဂါမိဖိုလ်, အနာဂါမိဖိုလ်တို့ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်၊] ယဿာ- အကြင် ဘိက္ခုနီ၏၊ အရဟတ္တဿ-အရဟတ္တဖိုလ်၏၊ ဥပနိဿယော (အတ္ထိ)၊ သာ-ထို ဘိက္ခုနီသည်၊ အရဟတ္တေနေဝ- အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်သာ၊ (ပရိပုဏ္ဏသက်ပွါ-သည်၊ အဟောသိ) [သက်ပွအဇ္ဈာသယရှိရုံဖြင့် မဂ်ဖိုလ်ကို မရ, ဥပနိဿယလည်း ရှိမှ မဂ်ဖိုလ်ကိုရသည်-ဟူလို။] ဧဝမေဝ- ပင်၊ အတ္တနော- ၏၊ အဇ္ဈာသယာနုရူပေန- သဖြင့်၊ ယ်ယ်ဈာနံ- ကို၊ ပါဒကံ-ကို၊ ကတ္ဘာဝါ- သော်လည်းကောင်း၊ ယေယေ ဈာနဝမ္မေ-တို့ကို၊ သမ္မသိတ္ဘာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗတ္တိတော-သော၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ တံတံ ဈာနသဒိဝသာဝ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပါဒကဇ္ဈာနံ- ပါဒကဈာန်ကို သော်လည်းကောင်း၊ သမ္မသိတဇ္ဈာနံဝါ- သမ္မသိတ ဈာန်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဝိနာ, အဇ္ဈာသယမတ္တေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ တံ-ထိုသို့ ထိုထိုဈာန်နှင့်တူစွာ မဂ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ နဲ ဣဇ္ဈတိ၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထာပိ-ဤ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယဝါဒဋ္ဌလည်း၊ ဝိပဿနာ နိယမော-ကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ- ထို သုံးပါးသော ထေရ်တို့တွင်၊ [တိပိဋက စူဋ္ဌနာဂတ္ထေရမှိစသော အစိတ်ကို ကြည့်စွဲသည်၊ "တေသုဝါဒေသု" ဟု ယောဇနာဋ္ဌစွဲ၏၊] ပါဒကဇ္ဈာနမေဝ- ပါဒကဈာန်သည်သာ၊ နိယမေတိ- ဗောဇ္ဈင် မဂ္ဂင် ဈာနင် အထူးကို မှတ်သား၏၊ ဣတိ ဧဝံ ဝါဒိံ-ဤသို့ ပြောလေ့ရှိသော၊ တိပိဋကစူဋ္ဌနာဂတ္ထေရံ-ကို၊ အန္တေဝါသိကာ- အနီးနေတပည့်တို့သည်၊ အာဟံသု-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ- အဘယ်သို့ လျှောက်ကြကုန်သနည်း၊) ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ တာဝ-အရှုပဘဝမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ- ညွှန်ပြအပ်သော၊) ယတ္ထ- အကြင်ဘဝ၌၊ ပါဒကဇ္ဈာနံ—ပါဒကဈာန်သည်၊ အတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထိုဘဝ၌၊ တံ-ထို ပါဒကဈာန်သည်၊ နိယမေတု- ဗောဇ္ဈင် မဂ္ဂင် ဈာနင်အထူးကို မှတ်သားပါစေတော့၊ ပန-ကား၊ ယသ္မိံ-အကြင် အရှုပဘဝ၌၊ ပါဒကဇ္ဈာနံ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိနိုင်၊ (စတုက္ကနည်းအရ စတုတ္ထဈာန်မှ တပါးသော အခြား ပါဒကဈာန်များမရှိနိုင်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ "ပါဒကဇ္ဈာနံ နတ္ထိ" ဟု ဆိုသည်၊ စတုတ္ထပါဒကဈာန်ကား အရှုပဘုံ၌ ရှိနိုင်ပါသေး၏၊-ဋီကာ။) တသ္မိံ အရှုပဘဝေ- ထို အရှုပဘဝ၌၊ ကိံ-အဘယ်သည်၊ နိယမေတိ- မှတ်သားပါသနည်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ (အာဟံသု-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊) အာဝုသော-တို့၊ တတ္ထပိ- ထို အရှုပဘဝ၌လည်း၊ ပါဒကဇ္ဈာနမေဝ- သည်သာ၊ နိယမေတိ-မှတ်သား၏၊ ဟိ- မှန်၊ (တနည်း) ဟိ-ချဲ၊ ယော ဘိက္ခု- သည်၊ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီ- ရှစ်ပါးသော သမာပတ်ကိုရခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္ဘာ) ပဋမဇ္ဈာနံ-ကို၊ ပါဒကံ-ကို၊ ကတ္ဘာ- ၍၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဖလာနံ- သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်တို့ကို၊ နိဗ္ဗတ္ထေတ္ဘာ- ဖြစ်စေပြီး၍၊ အပရဟီန

ဇျောနော- မယုတ်လျော့သော စျာန်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ကာလံ- ပျံလွန်တော်မူခြင်းကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ အရူပဘဝေ- ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော- ဖြစ်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပဌမဇျောနိကာယ- ပဌမစျာန်၌ယှဉ်သော၊ သောတာပတ္တိဖလ သမာပတ္တိယာ-မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ- ထပြီး၍၊ ဝိပဿနံ- ကို၊ ပဋ္ဌပေတ္တာ- ဖြစ်စေ၍၊ ဥပရိ- အထက်၌၊ တီဏိ-သုံးပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂဖလာနိ-တို့ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ တာသာ- ထို ရဟန်း၏၊ တာနိ- ထို အထက် မဂ်ဖိုလ်တို့သည်၊ ပဌမဇျောနိကာနေ၀- ပဌမစျာန်၌ ယှဉ်ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ဒုတိယဇျောနိကာဇီသုပိ - ဒုတိယစျာန်၌ ယှဉ်သော မဂ်ဖိုလ် အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေ၀နယော- ဤနည်းပင်တည်း၊ [ဒုတိယစျာန်ကိုအခြေခံ၍ သောတာမတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရပြီးလျှင် အရူပဘုံသို့ဆောက်မူ အထက်မဂ်ဖိုလ်တို့ကို အာဒုတ်ထု၌ ဒုတိယစျာန်သည်ပင် ပါဒကစျာန်ဖြစ်ရသည်၊ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိပါ။] ...[အရူပဘုံ၌ ပဉ္စမစျာန်သာ ရှိသည်မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်နည်းဖြင့် ဒုတိယစျာန်စသည် ရှိပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် အရူပေ စသည်မိန့်။] အရူပေ-အရူပဘုံ၌၊ တိကစတုက္ကဇျာနံ-တိကစျာန်, စတုက္ကစျာန်သည်၊ ဥပပဇ္ဇတိ-၏၊ တဉ္စ-ထိုစျာန်သည်လည်း၊ လောကုတ္တရံ-လောကုတ္တရစျာန်တည်း၊ န လောကိယံ-လောကီစျာန်မဟုတ်၊ ဧ၀ံ-ဤသို့လျှင်၊ အာ၀ဇ္ဇသော-တို့၊ တတ္ထာပိ- ထို အရူပဘုံ၌လည်း၊ ပါဒကဇျာနမေ၀- သည်သာ၊ နိယမေတိ- မှတ်သား၏၊ ဣတိ- ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ဘဒန္တ-ရှင်း၊ ပဥ္ဉာ-ပြဿနာကို၊ သုကထိတော-ကောင်းစွာ ဖြေဆိုအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (အာဟံသု- ကုန်ပြီ။)

ဝိပဿနာယ-၏၊ အာရမ္မဏဘူတာ- အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ခန္ဓာ-တို့သည်၊ နိယမေန္တိ-ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ယံယံ ပဋ္ဌကွန်း-အကြင်အကြင် ငါးပါးသော ခန္ဓာကို၊ သမ္မသိတ္တာ- ၍၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်သည်၊ တံတံ သဒိသော ၀- ထိုထို သုံးသပ်အပ်သော ခန္ဓာနှင့်တူသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဣတိ၀ါဒိ-ဤသို့ ပြောလေ့ရှိသော၊ မောရ၀ါပိ၀ါသိ မဟာဒတ္တ်တွေ့ရမို့- မောရ၀ါပိ အရပ်၌ နေလေ့ရှိသော မဟာဒတ္တအထေရ်ကိုလည်း၊ အန္တေ၀ါသိကာ- တို့သည်၊ အာဟံသု-ကုန်ပြီ၊ (ကိံ-သနည်း၊)ဘန္တေ, တုမှာကံ-တို့၏၊ ၀ါဒေ- သမ္မသိတ ၀ါဒ၌၊ ဒေါသော- အပြစ်သည်၊ ပညာယတိ- ထင်ရှားပါ၏၊ ဟိ- မှန်၊ ရူပံ- ရုပ်ကို၊ သမ္မသိတ္တာ- သုံးသပ်၍၊ ဝုဋ္ဌိတဘိက္ခုနော- သခ်ါရပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှထသော ရဟန်း၏၊ ရူပသဒိသေန-ရုပ်နှင့်တူသော၊ အဗျာကတေန- အဗျာကတဖြစ်သော၊ မဂ္ဂေန- မဂ်သည်၊ဘ၀ိတဗ္ဗံ- ဖြစ်ရာပါ၏(ဖြစ်စရာရှိပါ၏၊)နေ၀သညာနာသညာယတနံ-နေ၀သညာနာသညာယတနစျာန်ကို၊ နယတော- ကလာပသမ္မသနနည်းအားဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟေတ္တာ- သိမ်းဆည်း၍၊ ဝုဋ္ဌိဟသေ-သခ်ါရပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှ ထသော ရဟန်း၏၊ တံ သဒိသေနေ၀- ထို နေ၀သညာနာသညာယတနနှင့် တူသည်သာ

လျှင်ဖြစ်သော၊ နေဝသညာနာသညာဘာဝပွတ္တေန- နေဝသညာနာသညာ၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ မဂ္ဂေန-မဂ်သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ- ဖြစ်ရာပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ၊ အာစုံသော- တို့၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ နဟောတိ- သနည်း၊)ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ-သည်၊ အပွနံ-သို့၊ အပွတ္တောနာမ- မရောက်သောမဂ် မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ရူပံ-ကို၊ သမ္မသိတ္ဝာ-၍၊ ဝုဋ္ဌိတဿ- သခ်ါရပဝတ္တမှ ထသောရဟန်း၏၊ အဋ္ဌင်္ဂိကော-ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ သောမနဿသဟဂတမဂ္ဂေါ-သောမနဿနှင့်တကွဖြစ်သောမဂ်သည်၊ဟောတိ၊နေဝသညာနာသညာယတနံ-ကို၊ သမ္မသိတ္ဝာ-၍၊ ဝုဋ္ဌိတဿာပိ-သခ်ါရပဝတ္တမှ ထသော ရဟန်း၏လည်း၊ သဗ္ဗာကာရေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တာဒိသော- ထို နေဝသညာ နာသညာယတနကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်၊ နဟောတိ- မဖြစ်၊ ပန- စင်စစ်ကား၊ သတ္တင်္ဂိကော-၇-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ (သမ္မာသင်္ကပ္ပ မပါသော)၊ ဥပေက္ခာ သဟဂတမဂ္ဂေါ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ (ဧဝံ- ဤသို့၊ နဟောတိ)၊ ဣတိ- ဤသို့ ဖြေတော်မူပြီ။

ပုဂ္ဂလဗျာသယော-သည်၊ နိယမေတိ-မှတ်သား၏၊ ဣတိ ဝါဒိနော- ဤသို့ ပြောလေ့ရှိသော၊ စူဋ္ဌာဘယတ္ထေရဿာပိ- စူဋ္ဌာဘယထေရ်၏လည်း၊ ဝါဒံ-ဝါဒကို၊ အာဟရိတ္ဝာ-ဆောင်၍၊ တိပိဋကစူဋ္ဌနာဂတ္ထေရဿ-အား၊ ကထယိံ-သု- လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ သော- ထို တိပိဋကစူဋ္ဌနာဂထေရ်သည်၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိုံ-နည်း) ယဿ- အကြင် ရဟန်း၏ သန္တာန်၌၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ပါဒကဗျာနံ-သည်၊ အတ္ထိ၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏ သန္တာန်၌၊ ပုဂ္ဂလ

အဋ္ဌင်္ဂိကော သောမန၊ပေ၊မဂ္ဂေါ။ ။ရုပ်ကို အနိစ္စစသည်ဖြင့် သုံးသပ်သော အခါ ထို ဝိပဿနာဉာဏ်၌ ရူပါဝစရစျာန် အခြေမခံခဲ့သောကြောင့် လည်းကောင်း, ရူပါဝစရစျာန်ကို မသုံးသပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း, ထိုထို စျာန်အင်္ဂါကို လွန်မြောက်ခြင်းဟူသော ဥပနိဿယမရှိလျှင် ထိုထို စျာန်အင်္ဂါပေါ်၌ စက်ဆုပ်ခြင်းဟူသော ဝိရာဂသတ္တိလည်းမရှိ၊ထို့ကြောင့် အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်သာ ဖြစ်ခွင့်ရှိရကား"အဋ္ဌင်္ဂိကော သော-မနဿသဟဂတမဂ္ဂေါ မဟာတိ"ဟုမိန့်သည်။[အပွနာပဝတ္တိစ၊ပေ၊ မဂ္ဂေါ ဟောတိတိ အာဟ၊-ဋီကာ။]

ဥပေက္ခာသဟဂတမဂ္ဂေါ။ ။နေဝသညာ နာသညာ သမာပတ်ကို ကလာပ သမ္မသနနည်းအားဖြင့် သုံးသပ်မှု(သမ္မသန)ပြု၍ သခ်ါရတို့မှ ထမြောက်သော၊ (မဂ်ရသော)ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်သည် (သခ်ါရာဝသေသ-ရုန့်ရင်းသော သခ်ါရတို့မှ ကြွင်းသော သိမ်မွေ့သော သခ်ါရ၏ အဖြစ်ဖြင့်) ထို စျာန်နှင့် အားလုံး မတူနိုင်၊ စတုတ္ထစျာန်ချင်း ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ချင်းသာ တူနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် သမ္မာသင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင်မပါပဲ သတ္တင်္ဂိက ဥပေက္ခာသဟဂုတ်မဂ်သာ ဖြစ်ရသည်။ [ဥပေက္ခာသဟဂတမဂ္ဂေါတိ ဧတေန စတုတ္ထ စျာနိကတာပိ သမာနာ,အနူသယသမုဂ္ဃါယာဋနံ သမတ္ထဿ နသခ်ါရာဝသေသတာတိ ဒုဿေတိ၊-ဋီကာ။]

ဏ္ဍာဘယော-သည်၊ နိယမေတု- မှတ်သားပါစေတော့၊ (စူဋ္ဌာဘယထေရ်၏ ဝါဒအတိုင်း မှတ်သားပါစေတော့-ဟူလို၊) ယဿ-၌၊ တံ- ထို ပါဒကဏ္ဍာနိ သည်၊ နတ္ထိ၊ တဿ- ထို ရဟန်း၏၊ ကတရဏ္ဍာသယော- အဘယ်အဏ္ဍာသယ သည်၊ နိယမေဿတိ-ဗောဇ္ဈင် မဂ္ဂင် စျာနင်အထူးကို မှတ်သားနိုင်လတ္တံ့နည်း၊ နိဒ္ဒနဿ-ရင်းနှီးဖို့ရာ ဥစ္စာမရှိသူ၏၊ ဝုစိုဂဝေသနကာလောဝိယ- အတိုးအပ္ပား ကို ရှာမှီးရာကာလနှင့် တူသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့၊ အာဟ-ပြောဆိုပြီ။

တံကထံ- ထိုစကားကို၊ အာဟရိတ္ဘာ၊ တိပိဋကစူဋ္ဌာဘယတ္ထေရဿ- အား၊ ပုန-တဖန်၊ ကထယိံသု-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ သော-ထို တိပိဋကစူဋ္ဌာ ဘယထေရ်သည်၊ အာဝုသော-တို့၊ ပါဒကဏ္ဍာနဝတော- ပါဒကစျာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်၊ ဣဒံ-ပုဂ္ဂလဏ္ဍာသယော နိယမေတိဟူသော ဤစကားကို၊ မယာ, ကထိတံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ အာဟ၊ ပန-ဆက်၊ ပါဒကဏ္ဍာနဝတော— ပါဒကစျာန်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်၊ ဣဒံ- ဤပုဂ္ဂလဏ္ဍာသယော နိယမေတိ ဟူသော စကားကို၊ ကထိတံ ယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ တထေဝ- ထို့အတူ သာလျှင်၊ သမ္မသိတဏ္ဍာနဝတောပိ- သမ္မသိတစျာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက် လည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏၊ ဟိ-မှန်၊ ပဉ္ဇမစျာနတော- ပဉ္ဇမစျာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ- ထ ပြီး၍၊(ပဉ္ဇမစျာန်ကို ပါဒကပြုပြီး၍၊) ပဌမာဒိနိ-ပဌမ အစရှိသော စျာန်တို့ကို၊ သမ္မသတော- သုံးသပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါ- ဖြစ်သောမဂ် သည်၊ ပဌမတ္ထေရဝါဒေန- ပဌမထေရ်၏ ဝါဒအားဖြင့်၊ ပဉ္ဇမဏ္ဍာနိကော— ပဉ္ဇမစျာန်၌ ယှဉ်သည်၊ (အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊) ဒုတိယဝါဒေန- ဒုတိယထေရ်၏ ဝါဒအားဖြင့်၊ ပဌမာဒိဏ္ဍာနိကော- ပဌမစျာန် အစရှိသော စျာန်၌ယှဉ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒွေပိ ဝါဒါ- ပါဒကဏ္ဍာနဝါဒ သမ္မသိတ ဝါဒဟူသော ၂-ပါးသော ဝါဒတို့သည်လည်း၊ ဝိရုဏ္ဍန္တိ- ဆန့်ကျင်ကုန်၏၊ တတိယဝါဒေ ပန-တတိယထေရ်၏ ဝါဒ၌ကား၊ ဧတ္ထ- ဤစျာန်တို့တွင်၊ ယံ- အကြင်စျာန်ကို၊ ဣစ္ဆတိ- ၏၊ တဏ္ဍာနိကော- ထို အလိုရှိအပ်သော စျာန်၌ ယှဉ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ တေစဝါဒါ- ထိုပါဒကဏ္ဍာနဝါဒ, သမ္မသိတဏ္ဍာနဝါဒတို့သည်လည်း၊ နဝိရုဏ္ဍန္တိ- မဆန့်ကျင်တော့ကုန်၊ အဏ္ဍာ

တေစ ဝါဒါ နဝိရုဏ္ဍန္တိ။ ။ပါဒကစျာန်က ပဉ္ဇမစျာန်ဖြစ်, သမ္မသိတစျာန်က ပဌမစျာန် ဖြစ်နေရာဝယ် ပါဒကစျာနဝါဒအတိုင်းဆိုလျှင် ပဉ္ဇမစျာနိကမဂ် ဖြစ်စရာရှိ၍, သမ္မသိတစျာန ဝါဒအတိုင်းဆိုလျှင် ပဌမစျာနိကမဂ် ဖြစ်စရာရှိ၏၊ ဤသို့ ဝါဒ ၂-ရပ် ဆန့်ကျင်နေရာဝယ် အဏ္ဍာသယက ပဉ္ဇမစျာန်၌ အလိုရှိနေလျှင် ပဉ္ဇမစျာနိက မဂ်သာ ဖြစ်၏၊ ပဌမစျာန်မဂ်ကို အလိုရှိလျှင်လည်း ပဌမဏ္ဍာနိကမဂ်သာ ဖြစ်စရာရှိ၏၊ ဤသို့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေသော ထို ၂-ဝါဒသည် အဏ္ဍာသယက ကူစွက်ပေးသောကြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက် မဖြစ်တော့-ဟူလို။

သယော၈-အဇ္ဈာသယသည်လည်း၊ သာတ္ထကော-အကျိုးရှိသည်၊ " ဟောတိ၊ ဣစ်-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝေံ-ဤသို့လျှင်၊ တယောပိ-သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ထေရ-ထေရ်တို့သည်၊ ပဏ္ဍိတာ-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ သဘာဝပညာ ရှိကြကုန်ဆဲသည်၊ ဗျတ္တာ-ထက်မြက်ကုန်သည်၊ ဗဟုဿုတ-ဘုရားသခင်ဟောကြားတော်မူသော ပိဋကတ်သုံးပုံကို ကောင်းစွာသိသော ဗဟုသုတ ဂုဏ်ရှိသည်၊ မဟာကထိက-ဓမ္မကထိကတို့၏ ဝိသယ-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပဏ္ဍိတ ဗျတ္တ ဗဟုဿုတ ဓမ္မကထိကဖြစ်ကုန်သည့်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဓောသံ-ထိုသုံးပါးသောထေရ်တို့၏၊ ဝါဒံ-ဝါဒကို၊ တန္တိ-အဋ္ဌကထာအစဉ်ကို၊ ကတ္တာ (အာစရိယာ-ရှေး အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊) ထပယိ-သု-ထားခဲ့ကြကုန်ပြီ၊ ဣဓ ပန-ဤအဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၌ကား၊ အတ္ထမေဝ-အနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ၊ [ဝေဖြင့် တန္တိကိုကန့်၊ ထိုပါဠိအားလုံးကို မထုတ်ဆောင်ပဲ-ဟူလို၊] ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ တယောပိ-သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေဝါဒေ-ဤဝါဒနှင့် တကွဖြစ်သော ဈာန်တို့ကို၊ ဝါ-ဤပြောဆိုကြောင်းဈာန်တို့ကို၊ ဝိပဿနာဝ-သည်သာ၊ နိယမေတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဒဿိတံ-ပြအပ်ပြီ။

[သတ္တင္ဒဂ်ပရိဏာမံ ဟူသော ဥဒ္ဒေသ၏ ပဋိနိဒ္ဒေသကို ပြုပြီး၍ "နိမိတ္တံ ပဋိပဒါပတိ" ဟူသော ဥဒ္ဒေသ၏ ပဋိနိဒ္ဒေသကို ပြလိုသောကြောင့် ဣဒါနိ စသည်မိန့်၊ [ဣဒါနိ-၌၊ နိမိတ္တံ ပဋိပဒါ ပတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ အင်္ဂပရိဏာမဇာတော-ပေဘဋ္ဌင်, မဂ္ဂင်, ဈာနင်တို့၏ ပြောင်းလဲခြင်းရှိသော၊ မဂ္ဂသဲ-မဂ်၏၊ ဥပ္ပါဒ ကာလေ-ဖြစ်ရာ အခါ၌၊ ဂေါတြဘု-သည်၊ ကုတော-အဘယ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထသနည်း၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ ကုတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေး

အဇ္ဈာသယော သာတ္ထကော။ ။အဇ္ဈာသယမပါပဲ ထို ၂-ဝါဒချည်းသာ ရှိလျှင် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်စရာရှိ၍ အဇ္ဈာသယဝါဒကို သွင်းပေးမှ အဇ္ဈာသယပါသည့် ဘက်က အနိုင်ရသောကြောင့် အဇ္ဈာသယလည်း အချည်းနှီး (အကျိုးမဲ့) မဟုတ်ပဲ အကျိုးထူးရှိသည်။

တယော ဧပဧတ် ဝါဒေ။ ။တံ့တံ့ဝါဒေဟိ ပညာပီယမာနာနိ ပါဒကေဇ္ဈာနာဒီနိ (ထိုထိုဝါဒတို့ဖြင့် ပညတ်အပ်ကုန်သော ပါဒကဈာန်အစရှိသည်တို့ကို) ဝါဒ သဟစာရိတာယ ဝါဒါတိ ဝုစ္စန္တိ (ဝါဒနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သဟစရဏာနည်းအားဖြင့် ဝါဒဟူ ဆိုအပ်ကုန်၏၊) ကွတိ အဓိပ္ပာယေန တယော ပေတေ ဝါဒေတိ ဆာဟ၊-အနု)၊ ဤအလို ဝါဒအရ ပါဒကဈာန်စသော ဈာန်တို့ကို ကောက်ပါ၊ (တနည်း)ဝဒန္တိ ဧတေဟိတိဝါ ဝါဒကရဏာဘူတာနိ ပါဒကဇ္ဈာနာဒီနိ ဝါဒါ၊ ဤအလို "တယောပိ-ကုန်သော၊ ဧတေဝါဒေ-ဤ ပြောဆိုကြောင်းဈာန်တို့ကို" ဟု ပေးပါ၊ မဓုဠိကား ပါဠိရှိအတိုင်းပင် အနက်ပေးစေလိုသည်။

တည်း၊ တာဝ-မဂ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-ညွှန်ပြအပ်သော၊) ဂေါတြဘု-သည်၊ နိမိတ္တတော-သင်္ခါရနိမိတ်ဟူသော အာရုံမှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ပဝတ္တံ-အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဝဋ္ဌတရားကို၊ ဆေတ္တုံ-ဖြတ်ခြင်းငှါ၊ နသက္ကောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သော (တေံ)-ဤဂေါတြဘုသည်၊ ကေတော ဝုဋ္ဌာနော-တဖက်မှထခြင်းရှိ၏၊ [စိတ်ကို ဟောသောဂေါတြဘုသဒ္ဒါသည် နပုံလိင်ရှိသောကြောင့် "ကေတော ဝုဋ္ဌာနံ တေံ" ဟု ရှိမှ သာ၍ကောင်း၏၊] မဂ္ဂေါ-သည်၊ နိမိတ္တတော-သင်္ခါရ နိမိတ်ဟူသော အာရုံမှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ပဝတ္တမှိ-အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဝဋ္ဌတရားကို လည်း၊ ဆိန္ဒတိ-ဖြတ်နိုင်၏၊ ဟိ-မှန်၊ သေ-ဤမဂ်သည်၊ ဥဘတောဝုဋ္ဌာနော-နိမိတ္တ ပဝတ္တဟူသော နှစ်ပါးစုံမှ ထခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ။

တေသံ-ထိုဂေါတြဘုမဂ်တို့၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဥပ္ပိတ္တိနယော-ဖြစ်ပုံကို သိကြောင်းနည်းတည်း၊ ဟိ-ချဲ၊ ယသ္မိံ ဝါရေ-အကြင် ဝိပဿနာ အလှည့်အကြိမ်၌၊ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ-မဂ်တည်းဟူသော ဝုဋ္ဌာနသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ-ထိုဝိပဿနာအလှည့်အကြိမ်၌၊ အနုလောမံ-အနုလုံသည်၊ ကေံ-တကြိမ်တည်းသာ၊ နေဝ ဟောတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ပဋ္ဌမံ-၅ ကြိမ်မြောက်လည်း၊ နဟောတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ (နောက်၌တသ္မာရှိလတ္တံ့၊) ကေံ-တကြိမ်တည်းသော အနုလုံသည်၊ အာသေဝနံ-အာသေဝန ပစ္စည်းကို၊ နလဘတိ-မရ၊ ပဋ္ဌမံ-၅ ကြိမ်မြောက် အနုလုံသည်၊ ဘဝင်္ဂဿ-ဘဝင်၏၊ အာသန္နတ္တာ-နီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဝေဓတိ-တုန်လှုပ်၏၊ [ဂေါတြဘုအား ကျေးဇူးပြုနိုင်လောက်အောင် မခိုင်မြဲသောကြောင့် "တုန်လှုပ်၏" ဟု ဆိုသည်၊ ပဝေဓတိတိ ဂေါတြဘုဿ ပစ္စယော ဘဝိတုံ နသက္ကောတိတိ အတ္ထော၊-ဋီ။] ဟိ-မှန်၊ တဒါ-ငါးကြိမ်မြောက်ဖြစ်ရာထိုအခါ၌၊ ဇဝနံ-သည်၊ ပတိတံ နာမ-ကျသည်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကေံ၊ တကြိမ်တည်းသာ၊ နေဝ ဟောတိ၊ ပဋ္ဌမံ-လည်း၊ နဟောတိ။

ပန-အန္ဓယကား၊ မဟာပညဿ-ကြီးသော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒွေ-၂ ကြိမ်ကုန်သော၊ အနုလောမာနိ-အနုလုံတို့သည်၊ ဟောန္တိ-နှ၏၊ တတိယံ-သုံးကြိမ်မြောက်၊ ဂေါတြဘု-ဂေါတြဘုသည်၊ ဟောတိ၊ စတုတ္ထံ-လေးကြိမ်မြောက်၊ မဂ္ဂစိတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ၊ တီဏိ-၃ ကြိမ်ကုန်သော၊ ဖလာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တတော-ထိုဖိုလ်သုံးကြိမ်မှ၊ (ပရံ-နောက်၌၊) ဘဝင်္ဂေါတရဏံ-ဘဝင်သို့သက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ မဇျိမပညဿ - အလယ် အလတ် ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တီဏိ အနုလောမာနိ ဟောန္တိ၊ စတုတ္ထံ-၄-ကြိမ်မြောက်၊ ဂေါတြဘု-ဂေါတြဘုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပဋ္ဌမံ-ငါးကြိမ်မြောက်၊ မဂ္ဂစိတ္တံ - သည်၊ ဟောတိ၊ ဒွေ-၂ ကြိမ်ကုန်သော၊ ဖလာနိ-ဖိုလ်စိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တတော-ထိုဖိုလ် ၂ ကြိမ်မှ၊ (ပရံ) ဘဝင်္ဂေါတရဏံ-ဘဝင်သို့ သက်ခြင်း

သည်၊ ဟောတိ၊ မန္ဒပညဿ-နုံ့သော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စတ္တာရိ အနု လောမာနိ၊ ဟောန္တိ၊ ပဋ္ဌမံ-ငါးကြိမ်မြောက်၊ ဂါတြဘု-သည်၊ ဟောတိ၊ ဆဋ္ဌံ မဂ္ဂစိတ္တံ (ဟေ့တိ)၊ သတ္တမံ-၇-ကြိမ်မြောက်၊ ဖလံ-သည်၊ (ဟောတိ၊) တတော၁-ထိုဖိုလ်တကြိမ်မူ၊ (ပရံ-၌၊) ဘဝဂ်ါတရဏံ-သည်၊ (ဟောတိ)။

တတ္ထ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ မဟာပညမန္ဒပညာနံ - မဟာပညပုဂ္ဂိုလ် မန္ဒပည ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ ဝဿန-အစုမ်းဖြင့်၊ ပါ-စပ်သဖြင့်၊ အာကထေတ္ဝာ-မဆိုမူ၍၊ မဇ္ဈိမပညဿ - အလယ်အလတ် ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-နှင့်၊ ဝဿန-အစုမ်းဖြင့်၊ ဝါ-စပ်သဖြင့်၊ ကထေဟပ္ပဲ-ဆိုရာ၏၊ ဟိ-ခဲ့၊ ယသ္မိံ ဝါရေ-အကြင်ဝိပဿနာ အလှည့်အကြိမ်၌၊ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ-သည်၊ ဟောတို့-၏၊ တသ္မိံ-၌၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာ - ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်ဖြစ်သော၊ ကြိယာဟေတုက မနော ဝိညာဏဓာတု-ကြိယာအဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၊ မနောဒ္ဓါဆုဝဋ္ဋနံ-သည်၊ ဟုတ္ဝာ-၍၊ (တနည်း-မနောဒ္ဓါဆုဝဋ္ဋနံ ဟုတ္ဝာ-မနောဒ္ဓါဆု ဝဋ္ဋန်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၍၊) ဝိပဿနာဂေါစရေ-ဝိပဿနာ၏ အာရုံ ဖြစ်ကုန်သော၊ ခန္ဓေ-ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ကို၊ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ, ဘဝင်္ဂံ-ကို၊ အာဝဇ္ဇေတိ-ပြန်လည် စေ၏၊ [“ဘဝင်ကိုဖြတ်၏-ဟူလို၊] တဒနန္တရံ-ထိုဘဝင်၏အခြားမဲ့၌၊ တေနေဝ အာဝဇ္ဇနေန-ထိုအာဝဇ္ဇန်းသည်ပင်၊ ဂဟိတကွန္ဓေ-ယူအပ်ပြီးသော ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ ပဌမံဇဝနံ-ပဌမဇော်ဖြစ်သော၊ အနုလောမညာဏံ-အနုလောမဉာဏ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တံ-ထိုအနုလောမဉာဏ်သည်၊ တေသု ခန္ဓေသု-ထိုရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၌၊ အနိစ္စာတိ ဝါ-အနိစ္စတို့ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခာတိ ဝါ-ဒုက္ခတို့ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အနတ္တာတိဝါ-အနတ္တတို့ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ပဝတ္တိတ္ဝာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ သြဋ္ဌာရိကံ သြဋ္ဌာရိကံ-ကြမ်းသော ကြမ်းဩော၊ သစ္စပ္ပဋိစ္ဆာဒကတမံ-သစ္စာ ၄ ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ တည်းဟူသော အမှောင်ကို၊ ဝိနောဒေတ္ဝာ-ပယ်ဖျောက်၍၊ တီဏိ-နှံ့သော၊ လက္ခဏာနိ-တို့ကို၊ ဘိယျောဘိယော်-အလွန်အလွန်၊ ပါကဋာနိ - ထင်ရှား သည်တို့ကို၊ကတ္ဝာ-၍၊နိရုဇ္ဈတိ-ချုပ်သွား၏။

တဒနန္တရံ-ထိုပဌမ အနုလောမညာဏ်၏ အခြားမဲ့၌၊ ဒုတိယာနုလောမံ-ဒုတိယာနုလောမညာဏ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်ပြန်၏၊ တေသု - ထိုအနုလောမ

မန္ဒပညဿ စတ္တာရိ။ ။“ဤနည်းသည် ရှေး အဋ္ဌကထာ၌ ပါသောကြောင့် ဆိုအပ်သောနည်း”ဟု ယောဇနာဆို၏၊ အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသသည် အလိုရှိအပ်သောနည်း မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အနုလုံ့ ၄ ကြိမ်ဝါရကို တားမြစ်ထားသည်၊ သင်္ဂြိဟ်၌ လည်း ဤ ၄ ကြိမ်နည်းမပါ၊ “ပရိကမ် ဥပစာ အနုလုံ့”ဟု နာမည်ချင်း ခဲ့၍ ၃ ကြိမ် သာ ပြထားသည်။ [အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားသော အဓိပ္ပာယ်များကိုလည်း သင်္ဂြိဟ် ဘာသာဋီကာ အပ္ပနာဇောဝါရအဖွင့်၌ ပြထားပါသည်။]

ဉာဏ် ၂ မျိုးတို့တွင်၊ပုရိမံ-ရှေ့အနုလောမဉာဏ်သည်၊အနာသေဝနံ-အာသေဝန ပစ္စည်းမရှိသည်၊ (ဟုတ္ဆာ၊) ဒုတိယဿ-ဒုတိယဖြစ်သော အနုလောမဉာဏ်၏၊ အာသေဝနံ-အာသေဝန ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ၊ [ဒုတိယဿ၏ နောက်၌ "ပုရိမံ"ဟု စာအုပ်တို့ဝယ်ရှိသည်ကား မကောင်း၊ ရှေ့ပုရိမံသည်ပင် ကတ္တား ဖြစ်နိုင်၏။]တံ-ထိုဒုတိယအနုလောမဉာဏ်သည်၊ လဒ္ဓါသေဝနတ္တာ-ရအပ်သော အာသေဝနပစ္စည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တိက္ခံ-ထက်မြက်သည်၊ သူရံ-ရဲရင့်သည်၊ ပသန္နံ-ကြည်လင်သည်၊ ဟုတ္ဆာ, တသ္မိံ ယေဝါရမဏေ-ထိုရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဟူသော အာရုံ၌ပင်၊ တေနေဝါကာရေန - ထိုအနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ပင်၊ ပဝတ္တိတ္ဆာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ မဇ္ဈိမပ္ပမာဏံ-အလယ်အလတ် ပမာဏရှိသော၊ သစ္စပ္ပဋိစ္ဆာဒကတမံ-သစ္စာ ၄ပါးကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သောမောဟ တည်းဟူသောအမှောင်ကို၊ဝိနောဒေတ္ဆာ-ပယ်ဖျောက်၍၊တီဏိလက္ခဏာနိ၊ပေ၊ နိရုဇ္ဈတိ-၏။

တဒနန္တရံ-ထိုဒုတိယ အနုလောမဉာဏ်၏အခြားမဲ့၌၊ တတိယာနုလောမံ-တတိယအနုလောမဉာဏ်သည်၊ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်ပြန်၏၊တဿ-ထိုတတိယအနုလောမ ဉာဏ်၏၊ ဒုတိယံ-၂ ခုမြောက်သော အနုလုံသည်၊ အာသေဝနံ-အာသေဝန ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တမ္ပိ-ထိုတတိယအနုလောမဉာဏ်သည်လည်း၊ လဒ္ဓါ သေဝနတ္တာ-ရအပ်သော အာသေဝနပစ္စည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တိက္ခံ, ပသန္နံ,ဟုတ္ဆာ,တသ္မိံ ယေဝါရမဏေ-၌ပင်၊ တေနေဝါကာရေန-အားဖြင့်ပင်၊ ပဝတ္တိတ္ဆာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ တဒဝသေသံ-ထိုမှ ကြွင်းကျန်သော၊ [ဒုတိယ အနုလုံ ပယ်အပ်သောသစ္စပ္ပဋိစ္ဆာဒကတမမှကြွင်းကျန်သော၊]အဏုသဟဂတံ-သိမ်မွေ့ သည်၏အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ သစ္စပ္ပဋိစ္ဆာဒကတမံ-သစ္စာ ၄ ပါးကို ဖုံးလွှမ်း တတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမှောင်ကို၊ ဝိနောဒေတ္ဆာ-၍၊ နိရဝသေသံ၊ အကြွင်းအကျန်မရှိသည်ကို၊ ကတ္ဆာ,တီဏိ လက္ခဏာနိ၊ပေ၊နိရုဇ္ဈတိ၊ဧဝံ-ဤသို့၊ တီဟိ - သုံးကြိမ်ကုန်သော၊ အနုလောမေဟိ - အနုလောမ ဉာဏ်တို့သည်၊ သစ္စပ္ပဋိစ္ဆာဒကတမေ-သစ္စာ ၄ပါးကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သောမောဟတည်းဟူသော အမှောင်ကို၊ ဝိနောဒိတေ-ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးသော်၊ တဒနန္တရံ-ထိုသုံးကြိမ် ကုန်သော အနုလောမဉာဏ်တို့၏အခြားမဲ့၌၊ ဂေါတြဘုညာဏံ-ဂေါတြဘုဉာဏ် သည်၊နိဗ္ဗာနံ-ကို၊အာရမဏံ-ကို၊ကုရုမာနံ-ပြုလျက်၊ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏။

တတြ-ထိုစကားရပ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဥပမာ-တည်း၊ကိရ-ချဲ-ဧကော-တယောက်သော၊ စက္ခုမာ-ပသာဒ စက္ခုရှိသော၊ (မျက်စိ အမြင် ကောင်းသော၊) ပုရိသော-သည်၊ နက္ခတ္တယောဂံ-နက္ခတ်၏ စန်းနှင့် ယှဉ်ပုံကို၊ ဇာနိဿာမိ-သိအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ရတ္ထိဘာဂေ-ညဉ့်အဖို့၌၊ နိက္ခမိတ္ဆာ၊

အိမ်တွင်းမှ ထွက်၍၊ စန္ဒံ-လကို၊ ပဿိတုံ-ကြည့်ခြင်းငှါ၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်ကောင်းကင်သို့၊ ဥလ္လောကေသိ-မော်၍ ကြည့်ပြီ၊ တဿ-ထိုယောကျ်ား၏ စက္ခုဉ်၊ ဝလာဟကေဟိ-တိမ်တိုက်တို့သည်၊ ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ-ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စန္ဒော-လသည်၊ နပညာယိတ္ထ-မထင်ရှား၊ အထ-ထိုအခါဌ်၊ ဧကော-တမျိုးသော၊ ဝါတော-လေသည်၊ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ-တက်လာ၍၊ ထူလထူလေ-ထူထဲကုန် ထူထဲကုန်သော၊ ဝလာဟကေ-တိမ်တိုက်တို့ကို၊ ဝိဒ္ဓံသေသိ-ဖျက်ဆီးပြီ၊ အပရော-ပဌမလေမှ တပါးသော၊ (ဝါတော-လေသည်၊) မဇ္ဈိမေ-အလယ်အလတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝလာဟကေ-တို့ကို၊ ဝိဒ္ဓံသေသိ-ပြီ၊ အပရော-ဒုတိယလေမှ တပါးသော၊ (ဝါတော-လေသည်၊) သုခုမေ-သိမ်မွေ့ကုန်သော၊ ဝလာဟကေ ဝိဒ္ဓံသေသိ - ပြီ၊ တတော - ထိုမှ နောက်၌၊ သော ပုရိသော-သည်၊ ဝိဂတ ဝလာဟကေ-ကင်းသောတိမ်တိုက်ရှိသော၊ နဘေ-ကောင်းကင်၌၊ စန္ဒံ-လကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ နက္ခတ္တယောဂံ-နက္ခတ်၏ စန်းယှဉ်ပုံကို၊ အညာသိ-သိရပြီ။

တတ္ထ-ထိုဥပမာ၌၊ တယော-၃ မျိုးကုန်သော၊ ဝလာဟကာ-တိမ်တိုက်တို့ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ) ဝိယ-မှတ်ထိုက်ကုန်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) သစ္စပ္ပဋိစ္ဆာဒကထူလမဇ္ဈိမ သုခုမ ကိလေသန္ဓကာရာ-သစ္စာ ၄ ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်ကုန်သော ထူထဲသော ကိလေသာမှောင်, အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ကိလေသာမှောင်, သိမ်မွေ့သော ကိလေသာ မှောင်တို့ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-မှတ်ထိုက်ကုန်၏၊) တယော-သုံးမျိုးကုန်သော၊ ဝါတာ-လေတို့ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ) တီဏိ ကုန်သော၊ အနုလောမစိတ္တာနိ-အနုလုံ စိတ်တို့ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ-နှ်၏၊ စက္ခုမာ-ပသာဒစက္ခုရှိသော၊ ပုရိသော-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ) ဂေါတြဘုဉာဏံ-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ စန္ဒော-လကို၊(ဒဋ္ဌဗ္ဗော)ဝိယ၊ကဲ့သို့၊ (တထာ) နိဗ္ဗာနံ-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဧကေကဿ-တမျိုးတမျိုးသော၊ ဝါတဿ-လေ၏၊ ယထာက္ကမေန-အားဖြင့်၊ ဝလာဟကတ္တယဝိဒ္ဓံသနံ - တိမ်တိုက် ၃ မျိုးအပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ) ဧကေကဿ-တခုတခုသော၊ အနုလောမစိတ္တဿ-အနုလုံစိတ်၏၊ သစ္စပ္ပဋိစ္ဆာဒကတမဝိနောဒနံ-သစ္စာ ၄ ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသောအမှောင်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ဝိဂတ ဝလာဟကေ-ကင်းသော တိမ်တိုက်ရှိသော၊ နဘေ-၌၊ တဿ ပုရိသဿ-၏၊ ဝိသုဒ္ဓစန္ဒ ဒဿနံ-အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လကို မြင်ရခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံဝိယ-ကဲ့သို့၊(တထာ)သစ္စပ္ပဋိစ္ဆာဒကေ-သစ္စာ ၄ ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော၊ တမေ-မောဟတည်းဟူသော အမှောင်သည်၊ ဝိဂတေ-ကင်းလသော်၊ ဂေါတြဘုဉာဏဿ-၏၊ သုဝိသုဒ္ဓနိဗ္ဗာနာရမဏကရဏံ-အလွန် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏။

ဟိ-ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့၊ တယော-သုံးမျိုးကုန်သော၊ ဝါတာ-တို့သည်၊ စန္ဒပ္ပဋိစ္ဆာဒကေ-လကို ဖုံးလွှမ်းတတ်ကုန်သော၊ ဝလာဟကေယေဝ-တိမ်တိုက်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဝိဒ္ဓံသေတုံ-ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ၊ သက္ကောန္တိ ယထာ-စွမ်းနိုင်ကုန်သကဲ့သို့၊ စန္ဒံ-လကို၊ ဒဋ္ဌုံ-မြင်ခြင်းငှါ၊ နသက္ကောန္တိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အနုလောမာနိ-သုံးကြိမ်သော အနုလုံတို့သည်၊ သစ္စပ္ပဋိစ္ဆာဒုကတမေယေဝ-သစ္စာ ၄ ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမှောင်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဝိနောဒေတုံ-ငှါ၊ သက္ကောန္တိ-စွမ်းနိုင်ကုန်၏၊ နိဗ္ဗာနံ-ကို၊ အာရမဏံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှါ၊ နသက္ကောန္တိ၊ ဒေသာ ပုရိသော-သည်၊ စန္ဒမေဝ-ကိုသာလျှင်၊ ဒဋ္ဌုံ-မြင်ခြင်းငှါ၊ သက္ကောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဝလာဟကေ-တို့ကို၊ ဝိဒ္ဓံသေတုံ-ငှါ၊ နသက္ကောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဂေါတြဘုညာဏံ-သည်၊ နိဗ္ဗာနမေဝ အာရမဏံ ကာတုံ သက္ကောတိ၊ ကိလေသတမံ-ကိလေသာ တည်းဟူသော အမှောင်ကို၊ဝိနောဒေတုံ-ငှါ၊နသက္ကောတိ၊[နိဂုံးကိုပြလို၍"ဧဝံ"စသည်မိန့်၊] ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အနုလောမံ-အနုလောမဉာဏ်သည်၊ သခ်ါရာရမဏံ-သခ်ါရတရားဟူသော အာရုံရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဂေါတြဘု-သည်၊နိဗ္ဗာနာရမဏံ-နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသည်၊ ဟောတိ။

ဟိ-လဒ္ဓဒေါလ, ထင်ရှားပြအံ့၊ ဂေါတြဘု-သည်၊ အနုလောမေန-အနုလောမဉာဏ်သည်၊ ဂဟိတာရမဏံ-ယူအပ်ပြီးသော အာရုံကို၊ ယဒိဂဏေယျ-အကယ်၍ဆက်လက် ယူငြားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပုန-တဖန်၊ ဝါ-နောက်ထပ်ဖြစ်သော၊ အနုလောမံ-သည်၊ တံ-ထိုဂေါတြဘုသို့၊ အနုဗန္ဓေယျ-အစဉ်လိုက်ရာ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနမေဝ-မဂ်တည်းဟူသော ဝုဋ္ဌာနသည်ပင်၊ နဘဝေယျ-မဖြစ်တော့ရာ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဂေါတြဘုညာဏံ-သည်၊ အနုလောမဿ-၏၊ အာရမဏံ-ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ တံ-ထိုအနုလုံကို၊ အပစ္ဆတော ပဝတ္တိကံ-နောက်၌ဖြစ်ခြင်း မရှိသည်ကို၊ [အယုတ္တသမာသ်၊] ဓာတွာ-၍၊ သယံ-မိမိဟူသော ဂေါတြဘု ကိုယ်တိုင်၊ အနာဝဇ္ဇနံ-အာဝဇ္ဇန်းမဟုတ်သည်၊ သမာနံပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနေ-အာဝဇ္ဇန်း

ပုန၊ပေ၊ တံ အနုဗန္ဓေယျ။ ။ဂေါတြဘုသည် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံမပြုပဲ ရှေ့အနုလုံယူအပ်သော သခ်ါရအာရုံကိုသာ ဆက်၍ယူနေလျှင် သူလည်း ဂေါတြဘုအမည် မရပဲ အနုလောမအမည်သာ ဆက်၍ရနေရာ၏၊ သူသည် ရှေ့အနုလုံသို့ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့ သူ့ကိုလည်း နောက်အနုလုံက အစဉ်လိုက်ရာ၏၊ ဤသို့အနုလုံချည်းသာ ဆက်၍ဆက်၍ဖြစ်နေပါမူ မဂ်သည် မိမိနှင့်အာရုံတူ၍ အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌တည်လျက် ကျေးဇူးပြုမည်ဖြစ်သော ဂေါတြဘုကို မရခြင်းကြောင့် သခ်ါရအာရုံမှထမြောက်သောတရားအဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်တော့ရာ၊ ထို့ကြောင့် "မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ နဘဝေယျ"ဟု ဆိုသည်၊ [ဂေါတြဘုဿ ဟိ၊ပေ၊ ပစ္စယဿ အလာဘာ။-ဋီကာ။]

အရာဒ္ဓ၊ ဌတ္ဝာ-ဇာည်၍၊ ဧဝံ-ဣအတိုင်း၊(နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍၊) နိဗ္ဗတ္တာဟိ-ဖြစ်ရစ်လော့၊ ဣတိ-သို့၊ မဂ္ဂသ်-အား၊ သည့်-အမှတ်သညာကို၊ ဒတ္ဝာဝိယ-ပေးသကဲ့သို့၊ [“ပေးတတ်သောသတ္တိ မရှိပဲလျက် ပေးသကဲ့သို့”ဟု တဒ္ဓမ္မ။ ပစာ ဥပရိကွာ၂စကားဖြင့် ဆိုသည်။] နိရုဇ္ဈတိ-ချုပ်၏၊ မဂ္ဂေါပိ-သည်လည်း၊ တေန-ထို၎ကြောင့်သည်၊ ဒိန္နသည့်-ပေးအပ်သော အမှတ်သညာကို၊ အမုဉ္စိတွာဝ - မလွှတ်မူ၍သာ၊ အဝိစိသန္တတိဝသေန - အကြွားမရှိသော အစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တံ ဉာဏံ- ထို၎ကြောင့်ဉာဏ်သို့၊ အနုပန္ဓမာနော - အစဉ်လိုက်လျက်၊ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ- ရှေးဦး မဖောက်အပ်သေးသော၊ အပဒါလိတပုဗ္ဗံ ရှေးဦး-မခွဲအပ်သေးသော၊(အနုမတဂ္ဂသံသရုဝယ် တခါမျှ မခွဲအပ် မဖောက်အပ်ဘူးသေးသော၊) လောဘက္ခန္ဓံ-လောဘအတုံးအခဲကိုလည်းကောင်း၊ ဒေါသက္ခန္ဓံ-ဒေါသအတုံးအခဲကိုလည်းကောင်း၊ မောဟက္ခန္ဓံ - မောဟအတုံးအခဲကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈမာနော၀- ဖောက်လျက်သော၊ ပဒါလယမာနော၀- ခွဲလျက်သော၊ နိဋ္ဌတ္တတိ-ဖြစ်၏။

တတြ-ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌၊ အယံ-ကား။ ဥပမာ-တည်း။ ကိရ-ခဲ့၊ ဧကော-သော၊ ဣဿာသော-လေးသမား၊သည်၊ ဓနုသတမတ္တဂေ-လေးအပြန်တရာ၏ အထက်၌၊ ဖလကသတံ-ပျဉ်ချပ်တရာကို၊ ထပါပေတွာ-ထား၍၊ ဝဇ္ဇေန-အဝတ်ဖြင့်၊ မုခံ-မျက်နှာကို၊ ဝေဋ္ဌေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ သရံ-မြားကို၊ သန္နယ်ိတွာ၊ ကောင်းစွာဖွဲ့၍၊ ဝါ-တပ်၍၊ စက္ကယာနဿ-စက်ဘီးတပ်သော ယန္တရား အပေါ်၌၊ (လှည်းကလေးအပေါ်၌၊) အဋ္ဌာသိ-ရပ်ဟည်ပြီ၊ အညော-အခြားသော၊ ပုရိသော - သည်၊ စက္ကယန္တံ - ကို၊ အဝိဇ္ဈိတွာ-ဆွဲငင်၍၊ ယဒါ-၌၊ ဣဿာသဿ-၏၊ ဖလကသတံ- သည်၊ အာဘိမုခံ- ရှေးရှုသည်၊ (တည့်တည့်ဖြစ်နေသည်၊)ဟောတိ-၏၊တဒါ-၌၊ တတ္ထ-ထိုပျဉ်ချပ်၌၊ ဒဠ္ဟကေန-တုတ်ဖြင့်၊ သည့်-အမှတ်အသားကို၊ဒေတိ-ပေးလိုက်၏၊[တုတ်ဖြင့် ပျဉ်ချပ်ကို ဒေါက်ကန်ခေါက်လိုက်သည်၊] ဣဿာသော-သည်၊ ဒဠ္ဟကသည့်-တုတ်အမှတ်အသားကို၊ အမုဉ္စိတွာဝ-မလွှတ်မူ၍သာ၊ သရံ-မြားကို၊ ခိပိတွာ-ပစ်၍၊ ဖလကသတံ-ကို၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ-ဖောက်ထွင်း၏။

တတ္ထ-ထို ဥပမာ စကားရပ်၌၊ ဒဠ္ဟကသညာ - တုတ် အမှတ်အသားကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) ဓေါတြဘုညာဏံ-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ဣဿာသဿ-၏၊ ဒဠ္ဟကသည့်-ကို၊ အမုဉ္စိတွာဝ-သာလျှင်၊ ဖလကသတံ-ကို၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈနံ-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)ဝိယ၊ (တထာ) မဂ္ဂညာဏဿ-၏၊ ဓေါတြဘုညာဏေန-သည်၊ ဒိန္နသည့်-ကို၊ အမုဉ္စိတွာဝ-၍သာ၊ နိဗ္ဗာနံ-ကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ, အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗအပဒါလိတပုဗ္ဗာနံ၊ ရှေးဦး မဖောက်အပ်သေးကုန်, ရှေးဦး မခွဲအပ်သေးကုန်သော၊ လောဘက္ခန္ဓာဒီနံ-လောဘ အတုံးအခဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈန

ပဒါလနံ-ဖောက်ခြင်း ခွဲခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ တေဒေဝ-ဤလောဘကွန္ဓစသည်ကို ဖောက်ခွဲခြင်းကိုပင်၊ ဘူမိလဒ္ဓဝဋ္ဌသေတုသမုဂ္ဂါတ၊ ပေ၊ ကရဏန္တိပိ - ရအပ်သော တည်ရာ ဘုံရှိသော ဝဋ္ဌတရားကို နှောင်ဖွဲ့တတ်သော ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်မှုကို ပြုခြင်းဟူ၍လည်း၊ (ဝုစ္စတိ)။

ဟိ-မှန်၊ မဂ္ဂဿ-၏၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စဟူသည်၊ ကေမေဝ-တခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော၊ အနုသယပဋဟနံ - အနုသယကိုပယ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ - လျှင်၊ သော - ထိုမဂ်သည်၊ အနုသယေ - တို့ကို၊ ပဋဟန္တော - ပယ်လျက်၊ နိမိတ္တာ-သင်္ခါရအာရုံဟူသော နိမိတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိနာမ - ထသည်မည်၏၊ ပဝတ္တံ-အဆက်မပြတ်ဖြစ်တတ်သောဝဋ္ဌတရားကို၊ ဆိန္ဒတိနာမ-ဖြတ်သည်မည်၏၊ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏနိမိတ္တံ - ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဉ် ဟူသော အာရုံသည်၊ နိမိတ္တန္တိ - နိမိတ္တ မည်၏၊ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏ ပဝတ္တမေဝ - ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဉ် ဟူသော အဆက်မပြတ်ဖြစ်တတ်သော ဝဋ္ဌတရားသည်ပင်၊ ပဝတ္တမိ - ပဝတ္တလည်းမည်၏၊ တံ - ထို ပဝတ္တသည်၊ ဥပါဒိန္နကံ-ဥပါဒိန္နကပဝတ္တလည်းကောင်း၊ အနုပါဒိန္နကံ-အနုပါ-ဒိန္နကပဝတ္တလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိဓံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေသု-ထို၂-ပါး တို့တွင်၊ မဂ္ဂဿ-၏၊ အနုပါဒိန္နကတော-အနုပါဒိန္နကပဝတ္တမှ၊ ဝုဋ္ဌာနဲ့စ္ဆာယာ-ထခြင်းဟူသော အရိပ်အယောင်ကို၊ ဒီဿတိ-ဧရွှေမြင်အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ဘာ-၍၊ အနုပါဒိန္နကတော-အနုပါဒိန္နကပဝတ္တမှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒိ သု-ကုန်ပြီ။

ဟိ-ချဲ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန-သည်၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တာနိ-ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်တို့လည်းကောင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ-ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ စိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ပဟီယန္တိ-ပယ်အပ်ကုန်၏၊ တာနိ-ထိုစိတ်တို့သည်၊ ရူပံ-ကို၊ သမုဋ္ဌာပေန္တိ-ဖြစ်စေကြကုန်၏၊ တံ-ထို ဖြစ်စေအပ်သောရုပ်သည်၊ အနုပါဒိန္နက ရူပကွန္ဓော-ကမ္မဇရုပ် ဟူသော ဥပါ

ဘူမိလဒ္ဓ၊ ပေ၊ ကရဏန္တိပိ၊ ။ဘူမိ+လဒ္ဓါ ယေဟိတိ ဘူမိလဒ္ဓါ၊ မိမိတို့၏တည်ရာ ဥပါဒါနကွန္ဓာ ဟူသော ဘုံကို ရသော အနုသယ ကိလေသာများကို "ဘူမိလဒ္ဓ" ဟု ခေါ်၏၊ ဝဋ္ဌံ သိနောန္တိ ဗန္ဓန္တိတိ ဝဋ္ဌသေတူ၊ ဝဋ္ဌတရားကို လွတ်မသွားအောင်ဖွဲ့နှောင်၍ ထားတတ်သောကြောင့် ထိုအနုသယ ကိလေသာတို့ကိုပင် "ဝဋ္ဌသေတု" ဟုလည်း ခေါ်သည်၊ [သေတု၌ "သိ-ဗန္ဓနေ" ဟူသော သွာဒိ ကိုယာဒိဓာတ်,တု ပစ္စည်း။] "သမုဂ္ဂါတနံ သမုဂ္ဂါတော-ထို အနုသယ ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း၊ သမုဂ္ဂါတဿ+ကရဏံ သမုဂ္ဂါတကရဏံ-မဂ်တရားက ထိုအနုသယကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်မှုကို ပြုခြင်းဟူသည်လည်း လောဘကွန္ဓ စသည်တို့ကို ဖောက်ခွဲခြင်းပင်တည်း၊ "ဘူမိလဒ္ဓါစ+တေ+ဝဋ္ဌသေတူစာတိ ဘူမိလဒ္ဓ ဝဋ္ဌသေတုနော၊ ဘူမိလဒ္ဓ ဝဋ္ဌသေတူနံ+သမုဂ္ဂါတကရဏံ ဘူမိ၊ ပေ၊ သမုဂ္ဂါတကရဏံ။ [ဘူမိလဒ္ဓ အနုသယ ကိလေသာ ပယ်ပုံကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း-မဂ်ပယ်ခန်း၌ ပြထားပြီ။]

ဒိန္နက မရှိသော ရူပကွန္ဓာမည်၏၊ [စိတ္တဇရုပ် ဖြစ်သောကြောင့် "အနုပါဒိန္နက ရူပကွန္ဓော" ဟု ဆိုသည်။] တာနိစိတ္တာနိ-ထို ၅-ပါးသောစိတ်တို့သည်၊ ဝိညာဏ ကွန္ဓော- ဝိညာဏကွန္ဓာတည်း၊ တံ သမ္ပယုတ္တာ- ထို ၅-ပါးသော စိတ်တို့နှင့် ယှဉ်ကုန်သော၊ ဝေဒနာ သညာ သခ်ါရာ- တို့သည်၊ တယော-နှ်သော၊ အရူပ ကွန္ဓာ- နာမ်ခန္ဓာတို့တည်း၊ တတ္ထ- ထို ၅-ပါးသောစိတ်တို့ကို ပယ်ရာ၌၊ သောတာပန္နဿ- သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ- ၏၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ- သည်၊ ဝါ-ကို အဘာဝိတော-မဖြစ်စေအပ်သည်၊ သစေ အဘဝိဿ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဝေံသတိ)၊ ပဉ္စ- နှ်သော၊ တာနိ စိတ္တာနိ- တို့သည်၊ ဆသု-နှ်သော၊ အာရမဏေသု-တို့၌၊ ပရိယုဋ္ဌာနံ- ထကြွခြင်းသို့၊ ပါပုဏေယျုံ- ရောက်ကုန် ရာ၏၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါပန- သည်ကား၊ နေသံ- ထို ၅-ပါးသောစိတ်တို့၏၊ ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပတ္တိံ- ထကြွခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝါရယမာနော- တားမြစ်လျက်၊ သေတုသမုဂ္ဃါတံ- အကြောင်းကို အကြင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းကို၊ (ဝဋ္ဌတရားတို့ကို လွှတ်မသွားအောင် ဖွဲ့နှောင်တတ်သော ကိလေသာတို့ကို အကြင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း ကို၊) အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကဘာဝံ- မထိုက်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ- မဖြစ်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ကုရုမာနော-ပြုလျက်၊ အနုပါဒိန္နကတော-အနုပါ ဒိန္နကဖြစ်သော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟူသော ပဝတ္တမူ၊ ဝုဋ္ဌာတိနာမ- ထသည်မည်၏။

သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန- သည်၊ စတ္တာရိ- ကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တာနိ- တို့လည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဒေါမနဿသဟဂတာနိ- တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဩဋ္ဌာရိက ကာမရာဂ ဗျာပါဒဝသေန- ရုန့်ရင်းသော ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဆ-နှ်သော၊ စိတ္တာနိ- တို့ကို၊ ပဟီယန္တိ၊ အနာဂါမိ မဂ္ဂေန-သည်၊ အဏုသဟဂတကာမရာဂ ဗျာပါဒဝသေန- သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ကာမရာဂ, ဗျာပါဒတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ တာနိ ဝေ ဆစိတ္တာနိ- ထို ၆-ပါးသောစိတ်တို့ကိုပင်၊ ပဟီယန္တိ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန-သည်၊ စတ္တာရိ, ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ- ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဉ္စ-နှ်သော၊ အကုသလစိတ္တာနိ ပဟီယန္တိ၊တတ္ထ- ထို အကုသိုလ်စိတ်တို့ကို ပယ်ရာ၌၊ တေသံ အရိယာနံ- တို့သည်၊ ဝါ-တို့၏၊ တေ မဂ္ဂါ-တို့သည်၊ဝါ-တို့ကို၊ အဘာဝိတာ- မဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်၊ သစေ အဿု- အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ["အဘဝိဿံသု" ဟု ရှိလျှင် ရှေ့နောက် ညီ၏။] (ဝေံသတိ)၊တာနိ စိတ္တာနိ- တို့သည်၊ ဆသု အာရမဏေသု- တို့၌၊ပေ၊ ပါပုဏေ ယျုံ၊ ပန- ထိုသို့ပင် ရောက်ကုန်ရာပါသော်လည်း၊ တေ မဂ္ဂါ-တို့သည်၊တေသံ- ထို စိတ်တို့၏၊ ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပတ္တိံ-ကို၊ ဝါရယမာနာ-ကုန်လျက်၊ သေတုသမုဂ္ဃါတံ- ကို၊ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကဘာဝံ-ကို၊ ကုရုမာနာ-နှ်လျက်၊ အနုပါဒိန္နကတော- မူ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တိနာမ- ထကုန်သည်မည်၏။

ဥပါဒိန္နကတော- ဥပါဒိန္နက ပဝတ္တမှ၊ ဝုဌာနစ္ဆာယာ- ထခြင်း ဟူသော အရိပ်အယောင်ကို၊ ဒိဿတိ- တွေ့မြင်အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ဘာ-ဆိုပြီး၍၊ ဥပါဒိန္နကတော- မှ၊ ဝုဌာတိ- ထ၏၊ ဣတိပိ- ဤသို့လည်း၊ ဝဒိ ံသု- နပြီ၊[ဥပါဒိန္နက ဟူသည် ကံ၏အကျိုးဖြစ်သော လောကီဝိပါက် နာမ်ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဇရုပ်များ တည်း။]ဟိ-ချဲ၊ သောတာပန္နဿ- သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂေါ-သည်၊ ဝါ- ကို၊ အဘာဝိတော- သည်၊ သစေ အဘဝိဿ- အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သတ္တ-နိ်သော၊ ဘဝေ-ဘဝတို့ကို၊ ထပေတ္ဘာ- ထား၍၊ အနမတဂ္ဂေ- မသိအပ်သော အစရှိသော၊ သံသာရဝဋ္ဌေ- သံသရာဝဋ္ဌ၌၊ ဥပါဒိန္နကပဝတ္တံ-အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာသည်၊ ပဝတ္တေယျ- ဖြစ်ရာ၏၊ ကသ္မာ- နည်း၊ ကဿ- ထို ဥပါဒိန္နကခန္ဓပဝတ္တ၏၊ ပဝတ္တိယာ- ဖြစ်ခြင်း၏၊ ဟေတူနံ- အကြောင်းဖြစ်သော ကိလေသာတို့၏၊ အတ္ထိတာယ- ရှိကုန်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ တိဏိ-နိ်သော၊ သံယောဇနာနိ- တို့လည်းကောင်း၊ [ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်, သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ်, ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်တို့ကို ဆိုသည်။] ဒိဋ္ဌာနုသယော- ဒိဋ္ဌာနုသယလည်း ကောင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ ပဉ္စ-နိ်သော၊ ဣမေ ကိလေသေ- တို့ကို၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ- သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ- ဖြစ်လျှင်ဖြစ် ခြင်းပင်၊ သမုဂ္ဃါတေတိ- အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်နိုင်၏၊ ဣဒါနိ-၌၊ ကုတော- အဘယ်မှ၊ သောတာပန္နဿ-၏၊ သတ္တ-နိ်သော၊ ဘဝေ-တို့ကို၊ ထပေတ္ဘာ-၍၊ အနမတဂ္ဂေ-သော၊သံသာရဝဋ္ဌေ-၌၊ ဥပါဒိန္နကပဝတ္တံ- အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဥပါဒိန္နကခန္ဓာသည်၊ပဝတ္တိဿတိ-ဖြစ်တော့လတ္တံ့နည်း၊[အဘယ်မှာ ဖြစ်တော့

သတ္တဘဝေ။ ။တကြိမ်တခါ ကာမာဝစရနတ်ပြည် ဖြစ်လိုက်, တကြိမ်တခါ လူ့ပြည်ဖြစ်လိုက်,ဤသို့ရောနှောအပ်သောဘဝ၏အစွမ်းဖြင့်"သတ္တဘဝေ"ဟု ဆိုသည်၊ ထို နတ်, လူ ဥပပတ္တိဘဝတို့တွင် နတ်ဖြစ်စေ လူဖြစ်စေ တခုသော ဥပပတ္တိဘဝ၌သာ ဤ ၇-ဘဝ ဖြစ်သည်ဟု အပိုင်းအခြား ပြခြင်း မဟုတ်, "နတေ ဘဝံ အဌမမာဒိယန္တိ- ထို သောတာပန်တို့သည် အဌမဘဝကို မယူကြတော့"ဟူသော စကားကိုလည်း လူနတ် ဟူသော ကာမဘဝကိုသာ ရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော် ဖြစ်၏၊ မဟဂ္ဂုတ်(ရူပအရူပ)ဘဝတို့၌ကား ဤ ၇-ဘဝဟု အပိုင်းအခြား မရှိ-ဟု ဆိုကြသည်။

အနုဋ္ဌီကာ။ ။ကေံ ဝါရံ ကာမာဝစရဒေဝေသု ကေံ ဝါရံ မနုဿေသူတိ ဧဝမ္ပိ မိဿိတုပပတ္တိဝသေန(သတ္တဘဝေတိ ဝုတ္တံ)၊ တေသု ကိဿာဝေ ဥပပတ္တိယာ နာယံ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ယံ ပန နတေ ဘဝံ အဌမမာဒိယန္တီတိ ဝုတ္တံ (ရတနသုတ် ပရိတ်တော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ)၊ တံပိ ကာမာဝစရဘဝံယေဝ သန္ဓာယာဟ၊ မဟဂ္ဂတဘဝါနံ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိတိ ဝဒန္တိ၊ သောတာပန် အမျိုးမျိုးကို သဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပိုင်း ပုဂ္ဂလဘေဒ၌ ပြထားပြီ။]

မှာလဲ ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းမရှိတော့-ဟူလို။] ဝေံ-လျှင်၊သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ-သည်၊ဥပါဒိန္နကပဝတ္တံ-ကို၊အပ္ပဝတ္တံ-အဆက်မပြတ် မဖြစ်သည်ကို၊ကုရုမာနော-ပြုလျက်၊ ဥပါဒိန္နကတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိနာမ။

သကဒါဂါမိဿ-သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အဘာဝိတော-သည်၊ သစေ အဘာဝိဿ၊ (ဝေံ သတိ)၊ ဒွေ-နှ်သော၊ ဘဝေ-တို့ကို၊ ထပေတွာ,[သောတာပန်၏ဖြစ်ရာ ၇ ဘဝတို့တွင် ၂ ဘဝသာ ဖြစ်စရာရှိသောကြောင့် "ထပေတွာ ဒွေ ဘဝေ"ဟု ဆိုသည်၊] ပဉ္စသု-နှ်သော၊ ဘဝေသု-တို့၌၊ (၇ ဘဝတွင် ကျန် ၅ ဘဝတို့၌၊) ဥပါဒိန္နက ပဝတ္တံ-သည်၊ ပဝတ္တေယျ-ရာ၏၊ ကသ္မာ၊ တဿ-ထိုဥပါဒိန္နကခန္ဓာ ပဝတ္တ၏၊ ပဝတ္တိယာ-ဖြစ်ခြင်း၏၊ဟေတူနံ-အကြောင်းဖြစ်သောကိလေသာတို့၏၊ အတ္ထိတာယ-ရှိကုန်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန-ဆက်၊သြဋ္ဌာရိကာနိ-ရှန့်ရင်းကုန်သော၊ ကာမ ရာဂ ပဋိဃသံယောဇနာနိ-ကာမ ရာဂ သံယောဇဉ်,ပဋိဃသံယောဇဉ်တို့လည်းကောင်း၊ သြဋ္ဌာရိကော-သော၊ ကာမရာဂါနုသယော-လည်းကောင်း၊ ပဋိဃာနုသယော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရော-နှ်သော၊ ဣမေ ကိ့လေသေ-တို့ကို၊ သော မဂ္ဂေါ-ထိုသကဒါဂါမိမဂ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ-ပင်၊ သမုဂ္ဃါတေတိ၊ ဣဒါနိ-၌၊ကုတော-မှ၊သကဒါဂါမိဿ-သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒွေဘဝေ၊ပေ၊ ပဝတ္တိဿတိ၊ ဝေံ-လျှင်၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ-သည်၊ပေ၊ ဝုဋ္ဌာတိနာမ။

အနာဂါမိဿ-အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အဘာဝိတော-သည်၊ သစေ အဘဝိဿ၊ (ဝေံသတိ)၊ကေံ-သော၊ ဘဝံ-ရူပဘဝ အရူပဘဝကို၊ ထပေတွာ၊ ဒုတိယဘဝေ-ဒုတိယဘဝ၌၊ ဥပါဒိန္နကပဝတ္တံ ပဝတ္တေယျ၊ပေ၊ ပန-ဆက်၊ အဏုသဟဂတာနိ-သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်နှင့်တကွ

ထပေတွာ ဒွေ ဘဝေ။ ။"သကဒါဂါမ်ဖြစ်လျှင် ၂ ဘဝကိုထား၍ ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာပဝတ္တဖြစ်စရာ မရှိတော့"ဟူရာ၌ ၂ ဘဝဟူသည် ကာမာဝစရ နတ်ဘဝနှင့် လူ ဘဝတည်း၊ ရူပါရူပဘဝတို့၌ကား သကဒါဂါမ် မဆိုထားဘိ အနာဂါမ်သည်ပင် (သုဒ္ဓါဝါသဘုံစသည်၌) ဘဝများစွာ ဖြစ်ရပါသေးသည်။ [တထာ ထပေတွာ ဒွေ ဘဝေတိ တ္ထောပိ ကာမာဝစရဒေဝမနုဿဘဝါနံ မိဿကဝသေနေဝ၊-အနု။]သကဒါဂါမ် အမျိုးမျိုးကို ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း ပုဂ္ဂလဘေဒ-သဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ကေံ ဘဝံ။ ။ရူပဘဝ အရူပဘဝ၌ အကြိမ်များစွာ ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်သော်လည်း မဟဂ္ဂုတ်ဘဝ တခုတည်းသာ ဖြစ်သောကြောင့် "ကေံ ဘဝံ"ဟု ဆိုသတတ်။ [ကေံ ဘဝံတိ အနာဂါမိနော အနေကကွတ္တုံစ တတ္ထေဝ(ထိုပြဟ္မာ့ဘုံ၌ပင်)ဥပပဇ္ဇန္တဿ ဟေဋ္ဌာ အနာဂမနဝသေန (အောက်ကာမဘုံသို့ မလာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) ဧကော ဘဝေါတိ ဂဟေတွာ ဝုတ္ထော၊-ဋီကာ။]

ဖြစ်ကုန်သော၊ ကာမ၊ပေ၊သံယောဇနာနိ-တို့လည်းကောင်း၊အဏုသဟဂတော သော၊ ကာမရာဂါနုသယော-လည်းကောင်း၊ပေ၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္ထာရော ဣမေ ကိလေသေ-တို့ကို၊သောမဂ္ဂေါ-ထိုအနာဂါမိမဂ်သည်၊ပေ၊ဝေံ-လျှင်၊အနာဂါမိ မဂ္ဂေါ-သည်၊ပေ၊ ဝုဋ္ဌာတိနာမ။

အရဟတော-ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အဘာဝိတော-သည်၊ သစေ အဘဝိဿ၊(ဝေံ သတိ)၊ရူပါရူပဘဝေသု-ရူပဘဝ, အရူပဘဝတို့၌၊ဥပါဒိန္နကပဝတ္တံ-အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဥပါဒိန္နကခန္ဓာသည်၊ ပဝတ္တေယျ၊ ကသ္မာ၊တဿ-ထိုဥပါဒိန္နကခန္ဓာပဝတ္တ၏၊ ပဝတ္တိယာ-ဖြစ်ခြင်း၏၊ ဟေတူနံ-အကြောင်းဖြစ်သောကိလေသာတို့၏၊အတ္ထိတာယ-ရှိကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ရူပရာဂေါ-ရူပရာဂလည်းကောင်း၊ အရူပ ရာဂေါ-အရူပရာဂလည်းကောင်း၊ မာနော-မာနလည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓစ္စံ-ဥဒ္ဓစ္စ လည်းကောင်း၊အဝိဇ္ဇာ-လည်းကောင်း၊ မာနာနုသယော-လည်းကောင်း၊ ဘဝ ရာဂါနုသယော-လည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာနုသယော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌ-နှဲသော၊ ဣမေ ကိလေသေ-တို့ကို၊ သော မဂ္ဂေါ-ထိုအရဟတ္တမဂ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ-ပင်၊ သမုဂ္ဃါတေတိ၊ ဣဒါနိ ကုတော, ခီဏာသဝဿ-ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပုန-တဖန်၊ ဘဝေ-ဘဝ၌၊ (နောက်ဘဝ၌၊) ဥပါဒိန္နကပဝတ္တံ-သည်၊ ပဝတ္တိဿတိ၊ ဝေံ, အရဟတ္တမဂ္ဂေါ-သည်၊ပေ၊ ဝုဋ္ဌာတိနာမ။

[ဥပါဒိန္နကခန္ဓာကိုပင် ဘဝအမည်ဖြင့် ပြုပြန်လို၍ "သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ စေတ္ထ" စသည်မိန့်။] စ-ဆက်၊ တ္ထေ-ဤမဂ်တို့တွင်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ-သည်၊ အပါယဘဝတော-အပါယ်ဘဝမှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ-ထ၏၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ-သည်။ သုဂတိကာမဘဝေကဒေသတော-သုဂတိ ကာမဘဝဟူသော ဘဝတစိတ်မှ (ဝုဋ္ဌာတိ)၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ-သည်၊ ကာမဘဝတော-ကာမဘဝ အားလုံးမှ၊ (ဝုဋ္ဌာတိ)၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ-သည်၊ ရူပါရူပဘဝတော-မှ၊ (ဝုဋ္ဌာတိ)၊ သဗ္ဗ ဘဝေပိဟိ-အလုံးစုံသော ဘဝတို့မှလည်း၊ ဝုဋ္ဌာတိဝေ-ထသည်သာ၊ ဣတိ ဝဒန္တိ။

ပန-ဆက်၊ ဣမဿ အတ္ထဿ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကို၊ ["ဥပါဒိန္နက ပဝတ္တမှထ၏" ဟူသော ဤ အနက်ကို၊] ဝိဘာဝနတ္ထံ-ထင်စွာ ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ၊ အယ်-ကား၊ ပါဋ္ဌိ-ပါဋ္ဌိတော်တည်း။ [စူဋ္ဌနိဒ္ဒေသ, ပါရာယနဝဂ်, အဇိတမာဏဝပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသပါဋ္ဌိတော်တည်း။] သောတာပတ္တိ မဂ္ဂညာဏေန- သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကြောင့်၊ အဘိသခ်ါရဝိညာဏဿ - အကျိုးဝိပါက်ကို

အဘိသခ်ါရဝိညာဏဿ။ ။ပုညာဘိသခ်ါရစသည်၌ကဲ့သို့ အဘိသခ်ါရ သဒ္ဒါ သည် အကျိုးတရားကို ပြုစီမံတတ်သော ကံဟူကောအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် အဘိသခ်ါရဝိညာဉ်ဟူသည် ထိုကမ္မစေတနာနှင့်ယှဉ်သော ဝိညာဉ်တည်း၊ သောတာပတ္တိ

ပြုစီမံတတ်သော ကမ္မဝိညာဉ်၏၊ နိရောဓေန-ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ သတ္တ-နှ်သော၊ ဘဝေ-တို့ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အနမတဂ္ဂေ-၌၊ သံသာရဝဋ္ဌေ-၌၊ နာမဥ္ဇ-နာမ်သည်လည်းကောင်း၊ ရူပဥ္ဇ- ရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ ယေ- အကြင်တရား တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ- ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ တ္ထေ- ဤ သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်၌၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ဧတေ- ဤ တရားတို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ- ချုပ်ကုန်၏၊ ဝူပသမန္တိ- ငြိမ်းကုန်၏၊ အတ္ထံ- ချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- ရောက်ကုန်၏၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ-ငြိမ်းအေး ကုန်၏၊ [နိရုဇ္ဈန္တိကို "ဝူပသမန္တိ" စသည်ဖြင့် ဖွင့်သည်။]

သကဒါဂါမိမဂ္ဂညာဏေန- ကြောင့်၊ အဘိသခ်ါရဝိညာဏဿ- ၏၊ နိရောဓေန- ကြောင့်၊ ဒေ့ဘဝေ- တို့ကို၊ ထပေတွာ- ၍၊ ပဥ္ဇသု ဘဝေသု- တို့၌ ၊ပေ၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ အနာဂါမိမဂ္ဂညာဏေန- ကြောင့်၊ အဘိသခ်ါရ ဝိညာဏဿ- ၏၊ နိရောဓေန- ကြောင့်၊ ဧကံဘဝံ- ကို၊ ထပေတွာ, ကာမဓာတုယာ- ကာမ ဓာတ်၌၊ ဒ္ဒီသု- ကုန်သော၊ ဘဝေသု- တို့၌ ၊ပေ၊ တ္ထေ-ဤ အနာဂါမိမဂ်ဉာဏ်၌၊ ဝါ-ကြောင့် ၊ပေ၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂညာဏေန-ကြောင့်၊ အဘိသခ်ါရ ဝိညာဏဿ-၏၊ နိရောဓေန-ကြောင့်၊ ရူပဓာတုယာဝါ- ရူပဓာတ်၌သော်လည်း ကောင်း၊ အရူပဓာတုယာဝါ- ၌သော်လည်းကောင်း၊ နာမဥ္ဇ- သည်လည်း ကောင်း၊ ရူပဥ္ဇ- သည်လည်းကောင်း၊ ယေ- အကြင် တရားတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေ ယျုံ- ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ တ္ထေ- ဤ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၌၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ဧတေ- ဤ တရားတို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ ၊ပေ၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ အရဟတော- ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ- သည်၊ အနုပါဒိသေသာယ- ဝိပါက် နာမကွန္ဓာ, ကဋတ္တာရုပ် အကြင်း မရှိသော၊ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ- နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်၊ ပရိနိဗ္ဗာယန္တဿ- ပရိနိဗ္ဗာန် စံလသော်၊ စရိမဝိညာဏဿ- နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဝိညာဉ်၏၊ နိရောဓေန-

---

မဂ်ဉာဏ်ကိုရသောအခါ ခုနစ်ဘဝမှနောက်၌ အကျိုးပေးမည့် အဘိသခ်ါရဝိညာဉ် ချုပ်လေ့တော့၏၊ ထို့ကြောင့် ခုနစ်ဘဝမှ နောက်၌ ဝိပါက်ဖြစ်သောနာမ်နှင့် ကမ္မဇရုပ် များမဖြစ်ကြတော့၊ သကဒါဂါမိမဂ်ဉာဏ် စသည်တို့ကြောင့်အဘိသခ်ါရဝိညာဉ်ချုပ်ပုံ ကျိုလည်း နည်းတူသိပါ။

နိရောဓေန။ ။"အဘိသခ်ါရဝိညာဉ်"ဟူသောကံသည် မဂ်ဉာဏ်တို့က သတ်အပ် သောတရား မဟုတ်၊ "အဘယ်နည်း အားဖြင့် အဘိသခ်ါရဝိညာဉ် (ကံ) သည် ချုပ်သနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား- အဘိသခ်ါရဝိညာဉ်ကံသည် အဝိဇ္ဇာ တဏ္ဍာဟူသော အဖော်ရမှ အကျိုးကို စီမံနိုင်၏၊ ထို အဝိဇ္ဇာတဏ္ဍာတို့ကား မဂ်တို့က သတ်အပ်သော တရားများတည်း၊ မဂ်တို့က အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာတဏ္ဍာကို သတ်လိုက်လျှင် အဘိသခ်ါရဝိညာဉ်လည်း ချုပ်ရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် အကြောင်း အဝိဇ္ဇာတဏ္ဍာ၏ ချုပ်ခြင်းကိုပင် ကာရဏူပစာရအားဖြင့် "အဘိသခ်ါရဝိညာဉ်၏ ချုပ်ခြင်း"ဟု ဆိုသည်။ [အဘိသခ်ါရ ဝိညာဏဿ ပစ္စယယာတော၊ ပေ၊ နိရောဓေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊-ဋီကာ။]

ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ ပညာစ- ပညာသည်လည်းကောင်း၊ သတိစ- သည်လည်းကောင်း၊ နာမဥ္ဇ- သည်လည်းကောင်း၊ ရူပဥ္ဇ-သည်လည်းကောင်း၊ ဧတေ- ဤတရားတို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ပေ၊ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ ဣတိ- ဤကား၊ (ပါဋိ-တည်း၊ ပြန်လှည့်စပ်၊) အယံ- ဤအဆုံးအဖြတ်သည်၊ တာဝ- ပဋိပဒါမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ- သော၊)နိမိတ္တေ- နိမိတ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော- အဆုံးအဖြတ်တည်း။

ပန-ကား၊ ပဋိပဒါပတီတိ ဧတ္ထ-ဤပါဌ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပဋိပဒါ- ပဋိပဒါသည်၊ စလတိ- လှုပ်ရှားသလော၊ နစလတိ- မလှုပ်ရှားသလော၊ ဣတိ- ဤကား အမေးတည်း၊ စလတိ- လှုပ်ရှား၏၊ (ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊)[စလတိနှင့်စပ်၍ အနက်အမျိုးမျိုးပေးပုံကို အောက်အဓိပ္ပာယ်၌ ကြည့်ပါ။] ဟိ-ချဲ၊ တထာဂတဿ- မြတ်စွာဘုရား၏လည်းကောင်း၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿစ- အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်၏လည်းကောင်း၊စတ္တာရောပိ- ၄-ပါး

စလတိ။ ။ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ စသည်ကို ပဋိပဒါဟု ခေါ်၏၊ မဂ် ၄-ပါးကိုရသောအခါ ထို ပဋိပဒါ တမျိုးတည်းဖြင့် အပြောင်းအလွှဲမရှိပဲ ရခြင်းကို "နစလတိ"ဟု ဆို၏၊ ပဋိပဒါအမျိုးမျိုး ပြောင်းလွှဲ၍ရခြင်းကို"စလတိ"ဟု ဆို၏၊ အဖြေ၌ "စလတိ"ဟု တဖက်သာ ဖြေသောကြောင့် မဂ် ၄-ပါးအတွက် ပဋိပဒါအမျိုးမျိုး အပြောင်းအလွှဲရှိရမည်သာ-ဟုထင်စရာရှိ၏၊သို့သော် နောက်အကျယ်၌မြတ်စွာဘုရားနှင့်အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့၏ မဂ် ၄-ပါးအတွက် သုခပဋိပဒါချည်းဖြစ်၍ မပြောင်းလွှဲသောကြောင့် "စလတိ" ဟူသော အဖြေစကားကို အဘယ်သို့ မှတ်ရပါမည်နည်း ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ ထိုသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဋီကာ၌ "စလတီတိ ဧတေန စလနသဘာဝမေဝ ဒဿေတိ, နအစလနာဘာဝံ"ဟု မိန့်သည်၊ စလတိအရ လှုပ်ရှားခြင်းသဘောကို ပြ၏၊ ဧဝသဒ္ဒါ မပါသောကြောင့် မလှုပ်ရှားခြင်းကို မကန့်ကွက်ပါ-ဟူလို၊ ဤအလို သဘောအနက် ထင်ရှားအောင် "စလတိ-လှုပ်ရှားတတ်၏"ဟု ပေးပါ။

တနည်း။ ။အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၌ မဂ် ၄-ပါးလုံးအတွက် မလှုပ်ရှားပုံကိုသာ တွေ့ရ၍ "မလှုပ်ရှားခြင်းသည် ပင်ကိုယ်သဘော"ဟု မှတ်ထင်ကုန်ရာ၏၊ ထိုအထင် ထိုအယူကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ "စလတိ"ဟု မိန့်ရသည်၊ ဤအလို "စလတိ- လှုပ်ရှား၏" ဟုသာ ပေးပါ၊ အသင်တို့ထင်သလို မလှုပ်ရှားခြင်းသဘောက အမြဲမဟုတ်, လှုပ်ရှားပါသေး၏-ဟူလို။ [ယေပိဝါ ကတ္ထစိ၊ပေ၊စလတီတိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။]

နောက် တနည်း။ ။ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ, သုခပ္ပဋိပဒါဖြစ်ခြင်းသည် လောဘ စသော ကိလေသာ, သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့နှင့် သက်ဆိုင်၏၊ ထိုကိလေသာ ထိုဣန္ဒြေတို့အတွက် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မျှ မလှုပ်ရှားဘူး ဟု အတိအကျ မဆိုနိုင်၊ လှုပ်ရှားခြင်းမှာ ပင်ကိုယ်သဘောသာဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ပင်ကိုယ်သဘောကိုပြလို၍ "စလတိ"ဟု မိန့်သည်၊ ပင်ကိုသဘောကို ပြခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မလှုပ်ရှားခြင်းကိုကား မတားမြစ်ပါ၊ ဤအလို စလတိ၏နောက်၏"သဗ္ဗပဒံ သာဝဓာရဏံ" နှင့်အညီ အဝဓာရဏအနက် ထည့်စွက်၍ "စလတိ-လှုပ်ရှားတတ်သည်သာ"ဟု အနက်ပေးပါ၊ ပဌမနည်း၌ ဧဝ အနက်မပါခြင်း,ဤနည်း၌ ဧဝအနက်ပါခြင်းသာကွဲပြားသည်၊ ["အထဝါ ယဒိပိ၊ပေ၊စလတိ စွေဝ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။]

လုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဂ္ဂါ-တို့သည်၊ သုခပွဋ္ဌိပဒါ-လွယ်ကူသော အကျင့် ရှိကုန်သည်၊ ခိပ္ပါဘိညာ-လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိကုန်သည်၊ အဟေသုံ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ - အရှင် မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် ထေရ်၏၊ ပဌမမဂ္ဂေါ - သည်၊သုခပွဋ္ဌိပဒေါ-သည်၊ ခိပ္ပါဘိညော-သည်၊ (အဟောသိ)၊ ဥပရိ- အထက်၌၊ တယော-နှ်သော၊ မဂ္ဂါ-တို့သည်၊ ဒုက္ခပွဋ္ဌိပဒါ- ခက်ခဲသော အကျင့် ရှိကုန်သည်၊ ခိပ္ပါဘိညာ- လျင်မြန်သော အသိဉာဏ် ရှိကုန်သည်၊ (အဟေသုံ-နှ်ပြီ၊) ကသ္မာ-နည်း၊ နိဒ္ဒါဘိဘူတတ္တာ-ငိုက်မြည်းခြင်းသည် လွှမ်းမိုး အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ကိရ-တဆင့်စကား ကြားရဘူးသည်ကား၊ (တနည်း) ကိရ-ချဲ၊ သမ္မာ သမ္မုဒ္ဓေါ-သည်၊ သတ္တာဟံ-၇ ရက်ပတ်လုံး၊ ဒဟရကုမာရကံ ဝိယ-ငယ်ရွယ် သော သတို့သားကိုကဲ့သို့၊ ထေရံ-အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်ကို၊ ပရိဟရိ-ဆောင်ရွက်တော်မူပြီ၊ ထေရောပိ-အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်သည်လည်း၊ ကေဒိဝသံ-တနေ့သ၌၊ နိဒ္ဒါယမာနော-ငိုက်မြည်းလျက်၊ နိသီဒိ-ထိုင်နေပြီ၊ အထ-ငိုက်မြည်းနေရာ ထိုအခါ၌၊ နံ - ထိုအရှင် မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်ကို၊ သတ္ထာ-သည်၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိံ)၊ မောဂ္ဂလ္လာန-မောဂ္ဂလ္လာန်၊ တွံ-သင်သည်၊ ပစလာယသိ နော-မျက်လွှာတလှုပ်လှုပ် ပြုနေသလော၊ ("ငိုက်နေ သလော" ဟူလို၊) မောဂ္ဂလ္လာန တွံ, ပစလာယသိ နော-လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

ဝေရူပဿ - ဤသို့သဘောရှိသော၊ မဟာဘိညပွတ္တဿ - ကြီးကျယ်သော အသိဉာဏ်ရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ သာဝကဿပိ - သာဝက၏သော်မှ လည်း၊ ပဋ္ဌိပဒါ-မဂ် ၄ ပါးသို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်၊ စလတိ-လှုပ်ရှား သေး၏၊ သေသာနံ-ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (ပဋ္ဌိပဒါ-သည်၊) ကိံ-အဘယ့်

ပစလာယသိ နော။ ။ပပုဗ္ဗ စလဓာတ်, အပစ္စည်းဖြင့် "ပစလော"ဟု ဖြစ်စေ ပြီးမှ အာစာရ အနက်၌ အာယပစ္စည်းသက်၍ "ပစလာယသိ"ဖြစ်သည်ဟု ကြံပါ၊ နောကား နူနှင့် အနက်တူ ပုစ္ဆာဇောတကတည်း၊ တနည်း-ကာရိတ် ဏယပစ္စည်းဖြင့် "ပစာလယသိ"ဟု ရှိစေ၊ "မျက်လွှာတို့ကို လှုပ်ရှားစေသလော"ဟု ပေးပါ၊ အဓိပ္ပာယ် မှာ "ငိုက်နေသလော"ဟုပင် ဆိုလိုသည်။

အမှာ။ ။ဤဝါကျ၌ စာအုပ်တို့ဝယ် "မောဂ္ဂလ္လာန ပစလာယသိ နော တွံ ဗြာဟ္မဏ"ဟု အာလုပ်ပုဒ် ၂ ခုကို တွေ့ရ၏၊ ယောဇနာ၌ကား "ဗြာဟ္မဏ"ဟူသော အာလုပ်သာပါ၏၊မောဂ္ဂလ္လာန မပါ၊သတ္တကအဂုံတ္တိုရ်, အဗျာကတဝဂ်,ပစလာယမာန သုတ်၌ကား"ပစလာယတိ နော တွံ မောဂ္ဂလ္လာန, ပစလာယသိ နော တွံ မောဂ္ဂလ္လာန" ဟု ပုစ္ဆာဝါကျ ၂ ထပ်ရှိသည်၊ ဗြာဟ္မဏပုဒ်လည်း မပါ၊ ထိုအတိုင်း နိဿယ၌ အနက် ပေးထားသည်။

ကြောင့်၊ နှ စလိဿတိ-မလ္လပ်ရှားပဲ ရှိလတ္တံ့နည်း၊ စလိဿတိ ၉၀-လျှပ်ရှား လတ္တံ့သာ၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ-ခဲ့၊ ၎ကစ္စဿ-အချို့သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ [အချို့စာအုပ်၌ "ဘိက္ခုနော"မပါ] စတ္တာရောပိ-၄ ပါးလုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဂ္ဂါ-တို့သည်၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ-ခဲယဉ်းသော အကျင့်ရှိကုန်သည်၊ ဒန္ဓာဘိညာ-လေးနှေးသော အသိဉာဏ်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ၎ကစ္စဿ-သော၊ (ဘိက္ခုနော-၏၊ စတ္တာရောပိ-နှ်သော၊ မဂ္ဂါ-တို့သည်၊) ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ-နှ်သည်၊ ခိပ္ပါဘိညာ-လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိကုန်သည်၊(ဟောန္တိ)၊ ၎ကစ္စဿ-သော၊ (ဘိက္ခုနော စတ္တာရော မဂ္ဂါ) သုခပ္ပဋိပဒါ-လွယ်ကူသော အကျင့်ရှိကုန်သည်၊ ဒန္ဓာဘိညာ-နှ်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ၎ကစ္စဿ-သော၊ (ဘိက္ခုနော စတ္တာရော မဂ္ဂါ) သုခပ္ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ(ဟောန္တိ)၊ ၎ကစ္စဿ-သော၊(ဘိက္ခုနော-၏၊) ပဌမမဂ္ဂေါ-ပဌမမဂ်သည်၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒေါ-ခဲယဉ်းသော အကျင့် ရှိသည်၊ ဒန္ဓာဘိညော-လေးနှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသည်၊ဟောတိ၊ပေ၊ စတုတ္ထမဂ္ဂေါ-စတုတ္ထမဂ်သည်၊ သုခပ္ပဋိပဒေါ-လွယ်ကူသော အကျင့်ရှိသည်၊ ခိပ္ပါဘိညော-လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စ-ဆက်၊ပဋိပဒါ-အကျင့်သည်၊ (စလတိ)ယထာ-လျှပ်ရှားသကဲ့သို့၊ဝေဒ-တူ၊ အဓိပတိပိ-အဓိပတိသည်လည်း၊ စလတိ ၉၀-လျှပ်ရှားသည်သာ၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ-ခဲ့၊ ၎ကစ္စဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ စတ္တာရောပိ-နှ်သော၊ မဂ္ဂါ-တို့သည်၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျော-ဆန္ဒဟူသော အဓိပတိရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ဆန္ဒဟူသော အဓိပတိကြောင့်ဖြစ်ကုန်သည်၊ဟောန္တိ၊ပေ၊၎ကစ္စဿ(ဘိက္ခုနော စတ္တာရော မဂ္ဂါ) ဝီမံသာဓိပတေယျော-ဝီမံသာဟူသော အဓိပတိ ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ပန-ဆက်၊ ၎ကစ္စဿ (ဘိက္ခုနော) ပဌမမဂ္ဂေါ-သည်၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျော-ဆန္ဒဟူသော အဓိပတိရှိသည်၊ ဝါ-ဆန္ဒဟူသော အဓိပတိကြောင့်ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဒုတိယော-ဒုတိယမဂ်သည်၊ ဝီရိယာဓိပတေယျော (ဟောတိ)၊ တတိယော-တတိယမဂ်သည်၊ စိတ္တာဓိပတေယျော (ဟောတိ)၊ စတုတ္ထော-စတုတ္ထမဂ်သည်၊ ဝီမံသာဓိပတေယျော (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အမှာ။ ။ဆန္ဒာဓိပတေယျ စသည်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို တေဘူမကကုသလကထာ အဆုံးနား၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊ ရှေး နိဿယ၌ "ဆန္ဒာဓိပတေယျော-ဆန္ဒဓိပတိမူ လာကုန်သည်"ဟု ပေး၏၊ ထိုအနက်သည် အဋ္ဌကထာ ပယ်ချအပ်သော စောဝါဒအနက်သာတည်း။

ပကိဏ္ဏကကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမမဂ္ဂဝိသတိမဟာနယ

ကုဒါနိ - ပကိဏ္ဏက ကထာကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ယသ္မာ, လောကုတ္တရ ကုသလံ-လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကို၊ ဘာဝေန္တော-ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကေဝလံ-မဂ္ဂစသည် မဖက် သက်သက်၊ ဥပနိဗ္ဗာယနဋ္ဌေန - အာရုံသို့ ကပ်၍ ရှုစာတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ စျာနံယေဝ-စျာန မည်သော လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကိုသာ၊ ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေသည်ကား၊ နမဟုတ်သေး၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ နိယျာနဋ္ဌေန-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ မဂ္ဂံပိ-မဂ္ဂမည်သော လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကိုလည်း၊ ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေသေး၏၊ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန-အာရုံ၌ ကပ်၍တည်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ သတိပဋ္ဌာနံပိ-သတိပဋ္ဌာန်မည်သော လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)၊ ပဒဟနဋ္ဌေန-အပြားအားဖြင့် အားထုတ်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ သမ္မပ္ပဓာနံပိ-သမ္မပ္ပဓာန်မည်သော လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)၊ဣဒ္ဓိပါဒနဋ္ဌေန-ပြည့်စုံတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဣဒ္ဓိပါဒံပိ-ဣဒ္ဓိပါဒ် မည်သော လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)၊ အဓိပတိယဋ္ဌေန-မိမိနှင့် စပ်သော တရားတို့၏ အရှင်သခင်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဣန္ဒြိယံပိ-ဣန္ဒြိယမည်သော လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)။

အကမ္မိယဋ္ဌေန-ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့သည် မတုန်လှုပ်စေအပ်, မတုန်လှုပ်စေနိုင်သည်၏၊ပေ၊ ကြောင့်၊ ဗလံပိ-ဗလမည်သော လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)၊ ဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန - သိတတ်သည်၏ အဖြစ်၊ပေ၊ ကြောင့်၊

ဘာဝေဝေန္တော, ဘာဝေတိ။ ။အချို့စာအုပ်၌ "ဘာဇေန္တော, ဘာဇေတိ"ဟူတွေ့ရ၏၊သို့သော်"ယသ္မာ ပုဗ္ဗဘာဂေ မဂ္ဂံ ဘာဝေမိတိ အဇ္ဈာသယော ပဝတ္တောသော မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ ဇေံ သဗ္ဗတ္ထ အဇ္ဈာသယ ဝိသေသေန တံ တံ ဘာဝနာ ဝိသေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော"ဟူ ဋီကာမိန့်သောကြောင့် "ဘာဝေန္တော, ဘာဝေတိ"ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ၊ ဆိုလိုရင်းကား လောကုတ္တရာတရားကို အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေ့အဖို့က လောကုတ္တရာစျာန်ကိုဖြစ်စေမည်ဟူ အဇ္ဈာသယဖြစ်သူလည်း ရှိ၏၊လောကုတ္တရာမဂ်ကို ဖြစ်စေမည်ဟု အဇ္ဈာသယဖြစ်သူလည်း ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုအဇ္ဈာသယအလိုက် "စျာနံ ဘာဝေတိ, မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ"စသည်ဖြင့် နည်းအမျိုးမျိုး ဟောတော်မူရသည်-ဟူလို၊ "ဥပနိဗ္ဗာယနဋ္ဌေန"စသော ပုဒ်သည် စျာနံစသည်၌ စပ်ရသော သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်ကိုပြသောပုဒ်တည်း၊ "ဥပနိဗ္ဗာယနသဘောကြောင့် စျာနမည်သော လောကုတ္တရာကုသိုလ်, နိယျာနသဘောကြောင့် မဂ္ဂမည်သော လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်"စသည်ဖြင့် သိပါ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂမိ-ဗောဇ္ဈင်္ဂမည်သော၊ပေ၊ ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)၊တထဌေန-မှန်ကန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော၊ပေ၊ ကြောင့်၊ သစ္စံပိ-သစ္စာမည်သော၊ပေ၊ ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)၊အဝိကွေပဌေန-ဝိကွေပ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်၊ပေ၊ ကြောင့်၊ သမထံပိ-သမထမည်သော၊ပေ၊ ကိုလည်း၊(ဘာဝေတိ)၊သုညတဌေန-အတ္တဇီဝမူ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်၊ပေ၊ ကြောင့်၊ ဓမ္မံပိ-ဓမ္မမည်သော၊ပေ၊ ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)၊ရာသဌေန-အစုဟူသော၊ပေ၊ ကြောင့်၊ခန္ဓံပိ-ခန္ဓမည်သော၊ပေ၊ ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)၊ အာယတနဌေန-တည်ရာ၏ အဖြစ်၊ပေ၊ ကြောင့်၊ အာယတနံပိ - အာယတန မည်သော လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)၊ သုညသဘာဝနိဿတ္တဌေန-အတ္တမူ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်,သဘောဟူသောအနက်,သတ္တဝါမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဓာတုံပိ-ဓာတုမည်သော၊ပေ၊ကိုလည်း၊(ဘာဝေတိ)။

ပစ္စယဌေန-အကြောင်း၏ အဖြစ်၊ပေ၊ ကြောင့်၊ အာဟာရံပိ-အာဟာရမည်သော၊ပေ၊ ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)၊ ဖုသနဌေန-တွေ့ထိတတ်သည်၏အဖြစ်၊ပေ၊ကြောင့်၊ ဖဿံပိ-ဖဿမည်သော၊ပေ၊ ကိုလည်း (ဘာဝေတိ)၊ ဝေဒယိတဌေန-ခံစားတတ်သည်၏အဖြစ်၊ပေ၊ ကြောင့်၊ ဝေဒနံပိ-ဝေဒနာမည်သော၊ပေ၊ ကိုလည်း၊(ဘာဝေတိ)၊သဉ္ဇာနနဌေန-အမှတ်ပြု၍ သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော၊ပေ၊ကြောင့်၊ သညံပိ-သညာမည်သော၊ပေ၊ ကိုလည်း (ဘာဝေတိ)၊ စေတယိတဌေန-စေ့ဆော်တတ်သည်၏အဖြစ်၊ပေ၊ကြောင့်၊ စေတနံပိ-စေတနာမည်သော၊ပေ၊ ကိုလည်း၊ (ဘာဝေတိ)၊ ဝိဇာနနဌေန-သညာ ပညာတို့ သိပုံမှတမျိုးတဖုံ သိတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ စိတ္တံပိ-စိတ္တမည်သော လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကိုလည်း၊ ဘာဝေတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ကူနဝီသတိယာ-တခုယုတ် ၂၀ သော၊ ဧတေသံ ပဒါနံ - ဤတရား အစုတို့ကို၊ [အချိုစာအုပ်၌ "နယာနံ"ဟု ရှိ၏၊ ထိုနယာနံရှိသော ပါဌ်လည်း "ဝီသတိနယာ"ကို ထောက်၍ ကောင်းမြတ်၏၊] ဒဿနတ္ထံ-ပြတော်မူခြင်းငှါ၊ ပုန, ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာတိအာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ဣဒံပိ-ဤတရားကိုလည်း၊(စျာန,မဂ္ဂစသော တရားများကို ဆိုသည်၊) ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဣဒံပိ-ကိုလည်း၊ ဘာဝေတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပုဂ္ဂလဇျာသယေနစေဝ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဇျာသယကြောင့်လည်းကောင်း၊ဒေသနာဝိလာသေနစ-ဒေသနာတော်၏ တင့်တယ် စံပယ်ကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်တော်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝီသတိ-နှစ်ဆယ်သော၊နယာ-နည်းတို့သည်၊ဝါ-တို့ကို၊ ဒဿိတာ-ပြတော်မူအပ်ကုန်သည်၊ဟောန္တိ၊ဟိ-ချဲ၊ဓမ္မံ-ကို၊သောတုံ-နာခြင်းငှါ၊ နိသိန္နဒေဝပရိသာယ-ထိုင်နေသောနတ်ဗြဟ္မာပရိသတ်၌၊ (နတ်ဗြဟ္မာ ပရိသတ်

ဝယ်) ယေ- အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဗုဇ္ဈန္တိဋ္ဌစပ်၊) ဥပနိဇ္ဈာယနဌေန-အာရုံသို့ကပ်၍ ရှုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ လော-ကုတ္တရံ-ဖြစ်သော၊ ဈာနံ-ကို၊ (ဘာဝေတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ကထိတေ- ဟောတော်မူအပ်သော်၊ ဗုဇ္ဈန္တိ-သိနိုင်ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ သပ္ပာယဝသေန-လျောက်ပတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဈာနန္တိ- ဈာနံဟူ၍၊ ကထိတံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ပေ၊ ယေ-တို့သည်၊ ဝိဇာနနဌေန- သညာ ပညာတို့ သိပုံမူ တမျိုးတဖုံ သိခြင်း ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ (လောကုတ္တရံ- သော၊) စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ (ဘာဝေတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ဟောတော်မူအပ်သော်၊ ဗုဇ္ဈန္တိ-နှ်၏၊ တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ သပ္ပာယဝသေန- ဖြင့်၊ စိတ္တန္တိ- စိတ္တံဟူ၍၊ ကထိတံ-ပြီ၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဇွေ- ဤ ၂၀-သောနည်းတို့ကို ဟောတော်မူရာ၌၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော- ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယတည်း။

ပန-ကား၊ (ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယမှ တပါး, ဒေသနာဝိလာသကား၊) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ- သည်၊ အတ္တနော- ၏၊ ဗုဒ္ဓသုဗောဓတာယ- ဗုဒ္ဓ၏ ကောင်းစွာ သိခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒသဗလ စတုဝေသာရဇ္ဇ စတုပဋိသမ္ဘိဒတာယ-၁၀-ပါးသော ဉာဏဗလရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်, ၄-ပါးသော ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်, ၄-ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဆ အသာဓာရဏညာဏယောဂေနစ-၆-ပါးသော အသာဓာရဏဉာဏ်နှင့် ယှဉ်တော်မူခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဒေသနံ-ဒေသနာတော်ကို၊ ယဒိစ္ဆကံ- အလိုရှိတိုင်း၊ နိယမေတွာ- သတ်မှတ်တော်မူ၍၊ ဒဿေတိ- ပြတော်မူနိုင်၏၊ ဣစ္ဆန္တော- ဈာနအမည်ဖြင့် ပြတော်မူလိုလသော်၊ ဥပနိဇ္ဈာယနဌေန—ကြောင့်၊ လောကုတ္တရံ- လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော၊ ဈာနံ- ဈာနမည်သော ကုသိုလ်တရားကို၊ (ဘာဝေတိ- ဖြစ်စေ၏၊) ဣတိ-သို့၊ ဒဿေတိ- ပြတော်မူနိုင်၏၊ ဣစ္ဆန္တော- မဂ္ဂအမည်ဖြင့် ပြတော်မူလိုလသော်၊ နိယျာနဌေန- ကြောင့်၊ လောကုတ္တရံ-သော၊ (မဂ္ဂံ- မဂ္ဂမည်သော ကုသိုလ်တရားကို၊ ဘာဝေတိ)၊ပေ၊ ဝိဇာနနဌေန-ကြောင့်၊ လောကုတ္တရံ-သော၊ စိတ္တံ- စိတ္တမည်သော ကုသိုလ်တရားကို၊ (ဘာဝေတိ)၊ဣတိ- သို့၊ (ဒဿေတိ)၊ အယံ- ကား၊ ဒေသနာဝိလာသောနာမ- ဒေသနာဝိလာသမည်၏။

တတ္ထ- ထို ဈာနစသည်တို့တွင်၊ လောကုတ္တရံ ဈာနန္တိ- လောကုတ္တရံ ဈာနံဟူ၍၊ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ- ဟောတော်မူအပ်သော ပါဋ္ဌိရပ်၌၊ ဒသ- ကုန်သော၊ နယာ-တို့သို့၊ဝိဘတ္တာ ယထေဝ-ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ မဂ္ဂါဒီသုပိ-မဂ္ဂအစရှိသည် တို့၌လည်း၊ တေယေဝ- ထို ၁၀-ပါးသော နည်းတို့ကိုပင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- ကုန်၏၊ ဣတိ- ဤသို့လျှင်၊ ဝီသတိယာ- သော၊ ဌာနေသု- ဌာနတို့၌၊ ဒသဒသ- ၁၀-ပါး ၁၀-ပါးသော နည်းတို့ကို၊ ကတွာ- ၍၊ ဒွေ နယ

သတာနီ-နည်းပေါင်း နှစ်ရာတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဝိဘတ္တာနီ- အကျယ်ဝေဖန်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တီ။

ဣဒါနိ-၌၊ အဓိပတိဘေဒံ- အဓိပတိအပြားကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ ပုန-တဖန်၊ ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ အာဒိ(ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ- ထို ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဆန္ဒံ-ဆန္ဒကို၊ ဓုရံ- ပဓာနကို၊ ဇေဋ္ဌကံ- အကြီးအကဲကို၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ- ရှေသွားကို၊ ကတ္ဘာ, နိဗ္ဗတ္တိတံ- ဖြစ်စေအပ်သော၊ လောကုတ္တရံ-သော၊ စျာနံ-စျာန်သည်၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျံနာမ- ဆန္ဒာဓိပတေယျမည်၏၊ ဒေသေသုပိ- ဆန္ဒာဓိပတေယျမှ ကြွင်းသော ဝီရိယာဓိပတေယျစသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ ဣတိ-လျှင်၊ ပုရိမသ္မိံ- သော၊ သုဒ္ဓိကေ-အဓိပတိမဖက်, သက်သက်သော ပါဋ္ဌိရပ်၌၊ ဒေ့ နယသတာနိ-နှစ်ရာသောနည်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျာဒီသုပိ- ဆန္ဒာဓိပတေယျ အစရှိသော ပါဋ္ဌိရပ်တို့၌လည်း၊ ဒေ့ဒေ့(နယသတာနိ)—နှစ်ရာ နှစ်ရာသော နည်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ- သို့၊ နယသဟဿေန- နည်းပေါင်းတထောင်ဖြင့်၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်တော်မူ၍၊ ဓမ္မရာဇာ-တရားမင်းဘုရားသည်၊ ပဌမမဂ္ဂံ-ပဌမမဂ်ကို၊ (သောတာပတ္တိမဂ်ကို၊)ဒဿေသိ- ပြတော်မူပြီ။

ပဌမမဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော။

ဒသ နယာ ဝိဘတ္တာ။ ။"တတြိဒံ ပကိဏ္ဏကံ"၏ ရှေ့နား၌ အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဒသနယတို့ကို ပြခဲ့၏၊ ထို ဒသနယကား သုဒ္ဓိက ပဋိပဒါအတွက် စတုက္က ပဉ္စက နည်း ၂-ပါး, သုဒ္ဓိကသုညတအတွက် ထိုနည်း ၂-ပါး, သုညတပဋိပဒါ ရောစပ်လျက် ထိုနည်း ၂-ပါး, သုဒ္ဓိကအပွဏိဟိတအတွက် ထိုနည်း ၂-ပါး, အပွဏိဟိတ ပဋိပဒါ ရောစပ်လျက် ထိုနည်း ၂-ပါး, ဤသို့အားဖြင့် နည်း ၁၀-ပါး ဖြစ်သည်၊ ထိုနည်း ၁၀-ပါးသည် စျာနံနှင့် စပ်၍ ၁၀-ပါး, မဂ္ဂံစသည်တို့နှင့် စပ်၍ ၁၀-ပါးစီ, ဤသို့အားဖြင့် စျာနံစသော ပုဒ်ပေါင်း ၂၀-အတွက် နည်းပေါင်း ၂၀၀-ကို ဝေဖန်တော်မူသည်။

ဒုတိယမဂ် အဖွင့်

ဣဒါနိ- ပဌမမဂ်ကို ပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ဒုတိယမဂ္ဂါဒီနံ- ဒုတိယမဂ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒဿနတ္ထံ- ငှါ၊ ပုန, ကတမေ၊ပေ၊အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ- ထို ကတမေဓမ္မာ ကုသလာ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ ကာမရာဂ၊ပေ၊ဘာဝါယာတိကား၊ ဧတေသံ ကိလေသာနံ-ဤကာမရာဂ ဗျာပါဒဟူသော ကိလေသာတို့၏ တနုဘာဝတ္ထာယ- နည်းပါးကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ၊ (စျာနံဘာဝေတိ၌စပ်၊) [နည်းပါးခြင်းကိုပင် ရှေးက"ခေါင်းပါး"ဟု ဆိုသည်။] တတ္ထ- ထို ကာမရာဂ ဗျာပါဒါနံ တနုဘာဝါယ ဟူသော ပါဋ္ဌ၌၊ အဓိစ္စုပ္ပတ္တိ

ယာစ-ရံဖန်ရံခါ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ [အဓိစ္စုပ္ပတ္တိယာတိ ကဒါစိ ဥပ္ပတ္တိယာ၊-ယောဇနာ။] ပရိယုဋ္ဌာန မန္ဒတာယစ-ထကြွခြင်း၏ နုံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒ္ဒီဟိ-နှ်သော၊ ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ တနုဘာဝေါ-နည်းပါးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-ချဲ၊ သကဒါဂါမိဿ-သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝဋ္ဌာနုဿာရိ မဟာဇနဿ- သံသရာဝဋ္ဌသို့ အစဉ်လိုက်သော များစွာသော လူအပေါင်း၏၊ ကိလေသာ- ကာမရာဂဗျာပါဒ ကိလေသာတို့သည်၊ အဘိဏ္ဍံ- မပြတ်မလတ်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)ဣဝ- ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ (တထာ- တူ၊ ကိလေသာ- တို့သည်၊ အဘိဏ္ဍံ, နုပ္ပဇ္ဇန္တိ- မဖြစ်ကုန်၊ ကဒါစိ ကဒါစိ- တရံတခါ, တရံတခါ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ- နှ်၏၊ ဥပ္ပဇ္ဇနွာပိ- တရံတခါ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဝိရဋ္ဌာကာရာ- ကျဲသော အခြင်းအရာရှိကုန်သည်၊ ဟုတ္ဘာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ (ကတမေ ဝိယ - အဘယ်တို့ကဲ့သို့နည်း၊) ဝိရဋ္ဌဝါပိတခေတ္တေ – ကြိုးတိုးကျဲတဲ စိုက်ပျိုးအပ်သောလယ်၌၊ အက်ုရာဝိယ- အညွှန့်တို့ကဲ့သို့တည်း။

[အဓိစ္စုပ္ပတ္တိယာ၏အကျယ်ကို ပြပြီး၍, ပရိယုဋ္ဌာနမန္ဒတာယ၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ" စသည်မိန့်] စ- ဆက်၊ (တနည်း)၊ စ-ဆား၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ- ဖြစ်ပြန်ကုန်သော်လည်း၊ ဝဋ္ဌာနုဿာရိမဟာဇနဿ- သံသရာဝဋ္ဌသို့ အစဉ်လိုက်သော များစွာသော လူအပေါင်း၏၊ (ကိလေသာ- ဆာမရာဂ, ဗျာပါဒကိလေသာတို့သည်၊) မဒ္ဒနွာ- နင်းနယ်ကုန်လျက်၊ ဖရနွာ- ဖြန့်ကုန်လျက်၊ ဆာဒေနွာ- ဖုံးလွှမ်းကုန်လျက်၊ အန္ဓကာရံ- အမိုက်မှောင်ကို၊ ကရောနွာ-ပြုကုန်လျက်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)ဣဝ- နှ်သကဲ့သို့၊ [နွားရှူး ရှူးတိုး, နွားသိုးကြိုးပြတ်, နွားငတ်ရေကျ,ဖြစ်သကဲ့သို့၊] နုပ္ပဇ္ဇန္တိ- ဖြစ်ကြကုန်သည်မဟုတ်၊ ပန- အနွယကား၊ ဒ္ဒီဟိ- နှ်သော၊ မဂ္ဂေဟိ- မဂ်တို့ဖြင့်၊ ပဟီနတ္တာ- ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ကိလေသာ-တို့သည်၊) မန္ဒာ မန္ဒာ-နုံ့ကုန် နုံ့ကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဘာ)ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တနုကာကာရာ- နည်းပါးသော အခြင်းအရာ ရှိကုန်သည်၊ ဟုတ္ဘာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊(ကိမိဝ)၊ အဗ္ဘပဋ္ဌလံ ဝိယ-တိမ်လွှာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မက္ခိကာပတ္တံ ဝိယစ- ယင်၏ အတောင်ကဲ့သို့လည်းကောင်းတည်း။ [တိမ်လွှာကဲ့လေး နည်းနည်းပါးပါး ရှိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း, ယင်တောင်ကလေး ပါးပါးလှပ်လှပ် ရှိသကဲ့သို့လည်းကောင်း, ကိလေသာတို့လည်း နည်းနည်းပါးပါးသာ ရှိကြသည်—ဟူလို။]

တတ္ထ- ထိုတနုဘာဝါယဟူသော စကားရပ်၌၊ ကေစိ- နှ်သော၊ ထေရာ- တို့သည်၊ ဝဒန္တိ၊ (ကိံ)၊ သကဒါဂါမိဿ- ၏၊ ကိလေသာ- တို့သည်၊ စိရေန- ကြာမြင့်မူ၊ ကိဉ္ဇာပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ- အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ ပန- ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဗဟလာဝ- ထူထဲကုန်သည်သာ၊ ဟုတ္ဘာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တထာဟိ- ထိုစကား မူန်၏၊ အဿ- ထိုသကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပုတ္တာစ- သားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဓိတရောစ- သမီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဿန္တိ- တွေ့မြင်

အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝဒုန္တိ)၊ ပန- ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါကုန်သော်လည်း၊ တေံ-ဤ ကေစိထေရ်တို့၏စကားသည်၊ အပ္ပမာဏံ- ပမာဏမဟုတ်၊ (လိုရင်းမဟုတ်)၊ (ကသ္မာ ဧတံ, အပ္ပမာဏံ- နည်း၊)ဟိ(ယသ္မာ)ပုတ္တဓီတရော-သားသမီးတို့သည်၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂပရာမသန မတ္တေနပိ- အင်္ဂါကြီးငယ်ကို သုံးသပ်ခြင်၊မျှကြောင်လည်း၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်နိုင်ကုန်၏၊ (တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဧတံ- သည်၊ အပ္ပမာဏံ၊) ပန- အဟုတ်ကား၊ ဒ္ဒီဟိ- ကုန်သော၊ မဂ္ဂေဟိ- တို့ဖြင့်၊ ပဟီနတ္တာ- ပယ်အပ်ပြီး ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိလေသာနံ- ကာမရာဂ ဗျာပါဒကိလေသာတို့၏၊ ဗဟလတာ-ထူထဲကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ- ဤသို့လျှင်၊ အဓိစ္စုပ္ပတ္တိ ယာစ- ရံဖန်ရံခါ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ပရိယုဋ္ဌာနမန္ဒတာယစ-ထကြွ ခြင်း၏ နုံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒ္ဒီဟိဧဝ- ၂-ပါးသာလျှင် ဖြစ် ကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ အဿ-ထို သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကိလေ သာနံ- တို့၏၊ တနုဘာဝေါ- နည်းပါးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- ၏၊ ဣတိ- မှတ်အပ်၏။

ဒုတိယာယာတိ-ကား၊ ဂဏနဝသေနာပိ- ဂဏန်းသင်္ချာ၏ အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဒုတိ ယုပ္ပတ္တိဝသေနာပိ- ၂-ကြိမ်မြောက် ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဒုတိယာယ- ဒုတိယဖြစ်သော၊ (ဘူမိယာဠ်စပ်၊)ဘူမိယာပတ္တိ ယာတိ-ကား၊ သာမညဖလဿ- သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာမင်္ဂ၏ အကျိုးဖြစ် သောဖိုလ်ကို၊ ပဋိလာဘတ္ထာယ- ရခြင်းအကျိုးငှါ၊ (လောကုတ္တရံ စျာနံ ဘာ ဝေတိဠ်စပ်၊) တတိယစတုတ္ထေသုပိ- တတိယမင်, စတုတ္ထမင်တို့ဠ်လည်း၊ ဧသေ ဝနယော၊ ပန-ဆက်- ဝိသေသမတ္တံယေဝ- အထူးမျှကိုသာ၊ ဝက္ခာမ- ဆိုကုန် တော့အံ့။

အညိန္ဒြိယန္တိ-ကား၊ အာဇာနနကံ- အပိုင်းအခြား အတိုင်းသိတတ်သော၊ ဣန္ဒြိယံ- ဣန္ဒေသည်၊(ဟောတိ)၊ ပဌမ မဂ္ဂေန-ပဌမ မင်သည်၊ ဉာတမရိယာဒံ- သိအပ်ပြီးသော အပိုင်းအခြားကို၊ အနတိက္ကမိတ္ဝာ- မကျော်လွန်မူ၍၊ တေန မဂ္ဂေန-ထို ပဌမ မင်သည်၊ ဉာတာနံ- သိအပ်ပြီးကုန်သော၊ တေသံယေဝ စတု သစ္စဓမ္မာနံ-ထို ၄-ပါးသော သစ္စာတရားတို့ကိုပင်၊ ဇာနနကံ- သိတတ်သော၊

အညိန္ဒြိယံ။ ။"အညာ+ဣန္ဒြိယံ"ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ အညာဠ်လည်း အာပုဗ္ဗ ဉာဓာတ်, အပစ္စည်း, ဣတ္ထိဇောတက အာပစ္စည်းထပ်သက်၊ အာသဒ္ဒါသည် မရိယာဒ (အပိုင်း အခြား)အနက်ကို ဟော၏၊ "သောတာပတ္တိ မင်သည် သိအပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါး အပိုင်းအခြားအတိုင်း"ဟူလို၊ ထိုအာကို ရဿပြု၍"အညာ"ဟု ဖြစ်သည်၊ အာဇာနာ တီတိ အညာ၊ သောတာပတ္တိမင် သိအပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါး အပိုင်းအခြားအတိုင်း သိတတ်သောဉာဏ်တည်း၊ အညာ ဧဝ+ဣန္ဒြိယံ အညိန္ဒြိယံ၊ ထို့ကြောင့် "အာဇာနနကံ ဣန္ဒြိယံ"ဟု ရှေးဦးစွာ အကျဉ်းပြ၍"ပဌမ မဂ္ဂေန ဉာတမရိယာဒံ၊ပေ၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ" ဟု အကျယ်အားဖြင့် အဖြောင့် အနက်ကို ဖွင့်ပြသည်။

ဣန္ဒြိယ်-သည်၊(ဟောတိ)၊ဣတိ စုတ်တဲ့ ဟောတိ၊ အာသ်-ထိုု အညိန္ဒြိယ်ဟူသော ပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသဝါရေပိ-၌လည်း၊[ကတမံ တသ္မိံ သမယေ အညိန္ဒြိယံ ဟောတိ" စသော နိဒ္ဒေသဝါရ၌လည်း၊] ဣမိနာဝ နယေန-ဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကောဋ္ဌာသဝါရေပိ-၌လည်း၊ ဣမိနာဝ-ဤအညိန္ဒြိယ်ပုဒ်နှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဒိ-တက္ခ၊ နဝိန္ဒြိယာနိ- ၉-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ သေသ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ ပုရိမနယေနေဝ- ရှေနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ပဌမမဂ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်းသာ သိပါလေ-ဟူလို။]

ဒုတိယမဂ္ဂါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော။

တတိယမဂ်

တတိယေ-တတိယမဂ်၌၊ အနဝသေသပဟာနာယာတိ- ကား၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန-ကြောင့်၊ တနုဘူတာနံ-နည်းပါးသည်ဖြစ်၍မြစ်ကုန်သော၊ တေသံ ယေဝ သံယောဇနာနံ-ထိုကာမဏုဂ,ဗျာပါဒ သံယောဇဉ်တို့ကိုပင်၊ နိဿေသ ပဇဟနတ္ထာယ- အကြွင်းမရှိအောင် ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ (လောကုတ္တရံ ဗျာနံ ဘာဝေတိဗ္ဗစပ်၊)။

စတုတ္ထမဂ်

စတုတ္ထေ-စတုတ္ထမဂ်၌၊ ရူပရာဂ၊ပေ၊ပဟာနာယာတိ-ကား၊ ပဉ္စန်-နှ်သော၊ ဧတေသံ ဥဒ္ဓံဘာဂိယသံယောဇနာနံ- ဤ အထက်ဗြဟ္မာဘုံသို့ ကပ်တတ်ကုန်သော သံယောဇဉ်တို့ကို၊ နိဿေသပဟာနတ္ထာယ- ငှါ၊ (လောကုတ္တရံ ဗျာနံ ဘာဝေတိဗ္ဗစပ်)၊ တတ္ထ- ထို ရူပရာဂ စသည်တို့တွင်၊ ရူပရာဂေါတိ- ကား၊ ရူပဘဝေ- ရူပဘုံ၌၊ ဆန္ဒရာဂေါ- လိုလားတတ်, တပ်မက်တပ်သော လောဘ-တည်း၊ ["ဆန္ဒနံ- လိုလားခြင်း၊ ဆန္ဒော- ခြင်း၊ ရဇ္ဇနံ- တပ်မက်ခြင်း၊ ရာဂေါ, ခြင်း၊ ဆန္ဒောဧဝ + ရာဂေါ ဆန္ဒရာဂေါ"ဟု ပြု။]

အရူပရာဂေါတိ- ကား၊ အရူပဘဝေ- ၌၊ ဆန္ဒရာဂေါ- လိုလားတတ် တပ်မက်တတ်သောလောဘတည်း၊ မာနောတိ-ကား၊ အရဟတ္တမဂ္ဂ ဝဇ္ဈကော-အရဟတ္တမဂ်သည် သတ်ထိုက်သော၊ မာနောဧဝ- မာနပင်တည်း၊ [အောက်မဂ်တုန်းက နည်းပါးအောင်ပြုခဲ့သော မာနပင်တည်း၊] ဥဒ္ဓစ္စာဝိဇ္ဇာ- ဥဒ္ဓစ္စ, အဝိဇ္ဇာတို့သည်၊ တထာ- ထို အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈ တို့ပင်တည်း၊ ဒ္ဒီသု- နှ်သော၊ ဣမေသု မဂ္ဂေသုပိ- တို့၌လည်း၊ နဝမံ- ၉-ခုမြောက် ဣန္ဒြေသည်၊ အညိန္ဒြိယမေဝ- အညိန္ဒြေသည်ပင်၊ ဟောတိ။

စတုမဂ္ဂနယသဟဿ အဖွင့်

သဗ္ဗမဂ္ဂေသု- အလုံးစုံသော မဂ် ၄-ပါးတို့၌၊ ပဒ ပဋိပါဋိယာ- ပုဒ်အစဉ် အားဖြင့်၊ သမသဋ္ဌိ-အတိကျ ခြောက်ဆယ်သော၊ ပဒါနိ-ပုဒ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) စတူဟိ- နှ်သော၊ အပဏ္ဏကဂေ်ဟိ- မချတ်ယွင်းသော အင်္ဂါတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, စတု သဋ္ဌိ- ၆၄-ပါးသော၊ (ပဒါနိ- တို့သည်၊) ဟောန္တိ၊ [အပဏ္ဏကအင်္ဂါ ၄-ပါး ဟူသည် ယေဝါပနကတရားတို့တွင်ပါဝင်သော ဆန္ဒ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရ, တတြ မဇ္ဈတ္တတာတို့တည်း၊] ပန- ဆက်၊ အသမ္ဆိန္နတော- မရောနှောသော အားဖြင့်၊ တေတ္တိံသ-၃၃-ပါးတည်း၊ ကောဋ္ဌာသဝါရသုညတဝါရာ-တို့သည် ပါကတိကာဧဝ-ပင်ကိုအတိုင်း ဖြစ်ကုန်သည်သာ၊ စပန- ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ပဋမမဂ္ဂေ၌- ၊(နယသဟဿံ- နည်းပေါင်း တထောင်သည်၊ ဟောတိ) ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ- တူ၊ ဒုတိယာဒီသုပိ- ဒုတိယမဂ် အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ နယသဟဿမေဝ-နည်းပေါင်း တထောင်စီပင်တည်း၊ ဣတိ-လျှင်၊ စတ္တာရော- နှ်သော၊ မဂ္ဂေ- တို့ကို၊ စတူဟိ နယ သဟဿေဟိ- နည်းပေါင်း ၄-ထောင် တို့ဖြင့်၊ ဘာဇေတွာ- တော်မူ၍၊ ဓမ္မရာဇာ- သည်၊ ဒဿေသိ- ပြတော်မူပြီ။]

ပန-ဆက်၊ သစ္စဝိဘင်္ဂေ-၌၊ သဋ္ဌိနယသဟဿာနိ- ခြောက်သောင်းသော နည်း ရှိကုန်သော၊ လောကုတ္တရာနိ- လောကုတ္တရာ စိတ်တို့ကို၊ ဣမေသံဧဝ- ဤ ၄-ပါးသော မဂ်တို့၏ပင်၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ နိက္ခိတ္တာနိ-ထားအပ်ကုန်ပြီ၊ သတိ ပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂေ- ၌၊ ဝီသတိနယသဟဿာနိ- ၂-သောင်းသော နည်းရှိကုန်သော၊ လောကုတ္တရာနိ-တို့ကို၊(ဣမေသံ ဧဝ ဝသေန နိက္ခိတ္တာနိ)၊ သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂေ- ၌၊ ဝီသတိ(နယသဟဿာနိ လောကုတ္တရာနိ ဣမေသံ ဧဝ ဝသေန နိက္ခိတ္တာနိ)၊ ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂေ- ၌၊ ဒွတ္တိံသ (နယသဟဿာနိ လောကုတ္တရာနိ ဣမေသံ ဧဝ ဝသေန နိက္ခိတ္တာနိ၊) ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်္ဂေ-၌၊ ဒွတ္တိံသ (နယသဟဿာနိ လောကုတ္တရာနိ ဣမေသံ ဧဝ ဝသေန နိက္ခိတ္တာနိ)၊ မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်္ဂေ- ၌၊ အင္ဌဝီသတိနယ သဟဿာနိ- ၂-သောင်းရှစ်ထောင်သော နည်းရှိကုန်သော၊ လောကုတ္တရာနိ- တို့ကို၊ ဣမေသံဧဝ ဝသေန, နိက္ခိတ္တာနိ- ကုန်ပြီ။

ဌသန္တိန္နတောတေတ္တိံသ။ ။တရားကိုယ်တမျိုးတမျိုးက ဌာနအမျိုးမျိုး၌ပါဝင် သည်ကို "ရောသည်" ဟု ဆိုသည်၊ ခဲ့ဦးအံ့-ဝိတက်သည် ဈာနင်္ဂဌာန၌လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂင်ဌာန၌လည်းကောင်း ပါဝင်၏၊ သဒ္ဓါသည် ဣန္ဒြေဌာန၌လည်းကောင်, ဗိုလ်ဌာန၌ လည်းကောင်း ပါဝင်၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဌာနအမျိုးမျိုး၌ ပါဝင်နေသည်ကိုပင် "ရောသည်" ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ မရောပဲ တရားကိုသက်သက်သာ ကောက်ပြလျှင် စိတ်နှင့်တက္ခ ၃၃ ပါးသာ ရသည်၊ လောကုတ္တရာ စိတ်၌ စေတသိက် ၃၆ ပါး ယှဉ် သော်လည်း အမဏ္ဏက အင်္ဂါ ၄ ပါးကို နှုတ်လျှင် ၃၂-ပါးသာကျန်၏၊ ထို ၃၂-ပါး၌ စိတ်ကို ထပ်၍ထည့်သောကြောင့် ၃၃ ပါးဖြစ်သည်။

ပန-ဆက်၊ ဣစ- ဤ ဓမ္မသင်္ကိပါဋိတော်၌၊ စတူသု-နှ်သော၊ မဂ္ဂေသု-တို၌၊ စတ္တာရိယေဝ- ၄-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ နယသဟဿာနိ-နည်းပေါင်း အထောင်တို့ကို၊ (နိက္ခိတ္တာနိ-နှ်ပြီ၊) တေသု- ထို ၄-ပါးသော မဂ်တို့တွင်၊ ပဌမဇ္ဈာနိကေ- ပဌမစျာန်နှင့်ယှဉ်သော၊ ပဌမမဂ္ဂေ-၌၊ အဋ္ဌင်္ဂါနိ-ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့ကို၊ ဘာဇိတာနိ- ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တထာ- တူ၊ ဒုတိယာဒိသု- ဒုတိယအစရှိသော စျာန်နှင့်ယှဉ်သော မဂ်တို့၌၊ (အဋ္ဌင်္ဂါနိ ဘာဇိတာနိ)၊ တတ္ထ- ထို ၄-ပါးသော မဂ်တို့တွင်၊ ပဌမမဂ္ဂေ-၌၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ- သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်သည်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို၊ ပဇဟတိ- ပယ်စွန့်၏၊ ဣတို့-ကြောင့်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-သမာဒိဋ္ဌိမည်၏၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒယောပိ-သမ္မာသင်္ကပ္ပအစရှိသော မဂ္ဂင်တို့ကိုလည်း၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါဒိနံ- မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ အစရှိသည်တို့ကို၊ ပဇဟနဋ္ဌေနေဝ- ပယ်စွန့်ခြင်း ဟူသော အနက်သဘော အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ်၏။

ဝေံသန္တေ- ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ ပဌမမဂ္ဂေနေဝ- ပဌမမဂ်သည်သာလျှင်၊ ဒုဒိ-သဋ္ဌိယာ- ၆၂-ပါးသော၊ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပဟီနတ္တာ-ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယေန- အထက်မဂ် ၃-ပါး အပေါင်းသည်၊ ပဟာတဗ္ဗာ- ပယ်ထိုက်သော၊ ဒိဋ္ဌိနာမ- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ တတ္ထ- ထို အထက်မဂ် ၃-ပါးအပေါင်း၌၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိနာမံ- သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော အမည်သည်၊ ကထံ- အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဟောတိ- ဖြစ်နိုင်သနည်း၊ ဣတို့- ဤကား အမေးတည်း၊ [မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်သောကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟူသော အမည်ကိုရလျှင် အထက်မဂ် ၃-ပါးအပေါင်း၌ ပယ်စဆု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မရှိရကား၊ အဘယ်နည်းဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိအမည် ရပါသနည်း-ဟု မေးသည်။] ဝိသံ- အဆိပ်သည်၊ အတ္ထိ ဝါ- ရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတု- ဖြစ်စေ၊ မာဝါ ဟောတု-မရှိသည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ အဂဒေါ- အဆိပ်ကို ပယ်ဘက်သော ဆေးကို၊ အဂဒေါတေဝ- အဂဒဟူ၍သာ၊ ဝုစ္စတိ ယထာ- ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဝေံ-တူ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-သည်၊ အ တ္ထိဝါ-ရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ မာဝါ ဟောတု-မရှိသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ အယံ - ဤ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်သော တရားသည်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဝေနာမ-သမ္မာဒိဋ္ဌိမည်မြဲမည်သည်သာ၊ (ဣဟိ-ဤကားအဖြေဘည်း။

ယဒိဝေံ- ယင်းသို့ ဖြစ်လသော်၊ (တနည်း, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ- သည်၊ အတ္ထိဝါ ဟောတု၊ မာဝါ ဟောတု၊ အယံ-သည်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဝေနာမ-သည်သာ၊) ယဒိ (သိယာ)- အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ဝေံ(သတိ)-သော်၊ ဧတံ- ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော အမည်သည်၊ နာမမတ္တဝေမဝ- အမည်မျှသည်သာ၊ ဟောတိ- ဖြစ်နေ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယေ-အထက်မဂ် ၃-ပါးအပေါင်း၌၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ- သမာဒိဋ္ဌိ ၏ ၊ကိစ္စာဘာဝေါ- ပယ်ခြင်းကိစ္စ၏ မရှိခြင်း၊သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊မဂ္ဂင်္ဂါနိ-

၈-ပါးသော မဂ္ဂင်တို့သည်၊ နဲ ပရိပူရေန္တိ- မပြည့်ကုန်၊ တသွာ-ကြောင့်၊ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ- ကို၊ သကိစ္စကာ- မိမိကိစ္စရှိသည်ကို၊ ကာတဗ္ဗာ- ပြုထိုက်သည် မဟုတ်လော၊ မဂ္ဂင်ါနိ-တို့ကို၊ ပူရေတဗ္ဗာနိ- ပြည့်စေထိုက်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ- ဤကား စောဒနာတည်း။

စ-အဖြေကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ၈-ပါးသော မဂ္ဂင်တို့တွင်၊ သကိစ္စကာ- မိမိကိစ္စရှိသော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ- ကို၊ ယထာလာဘ နိယမေန-အကြင် အကြင်ရထိုက်သော တရားကို မူတ်သားခြင်းဖြင့်၊ ဒီပေတဗ္ဗာ- ပြထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ၊ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယ ဝဇ္ဇော- အထက်မဂ် ၃-ပါးအပေါင်းသည် သတ်ထိုက်သော၊ ဧကော-တမျိုးသော၊ မာနော-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သော-ထိုမာနသည်၊ ဒိဋ္ဌိဌာနေ- ဒိဋ္ဌိအရာ၌၊ တိဋ္ဌတိ- တည်၏၊ သာ- ထို သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၊ တံ မာနံ- ကို၊ ပဇဟတိ- ပယ်၏ (မာနကို ပယ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏- ဟူလို၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-မည်၏၊ ဟိ-ချဲ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂသို့ - ၌၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ- သည်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ- ကို၊ ပဇဟတိ၊ ပန-ဆက်၊ သောတာပန္နဿ- သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂ ဝဇ္ဇော- သော၊ မာနော- သည်၊ အတ္ထိ၊ သော- ထိုမာနသည်၊ ဒိဋ္ဌိဌာနေ- ၌၊ တိဋ္ဌတိ၊ သာ- ထို သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၊ တံ မာနံ- ကို၊ ပဇဟတိ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ- မည်၏၊ တဿေဝ- တို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ပင်၊ သတ္တ အကုသလစိတ္တ သဟဇာတော- ခုနစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်နှင့် တကွ ဖြစ်သော၊ သက်ပွေါ- မိစ္ဆာသက်ပွသည်၊ အတ္ထိ၊ [ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ပါး, ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ်စိတ် ၁-ပါးအားဖြင့် ၅-ပါးကြဉ်, ကျန် ခုနစ်ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော သက်ပွကို ဆိုသည်၊] တေဟေဝ စိတ္တေဟိ- ထို ခုနစ်ပါးသော စိတ်တို့ဖြင့်ပင်၊ ဝါစင်စောပနံ- နှုတ်အင်ါ၏ လှုပ်ရှားခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ (မိစ္ဆာဝါစာကို ပြသည်၊) ကာယင်စောပနံ- ကိုယ်အင်ါ၏ လှုပ်ရှားခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ (မိစ္ဆာ ကမ္မန္တကို ပြသည်၊) ပစ္စယ ပရိဘောဂေါ- ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ (မိစ္ဆာဇီဝကို ပြသည်၊) သဟဇာတဝါယာမော- တကွဖြစ်သော ဝီရိယသည်၊ အတ္ထိ၊ (မိစ္ဆာဝါယာမကို ပြသည်၊) အသတိဘာဝေါ- သတိမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ အတ္ထိ၊ (မိစ္ဆာသတိကို ပြသည်၊) သဟဇာတစိတ္တေကဂ္ဂတာ- တကွဖြစ်သော စိတ္တေကဂ္ဂတာသည်၊ အတ္ထိ၊ (မိစ္ဆာသမာဓိကို ပြသည်၊) ဧတေ- ဤ သက်ပွ အစရှိသော တရားတို့သည်၊ မိစ္ဆာသက်ပွါဒယောနာမ- မိစ္ဆာသက်ပွ အစရှိသည်တို့မည်၏၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေ-၌၊ သမ္မာသက်ပွါဒယော-သမ္မာသက်ပွ

မဂ္ဂင်ါနိ နဲ ပရိပူရေန္တိ။ ။"မာရေန္တော ဂစ္ဆတိတိ မဂ္ဂေါ"နှင့်အညီ ဆိုင်ရာ ကိလေသာတို့ကို သတ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်မှ မဂ္ဂအမည် ဖြစ်နိုင်ရကား အထက်မဂ် ၃-ပါး၌သတ်ဖို့ရာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် မဂ္ဂအမည်မရ၍ မဂ္ဂင် ၈-ပါးမပြည့် ရာရောက်သည် မဟုတ်ပါလော-ဟု စောဒနာသည်။

အစရှိသော တရားတို့ကို၊ တေသံ-ထိုမိစ္ဆာ သက်ပွ အစရှိသော တရားတို့ကို၊ ပဟာနေန-ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ သမ္မာသက်ပွါဒယောတိ-သမ္မာသက်ပွအစရှိသည်တို့ ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေ-၌၊ အဌင်္ဂါနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သ ကိစ္စကာနိ-မိမိကိစ္စရှိသည်တို့ကို၊ ကတ္ဝာ, အာဂတာနိ-လာကုန်ပြီ။

သကဒါဂါမိဿ - သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဝဇ္ဇော - သော၊ မာနော အတ္ထိ၊သော-ထိုမာနသည်၊ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊တသော-ထိုသကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ပင်၊ သတ္တဟိ-နှ်သော၊ စိတ္တေဟိ-တို့နှင့်၊ သဟဇာတာ-တကွဖြစ်ကုန်သော၊ သက်ပွါဒယော - တို့သည်၊ (မိစ္ဆာသက်ပွါဒယော နာမ - မည်၏၊) တေသံ-ထိုမိစ္ဆာသက်ပွအစရှိသော တရားတို့ကို၊ ပဟာနေန-ပယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေ-၌၊ အဌန္ဒံ - ကုန်သော၊ အင်္ဂါနံ-တို့၏၊ သကိစ္စကတာ-မိမိကိစ္စရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ အနာဂါမိဿ-၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဇော မာနော အတ္ထိ၊ သော-ထိုမာနသည်၊ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဋ္ဌ-နှ်သော၊ ယာနိ အကုသလစိတ္တာနိ-တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ [ရှေခုနစ်ပါးတွင် ဒေါသမူဒွေးကြဉ် ကျန် ၅ ပါးကို ဆိုသည်၊] တေဟိ-ထို ၅ ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့နှင့်၊ သဟဇာတာ-နှ်သော၊ သက်ပွါဒယော-တို့သည်၊ (မိစ္ဆာသက်ပွါဒယော နာမ)၊ တေသံ-ထိုမိစ္ဆာသက်ပွ အစရှိသည်တို့ကို၊ ပဟာနေန - ပယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေ - ၌၊ အဌန္ဒံ အင်္ဂါနံ, သကိစ္စကတာ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

စတူသု-နှ်သော၊ ဣမေသု မဂ္ဂေသု-တို့တွင်၊ ပဌမမဂ္ဂေန-သည်၊ စတ္တာရိ-နှ်သော၊ သစ္စာနိ-တို့ကို၊ ဒိဋ္ဌာနိ - မြင်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယံ-အထက်မင်း ၃ ပါးအပေါင်းသည်၊ ဒိဋ္ဌကမေဝ - သောတာပတ္တိမင်သည် မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄ ပါးတရားကိုပင်၊ ပဿတိ-ထပ်၍ မြင်သလော၊ အဒိဋ္ဌကံ-မမြင်အပ်သေးသော သစ္စာ ၄ ပါးအသစ်တရားကို၊ ပဿတိ-မြင်သလော၊ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဒိဋ္ဌကမေဝ-သောတာပတ္တိမင်သည် မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄ ပါးတရားကိုပင်၊ ပဿတိ-ထပ်၍ မြင်၏၊ (ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း)၊ [အချိုစာအုပ်တို့၌ ပုစ္ဆာဝါကျ မပါ၊ "ဥပရိမဂ္ဂတ္တယံ ဒိဋ္ဌကမေဝ ပဿတိ၊ နှ အဒိဋ္ဌကံ ပဿတိတိ" ဟုသာ ရှိ၏၊ ထိုအတိုင်းလည်း အဓိပ္ပာယ်ရသည်ပင်၊] ဣတိ အယံ-ကား၊ အာစရိယာနံ-တို့၏၊ သမာနတ္ထကထာ-တူမျှသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဆိုကြောင်းစကားတည်း။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ဝိတဏ္ဍဝါဒီ-ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဟ၊ (ကိံ)၊ အဒိဋ္ဌံ-မမြင်အပ်သေးသော သစ္စာ ၄ ပါးတရားကို၊ ပဿတိ-မြင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ)၊ သော-ထိုဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊(ကိံ)၊

ပဌမမဂ္ဂေ-၌၊ ကတမံ ဣန္ဒြိယံ-အဘယ် ဣန္ဒြေကို၊ ဘာဝေသိ-ပွားစေမည်နည်း၊ ဣတိ (ဝတ္တဗ္ဗော)၊ ["လောကုတ္တရံ ဈာနံ ဘာဝေတိ"ကဲ့သို့ "ကထမံ ဣန္ဒြိယံ ဘာဝေသိ"ဟု ရှိပါစေ။] ဇာနမာနော-သိသော ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ-အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေကို၊ (ဘာဝေမိ-ပွားစေအံ့၊) ဣတိ-သို့၊ ဝက္ခတိ-ဆိုလတ္တံ့၊ ဥပရိမဂ္ဂေသု-တို့၌၊ ကတရံ-အဘယ် ဣန္ဒြေကို၊ (ဘာဝေသိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-ဆိုအပ်ပြန်သော်လည်း၊ အညိန္ဒြိယံ-အညိန္ဒြေကို၊ (ဘာဝေမိ)၊ ဣတိ ဝက္ခတိ၊ သော-ထိုဝိတဏ္ဍဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော၊ (ကိံ)၊ အဒိဋ္ဌသစ္စဒဿနေ-မမြင်အပ်သေးသော သစ္စာကို မြင်ခြင်းသည်၊သတိ-သော်၊ဥပရိမဂ္ဂေသုပိ-တို့၌လည်း၊အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယမေဝ-ကိုပင်၊ ဘာဝေဟိ-ပွားစေပါတော့လော၊ ဧဝံ-ဤသို့ပွားစေလသော်၊ (ဤသို့ပွားစေပါမူ) တေ-သင်၏၊ ပဋ္ဌော-ပြဿနာသည်၊ သမေဿတိ-ရှေနောက်ညီညွတ်လတ္တံ့၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော)။

ပန-ကား၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ ကိလေသေ-ကိလေသာတို့ကို၊ (ရှေးရှေးမဂ်သည် ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာမူ အခြား ကိလေသာတို့ကို)၊ အညော-အခြားသောမဂ်သည်၊ (ရှေးရှေးမဂ်မူ အခြားသော နောက်နောက်မဂ်သည်)၊ ပဇဟတိ-ပယ်သလော၊ ပဟီနေဧဝ-ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကိုသာ၊ ပဇဟတိ-ထပ်၍ပယ်သလော၊ ဣတိ-ဤကား ဝိတဏ္ဍဝါဒီ၏အမေးတည်း၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊(ကိလေသေ-တို့ကို၊) အညော-အခြားသောမဂ်သည်၊ ပဇဟတိ-ပယ်၏၊ ဣတိ-ဤကား သကဝါဒီအဖြေတည်း။

အညေ-အခြားကုန်သော၊ အပဟီနေ-မပယ်အပ်ကုန်သေးသော (အောက်အောက်မဂ်သည် မပယ်အပ်ကုန်သေးသော)၊ ကိလေသေ-တို့ကို၊ အညော-

---

သမေဿတိ။ ။ဝိတဏ္ဍဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်က "(အထက်မဂ် ၃-ပါး အပေါင်းသည်) သောတာပတ္တိမဂ်သည် မမြင်အပ်သေးသောသစ္စာကို မြင်၏"ဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့် အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေကို ပွားစေမှ "မသိအဖ်သေးသော သစ္စာလေးပါး အသစ်ကို သိအောင်ပြုအံ့"ဟု ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဣန္ဒြေဖြစ်၍ ရှေ့နောက် ညီမည်၊ အညိန္ဒြေကို ပွားစေလျှင်ကား အောက်မဂ် သိအပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါး အပိုင်းအခြားကို ထပ်၍ သိသောကြောင့် "အဒိဋ္ဌံ ပဿတိ"ဟူသော စကားနှင့် ရှေ့နောက်မညီ-ဟူလို။

ကိလေသေ ပန အညေ။ ။ဝိတဏ္ဍဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်"အဒိဋ္ဌံ ပဿတိ"ဟူသော မိမိစကားနှင့် လိုက်ရောသောအဖြေကိုမြင်၍"ကိလေသေ ပန၊ပေ၊ပဟီနေဧဝ ပဇဟတိ" ဟူသောအမေးကို ထုတ်သည်၊ ထိုအခါ သကဝါဒီက "အညေ အညော ပဇဟတိ"ဟု ဖြေသည်။ [ထိုအဖြေ၌ "အခြားကိလေသာတို့ကို အခြားမဂ်က ပယ်၏"ဟူသော စကားသည် "အဒိဋ္ဌံ ပဿသိ-မမြင်အပ်သေးသော အခြားသစ္စာတို့ကို အခြားမဂ်က မြင်၏"ဟူသောစကားနှင့် အသွားတူ၏-ဟု ဝိတဏ္ဍဝါဒီက ယူဆလေသည်။]

အခြားသောမင်္ဂသည်၊ ယဒိ ပဇဟတိ- အကယ်၍ ပယ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ- ဤသို့ ဖြစ်လသော်၊) သစ္စာနိပိ-သစ္စာတို့ကိုလည်း၊ အဒိဋ္ဌာနေဝ-မမြင်အပ်သေးသော သစ္စာတို့ကိုသာ၊ ပဿတိ-မြင်၏၊ ဝါ- မြင်တာပေါ့၊ ဣတိ- ဤသို့ ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပြောပြီ။

ဧဝံဝါဒီ- ဤသို့ ပြောလေ့ရှိသော၊ ပုဂ္ဂလော- ဝိတဏ္ဍဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးထိုက်၏၊ (ကိံ- နည်း) သစ္စာနိနာမ-သစ္စာတို့မည်သည်၊ ကတိ-ဘယ်မျှလောက်တို့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးထိုက်၏၊ ဇာနန္တော-သိသော ဝိတဏ္ဍဝါဒီသည်၊ စတ္တာရီတိ- ၄-ပါးတို့ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ-ဖြေဆိုလတ္တံ့၊ သော- ထိုသို့ ဖြေသော ဝိတဏ္ဍဝါဒီကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော- ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ တဝဝါဒေ-သင်၏ဝါဒ၌၊ (မမြင်အပ်သေးသော သစ္စာတို့ကို မြင်၏ဟုပြောဆိုသော သင်၏ ဝါဒ၌၊) သောဌသ-နှ်သော၊ သစ္စာနိ-တို့သည်၊ အာပဇ္ဇန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏၊ တုံ-သင် ဝိတဏ္ဍဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဗုဒ္ဓေဟိပိ- ဘုရားရှင်တို့သော်မှလည်း၊ အဒိဋ္ဌံ-မမြင်အပ်သောသစ္စာကို၊ ပဿသိ- မြင်နိုင်ပါဘိ၏၊ တုံ-သည်၊ ဗဟူသစ္စဏော နာမ- များသောသစ္စာရှိသူ မည်ပါပေ၏၊ [နာမသဒ္ဒါ ဂရဟတ္ထ၊] ဧဝံ ဤသို့၊ မာဂဏ္ဍ- မယူပါလင့်၊ သစ္စဒဿနံနာမ- သစ္စာကိုမြင်ခြင်း မည်သည်၊ အပုဗ္ဗံ-အသစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ အပ္ပဟီနေ- မပယ်အပ်ကုန်သေးသော၊ ကိလေသေ ပန-ကိလေသာတို့ကိုကား၊ ပဇဟတိ- ပယ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော)။

တတ္ထ-ထို သစ္စဒဿနံနာမ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိဟူသော စကားရပ်၌၊ [တတ္ထ- ထို မင်္ဂအရာ၌''ဟု ရှေးနိဿယစွဲ၏၊]သစ္စဒဿနဿ-သစ္စာကို မြင်ခြင်း၏၊ အပုဗ္ဗာ ဘာဝေ- အသစ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်၌၊ ပေဋ္ဌောပမ္မံနာမ- ပလုပ် ဥပမာ မည်သည်ကို၊ ဝါ ပခြုပ် ဥပမာ မည်သည်ကို၊ ဂဟိတံ- ယူအပ်ပြီ၊ [ရှေးက

ယဒိ အညေ၊ ပေ၊ ပဿတိ။ ။ထိုသို့ ယူဆသောကြောင့်ပင်''ယဒိ အညေ၊ ပေ၊ ပဿတိ-အခြားသော မပယ်အပ်သေးသော ကိလေသာတို့ကို အခြားသော နောက်နောက် မင်္ဂက ပယ်လျှင် သစ္စာတို့ကိုလည်း မမြင်အပ်သေးသော သစ္စာတို့ကိုသာ နောက်နောက်မင်္ဂက မြင်ရာရောက်တာပေါ့''ဟု ကောက်ချက်ချ၍ မိမိစကားကိုအတည် ဖြစ်အောင် ပြောလေ့သည်။

ဧဝံ ဝါဒီ၊ ပေ၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ ။ဤသို့ ပြောလေ့ရှိသော ဝိတဏ္ဍဝါဒီကို (သူ့စကားပျက်အောင်) ''သစ္စာ ဘယ်နှစ်ပါးရှိသနည်း''ဟု ပုစ္ဆာထုတ်၍ ''စတ္တာရီ''ဟု ဝိတဏ္ဍဝါဒီက ဖြေသော်လည်း ''သစ္စာနိပိ အဒိဋ္ဌာနေဝ ပဿတိ''ဟူသော အသင်၏ အလိုအားဖြင့် သစ္စာတို့ကို မင်္ဂ ၄-ကြိမ်မြင်ရသောကြောင့် တဆယ့်ခြောက်ပါး ဖြစ်နေ ပါပကော''ဟု ပြောဆိုကာ ''ဘုရားရှင်ထက်တောင် သစ္စာတွေကို မြင်ပါပေတကား'' ဟု ချီးမွမ်းသလိုလိုနှင့် ကဲ့ရဲ့စကားကို ပြောဆိုကာ (ချီးမွမ်း+ခြေကျောက်=ချီးမွမ်းပြီး ခြေဖြင့်ကျောက်,စကားကို ပြောဆိုကာ)''ဧဝံ မာဂဏ္ဍ''စသည်ဖြင့် မှန်သောဝိနိစ္ဆယကို ချလိုက်ပါ—ဟူလို။

"ပေဋ္ဌိ့"ဟု ပေးကြ၏၊ တောင်း,ပလုပ်,ပခြုပ်,သေတ္တာ,ဖာဟူသော အနက်ပင်တည်း၊ ဥပမာ သဒ္ဒါသည် ဣတ္ထိလိင်, သြပမ္မသဒ္ဒါကား နပုလ္လိင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဂဟိတံကို ထောက်၍"ပေဋ္ဌောပမ္မံ နာမ"ဟု ရှိပါစေ။] ကိရ-ချဲ၊ ကေဿ- တယောက်သော ယောကျ်ား၏၊ (စတ္တရော)- ၄-လုံးကုန်သော၊ ရတနပေဋ္ဌာ-ရတနာထည့်ရာ သေတ္တာတို့ကို၊ သာရဂဗ္ဘေ- ကောင်းမြတ်သော ပစ္စည်းတို့ကို ထားရာတိုက်ခန်း၌၊ ထပိတာ- ထားအပ်ကုန်ပြီ၊ ["မဥ္ဇူသာ ပေဋ္ဌာ ပိဋ္ဌကော"ဟု အဘိဓာန် (၅၂၄)၌ ပေဋ္ဌာပုဒ်က ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်သော ကြောင့်"စတဿော"ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်။] သော-ထိုယောကျ်ားသည်၊ ရတ္တိဘာဂေ- ညဉ့်အဖို့၌၊ ပေဋ္ဌာသု- သေတ္တာတို့၌၊ ဥပ္ပန္နကိစ္စော- ဖြစ်သော ကိစ္စရှိသည်၊ (ဟုတ္ဘာ)ဒ္ဒါရံ-တိုက်ခန်း တံခါးကို၊ ဝိဝရိတ္ဘာ-ဖွင့်၍၊ ဒီပံ-ဆီမီးကို၊ ဇာလေတ္ဘာ- တောက်စေ၍၊ (ညှိထွန်း၍)၊ ဒီပေန- သည်၊ အန္ဓကာရေ- အမိုက်မှောင်ကို၊ ဝိဟတေ- ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးသော်၊ ပေဋ္ဌာသု- တို့သည်၊ ပါကဋ္ဌဘာဝံ ထင်ရှားကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂတာသု- ရောက်ကုန်လသော်၊ တာသု- ထိုသေတ္တာတို့၌၊ ကိစ္စံ-ကို၊ ကတ္ဘာ-ပြု၍၊ ဒ္ဒါရံ-ကို၊ ပိဒဟိတ္ဘာ ပိတ်၍၊ ဂတော-ပြန်သွားပြီ၊ ပုန- တဖန်၊ အန္ဓကာရံ- သည်၊ အဝတ္ထရိ- လွှမ်းမိုးပြီ။ (တိုက်ခန်းထဲ၌ လွှမ်းမိုးရစ်ပြီ။)

ဒုတိယဝါရေပိ- ဒုတိယအကြိမ်၌လည်းကောင်း၊ တတိယဝါရေပိ-၌ လည်းကောင်း၊ တထေဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ အကာသိ- ပြုပြီ၊ စတုတ္ထဝါရေ-၌၊ ဒ္ဒါရေ-အခန်းတံခါးကို၊ ဝိဝဋ္ဌေ- ဖွင့်အပ်ပြီးသော်၊ အန္ဓကာရေ-၌၊ ပေဋ္ဌာ-တို့သည်၊ နပညာယန္တိ- မထင်ရှားပါကုန်တကား၊ ဣတိ-သို့၊ ဝီမံသန္တဿေဝ- စူးစမ်းဆင်ခြင်စဉ်ပင်၊ သူရိယော- နေသည်၊ ဥဂ္ဂဉ္ဆိ- တက်လာပြီ၊ သူရိယော ဘာဒေသန-နေရောင်သည်၊ အန္ဓကာရေ- ကို၊ ဝိဟတေ-သော်၊ ပေဋ္ဌာသု-တို့၌၊ ကိစ္စံ ကတ္ဘာ, ပက္ကမိ- ဖဲသွားပြီ။

တတ္ထ- ထို ဥပမာစကားရပ်၌၊ စတ္တာရော- (စတဿော)- နှ်သော၊ ပေဋ္ဌာ-တို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) ဝိယ- နှ်သကဲ့သို့၊ (တထာ)စတ္တာရိ- နှ်သော၊ သစ္စာနိ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ တာသု- ထို သေတ္တာတို့၌၊ ကိစ္စေ- ကိစ္စသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ ဒ္ဒါရဝိဝရဏကာလော- တံခါးဖွင့်ရာ အခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဿ-၏၊ ဝါ-ဖို့၊ ဝိပဿနာဘိနီဟရဏ်ကာလော-ဝိပဿနာကို ရှေ့ရှုဆောင်ရာအခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အန္ဓကာရံ-ကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗံ)ဝိယ၊(တထာ)သစ္စစ္ဆာဒကတမံ-သစ္စာ ၄-ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမိုက်မှောင်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊) ဒီပေါဘာသော-ဆီမီးရောင်ကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗော)ဝိယ၊ (တထာ)သောတာပတ္တိ မဂ္ဂေါဘာသော-သောတာပတ္တိ မဂ်ရောင်ကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အန္ဓကာရေ-ကို၊ ဝိဟတေ-သော်၊

တဲ့သာ ပုရိသသ-အား၊ ပေဠာနံ-တို့၏၊ ပါဠိကဘာဝေါ-ထင်ရှားကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) မဂ္ဂညာဏသ-အား၊ သစ္စာနံ၊တို့၏၊ ပါကဋဘာဝေါ-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။

ပန-ဆက်၊ မဂ္ဂညာဏသ-အား၊ ပါကဋာနိ - ထင်ရှားကုန်သော သစ္စာတို့သည်၊ မဂ္ဂသမင်္ဂိသ-မင်္ဂန့်ပြည့်စုံသော၊ ပုဂ္ဂလသ-အား၊ ပါကဋာနေဝ-ထင်ရှားကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ [“ဉာဏ်အား ထင်ရှားသည်”ဟု ဆိုလျှင် “ဉာဏ်၏တည်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း ထင်ရှားသည်”ဟူလို။] ပေဠာသု-တို့၌၊ ကိစ္စံ-ကို၊ကတ္တာ, ဂတကာလော-အခန်းမူထွက်သွားရာအခါကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) သောတာပတ္တိမဂ္ဂသ-သောတာပတ္တိမဂ်၏၊ အတ္တနော-သည်၊ ပဟာတဗ္ဗ ကိလေသေ-ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့ကို၊ ပဇဟိတွာ-ပယ်ပြီး၍၊ နိရုဒ္ဓကာလော-ချုပ်ပြီးရာ အခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပုန-တဖန်၊ အန္ဓကာရ ဝတ္ထုရဏံ-အမိုက်မှောင်၏ လွှမ်းမိုးခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) ဥ ရိ မဂ္ဂတ္တယဝဇ္ဈသစ္ဆာဒကတမံ-အထက်မဂ် ၃-ပါး အပေါင်းသည် သတ်ထိုက်သော သစ္စာ ၄ ပါးကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမိုက်မှောင်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။

ဒုတိယဝါရေ-၌၊ ဒွါရဝိဝရဏကာလော - တံခါးဖွင့်ရာ အခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) သကဒါဂါမိမဂ္ဂသ-၏၊ ဝါ-ဖို့၊ ဝိပဿနာဘိနိဟရဏကာလော-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဒီပေါဘာသော-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါဘာသော-သကဒါဂါမိ မဂ်ရောင်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ပေဠာသု-တို့၌၊ ကိစ္စံ ကတ္တာ, ဂတကာလော-ကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗော)ဝိယ၊ (တထာ)သကဒါဂါမိမဂ္ဂသ-၏၊အတ္တနော-သည်၊ ပဟာတဗ္ဗကိလေသေ-တို့ကို၊ ပဇဟိတွာ, နိရုဒ္ဓကာလော-ကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပုန, အန္ဓကာရဝဝတ္ထုရဏံ-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) ဥပရိမဂ္ဂဒွယဝဇ္ဈသစ္ဆာဒကတမံ-အထက်မဂ် ၂ ပါးအပေါင်းသည် သတ်ထိုက်သော သစ္စာ ၄ ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမိုက်မှောင်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။

တတိယဝါရေ-၌၊ ဒွါရဝိဝရဏကာလော-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) အနာဂါမိမဂ္ဂသ-၏၊ ဝါ-ဖို့၊ ဝိပဿနာဘိနိဟရဏကာလော-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊)ဒီပေါဘာသော-ကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗော)ဝိယ၊(တထာ)အနာဂါမိမဂ္ဂေါဘာသော-အနာဂါမိမဂ်ရောင်ကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပေဠာသု-တို့၌၊ ကိစ္စံ ကတ္တာ, ဂတကာလော-ထွက်သွားရာအခါကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) အနာဂါမိမဂ္ဂသ-၏၊ အတ္တနော-သည်၊ ပဟာတဗ္ဗကိလေသေ-တို့ကို၊ ပဇဟိတွာ, နိရုဒ္ဓကာလော-ကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပုန, အန္ဓကာရဝတ္ထုရဏံ-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) ဥပရိအရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈသစ္ဆာဒကတမံ - အထက်ဖြစ်သော

အရဟတ္တမဂ်ဆည် သတ်ထိုက်သော သစ္စာ ၄ ပါးကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ တည်းဟူသော အမိုက်မှောင်ကို၊ (ဝေဒိတမ္ဗံ)။

စတုတ္ထဝါရေ-၌၊ ဒုဂါရဝိဝရဏကာလေ-ကို၊ (ဝေဒိတမ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) အရဟတ္တမဂ္ဂဿ-၏၊ ဝါ-ဖို့၊ ဝိပဿနာဘိနီဟာရဏကာလေ-ကို၊ (ဝေဒိတမ္ဗော)၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ-နေထွက်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတမ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) အရဟတ္တမဂ္ဂပ္ပါဒေါ-အရဟတ္တမဂ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတမ္ဗော၊) အန္ဓကာရ ဝိဓမနံ-အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတမ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) အရဟတ္တမဂ္ဂဿ-၏၊ သစ္စစ္ဆာဒကတမဝိနောဒနံ-သစ္စာ ၄ ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ် သော မောဟတည်းဟူသောအမိုက်မှောင်ကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းကို၊(ဝေဒိတမ္ဗံ၊) အန္ဓကာရေ-ကို၊ ဝိဟတေ-သော်၊ တဿ-ထိုယောကျ်ားအား၊ ပေဋ္ဌာနံ-တို့၏၊ ပါကဋဘာဝေါ-ထင်ရှားကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဝေဒိတမ္ဗော)ဝိယ၊(တထာ) အရဟတ္တမဂ္ဂညာဏဿ-အား၊ စတုန္နံ-ကုန်သော၊ သစ္စာနံ-တို့၏၊ ပါကဋ ဘာဝေါ-ကို၊ (ဝေဒိတမ္ဗော)၊ ပန-ဆက်၊ဉာဏဿ-အား၊ပါကဋဘာနိ-ထင်ရှား ကုန်သော သစ္စာတို့ဆည်၊ ပုဂ္ဂလဿ-အား၊ ပါကဋဘာနေဇ-ထင်ရှားကုန်သည် သာ၊ ဟောန္တိ၊ ပေဋ္ဌာသု-တို့၌၊ ကိစ္စံ-ကို၊ ကတ္တာ,ဂတကာလော-ကို၊ (ဝေဒိ တမ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) အရဟတ္တမဂ္ဂဿ-၏၊ သဗ္ဗကိလေသခေပနံ-အလုံး စုံသော ကိလေသာတို့ကို ကုန်စေခြင်းကို (ဝေဒိတမ္ဗံ)၊ သူရိယုဂ္ဂမနတော-နေ ထွက်ရာအခါမှု၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊အာလောကဿေဝ-အရောင်အလင်း၏သာလျှင်၊ ပဝတ္တိကာလော-ဖြစ်ရာအခါကို၊ (ဝေဒိတမ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) အရဟတ္တ မဂ္ဂဿ-၏၊ဥပ္ပန္နကာလတော-ဖြစ်ရာအခါမှု၊ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပုန-တဖန်၊သစ္စစ္ဆာဒက တမဘာဘာဝေါ-သစ္စာ ၄ ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော

အာလောကဿေဝ ပဝတ္တိကာလော။ ။"အရောင် အလင်း၏သာ ဖြစ်ရာအခါ"ဟူရာ၌ ဘယ်တော့မှ အမှောင် မပေါ်လှာဘူးဟု မဆိုလိုပါ၊ နေထွက်လာသဖြင့် အရောင်အလင်း၏ ကြာမြင့်စွာ တည်ပုံကို ရည်ရွယ်၍သာဆိုအပ်သော စကားဖြစ်သည်၊ ဥပမာဟူသည် တစိတ် တဒေသတူလျှင် တာဝန်ကျ၏၊ ဤ၌ နေထွက်ခြင်းကြောင့် အရောင်အလင်း ကြာမြင့်စွာ ပေါ်လှာပြီးလျှင် နေဝင်သောအခါ ပြန်၍ မှောင်သည် ထိုအောင် အဓိပ္ပာယ်မယူလင့်၊ ထိုသို့ယူလျှင်"အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ရောင်သည် ကြာမြင့်စွာ ဖြစ်ပြီးနောက် နေဝင်ချိန်ရောက်သကဲ့သို့ ကွယ်ပျောက်တတ်သေး၏"ဟု မလိုအပ်သော အဓိပ္ပာယ်မျှား ထင်မှားစရာ ရှိသည်။

ဋီကာ။ ။အာလောကဿေဝ ပဝတ္တိကာလော ဝိယာတိ စိရပ္ပဝတ္တိံ သန္ဓာယာဟ၊ ကေဒေသ သာမညေန ဟိ ယထာဓိပ္ပေတေန ဥပမာ ဟောတိတိ၊-ဋီကာ၊ [ကေဒေသ၊ပေ၊ ဥပမာ ဟောတိ၊ နှ သဗ္ဗသာမညေန၊ ဣတရထာ သူရိယဘ္ဂင်္ဂံမနေ အန္ဓကာရာ ဝတ္ထရဏ်ဝိယ အဂ္ဂမဂ္ဂတိရောဓာနေ သစ္စစ္ဆာဒကတမပ္ပဝတ္တိ အာပဇ္ဇေယျာတိ အဓိပ္ပာယော။-အနု။]

အမိုက်မှောင်၏ မရှိခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဣဒံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-ကိလေသေပန အညေအညော ပဇဟတိမှ ရှေးဦးစွာ၊ သစ္စဒဿနဿ-သစ္စာကို မြင်ခြင်း၏၊ အပုဗ္ဗဘာဝေ-အသစ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်၌၊ ဩပမ္မံ-ဥပမာတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဒိဋ္ဌကမေဝ-မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာကိုသာ၊ ပဿတိ-ထပ်၍မြင်၏။

[နောက်ပြင်စာအုပ်များ၌ "ဒိဋ္ဌကမေဝ ဟိ ပဿတိ၊ ကိလေသေပန အညေ အညော ပဇဟတိတိ ဧတ္ထ" ဟု တွဲလျက်ရှိ၏၊ မကောင်းပါ၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-နောက်နိဂုံး၌ "ဣဒံ အညေ အညောပဇဟတိတိဧတ္ထဩပမ္မံ" ဟုရှိသောကြောင့်တည်း။] ကိလေသေ၊ပေ၊ပဇဟတိတိဧတ္ထ- ပါဌ်၌၊ ခါရောပမ္မံနာမ- ဆပ်ပြာ ဥပမာမည်သည်ကို၊ ဂဟိတံ- ယူအပ်ပြီ၊ [ပြာကိုပင် ငန်သော အရသာ ရှိသော ကြောင့် "ဆားပြာ" ဟု ခေါ်၏၊ ကာလရွှေလျောသဖြင့် ဆားပြာမှ ဆပ်ပြာ ဖြစ်လာသည်။] ဧကော-သော၊ ပုရိသော-သည်၊ ကိလိဋ္ဌံ-ညစ်နွမ်းသော၊ ဝတ္ထံ-အဝတ်ကို၊ ရဇကဿ-ကဝါသည်အား၊ အဒါသိ- ပေးပြီ။ ["ရဇကဿ-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ အဒါသိ-ပြီ" ဟု သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ဆို၏၊] ရဇကော- ကဝါသည်သည်၊ ဦသခါရံ-မြေပေါက်ဆပ်ပြာလည်းကောင်း၊ ဆာရိကခါရံ- ပြာစစ်ဆပ်ပြာလည်းကောင်း၊ (ပြာကိုစစ်၍ ယူအပ်သောဆပ်ပြာ လည်းကောင်း၊) ဂေါမယခါရံ- နွားချေးဆပ်ပြာလည်းကောင်း၊ (နွားချေးကိုစစ်၍ ယူအပ်သောဆပ်ပြာလည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ တယော- ၃-မျိုးကုန်သော၊ ခါရေ-ဆပ်ပြာတို့ကို၊ ဒတ္ဒာ- ပေးပြီး၍၊ ခါရေဟိ- ဆပ်ပြာတို့သည်၊ ခါဒိတဘာဝံ-ခဲစားအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (အညစ်အကြေးတွေကို ခဲစားအပ်ပြီး ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊) ဥတ္ဒာ- သိ၍၊ ဥဒကေ- ၌၊ ဝိက္ခာလေတ္ဒာ- ဆေးကြော၍၊ (လျော်၍)၊ သြဋ္ဌာရိကောဋ္ဌာရိကံ- ကြမ်းတမ်း ကြမ်းတမ်းသော၊ မလံ-အညစ်အကြေးကို၊ ပဝါဟေသိ-မျောစေပြီ၊ ဝါ-မျောပြီ။

တတော-ထိုမှနောက်၌၊ နတာဝ ပရိသုဒ္ဓံ- မဖြူစင်သေး၊ ဣတိ-ဤသို့သိ၍၊ ဒုတိယံပိ- ၂-ကြိမ်မြောက်လည်း၊ တတေဝ-ထို့အတူသာလျှင်၊ ခါရေ-တို့ကို၊ ဒတ္ဒာ- ပြီး၍၊ ဥဒကေ ဝိက္ခာလေတ္ဒာ, တတော- ထိုမှနောက်၌၊ နာတိသဏှတရံ- အလွန် မသိမ်မွေ့သော၊ မလံ-ကို၊ ဝါဟေသိ-ပြီ၊ တတော-၌၊ နတာဝ ပရိသုဒ္ဓံ-သေး၊ ဣတိ- သိ၍၊ တတိယမ္ပိ-၃-ကြိမ်မြောက်လည်း၊ တေ ခါရေ-တို့ကို၊ ဒတ္ဒာ- ပြီး၍၊ ဥဒကေ-၌၊ ဝိက္ခာလေတ္ဒာ-၍၊ တတော-၌၊ သဏှတရံ-သာ၍ သိမ်မွေ့သော၊ မလံ ပဝါဟေသိ၊ တတော-၌၊ နတာဝ ပရိသုဒ္ဓံ-သေး၊ ဣတိ-သိ၍၊စတုတ္ထံပိ-၄-ကြိမ်မြောက်လည်း၊တေခါရေ ဒတ္ဒာ ဥဒကေဝိက္ခာလေတ္ဒာ, အံသုအဗ္ဘန္တရဂတမ္ပိ- ချည်မြင်တို့၏ အတွင်း၌ ရောက်သည်သော်မှလည်းဖြစ်သော၊ (ပိကား သမ္ဘာဝနာ)၊ နိဿေသံ- အကြွင်းမရှိသော၊ မလံ-ကို၊ ပဝါဟေတ္ဒာ- မျောစေပြီး၍၊ (ဝါ-မျောပြီး၍၊) သာမိကဿ- အဝတ်

ရှင်အား၊ အဒါသိ-ပေးပြီ၊ သော- ထို အဝတ်ရှင်သည်၊ ဂန္ဓကရဏ္ဍကေ- နံ့သာရှိသောကြုတ်၌၊ (နံ့သာရှိသောသေတ္တာ၌၊) ပကွိပိတ္ဒာ-ထည့်၍၊ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတကာလေ- အလိုရှိအပ်ရာ အလိုရှိအပ်ရာအခါ၌၊ ပရိဒဟတိ-ဝတ်ရုံ၏။

တတ္ထ- ထို ဥပမာ စကားရပ်၌၊ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထံ- ညစ်နွမ်းသော အဝတ်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)ဝိယ၊ (တထာ) ကိလေသာနုဂတံ- ကိလေသာသည် အစဉ်လိုက်အပ်သော၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗံ၊)တိဝိဓခါရဒါနကာလော-၃-ပါး အပြားရှိသော ဆပ်ပြာတို့ကိုပေးရာ အခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)ဝိယ၊ (တထာ) တီသု, အနုပဿနာသု- အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ အနုပဿနာတို့၌၊ ကမ္မဿ- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုကို၊ ပဝတ္တနကာလော- ဖြစ်စေရာ အခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဥဒကေ ဝိက္ခာလေတ္ဒာ, သြဋ္ဌာရိကောဋ္ဌာရိကမလပ္ပဝါဟနံ- ကြမ်းတမ်းကြမ်းတမ်းသော အညစ်အကြေးကို မျောစေခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန- သည်၊ ပဋ္ဌကိလေသခေပနံ- ၅- ပါးသော ကိလေသာတို့ကို ကုန်စေခြင်းကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဒုတိယံပိ-လည်း၊ တေသံခါရာနံ-တို့ကို၊ အနုပ္ပဒါနံ- တဖန်ပေးခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)ဝိယ၊ (တထာ)ဣဒံ စိတ္တံ-သည်၊ နတာဝ ပရိသုဒ္ဓံ-သေး၊ ဣတိ- ဤသို့သိ၍၊ တီသု-နှိသော၊ တာသုယေဝ အနုပဿနာသု- ထို အနုပဿနာတို့၌ပင်၊ ကမ္မပ္ပဝတ္တနံ- ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှုကို ဖြစ်စေခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။

တတော-၌၊ နာတိ သဏှတရမလပ္ပဝါဟနံ- အလွန်မသိမ်မွေ့သော အညစ်အကြေးကို မျောစေခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)ဝိယ၊ (တထာ)သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန-သည်၊ သြဋ္ဌာရိကသံယောဇနဒ္ဒယခေပနံ-ကြမ်းတမ်းသော သံယောဇဉ် ၂-ပါး အပေါင်းကို ကုန်စေခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ တတော-၌၊ ဝတ္ထံ-သည်၊ နတာဝ ပရိသုဒ္ဓံ- သေး၊ ဣတိ-ဤသို့ သိ၍၊ ပုန-တဖန်၊ ခါရတ္တယဒါနံ-ဆပ်ပြာ ၃-မျိုး အပေါင်းကို ပေးခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)ဝိယ၊(တထာ)ဣဒံ စိတ္တံ-သည်၊ နတာဝ ပရိသုဒ္ဓံ-သေး၊ ဣတိ- ၍၊ တီသု-ကုန်သော၊ တာသုယေဝ အနုပဿနာသု-တို့၌ပင်၊ ကမ္မပ္ပဝတ္တနံ-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ တတော-၌၊ သဏှတရမလပ္ပဝါဟနံ အထူးသဖြင့် သိမ်မွေ့သော အညစ်အကြေးကို မျောစေခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)-ဝိယ၊ (တထာ)အနာဂါမိ မဂ္ဂေန- သည်၊ အဏုသဟဂတ သံယောဇန ဒ္ဒယ ခေပနံ- သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော သံယောဇဉ် ၂-ပါး အပေါင်းကို ကုန်စေခြင်းကို (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။

ဝတ္ထံ- သည်၊ နတာဝပရိသုဒ္ဓံ- သေး၊ ဣတိ- ၍၊ ပုန, ခါရတ္တယဒါနံ-ဆပ်ပြာ ၃-မျိုးအပေါင်းကို ပေးခြင်းကို(ဝေဒိတဗ္ဗံ)ဝိယ၊(တထာ)ဣဒံ စိတ္တံ-သည်၊ နတာဝပရိသုဒ္ဓံ- သေး၊ ဣတိ-၍၊ တီသု တာသုယေဝ အနုပဿနာသု ကမ္မပ္ပဝတ္တနံ(ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ တတော- ထိုမှနောက်၌၊ ဝိက္ခာလနေန-ဆေးကြော

ခြင်းအားဖြင့်၊ အံသုအဗ္ဘန္တရဂတေ-ချည်မျှင်တို့၏အတွင်း၌ ရောက်ကုန်သော၊ မလေ-တို့ကို၊ ပဝါဟေတွာ-၍၊ ပရိသုဒ္ဓဿ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော၊ ရဇတပဋ္ဌ သဒိသဿ-ငွေပြားနှင့်တူသော၊ (ဝတ္ထဿ၌စင်၊) ဂန္ဓကရဏ္ဍကေ-နံ့သာကြုတ်၌၊ (နံ့သာ သေတ္တာ၌၊)နိကို့တ္တဿ-ထည့်ထားအပ်သော၊ဝတ္ထဿ-အဝတ်ကို၊ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ-အလိုရှိအပ်ရာ,အလိုရှိအပ်ရာခဏ၌၊ ပရိဒဟနံ-ဝတ်ရုံခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) အရဟတ္တမဂ္ဂေန-သည်၊ အဌန္ဒံ, ကိလေသာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ခေပိတတ္တာ-ကုန်စေအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ပရိသုဒ္ဓဿ-သော၊ခီဏာသဝစိတ္တဿ-ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်စိတ်၏၊ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ-၌၊ ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေန-နေကြောင်းဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ဖြင့်၊ ဝိတိနာမနံ-လွန်စေခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အညေ၊ပေ၊ ပဇဟတီတိတ္ထေ-၌၊ ဩပမ္မံ-ဥပမာတည်း။

စ-သာဓကကား၊ သေယျထာပိ အာဝုသော၊ပေ၊ သမုဂ္ဂါတံ ဂစ္ဆတိတိ-သေယျထာပိ အာဝုသော၊ပေ၊ သမုဂ္ဂါတံ ဂစ္ဆတိဟူသော၊ တေံ သုတ္တံ-ဤပါဠိတော်ကို၊(အာယသ္မတာ ခေမကေန)ဝုတ္တံ-ပြီ၊(ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်,ထေရဝဂ်, ခေမကသုတ်၊) [အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ သေယျထာပိ-ကား၊ ဝတ္ထံ-သည်၊ သံကိလိဋ္ဌံ - ညစ်နွမ်းသည်၊ မလဂ္ဂဟိတံ-အညစ်အကြေးဆည် ယူအပ်သည်၊ (သိယာ)၊ တမေနံ-ထိုအဝတ်ကို၊ သာမိကာ-အဝတ်ရှင်တို့သည်၊ ရဇကဿ-အား၊ အနုပဒဇ္ဇေယျုံ-ပေးကုန်ရာ၏၊ [အနု+ပ အနက်မရှိ၊အဝတ်ကိုဖွပ်ဖို့ရန်အပ်နှံကုန်ရာ၏-ဟူလို။] တမေနံ-ထိုအဝတ်ကို၊ရဇကော-သည်၊ ဦသေဝါ-မြေပေါက်ဆပ်ပြာ၌သော်လည်းကောင်း၊[ယခုအခါ သုံးနေကျဖြစ်သော ဆပ်ပြာကြမ်းသည် မြေပေါ်၌ ပေါက်၏၊ ထိုဆပ်ပြာကြမ်းကို ဆိုလိုဟန် တူသည်၊] ခါရေဝါ-ပြာစစ် ဆပ်ပြာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂေါမယေဝါ-နွားချေးဆပ်ပြာ၌သော်လည်းကောင်း၊ သမ္မဒ္ဓိတွာ-ကောင်းစွာနယ်၍၊ ဝါ-နှူးရှ်၊ [သမ္မဒ္ဓိတွာတိ ကိလေဒေတွာ၊-ရှိကာ၊] အစ္ဆေ-ကြည်လင်သော၊ ဥဒကေ-၌၊ ဝိက္ခာလေတိ-(သေယျထာပိ) ဆေးလျော်ရာသကဲ့သို့၊ တံဝတ္ထံ-သည်၊ ပရိသုဒ္ဓံ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်၊ ပရိယောဒါတံ-ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်သည်၊ ကိဉ္ဌာပိဟောတိ၊ အထ ခေါ-ထိုသို့ပင် စင်ကြယ်ပါသော်လည်း၊ အဿ-ထိုအဝတ်၏၊ အသမူဟတော - မပယ်နုတ်အပ်သေးသော၊ အဏုသဟဂတော-သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဦသဂန္ဓောဝါ-မြေပေါက်ဆပ်ပြာနံ့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ခါရဂန္ဓောဝါ-ပြာစစ်ဆပ်ပြာနံ့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဂေါမယဂန္ဓောဝါ-နွားချေးဆပ်ပြာနံ့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ ယေဝ(သေယျထာပိ)-ရှိသေးသည်သာ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ တမေနံ-ထိုအဝတ်ကို၊ရဇကော-သည်၊သာမိကာနံ-တို့အား၊ဒေတိ-ပြန်ပေး၏၊တမေနံ-ကို၊ သာမိကာ-တို့သည်၊ ဂန္ဓပရိဘာဝိတေ-နံ့သာဖြင့်ထုံအပ်သော၊ တရဏ္ဍကေ-

ကြိုတ်၌၊ (သေတ္တာ၌၊) နီကွိပန္တီ (သေယျထာပီ)- သိမ်းထားကုန်သကဲ့သို့၊ အဿ-ထိုအဝတ်၏၊ အသမူဟတော-သော၊ အဏုသဟဂတော-သော၊ ယောပိ ဦးသဂန္ဓောဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ပေ၊ ယောပိ ဂေါမယဂန္ဓောဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊သောပိ-ထိုဆပ်ပြာနံ့သည်လည်း၊ဝါ-ကိုလည်း၊ သမုဂ္ဂါတံ-အကြွင်းမဲ့ ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ဂစ္ဆတိ(သေယျထာပိ)-ရောက်သကဲ့သို့။

အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ဝေမေဝခေါ-ဤအတူသာလျှင်၊အရိယသာဝကဿ-၏၊ဝါ-သည်၊ ပဋ္ဌ-န်သော၊ဩရမ္ဘာဂီယာနိ-အောက်ကာမဘုံသို့ ကပ်တတ်ကုန်သော၊ သံယောဇနာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပဟီနာနိ-ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသည်၊ ကိဉ္ဇာပိ ဘဝန္တိ-အကယ်၍လည်းဖြစ်ပါပေကုန်၏၊အထ ခေါ-ထိုသို့ပင် ပယ်အပ်ပြီးပါကုန်သော်လည်း၊ အဿ-ထိုအရိယာသာဝက၏၊ ပဋ္ဌသု-န်သော၊ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု-တို့၌၊ အသမူဟတော-မပယ်နုတ်အပ်သေးသော၊အဏုသဟဂတော-သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ အသ္မီတိမာနော-ငါဖြစ်၏ဟူသော မာန်မာနသည်လည်းကောင်း၊ အသ္မီတိဆန္ဒော-ငါဖြစ်၏ဟုဖြစ်သော တဏှာဆန္ဒသည်လည်းကောင်း၊အသ္မီတိအနုသယော-ငါဖြစ်၏ဟူသောတဏှာနုသယ, မာနာနုသယသည်လည်းကောင်း၊ဟောတိယေဝ-ရှိသေးသည်သာ၊["ဧတံမမ, ဧသောဟမသ္မိ"မှ အသ္မိကို ယူ၍ "အသ္မီတိမာနော" စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။] သော-ထိုအရိယာသာဝကသည်၊ အပရေန သမယေန-နောက်အခါ၌၊ ပဋ္ဌသု-န်သော၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု-တို့၌၊ ဣတိ-ဤတရားသည်၊ ရူပံ-ရုပ်တည်း၊ ဣတိ-သည်၊ ရူပဿ-၏၊ သမုဒယော-ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော်ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဣတိ-သည်၊ ရူပဿ-၏၊ အတ္ထင်္ဂမော-ချုပ်ရာတည်း၊ ဣတိ-သည်၊ ဝေဒနာ-ဝေဒနာတည်း၊ (ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော၊ ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော၊) ဣတိ သညာ၊ (ဣတိ သညာယ သမုဒယော၊ ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော၊) ဣတိ-ဤတရားတို့သည်၊ သခ်ါရာ-တို့တည်း၊ (ဣတိ သခ်ါရာနံ သမုဒယော၊ ဣတိ သခ်ါရာနံ အတ္ထင်္ဂမော)၊ [ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်၊ ဤသို့ ဖော်၍ပေးပါ၊] ဣတိ-ဤတရားသည်၊ ဝိညာဏံ-ဝိညာဉ်တည်း၊ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော, ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော-တည်း၊ဣတိ-သို့၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ-ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ဝိဟရတိ၊တဿ-ထိုအရိယာသာဝကသည်၊ (ဝိဟရတော၌ စပ်၊) ဝါ-၏၊ပဋ္ဌသု-န်သော၊ ဣမေသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု-တို့၌၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော-ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတော-နေလသော်၊ အဿ-ထိုအရိယာသာဝက၏၊ဝါ-သည်၊ပဋ္ဌသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု, အသမူဟတော-သော၊ အဏုသဟဂတော-သော၊ ယောပိ အသ္မီတိမာနော-အကြွင် ငါဖြစ်၏ဟု

ဖြစ်သော မာန်မာနသည်လည်းကောင်း၊ ယောပိ အသ္မိတိဆန္ဒော-သည်လည်းကောင်း၊ ယောပိ အသ္မိတိအနုသယော-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ သောပိ-ထိုမာနသည်လည်း၊ ဝါ-ထိုဆန္ဒသည်လည်း၊ ဝါ-ထိုအနုသယသည်လည်း၊ သမုဂ္ဃါတံ-အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏။]

တတ္ထ-ထိုအသစ်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကိုပယ်ရာ၌၊ (တနည်း) ထိုလေးပါးသော မင်္ဂတို့တွင်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန-သည်၊ စိတ္တင်္ဂဝသေန-စိတ်၏ အစိတ်အပိုင်း၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနက ပါပဓမ္မေဟိ-ဖြစ်သော အကုသိုလ်စေတသိက်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တကွ၊ ပဥ္ဇ-န်သော၊ အကုသလစိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ပဟီယန္တိ-ပယ်အပ်ကုန်၏၊ [နိရန္တရံ ပဝတ္တမာနေ စိတ္တေ တဿ သံကိလေသဝေါဒါနကရာ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ စေတသိကာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ တဿင်္ဘူတာ အဝယဝါဝိယ ဟောန္တိတိ "စိတ္တင်္ဂဝသေနာ" တိဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။] သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန-ကြောင့်၊ စိတ္တင်္ဂဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကပါပဓမ္မေဟိ သဒ္ဓိံ, ဒွေ-န်သော၊ ဒေါမနဿ သဟဂတစိတ္တာနိ-ဒေါမနဿဝေဒနာနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်တို့သည်၊ တနုကာနိ-နည်းပါးကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ၊န်၏၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေန-သည်၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ-သမ္ပယုတ်တရားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, တာနိယေဝ-ထိုဒေါမနဿသဟဂျတ် စိတ်တို့ကိုပင်၊ ပဟီယန္တိ-န်၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန-သည်၊ပေ၊ အကုသလစိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ပဟီယန္တိ-န်၏၊ ဒွါဒသန္နံ-ကုန်သော၊ဤမေသံ အကုသလစိတ္တာနံ-တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို၊ ပဟီနကာလတော-ပယ်အပ်ပြီးရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ခီဏာသဝဿ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စိတ္တင်္ဂဝသေန-ဖြင့်၊ ပုန-တဖန်၊ ပစ္ဆတော-နောက်၌၊ ပဝတ္တနက ကိလေသောနာမ-ဖြစ်သော ကိလေသာမည်သည်၊ န ဟောတိ-မရှိတော့။

တတြ-ထိုကိလေသာ နောက်ထပ် မဖြစ်ရာ၌၊ ဤဒံ- ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သြပမ္မံ-တည်း၊ ကိရ-ချဲ၊ ဧကော-တယောက်သော၊ မဟာရာဇာ-မဟာရာဇာသည်၊ ပစ္စန္တေ-တိုင်းပြည်၏ အစွန်အဖျားအရပ်၌၊အာရက္ခံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ ဒတ္ဘာ-၍၊ မဟာနဂရေ-မြို့ကြီး၌၊ ဤသရိယံ-အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘဝန္တော-ခံစားလျက်၊ ဝသတိ-နေ၏၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုမဟာရာဇာ၏၊ ပစ္စန္တော-သည်၊ ကုပ္ပိ-ပျက်စီးပြီ၊ (သူပုန်ထပြီ။) [ကုပဓာတ်, ဒိဝါဒိ ယပစ္စည်း, အဇ္ဇတ္တနီ ဤ ဝိဘတ်၊ အချိုစာအုပ်၌ "ကုပိတော" ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း။] တသ္မိံ သမယေ-၌၊ ဒွါဒသ-ကုန်သော၊ စောရဇေဋ္ဌကာ- သူပုန်ခေါင်းဆောင်တို့သည်၊ အနေကေဟိ-န်သော၊ ပုရိသ သဟဿေဟိ-ယောကျ်ား အထောင်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-အတူ၊ ရဋ္ဌံ-တိုင်းပြည်ကို၊ ဝိလုမ္ပန္တိ-လုယက်ကြကုန်၏၊ ပစ္စန္တဝါသိနော- တိုင်းပြည်၏ အစွန်အဖျား၌နေကြကုန်သော၊မဟာမတ္တာ-အမတ်ကြီးတို့သည်၊ ပစ္စန္တော-သည်၊ ကုပ္ပိတော-

ပျက်ပါပြီ၊(သူပုန်ထပါပြီ၊) ဣတိ-ဤအကြောင်းကို၊ ရညော-မင်း၏အထံသို့၊ ပဟိဏိ်သု-ပို့ကြကုန်ပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ (တုမ္မေ-သင်အမတ်တို့သည်၊) ဝိသဋ္ဌာ-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိကုန်သည်၊ (ရှုံရှာခြင်းကင်း, ရဲတင်းကုန်သည်၊) (ဟုတ္ဝာ)၊ ဂဏ္ဍထ - ဖမ်းယူကြကုန်၊ အဟုံ-ငါသည်၊ တုမ္မာကံ-သင်အမတ်တို့၏ အပေါ်၌၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သော အမှုကို၊ ကရိဿာမိ-ပြုအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သာသနံ-နှုတ်မှာ စကားကို၊ ပဟိဏိ-ပေးပို့ပြီ၊ တေ-ထို အမတ်တို့သည်၊ ပဌမသမ္ပဟာရေနေဝ - ပဌမ အကြိမ် တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့်ပင်၊ အနေကေဟိ-န်သော၊ ပုရိသသဟဿေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ- ပဥ္ဇ-ကုန်သော၊ စောရဇေဋ္ဌကေ-တို့ကို၊ ဃာတယိ်သု-သတ်နိုင်ကြကုန်ပြီ၊ သေသာ-န်သော၊ သတ္တဇနာ-ခုနစ်ယောက်သော သူပုန်ခေါင်းဆောင်တို့သည်၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ ပရိဝါရေ-အခြံအရံတို့ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ခေါ်၍၊ ပဗ္ဗတံ-တောင်သို့၊ ပဝိသိ်သု-ဝင်ကြကုန်ပြီ၊ အမစ္စာ-တို့သည်၊ တံ ပဝတ္တိံ-ထိုဖြစ်ပုံအကြောင်းကို၊ ရညော-မင်း၏အထံသို့၊ ပေသယိ်သု-န်ပြီ။

ရာဇာ, တုမ္မာကံ - သင်အမတ်တို့၏အပေါ်၌၊ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တံ - ပြုခြင်းအားလျောက်ပတ်သောအမှုကို၊ အဟံ,ဇာနိဿာမိ-သိအံ့၊ တေပိ-ကြွင်းကျန်သော ထို သူပုန်တို့ကိုလည်း၊ ဂဏ္ဍထ-န်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ ဓနံ-ဥစ္စာကို၊ ပဟိဏိ-ပို့ပြီ၊ တေ-ထိုအမတ်တို့သည်၊ ဒုတိယသမ္ပဟာရေန- ၂ ကြိမ်မြောက် တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့်၊ ဒွေ-န်သော၊ စောရဇေဋ္ဌကေ-တို့ကို၊ ပဟရိ်သု- ပုတ်ခတ်နိုင်ကုန်ပြီ၊ (အသေမသတ်နိုင်ကုန်သေး၊) တေသံ-ထို သူပုန်ခေါင်းဆောင်တို့၏၊ ပရိဝါရေ ပိ-အခြံအရံတို့ကိုလည်း၊ ဒုဗ္ဗလေ- အားမရှိသည်တို့ကို၊ အကံသု-ပြုနိုင်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေပိ-လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ-ထိုသူပုန်တို့သည်၊ ပလာယိတ္ဝာ-ထွက်ပြေး၍၊ ပဗ္ဗတံ ပဝိသိ်သု၊ တံပိ ပဝတ္တိံ-ကိုလည်း၊ အမစ္စာ ရညော ပေသယိ်သု။

ပုန,ရာဇာ-သည်၊ ဝိသဋ္ဌာ-န်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ဂဏ္ဍန္တု၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ ဓနံ-ကို၊ ပဟိဏိ-ပြီ၊ တေ-ထိုအမတ်တို့သည်၊ တတိယသမ္ပဟာရေန-ခြင်းဖြင့်၊ သဟာယပုရိသေဟိ- အဖော်ယောက်ျားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ဒွေ- န်သော၊ စောရဇေဋ္ဌကေ-တို့ကို၊ ဃာတယိတ္ဝာ-သတ်၍၊ ပေ၊ ပေသယယိ်သု-န်ပြီ။

ပုန, ရာဇာ-သည်၊ အဝသေသေ- ကြွင်းသောသူပုန်တို့ကို၊ ပေ၊ ပဟိဏိ-ပြီ၊ တေ- ထိုအမတ်တို့သည်၊ စတုတ္ထသမ္ပဟာရေန-ဖြင့်၊ သပရိဝါရေ- အခြံအရံနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဥ္ဇ-ကုန်သော၊ စောရဇေဋ္ဌကေ-တို့ကို၊ ဃာတယိ်သု-သတ်နိုင်ကုန်ပြီ၊ ဒွါဒသနွံ-ကုန်သော၊ စောရဇေဋ္ဌကာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဃာတိတကာလတော - သတ်အပ်ပြီးရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ - ၍၊ ကောစိ - တစုံတယောက်သော၊စောရောနာမ-မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ဇနပဒါ-ဇနပုဒ်တို့သည်၊ (ဇနပုဒ်နေသူ လူတို့သည်၊) ခေမာ-ဘေးမရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊

ဥရေ-ရင်ပေါ်၌၊ ပုတ္တေ-သားသမီးတို့ကို၊ နစ္စေန္တာ-ကစေကုန်လျက်၊ ဝိဟရန္တိ မညေ-နေကြသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ရာဇာ-သည်၊ ဝိဇိတသင်္ဂါမေဟိ-အောင်အပ်ပြီးသော စစ်ပွဲရှိကုန်သော၊ ယောဓေဟိ-သူရဲကောင်းတို့သည်၊ ပရိဝုတော-ခြံရံအပ်သည်၊ ဝရပါသာဒဂတော - မြတ်သော ပြာသာဒ်ထက်၌ ရောက်သည် (ဟုတ္ဘာ) မဟာသမ္ပတ္တိ-ကြီးစွာသော စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘဝိ-ခံစားပြီ။

တတ္ထ-ထိုဥပမာစကားရပ်၌၊ မဟာရာဇာ-မဟာရာဇာကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝိယ၊ (တထာ)၊ ဓမ္မရာဇာ-တရားမင်း ဘုရားကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ပစ္စန္တ ဝါသိနော-တိုင်းပြည်၏ အစွန်အဖျား၌ နေကြကုန်သော၊ အမစ္စာ-တို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) ဝိယ၊ (တထာ) ယောဂါဝစရာ-အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ လှည့်လည် ကျက်စားကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာ - အမျိုးကောင်းသားတို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ ဒွါဒသ-နှ်သော၊ စောရဇေဋ္ဌကာ-တို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) ဝိယ၊ (တထာ) ဒွါဒသ-နှ်သော၊ အကုသလစိတ္တာနိ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ)၊ တေသံ-ထိုသူပုန် ခေါင်းဆောင်တို့၏၊ သဟာယာ-အဖော်ဖြစ်ကုန်သော၊ အနေကသဟဿ ပုရိသာ-တို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) ဝိယ၊ (တထာ) စိတ္တင်္ဂဝသေန-စိတ်၏ အစိတ် အပိုင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကပါပဓမ္မာ-ဖြစ်သော အကုသိုလ်စေတသိက်တရား တို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ ရညော-မင်း၏အထံသို့၊ (ပဟိတ၌ စပ်)၊ ပစ္စန္တော-သည်၊ ကုပ္ပိတော-ပြီ၊ ဣတိ-ဤအကြောင်းကို၊ ပဟိတကာလော-ပို့အပ်ရာအခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) အာရမဏေ-၌၊ ကိလေသေသု-တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု-ဖြစ်ကုန်လသော်၊ ဘန္တေ - မြတ်စွာဘုရား၊ မေ - တပည့်တော်၏ သန္တာန်၌၊ ကိလေသော-သည်၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်ပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သတ္ထု-အား၊ အာရောစနကာလော-လျှောက်ရာအခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝိသဋ္ဌာ (ဟုတ္ဘာ)၊ ဂဏ္ဌန္တု၊ ဣတိ-ဤသို့ မှာ၍၊ ဓနဒါနံ-ဥစ္စာကိုပေးခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ)၊ ဘီက္ခု-ရဟန်း၊ ကိလေသေ-တို့ကို၊ နိဂ္ဂဏ္ဌ-နှိပ်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဓမ္မရညော-၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနာစိက္ခဏံ - ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ သ ပရိဝါရာနံ-နှ်သော၊ ပဥ္ဇနံ-နှ်သော၊ စောရဇေဋ္ဌကာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဃာတိတကာလော-သတ်အပ်ရာ အခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန-သည်၊ သ သမ္ပယုတ္တာနံ-သမ္ပယုတ် တရားနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ပဥ္ဇနံ-နှ်သော၊ အကုသလစိတ္တာနံ-တို့ကို၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။

ပုန,ရညော-မင်း၏အထံသို့၊ ပဝတ္တိပေသနံ-ဖြစ်ပုံ အကြောင်းကို ပေးပို့ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ-အား၊ ပဋိလဒ္ဓ ဂုဏာရောစနံ-ရအပ်ပြီးသော ဂုဏ်ကို လျှောက်ထားခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ သေသကေစ-ကြွင်းကျန်သော ခေါင်းဆောင်တို့ကိုလည်း၊ ဂဏ္ဌန္တု၊ ဣတိ-

ဤသို့ မှာ၍၊ ဓနဒါနံ-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) ဘဂဝတော-၏၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဿ-၏၊ ဝါ-ဖို့၊ ဝိပဿနာစိက္ခနံ-ဝိပဿနာကို ဟောတော်မူခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ဒုတိယသမ္ပဟာရေန-ဖြင့်၊ သ ပရိဝါရာနံ, ဒ္ဒိန္ဒံ, စောရဇေဋ္ဌကာနံ-တို့ကို၊ ဒုဗ္ဗလီကရဏံ-အားမရှိအောင်ပြုခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန-သည်၊ သ သမ္ပယုတ္တာနံ-ကုန်သော၊ ဒ္ဒိန္ဒံ-ကုန်သော၊ ဒေါမနဿစိတ္တာနံ-ဒေါမနဿ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်တို့၏၊ တနုဘာဝကရဏံ-နည်းပါးကုန်သည်အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။

ပုန၊ပေ၊ ဘဂဝတော-၏၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဿ-၏၊ ဝါ-ဖို့၊ ဝိပဿနာစိက္ခနံ-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ပေ၊ စောရဇေဋ္ဌကာနံ-တို့ကို၊ ဃာတနံ-သတ်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ)၊ပေ၊ ဒေါမနဿစိတ္တာနံ-တို့ကို၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ ပုန၊ပေ၊ ဘဂဝတော-၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ-၏၊ ဝါ-ဖို့၊ဝိပဿနာစိက္ခနံ-ကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊စတုတ္တသမ္ပဟာရေန-၄ကြိမ်မြောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့်၊ သပရိဝါရာနံ-နှိသော၊ ပဥ္ဇန်-နှိသော၊ စောရဇေဋ္ဌကာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဃာတိတကာလတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ဇနပဒဿ-၏၊ခေမကာလော-ဘေးမရှိရာအခါကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ (တထာ) အရဟတ္တမဂ္ဂေန-သည်၊ သ သမ္ပယုတ္တေသု-နှိသော၊ ပဥ္ဇသု-နှိသော၊ အကုသလစိတ္တေသု-တို့ကို၊ ပဟီနေသု-ပယ်အပ်ပြီးကုန်လသော်၊ ဒ္ဒါဒသန်-ကုန်သော၊ အကုသလစိတ္တာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ပဟီနကာလတော-ပယ်အပ်ပြီးရာအခါမှ၊ပဋ္ဌာယ-၍၊ပုန,စိတ္တင်္ဂဝသေန-ဖြင့်၊ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ-ဖြစ်သော၊အကုသလဓမ္မဿ-အကုသိုလ်တရား၏၊အဘာဝေါ-မရှိခြင်းကို၊(ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ဝိဇိတသင်္ဂါမ အမစ္စဂဏပရိဝုတဿ-အောင်အပ်ပြီးသော စစ်ပွဲရှိသော အမတ်အပေါင်းခြံရံအပ်သော၊ ရညော-၏၊ [စစ်ပွဲကို အောင်မြင်သူကား မင်းမဟုတ်၊ အမတ်တို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဝိဇိတသင်္ဂါမ အမစ္စဂဏ ပရိဝုတဿ" ဟုသမာသ်ရှိစေ၊]ဝရပါသာဒေ-မြတ်သောပြာသာဒ်၌၊ မဟာသမ္ပတ္တိအနုဘဝနံ-ကြီးကျယ်သောစည်းစိမ်ကိုခံစားခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) ခီဏာသဝ ပရိဝုတဿ-ရဟန္တာအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သော၊ ဓမ္မရညော-တရားမင်း ဘုရား၏၊ သုညတ အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတဘေဒေသု-သုညတ, အနိမိတ္တ, အပ္ပဏိဟိတ အပြားရှိကုန်သော၊ သမာပတ္တိသုခေသု-သမာပတ်ချမ်းသာတို့တွင်၊ ဣစ္ဆိ တိစ္ဆိတ ဖလသမာပတ္တိသုခါနုဘဝနံ-အလိုရှိအပ်သော အလိုရှိအပ်သော ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကုသလာဓမ္မာတိပဒဿ-ကုသလာဓမ္မာပုဒ်၏၊ ဝဏ္ဏနာ-
ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အင္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အကုသလပဒ ဓမ္မဒ္ဒေသဝါရ

မထမစိတ္တအဖွင့်

ကတဒါနိ- ကုသလာဓမ္မာဟူသော မာတိကာပုဒ်ကို အကျယ် ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အကုသလဓမ္မပဒံ- အကုသလာ ဓမ္မာဟူသော မာတိကာပုဒ်ကို၊ ဘာဇေတွာ-အကျယ်ဝေဖန်တော်မူ၍၊ ဒယ်ဘုံ- ဌါ၊ ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ အာဒိ- ကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ- ထို ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဓမ္မဝဝတ္ထာနာဒိဝါရပပဉ္စာဒေါစ- ဓမ္မဝဝတ္ထာန အစရှိသော ဝါရအထူးအပြားကိုလည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာ- ၌၊ အာဂတာနံ- လာကုန်သော၊ ပဒါနံ-ယသို့ သမယေ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထဝိနိစ္ဆယောစ- အနက် အဆုံးအဖြတ်ကို လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာ- ၌၊ (ကုသလာ ဓမ္မာပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပြရာအောက်၌၊) ဝုတ္တနယေနေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော—၏။

[အားလုံးပင် ထိုနည်းအတိုင်း သိရမည်လောဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တတ္ထ တတ္ထ" စသည်မိန့်၊] ပန-ဆက်၊ တတ္ထတတ္ထ-ထိုထိုအရာ၌၊ ဝိသေသမတ္တ မေဝ- အထူးမျှကိုသာ၊ ဝက္ခာယိဿာမ- ဖွင့်ကုန်အံ့၊ တတ္ထ- ထို ဝိသေသမတ္တ ဌာနတ္ထိတ္တံ၊ (ယောဧနာဌ်"တတ္ထာတိ အကုသလာဓိကာရေ" ဟု စွဲ၏၊) တာဝ-

---

ဝုတ္တနယေနေဝ။ ။"ဝုတ္တနယေနေဝ" ဟု ဆိုသော်လည်း ကုသိုလ်၌ ဆိုအပ်ခဲ့သော နည်းအတိုင်း မသိနိုင်၊ ထို နည်းသို့ အစဉ်လိုက်၍ ထိုက်သည်အား လျော်စွာ သိထိုက်သည်ကို "ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော" ဟု ဆိုသည်၊ [ကုသလေ ဝုတ္တနယံ အနူဂန္ဆာ၊ ပေ၊ အာဟ၊-ဋီကာ။]

ခဏ္ဍိးအံ့—သမယအတွက် သမဝါယမစသော အနက် ၅-မျိုးကို ကုသိုလ်၌ပြခဲ့သော်လည်း ထိုအနက်များတွင် စတုဗဟ္မသမ္ပတ္တိခဏ, တထာဂတုပ္ပါဒါဒိခဏ အနက်သည် အကုသိုလ်၌ မရနိုင်၊ ဟ္ရာရဏ်ဝယ် ကုသိုလ်စိတ်၏ သောမနဿဖြစ်ပုံကို ပြရာ၌လည်း သဒ္ဓါဓဟုလတာ စသော အကြောင်းများကို ပြခဲ့၏ ဤ၌ကား ထိုအကြောင်းများ မရနိုင်၊ လောဘ၏ လွှမ်းမိုးမှုကြောင့် သောမနဿ ဖြစ်ရ၏၊ အနိဋ္ဌာရဏ်၌သော်လည်း ဟ္ရာအခြင်းအရာကို ယူမှုကြောင့် သောမနဿ ဖြစ်ရ၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ထိုက်သည်အား လျော်စွာ သိရသည်။

ဆို့ပြင်—ကုသိုလ်၏ အတ္ထလက္ခဏာ စသည်ကို ပြရာ၌ အာရောဂျဝဇ္ဇစသည်ကို ပြခဲ့၏၊ ဤ၌ကား ကိလေသာ အနာရောဂါရှိသောကြောင့် "အနာရောဂျဝဇ္ဇ, သာဝဇ္ဇဝဇ္ဇ, အကောသလ္လသမ္ဘူတဝဇ္ဇတို့ကြောင့် အကုသလ အမည်ရပုံကိုလည်းကောင်း, သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏံ, အနတ္ထဇနနရသံ, သံကိလေသပစ္စုပဋ္ဌာနံ, အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနံ" ဟု လက္ခဏာ စသည်ကိုလည်းကောင်း ကုသိုလ်၌ ဆိုအပ်ပြီးကို အစဉ်လိုက်၍ ပြောင်းပြန်အားဖြင့် သိရသည်၊-အနု။

ဓမ္မုဒ္ဓေသဝါရမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) သမယဝဝတ္ထာနေ- သမယ ဝဝတ္ထာနဝါရဉ်၊ ယသ္မာ,ကုသလဿ- ၏၊ (ဘူမိဘေဒေါ-ဘုံအားဖြင့် အထူး အပြားသည်၊ အတ္ထိ) ဝိယ၊ အကုသလဿ-၏၊ ဘူမိဘေဒေါ- သည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဘူမိဗေဒ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဧကန္တံ- တခု သော အဖို့အားဖြင့်၊ (စင်စစ်ဧကန် အမှန်အားဖြင့်၊) ကာမာဝစရံ- သည်၊ သမာနံပိ- ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဧတံ- ဤအကုသိုလ်စိတ်ကို၊ ကာမာဝစရန္တိ- ကာမာဝစရံဟူ၍၊ နဝုတ္တံ- ဟောတော် မမူအပ်၊ [ဘုံအထူးအပြား မရှိသော ကြောင့် လျဉ်းပါးဖွယ် မရှိရကား "ကာမာဝစရံ"ဟု ထည့်၍ ဟောတော် မမူအပ်-ဟူလို။]

ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တန္တိ ဧတ္ထ- ၌၊ ဒိဋ္ဌိဝေ- ဒိဋ္ဌိသည်ပင်၊ (ဂတသဒ္ဒဿ- ၏၊ တဗ္ဘာဝဝုတ္တိတ္ထာ- တဗ္ဘောအနက်၌ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဒိဋ္ဌိ ဂတံ- ဒိဋ္ဌိဂတမည်၏၊ (ကတမာနိဝိယ- အဘယ်ပုဒ်တို့ကဲ့သို့နည်း၊) ဂူထဂတံ မုတ္တဂတံတိ အာဒီနိဝိယ- ဂူထဂတံ မုတ္တဂတံ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကဲ့သို့တည်း၊ ["ဂူထမေဝ ဂူထဂတံ, မုတ္တမေဝ မုတ္တဂတံ"ဟု ပြုရသကဲ့သို့တည်း၊ ဂတ အတွက် အနက်မရှိ၊ ဤသမာသ်မျိုးကို "တဗ္ဘာဝဝုတ္တိ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်" ဟု ခေါ်သည်။]

ဝါ-တနည်း၊ ဂန္တဗ္ဗာဘာဝတော-သိထိုက်သောသဘော၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဧတံ- ဤသဘောတရားသည်၊ ဒိဋ္ဌိယာ-မိစ္ဆာအယူ၏၊ ဂတမတ္တမေဝ-ဖြစ်ခြင်းမျှ သာတည်း၊ ဣတိပိ-လည်း၊ဒိဋ္ဌိဂတံ-မည်၏၊ [ဝါသဒ္ဒါ ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် "ဣတိပိ"ဟု "ပိ"ပါသည်ကား ပိုဟန်တူသည်။] တေန- ထိုမိစ္ဆာအယူနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တံ- အညီအမျှ ကေုပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သောစိတ် တည်း၊ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ-စိတ်။

ဂန္တဗ္ဗာဘာဝတော။ ။"ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗာဘာဝတော"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ဂမုဓာတ် အတွက် ဗုဓိအနက်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ ဂတမတ္တံကိုလည်း ဂတိမတ္တံ ဂဟဏမတ္တံ ဟု ဖွင့်သည်၊ ဒိဋ္ဌိသည် ရုပ်နာမ်ကို "အတ္တ, သတ္တ, ပုဂ္ဂလ, ဇီဝ"ဟု ယူ၏၊ ထို အတ္တစသော အရာသည် သိထိုက်သော (သိစရာဖြစ်သော) အရာမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဒိဋ္ဌိမှာ "ဂန္တဗ္ဗ အဘာဝ- တကယ်သိထိုက်သောအရာ အာရုံမရှိ"ဟု ဆိုသည်၊ ဤသို့ သိထိုက်သော (သိဖို့ကောင်းသော) အာရုံ မရှိသောကြောင့် "ဒိဋ္ဌိယာ + ဂတမတ္တမေဝ- ဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ခြင်းမျှကိုသာ (အယူမျှကိုသာ) ဒိဋ္ဌိဂတ"ဟု ခေါ်ရသည်။ [မတ္တဖြင့် "သိစရာ အာရုံမရှိ"ဟု ကန့်၍, ဝေဖြင့် ထိုသို့ မရှိသည်ကို ခိုင်မြဲစေသည်။] ဤအလို "ဒိဋ္ဌိယာ+ ဂတံ-ဖြစ်ခြင်းမျှတည်း၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ-ခြင်း"ဟု ပြု၊ ဤပြခဲ့သော ၂-နည်းအပြင် "ဒိဋ္ဌိသု+ ဂတံ အန္တောဂတံကိ ဒိဋ္ဌိဂတံ"ဟုလည်း ရှေးဌ်ပြခဲ့သေး၏။ ["ဒိဋ္ဌိယာဝါ ဂမနမတ္တံ, နဝ္ထေ ဂန္တဗ္ဗော အတ္တာဒိကော ကောစိ အတ္ထီတိ ဒိဋ္ဌိဂတံ"-ဋီကာကျော်။]

တတ္ထ-ထိုဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံဟူသော ပါဋ္ဌ၌၊ အသဒ္ဓမ္မဿဝန်-သဒ္ဓမ္မမဟုတ်သော တရားကိုကြားနာရခြင်းလည်းကောင်း၊ (မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏ တရားကိုကြားနာရခြင်းလည်းကောင်း၊) အကလျာဏမိတ္တတာ-ကလျာဏ မဟုတ်သော မိတ်ဆွေရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ (သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းရခြင်း လည်းကောင်း၊) အရိယာန်-အရိယာတို့ကို၊ အဒဿန ကာမတာဒီနိ-ဖူးမြင်ခြင်းကို အလိုမရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့လည်းကောင်း၊ (အာဒိ-ဖြင့် နောက်နား၌ လာလတ္တံ့ဖြစ်သော အရိယဓမ္မေ အကောဝိဒတ္တ စသည်တို့ကိုယူ၊) အယောနိသော-စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ မနသိကာရော-စိတ်၌ ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ (နှလုံးသွင်းခြင်းလည်းကောင်း)၊ ဣတိဝေမာဒီဟိ-ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ကာရဏေ-ဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိဂတသခ်ါတဿ-ဒိဋ္ဌိဂတဟုဆိုအပ်သော၊ ဣမဿ မိစ္ဆာဒဿနဿ - ဤမိစ္ဆာအမြင်၏၊ (ဤမိစ္ဆာ အယူ၏)၊ ဥပ္ပတ္တိ-ဖြစ်ပုံကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

ဟိ-ချဲ၊ ဒိဋ္ဌိဝါဒ ပဋိသံယုတ္တာ - မိစ္ဆာ အယူဝါဒနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ ယေ ဧတေ အသဒ္ဓမ္မာ-အကြင်သို့သော ဤသဒ္ဓမ္မ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့သည်၊ (သန္ဆိ)၊ တေသံ-ထိုအသဒ္ဓမ္မတို့ကို၊ (သဝေနန၌ စပ်)၊ ဗဟုမာနပုဗ္ဗဂိမေန-များစွာ မြတ်နိုးခြင်းရှေ့သွားရှိသော၊ အတိက္ကန္တမဇ္ဈတ္တေန-လျစ်လျူရှုခြင်းကို

အယောနိသော မနသိကာရ။ ။တွေ့ရကြုံရသော အာရုံတခုခွဲ့ မသင့်မတော် နှလုံးသွင်းမှုသည် အသဒ္ဓမ္မဿဝန အကလျာဏမိတ္တ စသော ရှေ့အကြောင်းများ အရင်းခံလျက် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် အယောနိသော မနသိကာရကို သီးခြား အကြောင်း တပါးအဖြစ်ဖြင့် ဆိုဖွယ် မလိုတော့သည်မဟုတ်ပါလော-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား အယောနိသော မနသိကာရဟူသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် ဇောဝိထိတွင် ပါဝင်သော အာဝဇ္ဇန်းတည်း၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းက မသင့်မတော် နှလုံးသွင်းမှု (အယောနိယော မနသိကာရ)ပြုလိုက်မှ အကုသိုလ်ဇော ဖြစ်ရ၏၊ ဤသို့လျှင် အယောနိသောမနသိကာရသည် အသဒ္ဓမ္မ စသည်တို့ကဲ့သို့ ဝေးသော အကြောင်းမဟုတ်, အကုသိုလ် ဖြင်ဖို့ရန် အလွန်နီးကပ်သော အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် သီးခြား အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဆိုရသည်။

ထို့ပြင် အသဒ္ဓမ္မဿဝနစသောရှေ့အကြောင်းများသည် အကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ရန် ဧကန် မဟုတ်ကြ၊ အသဒ္ဓမ္မကို နာရ, အကလျာဏမိတ္တနှင့်ပေါင်းရသော်လည်း စဉ်းစားဉာဏ်ရှိသူမှာ ကုသိုလ်ဖြစ်နိုင်သေး၏၊ ဇောဝိထိတခု အကြိမ်ရောက်မှ အယောနိသောမနသိကာရဖြစ်ပျက်ကား ဧကန် အကုသိုလ်သာဖြစ်ရတော့သည်၊ ဤသို့ အကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ရန် ဧကန် အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်လည်း အယောနိသော မနသိကာရကို သီးခြား အကြောင်းတပါးအဖြစ်ဖြင့် ပြသည်။ [အာသန္ဒ၊ပေ၊ ဧကန္တကာရဏတ္တာစ။-ဋီကာ။]

တေသံ၊ပေ၊ သဝေနန။ ။ယခုအခါခွဲ့ "နောက်ဘဝမရှိ, မိဘတို့ခွဲပြုအပ်သော ကောင်းမှု မကောင်းမှု မရှိ, ကံ ကံ၏အကျိုးမရှိ" စသော အယူဝါဒတို့သည် သဒ္ဓမ္မ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အသဒ္ဓမ္မတို့တည်း၊ ထိုအသဒ္ဓမ္မကို ဟောပြောသောစကား, ရေးသား အပ်သော စာတို့ကို ကြားနာခြင်း ကြည့်ရှုခြင်းခွဲ့ နဂိုရ်က သမ္မာဒိုဋ္ဌိ အခံရှိသူတို့သည်

လွန်သော၊ ဥပဝရိက္ခာရဟိတေန-စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းမှ ကင်းသော၊ သဝနေန ကြားနာခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (တေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ စပ်။)

[အသဒ္ဓမ္မသဝန၏အကျယ်မှတပါး အကလျာဏမိတ္တတာစသည်၏အကျယ်ကို ပြလို၍ "ယေစ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နာ" စသည်မိန့်။] စ-သည်သာမကသေး ဒိဋ္ဌိဝိပန္နာ-ပျက်သောအယူရှိကုန်သော၊ ယေ အကလျာဏမိတ္တာ-အကြင် ကလျာဏမဟုတ်သော မိတ်ဆွေတို့သည်၊ (သန္တို)၊ တံ သမ္ပဝက်တာသခ်ါတာယ-ထို အကလျာဏမိတ္တတို့၌ ညွှတ်ကိုင်းသည်၏အဖြစ်ဟူဆိုအပ်သော၊ [အကလျာဏမိတ္တတို့အပေါ်၌ အထင်ကြီး၍ သူပြောလျှင် ဟုတ်၏၊ သူလုပ်တာမှန်၏ စသည်ဖြင့် ကိုင်းရှိုင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။] အကလျာဏမိတ္တတာယ-ကလျာဏမဟုတ်သော မိတ်ဆွေရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါဒီနံ-နှ်သော၊ အရိယာနံ စေဝ-အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သပ္ပုရိသာနံ စ-သူတော်ကောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဒဿနကာမတာယ-ကြည့်ရှုဖူးမြော်ခြင်းကို အလိုမရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ [ယခုအခါ ပညာရှိသူတော်ကောင်းကို မဆည်းကပ်လိုခြင်း, မဆည်းကပ်လိုရုံမျှမက မတော်တဆတွေ့မှာကိုသော်မှ ရှက်နေခြင်းမျိုးတည်း၊] စတုဿတိ ပဋ္ဌာနာဒိဘေဒေ-၄ ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသော အပြားရှိသော၊ အရိယဓမ္မေ-အရိယာတို့၏ တရား၌၊ အကောဝိဒတ္တေန-မကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခသံဝရ၊ပေ၊ ပ္ပဘေဒေ-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ, ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ, သတိသံဝရ, ဉာဏသံဝရ, ပဟာနသံဝရ အပြားရှိသော၊ အရိယဓမ္မေစေဝ-အရိယာတို့၏ တရား၌လည်းကောင်း၊ သပ္ပုရိသဓမ္မေစ-သူတော်

ဗဟုသုတအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဟုတ်နိုင် မဟုတ်နိုင်ကို စဉ်းစဉ်းစားစားအားဖြင့်လည်းကောင်း ကြားနာကြ ကြည့်ရှုကြလျှင် ထိုကြားနာမှု ကြည့်ရှုမှုကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမဖြစ်နိုင်ပါ၊ သဒ္ဓမ္မကို ကောင်းစွာနားမလည်သေးသူတို့ကား ထိုအယူကို အမြတ်တနိုးထား၍လည်းကောင်း, ဥပေက္ခာသဘောမျှမက ကျေကျေနပ်နပ် လက်ခံသောအားဖြင့်လည်းကောင်း, စဉ်းစား စိစစ်ခြင်း မရှိသောအားဖြင့်လည်းကောင်း, ကြားနာကြ ကြည့်ရှုကြ၏၊ ထိုသို့ ကြားနာမှု ကြည့်ရှုမှုကြောင့် "ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးမရှိ" စသည်ဖြင့် ယူမိလျှင် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်များ ဖြစ်ကြရတော့၏။

သတိသံဝရ။ ။သီတဥဏှစသော ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ တွေ့ထိနှိပ်စက်အပ်သောအခါ သတိထား၍ သည်းခံနိုင်ခြင်းကို "သတိသံဝရ" ဟု ခေါ်၏၊ [အခြားနေရာ၌ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေနှင့်စပ်၍ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿစသည် မဖြစ်အောင် သတိထားကြောင်း စောင့်စည်းကြောင်းကို "သတိသံဝရ" ဟု ခေါ်နိုင်သော်လည်း ထိုစောင့်စည်းမှုကို "ဣန္ဒြိယသံဝရ" ဟု ဆိုအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ မယူရ။]

ပဟာနသံဝရ။ ။"ပဟာနသံဝရ" ဟူသည် ဝီရိယသံဝရတည်း၊ "ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ" စသည်ဖြင့် လာသည့်အတိုင်း ကာမဝိတက်စသည်ကို ဝီရိယဖြင့် တွန်းကန်၍ ပယ်လှန်ခြင်းကို "ပဟာနသံဝရ" ဟု ဆိုသည်။

ကောင်းတို့၏ တရားဌ်လည်းကောင်း၊ သံဝရဘေဒ သခ်ါတေန- သံဝရ၏ပျက်စီးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ အဝိနယေန- ဝိနယ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ [“အကောဝိဒတ္တေန ၊ပေ၊ အဝိနယေန” ဝါကျဖြင့် “အရိယာနံ အဒဿန ကာမတာဒီနိ”ဌ် အာဒိ၏အရကိုပြသည်၊] တေဟေဝ ကာရဏေဟိ- ထို့အသဒ္ဓမ္မဿဝနစသော အကြောင်းတို့သည်ပင်၊ ပရိဘာဝိတေန-ထုံမွှမ်းအပ်သော၊ အယောနိသော မနသိကာရေန- အယောနိသော မနသိကာရကြောင့်လည်းကောင်း၊ [အယောနိသော မနသိကာရသည် အသဒ္ဓမ္မသဝန စသည်ကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “တေဟေဝ ကာရဏေဟိ ပရိဘာဝိတေန”ဟု ဆိုသည်၊] ကောတူဟလ မင်္ဂလာဒိပ္ပသုတဘာယစ- ကောတူဟလ မင်္ဂလာအစရှိသည်ဌ် အလေ့အကျက်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တေံ (ဒိဋ္ဌိဂတံ)- ဤမ်စ္ဆာအယူသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-ကား၊ (ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ္တံ၏ အဖွင့်မူတပါး, အသခ်ါရေန စသည်တို့၏အဖွင့်ကား၊) အဿ စိတ္တဿ- ဤ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်၏၊ (အချိုစာအုပ်တို့ဌ် “စိတ္တဿ” မပါ၊) အသခ်ါရ ဘာဝေါ- အသခ်ါရ၏အဖြစ်ကို၊ (အသခ်ါရ်ကဘာဝေါ- ရှိလျှင် ကောင်း၏၊)ဟေဋ္ဌာ- အောက်ကုသိုလ်စိတ်ဌ်၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကောတူဟလမင်္ဂလာဒိ။ ။“ကုတုံ(စမ္မမယံ သွေဟပတ္တံ)- သားရေဖြင့် ပြုလုပ်အမ်သော အဆီခွက်ကို+ဟလတိ လိခတိ- ရေးခြစ်တတ်၏၊ ဣတိ ကုတူဟလံ”ဟု ထောမနိဓိ ဝိဂြိုဟ်ပြု၏၊ သွတ္ထဌ် ဏ ပစ္စည်းသက်လျှင်“ကောတူဟလံ”ဟုဖြစ်၏၊ အပုဗ္ဗ ဝတ္ထုဒိဋ္ဌိစ္ဆာတိသသ-အသစ်အဆန်း ဝတ္ထုကို အလွန်အကဲ ကြည့်ရှုလိုခြင်း အနက်, အဗ္ဘုတ(အသစ်အဆန်း)အနက်စသော အနက်များကိုဟော၏၊ ဤဌ် အဗ္ဘုတ အနက်ဖြစ်သင့်၏၊ “အသစ်အဆန်းကို တွေ့ရ မြင်ရ ကြားရ နမ်းရ စားသောက်ရ တွေ့ထိရလျှင် မင်္ဂလာဖြစ်၍ ကောင်းကျိုးရတော့မည်”ဟု ယူဆခြင်းသည် ကံဉာဏ်ဝီရိယ အကျိုးကို ပယ်ရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုအယူဌ် အလေ့အလာများသူမှာ, ကံ-ကံ၏ အကျိုးကို ပယ်သောမ်စ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်တတ်သည်။ [ယောဇနာဌ် “ကုစ္ဆိတံ+တုဇတိတိ ကောတူဟလံ” ဟု ပြု၍ တုဇ-ဟိ သာယံ, ယဒါဒိနာ အလော၊ ဝဏ္ဏဝိပရိယာယော”ဟု ဆိုသည်။]

မင်္ဂလာဒိ ပသုတ။ ။အာဒိဖြင့် မြန်မာများ၏ “ရက်ရာဇာနေ့ဌ် ခရီးသွားလျှင် ကောင်းကျိုးရတတ်၏၊ ပြဿဒါးနေ့ဌ် ခရီးသွားလျှင် ဘေးရန်ဖြစ်တတ်၏” စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်၍ထားအပ်သော ရှေးစာများဌ် လေ့ကျက်ထားသူသည် ထိုနေ့ ထိုလဌ် ဆိုင်ရာ အမှုကိုပြု၍ ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုးကို ရ၏ဟု ယူဆ၏၊ ထိုအယူအဆကြောင့်“ကံ ဉာဏ် ဝီရိယအတွက် အကျိုးရခြင်း မဟုတ်, ထို နေ့, ရက်, အချိန်, နာရီ၏ ကောင်းမှု ကြောင့်သာ အကျိုးရသည်”ဟု အယူဖြစ်ကြောင်းများဌ် လေ့လာမှု, ကျက်မှတ်ထားမှုများကို ယူပါ၊ သို့သော် ဤသို့ လေ့လာပြီးနောက် “ထို ရက် လ အချိန်တို့က အကျိုးပေးဖို့ရန် အထောက်အကူမျှသာ”ဟု ယူဆ၍ ကံ, ဉာဏ်, ဝီရိယ၏ အစွမ်းကို မမယ်လျှင်ကား မိစ္ဆာအယူ မဖြစ်ပါ။

ဓမ္မဒ္ဒေသဝါရေ- ၌၊ ဖသော-တိ ကား၊ အကုသလစိတ္တ်သဟဇာတော-အကုသိုလ်စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဖဿော-တည်း၊ ဝေဒနာဒီသုပိ-တို့၌လည်း၊ သေဝနယော၊ ဣတိ-လျှင်၊ အကုသလတ္တာမေဝ- အကဲ့သို့လ်၏ အဖြစ်သည်သာ၊ [စာအုပ်တို့၌ "အကုသလမတ္တာမေဝ" ဟု ရှိသော်လည်း ရှေးနိဿယယ်၌ အကုသလတ္တာမေဝ ဟု ရှိ၏၊ ထိုသို့ ရှိခြင်းသာ ကောင်းသည်။] ဇေတသံ- ဤ ဖဿဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့၏၊ ပုရိမေဟိ- ရှေး၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ် ဖဿဝေဒနာ စသည်တို့မူ၊ ဝိသေသော- ထူး၏။

စိတ္တာသေကဲ့ဂ္ဂတာ ဟောတိတိ- ကား၊ ပါဏာတိပါတာဒီသုပိ-သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း အစရှိသော အမှုတို့၌သော်မှလည်း၊ အဝိက္ခိတ္တာဘာဝေန- ဥဒ္ဓစ္စသည် မပစ်လွှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် (မပျံ့လွင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) စိတ္တာဿ- စိတ်၏၊ ဧကဂ္ဂတာ- တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (တည်ကြည်ခြင်းသည်၊) ဟောတိ- ၏၊ ဟိ-ခဲ့၊ မနုဿာ- လူတို့သည်၊ စိတ္တံ-ကို၊သမာဒဟိတ္တာ-ကောင်းစွာထား၍၊[သမာဒိယိတ္တာ-ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်၊ သမာဓိပုဒ်၌ သံ+အာရှေးရှိသော ဓာတ်ဖြစ်သကဲ့သို့, သမာဒဟိတ္တာ၌လည်း သံ+အာ ရှေးရှိသော ဓာတ်ပင်တည်း။] အဝိက္ခိတ္တာ—မပစ်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်၊(မပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိကုန်သည်၊) ဟုတ္တာ, အဝိရဇ္ဈမာနာနိ- မချွတ်မယွင်းကုန်သော၊ (မလွဲမချော်ကုန်သော၊) သတ္တာနိ- လက်နက်တို့ကို၊ ပါဏာသရီရေသု- သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်တို့၌၊ နိပါတေန္တိ- ကျစေနိုင်ကုန်၏၊ သုသမာဟိတာ- ခိုးဖို့ရာ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပရေသံ-သူတပါးတို့၏၊သန္တကံ- ဥစ္စာကို၊ ဟရန္တိ-ခိုးဆောင်ကြကုန်၏၊ ကေရသေန- ကာမချမ်းသာကို ခံစားမှုဟူသော တခုသော ကိစ္စရှိသော၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ မိစ္ဆာစာရံ- ကဲ့ရဲ့ထိုက်စွာ ယုတ်မာသော ကျင့်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ- ရောက်ကြကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အကုသလပဝတ္တိယမွိ-အကုသိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်း၌လည်း၊ (အကုသိုလ်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်း၊)စိတ္တာဿ-၏၊ ဧကဂ္ဂတာ-တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊(တည်ကြည်ခြင်းသည်၊)ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ-ကား၊ အယာထာဝဒိဋ္ဌိ-မမှန်သောအားဖြင့် သိမြင်တတ်သော အယူတည်း၊ ဝါ-တ့နည်း၊ ဝိရဇ္ဈိတ္တာ- ချွတ်ယွင်း၍၊ ဂဟဏတာ- ယူခြင်းကြောင့်၊ ဝိတထာ-ချွတ်ယွင်းသော၊(မမှန်သော)၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူတည်း၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-

---

အယာထာဝဒိဋ္ဌိ။ ။ယာထာဝ၌ "ယထာ+အဝ"ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ အဝဓာတ်သည် ဂတိအနက်ကို ဟော၏၊ ယထာသဒ္ဒါကား ပဒတ္ထာနတိက္ကမ (တွဲဘက်ပုဒ်၏ အနက်ကို မလွန်ခြင်းအနက်ဟော) နိပါတ်တည်း၊ အဝတိ ဂစ္ဆတိ- ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ အဝေါ၊

မမှန်သော အယူ၊ အနတ္ထာဝဟတ္တာ-အကျိုးမဲ့ကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဏ္ဍိတေဟိ-တို့သည်၊ ဇိဂုစ္ဆိတာ-စက်ဆုပ်အပ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-ဒိဋ္ဌိတည်း၊ ဣတိပိ-ထို့ကြောင့်လည်း၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-မည်၏၊ [မိစ္ဆာသဒ္ဒါသည် ပဌမနည်းအလို အယာထာဝ အနက်ဟော, ဒုတိယနည်းအလို ဝိတထအနက်ဟော, တတိယနည်းအလို ဇိဂုစ္ဆန အနက်ဟောတည်း၊] မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါဒီသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

အပိစ-သည်သာမကသေး၊ တာယ-ထိုသဘောတရားဖြင့်၊ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ-တို့သည်၊) မိစ္ဆာ-မှားယွင်းသောအားဖြင့်၊ ပဿန္တိ-မြင်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မှားသောအားဖြင့် မြင်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ ဓမ္မဇာတိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-မည်၏၊) [ဤဝိဂ္ဂဟဖြင့် ကရဏသာဓ်ကို ပြသည်၊] ဝါ-တနည်း (ယာ ဓမ္မဇာတိ) သယံ-မိမိဟူသောမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုယ်တိုင်၊မိစ္ဆာ-အားဖြင့်၊ ပဿတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မှားသောအားဖြင့် မြင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ ဓမ္မဇာတိ-သည်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-မည်၏၊) [ကတ္တုသာဓ်ကို ပြသည်၊] ဝါ-တနည်း၊ ဧသာ-ဤသဘောတရားသည်၊ မိစ္ဆာဒဿနမတ္တမေဝ-မှားသောအားဖြင့် မြင်ခြင်းမျှသာတည်း၊ [အနိစ္စစသည်ကို နိစ္စစသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုခြင်းမျှသာတည်း၊]ဣတိ-ကြောင့်၊မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-မည်၏၊[ဘာဝသာဓ်ကို ပြသည်၊] သာ-ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်၊ အယောနိသော-စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့်၊ အဘိနိဝေသလက္ခဏာ-မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ပရာမာသရသာ-အနိစ္စစသည်မှ တပါး, နိစ္စစသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ [ပရတော-မှန်သည်မှတပါး မှားသောအားဖြင့်+အာမာသော-သုံးသပ်ခြင်း၊ ပရာမာသော-ခြင်း၊] မိစ္ဆာဘိနိဝေသ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ-မှားသောအားဖြင့် လွန်လွန်ကဲကဲ နှလုံးသွင်းတတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊ အရိယာနံ-ဘုရားအစရှိသော အရိယာတို့ကို၊ အဒဿနကာမတာဒိပဒဋ္ဌာနာ-ဖူးမြင်ခြင်းကိုအလိုမရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်လျှင်နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏၊ပရမံ-လွန်ကဲသော၊ဝဇ္ဇန္တိ-အပြစ်ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-မှတ်ထိုက်၏၊ [မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အခြေခံရှိလျှင် နောက်နောက် ပြုအပ်သမျှ

အဝဿ+အနုရူပံ ယထာဝံ=ဖြစ်သည် အားလျော်သော (မှန်ကန်သော) အနက်၊ ယထာဝဿ+ဘာဝေါ ယာထာဝံ=ဖြစ်သည်အားလျော်သည်၏အဖြစ်၊ ဝါ-မှန်ကန်ခြင်း ယာထာဝတော-ဖြစ်သည် အားလျော်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-မှန်ကန်သောအားဖြင့်+ဒိဋ္ဌိ-သိမြင်တတ်သောဉာဏ်တည်း၊ ယာထာဝဒိဋ္ဌိ-ဉာဏ်၊န+ယာထာဝဒိဋ္ဌိ အယာထာဝဒိဋ္ဌိ၊ (တနည်း) န+ယာထာဝံ အယာထာဝံ၊အယာထာဝတော+ဒိဋ္ဌိ အယာထာဝဒိဋ္ဌိ၊ [ဋီကာကျော်နိဿယ ပဏာမဂါထာအဖွင့်၌ ယာထာဝပုဒ်ကို တနည်း ကြံခဲ့သေး၏။]

အမှားချည်းဖြစ်သောကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို "ပရမဝဇ္ဇ"ဟု ဆိုသည်၊] မိစ္ဆာသက်ပွါဒီသု-မိစ္ဆာသက်ပွ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊ မိစ္ဆာတိပဒမတ္တမေဝ-မိစ္ဆာဟူသော ပုဒ်မျသည်သာ၊ ဝိသေသော-ထူး၏၊ [ကုသိုလ်၌ပြခဲ့သော သမ္မာသက်ပွ စသည်မှ ထူး၏၊] သေသံ-ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို၊ ကုသလာဓိကာရေ-ကုသိုလ်အရာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဟိရိကဗလံ အနောတ္တပ္ပဗလန္တိ ဇွေ-၌၊ဗလတ္ထော-ဗလပုဒ်၏အနက်သည်၊ နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ အာဝီ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ပန-ကား၊ ဣတရေသု-ဗလပုဒ်မှ တပါးကုန်သော အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပပုဒ်တို့၌၊ (ဝစနတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ (ယော ပုဂ္ဂလော-သည်၊) နဟိရိယတိ-မရှက်တတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော ပုဂ္ဂလော-သည်၊) အဟိရိကော-မည်၏၊ အဟိရိကဿ-ဒုစရိုက်တို့မှ မရှက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မရှက်ခြင်းကြိယာတည်း၊ အဟိရိကံ-ယာ၊ [ဘာဝအနက်၌ ဏျပစ္စည်းသက်၍ "အဟိရိက္ကံ"ဟု ဖြစ်သင့်လျက် က တလုံးချေ၊] ဩတ္တပ္ပံ-ဒုစရိုက်မှ လန့်တတ်သောတရားသည်၊ နဟ-မဟုတ်၊အနောတ္တပ္ပံ-ဟုတ်၊ တေသု-ထိုအဟိရိက အနောတ္တပ္ပတို့တွင်၊ အဟိရိကံ-သည်၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ-ကာယဒုစရိုက် အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ အဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏံ-မစက်ဆုပ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ-တနည်း၊ အလဇ္ဇာလက္ခဏံ-မရှက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ အနောတ္တပ္ပံ-သည်၊ တေဟေဝ-ထိုကာယဒုစရိုက်အစရှိသည်တို့ကြောင့်ပင်၊အသာရဇ္ဇနလက္ခဏံ-မရှုံရှားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ-တနည်း၊ အနုတ္တာသလက္ခဏံ-မထိတ်လန့်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ [စာအုပ်တို့၌ "အနုတ္တာသန"ဟု ရှိ၏၊ ယုပစ္စည်းသက်လျှင် ဝုဒ္ဓိမရောက်၊ ဏပစ္စည်းသက်မှ ဝုဒ္ဓိရောက်နိုင်သည်။]

အဟိရိကမေဝ-မရှက်တတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်ပင်၊ ဗလံ-ဗိုလ်တည်း၊ အဟိရိကဗလံ-ဗိုလ်၊ အနောတ္တပ္ပမေဝ-ဒုစရိုက်တို့မှ မလန့်သောတရားသည်ပင်၊ ဗလံ-ဗိုလ်တည်း၊ အနောတ္တပ္ပဗလံ-ဗိုလ်၊ အယံ-ကား၊ ဇွေ-၏ အကုသလပဒ အဖွင့်၌၊ သခေ်ပတ္ထော-အကျဉ်းချုပ် အနက်တည်း၊ ဝိတ္ထာရေ ပန-အကျယ်ကိုကား၊ဟေဋ္ဌာ-အောက်ကုသလပဒအဖွင့်၌၊ ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန-ဆိုအပ်ပြီးသော ဟိရိဩတ္တပ္ပတို့၏ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

တေန-ထိုသဘောတရားဖြင့်၊ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ) လုဗ္ဘန္တိ-လိုချင်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သမ္ပယုတ္တတရားတို့၏ လိုချင်ခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သော-ထိုသဘောတရားသည်၊) လောဘော-မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ (ယော သဘာဝေါ) သယံ-မိမိဟူသော လောဘကိုယ်တိုင်၊ လုဗ္ဘတိ-လိုချင်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ လိုချင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သော-ထို

သဘောတရားသည်၊) လောဘော-မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ တံ-ထိုသဘောတရား သည်၊ လုဗ္ဘနမတ္တမေဝ-လိုချင်ခြင်းမျှသာတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ လောဘော-၏၊ [လုဘ, ဓာတ်, ဒိဝါဒိဂိုဏ်းတည်း၊ ပရမတ္ထတရားချည်း ဖြစ်သောကြောင့် ၃-ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်၊] တေန- ထိုသဘောတရားဖြင့်၊ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ-တို့သည်၊) မုယှန္တိ- တွေဝေတတ်ကုန်၏၊ (မသိတတ်ကုန်၊) ဣတိ- ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သမ္ပ ယုတ္တတရားတို့၏ တွေဝေကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သော-သည်၊) မောဟော-၏၊ ဝါ- တနည်း (ယော သဘာဝေါ) သယံ- မိမိဟူသော မောဟကိုယ်တိုင်၊ မုယှတိ-တွေဝေတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တွေဝေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သော- သည်၊) မောဟော- ၏၊ ဝါ-တနည်း၊ တံ- ထို သဘောတရားသည်၊ မုယှနမတ္တမေဝ- တွေဝေခြင်းမျှသာတည်း၊ (မသိခြင်းမျှသာတည်း၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ မောဟော-၏၊ (မုဟဓာတ်၊ တနည်း-မုဟူဓာတ်၊ ဒိဝါဒိဂိုဏ်းတည်း။)

တေသု- ထို လောဘ, မောဟတို့တွင်၊ လောဘော-သည်၊ မက္ကဋ္ဌာလေပေါ ဝိယ- မျောက်နှဲစေးကဲ့သို့၊ အာရမဏဂ္ဂဟဏ လက္ခဏော- အာရုံကို ယူခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ တတ္တကပါလေ- လောလောပူသော အိုးကင်း၌၊ ခိတ္တမံသပေသိ ဝိယ- ပစ်ချအပ်သော အသားတစ်ကဲ့သို့၊ အဘိသင်္ဂရသော-အလွန် ငြိကပ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ တေလဥနရာဂေါဝိယ-ဆီစွန်းခြင်း၏ တပ်စွဲခြင်းကဲ့သို့၊ အပရိစ္စာဂ ပစ္စုပဋ္ဌာနော-မစွန့်နိုင်ခြင်း သဘောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင် လာ၏၊ သံယောဇနိယဓမ္မေသု- သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတို့၌၊ အဿာဒဒဿနပဒဋ္ဌာနော- သာယာဖွယ်ဟု ရှုတတ်သောဒိဋ္ဌိလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ [အဿာဒဒဿနန္တိ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၊- ဋီကာ။] သော- ထို လောဘသည်၊ တဏှာနဒီဘာဝေန- တဏှာမြစ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝစုမာနော-တိုးပွားလသော်၊သီဃသောတာ-လျင်မြန်သောအယဉ်ရှိသော၊-နဒီ-မြစ်သည်၊ မဟာသမုဒ္ဒံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိဝိယ-ရောက်သွားသကဲ့သို့၊ (တထာ)၊ အပါယမေဝ-အပါယ်သမုဒ္ဒရာသို့သာ၊ ဂဟေတွာ- ယူဆောင်၍၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

မောဟော- သည်၊ စိတ္တဿ- ၏၊ အန္ဓဘာဝလက္ခဏော- ကာဏ်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ (ကာဏ်းသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊) ဝါ-တနည်း၊ အညာဏလက္ခဏော- ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ အသမ္ပဋိဝေဓရသော- ထိုးထွင်း၍

တေလဥနရာဂေါ။ ။အဥန၌ အဥဓာတ်သည် မက္ခနအနက်ကို ဟော၏၊ တေလဿ-ဆီ၏+အဥနံ-လူးလဲခြင်း၊ (စွန်းခြင်း)၊ တေလဥနံ-ခြင်း၊ တေလဥနဿ+ ရာဂေါ- တေလဥနရာဂေါ၊ [လက္ခဏာ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သဂြိုဟ်ဘာသာ ဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

သိတတိ်သောဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်ကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ-တနည်း၊ အာရုမဏသဘာဝ စွာဒနရသော- အာရုံ၏သဘောကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ အသမ္မာပဋိပတ္တိ ပစ္စုပဋ္ဌာနော-ကောင်းစွာမကျင့်ခြင်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ (ဝါ-သမ္မာပဋိပတ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှုးရှုထင်လာ၏၊)[ဖလဋ္ဌေန ပစ္စုပဋ္ဌာနေန အသမ္မာပဋိပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနော မောဟော၊ သမ္မာပဋိပတ္တိပတိပက္ခဘာဝဂ္ဂဟဏာကာရော ဝါ- ဋီကာ၊] ဝါ- တနည်း၊ အန္ဓကာရပစ္စုပဋ္ဌာနော- ဉာဏ်မျက်စိ ကာဏ်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော တရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှုးရှုထင်လာ၏၊ အယောနိသောမနသိကာရ ပဒဋ္ဌာနော- အယောနိသောမနသိကာရလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏၊ သဗ္ဗာကုသလာနံ- အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တို့၏၊ မူလံ-အရင်းအမြစ်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တာယ- ထိုသဘောတရားဖြင့်၊ (သမ္မယုတ္တဓမ္မာ) အာဘိဋ္ဌာယန္တီ- သူတပါး စည်းစိမ်ကို ရှုးရှုကြံစည်တတ်ကုန်၏၊ (လိုချင်တတ်ကုန်၏၊) (ဣတိ-ကြောင့်၊ သာ- ထို သဘောတရားသည်၊ အာဘိဋ္ဌာ-မည်၏၊) ဝါ- တနည်း၊ (ယာ ဓမ္မ ဇာတိ)သယံ- မိမိဟူသော အဘိဋ္ဌာကိုယ်တိုင်၊ အာဘိဋ္ဌာယတိ- ၏၊ (ဣတိ သာ ဓမ္မဇာတိ အာဘိဋ္ဌာ)၊ ဝါ-တနည်း၊ သော- ဤ သဘောတရားသည်၊ အာဘိဋ္ဌာယနမတ္တမေဝ- သူတပါးစည်းစိမ်ကို ရှုးရှုကြံစည်ခြင်း မျှသာတည်း၊ ဣတိ အာဘိဋ္ဌာ၊[လောဘဟူသမျှ အာဘိဋ္ဌာအမည်ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ ကမ္မပထ မြောက်သော အာဘိဋ္ဌာ၏ လက္ခဏာ စသည်ကိုပြလို၍ "သာ ပရသမ္ပတ္တိန်" စသည်မိန့်၊] သာ- ထိုအာဘိဋ္ဌာသည်၊ ပရသမ္ပတ္တိနံ- သူတပါးစည်းစိမ်တို့ကို၊ သကကရဏဣဿာလက္ခဏာ- မိမိဥစ္စာဖြစ်အောင် ပြုခြင်း၌ လိုလားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ (သူတပါးစည်းစိမ်ကို မိမိဥစ္စာဖြစ်အောင် ပြုလိုခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊) တေနာကာရေန- ထိုသူတပါးစည်းစိမ်ကို မိမိဥစ္စာဖြစ်အောင်ပြုလိုခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သေနဘာဝရသာ- ရှာမှီးတတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော ကိစ္စရှိ၏၊ ပရသမ္ပတ္တိအာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ- သူတပါးစည်းစိမ် ကို ရှုးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှုးရှုထင်လာတတ်၏၊ ပရ သမ္ပတ္တိသု-တို့၌၊ အာဘိရတိပဒဋ္ဌာနာ- ရှုးသွားဖြစ်သော တဏှာဖြင့် လွန်စွာ မွေ့လျော်ခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ [အာဘိဋ္ဌာမဖြစ်မီ ရှေသွား ဖြစ်သော တဏှာဖြင့် မွေ့လျော်ခြင်းကို "အာဘိရတိ" ဟု ခေါ်၏၊] ဟိ- မှန်၊ သာ- ထို အာဘိဋ္ဌာသည်၊ ပရသမ္ပတ္တိအာဘိမုခါဓိဝ-သူတပါးစည်းစိမ်ကို ရှုးရှု သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဥပဋ္ဌဟတိ- ထင်လာတတ်၏၊ စ- ဆက်၊ တာသု- ထို သူတပါးစည်းစိမ်တို့၌၊ အာဘိရတိယာ- လွန်စွာ မွေ့လျော်ခြင်းသည်၊သတိ-ဖြစ်လသော်၊ (သာ- ထို အာဘိဋ္ဌာသည်၊) ပဝတ္တတိ- ဖြစ်တတ်၏၊ ပရသမ္ပတ္တိ သု- တို့၌၊ စေတသော- စိတ်၏၊ ဟတ္ထပ္ပသာဒေါဝိယ- လက်လှမ်းခြင်းနှင့်တူ၏၊

ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ [ဝိယသည် ဥပရိကျွာစကားစည်း၊ "လက်မလှမ်းတတ်သော်လည်း လက်လှမ်းသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်" - ဟူလို။]

သမထော ဟောတိတိ အာဒီသု- တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အညေသု- နှ်သော၊ ကိစ္စေသု- တို့၌၊ ဝိက္ခေပသမနတော- ပျံ့လွင့်ခြင်း၏ ငြိမ်းကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမထော- သမထမည်၏၊ [မိမိပြုအပ်ဆဲဖြစ်သော ပါဏာတိပါတစသော ကိစ္စမှုတပါး အခြားကိစ္စတို့၌ မပျံ့လွင့်ခြင်းကို 'သမထ' ဟု ဆိုသည်၊] အကုသလပွဝတ္တိယံ-အကုသိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်း၌၊ စိတ္တံ-ကို၊ ပဂ္ဂဏှာတိ-ချီမြှောက်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပဂ္ဂါဟော-မည်၏၊ နဝိက္ခိပတိ- အထူးထူး အပြားပြား မပစ်လွင့်တတ်၊ (မပျံ့လွင့်တတ်၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ အဝိက္ခေပေါ-မည်၏၊ [ကုသိုလ်စိတ်၌ပြခဲ့သော ဧကဂ္ဂတာကိုပင် "အဝိက္ခေပ" ဟု ဆိုသည်။]

ဣမသို့ စိတ္တေ- ဤ ပဋ္ဌမအကုသိုလ်စိတ်၌၊ သဒ္ဓါ- သဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ သတိ- လည်းကောင်း၊ ပညာ- လည်းကောင်း၊ ဆ- နှ်သော၊ ယုဂဋ္ဌကာနိ-ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ စသော အစုံတရားတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဣမေ ဓမ္မာ- ဤတရားတို့ကို၊ နဂဟိတာ- ပါဋ္ဌိတော်၌ ယူတော်မမူအပ်ကုန်၊ ကသ္မာ(နဂဟိတာ)၊ (ယသ္မာ)၊ အသဒ္ဓိယစိတ္တေ- သဒ္ဓါ မရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အကုသိုလ်စိတ်၌၊ ပသာဒေါနာမ-ကြည်ညိုခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တာဝ- သတိ ပညာ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ) သဒ္ဓါ- ကို၊ နဂဟိတာ၊ [နတ္ထိ+သဒ္ဓါ ယသာတိ အသဒ္ဓေါ၊ အသဒ္ဓဿ+ ဘာဝေါ အသဒ္ဓိယံ။] ပန- ပရိဟာရ ပက္ခမှ တပါး, စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ- မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့သည်၊ အတ္တနော အတ္တနော- ၏၊ သတ္ထာရုနံ- ဆရာတို့အား၊ နသဒ္ဓဟန္တိကိံ - မယုံကြည်ကြကုန်သလော၊ ဣတိ- ဤကား အမေးတည်း၊ သဒ္ဓဟန္တိ- ယုံကြည်ကြကုန်၏၊ ပန- ထိုသို့ပင် ယုံကြည်ကြကုန်သော်လည်း၊ သာ- ထိုယုံကြည်ခြင်းသည်၊ သဒ္ဓါနာမ- သဒ္ဓါအစစ် မည်သည်၊ နဟောတိ- မဟုတ်၊ ဧတံ- ဤယုံကြည်ခြင်းသည်၊ ဝစနသမ္ပဋ္ဌိစ္ဆနမတ္တမေဝ- ဆရာ့စကားကိုလက်ခံခြင်းမျှသာတည်း။[ယခုအခါ၌ လိမ်သည်ကို ယုံနေခြင်းသည်လည်း ဤ ဝစနသမ္ပဋ္ဌိစ္ဆနမတ္တပင်တည်း၊] အတ္ထတော- ပရမတ္ထအလို,

---

အနုပ ပရိက္ခာ။ ။အနုပ ပရိက္ခာ မောဟော၊-ဋီကာ၊န+ဥပပရိက္ခာ အနုပပရိက္ခာ-စူးစူးစမ်းစမ်း စဉ်းစဉ်းစားစား ရှုတတ်သော ဉာဏ်ကို "ဥပပရိက္ခာ" ဟု ခေါ်၏၊ ထို ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်မောဟကို အနုပပရိက္ခာဟု ခေါ်သည်၊ မဟုစ်မမှန်သော အရာကို ယုံကြည်ခြင်းဟူသည်မှာ စဉ်းစားတတ်သော ဉာဏ်မရှိသူ (လုံးလုံးစဉ်းစားလေ့မရှိသူ) တို့၌ ဖြစ်လေ့ရှိသော ဤမောဟပင်တည်း၊ ဤသို့ မောဟကို ပဓာနအားဖြင့် ကောက်ယူခြင်းမှာ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ်စိတ်အတွက် ဖြစ်သည်၊ [အနုပပရိက္ခာ မောဟော၊သော စေတ္ထ ဒိဋ္ဌိရဟိတော စေဒိတဗ္ဗော၊—အနူ။]

တရားကိုယ် အနက်အားဖြင့်၊ အနုပပရိက္ခာဝါ- စူးစမ်းဆင်ခြင် တတ်သော ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊] ဒိဋ္ဌိဝါ- ဒိဋ္ဌိသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဟောတိ- ၏။

[သဒ္ဓါကို မယူခြင်း၏အကြောင်းမှုတပါး သတိကို မယူခြင်း၏အကြောင်းကို ပြလို၍ "အဿတိယစိတ္တေ ပန" စသည်ကိုမိန့်၊] ပန-ကား၊ အဿတိယစိတ္တေ- သတိမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကုသိုလ်စိတ်၌၊ သတိ- သတိသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ (သတိ-ကို၊) နဂဟိတာ-ယူတော်မမူအပ်၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ- ဟူသည်၊ အတ္တနာ- သည်၊ ကတကမ္မံ- ပြုအပ်ပြီးသောအမှုကို၊ နသရန္တိ ကိံ- မမှတ်မိကုန်သလော၊ ဣတိ- ဤကား အမေးတည်း၊ သရန္တိ- မှတ်မိကုန်၏၊ ပန- ထိုသို့ပင် မှတ်မိပါကုန်သော်လည်း၊ သာ- ထိုမှတ်မိခြင်းသည်၊ သတိနာမ- သတိအစစ်မည်သည်၊ နဟောတိ- မဟုတ်၊ ကေဝလံ- သတိမဖက် သက်သက်၊ ဟေနာကာရေန- ထိုမှတ်မိခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အကုသလစိတ္တပ္ပဝတ္တိ- အကုသိုလ်စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ, သတိ-ကို၊ နဂဟိတာ၊ အထ-ထိုသို့ အကုသိုလ်စိတ်၌ သတိမရှိလျှင်၊ ကသ္မာ, မိစ္ဆာသတီတိ-

---

ဒိဋ္ဌိဝါ။ ။ဒိဋ္ဌိပြဋ္ဌာန်းသော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်တို့ဖြင့် ယုံကြည်ရာ၌ကားတရားကိုယ်မှာ ဒိဋ္ဌိတည်း၊ မိစ္ဆာဝါဒ ကိစ္စဟူသမျှ၌ ဒိဋ္ဌိစေတသိက်က ပဓာနအဖြစ်ဖြင့် စီမံတတ်သောကြောင့် မောဟကိုလည်း ဒိဋ္ဌိ၏နောက်လိုက် အပဓာနအဖြစ်ဖြင့် ယူပြီးဖြစ်တော့၏။ [ဒိဋ္ဌိသဟိတဿ ပန ဒိဋ္ဌိယာ အနုဝိဓာယကတ္တာ တဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟဏံ (ထိုဒိဋ္ဌိကို ယူခြင်းဖြင့်ပင် မောဟကိုလည်း ယူခြင်းဖြစ်တော့၏)၊-အနု။]

မိစ္ဆာဓိမောက္ခ။ ။ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်စေ အခြား ဘာသာဖြစ်စေ မတရားသော ဆရာ, အမှားကိုပင် အမှန်ထင်၍ပြောသော ဆရာတို့၏ စကားကို ယုံရာ၌ ဒိဋ္ဌိ-မောဟသာမက, နှစ်သက်မှု သဘောကျမှု ကျေနပ်မှု တဏှာလည်း ပါသော ထိုအယူကို ထိုဝါဒကို အမှန်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော မိစ္ဆာဓိမောက္ခ စေတသိက်သည်း ပါသည်၊ ထိုသို့ မောဟတဏှာနှင့် မိစ္ဆာဓိမောက္ခပါနေသောကြောင့်ပင် မိစ္ဆာအယူဝါဒကို အားတက်သရော နှစ်နှစ်ကာကာ(မစွန့်နိုင်အောင်)စွဲလမ်းနေကြလေသည်။ [မောဟဝသေန ဟိ ဒိဋ္ဌိဝသေနဝါ အဝတ္ထုသ္မိံ (ယုံကြည်ဖွယ်မဟုတ်သော ဝတ္ထု၌) သာနုနယော အဓိမောက္ခော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊-ဋီကာ။]

အဿတိယစိတ္တေ။ ။ဟိရီနှင့် ဩတ္တပ္ပတရားတို့သည် လောကကို စောင့်ရှောက်တတ်သော လောကပါလတရားများဖြစ်သကဲ့သို့ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပတို့ကား လောကကို မစောင့်ရှောက်တတ်သော လောကကို ဖျက်ဆီးတတ်သော တရားတို့တည်း၊ ထိုတရားတို့ကြောင့် အစောင့်အရှောက်မရှိသော (မကောင်းသောအာရုံသို့ မသွားရအောင် စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော)စိတ်ကို "အသတိယစိတ်"ဟု ခေါ်၏၊ နတ္ထိ+သတိယဿာတိ အဿတိ၊ အဿတိနော+ဘာဝေါ အဿတိယံ-သတိမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၊ အဿတိယံစ+ဓံ+စိတ္တံ စာတို အဿတိယစိတ္တံ။

ဟူ၍၊ သုတ္တန္တေ-သုတ္တန် ပါဋိတော်၌၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း၊ (ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) ပန-ထိုသို့ပင် အကုသိုလ်စိတ်၌ သတိမရှိပါသော်လည်း၊ သာ-ထိုသတိကို၊ (တသ္မာ နဂဟိတာ၌ စပ်၊) အကုသလကွန္ဓာနံ-အကုသိုလ်ခန္ဓာတို့၏၊ သတိ ဝိရဟိတတ္တာ-သတိမှ ကင်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သတိ ပဋိပက္ခတ္တာစ-သတိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာမဂ္ဂ မိစ္ဆတ္တာနံ-မိစ္ဆာမဂ်, မိစ္ဆတ္တတရားတို့၏၊ မူရဏတ္ထံ-ပြည့်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ တတ္ထ-ထိုသုတ္တန်ပါဋိတော်၌၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဒေသနာ ကို၊ ကတာ-ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ သော-ဤသတိသည်၊ နိပ္ပရိယာယေန-ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်၊ နတ္ထိ-အကုသိုလ်စိတ်၌ မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အကုသိုလ်စိတ်၌သတိမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) နဂဟိတာ။

[သတိကိုမယူခြင်း၏အကြောင်းမှတပါး ပညာကိုမယူခြင်း၏အကြောင်းကို ပြလို၍ "အန္ဓဗာလစိတ္တေ ပန"စသည် မိန့်၊] ပန-ကား၊ အန္ဓဗာလစိတ္တေ-ကန်းမိုက်သူ၏ အကုသိုလ်စိတ်၌၊ ပညာ-အသိ အလိမ္မာ, ဉာဏ်ပညာသည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ပညာ-ကို၊) နဂဟိတာ၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ-တို့၏၊ ဝဋ္ဌနာ-လှည့်ပတ်တတ်သော၊ ပညာ-ပညာသည်၊ နတ္ထိကိ-မရှိသလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အတ္ထိ-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း၊ သော-ဤလှည့်ပတ်တတ်သောတရားသည်၊ ပညာ-ပညာအစစ်သည်၊ နမဟုတ်၊ သော-ဤလှည့်ပတ်တတ်သော တရားသည်၊ မာယာနာမ-မာယာ မည်သည်၊ ဟောတိ၊ သာ-ထိုမာယာသည်၊ အတ္ထတော-အားဖြင့်၊ တဏှာဝ-တဏှာပင်တည်း။

[ပညာကို မယူခြင်း၏အကြောင်းမှတပါး ဆ ယုဂဋ္ဌဏတို့ကို မယူခြင်း၏အကြောင်းကို ပြလို၍ "ဣဒံ ပန"စသည်မိန့်။] ပန-ကား၊ ဣဒံ စိတ္တံ-ဤပဌမအကုသိုလ်စိတ်သည်၊ သ ဒရထံ-ကိလေသာအပူနှင့်တကွ ဖြစ်၏၊ [ပဿဒ္ဓိ

သတိ ဝိရဟိတ, ပဋိပက္ခ။ ။"မိစ္ဆာသတိ"ဟု တရားကိုယ် ဆီးခြားမရှိ၊ သတိမှ ကင်းသော သတိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ခန္ဓာကိုယ်ပင် "မိစ္ဆာသတိ"ဟု ဆိုရသည်၊ ထိုအကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်ပင် ရန်ငြိုးဖွဲ့ရာ၌ ထိုရန်ကို အမြဲ အမှတ်ရနေသလို ဖြစ်၏၊ "မိဘကိုလည်းကောင်း, ချစ်သူကိုလည်းကောင်း လွမ်းဆွတ်တသ, သတိရ၏"ဟု ဆိုရာ၌လည်း ထိုမိဘစသော အာရုံများကို အမြဲ အမှတ်ရနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ထိုအကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ယှဉ်သော သညာကိုပင် "အမှတ်ရသော တရား"ဟု ဆိုသည်။ [သတိရဟိတတ္တာ၊ပေ၊ ပဋုသညာသမ္မယုတ္တာ ဒဋ္ဌဗ္မာ၊-ဋီကာ။]

မိစ္ဆာမဂ္ဂ မိစ္ဆတ္တာနံ ပူရဏတ္ထံ။ ။သမ္မာမဂ်တရား၌ မဂ္ဂင် ၈ ပါး ရှိသကဲ့သို့ မိစ္ဆာမဂ်၌လည်း မဂ္ဂင် ၈ ပါး ပြည့်အောင်လည်းကောင်း, သမ္မတ္တမဂ်တရား၌ မဂ္ဂင် ၈ ပါးရှိသကဲ့သို့ မိစ္ဆတ္တ မဂ်တရား၌လည်း မဂ္ဂင် ၈ ပါး ပြည့်အောင် လည်းကောင်း "မိစ္ဆာသတိ"ဟု ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောတော်မူရသည်။

ယုဂဋ္ဌ မရှိနိုင်ခြင်း၏အကြောင်းကို ပြသည်။] ဂရုကံ-လေးလံ၏၊ ဘာရိယံ-ဝန်လေး၏၊ [လဟုတာ ယုဂဋ္ဌ မရှိနိုင်ခြင်း၏အကြောင်းကိုပြသည်၊] ကကွဋံ-ကြမ်းတမ်း၏၊ ထဒ္ဓံ-ခက်ထန်၏၊ [မုဒုတာ ယုဂဋ္ဌ မရှိနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသည်၊] အကမ္မညံ-ထိုထို ပုညကြိယာအမှုဌ် မခံ၊ [ကမ္မညတာ ယုဂဋ္ဌ မရှိနိုင်ခြင်း၏အကြောင်းကိုပြသည်။] ဂိလာနံ-ကျင်နာသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ [ပါဂုညတာ ယုဂဋ္ဌမရှိနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသည်၊] ဝက်-လရေးကောက်, နွားကျင်လောက်ကဲ့သို့ ကောက်၏၊ ကုဋိလံ-ထယ်တုံး၏ အဖျားကောက်ကဲ့သို့ ကောက်၏၊ [ဥဇုကတာ ယုဂဋ္ဌ မရှိနိုင်ခြင်း၏အကြောင်းကို ပြသည်၊] တသ္မာ, ပဆဒ္ဓါဒိနိ- ကာယပဿဒ္ဓိ အစရှိကုန်သော၊ ဆ-န်သော၊ ယုဂဋ္ဌကေးနိ- အစုံဖြစ်သော တရားတို့ကို၊ နဂဟိတာနိ-န်။

တတ္ထာဇတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောစကဲ့းအစဉ်ဖြင့်၊ပဒ ပဋိပါဋိယာ-ပုဒ်တို့၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ စိတ္တဂံဝသေန-စိတ်၏ အစိတ်အပိုင်း၏ အစုမ်းဖြင့်၊ ပါဋိ အာရုဠှနိ-ပါဋိတော်၌တက်ရောက်ကုန်သော၊ ဒုတ္တိ သ-၃၂ ပါးသော၊ ပဒါနိ-တရားအစုတို့ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ ယေဝါပနကဓမ္မေ၊ တို့ကို၊ ဒဿေတုံ, ယေဝါ၊ပေ၊ သမၼယတိ အာဒိ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ တတ္ထ-ထို ယေဝါပန တသ္မိ သမယေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သဗ္ဗေသုပိ-လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလ စိတ္တေသု-တို့၌၊ ဆန္ဒော-လည်းကောင်း၊ အဓိမောက္ခော-လည်းကောင်း၊ပေ၊ ကုက္ကုစ္စံ-ကုက္ကုစ္စလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေ ဒသေဝ-ဤ ၁၀ ပါးတို့သည်သာလျှင်၊ ယေဝါပနကာ- ယေဝါပနက တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဓမ္မာ-သဘာဝဓမ္မတို့သည်၊ သုပ္ပာဂဟာ-ပါဋိတော်၌ လာကုန်သည်၊(ဟုတ္ဝာ),သုတ္တ ပဒေသု-သုတ်ပုဒ်တို့၌၊ဒိဿရေ-တွေ့မြင်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ စုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဣမသ္မိ စိတ္တ-ဤပဌမအကုသိုလ် စိတ်၌၊ ဆန္ဒော-ဆန္ဒလည်းကောင်း၊ အဓိမောက္ခော-လည်းကောင်း၊ မနသိကာရော-လည်းကောင်း၊ဥဒ္ဓစ္စံ-လည်းကောင်း၊ဣတိ-သို့၊အပဏ္ဏကင် သဒ်္ဒါတာ-မချွတ်မယွင်းသောအစိတ်အပိုင်းဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊[အမြဲယှဉ်သောတရားကို ''အပဏ္ဏကင်''ဟု ဆိုသည်၊] စတ္တာရော၀-၄ ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ ယေဝါပနကာ-ဤ ယေဝါပနက တရားတို့သည်၊ ဟောန္တိ။ [ဤတရားမျှားသာ ရပုံကိုလည်း သင်္ဂြိဟ်စေတသိက်ပိုင်း အကုသလ သင်္ဂဟနည်းကြည့်၍ သိပါလေ။]

တတ္ထ-ထိုဆန္ဒ စသည်တို့တွင်၊ ဆန္ဒာဒယော-ဆန္ဒအစရှိသည်တို့ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-ဆောက်ကုသိုလ်အရာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ, ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ၏၊ ဟိ - စိုးစဉ်းအနည်းငယ်, ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ကေဝလံ-ဤ၌ဆိုအပ်သော ဆန္ဒစသည်တို့နှင့် နှင့် မဖက်, သက်သက်၊ တေ-ထိုဆန္ဒစသည်တို့သည်၊ (ဆောက်ကုသိုလ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဆန္ဒ စသည်တို့ဟုသည်၊) ကုသလာ-ကုသိုလ်တို့တည်း၊ ဣမေ-

ဤဆန္ဒအစရှိသည်တို့သည်၊ (ဤ ပဌမအကုသိုလ်စိတ်၌ ဆိုအပ်သောဆန္ဒအစရှိသောတရားတို့သည်၊) အကုသလာ-အကုသိုလ်တို့တည်း။

[ဥဒ္ဓစ္စံကို ရှေ့၌ မဆိုခဲ့ရသေးသောကြောင့် ထိုဥဒ္ဓစ္စကိုပြလို၍ "ဣတရံ ပန" စသည်မိန့်၊]ပန-ကား၊ဣတရံ-ဆန္ဒစသည်မှ တပါးသောဥဒ္ဓစ္စသည်၊ ဥဒ္ဓတဿ-အထက်အထက်၌ တုန်လှုပ်တတ်သောစိတ်၏၊(ပျံ့လွင့်သောစိတ်၏၊)ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ ဥဒ္ဓစ္စံ- ရာ၊ တံ- ထို ဥဒ္ဓစ္စသည်၊ဝါတာဘိဃာတစလဇလံဝိယ- လေ၏တိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့် လှုပ်ရှားသောရေကဲ့သို့၊ စေတသော-၏၊ အဝူပသမလက္ခဏံ- မငြိမ်သက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါတာဘိဃာတစလဇပဋ္ဌာတာဝိယ- လေ၏ တိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့် လှုပ်ရှားသော တန်ခွန်အလုံကဲ့သို့၊ အနဝဋ္ဌာနရသံ- မရပ်မတည်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ (ပျံ့လွင့်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊) ပါသာဏာဘိဃာတသမုဒ္ဓတဘသ္မာဝိယ- ကျောက်ခဲဖြင့် ပေါက်ခတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ အထက်သို့ လွင့်တက်သောပြာကဲ့သို့၊ ဘန္တတ္တ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ-တုန်လှုပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊ စေတသော-၏၊ အဝူပသမေ- မငြိမ်သက်ခြင်းဟူသော အကျိုးကြောင့်၊ဝါ-မငြိမ်သက်ကြောင်းအာရုံကြောင့်၊ အယောနိသော မနသိကာရပဒဋ္ဌာနံ- အယောနိသောမနသိကာရလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏၊ စိတ္တဝိကွေပေါ-စိတ်ကို အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှင့်တတ်သော တရားတည်း၊ (စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ကြောင်းတရားတည်း၊) ဣတိ- သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ- ၏။

ဣတိ-လျှင်၊ ဖဿာဒီနိ- ဖဿအစရှိကုန်သော၊ ဒွတ္တိံသ- ၃၂-ပါးသော တရားအစုလည်းကောင်း၊ ယေဝါပနကဝသေန- ဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ- နိ်သော၊ စတ္တာရိ-၄-ပါးသော တရားအစုတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ သဗ္ဗာနိပိ-လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမသ္မိံ ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရေ- ဤ ပဌမအကုသိုလ်စိတ်၏ ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရ၌၊ ဆတ္တိံသ- ၃၆-ပါးသော၊ ဓမ္မပဒါနိ- တရားအစုတို့သည်၊

စေတသော အဝူပသမေ။ ။ဤ၌ သို့ဝိဘတ်သည် အကျိုးတည်းဟူသောနိမိတ်အနက်ဟောတည်း၊ဥပမာ-"စမ္မသို့ ဒီပိနံ ဟန္တိ-အရေကြောင့် သစ်ကိုသတ်၏"ဟူရာ၌ အရေသည် သတ်ခြင်းကြောင့်ရအပ်သော အကျိုးလည်းဖြစ်, ထိုအကျိုးကို ရလိုသောကြောင့် သတ်ရသည့်အတွက် နိမိတ်အကြောင်းလည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ အဝူပသမအကျိုးကြောင့် အယောနိသောမနသိကာရသည် အကြောင်းပဒဋ္ဌာန် ဖြစ်ရသည်။

တနည်း။ ။အဝူပသမ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံကို အဝူပသမဟု ဖလူပစာရအားဖြင့် ဆိုထား၏၊ ဥပမာ-"သေမှော ဂုဋ္ဌော-သလိပ် ဟူသည် တင်လဲ (သကြား) တည်း"ဟူရာ၌ အကျိုးသလိပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော တင်လဲကို သေမှ (သလိပ်) ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့တည်း၊ [နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေ ပယောဇနေ ဘုမ္မံ "စမ္မသို့ ဒီပိနံ ဟန္တိ" တိ ဝိယ၊ အာရမဏံ ဝါ အဝူပသမော ဖလူပစာရေန "သေမှော ဂုဋ္ဌော"တိ ဝိယ၊-အနု။]

ဘဝန္တိ၊ စတ္တာရိ- ကုန်သော၊ အပဏ္ဏကင်္ဂါနိ- တို့ကို၊ ဟာပေတွာ- ယုတ်လျော့စေ၍၊ ပါဋိယံ- ပါဋိတော်၌၊ အာဂတာနိ- တိုက်ရိုက်လာကုန်သော တရား အစုတို့သည်၊ ဒွတ္တိံသမေဝ- ၃၂-ပါးသာလျှင်၊ (ဘဝန္တိ)။

ပန- ဆက်၊ ဧတ္ထ- ဤ ၃၂-ပါးတွင်၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန-ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို ထပ်၍ မယူခြင်းအားဖြင့်၊ (မယူအပ်သေးသော တရားတို့ကိုသာ ယူခြင်းအားဖြင့်၊) [သောဋ္ဌသ ဓမ္မာ၌စပ်၊] ဖဿပဋ္ဌမကံ- ဖဿပဋ္ဌမကလည်းကောင်း၊ [ဤပဋ္ဌမက၌ စိတ်ပါနေသည်ကို သတိပြု၊] ၊ပေ၊ မောဟော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သောဋ္ဌသ-န်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ [စိတ်ကို နုတ်, ၁၅-ပါးဖြစ်၏၊ ထို ၁၅-ပါးတွင် ဆန္ဒ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရ, ဥဒ္ဓစ္စ ဟူသော ယေဝါပနက တရား ၄-ပါးကိုထည့်လျှင် ၁၉-ပါးဖြစ်၏၊ ပဌမ အကုသိုလ်စိတ်၌ယှဉ်ကြသော စေတသိက် ၁၉-ပါးပင်တည်း။].

တေသု သောဋ္ဌသသု- ထို ၁၆-ပါးသော တရားတို့တွင်၊ သတ္တ-န်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ အဝိဘတ္တိကာ-ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြား မရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ နဝ-န်သော၊ (ဓမ္မာ)သဝိဘတ္တိကာ-ဝေဖန်အပ်သောအထူးအပြား နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကတမေ သတ္တ-အဘယ်၇-ပါးတို့သည်၊ (အဝိဘတ္တိကာ-န်သနည်း၊)ဖဿော-လည်းကောင်း၊ပေ၊မောဟော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ သတ္တ-န်သော၊ ဣမေ- ဤတရားတို့သည်၊ အဝိဘတ္တိကာ- ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြား မရှိကုန်၊ဝေဒနာ-ဝေဒနာလည်းကောင်း၊ပေ၊လောဘော လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ နဝ-န်သော၊ ဣမေ-တို့သည်၊ သဝိဘတ္တိကာ-ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏။

တေသု- ထို ၉-ပါးသော တရားတို့တွင်၊ ဆ- န်သော၊ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ ဒ္ဒိသု ဌာနေသု- ၂-ဌာနတို့၌၊ ဝိဘတ္တာ-ဝေဖန်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဧကော- သော (ဓမ္မော-ကို၊) တီသု (ဌာနေသု ဝိဘတ္တော) ၊ပေ၊ ဧကော-သော၊ (ဓမ္မော-ကို၊) ဆသု-(ဌာနေသု)တို့၌၊ (ဝိဘတ္တော- ပြီ၊) ကထံ-အဘယ်သို့ ဝေဖန်အပ်သနည်း၊ စိတ္တံ-စိတ်လည်းကောင်း၊ပေ၊လောဘော- လောဘလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆ- န်သော၊ ဣမေ- ဤတရားတို့ကို၊ ဒ္ဒိသု ဌာနေသု- တို့၌၊ ဝိဘတ္တာ- န်ပြီ၊ ဟိ-ခဲ့၊ တေသု- ထို ၆-ပါးသော တရားတို့တွင်၊ တာဝ-ဝိတက်စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊(နိဒ္ဒိဋ္ဌံ)၊ စိတ္တံ- ကို၊ ဖဿပဋ္ဌမကံ- ဖဿပဋ္ဌမကသို့၊ ပတွာ- ဒေသနာအစဉ်အားဖြင့်ရောက်၍၊ (ဒေသနာအစဉ်အားဖြင့် ရောက်လသော်၊) စိတ္တံ ဟောတိတိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣန္ဒြိယာနိ-ဣန္ဒြေတို့သို့၊ ပတွာ, မနိန္ဒြိယန္တိ-ဟူ၍၊ (ဝုတ္တံ)၊ပေ၊မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-ကို၊မဂ္ဂင်္ဂေသုပိ-မဂ္ဂင်တို့၌လည်းကောင်း၊ ကမ္မပထေသုပိ- တို့၌လည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယေဝ - မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူ၍သာ၊ (ဝုတ္တာ)၊ အဟိရိကံ- ကို၊ ဗလာနိ- တို့သို့၊ ပတွာ, အဟိရိအဗလံ ဟောတိတိ-

ဟူ၍၊ ဝုတ်ဆံ၊ လောကနာသကဒုကံ- လောကနာသကဒုက်သို့၊ ပတ္ထာ-၍၊ အဟိရိကန္တိ-ဟူ၍၊ (ဝုတ်ဆံ)၊ အနောတ္တပ္ပေပိ-၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ လောဘော-ကို၊ မူလံ-မူလသို့၊ ပတ္ထာ, လောဘော ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော၊ ကမ္မပထံ-သို့၊ ပတ္ထာ, အာဘိဇ္ဈာတိ-ဟူ၍၊ (ဝုတ္တော)၊ [ဧဝံ ရှိလျှင်ကောင်း၏၊ မရှိလျှင် ထည့်ပေး၊] (ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊) ဆ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ- ဤတရားတို့ကို၊ ဒ္ဒိသု ဌာနေသု-ဝိဘင်္ဂတ္တာ-နှင့်ပြီ။

ပန-ကား၊ ဝေဒနာ-ကို၊ ဖဿ ပဉ္စမက်-သို့၊ ပတ္ထာ, ဝေဒနာ ဟောတိတိ ဝုတ္တော၊ပေ၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧကော ဝ-တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မော-ကို၊ တီသု ဌာနေသု-တို့၌၊ ဝိဘတ္တော-ပြီ၊ ပန-ကား၊ ဝီရိယံ-ကို၊ ဣန္ဒြိယာနိ-သို့၊ ပတ္ထာ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဟောတိတိ ဝုတ်ဆံ၊ပေ၊ ဧဝံ အယံ ဧကော ဓမ္မော စတူသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တော၊ သမာဓိ-ကို၊ ဈာနင်္ဂါနိ-ဈာနင်္ဂတို့သို့၊ ပတ္ထာ, စိတ္တသောကဋ္ဌတာ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော၊ ဣန္ဒြိယာနိ-တို့သို့၊ ပတ္ထာ, သမာဓိန္ဒြိယန္တိ-ဟူ၍၊ (ဝုတ္တော) မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပတ္ထာ, မိစ္ဆာသမာဓိတ်-ဟူ၍၊ (ဝုတ္တော)၊ ဗလာနိ ပတ္ထာ, သမာဓိဗလန္တိ (ဝုတ္တော)၊ ပိဋ္ဌိဒုကံ-ပိဋ္ဌိဒုက်သို့၊ ပတ္ထာ, ဒုတိယဒုကေ-ဒုတိယဒုက်၌၊ ကေကဝသေနေဝ-တခုတည်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ သမထောတိ-ဟူ၍၊ (ဝုတ္တော)၊ တတိယေ-တတိယဒုက်၌၊ အဝိက္ခေပေါတိ-အဝိက္ခေပဟူ၍၊ (ဝုတ္တော)၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဧကော-သော၊ အယံ ဓမ္မော-ကို၊ ဆသု ဌာနေသု-တို့၌၊ ဝိဘတ္တော-ပြီ။

ပန-ဆက်၊ သင်္ဂေပိ-လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ဧတေ ဓမ္မော-တို့သည်၊ ဖဿပဉ္စမက ဝသေန-ဖဿပဉ္စမကအစု၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ပေ၊ ပိဋ္ဌိဒုကဝသေန-ပိဋ္ဌိဒုက အစု၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ နဝ-နှင့်သော၊ ရာသယော-အစုတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ-ထိုအစုတို့၌၊ ယံ-အကြောင်းအဆုံးအဖြတ်, စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထိုအဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ ပဌမကုသလစိတ္တနိဒ္ဒေသေ-၌၊ (မယာ) ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဓလောကနာသကဒုက်။ ။ဟိရီ သြတ္တပ္ပ (အရှက်အကြောက်ရှိမှု) ၂-ပါးသည် လောကကို မပျက်စီးအောင် စောင့်ရှောက် တတ်သောကြောင့် လောကပါလဒုက် မည်သကဲ့သို့, အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ (အကုသိုလ်အရာ၌ အရှက်အကြောက်မရှိခြင်း) ၂-ပါးသည် လူ့လောကကို ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့် လောကနာသကဒုက် မည်၏၊ မှန်၏-ယခုခေတ်၌လည်း အရှက်အကြောက် နည်းပါးသဖြင့် ကာမဂုဏ်တို့းပွားအောင် ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကြောင့် လောကကြီးသည် အမြီးပေါက်လုမတတ် ပျက်စီးလာလေပြီ။

ဝမ္မုဒ္ဒေသဝါရကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

နိဒ္ဒေသဝါရကထာအဖွင့်

နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊တာဝ-ဝီရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသစသည်တို့မှရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ) စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ သဏ္ဌိတိ အဝဋ္ဌိတိတိ ဣဒံ ဒွယံ-သဏ္ဌိတိ အဝဋ္ဌိတိဟူသော ဤပုဒ် ၂ ပါး အပေါင်းသည်၊ဌိတိဝေဝစနမေဝ-ဌိတိပုဒ်၏ ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလှယ်သာတည်း၊ [သံ အတွက်, အဝ အတွက် အနက် သီးခြားမရှိပါ-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊ ယံ(အတ္ထဇာတံ)-အကြင်အနက်ကို၊ကုသလ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ အာရမဏံ၊ပေ၊ အဝဋ္ဌိတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ (အတ္ထဇာတံ)၊ ဣဓ-ဤအကုသလနိဒ္ဒေသ၌၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ (မရနိုင်၊) (ကသ္မာ န လဗ္ဘတိ)၊ ဟိ (ယသ္မာ) အကုသလသို့-အကုသိုလ်စိတ်၌၊ စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ-သည်၊ ဒုဗ္ဗလာ-အားမရှိ၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ ဣဓ-၌၊ န လဗ္ဘတိ)၊ ဣတိ-ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ကုသလနိဒ္ဒေသ၌၊ ဒီပိတမေဝ။—("စိတ္တေ ကဂ္ဂတာ ပနေတ္ထ န ဗလဝတီ ဟောတိ"ဟု) ပြအပ်ပြီးသည်သာ။

ဥဒ္ဓစ္စ၊ပေ၊ အဝိသာဟာရောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံပိ-ဤသို့လည်း၊ အတ္ထော-ကို၊ ဣဓ-ဤအကုသလနိဒ္ဒေသ၌၊ န လဗ္ဘတိ၊[ဤဝါကျ၏အနက်ကို ကုသလနိဒ္ဒေသ အတိုင်းပေးပါ၊] ပန-အနွယကား၊ သဟဇာတဓမ္မေ-တကွဖြစ်ဘက်တရား တို့ကို၊န ဝိသာဟရတိ-အထူးထူးအပြားပြား ထက်ဝန်းကျင်သို့ မဆောင်တတ်၊ လ္ဟတိ-ကြောင့်၊ အဝိသာဟာရော-မည်၏၊ န ဝိကို့ပတိ-အထူးထူး အပြားပြား မပစ်လွှင့်တတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဝိကွေပေါ-မည်၏၊ အကုသလစိတ္တေကဂ္ဂတာ ဝသေန-ဖြင့်၊ အဝိသာဟဋ္ဌဿ-အထူးထူး အပြားပြား ထက်ဝန်းကျင်သို့ မဆောင်အပ်သော၊ မာနသဿ-စိတ်၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ အဝိသာဟဋ္ဌမာနသတာ-ရာ၊ သဟဇာတ ဓမ္မေသု - သဟဇာတ်တရားတို့ အပေါ်၌၊ န ကမ္ပတိ-မတုန်လှုပ်တတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမာဓိဗလံ-မည်၏၊ အယာထာဝ သမာဓာနတော-မမှန်ကန်သောအားဖြင့် ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မိစ္ဆာသမာဓိ-မည်၏၊ ဣတိဝေံ-သို့၊ ဣဓ-ဤ အကုသလနိဒ္ဒေသ၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏။

ဝီရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ-၌၊ဟေဋ္ဌာ-(အောက်ကုသလနိဒ္ဒေသ၌၊)နိက္ကမော၊ပေ၊ ပနုဒနာယာတိအာဒီ-အစရှိသော၊ ယော နယော-ကို၊ (မယာ) ဝုတ္တော-ပြီ၊ သော-ထိုနည်းကို၊ ဣဓ-ဤအကုသလနိဒ္ဒေသ၌၊ န လဗ္ဘတိ၊သဟဇာတဓမ္မေသု-သဟဇာတ်တရားတို့၌၊ အကမ္ပနဋ္ဌေနေဝ-မတုန်လှုပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်ပင်၊ ဝီရိယဗလံ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။[ရှေ့၌ "န ကမ္ပတိ"ဟု ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝေဖြင့် ထပ်၍ခိုင်မြဲစေသည်၊ဤ"သဟဇာတဓမ္မေသု အကမ္ပနဋ္ဌေန"ကိုကြည့်၍ သင်္ဂြိဟ်ဘာသာဋ္ဌီကာ၌ "ယုတ္တေသွေဝ အကမ္ပေန, အပုညာပိ တံနာမိကာ"ဟု ဆိုခဲ့သည်။]

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ အယာထာဝ ဒဿနဋ္ဌေန- မမှန်သောအားဖြင့် မြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-မည်၏၊ ဣဒံ ဒဿနံ- ဤ အမြင်သည်၊ (ဤအယူသည်၊) ဒ္ဝါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိအန္ဆောဂတတ္တာ-၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့၌ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိသု-၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့၌၊ ဂတံ- ဖြစ်သည်တည်း၊ (ပါဝင်သည်တည်း၊) ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ-မည်၏၊ ဟေဋ္ဌာပိ-၌လည်း၊ အဃ- ထို့ ဒိဋ္ဌိဂတံပုဒ်၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝုတ္တောယေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ [“ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ပဟာနာယ” ဖွင့်၌လည်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ—ဟူလို။]

ဒိဋ္ဌိယေဝ-ဒိဋ္ဌိသည်ပင်၊ ဒုရတိက္ကမန္ဒေန- ခဲယဉ်းသဖြင့် လွန်မြောက်အပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ- ဒိဋ္ဌိဂဟနမည်၏၊ (ကာနိဝိယ-အာဘယ်တို့ကဲ့သို့နည်း၊ ဒုရတိက္ကမာနိ- လွန်မြောက်နိုင်ခဲကုန်သော၊ တိဏဝနပဗ္ဗတာနိ- မြက်, တော, တောင်တို့သည်၊) တိဏ၊ပေ၊ဂဟနာနိဝိယ- တိဏဂဟန, ဝနဂဟန, ပဗ္ဗတဂဟန မည်ကုန်သကဲ့သို့တည်း၊ [တိဏဂဟန-(သွားလာ၍ ခက်ခဲလောက်အောင်)ကြီးကျယ် ရှုပ်ထွေးနေသော မြက်တော, ဝနဂဟန- (သွားလာ၍ ခက်ခဲလောက်အောင်)ကြီးကျယ် ရှုပ်ထွေးနေသော သစ်ပင်တော၊ ပဗ္ဗတဂဟန- သွားဖို့ရန် ခက်ခဲသော တောင်။]

ဒိဋ္ဌိယေဝ-သည်ပင်၊ သာသင်္ကံ သပ္ပဋိဘယဋ္ဌေန- ရှုံ့ရွှာဖွယ်နှင့် တက္ခဖြစ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်, ဘေးဘျမ်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိကန္တာရော-မည်၏၊ (ကေ ဝိယ-အာဘယ်တို့ကဲ့သို့နည်း၊) စောရကန္တာရ၊ပေ၊ ဒုဇ္ဇိက္ခကန္တာရဝိယ- တောပုန်း ဒမြတို့

ဂဟန်။ ။“ဂါဟ (ဂါဟူ)- ဝိလောဋနေ” ဓာတ်, ယုပစ္စည်း၊ ဂါဟတိ- မွှေနှောက်ရှုပ်ပွေ၏၊ ဣတိ ဂဟနံ၊ ဝိသောဒရာဒိဂုဏ်းဖြစ်၍ အာကို ရဿပြု၊ (ထောမနိဓ်)၊ အရည် ကာနနံ ဓါယော, ဂဟနံ ဝိပိနံ ဝနံ၊-အဘိဓာန် (၅၃၆)။ [ပဗ္ဗတဂဟနဉ္စကား အသွားအလာခက်သောကြောင့် တောရှုပ်နွှင့်တူသည်ကို “ဂဟန”ဟူ ဆိုသည်၊ သဒိသူပစာတည်း။]

ကန္တာရ။ ။သင်္ကထဉ်၌ “ကာန္တာရ” ဟု ရှိ၏၊ ကဿ- ရေ၏ + အန္တော-အတွင်းတည်း၊ ကာန္တံ-ရေ၏အတွင်း၊ ရိဓာတ်; ဏ (အဏ်) ပစ္စည်း, ရ်ကို အာရပြု၍ “ကာန္တာရ”ဟူ ဖြစ်၏၊ ကာန္တံ- ရေ၏ အတွင်းသို့ + ရယတိ-ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ ကန္တာရော၊ ရေသည် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်အရပ်၌သာ ရှိ၍ ထိုအရဖ်၌ မရှိသောကြောင့် “ကန္တာရ”ဟူ ခေါ်သည်၊ ဤကား သင်္ကတအဆိုတည်း၊ ပါဠိအဖွင့်တို့ဆိုပုံကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ သတ္ထာဒေဝ မနုဿာနံအဖွင့်၌ ရှုပါ။

မုတ်ချက်။ ။“ကံ်(ဥဒကံ်)တာရေန္တိ တ္ထောတိ ကန္တာရော”ဟူ ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဝါကျအနက်ကို ငဲ့လျှင် ရေမရှိသော ခရီးခဲ့တခုသာ ရသော်လည်း ဝါကျအနက်ကို မငဲ့ပဲ သမာသ်ပြီးသောအခါ ဘေးရန်ရှိသော့ ခရီးခဲ့အားလုံးကို ရသည်၊ ဥပမာ—“တိုလ

စိုးအုပ်တည်နေအပ်သော ခရီးခဲ,ခြသေ့်,သစ်,ကျား စသော သားရဲတို့စိုးအုပ်တည်နေအပ်သော ခရီးခဲ,များစွာသော သဲရှိသော ခရီးခဲ,ရေမရှိသောခရီးခဲ,ငတ်မွတ် ခေါင်းပါး အစာရှားသော ခရီးခဲတို့ကဲ့သို့တည်း။

သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏၊ ဝါ-ကို၊ ဝိနိဝိဇ္ဈနငွေန- ထိုးဆွတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိလောမနငွေနစ-ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိသူကာယိကံ- ဒိဋ္ဌိဝိသူကာယိက မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း,ချဲ၊)မိစ္ဆာဒဿနံ-မိစ္ဆာအမြင်သည်၊ (မိစ္ဆာအယူသည်၊)ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ- ဖြစ်လသော်၊ သမ္မာဒဿနံ- သမ္မာအမြင်ကို၊ (သမ္မာအယူကို၊) ဝိနိဝိဇ္ဈတိစေဝ- ထိုးဆွလည်း ထိုးဆွတတ်၏၊ ဝိလောမေတိစ- ဆန့်ကျင်ဘက်လည်း ပြုတတ်၏၊ ကဒါစိ- တရံတခါ၌၊ သဿတဿ- သဿတ အယူကိုလည်းကောင်း၊ ကဒါစိ- ၌၊ ဥစ္ဆေဒဿ-ဥစ္ဆေဒ အယူကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟဏတော- ယူခြင်းကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိယာ- ဒိဋ္ဌိ၏၊ ဝိရူပံ-ဖောက်ပြန်သော၊ ဖန္ဒိတံ- တုန်လှုပ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပန္ဒိတံ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကော- မိစ္ဆာအယူရှိသူသည်၊ ဧကသ္မိံ - တခုသော အယူ၌၊ ပတိဋ္ဌာတုံ- တည်တံ့ခြင်းငှါ၊ နသက္ကောတိ- မစွမ်းနိုင်၊ ကဒါစိ-၌၊ သဿတံ- သို့၊ အနုပတတိ- အစဉ်ကျရောက်၏၊ ကဒါစိ-၌၊ ဥစ္ဆေဒံ- သို့၊ (အနုပတတိ)၊ ဒိဋ္ဌိယေဝ- မိစ္ဆာအယူသည်ပင်၊ ဗန္ဓနငွေန- နှောင်ဖွဲ့တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ သံယောဇနံ- သယောဇဉ်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိ သံယောဇနံ- မည်၏၊ ["သံယောဇေတိ ဗန္ဓတီတိ သံယောဇနံ"ဟု ပြု။]

သုသုမာရာဒယော- မိကျောင်းအစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ပုရိသံ- ကို၊ ဒဋ္ဌံ- မြဲမြံစွာ၊ ဂဏှန္တိဝိယ- ဖမ်းယူကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ, အာရမဏံ-ကို၊ ဒဋ္ဌံ-စွာ၊ ဂဏှာတိ- ဖမ်းယူတတ်၏၊ ဣတိ, ဂါဟော-မည်၏၊ ပတိဋ္ဌဟနတော-စွဲမြဲ

တော+ဇာတံ"ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ တေလသဒ္ဒါသည် နှမ်းဆီကိုသာ ဟောသော်လည်း"တေလံ"ဟု သမာသ်ပြီးသောအခါ သားဆီ, ငါးဆီစသော ဆီ သာမညကိုလည်း ဟောသကဲ့သို့တည်း။

ဝိသူကာယိကံ။ ။"သူစိ-အပ်" ဟူရာ၌ သူစဓာတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ဝိပုဗ္ဗ သူစဓာတ်, ဏ ပစ္စည်းဖြင့် "ဝိသူက" ဟု ရှိသင့်၏၊ [ဝိသူကဒဿနဉ် ဝိသူကံကို "ပဋ္ဌာဏီဘူတံ- ဆန့်ကျင်ဘက်စို့, သံ"ဟု ဖွင့်၏၊] ဝိသူစနံ- ဆန့်ကျင်ဘက် စို့ (မယ်နေ- သံ) ကဲ့သို့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ထိုးဆွဲခြင်း, ဝါ-ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ ဝိသူကံ- ခြင်း၊ ဝိသူကေန+အယနံ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ဝိသူကာယော-ခြင်း၊ ဝိသူကာယော ယဿာတိ ဝိသူကာယိကံ-ထိုးဆွခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသော တရား၊ (ဒိဋ္ဌိဂတံ)။ ["မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သောအခါ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ထိုးဆွတတ်, ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုတတ်"ဟူသော အဓိပ္ပာယ်သည် ယခုခေတ်၌ သာ၍ ထင်ရှား၏။]

စွာ တည်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပတိဌာဟော-မည်၏၊ [ပတိပုဗ္ဗ, ဌာဓာတ်, အ ပစ္စည်း၊ ကွစိဓာတုဖြင့် ဌာဓာတ်နောင် ဟ လာ။] ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်၊ ဗသဝပဝတ္တိဘာဝေန-အားကြီးစွာ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပတိဋ္ဌဟိတ္တာ- စွဲမြဲစွာတည်၍၊ ဂဏ္ဌာတိ- ယူတတ်၏၊ နိစ္စာဒိဝသေန-နိစ္စ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အဘိနိဝိသတိ- စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်တတ်၏၊ (နှလုံးသွင်းတတ်၏၊) ဣတိ, အဘိနိဝေသော- မည်၏၊ ဓမ္မသဘာဝံ- ဓမ္မ၏ မှန်ကန်သော အနိစ္စစသော သဘောကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ- ကျော်လွန်၍၊ နိစ္စာဒိဝသေန-နိစ္စ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရတော-မှန်သည်မှာပါး, မှားသော အားဖြင့်၊ အာမသတိ-သုံးသပ်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပရာမာသော-မည်၏ [အာမသတိတိ အာမာသော၊ ပရတော+အာမာသော ပရာမာသော၊] အနတ္ထာဝဟတ္တာ- အကျိုးမဲ့ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုစ္ဆိတော-စက်ဆုပ်အပ်သော၊ မဂ္ဂေါ- လမ်းတည်း၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ ကုမဂ္ဂေါ-မည်၏၊) ဝါ-တနည်း၊ ကုစ္ဆိတာနံ-နှ်သော၊ အပါယာနံ- အပါယ်တို့၏၊ မဂ္ဂေါ- တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကုမဂ္ဂေါ- မည်၏။

အယာထာဝပထဘော- မမှန်သောလမ်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မိစ္ဆာပထော-မည်၏၊ ဟိ- ဥပမာဆောင်, ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ ဒ်သာမူဌေန- အရပ်မျက်နှာတို့၌ တွေဝေသူသည်၊ အယံ- ဤလမ်းသည်၊ အသုကဂါမဿ နာမ- ထိုမည်သော ရွာ၏၊ ပထော- လမ်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဂဟိတော- ယူအပ်သည်၊ (သမာနော)ပိ- သော်လည်း၊ တံ ဂါမံ- သို့၊ နသမ္ပာပေတိယထာ- မိမ်ကို မရောက်စေနိုင်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကေန- မိစ္ဆာအယူရှိသူသည်၊ သုဂတိပထော- သုဂတိ၏လမ်းတည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဂဟိဘာ-သည်၊ (သမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ ဝါ- ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ- သည်၊ သုဂတိံ- သုဂတိဘဝသို့၊ နပါပေတိ-နိုင်၊ ဣတိ (တသ္မာ) အယာထာဝပထတော- ထိုသို့ မမှန်သော လမ်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မိစ္ဆာပထော- မည်၏၊ မိစ္ဆာသဘာဝတော-မှားသော သဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မိစ္ဆတ္ထံ- မည်၏၊ ["မိစ္ဆတ္ထံ-မှားသော သဘောရှိသော တရား" ဟု ပေး၊ အဘ္ထသဒ္ဒါ သဘာဝ ဝါစက၊ မိစ္ဆာ+အတ္ထာ ယဿာတိ မိစ္ဆတ္ထံ၊ (ဒိဋ္ဌိဂတံ။)]

တတ္ထေဝ-ထိုမိစ္ဆာအယူ၌ပင်၊ ပရိဗ္ဘမနတော- ထက်ဝန်းကျင် လည်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ချာချာလည်နေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တ္ထေ-ဤမိစ္ဆာအယူ၌၊ ဗာလာ-လူမိုက်တို့သည်၊ တရန္ဆီ-ကူးခပ်တတ်ကုန်၏၊ ဝါ-

---

ကုမဂ္ဂေါ ၊ ကုစ္ဆိတော+မဂ္ဂေါ ကုမဂ္ဂေါ၊ ကုသဒ္ဒါ ကုစ္ဆိတအနက်ဟော၊ မဒွေးဘော် ရောက်ဖို့ရန် အကြောင်းမရှိသောကြောင့် "ကုမဂ္ဂေါ" ဟု ရှိသင့်၏ သက္ကတဉ်လည်း "ကုမာရ်ဂ" ဟု ရှိသည်။

ပေါလောပေါ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တိတ္ထံ- မည်၏၊ တိတ္ထဥ- ဆိပ်ကမ်းနှင့်တူသော မိစ္ဆာအယူလည်း ဟုတ်၏၊ တံ- ထိုဆိပ်ကမ်းနှင့်တူသော မိစ္ဆာအယူဟူသည်၊ အနတ္ထာနံ- အကျိုးမဲ့တို့၏၊ အာယတနဥ- တည်ရာလည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တိတ္ထာယတနံ-မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ တိတ္ထိယာနံ- မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏၊ သဥ္ဇာတိဒေသဌေန-ပေါက်ဖွားရာ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိဝါသဌာနဌေနစ- အမြဲတည်နေရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာယတနံ- မည်၏၊ ဣတိပိ- ကြောင့်လည်း၊ တိတ္ထာယတနံ-မည်၏၊ ဝိပရိယာသဘူတော-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်တတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဂါဟော-ယူခြင်းတည်း၊ ဝါ-တနည်း၊ ဝိပရိယာသတော- ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်သောအားဖြင့်၊ ဂါဟော- ယူခြင်းတည်း၊ ဣတိ, ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟော-မည်၏၊ ဝိပလ္လတ္ထဂ္ဂါဟော- ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်သော ယူခြင်း၊ ဝါ- ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်သောအားဖြင့် ယူခြင်း၊ ဣတိ အတ္ထော။

အဟိရိကာ နောတ္တပ္ပနိဒ္ဒေသေသု-တို့၌၊ ဟိရောတ္တပ္ပနိဒ္ဒေသ ဝိပရိယယေန-ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ နိဒ္ဒေသတို့၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [သက္ကတ၌ ဝိ, ပရိပုဗ္ဗ ဣဓာတ်, အ ပစ္စည်းဖြင့် "ဝိပရိယယ"ဟု ရှိ၏။] ပန-

---

တိတ္ထာယတနံ။ ။အဌကထာ၌ မိစ္ဆာအယူ တိုက်ရိုက်ရအောင်"တရန္တိ ဗာလာ ဧတ္ထာတိ တိတ္ထံ"ဟု ပြုသော်လည်း ထိုနည်းကို လဟုကနည်းအားဖြင့် ပြုထားသည်ဟု ယူပါ၊ ဂရုက နည်းအားဖြင့်ကား "တရန္တိ ဧတ္ထာတိ တိတ္ထံ၊ ပကတိဆိပ်ကမ်း ရစေ၊" "တိတ္ထံ ဝိယာတိ တိတ္ထံ-မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏ ကူးခပ်ရာ မိစ္ဆာအယူရစေ၊"ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌"တရန္တိတိ တိတ္ထေဝိယ ပိလဝန္တိ"ဟု ဝိယထည့်၍ဖွင့်သည်၊ ထို့နောက် "တိတ္ထံ စ+တံ+အာယတနံ စာတိ တိတ္ထာယတနံ"ဟု တွဲ၊ "အကျိုးမဲ့တို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ဆိပ်ကမ်းနှင့်တူသော မိစ္ဆာအယူ"ဟု ပေးပါ၊ နောက်နည်း၌ တိတ္ထဖြင့်, တိတ္ထိယတို့ကို ရအောင်ယူထား၏၊"တိတ္ထံ ယေသံ အတ္ထီတိ တိတ္ထာ"ဟုပြု၊ ရှေးနိဿယ၌ "တိတ္ထိယ" ဟု ဆိုလိုလျက် ဣနှင့် ယ ချေထားသည်ဟု ကြံလေသည်၊အာယတန သဒ္ဒါကား ရှေ့၌ ပြခဲ့သောအနက်တို့တွင် သဥ္ဇာတိဒေသ, နိဝါသဌာန အနက်ဟောတည်း၊ "တိတ္ထာနံ-မိစ္ဆာအယူ ရှိသူတို့၏+အာယတနံ- ပေါက်ဖွားရာဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူတည်း၊ ဝါ-အမြဲ နေရာဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူတည်း၊ တိတ္ထာယတနံ-ယူ"ဟု ပြု။

ဝိပလ္လတ္ထဂ္ဂါဟော။ ။ဝိပလ္လာသ၌ ဝိ,ပရိ ရှေးရှိသော အသဓာတ်, ဏပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသကဲ့သို့ ဤဝိပလ္လတ္ထ၌လည်း ဝိ, ပရိ ရှေးရှိသော အသဓာတ်, တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးရကား "ဝိပလ္လတ္ထ"ဟု ရှိမှ သဒ္ဒါသွား ကောင်း၏၊ "ဝိပရိ ယသတီတိ ဝိပလ္လတ္ထော-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်သော၊ ဂါဟော-အယူ"ဟု ပေး။ [ဝိပရိယေသ၌လည်း အသဓာတ်, ဏပစ္စည်းဖြင့်"ဝိပရိယာသ"ဟုသာ ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိမှ "ဝိပလ္လတ္ထ" အဖွင့်နှင့် လျော်မည်၊ စူဌဝဂ္ဂပါဌိတော် သမထခန္ဓကဝယ် ဂဂ္ဂမည်သော ရဟန်းရူး၏ အမှားမှား အယွင်းယွင်း ပြုမှု, ပြောမှုကို "ဝိပရိယာသ"ဟု ဆိုသည်။]

ကား၊ သဟဇာတဓမ္မသု-တို့၌၊ အကမ္မနဌေနေဝ-ကြောင့်ပင်၊ အဟိရိက ဗလံ-အဟိရိက ဗိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနောတ္တပ္ပဗလံစ-ကိုလည်းကောင်း ဇေဒီတမ္ဗံ။

လောဘ မောဟ နိဒ္ဒေသသု-တို့၌၊(ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒီတမ္ဗော)၊(ယော သဘာဝေါ) လုဗ္ဘတိ-လိုချင်တတ်၏၊ ဣတိ (သော သဘာဝေါ)လောဘော-မည်၏၊ လုဗ္ဘနာတိ-ကား၊ လုဗ္ဘနာကာရော-လိုချင်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ (ဟောတိ)၊ လောဘသမ္ပယုတ္တစိတ္တံ-လောဘနှင့်ယှဉ်သော စိတ်သည်၊ (လုဗ္ဘိတံ-လုဗ္ဘိတမည်၏၊) ဝါ-တနည်း၊ ပုဂ္ဂလော-လောဘကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လုဗ္ဘိတော-မည်၏၊[လုဘဓာတ်, ဒိဝါဒိ ယ ပစ္စည်း, တ ပစ္စည်း၊] လုဗ္ဘိတဿ-လောဘကြီးသောစိတ်၏၊ ဝါ-လောဘကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏- ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ လုဗ္ဘိတတ္တံ-ရာ၊ (ယော သဘာဝေါ သာရဇ္ဇတိ၊ လွန်စွာ တပ်မက်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(သော) သာရာဂေါ-မည်၏၊[“သံ+ရာဂေါ”ဟု ပုဒ်ခဲ့၊ နိဂ္ဂဟိတ်ချေ,ဒီဃပြု၊]သာရဇ္ဇနာကာရော-လွန်စွာ တပ်မက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်၊ သာရဇ္ဇနာ-မည်၏၊ သာရဇ္ဇိတဿ-လွန်စွာတပ်မက်တတ်သောစိတ်၏၊ ဝါ၊လွန်စွာတပ်မက်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ဘာဝေါ-တည်း၊ သာရဇ္ဇိတတ္တံ-ရာ၊ အဘိဇ္ဈာယနဋ္ဌေန-ရှေးရှု ကြံတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ အဘိဇ္ဈာမည်၏၊ ပုန-တဖန်၊ လောဘဝစနေ-လောဘသဒ္ဒါကို ဆိုခြင်း၌၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဝုတ္တမေဝ-ပြီးသည်သာ၊[ကုသလစိတ္တနိဒ္ဒေသ၌ မနောဟု ရှေးဦးစွာပါပြီးမှ ထပ်၍ မနောသဒ္ဒါကို ဆိုခြင်း၌ အကြောင်းပြခဲ့သည်ကို ရည်ရွယ်ဟန်တူသည်၊] အကုသလဋ္ဌ-အကုသိုလ်လည်း ဟုတ်၏၊ တံ-ထို အကုသိုလ်ဟူသည်၊ မူလဋ္ဌ-မူလလည်း ဟုတ်၏၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ အကုသလမူလံ-မည်၏၊) ဝါ-တနည်း၊ အကုသလာနံ-တို့၏၊ မူလံ-မူလတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အကုသလမူလံ-မည်၏။

[လောဘနိဒ္ဒေသကို ပြပြီး၍ မောဟနိဒ္ဒေသကို ပြလိုသောကြောင့် “ဉာဏဒဿန ပဋိပက္ခတော” စသည်မိန့်။] ဉာဏ၊ ပေ၊ ပက္ခတော - သိတတ်သော ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်, မြင်တတ်သောဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အညာဏံ-အညာဏလည်းမည်၏၊ အဒဿနံ-အဒဿနလည်း မည်၏၊ အဘိမုခေါ-ရှေးရှုသည်၊ ဟုတ္ဝာ, ဓမ္မေ-သစ္စာ ၄ ပါး တရားတို့ကို၊ နသမေတိနသမ္မာဂစ္ဆတိ-ကောင်းစွာမသိတတ်၊ဣတိ-ကြောင့်၊အနဘိသမယော-မည်၏။

အနဘိသမယော။ ။အဘိရှေး သံရှေးရှိသော ဣခတ်,အပစ္စည်း၊ ဣကို ဧ,ကို အယ်ပြု၍ အဘိသမယဟု ဖြစ်၏၊ အဘိကို “အဘိမုခေါ ဟုတ္ဝာ”ဟု ဖွင့်၏၊ သမယကို “သမေတိ”ဟုဖွင့်၏၊“သံ+ဧတိ”ဟုပုဒ်ခဲ့၊သံ၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မပြု၍“သမေတိ”ဟုဖြစ်၏၊ သံ၏ ပရိယာယ် သမ္မာဟုလည်းကောင်း, ဧတိ၏ ပရိယာယ် ဂစ္ဆတိဟုလည်းကောင်း

(ယော သဘာဝေါ) အနုရူပတော-လျော်သောအားဖြင့်၊ ဓမ္မေ-သစ္စာ ၄ ပါး တရားတို့ကို၊ ဗုဇ္ဈတိ-သိတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(သော)အနုဗောဓော မည်၏၊[လျော်စွာ သစ္စာ ၄ ပါး တရားကို သိတတ်သောဉာဏ်၊]တပ္ပဋိပက္ခတာယ-ထို အနုဗောဓ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-လျော်စွာ သိတတ်သော ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနနုဗောဓော-မည်၏၊ (ယော သဘာဝေါ) အနိစ္စာဒိဟိ-အနိစ္စ အစရှိသော သဘောတို့နှင့်၊ သဒ္ဒိ, ယောဇေတွာ-ယှဉ်စပ်၍၊ နဗုဇ္ဈတိ-မသိတတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော) အသမ္မောဟော - အသမ္မောဟ မည်၏၊ (ယော သဘာဝေါ) အသန္တံ-ထင်ရှားမရှိသော ပကတိ, အတ္တာအစရှိသော အရာကိုလည်းကောင်း၊ အသမံ-မညီမျှသော သညာ စိတ္တ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကိုလည်းကောင်း၊ ဗုဇ္ဈတိ၊ ဣတိပိ-ကြောင့်လည်း၊ (သော) အသမ္မောဟော-မည်၏။

(ယော သဘာဝေါ)စတုသစ္စမမံ-၄ ပါးသောသစ္စာတရားကို၊နပဋိဝိဇ္ဈတိ-ထိုးထွင်း၍ မသိတတ်၊ ဣတိ, (သော)အပဋိဝေဓော-မည်၏၊ (ယာ ဓမ္မဇာတိ) ရူပါဒီသု-ရူပကွန္ဓာ အစရှိသော တရားတို့တွင်၊ ဇကမ္မံပိ-တခုသော တရားကိုလည်း၊ အနိစ္စာဒိသာမညတော - အနိစ္စ အစရှိသော သာမညလက္ခဏာအားဖြင့်၊ နသင်္ကာတိ-ကောင်းစွာ မယူတတ်၊ (မချိမြောက်တတ်၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ) အသံကါဟနာ-မည်၏၊(ယာ ဓမ္မဇာတိ)တမေဝဓမ္မံ-ထိုသစ္စာ ၄ ပါး တရားသို့ပင်၊ နပရိယောဂါဟတိ-မသက်ဝင်တတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ) အပရိယောဂါဟနာ-မည်၏၊ (ယာ ဓမ္မဇာတိ)၊ သမံ-အညီအမျှ၊ နဖွင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဓမ္မေ နသမေတိ, နသမ္မာ ဂစ္ဆတိ"ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ၊ ထိုသို့ရှိမှ ရှေ့သမယအဖွင့်ဝယ် အဘိသမယအနက်ကို ပြုရာ၌ ဉာဏ်ကို အရကောက်သော အစာ၊"အဘိမုခဘာဝေန သမ္မာဝါ တေ ဂစ္ဆတီ ဗုဇ္ဈတိတိ အဘိသမယော"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုသော အနုဋ္ဌီကာနှင့်လည်း ညီသည်၊ထို့ကြောင့် စာအုပ်တို့၌ "သမာဂစ္ဆတိ-ပေါင်းဆုံ၏"ဟု ရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ။

မှတ်ချက်။ ။သုတ်မဟာဝါ မဟာပဒါနသုတ်၌"အဟု ပညာယ အဘိသမယော"ကို"တေန ဇရာမရဏာကာရဏေန သဒ္ဓိံ သမာဂမော"ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သော်လည်း'ပညာယ"ဟူသော သမ္ဗန်္ဓနှင့် လိုက်လျောအောင် ဖွင့်ခြင်းသာ၊ ဤနေရာ၌ "အဘိ'သမယ"အရ ဉာဏ်ကိုရသောကြောင့် ထိုအဖွင့်ကို ဤ၌ မလိုအပ်ဟု မှတ်ပါ။

အသမ္မောဟော။ ။ပဌမနည်း၌ သံကို ယောဇေတွာဟု ဖွင့်၍ "ဗုဇ္ဈတိတိ ဗောဓော၊ယောဇေတွာ ဗောဓော သမ္မောဟော၊(သံ သဒ္ဒါသည်သံယုဇ္ဇနအနက်ဟော၊) န+သမ္မောဓော အသမ္မောဟော"ဟု ပြု၊ ဒုတိယနည်းအလို "အသံ"ကို "အသန္တံ"ဟုလည်းကောင်း, "အသမံ"ဟုလည်းကောင်း, ၂ နက်ဖွင့်၏၊ အသန္တဟူသည် ထင်ရှားမရှိသော ပကတိ,အတ္တ,သတ္တ,ပုဂ္ဂလစသည်တည်း၊ အသမဟူသည် သညာ,စိတ္တ,ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတည်း၊ "ဗုဇ္ဈတိတိ ဗောဓော အသန္တံ+ဗောဓော အသမ္မောဟော၊(တနည်း, အသမံ+ဗောဓော အသမ္မောဟော"ဟု ပြု၊ [သဘာဝ ပေါဝုတ္ထိ၊—ဋီကာ။]

ပေက္ခတိ-မ၎တတ်၊ ဣတိ, (သာ)အသံမပေက္ခဏာ-မည်၏၊ (ယာ ဓမ္မဇာတိ)၊ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ သဘာဝံ- ဟုတ်မှန်သောသဘောကို၊ ပတိ-စွဲ၍၊ နှ အပေက္ခတိ-မ၎တတ်၊ ဣတိ,(သာ)အပစ္စဝေက္ခဏာ- မည်၏။

ကုသလာ ကုသလကမ္မေသု- ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံတို့၌၊ ဝိပရီတဝုတ္တိယာ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဘာဝဂ္ဂဟဏာဘာဝေန ဝါ- ဟုတ်မှန်သောသဘောကို ယူခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဇတာဃ- ဤမောဟ၏၊ ပစ္စက္ခံ- မျက်မှောက်ဖြစ်သော၊ ဇကမ္မိ ကမ္မံ- တခုသောကံသည်လည်း၊ နတ္ထိ၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ အပစ္စက္ခကမ္မံ- မည်၏၊) ဝါ- တနည်း၊ သယံ- မိမိဟူသော မောဟကိုယ်တိုင်၊ကဿစိ ကမ္မဿ-တစုံတခုသောကံကို၊ ပစ္စက္ခကရဏံ နာမ- မျက်မှောက်ပြုနိုင်သည်မည်သည်၊နှ ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အပစ္စက္ခကမ္မံ- မည်၏။

ဇတသ္မိံ-ဤမောဟသည်၊ အနုပဂ္ဂမာနေ-မဖြစ်လသော်၊ ယံ စိတ္တသန္တာနံ-အကြင်စိတ်အစဉ်သည်၊ မဇ္ဈံ-စင်ကြယ်သည်၊ သုစိ-စင်ကြယ်သည်၊ ဝေဒါနံ-ဖြူစင်သည်၊ ဘဝေယျ- ဖြစ်ရာ၏၊ ဣမိနာ- ဤ မောဟသည်၊ တံ မဇ္ဈံ- ထို စင်ကြယ်သောစိတ်အစဉ်ကို၊ ဒုဋ္ဌံ- ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ၊ ဣတိ, ဒုမ္မဇ္ဈံ- မည်၏။

အပစ္စက္ခကမ္မံ၊ ။ပဌမနည်း၌ "ပစ္စက္ခံ- မျက်မှောက်ဖြစ်သော+ကမ္မံ ပစ္စက္ခကမ္မံ၊ နတ္ထိ+ပစ္စက္ခကမ္မံ ဇတသာတိ အပစ္စက္ခကမ္မံ"ဟု ဆင်ဇဟုဇ္ဇိဟိ ပြုပါ၊ ဒုတိယနည်း၌ သယံနှင့် ပစ္စက္ခကရဏံသည် အရတူသော ပကတိ ဝိကတိဟု ခေါ်ကြသော (သာမည ဝိသေသ)ကတ္တားတည်း၊ ထို့ကြောင့် နတ္ထိ ဟု မထားပဲ "နှ ဟောတိ"ဟု ထားသည်၊ ပစ္စက္ခဖြင့်လည်း ပစ္စက္ခကရဏကိုင်အောင် အဓိပ္ပာယ်ယူပါ၊ ဝိဂြိုဟ်ကိုကား "နတ္ထိ ပစ္စက္ခကမ္မံ+ဟသ"ဟုပင် ပြုရ၏၊ "ကံကို မျက်မှောက် မပြုနိုင်"ဟူသည်နှင့် "မျက်မှောက်ပြုအပ်သော ကံမရှိ"ဟု ဆိုခြင်းမှာ သဘောတူပင်။

ဒုမ္မဇ္ဈံ၊ ။မဇ္ဈဓာတ်သည် သုဒ္ဓိ (စင်ကြယ်ခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် မဇ္ဈံကို "သုစိ ဝေဒါနံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "မဇ္ဈတိ သုဗ္ဗတီတိ မဇ္ဈံ"ဟု ပြု၊ သတ္တဝါတို့၏ ပင်ကိုယ်စိတ်သည် ဓမ္မာဟစသော အညစ်အကြေးတို့နှင့် မယှဉ်သောကြောင့် "ပဘဿရံ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ"နှင့်အညီ ပြိုးပြိုးပျက်, ဆရောင်ထွက်သကဲ့သို့ ပြုစင်သန့်ရှင်း၏၊ "ဒုဋ္ဌံ"သည် ဒုဒ်ဖြစ်အနက်ဖွင့်တည်း၊ "ဒုဋ္ဌ+မဇ္ဈံ ယေနာတိ ဒုမ္မဇ္ဈံ"ဟု ပြု၍ ယေနဓာတ်ဆရဖြစ်သော ကတ္တားကို ဆရကောက်ပါ၊ ဒုမ္မဇ္ဈံ-စင်ကြယ်သောစိတ်အစဉ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော မောဟ။

ဒုဇ္ဈမဿံ ဓဟတိ၊ ။မေဒ္ဓ ဓနှင့်တကွ ဓတုတ္ထကျရာ "ဇ္ဈ" ပြင့် "ဒုဇ္ဈံ"ဟု မူကွဲရ၏၊ "မဇ္ဈံ သုစိ ဝေဒါနံ"ဆိုဖွင့်နှင့် မညီပါ၊ ထကယ်၍ "ဒုမေဇ္ဈံ"ပါင့်သာ ဆိုမှန်ဖြစ်လျှင် "ဒုမ္မေဓသ+ဘာဝေါ ဒုမ္မေဇ္ဈံ-ပညာမရှိသူ၏အဖြစ်"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဆိုဖွင့်ကိုလည်း တမျိုးဖွင့်ရလိမ့်မည်၊

ဗာလာနံ- လူဖျင်း- လူအာ, လူန- လူထိုင်း, လူရိုင်း-လူမိုက်တို့၏၊ ဘာဝေါ-စာည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗာလံ့-မည်၏၊ [“ဖျင်းအ” သူများလည်း မောဟ ပြဉ္ဇာန်းသူများပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် လူမိုက်ဟူရာဝယ် လူအာ,လူန,လူထိုင်း, လူရိုင်းများလည်း ပါဝင်သည်၊] (ယော သဘာဝေါ)မုယ္ဟတိ-တွေဝေတတ်၏၊ (မသိတတ်)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(သော)မောဟော-မည်၏၊(မောဟောဝ-မောဟသည်ပင်၊ ဤပါဠိသည် ရှေးစာအုပ်၌သာရှိ၏၊ မကောင်း၊) ဗလဝတရော-သာ၍အားကြီးသော၊ မောဟော- မောဟတည်း၊ ဣတိ- ဤ ဝစနတ္ထကြောင့်၊ ပမောဟော-မည်၏၊[ပသဒ္ဓါဗလဝအနက်ဟော၊] (ယော သဘာဝေါ)သမန္တာ တော- ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ မုယ္ဟတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော) သမ္မောဟော-မည်၏၊(ယာ ဓမ္မဇာတိ)၊ ဝိဇ္ဇာယ-ဝိဇ္ဇာဉာဏ်၏၊ ပဋိပက္ခဘာဝတော-ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဇ္ဇာ-ဝိဇ္ဇာသည်၊ နှ-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော) အဝိဇ္ဇာ-မည်၏၊ သြဃယောဂဂ္ဃော- သြဃသဒ္ဒါ, ယောဂသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို၊ ဂုတ္တောယေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

(ယော သဘာဝေါ)ထာမဂတဋ္ဌေန-ဇေားအစွမ်းသို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်သဘောအား,ဖြင့်,အနုသေတိ-သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌, အဖန်ဖန်ကိန်းတတ်၏၊ ဝါ- လျော်သောအကြောင်းကို ရသည်ရှိသော် ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော) အနုသယော- မည်၏၊ [ကိလေသာ ၁၀-ပါးတွင် အားကောင်းသော ကိလေသာ ၆-ပါးကိုသာ အင်အားသတ္တိရှိသောကြောင့် “အနုသယ”ဟု ခေါ်ရ၏၊ထို့ကြောင့်“ထာမဂတဋ္ဌေန”ဟု ဆိုသည်၊သင်္ဂြိဟ်ဘာသာဋီကာ အနုသယအဖွင့်၌ ရှုပါ။] (ယံ ဓမ္မဇာတံ)စိတ်တို-ကို၊ ပရိယုဋ္ဌာတိ အဘိဘဝတိ- လွှမ်းမိုးတတ်၏၊ ဣတိ(တံ ဓမ္မဇာတံ) ပရိယုဋ္ဌာနံ-မည်၏။

ဟိတဂ္ဂဟဏာဘာဝေန-စီးပွားကိုယူခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ဟိတာဘိမုခံ-စီးပွားသို့ ရှေးရှု၊ ဂန္တုံ- သွားခြင်းငှါ၊ နှ သက္ကောတိ- မစွမ်းနိုင်၊ အညဇတ္ထု-စင်စစ်ကား၊ လဂ်တိယေဝ-ခွင်သည်သာ၊(ချော်သည်သာ၊)ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ လဂီ- လဂီမည်၏၊ ခဠုတိ- ခွင်တတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တနည်း, ဒုရုဏ္ဍဒုန္ဓန-ခဲယဉ်းသဖြင့် ဖုံ့ခွဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ လဂီ-မည်၏၊ ဟိ- ခဲ့၊

လဂီ။ ။လဂီဓာတ်သည် ခဠုန, ဂတိအနက်တို့ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “လဂ်တိ ကို“ခဠုတိ”ဟု ပဌမနည်းဖွင့်၏၊ [လဂိဟု, ဣကာရန္တဓာတ်ဖြစ်၍ နိဂ္ဂဟီတ်လာ, လဂ်တိဟု ဖြစ်၏၊ လဂီဌ်ကား အပစ္စည်း, ဣတ္ထိဇောတက(ဤ)ပစ္စည်းတည်း။]

ဒုရုဏ္ဍဒုန္ဓနေန။ ။လဂိဓာတ်ဖြင့်ပြီးသော“လဂီ”သဒ္ဒါက“လဂီတ္ထီ ပလိဃော ဘာဝေ”-၂၁၇-အဘိဓာန်နှင့်အညီ “တံခါးကျည်”ဟု ခေါ်အပ်သော မင်းတုပ် (ကန့်လန့်)ကို ဟော၏၊ ထို မင်းတုပ်သည် အလွန်ကြီးကျယ်နေလျှင် ခွာဖို့ ဖွင့်ဖို့

မဟာပလိဃသခ်ါတာ-ကြီးစွာသော တံခါးကျည်ဟု ဆိုအပ်သော၊ လဂီ-တံခါးကျည်သည်၊ ဒုရှဂ္ဆါဌာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ခွာအပ်သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အယံပိ-ဤ မောဟသည်လည်း၊ လဂီဝိယ-တံခါးကျည်နှင့်တူ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ လဂီ-မည်၏၊ သေသံ-သည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သည်သာ၊ သင်္ဂဟဝါရ သုညတဝါရာပိ-တို့ကိုလည်း၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက် ကုသလနိဒ္ဒေသ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ အတ္ထဟော-အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ပဌမစိတ္တံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

မလွယ်ကူသကဲ့သို့ ဤမောဟကိုလည်း ပယ်ခွာဖို့မလွယ်ရကား ဥပမာတဒ္ဓိတ် (တနည်း—သဒ်သူပမာ)အားဖြင့် "လဂီ"ဟု ခေါ်ရသည်။ [လင်္ဂတိ-ခွင်တတ် ကောက်နေတတ်၏၊ ဣတိ လဂီ၊ လဂီဝိယာတိ လဂီ(မောဟ)။

ဒုတိယစိတ် အဖွင့်

ဒုတိယစိတ္တေ-ဒုတိယ အကုသိုလ်စိတ်၌၊ သသခ်ါရေနာတိ ပဒံ-သသခ်ါရေနဟူသော ပုဒ်သည်၊ ဝိသေသံ-ပထမ စိတ်မှ ထူး၏၊ တမ္ပိ-ထို သသခ်ါရေနပုဒ်သည်လည်း၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက် ကုသလနိဒ္ဒေသ၌၊ ဝုတ္တတ္ထမေဝ-ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်သာ၊ ပန်-ဆက်၊ ဣဒံ စိတ္တံ-ဤ ဒုတိယ အကုသိုလ်စိတ်သည်၊ ဆသု-နှ်သော၊ အာရမဏေသု-တို့၌၊ သောမနသိတဿ-ဖြစ်သော သောမနဿရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပရာမသန္တဿ၌စပ်၊) လောဘံ-လောဘကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊သတ္တောသတ္တောတိ အာဒိနာ-သတ္တောသတ္တော အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ (သတ္တဝါဟု မှတ်ထင်သော မိစ္ဆာအယူဖြင့်၊)ပရာမသန္တဿ-မှားသောအားဖြင့်သုံးသပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ကိဉ္ဇာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အကယ်၍လည်း ဖြစ်ပါပေ၏၊ [ပဌမစိတ်တုန်းကကဲ့သို့ ဖြစ်ပါပေသည်-ဟူလို၊ ဤ "ကိဉ္ဇာပိ၊ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ"ဝါကျဖြင့် ပဌမစိတ်နှင့် တူကြောင်းကို ပြသည်၊ ဤသို့တူနေရာမှ ထူးကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် "တထာပိ"စသည်မိန့်၊] တထာပိ-ထိုသို့ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ သသခ်ါရိကတ္တာ-သသခ်ါရိက၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္ပယောဂေန-ပယောဂနှင့် တကွဖြစ်သော အာရုံ မနသိကာရစသော အကြောင်းအပေါင်းကြောင့်၊ သဥပါယေန-ဥပါယနှင့်တကွဖြစ်သော အာရုံ မနသိကာရစသော အကြောင်းအပေါင်းကြောင့်၊ဥပ္ပဇ္ဇနတော-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ [သသခ်ါရိကတ္တာကို ထပ်၍ဖွင့်သည်၊ (ဣဒံ လဗ္ဘတိ၌ လှမ်းစပ်။)]

ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ ကုလပုတ္တော-အမျိုးသားသည်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ-မိစ္ဆာအယူရှိသော၊ ကုလဿ-အမျိုး၏၊ ကုမာရိကံ-သတို့သမီးကို၊ ပတ္ထေတိ-တောင့်တ၏၊ တေစ-ထို သမီးရှင်တို့သည်လည်း၊ တုမ္မေ-တို့သည်၊ အညဒိဋ္ဌိကာ-

ဝါတို့အယူမှ တပါးသောအယူရှိသူတို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောရှ၊ ကုမာရိကံ-ကို၊ နဒေန္တိ-မပေးကြကုန်၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ ဉာတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ တုမှေ-သင်တို့သည်၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ (မိမိတို့အယူနှင့် ဆိုင်သောအမှုကို၊) ကရောထ-ပြုကုန်၏၊ တမေဝ-ထိုအမှုကိုပင်၊ အယံ-ဤ သတို့သားသည်၊ ကရိဿတိ-ပြုပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောရှ၊ ဒါပေန္တိ-ပေးစေကြကုန်၏၊ သော-ထို အမျိုးသားသည်၊ တေဟိ-ထို မိစ္ဆာအယူရှိသော အမျိုးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, တိတ္ထိယေ-တိတ္ထိတို့သို့၊ ဥပသင်္ကမတိ-ချဉ်းကပ်၏၊ အာဒိတောဝ-အစ၌သာလျှင်၊ ဝေမတိကော-ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကာလေ-အခါသည်၊ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ-သွားလသော် သွားလသော်၊ (တရွှေရွှေကုန်လသော်၊) ဧတေသံ-ဤသူတို့၏၊ ကြိယာ-အမူအရာသည်၊ မနာပါ-စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်၏၊ (မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်း၏၊) ဣတိ-ဤသို့တွေးရှ၊ လဒ္ဓိံ-အယူကို၊ ဆောစေတိ-နှစ်သက်၏၊ ဒိဋ္ဌိံ-မိစ္ဆာအယူကို-ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ ဝေရှပေ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ကာလေ-အခါ၌၊ ဣဒံ၊ ဤ ဒုတိယ အကုသိုလ်စိတ်ကို၊ လဗ္ဘတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဒုတိယအကုသိုလ်စိတ်၌၊ ယေဝါပနကေသု-ယေဝါပနကတရားတို့၌၊ ထိနမိဒ္ဓံ-သည်၊ အဓိကံ-ပဌမအကုသိုလ်စိတ်ထက် ပိုလွန်၏၊ တတ္ထ-ထို ထိန မိဒ္ဓ ၂-ပါးတို့တွင်၊ ထိနနတာ-အားစွမ်းမထုတ် တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၏ ဖြင်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ ထိနံ-ထိန မည်၏၊ မိဒ္ဓနတာ-သတ္တိအစွမ်း, အားကုန်ခန်းသဖြင့်, ပင်ပန်းသောစေတသိက်အပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်၊ မိဒ္ဓံ-မည်၏၊ အနုဿာဟ သံဟနနတာ - အားတက်သရောမရှိ, တွန့်ဆုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ (ထိနနတာ၏ အဖွင့်၊) အသတ္တိ

ထိနံ။ ။သက္ကတ၌ "သ္တ၂ာနံ"ဟူသောပုဒ်သည် ပါဋ္ဌိ၌ ထိနူ(ထီန)ဟု ဖြစ်၏၊ ထီနဓာတ်သည် ပေါင်းစပ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ "ပေါင်းစပ်"ဟူသည် အားတက်သရောမရှိပဲ ကိုယ်လက်စသည်တို့ တွန့်ဆုတ် ကုပ်နေခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိနနတာကို "အနုဿာဟ သံဟနနတာ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း, "အနုဿာဟနာဝသီဒနဘာဝေန သံဟတဘာဝေါ ထိနံ"ဟု ဋီကာ၌လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ "ထိနနံ+ထိနံ"ဟု ပြု။ [ယောဇနာ၌ "ထိ"ဓာတ်ကြံ၍ "ထိယတိ" အနုဿာဟနာဝသီဒန ဝသေန သံဟတီတိ ထိနံ"ဟု ပြုလေ၏၊ ဓာတ်ကျမ်း၌ ထိဓာတ်ကို မတွေ့ရ။]

မိဒ္ဓံ။ ။မိဒ္ဓနပုဒ်ကို ကြည့်၍ မိဒ္ဓဓာတ် ဟု ကြံဖွယ်ရှိ၏၊ သို့သော် ထိုဓာတ်ကို မတွေ့ရ၊ ယောဇနာ၌ မိဓဓာတ်ဖြင့် "မိဇ္ဈနံ မိဒ္ဓံ"ဟု ပဌမကြံစေလိုဟန်တူ၏၊ ထို့နောက် "မိဟ–အသာမတ္ထိယေ"ဟု ဓာတ်နက်ဆို၍ "မိဟတိဝါ အသာမတ္ထိယံ ဟောတီတိ မိဒ္ဓံ"ဟု ပြုလေ၏၊ ထို မိဓဓာတ်နှင့် မိဟဓာတ်၏ အသာမတ္ထိယအနက်ကိုလည်း ဓာတ်ကျမ်း၌ မတွေ့ရ၊ အသတ္တိဝိယာတတာသည် မိဒ္ဓန၏ အနက်ဖွင့်တည်း၊ အိပ်ချင်မူးတူး

ဝိဃာတတာစ-သတ္တိမရှိသည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်းသည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်းတည်း၊ (မိဒ္ဓနတာ၏ အဖွင့်၊) ဣတိအတ္ထော-ဤကားအနက်၊ထိနဥ-ထိနလည်း၊ မိဒ္ဓဥ-မိဒ္ဓလည်း၊ ထိနမိဒ္ဓံ-ထိနမိဒ္ဓ။

တတ္ထ-ထို ထိနမိဒ္ဓ ၂-ပါးတို့တွင်၊ ထိနံ-ထိနသည်၊ အနုဿာဟလက္ခဏံ-အားတက်သရော မရှိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ဝီရိယ ဝိနောဒနရသံ-ဝီရိယကို ပယ်ရှားခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ [ဝီရိယရှိသူကိုလည်း ထိနသမားက မုန်းသည်၊] သံသီဒန ပစ္စုပဋ္ဌာနံ - ထိုထိုကိစ္စ၌ ဆုတ်နစ်တတ်သောတရား ဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်လာ၏၊ မိဒ္ဓံ-သည်၊ အကမ္မညတာလက္ခဏံ-ထိုထိုအမှု၌ မခံ့သည်၏ အဖြစ်ဟူသောလက္ခဏာရှိ၏၊ ဩနဟနရသံ-သမ္ပယုတ္တတရားတို့ကို လေးတွဲ့တွဲ့ဖြစ်အောင် ဖွဲ့ထားခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ [ရှေးနိဿယ၌ "ဩဒဟနရသံ" ဟု ရှိ၏။] လီနဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ - တွန့်ဆုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်လာ၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ပစလာယိကာနိဒ္ဒါ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ-မျက်တောင်တလှုပ်လှုပ်ရှိအောင် အိပ်ငိုက်ခြင်းအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ (ဖလပစ္စုပဋ္ဌာန်တည်း၊) ဥဘယံပိ-ထိန မိဒ္ဓ ၂-ပါးစုံသည်တည်း၊ အရတိ တန္ဒိ ဝိဇမ္ဘိတာဒီသုကုသိုလ်တရားတို့၌ မမွေ့လျော်ခြင်း, ပျင်းရိခြင်း, ကိုယ်လက် ဆန့်တန်းခြင်း၊ ရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၌၊ အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနံ-အယောနိသောမနသိကာရလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ..... ဒုတိယစိတ္တံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ဖြစ်ရာအခါ၌ကဲ့သို့ ထိုထိုအမှုကိုပြုဖို့ရန် သတ္တိကင်းခြင်းကို "အသတ္တိ" ဟု ဆို၏၊ ထိုသို့ သတ္တိကင်းခြင်းသည် စေတသိက်တို့၏ ပင်ပန်းခြင်း သဘောတည်း၊ အသတ္တိဧဝ+ဝိဃာတော အသတ္တိ ဝိဃာတော။ [ယောဇနာ၌ "အသတိဝိဃာတော-သတိမရှိသောစိတ်၏ အဖြစ်ဟူသော ပင်ပန်းခြင်း" ဟု မူကွဲရှိ၏။]

ပစလာယိကာ နိဒ္ဒါ။ ။"စလနံ စလော၊ ပကာရေန+စလော ပစလော—မျက်လွှာ၏ အထက်တက်လိုက်,အောက်ကျလိုက်အားဖြင့် အမျိုးမျိုးလှုပ်ခြင်း၊ ပစလေန—မျက်တောင်တလှုပ်လှုပ်၏ အဖြစ်ဖြင့်+အယနံ—ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ပစလာယော—ခြင်း၊ "ပစလာယော + ယဿာ အတ္ထိတိ ပစလာယိကာ (နိဒ္ဒါ) = မျက်တောင် တလှုပ်လှုပ်မှိတ်တုတ်မှိတ်ဟုတ် ဖြစ်ခြင်းရှိသော အိပ်ငိုက်ခြင်း၊ ယောဇနာ၌ "အယနောင် ဏွုပစ္စည်းသက်၍ "အယိကာ" ဟု ကိတ်ပုဒ်ကြံလေ၏၊ [နိဒ္ဒါ၌ နိပုဗ္ဗ ဒါဓာတ်, အပစ္စည်း, ဣတ္ထိဇောတက အာ ပစ္စည်း၊ ဘူဝါဒိဖြစ်၍ "နိဒ္ဒါတိ" ဟု ကြိယာဖြစ်၏၊ "အိပ်ငိုက်၏" ဟု ပေး၊ "နိဒ္ဒါယန္တိ" ဟု ရှိရာ၌ကား နိဒ္ဒါနောင် အာစာရအနက်၌ အာယပစ္စည်းဟု နာမဓာတ်ကြံပါ၊ "အိပ်ငိုက်ခြင်းကို ပြု၏" ဟု ပေး။]

တတိယစိတ်အဖွင့်

တတိယံ-တတိယ အကုသိုလ်စိတ်သည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိဋ္ဌ စပ်၊) ဆသု-ကုန်သော၊ အာရုမဏေသု-တို့ဋ္ဌ၊ သောမနဿိတဿ-ဖြစ်သော သောမနဿ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ပဿတော, ပသုတဿတို့ဋ္ဌ စပ်၊) လောဘံ-ကို၊ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ-၍၊ သတ္တော သတ္တောတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အပရာမသန္တဿ-မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်ပဲ၊ (ဤစကားဖြင့် ဒိဋ္ဌိမယှဉ်ပုံကို ပြသည်၊ ပဿတော, ပသုဘဿတို့ဋ္ဌ စပ်၊) နာရာယဏ ဝိရာဇန မလ္လယုဒ္ဓ နဋ္ဌသမဇ္ဇာဒီနိ-ဗိဿကို့နတ်၏ တင့်တယ်စံပယ်ခြင်းဟူသော ဂဠဲ, လက်ဝှေ့သတ်ပဲ့, ကချေသည်တို့၏ ကပဲ့ ဖြစ်ရှိသည်တို့ကို၊ ပဿတော-ကြည့်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ မနာပိယ သဒ္ဓဿဝနာဒိ ပသုတဿဝါ-မြတ်နိုးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အသံကို နားထောင်ခြင်းဖြစ်ရှိသည်၌ လေ့ကျက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [သဒ္ဒဿဝနာဒိ''၌ အာဒိဖြင့် ''မနာပိယ ဂန္ဓ ဃာယန စသော အာရုံများ၌ လိုက်စားနေသူကို ယူ။]

ဣစ-ဤတတိယ အကုသိုလ်စိတ်၌၊ မာနေန-မာနနှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ပဋ္ဌ-န်သော၊ အပဏ္ဏကဂံါနိ-မချုပ် မယွင်းသော စိတ်အင်္ဂါတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ-ထို အပဏ္ဏကအင်္ဂါတို့တွင်၊ (ယော သဘာဝေါ) မညတိ-မှတ်ထင်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော) မာနော-မည်၏၊ သော-ထိုမာနသည်၊ ဥန္နတိလက္ခဏော-

---

နာရာ၊ပေ၊ သမဇ္ဇာဒီနိ၊ ။နာရာယဏဟူသည် ဗိဿကို့နတ်တည်း၊ ဝိရာဇန သဒ္ဒါကား တင့်တယ်စံပယ်ခြင်း(ပျော်မြူးခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ ဗိဿကို့နတ်ရုပ်လုပ်၍ ကပွဲသဘင်ပြုလုပ်ခြင်းကို''နာရာယဏ ဝိရာဇန''ဟု ခေါ်၏၊''နာရာယဏသ+ဝိရာဇနံ နာရာယဏ ဝိရာဇနံ-ဗိဿကို့နတ်၏ တင့်တယ် စံပယ်ခြင်း, ပျော်မြူးခြင်း (နာရာယဏနတ်ရုပ်၏ ကပွဲပြုလုပ်ခြင်း၊) ဤကဲ့သို့ နာရာယဏနတ်ပွဲကို ကြည့်ရှုရခြင်း, မလ္လယုဒ္ဓ-လက်ဝှေ့သည်တို့၏ နပမ်းလုံးပွဲ (လက်ဝှေ့ပွဲ)ကို ကြည့်ရှုရခြင်း, နဋ္ဌသမဇ္ဇ-ကချေသည်တို့၏ ကမှုကို ကြည့်ရှုရခြင်း ဤသို့စသည်ဖြင့် ကြည့်ရှုရသူမှာ သောမနဿ သဟဂုတ်, ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်သည်။

စဉ်းစားပုံ။ ။ရှေးနိဿယ၌''နာရာယဏ ဝိရာဇန''နေရာဝယ် ''နာရာယဏ နိရာဇန''ဟု ပါဠိရှိ၍ ''ကြက် ငှက် စသည် တိုက်ခြင်း''ဟု အနက်ပေး၏၊ ထိုအနက်ကို သဒ္ဒါနက် ပျောက်လွဲရှိသောကြောင့် စဉ်းစားပါ၊ ယောဇနာ၌လည်း''ရာဇာစ+မလ္လ ယုဒ္ဓန္တ+နဋ္ဌသမဇ္ဇန္တ''ဟု ဝိဂ္ဂဟ ပြုထားသည်ကို တွေ့ရ၏၊ . ထိုကိုလည်း''နာရာယဏ'' သဒ္ဒါ လုံးဝမပါသောကြောင့် စဉ်းစားပါ။

မာဓနန သဒ္ဓိံ ပဋ္ဌ။ ။ပဌမစိတ်၌ ''ဆန္ဒ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရ, ဥဒ္ဓစ္စ''ဟု ယေဝါပနကတရား ၄ ပါးကိုပြခဲ့ပြီ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဤစိတ်၌ မာန ထည့်၍''ယေဝါပနကတရား ၅ ပါး''ဟုဆိုသည်၊မာနကို အနိယတယောဂီစေတသိက်ဟု သဂြိုဟ်၌ ဆိုသည့်အတိုင်း အနိယတဖြစ်ပုံကို ဋီကာ၌ သာဓကနှင့်တကွ ပြထား၏။

မောက်ကြွခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ [ထို့ကြောင့် မာနကြီးသူကို "မောက်တဲ့လူ, မော်တဲ့လူ"ဟု ပြောကြသည်။] သမ္ပဂ္ဂဟရသော-သမ္ပယုတ္တတရားတို့ကို ချီမြှောက်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ကေတုကမျတာ ပစ္စုပဋ္ဌာနော-တုရင်မှန်ကင်းကဲ့သို့ ပြုလိုသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်လာ၏၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ပေ၊ ပဒဋ္ဌာနော-ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ် လောဘလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏၊ ဥမ္မာဒေါဝိယ-ရှားသွပ်ခြင်းကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ [ဤကဲ့သို့သော လူမျိုးကို "နှလုံးလေပင့်၍ ဘဝင်မြင့်ရောဂါစွဲနေသူ, ဝါ-အရှး"ဟု ဆိုကြသည်။] ဣတိ-အပြီးတည်း။.... တတိယစိတ္တံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

စတုတ္ထစိတ် အဖွင့်

စတုတ္ထံ - စတုတ္ထအကုသိုလ်စိတ်သည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ ၌စပ်၊) ဝုတ္တပ္ပကာရေသု ဧဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ (နာရာယဏ ဝိရာဇနစသော ဌာနတို့၌၊) ယဒါ-၌၊ သီသေ-ဦးခေါင်းပေါ်၌၊ ခေဋ္ဌံ-တံတွေးကို၊ ခိပန္တိ-ပစ်ကြ ထွေးကြကုန်၏၊ ပါဒပံသုံ-ခြေမှုန့်ကို၊ သြကိရန္တိ-ကြဲဖြန့်ကြကုန်၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ တဿ-ထိုတံတွေးကို၊ ဝါ-ထိုခြေမှုန့်ကို၊ ပရိဟရဏတ္ထံ-ရှောင်လွှဲခြင်းအကျိုးငှာ၊ သဥဿာဟေန-အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်၊ (ရှောင်လွှဲဖို့ရန် အားထုတ်သော စိတ်ဖြင့်၊) အန္တရန္တရာ-အကြား အကြား၌၊ သြလောကေန္တာနံ-ကြည့်ရသူတို့၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ရာဇနာဋကေသု-မင်း၏ ကချေသည်တို့သည်၊ (ဘုရင့်ပွဲတော်သားတို့သည်၊) နိက္ခန္တေသု-ထွက်လာကုန်လသော်၊ ["ရာဇနာဋကာသု နိက္ခန္တိသု"ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊] ဥဿာရဏာယ-အထက်အထက်သို့တိုးသွားစေခြင်းသည်၊ ဝါ-ရွှေ့ရှားစေခြင်းသည်၊ (လမ်းဖယ်ခိုင်းခြင်းကို ဆိုသည်၊) ဝတ္တမာန

ပရိဟဏတ္ထံ၊ ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ပွဲကြည့်ရာ၌ ခုံအဆင့်ဆင့် အနိမ့်အမြင့် တန်းထားပုံကို သတိပြုပါ၊ အထက်ဆင့်တွင် နေသူတို့က တံတွေး ထွေးချသည်ဖြစ်စေ, ခြေမှုန့် ခါချသည်ဖြစ်စေ, ထို တံတွေး ခြေမှုန့်တို့ကို ရှောင်လွှဲဖို့ရန် အားထုတ်ရသောစိတ်ကို "ပရိဟရဏတ္ထံ သ ဥဿာဟေန"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ရှောင်လွှဲနေရသဖြင့် ပွဲကို တဆက်တည်း မကြည့်နိုင်ရကား ကြားဖြတ်၍ ကြားဖြတ်၍ ကြည့်ရသည်ကို "အန္တရန္တရာ သြလောကေန္တာနံ"ဟု ဆိုသည်။

ဥဿာရဏာယ။ ။မင်း၏မောင်းမများ ထွက်လာသောအခါ လာရောက်ကြည့်ရှုသူတွေ အလွန်များလှသဖြင့် ဆိုင်ရာ အစောင့်အရှောက်တို့က လမ်းဖယ်ခိုင်းခြင်း, လမ်းရှင်းခြင်းကို "ဥဿာရဏာယ ဝတ္တမာနာယ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ လမ်းရှင်းသောအခါ ရုံးရုံး ရုံးရုံးနှင့် ဆုတ်ကြ ဖယ်ကြရသဖြင့် ကောင်းကောင်း မကြည့်ရပဲ ခပ်ဝေးဝေးမှ ချောင်း၍ ကြည့်ရသည်ကို "တေန တေန ဆိဒ္ဓေန သြလောကေန္တာနံ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ပွဲကြည့်ရာ၌ အသင်္ခါရိကစိတ် မဖြစ်၊ သသင်္ခါရိကစိတ်သာ ဖြစ်သည်-ဟူလို။

ယ-ဖြစ်လသော်၊ တေန တေန ဆိဒ္ဓေန-ထိုထို အပေါက်ဖြင့်၊ ဩလောကေန္တာနံ စ-ချောင်း၍ကြည့်ရသူတို့၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဝေမာဒီသု-နှ်သော၊ ဌာနေသု-တို့၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဣဓ-ဤ စတုတ္ထအကုသိုလ်စိတ်၌၊ ထိနမိဒ္ဓေ ဟီ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, သတ္တ-နှ်သော၊ ယေဝါပနကာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဥဘ ယတ္ထာပိ-၂ ပါးစုံသော တတိယ စတုတ္ထစိတ်တို့၌လည်း၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သည်၊ ပရိဟာယတိ-ယုတ်လျော့၏၊ တံ-ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သေသာနံ-ကြွင်းသောတရားတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဓမ္မဂဏနာ-တရား အရေ အတွက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။....စတုတ္ထံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ပဥ္ဇမစိတ်အဖွင့်

ပဥ္ဇမံ- ပဥ္ဇမအကုသိုလ်စိတ်သည်၊ ဆသု အာရမဏေသု- တို့၌၊ ဝေဒနာ ဝသေန-ဖြင့်၊ မဇ္ဈတ္တဿ-အလယ်အလတ်၌ တည်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဥပေက္ခာဝေဒနာရှိသည်ဖြစ်၍၊) လောဘံ၊ပေ၊ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဇတ္ထ-ဤ ပဥ္ဇမ အကုသိုလ်စိတ်၌၊ သောမနဿဌာနေ - သောမနဿအရာ၌၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ-ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်၊ ဟောတိ၊ ပီတိပဒံ-ပီတိပုဒ်သည်၊ ပရိဟာ ယတိ-ယုတ်လျော့၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော အစီအရင် သည်၊ ပဌမစိတ္တသဒိသမေဝ-ပဌမ အကုသိုလ်စိတ်၏ အစီအရင်နှင့် တူသည် သာ။ ــ ပဥ္ဇမစိတ္တံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ဆဋ္ဌ စိတ္တာဒိ အဖွင့်

ဆဋ္ဌသတ္တမဋ္ဌမာနိပိ- ဆဋ္ဌ အကုသိုလ်စိတ်, သတ္တမ အကုသိုလ်စိတ်, အဋ္ဌမ အကုသိုလ်စိတ်တို့ကိုလည်း၊ ဝေဒနံ-ကို-ပရိဝတ္တေတွာ-လဲလှယ်၍လည်းကောင်း၊ ပီတိပဒံ-ပီတိပုဒ်ကို၊ ဟာပေတွာစ- ယုတ်လျော့စေ၍လည်းကောင်း၊ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထေသု- ဒုတိယ, တတိယ, စတုတ္ထ အကုသိုလ်စိတ်တို့၌၊ ဝုတ္တနယေ နေဝ, ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-နှ်၏၊ အဋ္ဌသု-ကုန်သော၊ ဣမေသု လောဘသဟဂတ စိတ္တေသု-တို့၌၊ သဟဇာတာဓိပတိ-သဟဇာတာဓိပတိလည်းကောင်း၊ အာရ မဏာဓိပတိ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေပိ- ၂ မျိုးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဓိပတယော-အဓိပတိတို့ကို၊ လဗ္ဘန္တိ။ [လောဘမူစိတ်သည် ထို အဓိပတိ ၂ မျိုးလုံး၏ ပစ္စံယုပ္ပန် ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

နဝမစိတ်အဖွင့်

နဝမံ-နဝမအကုသိုလ်စိတ်သည်၊ ဆသု အာရမဏေသု-တို့၌၊ ဒေါမနဿိ တဿ-ဖြစ်သော ဒေါမနဿရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပဋိဃံ-ဒေါသကို၊ ဥပ္ပါဒယတော- ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ-ထို နဝမ အကုသိုလ်စိတ်၏၊

တာဝ-ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရမ္မ ရွေးဦးစွာ၊(နိဒ္ဒိဋ္ဌေ)သမယဝဝတ္ထာနဝါရေ· သမယ ဝဝတ္ထာနဝါရဉ်၊(အတ္ထော ဇေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဒုဋ္ဌံ·ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော၊ မနော-စိတ်တည်း၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒုမ္မနော·မည်၏၊) ဝါ-တနည်း၊ ဟီနဝေဒနတ္တာ· ယုတ်ညံ့သော ဝေဒနာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုစ္ဆိတံ·စက်ဆုပ်အပ်သော၊ မနော·တည်း၊ ဣတိ, ဒုမ္မနော· မည်၏၊ ဒုမ္မနဿ-ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော စိတ်၏၊ ဝါ-စက်ဆုပ်အပ်သော စိတ်၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ထုတည်း၊ ဒေါမနဿံ·ထာ၊တေန·ထိုဒေါမနဿ ဝေဒနာနှင့်၊ သဟဂတံ·အတူတက္ခဲ့ကေ့ပါဒတာ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော စိတ်တည်း၊ ဣတိ·ကြောင့်၊ ဒေါမနဿသဟဂတံ·မည်၏၊(ယံ ဓမ္မဇာတံ)၊ အသမ္မိယာယနဘာဝေန- လွန်စွာချစ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ·မမြတ်နိုးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ [ပီတိ၏အဖုဉ်၌ သမ္မိယာယနံပုဒ်ကို ဖုဉ်ခဲ့ပြီ၊] အာရမဏသ္မိ-၌၊ ပဋိဟညတိ·ထိခိုက်တတ်၏၊ ဣတိ·ကြောင့်၊ (တံဓမ္မဇာတံ)၊ ပဋိဃံ· မည်၏၊ တေန· ထို ဒေါသနှင့်၊ သမ္မယုတ္တံ· အညီအမျှ ကေ့ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သည်တည်း၊ ဣတိ· ကြောင့်၊ ပဋိဃသမ္မယုတ္တံ·မည်၏။

ဓမ္မုဒ္ဒေသ- ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရ၌၊ တီသုပိ· လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဌာနေသု-တို့၌၊ (ဖဿပဉ္စမကဌာန,စျာနင်္ဂဌာန,ဣန္ဒြိယဌာနတို့၌၊) ဒေါမနဿဝေဒနာဝ-သည်သာ၊ အာဂတာ-လာ၏၊ တတ္ထ- ထို ဝေဒနာစသောပုဒ်တို့တွင်၊ (ဖဿပဉ္စမကဌာန၌လာသော ဝေဒနာပုဒ်, စျာနင်္ဂဌာန၌လာသော ဒုက္ခပုဒ်,ဣန္ဒြိယဌာန၌လာသော ဒေါမနဿပုဒ်တို့တွင်၊) ဝေဒနာပဒံ·ကို၊ ဝုတ္တမေဝ· ပြီးသည်သာ၊ (ပဌမ မဟာကုသိုလ်စိတ်အဖုဉ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊) ဒုက္ခဒေါမနဿပဒါနိ- ဒုက္ခပုဒ်, ဒေါမနဿပုဒ်တို့ကို၊ တထာ· ထို့အတူ၊ (ဝုတ္တာနေဝ-နှ်ပြီး

ဒုမ္မနော။ ။ပါဠိအဘိဓာန်၌ ဒုသဒ္ဒါ၏ ဒုဋ္ဌအနက်ကို မတွေ့ရသော်လည်း ထောမနိဓိ အဘိဓာန်၌"ဒုဋ္ဌ"အနက်လည်း ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်"ဒုဋ္ဌံ+မနော ဒုမ္မနော" ဟု ပဌမဖွဉ့်သည်၊ "ဒုဋ္ဌ-ဖျက်ဆီးအပ်" ဟူသည် ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်တည်း။ နောက်နည်း၌ ဒုသည် ကုစ္ဆိတအနက်ဖော်တည်း၊ "ကုစ္ဆိတံ+မနော ဒုမ္မနော"ဟုပြု။

မှတ်ချက်။ ။စာအုပ်တို့၌ ဒုဋ္ဌံနေရာဝယ်"ဒုဋ္ဌ" ဟုလည်းကောင်း, "ဒုဋ္ဌံ"ဟုလည်းကောင်းရှိ၏၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကား ဝါစာသိလိဋ္ဌတည်း၊ ရှေးနိဿယ၌ "ဒုဋ္ဌံ-မတင့်တယ်သော၊ ဝါ-ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော"ဟု ပေးလေသည်၊ ဋီကာကျော်နိဿယ၌လည်း "ဒုဋ္ဌံ"ပါဌ်ကိုယူ၍ အနက်ပေးခဲ့သည်၊ သုသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ပြုရာ၌ သုဋ္ဌအနက်ရှိသကဲ့သို့, ဒုသဒ္ဒါလည်း ဒုဋ္ဌအနက်ကို ဟောနိုင်ပါ၏၊ သို့ရာတွင် သုမနောကို အနက်ဖွင့်သောအခါ "သုဋ္ဌ+မနော"ဟုမဖွင့်၊ "သုန္ဒရံ+မနော"ဟုသာဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဒုဋ္ဌ,ဒုဋ္ဌံ"ပါဌ်သည် သင့်လျော်သောပါဌ် မဖြစ်နိုင်။

သည်သာ။) [ဝေဒနာတိက် ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယပုဒ်အဖွင့်၌ ဒုက္ခပုဒ်ကို လည်းကောင်း, ရှေ့နား၌ ဒေါမနဿပုဒ်ကိုလည်းကောင်း ဆိုခဲ့ပြီးပြီ–ဟူလို။]

ပန- ပဒတ္ထမှတပါး, လက္ခဏာဒျတ္ထကား၊ လက္ခဏာဒိတော- လက္ခဏာအစရှိသောအားဖြင့်၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဒေါမနဿံ-ဒေါမနဿ ဝေဒနာသည်၊ အနိဋ္ဌာ၊ပေ၊ လက္ခဏံ- သဘာဝပရိကပ္ပဖြစ်သော အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ယထာတထာဝါ- ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ (သဘာဝအားဖြင့် ဖြစ်စေ, ပရိကပ္ပအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊) အနိဋ္ဌာ ၊ပေ၊ ရသံ- အနိဋ္ဌ အခြင်းအရာကို သုံးဆောင်ခံစားခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ [ယောဇနာ၌ "အနိဋ္ဌာကာရေန အာရမဏဿ သမ္ဘုဥ္ဇနရသံ အနုဘဝနကိစ္စံ" ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို "အနိဋ္ဌအခြင်းအရာအားဖြင့် အာရုံကိုခံစားခြင်းကိစ္စရှိ၏" ဟုပေး။] စေတသိကာဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနာ- စိတ်၌မှီသော အနာဟု ယောဂီတို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊ [စိတ်ရောဂါအဖြစ်ဖြင့် ထင်လာသည်- ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် သူတပါးအပေါ်၌ မကျေမနပ် ဒေါမနဿဖြစ်နေလျှင် "စိတ်နာလွန်းလို" ဟု ပြောလေ့ရှိကြသည်။] ဧကန္တေနေဝ- ဧကန်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ-ဟဒယဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

မူလကမ္မပထေသု- မူလဋ္ဌာန, ကမ္မပထဋ္ဌာနတို့၌၊ ပုရိမစိတ္တေသု- ရှေလောဘမူစိတ်တို့၌၊ လောဘောဟောတိ, အဘိဇ္ဈာဟောတီတိ-ဟူ၍၊ အာဂတံ ယထာ-လာသကဲ့သို့၊ဧဝံ-တူ၊ဒေါသော ဟောတိ,ဗျာပါဒေါ ဟောတီတိ-ဟူ၍ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ-ပြီ၊တတ္ထ-ထိုဒေါသ ဗျာပါဒတို့တွင်၊[ဒေါသော ဗျာပါဒေါ တို့၌စပ်၊] တေန- ထို သဘောတရားဖြင့်၊ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ) ဒုဿန္တိ- ပျက်စီးကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊(ထိုသို့ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ပျက်စီးကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ သော-သည်၊ဒေါသော- မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊(ယော သဘာဝေါ) သယံ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ ဒုဿတိ-ပျက်စီးတတ်၏၊ ဣတိ-ထိုသို့ ပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊သော,ဒေါသော-မည်၏၊ ဝါ- တနည်း၊ တံ-ထို သဘောတရားသည်၊ ဒုဿနမတ္တမေဝ- ပျက်စီးခြင်းမျှသာတည်း၊ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒေါသော-

---

ဧက၊ပေ၊ပဒဋ္ဌာနံ။ ။ဒေါသ,ဒေါမနဿသည် ရုပ်ရှိရာ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌သာ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, တချို့ စိတ်များသည် အရူပ၌ ဖြစ်ခိုက် ဟဒယဝတ္ထုကို မမှီသောကြောင့်လည်းကောင်း, (ထိုကဲ့သို့မဟုတ်ကြောင်းကို သိစေလို၍) "ဧက၊ပေ၊ ပဒဋ္ဌာနံ" ဟု ဆိုသည်၊ "ဤ ဒေါမနဿသည် ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီ၍ ကာမဘုံ၌သာ ဖြစ်သည်" ဟူလို။

ဒေါသော။ ။ဒိဝါဒိ ဒုသဓာတ်သည် အပ္ပီတိ, ဝိကတ(မနှစ်သက်ခြင်း, ပင်ကိုယ် သဘောမှကင်း၍ ပျက်စီးခြင်း)အနက်ကို ဟော၏။ဤ၌ ဝိကတအနက်ကိုယူ၍ "ဒုဿန္တိ-ပျက်စီးကြကုန်၏" စသည်ဖြင့် ပေးပါ၊ ပရမတ္ထအနက်ဟော သဒ္ဒါဖြစ်၍ ဝိဂ္ဂဟ ၃-မျိုး ပြုသည်။

မည်၏၊ သော-ထိုဒေါသသည်၊ ပဟဋ္ဌာသိဝိသော ဝိယ-ပုတ်ခတ်အပ်သော မြွေဆိုးကဲ့သို့၊ စဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော-ကြမ်-တမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ လက္ခဏာရှိ၏၊ အသနိပါတော ဝိယ-မိုးကြိုး၏ကျခြင်းကဲ့သို့၊ ဝ်သပ္ပန ရသော-အနိဋ္ဌရုပ်၏ တကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့ခြင်းဟူသော သမ္ပတ္တိရသရှိ၏၊ ဝါ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်ခြင်းဟူသော ကိစ္စရသ ရှိ၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ဒါဝဂ္ဂိဝိယ-တောမီးကဲ့သို့၊ အတ္တနော-၏၊ နိဿယဒဟနရသော-မှီရာ ဟဒယ ဝတ္ထုရုပ်ကို လောင်ကျွမ်းခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏၊ လဒ္ဓေါကာသော-ဖျက်ဆီးဖို့ရန်, ရအပ်သော အခွင့်အလမ်းရှိသော၊ သပတ္တော ဝိယ-ရန်သူကဲ့သို့၊ ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော-ဖျက်ဆီးတတ်သောတရားဟုယောဂီတို့ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်လာ၏၊(ယှဉ်ဘက် တရားကိုလည်းကောင်း, မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကိုလည်းကောင်း ဖျက်ဆီးတတ်သော တရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်လာ၏၊) ဝိသသံသဋ္ဌပူတိမုတ္တံ ဝိယ-အဆိပ်ဖြင့်ရောအပ်သော ကျင်ငယ်ပုပ်ကဲ့သို့၊ အာဃာတဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနော-အာဃာတဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ [အာဃာတဝတ္ထု ၁၀ ပါးသည် နိက္ခေပကဏ္ဍ-ဟေတုဒုတနိဒ္ဒေသဉ် လာလတ္တံ့။]

အသနိပေ၊ ရသော။ ။မိုးကြိုးကျသောအခါ ကျရာအရပ်၌ အမြင်မကောင်းအောင် အနိဋ္ဌရုပ်တွေ ကျယ်ပြန့်နေသကဲ့သို့, ထို့အတူ ဒေါသဖြစ်သောအခါ ဒေါသဖြစ်ရာ တကိုယ်လုံး၌ အနိဋ္ဌဖြစ်သော ရုပ်တွေ (အရုပ်ပျက် အဆင်းပျက် ဖြစ်လောက်အောင် ပျံ့နှံ့နေ၏၊ ဤသို့ ပြန့်စေနိုင်ခြင်းကား ဒေါသ၏ အပြည့်အစုံ အပြင်းအထန်ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာ၌ ဤနည်းကို သမ္ပတ္တိရသဟု ဖွင့်သည်။[ဤနည်း၌ ဝိသပ္ပန သဒ္ဒါသည် ပျံ့နှံ့ခြင်း အနက်ဟောတည်း၊ ဝိပုဗ္ဗ+သပ္ပဓာတ်, ယုပစ္စည်း၊ သပ္ပဓာတ်သည် ဂတိအနက် ဟောသော်လည်း ဝိဥပသာရကြောင့် ပျံ့နှံ့ခြင်း ကျယ်ပြန့်ခြင်းအနက်ကို ဟောနိုင်ပါသည်၊ "ဝိသ+နိပါတော ဝိယ-အဆိပ်၏+ကျခြင်းကဲ့သို့" ဟူလည်း မူကွဲ ရှိ၏။]

တနည်း။ ။မိုးကြိုးကျခြင်းသည် (ငယ်သည်ဖြစ်စေ,ကြီးသည်ဖြစ်စေ) ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာဖြစ်သကဲ့သို့, ထို့အတူ ဒေါသဖြစ်ခြင်းသည် (နည်းသည်ဖြစ်စေ၊ ကြီးသည်ဖြစ်စေ) မူလ ပင်ကိုသဘောမှ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသာ ဖြစ်၏၊ ဤနည်းကို ကိစ္စရသဟု ဖွင့်သည်၊ ဖောက်ပြန်သော အမူအရာ ကိစ္စ-ဟူလို၊ "ဝိရှုမ်-ဖောက်ပြန်စွာ+သပ္ပနံ-ဖြစ်ခြင်း၊ ဝိသပ္ပနံ-ခြင်း။[ဋီကာအဓိပ္ပာယ်နှင့် တွဲစပ်၍ကြည့်ပါ။]

ဝိသ၊ ပေ၊ မုတ္တံဝိယ။ ။ကျင်ငယ်ရည်သည် သူ့ချည်းသက်သက်ဆိုလျှင် ဆေးဘက်ဝင်သေးသော်လည်း အဆိပ်နှင့် ရောနေသောအခါ ဥပယောဂ (တစုံတရာဝတ္ထုဉ်ထည့်စပ်သုံးစွဲ၍)မဖြစ်တော့၊ အကျိုးပေးလျှင်လည်း ထိုအဆိပ်ရောသောကျင်ငယ်သည် မကောင်းကျိုးကိုသာ ပေးစရာရှိ၏။ ထို့အတူ ဒေါသလည်း ဥပယောဂ-ဖလ ၂ မျိုး၌ပင် အနိဋ္ဌဖြစ်သောကြောင့် ဝိသသံသဋ္ဌပူတိမုတ္တနှင့် တူသည်၊ [ဒေါသော ဥပယောဂ ဖလေသူ အနိဋ္ဌတ္တာ ဝိသသံသဋ္ဌပူတိမုတ္တံ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊-ဋီကာ။]

တေန-ထိုသဘောတရားဖြင့်၊ စိတ်တံ-သည်၊ ဗျာပဇ္ဇတိ-ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏၊ ပူတိဘာဝံ-ပုပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(ဒသာ,ဗျာပါဒေါ-မည်၏၊)ဝါ-တနည်း၊(ယော သဘာဝေါ) ဝိနယာစာရ ရူပသမ္ပတ္တိ ဟိတသုခါဒီနိ-ဝိနည်း, မျိုးရိုးဏကျင့်, ရုပ်အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်း, စီးပွားချမ်းသာ အစရှိသော ကောင်းကျိုးတို့ကို၊ ဗျာပါဒယတိ-ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်၏၊ ဣတိ,(သော)ဗျာပါဒေါ-မည်၏၊ ပန်-ဆက်၊ ဧသ (ဧသော)-ဤဗျာပါဒဟူသည်၊ အတ္တတော-ပရမတ္ထအလို, တရား ကိုယ်အနက်အားဖြင့်၊ ဒေါသေယေဝ-ဒေါသပင်တည်း၊ [“အထက်၌ ပြအပ်ခဲ့သော ဒေါသပင်တည်း”ဟူလို။] ဌမ-ဤနဝမဇာကုသိုလ်စိတ်၌၊ ပဒ ပဒ္ဓိ ပါဠိယာ-ပုဒ်အစဉ်အားဖြင့်၊ ကေနတိ သ-တခုယုတ် ၃၀ သော၊ပဒါနိ-တရား အစုတို့သည်၊ဟောန္တိ၊အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန-ယူအပ်ပြီးသောတရားတို့ကိုမယူခြင်း အားဖြင့်၊ စုဒ္ဒသ-နံသော၊ (ပဒါနိ ဟောန္တိ)၊ တေသံ-ထို ၁၄ ပါးသောတရား အစုတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ သဝိဘတ္တိကာ ဝိဘတ္တိက ရာသိဘေဒေါ-သဝိဘတ္တိက အဝိဘတ္တိက အပြား, ရာသိအပြားကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။ [ထိုအပြားကို ပဌမမဟာကုသိုလ် ဓမ္မာဒ္ဓေသဝါရကထာအဆုံး၌ ရှုပါ။]

ယေဝါပနကေသု-ယေဝါပနကတို့တွင်၊ ဆန္ဒော၊ပေး၊ ဥဒ္ဓစ္စာနိ-ဆန္ဒ, အဓိမောက္ခ, မနသိကာရ, ဥဒ္ဓစ္စတို့သည်၊ နိယတာနံ-နိယတ ယေဝါပနကတို့ တည်း၊ ပန-ဆော၊ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စေသု-တို့တွင်၊ အညတရေန-တပါးပါးနှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ပဋ္ဌပဒ္ဓ-၅ ပါး ၅ပါးတို့သည်၊ ဟုတ္ဝါပိ-ဖြစ်၍လည်း၊ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ တဿာ-နံသော၊ ဣမေပိ ဓမ္မာ-တို့သည်လည်း၊ အနိယတ ယေဝါပနကာနာမ-အနိယတ ယေဝါပနကတို့မည်၏၊ တေသု-ထို ၃ပါးသော တရားတို့တွင်၊ (ယာဓမ္မဇာတိ)ဣဿတိ-ငြူစူတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ) ဣဿာ-မည်၏၊ သာ-ထို ဣဿာသည်၊ ပရသမ္ပတ္တိနံ-သူတပါးတို့၏ စည်းစိမ်တို့ကို၊ ဥသူယန လက္ခဏာ-ငြူစူခြင်း လက္ခဏာ

ဗျာပါဒေါ။ ။“ဝိ+အာ+ပါဒ”ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ဝိသည် ဝိရူပအနက်ဟော၊ထို့ကြောင့် “ဗျာပဇ္ဇတိ”ကို “ပူတိဘာဝံ ဥပဂစ္ဆတိ”ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်၊ “ဗျာပဇ္ဇတိ တေနာတိ ဗျာပါဒေါ”ဟု ကရဏသာဓနပြု၊ဒုတိယနည်း၌ ဝိ,အာပုဗ္ဗပဒဓာတ်,ကာရိုက်ဏော ပစ္စည်း၊ ထိုကာရိုက်ပစ္စည်းကိုချေ၍ “ဗျာပါဒေါ”ဟု ပြီးကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့်“ဗျာပါဒယတိဝါ၊ပေ၊ ဗျာပါဒေါ”ဟု မိန့်သည်၊ ဝိနယဖြင့် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်စသော ဝါရိတ္တဝိနည်းကို ယူ၍, အာစာရဖြင့် မျိုးရိုးအကျင့် ထုံးစံဖြစ်သော စာရိတ္တအကျင့်ကို ယူပါ၊ ဒေါသဖြစ်သောအခါ ထိုဝါရိတ္တ, စာရိတ္တဝိနည်းကိုလည်း ဖျက်ဆီးသောအားဖြင့် ဖောက်ပြန်စေ၏၊ မိမိရုပ်အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်း မျက်နှာနီမြန်းလာခြင်း, တုန်လှုပ်စေခြင်းအားဖြင့် ဖောက်ပြန်စေ၏၊ စီးပွားရေး, ချမ်းသာရေးစသည်တို့ကိုလည်း ပျက်စီးစေသည်။

ရှိ၏၊[သက္ကတ၌ အသူယသည်ပါဋ္ဌိ၌"ဥသူယ"ဟုဖြစ်၏၊]တတ္ထေဝ-ထိုသူတပါး စည်းစိမ်တို့၌ပင်၊ အနဘိရတိရသာ-မွေ့လျော်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိစ္စ ရှိ၏၊ တတော - ထိုသူတပါး စည်းစိမ်မှ၊ ဝိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ - မျက်နှာလွှဲ၏ အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်လာ၏၊ပရသမ္ပတ္တိပဒဋ္ဌာနာ-သူတပါး တို့၏ သမ္ပတ္တိလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ [နောက်၌ "အတ္တသမ္ပတ္တိ အာဝါသာဒိ"ဟု ဋီကာ ဖွင့်လတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် ဤပရသမ္ပတ္တိလည်း အာဝါသ အစရှိသည်ပင်တည်း။] သံယောဇနန္တိ-ဣဿာ သံယောဇဉ်တမျိုး ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-၏။

မစ္ဆရဘာဝေါ-ဝန်တိုတတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဘောစာရားသည်၊ မစ္ဆရိယံ-မည်၏၊ ["မစ္ဆေရဘာဝေါ"ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ မစ္ဆရနောင် ဘာဝအနက်၌ ဏျပစ္စည်းသက်, ရ၏ အ,ကို ဣပြု၊ ဣဿရိယံပုဒ်ကဲ့သို့တည်း၊] တံ - ထိုမစ္ဆရိယသည်၊ လဒ္ဓါနံဝါ-ရအပ်ပြီးမူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ လဘိ တဗ္ဗာနံဝါ-ရထိုက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (မရသေးသော်လည်း ရဖို့ရန် မျှော်လင့်ချက်ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊) အတ္တနော-၏၊ သမ္ပတ္တိနံ-စည်းစိမ် တို့ကို၊ နိဂူဟနလက္ခဏံ-လျှို့ဝှက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ တာသံယေဝ-ထို ရထိုက်- ရပြီး ကိုယ့်ပစ္စည်းတို့၏ပင်၊ ပရေဟိ-တို့နှင့်၊ သာဓာရဏဘာဝ အက္ခမနရသံ- ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို သည်းခံခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိစ္စ ရှိ၏၊ သင်္ကောစန ပစ္စုပဋ္ဌာနံ-တွန့်တိုသော တရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်လာ၏၊ (သူတပါးအား ပေးရမည်ကို တွန့်တိုခြင်းသဘောဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ထင်လာသည်၊) ဝါ-တနည်း၊ ကဋ္ဌုကဋ္ဌုကတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ - ခါးစပ်သော အရသာကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့၊ပေ၊ ထင်လာ၏၊ အတ္တ သမ္ပတ္တိပဒဋ္ဌာနာ-မိမိ၏ အာဝါသ အစရှိသော သမ္ပတ္တိလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏၊ စေတသော - စိတ်၏၊ ဝိရူပဘာဝေါ-ဖောက်ပြန်သည်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏။

ကဋ္ဌုကဋ္ဌုကတာ။ ။"ကဋ္ဌုက+အဋ္ဌုက"ဟု ခွဲ၊ကဋ္ဌုကသဒ္ဒါသည် အခါးအစပ် အရသာကို ဟော၏၊ အဋ္ဌဓာတ်သည် ဂတိအနက် ဟော၏၊ ဋီကာ၌ "ကဋ္ဌုကာကာရ ဂတိ-စပ်သော အခြင်းအရာ၏ ဖြစ်ခြင်း"ဟု ဖွင့်၏၊ ထို၌ "အာကာရ"အရ "အခြင်း အရာ"ဟူသည် စပ်သောအရသာကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း, စပ်သော အရသာနှင့် တူခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "အဋ္ဌယတိ ဂစ္ဆတီတိ အဋ္ဌုကံ၊ (ဥကန် ပစ္စည်း၊) ကဋ္ဌုကံဝိယ+အဋ္ဌုကံ ကဋ္ဌုကဋ္ဌုကံ=ခါးစပ်သော အရသာကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်သော စိတ်၊ တဿ+ဘာဝေါ ကဋ္ဌုကဋ္ဌုကတာ၊ ခါးစပ်သော အရသာသည် သာယာဖွယ်မကောင်းသကဲ့သို့ စွန့်ကြဲ ပေးကမ်းမှု၌ မသာယာသော (စိတ် မပါသော) အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း"ဟူလို။ [ဤကဋ္ဌုကဋ္ဌုကတာ၏ အဖွင့်သည် နိကွေပကဏ္ဍ, ဒုကနိကွေပကထာ၌ လာလတ္တံ့။]

ကုစ္ဆိတံ-စက်ဆုပ်အပ်စ္ဓာ၊ ကတံ-ပြုအပ်သော စိတ်တည်း၊ ကုကတံ-စိတ်၊ တသဲ-ထိုစက်ဆုပ်အပ်စ္ဓာ ပြုအပ်သောစိတ်၏၊ ဘာဝေါ-တည်း၊ ကုက္ကုစ္စံ-ထု၊ တံ-ထိုကုက္ကုစ္စသည်၊ ပစ္ဆာနုတာပလက္ခဏံ-ပြုထုကာလမှ နောက်၌ အဖန်ဖန် ပူပန်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ကတာကတာနုသောစနရသံ-ပြုအပ်ပြီးသော ဒုစရိုက်, မပြုအပ်မိသော သုစရိုက်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဝမ်းနည်းခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ [ရှေးက ''စိုးရိမ်ခြင်း'' ဟု ပေးကြသည်၊ အမှန်မှာ စိုးရိမ်ခြင်းမဟုတ်, ဝမ်းနည်းခြင်းတည်း] ဝိပ္ပဋိသာရပစ္စုပဋ္ဌာနံ-လွန်ပြီးမှုနောက်, စဲလျော်၍, ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကြံစည်ခြင်းရှိသောတရားဟု ယောဂိတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊ (နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသောတရားဟု ယောဂိတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊) ကတာကတပဒဋ္ဌာနံ-ပြုအပ်ပြီးသော ဒုစရိုက်, မပြုအပ်မိသော သုစရိုက်လျှင် နိုးစ့ာသောအကြောင်းရှိ၏၊ ဒါသဗျံဝိယ-ကျွန်၏အဖြစ်ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးတား၊တာဝ-နိဒ္ဒေသဝါရမှ ရှေးဦးစ့ာ၊(နိဒ္ဒိဋ္ဌေ)ဥဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ ဝိသေသေ - အထူးတည်း၊ နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသေ-ဝေဒနာနိဒ္ဒေသ၌၊ အသာတံ-အသာတကို၊ သာတပဋိပက္ခဝသေန-သာတ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကုက္ကုစ္စံ။ ။''ကုစ္ဆိတံ+ကတံ ကုကတံ-စက်ဆုပ်အပ်စ္ဓာပြုအပ်သောစိတ်''ဟူသည် ပြုအပ်ပြီးသော ဒုစရိုက်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော, မပြုအပ် (မပြုခဲ့မိ) သော သုစရိုက်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော စိတ်တည်း၊ [ကုစ္ဆိတံ ကတံတိ ကတာကတံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝိပ္ပဋိသာရစ်တ္တံ၊-ယောဇနာ။] မှန်၏-ထို့စ်တ်သည် ပြုအပ်ပြီး အကုသိုလ်ကိုလည်း မပြုအပ်ရာရောက်အောင်, မပြုခဲ့မိသောကုသိုလ်ကိုလည်း ပြုအပ်ပြီးဖြစ်အောင် မတတ်နိုင်ရကား သက်သက် စက်ဆုပ်စရာ (ရွံစရာ) ကောင်းသောစိတ်သာ ဖြစ်လေသည်၊ ထိုစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာကား ဤကုက္ကုစ္စ စေတသိက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ''ကုကတသ+ဘာဝေါ ကုက္ကုစ္စံ''ဟု ပြုရသည်။ [ကျပစ္စည်းသက်, တျကို စပြု၊ ဒွေဘော်လှာ, က၏ အကို ဥပြု။]

အမှာ။ ။ရှေးနိဿယ၌ ''ကုကတ်''အရ ပြုအပ်ပြီး အကုသိုလ်, မပြုခဲ့မိသော ကုသိုလ်ကို မုချကောက်၍,ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုအာရုံပြုသောစိတ်ကိုကား ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ကောက်လေ၏၊ ထို့ပြင် ပါရာဇိကဏ် သုဒိန္နကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့၌ ''ကုစ္ဆိတံ-စက်ဆုပ်အပ်စ္ဓာ+ကတံ-ပြုအပ်သော အမူအရာတည်း၊ ကုကတံ-ရာ၊ ကုကတမေဝ ကုက္ကုစ္စံ''ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်ကို ဤနည်းမှ တမျိုးဟု မှတ်ပါ။

ဒါသဗျံဝိယ။ ။ဒါသဿ+ဘာဝေါ ဒါသဗျံ၊ ဘာဝအနက်၌ ဗျပစ္စည်းသက်၊ ဝုမုဗျပုဒ်ပြီးပုံကဲ့သို့တည်း၊ ကျွန်ဖြစ်နေလျှင် ထိုကျွန်သည် မည်သည့်ကိစ္စ၌မျှ မိမိမပိုင်တော့ပဲ အရှင်သခင်၏အလိုအတိုင်းသာဖြစ်ရသကဲ့သို့, ကုက္ကုစ္စဖြစ်နေလျှင် ထိုကုက္ကုစ္စရှိသူသည် ကုသိုလ်ကိစ္စ၌ မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်နိုင်။ [ဋီကာ၌ ဤနည်းအပြင် နောက်တနည်း ဖွင့်သေး၏။]

ဒေါသနိဒ္ဒေသေ-ဒေါသနိဒ္ဒေသဉ်၊ (ဆတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ (ယော သဘာဝေါ) ဒုဿတိ-ပျက်စီးတတ်၏၊ ဣတိ, (သော)၊ ဒေါသော-မည်၏၊ ဒုဿနာတ္ထိ-ကား၊ ဒုဿနာကာရော-ပျက်စီးခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတည်း၊ ဒုဿိတတ္တန္တိ-ကား၊ ဒုဿိတဘာဝေါ-ပျက်စီးသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ ပကတိဘာဝ ဝိဇဟနဋ္ဌေန - ပင်ကိုသဘောကို စွန့်ခြင်း ဟူသော အနက်သဘောအားဖြင့်၊ ဗျာပဇ္ဇနံ - ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ ဗျာပတ္တိ-မည်၏၊ ဗျာပဇ္ဇနာတိ-ကား၊ ဗျာပဇ္ဇနာကာရော-ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတည်း၊ (ယော သဘာဝေါ)၊ ဝိရုဇ္ဈတိ-ဆန့်ကျင်တတ်၏၊ဣတိ,(သော)၊ဝိရောဓော-မည်၏၊(ယော သဘာဝေါ)၊ပုနပ္ပုနံ-အဖန်ဖန်၊ (ပဋိ၏ အဖွင့်) ဝိရုဇ္ဈတိ-၏၊ ဣတိ, (သော)၊ ပဋိဝိရောဓော-၏၊ ဝေါ-တနည်း၊ဣဒံ-ဤ ဝိရောဓော,ပဋိဝိရောဓော ဟူသော ပုဒ် ၂ ပါး အပေါင်းကို၊ဝိရုဒ္ဓါ၊ပေ၊ဝသေန-ဆန့်ကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်(စိတ်)၏ အခြင်းအရာ,အဖန်ဖန် ဆန့်ကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်(စိတ်)၏ အခြင်းအရာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ ပြီ၊ စဏ္ဍော-ကြမ်းတမ်းသော၊ ထဒ္ဓပုဂ္ဂလော - ခက်ထန်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ စဏ္ဍိကော-စဏ္ဍိက ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တဿ-ထို ကြမ်းတမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-သည်၊ စဏ္ဍိက္ကံ-မည်၏။

ဇေတန-ဤဒေါသသည်၊ဝေါ-ကြောင့်၊ သုရောပိတံ-ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ်သော၊ ဝစနံ-စကားလုံးသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ ဒုရုတ္တံ (၉ဝ)- မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားသည်သာ၊ အပရိပုဏ္ဏမေဝ- မပြည့်စုံသော စဏားသည်သာ၊ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အသုရောပေါ-မည်၏၊ ဟိ-

---

ဝိရုဒ္ဓါ၊ပေ၊ဝုတ္တံ။ ။အာကာရဖြင့် ဖွင့်ပြသောကြောင့်"ဝိရုဇ္ဈနံ ဝိရောဓော၊ ပဋိဝိရုဇ္ဈနံ ပဋိဝိရောဓော"ဟု ဘာဝသာဓန ပြု၏။ [ဝိရုဒ္ဓါ ကာရောတိ၊ပေ၊ တန ဝိရုဇ္ဈနံ ဝိရောဓောတိ ဒဿေတိ။-ဋီကာ။] ဤဋီကာဋ္ဌ ပဋိဝိရုဇ္ဈနကို အထူးမဖွင့်, သဘောတူ၍ ချန်ထားသည်၊ ရှေးနိဿယဋ္ဌ "ဝိရုဒ္ဓါကာရ" မပါ၊ "ပဋိဝိရုဒ္ဓါကာရ"သာ ပါ၏၊ ကျနေဟန် တူသည်။

စဏ္ဍိက္ကံ။ ။စဋီခဝ်ာတ်သည် ကောပ(အမျက်ထွက်ခြင်း)အနက်ဟောဟု ထောမနိဓိဆို၏၊ (အက်ာ (အ) ပစ္စည်း)ဟုလည်း ဆို၏၊ စဏ္ဍတိ ကုပ္ပတိတိ စဏ္ဍော-အမျက်ထွက်တတ်သူ, ကြမ်းတမ်းသူ၊ ထို စဏ္ဍိကောကို စဏ္ဍောဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဣကပစ္စည်း အနက်သီးခြားမရှိ, သွတ္ထဟု ပြု၏၊ "စဏ္ဍောယေဗ စဏ္ဍိကော၊ စဏ္ဍိကဿ+ဘာဝေါ စဏ္ဍိက္ကံ။

အသုရောပေါ။ ။ရောပေါဒ္ဒိ ရုဟ(ဇနနေ) ဟူသောခဝ်ာတ်, ကာပေပစ္စည်း၊ ဝုဒ္ဓိပြု, ဟနှင့် အာကိုးချ၍ "ရောပ"ဟု ဖြစ်၏၊ ရောပိယတေ-ဖြစ်စေအပ်၏၊ ဣတိ ရောပံ (ဝစနံ)၊ သုမှာ+ရောပံ သုရောပံ၊နဿိ+သုရောပံ ယေနာတိ အသုရောပေါ၊ ကောင်းစွာ

မှန်၏၊ ကုဒ္ဓကာလေ-စိတ်ဆိုးရာအခါ၌၊ ပရိပုဏ္ဏဝစနံနာမ- ပြည့်စုံသောစကား မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ကဿစိ-အချိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (အချိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ၊) ပရိပုဏ္ဏ ဝစနံ-ပြည့်စုံသောစကားသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦး တော့၊ [တချိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ စကားအပြော ကျွမ်းကျင်သောကြောင့် ဒေါသထွက် စေကာမူ စကားကိုပြည့်စုံအောင် ပြောနိုင်၏၊] (ဝေံသတိပိ-ဤသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) တံ-ထို အချိုပုဂ္ဂိုလ်အတွက် စကား၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ အပ္ပမာဏံ-နှိုင်းယှဉ်ကြောင်း ပမာဏ မဟုတ်။

ပန - ဝါဒန္တိရကား၊ အပရေ - တပါးသော ဆရာတို့သည်၊ အသုဇန နဌေန-မျက်ရည်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်အားဖြင့်၊ (ဝဒန္တိ ၌စပ်၊) အသုရောပနတော - မျက်ရည်ကိုဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသုရောပေါတီ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-နှ်၏၊ တံ-ထို မျက်ရည်ကို ဖြစ်စေခြင်းဟူသော အကြောင်းသည်၊ အကာရဏံ-လိုရင်းအကြောင်း မဟုတ်၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) သောမနဿဿာပိ-သောမနဿဝေဒနာ၏လည်း၊ အသုဇနနတော-မျက်ရည် ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟေဌာ-၌၊ ဝုတ္တအတ္တမနတာ ပဋိပက္ခတော-ဆိုအပ်ပြီးသော အတ္တမနတာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တမနတာ-အတ္တမနတာသည်၊ နှ-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနတ္တမနတာ-မည်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ,သာ-ထိုအနတ္တမနတာသည်၊ စိတ္တဿေဝ-စိတ်၏ သာလျှင်၊ (အနတ္တမနတာ-သည်၊ ဟောတိ)၊ သတ္တဿ-သတ္တဝါ၏၊ (အနတ္တ မနတာ-သည်၊) နှ-မဟုတ်၊ တသ္မာ,စိတ္တဿာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ ဧတ္ထ-ဤ နဝမအကုသိုလ်စိတ်၌လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟ သုညတဝါရေသုစ - သင်္ဂဟဝါရ, သုညတဝါရတို့၌လည်းကောင်း၊ ဟေဌာ-အောက် ပဌမမဟာကုသိုလ်စိတ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-အပြီး တည်း။....နဝမံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

(ပြည့်စုံစွာ) ဖြစ်စေအပ်သောစကား မရှိကြောင်းဒေါသ၊ "ဒုရုတ္တံ, အပရိပုဏ္ဏမေဝ" ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်။ [ဝစနံကို နိဒဿနနည်းဟု ဋီကာဆို၏၊ "စကားသာမက, ဒေါသ ဖြစ်သောအခါ မည်သည့်အမှုကိုမျှ ပြည့်စုံစွာ မဖြစ်စေနိုင်" ဟူလို။]

အပရေ ပန်။ ။ဤအပရေဝါဒ၌ "အသုရောပေါ" ဟုပါ၌ရှိရမည်၊ "ရောပေတိ ဇနေတိတိ ရောဒေပါ၊ "ရုဟ-ဇနနေ" ဟူသောဓာတ်, ဏာဓပပစ္စည်း၊ အသုံ+ရောပေါ အသုရောပေါ-မျက်ရည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဒေါသ၊ ဤဝါဒကို အဌကထာဆရာ မနှစ်သက်သောကြောင့် "တံ အကာရဏံ" ဟု မိန့်သည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-တရံတခါ ဝမ်းမြောက်လွန်းသည့် အတွက် မျက်ရည်ထွက်တတ်သောကြောင့်တည်း၊ မှန်၏-မိမိ ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နာမည် ကျော်ကြား ထင်ရှားမှု ဖြစ်သောအခါ ဝမ်းမြောက်မှု သောမနဿကြောင့်လည်း မျက်ရည်ထွက်လာတတ်ပေသည်။

ဒသမစိတ်အဖွဲ့

ဒသမံ - ဒသမ အကုသိုလ် စိတ်သည်၊ သသင်္ခါရိကတ္တာ - သင်္ခါရနှင့် တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရေဟိ-တို့သည်၊ ဥဿာဟိတဿ-အားတက်စေအပ်သည်ဖြစ်၍၊ (တိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်၍၊) (ကုဇ္ဈိမာနဿ) ဝါ-စိတ်ဆိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သော်လည်းကောင်း၊ပရေသံ-တို့၏၊ အပရာဓံ-အပြစ်ကို၊ သာရိတဿ-အမှတ်ရစေအပ်သည်ဖြစ်၍၊(ကုဇ္ဈမာနဿ)ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ပရေသံ-တို့၏၊ အပရာဓံ-ကို၊ အနုဿရိတ္တာ, အနုဿရိတ္ဝါ-အောက်မေ့၍, အောက်မေ့၍၊ (တွေး၍တွေး၍)၊ ကုဇ္ဈမာနဿ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏။ [သူတပါးက မတိုက်တွန်းရပဲ မိမိအပေါ်၌ သူတပါးပြုအပ်သောအပြစ်ကို မိမိဘာသာ စဉ်းစားသောအခါ ရှေစိတ်၏ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် နောက်စိတ်၌ ဤ သသင်္ခါရိက ဒေါသ-ဒေါမနဿဲ ဖြစ်သည်။]

ဣဓဝပိ - ဤ ဒသမ အကုသိုလ်စိတ်၌လည်း၊ ပဒပဋိပါဋိယာ - အားဖြင့်၊ ဧကူနတိံသ - သော၊ (ပဒါနိ - တရားအစုတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊) အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေနစ-ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို မယူခြင်းအားဖြင့်လည်း၊ စုဒ္ဒသေဝ-၁၄ ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဒါနိ-တရားအစုတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပန-ဆက်၊ [တချို့စာအုပ်၌ "ပန" မပါ။] ယေဝါပနကေသု-တို့၌၊ ထိနမိဒ္ဓပိ-ကိုလည်း၊ လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ,ဧတ္ထ-ဤ ဒသမ အကုသိုလ်စိတ်၌၊ ဤသာမစ္စရိယကုက္ကုစ္စေဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ စတ္တာရိ-နှံသော၊ အပဏ္ဏကင်္ဂါနိ-မချွတ်မယွင်းသော အင်္ဂါတို့လည်းကောင်း၊ ထိနမိဒ္ဓံ - လည်းကောင်း၊ ဤတိ - သို့၊ ဆ - နှံသော၊ ဤမေ - ဤတရားတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဤသာဒီနံ-ဤသာ အစရှိသည်တို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိကာဇလ-ဖြစ်ရာအခါ၌၊ တေသု-ထို ဤသာအစရှိသည်တို့တွင်၊ ဇာတရေန-တပါးပါးသောတရားနှင့်၊ သဒ္ဓိံ, သတ္တ-နှံသော၊ ယေဝါပနကာ-တို့သည်၊ ကေဣဏေ-တပြိုင်နက်သောခဏ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်နိုင်ကုန်၏၊ သေသံ-သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော အစီအရင်သည်၊ သဗ္ဗဝါရေသု-တို့၌၊ နဝမ-သဒိသမေဝ-နဝမအကုသိုလ်စိတ်၏ အစီအရင်နှင့်တူသည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ ဒ္ဝိသုန်- သော၊ ဤမေသု ဒေါမနဿစိတ္တေသု - ဤဒေါမနဿစိတ်တို့၌၊ (ဒေါသမူစိတ်တို့၌၊) သဟဇာတာမိပတိ်ယေဝ-ကိုသာ၊ လဗ္ဘတိ့-၏၊ အာရုမဏာဓိပတိ-ကို၊နှ(လဗ္ဘတိ)၊ (ကသ္မာ အာရုမဏာဓိပတိ, နှ လဗ္ဘတိ့-နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ), ကုဒ္ဓါ-စိတ်ဆိုးသူသည်၊ကိဉ္စိ-တစုံတခုသောအာရုံကို၊ဂရုံ-လေးလေးစားစား၊ နှ ကထေတိ-မပြု၊ ဤတိ-ကြောင့်၊ (အာရုမဏာဓိပတိ-ကို၊ နှ လဗ္ဘတိ-မရအပ်။)

ကောဒသမ စိတ်အဖွဲ့

ကောဒဆမံ - ကဲ့ဒသမ အကုသိုလ် စိတ်သည်၊ ဆသု အာရုံမကွေသို့, ဝေဒနာဝဲသေန - ဖြင့်၊ မဇ္ဈတ္တာသ - အလယ် အလတ်၌ တည်သော သဘော ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဥပေက္ခာဝေဒနာရှိသည်ဖြစ်၍၊) ကခ်ံါပဝတ္တိကာလေ-ယုံမှားခြင်း၏ ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ တဿ-ထို ကောဒသမ အကုသိုလ်စိတ်၏၊ သမယဝဝတ္ထာနေ - သမယဝဝတ္ထာနဝါရ၌၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တံတိ ပဒံ - ဝိစိကိစ္ဆာ သမ္ပယုတ်ံ ဟူသောပုဒ်သည်၊ အပုဗ္ဗံ-ရှေးမဟုတ်သောပုဒ်တည်း၊ (အသစ်ဖြစ်သောပုဒ်တည်း၊) တဿ-ထို ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်ံ ပုဒ်၏၊ အတ္ထော - ကို၊ (ဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဝိစိကိစ္ဆာယ - ဝိစိကိစ္ဆာနှင့်၊ သမ္ပယုတ်ံ - အညီအမျှ ကေပ္ပါဒတာ အစရှိသောအပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သော စိတ်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်ံ-မည်၏၊ဓမ္မုဒ္ဒေသေ-ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရ၌၊ဝိစိကိစ္ဆာ ဟောတိတိ ပဒမေဝ-ဝိစိကိစ္ဆာဟောတိ ဟူသော ပုဒ်သည်သာ၊ ဝိသေသော-ထူး၏။

တတ္ထ-ထို ဝိစိကိစ္ဆာဟူသော ပုဒ်၌၊ (ဝိစနတ္ထလက္ခဏာဒယော - တို့ကို၊ ဝေံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ - နှ်၏၊) စိကိစ္ဆာ - ဉာဏ်တည်းဟူသော ဆေးကုခြင်းမှ၊ ဝိဂတာ - ကင်းသောတရားတည်း၊ ဣတိ, ဝိစိကိစ္ဆာ - မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ တောယ-ဤသဘောတရားဖြင့်၊ သဘာဝံ-တရားတို့၏ ဟုတ်မှန်သော သဘောကို၊ ဝိစိနန္တော- စူးစမ်းရှာဖွေလသော်၊ ကိစ္ဆတိ ကိလမတိ-ပင်ပန်းရ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့သဘောမှန်ကို စူးစမ်းသူ၏ ပင်ပန်းကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (သာ) ဝိစိကိစ္ဆာ-မည်၏၊ သာ-ထိုဝိစိကိစ္ဆာသည်၊ သံသယလက္ခဏာ-ယုံမှားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ကမ္မနရသာ-တုန်လှုပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ အနိစ္ဆယ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ဆုံးဖြတ်ခြင်း မရှိသော တရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်လာ၏၊ ဝါ-တနည်း- အနေကံသဂ္ဂါဟ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ - တပါးမက မျှားသောအဖို့ကို ယူခြင်းသဘောတရားဟုယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊အယောနိသော မနသိကာရပဒဋ္ဌာနာ-အယောနိသောမနသိကာရလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏၊ ပဋိပတ္တိ အန္တရာယကရာ-ပဋိပတ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သော တရားတည်း၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဝိစိကိစ္ဆာ။ ။ပဌမနည်း၌ ဝိသည် "ဝိဂတ"အနက်ဟော၊ ဒုတိယနည်း၌ "ဝိစိနန္တကိစ္ဆာ"ဟု ဆိုလိုလျက် နန္တကို ချေထားသည်၊ အကျယ်က သဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ စေတသိက်ပိုင်း၌ ရှုပါ။

ပဋိပတ္တိ အန္တရာယကရာ။ ။ဘုရားစသော အာရုံ၌ ယုံမှား သံသယ ဖြစ်နေလျှင် ရှေ့သို့ တိုးတက်၍ တရားအားထုတ်လို့ မရ၊ ထို့ကြောင့် "ပဋိပတ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သည်"ဟု ဆိုသည်၊ ဒွေဓာပထေ၌လည်း ဤအဓိပ္ပာယ်ပင်တည်း။

ဣဓ-ဤ ကောဒသမ အကုသိုလ်စိတ်၌၊ ပဒပဋိပါဋိယာ-အားဖြင့်၊ တေ စီသတိ-သော၊ ပဒါနိ-တရားအစုတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန-ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို မယူခြင်းအားဖြင့်၊ စုဒ္ဒသ၊ (ပဒါနိ ဟောန္တိ)၊ တေသံ - ထို ၁၄ ပါးသော တရားအစုတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ သဝိဘတ္တိကာ ဝိဘတ္တိကရာသိဝိနိစ္ဆယော-သဝိဘတ္တိက အဝိဘတ္တိက, ရာသိ အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ မနသိကာရော-မနသိကာရလည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓစ္စံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ ယေဝ-၂ ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေဝါပနကာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

နိဒ္ဒေသဝါရဿ-၏၊ [ရှေ့၌ "နိဒ္ဒေသဝါရေ" ဟု ရှိခဲ့၏၊] စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ (ဝုတ္တံ-၌စပ်၊) ယသ္မာ, ဣဒံ စိတ္တံ-ဤ ကောဒသမ အကုသိုလ် စိတ်သည်၊ ဒုဗ္ဗလံ-အားမရှိ၊ တ္ထေ-ဤစိတ်၌၊ ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တကမေဝ - စိတ်၏ ဖြစ်တည်ခြင်းမျှသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ, သဏ္ဌိတိတိအာဒိနိ-သဏ္ဌိတိ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို၊ အဝတ္ဘာ-မဟောမူ၍၊ စိတ္တဿ ဋ္ဌိတိတိ-စိတ္တဿဋ္ဌိတိ ဟူသော၊ ကေမေဝပဒံ-တခုသော ပုဒ်ကိုသာ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ တေနေဝ ကာရဏေန- ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင်၊ (ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တကသာ ဖြစ်သော ကြောင့်ပင်၊) ဥဒ္ဒေသဝါရေပိ-၌လည်း၊ သမာဓိန္ဒြိယန္တိ အာဒိ- သမာဓိန္ဒြိယံ အစရှိသောပုဒ်ကို၊(အာဒိဖြင့် "သမာဓိဗလံ" စသည်ကိုယူ၊)နဝုတ္တံ-ဟောတော် မမူအပ်။

ဝိစိကိစ္ဆာနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ကခ်နဝသေန-ယုံမှားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကခ်ါ-ကခ်ါမည်၏၊ ကခ်ါယ-ယုံမှားခြင်းကို၊ အာယနာ-ဖြစ်စေတတ်သော သဘော တရားတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကခ်ါယနာ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ပုရိမကခ်ါ-ရှေ

ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တကမေဝ။ ။" ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ် စိတ်၏ နိဒ္ဒေသ၌ စိတ္တဿေ ကဂ္ဂတာ(သမာဓိ)ကို အကျယ်ပြရာဝယ် အခြားစိတ်များ၌ကဲ့သို့ သဏ္ဌိတိ အဝဋ္ဌိတိကို အဘယ့်ကြောင့် မပြအပ်ပါသနည်း" ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "ပဝတ္တိ၊ပေ၊ကေမေဝပဒံ ဝုတ္တံ" ဟု မိန့်သည်၊ အခြားစိတ်များ၌ ယှဉ်သော ကေဂ္ဂတာသည် ထို အာရုံတခု အပေါ်၌ စိတ်အစဉ် (ဝီထိစဉ်) အတော်ရှည်အောင် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ဤစိတ်၌ ယှဉ်သော ကေဂ္ဂတာသည် မပြုနိုင်၊ ဖြစ်နေသောစိတ်၏ ဥပါဋ္ဌ ဌီ ဘင် ခဏတ္တယမျှ တည်ရုံသာ ကျေးဇူးပြုနိုင်၏၊ထို့ကြောင့် "သဏ္ဌိတိ အဝဋ္ဌိတိ" ဟု ဟောတော်မမူပဲ "စိတ္တဿဋ္ဌိတိ" ဟု တပုဒ်သာ ဟောတော်မူသည်။ [ပါဋ္ဌိတော်ကို ကြည့်ပါ။]

ကခ်ါယနာ။ ။ကခ်ါယနာပုဒ်၌ ပဋမနည်းအလို "ကခ်ါ+အာယနာ" ဟု ခွဲ၊ အာယနာ၌ အယဓာတ်,ကာရိတ်ကြေ, ယုပစ္စည်း၊ "အာယတီတိ အာယနာ၊ ကခ်ါယ-နောက်နောက်ယုံမှားခြင်းကို+အာယနာ-ဖြစ်စေတတ်သော ရှေးရှေးယုံမှားခြင်းတည်း၊ ကခ်ါယနာ-ခြင်း၊ နောက်နည်းအလို "ကခ်ါ+အယနာ" ဟု ခွဲ၊ အယနာ၌ ကာရိတ် မပါ၊ "ကခ်ါယ=၏+အယနာ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ကခ်ါယနာ-ခြင်း" ဟု ပြု၊ အာကာရ ဝသေနဖြင့် ဘာဝဘာဝနကို ပြသည်။

ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းသည်၊ ဥတ္တရကခ်ံ-နောက်ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းကို၊ အာယတိနာမ-ဖြစ်စေသည် မည်၏၊ [အာနေတိ နာမ ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်။] ဝါ-တနည်း၊ တေံ-ဤ ကခ်ါယနာဟူသော ပုဒ်ကို၊ အာကာရဝသေန-ယုံမှားခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ကခ်ါသမဂ်ိစိတ္တံ-ယုံမှားခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော စိတ်သည်၊ ကခ်ါယ-ယုံမှားခြင်းသည်၊ အာယိတတ္တာ-ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကခ်ါယိတံ နာမ-မည်၏၊ တဿ-ထို ယုံမှားခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သောစိတ်၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း၊ ကခ်ါယိတတ္တံ-ရာ၊ ဝိမတိတိ-ကား၊ နမတိ-မသိခြင်းတည်း၊ [ဝိသဒ္ဒါသည် ပဋိသေဓအနက်ဟော၊ "နမတိ ဝိမတိ"ဟုပြု။] ဝိစိကိစ္ဆာ-ဝိစိကိစ္ဆာသည်၊ ဝုတ္တတ္ထာဝေ-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်သာ၊ (ယံ မေ့ဇာတံ)၊ ကမ္ပနဌေန-တုန်လှုပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဒွိဓာ-၂ ပါး အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ-၂ ဖြာ၊ လေယတိ-စိတ်ကို တုန်လှုပ်စေတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ မေ့ဇာတံ)၊ ဒွေဌကံ-မည်၏။

ပဋိပတ္တိနိဝါရဏေန-ပဋိပတ်ကို တားမြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဘာဝပ္ပဓာနကြံ၊) ဒွိဓာပထောဝိယ-၂ ဖြာကွဲသော လမ်းနှင့် တူ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒွိဓာပထော-မည်၏၊ ဣဒံ-ဤသဘောတရားသည်၊ နိစ္စံနုံခေါ-နိစ္စလေလော၊ အနိစ္စံနုံခေါ-အနိစ္စလေလော၊ ဣတိအာဒိ ပဝတ္တိယာ-ဤသို့ အစရှိသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ကေသို့-တခုသော၊ အာကာရေ-အခြင်းအရာ၌၊ သဏ္ဌာတုံ-ကောင်းစွာ တည်ခြင်းငှာ၊ အသမတ္တတာယ-မစွမ်းနိုင်

ဒွေဌကံ။ ။"ဒွိ+ဌေက"ဟု ခွဲ၊ ဌေက၌ လေဓာတ်သည် ကမ္ပနအနက်ကိုဟော၏၊ ကာရိတ်ကြေ၊ "လေယတိ-စိတ်ကို တုန်လှုပ်စေတတ်၏၊ ဣတိ လေကံ၊ လေဓာတ်နောင် ဟပစ္စည်း,လကို ဌပြု၊သွတ္ထ၌ က ပစ္စည်းသက်၊ တုန်လှုပ်ခြင်းအနက်ကို ဌဖြင့် ဌေဓာတ်က မဟော၊ လငယ်ဖြင့် လေဓာတ်ကသာ ဟော၏၊ ထိုဓာတ်လည်း ဘူဝါဒိသာ ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် လေယတိ၌ ကာရိတ်ဝင်သည်ဟု ကြံသည်၊ ဒွိဓာ-(ဗုဒ္ဓအပေါ်၌ ဘုရားဟုတ်လေသလား, မဟုတ်လေသလား,ဤသို့စသော) ၂ ပါး အပြားအားဖြင့်+ဌေက်-စိတ်ကို တုန်လှုပ်စေတတ်သော တရားတည်း၊ ဒွေဌကံ-ရား၊ [ဒွိဓာ လေတိ ကမ္ပတိ စိတ္တံ ဧတေနာတိ (ဟိ) ဒွေဌကံ၊ ဟ ပစ္စယံ သကတ္ထဝုတ္တိကပစ္စယဉ္စ ကတွာ၊-ဗြဟ္မဇာလသုတ် ဋီကာသစ်၊ သဒ္ဒနီတိ၌ကား "ဘာဝအနက်၌ ဌက ပစ္စည်းသက်"ဟု ဆို၏၊ "ဒွိဓာ-၂ ပါး အပြား၏+ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ ဒွေဌကံ-ရာ"ဟု ပြု၊ ထိုနည်းကား အဌကထာဝယ် "လေယတိ"ဟု ဆိုသောကြောင့် ဤ၌ မဖြစ်နိုင်။

မှတ်ချက်။ ။ဗြဟ္မဇာလသုတ် ဋီကာသစ်၌ ကရဏသာဓ်ပြုခြင်းနှင့်, ဤ၌ "ဒွိဓာ လေယတိ"ဟု ဟေတုကတ္တုသာဓ်ပြုခြင်းသည် အဓိပ္ပာယ်အတူပင်၊ ဥပမာ-ပြီးစေတတ်ဟု ဆိုလျှင်, ပြီးကြောင်းဟု အဓိပ္ပာယ် ရသကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့်"ပြီးစေတတ်က, ပြီးကြောင်းရ၏, ကရဏ-ကတ္တု,ကာရကကို ဝိဂြိုဟ်ပြု"ဟု ရှေးဆရာတို့ မိန့်ကြသည်။

သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမန္တတော-ထက်ဝန်းကျင်၌၊ သေတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သံသယော-မည်၏။

ကေံသံ-တခုသောအဖိုကို၊ ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှါ၊ အသမတ္ထတာယ-ကြောင့်၊ ကေံသဂ္ဂါဟော-တခုသော အဖိုကို ယူခြင်း ဘဘောတရားသည်၊ နှ-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနေကံသဂ္ဂါဟော-မည်၏၊ နိစ္ဆေတုံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တီ-မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတ္ဘာ)၊ အာရမဏတော-မှ၊ ဩသက္ကတိ-ဆုတ်နစ်သကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အာသပ္ပနာ-မည်၏၊ ဩဂါဟိတုံ-ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်ခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တီ(ဟုတ္ဘာ)၊ ပရိ,သမန္တတော-ထက်ဝန်းကျင်၌၊ [ပရိကို "သမန္တတော"ဟု ဖွင့်သည်။] သပ္ပတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပရိသပ္ပနာ-မည်၏၊ ပရိယောဂါဟိတုံ - ဉာဏ်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် သက်ဝင်ခြင်းငှါ၊ အသမတ္ထတာယ-ကြောင့်၊ အပရိယောဂါဟဏာ-မည်၏။

နိစ္ဆယဝသေန-ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာရမဏေ-၌၊ ပဝတ္တိတုံ-ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ အသမတ္ထတာယ-ကြောင့်၊ ဆမ္ဘိတတ္တံ-မည်၏၊ စိတ္တဿ-၏၊ ထဒ္ဓဘာဝေါ-ခက်ထန်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ ဣတိအတ္ထော၊ ဟိ-မှန်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဘာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်လသော်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ထဒ္ဓံ-ခက်ထန်အောင်၊ ကရောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ,သော-ဤဝိစိကိစ္ဆာသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ-သော်၊ အာရမဏံ-ကို၊ ဂဟေတ္ဘာ-ယူပင်ယူရသော်လည်း၊မနံ-ကို၊ဝိလိခန္တီဝိယ-ရေးခြစ်သကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ တသ္မာ,မနောဝိလေခေါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ [ဝိပုဗ္ဗ လိခဓာတ်, ဏ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ပုလ္လိင်ထားသည်၊] သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောဝါရ၌၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည်သာ၊ ကောဒသမံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

သံသယော။ ။သံကို "သမန္တတော"ဟု ဖွင့်သည်၊ "ထက်ဝန်းကျင်ဖြစ်" ဟူသည်လည်း ထိုအာရုံ၌ မဆုံးဖြတ်နိုင်ပဲ ဝေ့လည်လည်ဖြစ်နေခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ဖြစ်နေခြင်းကို "သံသယဖြစ်ခြင်း"ဟု ဆိုကြသည်။ ["ပရိသပ္ပနာ"၌လည်း နည်းတူ။]

အာသပ္ပနာ။ ။အာကို "အာမုခံ"ဟု ဋီကာ, "အဘိမုခံ"ဟု မဓု ဖွင့်၏၊ ကေံအာကာရံ ဂန္တုံ အသမတ္ထတာယ (အကြောင်းအရာတခုကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခြင်းကြောင့်"အတ္တနော အာမုခံ သပ္ပနတော"(မိမိသို့ရှေးရှုဖြစ်နေခြင်းကြောင့် အာရုံသို့မသွားပဲ မိမိသို့ပြန်နေသကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်)"အာရမဏတောဩသက္ကတိ" ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်၊ သဒ္ဒတ္ထမှာ "မိမိသို့ရှေးရှုဖြစ်ခြင်း"ဟုသာ ဖြစ်၏။

ဆမ္ဘိတတ္တံ။ ။ထဘိဓာတ်သည် ခက်ထန်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏၊ ဣကာရန္တဓာတ် ဖြစ်သောကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်လာ, မ ပြု၍ "ထမ္ဘိတ"ဟု ဖြစ်သည်၊ ထကို ဆပြု၍ "ဆမ္ဘိတ"ဟု ဖြစ်ပြန်သည်၊ ထို့ကြောင့် "ဆမ္ဘိတတ္တံ"ကို "ထဒ္ဓဘာဝေါ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထဒ္ဓဋ္ဌိလည်း ထဘိဓာတ်, တ ပစ္စည်းတည်း။

ဒွါဒသမစိတ် အဖွင့်

ဒွါဒသမေ-ဒွါဒသမ အကုသိုလ်စိတ်၌၊ သမယဝဝတ္ထာနေ-သမယဝဝတ္ထာန ဝါရ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဥဒ္ဓစ္စေန-နှင့်၊ သမ္ပယုတ္တံ-တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓစ္စ သမ္ပယုတ္တံ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ စိတ္တံ-ဤဒွါဒသမအကုသိုလ်စိတ်သည်၊ ဆသု အာရမဏေသု, ဝေဒနာဝသေန-ဖြင့်၊ မဇ္ဈတ္တံ-အလယ်အလတ်၌ တည်သော သဘောရှိသည်၊ (ဥပေက္ခာ ဝေဒနာရှိသည်၊) ဟုတ္ဘာ, ဥဒ္ဓတံ-အထက်အထက်သို့ လွင့်တက် တုန်လှုပ်သည်၊ (ပျံ့လွင့်သည်၊) ဟောတိ၊ [ဥဒ္ဓံ+ဓုနာတိ ကမ္ပတီတိ ဥဒ္ဓတံ၊] ဣဓ-ဤဒွါဒသမ အကုသိုလ်စိတ်၌၊ ဓမ္မုဒ္ဓေသေ-ဓမ္မုဒ္ဓေသဝါရ၌၊ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနေ-ဝိစိကိစ္ဆာ၏ အရာ၌၊ [ကောဒသမစိတ်ဝယ် ဝိစိကိစ္ဆာ၏အရာ၌၊] ဥဒ္ဓစ္စံ ဟောတီတိ-ဟူ၍၊ အာဂတံ-လာပြီ၊ ပဒပဋိပါဋိယာ-အားဖြင့်၊ အဋ္ဌဝီသတိ-၂၈ ပါးသော၊ ပဒါနိ ဟောန္တိ၊ အဂ္ဂဟိဘဂ္ဂဟဏေန-အားဖြင့်၊ စုဒ္ဒသ (ပဒါနိ ဟောန္တိ)၊ တေသံ-ထို ၁၄ပါးသောတရားအစုတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ သဝိဘတ္တိကာ ဝိဘတ္တိကရာသိ ဝိဓာနံ-သဝိဘတ္တိက တရားတို့ကို စီရင်ကြောင်းစကား, အဝိဘတ္တိက တရားတို့ကို စီရင်ကြောင်းစကား, ရာသိ တရားတို့ကို စီရင်ကြောင်းစကားကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ [ရှေ့၌ ဘေဒေါဟု ရှိခဲ့၏၊ ဤဝိဓာနသဒ္ဒါကိုလည်း ဘေဒအနက်ဟောဟု ကြံ၍ "သဝိဘတ္တိက အဝိဘတ္တိက အပြား, ရာသိအပြားကို" ဟုလည်း ပေးပါ၊] အဓိမောက္ခော-လည်းကောင်း၊ မနသိကာရော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေယေဝ-၂ ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေဝါပနကာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

နိဒ္ဒေသဝါရဿ-နိဒ္ဒေသဝါရ၏၊ [ရှေးရှေးစိတ်များ၌ "နိဒ္ဒေသဝါရေ" ဟု ရှိခဲ့၏၊] ဥဒ္ဓစ္စနိဒ္ဒေသေ-၌၊ စိတ္တဿာတိ-ကား၊ န သတ္တဿ-သတ္တဝါမဟုတ်သော၊ န ပေါသဿ-ပေါသမဟုတ်သော၊ (စိတ္တဿ-၏၊ ဥဒ္ဓစ္စံ၌ စပ်၊) ["သဗ္ဗပဒံ သာဝဓာရဏံ" နှင့်အညီ "စိတ္တဿ ဧဝ ဥဒ္ဓစ္စံ" ဟုအဓိပ္ပာယ်ရှိရကား ထိုဧဝဖြင့် ယောကျ်ား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ ဥဒ္ဓစ္စမဟုတ်-ဟု ပြသည်။] ဥဒ္ဓစ္စံတိ-ကား၊ ဥဒ္ဓတာကာရော-အထက်အထက်၌လွင့်တက်တုန်လှုပ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတည်း၊ (ပျံ့လွင့်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတည်း၊) ["ဥဒ္ဓတဿ+ဘာဝေါ ဥဒ္ဓစ္စံ" ဟုပြုစေလိုသည်၊ အာကာရောဖြင့် ဘာဝအနက်ကိုပြသည်။] ဝူပသမော-ငြိမ်းအေးခြင်းသဘောတရားသည်၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဝူပသမော-မည်၏၊ (ယော သဘာဝေါ)၊ စေတော-စိတ်ကို၊ ဝိက္ခိပတိ-အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှင့်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော)၊ စေတောဝိက္ခေပေါ-မည်၏၊ [စာအုပ်တို့၌ "စေတသော ဝိက္ခေပေါ" ဟု ရှိ၏, မကောင်း၊] ဘန္တတ္တံ စိတ္တဿာတိ-ကား၊ စိတ္တဿ-စိတ်၏၊ ဘန္တဘာဝေါ-တုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ (တုန်လှုပ်သော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း၊) (ကဿဝိယ-အဘယ်၏ ကဲ့သို့နည်း၊)

ဘန္တယာန ဘန္တဂေါဏာဒီနုံ·တုန့်လှုပ်သော ယာဉ်, တုန့်လှုပ်သော နွဲး အစရှိသည်တို့၏၊ (ဘန္တဘာဝေါ) ဝိယ·တုန့်လှုပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့တည်း၊ [ယောဇနာ၂၌ "ဘန္တယာနဘန္တဂေါဏာဒီနုံ" ဟု ရှိ၏၊ စိတ္တဆ၏ ဥပမာနဖြစ်သောကြောင့် ထိုပါဠိကဲ့ကောင်းသည်။] လှုပ်ရှားမှုသို့ ဘန္တတို့ စိတ္တဆဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ ဧကာရုမဏ္ဍသို့ ယေဝ·တခုတည်းသော အာရုံ၌သာလျှင်၊ ဝိပ္ပန္နနှံ·အထူးထူး အပြားပြား တုန့်လှုပ်ခြင်းကို၊ ကထိတံ·ပြီ၊ ဟိ·မှန်၊ (တနည်း) ဟိ·အထူးကား၊ ဥဒ္ဓစ္စ·သည်၊ ဧကာရုမဏော·တခုတည်းသော အာရုံ၌၊ ဝိပ္ပန္နတိ·အထူးထူး အပြားပြား တုန့်လှုပ်၏၊ ဝိစိကိစ္ဆာသည်၊ နာနာရုမဏော·အမျိုးမျိုးသော အာရုံ၌၊ (ဝိပ္ပန္နတိ)၊ သေသံ·ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ သဗ္ဗဝါရေသု·တို့၌၊ ဟေဋ္ဌာ·၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ·၌၊ ဣမသ္မိံ စိတ္တဒ္ဝယေ·ဤစိတ် ၂ ပါး အပေါင်း၌၊ (မောဟမူဒ္ဒး၌၊) ပကိဏ္ဏကဝိနိစ္ဆယော·ထူးပြုမ်းသော အဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဟိ·ချဲ့၊ အာရုမဏော, ပဝဋ္ဋနကစိတ္တာနိနာမ·လိမ့်သောစိတ်တို့မည်သည်၊ ကတိ·အာဘယ်လောက်တို့နည်း၊ ဣတိ·သို့၊ ဝုတ္တေ·ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဣမာနေဝ ဒ္ဝေ·ဤ ၂ ပါးတို့ပင်တည်း၊ ဣတိ·သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ·ပြောဆိုထု၏၊ တတ္ထ·ထို ၂ ပါးသော စိတ်တို့တွင်၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ·ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်သည်၊ ဧကန္တေန·ဧကန်အားဖြင့်၊ ပဝဋ္ဋတိ·တလိမ့်ထဲ လိမ့်နေ၏၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံပန·သည်ကား၊ လဒ္ဓါဓိမောက္ခတ္တာ·ရအပ်သော အဓိမောက္ခရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (အဓိမောက္ခနှင့် ယှဉ်ရသောကြောင့်၊) လဒ္ဓံပတိ်ဋ္ဌံ·ရအပ်သော ထောက်တည်ရာရှိသည်၌၊ (ဟုတ္ဝာ)ဝ·ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ပဝဋ္ဋတိ·လိမ့်၏။

ဟိ·ဥပမာဆောင်, ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ ဝဋ္ဋစတုရဿသု·အလုံးဖြစ်ကုန်, ၄·ထောင့်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒ္ဝိသု · ၂ လုံးကုန်သော၊ မဏိသု · ပတ္တမြားတို့ကို၊ ပဘ္ဘာရဋ္ဌာနေ · ချိုင့်ဝှမ်းသောအရပ်၌၊ ပဝဋ္ဋေတ္ဝာ · လိမ့်စေ၍၊ ဝိသဋ္ဌေသု·လွှတ်အပ်ကုန်လတ်သော်၊ ဝဋ္ဋမဏိ·လုံးသော ပတ္တမြားသည်၊ ဧကန္တေနေဝ·ဧကန်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ပဝဋ္ဋတိယထာ·တလိမ့်ထဲ လိမ့်သွားသကဲ့သို့လည်း

ဥဒ္ဓစ္စံ ဟိ၊ ပေ၊ နာနာရုမဏော။ "ဥဒ္ဓစ္စသည် မိမိယူအပ်သော အာရုံ၏ အခြင်းအရာ၌သာတည်၍ တုန့်လှုပ်၏၊ "မှားသည်ဖြစ်စေ, မှန်သည်ဖြစ်စေ, ထို အခြင်းအရာကိုသာ မငြိမ်မသက် တုန့်လှုပ်လျက် ယူသည်"ဟူလို၊ ဝိစိကိစ္ဆာလည်း တပြိုင်နက် အာရုံ ၂ ခု စသည်ကို မယူနိုင်ပါ၊ သို့သော် "ဒီလိုလေလား, ဒီဟာလေလား"ဟု စွဲးတောတတ်ရကား "ဒီလို=ဒီဟာ"ဟူသော အခြင်းအရာမှတပါး, "ဟိုလို=ဟိုဟာ"ဟူသော အခြင်းအရာကို ငဲ့လျက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် "အမျိုးမျိုးသောအာရုံ၌ တုန့်လှုပ်တတ်သည်" ဟု ဆိုသည်။ [ဥဒ္ဓစ္စံ အတ္ထာနော ဂဟိတာကာရေ ဧဝ ဌတ္ဝာ၊ ပေ၊ ဂဟေတဗ္ဗာကာရံ အပေက္ခတိတို့ နာနာရုမဏော စလနံ ဟောတိ၊—ဋီကာ။]

ကောင်း၊ စတုရဿော-၄ ထောင့်ရှိသော၊ (မဏိ-သည်၊) ပတိဋ္ဌာယ ပတိဋ္ဌာယ-တန့်ရပ်၍ တန့်ရပ်၍၊ ပဝဋ္ဌတိယထာ-လိမ့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝေံသမ္ပဒံ-ဤသို့ မချွတ်မယွင်း, ပြီးစီးခြင်းရှိသော၊ ဣဒံ-ဤ ဥပမေယျကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏၊ [ဋီကာ၌ "ဒဋ္ဌဗ္ဗံ"ဟု ရှိ၏၊] (အယံ-ကား၊ ပကိဏ္ဏကဝိနိစ္ဆယော-တည်း။)

["ဝေံ သမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ"တိုင်အောင် ဤစိတ် ၂ ပါး၌ ရှေးဆရာတို့ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်ကို ပြပြီး၍, အကုသိုလ်စိတ် ၁၂ ပါးလုံး၌ ရှေးဆရာတို့ဆိုအပ်ပြီးသောအဆုံးအဖြတ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "သဗ္ဗေသုပိ"စသည်မိန့်၊] သဗ္ဗေသုပိ-အလုံးစုံသော အကုသိုလ်စိတ် ၁၂ ပါးလုံးတို့၌လည်း၊ ဟီနာဒိဘေဒေါ-ဟီန အစရှိသောအပြားကို၊န ဥဒ္ဓဋ္ဌော-ပါဋ္ဌိတော်၌ ထုတ်ပြတော်မမူအပ်၊ ["ဟီနစိတ္တံ"စသည်ဖြင့် ထုတ်ပြတော်မမူအပ်၊] (ကသ္မာ-နည်း၊) သဗ္ဗေ-သံ-အလုံးစုံသော အကုသိုလ်စိတ်တို့၏၊ ဧကန္တဟီနတ္တာ-ဧကန် ဟီနတို့၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ သဟဇာတာဓိပတိ-ကို၊ လဗ္ဘမာနောပိ-ရအပ်ပါသော်လည်း၊ န ဥဒ္ဓဋ္ဌော-အပ်၊["ဆန္ဒာဓိပတေယျံ" စသည်ဖြင့် ပါဋ္ဌိတော်၌ ထုတ်ပြတော်မမူအပ်၊] (ကသ္မာ-နည်း၊) ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဒဿိတနယတ္တာ-ပြအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ အကုသိုလ်စိတ်တို့၌၊ ဉာဏာဘာဝတော-ဉာဏ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝီမံသာဓိပတိနာမ - မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပစ္ဆိမဒ္ဒယေ-နောက်ဆုံး အကုသိုလ်စိတ် ၂ ပါးအပေါင်း၌၊ (မောဟမူ

ဝေံ သမ္ပဒမိဒံ။ ။အဓိမောက္ခနှင့် မယှဉ်သော ဝိစိကိစ္ဆာ၏ အာရုံ၌လိမ့်ခြင်းသည် ဝဋ္ဌမဏိ၏ ရပ်တန့်၍ မနေပဲ တလိမ့်ထဲလိမ့်၍ ကျသွားခြင်းနှင့် တူ၏၊ အဓိမောက္ခနှင့် ယှဉ်သော ဥဒ္ဓစ္စ၏အာရုံ၌ လိမ့်ခြင်းသည် စတုရဿမဏိ၏ တန့်ရပ်၍ တန့်ရပ်၍ လိမ့်ကျသွားခြင်းနှင့်တူသည်။[အဓိမောက္ခ၏ ယှဉ်ခြင်းကား ပတ္တမြား၌ အထောင့်ပါနေခြင်းနှင့် တူသည်။]

သဟဇာတာ၊ ပေ၊ နယတ္တာ။ ။ဤ အကုသိုလ်စိတ်တို့၌ သဟဇာတာဓိပတိ ရထိုက်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် မထုတ်ပြအပ်ပါသနည်း ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဟေဋ္ဌာ ဒဿိတနယတ္တာ"ဟု မိန့်သည်၊ အောက် အကုသိုလ်စိတ်တို့၌ "ဆန္ဒာဓိပတေယျံ"စသည်ဖြင့် ပါဋ္ဌိတော်ဝယ် ထုတ်ပြတော်မူခဲ့၏၊ ထိုသို့ ထုတ်ပြအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည့်အတွက် ထိုနည်းအတိုင်း သိသာသောကြောင့် ဤအကုသိုလ်စိတ်၌"ဆန္ဒာဓိပတေယျံ"စသည်ဖြင့် ပါဋ္ဌိတော်ဝယ် ထုတ်ပြတော်မမူ။

မှတ်ချက်။ ။"သဟဇာတာဓိပတိ လဗ္ဘမာနောပိ"ဟု ဆိုသောကြောင့် "အကုသိုလ်စိတ်ဝယ် အာရမဏာဓိပတိ မရထိုက်"ဟု ထင်ဖွယ်ရှိ၏၊ ဒေါသမူ, မောဟမူစိတ်တို့၌ မရသော်လည်း လောဘမူစိတ်၌ကား အာရမဏာဓိပတိ ရပါ၏၊ သို့သော် အာရမဏာဓိပတိကိုကား ရှေ့ကုသိုလ်စိတ်များ၌လည်း မပြခဲ့သောကြောင့် ရှေ့၌ပြခဲ့သော သဟဇာတာဓိပတိအတွက်သာ အဋ္ဌကထာဆရာ အကြောင်းပြရပါသည်၊ [ကုသလေသုပိ အာရမဏာဓိပတိ အနုဒ္ဓရိတွာ၊ပေ၊အဋ္ဌသု လောဘသဟဂတေသု လဗ္ဘတီတိ၊ -ဋီကာ။]

ဒွေးဒ်၌)သေသောပိ·ဝိမသာဓိပတိမှကြောင်းသောသဟဇာတာဓိပတိသည်လည်း၊ နှတ္ထိဇေ·ရှိသည်သာ၊ (မရသည်သဲ၊) ကသွာ·နည်း၊ ကဥ္ဆိဓမ္မံ·ဟစုံဟာခုဓသောတရားကို၊ (ဆန္ဒ, စိတ္တ, ဝီရိယတို့တွင်, တစုံတခုသောတရားကို၊) ဓုရံ·အကြီးအမှူးကို၊ ကတွာ·၍၊ အနုပဋ္ဌနတောဓ·မဖြစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာနေ·ပဋ္ဌာန်းပါဋ္ဌိတော်၌၊ ပဋိသိဒ္ဓတောဓ·တားမြစ်တော်မူဖူးသည်၏ ဏဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။[တားမြစ်ဆိုသည်မှာ ပဋ္ဌာန်းပါဋ္ဌိတော်၌ မထုတ်ပြခြင်းသာတည်း၊ တမက်လာတားမြစ်သောပါဋ္ဌိကား မရှိပါ၊ ဧကဿပိ ပဥ္စဿ ဏနုဒ္ဓန္တတ္တာ ပဋ္ဌာနေ ပဋိသိဒ္ဓဘာ ဓေဒိတဗ္ဗာ၊-ဋီကာ။]

ပန·ဆက်၊ ဒုဒြဒသဟိပိ·ဒ၂ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေဟိ ဏကုသလစိတ္တေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကံကို၊ ဏာယူဟိတေ·အားထုတ်ဏပ်ပြီးသော်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ-ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ သေသာနံ-ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်မှ ကြွင်းကုန်သော၊ ဧကာ ဒသေဝ-ဘာ ပါးသော ဏကုသိုလ်စိတ်တို့သည်သာ၊ ပဋိသန္ဓိ·-ပဋိသန္ဓေကို၊ ဏာကဿုန်တိ-ငင်နိုင်ကုန်၏၊ [ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးနိုင်ကုန်၏၊ "ဣတ္ထာကုသလကမ္မမုဒ္ဓစ္စရဟိတံ ဏပါယဘူမိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဇနေတိ"ဟူသော သဠာယ်လာ စကားရပ်နှင့် ဏတူပင်တည်း၊] ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတေ·စိတ်သည်၊ ဏလဒ္ဓါဓိမောက္ခေ·မရဏပ်သော် ဏဓိမောက္ခရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဏဓိမောက္ခနှင့် မယှဉ်ရသည်ဖြစ်၍၊) ဒုဗ္ဗလေ·အားမရှိသည်၊ (သမာနေ)ပိ·ဖြစ်ပါလျက်လည်း၊ ပဋိသန္ဓိ·-ကို၊ ဏာကဿမာနေ·ငင်နိုင်လသော်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ·သည်၊ လဒ္ဓါဓိမောက္ခံ·ရဏပ်သော ဏမ်မောက္ခ ရှိသည်၊ (ဏဓိမောက္ခနှင့် ယှဉ်ရသည်၊ ဟုတ္ဝာ-ဖြစ်၍၊) ဗလဝံ·အားရှိသည်၊ (သမာနံ·လျက်၊) (ပဋိသန္ဓိ·-ကို၊) ကသွာ·ကြောင့်၊ နာကဿုတိ·မငင်နိုင်ပါဘူးသနည်း၊ ဣတိ-ဤဏားဏဓိပ္ပါယ်ရှိ၏။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာဘာဝဘော-သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်ထိုက်သောတရားတို့၌ မပါဝင်ခြင်းကြောင့်ဟု ဋီကာ ၂ နည်းဖွင့်၏၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မငင်နိုင်(မပေးနိုင်)ခြင်းကြောင့် ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗတရားတို့၌ ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂုတ်စိတ်

ဧသဧသာဝိ နှတ္ထိ။ ။မောဟမူဒ္ဒေးဟူသော နောက်ဆုံးစိတ် ၂ပါး၌ ဝိမံသာဓိပတိမှကြွင်းသော ဏဓိပတိ ၃ ပါးလည်း မရှိ။ ["ဒွိဟေတုက တိဟေတုက ဇဝနေသွေဝ ယထာသမ္ဘဝံ ဏဓိပတိ ဧကော၀ လဗ္ဘတိ"ဟူသော သဠာယ်၌ "ဏဟိတ်ဧော၀ယ် ဏဓိပတိမရနိုင်"ဟူသော စကားနှင့် ထပ်တူပင်တည်း၊] ထို မရခြင်း၏ ဏကြောင်းကို ပြလို၍ "ကဿ ဓမ္မံ"စသည်ပိန့်။ [ကဿဓမ္မန္တိ-ဆန္ဒာဒီသု ဧကမို့ သဟဇာတံ၊-ဋီကာ။]

ဒဿ၊ဧပ၊ ဘာ၀ဧတာ။ ။"ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗသဿ+ဏဘာ၀တော-ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်က သောတာပတ္တိမဂ် ပယ်ဆိုက်သည်၏ဏဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်,(တနည်း) ပဟာတဗ္ဗေသု+ဏဘာ၀တော-ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂုတ်စိတ်က သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်ထိုက်သောတရားတို့၌ မပါဝင်ခြင်းကြောင့်"ဟု ဋီကာ ၂ နည်းဖွင့်၏၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မငင်နိုင်(မပေးနိုင်)ခြင်းကြောင့် ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗတရားတို့၌ ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂုတ်စိတ်

မပါဝင်ခြင်းကြောင့်၊) (နာကစုတိ-နိုင်၊ ဣတိ-ဤတား အဖြေတည်း၊) ဟိ-ချဲ၊ (ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ-သည်၊ ပဋိသန္ဓိံ-ကို၊) ယဒိအာကစေုယျ-အံ့၊ (ဝေံ သတိ၊) ဒဿနေန၊ပေ၊ ဝိဘင်္ဂေ-ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗပုဒ်၏ အကျယ်ဝေဖန်ရာဝိဘင်း၌၊ အာဂစ္ဆေယျ-လာရာ၏၊ (လာကား မလာပါ-ဟူလို၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထို ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို၊ထပေတ္ဝာ-၍၊ သေသာနိ-ကုန်သော၊ကောဒသ-၁၁ ပါး သော အကုသိုလ်စိတ်တို့သည်၊ (ပဋိသန္ဓိံ-ကို၊) အာကစုန္တိ-ငင်နိုင်ကုန်၏။

ဟိ-ချဲ၊ [ဒဿနေန၊ပေ၊ ဝိဘင်္ဂေ အာဂစ္ဆေယျကိုပင် "ဒဿနေန၊ပေ၊ ဝိဘင်္ဂေ နာဂတံ"ဟု အကျယ်ပြသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ "ထိုမှတပါး"ဟု ပေး လေ၏၊] တေသု-ထို ၁၀ ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသောစိတ်ဖြင့်၊ တမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေ-အားထုတ် အပ်ပြီးသော်၊ တာယ စေတနာယ-ထိုစေတနာကြောင့်၊ စတူသုန်သော၊ အပါယေသု-တို့၌၊ ပဋိသန္ဓိ သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ရ၏၊ အကုသလဝိပါကေသု-အကုသလ ဝိပါက် ၇ ပါးတို့တွင်၊ အဟေတုက၊ပေ၊ သဟဂတာယ-အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်, ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်ဖြင့်၊ (အဟိတ် အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်ဖြင့်၊) ပဋိသန္ဓိံ-ကို၊ ဂဏ္ဌာတိ-ယူရ၏၊ ဣတရဿာပိ-၁၁ ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်မှ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ် ၏လည်း၊ ဧတ္ထေဝ-ဤအပါယ်ဘုံ၌သာ၊ ပဋိသန္ဓိဒါနံ-ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေး ခြင်းသည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ယသ္မာ တေံ (ပဋိသန္ဓိဒါနံ)-ဤ ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂုတ်စိတ်၏ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ, ဒဿနေန၊ပေ၊ ဝိဘင်္ဂေ-၌၊ နာဂတံ-မလာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အကုသလာဓမ္မာတိ ပဒဿ-၏၊ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

မပါဝင်ခြင်းဖြစ်ရကား ဤဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာဘာဝတောပါ၌ဖြင့် ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မငင်နိုင် မပေးနိုင်ခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ ထိုကြောင့် "ယဒိဟိ၊ပေ၊ အာကစုန္တိ"ဟု မိန့်သည်။

တေသု ဟိ၊ပေ၊ နာဂတံ။ ။ဤစကားဖြင့် ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ တရားတို့၌ မပါခြင်းကို ပြီးစေသည်၊ ဥဒ္ဓစ္စမှ တပါးသော အကုသိုလ် ၁၁ ပါးသည် အပါယ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေး၏၊ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာလည်း ပဋိသန္ဓေကျိုး ပေးရလျှင် ဤအပါယ်ဘုံ ၌သာ ပေးစရာရှိ၏၊ အမှန်အားဖြင့် ဤဥဒ္ဓစ္စသည် ပဋိသန္ဓေကျိုး မပေးနိုင်၊ ထိုသို့ မပေး နိုင်သောကြောင့် ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတရားတို့၌ မပါခြင်းဖြစ်သည်-ဟူလို။ ["အကုသလ ဝိပါကေသု၊ပေ၊ ဂဏ္ဌာတိ"သည် "စဇူသု အပါယေသု ပဋိသန္ဓိံ ဟောတိ"ကို ထပ်၍ ပြုသော စကားတည်း။]

အဗျာကတပဒ

အဟိတ်ကုသလဝိပါက် အဖွင့်

ဣဒါနိ-အကုသလာဓမ္မာပုဒ်ကို အကျယ်ဝေဖန်ပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အဗျာကတပဒံ-အဗျာကတပုဒ်ကို၊ (အဗျာကတာဓမ္မာဟူသောပုဒ်ကို၊) ဘာဇေတွာ-အကျယ်ဝေဖန်တော်မူ၍၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ-၏၊ တတ္ထ-ထို ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အဗျာကတံ-အဗျာကတသည်၊ ဝိပါကံ-ဝိပါက်အဗျာကတ လည်းကောင်း၊ ကြိယံ-ကြိယာအဗျာကတ လည်းကောင်း၊ ရူပံ-ရုပ်အဗျာကတလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်အဗျာကတ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုဗ္ဗိဓံ-၏၊ တေသု-ထို ၄-ပါးတို့တွင်၊ ဝိပါကာ ဗျာကတံ-ကို၊ [“ဘာဇေတွာ ဒဿေတုံ၊ပေ၊အာရဒ္ဓံ”၌ စပ်ဖို့ရန် ဋီကာ ဖွင့်သည်၊ နောက်ပုဒ်များ၌လည်း နည်းတူ။]

ဝိပါကာဗျာကတေပိ-ဝိပါက်အဗျာကတ၌လည်း၊ ဝါ-တွင်လည်း၊ ကုသလ ဝိပါကံ-ကုသလဝိပါက်ကို၊ (ဘာဇေတွာ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ပေ၊အာရဒ္ဓံ၊) တသ္မိံပိ-ထို ကုသလဝိပါက်၌လည်း၊ ဝါ-တွင်လည်း၊ ပရိတ္တဝိပါကံ-ကာမ ဝိပါက်ကို၊ (ဘာဇေတွာ ဒဿေတုံ၊ပေ၊အာရဒ္ဓံ၊) တသ္မိံပိ-ထို ကာမဝိပါက်၌ လည်း၊ ဝါ-တွင်လည်း၊ အဟေတုကံ-အဟိတ်ဝိပါက်ကို၊ (ဘာဇေတွာ ဒဿေ တုံ၊ပေ၊အာရဒ္ဓံ၊) တသ္မိံ-ထို အဟိတ်ဝိပါက်၌လည်း၊ ဝါ-တွင်လည်း၊ ပဉ္ဇ ဝိညာဏံ-ပဉ္ဇဝိညာဉ်ကို၊ (ဘာဇေတွာ ဒဿေတုံ၊ပေ၊အာရဒ္ဓံ၊) တသ္မိံပိ-ထို ပဉ္ဇဝိညာဉ်၌လည်း၊ ဝါ-တွင်လည်း၊ ဒွါရပဋိပါဋိယာ-ဒွါရအစဉ်အားဖြင့်၊ စက္ခုဝိညာဏံ-စက္ခုဝိညာဉ်ကို၊ (ဘာဇေတွာ ဒဿေတုံ၊ ပေ၊ အာရဒ္ဓံ၊) တဿာပိ-ထို စက္ခုဝိညာဉ်၌လည်း၊ [“ဥပ္ပတ္တိံ ဒီပေတုံ ဝုတ္တံ”၌စပ်၊] ဒွါရာ၊ပေ၊ ပစ္စယံ-ဒွါရ, အာရုံအစရှိသော ဆက်ဆံသော အကြောင်းကို၊ ထပေတွာ, အသာဓာရဏ ကမ္မပစ္စယဝသေနေဝ-မဆက်ဆံသော ကံဟူသော အကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဥပ္ပတ္တိံ-ဖြစ်ပုံကို၊ ဒီပေတုံ-ငှာ၊ ကာမာဝစရဿ၊ပေ၊ ကတတ္တာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

တတ္ထ-ထို ကာမာဝစရဿ ကုသလဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ကတတ္ထာတိ-ကား၊ ကတကာရဏာ-ပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ဟူသော

ကတတ္တာ။ ။ကရီယိတ္ထ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ ကတံ(ကမ္မံ)၊ ကတဿ-ပြုအပ်ပြီး သော ကံ၏+ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဘည်း၊ ကတတ္တံ-ရာ၊ “ပြုအပ်ပြီးသော ကံ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ”ဟူသည် ပြုပြီးခြင်းကြိယာတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ကတ ကာရဏာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ကတကာရဏာ၌ ကတကို “ကတဘာဝ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပွဓာန, တနည်း ဘာဓလောပကြံပါ၊ “ကာရဏာ”ကား “တ္ထာ”၌ သွာဝိဘတ်၏

အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ-ပြုပြီးခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ဥပစိတတ္တာတိ-ကား၊ အာစိတတ္တာ - ဆည်းပူးအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝစိုတကာရဏာ-တိုးပွားစေအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ - တိုးပွားစေ ပြီးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ [ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၌စပ်။]

စက္ခုဝိညာဏန္တိ - ကား၊ ကာရဏဘူတဿ - ဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ စက္ခုဿ-စက္ခုပသာဒ၏၊ ဝိညာဏံ-ဝိညာဉ်တည်း၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ စက္ခုဝိညာဏံ-စက္ခုဝိညာဏမည်၏၊) ဝါ-တနည်း၊ စက္ခုတော-စက္ခုပသာဒကြောင့်၊ ပဝတ္ထံ-ဖြစ်သော၊ (ဝိညာဏံ-တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စက္ခုဝိညာဏံ-မည်၏-) ဝါ-တနည်း၊ စက္ခုသ္မိံ-စက္ခုပသာဒ၌၊ နိဿိတံ-မှီသော၊ ဝိညာဏံ-တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စက္ခုဝိညာဏံ-မည်၏၊ ပရတော-နောက်၌၊ သောတဝိညာဏာဒီသုပိ - သောတဝိညာဏံ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌ လည်း၊ ဧသေဝနယော။

အဖွင့်တည်း၊ သွာသည် ကာရဏဟိတ်ခေါ် ဇနကဟိတ်အနက်၌ သက်ကြောင်းကို သိစေသည်၊ မှန်၏–ကံသည် အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော ဇနကဟိတ်တည်း၊ တနည်း "ကရီယိတ္ထ-ပြုပြီးခြင်း၊ ကတံ-ခြင်း" ဤသို့ ကြံလျှင်လည်း ကတတ္တာအရ ပြုပြီးခြင်း ကြိယာရသောကြောင့် အဓိပ္ပာယ်တူပင်တည်း၊ "ကတကာရဏာ-ပြုပြီးခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်"ဟု ပေး။

ဥပစိတတ္တာ။ ။စိခာတ်၏ အာစယ(စီခြင်း)အနက်ကို သိစေလို၍ "အာစိတ" ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်သည်၊ [ဥပစိယိတ္ထ-စီအပ်ပြီ၊ ဣတိ ဥပစိတံ။] "စီခြင်း"ဟူသည် (ပန်းရန် ဆရာ၏ အုတ်စီခြင်းကဲ့သို့) အထပ်ထပ် တိုးစေခြင်းတည်း၊ အခြားကံ၏ အကျိုးပေးခွင့်ကို တားမြစ်၍ မိမိသည်သာ အကျိုးပေးခွင့်ရလောက်အောင် ကံကို အထပ်ထပ်တိုးပွားစေ သည်-ဟူလို၊ ထိုသို့ တိုးပွားစေခြင်းကို "ဆည်းပူး"ဟု ခေါ်၏၊ နောက်ထပ်ဖြစ်သော ကံများကို အခြားသို့ ရောက်မသွားအောင် ဆည်းတား၍, ရှေးရှေးကံများနှင့် ပူးပေါင်း ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့်"ဝစိုတ"ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထဖွင့်သည်၊ ကာရဏာ ကား သွာဝိဘတ်၏ အနက်ဖွင့်ပင်တည်း၊ "ဝစိုတ"၌လည်း ဘာဝပွဓာနဲ, ဘာဝလောပ ကြံပါ၊ (တနည်း) ဘာဝသာဓန ကြံပါ။

စက္ခုဝိညာဏံ။ ။စက္ခုဝိညာဉ် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၌ စက္ခုပသာဒ, ရူပါရုံ, အာလောက, မနသိကာရဟု ၄-ပါးရှိ၏၊ ထိုတွင် ရူပါရုံသည် စက္ခုဝိညာဉ်သာမက, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းစသော စက္ခုဒွါရိကဝီထိ, တဒနူဝတ္တိက မနောဒွါရဝီထိများ၏ အကြောင်း လည်းဖြစ်၏၊ စက္ခုပသာဒကား စက္ခုဝိညာဉ်စိတ် ၁-ပါးနှင့်သာ ဆက်ဆံ၏၊ ထို့ကြောင့် အခြားတရားတို့နှင့် မဆက်ဆံသော စက္ခုပသာဒဟူသော အကြောင်းဖြင့်သာ နာမည် တင်လို၍ "စက္ခုဝိညာဏံ-စက္ခု၌မှီသော ဝိညာဉ်"ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ["ဘေရိ သဒ္ဒေါ ယဝကုံရော"စသည်ကဲ့သို့ အသာဓာရဏနည်းတည်း၊] ဝိဂ္ဂဟ ၃-မျိုးတွင် ပဌမ ဝိဂ္ဂဟ၌"စက္ခုဿ+ဝိညာဏံ"ဟု ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်ပြုပါ၊ ဒုတိယဝိဂ္ဂဟ၌ ပဝတ္တအလယ်ပုဒ် တတိယဝိဂ္ဂဟ၌ နိဿိတ အလယ်ပုဒ်ကြေသော မဇ္ဈေလောပီဘပ္ပုရိသ်။

ကတ္ထ-ထိုစက္ခုဝိညာဉ်,သောတဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ စက္ခုဝိညာဏ်သည်၊ စက္ခု၊ပေ၊ လက္ခဏ်-စက္ခုပသာဒကို မှီသည်အဖြစ်, ရူပါရုံကို သိခြင်းဟူသော မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ရူပမတ္တာရမဏရသံ-ရူပါရုံမျှဖြစ်သော အာရုံကို ယူခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ရူပါဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ-ရူပါရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊ ရူပါရမဏာယ - ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသော၊ ကြိယမနောဓာတုယာ-ကြိယမနောဓာတ်၏၊ အပဂမပဒဋ္ဌာနံ-ကင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏၊ ပရဘောဂ-နောက်၌၊ အာဂတာနိ-လာကုန်သော၊ သောတ၊ပေ၊ ဝိညာဏာနိ-သောတဝိညာဉ်, ဃာနဝိညာဉ်, ဇိဝှါဝိညာဉ်, ကာယဝိညာဉ်တို့သည်၊ သောတာဒိ သန္ဒိဿိတ သဒ္ဒါဒိ ဝိဇာနနလက္ခဏာနိ-သောတ အစရှိသော ပသာဒကို မှီကုန်သည်၏ အဖြစ်, သဒ္ဒ အစရှိသော အာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်၏၊ သဒ္ဒါဒိမတ္တာရမဏရသာနိ-သဒ္ဒ အစရှိသည်မျှ ဖြစ်သော အာရုံကို ယူခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏၊ သဒ္ဒါဒိ အဘိမုခဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနာနိ-သဒ္ဒ အစရှိသော အာရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာကုန်၏၊ သဒ္ဒါဒိအာရမဏာနံ-သဒ္ဒ အစရှိသည်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော၊ ကြိယမနောဓာတူနံ-ကြိယာမနောဓာတ်တို့၏၊ အပဂမပဒဋ္ဌာနာနိ-ကင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိကုန်၏။

မှတ်ချက်။ ။ဋီကာ၌အသာဓာရဏနည်းအပြင်"စက္ခာဒီနံ တိက္ခမန္ဒဘာဝေါ၊ပေ၊ ဝိသေသပစ္စယတ္တာစ"ဟုအကြောင်းတမျိုးပြသေး၏၊စက္ခုပသာဒက အခြားအကြောင်းတို့ထက် သာလွန် ထူးကဲသော အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်လည်း "စက္ခုဝိညာဏ်"ဟု စက္ခုဖြင့် အထူးပြု၍ နာမည်တပ်ရသည်–ဟူလို၊ သာလွန်ခြင်း၏အကြောင်းမှာ "စက္ခုပသာဒက အားသေးလျှင် စက္ခုဝိညာဉ်၏ အသိအမြင် အားသေးခြင်း, စက္ခုပသာဒက အားကောင်းလျှင် စက္ခုဝိညာဉ်၏ အသိအမြင်လည်း အားကောင်းခြင်းတည်း၊ ဤအလို အဓိကနည်းဟုလည်း ဆိုသင့်၏။[ဝိသေသပစ္စယတ္တာတိ အဓိကပစ္စယတ္တာ၊-အနူ။]

စက္ခုသန္ဒိ၊ပ၊လက္ခဏံ။ ။"စက္ခုသန္ဒိဿိတဋ္ဌ+တံ+ရူပဝိဇာနနဋ္ဌာတိ စက္ခုသန္ဒိဿိတ ရူပဝိဇာနနံ၊ ရှေးနီဿိယ၌ "သန္ဒိဿိတ"ကို "မှီခြင်း" ဟု ပေး၏၊ ဤ၌ကား ဘာဝပွဓာန, ဘာဝလောပကြံ၍ ပေးသည်၊ စက္ခုသန္ဒိဿိတ ရူပဝိဇာနနံ+လက္ခဏံ ဧတဿာတိ စက္ခုသန္ဒိဿိတ ရူပဝိဇာနနလက္ခဏံ၊ ထိုတွင် စက္ခုသန္ဒိဿိတ သဒ္ဒါဖြင့် ရူပါရုံကိုသိသော (စက္ခုဒွါရိက ဝီထိ၌ပါသော) သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း စသော ဝိညာဉ်များကို ကန့်၏၊ ရူပဝိဇာနနသဒ္ဒါဖြင့် စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်အတူ ဖြစ်၍ ရူပါရုံကိုပင် သိကြသော ဖဿစသော တရားများကိုကန့်သည်၊ မှန်၏–ဖဿစသော တရားတို့သည် ထိုဝီထိ၌ ရူပါရုံကို သိကြသော်လည်း ရူပဝိဇာနနလက္ခဏာ မရှိကြ၊ ဖုသနစသော လက္ခဏာ ရှိကြသည်။

အပဂမ ပဒဋ္ဌာနံ။ ။ဤ မနောဓာတ်ဟူသည် ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်းတည်း၊ ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်း ကင်းချုပ်မှ စက္ခုဝိညာဉ် ဖြစ်ရသောကြောင့် ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ ကင်းချုပ်ခြင်းကို စက္ခုဝိညာဉ်ဖြစ်ဖို့ရန် နီးကပ်သောအကြောင်း ပဒဋ္ဌာန်ဟု ဆိုသည်။

ဣစ - ဤ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်၌၊ ပဒပဋိပါဋိယာ - ပုဒ်တို့၏ အစဉ်အားဖြင့်- ဒသ-နှ်သော၊ ပဒါနိ-တရားအစုတို့သည်၊ ဟောန္တိ-နှ်၏၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်၊ သတ္တာ-နှ်သော၊ (ပဒါနိ ဟောန္တိ)၊ [သတ္တာ၏ သရုပ်ကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ၊] တေသု-ထိုး ၇ ပါးတို့တွင်၊ပဌ-နှ်သော၊ (ပဒါနိ-တို့သည်၊) အဝိဘတ္တိကာနှ်-ခဲ့ခြား ဝေဖန်ရခြင်း မရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဒွေ-နှ်သော၊ (ပဒါနိ) သ ဝိဘတ္တိကာနှ် - ခဲ့ခြား ဝေဖန်ရခြင်းနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တေသု-ထိုး ၂ ပါးတို့တွင်၊စိတ်-သည်၊ ဖဿပဉ္စမကဝသေန စေဝ-ဖဿပဉ္စမက၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယဝသေန စ- လည်းကောင်း၊ ဒ္ဝိသု-နှ်သော၊ ဌာနေသု-တို့၌၊ ဝိဘတ္တိ - ဝေဖန်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ - ရောက်၏၊ ဝေဒနာ-သည်၊ ဖဿပဉ္စမကစျာနင်္ဣန္ဒြိယဝသေန-ဖဿပဉ္စမကဌာန, စျာနင်္ဌာန, ဣန္ဒြိယဌာန၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တီသုယေဝ- ၃ ပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဌာနေသု ဝိဘတ္တိ ဂစ္ဆတိ)၊ ဏသယောပိ - အစုတို့သည်လည်း၊ ဣမေဝ တယော-ဤ ၃ ပါးတို့သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ (ဖဿပဉ္စမက, စျာနင်္ဂ, ဣန္ဒြိယတို့တည်း၊) ယေဝ ပနကော-ယေဝ ပနကသည်၊ ဧကော-တပါးသော၊ မနသိကာရော ဧဝ-မနသိကာရသာတည်း။

နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ စက္ခုဝိညာဏံ-ကို၊ ပဇ္ဇရန္တိ-ပဇ္ဇရုံဟူ၍၊ ဝတ္ထုတော-ဝတ္ထုအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဟိ-ခဲ့၊ ကုသလံ-သည်၊ အတ္တနော-မိမိဟူသော ကုသိုလ်၏၊ပရိသုဒ္ဓတာယ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဇ္ဇရံနာမ-မည်၏၊ အကုသလံ-သည်၊ ဘဝင်္ဂနိသန္ဒေန-ဘဝင်၏ အကျိုးဆက်ကြောင့်၊ (ပဇ္ဇရံနာမ်-၏၊) ဝိပါကံ-သည်၊ ဝတ္ထုပဇ္ဇရတာယ-မှီရာဝတ္ထု၏ ဖြိုစင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပဇ္ဇရံနာမ-၏။)

စျာနင်္ဌာန။ ။ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀ ၌ ယှဉ်သော ဝေဒနာ (ဥပေက္ခာ သုခ ဒုက္ခ)ကေဂ္ဂတာတို့သည် စျာနင်မထိုက်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊ သို့ပါလျက် အာဘယ့်ကြောင့် စျာနင်္ဌာနသို့ခဲ့ "ဥပေက္ခာ ဟောတိ, စိတ္တသေကဂ္ဂတာ ဟောတိ" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား-ပဉ္စဝိညာဉ်မှ တပါးသော အခြားစိတ်တို့၌ ယှဉ်ခိုက်ဝယ် ထို ဝေဒနာ, ကေဂ္ဂတာတို့က စျာနင်ထိုက်သောကြောင့် နာမည်တူ, သဒိသူပစာရအားဖြင့် စျာနင်္ဌာနသို့၌ ဟောတော်မူပါသည်။ [စျာနင်္ဌာနဝသေနာတိ ကွာဒံ၊ ပေ၊ တံ သဒိသာနံ တဒုပစာရံ၊ ကတွာ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။]

ဝတ္ထုပဇ္ဇရတာယ။ [ဋီကာ၌ "တာယ"ဟု ရှိ၏၊] "ပသာဒ, ဟဒယဝတ္ထု တို့သည် မိမိတို့က ကဏ္ဍဓမ္မ အကုသိုလ်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မဟုတ်ကြသောကြောင့် ကုသိုလ်ကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုထောက်၍ ပဇ္ဇာရ မဖြစ်နိုင်ကြ, ရုပ်တရားဖြစ်၍ ပင်ကိုယ် သဘောအတိုင်းပင် ဖြူစင်ကြသည်၊ထိုဖြူစင်သော ပသာဒရုပ်,ဟဒယဝတ္ထုကို မှီရခြင်းကြောင့် ဝိပါက်စိတ်တို့လည်း ပဇ္ဇာရဖြစ်ကြ၏"ဟူလို။ [ဝတ္ထုပဇ္ဇာရတာယာတိ သယံ၊ ပေ၊ အဓိပ္ပာယော၊-ဋီကာ။]

စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ နိဒ္ဒေသေ-၌၊ စိတ္တဿ ဌိတိတိ-ဟူသော၊ ကေမေဝ-တပုဒ် သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပဒံ-ပုဒ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [သဏ္ဌိတိ အဝဋ္ဌိတိ" မပါဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ ဣဒမ္ပိ-ဤစက္ခုဝိညာဉ်စိတ်သည်လည်း၊ [ပိဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာ စိတ်ကိုပေါင်း၊] ဒုဗ္ဗလံ-အားမရှိသော၊ စိတ္တံ-စိတ်တည်း၊ တ္ထေ-ဤစက္ခုဝိညာဉ် စိတ်၌၊ ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တမေဝ-ဖြစ်ခြင်း၏ တည်ခြင်းမျကိုသာ၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ သဏ္ဌိတိ အဝဋ္ဌိတိဘာဝံ-သဏ္ဌိတိ အဝဋ္ဌိတိ၏အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏိတုံ-ရောက်ခြင်း ငှါ၊ နသက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ [ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဝိစိကိစ္ဆာစိတ် အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] သင်္ဂဟဝါရေ-၌၊ ဈာနင် မဂ္ဂင်ါနိ-ဈာနင် မဂ္ဂင်တို့ကို၊ နဥဒ္ဓဋာနိ-ထုတ်ပြတော် မမူအပ်ကုန်၊ ကသ္မာ, (နဥဒ္ဓဋာနိ-နသနည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ) ဈာနံ နာမ - ဈာန် မည်သည်၊ ဝိတက္ကပစ္ဆိမကံ-ဝိတက်ဟူသော နောက်ပိတ်ဆုံး ရှိ၏၊ မဂ္ဂေါနာမ-မင်္ဂမည်သည်၊ ဟေတုပစ္ဆိမကော-ဟိတ် ဟူသော နောက်ပိတ်ဆုံး ရှိ၏၊ [သမုစ္စည်းပိုင်း "ပဉ္စဝိညာဏေသု ဈာနင်္ဂါနိ" အဖွင့် သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ပကတိယာ-ပင်ကိုအားဖြင့်၊ (ဝိတက်ကို လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့် မဟုတ်ပဲ ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်၊) အဝိတက္ကစိတ္တေ-ဝိတက်မရှိသော စိတ်၌၊ ဈာနင်္ဂံ-ကို၊ နလဗ္ဘတိ၊ အဟေတုက စိတ္တေစ-အဟိတ်စိတ်၌လည်း၊ မဂ္ဂင်ါနိ-တို့သို့၊(နလဗ္ဘန္တိ-မရအပ်ကုန်၊)တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဓ-ဤစက္ခုဝိညာဉ်စိတ်၌၊ ဥဘယမ္ပိ ဈာနင် မဂ္ဂင် ၂ ပါးစုံကိုလည်း၊ နဥဒ္ဓဋံ-ထုတ်ပြတော် မမူအပ်။

တ္ထေ-ဤစက္ခုဝိညာဉ်စိတ်၌၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓောပိ-ကိုလည်း၊ စတုရင်္ဂိတော ယေဝ-၄ ပါးသော အင်္ဂါရှိသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာကိုသာ၊ ဘာဇိတော-ဝေဖန် တော်မူအပ်ပြီ၊ [ဖဿ, စေတနာ, စိတ္တဿေကဂ္ဂတာ, ဇီဝိတိန္ဒေ ၄ ပါးတည်း၊ ပါဋ္ဌိတော်ကြည့်ပါ။] သုညတဝါရော-သည်၊ ပါကတိကောယေဝ - ပင်ကို သဘောအတိုင်းသာတည်း၊ သောတဝိညာဏာဒိနိဒ္ဒေသာပိ-သောတဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၏ နိဒ္ဒေသတို့ကိုလည်း၊ ဣမိနာဝနယေန-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ၏၊ ဟိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ကေဝလံ-ဝေဒနာချင်း မရော မယှက် သက်သက်၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိသု-တို့၌၊ ဥပေက္ခာ-ဥပေက္ခာဝေဒနာကို၊ ဘာဇိတာ-ပြီ၊ ကာယဝိညာဏေ-၌၊ သုခံ-သုခဝေဒနာကို၊ (ဘာဇိတံ) ဣတိ အယံ-ကား၊ တ္ထေ-ဤစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၌၊ ဝိသေသော။

ပကတိယာ။ ။[ဤပုဒ်ကို "အဝိတက္ကစိတ္တေ"၌ စပ်။] "အဝိတက္ကစိတ်"ဟူရာ၌ ဒုတိယဈာန်စိတ်စသော စိတ်များသည် ပကတိ အဝိတက္ကမဟုတ်, ဝိတက်ကိုလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့် အဝိတက္ကဖြစ်ကြရသည်၊ "ဒွေ ပဉ္စဝိညာဉ်ကား ဝိတက်ကိုလွန်ခြင်းကြောင့် အဝိတက္ကစိတ် မဟုတ်, ပင်ကိုရိုးရာအတိုင်းပင် အဝိတက္ကစိတ် ဖြစ်သည်"ဟူ ပြလို၍ "ပကတိယာ"ဟူ မိန့်သည်။ [ပကတိယာ နအတိုက္ကမနေန၊-ဋီကာ။]

စ·ဆက်၊ သောပိ·ထိုအထူးကိုလည်း၊ ဃဋ္ဋနဝသေန-ထိခိုက်ခြင်း၏အစွမ်းကြောင့်၊ (ထိခိုက်ခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်၊) ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-ခဲ့၊ စက္ခုဒ္ဒါရာဒီသု-စက္ခုဒ္ဒါရ အစရှိကုန်သော၊ စတူသု-၄ ပါးသော ဒ္ဒါရတို့၌၊ ဥပါဒါရူပမေဝ-ဥပါဒါရုပ်သည်သာ၊ ဥပါဒါရုပ်-ကို၊ ဃဋ္ဋေတိ-ထိခိုက်၏၊ [ဥပါဒါရုပ်ဖြစ်သော ရူပ သဒ္ဒ ဂန္ဓ ရသာရုံတို့စာ ဥပါဒါရုပ်ဖြစ်သော စက္ခုသောတ ဃာန ဇိဝှါဝတ္ထုတို့ကို ထိခိုက်ကြသည်။ [ဥပါဒါရူပေယေဝ-သည်သာ၊ ဥပါဒါရူပ်-ကို၊ ဃဋ္ဋနွေ့-ထိခိုက်လသော်၊ ပဋိဃဋ္ဋနာနိဃံသော-ထိခိုက်ခြင်းဟူသော ပွတ်တိုက်ခြင်းသည်၊ ဗလဝါ-အားရှိသည်၊ နု ဟောတိ၊ [''ပဋိဃဋ္ဋနာနိဃံသော ဗလဝါ နု ဟောတိ''ကို ဥပမာဖြင့် ထင်ရှားအောင် ပြလိုလျှင် ''စတုန္နံ၊ပေ၊ ဖုဋ္ဌမတ္တမေဝ ဟောတိ''ဟု မိန့်သည်။] စတုန္နံ-၄ ခု ကုန်သော၊ အဓိကရဏိနံ့-ပေတို့၏၊ [ထုရိုက်ဖန်မျှားလျှင် ပေနေ တေနေသော အောက်ခံသံတုံးကို ''ပေ''ဟု ခေါ်သည်။] ဥပရိ-အထက်၌၊ စတ္တာရော-၄ ခု ကုန်သော၊ ကပ္ပာသပိစုပိလ္လော-ဝါဂွမ်းဆိုင်တို့ကို၊ ထပေတ္ဝာ-တင်ထား၍၊ ပိစုပိလ္လောဟေဝ-ဝါဂွမ်းဆုံင်တို့ဖြင့် သာလျှင်၊ ပဟတကာလောဝိယ-ပုတ်ခတ်အပ်ရာအခါကဲ့သို့၊ ဖုဋ္ဌမတ္တမေဝ-ထိအပ်ကာမျှသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဝေဒနာသည်၊ မဇ္ဈတ္တဋ္ဌာနေ-မဇ္ဈတ္တအရာ၌၊ တိဋ္ဌတိ။ [ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ ကာယဒ္ဒါရေ-၌၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပ၌၊ မဟာဘူတာရမ္မဏံ-မဟာဘုတ်တည်းဟူသောအာရုံသည်၊ အဋ္ဌတ္တိကကာယပသာဒံ-အဋ္ဌတ္ထသန္တာန်၌ဖြစ်သော ကာယပသာဒကို၊ ဃဋ္ဋေတွာ-ထိခိုက်၍၊ ပသာဒပစ္စယေသု-မှီရာ ပသာဒ၏အကြောင်း၊ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟာဘူတေသု - မဟာဘုတ်တို့၌၊ ပဋိဃညတိ-ထိခိုက်၏။

ဗဟိဒ္ဓါ။ ။''ဗဟိဒ္ဓါ မဟာဘူတာရမ္မဏံ''၌ ဗဟိဒ္ဓါကို နိဒဿနဿ, ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ဆိုသည်၊ မှန်၏-ဗဟိဒ္ဓ မဟာဘုတ်ဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသာမက မိမိလက်သီးဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ပြန်၍ ထုသောအခါ စသည်၌ အဋ္ဌတ္တ(ခန္ဓာကိုယ်၌ပါသော) မဟာဘုတ်ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကလည်း အဋ္ဌတ္တကာယပသာဒကိုထိခိုက်နိုင်သည်သာ၊[ဗဟိဒ္ဓါတိဇေတံ် နိဒဿနမတ္တံ၊-ဦးကား၊ နိဒဿနမတ္တံတိ ဥပလက္ခဏမတ္တံ၊မခု။]

တနည်း။ ။ကာယဝိညာဏာဓာတ်သည် ကာယပသာဒ ဝတ္ထုကို မှီ၏၊ ထိုဝတ္ထုသည် ဥပါဒါရုပ်ဖြစ်ရကား ကလဒ်ပတ္တဖြစ်သော်မဟာဘုတ်ကို မှီရ၏၊ထိုမှီရာမဟာဘုတ်သည် အာရုံမဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုကာယဝိညာဉ်၏ အဆင့်ဆင့် မှီရာ မဟုတ်မှ တပါးသော မဟာဘုတ် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ရှိသည်ဖြစ်စေ, ကိုယ်ပ၌ ရှိသည်ဖြစ်စေ) ''ဗာဟိဒ္ဓ မဟာဘူတာ အာရုံ''ဟု ခေါ်သည်။ [''ဝိညာဏာဓာတု၊ပေ၊ ဝုတ္တံ၊-ဦးကား။]

အဓိကရဏိမတ္ထကေ-ပေ၏ အထက်၌၊ ကပ္ပဿပိစုပိဏ္ဍံ-ကို၊ ထပေတ္ဝာ-၍၊ ကူဋ္ဌေန-သံတူဖြင့်၊ ပဟာရန္တိဿ-ပုတ်ခတ်လသော်၊ ကပ္ပာသပိစုပိဏ္ဍံ-ကို၊ ဆိန္ဒိတ္ဝာ-၊ ဖြတ်၍၊ (ထိုပြီး၍) ကူဋ္ဌံ-သံတူသည်၊ အဓိကရဏိ-ပေကို၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နိဿံသော ပုတ်တိုက်ခြင်းသည်၊ ဗလဝါ-အားရှိသည်၊ ဟောတိ-ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-သာလျှင်၊ ပဋိဃဋ္ဋနာနိဿံသော-ထိခိုက်ခြင်းဟူသော ပုတ်တိုက်ခြင်းသည်၊ ဗလဝါ, ဟောတိ-၏၊ ဣဋ္ဌေ-ဣဋ္ဌဖြစ်သော၊ အာရမဏေ-၌၊ သုခသဟဂတံ-သုခသဟဂုတ်ဖြစ်သော၊ ကာယဝိညာဏံ-သည်၊ ဥပပဇ္ဇတိ၊ အနိဋ္ဌေ-သော၊ (အာရမဏေ-၌၊) ဒုက္ခသဟဂတံ-သော၊ (ကာယဝိညာဏံ ဥပပဇ္ဇတိ)။

[“သောပိစ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော”၏ အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ ဝတ္ထုဒ္ဒါရုရမဏတို့၏ နိဗန္ဓဖြစ်ပုံကိုပြလိုသောကြောင့် “ဣမေသံ ပန”စသည်မိန့်။] ပန-ဆက်၊ ပဥ္စန္နံ-နှ်သော၊ ဣမေသံ စိတ္တာနံ-တို့၏၊ ဝတ္ထုဒ္ဒါရုရမဏာနိ-တို့သည်၊ နိဗန္ဓာနေဝ-အမြဲဖွဲ့စပ်အပ်ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ-ဤစကားဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၌၊ ဝတ္ထာဒိသင်္ခါတံ နာမ-ဝတ္ထုအစရှိသည်တို့၏ ပြောင်းလွှဲခြင်း မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ [“စက္ခုဝိညာဉ်မှန်သမျှ စက္ခုဝတ္ထု, စက္ခုဒ္ဒါရ, ရူပါရုံ၌သာ အမြဲနေသည်၊ အခြားဝတ္ထု, ဒ္ဒါရ, အာရုံများသို့ ပြောင်းလွှဲခြင်း မရှိ” ဤသို့စသည်ဖြင့် သောတဝိညာဉ်စသည်တို့၌လည်း သိပါ။] ဟိ-မှန်၊ ကုသလဝိပါက စက္ခုဝိညာဏံ-သည်၊ စက္ခုပသာဒံ-ကို၊ ဝတ္ထုံ-မှီရာဝတ္ထုကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌလည်းဖြစ်သော၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တဆ-ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တလည်းဖြစ်သော၊ စတုသမုဋ္ဌာနိက ရူပါရမဏေ-ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရအားဖြင့် ၄ ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ရူပါရုံ၌၊ ဒဿနကိစ္စံ-မြင်ခြင်းကိစ္စကို၊ သာဓယမာနံ-ပြီးစေလျက်၊ စက္ခုဒ္ဒါရေ-၌၊ ဋ္ဌတ္ဝာ-တည်၍၊ ဝိပစ္စတိ-အကျိုးဖြစ်၏၊ [ဝိပါက်ဖြစ်၍ “ဝိပစ္စတိ”ဟု ဆိုသည်။] သောတဝိညာဏာဒီနိ-သောတဝိညာဉ် အစရှိသော ဝိညာဉ်တို့သည်၊ သောတပသာဒါဒီနိ - သောတပသာဒ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝတ္ထုံ-မှီရာကို၊ ကတ္ဝာ, ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တသု-ဣဋ္ဌာရုံ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံဖြစ်ကုန်သော၊

ပဋိဃဋ္ဋနာနိဿံသော ဗလဝါ။ ။ကာယ်ပသာဒနှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၏ ပဋိဃဋ္ဋန (ထိခိုက်ခြင်း)ဟူသော နိဿံသ(ပွတ်တိုက်ခြင်း)သည် အားရှိ၏၊ ထိုသို့ အားရှိသောကြောင့်ပင် ကောင်းသောအာဇာနိယ်တို့ကို တွေ့ရခြင်းစသည်ဖြင့် ကာယဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် ပေါင်းဆုံထိခိုက်သောအခါ ကာယပသာဒ၏မှီရာ မဟာဘုတ်ခေတ်တို့သည် သုခဝေဒနာအဆက်ဆက်ဖြစ်ဖို့ရန် အာကြောင်းများဖြစ်၍ ခန္ဓာကိုယ်ကို ချီမြှောက်ကုန်လျက် ကြာမြင့်စွာဖြစ်ကြကုန်၏ တစုံတခုသောအရာဝတ္ထုနှင့် ထိခိုက်မိခြင်းစသည်ဖြင့် အနိဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် ပေါင်းဆုံမိသောအခါလည်း ထို့ဟာဘုတ်ခေတ်တို့သည် အဆက်ဆက် ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ဘို့ရန် အာကြောင်းများဖြစ်၍ ချောက်ချားဖောက်ပြားသော စေတ်များ အဖြစ်ဖြင့် ကြာမြင့်စွာ ဖြစ်ကြသည်၊ [ပဋိဃဋ္ဋနာ၊ပေ၊ စိရံ အနုဝတ္တန္တီ-ဋီကာ။]

သဒ္ဒါဒီသု-သဒ္ဒအစရှိသော အာရုံတို့၌၊ [အာဒိဖြင့် ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ကို ယူ] သဝန၊ပေ၊ ကိစ္စာနိ-ကြားခြင်း, နံခြင်း, သာယာခြင်း, ထိုခြင်းကိစ္စတို့ကို၊ သာဓယမာနာနိ-ပြီးစေကုန်လျက်၊ သောတဒ္ဒါဆုဒီသု-တို့၌၊ ဌတ္ဝာ, ဝိပစ္စန္တိ-နှိ၏၊ ပန-အထူးကား၊ ဇတ္ထ-ဤအာရုံတို့တွင်၊ သဒ္ဒေါ-သဒ္ဒါရုံသည်၊ ဒ္ဒိ-သမုဋ္ဌာနိကောယေဝ-ဒ္ဒိသမုဋ္ဌာနိကသည်သာ၊ ဟောတိ။ [စိတ်, ဥတု ၂ ပါး ကြောင့်ဖြစ်သည်-ဟူလို၊ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌ လာသော "သဒ္ဒေါစိတ္တော-တုဇော"နှင့် သဘောတူပင်။]

မနောဓာတုနိဒ္ဒေသေ-မနောဓာတု နိဒ္ဒေသ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သဘာဝသုညတနိဿတ္တဇ္ဇီဝန-သဘောဟူသော အနက်, အတ္တမှကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်, သတ္တမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ မနောယေဝ-သိကာမတ္တ, သိရုံမျှသာဖြစ်သော၊ ဓာတု-ဓာတ်တည်း၊ မနောဓာတု-သိကာမတ္တ, သိရုံမျှသာဖြစ်သော ဓာတ်၊ သာ-ထိုမနောဓာတ်သည်၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ-စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏၊ အနန္တရံ-အခြားမဲ့၌၊ ရူပါဒိဝိဇာနနလက္ခဏာ-ရူပါဒိ အစရှိသည်ကို သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော မူတ်ကြောင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ [သမ္ပဋိစ္ဆန်း ဒေးဟု ဆိုအပ်သော မနောဓာတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ရူပါဒိနံ-ရူပါရုံအစရှိသည်တို့ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆနရသံ-လက်ခံခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ထို လက်ခံတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်လာ၏၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိအပဂမပဒဋ္ဌာနာ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၏ ကင်းချုပ်ခြင်းလျင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။

သဘာဝေ၊ဓမ္မေ၊ မနောဓာတု၊ ။"အဘ္ဘနော သဘာဝံ ဓာရေတီတိ ဓာတု"နှင့် အညီ မိမိသဘောကို ဆောင်နေသောကြောင့် (မိမိသဘောအတိုင်း ထင်ရှားသောကြောင့်)"ဓာတ်"ဟု ဆိုလျင် "ထင်ရှားရှိသောတရား, အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သောတရား, သတ္တဝါမဟုတ်သောတရား"ဟု အဓိပ္ပာယ်နက် ထွက်၏၊ ဓာတုသဒ္ဒါ၏ သဒ္ဒတ္ထမှာ "ဓာတ်"ဟုသာ ဖြစ်သော်လည်း အဓိပ္ပာယတ္ထအားဖြင့် "သဘာဝ, သုညတ, နိဿတ္တ အနက်ကို ဟောသောသဒ္ဒါ ဖြစ်သည်"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် "သဘာဝ၊ပေ၊ တ္ထဇ္ဇေန"သည် ဓာတုသဒ္ဒါ၏ သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယတ္ထသာတည်း၊ "မနော၌ဝ+ဓာတု မနောဓာတု"သာ လိုရင်းဖြစ်သည်။

မတ္တ၏အနက်။ ။မတ္တသဒ္ဒါသည် ဝေသဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤဝေသဒ္ဒါလည်း မတ္တသဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဟော၏၊ သိကာမတ္တ သိရုံမျှဖြစ်သော ဓာတ်တည်း၊ ဝိညာဏဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ကဲ့သို့ အထူးအထွေ မသိတော်-ဟူလို၊ ထိုကဲ့သို့ မသိနိုင်ပုံကို ဋီကာ၌ အကြောင်းပြထားသည်။ [တသ္မာ တ္ထေ မနော၌ဝ ဓာတု မနောဓာတူတိ ဝေသဒ္ဒေါ မတ္တသဒ္ဒတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊-ဋီကာ။]

ဣစ-ဤ မနောဓာတုနိဒ္ဒေသဒ္ဒါ၊ ဓမ္မုဒ္ဒေသေ·ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရဒ္ဒါ၊ ဒ္ဝါဒသ-နိ်သော၊ ပဒါနိ - တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဆဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန - ဆားဖြင့်၊ နဝ-နိ်သော၊ (ပဒါနိ ဟောန္တိ)၊ တေသု-ထို၉ပါးတို့တွင်၊သတ္တ-နိ်သော၊ (ပဒါနိ-တို့သည်၊) အဝိဘတ္တိကာနိ - ခဲ့ခြားဝေဖန်ရခြင်းမရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဒ္ဒေ-နိ်သော၊ (ပဒါနိ) သဝိဘတ္တိကာနိ-ခဲ့ခြားဝေဖန်ရခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ အဓိမောက္ခော-လည်းကောင်း၊ မနသိကာရော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒ္ဒေ-နိ်သော၊ ယေဝါပနကာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ဝိတက္ကာနိဇ္ဈာနော-သည်၊ အဘိနိရောပန်-စေတသော အဘိနိရောပနသို့၊ ပါပေတွဲ-ရောက်စေ၍၊ ဌိတော-တန့်ရပ်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ, တေံစိတ္တံ-ဤသမ္ပဋိစ္ဆိန်းစိတ်သည်၊ နော ကုသလံ-ကုံသိုလ်လည်းမဟုတ်၊ နာကုသလံ-အကုသိုလ်လည်းမဟုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ကုသိုလ်လည်းမဟုတ်, အကုသိုလ်သည်း မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) သမ္မာသက်ပွေါတိဝါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာသက်ပွေါတိဝါ- ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဘဂဝတာ)နဝုတ္တံ၊ သင်္ဂဟဝါရေ-၌၊ လဗ္ဘမာနံပိ-ရထိုက်ပါသော်လည်း၊ (ရထိုက်သည်ဖြစ်သော၊)ဈာနင်္-ဈာနင်သည်၊ပဉ္စဝိညာဏသော တေ-ပဉ္စဝိညာဉ်ဒေသနာ၏ အယဉ်၌၊ပတိတ္တာ-ကျ၍၊ ဂတံ-သွားပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဈာနင်္-ကို၊ နာ ဥဒ္ဒဋ္ဌံ-ထုတ်ပြတော် မမူအပ်၊) မဂ္ဂင်္ပန-မဂ္ဂင်ကိုကား၊ နာ လဗ္ဘတိယေဝ-မရအပ်သည်သာ၊ [ရကို မရအပ်-ဟူလို။] ဣတိ-ကြောင့်၊ နာ ဥဒ္ဒဋ္ဌံ-သုညတဝါရော-သည်၊ ပါဂတိကော်ယေဝ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိသည်သာ။

ဣမဿ စိတ္တဿ-ဤ သမ္ပဋိစ္ဆိန်းစိတ်၏၊ ဝတ္ထု-မှီရာဝတ္ထုသည်၊ နိဗဒ္ဓ-မြဲ၏၊ ဟဒယဝတ္ထုမေဝ-သည်သာ၊ဟောတိ၊[''ဝတ္ထုနိဗဒ္ဓံ''ကို ထပ်ဖွင့်သည်၊]

ဝိတက္ကာနိဒ္ဒေသော၊ပေ၊ဌိတော။ ။ကုသိုလ်, အကုသိုလ်စိတ်များဝယ် ဝိတက်စသော နိဒ္ဒေသသို့ ''တက္ကော၊ ပေ၊ စေတသော အဘိနိရောပနာ''ဟု ဟော်တော်မူပြီးနောက် ''သမ္မာသက်ပွေါ''ဖြစ်စေ, မိစ္ဆာသက်ပွေါ''ဖြစ်စေ ပါရိုးဖြစ်သော်လည်း, ဤ မနော ဓာတ်၌ကား ''စေတသော အဘိနိရောပနာ'' ရောက်လျှင် ရပ်တန့်တော့၏၊ ''သမ္မာသက်ပွေါ, သို့မဟုတ် မိစ္ဆာသက်ပွေါ'' တိုင်အောင် မသွားတော့-ဟူလို။ [ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။]

ဈာနင်္၊ဧပေ၊နာ ဥဒ္ဒဋ္ဌံ၊ ။''ပဉ္စဝိညာဏသု ဈာနင်္ဂါနိ(နာ လဗ္ဘန္တိ''ဟု ဆိုသောကြောင့် ဈာနင်သည် ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်၌သာ မရနိုင်၊ ယခု ဆိုအပ်ဆဲဖြစ်သော သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၌ကား ရနိုင်၏၊ ထိုသို့ ရနိုင်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ပါဠိတော်၌ မထုတ်ပြအပ်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ''ပဉ္စဝိညာဏသောတေ ပတိတ္တာ ဂတန္တိ (နာ ဥဒ္ဒဋ္ဌံ)''ဟု မိန့်သည်၊မဂ္ဂင်ကိုကား ရကိုမရထိုက်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ မထုတ်ပြအပ်၊ ထို့ကြောင့် ''မဂ္ဂင်္ပန နလဗ္ဘတိယေဝါတိ နာ ဥဒ္ဒဋ္ဌံ''ဟု ဧဝသဒ္ဒါဖြင့် မိန့်သည်၊

ဒွါရာရမဏာနိ-တို့သည်၊ အနိဗဒွါနိ-မမြဲကုန်၊ တတ္ထ-ထို သမ္ပဋိစ္ဆန်းစိတ်၌၊ ဒွါရာရမဏာနိ-တို့သည်၊ ကိဉ္စာပိ သက်မဲ့ကို-အကယ်၍လည်း ပြောင်းလွှဲပါပေကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပြောင်းရွှေ့ပါကုန်သော်လည်း၊ ဌာနံ-ဌာနသည်၊ ဧကံ-တခုတည်းသာတည်း၊ ဟိ ခဲ့၏၊ ဧတံ-ဤစိတ်သည်၊ သမ္ပဋိစ္ဆနကိစ္စမေဝ-သမ္ပဋိစ္ဆိန်းကိစ္စရှိသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤ သမ္ပဋိစ္ဆိန်းစိတ်သည်၊ ပဉ္စဒွါရေ-၌၊ ပဉ္စသု-နှစ်သော၊ ဆာရမဏေသု-တို့၌၊ သမ္ပဋိစ္ဆန်-သမ္ပဋိစ္ဆိန်းသည်၊ ဟုတွာ, ဝိပစ္စတိ-အကျိုးဖြစ်၏၊ ကုသလဝိပါကေသု-ကုသလဝိပါက်ဖြစ်ကုန်သော၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီသု-စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော ဝိညာဉ်တို့သည်၊ နိရုဒ္ဓေသု-ချုပ်ပြီးကုန်လတော်၊ တံ သမနန္တရာ-ထို ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏ အခြားမဲ့၌၊ ဌာနပ္ပတ္တာနိ-မိမိ၏ သမ္ပဋိစ္ဆိန်းဌာနသို့ ရောက်ကုန်သော၊ [ရှေးနိဿယ၌ "ဌာနပ္ပတ္တာနိ-ဌိသို့ ရောက်ကုန်သော" ဟု ပေး၏၊ အဓိပ္ပာယ် မှန်သော်လည်း သဒ္ဒါနှင့် မလျော်။] တာနေဝ ရူပါရမဏာဒီနိ-ထို ရူပါဂုံ အစရှိသည်တို့ကိုပင်၊ သမ္ပဋိစ္ဆတိ-ခံယူရ၏။

မနောဝိညာဏဓာတု နိဒ္ဒေသေသု-မနောဝိညာဏဓာတု နိဒ္ဒေသတို့တွင်၊ ပဌမမနောဝိညာဏဓာတုယံ-ပဌမမနောဝိညာဏဓာတ်၌၊ ပိတိပဒံ-ပီတိပုဒ်သည်၊ အဓိကံ-ပိုလွန်၏၊ [သောမနဿသန္တီရဏ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။] ဝေဒနာပိ-သည်လည်း၊ သောမနဿဝေဒနာ-သောမနဿဝေဒနာသည်၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း-ဂဿဝါ သောမနဿဝေဒနာ, ဟောတိ-နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ)၊ အယံ-ဤပဌမမနောဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဣဋ္ဌာရမဏသို့ ယေဝ-၌သာ၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သောမနဿဝေဒနာ ဟောတိ)၊ ဒုတိယ မနောဝိညာဏဓာတု-သည်၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမဏော-၌၊ (ပဝတ္တတိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထို ဒုတိယမနောဝိညာဏဓာတ်၌၊ ဥပက္ခာဝေဒနာသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပဒါနိ-တရားအစုတို့သည်၊ မနောဓာတု နိဒ္ဒေသာသဒိသာနေဝ၊မနောဓာတုနိဒ္ဒေသနှင့် တူကုန်သည်သာ၊ [မနောဓာတ်နှင့် ဤဥပေက္ခာ သန္တီရဏ၌ စေတသိက် အရေအတွက် တူသည်-ဟူလို။] ဥဘယတ္ထာပိ-မနောဝိညာဏဓာတ် ၂ ပါးစုံ၌လည်း၊ ပဉ္စဝိညာဏသောတေ-၌၊ ပတ်တွာ-ကျ၍၊ ဂတတ္တာယေဝ-သွားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ဈာနင်္ဂါနိ-တို့ကို၊ နာ ဥဒ္ဓဋ္ဌာနိ-မထုတ်အပ်ကုန်၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ-တို့ကို၊ အလာဘတောယေဝ-မရခြင်းကြောင့်ပင်၊ (နာ ဥဒ္ဓဋ္ဌာနိ)၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌၊ သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

[ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူပုံကို ပြပြီး၍, လက္ခဏာ စသည်ကို ပြလိုသောကြောင့် "လက္ခဏာဒိတော ပန" စသည်မိန့်၊ စာအုပ်တို့၌ "ပနေသာ" ဟု ရှိ၏၊ နောက်၌ ဝိပါကာနှင့် တွဲရမည် ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ဝိပါကပုဒ်တာပုလိုင် မြဲသောကြောင့်လည်းကောင်း, စဉ်းစားသင့်၏ "ပနေတေ" ဟု ရှိမူ

ကောင်းမည်ထင်သည်၊] – ပန-ဆက်၊ လက္ခဏာဒိတော-လက္ခဏ အစရှိသော အားဖြင့်၊ ဒုဝိဓာပိ-၂-ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ မနောဝိညာဏဓာတု အဟေတုကဝိပါကာ-ဤမနောဝိညာဏဓာတ်ဟူသော အဟိတ်ဝိပါက်တို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ ၌စပ်၊) ဝါ-တို့သည်၊ ဆဋ္ဌာရမဏဝိဇာနနလက္ခဏာ-၆-ပါးသောအာရုံကို သိတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ် ဟူသော မူတ်ကြောင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏၊ သန္တီရဏာဒိရသာ-စုံစမ်းခြင်းအစရှိသော ကိစ္စရှိကုန်၏၊ [အာဒိဖြင့် သောမနဿ သန္တီရဏအတွက် တဒါရမဏကိစ္စ, ဥပေက္ခာသန္တီရဏအတွက် တဒါရမဏကိစ္စနှင့်တက္ခ ပဋိသန္ဓိ, ဘဝင်, စုတိကိစ္စတို့ကို ယူ၊] တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ထို စုံစမ်းတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့၏ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာကုန်၏၊ ဟဒဟဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ - ဟဒယဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

တတ္ထ - ထိုမနောဝိညာဏဓာတ် ၂-ပါးတို့တွင်၊ ပဌမာ - ရှေးဦးစွာသော မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဒ္ဒိသု-ကုန်သော၊ ဌာနေသု-တို့၌၊ ဝိပစ္စတိ-၏၊ ဟိ-မူန်၊ (တနည်း) ဟိ - ခဲ့၊ သာ - ထိုပဌမ မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၊ [သောမနဿ သန္တီရဏကိုဆိုသည်။] ပဉ္ဇဒ္ဒါရေ-၌၊ ကုသလ၊ ပေ၊ အနန္တရံ-ကုသလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝိပါကမနောဓာတု ယာ-ဝိပါက်မနောဓာတ်သည်၊ (သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းသည်၊) တံ အာရမဏံ-ထိုအာရုံကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ - ခံယူ၍၊ နိရုဒ္ဓါယ - ချုပ်ပြီးလသော်၊ တသ္မိံ ယေဝ အာရမဏေ-ထိုသမ္ပဋိစ္ဆိုန်းခံယူအပ်ပြီးသော အာရုံ၌ပင်၊ [အချိုစာအုပ်၌ "တဒါရမဏေ" ဟူ ရှိ၏၊] သန္တီရဏကိစ္စံ - စုံစမ်းခြင်းကိစ္စကို၊ သာဓယမာနာ - ပြီးစေလျက်၊ ပဉ္ဇသု, ဒ္ဒါရေသု, ဌတွာ-တည်၍၊ ဝိပစ္စတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဆသု, ဒ္ဒါရေသု-တို့၌၊ ဗလဝါရမဏေ - အားရှိသော အာရုံ၌၊ [အားသေးသော အာရုံက တဒါရုံဖြစ်သည်တိုင်အောင်မတည်နိုင်သောကြောင့် "ဗလဝါရမဏေ" ဟု ဆိုသည်။] တဒါရမဏာ - တဒါရုံသည်၊ ဟုတွာ ဝိပစ္စတိ၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊ ဟိ-ခဲ့၊ စဏ္ဍသောတေ-ကြမ်းတမ်းသော ရေအယဉ်၌၊ တိရိယံ-ဖီလာ၊ နာဝါယ-လှေသည်၊ ဂစ္ဆန္တိယာ - သွားလသော်၊ ဥဒကံ - ရေသည်၊ ဆိဇ္ဇိတွာ-ပြတ်၍၊ ထောကုံ-အနည်းငယ်သော၊ ဌာနံ-အရပ်တိုင်အောင်၊ နာဝံ-လှေသို့၊ အနုဗန္ဓိတွာ-အစဉ်လိုက်ပြီး၍၊ ယထာသောတမေဝ-ရေအယဉ်အားလျော်စွာသာလျှင်၊ ဂစ္ဆတိယထာ-သွားမြဲသွားသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူပင်၊ ဆသု, ဒ္ဒါရေသု, ဗလဝါရမဏေ-အားရှိသော အာရုံသည်၊ ပလောဘယမာနေ-ဖြားယောင်းသကဲ့သို့ဖြစ်၍၊ အာပါတံ-ရှေးရှုကျခြင်းသို့၊ ဂတေ-ရောက်လသော်၊ ဇဝနံ-ဇောလည်၊ ဇဝတိ-စောဏ်၊ ဝါ-အဟုန်ပြင်းစွာဖြစ်၏၊ တသ္မိံ-ထိုဇောသည်၊ ဇဝိတေ-စောပြီးလသော်၊ ဘဝင်ဿ, ဝါရော-အလှည့်အကြိမ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဘဝင်၏ အလှည့် အကြိမ် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဣဒံ စိတ္တံ-ဤ

၅၈၆ အင်္ဂသာလိနီအင်္ဂဏတော [အဗျာဇသုတ

သန္တိရဏစိတ်ကြည့်၊ ဘဝင်္ဂသ်ဿ-အား၊ ဝါရံ-အလှည့်အကြိမ်ကို၊ အဒတ္ဝာ-မပေးမူ၍၊ ဇဝနေန-သည်၊ ဂဟိတာရမဏံ-ယူအပ်ပြီးသောအာရုံကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဧကံ(စိတ္တဝါရံ)-စိတ်တကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေစိတ္တဝါရေ-စိတ် ၂-ကြိမ်တို့တိုင်အောင်သော်လည်းကောင်း၊ ပဝတ္တိတ္ဝာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ ဘဝင်္-မေဝ-သို့သာ၊ သြတရတိ-ဆင်း၏၊ [တချို့ကတဒါရုံတကြိမ်လည်း အလိုရှိကြ၏၊ သင်္ဂြိဟ်၌ကား ၂-ကြိမ်။]

ဂဝက္ခန္ဓေ-နွားအစုသည်၊ နဒီ-ကို၊ တရန္တေပိ-ကူးသော်လည်း၊ ဝါ-ကူးဆွဲလည်း၊ ဇဝမေဝ-ဤအတူပင်၊ ဥပမာ-ကို၊ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ-ချဲ့ထွင်ထိုက်၏၊ [“အနည်းငယ်သော ကာလမျှ နွားအစုနောက်သို့ ရေလိုက်သွား၍, ထို့နောက် စီးမြဲသကဲ့သို့ ဟူလို။] ဇဝံ-ဤသို့လျှင်၊ သော-ဤ ပဌမ မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဇဝနေန-သည်၊ ယံ ဂဟိတာရမဏံ-အကြင်ယူအပ်ပြီးသောအာရုံသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တဿဝ-ထို့ဇော၏ အာရုံ၏ပင်၊ ဝါ-ကိုပင်၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒါရမဏံနာမ-မည်သည်၊ ဟုတ္ဝာ ဝိပစ္စတိ၊ [“တဿဝ ဂဟိတတ္တာ”ဖြင့် တသဲ့ အာရမဏံ အာရမဏံယဿာတိ တဒါရမဏံ”ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ကိုပြသည်။]

ပန-ကား၊ ဒုတိယာ-၂-ခုမြောက်သော မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၊ (ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်သန္တိရဏကို ဆိုသည်၊) ပဠသု ဌာနေသု ဝိပစ္စတိ၊ ကထံ-နည်း၊ တာဝ-ဘဝင် သန္တိရဏ တဒါရုံ စုတိတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ မနုဿလောဏော-လူ့ပြည်၌၊ ဇစ္စန္ဓ၊ပေ၊နပုံသကာနံ-ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကာဏ်းသူ, ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နားထိုင်းသူ, ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဗအသူ, ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဂူးနှမ်းသူ, ဥဘဝတာဗျည်း, နပုန်းပက္ကုတ်တို့၏၊ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏကာလေ-ပဋိသန္ဓေကို ယူထုအခါ၌၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ ဟုတ္ဝာ ဝိပစ္စတိ၊ ပဋိသန္ဓိယာ-သည်၊ ဝိတိဝတ္တာယ-လွန်ပြီးလသော်၊ ယာဝတာယုကံ-အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ဘဝင်္-သည်၊ ဟုတ္ဝာဝိပစ္စတိ၊ [“ယာဝတာယုကံ”ဟုဆိုသော်လည်း တဆက်တည်းမဟုတ်၊ “ဇောဝိထိတို့၏ အကြား အကြား၌ ဖြစ်သည်”ဟု ဆိုလိုသည်၊ တသက်လုံး ဘဝင်ချည်း ဖြစ်နေသည်ဟုလည်း မမှတ်ရ၊] ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ-ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ၌၊ ပဠာရမဏဝိထိယာ-၌၊သန္တိရဏံ-သည်၊ဟုတ္ဝာ-ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဗလဝါရမဏေ-၌၊ ဆသု ဒွါရေသု-တို့၌၊တဒါရမ္မဏံ-သည်၊ ဟုတ္ဝာ-လည်းကောင်း၊ မရဏကာလေ-ဧသခါနိုးအခါ၌၊ စုတိ-သည်၊ ဟုတ္ဝာ-လည်းကောင်း၊ (ဝိပစ္စတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ပဠသု-ကုန်သော၊ ဣမေသု ဌာနေသု-တို့၌၊ ဝိပစ္စတိ၊ ဣတိ-အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ် အပြီးတည်း။

မနောဝိညာဏဓာတုဒွယံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

မဟာဝိပါက်စိတ်အဖွင့်

ဣဒါနိ-အဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ်ကိုပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အဋ္ဌ-နိသော၊ မဟာဝိပါကစိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ဒဿေတုံ ပုန, ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာတိ အာဒိ(ဘဂဂတာ)အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ- ထိုကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာအစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပါဋိယံ-ပါဋိတော်၌၊ နယမတ္တံ-နည်းမျှကို၊ ဒဿေကွာ-ပြတော်မူ၍၊ သဗ္ဗဝါရာ-အလုံးစုံသော ဝါရတို့ကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ-ပေါတ္ထကာရုဋ္ဌ သံဂါယနာတင်ထေရ်တို့သည်၊) သံခိတ္တာ - ချုံးအပ်ကုန်ပြီ၊ (ပါဋိတော်ကို ကြည့်ပါ၊) တေသံ-ထိုအလုံးစုံသော ဝါရတို့၏၊ အတ္ထော-ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ (မဟာကုသိုလ်စိတ်အဖွင့်၌၊)ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ပန-ဆက်၊ (တနည်း) ပန-အထူးကား၊ တ္ထေ-ဤမဟာဝိပါက်စိတ်၌၊ ယော ဝိသေသော-အကြင်အထူးသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုအထူးကို၊ ဒဿေတုံ, အလောဘော အဗျာကတမူလန္တိ အာဒိ-ကို၊ (ဘဂဂတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ယံပိ-အကြင်အကြောင်း အရာကိုလည်း၊ နဝုတ္တံ-ကုသိုလ်စိတ်၌ မဆိုအပ်ခဲ့၊ တံ-ထိုအကြောင်းအရာကို၊ ဝေံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဟိ-ချဲ၊ ကာမာဝစရကုသလေသု-တို့၌၊ ယော ကမ္မဒ္ဒါရ၊ပေ၊ ဘေဒေါ-အကြင် ကမ္မဒ္ဒါရအပြား, ကမ္မပထအပြား,ပုညကြိယဝတ္ထုအပြားကို၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ပြီ၊ သော-ထိုကမ္မဒ္ဒါရအပြား, ကမ္မပထအပြား, ပုညကြိယဝတ္ထုအပြား သည်၊ ဣဓ-ဤမဟာဝိပါက် စိတ်၌၊ နတ္ထိ၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (နတ္ထိ-နည်း၊ ဣမဿ-ဤမဟာဝိပါက်စိတ်၏၊) အဝိညတ္တိဇနကတော-ဝိညတ်ကို မဖြစ်စေ တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဝိပါကဓမ္မတော-အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တထာ-ထိုဒါန သီလအစရှိသော ပုညကြိယအပြားအားဖြင့်၊ အပ္ပဝတ္တိတောစ-မဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဣဓ-ဤမဟာဝိပါက်စိတ်၌၊ သော-ထိုကမ္မဒ္ဒါရ အပြား, ကမ္မပထအပြား, ပုညကြိယဝတ္ထုအပြားသည်၊ နတ္ထိ။)

အဝိညတ္တိ၊ပေ၊ အပ္ပဝတ္တိတောစ။ ။ဤဟိတ် ၃ ပါးတွင် အဝိညတ္တိဇနကတော ဖြင့် ကာယကမ္မဒ္ဒါရ ဝစီကမ္မဒ္ဒါရမဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြ၏၊ [မဟာဝိပါက်စိတ်တို့က ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော စိတ်တို့တွင် မပါဝင်ပုံနှင့် တကွ, "ကာယဝိညတ္တိ သခ်ါတေ ကာယဒ္ဒါရေ, ဝစီဝိညတ္တိ သခ်ါတေ ဝစီဒ္ဒါရေ"ကို သတိပြုပါ၊] အဝိပါက ဓမ္မတောဖြင့် မနောကမ္မဒ္ဒါရ မဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း, ကမ္မပထမဖြစ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း ပြ၏၊ မဓုဋ္ဌကား ကာယကမ္မဒ္ဒါရ, ဝစီကမ္မဒ္ဒါရ မဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဖွင့်ထားသေး၏၊ [မနောကမ္မဒ္ဒါရ နိဝါရဏဋ္ဌာတိ စသဒ္ဒေါ သေသဒ္ဒါရ နိဝါရဏံ သမုစ္စေတိ၊-မဓု။] ထိုဒါန သီလစသော အပြားအားဖြင့် ဝိပါက်စိတ်က မဖြစ်ရကား "တထာ အပ္ပဝတ္တိတော"ဖြင့် ပုညကြိယဝတ္ထုအပြားကို ထားမြစ်သည်။

ယေဝါပနကေသု-တို့၌၊ ယာပိ တာ ကရုဏာ မုဒိတာ-အကြင်သို့သော ထိုကရုဏာ မုဒိတာတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ [ကုသိုလ်တုန်းက ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊] တာ-ထိုကရုဏာ မုဒိတာတို့သည်၊ သတ္တာရမဏတ္တာ-သတ္တဝါပညတ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိပါကေသု-တို့၌၊ နသန္တိ၊ ဟိ-မှန်၊ ကာမာဝစရဝိပါကာနိ-တို့သည်၊ ကေန္တ ပရိတ္တာရမဏာနိ-ကေန် ကာမတရားလျှင် အာရုံ ရှိကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-ဝိရတိ မဖက်သက်သက်၊ ကရုဏာ မုဒိတာ-တို့သည်သာ၊ (နသန္တိ-မရှိကုန်သည်ကား၊) နမဟုတ်သေး၊ တ္ထေ-ဤမဟာဝိပါက်စိတ်၌၊ ဝိရတိယောပိ-တို့သည်လည်း၊ နသန္တိ၊ ဟိ - မှန်၊ ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ-တို့သည်၊ ကုသလာယေဝ-ကုသိုလ်တို့သာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (သိက္ခာပဒ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။)

စ-ဆက်၊ တ္ထေ-ဤမဟာဝိပါက်စိတ်၌၊ အသခ်ါရ သသခ်ါရဝိဓာနံ-အသခ်ါရ သသခ်ါရ အစီအရင်ကို၊ ကုသလတောစေဝ-ကုသိုလ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စယဘေဒတောစ-အကြောင်း အထူးကြောင့် လည်းကောင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-ချဲ၊ အသခ်ါရိကဿ-အသခ်ါရိကဖြစ်သော၊ ကုသလဿ-၏၊ အသခ်ါရိက်မေဝ-အသခ်ါရိကသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိပါကံ-ဝိပါက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သသခ်ါရိကဿ-သော၊ (ကုသလဿ-၏၊) သသခ်ါရိကံ(ဝိပါကံဟောတိ)၊ စ-ဆက်၊ (တနည်း)စ-ကား၊ [ကုသလတောစေဝဟူသောဟိတ်၏အကျယ်မှုတပါး ပစ္စယဘေဒတောစဟူသော ဟိတ်၏အကျယ်ကား၊] ဗလဝပစ္စယေဟိ-အား

ဗလဝပစ္စယေဟိ။ ။မိမိကိုယ်တိုင်၏ ကာယ ဝစီ မနော ပယောဂနှင့် သူတပါးတို့၏ ကာယ ဝစီ ပယောဂမပါပဲ ဖြစ်ပေါ်လာသော အာရုံ မနသိကာရ စသော အကြောင်းကို "ဗလဝပစ္စယ"ဟု ဆိုသည်။ ["ဗလဝပစ္စယေဟိတိ မယောဂေန ဝိနာ နိပ္ပန္နေဟိ အာရမဏာဒိ ပစ္စယေဟိ၊-ဋီကာ။]

ချဲဦးအံ့။ ။ဤဝိပါက်စိတ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေ,ဘဝင်,စုတိ,တဒါရုံကိစ္စ တပ်ရကား သေခါနီး၌ ကံစသော နိမိတ် (အာရုံ) ကောင်း ထင်လာအောင် မည်သူမျှ မစီမံရပဲ အလိုလို ထင်လာလျှင် ထိုအာရုံသည် ဗလဝပစ္စယဖြစ်ရကား အသခ်ါရိက ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ အာရုံကောင်းထင်လာအောင် ဆရာသမား, ဆွေမျိုးကောင်းတို့က တရားစာရွတ်ခြင်း, ပန်းပူဇော်၍ သူ့ကို ကြည်ညိုစေခြင်းစသော ပယောဂတို့ဖြင့် ပြုစီမံမှ ထင်လာသော အာရုံသည် ဗလဝမဟုတ်, ထိုအာရုံကို အာရုံပြု၍ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်လျှင် သသခ်ါရိကစိတ် ဖြစ်၏။ [သသခ်ါရိကဖြစ်စေကာမူ အကုသိုလ်နိမိတ် ထင်ခြင်းထက် သာလွန် ကောင်းသောကြောင့် ပယောဂကူထိုက်သည်သာ၊ ပယောဂ ကူသော်လည်း အာရုံကောင်းက သူ့ဘာသာ ထင်မည်ဖြစ်လျှင် ဗလဝပင်တည်း၊] ဘဝင် စုတိတို့မှာ ပဋိသန္ဓေအတိုင်းသာတည်း၊ တဒါရုံမှာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောတို့က အသခ်ါရိက ဖြစ်လျှင် အသခ်ါရိက, သသခ်ါရိကဖြစ်လျှင် သသခ်ါရိက ဖြစ်ရသည်။

ရှိသော အာရုံစသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော မဟာဝိပါက်သည်၊ အသင်္ခါရိကံ-အသင်္ခါရိကတည်း။ ဣဘရေဟိ-အခြားသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ (ဒုဗ္ဗလ ပစ္စယတို့ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-သည်၊) ဣကာရံ-အသင်္ခါရိကမှ တပါးသော သသင်္ခါရိကတည်း။

ဟီနာဒိဘေဒေပိ-ဟီန အစရှိသော အပြားဌ်လည်း၊ ဣမာနိ-ဤမဟာဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ ဟီန မဇ္ဈိမ ပဏီတေဟိ-ဟီန မဇ္ဈိမ ပဏီတဖြစ်ကုန်သော၊ ဆန္ဒာဒီဟိ-ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့သည်၊ အနိပ္ဖါဒိတတ္တာ-မဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟီန မဇ္ဈိမ ပဏီတာနိနာမ-တို့မည်၏သည်၊ နဟောန္တိ-မဟုတ်ကုန်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ဟီနဏာ-ညံ့သော၊ ကုသလဿ-၏၊ ဝိပါကံ-ဝိပါက်သည်၊ ဟီနံ-ဟီနတည်း၊ မဇ္ဈိမဿ-အလယ်အလတ်ဖြစ်သော၊ (ကုသလဿ-၏၊ ဝိပါကံ-သည်၊ မဇ္ဈိမံ-တည်း၊ ပဏီတဿ-မြတ်သော၊ (ကုသလဿ ဝိပါကံ) ပဏီတံ-တည်း၊ ဧတ္ထ-ဤမဟာဝိပါက်စိတ်၌၊ အဓိပတ္တိနောပိ-အဓိပတိတို့သည်လည်း၊ နသန္တိ၊ ကဿဝ-ကြောင့်၊ (နသန္တိ-နှ်သနည်း၊) ဆန္ဒာဒီနိတို့ကို၊ ဓုရံ-အကြီးအမှူးကို၊ (ပဓာနကို)၊ ကတ္ဝာ, အနုပ္ပါဒေတဗ္ဗတော-မဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (နသန္တိ)၊ သေသံ-သော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော အစီအရင်သည်၊ အဌသု-နှ်သော၊ ကုသလေသု-တို့၌၊ ဝုတ္တသဒိသမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်နှင့် တူသည်သာ။

ဣဒါနိ-၌၊ အဌန္နံ-နှ်သော၊ ဣမေသံ မဟာဝိပါကစိတ္တာနံ-တို့၏၊ ဝိပစ္စနဋ္ဌာနံ-အကျိုးဖြစ်ရာဌာနကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဧတာနိ-ဤမဟာဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ ပဋိသန္ဓိယံ-ပဋိသန္ဓေဌာနလည်းကောင်း၊ ဘဝင်-ဘဝင်ဌာနလည်းကောင်း၊ စုတိယံ စုတိဌာနလည်းကောင်း၊ ကဒါရမဏော-တဒါရုံ ဌာနလည်းကောင်း၊ ဣတိ သို့၊ စတူသု,ဌာနေသု-တို့၌၊ ဝိပစ္စန္တိ-နှ်၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊ တာဝ-ဘဝင်ဌာန စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ မနုဿသု-လူတို့၌လည်းကောင်း၊ တာမာဝစရဒေဝသု-ကာမာဝစရ နတ်တို့၌လည်းကောင်း၊ ပုညဝန္တာနံ-ဘုန်းကံရှိကုန်သော၊ ဒုဟေတုက တိဟေတုကာနံ-ဒွိဟိတ်, တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏကာလေ-ပဋိသန္ဓေကို ယူရာအခါ၌၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ ဟုတ္ဝာ ဝိပစ္စန္တိ၊ ပဋိသန္ဓိယာ-သည်၊ ဝိတိဝတ္တာယ-လွန်ပြီးလဟော်၊ ပဝတ္တေ-ပဝတ္တိအခါ၌၊ သဋ္ဌိပိဝဿာနိ-အနှစ် ၆၀ တို့ ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ အသီတိပိဝဿာနိ-အနှစ်ရှစ်ဆယ်တို့ ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ အသင်္ခ်ေယျမ်ပိ-အသင်္ခ်ေယျလည်းဖြစ်သော၊ အာယုကာလံ-အသက်ရှည်ရာ ကာလပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဘဝင်-ဘဝင်သည်၊ ဟုတ္ဝာ (ဝိပစ္စန္တိ)၊ ပလဝါရမဏော-၌၊ ဆသု ၆ ပါးကုန်သော၊ ဒ္ဝါရေသု-ဒ္ဝါရတို့၌၊ တဒါရမဏံ-တဒါရုံသည်၊ ဟုတ္ဝာ (ဝိပစ္စန္တိ)၊ မရဏကာလေ-သေခါနီးအခါ၌၊ စုတိ-သည်၊ ဟုတ္ဝာ(ဝိပစ္စန္တိ)၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ စတူသု,ဌာနေသု-တို့၌၊ ဝိပစ္စန္တိ-ရင့်ကျက်ကုန်၏၊ ဝါ-အကျိုးဖြစ်ကုန်၏။

တတ္ထ-ထိုမဟာဝိပါက်စိတ်တို့တွင်၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ-သဗ္ဗညုဘုရားအလောင်းတို့သည်၊ ပစ္ဆိမပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ-နောက်ဆုံးဘဝ၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကိုယူရာအခါ၌၊ ပဌမေန-ပဌမဖြစ်သော၊ သောမနဿ၊ပေ၊ စိတ္တေန-သောမနဿ သဟဂုတ် တိဟိတ် အသခ်ါရိက မဟာဝိပါက်စိတ်ဖြင့်၊ ပဋိသန္ဓိ-ကို၊ ဂဏ္ဏန္တိ-ယူကြကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုသောမနဿ သဟဂုတ် တိဟိတ် အသခ်ါရိက မဟာဝိပါက်စိတ်သည်၊ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တဿ-ရှေ့အဖို၌မေတ္တာရှိသောကုသိုလ်စိတ်၏၊ ဝိပါကံ-အကျိုးသည်၊ ဟောတိ၊ တေန-ထိုသောမနဿ သဟဂုတ် တိဟိတ် အသခ်ါရိက မဟာကုသိုလ်စိတ်သည်၊ ဒိန္နာယ-ပေးအပ်သော၊ ပဋိသန္ဓိယာ-ကြောင့်၊ အသခ်ျေယျံ-အသခ်ျေဖြစ်သော၊ အာယု-အသက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် အသခ်ျေအသက်ရှည်နိုင်ပါသော်လည်း၊ကာလဝသေန-ကာလ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိဏမတိ-ကိုင်းညွှတ်ရ၏၊ ဝါ-ပြောင်းလွဲရ၏၊ [ဤဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌ အကျယ်ပြထား၏၊ ကောင်းလှ၍ ရှုပါ၊ ကံစွမ်းရှိသလောက် အသက် မရှည်နိုင်ပဲ ကာလအလျောက်သာ အသက်ရှည်သည်-ဟူလို။]

ပန-ဝါဒန္တရဓား၊ မဟာသိဝတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ၊(ကိံ)၊ သောမနဿ သဟဂတတော-သောမနဿ သဟဂုတ်စိတ်ထက်၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ-သည်၊ ဗလဝတရံ-သာ၍ အားရှိ၏၊ (သဗ္ဗေပိ သဗ္ဗညု ဗောဓိသတ္တာ ပစ္ဆိမ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ) တေန-ထိုဥပေက္ခာ သဟဂုတ်စိတ်ဖြင့်၊ ပဋိသန္ဓိ-ကို၊ ဂဏ္ဏန္တိ၊ ဟိ-မှန်၊ တေန-ထိုဥပေက္ခာ သဟဂုတ်စိတ်ဖြင့်၊ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ-ယူအပ်သော ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မဟဏ္ဌာသယာ-ကြီးမြတ်သော အလိုဆန္ဒရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဒိဗ္ဗေသု-နတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာရမဏေသုပိ-အာရုံတို့၌သော်မူလည်း၊ [ပိကား သမ္ဘာဝနာ၊] ဥပ္ပိလာဝိနော-ပေါလောပေါ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ (လျှပ်ပေါ်လော်လီကုန်သည်၊) နဟောန္တိ၊ (ကေဝိယ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့နည်း)၊ တိပိဋက၊ပေ၊ ဝိယ-တိပိဋကစူဠနာဂထေရ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် မိန့်ဆို အပ်ပါသော်လည်း၊ အဋ္ဌကထာယံ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌၊ အယံ-ဤအလိုသည်၊

တတ္ထသဗ္ဗေပိ၊ပေ၊ ဂဏ္ဏန္တိ။ ။မဟာဝိပါက်စိတ် ၈ ပါးလုံးတို့၌ ဗလဝစိတ်, ဒုဗ္ဗလစိတ်ကို စိစစ်ဖို့ရန် "တတ္ထ သဗ္ဗေပိ" စသည်ကို မိန့်သည်၊ "သဗ္ဗညုဘုရားအလောင်းတို့သည် သောမနဿ သဟဂုတ် တိဟိတ် အသခ်ါရိက မဟာဝိပါက်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေတော်မူကြ၏" ဟု ဆိုသဖြင့် "ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ထက် သောမနဿ သဟဂုတ်သည်လည်းကောင်း, သသခ်ါရိကထက် အသခ်ါရိကသည်လည်းကောင်း ဗလဝ ဖြစ်၏" ဟု သိစေ၏၊ မဟာသိဝထေရ်ကား "ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်စိတ်က ဗလဝဖြစ်သည်" ဟုဆို၏၊ သို့သော် ထိုအဆိုကို အဋ္ဌကထာ ပယ်သည်။

ထေရဿ-မဟာသိဝထေရ်၏၊ မနောရထော-စိတ်အလိုသာတည်း၊ တေံ-ဤ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋိက္ခိပိတ္ဌာ-ပယ်၍၊ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ-တို့၏၊ ဟိတူပစာရော-စီးပွားကို ကပ်၍ ကျင့်ခြင်းသည်၊(သတ္တဝါတို့၏စီးပွားကို ဆောင်လိုခြင်းသည်၊)ဗလဝါ-အားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဟိတူပစာရ အားကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊)မေတ္တာ၊ပေ၊စိတ္တေန-ရှေအဖို့၌ မေတ္တာရှိသော ကာမာဝစရကုသလ ဝိပါက်သောမနသံသဟဂုတ် တိဟိတ်အသင်္ခါရိကစိတ်ဖြင့်၊ ပဋိသန္ဓိ ဂဏှန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ။

မနောရထော။ ။မနော ဝေ+ရထော အတြာတိ မနောရထော၊ စိတ်သည် အလိုဆန္ဒဖြစ်ရာသို့ ရောက်အောင် သွားနိုင်ရကား စိတ်တည်းဟူသော ရထားရှိသော အလိုဆန္ဒကို "မနောရထ"ဟု ဆိုသည်၊ (ထောမနိဓိ ဝိဂ္ဂဟ)၊ ဤနေရာဝယ် စိတ်ထင်တိုင်း ပြောအပ်သောစကားကို "မနောရထ"ဟု ယူပါ။

ဝိပါကုဒ္ဓါရကထာ အဖွင့်

ဣဒါနိ-မဟာဝိပါက်တို့ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ဝိပါကုဒ္ဓါရကထာယ-ဝိပါက်တို့ကို ထုတ်ပြရာ ထုတ်ပြကြောင်း စကားရပ်၌၊ မာတိကာ-ကို၊ ထပေတဗ္ဗာ-ထားထိုက်၏၊ တာဝ-မဟာဒတ္တထေရ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော) တိပိဋကစူဋ္ဌနာဂတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ၊ (ကိံ)၊ ကောယ-တပါးသော၊ ကုသလစေတနာယ-ကြောင့်၊ သောဋ္ဌသ-ကုန်သော၊ ဝိပါကစိတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧတ္ထေဝ-ဤ တပါးသော စေတနာဖြင့် အားထုတ်အပ်သောကံကြောင့်ပင်၊ ဒွါဒသကမဂ္ဂေါပိ-၁၂ ပါး အပြားရှိသော ဝိပါက်သည်လည်းကောင်း၊ [ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေသူ၏ ဝိပါက်တည်း၊ မဂ္ဂသဒ္ဒါသည် ပကာရအနက်ကို ဟော၏။] အဟေတုကဋ္ဌကမ္မိ-အဟိတ်ဝိပါက် ၈ ပါးအပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ [အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နေရသူ၏ ဝိပါက်တည်း။] (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဣတိ(အာဟ)။

ဝိပါကုဒ္ဓါရကထာယ်။ ။အတ္ထုဒ္ဓါရ ဟူရာ၌ "ရသမျှအနက်တို့ကို ထုတ်ပြရာစကား"ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသကဲ့သို့, ဤ၌လည်း ကုသိုလ်ထပါးအတွက် ရထိုက်သမျှ အကျိုးဝိပါက်ကို ထုတ်ပြရာစကားကို "ဝိပါကုဒ္ဓါရကထာ"ဟု ခေါ်၏၊ ဤကထာ၌ ဝိပါက်၏ဖြစ်ကြောင်းကံကိုလည်းကောင်း, ဝိပါက်အပြားကိုလည်းကောင်း, ဝိပါက်၏ဖြစ်ရာ ပဋိသန္ဓေစသော ဌာနကိုလည်းကောင်း ပြလိမ့်မည်၊ "ဤ ဝိပါကုဒ္ဓါရကထာဝယ် မာတိကာကို ထားထိုက်၏" ဟူရာ၌ အခြားနေရာဝယ် ခေါင်းစဉ်ခြင်းမျိုးကဲ့သို့ "တိပိဋက စူဋ္ဌနာဂထေရ်၏ အလိုအားဖြင့် ဝိပါက်ဖြစ်ပုံ, မဟာဒတ္တထေရ်၏ အလိုအားဖြင့် ဝိပါက်ဖြစ်ပုံ, မဟာမေဓရက္ခိတထေရ်၏ အလိုအားဖြင့် ဝိပါက်ဖြစ်ပုံ"ဟု အကျဉ်းချုပ် ၃ မျိုး စဉ်ပြခြင်းကို မာတိကာ-ဟု ဆိုသည်။

မောရဝါပိဝါသီ-မောရဝါပိ အရပ်၌ နေလေ့ရှိသော၊ မဟာဒတ္ထတ္ထေရော ပန-သည်ကား၊ အာဟ၊ (ကိံ)၊ ကောယ, ကုသလစေတနာယ- ကြောင့်၊ ဒွါဒသ, ဝိပါကစိတ္တာနိ, ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တ္ထေဝ–ဤ တပါးသော စေတနာဖြင့် အားထုတ်အပ်သော ကံကြောင့်ပင်၊ ဒသကမဂ္ဂေါပိ-၁၀ ပါး အပြားရှိသော ဝိပါက်သည်လည်းကောင်း၊ အဟေတုကဌကံပိ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဣတိ (အာဟ)၊ ["အသခ်ါရိကကံက သသခ်ါရိကအကျိုးကိုလည်းကောင်း, သသခ်ါရိကကံက အသခ်ါရိက အကျိုးကိုလည်းကောင်း မပေးနိုင်"ဟု အယူရှိသောကြောင့်"ဒွါဒသ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ"ဟု ဆိုသည်၊ ဒိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေရာ၌ ဒသကမဂ္ဂ, အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေရာ၌ အဟေတုကဌကတည်း။]တိပိဋက မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရော-သည် အာဟ၊ (ကိံ)၊ ကောယ, ကုသလစေတနာယ ကြောင့်၊ ဒသ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တ္ထေဝ-ကြောင့်ပင်၊ အဟေတုကဌကံ-သည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဣတိ (အာဟ)၊ [ဤထေရ်ကား သောမနဿကံကြောင့် ဥပေက္ခာကျိုးကိုလည်းကောင်း, သခ်ါရ အပြောင်းအလွဲကိုလည်းကောင်း မလိုလားသောကြောင့် "ဒသ ဝိပါက စိတ္တာနိ"ဟု ဆိုသည်။

ဣမသို့ ဌာနေ-ဤဝိပါကုဒ္ဓါရဌာန၌၊ သာကေတပဥ်နာမ - သာကေတ ပြဿနာမည်သည်ကို၊ ဂဏ္ဌိသု-ယူကြကုန်ပြီ၊ ["ယူ"ဟူသည် ရှေးအဌကထာ ဆရာတို့ ဤနေရာ၌ ထည့်ထားခြင်းတည်း၊] ကိရ-ချဲ၊ သာကေတေ-သာကေတ မြို့၌၊ ဥပါသကာ-တို့သည်၊ သာလာယံ-စရပ်၌၊ နိသီဒိတွာ-ထိုင်၍၊ ကောယ-သော၊ စေတနာယ-ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေ-အားထုတ်အပ်သော၊ ကော-တပါးသော၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ ဟောတိ ကိံ နုခေါ-ဖြစ်လေသလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ နာနာ-အမျိုးမျိုးသော၊ (ပဋိသန္ဓိ-သည်၊) ဟောတိ ကိံ နုခေါ-လေသလော၊) ဣတိ-သို့၊ ပဥ်နာမ-ကို၊ သမုဌာပေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ နိစ္ဆေတုံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တာ-မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာဘိမ္မိကတ္ထေရေ-အဘိမ္မာဆောင်ထေရ်တို့ကို၊ ဥပသက်မိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ ပုစ္ဆိသု - မေးလျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ ထေရာ-အဘိမ္မာဆောင် ထေရ်တို့သည်၊ ကေသွာ-သော၊ အမ္ဗဗီဇာ၊ သရက်စေ့မှ၊ ကောဝ-တခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အက်ုရော-အညွှန့်သည်၊ နိက္ခမတိယထာ-ထွက်သကဲ့သို့၊ ဝေံ-ဤအတူ၊ ကောဝ-တခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ သညာပေသုံ-နားလည်စေကြကုန်ပြီ။

သာကေတပဥ်။ ။သာကေတမြို့၌ဖြစ်သောကြောင့် "သာကေတပဥ်"ဟု ခေါ်သည်၊ ဤပြဿနာ၏အဖြေ၌ စေတနာတပါးကြောင့် ပဋိသန္ဓေကျိုးတကျိုးသာ ဖြစ်၏၊ စေတနာအများကြောင့် ပဋိသန္ဓေကျိုးအများ ဖြစ်၏၊ ဤသို့ ဆိုသောကြောင့် ကံကိုလည်းကောင်း, ပဋိသန္ဓေကိုလည်းကောင်း ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ပြ၏၊ [ကမ္မ ပဋိသန္ဓိ ဝဝတ္ထာနတ္ထံ သာကေတပဥ်ဂဏ္ဌိသု။]

အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ကဒိဝသံ-တနေ့သ၌၊ နာနာစေတနာဟိ-အမျိုးမျိုးသော စေတနာတို့ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေ-သော်၊ ပဋိသန္ဓိယော-တို့သည်၊ နာနာ-အမျိုးမျိုးတို့သည်၊ ဟောန္တိ ကိံ နုခေါ-ဖြစ်ကုန်လေသလော၊ ဥဒါဟု, ကော-သော၊ (ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ ဟောတိ ကိံ နု ခေါ-လေသလော၊) ဣတိ-သို့၊ ပဉ္ဉံ-ကို၊ သမုဋ္ဌာပေတွာ၊ပေ၊ ပုစ္ဆိ သု၊ ထေရော-တို့သည်၊ ဗဟူသု-များစွာကုန်သော၊ အမှေဗိဇ်သု-တို့ကို၊ ရောပိတသု-စိုက်ပျိုးအပ်ကုန်လေသော်၊ ဗဟူန်သော၊ အင်္ကုရော-တို့သည်၊ နိက္ခမန္တိယထာ-ထွက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဗဟုကာဝ-များသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဋိသန္ဓိယော-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ သညာပေသုံ-နှိပြီ။

အပရမ်ပိ-အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ-ဤဝိပါကုဒ္ဓါရဌာန၌၊ ဥဿဒကိတ္တနံနာမ-ဥဿဒကိတ္တန မည်သော စကားကို၊ ဂဟိတံ-ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့ ယူအပ်ပြီ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဣမေသံ သတ္တာနံ-တို့၏၊ လောတောပိ-သည်လည်း၊ ဥဿန္နော-များသည်၊ ဟောတိ၊ ဒေါသောပိ-သည်လည်း၊ (ဥဿန္နော ဟောတိ)၊ပေ၊ အမောဟောပိ (ဥဿန္နော ဟောတိ)၊ နေသံ-ထိုသတ္တဝါတို့၏၊ တံ ဥဿန္နဘာဝံ-ထိုများကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ကော-အဘယ် တရားသည်၊ နိယာမေတိ-မြစေသနည်း၊ (သတ်မှတ်သနည်း၊) ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပုဗ္ဗဟေတု-ရှေးအကြောင်းသည်၊ နိယာမေတိ-မြစေ၏၊ (သတ်မှတ်၏၊) ကမ္မံ ယူဟနကွဏေယေဝ-ကံကို အားထုတ်ရာခဏ၌ပင်၊ နာနတ္တံ-ထူးသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊ ကထံ-အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယသ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကမ္မံ ယူဟနကွဓဏ-၌၊ လောဘော-သည်၊ ဗလဝါ-အားရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အလောဘော-သည်၊ မန္ဒော-နုံ့သည်၊ (ဟောတိ)၊ အဒေါသော မောဟော-

---

ဥဿဒကိတ္တနံ။ ။အလောဘစသော ဂုဏ်တို့၏လည်းကောင်း, လောဘစသော အပြစ်တို့၏လည်းကောင်း များပုံနှင့်, များခြင်း၏အကြောင်းကို ပြောပြခြင်းစကားကို "ဥဿဒကိတ္တန"ဟု ခေါ်၏။ [ကမ္မဝဿန ဝိပါကဿ တံ တံ ဂုဏဒေါသုဿဒ နိမိတ္တတံ ဒဿေတုံ ဥဿဒကိတ္တနံ ဂဏှိံသု။-ဋီကာ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤဥဿဒကိတ္တနကိုကြည့်၍ ရှေးရှေးကံသည် ယခုဘဝ၌ လောဘကြီးသူ, မကြီးသူဖြစ်အောင် စီမံခဲ့ကြောင်း, ယခုဘဝ၌ ပြုသမျှကံလည်း နောက်နောက်ဘဝအဆက်ဆက်၌ ဤကဲ့သို့ စီမံလိမ့်မည်သာဖြစ်ကြောင်းကို သိနိုင်ပြီ၊ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာနှင့် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ ကုသိုလ်ကံပြုရာ၌ လောဘ ဒေါသ မခြုံရုံပဲ မေတ္တာ ကရုဏာ အသိဉာဏ်ပညာတို့ကို ခြုံရုံစေ၍ပြုမိဖို့ရန် သွန်သင်သင့်ကြပေသည်၊ ယခုအခါ၌ကား ရဟန်းရှင်လူ အားလုံးပင် ကုသိုလ်ကံကလေးတခုပြုရာ၌ ကြွားဝါလိုသောလောဘ, လာဘ်လာဘကို တောင့်တသော လောဘ, မာန်မာနတို့ဖြင့် ခြုံရုံနှာတ်ကြလေသည်။ အယုတ်သဖြင့် စာချုပ်နှိုးမှာပင် ဒေါသရွေ့ထား၍ ငေါက်လား ငမ်းလှားနှင့် ပို့ချကြသည်မှာ ရုက်ဖွယ်သာတည်း။

အဒေါသ အမောဟတို့သည်၊ ဗလဝန္တော-အားရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဒေါသမောဟာ-တို့သည်၊ မန္ဒာ-နုံ့ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မန္ဒော-နုံ့သော၊ (ညုံသော)၊အလောဘော-သည်၊လောဘံ-ကို၊ပရိယာဒါတုံ-ပိုင်းခြား၍ယူခြင်းငှါ၊(ကုန်ခန်းစေခြင်းငှါ၊) နှ သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ပန-ကား၊ အဒေါသာမောဟာ-တို့သည်၊ ဗလဝန္တော-နှ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ဒေါသ မောဟေ-တို့ကို၊ ပရိယာဒါတုံ-ငှါ၊ သက္ကောန္တိ-ကုန်၏၊ တဿော-ကြောင့်၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တေန ကမ္မေန-ထိုလောဘအဲ့သ်းကြီးသော ကံသည်၊ ဒိန္နေ ပဋိသန္ဓိဝသေန-ပေးအပ်သောပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့်၊နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်ရသည်၊ (သမာနော)၊လုဒ္ဓါ-လောဘကြီးသည်၊ဟောတိ၊(လောဘ၏ အကျိုးဆက်၊) ပန-ထိုသို့ပင်လောဘကြီးပါသော်လည်း၊ သုခသီလော-ချမ်းသာသောအလေ့ရှိသည်၊ အက္ကောဓနော-ဒေါသ မကြီးသည်၊ (အဒေါသ၏ အကျိုးဆက်၊) ပညဝါ-ပညာရှိသည်၊ ဝဇိရူပမညာဏော-ဝရဇိန်နှင့် တူသောဉာဏ် ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ (အမောဟ၏ အကျိုးဆက်၊) ဣတိ-ဤသို့မူတ်အပ်၏၊ [လောဘကြီးသော ကံကြောင့် လုဒ္ဓဖြစ်ရ၏၊ အဒေါသ (မေတ္တာ) အားကြီးသော ကံကြောင့် သုခသီလ, အက္ကောဓန ဖြစ်ရ၏၊ အမောဟ(ဉာဏ်)အဲ့သ်းကြီးသော ကံကြောင့် ဝဇိရူပမဉာဏ်ရှိသူ ဖြစ်ရသည်။]

ပန-ကား၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ-၌၊ လောဘ ဒေါသာ-တို့သည်၊ ဗလဝန္တော-နှ်သည်၊ ဟောန္တိ၊ အလောဘာဒေါသာ-တို့သည်၊ မန္ဒာ-နှ်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ အမောဟော-သည်၊ ဗလဝါ(ဟောတိ)၊ မောဟော-သည်၊ မန္ဒော(ဟောတိ)၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်၊လုဒ္ဓေါဧဝ-လောဘကြီးသူသည်လည်းကောင်း၊ဒုဋ္ဌော စ-ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သူသည်လည်းကောင်း၊ (ဒေါသကြီးသူသည်လည်းကောင်း၊) ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ပညဝါ-ပညာရှိသူသည်၊ ဝဇိရူပမညာဏော-ဝရဇိန်နှင့်တူသော ဉာဏ်ရှိသူသည်၊ဟောတိ၊ (ကောဝိယ)၊ ဒတ္တာဘယတ္ထေရော၀ိယ-ဒတ္တာဘယထေရ်ကဲ့သို့တည်း။

ပန-ကား၊ ယဿ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ, လောဘာ ဒေါသမောဟာ-လောဘ အဒေါသ မောဟတို့သည်၊ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ ဣတရေ-လောဘ အဒေါသ မောဟမူတပါးသော, အလောဘ ဒေါသ အမောဟတို့သည်၊မန္ဒာ(ဟောန္တိ)၊ သော,ပုရိမနယေနေဝ,လုဒ္ဓေါစေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒန္ဓော စ-နုံ့ညုံသည်လည်းကောင်း၊ဟောတိ-၏၊ ပန-ကား၊သုခသီလကော-ချမ်းသာသောအလေ့ရှိသူသည်၊ အက္ကောဓနော-ဒေါသမကြီးသူသည်၊ ဟောတိ၊ တထာ-ထိုမူ တပါး၊ ယဿ ကဲ့မ္မာယူဟနက္ခဏေ, တယောပိ-၃ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ လောဘ ဒေါသ မောဟာ-တို့သည်၊ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊အလောဘာဒယော-တို့သည်၊

မန္ဒာ-နည်းကုန်သည်၊(ဟောန္တိ)၊သော၊ပေ၊လုဒ္ဓေါစေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ဒုဋ္ဌောစ-သည်လည်းကောင်း၊မူဋ္ဌောစ-တွေဝေသူသည်လည်းကောင်း၊(ဖျင်းအသူသည်လည်းကောင်း၊) ဟောတိ။

ပန-ကား၊ ယဿ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ, အလောဘ ဒေါသမောဟာ-တို့သည်၊ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ ဣတရေ-အလောဘ ဒေါသ မောဟမူတပါးသော, လောဘ အဒေါသ အမောဟတို့သည်၊ မန္ဒာ(ဟောန္တိ)၊ သော, ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ အပ္ပကိလေသော-နည်းသော ကိလေသာ ရှိသည်၊ ဒိဗ္ဗာရမဏံပိ-နတ်၌ဖြစ်သော အာရုံကိုသော်မူလည်း၊ ဒိသ္ဒာ-မြင်ရ၍၊ နိစ္စလော-မတုန်လှုပ်သည်-ဟောတိ၊ (အပ္ပကိလေသောကိုပင် "ဒိဗ္ဗာရမဏံပိ" စသည်ဖြင့် သရုပ်ဖော်သည်၊)ပန-ကား၊ဒုဋ္ဌော-သည်လည်းကောင်း၊ဒန္ဓပညောစ-လေးနှေးသောပညာရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန-ကား၊ ယဿ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ, အလောဘာ ဒေါသ မောဟာ-တို့သည်၊ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ ဣတရေ-အလောဘ အဒေါသ မောဟမူ တပါးသော, လောဘ ဒေါသ အမောဟတို့သည်၊ မန္ဒာ (ဟောန္တိ) သော ပုရိမနယေနေဝ, အလုဒ္ဓေါစေဝ-လောဘ မကြီးသူသည်လည်းကောင်း၊ သုခသီလကောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ဒန္ဓော-လေးနှေးသူသည်၊ ဟောတိ၊ တထာ-ထိုမူတပါး၊ ယဿ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ,အလောဘ ဒေါသာမောဟာ-တို့သည်၊ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ ဣတရေ-အလောဘ ဒေါသ အမောဟမူတပါးသော, လောဘ အဒေါသမောဟတို့သည်၊ မန္ဒာ(ဟောန္တိ)၊ သော ပုရိမနယေနေဝ, အလုဒ္ဓေါစေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ပညဝါစ-ပညာ ရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ဒုဋ္ဌောစ-သည်လည်းကောင်း၊ ကောဓနောစ-အမျက်ထွက်လေ့ရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ယဿ,ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ-၌၊တယောပိ-နသော၊အလောဘာဒယော-တို့သည်၊ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ၊ လောဘာဒယော-တို့သည်၊ မန္ဒာ(ဟောန္တိ)၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဟာသံဃရက္ခိတတ္ထေဇရာဝိယ-ကဲ့သို့၊ အလုဒ္ဓေါ-လောဘ မကြီးသူသည်လည်းကောင်း၊ အဒုဋ္ဌော-ဒေါသသည် မဖျက်ဆီးအပ်သူသည် လည်းကောင်း၊ (ဒေါသ မကြီးသူသည်လည်းကောင်း၊) ပညဝါ-ပညာ ရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-မှတ်အပ်၏။

အပရမ္ပိ-တပါးလည်းဖြစ်သော၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ-ဤဝိပါကုဒ္ဓါရဌာန၌၊ ဟေတုကိတ္တနံနာမ-ဟေတုကိတ္တနမည်သော စကားကို၊ ဂဟိတံ-ရှေးအဌကထာ

ဟေတု ကိတ္တနံ။ ။"တိဟိတ်ကံသည် တိဟိတ်ဝိပါက် ဒုဟိတ်ဝိပါက် အဟိတ်ဝိပါက်ကိုပေး၏"ဤသို့စသည်ဖြင့် ဟိတ်နှင့်ယှဉ်သောကံနှင့်အကျိုးတို့ကိုပြရာပြကြောင်း စကားကို "ဟေတု ကိတ္တန"ဟု ခေါ်၏၊ ဤဟေတုကိတ္တနကို ပြရာ၌ ဤနေရာဝယ်

ဆရာတို့ယူအပ်ပြီ၊ ဟိ-ချဲ၊ တိဟေတုကကမ္မံ-တိဟိတ်ကံသည်၊ တိဟေတုကမ္ပိ-တိဟိတ်လည်းဖြစ်သော၊ ဒုဟေတုကမ္ပိ-သော၊ အဟေတုကမ္ပိ-သော၊ ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ ဒေတိ-ပေး၏၊ ဒုဟေတုကကမ္မံ-သည်၊ တိဟေတုကဝိပါကံ-ကို၊ နဒေတိ-မပေးနိုင်၊ ဣတရံ-တိဟိတ် အကျိုးမှ တပါးသော ဒ္ဒိဟိတ် အဟိတ် အကျိုးကို၊ဒေတိ၊တိဟေတုကကမ္မေန-ကြောင့်၊ပဋိသန္ဓိ-သည်၊တိဟေတုကာပိ-တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေသည်လည်းကောင်း၊ ဒုဟေတုကာပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ အဟေတုကာ-အဟိတ် ပဋိသန္ဓေသည်၊ နဟောတိ၊ ဒုဟေတုကေန-ဒ္ဒိဟိတ် ကံကြောင့်၊ ဒုဟေတုကာပိ-ဒ္ဒိဟိတ် ပဋိသန္ဓေသည် လည်းကောင်း၊ အဟေတုကာပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ တိဟေတုကာ-သည်၊ နဟောတိ၊ [“တတ္ထာပိ တိဟေတုက မုက္ကဋ္ဌံ ကုသလံ တိဟေတုကံ”စသော သင်္ဂြိုဟ်စကားအတိုင်းပင်တည်း။]

အသင်္ခါရိကံ-အသင်္ခါရိကဖြစ်သော၊ ကုသလံ-သည်၊ အသင်္ခါရိကမ္ပိ-အသင်္ခါရိကလည်းဖြစ်သော၊သသင်္ခါရိကမ္ပိ-သော၊ဝိပါကံ ဒေတိ၊သသင်္ခါရိကံ-သော၊ (ကုသလံ) သသင်္ခါရိကမ္ပိ-သော၊ အသင်္ခါရိကမ္ပိ-သော၊ ဝိပါကံဒေတိ၊ အာရမဏေန-ဖြင့်၊ ဝေဒနာ-ကို၊ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ-ပြောင်းလွှဲ စေထိုက်၏၊ ဇဝနေန-ဇောဖြင့်၊ တဒါရမဏံ-ကို၊ နိယမေတဗ္ဗံ-သတ်မှတ်ထိုက်၏။

ဣဒါနိ-၌၊ တဿ တဿ ထေရဿ-ထိုထိုတိပိဋက စူဋ္ဌနာဂ စသောထေရ်၏၊ ဝါဒေ-၌၊ သောဋ္ဌသ မဂ္ဂါဒယော ၁၆-ပါးအပြားရှိသော ဝိပါက် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ - နှ၏၊ ဟိ-ချဲ၊ ပဌမ ကာမာဝစရကုသလ သဒိသေန-ပဌမကာမာဝစရ ကုသိုလ်နှင့် တူသော၊ ပဌမ မဟာဝိပါက စိတ္တေန-ဖြင့်၊

တိဟိတ်ကံက ၁၆ ပါးသောဝိပါက်ကိုပေး၏ဟုလည်းကောင်း, “အသင်္ခါရိက ကုသလံ အသင်္ခါရိကမ္ပိ သသင်္ခါရိကမ္ပိ ဝိပါကံ ဒေတိ” ဟုလည်းကောင်း ဆိုထားသောကြောင့် တိပိဋက စူဋ္ဌနာဂ ပဌမထေရ်၏ ဝါဒကို ပြထားသည်ဟု မှတ်ပါ။

အဟေတုကာ နဟောတိ။ ။ဉာဏဿ(တိဟိတ်ကံ၌ပါသောဉာဏ်၏)ဇစ္စန္ဓာဒိ ဝိပတ္တိ နိမိတ္တ ပဋိပက္ခဘာဝတော တိဟေတုကံ အတိဒုဗ္ဗလမ္ပိ သမာနံ ပဋိသန္ဓိ အာကမုန္တံ ဒုဟေတုကံ အာကမေုယျာတိ အဟေတုကာ နဟောတိတိ အာဟ၊-ဋီကာ။

အာရမဏေန၊ပေ၊ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ။ ။ဤစကားသည် သန္တီရဏ တဒါရုံတို့ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်သော စကားတည်း၊ မှန်၏-ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းစသော စိတ်တို့၌ ဝေဒနာ ၂ မျိုးမရ၊ အာရုံကို ဣဋ္ဌ အတိဣဋ္ဌအလိုက် ခွဲခြား၍ ယူခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် ဥပေက္ခာဖြစ်စေ(ကာယဝိညာဉ်၌ ကုသလဝိပါက်ဝယ် သုခဖြစ်စေ)တမျိုးစီသာ ရကြ၏၊ သန္တီရဏ တဒါရုံတို့၌ကား အာရုံအလိုက် သောမနဿ, ဥပေက္ခာပြောင်းလွှဲနိုင်သည်။

ဇဝနေန တဒါရမဏံ။ ။သောမနဿဇောနောင် သောမနဿတဒါရုံ,ဥပေက္ခာ ဇောနောင် ဥပေက္ခာတဒါရုံဖြစ်သောကြောင့် “ဇဝနေန၊ပေ၊ နိယမေတဗ္ဗံ”ဟုဆိုသည်။ အသင်္ခါရိကဇောနောင် အသင်္ခါရိကတဒါရုံ စသောအားဖြင့် ဖြစ်ပုံကိုလည်း သိပါ၊

ဂဟိတ ပဋိသန္ဓိကဿ-ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါသည်၊ ဂဗ္ဘာဝါသတော - အမိဝမ်းဟူသော နေရာမှ၊ နိက္ခမိတ္တာ - ထွက်၍၊ သံဝရ သံဝရေ-ကြီးသော စောင့်စည်းခြင်း, ငယ်သော စောင့်စည်းခြင်းတို့ကို၊ ပဋ္ဌပေတုံ-ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ သမတ္တဘာဝံ-စွမ်းနိုင်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတဿ-ရောက်လသော်၊ စက္ခုဒ္ဒါရသို့ - ၌၊ ဂ္ဂဒ္ဒာရမဏော - သည်၊ အာပါတံ-ရှေးရှုကျခြင်းသို့၊ အာဂတေ-ရောက်လသော်၊ ကြိယမနောဓာတုယာ-သည်၊ (ပဋ္ဌဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းကို ဆိုသည်၊) ဘဝင်္ဂ်-ဘဝင်ကို၊ အနာဝဋ္ဋိတေယေဝ-မလည်စေအပ်သေးမီပင်၊ (ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ မဖြစ်သေးမီပင်၊) အတိက္ကမနအာရမဏာနုလွန်သွားသော အာရုံတို့၏၊ ပမာဏံ နတ္ထိ၊ ကသ္မာ, ဧဝံ-သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်ရသနည်း၊ အာရမဏ ဒုဗ္ဗလတာယ-အာရုံ၏ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဧဝံ-သို့၊ ဟောတိ-၏၊)တာဝ-ဒုတိယဝါရ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဒ္ဓော) အယံ - ဤဝါရသည်၊ ဧကော - တမျိုးသော၊ မောဃဝါရော - မောဃဝါရတည်း၊ ဝါ-ဝိထိစိတ်တို့မှ ဆိတ်သောဝါရတည်း။ [သင်္ဂြိဟ်၌ ဤ ဇဝါရကိုသာ မောဃဝါရ ဟု ခေါ်သည်။]

ပန-ကား၊ ဘဝင််-ကို၊ သစေ အာဝဇ္ဇေတိ-အကယ်၍ လည်စေအံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ ကြိယမနောဓာတုယာ-သည်၊ ဘဝင််-ကို၊ အာဝဋ္ဋိတေ-လည်စေအပ်ပြီးသော်၊ ဝေါဋ္ဌပနံ-ဝုဋ္ဌောစိတ်သို့၊ အပါပေတွာ- မရောက်စေမူ၍၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ စက္ခုဝိညာဏေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သန္တီရဏေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဌတွာ-တန့်ရပ်၍၊ နိဝတ္တိတ္ထ သတိ-စိတ်အစဉ်ဆုတ်နစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ ဧတံ ဌာနံ-ဤအကြောင်းသည်၊ နဝိဇ္ဇတိ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဝေါဋ္ဌပနဝသေန-ဝုဋ္ဌောဏ်အစွမ်းဖြင့်၊ ဌတွာ-၍၊ ဧကံ (စိတ္တံ) ဝါ-တခုသောစိတ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ စိတ္တာနိဝါ - ၂ ခုသော စိတ်တို့သည် သော်လည်းကောင်း၊ ပဝတ္တန္တိ၊ တတော-ထို့မှ နောက်၌၊ အာသေဝနံ-အာသေဝနပစ္စည်း

သံဝရာ၊ပေ၊ဥပဂတဿ။ ။"သံဝရာ၊ပေ၊ ဥပဂတဿ"ဟူသော ဤစကားဖြင့် အမိဝမ်းမှ ထွက်ပြီးနောက် အထိုက်အလျောက် ကြည့်ရှုတတ်, ကြားတတ်သောအရွယ်ကို ပြသည်၊ ကုသိုလ်ကိုပြသောအရာဖြစ်၍"သံဝရ အကြီးအငယ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော"ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ ထိုသို့ နားလည်လောက်သော အရွယ်ရောက်မှ တဒါရုံဖြစ်ဖို့ အကြောင်းဖြစ်သော ဇောများ အပြည့်အစုံ ဖြစ်နိုင်ကြ၏၊ မွေးခါစ၌ကား မြင်မှု, ကြားမှု, အနံ့ယူမှုစသော ပဋ္ဌဝိညာဉ်ဝိပါက်များသော်မှ အပြည့်အစုံ မဖြစ်နိုင်ကြချေ၊ တဒါရုံဖြစ်ဖို့ အကြောင်းဖြစ်သော ဇောစေဖို့ကား သာ၍ ဝေးသေး၏။

ပမာဏံ နတ္ထိ။ ။မျက်စိကိုမှှင့်ထားလျှင် စက္ခုဒ္ဒါရ၌ ရူပါရုံတွေ ခဏခဏ အများအပြား ထင်နေကြ၏၊ သို့ဖြစ်သည်း ပဋ္ဌဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းမဖြစ်ပဲ လွန်သွားသော အာရုံတွေမည်၍ မည်မျှ ဟု ပမာဏ မပြနိုင်လောက်အောင် များသည်-ဟူလို ဤနေရာမျိုးကို "သတိမမူ, ဂူမမြင်"ဟု ဆိုကြသည်၊ အခြား ၄ ဒွါရ၌လည်း နည်းတူ။

ကို၊ (မူလဋီကာအလို၊) ဝါ-အာသေဝနပစ္စည်းနှင့် တူသော အထုံကို၊ (အနု-အလို၊) လဘိတ္ဘာ-ရ၍၊ ဇဝနဌာနေ-ဇော၏အရာ၌၊ ဌတ္ဘာ-တည်၍၊ ပုန, ဘဝင်္ဂ-သို့၊ ဩတရတိ-သက်၏၊ ဣဒံပိ-ဤစိတ်အစဉ်သည်လည်း၊ အာရမဏဒုဗ္ဗလ တာယ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဟောတိ၊ အယံပနဝါရော - ကိုကား၊ မေ-ငါသည်၊ ဒိဋ္ဌဝိယ - မြင်အပ်သကဲ့သို့တည်း၊ (မြင်လိုက်သလိုရှိ၏၊) မေ - ငါသည်၊ သုတံဝိယ - ကြားအပ်သကဲ့သို့တည်း၊ (ကြားလိုက်သလို ရှိ၏၊) ဣတိ အာဒီနိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ဝဒန ကာလေ-ဆိုရာအခါ၌၊ လဗ္ဘတိ၊ အယမ္ပိဝါရော-ဤဝါရသည်လည်း၊ ဒုတိယော-၂ ခုမြောက်သော၊ မောဃဝါရော - တည်း၊ ဝါ - ဇောမူ ကင်းဆိတ်သော မောဃဝါရတည်း။

အပရဿ-အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကြိယမနောဓာတုယာ-သည်၊ ဘဝင်္ဂ-ဘဝင်ကို၊ အာဝဋ္ဌိတေ - လည်စေအပ်သော်၊ ဝီထိစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဇဝနံ-သည်၊ ဇဝတိ-အဟုန်ပြင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ (စော၏၊) ပန-ကား၊ ဇဝန ပရိယောသာနေ - ဇော၏ အဆုံး၌၊ တဒါရမဏဿ - ၏၊ ဝါရော - အလှည့် အကြိမ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မိံ-ထို တဒါရုံသည်၊ အနုပ္ပန္နေယေဝ-မဖြစ်သေး မီပင်၊ ဘဝင်္ဂ-သို့၊ ဩတရတိ-သက်၏၊ တတြ-ထိုသို့ တဒါရုံမဖြစ်မီ ဘဝင်သို့ သက်ရာ၌၊ အယံ - ကား၊ ဥပမာ - ဥပမာတည်း၊ ဟိ - ချဲ၊ နဒိယာ - မြစ်၌၊ (မြစ်ထဲ၌)၊ အာဝရဏံ-ဆည်းတားကြောင်းဖြစ်သော ရေကာကို၊ ဗန္ဓိတ္ဘာ-ဖွဲ့ပြီး၍၊ ဥဒကေ-ကို၊ မဟာမာတိကာဘိမုခေ-မြောင်းကြီးသို့ ရှေးရှုနေသည်ကို၊

အာသေဝနံ၊ ပေ၊ ဌတ္ဘာ။ ။"အာသေဝနံ လဘိတ္ဘာ" အရ ဝုဋ္ဌော ၂ ကြိမ်, ဖြစ်ရာ၌ နောက် ဝုဋ္ဌောသည် အာသေဝနပစ္စည်းအစစ်၏ ကျေးဇူးပြုကို ခံရ၏ ဟုလည်း ကောင်း, ထို ဝုဋ္ဌော ၂ကြိမ်ကိုပင် ဇောအရာ၌ တည်သည်ဟုလည်းကောင်း ယူလျှင်, ပဋ္ဌာန်းပါဋ္ဌိတော်၌ ထိုသို့ ဟောတော်မူအပ်ချက် မရှိ၍ မူလဋီကာဆရာသည် ဤစကား များကို စိစစ်သွား၏၊ အနုဋ္ဌီကာဆရာကား "ဇဝနဌာနေ ဌတ္ဘာတိ ဇဝနဿ ဥပ္ပဇ္ဇနဌာ နေ ဒွိတ္ဒတ္တုံ ပဝတ္တိတ္ဘာ,န ဇဝနဘာဝေနာတိ-ဇော ဖြစ်ရမည့်နေရာ၌ ၂-ကြိမ်ဖြစ်ခြင်း ကို ဆိုလိုပါသည်, ဇောအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို မဆိုလိုပါဟုလည်းကောင်း, အာသေဝနံ အရလည်း (၂ ကြိမ်ဖြစ်သည့်အတွက်)အာသေဝနရသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်"ဟု လည်းကောင်း, ဖွင့်ပြီးလျှင် ဤသို့ အဓိပ္ပာယ်ယူလျှင် အဌကထာစကားသည် ပါဋ္ဌိတော် နှင့် မဆန့်ကျင်သော စကားဖြစ်၏ဟု မိန့်သည်။ [အာသေဝနံ ဝိယ အာသေဝနန္တိ ဝုစ္စမာနေ နကောစိ ဝိရောဓော၊-အနူ။]

အာဝရဏံ ဗန္ဓိတ္ဘာ။ ။[အထက်က စီးလာသော ရေကို မြောင်းထဲသို့ သွား အောင်, အောက်ဘက်က ငုတ်တိုင် များစွာစိုက်ခြင်းဖြင့် ဆည်းတားဖို့ရာ ပြုအပ်သော ရေကာကို "အာဝရဏံ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုကဲ့သို့ ဆည်းတားသော အခါ အချို့သော ရေသည် အောက်ဘက်သို့ စီးမသွားပဲ မြောင်းကြီးဘက်သို့ စီးသွားလေ၏။

ဆာတေ- ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဥဒက်-သည်၊ ဂန္ဓာ- သွားရ၍၊ ဥဘောသု- ၂-ဘက်ကုန်သော၊ တီရေသု- ကမ်းတို့၌၊ ကေဒါရေ- လယ်တို့ကို၊ ပူရေတွာ- ပြည့်စေ၍၊ အတိရေက်- လယ်တို့မှ အပိုအလွန် ဖြစ်သော ရေသည်၊ ကက္ကဋ္ဌမဂ္ဂါဒီဟိ- ပုဇွန်လမ်းပေါက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ [ကက္ကဋ္ဌသဒ္ဒါသည် ပုဇွန်ဟော၊ ကက္ကဋ္ဌတသဒ္ဒါကား ပုဇွန်နှင့်တူသော ပင့်ကူဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ကား "ကက္ကဋ္ဌ" ဟု ရှိစေ။] ပလာယိတွာ- ပြေး၍၊ ပုန,နဒိ ယေဝ- မြစ်သို့သာ၊ သြတရတိယထာ- သက်ဆင်းသကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ တေ- ဤဥပမေယျကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ- မှတ်ထိုက်၏။

ဟိ- ဥပမာန ဥပမေယျ ရောနှော၍ပြဦးအံ့၊ တတ္ထ- ဤ ဥပမာစကားရပ်၌၊ နဒိယံ- ၌၊ ဥဒကပ္ပဝတ္တနကာလော- ရေစီးရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ)၊ ဘဝင်္ဂဝိထိပ္ပဝတ္တနကာလော - ဘဝင်အစဉ်၏ ဖြစ်ရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ [ဘဝင်အစဉ်ကိုပင် "ဝိထိ" ဟု ဆိုထားသည်။] အာဝဇ္ဇနကာလော- ရေကာကို ဖွဲ့ရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)ဝိယ၊ (တထာ)၊ ကြိယမနောဓာတုယာ-၏၊ ဘဝင်္ဂသ-ကို၊ အာဝဇ္ဇနကာလော - လည်စေရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ မဟာမာတိကာယ- မြောင်းကြီး၌၊ ဥဒကပ္ပဝတ္တနကာလော-ရေစီးရာအခါကို၊(ဒဋ္ဌဗ္ဗော)ဝိယ၊(တထာ)၊ဝိထိစိတ္တပ္ပဝတ္တိ- ဝိထိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)၊ ဥဘောသု-နှစ်သော၊ တီရေသု-တို့၌၊ ကေဒါရပူရဏ်-လယ်တို့ကို ပြည့်စေခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)ဝိယ၊ (တထာ)၊ ဇဝန်-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ကက္ကဋ္ဌမဂ္ဂါဒီဟိ- ပုဇွန်လမ်းပေါက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပလာယိတွာ-၍၊ ပုန,ဥဒကဏ္ဏ-၏၊ နဒီ သြတရဏ်- မြစ်သို့ သက်ဆင်းခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ၊ (တထာ) ဇဝန်-သည်၊ ဇဝိတွာ-၍၊ တဒါရမဏေ- သည်၊ အနုပ္ပန္နေယေဝ- မဖြစ်သေးမီပင်၊ ပုန, ဘဝဂေါါတရဏ်-ဘဝင်သို့ သက်ဆင်းခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဘဝင်္ဂံ-သို့၊ သြတရဏစိတ္တာနံပိ - သက်ဆင်းသောစိတ်တို့၏လည်း၊ ဂဏနာနာမ- အရေအတွက်မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣဒံပိ- ဤ စိတ်အစဉ်သည်လည်း၊ အာရမဏ ဒုပ္ပဋိတာယ-အာရုံ၏အား မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားအားဖြင့်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ရ၏၊ အယံ-ဤဝါရသည်၊ တတိယော-သော၊ မောဃဝါရော- မောဃဝါရတည်း၊ ဝါ-တဒါရုံမှ ကင်းဆိတ်သော ဝါရတည်း။

ကက္ကဋ္ဌ၊ပေ၊ဘဝင်္ဂဝိတရဏံ၊ ။ဇောနောက်က တဒါရုံကို ဘဝင်သို့ ဝင်ဖို့ရာလမ်းကြောင်းဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုလမ်းကြောင်းသည် မြစ်သို့ပြန်၍ ဝင်မည့် မာတိကာ(မြောင်း)နှင့်တူ၏၊ လယ်တို့မှ ပိုလျှံသောရေသည် မြောင်းမှပြန်၍ မြစ်သို့မဝင်ပဲ ပုဇွန်တွင်းပေါက်မှ ဝင်သကဲ့သို့ နာဂိရ် ဘဝင်တည်းဟူသောမြစ်မှ ထွက်လာသော စိတ်ရေအယဉ်သည် တဒါရုံမြောင်းပေါက်မှ ဘဝင်မြစ်သို့ ပြန်၍မဝင်ပဲ တဒါရုံမဖြစ်မီ ဇော၏ အခြားမဲ့၌ ဘဝင်မြစ်သို့ ပြန်ဝင်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်။

ပန်- ဆက်၊ ဗလဝါရမဏံ- အားရှိသောအာရုံသည်၊ အာပါတဂတံ- ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဝေံသတိ)၊ ကြိယမနောဓာတု ယာ-သည်၊ ဘဝင်္ဂေ-ကို၊ အာဝဋ္ဌိတေ- လည်စေအပ်ပြီးသော်၊ စက္ခုဝိညာဏာ ဒီနိ- စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသောစိတ်တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဇဝနဌာနေပန- ဇော၏ အရာ၌ကား၊ ပဌမကာမာဝစရ ကုသလစိတ္တံ-သည်၊ ဇဝနံ-ဇောသည်၊ ဟုတ္ဝာ, ဆ သတ္တဝါရေ- ၆-ကြိမ်, ၇-ကြိမ်တို့တိုင်တိုင်၊ ဇဝိတ္ဝာ- အဟုန်ပြင်းစွာ ဖြစ်ပြီး၍၊ (စောပြီး၍)၊ [သင်္ဂြိုဟ်၌ "ကာမာဝစရ ဇဝနာနိ သတ္တက္ခတ္တုံ ဆက္ခတ္တုံ မေဝဝါ ဇဝန္တိ" နှင့် သဘောတူပင်။] တဒါရမဏဿ- အား၊ ဝါရံ- အလှည့် အကြိမ်ကို၊ ဒေတိ၊ တဒါရမဏံ-သည်၊ ပတိဋ္ဌဟမာနံ- တည်လသော်၊ တံသဒိသ မေဝ-ထို ပဌမ မဟာကုသိုလ်စိတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မဟာဝိပါက စိတ္တံ- ပဌမ မဟာဝိပါက်စိတ်သည်၊ ပတိဋ္ဌာတိ- တည်၏၊ ဣဒံ- ဤ ပဌမ မဟာ ဝိပါက်စိတ်သည်၊ ပဋိသန္ဓိ စိတ္တသဒိသတ္တာ- ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ မူလဘဝင်္ဂန္တိစ-မူလဘဝင် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဇဝနေန-သည်၊ ဂဟိတံ ယူအပ်သော၊ ယံအာရမဏံ- သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တဿ- ထိုအာရုံ၏၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒါရမဏန္တိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒွေ- ၂-ပါးကုန်သော၊ နာမာနိ-အမည်တို့ကို၊ လဘတိ-၏၊ ဣမသို့ ဌာနေ-ဤဝိထိ အရာ၌၊ စက္ခုဝိညာဏံ- စက္ခုဝိညာဉ်လည်းကောင်း ၊ပေ၊ တဒါရမဏံ-လည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရိ-နိ်သော၊ ဝိပါကစိတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဂဏနူပဂါနိ- ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။

ပန်-ကား၊ ယဒါ-၌၊ ဒုတိယကုသလစိတ္တံ-ဒုတိယ မဟာကုသိုလ် စိတ်သည်၊ ဇဝနံ-သည်၊ ဟောတိ၊ တဒါ-၌၊ တံသဒိသံ-ထို ဒုတိယမဟာကုသိုလ် စိတ်နှင့်

မူလဘဝင်္ဂန္တိ။ ။တဒါရုံသည် ဇောနောက်သို့ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့, တဒါရုံမကျ သော ဝိထိ၌ ဘဝင်လည်း ဇောနောက်သို့ အစဉ်လိုက်ရကား ဇောနောက် လိုက်ချင်း တူသောကြောင့် တဒါရုံကိုပင် "ဘဝင်"ဟု သုံးစွဲထား၏၊ ပဋ္ဌာန်း ပါဋ္ဌိတော်၌လည်း တဒါရုံကိုပင် "သဟေတုကံ ဘဝင်် အဟေတုကဿ ဘဝင််ဿ အနန္တရ ပစ္စယေန ပစ္စယော" စသည်ဖြင့် "သဟေတုကဘဝင််" ဟုလည်းကောင်း, အဟေတုကံ ဘဝင်် သဟေတုကဿ ဘဝင််ဿ"စသည်ဖြင့် "အဟေတုကဘဝင််" ဟုလည်းကောင်း ဟော တော်မူသည်၊ မှန်၏၊ တဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်တူသော ဘဝင်စိတ်သည် တမျိုးသာ ရှိရကား ဘဝင်အစစ်မှာ သဟိတ် အဟိတ် ဟု တဘဝအတွက် မကွဲနိုင်၊ နောက်ဘဝင် အား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော ရှေ့ဘဝင်ဟူသည် တဒါရုံသာ ဖြစ်သင့်၏၊ ထို ဘဝင်ဟူသော တဒါရုံသည်ပင် ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် (ပဌမ မဟာဝိပါက်ချင်း တူသော ကြောင့်) "မူလဘဝင််"ဟုအမည်ရ၏။ [ဤဘဝ၌ ပဌမဖြစ်သော စိတ်ဖြစ်၍ "အရင်းခံ မူလဖြစ်သော အာဝါသိက်ဘဝင်"ဟူသို့၊] ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် မတူသော ဘဝင်အမည် ရသော တဒါရုံကိုကား အာဂန္တုကဘဝင်ဟု ဆိုလတ္တံ့။

တူသော၊ ဒုတိယဝိပါကစိတ္တမေဝ-သည်ပင်၊ တဒါရမဏံ ဟုတ္ဘာ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဣဒဥ္စ - ဤဒုတိယမဟာဝိပါက်စိတ်သည်လည်း၊ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန-နှင့်၊ အသဒိသတ္တာ မတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဂန္တုကဘဝင်္ဂန္တိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေနည်းဖြင့်ပင်၊ [ယံဇဝနေန ဂဟိတံ အာရမဏံ" စသော ရှေနည်းဖြင့်ပင်၊] တဒါရမဏန္တိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒွေ နာမာနိ လဘတိ၊ ဣမိနာ-ဤ ဒုတိယမဟာဝိပါက်စိတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ပုရိမာနိ-နိ်သော၊ စတ္တာရိ-၄ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ ပဥ္စ-၅ ပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ။ [ရှေက စက္ခုဝိညာဉ်, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း, သန္တီရဏ (တဒါရုံကိစ္စ တပ်သော) ၎ဌမ မဟာဝိပါက် ၁ ပါးအားဖြင့် ၄ ပါး ရှိခဲ့၏၊ ထို ၄ ပါးတွင် ဤ တဒါရုံကိစ္စတပ်သော ဒုတိယမဟာဝိပါက်ကို ထည့်လျှင် ဝိပါက်စိတ် ၅ ပါး ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ ယဒါ, တတိယ ကုသလစိတ္တံ-သည်၊ ဇဝနံ ဟောတိ၊ တဒါ, တံ သဒိသံ-ထို တတိယ မဟာကုသိုလ်စိတ်နှင့်တူသော၊ တတိယဝိပါကစိတ္တံ-သည်၊ တဒါရမဏံ ဟုတ္ဘာ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဣဒံပိ-ဤ တတိယ မဟာဝိပါက်စိတ်သည်လည်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ အာဂန္တုကဘဝင်္ဂံ (တိစ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တဒါရမဏန္တိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒွေ နာမာနိ လဘတိ၊ ဣမိနာ-ဤ တတိယ မဟာဝိပါက်စိတ်နှင့် သဒ္ဓိံ, ပုရိမာနိ-ကုန်သော၊ ပဥ္စ-၅ပါးသော မဟာဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ ဆ-၆ ပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပန-ကား၊ ယဒါ, စတုတ္ထကုသလစိတ္တံ-သည်၊ ဇဝနံ ဟောတိ၊ တဒါ, တံ သဒိသံ-ထို စတုတ္ထ မဟာကုသိုလ်စိတ်နှင့် တူသော၊ စတုတ္ထဝိပါကစိတ္တံ-သည်၊ တဒါရမဏံ ဟုတ္ဘာ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဣဒံပိ-ဤ စတုတ္ထမဟာဝိပါက်စိတ်သည်လည်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ အာဂန္တုကဘဝင်္ဂံ (တိစ) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တဒါရမဏန္တိစ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒွေ နာမာနိ လဘတိ၊ ဣမိနာ-ဤ စတုတ္ထမဟာဝိပါက်စိတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ ပုရိမာနိ-ကုန်သော၊ ဆ-၆ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ သတ္တ-၇ ပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ။

[သောမနဿသဟဂုတ် မဟာဝိပါက်မူတပါး, ဥပေက္ခာသဟဂုတ် မဟာဝိပါက်ကိုပြလို၍ "ယဒါပန" စသည်မိန့်၊] ပန-ကား၊ ယဒါ, တသ္မိံ ဒွါရေ-၌၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမဏံ-ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံသည်၊ အာပါတံ-သို့၊ အာဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ တတြာပိ-ထို ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ ထင်လာရာအခါ၌လည်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ တယော-နိ်သော၊ မောဃဝါရာ-တို့ကို၊ လဗ္ဘန္တိ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ, အာရမဏေန-ကြောင့်၊ (ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံကြောင့်၊) ဝေဒနာ-သည်၊ ပရိဝတ္တတိ-ပြောင်းလွဲ၏၊ တသ္မာ, တတ္ထ-ထို ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ၌၊ ဥပေက္ခာသဟဂတ သန္တီရဏံ - ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ စတုန္နံ-နိ်သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတ မဟာကုသလဇဝနာနံစ-တို့၏လည်း၊ ပရိယောသာနေ-၌၊ စတ္တာရိ-နိ်သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတ မဟာဝိပါက စိတ္တာနေဝ-တို့သည်ပင်၊

တဒါရမဏဘာဝေန - တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပတိဋ္ဌဟန္တိ - နှ၏၊ တာနိပိ - ထို တဒါရုံတို့သည်လည်း၊ [၄ ပါးသော ဥပေက္ခာသဟဂုတ် မဟာဝိပါက်စိတ်တို့သည်လည်း၊] ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ အာဂန္တုကဘဝင်္ဂ (တိစ)-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တဒါရမဏန္တိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒွေ နာမာနိ လဘန္တိ၊ ပိဋ္ဌိဘဝင်္ဂါနိတိပိ-ပိဋ္ဌိဘဝင်တို့ဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စန္တိဝေ-ဆိုအပ်ကုန်သည်သာ။

ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိပဥ္စ-ဤ ၅ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ (ဥပေက္ခာသဟဂုတ်သန္တီရဏစိတ် ၁ ပါး, ဥပေက္ခာသဟဂုတ် မဟာဝိပါက်စိတ် ၄ ပါးအားဖြင့် ၅ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊) ပုရိမေဟိ-ကုန်သော၊ သတ္တဟိ-၇ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ဒွါဒသ-၁၂ ပါးသော ဝိပါက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဝေံ-လျှင်၊ စက္ခုဒွါရေ-၌၊ ဒွါဒသ-၁၂ ပါးသော ဝိပါက်တို့လည်းကောင်း၊ သောတဒွါရဃဒီသု-တို့၌၊ ဒွါဒသဒွါဒသ-၁၂ ပါး, ၁၂ ပါးသော ဝိပါက်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သမသဋ္ဌိ-အတိကျ ၆၀ သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဝေံ-သို့၊ ကောယ-သော၊ စေတနာယ-ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေ-သော်၊ သမသဋ္ဌိ-သော၊ ဝိပါက်စိတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပန-ဆက်၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန-ယူအပ်ပြီးသော စိတ်တို့ကို မယူခြင်းအားဖြင့်၊ စက္ခုဒွါရေ-၌၊ ဒွါဒသ-၁၂ ပါးသော ဝိပါက်တို့လည်းကောင်း၊ သောတ၊ပ၊ ဝိညာဏာနိ-သောတဝိညာဉ်, ဃာနဝိညာဉ်, ဇိဝှါဝိညာဉ်, ကာယဝိညာဉ်ဟူကုန်သော၊ စတ္တာရိ-၄ ပါးသော ဝိပါက်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သောဋ္ဌသ-တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဝိပါက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ [အဟိတ်ကုသလဝိပါက် ၈, မဟာဝိပါက် ၈ ပါးပင်တည်း။]

ဣမသ္မိံ-ဌာနေ-ဤဝိပါက်တို့ကို ပြရာဌာန၌၊ အမ္မောပမ္မံနာမ-သရက်သီးဥပမာမည်သည်ကို၊ ဂဏ္ဌိံသု-ရှေးဆရာတို့ ယူကြကုန်ပြီ၊ ကိရ-ချဲ၊ ဧကော-သော၊ ပုရိသော-သည်၊ ဖလိတမ္မရုက္ခမူလေ-ကောင်းစွာဖြစ်သောအသီးရှိသော သရက်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ ["သဋ္ဌာတာနိ+ဖလာနိ ယဿာတိ ဖလိတော (အမ္မရုက္ခော)၊ သဋ္ဌာတအဿအနက်၌ ဣတ ပစ္စည်း သက်၊] သသိသံ-

---

ပိဋ္ဌိဘဝင်္ဂါနိ။ ။ဤ အာဂန္တုက ဘဝင်ဟူသည် တဒါရုံပင်တည်း၊ ဆရာကြီး၏ အကူအညီ လက်ထောက်ဆရာကို "ပိဋ္ဌိ အာစရိယ (နောက်ထောက် ကျောမှီဆရာ)" ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့ ထို့အတူ မူလဘဝင်၏ နောက်ထောက်ဖြစ်သောကြောင့် အာဂန္တုက ဘဝင်ဟူသော တဒါရုံကိုပင် ပိဋ္ဌိဘဝင် ခေါ်နိုင်ဖို့ရန် သေချာရကား ဝေသဒ္ဓါဖြင့် "ပိဋ္ဌိဘဝင်္ဂါနိတိပိ ဝုစ္စတိဝေ" ဟု မ်နှ်သည်ဟု ကြံပါ၊ ပိသဒ္ဓါကား အာဂန္တုကဘဝင်ဟူသော နာမုည်၌ ပေါင်းသော သမ္ပိဏ္ဍနတည်း၊ သို့သော် "ပိဋ္ဌိဘဝင်္ဂါနိပိ" ဟု ဆိုအပ်သော ဝါရ၌ မူလပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် ဝေဒနာချင်း မတူသော စိတ်များဖြစ်သောကြောင့် "မူလပဋိသန္ဓေနှင့်ကား ဝေဒနာချင်း မတူရ" ဟု ယူဆဖွယ်ရှိသည်။

ဦးခေါင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ကိုယ်ကို၊ ပါရုပိတ္တာ-ခြုံ၍၊ နိပန္နော-လျောင်းလျက်၊ နိဒ္ဓါယတိ-အိပ်ပျော်၏၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ဧကံ-တလုံးသော၊ အမ္မပက္ကံ-သရက်သီးမှည့်သည်၊ [အလိုလိုကြွေကျမည်ဖြစ်၍ သရက်သီးအမှည့်ကို ပြသည်၊] ဝဏ္ဏဒတာ-အညှာမှု၊ မုစ္စိတ္ဝာ-ကြွေကျ၍၊ တဿ-ထိုယောက်ျား၏၊ ကဏ္ဍသက္ခလိ-နားရွက်ကို၊ ဖုသမာနံဝိယ-ထိသကဲ့သို့၊ (ထိတော့မတတ်၊) [စာအုပ်များ၌ "ပုဉ္ဇမာနံ ဝိယ-ပုတ်တိုက်သကဲ့သို့" ဟု ရှိ၏၊ နောက်၌ "ပသာဒသန္နန" ဟို ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် "ဖုသမာနံ" ရှိမှု ကောင်းမည်။] ထန်ဒိ-ထန်ဟူ၍၊ (ထန်ဟု အသံ မည်၍၊) ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ပတိ-ကျပြီ၊ သော-ထိုယောက်ျားသည်၊ တဿ-ထိုသရက်သီး၏၊ သဒ္ဒေန-အသံကြောင့်၊ ပဗုဇ္ဈိတ္ဝာ-နိုးရ၍၊ ဥမ္မိလိတ္ဝာ-မျက်စိဖွင့်၍၊ သြလောကေသိ-ကြည့်ပြီ၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ ဟတ္ထံ-ကို၊ ပသာရေတ္ဝာ-ဆန့်တန်း၍၊ ဖလံ-သရက်သီးကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ မဒ္ဒိတ္ဝာ-နှိပ်စမ်း၍၊ ဥပသိဉ္စိတ္ဝာ-နမ်းရှုပ်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိ-သုံးဆောင်ပြီ။

တတ္ထ-ထို ဥပမာ စကားရပ်၌၊ တဿ ပုရိသဿ-၏၊ အမ္မဖလဂ္ဂဟဏလေ-၌၊ နိဒ္ဒါယနကာလော ဝိယ-အိပ်ပျော်ရာ အခါကိုကဲ့သို့၊ ဘဝင်္ဂသမင်္ဂိကာလော-ဘဝင်နှင့် ပြည့်စုံရာ အခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ အမ္မဖလဿ-၏၊ ဝဏ္ဏတော-မှု၊ မုစ္စိတ္ဝာ-၍၊ တဿသက္ခလိ-ကို၊ ဖုသမာနဿ-ထိသကဲ့သို့ဖြစ်၍၊ ပတနကာလော ဝိယ-ကျရာအခါကိုကဲ့သို့၊ အာရမ္မဏဿ-၏၊ ပသာဒဃဋ္ဋနကာလော-ပသာဒကို ထိခိုက်ရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ တေန သဒ္ဒေန-ထိုအသံကြောင့်၊ ပဗုဒ္ဓကာလော ဝိယ-နိုးရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ကြိယမနောဓာတုယာ-သည်၊ ဘဝင်္ဂဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ အာဝဇ္ဇနကာလော-လည့်စေအပ်ရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ ဥမ္မိလိတ္ဝာ-မျက်စိဖွင့်၍၊ သြလောကိတကာလော ဝိယ-ကြည့်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ စက္ခုဝိညာဏဿ-၏၊ ဒဿနကိစ္စသာဓနကာလော-မြင်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ ပသာရေတ္ဝာ-ဆန့်တန်း၍၊ ဂဟိတကာလော ဝိယ-ယူအပ်ရာ အခါကိုကဲ့သို့၊ ဝိပါကမနောဓာတုယာ-ဝိပါက်မနောဓာတ်၏၊ ဝါ-သည်၊ အာရမ္မဏဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတကာလော-လက်ခံအပ်ရာ အခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ မဒ္ဒိတကာလော ဝိယ-နှိပ်နယ်အပ်ရာ အခါကဲ့သို့၊ ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုယာ-ဝိပါက်မနောဝိညာဏဓာတ်၏၊ အာရမ္မဏဿ-ကို၊ သန္ဋီရဏကာလော-စုံစမ်းရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ ဥပသိဉ္စိတကာလော ဝိယ-နမ်းရှုအပ်ရာ အခါကိုကဲ့သို့၊ ကြိယမနောဝိညာဏဓာတုယာ-၏၊ ဝါ-သည်၊ အာရမ္မဏဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ဝဝတ္ထပိတကာလော-ပိုင်းခြား မှတ်သားအပ်ရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ ပရိဘုတ္တကာလော ဝိယ-သုံးဆောင်အပ်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ဇဝနဿ-၏၊ အာရမ္မဏသံ-ကို၊ အနုဘဝိတကာလော-ခံစားအပ်ရာ အခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။

အယံ ဥပမာ-ဤဥပမာသည်၊ ကိ-အဘယ်အနက်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြသနည်း၊ အာရုမဏာဆာ-၏၊ ပသာဒဃဋ္ဋနမေဝ-ပသာဒကို ထိခိုက်ခြင်းသည်သာ၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စတည်း၊ တေန-ထိုအာရုံသည်၊ ပသာဒေ-ကို၊ ဃဋ္ဋိတ-ထိခိုက်အပ်သော်၊ ကြိယမနောဓာတုယာ-၏၊ (ပဉ္စဒ္ဝါရာဝဇ္ဇန်း၏၊) ဘဝင်္ဂါဝဇ္ဇနမေဝ-ဘဝင်ကို လည်စေခြင်းသည်သာ၊ (ကိစ္စံ)၊ စက္ခုဝိညာဏာဆာ-၏၊ ဒဿနမတ္တကမေဝ-မြင်ခြင်းမျှသည်သာ၊ (ကိစ္စံ)၊ ဝိပါကမနောဓာတုယာ-၏၊ (သမ္ပဋိစ္ဆာန်း၏၊) အာရုမဏာသမ္ပဋိစ္ဆနမတ္တကမေဝ-အာရုံကိုခံယူခြင်းမျှသည်သာ၊(ကိစ္စံ)၊ ဝိပါကမနောဝိညာဏာဓာတုယာ-၏၊ (သန္တီရဏ၏၊) အာရုမဏာ သန္တီရဏမတ္တကမေဝ-အာရုံကိုစူးစမ်းခြင်းမျှသည်သာ၊ (ကိစ္စံ)၊ ကြိယမနောဝိညာဏာဓာတုယာ-၏၊ (ဝုဋ္ဌော၏၊) အာရုမဏာဝဇ္ဇနမတ္တကမေဝ-အာရုံကို ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းမျှသည်သာ၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စတည်း၊ ကေန္တေန ပန-စင်စစ်အားဖြင့်ကား၊ အာရုမဏရသံ-အာရုံ၏ အရသာကို၊ ဇဝနမေဝ-သည်သာ၊ အနုဘဝတိ-ခံစား၏၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒီပေတိ။

စ-ဆက်၊ တ္ထ-ဤစိတ်တို့တွင်၊ ဟံ-သင်သည်၊ ဝါ-သင်က၊ ဘဝင်္ဂံ နာမ-ဘဝင်မည်သောစိတ်သည်၊ ဟောဟိ-ဖြစ်လော၊ တံ, အာဝဇ္ဇနံ နာမ-အာဝဇ္ဇန်းမည်သော စိတ်သည်၊ (ဟောဟိ)၊ တံ, ဒဿနံ နာမ-ဒဿနမည်သော စိတ်သည်၊ (စက္ခုဝိညာဉ်မည်သော စိတ်သည်၊) ဟောဟိ၊ တံ, သမ္ပဋိစ္ဆနံ နာမ-သမ္ပဋိစ္ဆိန်းမည်သော စိတ်သည်၊ (ဟောဟိ)၊ တံ, သန္တီရဏံ နာမ-သန္တီရဏမည်သောစိတ်သည်၊(ဟောဟိ) တံ, ဝေါဋ္ဌပနံ နာမ-ဝုဋ္ဌောမည်သောစိတ်သည်၊ (ဟောဟိ)၊ တံ, ဇဝနံ နာမ-ဇောမည်သောစိတ်သည်၊ ဟောဟိ-လော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဓကာစိ-တစုံတယောက်သော၊ ကတ္တာဝါ-ကိုယ်တိုင် ပြုစီမံတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်းကောင်း၊ ကာရေတာဝါ-သူတပါးကို ပြုစေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ။

ဇဝနမေဝ အနုဘဝတိ။ ။စက္ခုဝိညာဉ်စသော ဝိပါက်စိတ်တို့သည် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်တို့၏ (သုခ ဒုက္ခ) ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးမျှသာဖြစ်၍, ကုန်ဆုံး အနိဋ္ဌ အာရုံကို (ကုန်ဆုံးပဲ အနိဋ္ဌပဲ)ဟု ခွဲခြားမှုမပြုတတ်ကြ၊ ဇောသည် ရဇ္ဇုန (တပ်မက်စရာ၌ တပ်မက်မှု) ဝိရဇ္ဇုန (မတပ်မက်စရာ၌ မတပ်မက်မှု)စသည်ကိုပြုလေ့အားဖြင့် ကုန်ဆုံး အနိဋ္ဌ ခွဲခြားမှုကို ပြုတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဇောသည်သာ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားနိုင်သည်။

ကတ္တာ၊ပေ၊နတ္ထိ။ ။ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်ရွယ်၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ကခ်ါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ၌ အောက်ပါဂါထာကို ဆိုသည်၊ နိဿယကို သင်္ဂြိဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။

နဟေတ္ထ ဒေဝေါ ဗြဟ္မာဝါ, သံသာရဿတ္ထိ ကာရကော၊
သုဒ္ဓမ္မာ ပဝတ္တန္တိ, ဟေတုသမ္ဘာရပစ္စယာ။

ပန-ဆက်၊ ဣမသို့ ဌာနေ-ဤ ဝိထိစိတ်တို့ကို ပြရာဌာန၌၊ ဗီဇနိယာမံ-ဗီဇနိယာမလည်းကောင်း၊ပေ၊ စိတ္တနိယာမံ- လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဥ္ဇဝိဓံ-၅-ပါးအပြားရှိသော၊ နိယာမံနာမ- နိယာမမည်သည်ကို၊ ဂဏ္ဌိသု- ရှေးဆရာတို့ ယူကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ၅-ပါးတို့တွင်၊ ကုလတ္ထဂစ္ဆဿ-ပဲပိစပ်ချုံ၏၊ [ရှေးနိဿယ၌ "ကုလားပဲပင်၏" ဟု ပေး၏၊] ဥတ္တရဂ္ဂဘာဝေါ- မြောက်အရပ်၌ အဖျားရှိသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ (မြောက်အရပ်သို့ အဖျားလှည့်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊) (ဣတိ၌စပ်၊) ဒက္ခိဏဝလ္လိယာ- လက်ျာနွယ်၏၊ ဒက္ခိဏတော- လက်ျာဘက်မှ၊ ရက္ခပရိဟရဏံ-သစ်ပင်ကို ပယ်ရှားခြင်းလည်းကောင်း၊ (နွယ်တက်၍ ဆွဲချခြင်းလည်းကောင်း၊) သူရိယာဝဋ္ဌပုပ္ဖါနံ- နေဘက်သို့လည်၍ ပွင့်သောပန်းတို့၏၊ (နေကြာပန်းတို့၏၊) [ရှေးနိဿယ၌ "ဆူးလေပန်းတို့၏" ဟု လည်း ပေးသေး၏၊] သူရိယာဘိမုခဘာဝေါ- နေဘက်သို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ မာလုဝလတာယ-မာလောနွယ်၏၊ [ဆရာတို့က "ခွေးတောက်နွယ်" ဟု မိန့်ဆိုကြသည်၊] ရက္ခာဘိမုခဂမနမေဝ- သစ်ပင်သို့သာ ရှေးရှုသွားခြင်းလည်းကောင်း၊ နာဋ္ဌိကေရဿ- အုန်းသီး၏၊ မတ္ထကစ္ဆိဒ္ဒသဗ္ဗာဝေါ-ဦးထိပ်၌ အပေါက်၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တေသံ တေသံ ဗီဇာနံ- ထိုထို မျိုးစေ့တို့၏၊ တံတံ သဒိသဖလဒါနံ- ထိုထို မိမိ အားလျော်သော အကျိုးကို ပေးခြင်းသည်၊ ဗီဇနိယာမောနာမ-မည်၏၊ [တံတံ သဒိသဖလဒါနန္တီ တဿ တဿ အတ္တနော အနရူပဖလဿ ဒါနံ၊- ဋီကာ၊ မျိုးစေ့က အသီးအား မိမိနှင့် တူအောင် ကျေးဇူးပြုနိုင်ခြင်းသည် ပကတူပနိဿယ သတ္တိဟူသော ဗီဇနိယာမတည်း။]

တသို့ တသို့ သမယေ-ထိုထို အချိန်အခါ၌၊ တေသံ တေသံ ရက္ခာနံ- ထိုထို သစ်ပင်တို့၏၊ ဧကပွဟာရေနေဝ-တပြိုင်နက်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ပုပ္ဖဖလပလ္လဝ-ဂ္ဂဟဏံ- အပွင့်, အသီး, အညွှန့်တို့ကို ယူခြင်းသည်၊ ဥတုနိယာမောနာမ-မည်၏။ [မိုးဥတုစသော ဥတု၏ ထိုအပွင့် စသည်တို့ကိုဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုနိုင်ခြင်းသည် ပကတူပနိဿယသတ္တိဟူသော ဥတုနိယာမတည်း။] တိဟေတု

ပဥ္ဇဝိဓံ နိယာမံ နာမ။ ။စိတ်အစဉ်ဟူသောဝီထိဖြစ်ရာ၌ ထိုအစဉ်အတိုင်း ကျကျနနဖြစ်ဖို့ရန် ပြုလုပ်စီမံဘတ်သော ဗိဿဏိုး, ဗြဟ္မာ, ထာဝရဘုရား စသူမရှိလျှင် အဘယ်နည်းအားဖြင့် အာဝဇ္ဇန်းစသော စိတ်တို့သည် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ကြပါသနည်း ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ပဥ္ဇဝိဓံ နိယာမံနာမ ဂဏ္ဌိသု" ဟု မိန့်သည်၊ စိတ္တနိယာမအားဖြင့် ထိုအစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ကြသည်-ဟူလို၊ မှန်၏-သဘာဝမျှတို့၏ မိမိသဘော မိမိကိစ္စတို့ဖြင့် အကျိုးပစ္စယုပွန် တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိကို "နိယာမ-မြဲသောသဘော" ဟု ဆိုသည်၊ (တနည်း) သဘာဝမျှတို့၏ မိမိသဘော မိမိကိစ္စရှိသော ပစ္စယုပွန်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိကို "နိယာမ-မြဲသောသဘော" ဟု ဆိုသည်။

ကကဲမ္ပံ-သည်၊ တိဟေတုက ၊ပေ၊ ဝိပါကံ- တိဟိတ်ဝိပါက်, ဒ္ဒိဟိတ်ဝိပါက်, အဟိတ်ဝိပါက်ကို၊ ဒေတိ- ပေးနိုင်၏၊ ဒုဟေတုကကမ္ပံ-သည်၊ ဒုဟေတုကာ ဟေတုကဝိပါကံ- ဒ္ဒိဟိတ်ဝိပါက်, အဟိတ်ဝိပါက်ကို၊ ဒေတိ၊ တိဟေတုကံ- တိဟိတ်ဝိပါက်ကို၊ နဒေတိ၊ ဣတိ ဝေံ- သို့၊ တဿ တဿ ကမ္မဿ-၏၊ တံတံ သဒိသဝိပါကဒါနမေဝ- ထိုထို မိမိအားလျော်သော အကျိုးကို ပေးခြင်းသည် သာလျှင်၊ ကမ္မနိယာမောနာမ-မည်၏၊ [ကမ္မပစ္စယသတ္တိကိုပင် ကမ္မနိယာမ ဟု ဆိုသည်။]

အပရောပိ- အခြားလည်းဖြစ်သော၊ တမ္မသရိက္ခက် ဝိပါကဝသေနေဝ- ကံနှင့် အလားတူသော အကျိုး၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ကမ္မနိယာမော-သည်၊ ဟောတိ-ရှိသေး၏၊ တဿ- ထို ကမ္မနိယာမကို၊ ဒီပနတ္ထံ-ပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ဣဒံ ဝတ္ထုံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ကထေန္တိ-ပြောဟောကြကုန်၏၊ [ဝတ္ထုက သုံးဝတ္ထုရှိသော် လည်း ဂါထာတခုတည်း၏ဝတ္ထုဖြစ်သောကြောင့် "ဣဒံ ဝတ္ထုံ" ဟူကေရစ်ဖြင့် ဆိုသတတ်။] သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ- မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော်အခါ၌၊ သာဝတ္ထိယာ-သာဝတ္ထိမြို့၏၊ ဒ္ဒါရဂါမော- တံခါးအနီး၌ တည်အပ်သော ရွာ သည်၊ စျာယိ-မီးလောင်ပြီ၊ တတော- ထိုမီးမှ၊ ပဇ္ဇလိတံ- အလျံတောက်သော၊ တိဏကရဋ္ဌံ- မြက်ကရွတ်ခွေသည်၊ ဥဋ္ဌဟိတ္ဒာ- တက်၍၊ အာကာသေန- ဖြင့်၊ ဂစ္ဆတော- ပျံသွားသော၊ ကာကဿ- ကျီး၏၊ ဂီဝါယ- လည်ပင်း၌၊ ပဋိမုစ္စိ- စွပ်ပြီ၊ သော-ထိုကျီးသည်၊ ဝိရဝန္တော- မြည်ဘမ်းလျက်၊ ဘူမိယံ-၌၊ ပတိတ္ဒာ- ကျ၍၊ ဓာလံ-သေချိန်ကို၊ အတာသိ-ပြုပြီ။

မဟာသမုဒ္ဒေပိ- မဟာသမုဒ္ဒရာ၌လည်း၊ ကော- တစင်းသော၊ နာဝါ- လှေသည်၊ နိစ္စလာ-မလှုပ်သည်၊ (ဟုတ္ဒာ)၊ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ၊ ဟေဋ္ဌာ- ၌၊ ကေနစိ- တစုံတခုသည်၊ နိရုဒ္ဓဘာဝံ- ပိတ်ပင်တားဆည်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ အပဿန္တာ- မတွေ့ကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဒာ)၊ ကာဋ္ဌကဏ္ဍိသလာကံ- သူယုတ်၏ စာရေးတံကို၊ စာရေသုံ-လည်စေကုန်ပြီ၊ (မဲချကြကုန်ပြီ၊) သာ-ထို ကာဋ္ဌကဏ္ဍိ စာရေးတံသည်၊ နာဝိကဿေဝ-လှေသူကြီး၏ပင်၊ ဥပါသိကာယ-ဥပါသိကာမ ၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ပတိ- ကျပြီ၊တတော- ထို့ကြောင့်၊ ကိဿာ-တယောက်သော မိန်းမ၏၊ ကာရဏာ- အကြောင်းကြောင့်၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော လူတို့သည်၊ မာနဿန္တု- မပျက်စီးပါစေကုန်လင့်၊ ဥဒကေ- ၌၊ နံ- ထို မိန်းမကို၊ ခိပါမ- ပစ်ချကြကုန်စို့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟံသု- ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ နာဝိကော- လှေ သူကြီးသည်၊ တေံ-ဤ မိန်းမကို၊ ဥဒကေ-၌၊ လဝမာနံ- ပေါလောပေါ်နေ သည်ကို၊ ပဿိတုံ- ကြည့်ခြင်းငှါ၊ နသက္ခိဿာမိ- မစွမ်းနိုင်ပါ၊ ဣတိ- ဤသို့ ပြော၍၊ ဝါလိကာဃဋ္ဌံ-သဲအိုးကို၊ ဂီဝါယ-လည်၌၊ ဗန္ဓာပေတ္ဒာ- ဖွဲ့ချည်စေ၍၊ ခိပါပေသိ-ပစ်ချစေပြီ၊ တခ်ဏညေဝ- ထို ခဏ၌ပင်၊ နာဝါ- သည်၊ ခိတ္တ

ဿရော ဝိယ-ပစ်အပ်သောမြားသည်ကဲ့သို့၊ပက္ခန္ဒီ-ပြေးသွားပြီ၊ ဧကော-တပါး သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ လေဏေ-လိုဏ်၌၊ ဝသတိ-နေ၏၊ မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ ပဗ္ဗတကူဋံ-တောင်ထွဋ်သည်၊ ပတ္တိတွာ-ကျ၍၊ ဒွါရံ-တံခါးပေါက်ကို၊ ပိဒဟိ-ပိတ်မိပြီ၊ တံ-ထိုတောင်ထွဋ်သည်၊ သတ္တမေ ဒိဝသေ-ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊ အပဂတံ-ကင်းကွာပြီ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ-အား၊ ဝါ-သည်၊ ဧတဝနေ-၌၊ နိသီဒိတွာ-မူ၍၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ကထေန္တဿ-မူစဉ်၊ တိဏိ-၃ ပါးကုန်သော၊ဣမာနိဝတ္ထူနိ-တို့ကို၊ကေပဟာရေ နေဝ-တပဟိုရ်တည်းဖြင့်သာလျှင်၊ (တချိန်တည်းဖြင့်သာလျှင်၊) အာရော စေသုံ-လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ သတ္ထာ-သည်၊ တေံ-ဤအမှုကို၊ အညေဟိ-အခြား သူတို့သည်၊ နကတံ-ပြုအပ်သည်မဟုတ်၊တံ-ထိုအမှုသည်၊တေဟိ-ထိုသူတို့သည်၊ ကတကမ္မမေဝ-ပြုအပ်သောအမှုသာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မိန့်တော်မူ၍၊အတီတံ-လွန်လေပြီးသောဖြစ်ပုံကို၊အာဟရိတွာ-ဆောင်တော်မူ၍၊ဒဿေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိံ)၊ ကာကော-ကျီးသည်၊ ပုရိမတ္တဘာဝေ-ရှေး၌ဖြစ်သော အတ္တဘော၌၊ မနုဿော-သည်၊ ဟုတွာ, ကေံ-သော၊ ဒုဋ္ဌဂေါဏံ-ပျက်သော နွားကို၊ (နွားရိုင်းကို၊) ဒမေတုံ-ဆုံးမခြင်းငှါ၊ အသက္ကောန္တော-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂီဝါယ-၌၊ ပလာလဝေဏိံ-ကောက်ရိုး ထုံးကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ အဂ္ဂိံ-ကို၊ အဒါသိ-ပြီ၊ ဂေါဏော-သည်၊ တေနေဝ-ထိုမီးကြောင့်သာလျှင်၊ မတော-သေရှာပြီ၊ ဣဒါနိ-၌၊ တံကမ္မံ-ထိုမကောင်းမှုသည်၊ တေဿ-ဤကျီးအား၊ ဝါ-သည်၊ အာကာသေန-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆတောပိ-ပျံသွားပါသော်လည်း၊ မုစ္စိတုံ-လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ၊ နအဒါသိ-မပေး။

သာပိဣတ္ထီ-(ရေ၌ ပစ်ချခံရသော)ထိုမိန်းမသည်လည်း၊ပုရိမတ္တဘာဝေ-၌၊ ကော-တယောက်သော၊ဣတ္ထီယေဝ-မိန်းမပင်တည်း၊ ကော-တကောင်သော၊ ကုက္ကုရော-ခွေးသည်၊ တာယ-ထိုမိန်းမသည်၊ ပရိစိတော- အဖန်ဖန်လေ့ကျက်အပ်သည်၊(ငယ်ငယ်ကစ၍ မွေးမြူအပ်သည်၊) ဟုတွာ, အရည့်-သို့၊ဂစ္ဆန္တီယာ-သွားလသော်၊ ဝါ-သွားသော၊ (တာယ-ထိုမိန်းမနှင့်၊) သဒ္ဓိံ-အတူ၊ ဂစ္ဆတိ၊ သဒ္ဓိံဝေ-အတူသာလျှင်၊ အာဂစ္ဆတိ-ပြန်လာ၏၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဣဒါနိ-၌၊ အမှာကံ-တို့၏၊ သုနခလုဒ္ဒကော-ခွေးမုဆိုးသည်၊ နိက္ခန္တော-ထွက်သွားပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဥပ္ပဏ္ဍေန္တိ-ပြောင်လှောင်ကြကုန်၏၊ သာ-ထိုမိန်းမသည်၊ တေန-ထိုပြောင်လှောင်ခြင်းသည်၊ အဋ္ဌိယမာနာ- နှိပ်စက်အပ်သကဲ့သို့ ပြုအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကုက္ကုရံ-ကို၊ နိဝါရေတုံ-ငှါ၊ အသက္ကောန္တီ-သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါလိကာဆဋ္ဌံ-သဲအိုးကို၊ ဂီဝါယ-၌၊ ဗန္ဓိတွာ, ဥဒကေ-၌၊ ခိပိ-ပစ်ချပြီ၊ တံကမ္မံ-ထိုမကောင်းမှုသည်၊ တဿာ-ထိုမိန်းမအား၊ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ - သမုဒ္ဒရာအလယ်၌၊ မုစ္စိတုံ-ငှါ၊ ဝါ-ကို၊ နအဒါသိ။

သောပိ ဘိက္ခု-ထို (တောင်ထွဋ် အပိတ်ခံရသော) ရဟန်းသည်လည်း၊ ပုရိမတ္ထဘာဝေ-၌၊ ဂေါပါလကော-နွားကျောင်းသားသည်၊ ဟုတ္ဘာ, ဗိလံ-တွင်းသို့၊ ပဝိဋ္ဌာယ-ဝင်ပြီးသော၊ ဂေါဓာယ-ဖွတ်၏၊ သာခါဘင်္ဂမုဋ္ဌိယာ-ချိုးအပ်သော သစ်ခက်ဆုပ်ဖြင့်၊ ဒွါရံ-အပေါက်ကို၊ ထကေသိ-ပိတ်ပြီ၊ သော-ထိုနွားကျောင်းသားသည်၊ သတ္တမေ ဒိဝသေ-၌၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အာဂန္တွာ-လာ၍၊ ဝိဝရိ-ဖွင့်ပြီ၊ ဂေါဓာ-သည်၊ ကမ္ပမာနာ-တုန်လှုပ်လျက်၊ နိက္ခမိ-ထွက်လာပြီ၊ ကရုဏာယ-သနားခြင်းကြောင့်၊ တံ-ထိုဖွတ်ကို၊ န မာရေသိ-မသတ်၊ တံ ကမ္မံ-ထိုမကောင်းမှုသည်၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ပဗ္ဗတန္တရံ-တောင်၏အတွင်းသို့၊ ပဝိသိတ္ဘာ-ဝင်၍၊ နိသိန္နဿ-သော၊ (တဿ-ထိုရဟန်းအား၊) မုစ္စိတုံ န အဒါသိ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊) တီဏိ-နှ်သော၊ ဣမာနိ ဝတ္ထူနိ-တို့ကို၊ သမောဓာနေတ္ဘာ-ပေါင်းတော်မူ၍၊ ဣမံ ဂါထံ-ကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။ (ကိံ)။

အန္တလိက္ခေ-ကောင်းကင်၌၊ (ဌိတော-တည်နေသည်၊ သမာနောပိ-သော်လည်း၊ ပါပကမ္မာ-မကောင်းမှုမှ၊ န မုစ္စေယျ-မလွတ်နိုင်ရာ၊) သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ-၌၊ (ဌိတော သမာနောပိ ပါပကမ္မာ န မုစ္စေယျ)၊ ပဗ္ဗတာနံ-တို့၏၊ ဝိဝရံ-အခေါင်းသို့၊ ပဝိသ-ဝင်၍၊ [တ္ဘာပစ္စည်းကို ယပြု, သျကို သပြု, ဒွေဘော်လာ၊] (ဌိတော သမာနောပိ ပါပကမ္မာ န မုစ္စေယျ)၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဌိတော-တည်သူသည်၊ ပါပကမ္မာ-မှ၊ မုစ္စေယျ-လွတ်ရာ၏၊ သော ဇဂတိပ္ပဒေသော-ထိုလောကအရပ်သည်၊ န ဝိဇ္ဇတေ-မရှိ၊ ဣတိ, အာဟ-ပြီ။ [ဇဂတိသဒ္ဒါ ပထဝီ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်ပါသော်လည်း ဤနေရာ၌ လောက၏ပရိယာယ်ဟု မှတ်ပါ၊ ဇဂတိပ္ပဒေသောတိ လောကပ္ပဒေသော၊-ဋီကာ၊] အယံပိ-ဤကုံ၏ အလားတူအကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းသည်လည်း၊ ကမ္မနိယာမောယေဝ နာမ-ကမ္မနိယာမမည်သည်သာတည်း၊ အညာနိပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧဝရူပါနိ-ကုန်သော၊ ဝတ္ထူနိ-တို့ကို၊ ကထေတဗ္ဗာနိ-ပြောဟောထိုက်ကုန်၏၊ [သာမာဝတီအမှူးရှိသော မောင်းမတို့၏ မီးလောင်ခံရခြင်း, ခုဇ္ဇုတ္တရာ၏ခါး ကုန်းရခြင်း, လကုဏ္ဍက ဘဒ္ဒိယထေရ်၏ ပုနေရခြင်းစသောဝတ္ထုများကို ဟောပြကြပါလေ၊ ထိုဝတ္ထုများကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ, အပ္ပမာဒဝဂ် သာမာဝတီဝတ္ထု စသည်၌လည်းကောင်း, ပဏ္ဍိတဝဂ် လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယထေရ်ဝတ္ထုစသည်၌လည်းကောင်းရှုပါ။]

ပန-ကား၊ (ကမ္မနိယာမမှတပါး, ဓမ္မနိယာမကား၊) ဗောဓိသတ္တာနံ-ဘုရား အလောင်းတော်တို့၏၊ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ-ပဋိသန္ဓေ ယူရာ အခါ၌လည်းကောင်း၊ မာတု ကုစ္ဆိတော - မယ်တော်ဝမ်းမှ၊ နိက္ခမနေ-ထွက်တော်မူရာ အခါ၌ လည်းကောင်း၊ (ဖွားတော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း၊) (အဘိသမ္မောဓိယုံ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူရာ အခါ၌လည်း

ကောင်း၊ (ဘုရားဖြစ်တော်မူရာ အခါဌ်လည်းကောင်း၊) တထာဂတသမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပတ္တနေ-ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်ကို ဟောတော်မူရာ အခါဌ်လည်းကောင်း၊ အာယုသင်္ခါရသ-အာယုသင်္ခါရကို၊ (ဇီဝိတိန္ဒြေကို ပြုစီမံတတ်သော ဖလသမာဓိတ်ကို၊) ဩသဇ္ဇနေ-စွန့်လွှတ်တော်မူရာ အခါဌ်လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာနေစ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ အခါဌ်လည်းကောင်း၊ ဒသသဟဿာ စက္ကဝါဠကမ္မုနံ-တသေဒ်းသော စကြဝဠာ၏ တုန်လှုပ်ရခြင်းသည်၊ ဓမ္မနိယာမောနာမ-၏၊ (သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ဓမ္မလျှင် အရင်းခံရှိသော ပဋိသန္ဓေ ဓမ္မစသည်တို့၏ တသေဒ်းသောလောကဓာတ်ကို တုန်လှုပ်စေခြင်းဌ်မြဲသော အစွမ်းမည်၏။)

ပန-ကား၊ (ဓမ္မနိယာမမ္မတပါး, စိတ္တနိယာမကား၊) အာရဗ္ဘ-သည်၊ ပသာဒေ-ကို၊ ဃဋ္ဋိတေ-ထိခိုက်အပ်သော်၊ တံ-သည်၊ ဝါ-က၊ အာဝဇ္ဇနံနာမ-အာဝဇ္ဇန်းမည်သော စိတ်သည်၊ ဟောဟိ-လော၊ ပေ၊ တံ, ဇဝနံနာမ-သည်၊ ဟောဟိ၊ ဇ္ဈတိ-သို့၊ ကောစိ-သော၊ ကတ္တာဝါ-ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်သူသည်လည်းကောင်း၊ ကာရေတာဝါ-သူတပါးကို ပြုလုပ်စေတတ်သူသည်လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ၊ ပန-အနုယကား၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ ဓမ္မတာယဝေ-ဓမ္မတာအားဖြင့်ပင်၊ (ထုံးစံအားဖြင့်ပင်၊) အာရဗ္ဘတေန-သည်၊ ပသာဒဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ဃဋ္ဋိတကာလတော-ထိခိုက်အပ်ရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ကြိယမနောဓာတုစိတ္တံ၊ ကြိယမနောဓာတ်စိတ်သည်၊ (ပဥ္စဒ္ဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်၊) ဘဝင်္ဂ-ကို၊ အာဝဇ္ဇေတိ-လည်စေ၏၊ စက္ခုဝိညာဏံ-သည်၊ ဒဿနကိစ္စံ-မြင်ခြင်းကိစ္စကို၊ သာဓေတိ-ပြီးစေ၏၊ ပေ၊ ဇဝနံ-သည်၊ အာရဗ္ဘရသံ-ကို၊ ဧနုဘဝတိ-ခံစား၏၊ ဇ္ဈတိ အယံပိ-ဤ နိယာမသည်လည်း၊ စိတ္တနိယာမောနာမ-မည်၏၊ (စိတ်တို့၏ မိမိဆိုင်ရာကိစ္စကို ပြီးစေခြင်းဌ် မြဲသော အစွမ်းသတ္တိမည်၏၊)ဇ္ဈဓ-ဤစိတ်အစဉ်ကို ပြုရာဌ်၊ အယံ-ဤ စိတ္တနိယာမကို၊ အဓိပ္ပေတော-အလိုရှိအပ်၏။

[ဤပြခဲ့သော စိတ်အစဉ်ကား သောမနဿသဟဂုတ် တိဟိတ်အသင်္ခါရိကကုသိုလ်ကံကြောင့် ဝိပါက်စိတ်တို့၏ဖြစ်ပုံကို ပြသော အစဉ်တည်း၊ ယခုအခါဌ်ဆိုသောမနဿသဟဂုတ် တိဟိတ်သသင်္ခါရိကကုသိုလ်ကံ, ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ကံတို့ကြောင့် ဝိပါက်စိတ်တို့၏ ဖြစ်ပုံအစဉ်ကို ပြလိုရှိ ''သသင်္ခါရိကတိဟေတုကကုသလေနာပိ'' စသည်ဖြင့်၊] သသင်္ခါရိကတိဟေတုက ကုသလေနာပိ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာသဟဂတေဟိ-နှင့်သော၊ အသင်္ခါရိကသသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တေဟိပိ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေ-သော်၊ တံ သဒိသဝိပါကစိတ္တေဟိ-ထိုကံနှင့်တူသော ဝိပါက်စိတ်တို့ဖြင့်၊ အာဒိန္နာယ - ယူအပ်ပြီးသော၊ ပဋိသန္ဓိယာ-ဌ်၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

ပန-အာထူးကား၊ ဥဒပက္ခာသဟဂတဒ္ဒယေ-ဥပေက္ခာသဟဂုတ်အသင်္ခါရိကသသင်္ခါရိက ၂ ပါးအပေါင်းဌ်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဇ္ဈဓမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏဝသေန-ဖြင့်၊

ပဝတ္တိ-ဖြစ်ပုံကို၊ ဒဿေတွာ-ပြပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ဣဋ္ဌာရမဏဝသေန-ဖြင့်၊ (ပဝတ္တိ-ဖြစ်ပုံကို၊) ဒဿေတဗ္ဗာ-ပြထိုက်၏၊ [သောမနဿတုန်းက ဣဋ္ဌာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ပုံကို ရှေးဦးစွာပြ၍, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ပုံကို နောက်မှပြခဲ့၏၊ ဤ၌ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ကံ ဖြစ်သောကြောင့် ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ပုံကို ရှေးဦးစွာပြ၍, ဣဋ္ဌာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ပုံကို နောက်မှ ပြအံ့-ဟု ဆိုလိုသည်။] ဝေပိ-ဤသို့လည်း၊ ကေကသို့-သော၊ ဒွါရေ-၌၊ ဒွါဒသ ဒွါဒသ-၁၂ ပါး ၁၂ ပါးသော ဝိပါက်တို့သည်၊ ဟုတွာ သမသဋ္ဌိ ဟောန္တိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန-အားဖြင့်၊ သောဋ္ဌသဝိပါကစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

ဣမသို့ ဌာနေ- ဤ ၁၆ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့ကို ပြရာဌာန၌၊ ပဋ္ဌဥစ္ဆု နာဋ္ဌိယန္တောပမ္မံနာမ-၅ ပါးသော ကြံညှစ်ယန္တရားဥပမာမည်သည်ကို၊ ဂဏို့သု-ရှေးဆရာတို့ ယူကြကုန်ပြီ၊ [ကြံညှစ်သောအခါ ကြံရည်ကျဖို့ရန် ကျည်တောက်(ပြွန်တံ)ကလေး ပါသောကြောင့် ထိုယန္တရားကို "နာဋ္ဌိယန္တ"ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်။] ကိရ-ချဲ၊ ဥစ္ဆုပီဋ္ဌနသမယေ-ကြံညှစ်ရာအခါ၌၊ ကေသွာ တခုသော၊ ဂါမာ-မှ၊ ကောဒသ-တကျိပ်တယောက်ကုန်သော၊ ယန္တဝါဟာ-ယန္တရားကို ဆောင်နိုင်သူတို့သည်၊ (ကြံညှစ်တတ်သူတို့သည်၊) နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ ကေံ-တခုသော၊ ဥစ္ဆုဝါဋ္ဌံ-ကြံခင်းကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ တဿ-ထိုကြံခင်း၏၊ ပရိပက္ကဘာဝံ-ရင့်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-၍၊ ဥစ္ဆုသာမိကံ-ကြံခင်းရှင်ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသက်မိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ မယံ-ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ယန္တဝါဟာ-ယန္တရားကို ဆောင်နိုင်သူတို့ပါတည်း၊ (ကြံညှစ်သူတို့ပါတည်း၊) ဣတိ-သို့၊ အာရောစေသုံ-ပြောကြကုန်ပြီ၊ သော-ထို ကြံခင်းရှင်သည်၊ အဟံ-ကျွန်ုပ်သည်၊ တုမှေ ယေဝ-သင်တို့ကိုသာ၊ ပရိယေသာမိ-ရှာနေပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဥစ္ဆုသာလံ၊ ကြံညှစ်ရုံသို့- (ကြံစက်သို့၊) တေ-ထိုလူတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ အဂမာသိ-သွားပြီ၊ တေ-ထို တကျိပ်တယောက်သော လူတို့သည်၊ တတ္ထ-ထို ကြံတင်းကုပ်၌၊ နာဋ္ဌိယန္တံ - ကြံညှစ်ယန္တရားကို၊ သဇ္ဇေတွာ - ပြင်ဆင်ပြီး၍၊ မယံ-ကျွန်ုပ်တို့သည်၊ ကောဒသဇနာ-တကျိပ်တယောက်သော လူတို့သာတည်း၊ အပရံပိ-ကျွန်ုပ်တို့မှ အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ ကေံ-တယောက်သောလူကို၊ လဒ္ဓုံ-ရခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဌတိ-သင့်ပါ၏၊ ဝေတနေန-နေ့စာရိက္ခာဖြင့်၊ ဂဏှထ-ခေါ်ယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟံသု-နိပြီ။

ဥစ္ဆုသာမိကော - ကြံခင်းရှင်သည်၊ အဟမေဝ - ကျွန်ုပ်သည်သာလျှင်၊ သဟာယော-အဖော်သည်၊ ဘဝိဿာမိ-ဖြစ်ပါအံ့၊ ဣတိ-ပြော၍၊ ဥစ္ဆုနံ-ကြံတို့ဖြင့်၊ သာလံ - ကြံညှစ်ရုံကို၊ (ကြံစက်ရုံကို၊) ပူရာပေတွာ - ပြည့်စေ၍၊ တေသံ-ထို တကျိပ်တယောက်သော လူတို့၏၊ သဟာယော-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ တေ- ထိုတကျိပ် ၂ ယောက်သော လူတို့သည်၊ အတ္တနော-အတ္တနော-၏၊ ကိစ္စာနိ-တို့ကို၊ ကတွာ, ဖာဏိတပါကေနေဝ - တင်လဲ၏ ကျက်ခြင်းဖြင့်သာ

လျှင်၊ (တင်လဲဖြစ်ရုံ ကျက်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊) ဥစ္ဆုရသေ-ကြုံရည်သည်၊ ပက္ကေ-ကျက်ပြီးလသော်၊ ဂုဋ္ဌမန္ဓကေန- တင်လဲ ဖွဲ့တတ်သူသည်၊ (ထန်းလျက်, ကြုံသကာလုပ်တတ်သူသည်၊) ဗဒ္ဓေ-ဖွဲ့အပ်ပြီးသော်၊ (ကြုံသကာ အလုံးအခဲ လုပ်အပ်ပြီးသော်၊) ဥစ္ဆုသာမိကေန- ကြုံခင်းရှင်သည်၊ တုလယိတ္ဘာ- ချိန်၍၊ ဘာဂေသု-အဖို့တို့ကို၊ ဒိန္နေသု-ပေးအပ်ပြီးကုန်သော်၊ အတ္တနော အတ္တနော-၏၊ ဘာဂံ- အဖို့ကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ဥစ္ဆုသာလံ- ကြုံညှစ်စက်ရုံကို၊ သာမိကဿ-ဥစ္စာရှင်၏လက်၌၊ ပဋိစ္ဆာပေတ္ဘာ-လက်ခံစေပြီး၍၊ (အပ်နှံပြီး၍၊) ဧတေ နေဝ ဥပါယေန- ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ အပရာသုပိ- အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စတူသု-နှ်သော၊ သာလာသု- ကြုံညှစ်ရုံတို့၌၊ (ကြုံစက်တို့၌၊) ကမ္မံ- အလုပ်ကို၊ ကတ္ဘာ-ပြုလုပ်ပြီး၍၊ ပက္ကမိံသု-ဖဲသွားကုန်ပြီ၊ [ပတိရှေးရှိသော ဣသုဓာတ်ဖြင့် "ပတိစ္ဆန-လက်ခံခြင်း" ဟု ဖြစ်၏၊ ဏာပေပစ္စည်းသက်လျှင် "ပဋိစ္ဆာပေ" ဟု ဖြစ်၍ "လက်ခံစေ,အပ်နှင်း" ဟု အနက်ထွက်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤဌ်လည်း "ပဋိစ္ဆာပေတ္ဘာ" သာ ပါဌ်မှန်တည်း၊ ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဘာကား ပါဌ်ပျက်။]

တတ္ထ-ထို ဥပမာ စကိားရပ်၌၊ ပဉ္ဇယန္တသာလာဝိယ- ၅-လုံးသော ကြုံညှစ်စက်ရုံတို့ကဲ့သို့၊ (ကထာ)ပဉ္ဇ-၅-ပါးကုန်သော၊ ပသာဒါ-တို့ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-နှ်၏၊ ပဉ္ဇ- ၅-ခုကုန်သော၊ ဥစ္ဆုဝါဋ္ဌာဝိယ- ကြုံခင်းတို့ကဲ့သို့၊ (တထာ) ပဉ္ဇ-နှ်သော၊ အာရမဏာနိ- တို့ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ)၊ ကောဒသ- တကျိပ်တယောက်ကုန်သော၊ ဝိစရဏကယန္တဝါဟာဝိယ - ထိုထို စက်ရုံသို့ လှည့်လည်လျက် ယန္တရားကို ဆောင်သူတို့ကဲ့သို့၊ (ကြုံညှစ်စက်ရုံ ၅-ခုသို့ လှည့်လည်လျက် ကြုံညှစ်စက်ကို ဆောင်သူတို့ကဲ့သို့၊ တထာ)ကောဒသ-တဆယ့်တပါးကုန်သော၊ ဝိပါကစိတ္တာနိ-တို့ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ)၊ [ကုသလဝိပါက် သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း ၁, သန္တီရဏ ၂, တဒါရုံ မဟာဝိပါက် ၈-အားဖြင့် ပေါင်း ၁၁-ပါးတည်း၊] ပဉ္ဇ-၅-ယောက်ကုန်သော၊ ဥစ္ဆုသာလာသာမိနောဝိယ-ကြုံစက်ရုံပိုင်ရှင်တို့ကဲ့သို့၊ (တထာ)ပဉ္ဇဝိညာဏာနိ-တို့ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ)၊ ပဋမကသာလာယံ- ပဋမက ကြုံစက်ရုံ၌၊ သာမိကေန-ကြုံစက်ရုံပိုင်ရှင်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ဒ္ဓါဒသန္နံ- တကျိပ် ၂-ယောက်ကုန်သော၊ ဇနာနံ-တို့၏၊ ကေတောဝ- တပေါင်းတည်းသာလျှင်၊ ဟုတ္ဘာ, ကတကမ္မာနံ- ပြုအပ်ပြီးသော အလုပ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ဘာဂဂ္ဂဟဏကာလောဝိယ - အဖို့ကို ယူရာအခါကဲ့သို့၊ (တထာ) ကောဒသန္နံ-နှ်သော၊ ဝိပါကစိတ္တာနံ-တို့၏၊ စက္ခုဝိညာဏေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ- ဧတေတော ဟုတ္ဘာ, စက္ခုဒ္ဓါရေ-၌၊ ရူပါရမဏေ-၌၊ သကသကကိစ္စကရဏကာလော- မိမိ မိမိ ကိစ္စကို ပြုရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ သာလာသာမိကဿ- ကြုံစက်ရုံပိုင်ရှင်၏၊ သာလာယ- ကြုံစက်ရုံကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆနကာလောဝိယ- လက်ခံရာ အခါကဲ့သို့၊ (ကထာ) စက္ခုဝိညာဏဿ-၏၊ ဒ္ဓါရ သက်နှိအကရဏံ-သောတဒ္ဓါရ စသည်သို့ ပြောင်းရွှေ့မှုကို မပြုခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)

[သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းစသည်တို့က အခြားအခြား ဒွါရသို့ပြောင်းရွှေ့သော်လည်း စက္ခုဝိညာဉ်၏ မပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့်, ကြံညှစ်သမားတို့က အခြားအခြား စက်ရုံသို့ပြောင်းရွှေ့သော်လည်း ကြံစက်ရုံပိုင်ရှင်၏ အခြားအခြား စက်ရုံသို့ မပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည် တူသည်-ဟူလို။]

ဒုတိယ(သာလာယ)- ဒုတိယ ကြံညှစ်စက်ရုံ၌ ၊ပေ၊ တတိယ(သာလာယ) ၌၊ပေ၊စတုတ္ထ (သာလာယ)- ၌၊ပေ၊ ပဉ္ဇမသာလာယ- ၌၊ ဒွါဒသန္နံ- တကျိပ် ၂-ယောက်သော လူတို့၏၊ ကေတော ဟုတ္ဝာ, ကတကမ္မာနံ- ပြုအပ်ပြီးသော အလုပ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဘာဂဂ္ဂဟဏကာလောဝိယ- ကဲ့သို့၊ (တထာ) ကော ဒသန္နံ-ကုန်သော၊ ဝိပါကစိတ္တာနံ-တို့၏၊ ကာယဝိညာဏေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ကေ တော၊ပေ၊သကသက ကိစ္စကရဏကာလော- ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ [ဒုတိယ သောတ ဝိညာဉ်, တတိယဃာနဝိညာဉ်, စတုတ္ထ ဇိဝှါဝိညာဉ်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်ပုံကို ပေယျာလမြှုပ်၍, နောက်ဆုံး ဝိညာဉ်အတွက် "ကာယဝိညာဏေန သဒ္ဓိံ" စသည်ဖြင့် ဆိုသည်၊] သာလာသာမိကဿ- ၏၊ သာလာယ- ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆန ကာလောဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ)ကာယဝိညာဏဿ-၏၊ ဒွါရသက်နှိုအကရဏံ- ဒွါရတပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့မှုကို မပြုခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ရှေ့၌ "ပဉ္ဇပသာဒါ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ"ဟု ရှိခဲ့၏၊ ဤ၌ ဝေဒိတဗ္ဗံ"ဟု ရှိသောကြောင့် ရှေနောက်မညီ၊ အက ရဏံတွင် အပြီးသတ်ရာမှ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် "ဝေဒိတဗ္ဗံ"ဟု ထည့်ထား ကြဟန်တူသည်၊] တ္တောဝတာ- ဖြင့်၊ တိဟေတုကကမ္မေန၊ပေ၊ ဟောတိတိ ဝါရော- ဟူသော ဝါရကို၊ ကထိတော- ဆိုအပ်ပြီ၊ (ဆိုပြီးပြီ၊) ပန- ဆက်၊ တေန- ထို တိဟိတ်ကံကြောင့်၊ ယာ ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိ-သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ် နိုင်၏၊ သာ- ထို ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေသည်၊ ပဋိစ္ဆန္နာဝ- ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟုတ္ဝာ, ဂတာ- သွားပြီ။

တ္တောဝတာ၊ပေ၊ဂတာ။ ။ဟေတုကိတ္တန အစ၌ "တိဟေတုကကမ္မေန ပဋိသန္ဓိ တိဟေတုကာပိ ဟောတိ ဒုဟေတုကာပိ"ဟု စကား ၂-ရပ် ပြခဲ့ရာဝယ် "တိဟေတု ကာပိ ဟောတိ"တိုင်အောင် အကျယ်ပြ၍ပြီးပြီ၊ ဒုဟေတုကာပိ အတွက်ကား အကျယ် မပြတော့ပဲ ဖုံးလွှမ်း၍သွားပြီ၊ ယခုကာလ ပေယျာလမြှုပ်ခြင်းမျိုးတည်း။

ဆက်ဦးအုံ။ ။ဤသို့ပြရာ၌ နာဋ္ဌိယန္တ ဥပမာဝယ် လူပေါင်း တကျိပ် ၂-ယောက် ပြုလုပ်ရပုံကို ပြခြင်းသည် စက္ခုစသော ဒွါရတပါး၌ ဝိပါက်စိတ်ပေါင်း ၁၂-ပါး ဖြစ် ခြင်းနှင့်တူ၏၊ ဤသို့သာ တူသည်၊ လူပေါင်း တကျိပ် ၂-ယောက်သည် ကြံညှစ်မှုကိစ္စ တခုကိုသာပြုသကဲ့သို့ ဝိပါက်စိတ် ၁၂-ပါးကား ကိစ္စတခုကိုသာ ပြုကြသည် မဟုတ်, ဒဿနကိစ္စ, သမ္ပဋိစ္ဆနကိစ္စ စသော ဆိုင်ရာကိစ္စကို အသီးအသီး ပြုကြသည်။[ဒွါဒသဟိ ဝါဟေတဗ္ဗာ နာဋ္ဌိယန္တောပမာ နဒွါဒသန္နံ စိတ္တာနံ ကေသ္မိံ ဒွါရေ ကောရမဏေ သဟ ကိစ္စကရဏဝသေန ဝုတ္တာ၊ အထခေါ ဒွါဒသန္နံ ကေသ္မိံ ဒွါရေ သကိစ္စကရဏ မတ္တဝသေန၊—ဋီကာ။]

[ဟေတုကိတ္တနအခန်း၌ "ဒုဟေတုကေန ဒုဟေတုကာပိ ဟောတိ" စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့သော ဝါရကို ပြလိုရှ် "ဣဒါနိ" စသည်မိန့်၊] ဣဒါနိ-၌၊ ဒုဟေတုက ကမ္မေန၊ ပေ၊ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိတိ ဝါရော-ဟူသော ဝါရကို၊ ကထေတဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-ချဲ၊ ဒုဟေတုကေန-ဒ္ဒိဟိတ်ဖြစ်သော၊ သောမနဿ၊ ပေ၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေ-သော်၊ တံသဒိသေနေဝ-ထိုကံနှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒုဟေတုကဝိပါကစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ-ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ ["ဂဗ္ဘာဝါသတော နိက္ခမိတ္ဘာ သံဝရာသံဝရေ" စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်၊] စက္ခုဒ္ဒါရေ-၌၊ ဣဋ္ဌာရမဏေ-သည်၊ အာပါတံ-သို့၊ အာဂတေ-သော်၊ တယော-နသော၊ မောဃဝါရာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဒုဟေတု၊ ပေ၊ ဇဝနာဝသာနေ-ဒ္ဒိဟိတ်သောမနဿသဟဂုတ် အသင်္ခါရိကဇော၏အဆုံး၌၊ တံသဒိသမေဝ-ထိုဇောနှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မူလဘဝင်္ဂသင်္ခါတံ-မူလဘဝင် ဟု ဆိုအပ်သော၊ တဒါရမဏံ- သည်၊ (ဟောတိ)၊ သသင်္ခါရိကဇဝနာဝသာနေ-၌၊ တံသဒိသမေဝ-ထိုဇောနှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာဂန္တုကဘဝင်္ဂသင်္ခါတံ-သော၊ တဒါရမဏံ (ဟောတိ)၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမဏေ-၌၊ ဒ္ဒိန္ဒံ-နသော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတဇဝနာနံ-တို့၏၊ အဝသာနေ-၌၊ တာဒိသာနေဝ-ထိုဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဇောနှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒ္ဒေ-နသော၊ တဒါရမဏာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

ဣဓ-ဤ ဒ္ဒိဟိတ်ကံကြောင့် ဒ္ဒိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေရာ၌၊ ဧကေကသို့ ဒ္ဒါရေ-၌၊ အဋ္ဌအဋ္ဌ-၈ ပါး ၈ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့ကို၊ ကတ္ဘာ, သမ စတ္တာလီသ စိတ္တာနိ - အတိကျ ၄၀ သောစိတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [ဒ္ဒိဟိတ်ကံကြောင့် ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက်များ မဖြစ်သောကြောင့် "အဋ္ဌ အဋ္ဌ" ဟု ဆိုသည်။] ပန-ဆက်၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန-အားဖြင့်၊ စက္ခုဒ္ဒါရေ-၌၊ အဋ္ဌ-၈-ပါးသော ဝိပါတ်စိတ်တို့လည်းကောင်း၊ [စက္ခုဝိညာဉ် ၁, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း ၁, သန္တီရဏ ၂, မဟာဝိပါက် တဒါရုံ ၄ အားဖြင့် ၈ ပါးတည်း။] သောတ၊ ပေ၊ ကာယဝိညာဏာနိ-ဟူကုန်သော၊ စတ္တာရိ-၄ ပါးသောစိတ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒ္ဒါဒသ-၁၂ ပါးသောစိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ-သို့၊ ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အမ္မောပမ ပဉ္ဇနိယာမကထာ-အမ္မေ ပမကထာ, ပဉ္ဇနိယာမကထာတို့သည်၊ ပါကတိကာ ဧဝ-ပင်ကိုယ်အတိုင်းဖြစ်ကုန်သည်သာ၊ [ရှေးနည်းနှင့်တူသည်-ဟူလို၊] ဒုဟေတုက၊ ပေ၊ ဝိပါကေန-ဒ္ဒိဟိတ်ဖြစ်သော ကြွင်းသောစိတ် ၃ ပါးအပေါင်းနှင့် တူသော ဝိပါက်ဖြင့်၊ [ဒ္ဒိဟိတ်ဝိပါက် ၄-ခုတွင် သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိကမှကြွင်းသော ကျန်ဒ္ဒိဟိတ်ဝိပါက် ၃ ပါးကိုဆိုသည်၊] ဂဟိတ ပဋိသန္ဓိကပိ-ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၌လည်း၊ သေဝနယော၊

ပန-အထူးကား၊ တ္ထေ-ဤ ဒိုဟိတ်ကံကြောင့် ဒိုဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို ပြရာဝါရ၌၊ ယန္တဝါဟောပမာယ- ယန္တဝါဟောပမာ၌၊ ထတ္တ-ခုနစ်ယောက်ကုန်သော၊ ယန္တဝါဟာ-ယန္တရားကို ဆောင်နိုင်သူတို့သည်၊ (ကြံညှစ်တတ်သူတို့သည်၊) (ဟောန္တိ)၊ တေဟိ-ထို ခုနစ်ယောက်သော ကြံညှစ်တတ်သူတို့သည်၊ တတ္ထ-ထို ကြံညှစ်စက်ရုံ၌၊ ယန္တေနာ-မယန္တရားမည်သည်ကို၊ သဇ္ဇိတေ-ပြင်ဆင်အပ်ပြီးသော်၊ သာလာသာမိကံ- ကြံစက်ပိုင်ရှင်ကို၊ အဋ္ဌမံ- ဂ ယောက်မြောက်ကို၊ ဓတ္တာ, ဝုတ္တနယာနုသာရေန-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းသို့ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်၊ ယောဇနာ- ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ [ရှေးနည်း၌ ၁၂ ယောက်ပြခဲ့၏၊ ဤနောက်နည်း၌ကား ဒိုဟိတ်ကံကြောင့် တိဟိတ်ဝိပါက် မဖြစ်ရကား ရှစ်ယောက်ကိုသာ ဥပမာပြသည်။] တ္တောဝတာ-ဖြင့်၊ ဒုဟေတုကမ္မေန၊ ပေ၊ ဟောတိတိ ဝါရော-ဟူသောဝါရကို၊ ကထိတော-ပြီ၊ [ရှေ့၌ "ဒုဟေတုကေန" ဟု ရှိခဲ့၏၊ ဒုဟေတုက ကမ္မေနဟု မရှိခဲ့။]

ဣဒါနိ-ဒိုဟိတ်ကံကြောင့် ဒိုတိတ်ပဋိသန္ဓေကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကထာ-အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို ဆိုရာဆိုကြောင်း စကားသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝါ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဟိ-ချဲ၊ စတုန္နံ-နှ်သော၊ ဒုဟေတုကကုသလစိတ္တာနံ-တို့တွင်၊ အညတရေန-တပါးပါးသောစိတ်ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကို၊ (ဒိုဟိတ်ဩမကကံကို၊) အာယူဟိတေ-သော်၊ ကုသလဝိပါက၊ ပေ၊ စိတ္တေန-ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ် စိတ်ဖြင့်၊ (ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်ဖြင့်၊) ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ - ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ ကမ္မသဒိသာ-ကံနှင့်တူ၏၊ ဣတိ-သို့၊ နဝတ္တဗ္ဗာ-မဆိုထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ ကမ္မံ-သည်၊ ဒုဟေတုကံ-ဒိုဟိတ်ကံတည်း၊ (ဒိုဟိတ်ဩမကကံတည်း၊) ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ အဟေတုကာ-အဟိတ်တည်း၊ တဿ-ထိုအဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေရသူ၏၊ ဝါ-သည်၊ ဝုစ္စိပ္ပတ္တဿ-ကြီးပွားခြင်းသို့ရောက်လသော်၊ ["ဂဗ္ဘာဝါသတော နိက္ခမိတ္တာ၊ ပေ၊ ဥပဂတဿ" ဟု ဆိုခဲ့ပြီးသောစကားကိုပင် ချုံး၍ "ဝုစ္စိပ္ပတ္တဿ" ဟု ဆိုသည်။] စက္ခုဒ္ဒါရေ-၌၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမဏေ-သည်၊ အာပါတံ-သို့၊ အာဂတေ-သော်၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ တယော မောဃဝါရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန-ကား၊ စတုန္နံ-နှ်သော၊ ဒုဟေတုကကုသလစိတ္တာနံ-တို့တွင်၊ အညတရဇဝနဿ-တပါးပါးသောဇော၏၊ ပရိယောသာနေ-၌၊ အဟေတုကစိတ္တံ-သည်၊ တဒါရမဏဘာဝေန-တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တံ-ထိုစိတ်သည်၊

စတုန္နံပန၊ ပေ၊ ပတိဋ္ဌာတိ။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော ဒိုဟိတ်ကုသိုလ်ကံနှင့်တူသော ဒိုဟိတ်ဇော၏ အခြားမဲ့၌ အဟိတ်တဒါရုံကို ပြသိုသောကြောင့် "စတုန္နံ၊ ပေ၊ ပတိဋ္ဌာတိ" ဟု မိန့်သည်၊ ဤသို့ ဒိုဟိတ်ဇော၏အခြားမဲ့၌ အဟိတ်တဒါရုံ

မူလဘဝင််—မူလဘဝင်လည်းကောင်း၊ (မူလ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်တူသောဘဝင် လည်းကောင်း၊) တဒါရမဏံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ- သို့၊ဒွေ နာမာနိ လဘတိ၊ ဝေံ-ဤသို့လျှင်၊ တွေ-ဤစက္ခုဒ္ဓါရဉ်၊ စက္ခုဝိညာဏံ-လည်းကောင်း၊ သမ္ပဋိစ္ဆနံ၊ လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာသဟဂတ သန္တီရဏံ - လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာ သဟဂတမေဝ - ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ပင်ဖြစ်သော၊ တဒါရမဏံပိ - တဒါရုံ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တေသု-ထို သန္တီရဏ, တဒါရုံ ၂ မျိုးတို့တွင်၊ ကေံ-တမျိုးကိုသာ၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ဂဏနူပဂါနိ-ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သောစိတ်တို့သည်၊တီဏေဝ-၃ ပါးတို့သည်သာ၊ဟောန္တိ။[ကိစ္စ ၄ကိစ္စရှိ သော်လည်း စိတ်အရေအတွက်မှာ ၃ မျိုးသာ။]

ပန—ကား၊ ဣဋ္ဌာရမဏေ—ဌ်၊ (ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံမှတပါး ဣဋ္ဌာရုံဌ်၊) သန္တီရ ဏံပိ—သည်လည်းကောင်း၊ တဒါရမဏံပိ-သည် လည်းကောင်း၊ သောမနဿ သဟဂတမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ တေသု— ဤ သန္တီရဏ တဒါရုံ ၂ မျိုးတို့တွင်၊ ကေံ-တမျိုးကိုသာ၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ပုရိမာနိ-ကုန်သော၊ တီဏိ-၃ ပါးတို့သည်၊ (၃ ပါးတို့က)၊ စတ္တာရိ—၄ ပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဝေံ-ဤသို့လျှင်၊ ပဋ္ဌသု-ကုန်သော၊ ဒ္ဓါရေသု-တို့ဌ်၊ စတ္တာရိ စတ္တာရိ- ၄ ပါး ၄ပါးတို့ကို၊ တတွာ, ကောယ၊ပေ၊အာယူဟိတေ-သော်၊ဝီသတိ- ၂၀-သော၊ ဝိပါကစိတ္တာနိ—တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန-အားဖြင့်ကား၊စက္ခုဒ္ဓါရေ-ဌ်၊ စတ္တာရိ-၄ ပါးတို့လည်းကောင်း၊ သောတ ၊ပေ၊ဝိညာဏာနိ-သောတဝိညာဉ်, ဃာနဝိညာဉ်, ဇိဋ္ဌာဝိညာဉ်, ကာယဝိညာဉ် ဟူကုန်သော၊ စတ္တာရိ-၄ပါးတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ အဋ္ဌ-၈ ပါး သောစိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣဒံ-ဤ ၈ ပါးသော စိတ်သည်၊ အဟေတုကဋ္ဌကံနာမ-မည်၏၊ ဣဒံ-ဤအဟေတုကဋ္ဌကကို၊ မနုဿလောကေန-လူ့လောကဖြင့်၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ။

ပန-ကား၊ စတူသု-ကုန်သော၊ အပါယေသု-တို့ဌ်၊ ပဝတ္တေ-ပဝတ္တိ အခါ ဌ်၊ လဗ္ဘတိ-၏၊ [ပဋိသန္ဓေအခါဌ် ကုသလဝိပါက် မရနိုင်၊ ပဝတ္တိအခါဌ်သာ ရနိုင်သည်-ဟူလို၊] ဟိ-ချဲ၊ ယဒါ—ဌ်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော—သည်၊ နိရယေ-ဌ်၊ ပဒုမံ-ပဒုမ္မာကြာကို၊ မာပေတွာ-ဖန်ဆင်း၍၊ ပဒုမကဏ္ဏိကာယ— ပဒုမ္မာ ကြာချက်ပေါ်ဌ်၊ နိသိန္နော - ထိုင်နေလျက်၊ နေရယိကာနံ - ငရဲဌ် ဖြစ်သူတို့အား၊ (ငရဲသူ ငရဲသားတို့အား၊) ဓမ္မကထံ-တရားစကားကို၊ ကထေ

ကို ပြထားသော်လည်း တိဟိတ်ဇော၏ အခြားမဲ့ဌ် အဟိတ်တဒါရုံ၏ဖြစ်ခြင်းကို မထား မြစ်အပ်ပါ၊ ဤအတူပင် ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နေသူ၏အတွက် တိဟိတ်ဇော၏ အခြားမဲ့ဌ် ဒွိဟိတ်တဒါရုံ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း (အဋ္ဌကထာဝယ် ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နေသူ၏အတွက် မပြစေကာမူ) မတားမြစ်အပ်ဟု မှတ်ပါ။ [အဟေတုကပဋိသန္ဓိ၊ပေ၊အပ္ပဋိသိဒ္ဓံ ဒဋ္ဌဗ္ဗ၊-ဋီကာ။]

သိ-ဟောတော်မူပြီ၊ တဒါ-၌၊ တေသံ- ထိုငရဲသူ ငရဲသားတို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ထေရံ-ကို၊ ပဿန္တာနံ၊ ဖူးမြင်ရကုန်စဉ်၊ ကုသလဝိပါကံ- ကုသလဝိပါက် ဖြစ်သော၊ စက္ခုဝိညာဏံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဒ္ဒံ-တရားသံကို၊ သုဏန္တာနံ-နာရကုန်စဉ်၊ (ကုသလဝိပါကံ- သော၊) သောတဝိညာဏံ-သည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ စန္ဒနဝနေ-စန္ဒနတော၌၊ (စန္ဒကူးတော၌၊) ဒိဝါဝိဟာရံ-နေ့နေရာ အရပ်၌၊ နိသီဒိတ္ဘာ- နေတော်မူပြီး၍၊ ဂတဿ- ငရဲသို့ ကြွသွားသော အရှင် မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်၏၊ စီဝရဂန္ဓဃာယနကာလေ-သင်္ကန်းအနံ့ကို နမ်းရှူရရာအခါ၌၊ (ကုသလဝိပါကံ) ဃာနဝိညာဏံ(ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ နေရယဂ္ဂိ- ငရဲမီးကို၊ နိဗ္ဗာပေတုံ- ငြိမ်းစေခြင်းငှါ၊ ဒေဝံ-မိုးကို ဝဿာပေတွာ- ရွာစေ၍၊ ပါနီယဒါနကာလေ-သောက်ရေကို ပေးရာအခါ၌၊ (ကုသလဝိပါကံ) ဇိဝှါဝိညာဏံ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ မန္ဒမန္ဒဝါတသမုဋ္ဌာပနကာလေ- လေပြေလေညှင်းကို ထစေရာအခါ၌၊ (ကုသလဝိပါကံ) ကာယဝိညာဏံ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ န်သော၊ ပဉ္စ- ၅ ပါးသောစိတ်တို့လည်းကောင်း၊ ဧကံ- သော၊ သမ္ပဋိစ္ဆနံ-လည်းကောင်း၊ (ကုသလဝိပါက် သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းလည်းကောင်း၊) ဒွေ-ကုန်သော၊ သန္တီရဏာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ (သောမနဿ သဟဂုတ်,ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် သန္တီရဏတို့လည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ အဟေတုကဋ္ဌကံ-ကို၊ လဗ္ဘတိ၊ နာဂ၊ပေ၊ပေတာနံပိ-နဂါး, ဂဋ္ဌုန်, ဝေမာနိကပြိတ္တာတို့၏လည်း၊ (ဘုံဗိမာန်သီးခြားရှိသော ပြိတ္တာတို့၏လည်း၊) အကုသလေန-ကြောင့်၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ ဟောတိ၊ပဝတ္တေ-၌၊ ကုသလံ-သည်၊ ဝိပစ္စတိ-အကျိုးဖြစ်၏၊တထာ-တူ၊ စက္ကဝတ္တိနော- စကြဝတေးမင်း၏၊ မင်္ဂလဟတ္ထိအဿာဒီနံ- မင်္ဂလာဆင်တော်, မင်္ဂလာမြင်းတော်အစရှိသည်တို့၏၊ (အကုသလေန ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ၊ ပဝတ္တေ ကုသလံ ဝိပစ္စတိ)၊ အယံ- ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဟာဝ-စွာ၊ (အကုသိုလ်ဇောမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဣဋ္ဌ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမဏေသု-တို့၌၊ ကုသလဇဝနဝသေန- ဖြင့်၊ ကထာမဂ္ဂေါ-စကားအစဉ်တည်း။

ပန-ကား၊ (ကုသိုလ်ဇော၏ အစွမ်းဖြင့် ကထာမဂ္ဂမှတပါး, အကုသိုလ်ဇော၏ အစွမ်းဖြင့် ကထာမဂ္ဂကား၊) ဣဋ္ဌာရမဏေ-၌၊ စတူသု- ကုန်သော၊ သောမနဿသဟဂတာကုသလစိတ္တေသု- သောမနဿသဟဂုတ် အကုသိုလ်စိတ်တို့သည်၊ ဇဝိတေသု- စောပြီးကုန်လသော်၊ ကုသလဝိပါကံ- ဖြစ်သော၊

အယံတာဝ၊ပေ၊မဂ္ဂေါ။ ။ဤပြခဲ့သော(ဇောနောင် တဒါရုံဖြစ်ပုံကိုဆိုကြောင်း) စကားအားလုံးသည် ဣဋ္ဌ,ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံတို့၌ ကုသိုလ်ဇော စောပုံ၏အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားအစဉ်ဖြစ်၏၊ ဤစကားသည် ကုသိုလ်ဇောနောင် တဒါရုံဖြစ်ပုံအတွက် နိဂုံးသဘောလည်း ဖြစ်၏၊ အကုသိုလ်ဇောနောင် တဒါရုံဖြစ်ပုံကို ပြလိုသော စကားအချီလည်းဖြစ်သည်၊ မှန်၏-အယံတာဝဟု ဆိုသဖြင့် "နောက်၌ အကုသိုလ်ဇောနောင် တဒါရုံဖြစ်ပုံကို ပြမည်"ဟု စကားပလ္ထင် ခံရာလည်း ရောက်သည်။

သောမနဿ သဟဂတာဟေတုကစိတ္တံ-သောမနဿ သဟဂုတ် အဟိတ်သန္တီရဏစိတ်သည်၊ တဒါရမဏံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမဏေ-၌၊ စတူသုကုန်သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတလောဘသမ္ပယုတ္တေသု – ဥပေက္ခာသဟဂုတ်လောဘ သမ္ပယုတ်စိတ်တို့သည်၊ ဇဝိတေသု-နှ်လသော်၊ ကုသလဝိပါကံ-သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကစိတ္တံ-သည်၊ တဒါရမဏံ, ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ (တနည်း) ပန-အမှာစကားချပ်, ညှပ်ဦးအံ့၊ ဇဝနေန တဒါရမဏံ နိယမေတဗ္ဗံတိ-ဟူသော၊ ယံ-အကြင် စကားကို၊ (မယာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ဆိုခဲ့ပြီ၊)တံ-ထို စကားကို၊ ကုသလံ-ကုသိုလ်ဇောကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဒေါမနဿ သဟဂတဇဝနာနန္တရံ-ဒေါမနဿသဟဂုတ်ဇော၏ အခြားမဲ့၌၊ တဒါရမဏံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ-ဖြစ်လသော်၊ ကိံ-အဘယ် တဒါရုံသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-နည်း၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ (ဒေါမနဿ သဟဂတဇဝနာနန္တရံ-၌၊ တဒါရမဏံ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ-သော်၊) အကုသလ၊ပေ၊ စိတ္တံ-အကုသလဝိပါက် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်စိတ်သည်၊ (ဥပေက္ခာသဟဂုဏ်သန္တီရဏစိတ်သည်၊) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ [ဤစိတ်၏ ဤနေရာ၌ ပဋိသန္ဓေ စုတိ တဒါရုံသန္တီရဏကိစ္စများ မဖြစ်နိုင်၍ ဘဝင်ကိစ္စဖြင့် ဖြစ်ရပုံကို သဂြိုဟ် အာဂန္တုက ဘဝင်ကျပုံပြရာ တဒါရမဏ နိယမအခန်း၌ ဘာသာဋီကာဝယ် "ဥပေက္ခာသန္တီရဏ ဘဝင်ကိစ္စတပ်ရပုံ" ဟုခေါင်းတပ်လျက် ပြထားပြီ။] ပန-ဆက်၊ ဣဒံ ဇဝနံ-ဤဇောကို၊ ကုသလတ္ထာယဝါ-ကုသိုလ်အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ (ကုသိုလ်ဇော စောဖို့ရန်သော်လည်းကောင်း၊) အကုသလတ္ထာယဝါ-ငှာသော်လည်းကောင်း၊ (အကုသိုလ်ဇော စောဖို့ရန်သော်လည်းကောင်း၊) ကော-အဘယ်တရားသည်၊ နိယာမေတိ-မြဲစေသနည်း၊ (အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်သနည်း-ဟူလို၊) ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အာဝဇ္ဇနံစေဝ-အာဝဇ္ဇန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝေါဋ္ဌပနဥ္စ-ဝုဋ္ဌောသည်လည်းကောင်း၊ (နိယာမေတိ)-မြဲစေ၏။

ယံပန၊ပေ၊ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။နောက်၌ ဒေါသဇောနောင် ဥပေက္ခာသန္တီရဏတဒါရုံကိုလည်းကောင်း,ဥပေက္ခာသဟဂုတ် မောဟဇောနောင် သောမနဿတဒါရုံကိုလည်းကောင်း၊ ပြလတ္တံ့၊ ထိုအခါ ဟေတုကိတ္တနအခန်း၌ ပြခဲ့သော "ဇဝနေန တဒါရမဏံ နိယမေတဗ္ဗံ-ဇောက သောမနဿ သဟဂုတ်ဖြစ်လျှင် တဒါရုံလည်း သောမနဿ သဟဂုတ် ဖြစ်၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် မှတ်သားရမည်" ဟူသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်နေပါတကား ဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိသောကြောင့် ထို ယုံမှားဖွယ်ကို တင်ကြို၍ပယ်ခြင်းငှာ "ယံ၊ ပန၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ" ဟု မိန့်သည်၊ အကုသိုလ်ဇောကို ရည်ရွယ်၍ "ဇဝနေန တဒါရမဏံ နိယမေတဗ္ဗံ" ဟူသော စကားကို ဆိုခြင်းမဟုတ်, ကုသိုလ်ဇောကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် "မယုံမှားလေနှင့်" ဟု ဆိုလို့သည်။

ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ-ချဲ၊ အာဝဇ္ဇနေန-သည်၊ ယောနိသော—စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်းအားဖြင့်၊ အာဝဇ္ဇိတေ-ဘဝင်ကို လည်စေအပ်သော်၊ ဝေါဌပနေန-သည်၊ ယောနိသော-အားဖြင့်၊ ဝဝတ္ထပိတေ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သော်၊ ဇဝနံ-သည်၊ အကုသလံ-အကုသိုလ်ဇောသည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ ဣတိ ဇတံ(ဌာနံ)-ဤအကြောင်းသည်၊ အဌာနံ-သင့်သော အကြောင်းမဟုတ်၊ အာဝဇ္ဇနေန-သည်၊ အယောနိသော-စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ အာဝဇ္ဇိတေ-သော်၊ ဝေါဌပနေန-သည်၊ အယောနိသော-အားဖြင့်၊ ဝဝတ္ထပိတေ-သော်၊ ဇဝနံ-သည်၊ကုသလံ-သည်၊ ဘဝိဿတိ၊ ဣတိပိ ဇတံ (ဌာနံ)-သည်၊ အဌာနံ-မဟုတ်၊ ပန-အနွယ ကား၊ ဥဘယေန-၊ ပါးစုံသော အာဝဇ္ဇန်း, ဝုဌောသည်၊ ယောနိသော-အားဖြင့်၊ အာဝဇ္ဇိတေ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝဝတ္ထပိတေစ-သော်လည်းကောင်း၊ ဇဝနံ-သည်၊ ကုသလံ ဟောတိ၊ အယောနိသော-အားဖြင့်၊(အာဝဇ္ဇိ-တေ ဝဝတ္ထပိတေစ, ဇဝနံ) အကုသလံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန-ကား၊(ဒေါသမူဇောနောင် တဒါရုံဖြစ်ပုံမှုတပါး, မောဟမူဇောနောင် တဒါရုံဖြစ်ပုံကား၊)ဣဌာရမဏေ-၌၊ ကခ်တော-ယုံမှားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ (ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊) ဥဒ္ဓ-တဿစ-ပျံ့လွင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊ (ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊) တဒါရမဏံ-သည်၊ ကိံ-အဘယ်တဒါရုံသည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဣဌာရမဏသို့-၌၊ ကခ်တုဝါ-ယုံမှားမူလည်း ယုံမှားပစေ၊ မာ(ကခ်တု) ဝါ-မယုံမှားမူလည်း မယုံမှားပစေ၊ ဥဒ္ဓတောဝါ-ပျံ့လွင့်သည်မူလည်း၊ဟောတု-ဖြစ်ပစေ၊ မာဝါ ဟောတု-မပျံ့လွင့်သည်မူလည်း ဖြစ်ပစေ၊ ကုသလဝိပါကာဟေတုက သောမနဿစိတ္တမေဝ—ကုသလဝိပါက် အဟိတ်သောမနဿစိတ်သည်သာ၊ တဒါရမဏံ ဟောဟိ၊ ဣဌ-မဇ္ဈတ္တာရမဏေ-၌၊ ကုသလ၊ပေ၊ဂတံ-ကုသလဝိပါက် အဟိတ်ဥပေက္ခာသဟ-ဂုတ်စိတ်သည်၊ (တဒါရမဏံ ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေကည်း။

ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဇတ္ထ-ဤ တဒါရမဏနိယမ၌၊ သခေ်ပတော-အားဖြင့်၊ အတ္ထဒီပနော-အန်ကိုထင်ရှားပြတတ်သော၊ မဟာ ဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရဝါဒေါနာမ-မည်၏၊ ဟိ-ချဲ၊ သောမနဿသဟဂတသို့-သော၊ ဇဝနေ-သည်၊ ဇဝိတေ-စောပြီးလသော်၊ ဝဥ-နှ်သော၊ တဒါရမဏာနိ-တို့ကို၊ ဂဝေသိတဗ္ဗာနိ-ရှာထိုက်ကုန်၏၊ [သောမနဿတဒါရုံ ၅ ပါးထဲက တပါးပါးကို ရှာထိုက်သည်၊] ဥပေက္ခာသဟဂတသို့, ဇဝနေ-သည်၊ ဇဝိတေ-သော်၊ ဆ-နှ်သော၊(တဒါရမဏာနိ) ဂဝေသိတဗ္ဗာနိ၊ [ဥပေက္ခာတဒါရုံ ၆ ပါးထဲက တပါးပါးကို ရှာထိုက်သည်။] အထ-ထိုသို့ရှာလသော်၊ အဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (သောမနဿ ပဋိသန္ဓိကဿ စသည်ဖြင့် ယခု ပြမည်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊)

(“ဒေါမနဿံ ကိ ဉ္စပ္ပတ္တိ” တို့၌စပ်။) ယဒါ, သောမနဿသဟဂတပဋိသန္ဓိကဿ - သောမနဿသဟဂုတ် ပဋိသန္ဓေရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပဝတ္တေ - ပဝတ်တိုအခါ၌၊ စျာနံ-ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတွာ-ဖြစ်စေပြီး၍၊ ပမာဒေန-မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်၊ ပရိဟီနဇ္ဈာနဿ-ယုတ်လျော့သော စျာန်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ မေ-ဝါ၏၊ ပဏီတမဇ္ဈော-မွန်မြတ်သော စျာန်တရားသည်၊ နဇ္ဈော-ပျက်စီးပါပေါ့ တကား၊ ဣတိ-သို့၊ ပစ္စဝေက္ခတော-ဆင်ခြင်လသော်၊ ဝိပဿီသာရဝသေန-နှလုံးမသာမယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒေါမနဿံ - ဒေါမနဿဇောသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါ-၌၊ ကိ ံ-အဘယ်တဒါရံသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-နည်း၊ ဟိ-မေးသင့်၏၊ (တနည်း) ဟိ(ယသ္မာ)၊ သောမနဿာနန္တရံ-၌၊ ဒေါမနဿံ-ဒေါမနဿကိုလည်းကောင်း၊ ဒေါမနဿာနန္တရံ-၌၊ သောမနဿံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာနေ-၌၊ ပဋိသိဒ္ဓံ-တားမြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊[ပဋ္ဌာန်းပါဋိတော်၌ ဟောတော်မမူခြင်းကိုပင် တားမြစ်အပ်သည်-ဟူဆိုသည်။] မဟဂ္ဂတဓမ္မံ-မဟဂ္ဂုတ်တရားကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ဇဝနေ-သည်၊ ဇဝိတေသော်၊တဒါရမဏံပိ-ကိုလည်း၊ တတ္ထဝ-ထိုပဋ္ဌာန်းပါဋိတော်၌ပင်၊ပဋိသိဒ္ဓံ-ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(ကိ ံ-အဘယ်တဒါရံသည်၊ဥပ္ပဇ္ဇတိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးသင့်၏၊) [သဂ္ဂိုဟ်၌ “ကာမေ ဇဝနသတ္တာလမ္ဗဏာနံ နိယမေသတိ” ဝါထော်၏ အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း ကာမဇော, ဓာမသတ္တဝါ,ကာမအာရုံ, ၃-ပါးစုံမှ တဒါရုံကျနိုင်၏၊ ဤမဟဂ္ဂုတ်အာရုံ၌ တဒါရုံမကျနိုင်။]

ကုသလဝိပါကာဝါ - ကုသလဝိပါက်သော်လည်း ဖြစ်သော၊ အကုသလဝိပါကာဝါ-အကုသလဝိပါက်သော်လည်းဖြစ်သော၊ ဥပေက္ခာ၊ပေ၊ဓာတု-ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၊ (ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်သည်၊) ဥပ္ပဇ္ဇတိ - ၏၊ အဿာ - ထို့ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်၏၊ အာဝဇ္ဇနံ-သည်၊ ကိ ံ-အဘယ်နည်း၊ ဤတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဘဝင်္ဂါ ဝဇ္ဇနာနံဝိယ-ဘဝင်, အာဝဇ္ဇန်းတို့၏ကဲ့သို့၊ အဿာ-ထို ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်၏၊ အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ-အာဝဇ္ဇန်း၏ ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ (ဆင်ခြင်ပေးဖွယ်ကိစ္စသည်၊) နှင့်ထို၊ ဤတိ-ဤကား အဖြေတည်း။

တာဝ - ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ) တောနိ-ဤဘဝင်အာဝဇ္ဇန်းတို့သည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ နိန္နတ္တာစ-

---

ကိမဿာ၊ ဓပ၊ ကိစ္စန္တိ။ ။ဝိတိစိတ်တို့၏ ထုံးစံမှာ အာရုံအသစ်ထင်လာလျှင် ဆင်ခြင်သော အာဝဇ္ဇန်းစိတ် ဖြစ်ရ၏၊ ဤဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏသည် ကာမတရားကိုသာ အာရုံပြုနိုင်၏၊ယခုအာရုံမှာ မဟဂ္ဂုတ်အာရုံဖြစ်၍ အာရုံမပြုနိုင်၊ သို့ဖြစ်၍ အသစ်အာရုံကို ယူရမည်ဖြစ်သော သန္တီရဏသည် ရှေ့သွား အာဝဇ္ဇန်းရှိပါသလား-ဟု ပုစ္ဆာထုတ်ပြီးလျှင် “ဘဝင်နှင့် အာဝဇ္ဇန်းတို့မှာ သူတို့၏ရှေ့သွား အာဝဇ္ဇန်းမရှိသကဲ့သို့ ဤတဒါရုံမှာလည်း အာဝဇ္ဇန်းမရှိ”ဟု ဖြေသည်။

ညွှတ်ကိုင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ စိဏ္ဍတ္တာစ-အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊သမုဒါစာရတ္တာစ-အကြိမ်များစွာ ဖြစ်စေအပ်ဘူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တု - ဖြစ်ပါစေ ကုန်တော့၊ အယံ-ဤဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-နည်း၊ လ္ဂတိ၊ဤကား အမေးတည်း။

နိရောဓဿ-နိရောဓသမာပတ်၏၊ အနန္တရပစ္စယံ-အနန္တရပစ္စည်းဖြစ်သော၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ - နေဝသညာနာသညာယတနဈာန် ဇောသည် လည်းကောင်း၊ နိရောဓာ-နိရောဓသမာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ-ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဖလသမာပတ္တိစိတ္တံ- ဖလသမာပတ် စိတ်သည်လည်းကောင်း၊ (အနာဂါမိဖိုလ်, သို့မဟုတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်သည်လည်းကောင်း၊) အရိယမဂ္ဂစိတ္တံ- အရိယမဂ် စိတ်သည်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂါနန္တရာနိ- မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဖလ

တောနိ၊ ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ ။ဤဘဝင်အာဝဇ္ဇန်းတို့သည် မိမိကထိုအာရုံ၌ နိန္ဒ (ညွှတ်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း) စိဏ္ဍ (အာဝဇ္ဇန်းမရှိပဲ ဖြစ်ခြင်း၌ အလေ့အကျင့် ရနေသောကြောင့်လည်းကောင်း) သမုဒါစာရ (အကြိမ်များစွာ ဖြစ်စေအပ်ဘူးသော ကြောင့်လည်းကောင်း)အာဝဇ္ဇန်းနှင့်ကင်း၍ဖြစ်နိုင်ကြပါစေတော့၊ဤဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏကား ထိုကဲ့သို့ နိန္ဒ စိဏ္ဍ သမုဒါစာရမဟုတ်ပါပဲ အဘယ်နည်းဖြင့် အာဝဇ္ဇန်း နှင့်ကင်း၍ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း။

နိန္ဒတ္တာ၊ ပေ၊ သမုဒါစာရတ္တာ။ ။ညွှတ်ကိုင်းခြင်း အနက်ဟော နမုဓာတ်, တ ပစ္စည်းဖြင့် "နိန္ဒ"ဟု ပြီး၏၊ စိဏ္ဍ၌ စရဓာတ်, တပစ္စည်း၊"ဥပ္ပန္ဒပုဗ္ဗ"ဟူသော ဋီကာ ဖွင့်ကိုထောက်၍ "အစရီ-အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ဘူးပြီ ဣတိစိဏ္ဍံ"ဟု ပြု၊ သမုဒါစာရ၌ သံ+ဥ+အာပုဗ္ဗ စရဓာတ်, ကာရိတ်ကြေ, ဏ ပစ္စည်း၊ "ဗဟုလံ ဥပ္ပါဒိတပုဗ္ဗ"ဟူသော ဋီကာဖွင့်ကိုထောက်၍ "သမုဒါစာရီယိတ္ထ-ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌ အဖန်ဖန် ဖြစ်စေအပ်ဘူးပြီ၊ ဣတိ သမုဒါစာရော"ဟုပြု။ [ဋီကာ၌ နောက်တနည်းအလို စိဏ္ဍံကို ကံဟော, (လေ့ကျက်အပ်ဘူး)သမုဒါစာရကို သုဒ္ဓကတ္တားဟော ကြံပါ။]

နိရောဓဿ၊ ပေ၊ နာသညာယတနံ။ ။နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားလိုသောအခါ (သင်္ဂြိုဟ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း သမာပတ္တိဘေဒအခန်း၌ ပြထားသည့်အတိုင်း) နေဝသညာနာ သညာယတနဈာန်သို့ရောက်သောအခါ ထိုဈာန်ဇော ၂-ကြိမ် ဖြစ်ပြီးနောက် စိတ်အစဉ် ချုပ်၏၊ ထိုသို့ချုပ်နေခြင်းကို "နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသည်"ဟု ဆို၏၊ ထို့ကြောင့် နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်သည် (အခြား နာမ်ခန္ဓာများအား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့) နိရောဓအားမပြုနိုင်၊ သို့သော် နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ နိရောဓသို့ရောက်ခြင်းကိုရည်ရွယ်၍ "နိရောဓဿ အနန္တရပစ္စယံ နေဝသညာ နာသညာယတနံ" ဆိုသည်ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ [အဘိဓမ္မာနည်းအားဖြင့် အနန္တရ ပစ္စည်းစစ်စစ် မရသော်လည်း ပရိဝါပါဋ္ဌိတော် ကထိနဘေဒ၌ကား "ပုဗ္ဗကရဏံ ပယောဂဿ အနန္တရ ပစ္စယေန ပစ္စယော"စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏၊ ထိုအနန္တရ ပစ္စည်းမျိုးကိုကား ရနိုင်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုသုတ္တန်နည်းကို ရည်ရွယ်၍ "အနန္တရ ပစ္စယံ"ဆိုသည်-ဟု သော်လည်း ကြံပါ။]

စိတ္တာနိ- ဖိုလ်စိတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဖိုလ်ဇော ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ်တို့သည်လည်းကောင်း၊)(နိန္နာဒီဘာဝေ-နိန္နဿ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်၊ အသန္တေပိ-မရှိပါသော်လည်း၊ ဥပပဇ္ဇန္တိ) ယထာ- အာဝဇ္ဇန်းကင်း၍ ဖြစ်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဇဝံ-တူ၊ အာဝဇ္ဇနေစ-သည်လည်းကောင်း၊ နိန္နံ စိဏ္ဏာ သမုဒါစာရဘာဝေစ-ညွတ်ကိုင်းသည်၏ အဖြစ်, အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ဘူးသည်၏ အဖြစ်, အကြိမ်များစွာ ဖြစ်စေအပ်ဘူးသည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ အသန္တေပိ-သော်လည်း၊ (ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုက မနောဝိညာဏဓာတု-သည်၊)ဥပပဇ္ဇတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ ဟိ-မူန်၊ အာဝဇ္ဇနေန-နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဥပပဇ္ဇတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ အာရမဏေန-နှင့်၊ ဝိနာပန- ကင်း၍ကား၊ စိတ္တံ-သည်၊ နုပပဇ္ဇတိ-မဖြစ်နိုင်၊ ဣတိ- ဤကား အကျယ်အဖြေတည်း။

အထ- ထိုသို့ အာရုံနှင့်ကင်း၍ စိတ်မဖြစ်နိုင်လျှင်၊ အဿာ- ထိုဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ်၏၊ အာရမဏံ- သည်၊ ကိံ- နည်း၊ ဣတိ- ဤကား အမေးတည်း၊ ရူပါဒိသု-ရူပါရုံအစရှိကုန်သော၊ ပရိတ္တဓမ္မေသု-ကာမတရားတို့တွင်၊ အညတရံ- တပါးပါးသော အာရုံကည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတေသု- ဤကာမတရားတို့တွင်၊ ယဒေဝ-အကြင် အာရုံသည်ပင်၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ (ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏ အာဂန္တုကဘဝင်ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊) အာပါတဂတံ- ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ (ဧဝ)- ထို အာရုံကိုပင်၊ အာရဗ္ဘ-ဖာရုံပြု၍၊ ဧတံ စိတ္တံ- ဤဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ် စိတ်သည်၊ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [သင်္ဂြိဟ်၌ "ယံကိဉ္စိ ပရိစိတပုဗ္ဗံ ပရိတ္တာရမဏာ မာရဗ္ဘ" ဟူသော စကားနှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

ဣဒါနိ- ဝိပါက်စိတ်တို့ကိုပြရာ ယခုအခါ၌၊ သဗ္ဗေသံပိ-နှင်သော၊ ဧတေသံ စိတ္တာနံ-ဤစိတ်တို့၏၊ ပါကဋ္ဌဘာဝတ္ထံ- ထင်ရှားကုန်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှါ၊

ယထာ၊ဧပ၊ ဖလစိတ္တာနိ။ ၊နိရောဓသမာပတ်၏ အနန္တရပစ္စည်းဖြစ်သော နေဝသညာနာသညာယတနစိတ်, နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ ဖြစ်သော ဖိုလ်စိတ်, မဂ်စိတ်, မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဆက်၍ဖြစ်သော ဖိုလ်စိတ်တို့သည် မိမိတို့ ဆိုင်ရာအာရုံ၌ နိန္နံ, စိဏ္ဏံ, သမုဒါစာရ မဖြစ်ကြောင့်၊ သို့သော် အာဝဇ္ဇန်းကင်း၍ ဖြစ်နိုင်ကြသကဲ့သို့,....

ဧဝံ၊ဧပ၊ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ။ဤအတူ ဤဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ်ဟူသော သန္တီရဏစိတ်သည် အာဝဇ္ဇန်းလည်း မရှိ-နိန္နံ, စိဏ္ဏံ, သမုဒါစာရအဖြစ်လည်း မရှိစေကာမူ ဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ မှန်၏-အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ကင်း၍ စိတ်ဖြစ်နိုင်ပါ၏၊ အာရုံနှင့်ကင်း၍သာ စိတ်၏ဖြစ်နိုင်ခြင်း မရှိပါ၊ ဤအဓိပ္ပာယ်အတိုင်းပင် "နိယမော နဝိနာ ဝဇ္ဇာ, နိမရောဓာ ဖလဒဿနာ" ဟု ဋီကာကျော်၌ဆိုသည်။ ["သမုဒါစာရဘာဝေ နဥပပဇ္ဇတိ" ဟု အချို့စာအုပ်၌ ရှိသော်လည်း မဓုဋ္ဌ ဤအဋ္ဌကထာဝါကျကို အနက်ဖွင့်ထားရာဝယ် "ဧဝံအာဝဇ္ဇနေစ နိန္နံစိဏ္ဏံသမုဒါစာရဘာဝေစ အသန္တေပိ အယံ ဥပပဇ္ဇတိတိ ဇာတော" ဟု ဖွင့်၍ "နဥပပဇ္ဇတိ" ဟု ရှိသောပါဋ္ဌကို ပယ်ထားသည်။]

အယံ ပကိဏ္ဏကနယော- ဤရေ ပြွမ်းသောနည်းကို၊ (အာစရိယေဟိ-ရှေးဆရာ တို့သည်၊] စုတွော-ဆိုအပ်ပြီ၊ သုတ္တံ-ပဋ်ကူချည်မျှင် ဥပမာလည်းကောင်း၊ဒေါ-ဝါရိကော-တံခါးစောင့်သူ ဥပမာလည်းကောင်း၊ ဂါမိလေခ-ရွာသူသားငယ် ဥပမာလည်းကောင်း၊ ဂေါလိယကေန- ကြံညှစ်သူ ဥပမာနှင့်တကွ၊ အမွောစ-သရက်သီး ဥပမာလည်းကောင်း၊ ဇစ္စံန္ဓော- သူကာဏ်းဥပမာ လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌသပ္ပိစ- သူဆွံဥပမာလည်းကောင်း၊ ဥပနိဿယမတ္ထသော- အားကြိုးသော မှီရာအကြောင်း, ဒဿနစသော အကျိုးပယောဇဉ်အားဖြင့်၊ဝိသယဂ္ဂါဟော-အာရုံကိုယူခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤကား မာတိကာတည်း။

တတ္ထ-ထို ဂါထာ၌၊ [''တတ္ထ- ထို ဝိပါကကထာ၌''ဟု ရှေးနိဿယပေး၏၊ ဋီကာပါဠိပျက်ကိုယူ၍ ပေးဟန်တူသည်၊ ''တတ္ထ သုတ္တ ဒေါဝါရိကာဒီသု- ထို သုတ္တ ဒေါဝါရိက စသည်တို့တွင်'' ဟုလည်း ယောဇနာအတိုင်း တနည်းပေးသေး၏၊ ထို ၂-နည်းလုံးစွဲရှုံးစံမဟုတ်၊ ခေါင်းစဉ်ဂါထာကိုသာစွဲရှုံးတည်း] သုတ္တန္တိ(ပဒဿ)-၏၊(ဝိတ္ထာရော ဇဝံ ဝေဒိတမ္မော)၊ ဇကော-တကောင်သော၊ ပထမက္ကဋ္ဌကော- ပိုးကောင်တို့၏သွားလမ်း၌ တည်သောပဋ်ကူသည်၊ [အခြို စာအုပ်၌ ''နိပန္န မက္ကဋ္ဌကော'' ဟု ရှိ၏။]ပဥ္စသု-၅-ဘက်ကုန်သော၊ ဒီဃသု-အရပ်တို့၌- သုတ္တံ- ပဋ်ကူချည်မျှင်ကို၊ ပသာရေတွာ- ဖြန့်၍၊ ဇာလံ- ပိုက်ကွန်ကို၊ ကတွာ, မဏ္ဍော-၌၊ နိပဇ္ဇတိ- အိပ်နေ၏၊ ပဌမဒိဿဃ- ပဌမအရပ်၌၊ ပသာရိတသုတ္တော-ဖြန့်အပ်သော ပဋ်ကူချည်မျှင်ကို၊ ပါဏကေနဝါ- ပိုးကောင်ငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ပဋ္ဌင်္ဂေနဝါ-နှံကောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ မက္ခိကာဃယဝါ- ယင်ကောင်သည် သော်လည်းကောင်း၊ ပဟဋ္ဌေ- ထိခိုက်အပ်သော်၊ နိပန္နဋ္ဌာနတော- အိပ်နေရာအရပ်မှ၊ [ချည်မျှင်တို့ကို ဖြန့်ပြီးနောက် လျောင်းနေရာအရပ်မှ၊] စလိတ္ဝာ-လှုပ်၍၊ နိက္ခမိတ္ဝာ-ထွက်၍၊ သုတ္တာနုသာရေန- ပဋ်ကူချည်မျှင်ကို အစဉ်လျောက်သဖြင့်၊ ဂန္ဓွာ-သွား၏၊ တဿ- ထို ပိုးကောင်၏၊ ယူသံ- အဆီကို၊ ပိဝိတ္ဝာ- သောက်၍၊ ပုန-တဖန်၊ အာဂန္ဆွာ-လာ၍၊ တတ္ထဝ-ထို အလယ်အရပ်၌ပင်၊နိပဇ္ဇတိ- အိပ်ပြန်၏၊ဒုတိယဒီသာဒီသု-ဒုတိယအရပ် အစရှိသည်တို့၌၊ ပဟဋ္ဌကာလေပိ- ထိခိုက်အပ်ရာ အခါ၌လည်း၊ ဇဝမေဝ-တူပင်၊ တရောတိ။

ဂါထာ။ ။ယောဇနာ၌ ''ဂါမေ+ကိဠနကော ဂါမိလော၊ ယဒါဒိနာ ကွာလော'' ဟု ဆို၏၊ ထိုအလို ''ဂါမိလော''ဟု ရှိရလိမ့်မည်၊ စာအုပ်များ၌ ''ဂါမိဠ္လော''ဟု လ ဒွေးဘော်ဖြင့် တွေ့ရ၏၊''ဂုဠ္ဍေ-တင်လဲ ကြံသကာချက်မှုန့်+နိယူတ္တော-ယှဉ်သူတည်း၊ ကွတိ ဂေါဠိယော၊ သွတ္ထဉ္ဈ ကပစ္စည်းသက်၍၊ ''ဂေါလိယကော''ဟု ဖြစ်၏၊ယောဇနာ၌ ''ကုလေ+နိယုတ္တော ကောလိဃော''ဟု ဇတ္တုရသည်မှာ ပါဠိပျက်ဟန်တူသည်၊ ဤကား ယောဇနာ ဝိဂြိုဟ်တည်း၊ဋီကာဝယ် နောက်နား၌ ဝိဂြိုဟ်တမျိုး ပြဦးလတ္တံ့။

တတ္ထဲ့-ထိုဥပမာစကဲ့ားရပ်၌၊ ပဥ္စသု, ဒိသာဆု-တို့၌၊ ပသာရိတသုတ္တံ ဝိယ-ဖြန့်အပ်သောပင့်ကူချည်မျှင်ကိုကဲ့သို့၊ ပဥ္စ-နှ်သော၊ ပသာဒါ-တို့ကို၊(ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)၊ မဇ္ဈေ-၌၊ နိပန္နမက္ကဋကဲ့ာဝိယ-အိပ်နေသော ပင့်ကူကို ကဲ့သို့၊ စိတ္တံ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ပါဏကဲ့ာဒီဟိ-ပိုးကောင်ငယ် အစရှိသည်တို့သည်၊ သုတ္တဃဋ္ဋနကာလော ဝိယ-ပင့်ကူချည်မျှင်ကို ထိခိုက်အပ်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ အာရမဏေန-သည်၊ ပဿာဒဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ဃဋ္ဋိတကာလော-ထိခိုက်အပ်ရာ အခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) မဇ္ဈေ-၌၊ နိပန္နမက္ကဋကဿ-၏၊ စလနံ ဝိယ-လှုပ်ခြင်းကိုကဲ့သို့၊ ပသာဒဃဋ္ဋနကံ-ပသာဒ၌ ထိခိုက်သော၊ အာရမဏံ-အာရုံကို၊ ဂဟဟတ္ထာ, ကြိယမနောဓာတုယာ-သည်၊ (ပဥ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းသည်၊) ဘဝင်္ဂသ-၏၊ ဝါ-ကို၊ အာဝဋ္ဋိတကာလော-လည်စေအပ်ရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ သုတ္တာနုသာရေန-ဖြင့်၊ ဂမနကာလော ဝိယ-သွားရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ဝီထိ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ-ဝီထိစိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)၊ သီသေ-ဦးခေါင်း၌၊ ဝိဇ္ဈိတ္ဝာ-ထိုးဖောက်၍၊ ယူသပိဝနံ ဝိယ-အဆီကို သောက်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ဇဝနဿ-ဇော၏၊ အာရမဏေ-၌၊ ဇဝိတကာလော-စောရာအခါကို၊(ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ ပုန, အာဂန္တွာ-၍၊ မဇ္ဈေ-၌၊ နိပဇ္ဇနံ ဝိယ အိပ်ခြင်းကိုကဲ့သို့၊ စိတ္တဿ-ဘဝင်စိတ်၏၊ ဟဒယဝတ္ထုမေဝ-ဟဒယဝတ္ထုကိုသာ၊ နိဿာယ-၍၊ ပဝတ္တနံ-ဖြစ်ခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။

ဤဒံ သြပမ်ံ-ဤဥပမာသည်၊ ကိ-အဘယ် အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြသနည်း၊ အာရမဏေန-သည်၊ပသာဒေ-ကို၊ဃဋ္ဋိဘေ-သော်၊ ပသာဒ ဝတ္ထုက စိတ္တတော-ပသာဒလျှင် မှီရာရှိသော ပဉ္စဝိညာဉ်စိတ်မှ၊ ဟဒယရူပဝတ္ထုကစိတ္တံ-ဟဒယရုပ်ဟူသော မှီရာရှိသော အာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်၊ ပဌမတရံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒီပေတိ၊ ဧကေကံ-သော၊ အာရမဏံ-သည်၊ ဒ္ဝိဿု ဒ္ဝိသု-၂ပါး ၂ပါးကုန်သော၊ ဒ္ဝါရေသု-တို့၌၊ အာပါတံ-သို့၊ အာဂစ္ဆတိ၊ ဤတိပိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း၊ (ဒီပေတိ)။

ဒေါဝါရိကဝါတိ (ပဒဿ ဝိတ္ထာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ ဧကော-တယောက်သော၊ ရာဇာ-သည်၊ သယနဂတော-အိပ်ရာပေါ်၌ ရောက်နေသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ နိဒ္ဒါယတိ-အိပ်ပျော်၏၊ တဿ-ထိုမင်း၏၊ ပရိစာရကော-အလုပ်အကျေးတယောက်သည်၊ ပါဒေ-တို့ကို၊ ပရိမဇ္ဇန္တော-ဆုပ်နယ်လျက်၊ နိသီဒိ-ထိုင်နေပြီ၊ ဗဓိရဒေါဝါရိကော-နားထိုင်းသော တံခါးမစောင့်သည်၊ ဒ္ဝါရေ-

---

ဧကေကံ၊ပေ၊အာဂစ္ဆတီတိဒိ။ ။ယင်ကောင်စသည်က ပင့်ကူချည်မျှင်ကိုထိခိုက်သောအခါ, တပြိုင်နက် ချည်ကိုလည်းထိ, ပင့်ကူလည်း လှုပ်သကဲ့သို့ အာရုံက ပသာဒ၌ ထင်လာသောအခါ, ပသာဒ၌လည်း ထိခိုက်, ဘဝင်လည်း လှုပ်ရသောကြောင့် ရှုပါရုံစသဿ ပဌာရုံတခုခုသည် ပသာဒဟူသော ဒွါရ, ဘဝင်ဟူသော မနောဒွါရ၌ ထင်လာသည်ဟူလည်း ဤသုတ္တဥပမာက ပြသည်၊ ["သုတ္တဃဋ္ဋန၊ပေ၊တိပိ ဒီ၊ပတ္ထိ၊ ဋီကာ။]

တံခါးအနီး၌၊ ဌိတော-ရပ်နေပြီ၊ တယော-နှ်သော၊ ပဋိဟာရာ-တံခါးစောင့်တို့သည်၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ (စီတန်းလျက်၊) ဌိတာ-ရပ်နေကြကုန်ပြီ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဧကော-သော၊ ပစ္စန္တဝါသီ-မြို့၏ အစွန်အဖျား အရပ်၌နေလေ့ရှိသော၊ မနုဿော-သည်၊ ပဏ္ဍာကာရံ-လက်ဆောင်ကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ အာဂန္ဆာ-၍၊ ဒွါရံ-တံခါးရွက်ကို၊ အာကောဋေသိ-ခေါက်ပြီ၊ ဗဓိရဒေါဝါရိကော-သည်၊ သဒ္ဒံ-ကို၊ နသုဏာတိ-မကြား၊ ပါဒပရိမဇ္ဇကော-ခြေတို့ကို ဆုပ်နယ်သောအလုပ်အကျွေးသည်၊ သည်-အမှတ်အသားကို၊ အဒါသိ-ပေးပြီ၊ စာယ သညာယ-ထိုအမှတ်အသားဖြင့်၊ ဒွါရံ-တံခါးကို၊ ဝိဝရိတ္ဘာ-ဖွင့်၍၊ ပဿိ-မြင်ပြီ၊ ပဌမပဋိဟာရော-ပဌမ တံခါးစောင့်သည်၊ ပဏ္ဍာကာရံ-ကို၊ ဂဟေတ္ဘာ, ဒုတိယဿ-ဒုတိယ တံခါးစောင့်အား၊ အဒါသိ-ပြီ၊ ဒုတိယော-သည်၊ တတိယဿ-အား၊ အဒါသိ၊ တတိယော-သည်၊ ရညော-အား၊ အဒါသိ-ဆက်သပြီ၊ ရာဇာ-သည်၊ ပရိဘုဉ္ဇိ-သုံးဆောင်ပြီ။

တတ္ထ-ထိုဥပမာစကားရပ်၌၊ သော ရာဇာ ဝိယ-ထိုမင်းကိုကဲ့သို့၊ ဇဝနံ-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ပါဒပရိမဇ္ဇကောဝိယ-ခြေကိုဆုပ်နယ်သူကိုကဲ့သို့၊ အာဝဇ္ဇနံ-အာဝဇ္ဇန်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဗဓိရဒေါဝါရိကော ဝိယ-နားထိုင်းသော တံခါးစောင့်ကို ကဲ့သို့၊ စက္ခုဝိညာဏံ-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ တယော-နှ်သော၊ ပဋိဟာရာဝိယ-တံခါးစောင့်တို့ကိုကဲ့သို့၊ သမ္ပဋိစ္ဆနာဒီနိ-သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း အစရှိကုန်သော၊ တီဏိ-နှ်သော၊ ဝီထိစိတ္တာနိ-တို့ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ-နှ်၏၊) ပစ္စန္တဝါသိနော-မြို့၏ အစွန်အဖျား အရပ်၌နေလေ့ရှိသော ယောကျ်ား၏၊ ပဏ္ဍာကာရံ-လက်ဆောင်ကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ အာဂန္ဆာ-လာ၍၊ ဒွါရာကောဋနံ ဝိယ - တံခါးကို ခေါက်ခြင်းကို ကဲ့သို့၊ အာရမဏဿ-၏၊ ပသာဒဃဋနံ-ပသာဒ၌ ထိခိုက်ခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ပါဒပရိမဇ္ဇကေန-ခြေတို့ကိုဆုပ်နယ်သောယောကျ်ားသည်၊ သညာယ-အမှတ် အသားကို၊ ဒိန္နကာလောဝိယ-ပေးအပ်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ကိရိယမနောဓာတုယာ-သည်၊ ဘဝင်္ဂဿ-ကို၊ အာဝဋ္ဌိတကာလော-လည်စေအပ်ရာ အခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊) တေန-ထိုခြေတို့ကိုဆုပ်နယ်သောယောကျ်ားသည်၊ ဒိန္နသညာယ-ပေးအပ်သော အမှတ်အသားဖြင့်၊ ဗဓိရဒေါဝါရိကဿ-၏၊ ဒွါရဝိဝရဏကာလော ဝိယ-တံခါးကိုဖွင့်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ စက္ခုဝိညာဏဿ-၏၊ အာရမဏေ-၌၊ ဒဿနကိစ္စသာဓနကာလော-မြင်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ ပဌမ

ပတိဟာရာ။ ။ပဋိဟရန္တိ-ပို့လာသော လက်ဆောင်ကို ရှင်ဘုရင့်အထံသို့ ရှေ့ရှေ့ဆောင် ပို့ကြကုန်၏၊ ဣတိ ပတိဟာရာ၊ တံခါးပေါက်၏ အနီး၌ နေ၍ ပို့လာသော လက်ဆောင်ပဏ္ဍာကို ရှင်ဘုရင်ထံ ပို့ဆောင်ပေးရသူများ၊ (တနည်း) ပတိဟရန္တိ-မဝင်သင့်သူများကို မဝင်ရအောင် ပယ်ရှား တားမြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ ပတိဟာရာ၊ (၃၄၁) အဘိဓာန်၌ ဒွါရပါလုက၏ ပရိယာယ်အဖြစ်ဖြင့် ပြ၏။

ပဋိဟာရေန-ပဌမတံခါးစောင့်သည်၊ ပဏ္ဏာကာရဿ-ကို၊ ဂဟိတကာလောဝိယ-ယူအပ်ရာ အခါကိုကဲ့သို့၊ ဝိပါကမနောဓာတုယာ-ဝိပါက်မနောဓာတ်သည်၊ (သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းသည်၊) အာရမဏဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆိကကာလော-ခံယူအပ်ရာ အခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ ပဌမေန-ပဌမတံခါးစောင့်သည်၊ ဒုတိယဿ-ဒုတိယတံခါစောင့်အား၊ နွဲကာလောဝိယ-ပေးအပ်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုယာ-၏၊ (သန္တီရဏ၏၊) အာရမဏဿ-ကို၊ သန္တီရဏကာလော-စုံစမ်းရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊) ဒုတိယေန-ဒုတိယတံခါးစောင့်သည်၊ တတိယဿ-အား၊ ဒိန္နကာလောဝိယ-ကဲ့သို့၊ ကိရိယမနောဝိညာဏဓာတုယာ-သည်၊ (ဝုဋ္ဌော-သည်၊) အာရမဏဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ဝဝတ္ထပိတကာလော-ပိုင်းခြား မှတ်သားအပ်ရာ အခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊) တတိယေန-တတိယတံခါးစောင့်သည်၊ ရညော-အား၊ ဒိန္နကာလောဝိယ-ဆက်သအပ်ရာ အခါကိုကဲ့သို့၊ ဝေါဋ္ဌပနေန-သည်၊ ဇဝနဿ-အား၊ နိယျာဒိတကာလော-အပ်နှင်းအပ်ရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊) ရညော-၏၊ ပရိဘောဂကာလောဝိယ-သုံးဆောင်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ဇဝနဿ-၏၊ အာရမဏရသာနုဘဝနတာလော-အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားရာ အခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။

ဣဒံ ဩပမ္မံ-သည်၊ ကိံ-ကို၊ ဒီပေတိ-နည်း၊ အာရမဏဿ-၏၊ ပသာဒဿဋ္ဌန မတ္တမေဝ-ပသာဒ၌ ထိခိုက်ခြင်းမျှသည်သာ၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စတည်း၊ ကိရိယမနောဓာတုယာ-၏၊ ဘဝင်္ဂါဝဋ္ဌနမတ္တမေဝ-ဘဝင်ကို လှည်စေခြင်းမျှသည်သာ၊ (ကိစ္စံ) စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ-စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော စိတ်တို့၏၊ ဒဿန၊ ပေ၊ မတ္တာနေဝ-မြင်ခြင်း, ခံယူခြင်း, စုံစမ်းခြင်း, ဖိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းမျှသည်သာ၊ ကိစ္စာနိ-တို့တည်း၊ ကေန္တေန ပန-စင်စစ်အားဖြင့်ကား၊ ဇဝနမေဝ-ဇောသည်သာ၊ အာရမဏရသံ-အာရုံ၏ အရသာကို၊ အနုဘောတိ-ခံစား၏၊ ဣတိ-ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒီပေတိ-၏။

ဂါမိလောတိ (ပဒဿ ဝိတ္ထာရော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သမ္မဟုလာ-များစွာကုန်သော၊ ဂါမဒါရကာ-ရွာသားကလေးတို့သည်၊ အန္တရဝီထိယံ-လမ်းအကြား၌၊ ပံသုကီဋ္ဌံ-မြေမှုန့်ကစားခြင်းကို၊ (ဖုံကစားခြင်းကို၊) ကီဋ္ဌန္တီ-ကစားကြကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုကလေးတို့တွင်၊ ကေဿ-တယောက်သော ကလေး၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ကဟာပဏော-အသပြာသည်၊ ပဋိဟညိ-ထိခိုက်ပြီ၊ သော-ထိုကလေးသည်၊ မယှံ-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ပဋိဟတံ-ထိခိုက်သော၊ တေံ-ဤဝတ္ထုသည်၊ ကိံ နုခေါ-အဘယ်ဝတ္ထုပါလိမ့်မည်နည်း၊ (ဘာပါလိမ့်-ဟူလို)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ-ပြောပြီ၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ကောဒ-တယောက်သောကလေးသည်၊ တေံ-ဤဝတ္ထုသည်၊ ပဏ္ဍရံ-ဖြူဖြူ ကလေးတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ၊ အပရော-အခြားကလေးတယောက်သည်၊ ပံသုနာ-မြေမှုန်နှင့်၊ (ဖုံနှင့်၊) သဟ-တက္ဂ၊ ဂါဋ္ဌံ-တင်းကြပ်စွာ၊ ဂဏှိ-ကိုင်ပြီ၊ အညော-အခြား ကလေးတယောက်သည်၊ တေံ-ဤဝတ္ထုသည်၊

ပုထုလံ-ပြားပြားတည်း၊ စတုရဿံ-၄ ထောင့်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ အပရော-သည်၊ သော-ဤပြားပြား ၄ ထောင့်သည်၊ကဟာပဏော-အသပြာတည်း၊ (ငွေတည်း၊) ဣတိ အာဟ၊ [ရှေးက အသပြာသည် အဝိုင်းမဟုတ်, ၄-ထောင့်တည်း၊] အထ-ထိုအခါ၌၊ နံ-ထိုအသပြာကို၊ (ငွေကို၊) အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊မာတု-အမိအား၊ အဒါသိ-ပြီ၊ သာ-ထိုအမိသည်၊ ကမ္မေ-ရောင်းဝယ်မှု၌၊ ဥပနေသိ-ကပ်ဆောင်ပြီ။

တတ္ထ-ထိုဥပမာစကားရပ်၌၊ သမ္မဟုလာနံ-နှ်သော၊ ဒါရကာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ အန္တရဝီထိယံ-၌၊ ကီဋ္ဌန္တာနံ-ကစားကုန်လျက်၊ နိသိန္နကာလောဝိယ-နေရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ဘဝင်္ဂစိတ္တပ္ပဝတ္တိ-ဘဝင်စိတ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကဟာပဏသ-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ပဋိဟတကာလောဝိယ-ထိခိုက်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ အာရမဏေန-သည်၊ ပသာဒသ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ဃဋ္ဌိတကာလော-ထိခိုက်အပ်ရာအခါကို၊ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊တေံ-ဤဝတ္ထုသည်၊ကိန္နုခေါ-နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ဝုတ္တကာလောဝိယ-ပြောဆိုအပ်ရာ အခါကိုကဲ့သို့၊ တံ အာရမဏံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ကြိယမနောဓာတုယာ-သည်၊ ဘဝင်္ဂသ-၏၊ဝါ-ကို၊အာဝဋ္ဌိတကာလော(ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ တေံ-သည်၊ ပဏ္ဍရံ-အဖြူတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တကာလောဝိယ-ကဲ့သို့၊ စက္ခုဝိညာဏေန-သည်၊ ဒဿနကိစ္စဿ-မြင်ခြင်းကိစ္စ၏၊ ဝါ-ကို၊ သာဓိတကာလော-ပြီးစေအပ်ရာအခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊) ပံသုနာ-မြေမှုန်နှင့်၊ သဟ, ဂါဋ္ဌံ-တင်းကြပ်စွာ၊ ဂဟိတကာလောဝိယ-ယူအပ်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ဝိပါကမနောဓာတုယာ-သည်၊ အာရမဏဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတကာလော-ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ တေံ-ဤဝတ္ထုသည်၊ ပုထုလံ-ပြားပြားတည်း၊ စတုရဿံ-၄ ထောင့်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တကာလောဝိယ၊ ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုယာ-၏၊ အာရမဏဿ-ကို၊ သန္တီရဏကာလော (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊)သော-ဤပြားပြား, ၄-ထောင့်သည်၊ ကဟာပဏော-တည်း၊ဣတိ ဝုတ္တကာလောဝိယ-ကဲ့သို့၊ ကြိယမနောဝိညာဏဓာတုယာ-သည်၊အာရမဏဿ-၏၊ဝါ-ကို၊ဝဝတ္ထပိတကာလော-ပိုင်းခြားအပ်ရာ အခါကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊)မာတရာ-သည်၊ ကမ္မေ၊၌၊ ဥပနီတကာလောဝိယ-ကပ်ဆောင်အပ်ရာအခါကိုကဲ့သို့၊ ဇဝနဿ-၏၊ အာရမဏရသာနုဘဝနံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [ရှေ၌ "ဒဋ္ဌဗ္ဗာ"ဟု ရှိခဲ့၏၊ ရှေနောက်ညီမှု တောင်းမည်။]

ဣဒံ ဩပမ္မံ ကိုံ ဒီပေတိ၊ ကြိယမနောဓာတု-သည်၊ အဒိသ္ဒာဝ-အာရုံကို မမြင်မူ၍သာ၊ ဘဝင်္ဂံ-ကို၊ အာဝဋ္ဌေတိ-လည်စေ၏၊ ဝိပါက မနောဓာတု-သည်၊ အဒိသ္ဒာဝ, သမ္ပဋိစ္ဆတိ-လက်ခံ၏၊ ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတု-သည်၊ အဒိသ္ဒာဝ, သန္တီရေတိ-စုံစမ်း၏၊ ကြိယမနောဝိညာဏဓာတု-သည်၊ အဒိသ္ဒာဝ, ဝဝတ္ထပေတိ- ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်၏၊ ဇဝနံ-သည်၊ အဒိသ္ဒာဝ,

အာရမဏရသံ အနုဘောတိ၊ ကေန္တေနပန- အားဖြင့်ကား၊ စက္ခုဝိညာဏ မေဝ- သည်သာ၊ ဒဿနကိစ္စံ-ကို၊ သာဓေတိ- ပြီးစေ၏၊ ဣတိ- ဤ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒီပေတိ၊ အမ္ဗောဂေါဋ္ဌိယကေနစာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်ပြီးသော၊ အမ္ဗောပမဥ္ဇ- သရက်သီးဥပမာကို လည်း ကောင်း၊ ဥစ္ဆုသာလ သာမိကောပမဥ္ဇ-ကြံစက်ပိုင်ရှင် ဥပမာကိုလည်းကောင်း၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တ။

ဇစ္စန္ဓော ပိဌသပ္ပိစာတိ(ပဒဿ-၏၊ ဂူဋ္ဌတ္ထံ-ကို၊) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတ္ဘာ ဒဿေမိ)၊ ဥဘောပိ- ၂-ယောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ-ထိုငကာဏ်း, ငဆ္ဆံတို့သည်၊ နဂရဒ္ဓါရေ-မြို့တံခါးအနီး၌၊ သာလာယံ-စရပ်ပေါ်၌၊ နိသီဒိံသု-နေကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုငကာဏ်း ငဆ္ဆံတို့တွင်၊ ပိဌသပ္ပိ- ငဆ္ဆံသည်၊ အာဟ- ပြောပြီ၊ (ကိံ)၊ ဘော အန္ဓက- ဟေ့ မောင်ကာဏ်း၊ ကသ္မာ, တွံ-သည်၊ ဣဓ- ဤစရပ်၌၊ သုဿ မာနော—ခြောက်ခြောက်ကပ်ကပ် ဖြစ်လျက်၊ ဝိစရသိ- လှည့်လည်ဘိသနည်း၊ [မစားရ မသောက်ရ ခြောက်ကပ်လျက်နေဘိသနည်း-ဟူလို၊] အသုကော-ထို မည်သော၊ ပဒေသော-အရပ်သည်၊ သုဘိက္ခော- လွယ်ကူစွာ ရအပ်သော ထမင်းရှိ၏၊ (သာယာဝပြော, အစာပေါ၏၊) ဗဟုန္ဒပါနော- များသော အစားအသောက်ရှိ၏၊ [သုဘိက္ခောကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] တတ္ထ- ထိုအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ- သွား၍၊ သုခေန- ချမ်းသာသဖြင့်၊ ဇီဝိတုံ- ငှါ၊ နဝဋ္ဌတိ ကိံ- မသင့် သလော၊ ဣတိ (အာဟ)၊ မယှံ-အား၊ တာဝ-စွာ၊ တယာ-သည်၊ အာစိက္ခိတံ- ပြောအပ်ပြီ၊ တုယှံပန-သင်အားကား၊ (သင်ကတော့ကော)၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ သုခေန, ဇီဝိတုံ, နဝဋ္ဌတိ ကိံ၊ ဣတိ (အာဟ)၊ မယှံ-အား၊ ဂန္တုံ-ငှါ၊ ပါဒါ-တို့သည်၊ နတ္ထိ-နှိ၊ ဣတိ-ဤအကြောင်းကြောင့်ပေါ့၊ မယှံပိ-အားလည်း၊ ပဿိတုံ-မြင်ခြင်းငှါ၊ စက္ခူနိ-တို့သည်၊ နတ္ထိ-နှိ၊ ဣတိ-ဤအကြောင်းကြောင့် ပေါ့၊ (ဤအကြောင်းကြောင့် မသွားတာပါ—ဟူလို။)

ယဒီဧဝံ-ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊ တဝ-သင်၏၊ ဝါ-မှာ၊ ပါဒါ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ရှိကုန်၏၊ မမ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ စက္ခူနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-ပြော၍၊ ဥဘောပိ- ၂- ယောက်လုံးတို့သည်လည်း၊ သာဓု- ကောင်းပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဘာ- လက်ခံ၍၊ ဇစ္စန္ဓော- ငကာဏ်းသည်၊ ဝါ-က၊ ပိဌသပ္ပိံ- ငဆ္ဆံကို၊ ခန္ဓံ-ပခုံး

ပိဌသပ္ပိ။ ။ပိဌီယတေ-ညှဉ်းဆဲအပ်၏၊ ဣတိ ပိဌံ (ပိဌော)၊ ပိဌဓာတ်အပစ္စည်း၊ ပိဉ် ဒီဃပြု၊ ပိဌေန- လှည်းဘီးတပ်အပ်သော အင်းပျဉ်ငယ်ဖြင့်+သပ္ပတိ- သွားရ၏၊ ဣတိ ပိဌသပ္ပိ၊ သဏ္ဍတဉ် ဏိ ပစ္စည်းဖြင့် ဣကာရန္တရှိ၏၊ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာသူစိဉ် တဿီလတ္ထ ဏီပစ္စည်းဖြင့် "သမ္ပိ"ဟု ရှိ၏၊ ခြေဖြင့် မသွားနိုင်အောင် ဆွံ့နေသူဖြစ်၍ လှည်းဘီးတပ်အစ်သော ပျဉ်ချပ်ပေါ်နေ၍ လှေလှော်သကဲ့သို့ တုတ်ချောင်းဖြင့် တွန်း ထိုး၍ သွားရသူ (ဆွံ့သူ)။

ပေါ်သို့၊ အာရောပေသိ- တက်စေပြီ၊ သော- ထို ငဆွံသည်၊ အသ- ထို ငကာဏ်း၏၊ ခန္ဓေ- ၌၊ နိသီဒိတ္ဌာ- ထိုင်၍၊ ဝါမဟတ္ထေန- လက်ဝဲလက်ဖြင့်၊ အသ- ထို ငကာဏ်း၏၊ သီသံ-ကို၊ ပရိကွိပိတ္ဌာ- သိမ်းပိုက်၍၊ (ဖက်၍၊) ဒက္ခိဏဟတ္ထေန- လက်ျာလက်ဖြင့်၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ- ဤနေရာ၌၊ မူလံ- သစ်မြစ်သည်၊ အာဝရိတ္ဌာ- ပိတ်ဆို့၍၊ ဌိတံ- တည်၏၊ ဣမသ္မိံ- ဤနေရာ၌၊ ပါသာဏော- ကျောက်တုံးသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဝါမံ- လက်ဝဲဘက်ကို၊ မုဋ္ဌ- လွှတ်လိုက်လော၊ (လက်ဝဲဘက် မသွားနှင့်-ဟူလို၊) ဒက္ခိဏံ- လက်ျာဘက်ကို၊ ဂဏှ- ယူလော့၊ ဒက္ခိဏံ-မုဋ္ဌ၊ ဝါမံ-ဂဏှ၊ ဣတိ-သို့၊ မဂ္ဂံ-ကို၊ နိယမေတ္ဌာ- မူတ်သား၍၊ အာစိက္ခတိ- ပြောပြ၏၊ ဧဝံ- ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဇစ္စန္ဓဿ-အား၊ ပါဒါ-တို့သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပီဌသပ္ပိဿ-အား၊ စက္ခူနိ-တို့သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဥဘောပိ- ၂-ယောက်လုံးတို့သည်လည်း၊ သမ္ပယောဂေန-ကောင်းစွာ ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ- အလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-ရောက်၍၊ သုခေန-ချမ်းသာသဖြင့်၊ ဇီဝိံ သု- အသက်မွေးကြရကုန်ပြီ။

တတ္ထ- ထို ဥပမာစကားရပ်၌၊ ဇစ္စန္ဓောဝိယ- ငကာဏ်းကိုကဲ့သို့၊ ရူပကာယော-ရူပကာယကို၊ ဝါ-ရှပ်အပေါင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ ပီဌသပ္ပိဝိယ-ငဆွံကိုကဲ့သို့၊ အရူပကာယော- အရူပကာယကို၊ (နာမ်အပေါင်းကို၊) (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ ပီဌသပ္ပိနာ-နှင့်၊ ဝိနာ- ကင်း၍၊ ဇစ္စန္ဓဿ-၏၊ ဒိသံ- အရပ်တပါးသို့၊ ဂန္တုံ-ရောက်ခြင်းငှါ၊ ဂမနာဘိ သင်္ခါရဿ- သွားဖို့ရန် ပြုစီမံခြင်း၏၊ ဝါ-ကို၊ အနိဗ္ဗတ္တိတကာလောဝိယ- မဖြစ်စေအပ်ရာ အခါကိုကဲ့သို့၊ ရူပဿ-၏၊ အရူပေန-နှင့်၊ ဝိနာ- ၍၊ အာဒါနဂဟဏစောပနံ- ယူခြင်း, ကိုင်ခြင်း, လှုပ်ရှားခြင်းသို့၊ ပါပေတုံ- ရောက်စေခြင်းငှါ၊ အသမတ္ထတာ- မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)၊ ဇစ္စန္ဓေန-နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ ပီဌသပ္ပိဿ-၏၊ ဒိသံ-သို့၊ ဂန္တုံ-ငှါ၊ ဂမနာဘိသင်္ခါရဿ-၏၊ အပ္ပဝတ္ထနံဝိယ- မဖြစ်ခြင်းကိုကဲ့သို့၊ ပဋ္ဌဝေါကာရေ-ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌၊ ရူပံ- ရှပ်တရားကို၊ ဝိနာ- ကြဉ်၍၊ အရူပဿ-နာမ်တရား၏၊ အပ္ပဝတ္တိ-မဖြစ်ခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)၊ ဒွိန္နမ္ပိ— ၂-ယောက်လုံးတို့၏လည်း၊ သမ္ပယောဂေန- ကောင်းစွာ ယှဉ်စပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ- အလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ- ရောက်၍၊ သုခေန- ချမ်းသာသဖြင့်၊ ဇီဝိတကာလောဝိယ- အသက်မွေးရာ အခါကိုကဲ့သို့၊ ရူပါရူပဓမ္မာနံ- ရှပ်နာမ်ဘရားတို့၏၊ အညမညယောဂေန- အချင်းချင်းယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ သဗ္ဗကိစ္စေသု- အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့၌၊ ပဝတ္တိသဗ္ဘာဝေါ- ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)၊ ဣတိ- အပြီးတည်း၊ အယံပဋ္ဌော- ဤပြဿနာကို၊ (ဤ သိခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊) ပဋ္ဌဝေါကာရဘဝ ဝသေန- ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကထိတော- ဆိုအပ်ပြီ။

ဝိသယဂ္ဂါဟောစာတိ-ကား၊ စက္ခု·စက္ခဲုပသာဒသည်၊ ရူပဝိသယံ-ရူပါရုံဟူသောအာရုံကို၊ ဂဏှာတိ·ယူ၏၊ သောတာဒီနိ-သောတ အစရှိသောပသာဒတို့သည်၊ သဒ္ဒါဒိဝိသယေ-သဒ္ဒစသောအာရုံတို့ကို၊ (ဂဏှန္တိ-နှ်၏၊) ဥပနိဿယမတ္တာသောတိ-ကား၊ ဥပနိဿယတောစ- အားကြိုးသော မှီရာအကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တာသောစ- ဒဿနစသော အကျိုးပယောဇဉ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝိသယဂ္ဂါဟောဒ္ဒီစပ်၊)တတ္ထ-ထို ဥပနိဿယမတ္တာသောဟူသော စကားရပ်၌၊ (ဝိတ္ထာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ [ယောဇနာ၌ ''ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော''ဟု ထည့်သည်။] စက္ခုဿ· စက္ခုပသာဒ၏၊ အာသမ္ဘိန္နတ္တာ-မပျက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရူပါနံ-ရူပါရုံတို့၏၊ အာပါတဂတတ္တာ-ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ အာလောက သန္ဓိသိတံ· အာရောင်အလင်းကို မှီသည်လည်းကောင်း၊ မနသိကာရဟေတုကံ· နှလုံးသွင်း အာဝဇ္ဇန်းဟူသော အကြောင်းရှိသည် လည်းကောင်း၊ (ဟုတ္တာ)၊ စတူဟိ-နှ်သော၊ ပစ္စယေဟိ- အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ- သမ္ပယုတ်စေတသိက် တရားတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, စက္ခုဝိညာဏံ· သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်ရွယ်၍''စက္ခာလောက,ရူပထင်ပြို,မနသိ, ၄·လီ စက္ခုဖို့''ဟု လယ်တီဆရာတော်၏ သံခိပ်ဋီကာမိန့်သည်။]

တတ္ထ-ထို ၄-ပါးသော အကြောင်းတို့တွင်၊ မတာသာပိ-သေပြီးသူ၏လည်း၊ စက္ခု·စက္ခုပသာဒသည်၊ သမ္ဘိန္နံ· ပျက်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ဇီဝတော- အသက်ရှင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ နိရုဒ္ဓံပိ· ချုပ်ပြီးသော စက္ခုပသာဒသည်လည်း၊ (သမ္ဘိန္နံ နာမ-သည်၊ ဟောတိ)၊ [ဥပါဒ်,ဌိ,ဘင် စုံ၍ချုပ်ပြီးကို''နိရုဒ္ဓ''ဟုဆိုသည်၊ ထို နိရုဒ္ဓအတွက် ''သင်္ကောန္တ, အသင်္ကောန္တ''ဟု ခဲ့ဖွယ်မလို။] ပိတ္ထေနဝါ-သည်းခြေသည်သော်လည်းကောင်း၊ သေမှေနဝါ· သလိပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ရုဟိရေနဝါ- သွေးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပလိဗုဒ္ဓံ- မြွေးယှက်အပ်သည်၊(ဟုတ္ဝာ)စက္ခုဝိညာဏဿ-၏၊ ပစ္စယော-အကြောင်းသည်၊ ဘဝိတုံ· ၄ါ၊ အသင်္ကောန္တံပိ· မစုပ်းနှိုင်သော စက္ခုပသာဒသည်လည်း၊ သမ္ဘိန္နံနာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ သင်္ကောန္တံ-စုပ်းနှိုင်သော စက္ခုပသာဒသည်၊ အသမ္ဘိန္နံနာမ (ဟောတိ)၊ [''ပိတ္ထေနဝါ သေမှေန ဝါ ရုဟိရေန ဝါ ပလိဗုဒ္ဓံ သမာနံပိ စက္ခုဝိညာဏဿ ပစ္စယော ဘဝိတုံ သင်္ကောန္တံ အသမ္ဘိန္နံ နာမ ဟောတိ''ဟု ရှေဝါကျရှိ ပုဒ်တို့ကို အပြည့်အစုံလိုက်၍လည်း ပေးပါ။] သောတာဒီသုပိ-သောတ အစရှိသော ပသာဒတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း။

ပုန-ကား၊ [အသမ္ဘိန္နတ္တာ စက္ခုဿ၏ အကျယ်မှတပါး, အာပါတဂတတ္တာ ရူပါနံ၏ အကျယ်ကား၊] စက္ခုသ္မိံ- စက္ခုပသာဒသည်၊ အသမ္ဘိန္နေပိ-မပျက်ပါသော်လည်း၊ ဗဟိဒ္ဓါ· အပ၌၊ ရူပါရမ္မဏေ-သည်၊ အာပါတံ-သို့၊ အနာဂစ္ဆန္တေ- မရောက်လသော်၊ စက္ခုဝိညာဏံ-သည်၊ နုပ္ပဇ္ဇတို့-နိုင်၊ ပန-

ထား၊ [အာပါတဂတတ္တာရူပါနံ၏ အကျယ်မူတပါး, အာလောကသန္ဒိဿိတံ၏ အကျယ်ကား၊] တသ္မိံ- ထို ရူပါရုံသည်၊ အာပါတံ-သို့၊ အာဂစ္ဆန္တေပိ-ရောက်ပါသော်လည်း၊ အာလောကသန္ဒိဿယေ- အရောင်အလင်းဟူသော မှီရာသည်၊ အသတိ- မရှိလသော်၊ (စက္ခုဝိညာဏံ- သည်၊) နုပ္ပဇ္ဇတိ-နိုင်၊ [ဤစကားကို ထောက်၍ "ညဉ့်မှောင်မိုက်တွင်းဝယ် စက္ခုပသာဒ၌ ရူပါရုံအမျိုးမျိုးထင်နေသော်လည်း စက္ခုဝိညာဉ် မဖြစ်နိုင်"ဟု မှတ်ပါ။] တသ္မိံ-ထို အရောင်အလင်းသည်၊ သန္တေပိ- ရှိပါသော်လည်း၊ ကြိယမနောဓာတုယာ-သည်၊ (ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်၊သည်၊) ဘဝင်္ဂေ-ကို၊အနာဝဇ္ဇိတေ-မလည်စေအပ်သော်၊ (စက္ခုဝိညာဏံ-သည်၊) နုပ္ပဇ္ဇတိ- နိုင်၊ အာဝဇ္ဇိတေယေဝ- လည်စေအပ်သော်သာ၊ (စက္ခုဝိညာဏံ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ- နိုင်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ-ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဉ်သည်၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံယေဝ- တက္ခသာလျှင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရော-နသော၊ ဣမေ ပစ္စယေ-ဤ အကြောင်းတို့ကို၊ လဘိတ္ဘာ-ရ၍၊ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

သောတဿ- သောတပသာဒ၏၊ အသမ္ဆိန္ဒတ္တာ- ကြောင့် လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါနံ-သဒ္ဒါရုံတို့၏၊ အာပါတဂတတ္တာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာကာသသန္ဒိဿိတံ- အာကာသကိုမှီသည်လည်းကောင်း၊ မနသိကာရဟေတုကံ- သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတ္ဘာ) စတူဟိ, ပစ္စယေဟိ- တို့ကြောင့်၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ သဒ္ဓိံ သောတဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ [ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ "သောတာကာသ, သဒ္ဒထင်ပြီ, မနသီ, ၄-လီသောတဖို့"ဟု မိန့်သည်။] တတ္ထ-ထို၄-ပါးသော အကြောင်းတို့တွင်၊ အာကာသသန္ဒိဿိတန္တိ-ကား၊ အာကာသသန္ဒိဿယံ-ဟာလာဟင်းလင်း, ကောင်းကင်ဟူသော မှီရာကို၊ လဒ္ဓါဝ-ရ၍သာ၊ ဝါ-ရမှသာ၊ (သောတဝိညာဏံ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန-ထိုအာကာသနှင့်၊ ဝိနာ, (သောတဝိညာဏံ)နဲ(ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ပိဟိတကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒဿ- ပိတ်ထားအပ်သော နားပေါက်ရှိသူ၏သန္တာန်၌၊ (နား၏ အပေါက် ဟူသော နားခလောင်းကို ပိတ်ထားသူ၏ သန္တာန်၌၊) သောတဝိညာဏံ- သည်၊ နပဝတ္တတိ၊ သေသံ- ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ- ဤ သောတဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌၊ (သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊) ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣတော- ဤ သောတဝိညာဉ်မှ၊ ပရေသုပိ- နောက်ဖြစ်သော ဃာနဝိညာဉ် အစရှိသော ဝိညာဉ်တို့၌လည်း၊ (သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိ-တဗ္ဗံ)၊ ဝိသေသမတ္တံ ပန- အထူးမျှကိုကား၊ ဝက္ခာမ- ဆိုကုန်အံ့။

ဃာနဿ- ၏၊ အသမ္ဆိန္ဒတ္တာ- ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာနံ-တို့၏၊ အာပါတဂတတ္တာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါယောသန္ဒိဿိတံ- ဝါယောဓာတ်ကို မှီသည်လည်းကောင်း၊ မနသိကာရဟေတုကံ- သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတ္ဘာ) စဟူဟိ, ပစ္စယေဟိ-တို့ကြောင့်၊သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ သဒ္ဓိံ ဃာနဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊

[ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဃာနဝါတ, ဂန္ဓ ထင်ပြီ, မနသီ, ၄ လီ ဃာနဖို"ဟု မိန့်သည်။] တတ္ထ-တို့တွင်၊ ဝါယောသန္ဒိဿိတန္တိ-ကား၊ ဃာနဗိလံ-နှာခေါင်း၏တွင်းသို့၊ ဝါယုမှိ-လေသည်၊ ပဝိသန္တေယေဝ- ဝင်သော်သာ၊ (ဝင်မှသာ၊) (ဃာနဝိညာဏံ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ- ထိုလေ၏ဝင်ခြင်းသည်၊ အသတိ-သော်၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။ [လေသည် နှာခေါင်းအတွင်းသို့ ဝင်သောအခါ ဂန္ဓာရုံလည်းပါလာ၍ ဃာနပသာဒ၌ ထိ၏၊ ထိုသို့ ထိမိမှ ဃာနဝိညာဉ် ဖြစ်နိုင်သည်၊ ဃာနစသော ပသာဒ ၃ ပါး၏ သမ္ပတ္တဂေါစရဂ္ဂါဟက ဖြစ်ကြောင်းကို သတိပြုပါ။]

ဇိဝှါယ-၏၊ အသမ္ဆိန္နတ္တာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရသာနံ-တို့၏၊ အာပါတဂတတ္တာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာပေါသန္ဒိဿိတံ-အာပေါဓာတ်ကို မှီသည်လည်းကောင်း၊ မနသိကာရဟေတုကံ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတ္ဆာ) စတူဟိ, ပစ္စယေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ သဒ္ဓိံ, ဇိဝှါဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ [ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဇိဝှါအာပ, ရသထင်ပြီ, မနသီ, ၄ လီ ဇိဝှါဖို"ဟု မိန့်သည်။] တတ္ထ-တို့တွင်၊ အာပေါသန္ဒိဿိတန္တိ-ကား၊ ဇိဝှါတေမနံ-လျှာကို စိုစေတတ်သော၊ အာပံ-အာပေါဓာတ်ကို၊ (ဟင်းရည်, သွားရည် စသော အရည်ကို၊)လဒ္ဓါဝ-ရ၍သာ၊ (ရမှသာ၊) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊တေန-ထိုအာပေါဓာတ်နှင့်၊ ဝိနာ (ဇိဝှါဝိညာဏံ) နဲ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဟိ-မှန်၊ သုက္ခဇိဝှါနံ၊ ခြောက်သောလျှာရှိသူတို့၏ သန္တာန်၌၊ သုက္ခခါဒနီယေ-ခြောက်ဆော ခဲဖွယ်ကို၊ ဇိဝှါယ-လျှာ-ပေါ်၌၊ထပိတေပိ-ထားအပ်ပါသော်လည်း၊ ဇိဝှါဝိညာဏံ-သည်၊ နုပ္ပဇ္ဇတေဝ-မဖြစ်သည်သာ။

ကာယဿ-၏၊ အသမ္ဆိန္နတ္တာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ-တို့၏၊ အာပါတဂတတ္တာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပထဝိသန္ဒိဿိတံ-ပထဝီဓာတ်ကို မှီသည်လည်းကောင်း၊ မနသိကာရဟေတုကံ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတ္ဆာ) စတူဟိ, ပစ္စယေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ သဒ္ဓိံ ကာယဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ "ကာယထဒ္ဓ, ဖောဋ္ဌထင်ပြီ, မနသီ, ၄ လီ ကာယဖို"ဟု မိန့်သည်၊ ထိုဌ် ထဒ္ဓဟူသည် ပထဝီဓာတ်တည်း၊] တတ္ထ-တို့တွင်၊ ပထဝိသန္ဒိဿိတန္တိ-ကား၊ ကာယပသာဒ ပစ္စယံ-ကာယ ပသာဒ၏ အကြောင်းဖြစ်သော၊ ပထဝိသန္ဒိဿယံ-ပထဝီဓာတ်ဟူသောမှီရာကို၊ လဒ္ဓါဝ (ကာယဝိညာဏံ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန-ထိုပထဝီဓာတ်နှင့်၊ ဝိနာ (ကာယဝိညာဏံ) နဲ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ ကာယဒ္ဓါရသ္မိံ-၌၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပ၌၊ မဟာဘူတာရမဏံ-မဟာဘုတ်ဟူသော အာရုံသည်၊ (ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်၊)အဇ္ဈတ္တိကံ-အဇ္ဈတ္တ၌ဖြစ်သော၊ကာယပသာဒံ-ကို၊ ဃဋ္ဌေတွာ-ထိခိုက်၍၊ပသာဒပစ္စယေသု-ပသာဒ၏တည်ရာအကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ မဟာဘူတေသု-တို့၌၊ပဋိဟညတို့-ထိခိုက်၏။

မနသ-ဘဝင်စိတ်၏၊ အသမ္ဆိန္နတ္ထာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မာနံ-ဓမ္မာရုံတို့၏၊ အာပါတဂတတ္တာ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုသန္ဒိဿိတံ-ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီသည်လည်းကောင်း၊ မနသိကာရဟေတုကံ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟူတ္ထာ) စတူဟိ ပစ္စယေဟိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ သဒ္ဓိံ မနောဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်ရွယ်၍ "မနောဟဒယ, ဓမ္မထင်ပြီ, မနသီ,၄ လီမနောဖို" ဟုဆိုသင့်၏။] တတ္ထ-တို့တွင်၊ မနောကိ-ကား၊ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ-ဘဝင်စိတ်တည်း၊ တံ-ထိုဘဝင်စိတ်သည်၊ နိရုဒ္ဓမ္ပိ-ချုပ်ပြီးသော ဘဝင်စိတ်သည် လည်းကောင်း၊ (ဥပါဒ်,ဌီ,ဘင်စေ့၍ ချုပ်ပြီးသော ဘဝင်စိတ်သည်လည်းကောင်း၊) အာဝဇ္ဇနစိတ္တဿ-၏၊ ပစ္စယော-အနန္တရပစ္စည်းသည်၊ ဘဝိတုံ-ငှါ၊ အသမတ္ထံ-သည်၊ မန္ဒထာမ ဂတမေဝ-နုံ့သော အားအစွမ်းရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္ထာ) ပဝတ္တမာနံပိ-ဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘိန္နံ နာမဟောတိ၊ ပန-ကား၊ အာဝဇ္ဇနဿ-၏၊ ပစ္စယော-သည်၊ ဘဝိတုံ-ငှါ၊ သမတ္ထံ-စွမ်းနိုင်သော ဘဝင်စိတ်သည်၊ အသမ္ဆိန္နံ နာမ (ဟောတိ)။

အာပါတဂ တတ္တာ ဓမ္မာနန္ဆိ-ကား၊ ဓမ္မာရမဏေ-ဓမ္မာရုံသည်၊ အာပါတဂတေ-သော်၊ (မနောဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ စပ်၊) ဝတ္ထုသန္ဒိဿိတန္ဆိ-ကား၊ ဟဒယဝတ္ထု "သန္ဒိဿယံ-ဟဒယဝတ္ထုဟူသောမှီရာကို၊ လဒ္ဓါဝ (မနောဝိညာဏံ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန-ထို ဟဒယ ဝတ္ထုနှင့်၊ ဝိနာ (မနောဝိညာဏံ) နှ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ အယံပိ ပဥ္ဇော-ဤသိခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သော အနက်ကိုလည်း၊ ပဥ္ဇဝေါကာရ ဘဝံ-ကို၊ သန္ဓာယ, ကထိတော-ပြီ၊ [စတုဝေါကာရဘုံအတွက် ဟဒယ ဝတ္ထုဟူသော အကြောင်းမလိုပါ-ဟူလို။] မနသိကာရ ဟေတုကန္ဆိ-ကား၊ ကိရိယ မနောဝိညာဏ ဓာတုယာ-သည်၊ (မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းသည်၊) ဘဝင်္ဂေ-ကို၊ အာဝဋ္ဌိတေ ယေဝ-သော်သာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-အတ္ထသောဟူသော ပုဒ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ ဥပနိဿယမတ္ထသောတိ ဝတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဥပနိဿယဝဏ္ဏနာ-ဥပနိဿယ၏ အဖွင့်တည်း။

အတ္ထတော ပန - အတ္ထအားဖြင့်ကား၊ (ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ စက္ခု - စက္ခုပသာဒသည်၊ ဒဿနတ္ထံ-မြင်ခြင်းဟူသော အကျိုးပယောဇဉ်ရှိ၏၊ သောတံ-

---

မန္ဒထာမဂတ,ဓမ်ဝ။ ။အိပ်ပျော်နေရာ အခါ၌ဖြစ်သော ဘဝင်များကဲ့သို့ နိုးနေရာအခါ၌လည်း အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်အောင် ကျေးဇူးမပြုနိုင်သောဘဝင်များကို "မန္ဒထာမဂတ" ဟုဆိုသည်၊ မှန်၏-ရှေ့ဝီထိနှင့် နောက်ဝီထိ၏ အကြား၌ ဘဝင်များစွာ ခြား၍နေရခြင်းမှာ အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်အောင် ကျေးဇူးမပြုနိုင်သောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့်ပင်သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တန်ခိုးပြရာ၌ ဝီထိတို့၏ အကြားအကြားဝယ် ဘဝင်များစွာ ခြားနေရခြင်းသည် ထိုဘဝင်များက မန္ဒထာမဂတ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ အာဝဇ္ဇနဝသိဘော်နိုင်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား ဘဝင်များစွာမခြားစေပဲ ရှေ့ဝီထိအပြီးတွင် နောက်ဝီထိဖြစ်ဖို့ရန် ဘဝင်္ဂစလန, ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ ဖြစ်ရုံမျှဖြင့် အာဝဇ္ဇန်း ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုနိုင်ကြသည်။

သောတပ်သာဒသည်၊ သဝနတ္ထံ-ကြားခြင်းဟူသော အကျိုးပယောဇဉ်ရှိ၏၊ ဃာနံ-သည်၊ ဃာယနတ္ထံ-နံခြင်း ဟူသော အကျိုးပယောဇဉ်ရှိ၏၊ ဇိဝှါ-သည်၊ သာယနတ္ထာ-သာယာခြင်းဟူသော အကျိုးပယောဇဉ်ရှိ၏၊ ကာယော-သည်၊ ဖုဿနတ္ထော-ထိခြင်းဟူသော အကျိုးပယောဇဉ်ရှိ၏၊ မနော-ဘဝင်စိတ်သည်၊ ဝိဇာနနတ္ထော-သည္ဟာ ပညာတို့ သိပုံမှု တမျိုးတဖုံ သိခြင်း ဟူသော အကျိုးပယောဇဉ်ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထိုဒဿနတ္ထံ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊ (အတ္ထော ၎ံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အာဿာ-ထိုစက္ခုပသာဒ၏၊ ဒဿနံ-မြင်ခြင်းဟူသော၊ အတ္ထော-အကျိုးပယောဇဉ်သည်၊ (အတ္ထိ၊) ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုမြင်ခြင်းဟူသော အကျိုးပယောဇဉ်ကို၊ တေန-ထိုစက္ခုပသာဒသည်၊ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗံ-ပြီးစေနိုင်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒဿနတ္ထံ-မည်၏၊ သေသေသုပိ-ဒဿနတ္ထမှ ကြွင်းသော သဝနတ္ထ အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ဧတ္တာဝတာ-ဖြင့်၊ တိပိဋကစူဠ နာဂတ္ထေရဝါဒေ-၌၊ ဒ္ဝါဒသကမဂ္ဂေနစေဝ-ဒ္ဝါဒသကမဂ္ဂန့် လည်းကောင်း၊ (၁၂-ပါးသောဝိပါက်တို့၏ အပြားနှင့်လည်းကောင်း၊) အဟေတုကဒ္ဝေနစ-အဟေတုကဒ္ဝကန့် လည်းကောင်း၊ (အဟိတ် ဝိပါက် ၈-ပါး အပေါင်းနှင့် လည်းကောင်း၊) သဒ္ဓိံ, သောဠသကမဂ္ဂေါ-၁၆-ပါး အပြားရှိသော ဝိပါက်သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဣဒါနိ-တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်၏ ဝါဒကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ မောရဝါပိ ဝါသိ မဟာဒတ္တထေရဝါဒေ-မောရဝါပိအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော မဟာဒတ္တ ထေရ်၏ဝါဒ၌၊ ဒ္ဝါဒသကမဂ္ဂကထာ-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝါ-ဖြစ်တော့ လတ္တံ့၊ တတ္ထ-ထိုမဟာဒတ္တထေရ်၏ ဝါဒ၌၊ သာကေတပဉ္စ၊ ပေ၊ ကိတ္တနာနိ-သာကေတပဉ္စာ, ဥဿဒကိတ္တန, ဟေတုကိတ္တနတို့သည်၊ ပါကတိကာနေဝ-ပင်ကိုအတိုင်း ဖြစ်ကုန်သည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ ထေရော - ဤမဟာဒတ္တ ထေရ်သည်၊ အသန်္ဓိကာ သသန်္ဓိကေသု-တို့၌၊ (အသန်္ဓိကာ ကံကြောင့် သသန်္ဓိကဝိပါက်၏ ဖြစ်ခြင်း, သသန်္ဓိကာကံကြောင့် အသန်္ဓိကာဝိပါက်၏ ဖြစ်ခြင်း၊တို့၌၊) ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ဒီသ္စ-မြင်၍၊ အသန်္ဓိကံ-အသန့်ရှင်း ကံသည်၊ အသန်္ဓိကမေဝ-အသန်္ဓိကသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ ဒဿတိ-ပေး၏၊ သသန်္ဓိကံ-သော၊ (ဝိပါကံ-ကို၊) နော (ဒေတိ)-မပေး၊ သသန်္ဓိကံပိ - သသန်္ဓိကာကံသည်လည်း၊ သသန်္ဓိကမေဝ - သသန်္ဓိကသာလျှင်ဖြစ်ခဲသော၊ (ဝိပါကံဒေတိ)၊ အသန်္ဓိကံ-သော၊ (ဝိပါကံ-ကို၊) နော (ဒေတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ [ဤ အဓိပ္ပာယ်မျှားကိုယူ၍ သင်္ဂြိဟ် ဝိဆိမုတ်ပိုင်း-ကမ္မစတုက္ကဓန်း၌ "အသန်္ဓိကံ သသန်္ဓိက-ဝိပါကာနိ နပစ္စံတိ" စသောဂါထာကို ဆိုသည်း] စ-ဆက်၊ ဧသ (ဧသော) - ဤမဟာဒတ္တထေရ်သည်၊ ဇဝနေန - ဖြင့်၊ စိတ္တနိယာမံ - တဒါရုံစိတ်ကို မှုတ်သားခြင်းကို၊ နကထေတိ - မဆို၊ ပန - အနုယကား၊ အာရမ္မဏေန-ဖြင့်၊ ဝေဒနာနိယာမံ-

ဝေဒနာကိုမှတ်သားခြင်းကို၊ ကထေတိ-၏၊ [ဣဋ္ဌာရုံ ထင်လာသော အခါ သောမနဿ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ ထင်လာသောအခါ ဥပေက္ခာ ဖြစ်ပုံကိုကား မှတ်သား၍ဆိုသည်၊] တေန-ကြောင့်၊ (အသခ်ါရိက ကံကြောင့် သသခ်ါရိက ဝိပါက်၏မဖြစ်ခြင်း,သသခ်ါရိကကံကြောင့် အသခ်ါရိက ဝိပါက်၏ မဖြစ်ခြင်း ကြောင့်၊) အဿ - ထိုမဟာဒတ္တထေရ်၏၊ ဝိပါကုဒ္ဓါရေ - ဝိပါက်တို့ကိုထုတ်ပြ ရာ၌၊ဒ္ဓါဒသကမဂ္ဂေါနာမ-၁၂-ပါးအပြားရှိသောဝိပါက်မည်သည်၊ ဇာတော-ဖြစ်ပြီ၊ ဒသကမဂ္ဂေါပီ - ဒသကမဂ္ဂသည်လည်းကောင်း၊ အဟေတုကင္ဌကံပိ-အဟေတုကင္ဌကသည်လည်းကောင်း၊ ဇတ္ထေဝ - ဤဒ္ဓါဒသကမဂ္ဂ၌ပင်၊ ပဝိဋ္ဌ-ဝင်ပြီ။

တတြ - ထိုဒ္ဓါဒသကမဂ္ဂဝယ် ဝင်ရာ၌၊ အယံ - ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ နယော-သိကြောင်းနည်းတည်း၊ ဟိ-ချဲ၊ သောမနဿ၊ ပေ၊ စိတ္တေန-သောမနဿသဟဂုတ် တိဟိတ် အသခ်ါရိကစိတ်ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေ-အား ထုတ်အပ်ပြီးသော်၊ တာဒိသေနေဝ-ထိုသောမနဿသဟဂုတ် တိဟိတ်အသခ်ါရိကစိတ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိပါတစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဂဟိတ ပဋိသန္ဓိကဿ-ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ဝါ-သည်၊ဝုစ္စိုပ္ပတ္တဿ-ကြီးရင့်ခြင်းသို့ ရောက်လသော်၊ စက္ခုဒ္ဓါရေ - ၌၊ ဣဋ္ဌာရမဏေ - သည်၊ အာပါတဂတေ-သော်၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ (တိပိဋကစူဋ္ဌနာဂထေရ်၏ဝါဒ၌၊) ဝုတ္တ နယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ တယော-နသော၊ မောဃဝါရ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ("တာဒိသေနေဝ ဝိပါကစိတ္တေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ ဝုစ္စိုပ္ပတ္တဿ"ဟု ဆိုအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊) ကုသလတော-မှ၊ စတ္တာရိ-နသော၊ သောမနဿသဟဂတာနိ - သောမနဿ သဟဂုတ် စိတ်တို့ လည်းကောင်း၊ အကုသလတော-မှ၊ စတ္တာရိ-နသော၊ (သောမနဿ သဟဂတာနိ - တို့လည်း ကောင်း၊ ကြိယတော-မှ၊ ပဉ္စ-နသော၊ (သောမနဿ သဟဂတာနိ-တို့လည်း ကောင်း၊)[ဤကြိယတောပဉ္စနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဋီကာ၌အကျယ်ပြထား၏၊] ဣတိ-ဤသို့၊ တေရသန္နံ-နသော၊ ဣမေသံ စိတ္တာနံ-တို့တွင်၊ အညတရေန-တပါးပါးသော စိတ်ဖြင့်၊ ဇဝိတပရိယောသာနေ - ဇောစောပြီး၏ အဆုံး၌၊

ဇဝနေန၊ပေ၊နကထေတိ။ ။ဤမဟာဒတ္တထေရ်သည် တိပိဋကစူဋ္ဌနာဂထေရ်ကဲ့သို့ ဇောဖြင့် တဒါရုံမှတ်သားခြင်းကိုမဆို၊ အကယ်၍ဆိုလျှင် အသခ်ါရိကကံကြောင့် ဣဋ္ဌာရုံထင်လာသောအခါ သသခ်ါရိကဇောလည်း စောပေလိမ့်မည်၊ ထိုအခါ သသခ်ါရိက ဇောနောင် သသခ်ါရိက တဒါရုံဖြစ်ခွင့်ကြုံရကား,အသခ်ါရိကကံကြောင့် သသခ်ါရိကဝိပါက် မဖြစ်နိုင်ဟူသော သူ၏ဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေလိမ့်မည်၊ သသခ်ါရိက ကံကြောင့် ဣဋ္ဌာရုံထင်လာရာ၌လည်း အသခ်ါရိကဇောစောလျှင် အသခ်ါရိကတဒါရုံ ဖြစ်ရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် သူ၏ဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေပြန်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဇောဖြင့် တဒါရုံမှတ်ခြင်းကို မဆိုပဲထားသည်။

ပန – ပရိဟာရပက္ခမှတပါး, စောဒကပက္ခကို ဆိုဉုးအုံ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ– ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီမည်သော၊ ဝိပဿနာ-သည်၊ ကိံ အာရမဏာ – အဘယ်အာရုံရှိသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ လက္ခဏာရမဏာ-အနိစ္စတာစသော လက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိ၏၊ ဣတိ – ဤကား အဖြေတည်း၊ လက္ခဏံနာမ–လက္ခဏာမည်သည်၊ ပညတ္တိ ဂတိကံ - ပညတ်၏ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့သော ဖြစ်ခြင်းရှိ၏၊ (ပညတ်နှင့် အလားတူ၏၊) နဝတ္တဗ္ဗမ္မဘူတံ – ပရိတ္တ, မဟဂ္ဂတ စသည်ဖြင့် မဆိုထိုက်သော တရားဖြစ်၍ ဖြစ်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စ၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခ၊ အနတ္တာ–အနတ္တ၊ ဣတိ-သို့၊ တီဏိ– နိသော၊ လက္ခဏာနိ– တို့ကို၊ သလ္လက္ခေတိ - မှတ်သား၏၊ တဿ - ထိုရဟန်း၏၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာ – ၅ ပါးသော ခန္ဓာတို့သည်၊ ကဏ္ဌေ - လည်ပင်း၌၊ ဗဒ္ဓကုဏပံ ဝိယ – ဖွဲ့ချည်အပ်သော အကောင်ပုပ်ကဲ့သို့၊ ဟောန္တိ – ဖြစ်ကုန်၏၊ (ထင်ကုန်၏၊) သခ်ါရာရမဏမေဝ – သခ်ါရဟူသော အာရုံရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဉာဏံ-ဉာဏ်သည်၊ သခ်ါရတော-မှ၊ ဝုဋ္ဌာတိ– ထ၏။

ဟိ–ဥပမာဆောင်, ထင်အောင် ပြအုံ၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ကိဏိတုကာမော – ဝယ်လိုသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ပတ္တဝါဏိဇေန - သပိတ်ဈေးသည်သည်၊ ပတ္တံ–ကို၊ အာဘတံ-ဆောင်ယူအပ်သည်ကို၊ ဒိသ္ဝာ-၍၊ ဟဋ္ဌ

\+ + + + + + + +

ကိံအာရမဏာ။ ။ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာသည် အနိစ္စတာစသော လက္ခဏာကို အာရုံပြုနေလျှင် ထို လက္ခဏာသည် ပညတ်သဘောဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖြစ်သော အခါ မဂ်သည် ဝုဋ္ဌာနအမည်ရရာ၌ ထို ဝုဋ္ဌာနသည် သခ်ါရအာရုံတို့မှ မထမြောက်နိုင်ဘဲ ရှိရာ၏၊ သခ်ါရကို အာရုံပြုပြန်လျှင်လည်း ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာသည် အနိစ္စတာစသော လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ မသိဘဲရှိရာ၏၊ ဤသို့ အစွန်း ၂ ဖက် ထွက်နေသော ကြောင့် "ကိံအာရမဏာ"ဟု ပုစ္ဆာဆုတ်သည်။–ဋီကာ။

လက္ခဏာရမဏာ။ ။"အနိစ္စ"ဟု ဆိုရာ၌ မမြဲသော ခန္ဓာ ၅ ပါးရ၏၊ "အနိစ္စတာ"ဟု ဆိုရာ၌ကား ထို အနိစ္စ ခန္ဓာ ၅ ပါး၏ မမြဲခြင်း ဟူသော အမှတ်လက္ခဏာရ၏၊ [ဒုက္ခနှင့် ဒုက္ခတာ, အနတ္တနှင့် အနတ္တတာတို့၌လည်း နည်းတူ၊] လောကီခန္ဓာ ၅ ပါးကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ရှုရာ၌ အာရုံပြုရင်းက သခ်ါရဖြစ်သော ပရမတ္ထခန္ဓာကို ပြုသော်လည်း ဉာဏ်၌ထင်လာသောအခါ ဤခန္ဓာ ၅ ပါး၏ အနိစ္စတာစသောအခြင်းအရာသာ ထင်လာ၏၊ ဤသို့ ထင်လာပုံကိုစွဲ၍ "လက္ခဏာရမဏာ"ဆိုသည်။

သခ်ါရာရမဏမေဝ။ ။သို့သော်–ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာသည် သခ်ါရကိုသာ အာရုံပြုလျက်နေပါသည်၊ သခ်ါရကို အာရုံပြုသောကြောင့် ဝုဋ္ဌာနမဂ်ဖြစ်သော အခါ သခ်ါရကို လွှတ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရကား မဂ်သည် သခ်ါရမှ ထမြောက်ရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် "သခ်ါရာရမဏမေဝ ဉာဏံ သခ်ါရတော ဝုဋ္ဌာတိ" ဟု မိန့်သည်။ [ဤ၌ "သခ်ါရာရမဏဉာဏ်" ဟူသည် ဝိပဿနာတည်း၊ ဝုဋ္ဌာတိ၏ ကတ္တားဉာဏ်ကား မဂ်ဉာဏ်တည်း၊ ဉာဏ်ချင်းတူသောကြောင့် "ဉာဏံ"တခုတည်း ဆိုထားသည်။]

သောမနဿ ၊ပေ၊ စိတ္တေန- သောမနဿသဟဂုတ် တိဟိတ်, သသင်္ခါရိက ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်၊ ကမ္မေ- ကို၊ အာယူဟိတေပိ- ပြီးသော် လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာ ၊ပေ၊ သသင်္ခါရိကေဟိ- ဥပေက္ခာသဟဂုတ် တိဟိတ် အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ကုသိုလ်စိတ်တို့ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေ- ပြီးသော်လည်း ကောင်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ တတ္ထ- ထို တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်၏ဝါဒ၌၊ ယန္တောပမဲပိ- ယန္တရား ဥပမာသည်လည်း၊ တွေ- ဤ မဟာဒတ္တထေရ်၏ဝါဒ၌၊ ပါကတိကမေဝ- ပင်ကိုအတိုင်းဖြစ်သည်သာ၊ ဧတ္ထာဝတာ-ဖြင့်၊ တိဟေတုက ၊ပေ၊ ဟောတိတိဝါရော- ဟူသော ဝါရကို၊ ကထိတော-ပြီ၊ တိဟေတုက ၊ပေ၊ ဟောတိတိ ဝါရော ပန-ဝါရသည်ကား၊ ဇဋိစ္ဆန္နော-ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၊ဟုတ္တာ, ဂတော-သွားပြီ။

ဤဒါနိ- တိဟိတ်ကံကြောင့် တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို ပြုပြီးလျှင် ယခုအခါ၌၊ ဒုဟေတုကကမ္မေန ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိကံထော- ဒုဟေတုကကံမှေန ဒုဟေတုက ပဋိသန္ဓိကံထောသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝါ- လတ္တံ့ ၊ ဟိ-ချေ၊ သောမနဿ ၊ပေ၊ စိတ္တေန-သောမနဿသဟဂုတ် ဒ္ဝိဟိတ် အသင်္ခါရိကစိတ်ဖြင့်၊ ကမ္မေ အာယူဟိ-တေ, တာဒိသေနေဝ- ထို သောမနဿသဟဂုတ် ဒ္ဝိဟိတ် အသင်္ခါရိကစိတ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိပါကစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဝုစ္စိုပ္ပတ္တိဿ-သော်၊ စက္ခုဒ္ဒါရေ-၌၊ ဣဋ္ဌာရမ္မဏော-သည်၊ အာပါတ ဂတော-သော်၊ ဟောတု-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ တယော မောဿဝါရာ ဟောန္တိ၊ ပန- အထူးကား၊ ဒုဟေတုကဿ- ဒ္ဝိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဇဝနကြိယာ- ဇော ဖြစ်သော ကြိယာသည်၊(ကြိယာဇောသည်၊) နတ္ထိ၊ [“ဒ္ဝိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော ကြောင့် ရဟန္တာမဖြစ်နိုင်ရကား ကြိယာဇောမဖြစ်နိုင်”ဟူလို၊ ဇဝနကြိယာ၌ ဇဝနဖြင့် ဇောကိစ္စမတပ်သော အာဝဇ္ဇန်းကြိယာတို့ကား ဖြစ်နိုင်၏ဟုပြသည်၊] တသ္မာ, ကုသလတော-မှ၊ စတ္တာရိ-နှင့်သော၊ သောမနဿသဟဂတာနိ-တို့လည်း ကောင်း၊ အကုသလတော စတ္တာရိ (သောမနဿသဟဂတာနိ- တို့လည်း ကောင်း၊) ဣတိ-သို့၊ ဣမေသံ အဋ္ဌန္နံ- ဤ ဂ-ပါးသော စိတ်တို့တွင်၊ အညတရေန- ဖြင့်၊ ဇဝိတပရိယောသာနေ-၌၊ ဒုဟေတုကမေဝ- ဒ္ဝိဟိတ်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ သောမနဿသဟဂတအသင်္ခါရိကံ-သည်၊ တဒါရမ္မဏံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဇဝံ-သို့၊ အဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ-နှင့်သော၊ တီဏိ-၃-ပါးသော စိတ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣဒံ စ တဒါရမ္မဏံ- ဤ သောမနဿ တဒါရုံလည်း ကောင်း၊ဣတိ-သို့၊စတ္တာရိ-၄-ပါးသောစိတ်တို့သည်၊ဂဏ္ဌန္တပဂစိတ္တာနိဟောန္တိ။

ပန-ကား၊ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏော-၌၊ကုသလတော-မှ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာနံ-နှင့်သော၊ စတုန္နံ- ၄-ပါးသော ဇောစိတ်တို့လည်းကောင်း၊ အကုသလတော-မှ၊ စတုန္နံ- တို့လည်းကော်ငင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌန္နံ-ဂ-ပါးသော ဇောစိတ်တို့တွင်၊ အညတရေန- ဖြင့်၊ ဇဝိတပရိယောသာနေ-၌၊ ဒုဟေတုကမေဝ- သာလျှင်ဖြစ်

သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ-သော၊ အသင်္ခါရိကံ-အသင်္ခါရိကစိတ်သည်၊ တဒါရမဏံ ဟောတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥပေက္ခာသဟဂတသန္တီရဏံ-လည်းကောင်း၊ ဣဒဥ္စ တဒါရမဏံ-ဤဥပေက္ခာသဟဂုတ် တဒါရုံလည်းကောင်း၊ ဤတိ-သို့၊ ဒွေ-၂ ပါးသော စိတ်တို့သည်၊ ဂဏနူပဂစိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ-ထိုစိတ်တို့သည်၊ ပုရိမေဟိ-နိသော၊ စတူဟိ-၄ ပါးသောစိတ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ဆ-၆ ပါးသော စိတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ သောတဒ္ဓါရာဒီသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဆဆ-၆ ပါး ၆ ပါးသော စိတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ကောယ၊ပေ၊ သမတိံသစိတ္တာနိ-အတိကျ သုံးဆယ်သော စိတ်တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေနပန-အားဖြင့်အား၊ စက္ခုဒ္ဓါရေ-၌၊ ဆ-၆ ပါးသော စိတ်တို့လည်းကောင်း၊ သောတဝိညာဏာဒီနိ - နိသော၊ စတ္တာရိ - တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသ-၁၀ ပါးသော စိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-အမ္မောပမ္မ နိယာမကထာ-တို့သည်၊ ပါကတိကာဝေ-နိသည်သာ၊ ယန္တောပမ္မံ-ယန္တရုး ဥပမာကို၊ ဣဓ-ဤဒုဟေတုကကမ္မေန ဒုဟေတုက ပဋိသန္ဓိကထာ၌၊န လဗ္ဘတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သောမနဿ၊ပေ၊ စိတ္တေန-သောမနဿသဟဂုတ် ဒ္ဓိဟိတ် သသင်္ခါရိက ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေပိ-အပ်သော်လည်းကောင်း၊(အားထုတ်အပ်ရာ၌လည်းကောင်း၊)ဥပေက္ခာ၊ပေ၊သသင်္ခါရိကေဟိ-ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဒ္ဓိဟိတ် အသင်္ခါရိက, သသင်္ခါရိက ကုသိုလ်စိတ်တို့ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေပိ - အပ်သော်လည်းကောင်း၊ (အားထုတ်အပ်ရာ၌လည်းကောင်း၊) ဧသေဝနယော၊တ္တောဝတာ-ဖြင့်၊ဒ္ဓိဟေတုက၊ပေ၊ဟောတီတိ ဝါရော-ကို၊ ကထိတော-ပြီ။

အဟေတုက၊ ပေ၊ ဟောတီတိဝါရောပန - ကိုကား၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုသလတော-မှ၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေ-သော်၊ ကုသလ၊ပေ၊ ဓာတုယာ-ကုသလဝိပါက် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာယ-သော၊ ပဋိသန္ဓိယာ-ကို၊ ဂဟိတာယ-ယူအပ်ပြီးသော်၊ ကမ္မသဒိသာ-ကံနှင့်တူသော၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မဆိုထိုက်၊ ဣတော-ဤ ကမ္မသဒိသာ ပဋိသန္ဓိတိ န ဝတ္တဗ္ဗာဟူသော စကားမှ၊ ပဋ္ဌာယ, ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာလျှင်၊ ကထေတ္ဗာ-ဆိုပြီး၍၊ (“ဝုစိုပ္ပတ္တသ စက္ခုဒ္ဓါရေ ဣဋ္ဌာရမဏေ အာပါတဂတေ”စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း အကျယ်ဆိုပြီး၍၊) ဣဋ္ဌေပိ-၌လည်းကောင်း၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေပိ-၌လည်းကောင်း၊ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ-စိတ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဟိ-ဆက်၊ ဣမဿ ထေရဿ-၏၊ ဝါဒေ-၌၊ ပိဏ္ဍဇဝနံ-အပေါင်းဖြစ်သောဇောသည်၊ ဝါ-တဒါရုံ၌ပေါင်းထိုက်သော ဇောသည်၊ ဇဝတိ-စောဏ်၊ သေသာ-ကြွင်းသော၊ (ကထာ၌စပ်၊) ဣဒံ ပန ဇဝနံ၊ပေ၊ နိယာမေဟိတိ အာဒိကထာ-အစရှိသောစကားကို၊ သဗ္ဗာ-

အလုံးစုံကို၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ စုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ [စာအုပ်များ၌ "သေသဇဝနံ" စသည်ဖြင့် ရှိ၏ "သေသာ" ဟုလည်းကောင်း၊ တိပိဋက စူဋ္ဌနာဂထေရ်၏ဝါဒကို ပြန်၍ညွှန်းသောကြောင့် ထို၌ ဆိုအပ်ခဲ့သည့် အတိုင်း "ဣဒံ ပန ဇဝနံ" ဟုလည်းကောင်း ရှိရမည်၊ ရှေးနိဿယ၌လည်း ဤအတိုင်းရှိသည်၊] တ္တောဝတာ-ဖြင့်၊ မောရ၊ပေ၊ ဝါဒေ-၌၊ ဒသကမဂ္ဂေနစေဝ-နှင့်လည်းကောင်း၊ အဟေတုကဋ္ဌကေနစ-နှင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိံ, ဒွါဒသကမဂ္ဂေါ-၁၂ ပါး အပြားရှိသော ဝိပါက်သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီ။

ဣဒါနိ-မဟာဒတ္တထေရ်၏ဝါဒကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ မဟာမေမ္မရက္ခိတတ္ထေရဝါဒေ-၌၊ ဒသကမဂ္ဂကထာ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝါ-လတ္တံ၊ တတ္ထ-ထိုဒသကမဂ္ဂကထာ၌၊ သာတေတ၊ပေ၊ ကိတ္တနာနိ-တို့သည်၊ ပါကတိကာနေဝ-နိ်သည်သာ၊ ပန-အထူးကား၊ ဟေတုကိတ္တနေ-၌၊ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ တိဟေတုကကမ္မံ-သည်၊ တိဟေတုကဝိပါကံပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဟေတုကဝိပါကံပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေတိ၊ ဒုဟေတုကကမ္မံ-သည်၊တိဟေတုကမေဝ-တိဟိတ်ဝိပါက်ကိုသာ၊ နဒေတိ၊ ဣတရံ-တိဟိတ်ဝိပါက်မှ တပါးသော ဒွိဟိတ် အဟိတ် ဝိပါက်ကို၊ ဒေတိ၊ တိဟေတုကကမ္မေန-ကြောင့်၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ တိဟေတုကာဝ-တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဒုဟေတုကာ ဟေတုကာ-ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ, အဟိတ်ပဋိသန္ဓေသည်၊နဟောတိ၊ ဒုဟေတုကကမ္မေန-ကြောင့်၊ ဒုဟေတုကာ ဟေတုကာ-သည်၊ ဟောတိ၊ တိဟေတုကာ-သည်၊ နဟောတိ၊ အသခ်ါရိကကမ္မံ-သည်၊ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ အသခ်ါရိကမေဝ-အသခ်ါရိကအကျိုးကိုသာ၊ ဒေတိ၊ သသခ်ါရိကံ-သသခ်ါရိက အကျိုးကို၊ နောဒေတိ၊ သသခ်ါရိကမ္မိ-သည်လည်း၊ သသခ်ါရိကမေဝ-ကိုသာ၊ ဒေတိ၊ အသခ်ါရိကံ-ကို၊ နောဒေတိ၊ အာရမဏေန-ဖြင့်၊ဝေဒနာ-ကို၊ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ-ပြောင်းလွဲစေထိုက်၏၊ ဇဝနံ-သည်၊ ပိဏ္ဍဇဝနမေဝ-အပေါင်းဖြစ်သော ဇောသည်သာ၊ ဇဝတိ၊ [အချိုစာအုပ်၌ "လဗ္ဘတိ" ဟုရှိ၏၊ "ဇဝနံ-ကို၊ ပိဏ္ဍဇဝနမေဝ-ကိုသာ၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏" ဟုပေး။] အာဒိတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ, စိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကထေတဗ္ဗာနိ-ဆိုထိုက်ကုန်၏။

တတြ-ထို "အာဒိတော ပဋ္ဌာယ စိတ္တာနိ ကထေတဗ္ဗာနိ" ဟူသော စကားရပ်၌၊အယံ-ကား၊ကထာ-ပြောဆိုအပ်သော စကားတည်း၊ ဧကော-တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဌမကုသလစိတ္တေန-ဖြင့်၊ ကမ္မံ-ကို၊ အာယူဟတိ-အားထုတ်၏၊ပဌမဝိပါကစိတ္တေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ပဋိသန္ဓိံ-ကို၊ ဂဏှာတိ၊ အယံ-ဤပဋိသန္ဓေသည်၊ ကမ္မသဒိသာ-ကံနှင့်တူသော၊ ပဋိသန္ဓိ-တည်း၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-သည်၊ပေ၊ဟောန္တိ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ,စုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ တေရသန္နံ-နှ်သော၊ သောမနဿသဟဂတဇဝနာနံ-တို့တွင်၊ အညတရေန-ဖြင့်၊ ဇဝိတပရိယောသာနေ-ဇောစောပြီး၏ အဆုံး၌၊

ပဌမဝိပါက စိတ္တမေဝ- သည်သာ၊ တဒါရမဏံ ဟောတိ၊ တံ- ထိုစိတ်သည်၊ မူလဘဝင်္ဂ-လည်းကောင်း၊ တဒါရမဏံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ နာမာနိ လဘတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ အဿ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ- နှ်သော၊ တိဏိ-တို့ လည်းကောင်း၊ ဣဒဉ္စ တဒါရမဏံ- ဤ တဒါရုံစိတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရိ- ၄-ပါးသောစိတ်တို့သည်၊ ဂဏနူပဂစိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာ ရမဏေ-၌၊ ဟေဋ္ဌာ, ဝုတ္တာနံယေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွါဒသန္နံ- နှ်သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတဇဝနာနံ- တို့တွင်၊ အညတနေန- ဖြင့်၊ ဇဝိဝ ပရိယောသာနေ-၌၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ- သော၊ တိဟေတုကံ- သော၊ အသင်္ခါရိကစိတ္တံ-သည်၊ တဒါရမဏတာယ-တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ တံ- ထိုစိတ်သည်၊ အာဂန္တုဘဝင်္ဂ- လည်းကောင်း၊ ပေ၊ လဘတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ အဿ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥပေက္ခာသဟဂတသန္တီရဏံ-လည်းကောင်း၊ ဣဒဉ္စ တဒါ ရမဏံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ- ၂-ပါးသောစိတ်တို့သည်၊ ဂဏနူပဂ စိတ္တာနိ(ဟောန္တိ)၊ တာနိ- ထိုစိတ်တို့သည်၊ ပုရိမေဟိ-စတူဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ဆ ၆-ပါးသောစိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ-သို့၊ ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန-အားဖြင့်ကား၊ စက္ခုဒ္ဓါရေ-၌၊ ဆ- ၆-ပါးသော စိတ်တို့ လည်းကောင်း၊ သောတဝိညာဏာဒီနိ- အစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိ- တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသ- ၁၀-ပါးသောစိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ အမ္မောပမ္မနိယာမကထာ-တို့သည်၊ ပါကတိကာယေဝ-နှ်သည်သာ။

ဒုတိယ၊ ပေ၊ စိတ္တေဟိ- ဒုတိယ, တတိယ, စတုတ္ထကုသိုလ်စိတ်တို့ဖြင့်၊ ကမ္မေ အာယူဟိတေပိ- သော်လည်း၊ (အားထုတ်အပ်ရာ၌လည်း၊) တ္တေကာနေဝ- ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ စတူဟိ- နှ်သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတ စိတ္တေဟိ- တို့ဖြင့်၊ အာယူဟိတေပိ- သော်လည်း၊ (အားထုတ်အပ်ရာ၌လည်း၊) ဧသေဝ နယော၊ ပန-ဆက်၊ ဣဓ- ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်တို့ဖြင့် ကံကိုအားထုတ်အပ်ရာ၌၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာ ရမဏံ-ကို၊ ဒဿေတဗ္ဗံ-ပြထိုက်၏၊ ပစ္ဆာ-၌၊ ဣဋ္ဌာရမဏေန-ဖြင့်၊ ဝေဒနာ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ၊ အမ္မောပမ္မ နိယာမကထာ ပါကတိကာဝ၊ ယန္တောပမ္မံ-ကို၊ နလဗ္ဘတိ၊ ကုသလတော၊ ပေ၊ အာယူဟိတေတိ-ဟူသော၊ ဣတော-ဤစကားမှ၊ ပဋ္ဌာယ, သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ ဝိတ္ထာရေတွာ-ချဲ၍၊ အဟေတုကဋ္ဌကံ-ကို၊ ဂဟေ တဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊ တ္တောဝတာ-ဖြင့်၊ မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရဝါဒေ-၌၊ အဟေတု ကဋ္ဌကေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ဒသကမဂ္ဂေါ-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ- အပြီးတည်း။

ပန- ပရိဟာရပက္ခမှတပါး, စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအုံ၊ တိဏ္ဏံ-နှ်သော၊ ဣမေသံ ထေရာနံ-တို့တွင်၊ ကတရဿ- အဘယ်ထေရ်၏၊ ဝါဒေါ-ကို၊ ဂဟေ တဗ္ဗော-ယူထိုက်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ကဿစိ-တစုံတယောက်

သေးထေရ်၏၊ (ဝါဒေါကို၊) ကေန္တေန·အားဖြင့်၊ (နဂဟေတဗ္ဗော)· ယူထိုက်၊ ပန· အနုယာဝး၊ သဗ္ဗေသံ· အလုံးစုံသောထေရ်တို့၏၊ ဝါဒေသုတ္တိဋ္ဌ၊ ယုတ္တံ· သင့်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဟိ·ချေ့ငဋ္ဌမဝါဒသ္မိံ· ဋ္ဌ်၊ သသခ်ါရာ ဝသခ်ါရဝိဓေးနံ· သသခ်ါရာ အသခ်ါရအဓိဓာနဒ်ကို၊ ပစ္စယဘေဒတော· အားရုံစသော အကြောင်းတို့၏ ကဲ့ပြားခြင်းကြောင့်၊ အဓိပ္ပေတံ·အလိုရှိအပ်၏၊တေန·ကြောင့်၊ ဝုတ္တ·ဤ ပဌမထေရဝါဒဒ်၌၊ အသခ်ါရိကကုသလဿ၏၊ ဒုဗ္ဗလပစ္စယေဟိ· အားနည်းသောအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နံ·ဖြစ်သော၊ ဆသခ်ါရိကဝိပါကံ· ကိုလည်းကောင်း၊ (ဂဟေတွာဒ္ဓါ စပ်၊) သသခ်ါရိကကုသလဿ၏၊ ဗလဝ ပစ္စယေဟိ· အားရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နံ·သော၊ အသခ်ါရိကဝိပါကံစ·ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ·ယူ၍၊ လဗ္ဘမာနာနိပိ·ရထိုက်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကြိယဇဝနာနိ·တို့ကို၊ ပဟာယ·ပယ်စွန့်၍ (မယူပဲထား၍)၊ ကုသလဇဝနေန·ဖြင့်၊ တဒါရမဏံ·ကိုလည်းကောင်း၊ အာဝဇ္ဇနေန·ဖြင့်၊ ဝေဒနံစ·ကိုလည်းကောင်း၊ နိယမေတွာ· မှတ်သား၍၊ သေက္ခပုထုဇ္ဇနဝသေန· သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်, ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သောဋ္ဌသကမဂ္ဂေါ· စာဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိသော ဝိပါက်ကို၊ ကထိတော·ပြီ၊ ပန·ဆက်၊ ဇဝ္ဆ· ဤ ပဌမထေရဝါဒဒ်၌၊အာကုသလဇဝနာဝသာနေ·ဌ်၊ အဟေတုကဝိပါကမေဝ· သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ယံ တဒါရမဏံ·ကို၊ ဒဿိတံ·ပြအပ်ပြီ၊ တံ·ထို့ တဒါရုံကို၊ ဣတရေသု· ပဌမထေရဝါဒမှ တပါးသော ဒုတိယ တတိယထေရဝါဒတို့ဌ်၊ နဒဿိတဲမေဝ·မပြအပ်သည်သာ၊ တသ္မာ·ကြောင့်၊ တဇ္ဇ·ထို့ ပဌမထေရဝါဒဒ်၊ တံ·ထို့တဒါရုံကိုလည်းကောင်း၊ (ဒုတိယ,စတိယ ထေရဝါဒဒ်၌ မပြအပ်သော ထို အဟိတ်ဝိပါက်တဒါရုံကိုလည်းကော်င်း၊) တေသု·ထို့ ဒုတိယ တတိယထေရဝါဒတို့ဌ်၊ စုတ္တံ·ဆိုအပ်ပြီးသော၊သဟေတုကဝိပါက်၌·သဟိတ် ဝိပါက်တဒါရုံကိုလည်းကောင်း၊ ဇဇ္ဇော·ဤပဌမထေရဝါဒဒ်၌လည်း၊ သဗ္ဗံ·သော၊ ဣဒံ·ဤတဒါရုံကို၊ လဗ္ဘတေဝ·ရအပ်သည်သာ။

တတြ·ထိုသို့ ရအပ်ရာ၌၊ အယံ·ကား၊ နယော· သိကြောင်းနည်းတည်း၊ ဟိ·ချေ့၊ ယဒုါ·၌၊ ကုသလဇဝနာနံ· ကုသိုလ်ဇောတို့၏၊ အန္တရန္တရာ· အကြားအကြား၌၊ အကုသလံ·အကုသိုလ်ဇောသည်၊ ဇဝတိ၊ဘဒုါ,ကုသလာဝသာနေ·ကုသိုလ်ဇော၏ အဆုံး၌၊ အာစိဏ္ဏသဒိသမေဝ· လေ့ကျက်အပ်သည်နှင့် တူစွာ သာလျှင်၊ အကုသလာဝသာနေ·၌၊ သဟေတုကံ·သဟိတ်ဖြစ်သော၊ တဒါရမဏံ·သည်၊ ယုတ္တံ·သင့်၏၊ ယဒုါ,နိရန္တရံ·မပြတ်၊ အကုသလမေဝ·အကုသိုလ်ဇောသည်သာလျှင်၊ (ဇဝတိ)၊ တဒုါ, အဟေတုကံ·သော၊ (တဒုါရမဏံ ယုတ္တံ)၊ ဧဝံ·ဤသို့လျှင်၊ တာဝ·ဒုတိယ တတိယ ထေရဝါဒတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ပဌမဝါဒေ·၌၊ ယုတ္တံ·သင့်သော တဒုါရုံကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ပန-ဏာဒး၊ ဒုတိယဝါဒေ-၌၊ ကုသလတော-ကြောင့်၊ ဃသခ်ါဆုဃခ်ါရ ဝိဓာနံ-ကို၊ အဓိပ္ပတံ၊ တေန-ကြောင့်၊ တ္ထေ-ဤဒုတိယထေရဝါဒ၌၊ အဃခ်ါရိက ကုသလဿ-၏၊ အဃခ်ါရိတမေဝ-အဃခ်ါရိကဿာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိပါကံ-ဝိပါက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဃသခ်ါရိကကုသလဿ-၏၊ ဿသခ်ါရိကမေဝ-သော၊ (ဝိပါက်) စ-ကိုလည်းတောင်း၊ ဂဟေတွာ, ဇဝနေန-ဖြင့်၊ တဒါရမဏာနိယာမံ-တဒါရုံကို မှတ်သားခြင်းကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ သမ္ဗေသံပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သေက္ခာ သေက္ခ ပုထုဇ္ဇနာနံ-သေက္ခ အသေက္ခ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ (ဘန္တောန်၌)၊ ဥပပ္ပတ္တိရဟော-ဖြစ်ခြင်းကို ထိုက်သော၊ ပိဿဇဝနဝသေနေဝ-အပေါင်းဖြစ်သော ဇော၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဒုါဒသကမဂ္ဂေါ-ကို၊ ကထိတော-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တ္ထေ-ဤဒုတိယထေရဝါဒ၌၊ တိဟေတုကဇဝနာဝသာနေ-၌၊ တိဟေတုက်-တိဟိတ်ဖြစ်သော၊ တဒါရမဏံ-သည်၊ ယုတ္တံ-သင့်၏၊ ဒုဟေတုကဇဝနာဝသာနေ-၌၊ ဒုဟေတုကံ့-သော၊ (တဒါရမဏံ ယုတ္တံ)၊ အဟေတုကဇဝနာဝသာနေ-၌၊ အဟေတုကံ့-သော၊ (တဒါရမဏံ ယုတ္တံ)၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆင့်ပါသော်လည်း၊ ဘာဇေတွာ-၍၊ နံ ဝုတ္တံ-မဆိုအပ်၊ ဧဝံ-လျှင်၊ ဒုတိယဝါဒေ-၌၊ ယုတ္တံ-သင့်သော တဒါရုံကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။

တတိယဝါဒေပိ-၌လည်း၊ ကုသလတောဒ-ကြောင့်ပင်၊ အဃခ်ါရ သဿခ်ါရ ဝိဓာနံ-ကို၊ အဓိပ္ပတံ၊ ပန-ဆက်၊ တိဟေတုကကမ္မံ၊ပေ၊ ဒေတိတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဆိုခြင်းကြောင့်၊ အဃခ်ါရိက တိဟေတုက ပဋိသန္ဓိကဿ-အဃခ်ါရိက တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဃခ်ါရိက ဒုဟေတုကေနပိ-အဃခ်ါရိက ဒွိဟိတ်လည်းဖြစ်သော၊ တဒါရမဏေန-သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ထိုက်၏၊ တံ-ထိုတဒါရုံကို၊ အဒဿေတွာ-မပြမူ၍၊ ဟေတုသဒိသမေဝ-ဇနကကံ၏ ဟိတ်နှင့် တူစွာဆာလျှင်ဖြစ်သော၊ တဒါရမဏံ-ကို၊ ဒဿိတံ-ပြီ၊ တံ-ထိုပြုအပ်သော တဒါရုံသည်၊ ပုရိမဘယ-ရှေးဘုံဖြစ်သော၊ ဟေတုကိတ္တနလဒ္ဓိယာ-ဟေတုကိတ္တန ဏယူအာ၊ဖြင့်၊ နံ ယုဇ္ဇတိ-မသင့်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ ဒသကမဂ္ဂဝိဘာဝနတ္ထ မေဝ-၁၀ ပါးဏပြားရှိသော ဝိပါက်ကို ထင်စွာ ပြခြင်းဏကျိုးငှါသာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဇာတရံပိ-ဏသခ်ါရိက တိဟိတ် တဒါရုံမှ တပါးသော ဏသခ်ါရိက ဒွိဟိတ် တဒါရုံကိုလည်း၊ လဗ္ဘတေဝ-သာ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ တတိယဝါဒေပိ-၌လည်း၊ ယုတ္တံ-သင့်သော တဒါရုံကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။

စ-ဆက်၊ သဗ္ဗာပိ-သော၊ ဏယံ (ကထာ)-ဤကထာသည်၊ ပဋိသန္ဓိဇနကဿေဝ-ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကမ္မဿ-၏၊ ဝိပါကံ-ဏကျိုးကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ တဒါရမဏကထာ-တဒါရုံကို ဆိုကြောင်း ဖြစ်သောစကား၊တည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဇနကံ၏ ဝိပါက်ကိုရည်ရွယ်၍ ဆိုဏပ် ပါဒသာ်လည်း၊ သဗ္ဗေတုကံ့၊ပေ၊ ပဋိယောတိ-ဟူ၍၊ ဝစနဝဏာ-ယောဇထာ

မူခြင်းကြောင့်၊ နာနာကမ္မုန-အဲမျိုးမျိုးသော ကံကြောင့်၊ အဟေတုက ပဋိသန္ဓိကဆဲပိ-အဟိတ် ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သော်မှလည်း၊ သဟေတုက ဝိပါက်-သဟိတ် ဝိပါက်ဖြစ်သော၊ တဒါရမ္မဏ-သည်၊ ဥပပဇ္ဇတိ၊ တဆ-ထို တဒါရုံ၏၊ ဥပပတ္တိ ဝိဓာန်-ဖြစ်ပုံ အစိအရင်သည်၊ မဟာပကရဏေ-ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌၊ အာဝိ-စ္စာ၊ ဘဝိဆတိ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။ကာမာဝစရကုသလ ဝိပါကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ရူပ-အရူပဝိပါက အဖွင့်

ဣဒါနိ-ကာမာဝစရ ကုသလဝိပါက်ကို ပြပြီးထု ယခုအခါ၌၊ ရူပါဝစရ ရူပါဝစရဝိပါက်-ရူပါဝစရ ဝိပါက် အရူပါဝစရ ဝိပါက်ကို၊ ဒဆေတုံ-ငှါ၊ ပုန-တဖန်၊ ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာတိ အာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ-ထို ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ (ကတ္ထာဘာဇိတံ၌ စပ်၊) ယသ္မာ, ကာမာဝစရ ဝိပါက်-ဏာမာဝစရ ဝိပါက်သည်၊ အတ္ထနော-၏၊ ကုသလန-နှင့်၊ သဒိသံပိ-တူသောဝိပါက်သည်လည်း၊ဟောတိ-ရှိ၏၊ အသဒိသံပိ-မတူသောဝိပါက်သည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ကာမာဝစရဝိပါက်၏ မိမိ၏ ကုသိုလ်နှင့် တူသည်လည်းရှိ, မတူသည်လည်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တံ-ထိုကာမာဝစရ ဝိပါက်ကို၊ ကုသလာနု ဂတိက်-ကုသိုလ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်ကို၊ ကတ္ဝာ, နု ဘာဇိတံ-ဝေဖန်တော် မမူအပ်၊ ရူပါဝစရ ရူပါဝစရဝိပါက် ပန-ရူပါဝစရ ဝိပါက်, အရူပါဝစရ ဝိပါက်ကိုကား၊ (ဘာဇိတံ၌ စပ်၊) ဝါ-သည်ကား၊ (ဟောတို့၌ စပ်၊) ဟတ္ထိ အာဆာ ပဗ္ဗတာဒီနံ-ဆင်, မြင်း, တောင် အစရှိသည်တို့၏၊ ဆာယာ-အရိပ်တို့သည်၊ ဟတ္ထိအာဒိ သဒိသာဝ-ဆင်အစရှိသည်တို့နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိယထာ-ကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ အတ္ထနော-၏၊ ကုသလသဒိသမေဝ-ကုသိုလ်နှင့် တူသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ရူပါဝစရဝိပါက်, အရူပါဝစရဝိပါက်၏ မိမိကုသိုလ်နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ကုသလာနုဂတိက်-ကုသိုလ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်ကို၊ ကတ္ဝာ, ဘာဇိတံ-ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ။

ကုသလာနုဂတိက်။ ။ပါဠိတော်၌ "ယသ္မိံ သမယေ ရူပူပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ၊ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ"ဤသို့ကုသိုလ်ကိုရှေးဦးစွာ ပြပြီးမှ "တသ္မေဝ ရူပါဝစရဿ ကုသလဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဝိပါက် ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ၊ပေ၊ ဣမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ"ဟု ကုသိုလ်သို့အစဉ်လိုက်၍ ကုသိုလ်နှင့် တူစွာ ဝေဖန်တော်မူသည်၊ ပါဠိတော်ကိုကြည့်ပါ။

စ-ဆက်၊ ကာမာဝစရကမ္မံ-ကာမာဝစရကံသည် - ယဒါ ကဒါစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသောအခါ၌၊ ဝိပါတံ-အကျိုးကို၊ ဒေတိ၊ ရူပါဝစရ ရူပါဝစရံ ပန-ရူပါဝစရကံ, အရူပါဝစရကံသည်ကား၊ အနန္တရုယေန-အန္တရုယ်မရှိသဖြင့်၊ ဝါ-အန္တရုယ်မရှိလသော်၊ (ဈာန်လျှောခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ စသော အန္တရုယ်မရှိလသော်၊) ဒုတိယသို့ယေဝ အတ္တဘာဝေ-ဒုတိယ အတ္တဘောဌ်ပင်၊ ဝိပါကံ-ကို၊ ဒေတိ၊ ဣတိပိ-ထို့ကြောင့်လည်း၊ ကုသလာနုဂတိကမေဝ-ကုသိုလ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်ကိုသာ၊ ကတ္ဟာ, ဘာဇိတံ-ပြီ၊ သေသံ-ကြွင်းသောအစီအရင်ကို၊ ကုသလေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ ဧတေသု-ဤ ရူပါဝစရဝိပါက် အရူပါဝစရဝိပါက်တို့၌၊ ပဋိပဒါဒိဘေဒေါစ-ပဋိပဒါအစရှိသည်တို့၏ အပြားကိုလည်းကောင်း၊ ဟီန၊ ပေ၊ ဘာဝေါစ-ဟီနအဖြစ်, ပဏီဘအဖြစ်, မဇ္ဈိမအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဈာနာဂမနတော-ဝိပါက်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ကုသိုလ်ဈာန်အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [ကုသိုလ်ဈာန်က ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညဖြစ်လျှင် ဝိပါက်လည်း ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညဖြစ်၏၊ ကုသိုလ်ဈာန်က ဟီနဖြစ်လျှင် ဝိပါက်လည်း ဟီနဖြစ်၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သိပါ။] ပန-ဆက်၊ ဆန္ဒာဒီနံ-ဆန္ဒအစရှိသော တရားတို့တွင်၊ အညတရံ-တပါးပါးသော တရားကို၊ ဓုရံ-အဦးပဓာနကို၊ ကတ္ဟာ, အနုပ္ပါဒနီယတ္ထာ-မဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တောနိ-ဤရူပါဝစရဝိပါက် အရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ နိရဓိပတိကာနေဝ - အဓိပတိမရှိကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ - အပြီးတည်း။ ။ရူပါဝစရ ရူပါဝစရဝိပါကကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

လောကုတ္တရဝိပါက အဖွင့်

လောကုတ္တရဝိပါကံပိ-လောကုတ္တရဝိပါက်ကိုလည်း၊ [ပိဖြင့် "ရူပါဝစရ ရူပါဝစရဝိပါက်" ကိုပေါင်း၊] ကုသလသဒိသတ္ထာ-ကုသိုလ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုသလာနုဂတိကမေဝ-ကိုသာ၊ ကတ္ဟာ, ဘာဇိတံ-ပြီ၊ (ပါဋိတော်ကို ကြည့်ပါ၊) [ထိုသို့ ဝိပါက်ကိုဝေဖန်ရာ၌ တေဘူမကဝိပါက်၌ကဲ့သို့ "ကတတ္ထာ ဥပစိတတ္ထာ" ဟု ဟောတော်မမူပဲ, အဘယ့်ကြောင့် "ကတတ္ထာ ဘာဝိတတ္ထာ" ဟု ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ယသ္မာ ပန" စသည် မိန့်။] ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ, တေဘူမကကုသလံ-သည်၊ စုတိ ပဋိသန္ဓိ ဝသေန-စုတိပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝဋ္ဌံ-ဝဋ္ဌဘရားကို၊ အာစိနာတိ-စီတတ်၏၊ ဝဧုတိ-တိုးပွားစေတတ်၏၊ [အုတ်ကို တချပ်ပြီးတချပ် တိုးစေခြင်းကို "အုတ်စီခြင်း" ဟု ခေါ်သကဲ့သို့ တေဘူမကကုသိုလ်၏ဝဋ္ဌဘရားကို တိုးပွားစေခြင်းကိုလည်း "စီ" ဟုခေါ်သည်။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ တေဘူမကကုသိုလ်၏ စုတိ

ပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့် ဝဋ္ဌတရားကို စိတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တတ္ထ-ထို တေဘူမက ဝိပါက ကထာ၌၊ ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊လော ကုတ္တရံပန-လောကုတ္တရကုသိုလ်သည်ကား၊ တေန-ထို တေဘူမကကုသိုလ်သည်၊ အာစိတံပိ-စီအပ်ပြီးသော ဝဋ္ဌတရားကိုလည်း၊ အပစိနာတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ သယံပိ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊(မိမိဟူသော လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကိုယ်တိုင်လည်း၊) စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန-ဖြင့်၊ န အာစိနာတိ-မစိတတ်၊ တေန-ကြောင့်၊ တ္ထေ-ဤလောကုတ္တရ ဝိပါကကထာ၌၊ ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာတိ-ဟူ၍၊ အဝတ္ဘာ-မဟောမူ၍၊ ကတတ္တာ ဘာဝိတတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

သုညတန္တိ အာဒီသု - သုညတံ အစရှိသော ပါဋ္ဌိရပ်တို့၌၊ တာဝ - ဖိုလ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော) မဂ္ဂေါ-မဂ်သည်၊ အာဂမနတော-မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာ ကြောင်း ဝိပဿနာလည်းကောင်း၊ သဂုဏတော-မိမိဟူသော မဂ်၏ဂုဏ်လည်း ကောင်း၊ အာရမဏတော-အာရုံလည်းကောင်း၊ ဣတိ - သို့၊ တိဟိ-နသော၊ ကာရဏေဟိ - အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ နာမံ - သုညတဟူသော နာမည်ကို၊ လဘတိ၊ ဣတိ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော၊ ကုသလာဓိ ကာရေ-လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်အရာ၌၊ ဝိတ္ထာရိတံ-ချဲ့အပ်ပြီ၊ ["သုညတန္တိ လောကုတ္တရမဂ္ဂဿ နာမံ၊ သော ဟိ အာဂမနတော" စသည်ဖြင့် ချဲ့ခဲ့ပြီ။] တတ္ထ၊ပေ၊ ဓုရန္တိ ဣဒံပိ-ဟူသော ဤစကားကိုလည်း၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ် သော လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်အရာ၌၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ [ရှေ့၌ "တတ္ထ သုတ္တန္တိကပရိယာယေန" စသည်ဖြင့် ဤအတိုင်းပင် ဆိုခဲ့သည်၊ ပြန် ကြည့်ပါ။] တေသု-ထို မဂ္ဂအာဂတဌာန ဖလအာဂတဌာနတို့တွင်၊ ဣဒံ-ဤ ဌာနသည်၊ ဖလဿ-ဖိုလ်၏၊ အာဂတဌာနံ-ဖြစ်ပေါ်လာရာဌာနတည်း၊တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣဓ-ဤဖိုလ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာရာဌာန၌၊ မဂ္ဂါဂမနံ-မဂ္ဂါဂမနကို၊ (ဖိုလ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းမဂ်ကို၊) ဓုရန္တိ-ပဓာနဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ပန-ဆက်၊ သော ဧသ မဂ္ဂေါ-ထိုမဂ်ကို၊ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်၊) အာဂမနတော-မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာအားဖြင့်၊သုညတန္တိ-ဟူ၍၊နာမံ-ကို၊လဘိတ္ဘာ-ရပြီး၍၊ သဂုဏတောစ-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာရမဏတောစ-အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အနိမိတ္တော(တိပိ)-အနိမိတ္တမဂ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အပ္ပဏိ ဟိတောပိ - အပ္ပဏိဟိတမဂ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ (မိမိဟူသော မဂ်ကိုယ်တိုင်၊) အာဂမနီယဌာနေ-ဖိုလ်၏ဖြစ် ပေါ်လာကြောင်းအရာ၌၊ ဌတ္ဘာ-တည်၍၊ အတ္တနောဏ်- ဖလဿ-အား၊ တိဏိ-နသော၊ နာမာနိ-တို့ကို၊ ဒေတိ။

ကထံ - အဘယ်သို့ ပေးသနည်း၊ ဟိ-ချဲ၊ သုဒ္ဓါဂမနဝသေနေဝ - သဂုဏ အာရမဏတို့နှင့် မရောသော အာဂမန၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ လဒ္ဓနာမော-ရအပ်သော အမည်ရှိသော၊ အယံ သုညတမဂ္ဂေါ-ဤသုညတမဂ်သည်၊ သယံ၊

မိမိကိုယ်တိုင်၊ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ-ဖိုလ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းအရာ၌၊ ၎တွာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဖလဿ-အား၊ နာမံ-ကို၊ ဒဒမာနော-ပေးလသော်၊ သုညတန္တိနာမံ - သုညတဟူသော အမည်ကို၊ အကာသိ - ပြုပြီ၊ [သုဒ္ဓါဂမနပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ ကြည့်ပါ။] သုညတအနိမိတ္တမဂ္ဂေါ-သုညတ, အနိမိတ္တ ၂ မည်ရသောမဂ်သည်၊ သယံ, အာဂမနီယဋ္ဌာနေ-၌၊ ၎တွာ, အတ္တနော-၏၊ ဖလဿ-အား၊ နာမံ-ကို၊ ဒဒမာနော-သော်၊ အနိမိတ္တန္တိနာမံ-ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ သုညတ အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂေါ - သုညတ အပ္ပဏိဟိတ ၂ မည်ရသော မဂ်သည်၊ သယံ၊ ပေ၊ အပ္ပဏိဟိတန္တိနာမံ-ကို၊ အကာသိ။

မန-ဆက်၊ တီဏိ-နှ်သော၊ ဣမာနိ နာမာနိ-ဤ အမည်တို့ကို၊ မဂ္ဂါနန္တရေ-မဂ်၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ဖလစိတ္တသို့ ယေဝ-ဖိုလ်စိတ်၌သာလျှင်၊ (မဂ္ဂဝီထိ၌ ပါသော ဖိုလ်စိတ်၌သာလျှင်၊) ဣမိနာ နယေန-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ လဗ္ဘန္တိ၊ အပရဘာဂေ-နောက်အဖို့၌၊ (မဂ္ဂဝီထိမှ နောက်အဖို့၌၊) ဝဋ္ဌဋ္ဌနက ဖလ သမာပတ္တိယာ-သုံးစွဲအပ်သော ဖလသမာပတ်၌၊ (ဖလသမာပတ် ဝင်စားရာ၌၊) နော (လဗ္ဘန္တိ)၊ အပရဘာဂေပန-၌ကား၊ အနိစ္စတာဒီဟိ-နှ်သော၊ တီဟိ-နှ်သော၊ ဝိပဿနာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝိပဿိတုံ-အထူးထူး အပြားပြား ရှုခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-၏၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝုဋ္ဌိတဝိပဿနာဝသေန - သခ်ါရနိမိတ်မှ ထသော ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (စုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာကိုဆိုသည်၊) အနိမိတ္တ၊ ပေ၊ သခ်ါတာနိ- အနိမိတ္တ, အပ္ပဏိဟိတ, သုညတဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ တီဏိ - နှ်သော၊ ဖလာနိ - တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ [အနတ္တာနုပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ထလျှင် သုညတဖိုလ်ဖြစ်၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ် ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းလာ "တတ္ထ အနတ္တာနုပဿနာ အတ္တာဘိနိဝေသံ မုဉ္ဇန္တီ သုညတာနုပဿနာနာမ" စသော စာသွားအတိုင်း သိပါ။] တေသံ-ထိုဖိုလ်တို့၏၊ သခ်ါရာရမဏာနိ-သခ်ါရတရားလျှင် အာရုံရှိကုန်သော၊ အနိစ္စာနုပဿနာနိ(-အနိစ္စာနုပဿနာ အစရှိကုန်သော၊ တာနေဝ ဉာဏာနိ-ထိုဉာဏ်တို့သည်ပင်၊ ဒီဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာဉာဏ် တို့သည်ပင်၊) အနုလောမဉာဏာနိနာမ-အနုလောမဉာဏ်တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ။

စ-ဆက်၊ သုညတမဂ္ဂေ-၌၊ ယော အယံ (နယော) - အကြင်နည်းကို၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂေပိ-၌လည်း၊ ဧသေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ["အယံ ပိဟိ" ဟုရှိစေ၊] ဟိ-မူန်၊ (တနည်း(ဟိ-ချဲ၊ သုဒ္ဓါဂမနဝသေန-ဖြင့်၊ လဒ္ဓနာမော-သော၊ အယံပိ အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂေါ - သည်လည်း၊ [ပိဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော သုညတမဂ်ကို ပေါင်း၊] သယံ၊ ပေ၊ အပ္ပဏိဟိတ နှ်နာမံ-ကို၊ အကာသိ-အပ္ပဏိဟိတ အနိမိတ္တမဂ္ဂေါ - အပ္ပဏိဟိတ အနိမိတ္တ ၂ မည်ရသော မဂ်သည်၊ ပေ၊ အနိမိတ္တန္တိ နာမံ အကာသိ၊ အပ္ပဏိဟိတ သုညတမဂ္ဂေါ-အပ္ပဏိဟိတ, သုညတ

၂ မည်ရသောမဂ်သည်၊ပေ သုညတန္တိ နာမံ အကာသိ၊ တီဏိ-နိ်သော၊ ဣမာ နိပိ နာမာနိ - ဤ အမည်တို့ကိုလည်း၊ ပဂ္ဂါနန္တရဖလ စိတ္တသို့ ယေဝ - မဂ်၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဖိုလ်စိတ်၌သာလျှင်၊ ဣမိနာ နယေန ဖြင့်၊ လဗ္ဘန္တိ၊ အပရ ဘာဂေ-၌၊ ဝလဉ္ဇနက ဖလသမာပတ္တိယာ-၌၊ န(လဗ္ဘန္တိ)၊ ဣတိ-မှတ်အပ်၏၊ [ဤ အင္ဌကထာဝယ် သုညတကို အရင်၊ခံ၍လည်းကောင်း, အပွဏိဟိတကို အရင်းခံ၍လည်းကောင်း, ၂ မျိုးသာ ပြထား၏၊ အနိမိတ္တကို အရင်းခံ၍ မပြ၊ ထိုသို့ မပြခြင်း၏ အကြောင်းကို ဋီကာ၌ ဖွင့်ပြလတ္တံ့၊] ဝေံ-ဤသို့လျှင်၊ ဣမသို့ ဝိပါကနိဒ္ဒေသေ-ဤ ဝိပါကနိဒ္ဒေသ၌၊ ကုသလစိတ္တေဟိ-တို့ထက်၊ တိဂုဏာနိ-၃ ခုတ်ဖြင့် မြောက်အပ်ကုန်သော၊ ဝါ-၃ ဆ တက်ကုန်သော၊ ဝိပါကစိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ [မဂ်စိတ်ထက် ၃ ဆတက်၍ စိတ်အရေအတွက် သာပုံကို ပါဋိတော်၌ ကြည့်ပါ။]

ပန - ဆက်၊ တေဘူမကကုသလာနိ - တို့သည်၊ အတ္တနော - ၏၊ ဝိပါကံ-ဝိပါက်ကို၊ အဓိပတ်-အဓိပတိကို၊ လဘာပေတုံ-ရစေခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ ယထာ-နိ်သကဲ့သို့၊ ဝေံ တူ၊ လောကုတ္တရကုသလာနိ တို့သည်၊ န-မဟုတ်ကုန်၊ (မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်မဟုတ်, စွမ်းနိုင်ကုန်သည်သာ၊) ကသ္မာ-နည်း၊ [အချို စာအုပ်၌ ဤ"ကသ္မာ"မပါ၊ရှေးနိဿယမှယူထားဟန်တူသည်။]ဟိ(ယသ္မာ) တနည်း, ဟိ-ချဲ၊ တေဘူမကကုသလာနံ-တို့၏၊ အာယူဟနကာလော-ကုသိုလ်ကို အားထုတ်ရာအခါသည်၊ အညော-ဝိပစ္စနကာလမှ တမျိုးတခြားတည်း၊ ဝိပစ္စနကာလော - အကျိုးဖြစ်ရာ အခါသည်၊ အညော - အာယူဟနကာလမှ တမျိုးတခြားတည်း၊ တေန-ကြောင့်၊ တာနိ-ထို တေဘူမက ကုသိုလ်တို့သည်၊ အတ္တနော၊ပေ၊ န သက္ကောန္တိ၊ လောကုတ္တရာနိ ပန-လောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့သည်ကား၊ တာယ သဒ္ဓါယ - ထိုမဂ်နှင့်ယှဉ်သော သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ တသို့ ဝီရိယေ-ထိုမဂ်နှင့်ယှဉ်သော ဝီရိယသည်လည်းကောင်း၊ပေ၊ တာယ ပညာယ-ထိုမဂ်နှင့်ယှဉ်သော ပညာသည်လည်းကောင်း၊ အဝူပသန္တာယ-မငြိမ်သက်သေးမီ၊ [အဝူပသန္တ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာကြည့်ပါ။] အပဏ္ဏကံ-မချတ်မယွင်း၊ အဝိရဒ္ဓံ-မလွဲမချော်၊ မဂ္ဂါနန္တရမေဝ-မဂ်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်၊ ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ ပဋိလဘန္တိ-ရကုန်၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိပါကံ-ကို၊ ပေ၊ သက္ကောန္တိ။

ဟိ-ဥပမာဆောင်, ထင်အောင်ပြဦး၊အုံ၊ ပရိတ္တကဿ - အနည်းငယ်သော၊ အဂ္ဂိနော-၏၊ ဂတဋ္ဌာနေ - သွားအပ်သောအရပ်၌၊ အဂ္ဂိသို့ - သည်၊ နိဗ္ဗုတ မတ္တေယေဝ-ငြိမ်းကာမျှ ဖြစ်သော်သာလျှင်၊ ဥဏ္ဍာကာရော-အပူ၏ အခြင်းအရာသည်၊ နိဗ္ဗာယိတွာ-ငြိမ်းအေး၍၊ ကိဉ္ဇိ-တစုံတခုမျှ၊ န ဟောတိ ယထာ-မရှိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊အာဒိတ္တံ-လွန်စွာတောက်ပသော၊

အဂ္ဂိက္ခန္ဓံပန-မီးအစုကိုကား၊ နိဗ္ဗာပေတွာ-ငြိမ်းစေပြီး၍၊ ဝေါမယ-ရိဘဏ္ဍေ-နွားချေးတို့ဖြင့် သုတ်လိမ်းမှုကို၊ ကတေပိ-ပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ (နွားချေး သမံဘလင်းပြုလုပ်အပ်ပါသော်လည်း၊) ဥဏ္ဍာကာရော-သည်၊ အဝူပသန္တောဝ-မငြိမ်းအေးသည်သာလျှင်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝမေဝ-တူပင်၊ တေဘူမကကုသလေ-၌၊ ကမ္မက္ခဏော-ကံ၏ဖြစ်ရာခဏသည်၊ အညော-ဝိပါကက္ခဏမှ တမျိုးတခြားတည်း၊ ဝိပါကက္ခဏော-ဝိပါက်ဖြစ်ရာ ခဏသည်၊ အညော-ကမ္မက္ခဏမှ တမျိုးတခြားတည်း၊ ပရိတ္တအဂ္ဂိဋ္ဌာနေ-အနည်းငယ်သော မီး၏တည်ရာအရပ်၌၊ ဥဏ္ဍဘာဝနိဗ္ဗုတကာလော ဝိယ-ပူသည်၏ အဖြစ်၏ ငြိမ်းအေးရာကာလနှင့် တူသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ, တံ-ထို တေဘူမကကုသိုလ်သည်၊ အတ္တနော၊ ပေ၊ နသက္ကောတိ၊ လောကုတ္တရေ ပန-၌ကား၊ တာယ သဒ္ဓါယ-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ တာယ ပညာယ-သည်လည်းကောင်း၊ အဝူပသန္တာယ-မငြိမ်းသေးမီ၊ မဂ္ဂါနန္တရမေဝ-မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ပင်၊ ဖလံ-ဖိုလ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ, တံ-ထိုလောကုတ္တရာကုသိုလ်သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိပါကံ-ကို၊ အဓိပတိံ-ကို၊ လဘာပေတိ-ရစေနိုင်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တေန-ကြောင့်၊ ပေါရာဏာ-ရှေးဆရာတို့သည်၊ ဝိပါကေ၊ ပေ၊ လောကုတ္တရန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟု။

စတုတ္ထဖလနိဒ္ဒေသေ-၌၊ အညာတာဝိန္ဒြိယန္တိ-ကား၊ အညာတာဝိနော-သစ္စာ ၄ ပါးကို သိပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စတူသု-ကုန်သော၊ သစ္စေသု-သစ္စာတို့၌၊ နိဋ္ဌိတညာဏကိစ္စဿ-ပြီးပြီးသောဉာဏ်၏ ကိစ္စရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဣန္ဒြိယံ-ဣန္ဒြေတည်း၊ [နိဋ္ဌိတညာဏကိစ္စဿဖြင့် တာဝီပစ္စည်း၏ အတိတ်အနက်ကို ပြသည်၊ "အညာတာဝိန္ဒြိယံ-သစ္စာ ၄ ပါးကို သိပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဣန္ဒြေ"ဟု ပေးပါ၊] ဝါ-တနည်း၊ အညာတာဝိနံ-သစ္စာ ၄ ပါးကို သိပြီးကုန်သော၊ စတူသု-နံသော၊ သစ္စေသု-တို့၌၊ နိဋ္ဌိတကိစ္စာနံ-ပြီးပြီးသော သိခြင်းကိစ္စရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိ-နံသော၊ သစ္စာနိ-တို့ကို၊ ဥတ္ဆာ-သိပြီး၍၊ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဆာ-ထိုးထွင်းကာသိပြီး၍၊ ဋ္ဌိတာနံ-တန့်ရပ်နေကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-သမ္မယုတ်ဘရားတို့၏၊ အဗ္ဆန္တရေ-အတွင်း၌၊ ဣန္ဒဋ္ဌသာဓနေန-အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကို ပြီးစေခြင်းကြောင့်၊ ဣန္ဒြိယံ-တည်း။

အညာတာဝိနံ ဝါ။ ။"စတူသု သစ္စေသု နိဋ္ဌိတကိစ္စာနံ"ကိုပင် "စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဥတ္ဆာ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဆာ ဋ္ဌိတာနံ"ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ ဓမ္မာနံ အရ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ယူ၊ "အဗ္ဆန္တရေ"ဟူသော ပါဋ္ဌဖြင့် "အညာတာဝိနံ"ဝယ် ဆဋ္ဌိဝိဘတ်၏ နိဒ္ဒါရဏ အနက်ကို ပြသည်၊ ဣန္ဒဋ္ဌသာဓနေနကား "ဣန္ဒြိယံ"၏ အနက် ဖွင့်တည်း၊ ဤအလို "အညာတာဝိနံ-သစ္စာ ၄ ပါးတို့ကို သိပြီးကုန်သော သမ္မယုတ်တရားတို့တွင်၊ ဣန္ဒြိယံ-တည်း၊ အညာတာဝိန္ဒြိယံ-ဣန္ဒြေ"ဟု ဆဋ္ဌိနိဒ္ဒါရဏသမာသ် ပြု။

အဿ-ထို အညာတာဝိန္ဒြိယံ ဟူသော ပုဒ်၏၊ နိဒ္ဒေသဝါရေပိ-နိဒ္ဒေသဝါရ ၌လည်း၊ အညာတာဝိနန္တိ - ကား၊ အာဇာနိတွာ - အပိုင်းအခြား အတိုင်း သိပြီး၍၊ ဌိတာနံ-တန့်ရပ်တည်နေကုန်သော၊ [ရှေတိုးတက်ဖွယ် မလို-ဟူလို။] ဓမ္မာနန္တိ-ကား၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ-သမ္ပယုတ်တရားတို့၏၊ အဗ္ဘန္တရေ-၌၊ အညာတိ-ကား၊ အာဇာနနာ - အပိုင်းအခြားအတိုင်း သိတတ်သော သဘောတရား သည်၊ (အတ္ထိ)၊ [အာသဒ္ဓါသည် မရိယာဒအနက်ဟော။] ပညာ ပဇာန နာတိ အာဒီနိ - အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်၊ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ - ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိကုန်သည်သာ၊ မဂ္ဂင်္ဂံ မဂ္ဂပရိယာပန္နန္တိ - ကား၊ ဖလမဂ္ဂဿ - ဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မင်္ဂ၏၊ အင်္ဂံ-အစိတ်အပိုင်းလည်းဖြစ်သော တရားသည်၊ ဖလ မဂ္ဂေ - ဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော မင်္ဂ၌၊ ပရိယာပန္နဥ - အကျုံးဝင်သည်လည်း ဖြစ်သောတရားသည်၊(အတ္ထိ)၊ဣတိ အတ္ထော။ [မဂ္ဂင်္ဂံ၌ "မင်္ဂတည်းဟူသော မင်္ဂ"ကို ယူမည်စိုး၍"ဖလမဂ္ဂဿ"ဟု ဆိုသည်၊ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တွင်ပါဝင်သော အပေါင်းဖြစ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိစသည်ကို"မဂ္ဂ"ဟုဆို၍, ထိုမဂ္ဂ၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော ပညာစသည်ကို "မဂ္ဂင်္ဂ"ဟု ဆိုသည်။]

အပိစ - စိုးစဉ်း အနည်းငယ်, ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏၊ တ္ထေ - ဤလောကုတ္တရ ဝိပါကကထာ၌၊ ဣဒံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ပကိဏ္ဏကံ-ရောပြွမ်းသော အဆုံး အဖြတ်တည်း၊ ဧကံ-သော၊ ဣန္ဒြိယံ-သည်၊ ဧကံ-သော၊ ဌာနံ-ဌာနသို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဧကံ-သော၊ (ဣန္ဒြိယံ-သည်၊) ဆ-နှ်သော၊ ဌာနာနိ-တို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဧကံ-သော၊ (ဣန္ဒြိယံ-သည်၊) ဧကံ-သော၊ ဌာနံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဟိ-ချဲ၊ ဧကံ-သော၊ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ-သည်၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ-သောတာပတ္တိ မင်္ဂဟူသော၊ ဧကံ သော၊ ဌာနံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဧကံ-သော၊ အညိန္ဒြိယံ-သည်၊ ဟေဌာ-၌၊ ဝါ- အောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ တီဏိ - နှ်သော၊ ဖလာနိ- တို့လည်း ကောင်း၊ ဥပရိ-၌၊ ဝါ-အထက်ဖြစ်ကုန်သော၊တယော-နှ်သော၊မဂ္ဂေ-တို့လည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဆ-နှ်သော၊ ဌာနာနိ-တို့သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဧကံ-သော၊ အညာတာဝိန္ဒြိယံ - သည်၊ အရဟတ္တဖလံ - အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော၊ ဧကံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗေသုပိ-လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မဂ္ဂဖလေသု-မင်္ဂဖိုလ်တို့၌၊အတ္ထတော-တရားကိုယ် အနက်အားဖြင့်၊ အင္ဌ အင္ဌ-ဂ ပါး, ဂ ပါးကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ [ဂ ပါးဟူသည် ဇီဝိတိန္ဒြေ,မနိန္ဒြေ, ဝေဒနိန္ဒြေတပါးပါး နှင့် သဒ္ဓိန္ဒြေစသော ၅ ပါးတည်း။] ဣတိ-ကြောင့်၊ စတုသဋ္ဌိ-၆၄ပါးသော၊ လောကုတ္တရိန္ဒြိယာနိ- လောကုတ္တရာဣန္ဒြေတို့ကို၊ ကထိတာနိ-ဟောတော်မူအပ် ကုန်ပြီ။

ပန-ဆက်၊ ပါဋ္ဌိတော-ပါဋ္ဌိတော်အားဖြင့်၊ နဝနဝ-၉ ပါး, ၉ ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို၊ ကတွာ, [ပညာက "ပညိန္ဒြေဌာန, အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေ

ဌာန"စသောအားဖြင့် ၂-ဌာနပါသောကြောင့် "နဝနဝကတွာ" ဟုဆိုသည်။] ဒွါသတ္တတိ-၇၂ ပါးသော၊ (ဣန္ဒြိယာနိ) ဟောန္တိ၊ မဂ္ဂေ-၌၊ မဂ္ဂင်္ဆိ-မဂ္ဂင်ံ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဖလေပိ-၌လည်း၊ မဂ္ဂင်ံ-ကို၊ (ဝုတ္တံ)၊ မဂ္ဂေ-၌၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါတိ-ဗောဇ္ဈင်္ဂေါဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဖလေပိ-၌လည်း၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ-ဗောဇ္ဈင်ကို၊ (ဝုတ္တော)၊ မဂ္ဂကွဏေပိ-၌လည်း၊ အာရတိ ဝိရတီတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဖလကွဏေပိ-၌လည်း၊ အာရတိ ဝိရတီတိ-ဟူ၍၊ (ဝုတ္တာ)၊ တတ္ထ-ထိုမင်ဖိုလ်တို့တွင်၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ မဂ္ဂဘာဝေနေဝ-မင်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ မဂ္ဂေါ-မဂ္ဂမည်၏၊ ဖလံ ပန-သည်ကား၊ မဂ္ဂံ-ကို၊ ဥပါဒါယ-ကပ်ယူ၍၊ မဂ္ဂေါနာမ-မည်၏၊ [မင်၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိစသည်နှင့် ဖိုလ်၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိစသည်တို့၏ တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သဒိသူပစာရအားဖြင့် "မဂ္ဂမည်၏" ဟူလို။] ဖလင်ံ ဖလပရိပန္နန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တုံပိ-ဟောတော်မူခြင်းငှါလည်း၊ ဝဋ္ဌတိ-သင့်၏း မဂ္ဂေ-၌၊ ဗုဇ္ဈနကဿ-သိတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အင်္ဂေါ-တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ-မည်၏၊ ["သမ္မာ ဗုဇ္ဈတီတိ သမ္မောဓော၊ သမ္မောဓိဿ+အင်္ဂေါ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊] ဖလေ-၌၊ ဗုဒ္ဓဿ-သိပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အင်္ဂေါ-တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ-မည်၏၊ [သမ္မာ အဗုဇ္ဈီတိ သမ္မောဓိ၊ သမ္မောဓိဿ+အင်္ဂေါ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ။] မဂ္ဂေ-၌၊ အာရမဏ ဝိရမဏဝသေနေဝ-ဒုစရိုက်တို့မှ ဝေးစွာ မွေ့လျော်ခြင်း, ဒုစရိုက်တို့နှင့် ကင်း၍ မွေ့လျော်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် သာလျှင်၊ အာရတိ ဝိရတိ-အာရတိ ဝိရတိမည်၏၊ ဖလေပန-၌ကား၊ အာရတ ဝိရတဝသေန-ဒုစရိုက်တို့မှ ဝေးစွာ မွေ့လျော်ပြီးခြင်း, ဒုစရိုက်တို့နှင့်ကင်း၍ မွေ့လျော်ပြီးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (အာရတိ ဝိရတိ-အာရတိ ဝိရတိ မည်၏၊) (ဣဒံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (ပကိဏ္ဏကံ-ရောပြွမ်းသောအဆုံးအဖြတ်တည်း။)

အာရတဝိရတဝသေန။ ။[လောကုတ္တရာကုသိုလ် အညာတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌ "အာရကာ+ရမတိ" စသည်ဖြင့် အာရတိ စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊] ဤ၌ မင်ခဏဝယ် "အာရမဏ ဝိရမဏဝသေန" ဟု ဆိုသောကြောင့် ဖိုလ်ခဏ၌ အတိတ်ဟော တပစ္စည်းဖြင့် "အာရတ ဝိရတဝသေန" ဟု ရှိမှ ရှေ့နောက် လိုက်လျောသည်။

အမှာ။ ။စာအုပ်တို့၌ကား "ဖလေ ပန အာရတိ ဝိရတိဝသေန" ဟု တွေ့ရ၏၊ ရှေးနိဿယ၌ "အာရတိဝိရတိဝသေန-ဝေးစွာ ကြဉ်ပြီး အထူးသဖြင့် ကြဉ်ပြီးသည်၏ အစွမ်းဖြင့်" ဟု ပေး၏၊ တိပစ္စည်းက အတိတ်အနက်ကို မဟောသောကြောင့် "အာရတ ဝိရတ" ဟု ပြင်လိုက်ပါသည်။

လောကုတ္တရဝိပါကကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

အကုသလဝိပါကကထာအဖွင့်

ဗုတော-ဤလောကုတ္တရဝိပါက်မှ၊ ပရုနိ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလ ဝိပါကာနိ-အကုသလဝိပါက်ဖြစ်ကုန်သော၊ (စိတ္တာနိ၌ စပ်၊) ပဋ္ဌ-နိ်သော၊ စက္ခုပေ၊ ကာယဝိညာဏာနိ-စက္ခုဝိညာဉ်, သောတဝိညာဉ်, ဃာနဝိညာဉ်, ဇိဝှါဝိညာဉ်, ကာယဝိညာဉ်တို့လည်းကောင်း၊ ကော-သော၊ မနောဓာတု-လည်းကောင်း၊ ကော-သော၊ မနောဝိညာဏဓာတု-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သတ္တ-နိ်သော၊ ဣမာနိ စိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ပါဋ္ဌိတောစ-ပါဋ္ဌိတော်အားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ အတ္ထတောစ-တရားကိုယ်အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝုတ္ထေဟိ - ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ တာဒိသေဟေဝ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ လျှင် ဖြစ်ကုန်သော ကုသလ ဝိပါကစိတ္တေဟိ - ကုသလ ဝိပါက်စိတ်တို့နှင့်၊ သဒိသာနိ-တူကုန်၏၊ ဟိ-စိုးစဉ်း အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ တာနိ-ထိုကုသလဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ ကုသလကမ္မပစ္စယာနိ-ကုသိုလ် ကံဟူသော အကြောင်းရှိသော တရားတို့တည်း၊ ဣမာနိ-ဤအကုသလဝိပါက် စိတ်တို့သည်၊ အကုသလကမ္မပစ္စယာနိ-အကုသိုလ်ကံဟူသောအကြောင်းရှိသော တရားတို့တည်း၊ စ-သည်သာမကသေး၊ တာနိ-ထိုကုသလဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဏ္ဍတ္တေသု-ဣဋ္ဌ, ဣဋ္ဌမဏ္ဍတ္တဖြစ်ကုန်သော၊ အာရမဏေသု-တို့၌၊ ဝတ္တန္တိ-နိ်၏၊ ဣမာနိ-ဤအကုသလဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ အနိဋ္ဌအနိဋ္ဌမဏ္ဍတ္တေသု-နိ်သော၊ (အာရမဏေသု-တို့၌၊ ဝတ္တန္တိ၊) အနိဋ္ဌ အနိဋ္ဌမဏ္ဍတ္တဲနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဋီကာရှု။]

စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုကုသလဝိပါက်စိတ်၌၊ သုခသဟဂတံ-သုခသဟဂုတိ ဖြစ်သော၊ ကာယဝိညာဏံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣဓ-ဤအကုသလဝိပါက် စိတ်၌၊ ဒုက္ခသဟဂတံ-သော၊ (ကာယဝိညာဏံ-သည်၊ ဟောတိ)၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ တတ္ထ-ထိုကုသလဝိပါက်စိတ်၌၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာ-သော၊ မနော ဝိညာဏဓာတု-သည်၊ မနုဿေသု-တို့၌၊ ဇစ္စန္ဓာဒိနံ-ဇစ္စန္ဓအစရှိသူတို့၏၊ ပဋိသန္ဓိံ-ပဋိသန္ဓေကို၊ အာဒိံကတွာ-အစပြု၍၊ ပဋ္ဌသု-နိ်သော၊ ဌာနေသု-တို့၌၊ ဝိပစ္စတိ-အကျိုးဖြစ်၏၊ ဣဓ ပန-ဤအကုသလဝိပါက်စိတ်၌ကား၊ ကောဒသဝိဓေနာပိ-၁၁-ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အကုသလစိတ္တေန-ဖြင့်၊ [ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်ကို ချန်ထားသည်၊] ကမ္မေ-ကို၊ အာယူဟိတေ-သော်၊ ကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တ ဂတိ နိမိတ္တေသု-တို့တွင်၊ အညတရံ-တပါးပါးကို၊ အာရမဏံ ကတွာ-အာရုံပြု၍၊ စတူသု-နိ်သော၊ အပါယေသု-တို့၌၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ ဟုတွာ, ဝိပစ္စတိ-၏၊ ဒုတိယဝါရတော-ဒုတိယစိတ် အကြိမ်မှ၊ (ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမ ဘဝင်မှ၊) ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ယာဝတာယုကံ-အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ဘဝင်ံ-သည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အနိဋ္ဌအနိဋ္ဌမဏ္ဍတ္တာရမဏာယ-အနိဋ္ဌ,

အနိဋ္ဌ မဇ္ဈတ္တာဟူသော အာရုံရှိသော၊ ပဉ္စဝိညာဏ ဝိထိယာ·ပဉ္စဝိညာဏ ဝိထိဉ်၊ သန္တီရဏံ·သည်၊ ဟုတ္ဝာ·လည်းကောင်း၊ ဗလဝါရမဏေ· အာဇဝိဆော အာရုံဉ်၊ ဆသု·ကုန်သော၊ ဒွါရေသု·တို့ဉ်၊ တဒါရမဏံ·သည်၊ ဟုတ္ဝာ·လည်း ကောင်း၊ မရဏကာလေ·သေခါနိုးအခါဉ်၊ စုတိ·သည်၊ဟုတ္ဝာ·လည်းကောင်း၊ (ဝိပစ္စတိ·၏၊)ဣတိ ဧဝံ·သို့၊ပဉ္စသု·နှ်သော၊ဌာနေသုဧဝ·ဌာနတ္တိဉ်ပင်၊ဝိပစ္စတိ၊ ဣတိ·အပြီးတည်း။　။အကုသလဝိပါကကထာ·သည်၊ နိဋ္ဌိတ္ဝာ·ပြီ။

ကြိယာဗျာကတ

မနောဓာတုစိတ္တ အဖွင့်

ဣဒါနိ· အကုသလဝိပါက်ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါဉ်၊ ကြိယာဗျာကတံ·ကို၊ ဘာဇေတ္ဝာ· ဝေဖန်တော်မူ၍၊ ဒဿေတုံ·ဌာ၊ ပုန· တဖန်၊ ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာတိ အာဒိ·ကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ· ထိုကတမေ ဓမ္မာ ဇဗျာကတာ အစရှိသော စကားရပ်ဉ်၊ ကြိယာတိ·ကား၊ ကရဏမတ္တံ· ပြုကာမတ္တ, ပြုရုံမျှဖြစ်သော၊ (မနောဓာတု ဉ်စပ်၊) ဟိ·မှန်၊ သဗ္ဗသုယေဝ· သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကြိယစိတ္တေသု· တို့တွင်၊ ယံ· အကြင် အာဝဇ္ဇန်းဒွေးသည်၊ ဇဝနဘာဝံ· ဇောဇ်အဖြစ်သို့၊ အပ္ပတ်·မရောက်၊ တံ· ထို အာဝဇ္ဇန်းဒွေးသည်၊ ဝါတပုပ္ပံဝိယ·သီးကင်းမမှီး အချည်းနှီးသော လေပင့်နှင့်တူသည်၊ (ဟောတိ)၊ ယံ· အကြင် ကြိယာစိတ်သည်၊ ဇဝနဘာဝပ္ပတ်· ဇော်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ တံ·ထိုကြိယာစိတ်သည်၊ ဆိန္နမူလကံရက္ခ ပုပ္ပံဝိယ·ဖြတ်ပြီးသော အမြစ်ရှိသစ်ပင်၏အပင့်ကဲ့သို့၊ အဟလံ· အကျိုးမရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပန· ထိုသို့ပင် အကျိုးမရှိပါသော်လည်း၊တံတံ ကိစ္စသာဓနဝသေန·ထိုထိုကိစ္စကိုပြီးစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ထိုထို ကိုယ်မှု, နှုတ်မှု, စိတ်မှုကိစ္စကို ပြီးစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊) ပဝတ္တတ္တာ·ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကရဏမတ္တမေဝ· ပြုကာမတ္တ, ပြုရုံမျှသာလျှင်၊ဟောတိ·ဖြစ်ရ၏၊တသ္မာ·ကြောင့်၊ကြိယာတိ·ဟူ၍၊ဝုတ္တံ·ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [“ကရဏံ· ထိုထိုကိစ္စကိုပြုခြင်း၊ ကြိယာ· ခြင်း”ဟုပြု၊ ထိုသို့ပြုရာ၌ အကျိုးမရှိသောကြောင့် မတ္တသဒ္ဒါထည့်၍ “ကရဏမတ္တမေဝ”ဟုဆိုသည်။]

[ပါဠိတော်၌“ကြိယာ နေဝကုသလာ နာကုသလာ နဝ ကမ္မဝိပါကာ” ဟု ပုဒ်အစဉ်ရှိသည်တွင် ကြိယာကိုဖွင့်ပြပြီး၍ “နေဝကုသလာ နာကုသလာ”

ဝါတပု·၊ ။[ဝေါဟာရမတ္တမိဒံ ဝါတပုပ္ပန္တိ၊-မဓု၊] “ဝါတပုပ္ပံ” သဒ္ဒါသည် ရှေးက ပြောရိုးစကား တမျိုးတည်း၊ အတွင်ရှင်ဋီသဒ္ဒါဖြစ်သည်–ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် “ဝါတဿ+ပုပ္ပံ, ဝါတတော+ဇာတံ+ပုပ္ပံ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုဖွယ်မလို။[ယခုခေတ်၌လည်း ပြောတိုင်း မလုပ်နိုင်သူ၏စကားကို “အလကား, လေပါကွာ”ဟု ပြောလေ့ရှိကြ၏၊ ထို့ကြောင့် အသီး အကင်းမပါဝဲ ပွင့်သောအပွင့်ကို “လေပွင့်”ဟု ဆိုရသည်။]

စသည်ကို ဖွင့်လိုသောကြောင့် နေဝကုသလာ- စသည်မိန့်။] နေဝကုသလာ နာကုသလာတိအာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ကုသလမူလ သင်္ခါတဿ-ကုသိုလ်မူလ ဟူ ဆိုအပ်သော၊ ကုသလဟေတုနော- ကုသိုလ်ဟိတ်၏၊ (အလောဘ, အဒေါသ, အမောဟဟိတ်၏၊) အဘာဝါ- မရှိခြင်းကြောင့်၊ (မယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊) နေဝကုသလာ- ကုသိုလ်လည်းမဟုတ်သော၊ အကုသလမူလ သင်္ခါတဿ-သော၊ အကုသလဟေတုနော-၏၊ အဘာဝါ-ကြောင့်၊ နအကုသလာ- အကုသိုလ်လည်း မဟုတ်သော၊ (မနောဓာတု၌ စပ်၊) ယောနိသော၊ ၊ပေ၊သင်္ခါတာနံ- ယောနိသော မနသိကာရ, အယောနိသော မနသိကာရဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ကုသလာ ကုသလ ပစ္စယာနံပိ- ကုသိုလ် အကုသိုလ်၏ အကြောင်းတရားတို့၏လည်း၊ အဘာဝါ- ကြောင့်၊ နေဝကုသလာ-သော၊ နာကုသလာ- သော၊ (မနောဓာတု၌ စပ်၊) ကုသလာ ကုသလ သင်္ခါတဿ-သော၊ ဇနကဟေတုနော- ဇနကအကြောင်း၏၊ အဘာဝါ-ကြောင့်၊ နစ ကမ္မ ဝိပါကာ-ကံ၏အကျိုးလည်း မဟုတ်သော၊ (မနောဓာတု ၌ စပ်။)

ဣဓာပိ- ဤ ကြိယာမနောဓာတ်စိတ်၌လည်း၊ စိတ္တဿေကဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တမေဝ- ဖြစ်ခြင်း၏ တည်ခြင်းမျှကိုသာ၊ လဗ္ဘတိ၊ ဒွေ- ၂-လီ ကုန်သော၊ ပဉ္စ-၅-ပါးကုန်သော၊ ဝိညာဏာနိ-တို့လည်းကောင်း၊[ဒ္ဒိပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀-တို့လည်းကောင်း]တိဿော-နိသော၊မနောဓာတုယော-တို့လည်းကောင်း၊ တိဿော-နိသော၊ မနောဝိညာဏဓာတုယော - တို့လည်းကောင်း၊ [သန္တီရဏ သုံးခုကိုဆိုသည်၊] ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊သတ္တရသသု-နိသော၊ ဣမေသု စိတ္တေသု-တို့၌၊ [ဝီရိယမယှဉ်သောစိတ် ၁၆-နှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ်စိတ်တို့၌၊] ဒုဗ္ဗလတ္တာ- အားမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [ဝီရိယ မယှဉ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်ကား အာရုံပေါ်၌ ယုံမှားသံသယဖြစ်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း "ဒုဗ္ဗလတ္တာ"ဟု ဆိုသည်။] သဏ္ဌိတိအဝဋ္ဌိတိအာဒီနိ- အစရှိသောပုဒ်တို့ကို၊ နလဗ္ဘန္တိ၊ သေသံ-သော၊သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော အစီအရင်ကို၊ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနာ- ဖြစ်ရာဌာနကို၊ အညတြ- ကြဉ်၍၊ ဝိပါကမနောဓာတုနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ-ချဲ၊ [အညတြ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနာကို ချဲသည်၊]တံစိတ္တံ- ထို ဝိပါက်မနောဓာတ်စိတ်သည်၊ [သမ္ဖဋ္ဌိစ္ဆိုန်းကို ဆိုသည်၊] ပဉ္စဝိညာဏာနန္တရံ-

---

ပစ္စယာနံ အဘာဝါ။ ။ကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ အကြောင်းသည် ယောနိသော မနသိကာရ, အကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့အကြောင်းသည် အယောနိသောမနသိကာရတည်း၊ ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းဟူသော ဤမနောဓာတ်၏ရှေ့၌ ဘဝင်သာရှိ၏၊ ထိုဘဝင်တို့ကား ယောနိသော, အယောနိသောမနသိကာရသဘော မရှိကြ၊ ထို့ကြောင့်"ယောနိသော ၊ပေ၊ ပစ္စယာနံ အဘာဝါ"ဟု ဆိုသည်။

ပဉ္စဝိညာဉ်၏အခြားမဲ့ဖြစ်သောဌာန၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣဒံပန-ဤပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း သည်ကား၊ ပဉ္စဒ္ဒါရေ-၌၊ ဝလဉ္ဇနပ္ပဝတ္တိကာလေ-အာရုံကို သုံးဆောင်ခြင်း အားဖြင့် ဖြစ်ရာအခါ၌၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ဝီထိစိတ်တို့၏၊ ပုရေ-ရှေး၌၊ ဝါ-ရှေးဦးစွာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကထံ - အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း၊ တာဝ- သောတ ဒ္ဒါရ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊(နိဒ္ဒိဋ္ဌေ)၊စက္ခုဒ္ဒါရေ-၌၊ပေ၊ မဇ္ဈတ္တေသု-ဣဋ္ဌာရုံ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ, အနိဋ္ဌာရုံ, အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါရမဏေသု-တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား,တပါးပါးသော ရူပါရုံသည်၊ ပသာဒေ-ကို၊ ဃဋ္ဌိတေ-သော်၊ တံ အာရမဏံ-ကို၊ ဂဟေတွာ, အာဝဇ္ဇနဝသေန-ဆင်ခြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပုရေစာရိကံ-ရှေသွားသည်၊ ဟုတွာ, ဘဝင်္ဂံ-ကို၊ အာဝဋ္ဌယမာနံ-ပြန်လည်စေလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- သောတဒ္ဒါရာဒီသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ ဣတိ - အပြီးတည်း။ ။ကြိယမနောဓာတုစိတ္တံ - သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ဝလဉ္ဇန၊ ပေ၊ ကာလေ။ ။ဘူဝါဒိ ဝလဇိဓာတ်သည် ပရိဘောဂ (သုံးဆောင်ခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ "ဝလဉ္ဇနေန-အာရုံကို သုံးဆောင်ခြင်းအားဖြင့် + ပဝတ္တိ ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ဝလဉ္ဇနပ္ပဝတ္တိ-ခြင်း၊ ပဉ္စဒ္ဒါရ၌ အာရုံမထင်လာလျှင် ထိုပဉ္စဒ္ဒါရသည် ဝီထိစိတ်တို့၏ သုံးဆောင်ရာဌာန မဟုတ်၊ အာရုံထင်လာသော အခါ၌ကား ဝီထိစိတ်တို့၏ ထိုအာရုံကို သုံးဆောင်ရာဌာနဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝလဉ္ဇန-(သုံးဆောင်ခြင်း), ဟူသည် အာရုံကိုသုံးဆောင်ခြင်းတည်း၊[ယောဇနာ၌"ဝလဉ္ဇန္တိ ပဋိသန္ဓိ ဧတ္ထဒ္ဒါရေသု ဖဿာဒယောတိ ဝလဉ္ဇနကာ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ပဉ္စဒ္ဒါရကို အရကျောက်လေသည်၊ ပါဌ်ပျက်ဟန်လည်း တူ၏။]

ကြိယမနောဝိညာဏဓာတု အဖွင့်

မနောဝိညာဏဓာတု၊ပေ၊ သဟဂတာတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ စိတ္တံ-ဤ ဟသိ တုပ္ပါဒ်စိတ်ကို၊ အညေသံ-အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ အသာဓာ ရဏံ-အတူတကွ မဆောင်နိုင်သော၊ ဝါ-မဆက်ဆံသော၊ ခီဏာသဝဿေဝ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏သာလျှင်၊ ပါဋိပုဂ္ဂလိကံ-သီးခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သောစိတ် သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဆသု, ဒ္ဒါရေသု-တို့၌၊ လဗ္ဘတိ-၏၊ ဟိ-ချဲ၊ စက္ခုဒ္ဒါရေ-၌၊ ပဓာနသာရုပ်-ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ခြင်းအား လျောက်ပတ်သော၊ ဌာနံ - အရပ်ကို၊ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ခီဏာသဝေါ-သည်၊ ဣမိနာ စိတ္တေန-ဤဟသိတုပ္ပါဒ် စိတ်ဖြင့်၊ သောမနဿိတော-ဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သောတဒ္ဒါရေ-၌၊ ဘဏ္ဍဘာဇနီယဋ္ဌာနံ-ဘဏ္ဍာကို ဝေဖန်ရာအရပ်သို့၊ (သံဃိက ပစ္စည်းဘဏ္ဍာကို ဝေဖန်ရာအရပ်သို့၊) ပတွာ-ရောက်၍၊ မဟာသဒ္ဒံ-ကျယ်စွာ သော အသံကို၊ ကတွာ, လုဒ္ဓ လုဒ္ဓေသု - အလွန်လိုချင် မက်မောကုန်သည်

ဖြစ်၍၊ ဂဏှန္တေသု - ယူကုန်လသော်၊ ဧဝမ္မပါနာမ - ဤသို့ သဘောရှိဆဲ့ မည်သော၊ လောလုပ္ပတဏှာ - အလွန် လိုချင်တတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ထု တဏှာကို၊ (လျှပ်ပေါ်လော်လီသော တဏှာကို၊) မေ-ငါသည်၊ ပဟီနာ-ပယ်အပ်ပေပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ ဣမိနာ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ သောမနဿိတောသည်၊ ဟောတိ။

ဃာနဒ္ဒါရေ-၌၊ ဂန္ဓေဟိဝါ-နံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖေဟိဝါ-ပန်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စေတိယံ-ကို၊ ပူဇေန္တော-ပူဇော်စဉ်၊ ဝါ-ပူဇော်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣမိနာ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ သောမနဿိတောဟောတိ၊ ဇိဝှါဒ္ဒါရေ-၌၊ ရသဿမှန်-အရသာနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ လဒ္ဓါ-ရ၍၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော-သုံးဆောင်လသော်၊ ဝါ-သုံးဆောင်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သာရဏီယဓမ္မော-သာရဏီယအကျင့်ကို၊ (တသက်မပြတ်၊ အောက်မေ့အပ်သော သာရဏီယဝတ် ဖြည့်ကျင့်သူ၏ အကျင့်ကို၊) မေ-ငါသည်၊ ပူရိတောဝတ- ဖြည့်ကျင့်အပ်ပေပြီဟုကား၊ ဣတိ- ဤသို့ တွေး၍၊ ဣမိနာ စိတ္တေန၂ သောမနဿိတော ဟောတိ၊ [သာရဏီယဝတ်အကြောင်းကို သုတ်မဟာဝါ အင်္ဂကထာ-မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၊ ဘိက္ခု အပရိဟာနိယဓမ္မ အဖွင့်၌ ရှုပါ။] ကာယဒ္ဒါရေ-၌၊ ဆာဘိ သမာစာရိကဝတ္တံ-ဆာဘိ သမာစာရိကဝတ်ကို၊ ကရောန္တော-ပြုစဉ်၊ ဝါ-ပြုသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ကာယဒ္ဒါရေ-၌၊ မေ-သည်၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပူရိတံ-ဖြည့်ကျင့်အပ်ပေပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့တွေး၍၊ ဣမိနာ စိတ္တေန သောမနဿိတော ဟောတိ၊ ဝေဒ်-ဤသို့လျှင်၊ တာဝ-မနောဒ္ဒါရမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပဌဒ္ဒါရေ-၌၊ (ဣဒံစိတ္တံ-ဤဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်ကို၊) လဗ္ဘတိ-၏။

ပန-ကား၊ မနောဒ္ဒါရေ-၌၊ အတီတာနာဂတံ-အတိတ် အနာဂတ် အားရှိကို၊ ဆာရဗ္ဘ-အားရှိပြု၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟိ-ခဲ့၊ ဇောတိပါလ၊ ပေ၊ ကာလသို့-ဇောတိပါလလုလင်, မဏ္ဍဒေဝမင်း, ကဏှရသေ့ အစရှိသူတို့၏ ဖြစ်ရာအခါ၌၊

လောလုပ္ပတဏှာ။ ။"လုဘ-ဂိဒ္ဓေ" ဓာတ်, ဏစ်ပစ္စည်း၊ လုလု ဟု ဒွေဘော်ပြုပြီးနောက် ရှေ့လု၏ ဥကို သြပြု၍"လောလုဘော"ဟုလည်းကောင်း, ဘကို ပ ပြု၍ "လောလုပေါ"ဟုလည်းကောင်း ထောမနိဓိ ရှိ၏၊ လောလုပဿ-အလွန် လိုချင်သူ၏+ ဘာဝေါ လောလုပ်ံ၊ လောလုပ္ပဉ+တံ+တဏှာစာတိ လောလုပ္ပတဏှာ။

အာဘိသမာစာရိကဝတ်တံ။ ။အာဘိ (ဝိသိဋ္ဌော ဥတ္တမော) သမာစာရော အာဘိသမာစာရော၊ အာဘိသမာစာရံ+အာရဗ္ဘ+ပညတ်တဲ့ အာဘိသမာစာရိက်(ဝတ်)၊ခန္ဓကဋ္ဌလာသော ဥပဇ္ဈာယဝတ် စသည်ကို (ထူးသောအကျင့်ကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော ကျင့်ဝတ်များဖြစ်၍) အာဘိသမာစာရိကဝတ်ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဝတ်ကို ဖြည့်ကျင့်ရာ၌ မျက်နှာသစ်ရေ ကပ်ရခြင်း စသည်ဖြင့် အတွေ့အထိ များသောကြောင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံအတွက် ပုံစံထုတ်သည်။

ကတံ့-ပြုအပ်ပြီးသော၊ ကာရဏ်-အကြောင်းကို၊ အာဝဇ္ဇေတွာ- ဆင်ခြင်တော်မူ၍၊ တထာဂတော-သည်၊ သိတံ့-ပြုံးတော်မူခြင်းကို၊ ပါတုကာသီ- ထင်စွာပြုတော်မူပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တံ့-ထိုပြုံးတော်မူခြင်းကိစ္စသည်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏသမ္ပယုတ်တညာဏာနံ- ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်, သမ္ပယုတ်ဉာဏ်တို့၏၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စတည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဒ္ဝိန္နံ-နှစ်သော၊ တေသံ ဉာဏာနံ-တို့၏၊ စိဏ္ဏာ ပရိယန္တေ- လေ့ကျက်အပ်ပြီး၏အဆုံး၌၊ (ဖြစ်ပြီး၏အဆုံး၌၊) ဣဒံစိတ္တံ- ဤ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်သည်၊ ဟာသယမာနံ- ရွှင်စေလျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ၏၊ အနာဂတေ- ၌၊ တန္တိဿရော- တန္တိဿရမည်သော၊ (ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတ္တံ့၊ မုဒိင်္ဂဿရော- မုဒိင်္ဂဿရမည်သော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ ဣတိ-ဤသို့မြင်တော်မူ၍၊ သိတံ ပါတုကဝသီ- ထင်စွာပြုတော်မူပြီ၊ တမိ-ထို ပြုံးတော်မူခြင်း ကိစ္စသည်လည်း၊ အနာဂတံသညာဏသမ္ပယုတ်ညာဏာနံ ကိစ္စံ၊ ပန-ဆက်၊ ဒ္ဝိန္နံ-နှစ်သော၊ တေသံ ဉာဏာနံ-တို့၏၊ စိဏ္ဏ ပရိယန္တေ-၌၊ ဣဒံ စိတ္တံ- သည်၊ ဟာသယမာနံ- လျက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏။

ပန- ဆက်၊ အာသ- ထို ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၏၊ နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ သေသအဟေတုက စိတ္တေဟိ-ကြွင်းသော အဟိတ်စိတ်တို့ထက်၊ ဗလဝတရတာယ- အားရှိသည်၏ ဇဖြစ်ကြောင့်၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ- ကို၊ သမာဓိဗလံ- သို့၊ ပါပေတွာ- ရောက်စေ၍၊ ထပိတာ- ထားတော်မူအပ်ပြီ၊ ဝိရိယဲပိ-ကိုလည်း၊ ဝိရိယ

တထာဂတော သိတံ ပါတွာကာသိ။ ။"အတီတံသေ ဗုဒ္ဓသာ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ ၊ပေ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတသာ ဗုဒ္ဓသာ ဘဂဝတော သမ္ဗုံ ကာယကမ္မံ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂံမံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ"စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် "ဉာဏ်နှင့်မယှဉ်သော ဤ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၏ ဘုရားရှင်သန္တာန်၌ ဖြစ်နိုင်၏ ဟူသော စကားကို စဉ်းစားသင့်၏"ဟု မူလဋီကာဆိုသည်။

အနုဋီကာ၊ ။အနုဋီကာဆရာကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဓာနသာရပ္ပတ္တာနကို မြင်၍ ဤဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်ဖြင့် ဝမ်းမြောက်ရံသာ ဖြစ်နိုင်၏, မပြုံးနိုင်သေး၊ [ပြုံးခြင်းဝိညတ်ကို ပဋ္ဌဒါရိကစိတ်တို့က မဖြစ်စေနိုင်ကြ၊] ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌဒါရ၌ "သောမနသိတော"ဟု ဆို၍ ဓမ္မ

ဗလံ- သို့၊ ပါဝေတွာ(ထပိတံ)၊ ဥဒ္ဒေသဝါရေ ပန- ၌ကား၊ သမာဓိဗလံ ၊ပေ၊ ဟောတီတိ- ဟူ၍၊ အနာဂတတ္ထာ- မလာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိပုဏ္ဏေန- ပြည့်စုံလုံလောက်သော၊ ဗလဌေန- ဗလ၏ အနက်အားဖြင့်၊ တေံ ဒွယံ—ဤ သမာဓိ ဝီရိယ ၂-ပါး အပေါင်းသည်၊ ဗလံနာမ-ဗိုလ်မည်သည်၊ နဟောတိ- နိုင်၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ, နေဝကုသလံ- ကုသိုလ်လည်းမဟုတ်၊ နာကုသလံ— အကုသိုလ်လည်းမဟုတ်၊ တသ္မာ, ဗလန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ဘာ-ဟောတော်မူ၍၊ နထပိတံ- ထားတော်မမူအပ်၊ ၊စ-သည်သာ မကသေး၊ ယသ္မာ,နိပ္ပရိယာယေန- ပရိယာယ် မဟုတ်, မုချအားဖြင့်၊ ဗလံ- ဗိုလ်သည်၊ နဟ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ, သင်္ဂဟဝါရေပိ-၌လည်း၊ ဒ္ဒေဗလာနိ ဟောန္တီတိ-ဟူ၍၊ နဝုတ္တံ၊ ဘေသံ-ဆော၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ သောမနဿ၊ပေ၊နိဒ္ဒေသေ- သောမနဿ သဟဂုတ် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်၏ နိဒ္ဒေသ၌၊ (သောမနဿသန္တီရဏ စိတ်၏နိဒ္ဒေသ၌၊) ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

[ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်ကို ဖွင့်ပြပြီး၍, မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ကို ဖွင့်ပြလိုသော ကြောင့်"ဥပေက္ခာသဟဂတာ" စသည်မိန့်၊] ဥပေက္ခာသဟဂတာတိ- ကား၊ ဣဒံ စိတ္တံ- ဤ မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်၊ တီသု-နှ်သော၊ ဘဝေသု- ဘုံဘဝ တို့၌၊ သဗ္ဗေသံ-နှ်သော၊ သစိတ္တကသတ္တာနံ- စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တဝါ တို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ သာဓာရဏံ-အတူတကွ ဆောင်ခြင်းရှိ၏၊ ဝါ- ဆက်ဆံ၏၊ ကဿစိ-တစုံတယောက်သော၊ သစိတ္တကဿ-စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တဝါ၏ သန္တာန်၌၊ နုပ္ပဇ္ဇတိနာမ-မဖြစ်သည် မည်သည်၊ နမရှိ၊ ပန-ဆက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ- ဖြစ်လသော်၊ ပဋ္ဌဒ္ဒါရေ-၌၊ ဝေါဋ္ဌပနံ-ဝုဋ္ဌောသည်၊ ဟောတိ၊ မနောဒ္ဒါရေ- ၌၊ အာဝဇ္ဇနံ-အာဝဇ္ဇန်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဆ-နှ်သော၊ အသာဓာရဏညာဏာ နပိ- အသာဓာရဏ ဉာဏ်တို့သော်မူလည်း၊ [ဤဉာဏ် ၆-ပါးကို ဌီကာ၌ ပြထားပြီ။] ဣမိနာ-ဤ မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်၊ ဂဟိတာရမဏမေဝ-

---

ဥဒ္ဒေသဝါရေ ပန။ ။နိဒ္ဒေသ၌"သမာဓိဗလံ,ဝီရိယဗလံ"ဟု ဟောတော်မူလျှင် ဥဒ္ဒေသ၌"သမာဓိဗလံ ဟောတိ,ဝီရိယဗလံ ဟောတိ"ဟု အဘယ့်ကြောင့် ခေါင်းစဉ် မာတိကာ ထားတော်မမူပါသနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်"ဥဒ္ဒေသဝါရေ ပန" စသည်ကိုမိန့်သည်၊ ပရိပုဏ္ဏဗလအနက်မရှိသောကြောင့် သမာဓိ ဝီရိယနှင့်စပ်၍"သမာဓိ ဗလံ ဟောတိ၊ ဝီရိယဗလံ ဟောတိ"ဟု မဟောအပ်ပါ—ဟူလို။

ပရိပုဏ္ဏဗလဋ္ဌ။ ။ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော အလောဘ စသော ရေသောက်မြစ်ပါရှိမှ ပြည့်စုံသောဗလ ဖြစ်နိုင်၏၊ ဤဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၌ အလောဘ စသော မူလမပါသောကြောင့် ထိုပရိပုဏ္ဏဗလအနက်အားဖြင့် ဗလအမည်အစစ်မရနိုင်၊ ထို့ကြောင့် "သမာဓိဗလံ ဟောတိ, ဝီရိယဗလံ ဟောတိ"ဟု ဥဒ္ဒေသ၌ ဟောတော် မမူအပ်၊ ဝီရိယနှင့်ယှဉ်ရသည့်အတွက် အခြားအဟိတ်စိတ်တို့ထက် အနည်းငယ် အားရှိ သောကြောင့်သာ နိဒ္ဒေသ၌ ထုတ်ပြတော်မူသည်။

ယူပေးအပ်သော အာရုံကိုသာ၊ ဂဏ္ဍနှိ-ယူနိုင်ကြကုန်၏၊ ဧတံ စိတ္တံ-ဤမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်၊ မဟာဂဇံနာမ-ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့် တူသောစိတ် မည်၏၊ ဣမသ-ဤမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၏၊ အနာရမဏံ နာမ-အာရုံ မဟုတ်သော တရားမည်သည်၊ နတ္ထိ၊ အသဗ္ဗညုတညာဏံ-သဗ္ဗညုတဉာဏ် မဟုတ်ပါပဲလျက်၊ သဗ္ဗညုတညဏဂတိကံ နာမ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့် တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော တရားမည်သည်၊ ဝါ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် အလားတူသော တရားမည်သည်၊ကတမံ-အဘယ်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ဝုတ္တေ-မေးအပ်သော၊ဣဒံ-ဤမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်တည်း၊ဣတိ-သို့-ဝတ္တဗ္ဗံ-ဖြေဆိုရာ၏၊ ဧတ္ထ-ဤမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောစကားရပ်ကို၊ ပုရိမစိတ္တေ-ရှေဖြစ်သော ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ-စိုးစဉ်း အနည်းငယ်ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ကေဝလံ-သက်သက်၊ တတ္ထ-ထိုဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၌၊ သပ္ပီတိကတ္တာ-ပီတိနှင့်တတ္ထဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နဝဂိကော-ဇုပါးသောအင်္ဂါရှိသော၊ သခ်ါရက္ခန္ဓော-ကို၊ ဝိဘတ္တော-ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣဓ-ဤမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၌၊ နိပ္ပီတိကတ္တာ-ပီတိမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဋ္ဌဂိကော-ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိသော၊(သခ်ါရက္ခန္ဓော-ကို၊ ဝိဘတ္တော-ပြီ။)

ဣဒါနိ-မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ကို ပြပြီးရာယခုအခါ၌၊ ကုသလတော-မှ၊ အဋ္ဌ-နိ်သော၊ မဟာစိတ္တာနေဝ-မဟာစိတ်တို့သည်ပင်၊ (မဟာ ကုသိုလ်စိတ် ၈ ပါးတို့သည်ပင်၊) ခီဏာသဝသ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနတာယ-ဖြစ်ရကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယာနိ ကြိယာနိ-အကြင်ကြိယာစိတ်တို့သည်၊ ဇာတာနိ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တာနိ-ထိုကြိယာစိတ်တို့ကို၊ ကုသလနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဣဓ-ဤမဟာကြိယာစိတ်ကို ပြရာ၌၊ ဌတွာ-တန့်ရပ်၍၊ ဟသနကစိတ္တာနိ-ပြုံးရှင်စေတတ်သော စိတ်တို့ကို၊ သမောဓာနေတဗ္ဗာနိ-ပေါင်းထိုက်ကုန်၏၊ ပန-ပရိဟာရ၊ပေ၊ အံ့၊ ကတိ-အဘယ်မျှသောစိတ်တို့သည်၊ ဧတာနိ-ဤပြုံးရှင်စေတတ်သော စိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-နိ်သနည်း၊ ဣတိ-တည်း၊ ပရိဟာရောမယာ) ဝုစ္စတေ၊ တေရသ-၁၃ ပါးသော စိတ်တို့သည်၊ (ဧတာနိ-ဤပြုံးရှင်စေတတ်သော စိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-နိ်၏၊) ဟိ ခဲ့၊ ပုထုဇ္ဇနာ-ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်

မဟာဂဇံ နာမ။ ။ဆင်ပြောင်ကြီးသည် အားကြီးသကဲ့သို့ ဤမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းလည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ ရှေ့သွားဖြစ်ရကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကဲ့သို့ အလုံးစုံကို အာရုံပြုနိုင်သည့်အတွက် အားကောင်းလှ၏၊ထို့ကြောင့် "မဟာဂဇော ဝိ ယာတိ မဟာဂဇံ"ဟု ဝိဂျိုဟ်ပြု၍ မဟာဂဇ အမည်ရသည်။

တ္ထိသည်၊ ကုသလတေဘ-မှု၊ စတ္ထုဟိ-နှ်သေဘ၊ သော်မနဿာ သဟဂတေဟိ-သောမနဿာ သဟဂုတ်စိတ်တ္ထိလည်းကောင်း၊ အကုသလတေဘ-မှု၊ စတ္ထုဟိ-နှ်သေဘ၊ (သောမနဿာ သဟဂတေဟိ-တ္ထိလည်းကောင်း၊) ဣတိ-သ္မိ၊ အင်္ဂဟိ-နှ်သေဘ၊ စိတ္တေဟိ-တ္ထိဖြင့်၊ ဟသန္တိ-ပြုံးရယ်ကြကုန်၏၊ သေက္ခာ-တို့သည်၊ ကုသလတေဘ-မှု၊ စတ္ထုဟိ-နှ်သေဘ၊ သောမနဿာ သဟဂတေဟိ-တ္ထိလည်းကောင်း၊ အကုသလတော-မှု၊ ဒ္ဒိဟိ-နှ်သေဘ၊ ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ္တေဟိ-ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သေဘ၊ သောမနဿာ သဟဂတေဟိ-တ္ထိလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သ္မိ၊ ဆဟိ-နှ်သေဘ၊ စိတ္တေဟိ-တ္ထိဖြင့်၊ ဟသန္တိ-နှ်၏၊ ခီဏာသဝါ-တို့သည်၊ ကြိုယတေဘ-မှု၊ ပဥ္စဟိ-နှ်သေဘ၊ သောမနဿာ သဟဂတေဟိ-တ္ထိဖြင့်၊ ဟသန္တိ-ပြုံးတော်မူကြကုန်၏၊ ဣတိ-ဤတွင် မဟာကြိယာစိတ် အပြီးတည်း။ [ဤ အဓိပ္ပာယ်ကိုရည်ရွယ်၍ "ဂ ပုထုဇဉ်, ၆ သေက္ခန်, ၅ တန်ရဟန္တာ" ဟု ဆရာတို့ မိန့်ကြသည်။]

ရူပါရူပကြိယာအဖွင့်

ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရကြိယနိဒ္ဒေသေသု-ရူပါဝစရ, အဲ့ရူပါဝစရ ကြိယာနိဒ္ဒေသတို့၌၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ သုခဝိဟာရန္တိ-ထား၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ-မျက်မှောက်ထင်ထင်, ရူမြင်အပ်သောသဘောဖြစ်ထော၊ [ဒိဋ္ဌော+ဓမ္မော ဒိဋ္ဌဓမ္မော၊] ဣမသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ-ဤအတ္တဘောဘဝ်၌ပင်၊ သုခဝိဟာရမတ်-ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းမျ

အတ္တဘာဝေ။ ။အတ္တာ၌ အာပုဗ္ဗ+ဓာဓာတ်သည် အာရောပ (တင်ထားခြင်း, တင်သွင်းခြင်း)အနက်ကို ဟော၏၊ အာဟိတော အဟံ မာနော ဇော်ထာတိ အတ္တာ-ငါဟူသောမာနကို တင်သွင်းထားအပ်ရာဖြစ်သောကိုယ်။ [အာဟိတောဘာ၌ အာ+ဓာဓာတ်, ဓာ၏ အာကို ဣ, အံကို ဟပြု၊ အတ္တာဘ်ကား အာ+ဓာ-တမှ အာကို ဆေ, ဓကို တ ပြု၍ နောက် တသို့ ကပ်၊ ရှေ့အာကို ရဿပြု။] ဘာဝကို "ဘဝတိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဘာဝေါ-(တိတ္ထိတို့က "အတ္တာသည် မြဲ၏, အဖြစ်အပျောက်မရှိ" ဟု ယူအပ်သော်လည်း) ဘဝတိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ-ဖြစ်တတ်၏၊ (ဖြစ်လျှင်လည်း ပျက်တတ်၏)၊ ဣတိ ဘာဝေါ၊ အတ္တာဇေဝ-ကိုယ်ဟူသော အတ္တာသည်ပင်+ဘာဝေါ-ဖြစ်တတ်သောအရာတည်း၊ ဣတိ အတ္တာဘာဝေါ။

တနည်း။ ။တိတ္ထိတို့က အတ္တာဟူ ယူထိုက်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် "အတ္တာတိ+ဘာဇေါ အတ္တာဘာဝေါ" ဟူ တနည်း ပြုပါ၊ အတ္တာတိ-အတ္တာဟူ၍+ဂဟေတဗ္ဗာကာရေန-ယူထိုက်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် + ဘာဝေါ-ဖြစ်သော ကိုယ်တည်း၊ အတ္တာဘာဝေါ-ကိုယ်။ [အာဟိတော အဟံ မာနော ဇော်ထာတိ အတ္တာ၊ သော ဇေ ဘဝတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, နှ ပရ ပရိကပ္ပိတော ဝိယ နိစ္စောတို့ အတ္တာဘာဝေါ (ပဌမနည်းသာဓက)၊ အတ္တာတိ ဝါ ဒိဋ္ဌိဂတိကေဟိ ဂဟေတဗ္ဗာကာရေန ဘဝတိ ပဝတ္တတီတိ အတ္တာဘာဝေါ၊ (နောက်နည်းသာဓက)-အနုဋီကာ။]

ဖြစ်သော၊ [စျာနံ ၌စပ်၊ မဘ္တဖြင့် နောက်ဘဝ အကျိုးခရှိကြောင်းကို ကန့်၊] တတ္ထ-ထို စျာန်တို့တွင်၊ ခီဏာသဝဿ-၏၊ ပုထုဇနကာလေ- ပုထုထုဇဉ်ဖြစ်ရာ အခါ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတာ-ဖြစ်စေအပ်သော၊ သမာပတ္တိ-သမာပတ်သည်၊ ယာဝ-လောက်၊ နံ-ထို သမာပတ်ကို၊ နသမာပဇ္ဇတိ- မဝင်စားသေး၊ တာဝ-ထို မဝင်စားသေးသမျှကာလပတ်လုံး၊ ကုသလာဝ- ကုသိုလ်သမာပတ်ဆည်သာ၊ ဟောတိ၊ သမာပန္နကာလေ-သမာပတ်ဝင်စားပြီးရာ အခါ၌၊ ကြိယာ-ကြိယာ သမာပတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ခီဏာ သဝတာလေ-ရဟန္တာဖြစ်ရာအခါ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိတာ-ဖြစ်စေအပ်သော၊ သမာပတ္တိ-သမာပတ်သည်၊ ကြိယာဝ-ကြိယာသမာပတ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ သေသံ-သော၊ သဗ္ဗံ - အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ တံသဒိသတ္တာ - ထို ကုသိုလ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုသလနိဒ္ဒေသေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အဌသာလိနိယာ - အဌသာလိနီမည်သော၊ ဓမ္မသင်္ဂဟအဌကထာယ - ဓမ္မ သင်္ဂဏီ အဌကထာ၌၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍကထာ - စိတ္တုပ္ပါဒ ကဏ္ဍကို ဆိုရာ ဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကားသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ကထာ ပြီးပါသော်လည်း၊ အဗျာကတပဒံ-အဗျာကတပုဒ်သည်၊ (မာတိကာ ဝယ်လာသော "အဗျာကတာ ဓမ္မာ" ဟူသောပုဒ်သည်၊) နေဝ တာဝ နိဋ္ဌိတံ-မပြီးစတ်သေး၊ (ရုပ် အဗျာကတ ကျန်သေးသည်—ဟူလို၊) ဣတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ကုသလာဝ။ ။ပုထုဇဉ်သာမက, သေက္ခအဖြစ်တုန်းက ဖြစ်စေအပ်သောဈာန်များ လည်း ရဟန္တာ အဖြစ်၌ ထပ်၍ မဝင်စားသေးသမျှ ကုသိုလ်ဈာန်ပင် ဖြစ်သေး၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိညာဏာဌာယတန, နေဝသညာနာသညာယတန ဈာန်တို့သည် ရဟန္တာ ဖြစ်မှ အားထုတ်၍ရလျှင် ထပ်၍ မဝင်စားအပ်သေးသော အာကာသာနဌာယတန, ဝိညာဏာဌာယတန ကုသိုလ်ဈာန်ကို့လည်းကောင်း, ထပ်၍ ဝင်စားပြီးသောအခါ ကြိယာဈာန်ကို့လည်းကောင်း အာရုံပြုသည်-ဟု ဆိုရသည်။

စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍာဏ္ဍနာ - စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၏
အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ - ပြီ။

ရူပကဏ္ဍ
ဥဒ္ဒေသ အဖွင့်

ဣဒါနိ-စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍကို အကျယ်ဝေဖန်တော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ရူပကဏ္ဍံ-ကို၊ ဘာဇေတွာ-အကျယ်ဝေဖန်တော်မူ၍၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ပုန-တဖန်၊ ကတမေ၊ ပေ၊ အာဒိ-ကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ-ထို ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်ဖြစ်သော၊စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ-၌၊ ဝိပါကာဗျာကတဥ္ဇေဝ - ဝိပါက် အဗျာကတကိုလည်းကောင်း၊ ကြိယာဗျာကတဥ္ဇ-ကိုလည်းကောင်း၊ နိဿေသံ-အကြွင်းမရှိသည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ကိဥ္ဇာပိ ဘာဇိတံ- အကယ်၍ကား ဝေဖန်တော်မူအပ်ပါပေပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် အကြွင်းမရှိအောင် ဝေဖန်အပ်ပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ရူပါဗျာကတ နိဗ္ဗာနာဗျာကဘာနိ-ရုပ် အဗျာကတ, နိဗ္ဗာန် အဗျာကတတို့ကို၊အကထိတာနိ-ဟောတော်မမူအပ်ကုန်သေး၊ တာနိ-ထို ရုပ် အဗျာကတ, နိဗ္ဗာန် အဗျာကတတို့ကို၊ ကထေတုံ-ဟောတော်မူခြင်းငှာ၊ စတုဗ္ဗိဓံ-၄ ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊(ဝိပါက်,ကြိယာ, ရုပ်, နိဗ္ဗာန်အားဖြင့် ၄ ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊) အဗျာကတံ-ကို၊သမောဓာနေတွာ-ပေါင်းတော်မူ၍၊ဒဿေဒ္ဓွာ-ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုသလာ၊ ပေ၊ အာဒိ - အစရှိသော စကားရပ်၌၊(ဘဂဝါ) အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။[ကိဥ္ဇာပိ ဝါကျကို နနုထည့်၍ စောဒနာ ဝါကျလုပ်ပြီးလျှင် တနည်း အနက်ပေးပါလေ။]

တတ္ထ-ထို ကုသလာကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဝိပါကာအစရှိသော စကားရပ်၌၊ ကုသလာကုသလာနန္တိ-ကား၊ စတုဘူမကကုသလာနဥ္ဇေဝ-ဘုံ ၄ ပါး၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊ အကုသလာနဥ္ဇ - တို့၏လည်းကောင်း၊ (ဝိပါက်ဘ၌စပ်၊) ဝေံ-လျှင်၊ တာဝ-ကြိယာဗျာကတမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဝိပါကာဗျာကတံ-ကို၊ ကုသလဝိပါကာ ကုသလဝိပါကဝသေန-ကုသလဝိပါက်, အကုသလ ဝိပါက်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဒ္ဓိဟိ-နှ်သော၊ပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပရိယာဒိယိတွာ-ထက်ဝန်းကျင် ယူတော်မူ၍၊ (သိမ်းကျုံးတော်မူ၍၊) ဒဿိတံ-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ကား၊ ယသ္မာ, တံ သဗ္ဗံပိ-ထို အလုံးစုံသော ဝိပါက် အဗျာကတသည်လည်း၊ ကာမာဝစရံဝါ - ကာမာဝစရသည်မူလည်း၊ ဟောတိ - ရှိ၏၊ ရူပါဝစရာဒီသု-ရူပါဝစရ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရံဝါ-တပါးပါးသည်မူလည်း၊ (ဟောတိ)၊တသ္မာ, ကာမာဝစရာတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊နယေန-ဖြင့်၊ တဒေဝဝိပါကာဗျာကတံ-ထို ဝိပါက် အဗျာကတကိုပင်၊ဘူမန္တရဝသေန-ဘုံအထူး၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိယာဒိယိတွာ-၍၊ ဒဿိတံ-ပြီ၊ ပန-ကား၊ ယသ္မာ, တံ-ထို ဝိပါက်အဗျာကတသည်၊ ဝေဒနက္ခန္ဓောပိ-သည်လည်း၊ဟောတိ ၊ပေ၊

ဝိညာဏကွန္ဓောပိ- သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ, ပုန- တဖန်၊ သမ္ပယုတ္တစတုကွန္ဓဝသေန- သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ၄-ပါးသော နာမ်ခန္ဓာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိယာဒိယိတ္ဒာ, ဒဿိတံ- ပြီ။

ဝေံ-သို့လျှင်၊ ဝိပါကာဗျာကတံ-ကို၊ ကုသလာ ကုသလဝသေန- ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏အစွမ်းလည်းကောင်း၊(ဣတိ ၌စပ်၊) ဘူမန္တရဝသေန-ဘုံအထူး၏ အစွမ်းလည်းကောင်း၊ သမ္ပယုတ္တကွန္ဓဝသေန- သမ္ပယုတ်ခန္ဓာတို့၏ အစွမ်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တီဟိ-နှ်သော၊ နယေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပရိယာဒါယ-ထက်ဝန်းကျင်ယူတော်မူ၍၊ ဒဿေတ္ဒာ- ပြတော်မူပြီး၍၊ ပုန-ဘဖန်၊ ကြိယာဗျာကတံ-ကို၊ ဒဿေန္တော-ကြောင့်၊ ယေစ ဓမ္မာ ကြိယာတိအာဒိံ-ကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ-ပြီ၊ တတ္တ- ထိုယေစ ဓမ္မာ ကြိယာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ကာမာဝစရာ၊ပေ၊ ဝိညာဏကွန္ဓောတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဟောတော်မူထိုက်သည်၊ဘဝေယျ-ရာ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ရာပါသော်လည်း၊ဟေဌာ-အောက်ဖြစ်သောဝိပါက်၌၊ (တံ-ထိုစကားကို၊) ဂဟိတမေဝ- ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နယံ-နည်းကို၊ ဒဿေတ္ဒာ-ပြပြီး၍၊ နိသဇ္ဇိတံ-မဟောပဲ စွန့်လွှတ်တော်မူအပ်ပြီ။

ဣဒါနိ- ၌၊ အဝိဘတ္တံ- မဝေဖန်အပ်သေးသော အဗျာကတကို၊ ဒဿေန္တော (ကြောင့်)၊သဗ္ဗဥ္ဇ ရူပံ အသင်္ခတာ စ ဓာတူတိ-ဟူ၍၊အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ တတ္ထ- ထိုသဗ္ဗဥ္ဇ ရူပံ အသင်္ခတာစ ဓာတု ဟူသောပါဌ်၌၊ သဗ္ဗဥ္ဇ ရူပန္တိ ပဒေန-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ပဥ္ဇဝီသတိ-သော၊ရူပါနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ဆန္ဒဝုတိ-၉၆-ပါးသော၊ ရူပကောဌာသာ-ရုပ် အစိတ်အပိုင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ နိပ္ပဒေသတော-အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၊ ဂဟိတာ- ယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ, ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ်၏၊ အသင်္ခတာစ ဓာတူတိပဒေန- ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာနံ- ကို၊ နိပ္ပဒေသတော-

---

နယံ ဒဿေတ္ဒာ။ ။အောက်ဝိပါက်၌"ကာမာဝစရာ၊ပေ၊ ဝိညာဏကွန္ဓော"ဟု ယူခဲ့ခြင်းကိုပင် "နယ ဒဿန- နည်းပြခြင်း"ဟု ဆိုသည်၊ ကြိယာ၌လည်း အောက်၌ ယူခဲ့သကဲ့သို့ "ကာမာဝစရာ ၊ပေ၊ ဝိညာဏကွန္ဓော"ဟု ယူပါလေ–ဟူလို၊ ဤအလို "နယနံ-ဆောင်ယူကြောင်းနည်း၊ နယော–နည်း"ဟု ပြု၊(တနည်း)နီယတီတိ နယော–ကာမာဝစရာ စသည်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သော ကြိယာဗျာကတ။

ရူပကောဌာသာ။ ။"ပဥ္ဇဝီသတိ,ဆန္ဒဝုတိတို့၏သရုပ်ကို ဋီကာ၌ယူ၊ ကောဌာသသဒ္ဒါသည် "အစိတ်အပိုင်း" ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ (တနည်း) ကောဌသဒ္ဒါသည် "သရီရ (ကိုယ်) "ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ ထိုသရီရ၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော "ကေသာ, လောမာ" စသည်ကို "ကောဌသ–ကိုယ်၏+အံသာ–အစိတ်အပိုင်းတို့တည်း" နှင့်အညီ "ကောဌာသ"ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုအစိတ်အပိုင်းများနှင့် အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်ဖြင့် တူသော ရုပ်၏အစိတ်အပိုင်း စသည်ကိုကား ဥပမာတဒ္ဓိတ် (တနည်း)သဒိသူပစာရအားဖြင့် "ကောဌာသ"ဟု ခေါ်ရသည်။ [ကောဌာသာတိစ အံသာ၊ပေ၊ ကောဌာသာဝိယာတိ ကောဌာသာ၊–ဋီကာ။]

အားဖြင့်၊ ဂဟိတံ-ပြီ၊ ဣတိ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ တ္တောဝတာ- ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ အဗျာကတာ မေ္ဗာတိ ပဒံ- ဟူသောပုဒ်သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးဆုံးသည်၊ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ ပေ၊ ရူပန္တိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ကသ္မာ, ဂဟိတံ-ယူတော်မူအပ်သနည်း၊ [“အဗျာကတာ မေ္ဗာပုဒ်ပြီးဆုံးပြီး ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ယူအပ်ပါသနည်း” ဟူလို၊] ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ရူပါဗျာကတံ- ရုပ်အဗျာကတကို၊ သင်္ခေပေန- အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ကထိတံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣဒါနိ-၌၊ တံ-ထို ရုပ် အဗျာကတကို၊ ကေက ၊ ပေ၊ ကောဒသကဝသေန- ကေက၊ ပေ၊ ကောဒသကတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဝိတ္ထာရတော-အားဖြင့်၊ ဘာဇေတ္ဝာ- ဝေဖန်တော်မူ၍၊ ဒဿေတုံ-၄၊ ဣဒံ- ဤ တတ္ထ ကတမံ သဗ္ဗံ ရူပံ ဟူသော စကားကို၊ ဂဟိတံ-ယူတော်မူအပ်ပြီ၊ တဿ- ထို တတ္ထ ကတမံ သဗ္ဗံ ရူပံ ဟူသော စကားရပ်၏၊ အတ္ထော-အနက်ကား၊ သဗ္ဗဥ္ဇ ရူပံ, အသင်္ခဘာစ ဓာတူတိ-ဟူ၍၊ ယံ-ပဒဒ္ဒယံ)-အကြင် ပုဒ် ၂-ပါး အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တသ္မိံ ပဒဒ္ဒယေ- ထိုပုဒ် ၂-ပါးအပေါင်း၌၊ ဝါ-တွင်၊ တကမံ-အဘယ်သည်၊ သဗ္ဗံ ရူပံ နာမ-သဗ္ဗံ ရူပံ မည်သနည်း၊ (ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-တည်း။)

ဣဒါနိ-၌၊ တံ-ထို အလုံးစုံသော ရုပ်ကို၊ ဒဿေန္တော (ကြောင့်၊) စတ္ထာရောစ မဟာဘူတာတိ အာဒိံ-ကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ တတ္ထ-ထို စတ္ထာရောစ မဟာဘူတာ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ စတ္ထာရောတိ-စတ္ထာရောဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဂဏ်နပရိစ္ဆေဒေါ- ဂဏန်းအားဖြင့် မဟာဘုတ်တို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ တေန-ထို စတ္ထာရောဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်၊ တေသံ-ထိုမဟာဘုတ်တို့၏၊ ဦနာဓိကဘာဝံ-၄-ပါးအောက် ယုတ်လျော့ကုန်သည်၏အဖြစ်, ၄-ပါးထက် ပိုလွန်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ နိဝါရေတိ-တားမြစ်တော်မူ၏၊ စသဒ္ဒေါ-သည်၊ (စတ္ထာရောစ၌ စသဒ္ဒါသည်၊) သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော- ပေါင်းခြင်း အနက်ရှိ၏၊ တေန-ထို စသဒ္ဒါဖြင့်၊ ကေဝလံ-ဥပါဒါရုပ် မဖက် သက်သက်၊ စတ္ထာရော-နသော၊ မဟာဘူတာဝ-မဟာဘုတ်တို့ချည်းသာ၊ ရူပံ ရုပ်သည်၊ နာမ-မဟုတ်၊ အညံပိ-မဟာဘုတ်တို့မူ တပါးသော ဥပါဒါရုပ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ-ရှိသေး၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဥပါဒါရူပံ- ကို၊ သမ္ပိဏ္ဍေတိ- ပေါင်း၏။

[စတ္ထာရောစ မဟာဘူတာ၌ မဟာဘူတာကို အကျယ်ပြလို၍ “မဟာဘူတာတိ” စသည်မိန့်၊] မဟာဘူတာတိ တ္ထေ-မဟာဘူတာဟူသော ဤပါဌ်၌၊ မဟန္တ ပါတုဘာဝါဒီဟိ- မဟန္တ ပါတုဘာဝ အစရှိကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ မဟာဘူတတာ- မဟာဘူတမည်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-ချဲ၊ တောနိ- ဤရုပ်တို့ကို၊ (ဝုစ္စန္တိ-၌စပ်၊) မဟန္တပါတုဘာဝ တော-ကြီးကြီးမားမား ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊

(ဣတိ-၌စပ်၊) မဟာဘူတသာမညတော-မျက်လှည့်သည့်, ဘီလူးအစရှိသည်တို့နှင့်တူကုန်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ [သမာနာနံ+ဘာဝေါသာမညံ] မဟာပရိဟာရတော-များစွာသော အကြောင်းတရားတို့သည် ဆောင်ရွက်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ မဟာဝိကာရတော-အကြီးအကျယ် ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ မဟန္တဘူတတ္တာ စ- ကြီးစွာသော လုံ့လဖြင့် ဆောင်ရွက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ မဟာဘူတာနီတိ-မဟာဘူတတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ကုန်၏၊ [နောက်လာမည့် အကျယ်ကို ကြည့်၍ အနက်ပေးသည်၊ ထိုအကြောင်းတို့ကို အကျယ်ပြလို၍ "တတ္ထ" စသည်မိန့်] တတ္ထ-ထိုအကြောင်းတို့တွင်၊ မဟန္တပါတု ဘာဝတောတိ-ဟူသော အကြောင်း၏၊ (ဝိတ္ထာရံ-ကို၊) ဟိ(ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ)-ထုတ်၍ပြဦးအံ့၊ ဧတာနိ-ဤရုပ်တို့သည်၊ အနုပါဒိန္နက သန္တာနေပိ - သက်မဲ့ အရာဝတ္ထုတို့၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ ဥပါဒိန္နက သန္တာနေပိ - သက်ရှိ အရာဝတ္ထုတို့၏ သန္တာန်၌ လည်းကောင်း၊ မဟန္တာနိ-ကြီးမားကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ပါတုဘူတာနိ-ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုရုပ်တို့၏၊ အနုပါဒိန္နက သန္တာနေ-သက်မဲ့အရာဝတ္ထုတို့၏ သန္တာန်၌၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ မဟန္တပါတုဘာဝတာ-ကြီးမားကုန်သည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

ဟိ-ချဲ၊ ဧကံ စက္ကဝါဠံ-တခုသော စကြဝဠာသည်၊ အာယာမတောစ-အလျားအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိတ္ထာရတောစ - အပြန့်အကျယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယောဇနာနံ-ယူဇနာတို့၏၊ ဒွါဒသသတသဟဿာနိ-တသန်းနှစ်သိန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ တီဏိ သဟဿာနိ-သုံးထောင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ သတာနိ-၄ ရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပညာသဉ္ဇယောဇနာနိ-ငါးဆယ်သော ယူဇနာတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-၏၊) [စက္ကဝါဠံ

မဟန္တာနိ ပါတုဘူတာနိ။ ။ပထဝီစသော ရုပ်တရားတို့သည် တကလာပ်တည်းဝယ် ကြီးကြီးမားမား မဖြစ်နိုင်ကြပါပဲ အဘယ်ကြောင့် "မဟန္တ"ဟု ဆိုရသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိရကား "ဥပါဒိန္နက သန္တာနေပိ"စသည်မိန့်၊ မဟာဘုတ်တို့၏ အစုအဝေးဖြစ်သော သက်ရှိ သက်မဲ့ ခန္ဓာတို့၏ ကြီးမားခြင်းကို မဟာဘုတ် အပေါ်၌ တင်စား၍ ဧကဒေသျူပစာရအားဖြင့် မဟာဘုတ် ရုပ်ကလာပ်များကိုလည်း "မဟန္တ"ဟု ခေါ်ရသည်-ဟူလို၊ "ပါတုဘူတ=ထင်ရှားဖြစ်"ဟူသည် အများ မျက်မြင် အထင် အရှားဖြစ်နေခြင်းတည်း။

မှတ်ချက်။ ။"မဟန္တာနိ ပါဟုဘူတာနိ"သည် အဓိပ္ပာယ် အနက်သာတည်း၊ ဝစနတ္ထကိုကား ဋီကာ၌ "ဘူတာနိ+မဟန္တာနိ မဟာဘူတာနိ"ဟု ဝိသေသန ပရပဒကမ္မဓာရည်း ပြုသည်၊ ဘူတာနိ-အထင်အရှား ဖြစ်ကုန်သော+မဟန္တာနိ-ကြီးမားသော ရုပ်တရားတို့တည်း၊ မဟာဘူတာနိ-တို့။

ဟူသော ပကတိကိုင့်၍ ဟောတိ''ဟုကေဝုစ်ချ။]ပရိကွေပတော-အဝန်းအဝိုင်း အားဖြင့်၊ ပရိမဏ္ဍလံ-ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသော၊ (ကြက်ဥကဲ့သို့ ခပ်ယားယားဝိုင်းသည်မဟုတ်,ထက်ဝန်းကျင်ဝန်းဝိုင်းသော၊) ဆဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကြဝဋ္ဌာသည်၊ (ယောဇနာနံ-တို့၏၊) ဆတ္တိံသ သတသဟဿာနိ-၃ သန်း ၆ သိန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒသဥ္ဇေဝ သဟဿာနိ-တသောင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ အစုစုာနိ သတာနိ စ - အခွဲအားဖြင့် ၄-ရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သုံးရာငါးဆယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ [ဤစကားဖြင့် မဟာဘုတ်ရုပ်ကလာပ်အစု၏ ကြီးကြီးမားမား ထင်ရှားဖြစ်ပုံကို ပြသည်၊ သဗ္ဗန္တိ သကလံ စက္ကဝါဋ္ဌံ၊ ပရိမဏ္ဍလံ ပရိမဏ္ဍလသဏ္ဌာနံ။]

တတ္ထ-ထိုထက်ဝန်းကျင်ဝန်းဝိုင်းသောစကြဝဋ္ဌာ၌၊ (ယောဇနာနံ တို့၏၊) ဒုဝေသတသဟဿာနိ-၂ သိန်းတို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိနဟုတာနိ-၄သောင်းတို့လည်းကောင်း၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်၊ [ဗဟလတ္တေန၌ ဝိသေသနစပ်၊] ဗဟလတ္တေန-အထု၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-အထူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အယံ ဝသုန္ဒရာ-ဤမြေကြီးကို၊ သန်ါတာ-ဆိုအပ်၏၊ [စတ္တာရိ နဟုတာနီတိ စတ္တာလီသ သဟဿာနိ၊ ဤစကားဖြင့် ပထဝီဓာတ်လွန်ကဲသော မဟာဘုတ်တို့၏ ကြီးကြီးမားမား ထင်ရှားဖြစ်ပုံကို ပြသည်၊] တဿာယေဝ-ထိုယူဇနာပေါင်း ၂ သိန်း ၄ သောင်းအထုရှိသော မြေကြီးကိုပင်၊ သန္ဓာရကံ-ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော၊ ဝါ-ခံတတ်သော၊ ဇလံ-ရေသည်၊ (ယောဇနာနံ) စတ္တာရိ သဘသဟဿာနိ-၄ သိန်းတို့လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌေဝ နဟုတာနိစ-၈ သောင်းတို့လည်းကောင်း၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်၊ ဗဟလတ္တေန-ဖြင့်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ ဝါတေ-လေ၌၊ ပတိဋ္ဌိတံ-တည်ပြီ၊ [ဤစကားဖြင့် အာပေါဓာတ်လွန်ကဲသော မဟာဘုတ်တို့၏ ကြီးကြီးမားမား ထင်ရှားဖြစ်ပုံကို ပြသည်။]

တဿာပိ-ထိုယူဇာပေါင်း ၄ သိန်း ၈ သောင်းအထုရှိသောရေကိုလည်း၊ သန္ဓာရကော-သော၊ ဝါ-သော၊ မာလုတော-လေသည်၊ (ယောဇနာနံ) နဝ သတသဟဿာနိ-၉ သိန်းတို့တိုင်တိုင်လည်းကောင်း၊ သဋ္ဌိစေဝ သဟဿာနိ-၆သောင်းတို့တိုင်တိုင်လည်းကောင်း၊နဘံ-အဇဋ္ဌာပြင် အောက်ကောင်းကင်သို့၊ ဥဂ္ဂတော (အဝ+ဂတော)-သက်ပြီ၊ [ဤစကားဖြင့် ဝါယောဓာတ် လွန်ကဲသော မဟာဘုတ်တို့၏ ကြီးကြီးမားမား ထင်ရှားဖြစ်ပုံကိုပြသည်၊) သော-ဤသည်ကား၊လောကဿ-သြကာသလောက၏၊သဏ္ဌိတိ-အထက်အောက်အလုံးစုံအားဖြင့် တည်နေပုံတည်း။[ဟေဋ္ဌာ ဥပရိတော စာတိ သဗ္ဗသော ဋ္ဌိတိ။]

စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ သဏ္ဌိတေ-အထက်အောက် အလုံးစုံအားဖြင့် တည်နေသော၊ဧတ္ထ-ဤသြကာသ၌၊ ဝါ-ဤစကြဝဋ္ဌာ၌၊ ပဗ္ဗတုတ္တမော-တောင်တို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော၊ သိနေရု-မြင်းမိုရ်တောင်သည်၊ ယောဇနာနံ-တို့၏၊ စတုရာသီတိ သဟဿာနိ-၈ သောင်း ၄ ထောင်တို့တိုင်တိုင်၊ မဟဏ္ဍဝေ-

ကြီးစွာသော သမုဒ္ဒရာ၌၊ အဇျောဂါငွေ-သက်ဝင် နစ်မြုပ်၏၊ တာဝဒေဝ-ထိုဂ သောင်း ၄ ထောင် တိုင်တိုင်ပင်၊ အစွုဂ္ဂဘော-ရေမှ အထက်သို့ထက်၏၊ [ထို့ကြောင့် "ဂသောင်း ၄ ထောင်, ၂ ပြန်ဆောင်သော မြင်းမိုရ်တောင်" ဟု ဆိုကြသည်၊] တတော-ထို မြင်းမိုရ်တောင်အောက်၊ ဥပခုပဇေန-ထက်ဝက် ထက်ဝက်သော၊ ပမာဏေန-ပမာဏဖြင့်၊ ယထာက္ကမံ-အစဉ်အတိုင်း၊ အဇျောဂါငွုဂ္ဂတာ-(အဇျောဂါငွ+ဥဂ္ဂတာ)-အောက်သို့လည်း သက်ကုန်, အထက်သို့လည်း တက်ကုန်သော၊ ဒိဗ္ဗာ-နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ (စာတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်တွင် ပါဝင်ကုန်သော၊) နာနာရစာနစိတ္တိတာ - အမျိုးမျိုးသော ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်ကုန်သော၊ (ဧတေသတ္တ မဟာသေလာ၌စပ်၊) ယုဂန္ဓရော - ယုဂန္ဓိုရ်တောင်လည်းကောင်း၊ ဤသဓရော - ဤသဓရတောင်လည်းထောင်း၊ ကရဝီကော-ကရဝီကတောင်လည်းကောင်း၊ သုဒဿနော-သုဒဿနတောင်လည်းကောင်း၊ နေမိန္ဓရော-နေမိန္ဓရတောင်လည်းကောင်း၊ ဝိနတကော-ဝိနတကတောင်လည်းကောင်း၊ ဗြဟာ-ကြီးကျယ်သော၊ အဿကဏ္ဏောဂိရိ-အဿကဏ္ဏတောင်လည်းကောင်း၊ (ဗုတိ-သို့၊) သတ္တ-၇ လုံးကုန်သော၊ ဧတေ မဟာသေလာ-ဤတောင်ကြီးတို့သည်၊ သိနေရုဿ-မြင်းမိုရ်တောင်၏၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ မဟာရာဇာနံ-နတ်မင်းကြီးတို့၏၊ အာဝါသာ-နေရာတို့သည်၊ ဒေဝယက္ခနိသေဝိတာ-နတ်တို့သည် မှီဝဲအပ်ကုန် ဘီလူးတို့သည် မှီဝဲအပ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တီ)။

ဟိမဝါ-ဆောင်းခါတိုင်ဘိ, ဆီးနှင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဟိမဝန္တာမည်သော၊ ဝါ-နွေခါတိုင်ပြန်, ဆီးနှင်းကို အန်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဟိမဝန္တာမည်သော၊ [ဟိမံ+ယတ္တ အတ္ထိတိ ဟိမဝါ၊ ဟိမံ+ဝမတိတိ ဟိမဝါ၊] ပဗ္ဗတော-တောင်ကို၊ ဝါ-သည်၊ ယောဇနာနံ-တို့၏၊ ပဉ္စသတာနိ-၅ ရာတို့တိုင်တိုင်၊ ဥဇ္ဇော-မြင့်၏၊ ယောဇနာနံ-တို့၏၊ ထိဏိ သဟဿာနိ-၃ ထောင်တို့တိုင်တိုင်၊ အာယတဝိတ္ထတော-ရှည်လျှား၊ ပြန့်ကျယ်၏၊ (အလျှားလည်းရှည် အနံလည်း ပြန့်ကျယ်၏၊) စတုရာသိတိသဟဿေဟိ-ဂ သောင်း ၄ ထောင်ကုန်သော၊ ကူဋေဟိ-အထွဋ်တို့ဖြင့်၊ ပရိမဏ္ဍိတော-ဘန်းဆာဆင်အပ်၏။

ယဿာ (ဇမ္ဗုယာ-အကြင် သပြေပင်၏၊ အာနုဘာဝေန-ကမ္ဘာဆုံးတိုင် ထည်တံ့နိုင်သောအာနုဘော်ကြောင့်၊ (အယံဒီပေါ-ဤကျန်းကို၊) ဇမ္ဗုဒီပေါ-ဇမ္ဗူဒီပ်ဟူ၍၊ (သပြေကျန်းဟူ၍၊) ပကာသိသော-ထင်ရှားပြအပ်၏၊ နဂရဝယာ-နဂအမည်ရှိသော၊ [နဂစ္ဆတိတိ နဂေါ၊ အဝိုဟတိတိ အဝုဝယာ-(ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အမည်၊) နဂေါ ဗုတိ အဝုဝယာ ယဿာတိ နဂဝုဝယာ၊] (သာ ဇမ္ဗူ-ထိုကျန်းကို မှတ်သားကြောင်း သပြေပင်သည်၊) တိပဉ္စယောဇနက္ခန္ဓ ပရိကွေပါ-၁၅ ယူဇနာ ပင်စည်လုံးပတ်ရှိ၏၊ [တိပဉ္စ-၃ ရပြင့် မြောက်အပ်သော ၅၊ ဝါ-၁၅၊ "ပင်စည် လုံးပတ် ၁၅ ယူဇနာရှိသည်" ဟူလို၊] ပညာသ

ယောဇနကွန္ဓာသာခါယာမာ - ယူဇနာ ၅ ဆယ် ပင်စည်အလျား, ခက်မ အလျားရှိ၏၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ သတယောဇနဝိတ္ထိဏ္ဍာ-ယူဇနာ တရာပြန့်ကျယ်၏၊ တာဝဒေဝ-ထိုယူဇနာတရာတိုင်တိုင်ပင်၊ ဥဂ္ဂတာစ-အထက် သို့လည်း မြင့်တက်၏။

စ-ဆက်၊ ဇမ္ဗုယာ-သပြေပင်၏၊ ယံ ဧတံ ပမာဏံ-အကြင် အတိုင်းအရှည် သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တဒေဝ-ထို အတိုင်းအရှည်သည်ပင်၊ အသုရာနံ-အသုရာ တို့၏၊ စိတ္တပါဋ္ဌလီယာ-ဆန်းကြယ်သောသခွပ်ပင်၏လည်းကောင်း၊ ဂရုဋ္ဌာနံ-ဂဋ္ဌုန်တို့၏၊ သိမ္ဗလိရုက္ခဿ-လက်ပံပင်၏လည်းကောင်း၊ အပရဂေါယာနေ-အပရဂေါယာန်ကျွန်း၌၊ (ဝါ-အနောက်ကျွန်း၌၊) ကဒမ္ဗရုက္ခဿ-ထိန်ပင်၏ လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရကုရုမှိ-မြောက်ကျွန်း၌၊ကပ္ပရုက္ခဿ-ပဒေသာပင်၏လည်း ကောင်း၊ [ဇနပုဒ် မဟုတ်သောကြောင့် ဥတ္တရကုရုသုဟု ဗဟုဝုစ် မရှိရ၊] ပုဗ္ဗဝိဒေဟေ- ပုဗ္ဗဝိဒေဟကျွန်း၌၊ ဝါ-အရှေ့ကျွန်း၌၊ သိရီရဿ-ကုက္ကိုပင်၏ လည်းကောင်း၊ တာဝတိံသေသု-တာဝတိံသာ နတ်တို့၌၊ ပါရိစ္ဆတ္တကဿ-ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏လည်းကောင်း၊ (ပမာဏံ-ပမာဏတည်း၊) ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊တေန-ထို့ကြောင့်၊ ပေါရာဏာ-တို့သည်၊ ပါတလီ၊ ပေ၊သတ္တမန္ဆိ-ဟူ၍၊ အာဟု-ကုန်ပြီ၊ [ပါဋ္ဌလီ-သခွပ်ပင်လည်းကောင်း၊ သိမ္ဗလီ-လက်ပံပင် သည်လည်းကောင်း၊ ဇမ္ဗူ-သပြေပင်သည်လည်းကောင်း၊ ဒေဝါနံ-နတ်တို့၏၊ ပါရိစ္ဆတ္တကော-ပင်လယ်ကသစ်ပင်သည်လည်းကောင်း၊ ကဒမ္ဗော-ထိန်ပင်သည် လည်းကောင်း၊ ကပ္ပရုက္ခောစ-ပဒေသာပင်သည်လည်းကောင်း၊ သိရီသေန-ကုက္ကိုပင်အားဖြင့်၊ သတ္တမံ-၇ ခုမြောက်သော သစ်ပင်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝတိ-ဖြစ်၏၊ [''သိရီသေန သိရီသော-ကုက္ကိုပင်သည်၊ သတ္တမံ သတ္တမော-၇ ခုမြောက်သည်''ဟု ရှေးနိဿယ၌ ပေး၏။]

စက္ကဝါဋ္ဌသိလုစ္စယော-စကြဝဋ္ဌာကျောက်တောင်သည်၊ [''လင်ပန်းနား သို့, မားမားစောက်သော စကြဝဋ္ဌာကျောက်တောင်သည်''ဟု ရှေးနိဿယ၌ ပေး၏၊] (ယောဇနာနံ-တို့၏၊) ဒွေ အသီတိသဟဿာနိ၊ ၈ သောင်း ၂ထောင် တို့တိုင်တိုင်၊မဟဏ္ဍဝေ-ကြီးစွာသော သမုဒ္ဒရာ၌၊ အဇျောဂါဋ္ဌော-သက်ဝင်၏၊ တာဝဒေဝ - ထို ၈ သောင်း ၂ ထောင် တိုင်တိုင်ပင်၊ အစ္စုဂ္ဂတော - ရေမှ အထက်သို့ တက်၏၊ အယံ-ဤ စကြဝဋ္ဌာတောင်သည်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ တံ လောကဓာတုံ-ထို လောကဓာတ်ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္ဟာ-ကာရံ၍၊ဌိတော-တည်၏၊ ဣတိ-ဤတွင် အနုပါဒိန္နကသန္တာန်၌ မဟာဘုတ်တို့၏ ကြီးကြီးမားမားထင်ရှား ဖြစ်ပုံ အပြီးတည်း။

ဥပါဒိန္နက သန္တာနေပိ-၌လည်း၊မစ္ဆ,ကစ္ဆပ ဒေဝ ဒါနဝါဒိသရှိရဝသေန-ငါး,လိပ်, နတ်, ဒါနောရက္ခိုသ် အစရှိသည်တို့၏ ကိုယ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ မဟန္တာ နေဝ-ကြီးမားကုန်သည်သာ၊ (ဟုတ္ဟာ-၍၊) ပါတုဘူတာနိ-ထင်ရှားဖြစ်ကုန်

၏၊ ဟီ-သာဓကကား၊ "သန္တီ ဘိက္ခဝေ၊ ဓပ၊ အတ္တဘာဝါ"တိ အာဒိ-အစရှိသော၊ တေ(သုတ္တံ)-ဤပါဠိတော်ကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ မဟာသမုဒ္ဒေ-၌၊ ယောဇနသတိကာပိ-ယူဇနာတရာရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္တဘာဝါ-အတ္တဘောတို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ အဋ္ဌကအဂ်ုတ္တရ-မဟာဝဂ်၊ ဒဃမသုတ်နှင့် ဝိနယစူဠဝဂ်၊ ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနက္ခန္ဓက။]

မဟာဘူတသာမည်ဟောတိ-ဟူသောအကြောင်း၏၊ (ဝိတ္ထာရံ)ဟိ(ဥဒ္ဒရိတ္ဗာဒဿေမိ)၊ တောနိ-ဤရွပ်တို့သည်၊ (မဟာဘူတာနိဉ္စ စပ်၊) မာယာကာရော-မျက်လှည့်ဆရာသည်၊ အမကိ ယေဝ-ပတ္တမြားမဟုတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဥဒကံ-ကို၊ မဏိ -ကို၊ ဓာတ္ဝာ-၍၊ ဒဿေတိယထာ-ပြနိုင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အသုဝဏ္ဏံယေဝ-ရွှေမဟုတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ လေဋ္ဌုံ-ခဲကို၊ သုဝဏ္ဏံ-ကို၊ ကတ္ဝာ, ဒဿေတိ (ယထာ)-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စ-သည်သာမကသေး၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ (မျက်လှည့်ဆရာကိုယ်တိုင်၊) ယက္ခော-ဘီလူးသည်၊ နေဝ သမာနော-မဖြစ်ပါပဲလျက်၊ ပက္ခီ-ငှက်သည်၊နှ သမာနော-လျက်၊ယက္ခဘာဝံပိ-ဘီလူး၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပက္ခီဘာဝံပိ-ငှက်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေတိ ယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဇဝမေဝ-တူပင်၊ သယံ-မိမိတို့ကိုယ်တိုင်၊ (မဟာဘုတ်တို့ ကိုယ်တိုင်၊) အနီလာနေဝ-အညို မဟုတ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟုတ္ဝာ-ဖြစ်လျက်၊ နီလံ-ညိုသော၊ ဥပါဒါရူပံ-ဥပါဒါရူပ်ကို၊ ဒဿေန္တိ-ပြနိုင်ကုန်၏၊ အပီတာနိ (ဇဝ)-အရှေ့ မဟုတ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္ဝာ ပီတံ ဥပါဒါရူပံ ဒဿေန္တိ)၊ အလောဟိတာနိ(ဇဝ)-အနီမဟုတ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္ဝာ လောဟိတံ ဥပါဒါရူပံ ဒဿေန္တိ)၊ အနောဒါတာနေဝ-အဖြူမဟုတ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟုတ္ဝာ-ဖြစ်ပါလျက်၊ ဩဒါတံ ဥပါဒါရူပံ ဒဿေန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ မာယာကာရ မဟာဘူတ သာမညတော-မျက်လှည့်ဟူသော မဟာဘုတ်နှင့် တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟာဘူတာနိ-မဟာဘူတတို့ မည်၏။

မဟာဘူတ သာမညတော။ ။များစွာသော အုံဩဖွယ်, များစွာသော မဟုတ်မမှန် အထူးအဆန်းတို့ကို ပြတတ်သောကြောင့် "မဟန္တော+ဘူတော မဟာဘူတော" အရ မျက်လှည့်သည်ကို "မဟာဘူတ"ဟု ခေါ်ရ၏၊ ပထဝီစသော ရူပ်တို့ကိုကား "မဟာဘူတာဝိယာတိ မဟာဘူတာ"ဟု ဥပမာ တဒ္ဓိတ် ဆင့်၍, (တနည်း)သဒိသူပစာကြံ၍ "မဟာဘူတ"ဟု ခေါ်ရသည်၊ ထို့ပြင် "မဟန္တော-အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ကြီးကျယ်သော+ဘူတော-ဘုတ်ကောင်တည်း၊ ဣတိ မဟာဘူတော"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ယက္ခ,ယက္ခီတို့ကို "မဟာဘူတ"ဟု ခေါ်ရသည်၊ ထို ယက္ခ ယက္ခီ မဟာဘူတနှင့် တူသောကြောင့် ပထဝီစသော ရူပ်တို့ကိုလည်း ဥပမာတဒ္ဓိတ်ဆင့်၍, (တနည်း)သဒိသူပစာကြံ၍ "မဟာဘူတ"ဟု ခေါ်ပါ။ [အုံဩဖွယ်ကောင်းပုံ, ကြီးကျယ်ပုံကို အဋ္ဌကထာအတိုင်း သိပါ။]

စ-သည်သာမကသေး၊ ယက္ခာဒိနီ-ဘီလူးအစရှိကုန်သော၊ မဟာဘူတာနီ-မဟာဘုတ်တို့သည်၊ ဝါ-ကြီးစွာသောဘုတ်ကောင်တို့သည်၊ ယံ-အကြင်သူ့ကို၊ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ-သိမ်းယူကုန်၏၊ (ဖမ်းစားကုန်၏၊) တာနိ-ထိုဘီလူးအစရှိသောဘုတ်ကောင်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ တဿ-ထိုဖမ်းစားအပ်သူ၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ နေဝ ဥပလဗ္ဘန္တိ ယထာ-မရအပ်ကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပ၌၊ န ဥပလဗ္ဘန္တိ (ယထာ)-နှ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စ-ထိုသို့ပင် အတွင်းအပ၌ မရအပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ တံ-ထိုဖမ်းစားအပ်သူကို၊ နိဿာယ မှီ၍၊ နတိဋ္ဌန္တိ-မတည်ကုန်သည်ကား၊ နု (ဟောန္တိ ယထာ)-မဟုတ်ကုန် သကဲ့သို့လည်းဂကောင်း၊ ဇဝမေဝ-တူပင်၊ ဇကာနိပိ-ဤပထဝီစသော ရုပ်တို့သည်လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ အညမညဿ-မဟာဘုတ် ၄ ပါးအချင်းချင်း၏၊ အဇ္ဈော-၌၊ နေဝ ဥပလဗ္ဘန္တိ-မရအပ်ကုန်၊ ဗဟိ-၌၊ ဌိတာနိ-တည်ကုန်သည်၊ ဟုတ္ဝာ, နဥပလဗ္ဘန္တိ၊ စ-ထိုသို့ပင် အတွင်းဏပ၌ တည်သည်ဖြစ်၍ မရအပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ အာညမညံ-အချင်းချင်းကို၊ နိဿာယ မှီ၍၊ နတိဋ္ဌန္တိ-မတည်ကုန်သည်ကား၊ နု-မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အစိန္တေယျဌာနတာယ-မကြံအပ်မကြံနိုင်သောအဏ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယက္ခာဒိမဟာဘူတသာမညတောပိ-ဘီလူးအစရှိသောဘုတ်ကောင်တို့နှင့် တူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ မဟာဘူတာနိ-တို့မည်၏။

စ-သည်သာမကသေး၊ ယက္ခိနီ သခ်ါတာနိ-ဘီလူးမဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ မဟာဘူတာနိ-တို့သည်၊ မနာပေဟိ - စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော၊ ဝါ-မြတ်နိုးဖွယ် ကောင်းကုန်သော၊ နာနာဝိဓာဂဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဝိကွေပေဟိ-အမျိုးမျိုးတပ်စဲဖွယ်ကောင်းသော အဆင်း, ပုံသဏ္ဌာန်, လက်, ခြေ စသည်တို့ကို မြောက်ချီခြင်းစသောဟန်အမူအရတို့ဖြင့်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဘယာနကဘာဝံ-ကြောက်ဖွယ်၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိစ္စာဒေတွာ-ဖုံးအုပ်၍၊ သတ္တေ-တို့ကို၊ ဝဉ္စေန္တိ ယထာ-လှည့်ပတ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဇဝမေဝ-တူပင်၊ ဇတာနိပိ-ဤပထဝီစသော

ယထာ စ ယက္ခာဒိနီ။ ။ဤဝါကျ၌ "နေဝ တေသံ တဿ အန္တော, နဗဟိဒ္ဓါ ဥပလဗ္ဘတိ" ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊ ရှေးနိဿယ၌ "နေဝ တာနိ တဿ အန္တော, နဗဟိဒ္ဓါ ဥပလဗ္ဘန္တိ" ဟု တွေ့ရ၏၊ ထိုရှေးနိဿယရှိပုံက ကောင်းမည်ထင်သည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-ဥပမေယျ ဝါကျ၌ "ဥပလဗ္ဘန္တိ" ဟု ရှိသောကြောင့်တည်း၊ ဘီလူးစသော ဘုတ်ကောင်တို့သည် လူတယောက်ကို ဖမ်းယူ ပူးကပ်နေသောအခါ ထိုသူ၏အတွင်း၌ နေသည်ဟုလည်းကောင်း, အပြင်၌နေသည်ဟုသည်းကောင်း မသိအပ်၊ ထိုသူ့ကိုမှီ၍ မတည်ကြသည်လည်း မဟုတ်၊ ထို့အတူပင် ပထဝီစသော မဟာဘုတ် ၄ ပါးတို့လည်း တပါးပါး၏အတွင်း၌ တည်သည်ဟုလည်းကောင်း, အပြင်၌ တည်သည်ဟုလည်းကောင်း မသိအပ်ကုန်၊ အချင်းချင်းမှီ၍ မတည်ကြသည်လည်းမဟုတ်၊ ဤနေရာဝယ် မကြံအပ် မကြံနိုင်သော အရာဖြစ်နေရကား ဘီလူးစသော မဟာဘုတ်ဝိုနှင့် တူကြသည်-ဟူလို။

ရုပ်တို့သည်လည်း၊ ဣတ္ထိပုရိသသရီရာဒီသု-မိနိုးမ ယောကျ်ားတို့၏ ကိုယ်အစရှိသည်တို့၌၊ မနာပေန-သော၊ ဆဝိဝဏ္ဏေန-အရေအဆင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မနာပေန-သော၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသဏ္ဌာနေန - အင်္ဂါကြီးငယ် ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မနာပေန-သော၊ ဟတ္ထ၊ ပေ၊ ဝိက္ခေပေန-လက်, ခြေ, လက်ချောင်း, မျက်ခုံးတို့ကို အထူးထူး အထွေထွေ ပစ်လွှင့် လှုပ်ပြခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊ ကက္ခဋ္ဌဟာဒိဘေဒံ - ကက္ခဋ္ဌတာ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ သရသလက္ခဏံ-မိမိ၏သဘောလက္ခဏာကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍၊ ဗာလဇနံ-လူမိုက်အပေါင်းကို၊ ဝဉ္ဇနှိ-လှည့်ပတ်တတ်ကုန်၏၊ အတ္တနော-၏၊ သဘာဝံ-ကို၊ ဒဋ္ဌုံ-မြင်ခြင်းငှာ၊ နဒေနှိ-မပေးကုန်၊ [ဝဉ္ဇနှိကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဣတိ-သို့၊ ဝဉ္ဇကဋ္ဌေန-လှည့်ပတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်အားဖြင့်၊ ယက္ခိနီ မဟာဘူတသာမညတောပိ-ဘီလူးမဟူသော မဟာဘုတ်တို့နှင့် တူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ မဟာဘူတာနိ-တို့မည်၏။

မဟာပရိဟာရတောတိ-ကား၊ မဟန္တေဟိ-များစွာကုန်သော၊ ပစ္စယေဟိ-အကြောင်းတို့သည်၊ ပရိဟရိတဗ္ဗတော - ဆောင်ရွက်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (မဟာဘူတာနိ-တို့မည်၏၊) ဟိ-ခဲ့၊ တောနိ-ဤပထဝီအစရှိသော ရုပ်တို့သည်၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၊ ဥပနေတဗ္ဗတ္တာ-အစားအဝတ် အစရှိသည်တို့ကို ကပ်ဆောင်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟန္တေဟိ-များစွာကုန်သော၊ ဃာသစ္ဆာဒနာဒီဟိ - စားအပ်သောအစာ, ဖုံးလွှမ်းကြောင်း အဝတ် အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ ဘူတာနိ ပဝတ္တာနိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မဟာဘူတာနိ-တို့မည်၏၊ ["မဟန္တေဟိ+ဘူတာနိ မဟာဘူတာနိ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။] ဝါ-တနည်း၊ မဟာပရိဟာရာနိ-များစွာသောအကြောင်းတို့သည် ဆောင်ရွက်အပ်ကုန်သော၊ ဘူတာနိ-ဘုတ်တို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မဟာဘူတာနိ-တို့ မည်၏။

မဟာဝိကာရတောတိ - ကား၊ ဘူတာနံ - မဟာဘုတ်တို့၏၊ မဟာဝိကာရတော-ကြီးကျယ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (မဟာဘူတာနိ-တို့မည်၏၊) ဟိ-ခဲ့၊ တောနိ-ဤ ပထဝီ အစရှိသောရုပ်တို့သည်၊ ဥပါ

မဟာပရိဟာရာနိ။ ။ပရိဟရီယန္တေတိ ပရိဟာရာနိ၊ မဟန္တေဟိ-များစွာသော ဃာသစ္ဆာဒန အစရှိသည်တို့ဖြင့် + ပရိဟာရာနိ-ဆောင်ရွက်အပ်သော ရုပ်တို့တည်း၊ မဟာပရိဟာရာနိ-တို့၊ မဟာပရိဟာရာနိ စ+တာနိ+ဘူတာနိ စာတိ မဟာဘူတာနိ၊ "မဟာပရိဟာရ ဘူတာနိ"ဟု ဆိုလိုလျက် "မဟာပရိဟာရ"ဟူသော ရှေ့ပုဒ်ဝယ် ပရိဟာရဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေ၍"မဟာဘူတာနိ"ဟု ဖြစ်ရသည်။[တတ္ထ ပစ္ဆိမတ္ထေ ပုရိမပဒေ ဥတ္တရပဒဿ ပရိဟာရသဒ္ဒဿ လောပံ ကတ္ဝာ မဟာဘူတာနီတိ ဝုစ္စန္တိ၊-ဋီကာ။]

ဒိန္ဒာနိပိ-ဆက်ရှိရုပ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အနုပါဒိန္ဒာနိပိ-သက်မဲ့ရုပ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟူတွာ) မဟာဝိကာရာနိ-ကြီးစွာသော ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ကြီးစွာသော ပျက်စီးခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- တတ္ထ-ထို ဥပါဒိန္န, အနုပါဒိန္နတို့တွင်၊ အနုပါဒိန္နာနံ-အနုပါဒိန္န မဟာဘုတ်တို့၏၊ ကပ္ပ ဝုဋ္ဌာနေ-ကမ္ဘာ၏ ထရာအခါ၌၊ (ကမ္ဘာပျက်ရာ အခါ၌၊) ဝိကာရမဟတ္တံ-ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ ကြီးကျယ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ပါကဋံ - ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ၊ ဥပါဒိန္နာနံ-ဥပါဒိန္န မဟာဘုတ်တို့၏၊ ဓာတုကွောဘာဘာဝလေ၊ဓာတ်၄ ပါးတို့၏ ချွတ်ခြား, ဖောက်ပြားရာအခါ၌၊ (ဝိကာရမဟတ္တံ ပါကဋံ ဟောတိ)။ [ငါ, ငါ့ဥစ္စာ ဟု စွဲလမ်းအပ်သောကြောင့် ကိုယ်၌တည်သော ရုပ်အာဒီးလုံးကို "ဥပါဒိန္န" ဟု ခေါ်သည်၊ ဥပါဒိန္နာတိ သရီရဋ္ဌကာ၊-နိကွေပကတ္တာ, ကောကအဋ္ဌကထာ။]

တထာဟိ-ထိုစကားကို ခဲ့ဦးအံ့၊ လွောကေ-သြဘာသလောကကို၊ တေ သာ-ကမ္ဘာဖျက်မီးသည်၊ ဒယ္ဟမာနမ့ိ-လောင်ဖျက်သည်ရှိသော်၊ အစ့ိမတော-အလျှံရှိသောမီး၏၊ [အဝ့ိ+ယဿ အတ္ထိတိ အစ့ိမာ"] အစ့ိ-မီးလျှံသည်၊ ဘူမိတော-မြေမှ၊ ဝုဋ္ဌိကာ-ထသည်၊ (ဟူတွာ) ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ-ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်-ဝိဓာဝတိ-အထူးထူးအပြားပြား ပြေးသွား၏၊ [ဤစကားဖြင့် တေဇောမဟာဘုတ်၏ ဝိကာရမဟတ္တာ ထင်ရှားပုံကိုပြသည်၊ ထိုတေဇောမဟာဘုတ်၏ ဝိကာရမဟတ္တာကြောင့် ကမ္ဘာလောကကြီး ပျက်စီးရသည်-ဟူလို။]

ယဒါ-၌၊ ကုပိတေန-ပျက်စီးသော၊ သလိလေန-ကမ္ဘာဖျက်ရေကြောင့်၊ လောကော-သည်၊ ဝိနဿတိ-ပျက်စီး၏၊ (တဒါ-၌၊) ကောဋိသဟဿံ-ကုဋေတသိန်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ကေ စက္ကဝါဠံ-တပေါင်းတည်းသော စက္ကဝဠာသည်၊ဝိလီယတိ-ဆားငန်ရေကြောင့်, ကြေမွရ၏၊ [ဤစကားဖြင့် အာပေါမဟာဘုတ်၏ ဝိကာရမဟတ္တာကြောင့် ကုဋေကသိန်းသော စက္ကဝဠာ ကြေမွရသည်-ဟူလို၊ ကုဋေတသိန်းသော စက္ကဝဠာပင် ဖြစ်သော်လည်း အာဏာခေတ် တခုသာ ဖြစ်သောကြောင့် တခုတည်းယူ၍ "ကေ စက္ကဝါဠံ" ဟု ဆိုသည်။]

ယဒါ, ဝါယောဓာတုပ္ပကောပေန-ဝါယောဓာတ်၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်၊ လောကော-သည်၊ ဝိနဿတိ၊ (တဒါ) ကောဋိသတသဟဿာ-သော၊ ကေ စက္ကဝါဠံ-သည်၊ ဝိကိရတိ ဖရှိဖရဲ,ပြန့်ကဲ့ပျက်စီးရ၏၊ [ဤစကားဖြင့် ဝါယောမဟာဘုတ်၏ ဝိကာရမဟတ္တာထင်ရှားပုံကိုပြသည်၊ ထို ဝါယော မဟာဘုတ်၏ ဝိကာရမဟတ္တာကြောင့် ကုဋေကသိန်းသောစက္ကဝဠာ ဖရှိဖရဲ ပျက်စီးရသည်။]

[အနုပါဒိန္န သန္ဆာန်၌ ဝိကာရမဟတ္တာ ဖြစ်ပုံကို ပြပြီး၍, ဥပါဒိန္နသန္ဆာန်၌ ဝိကာရမဟတ္တာဖြစ်ပုံကို ပြလိုဖြသောကြောင့် "ပဘင်္ဂဒ္ဒါ" စသည်မိန့်၊] ကဋ္ဌမုခနကဋ္ဌမုခမြေ့သည်၊ (ထင်းချောင်းကဲ့သို့မကြောသောခံတွင်းရှိသောမြေသည်၊)

ဒဋ္ဌော-ကိုက်အပ်သော၊ ကာယော- ကိုယ်သည်၊ ပတ္ထဒ္ဓေါ- လွန်စွာ ခက်ထန်သည်၊ ဝါ-လွန်စွာတောင့်တင်းခိုင်မာသည်၊ ဘဝတိဝါ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊[“မဲ့ဝါ မညတိ ဗာလော”ကဲ့သို့ ဝါသဒ္ဒါ ဥပမတ္ထ၊] (တထာ-တူ၊) ပထဝီဓာတုပ္ပကောပေန- အဇ္ဈတ္တပထဝီဓာတ်၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ သော (ကာယော)-ထိုကိုယ်သည်၊ ကဋ္ဌမုခေဝ- ကဋ္ဌမုခမြွေ၏ ခံတွင်းဌ်ကဲ့သို့၊ ဝါ- ကဋ္ဌမုခမြွေ၏ ခံတွင်းဌ် ဇောက်ရသကဲ့သို့၊ (ပတ္ထဒ္ဓေါ)ဟောတိ။[“ကဋ္ဌမုခမုခေဝ”ဟု ဆိုလိုလျက် မုခတပုဒ် အကြေကြံပါ။]

(တနည်း) ကဋ္ဌမုခေန- သည်၊ ဒဋ္ဌော- ကိုက်အပ်သည်၊ (သမာနောပိ-သော်လည်း၊) ကာယော- သည်၊ ပထဝီဓာတုပ္ပကောပေနဝါ (ပထဝီဓာတုပ္ပကောပေန+ဧဝ)- အဇ္ဈတ္တပထဝီဓာတ်၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်သာ၊ ပတ္ထဒ္ဓေါ-သည်၊ ဘဝတိ- ဖြစ်ရ၏၊ (တသွာ)၊ သော (ကာယော)- ပထဝီဓာတ်နှင့် မကင်းသော ထိုကိုယ်သည်၊ (သဗ္ဗဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊) ကဋ္ဌမုခမေဝ-ကဲ့သို့၊ (ပတ္ထဒ္ဓေါ) ဟောတိ။

(တနည်း)ကဋ္ဌမုခေန-သည်၊ ဒဋ္ဌော-သော၊ ကာယော- သည်၊ ပတ္ထဒ္ဓေါ-သည်၊ ဘဝတိဝါ-ဖြစ်သည်လည်းရှိ၏၊ (မန္တာဂဒဝသေန-မန္တန်အစွမ်း, ဆေးအစွမ်းကြောင့်၊ နဘဝတိဝါ-မဖြစ်သည်လည်းရှိ၏၊)ပထဝီဓာတုပ္ပကောပေန-ပထဝီဓာတ်၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်ကား၊ (မန္တာဂဒရဟိတော- မန္တန်,ဆေးတို့၏ အစွမ်းမူကင်းသော၊ ဝါ-မန္တန်,ဆေးတို့ မကယ်နိုင်သော၊)သော(ကာယော)-သည်၊ ကဋ္ဌမုခေဝ-ဌ်ကဲ့သို့၊(ပတ္ထဒ္ဓေါ-ကေန်မုချ, ခက်ထန်ရသည်၊) ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏။

ပတ္ထဒ္ဓေါ၊ပေ၊မုခေဝ သော။ ။ကဋ္ဌမုခေန ဝါတိ ဝါသဒ္ဒေါ ဥပမတ္ထော။ ယထာ ကဋ္ဌမုခသပ္ပေန ဒဋ္ဌော ပတ္ထဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဧဝံ ပထဝီဓာတုပ္ပကောပေန သော ကာယော ကဋ္ဌမုခေဝ ဟောတိ၊ကဋ္ဌမုခမုခဂတောဝိယ ပတ္ထဒ္ဓေါ ဟောတိတိ အတ္ထော၊ ဤဋီကာနည်းကို မှီး၍ ပဋမနက်ပေးသည်။

တနည်း။ ။[ပြခဲ့ပြီးသော အနက်ပေးပုံ၌ ဝါသဒ္ဒါကား ဥပမာတ္ထဖြစ်လျှင်“ကဋ္ဌမုခေဝ”ဌ်လည်း“ကဋ္ဌမုခဂတောဝိယ”ဟု ဥပမာအနက်ပင်ဖြစ်သောကြောင့် အဓိပ္ပာယ်ထပ်နေရကား ဋီကာ၌“အထဝါ”ဟု မိန့်ရပြန်သည်။] အထဝါ ဝါသဒ္ဒေါ ဧဝသဒ္ဒ-ဿတ္ထေ၊ ပထဝီဓာတုပ္ပကောပေနာတိ ဧတဿစ ပရတော အာဟရိတွာ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တတြာယ မတ္ထော-ကဋ္ဌမုခေန ဒဋ္ဌောပိ ကာယော ပထဝီဓာတုပ္ပကောပေနေဝ ပတ္ထဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ တသွာ ပထဝီဓာတုယာ အဝိယုတ္တော သော ကာယော သဗ္ဗဒါ ကဋ္ဌမုခ မုခဂတောဝိယ ဟောတိတိ၊ ဤဋီကာနည်းကို မှီး၍ ဒုတိယအနက်ပေးသည်။

တနည်း။ ။[ဤဒုတိယဝိကပ်လည်း ဝါ သဒ္ဒါကို အခြားသောပုဒ်သို့ ရွှေ့၍ အနက်ပေးရသဖြင့် အပြစ်ရှိသောကြောင့်“အထဝါ အနိယမတ္ထော”ဟု မိန့်ပြန်သည်။] အထဝါ အနိယမတ္ထော ဝါ သဒ္ဒေါ၊ တတြာယမတ္ထော- ကဋ္ဌမုခေန ဒဋ္ဌော ကာယော

ပူတိမုခေန-ပူတိမုခမြွေသည်၊ ဒဋ္ဌော-သော၊ ကာယော-သည်၊ ပူတိယော-ပုပ်သော အနံ့ရှိသည်၊ ဘဝတိဝါ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ [“ပူတိ+ယဿ အတ္ထိတိ ပူတိယော”ဟု ပြု၊ ပူတိကော ဟု ဆိုလိုလျက် ကကို ယပြုထားသည်၊] (တထာ) အာပေါဓာတုပ္ပကောပေန- ကြောင့်၊ သော (ကာယော)-သည်၊ ပူတိမုခေဝ-ပူတိမုခမြွေ၏ ခံတွင်းဌ်ကဲ့သို့၊ ဝါ- ပူတိမုခမြွေ၏ ခံတွင်းဌ် ဆောက်ရသကဲ့သို့၊ (ပူတိယော- သည်၊) ဟောတိ။

(တနည်း)ပူတိမုခေန-သည်၊ ဒဋ္ဌော-သည်၊ (သမာနောပိ-သော်လည်း၊) ကာယော-သည်၊အာပေါဓာတုပ္ပကောပေနဝါ-ကြောင့်သာ၊ပူတိယော-သည်၊ ဘဝတိ-၏၊(တသ္မာ)၊ သော(ကာယော)–အာပေါဓာတ်နှင့် မကင်းသော ထို ကိုယ်သည်၊ (သဗ္ဗဒါ) ပူတိမုခေဝ-ဌ်ကဲ့သို့၊ ပူတိယော ဟောတိ။

(တနည်း)ပူတိမုခေန-သည်၊ ဒဋ္ဌော-သော၊ ကာယော-သည်၊ ပူတိယော-သည်၊ ဘဝတိဝါ-ဖြစ်သည်လည်းရှိ၏၊ (မန္တာဂဒဝသေန-မန္တန်အစွမ်း, ဆေးအစွမ်းကြောင့်၊ နဘဝတိဝါ- မဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏၊) အာပေါဓာတုပ္ပကောပေန-ကြောင့်ကား၊ (မန္တာဂဒရဟိတော-သော၊) သော(ကာယော)-သည်၊ ပူတိမုခေဝ-ဌ်ကဲ့သို့၊ ပူတိယော- ဧကန်မုချ, ပုပ်သော အနံ့ရှိရသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏။

အဂ္ဂိမုခေန-အဂ္ဂိမုခမြွေသည်၊ ဒဋ္ဌော-သော၊ ကာယော-သည်၊ သန္တတ္တော-ပြင်းစွာ ပူလောင်သည်၊ ဘဝတိဝါ-ကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ) တေဇောဓာတုပ္ပကောပေန-ကြောင့်၊ သော (ကာယော)၊ အဂ္ဂိမုခေဝ-ဌ်ကဲ့သို့၊ (သန္တတ္တော) ဟောတိ- ၏။

(တနည်း) အဂ္ဂိမုခေန-သည်၊ ဒဋ္ဌော- သည်၊ (သမာနောပိ)ကာယော-သည်၊တေဇောဓာတုပ္ပကောပေနဝါ-ကြောင့်သာ၊ သန္တတ္တော-သည်၊ ဘဝတိ၊ (တသ္မာ) သော(ကာယော)-တေဇောဓာတ်နှင့် မကင်းသော ထို ကိုယ်သည်၊ (သဗ္ဗဒါ)အဂ္ဂိမုခေဝ-ဌ်ကဲ့သို့၊ (သန္တတ္တော) ဟောတိ။

(တနည်း)အဂ္ဂိမုခေန-သည်၊ ဒဋ္ဌော-သော၊ ကာယော-သည်၊ သန္တတ္တော-သည်၊ ဘဝတိဝါ- ဖြစ်သည်လည်းရှိ၏၊ (မန္တာဂဒဝသေန-ကြောင့်၊ နဘဝတိဝါ-မဖြစ်သည်လည်းရှိ၏၊) တေဇောဓာတုပ္ပကောပေန-ကြောင့်ကား၊ (မန္တာဂဒရဟိတော-သော၊) သော (ကာယော)–သည်၊ အဂ္ဂိမုခေဝ- ဌ်ကဲ့သို့၊ (သန္တတ္တော- ဧကန်မုချ, ပြင်းစွာပူလောင်ရသည်၊)ဟောတိ- ၏။

ပတ္ထဒ္ဓါ ဟောတိ ဝါ, နဝါ ဟောတိ မန္တာဂဒဝသေန၊ပထဝီဓာတုပ္ပကောပေန ပန မန္တာဂဒရဟိတော သော ကာယော ကဋ္ဌမုခမုခ ဂတောဝိယ ဟောတိ၊ ဧကန္တပတ္ထဒ္ဓါတိ၊ ဤဋီကာနည်းကို မှီး၍ တတိယအနက် ပေးသည်။

သတ္ထမုခေန-သတ္ထမုခမြွေသည်၊ ဒဋ္ဌော-သော၊ကာယော-သည်၊ သဉ္ဆိန္နော-ထက်ဝန်း၊ကျင်ဖြတ်အပ်သော အဆက်အစပ်ရှိသည်၊ [ရှေးနိဿယ၌ "စုတ်ပြတ်သည်"ဟုပေးသည်၊] ဘဝတိဝါ-ကဲ့သို့၊ (တထာ)ဝါယောဓာတုပ္ပကောပေန-ကြောင့်၊ သော (ကာယော)-သည်၊ သတ္ထမုခေဝ-သို့၊ (သဉ္ဆိန္နော) ဟောတိ-၏။

(တနည်း) သတ္ထမုခေန-သည်၊ ဒဋ္ဌော-သည်၊ (သမာနောပိ) ကာယော-သည်၊ ဝါယောဓာတုပ္ပကောပေနဝါ-ကြောင့်သာ၊ သဉ္ဆိန္နော-သည်၊ ဘဝတိ၊ (တသ္မာ) သော (ကာယော)-ဝါယောဓာတ်နှင့် မကင်းသော ထိုကိုယ်သည်၊ (သမ္ဗဒါ) သတ္ထမုခေဝ-၌ကဲ့သို့၊ (သဉ္ဆိန္နော) ဟောတိ။

(တနည်း) သတ္ထမုခေန-သည်၊ ဒဋ္ဌော-သော၊ကာယော-သည်၊ သဉ္ဆိန္နော-သည်၊ ဘဝတိဝါ၊ (မန္တောဂဒဝသေန-ကြောင့်၊ နု ဘဝတိဝါ)၊ ဝါယော ဓာတုပ္ပကောပေန-ကြောင့်ကား၊ (မန္တောဂဒရ ဟိတော-သော၊) သော (ကာယော)-သည်၊ သတ္ထမုခေဝ-၌ကဲ့သို့၊ (သဉ္ဆိန္နော-မုချဆတ်ဆတ် ထက်ဝန်းကျင်ဖြတ်အပ်သော အဆက်အစပ် ရှိသည်၊) ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ မဟာ ဝိကာဆုနိ-ကြီးစွာသော ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိကုန်သော၊ ဘူတာနိ-ဘုတ်တို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မဟာဘူတာနိ-တို့မည်၏။

[မဟာဝိကာရတောဟူသော အကြောင်း၏အကျယ်ကို ပြုပြီး၍, "မဟန္တဘူတတ္ထာဝစ"ဟူသော အကြောင်း၏အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "မဟန္တဘူတတ္ထာ"စသည်မိန့်။] မဟန္တဘူတတ္ထာ စာတိ - ဟူသောအကြောင်း၏၊ (ဝိတ္ထာရံ) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဒဿေမိ)၊ ဇောနိ-ဉာဏ်ရုပ်တို့သည်၊ မဟတော-ကြီးစွာသော၊ ဝါယာဓေန-သိလ ဝိသုဒ္ဓိစသည်သို့ ရောက်ကြောင်း လုံ့လဖြင့်၊ ဝါ-မာတ် ၄ ပါးကို ပိုင်းခြားကြောင်း စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် လုံ့လဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟေ တမ္မတ္တာ-သိမ်းယူထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟန္တာနိ-မဟန္တ မည်ကုန်သည်လည်း၊ (ဟာန္တိ-ဟုတ်ကုန်၏၊) ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ-ထင်ရှား ရှိကုန်သည်၏

မဟာဝိကာဆုနိ ဘူတာနိ။ ။"မဟာဝိကာရ ဘူတာနိ"ဟု ဆိုလိုလျက်"မဟာဝိကာရာနိ"ဝယ် ဝိကာရဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချ၍"မဟာဘူတာနိ"ဟု ဖြစ်ရသည်၊ "ဘူတာနိ"ကိုလည်း "ဇာတာနိ ဝိဇ္ဇမာနာနိ"ဟု ဋီကာ၌ ၂ နက်ဖွင့်သည်၊ထို့ကြောင့် ပဌမအနက် အလို "မဟာဘူဘာနိ-ကြီးစွာသော ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သောရုပ်တို့"ဟု ပေး၊ ဒုတိယအနက်အလို "မဟာဘူတာနိ-ကြီးစွာသော ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားရှိသောရုပ်တို့"ဟု ပေးပါ။

မဟန္တာ ဘူတတ္တာ။ ။ပထဝီစသော ရုပ်တို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းယူလိုသောအခါ သီလဝိသုဒ္ဓိမှစ၍ ဝိသုဒ္ဓိ အဆက်ဆက် တက်နိုင်ဖို့ရာ ကြီးစွာသောလုံ့လဖြင့် သိမ်းယူရသောကြောင့် (ကြီးစွာသော့ ဓာတ် ၄ ပါးတို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်းဖြစ်သော စတုဓာတု

အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘူတာနိ-ဘူတမည်ကုန်သည်လည်း၊(ဟောန္တိ)၊ ဣတိ (အသွာ) မဟန္တဘူတတ္တာ စ-ဤသို့ ကြီးကျယ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထင်ရှား ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊မဟာဘူတာနိ-တို့မည်၏၊ [အကြောင်းအားလုံး၏နိဂုံးကို ပြလို၍ "ဧဝံ"စသည်မိန့်၊] ဧဝံ-သို့လျှင်၊ မဟန္တဲပါတုဘာဝါဒီဟိ-မေဟန္တပါတုဘာဝ အစရှိကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ မဟာဘူတာနိ-တို့မည်၏။

စတုန္နဉ္စ၊ပေ၊ ရူပန္တိ (ဧတ္ထ)-၌၊ ဥပယောဂဧတ္ထ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏အနက်၌၊ သာမိဝစနံ-သဗ္ဗမိဝိဘတ်တည်း၊ [စတုန္နံ မဟာဘူတာနံကို ရည်ရွယ်သည်။] စတ္ထာရိ-နှင်သော၊ မဟာဘူတာနိ-တို့ကို၊ ဥပါဒါယ-ကပ်ယူ၍၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ အမုဉ္စိတွာ-မလွှတ်မူ၍၊ ပဝတ္တရူပံ-ဖြစ်သောရုပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣဒံ၊ပေ၊ ရူပန္တိ-ကာ။၊ ဧတ္ထာရိ-နှင်သော၊ မဟာဘူတာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ပဒ ပဋိပါဋိယာ-ပုဒ်အစဉ်အားဖြင့်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-အကျယ်ပြအပ်ကုန်သော၊ တေ စီသတိ-သော၊ ဥပါဒါရူပါနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သတ္တဝီသတိ ပဘေဒံ-၂၇ ပါးအပြားရှိသော၊ ဣဒံ-ဤရုပ်သည်၊သမ္မံ ရူပံနာမ-အလုံးစုံသော ရုပ် မည်၏။ [ဟဒယဝတ္ထုမပါသောကြောင့် ၂၇ ပါး ဖြစ်ရသည်။]

ဝဝတ္ထာန်လုံ့လဖြင့် သိမ်းယူရသောကြောင့်)အကြောင်းလုံ့လဝီရိယ၏ မဟန္တအမည်ကို အကျိုးဖြစ်သော ရုပ်တို့အပေါ်၌ တင်စား၍ ကာရကူပစာရအားဖြင့် ရုပ်တို့ကိုလည်း "မဟန္တ"ဟူ ခေါ်ရသည်။

ဗုန်၏-ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းယူဖို့ရန် မကြီးကျယ် မခဲယဉ်းပါဟု အထင်ကြီးနေသော ယောဂီသည် တကယ် သိမ်းယူသောအခါ မထင်နှိုင်-မမြင်နှိုင်ရကား "အဟော မဟန္တာနိ-သြဝ် ကြီးကျယ်ပါပေကုန်စွ"ဟု ပြောဆိုရတော့သည်၊ (ဋီကာ)၊ ဘူတသဒ္ဒါကား ဝိဇ္ဇမာနအနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် "မဟန္တာနိ+ဟုတွာ+ဘူတာနိ မဟာဘူတာနိ"ဟု ပြု။ [မဟန္တေန ဝါယာမေနာတိ သိလာဒိ ဝိသုဒ္ဓိ သမ္ပာပနေန, စတုဓာတုဝဝတ္ထာနဝသေနဝါ မဟာဝီရိယေန၊-မဓု။]

ဥပါဒါယရူပံ။ ။ဥပါဒါယဒ်၌ ဥပရှေး+အာ ရှေးရှိသော ဒါဓာတ်,တွာပစ္စည်း၏ ကာရိယ"ယ"ထည်း၊ ထို့ကြောင့် ဥပါဒါယပုဒ်သည် တွာပစ္စယန္တကြိယဝိသေသနပုဒ် ဖြစ်၏၊ ထိုကြိယာဝိသေသန မှန်လျှင် နောက်ကြိယာနှင့် မကင်းစကောင်းရကား "ပဝတ္ထ"ဟု အပရကာလကြိယာကိုထည့်၍ "ပဝတ္တရူပံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤသို့ဖွင့်သဖြင့် ဥပါဒါရုပ်တို့၏ မဟာဘုတ်ကိုစွဲမှီ၍ဖြစ်ရသော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားများ အဖြစ်ကိုလည်း ဟောတော်မူပြီး ဖြစ်တော့၏၊ [ဥပါဒါယာတိ ဧတေန၊ပေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတာ ဝုတ္တာဟောတိတိ၊-ဋီကာ၊] "ဥပါဒါယတို့ နိဿိယတိတိ ဥပါဒါယဲ"ဟု ဋီကာ၌ တနည်း ကြံလေသေး၏။

ကေဝိဓရူပသင်္ဂဟ အဖွင့်

ဣဒါနိ-၌၊ တံ-ထို အလုံးစုံသောရုပ်ကို၊ ဝိတ္ထာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ကေဝိဓာဒီဟိ-ကေဝိဓ အစရှိကုန်သော၊ ကောဒသဟိ-နှ်သော၊ သင်္ဂဟေဟိ-သိမ်းယူကြောင်း အပိုင်း အခန်းတို့ဖြင့်၊ မာတိကံ-မာတိကာကို၊ ထပေန္တော-ထားတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတ္ဘာ) သဗ္ဗံ ရူပံ နဟေတူတိ အာဒိံ-ကို၊ (ဘဂဝါ)အာဟ၊ တတ္ထ-ထို သဗ္ဗံ ရူပံ နဟေတု အစရှိသောစကားရပ်၌၊ သဗ္ဗံ ရူပန္တိ ဣဒံ ပဒံ-ဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ သဗ္ဗံ၊ ပေ၊ အဟေတုကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေံ-သို့၊ သဗ္ဗပဒေဟိ - အလုံးစုံသော နောက်ပုဒ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ယောဇေတဗ္ဗံ - ယှဉ်စေထိုက်၏၊ စ-ဆက်၊ သဗ္ဗာနေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ နဟေတူတိ အာဒီနိ-အစရှိကုန်သော၊ တောနိ တေ စတ္တာလီသပဒါနိ-ဤ ၄၃ ပုဒ်တို့ကို၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-အကျဉ်းအားဖြင့် ထုတ်ပြအပ်ကုန်ပြီ၊ တေသု - ထို ၄၃ ပုဒ်တို့တွင်၊ ပဒ ပဋိပါဋိယာ-အားဖြင့်၊ စတ္တာလီသပဒါနိ-၄၀ သော ပုဒ်တို့ကို၊ မာတိကတော-မာတိကာမူ၊ (တိကမာတိကာ, ဒုကမာတိကာမူ၊) ဂဟေတ္ဘာ, ထပိတာနိ-ထားအပ်ကုန်ပြီ၊ အဝသာနေ-၌၊ တီဏိ-၃ ပုဒ်တို့သည်၊ မာတိကာမုတ္တကာနိ-မာတိကာမူလွတ်သော ပုဒ်တို့တည်း၊ ["နဟေတု အဟေတူကံ" စသော ပုဒ်တို့သည် ဒုကမာတိကာမူလည်းကောင်း, အဗျာကတံစသော ပုဒ်တို့သည် တိကမာတိကာမူလည်းကောင်း ယူအပ်သော ပုဒ်တို့တည်း၊ အဆုံး၌ "ဥပ္ပန္နံ ဆ ဟိ ဝိညာဏေဟိ ဝိညေယျံ ပုဒ်, အနိစ္စံပုဒ်, ဇရာဘိဘူတံပုဒ်, ဤ ၃ပုဒ်တို့ကား မာတိကာမူ အလွတ်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့တည်း၊] တ္တောဝတာ-ဖြင့်၊ ပဌမေသင်္ဂဟေ-ပဌမသင်္ဂဟ၌၊ ပါဋိဝဝတ္ထာနမေဝ-ပါဋိတော်ကို ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းကို သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။ [ဝေဖြင့် "ပုဒ်နက်ကို မဖွင့်သေး" ဟု ကန့်။] ဒုတိယ သင်္ဂဟာဒီသု-ဒုတိယ သင်္ဂဟ အစရှိသည်တို့၌၊ တထာ-တူ၊ (ပါဋိ ဝဝတ္ထာနမေဝ-ကိုသာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။)

ဒုဝိဓရူပသင်္ဂဟ အဖွင့်

တတြ-ထို ဒုတိယ သင်္ဂဟ အစရှိသည်တို့၌၊ အယံ-ကား၊ နယော-တည်း၊ တာဝ - တတိယ သင်္ဂဟ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) ဒုတိယ သင်္ဂဟေ-၌၊ သတံ-တရာလည်းဖြစ်သော၊ စတ္တာရောစ - ၄ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုကာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တတ္ထ-ထို ဒုက်တို့တွင်၊ အတ္ထိ၊ ပေ၊ နောပါဒါတိ အာဒယော - အစရှိကုန်သော၊ အာဒိမှိ - အစ၌၊ စုဒ္ဒသ - နှ်သော၊ ဒုကာ-တို့သည်၊ အညမညသမ္ဗန္ဓာဘာဝတော-အချင်းချင်း စပ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ပကိဏ္ဏကဒုကာနာမ-ပကိဏ္ဏကဒုကတို့မည်၏၊ တဆော-ထိုပကိဏ္ဏကဒုကတို့မှနောက်၌၊ အတ္ထိ၊ ပေ၊ ဝတ္ထူတိအာဒယော-အစရှိကုန်သော၊ ပဋ္ဌဝီသတိ-

သော၊ ဒုကာ-တို့သည်၊ ဝတ္တု၊ပေ၊ ဝသေန-ဝတ္ထုရုပ် အဝတ္ထုရုပ်ကို စိစစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝတ္ထုဒုကာနာမ-တို့မည်၏၊ တတော-ထို ဝတ္ထုဒုကမှနောက်၌၊ အတ္ထိ၊ပေ၊ အာရုမဏ်တိ အာဒယော-နှ်သော၊ ပဉ္ဇဝီသတိ-သော၊ (ဒုကာ-တို့သည်၊) အာရမဏာ၊ပေ၊ ဝသေန-အာရုံတရား, အာရုံမဟုတ်သော တရားတို့ကို စိစစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ အာရမဏဒုကာနာမ-တို့မည်၏။

တတော - ထို အာရမဏဒုကမှ နောက်၌၊ အတ္ထိရှပံ စက္ခာယတနန္တိ အာဒယော-နှ်သော၊ ဒသ-နှ်သော၊ (ဒုကာ-တို့သည်၊) အာယတနာ၊ ပေ၊ ဝသေန-အာယတန တရား, အနာယတနတရားတို့ကို စိစစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ အာယတနဒုကာ နာမ-တို့ မည်၏၊တတော-ထိုအာယတန ဒုကမှ နောက်၌၊ အတ္ထိ ရှပံ စက္ခုဓာတူတိအာဒယော-နှ်သော၊ ဒသ-နှ်သော၊ (ဒုကာ-တို့သည်၊) ဓာတု၊ပေ၊ ဝသေန-ဓာတ်တရား, ဓာတ်မဟုတ်သောတရား တို့ကို စိစစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ ဓာတုဒုကာနာမ-တို့ မည်၏၊ တတော-ထို ဓာတုဒုကမှနောက်၌၊ အတ္ထိရှပံ စက္ခုန္ဒြိယန္တိ အာဒယော-နှ်သော၊ အဋ္ဌ-နှ်သော၊ (ဒုကာ) ဣန္ဒြိယာ၊ပေ၊ ဝသေန-ဣန္ဒြေတရား, ဣန္ဒြေ မဟုတ်သော တရားတို့ကို စိစစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ ဣန္ဒြိယ ဒုကာနာမ-တို့ မည်၏၊ တတော-ထို ဣန္ဒြိယဒုကမှ နောက်၌၊ အတ္ထိ ရှပံ ကာယ ဝိညတ္တိတိ အာဒယော-နှ်သော၊ ဒွါဒုသ-နှ်သော၊ (ဒုကာ) သုခုမာ၊ ပေ၊ ဝသေန - သုခုမရုပ်, အသုခုမရုပ်တို့ကို စိစစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ သုခုမရှပဒုကာနာမ-တို့မည်၏၊ ဣတိဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးတား၊ ဒုတိယ သင်္ဂဟေ-၌၊ပါဋ္ဌိဝဝတ္ထာနံ-ပါဋ္ဌိတော်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းတည်း ။

တိဝိရွေပသင်္ဟ အဖွင့်

တတိယသင်္ဂဟေ - ၌၊ သတံ - တရာလည်းဖြစ်သော၊ တိဏိစ-၃ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တိကာနိ-တိက်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တတ္ထ-ထို တိက်တို့တွင်၊ ဒုတိယသင်္ဂဟေ-၌၊ ဝုတ္ထေသု-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ စုဒ္ဒသသု-နှ်သော၊ ပကိဏ္ဏကဒုကေသု - ပကိဏ္ဏကဒုက်တို့တွင်၊ ဧကံ - သော၊ အဇ္ဈတ္တိကဒုကံ-အဇ္ဈတ္တိကဒုက်ကို၊ သေသေဟိ-အဇ္ဈတ္တိကဒုက်မှကြွင်းကုန်သော၊ တေရသဟိ-၁၃ ပါးသော ဒုက်တို့နှင့်၊ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ယံတံ၊ပေ၊နော ဥပါဒါတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ထပိတာ-ထားအပ်ကုန်သော၊ တေရသ-၁၃ ပါးသောတိက်တို့သည်၊ ပကိဏ္ဏကကတိကာ နာမ-ပကိဏ္ဏကတိက်တို့မည်၏၊ တတော - ထို ပကိဏ္ဏကတိက်မှ နောက်၌၊ တမေဝဒုကံ - ထို အဇ္ဈတ္တိကဒုက်

ကိုပင်၊ သေသဒုဏေဟိ- တို့နှင့်၊ သဒ္ဒိ ယောဇေတ္ဝာ၊ ယံတံ ၊ပေ၊ ဝတ္ထူတိ ဆာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ သေသတိဂဟ- ကြွင်းသော တိက်တို့ကို၊ ထပိတာ- ထား၊တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တေသံ-ထိုတိက်တို့၏၊ နာမဉ္စ-အမည်ကို လည်း ကောင်း၊ ဂဏနာစ- အရေအတွက်ကို လည်းကောင်း၊ တေသံယေဝ ဝတ္ထူ ဒုတာဒိနံ- ထိုဝတ္ထုဒုက်အစရှိသည်တို့၏ပင်၊ ဝါ-တို့နှင့်ပင်၊ ဝသေန-စပ်သဖြင့်၊ ဝေဒိတမ္မာ-၏၊ ဣတိဣဒံ-ကား၊ ဇာတိယသင်္ဂဟော-၌၊ ပါဠိဝဝတ္ထာနံ-တည်း။

စတုဗ္ဗိဓဒိဋ္ဌပသင်္ဂဟ အဖွင့်

စတုတ္ထသင်္ဂဟေ- ၌၊ ဒ္ဝါဝိသတိ- သော၊ စတုက္ကာ- တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဓာတ္ထ- ထို ၂၂-ပါးသော စတုက္ကတို့တွင်၊ သမ္ဗပစ္ဆိမော- အလုံးစုံသော စတုက္က တို့၏နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော စတုက္ကကို၊ (ဒိဋ္ဌံ, သုတံ, မုတံ, ဝိညာတံဟူသော စတုက္ကကို၊) အတ္ထိ ၊ပေ၊ နော ဥပါဒါတိ- အစရှိသည်ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဣမ- ဤ ဋိဌပကဏ္ဍပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တံ-ဟောကြော်မူအပ်ပြီးသော၊ မာတိကံ-မာတိကာကို၊ အနာမသိတ္ဝာ-မသုံးသပ်မူ၍၊ တပိဏ္ဍတာ-ပြီ၊ ပန-ကား၊ ဣတရေ- ဤသမ္ဗပစ္ဆိမ စတုက္ကမှ တပါးသောစတုက္ကတို့ကို၊ (အတ္ထိ၊ပေ၊ နော ဥပါဒါတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဣမ-ဤ ဋိဌပကဏ္ဍပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တံ-သော၊ မာတိကံ-ကို၊) အာမသိတ္ဝာ-၍၊ ထပိတာ- နှိပ်ပြီ၊ ကထံ- အဘယ်သို့ ထား၊တော်မူအပ်ကုန်သနည်း၊ ဣမ- ဤ စတုတ္ထသင်္ဂဟ၌၊ တာဝ-တိဝိဓသင်္ဂဟ စသည်တို့မှ ရှေးဦး၌၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ) ဒုဝိဓ သင်္ဂဟေ-၌၊ ပကိဏ္ဏကေသု- ပကိဏ္ဏကဒုက်တို့တွင်၊ အာဒိတော-၌၊ တယော-နှင့်သော၊ ယေ ဒုကာ-တို့သည်၊ (ဃန္ဓိ)၊ တေသု-ထို ၃-ဒုက်တို့တွင်၊ ဧကေကံ-တဒုက်, တာဒုက်ကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-ယူ၍၊ ယံတံ၊ပေ၊ အနုပါဒိန္နန္တိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပဥ္စဟိ ပဥ္စဟိ- ၅-ပါး, ၅-ပါးကုန်သော၊ ဒုကေဟိ- ဒုက်တို့နှင့်၊ ဃန္ဓိ, ယောဇေတ္ဝာ- ၍၊ ဒုကတ္ထယမူလကာ- ဒုက် ၃-ပါး အပေါင်းဟူသော မူလရှိကုန်သော၊ အာဒိမှိ- ၌၊ ပဥ္စဒသ- နှင့်သော၊ စတုက္ကာ- စတုက္ကတို့ကို၊ ထပိတာ- နှိပ်ပြီ။

ဣဒါနိ- ၌၊ စတုတ္ထော- ၄-ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ယော အယံ သနိဒဿန ဒုကော- အကြင် သနိဒဿနဒုက်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ [ဒုကသင်္ဂဟ၌ စတုတ္ထမြောက် သနိဒဿနဒုက် ရှိ၏၊] သော- ထို သနိဒဿနဒုက်သည်၊ (ယောဂံ နဂစ္ဆတိ၌ စပ်၊) ယသ္မာ၊ [အခ္ခို စာအုပ်၌ "သော ယသ္မာ" ဟု ယသ္မာပါရှိ၏၊ တွဲဘက် တသ္မာကား ဝိတ္ထာရဝါကျအဆုံး "ဝိသေသာဘာဝါပိ ယောဂံ နဂစ္ဆတိ" နောက် အလွန်အဝေးမှာရှိသည်၊ "ယသ္မာ" မပါဘော်လည်း အနက်အဓိပ္ပာယ် ပြီးနိုင်သည်သာ။] ယံတံ၊ပေ၊ အပ္ပဋိဃန္တိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပရေကိ- နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဒုကေဟိ) ဝါ- တို့နှင့်လည်း၊ ကောင်း၊ အတ္ထိ၊ပေ၊ နော

ဥပါဒါတိအာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပုရိမေဟိ-နှ်သော၊ဒုတေဟိဝါ-တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိံ, အတ္ထာဘာဝတော-အနက်အဓိပ္ပာယ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ကမာဘာဝတော-အစဉ်၏ မဟုတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိသေသာဘာဝတော-အနက်အထူး၏မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယောဂံ-ယှဉ်တွဲအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊န ဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ ဟိ-ချဲ၊ သနိဒဿနံ-သနိဒဿနဖြစ်သော ရူပါရုံသည်၊အပ္ပဋိဃံနာမ- ပဋိဃမဟုတ်သောရုပ် မည်သည်၊(နတ္ထိ)၊ နော ဥပါဒါဝါ- ဥပါဒါမဟုတ်သောရုပ် သည်လည်း၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ (တသ္မာ) အတ္ထာဘာဝတော- ဤသို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ယောဂံ န ဂစ္ဆတိ။[သနိဒဿန အမည်ရသော ရူပါရုံသည် သပ္ပဋိဃသာမည်၍, အပ္ပဋိဃအမည်မရ၊ ဥပါဒါရုပ်သာမည်၍, နော ဥပါဒါရုပ်အမည်မရ၊ ဤသို့ အပ္ပဋိဃနှင့်လည်းကောင်း, နော ဥပါဒါနှင့်လည်းကောင်း တွဲ၍ အနက် အဓိပ္ပာယ်မရသောကြောင့် ယှဉ်တွဲ၍ ပြတော်မမူ—ဟူလို။]

ပန-ကား၊ (သနိဒဿနံ-သည်၊) ဥပါဒိန္နံ- ဥပါဒိန္နရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ အနုပါဒိန္နံစ- အနုပါဒိန္နရုပ်သည် လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ၊ [ဥပါဒိန္နဖြစ်သော ကမ္မဇရူပါရုံလည်းရှိ၏၊ ဥပါဒိန္နမဟုတ်သော တိဇရူပါရုံလည်းရှိ၏—ဟူလို။] တံ-ထို ဥပါဒိန္နအနုပါဒိန္နဖြစ်သော သနိဒဿနသည်၊ ကမာဘာဝါ- အစဉ်၏ မဟုတ်ခြင်းကြောင့်၊ ယောဂံ န ဂစ္ဆတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗဒုကာ- အလုံးစုံသော ဒုက်တို့ကို၊ ပစ္ဆိမပစ္ဆိမေဟေဝ- နောက်နောက် ဒုက်တို့နှင့်သာ၊ သဒ္ဓိံ, ယောဇိတာ-ယှဉ်စေတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ အယံ- ဤ နောက်နောက် ဒုက်တို့နှင့် ယှဉ်စေခြင်းသည်၊ ဇတ္ထ- ဤ ဒုက်တို့ကို စတုက္ကဖြစ်အောင် ယှဉ်တွဲရာ၌၊ ကမော-အစဉ်တည်း၊ ပန-ကား၊ ပုရိမေဟိ-ရှေ့ဖြစ်သောဒုက်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ကမာဘာဝေါ-အစဉ်၏မဟုတ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

[ဤ ကမာဘာဝနှင့်စပ်၍ စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် "သတိ အတ္ထေ" စသည်ကို မိန့်သည်။]အတ္ထေ-ဥပါဒိန္နအနုပါဒိန္နဟူသော အနက်သည်၊ သတိ-သော်၊ ကမာဘာဝေါ-သည်၊ အကာရဏံ-မယှဉ်တွဲခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်၊ တသ္မာ, (သနိဒဿနဒုကော-ကို၊) ဥပါဒိန္နပဒါဒိဟိ- ဥပါဒိန္နပုဒ် အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ယောဇေတဗ္ဗော-ယှဉ်စေထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ စေ-ဤသို့ မေးအံ့၊ န-မယှဉ်စေထိုက်၊(ကသ္မာ)၊ဝိသေသာဘာဝါ- အနက်အထူး၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဟိ-ချဲ၊ ဥပါဒိန္နပဒါဒိနိ-ဥပါဒိန္နပုဒ် အစရှိသည်တို့ကို၊

တံ ကမာဘာဝါ ယောဂံ န ဂစ္ဆတိ။ ။ဆိုလိုရင်းကား- ဒုက်တို့ကို စတုက္ကဖြစ်အောင် ယှဉ်တွဲရာ၌ နောက်နောက် ဒုက်တို့နှင့်သာ ယှဉ်တွဲရသည်၊ ရှေးရှေးဒုက်တို့နှင့် ယှဉ်တွဲရိုးမဟုတ်၊ဥပါဒိန္နအနုပါဒိန္နဒုက်တို့သည် သနိဒဿနဒုက်၏ ရှေ့၌ရှိရကား (ပါဋ္ဌိတော် ကြည့်ပါ) သနိဒဿနဒုက်ကို ဥပါဒိန္နအနုပါဒိန္နဒုက်နှင့် တွဲရာ၌ အနက်အဓိပ္ပာယ် ရနိုင်သော်လည်း အစဉ်မဟုတ်သောကြောင့် မတွဲရ-ဟူလို။

ဣမိနာ-ဤသနိဒဿနဒုက်နှင့်၊ သဒ္ဒိ, ယောဇိတာနိ-ယှဉ်စေအပ်ကုန်ပြီ၊ [“ယံ တံ ရူပံ ဥပါဒိန်နံ, တံ အတ္တိ သနိဒဿနံ၊ အတ္တိ အနိဒဿနံ” စသည်ဖြင့် ရှေ့၌ ယှဉ်တွဲ၍ပြခဲ့ပြီ၊] တတ္ထ-ထိုဥပါဒိန္နပုဒ်စသည်တို့ကို ဤသနိဒဿန စသည်တို့နှင့် ယှဉ်စေထွာ်၌၊ ဥပါဒိန်နံ-ဥပါဒိန္နရုပ်သည်၊ သနိဒဿနံ-သနိဒဿန ဥပါဒိန္နသည်၊ (အတ္တိ၊ ဤတိ) ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သနိဒဿနံ-သနိဒဿနရုပ်သည်၊ ဥပါဒိန်နံ-ဥပါဒိန္န သနိဒဿနရုပ်သည်၊(အတ္တိ)၊ ဤတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တေ-ဟောတော်မူအပ်သော်၊ ဝိဒသေသော-အနက်အထူးသည်၊ နတ္ထိ၊ ဤတိ (တသ္မာ) ဝိဒသသာဘာဝါပိ-ဤသို့ အနက်အထူး၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်း၊ ယောဂံ နာ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ, တံ စတုတ္ထဒုကံ-ကို၊ အနာမသိတ္ဘာ-၍၊ တတော-ထို စတုတ္ထဒုက်မှ၊ ပရေဟိ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္ထိ ရူပံ သပ္ပဋိဃံတံ အာဒိဟိ-န်သော၊ တီဟိ, ဒုကေဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဒိ, ယံ တံ၊ပေ၊ နာ ဤန္ဒြိယန္တိ အာဒိနာ နယေန-ဖြင့်၊ ယုဇ္ဇမာနေ-ယှဉ်စပ်ထိုက်ကုန်သော၊ ဒ္ဒေဒ္ဒေ ဒုကေ-၂ ဒုက် ၂ ဒုက်တို့ကို၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဆ-န်သော၊ စတုက္ကာ-တို့ကို၊ ထပိတာ-နှံ့ပြီ။

စ-ဆက်၊ အယံ စတုတ္ထဒုကော-သည်၊ ဟောဂံ-သို့၊ နာ ဂစ္ဆတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ တေန-ထိုစတုတ္ထဒုက်နှင့်၊ သဒ္ဒိ, အာဒိဒုကောပိ-အစဖြစ်သော ဒုက်သည်လည်း၊ (ယောဂံ နာ ဂစ္ဆတိ)၊ကသ္မာ၊ အနုပါဒါရူပသ္မာ-ဥပါဒါမဟုတ်သော ရုပ်၏၊ ကေန္တေန-ကေန်အား၊ ဖြင့်၊ အနိဒဿနတ္တာ-အနိဒဿန၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-ခဲ့၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ သော-ထိုအစဖြစ်သောဒုက်သည်၊ ယံ တံ၊ပေ၊ အနိဒဿနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေံ-သို့၊ စတုတ္ထေန-သော၊ ဒုကေန-နှင့်၊ သဒ္ဒိ, ယောဇိယမာနော-ယှဉ်စေအပ်သော်၊ ယောဂံ နာ ဂစ္ဆတိ၊ [ယောဇိယမာနောပိ” ဟု ပိပါလျှင် ကောင်း၏၊ ယှဉ်စေအပ်ပါသော်လည်း “ယောဂံ နာ ဂစ္ဆတိ-ယှဉ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်ပါ၊ အပိုပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်” ဟူလို။] (တသ္မာ, တံ-ထိုစတုတ္ထ ဒုက်ကို၊ အတိက္ကမိတ္ဘာ-ကျော်လွန်၍၊ ပဥ္စမေန-ပဉ္စမဒုက်နှင့်၊ သဟ ယောဇိတာ-ယှဉ်စေတော်မူအပ်ပြီ၊ ဝေံ-ဤသို့လျှင်၊ ယော-အကြင်ဒုက်သည်၊ ယေန-အကြင်ဒုက်နှင့်၊ သဒ္ဒိ ယောဂံ ဂစ္ဆတိ၊ ယောစ-အကြင်ဒုက်သည်လည်း၊ (ယေန-နှင့်၊ သဒ္ဒိ ယောဂံ) နာ ဂစ္ဆတိ၊ သော-ထိုဒုက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဤတိ-အပြီးတည်း၊ ဤဒံ-ကား၊ စတုတ္ထ သင်္ဂဟော-၌၊ ပါဠိဝဝတ္ထာနံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ တတော-ထိုစတုတ္ထ သင်္ဂဟပမှ၊ ပရေ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဥ္စဝိသင်္ဂဟာဒယော-နှ်သော၊ သတ္တ-နှ်သော၊ သင်္ဂဟာ-တို့သည်၊ အသမ္မိဿာ ဝေ-တပုဒ်နှင့် တပုဒ် မရောကုန်သည်သာ၊ဝေံ-ဤသို့လျှင်၊သကလာယပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊မာတိကာယ-ဌာဝိဝိသင်္ဂဟ အစရှိသော မာတိကာ၌၊ ပါဠိဝဝတ္ထာနံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကေကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

ဣဒါနိ-မာတိကာကိုပြပြီးရာယခုအခါ၌၊("နဟေတု အဟေတုကံ"စသော မာတိကာကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊) တသာ-ထိုမာတိကာ၏၊ အတ္ထံ-ကို၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်တော်မူ၍၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ သဗ္ဗံ၊ပေ၊ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝတာ)အာရဒ္ဓံ၊ ပန-ပရိဟာရ၊ပေ၊ အံ့၊ ကသွာ, ဇတ္ထ-ဤ သဗ္ဗံ ရူပံ နဟေတုမေဝ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ကတမံ၊ပေ၊ နဟေတူတိ-ဟူ၍၊ ပုစ္ဆာ-ကို၊နကတာ-ပြုတော်မမူအပ်သနည်း၊ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ ဘေဒါဘာဝတော-အထူးအပြား၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ (ပုစ္ဆာနကတာ) ဟိ-ခဲ့၊ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ), ဒုကာဒီသု-ဒုကသင်္ဂဟ အစရှိသည်တို့၌၊ ဥပါဒါ ရူပံပိ-ဥပါဒါရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ နောပါဒါရူပံပိ-ဥပါဒါမဟုတ်သော ရုပ်သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိယထာ-ရှိသကဲ့သို့၊ (ရှိသောကြောင့် ပုစ္ဆာပုဗ္ဗင်္ဂမ ပြု၍ဝေဖန်တော်မူသကဲ့သို့၊) ဧဝံ-တူ၊ဣဓ-ဤကေကဉ်၊ဟေတုပိ-ဟိတ်မည်သော ရုပ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ နဟေတုပိ-ဟိတ်မမည်သောရုပ်သည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ဘေဒေါ-အထူးအပြားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ပုစ္ဆာ-ကို၊ အကတွာဝ-ပြုတော်မမူပဲသာ၊ ဝိဘတ္တံ-ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ၊ (ဣတိ-ဤကား အပြေတည်း။)

တတ္ထ-ထို သဗ္ဗံ ရူပံ နဟေတုမေဝ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ သဗ္ဗန္ဆိ-ကား၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ နိရဝသေသံ-အကြွင်းအကျန်မရှိသော၊ (ရူပံ၌ စပ်၊) ရူပန္တိ-ရူပံဟူသော၊ အယံ-ဤသဒ္ဒါသည်၊ အဿ-ထိုရုပ်၏၊ သီတာဒီဟိ-သီတ အစရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ရုပ္ပနဘာဝဒီပနော-ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောကို ပြတတ်သော၊ (ဝါ-ဖောက်ပြန်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြတတ်သော၊)သာမညလက္ခဏနိဒ္ဒေသော-သာမညလက္ခဏာကိုညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ [ရုပ္ပနလက္ခဏာသည် ရုပ်အားလုံးနှင့်ဆိုင်သော သာမညလက္ခဏာ ဖြစ်၏။]

ဝေမိဓ၊ပေ၊ နတ္ထိ။ ။ဤဝါကျဝယ် စာအုပ်တို့၌ ပါ၌ အမျိုးမျိုး ရှိ၏၊ ရှေ့ ဥပမာနဝါကျ၌ "ဥပါဒါရူပံပိ အတ္ထိ နောပါဒါရူပံပိ"ဟု ရှိသကဲ့သို့, ဤဥပမေယျ ဝါကျ၌လည်း "ဝေမိဓ"နောက်ဝယ် "ဟေတုပိ အတ္ထိ နဟေတုပိတိ"ဟု ရှိသင့်သည်။

သကလံ နိရဝသေသံ။ ။သဗ္ဗသည် သာဝသေသသဗ္ဗ, နိရဝသေသသဗ္ဗဟု ၂ မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် "သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော"ဟူရာ၌ အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ကောင်း၊အနာဂါမ်ရဟန္တာတို့သည်လည်းကောင်း သေခြင်းမှ မကြောက်ကြ၊ထို့ကြောင့် ထိုသဗ္ဗသည် အနက်အကြွင်း ရှိနေသောကြောင့် သာဝသေသသဗ္ဗတည်း၊ "သဗ္ဗေ သခ်ါရာ အနိစ္စာ"၌ သဗ္ဗကား အကြွင်းမရှိသောကြောင့် နိရဝသေသသဗ္ဗတည်း၊ ဤ၌ သဗ္ဗလည်း နိရဝသေသသဗ္ဗဟု သိစေလို၍ "သကလံ နိရဝသေသံ"ဟု ဖွင့်သည်။

နဟေတုမေဝါတိ-နဟေတုမေဝဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ သာဝဓာရဏာဟေတုပဋိက္ခေပနိဒ္ဒေသော-ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းနှင့်တကွ ဟိတ်ကို ပယ်ခြင်းကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။

တတ္ထ - ထို နဟေတုမေဝဟူသော စကားရပ်၌၊ (အတ္ထုဒ္ဓါရဘာဝေန-အတ္ထုဒ္ဓါရ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ လဗ္ဘမာနော-ရထိုက်သော၊) ဟေတု-ဟိတ်သည်၊ ဟေတု ဟေတု - ဟေတုဟိတ်လည်းကောင်း၊ပေ၊ သာဓာရဏဟေတု-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုပ္ပဒေတော-၄ ပါးအပြားရှိ၏၊ တေသု-ထို ၄ ပါးတို့တွင်၊ တယော-နှိ်သော၊ကုသလဟေတု-ကုသိုလ်ဟိတ်တို့သည်၊(သန္တိ၊)ပေ၊ တယော-နှိ်သော၊ အဗျာကတဟေတု-တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ ဣတိ အယံ-ဤဟိတ်သည်၊ ဟေတုဟေတုနာမ-ဟေတုဟိတ် မည်၏။

ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ စတ္တာရော-နှိ်သော၊ မဟာဘူတာ-တို့သည်၌၊ ရူပက္ခန္ဓဿ-ကို၊ ပညာပနာယ-ပညတ်ခြင်းငှါ၊ ဟေတူ-အကြောင်းတို့တည်း၊စတ္တာရော-နှိ်သော၊ မဟာဘူတာ-တို့သည်၊ (ရူပက္ခန္ဓဿ-ကို၊ပညာပနာယ-ငှါ၊ ပစ္စယာ-အကြောင်းတို့တည်း ဣတိအယံ-ဤဟိတ်သည်၌၊ ပစ္စယပေါတုနာမ-ပစ္စယဟိတ် မည်၏။ [သံယုတ္တနိကာယ်, ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်, ပုဏ္ဏမသုတ်။]

သာဝဓာရဏာ၊ပေ၊ နိဒ္ဒေသော။ ။နဟေတုမေဝန္တိ ဧဝဟူသော အဝဓာရဏာနှင့်တကွ နဟေတုဖြင့် ဟေတုကိုပယ်ခြင်းကို ညွှန်ပြသောသဒ္ဒါဖြစ်သည်၊ [သဟ+အဝဓာရဏေန ယော ဝတ္တာတိကိ သာဝဓာရဏော(နိဒ္ဒေသော၊) ဟေတုနော+ပဋိက္ခေပေါ ဟေတုပဋိက္ခေပေါ။ ဟေတုပဋိက္ခေပသဒ္ဒ+နိဒ္ဒေသော ဟေတုပဋိက္ခေပ' နိဒ္ဒေသော၊ သာဝဓာရဏောစ+သော+ဟေတု ပဋိက္ခေပနိဒ္ဒေသောစာတိ သာဝ၊ပေ၊ နိဒ္ဒေသော၊ စာအုပ်တို့၌ သာဓာရဏာဟု ရှိ၏၊ "နဟေတုမေဝ"ဟု ဧဝကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသောကြောင့် "သာဝဓာရဏာ"ဟု ရှိသင့်သည်။]

ဧဟေတုဧဟေတု။ ။ဒုက္ခအစစ်ကို "ဒုက္ခ ဒုက္ခ"ဟု လည်းကောင်း, ရုပ်အစစ်ကို "ရူပ ရူပ"ဟုလည်းကောင်း သဒ္ဒါတူ ၂ ဆင့်ခေါ်ရိုးရှိသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း လောဘမူလစသည်ဖြင့် မူလအမည်ရသော ဟိတ်ကို ယူစေလို၍ (တနည်း) ဟေတုပစ္စည်းဖြစ်သော ဟိတ်အစစ်ကို ယူစေလို၍ "ဟေတု ဟေတု"ဟု မိန့်သည်၊ ဟေတုယေဝ-ဟိတ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဟေတု-ဟိတ်တည်း၊ ဟေတု ဟေတု-ဟိတ်။ [ဟေတု ဟေတူတိ မူလဟေတု, ဟေတု ပစ္စယဟေတူတိ ဝါ အယမတ္ထော၊-ဋီကာ။]

ပစ္စယဧဟေတု။ ။သက်ရှိ သက်မဲ့ရှင်များ၌ မဟာဘုတ် ၄ ပါးသာ အထည်ကိုယ်အမာခံရှိကြ၏၊ ဝဏ္ဏ ဂန္ဓစသည်တို့ကား ထိုမဟာဘုတ်များ၏ အခြွေအရံအမှမ်းတင်များသာတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ရူပ+ခန္ဓ=ရုပ်အစု"ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ရာ၌ မဟာဘုတ် ၄ ပါးသည် ထိုသို့ နာမည်တပ်ဖွဲ့ရာ အကြောင်းဖြစ်ကြရကား မဟာဘုတ် ၄ ပါးကို ရူပက္ခန္ဓအမည်ရခြင်း၏ ပစ္စယဟုလည်းကောင်း, ဟေတုဟုလည်းကောင်း ခေါ်ရသည်။ [ပစ္စယော ဧဝ+ဟေတု ပစ္စယဟေတု။]

ကုသလာ ကုဿလံ-ကုသိုလ် ဧကုသိုလ်သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိပါကဋ္ဌာနေ-အကျိုး၏ ဖြစ်ရာ၌၊ (အကျိုးပေးရာ၌၊) ဥတ္တမံ-ပဓာန အကြောင်းတည်း၊ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ-သည်၊ ကုသလဝိပါကဋ္ဌာနေ-ကုသိုလ်အကျိုး၏ ဖြစ်ရာ၌၊ ဥတ္တမံ-တည်း၊ အနိဋ္ဌာရမ္မဏံ-သည်၊ အကုသလဝိပါကဋ္ဌာနေ-၌၊ (ဥတ္တမံ-တည်း၊) ဣတိ ဇယံ-ဤဟိတ်သည်၊ ဥတ္တမဟေတု နာမ-ဥတ္တမဟိတ် မည်၏၊ (ပဓာန အကြောင်း မည်၏၊) ယထာဟ-အာဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ အတိတာ၊ပေ၊ ပဇာနာတိတိ-ဟူ၍၊ (အာဟ - ဟောတော်မူပြီ၊) [အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ-အတိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကမ္မဿမာဒါနာနံ-ဆောက်တည်အပ်သော ကံတို့၏၊ ဌာနသော-အကျိုး၏ တည်ရာ အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဟေတုသော-အကျိုး၏ဖြစ်ကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ၊ ပဇာနာတိ-အပြားအားဖြင့် သိတော်မူ၏၊ [မဇ္ဈိမနိကာယ်, မူလပဏ္ဏာသ, သီဟနာဒဝဂ်, မဟာသီဟနာဒသုတ်၊ ဤပါဠိတော်၌ "ကံကို ဟေတုအားဖြင့် သိတော်မူ၏" ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် "ဟေတု" ဟုလည်း အမည်ရကြောင်း သိရသည်။

ယဒိဒံ (ယာ+အယံ) အဝိဇ္ဇာ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဧသေဝ(ဧသာ+ဧဝ)-ဤအဝိဇ္ဇာသည်သာ၊ သင်္ခါရာနံ-ပုညာဘိသင်္ခါရအစရှိသော သင်္ခါရတို့၏၊ ဟေတု-အကြောင်းတည်း၊ ဧသေဝ(ဧသာ+ဧဝ)-ဤအဝိဇ္ဇာသည်သာ၊ (သင်္ခါရာနံ-တို့၏၊) ပစ္စယော-အကြောင်းတည်း၊ ဣတိ-သို့၊အဝိဇ္ဇာ-သည်၊ သင်္ခါရာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊သာဓာရဏဟေတု-အတူတကွ ဆောင်တတ်သောအကြောင်းသည်၊ ဝါ-ဆက်ဆံသော အကြောင်းသည်၊ ဟုတ္ဝာ, ပစ္စယဋ္ဌံ-ပစ္စယ၏ အနက်သို့၊ ဖရတိ-ရောက်၏၊ [ဖရဓာတ်သည် ဂတိအနက်လည်း ရှိ၏၊] ဣတိ ဇယံ-ဤဟိတ်သည်၊ သာဓာရဏဟေတုနာမ-သာဓာရဏဟိတ် မည်၏။

ဥတ္တမဟေတု။ ။ဥတ္တမ သဒ္ဒါသည် ပဌာန အနက်ဟောတည်း၊ ဤဥတ္တမဟိတ်ဟူသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံနှင့် ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဖြစ်သော အာရုံတည်း၊ ထိုတွင်ကုသိုလ်ကံသည် ကောင်းကျိုးပေးရာ၌, အကုသိုလ်ကံသည် မကောင်းကျိုးပေးရာ၌ ပဓာနဖြစ်၏၊ မှန်၏-အကျိုးပေးရာ၌ အဝိဇ္ဇာ တဏှာစသော အခြား အကြောင်းများ ရှိသော်လည်း ကံသည်သာ ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုးပေးဖို့ရန် နိယာမဖြစ်သောကြောင့် ကံသာလျှင် ပဓာနဖြစ်၏၊ ဣဋ္ဌာရုံသည် ကုသလဝိပါက်ဖြစ်ဖို့ရန်, အနိဋ္ဌာရုံသည် အကုသလဝိပါက်ဖြစ်ဖို့ရန် ပဓာနဖြစ်၏။

သာဓာရဏဟေတု။ ။အဝိဇ္ဇာသည် ပုညာဘိသင်္ခါရ, အာနဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဟူသော ကုသိုလ် သင်္ခါရတို့ဖြစ်ဖို့ရန်လည်းကောင်း, အပုညာဘိသင်္ခါရဟူသော အကုသိုလ် သင်္ခါရတို့ဖြစ်ဖို့ရန်လည်းကောင်း အကြောင်းဖြစ်ရကား ထိုသင်္ခါရ ၂ မျိုးလုံးနှင့် ဆက်ဆံသော အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို သာဓာရဏဟိတ်ဟု ခေါ်ရသည်။

ဟိ- ဥပမာဆောင်, ထင်ဖောင်ပြဦးအံ့၊ ပထဝီရသော-မြေ၏ အရသာသည်လည်းကောင်း၊ အာပေါရသောစ-ရေ၏ အရသာသည် လည်းကောင်း၊ မဓုရဿာပိ-ချိုသောအရသာရှိသော သစ်ပင်၏လည်းကောင်း၊ အမဓုရဿာပိ-မချိုသော အရသာရှိသော သစ်ပင်၏ လည်းကောင်း၊ ပစ္စယော - အကြောင်းသည်၊ဟောတိ ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဝေံ - တူ၊ အဝိဇ္ဇာ - အဝိဇ္ဇာသည်၊ ကုသလသခ်ါရာနံပိ - ကုသိုလ် သခ်ါရတို့၏ လည်းကောင်း၊ အကုသလ သခ်ါရာနံပိ-တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ သာဓာရဏပစ္စယော- အတူတကွ ဆောင်တတ်သောအကြောင်းတည်း၊ ဝါ- ဆက်ဆံသော မအကြောင်းတည်း။

ပန - အတ္ထဒ္ဒါရသာမညမှ တပါး, အတ္ထဒ္ဒေသ ဝိသေသ်ကို ဆိုဦးအံ့၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ- ဤ နဟေတုမေဝ ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်၌၊ ဟေတုဟေတု-ဟေတုဟိတ်ကို၊ အဓိပ္ပေတော - အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ - သို့လျှင်၊ ဟေတူ ၊ပေ၊ ဓမ္မာတိ- ဟူ၍၊ မာတိကာယ- ဒုကမာတိကာ၌၊ အာဂတံ- လာသော၊ ရူပဿ-၏၊ ဟေတုဘာဝံ-ဟိတ်၏အဖြစ်ကို၊ (ပဋိက္ခိပန္တော၌စပ်၊) နိယမေတွာ-ဧဝဖြင့် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ ပဋိက္ခိပန္တော - ပယ်တော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နဟေတု မေဝါတိ- ဟူ၍၊(ဘဂဝါ)အာဟ၊ [ဧဝ- ဟူသော နိယမနှင့်တကွ "န"ဟု ပယ်မြစ်ခြင်းကို"နိယမေတွာ ပဋိက္ခိပန္တော"ဟု ဆိုသည်။] ဣမိနာ နယေန- ဖြင့်၊ သဗ္ဗပဒေသု-အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊(အဟေတုကမေဝ, ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တမေဝ"အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊) ပဋိက္ခေပနိဒ္ဒေသော - ပယ်ခြင်းအား ဖြင့် အကျယ် ညွှန်ပြခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အပဋိက္ခေပ နိဒ္ဒေသောစ - မပယ်ခြင်းအားဖြင့် အကျယ်ညွှန်ပြခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ["သပစ္စယမေဝ" စသည်၌ကား ပဋိသေဓ မပါသောကြောင့် "အပဋိက္ခေပနိဒ္ဒေသ" တည်း၊] ပန- အမှာစကားချပ်, ညွှန်လိုက်ဦးအံ့၊ သဗ္ဗပဒါနံ- တို့၏၊ (နဟေတု အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊)ဝစနတ္ထော-ကို၊ မာတိကာဝဏ္ဏနာယံ-မာတိကာအဖွင့်၌၊ ဝုတ္တောယေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

ပန - ကား၊ သပစ္စယမေဝါတိ ဧတ္ထ - ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ-ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်၊ ကမ္မပစ္စယမေဝ - ကံ ဟူသော အကြောင်းရှိသည်သာ၊ ဟောတိ - ၏၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာဒိနိ - အာဟာရသမုဋ္ဌာန် အစရှိသော ရုပ်တို့သည်၊ အာဟာရာဒိပစ္စယာနေဝ- အာဟာရ အစရှိသော အကြောင်းရှိကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ရူပဿေဝ-၏သာ၊(ရုပ်အတွက်သာ၊)ဝုတ္တစတုပစ္စယဝသေန-ဟောတော်မူအပ်သော ၄-ပါးသော အကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [နာမ်တရားတို့ အတွက်ကား အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဖဿ, ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းမျှားလည်းရှိသေး၏၊ ဤနေရာ၌ ရုပ်ကိုပြသောကြောင့်"ရူပဿေဝ"ဟု ဆိုသည်။]

ရူပမေဝါတိ - ရူပမေဝ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ ရူပိနော ၊ပေ၊ ဓမ္မာတိ - ဟူ၍၊ မာတိကာယ-၌၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ အရူပီဘာဝံ - အရူပီ၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိကွိပတိ- ပယ်မြစ်တော်မူ၏။

[မာတိကာ၌ ပါခဲ့ပြီးသော ပုဒ်တို့ကို မဖွင်ပဲ ခုန့်ကျော်၍, မာတိကာ၌ မပါခဲ့သော ပုဒ်တို့ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် "ဥပွန္ဒံ" စသည်မိန့်။ ဥပွန္ဒံ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိတိ - ကား၊ ပစ္စုပ္ပန္နရူပမေဝ - ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကိုသာ၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီဟိ - နဲသော၊ ဆဟိ - ဖ-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့သည်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ - သိထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ နိယမော- သတ်မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဝေသဒ္ဒါကို၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ- စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော ပဉ္စဝိညာဉ်တို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ (မယာ) ဂဟိတော-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တာနိ - ထို စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်၊ အတီတာနာဂတံ- အတိတ်ရုပ်, အနာဂတ်ရုပ်ကို၊ နဝိဇာနန္တိ- မသိကြကုန်၊ မနောဝိညာဏံ ပန-သည်ကား၊အတီတံပိ-အတိတ် ရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနာဂတံပိ - ကိုလည်းကောင်း၊ ဇာနာတိ-သိနိုင်၏၊ တံ- ထို မနောဝိညာဉ်သည်၊ ဣမသ္မိံ ပဉ္စဝိညာဏသောတေ - ဤ ပဉ္စဝိညာဉ် အယဉ်၌၊ ပတိတ္ဌာ-ကျ၍၊ သောတ ပတိတမေဝ- ဒေသနာအယဉ်၌ ကျသည်သာ၊ ဟုတ္ဌာ, ဂတံ-သွားပြီ။

ရူပမေဝါတိ ၊ပေ၊ ပဋိကွိပတိ။ ။ဒုကမာတိကာ၌ "ရူပိနောဓမ္မာ အရူပိနောဓမ္မာ"ဟု ရှိ၏၊ ထို ရူပီနှင့် ဤရူပကဏ္ဍ၌လာသော ရူပံပုဒ်သည် အနက်တူ၏၊ ["ရူပံ-ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောသည်+ယဿအတ္ထီတိ" ဟုချည်း ဝိဂ္ဂဟပြုရ၏၊] ထို့ကြောင့် ရူပမေဝ၌ ဧဝဖြင့် မာတိကာ၌လာသော အရူပီအဖြစ်ကို ပယ်မြစ်သည် ဟု-ဆိုသည်။

ဥပွန္ဒံ ဆဟိဝိညာဏေဟိ။ ။ဥပွန္ဒသဒ္ဒါသည် "စိတ္တံ ဥပွန္ဒံ ဟောတိ"၌ ဖွင့်ခဲ့သည့် အတိုင်း ခဏတ္ထယဂတဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန္ဒ အနက်ကို ယူရသောကြောင့် "ပစ္စုပ္ပန္ဒံ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥပွန္ဒံ အရ"ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗနှင့် ရုပ်ဓမ္မတို့ကို ယူပါ"ဟူလို၊ ပါဋ္ဌိတော်၌"ဥပွန္ဒံ"ဟု ရှိ၍ ဧဝမပါပဲလျက် ဧဝသဒ္ဒါဖြင့်ဆိုခြင်းကိုကား စက္ခုဝိညာဉ်စသော ပဉ္စဝိညာဉ်များကို ရည်ရွယ်၍ဆိုသည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း,....မနောဝိညာဉ်က အတိတ်အနာဂတ်ရုပ်ကိုလည်း သိသောကြောင့်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ပိုင်းခြားသတ်မှတ်, ဆုံးဖြတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောရာ၌ နိပုဗ္ဗ ယမုဓာတ်, ယဉ်ပစ္စည်းဖြင့် (ပါဋ္ဌိ၌ အပစ္စည်းဖြင့်)"နိယမ"ဟု ပြီး၏၊"နိယာမ ဓမ္မတာ" ဟူရာ၌ကား ဏပစ္စည်းဖြင့်"နိယာမ"ဟု ရှိရသည်။

တံ ဣမသ္မိံ ၊ပေ၊ဂတံ။ ။အတိတ်အနာဂတ်ရုပ်ကို သိပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် "ဥပွန္ဒံ ဆဟိဝိညာဏေဟိ"၌ မနောဝိညာဉ် ပါနေရပါသနည်း-ဟု မေးဇွယ်ရှိ၍"တံ ၊ပေ၊ဂတံ"ဟု မိန့်သည်၊ ထို မနောဝိညာဉ်ကား ပဉ္စဝိညာဉ် ဒေသနာအယဉ်၌ ပါဝင်သွားသောကြောင့် "ဆဟိ ဝိညာဏောဟိ" အရ၌ ပါဝင်နေရသည်၊ [ပဉ္စဝိညာဉ် ဒေသနာအတွင်း၌ သွင်းယူတော်မူခြင်းကို "သောတပတိတ"ဟု ဆိုသည်။]

ပန-ကား၊ ဟုတ္ဟာ-အကြောင်း အားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး၍၊ အဘာဝဋ္ဌေန-မရှိခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ (ပျက်စီးခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊) အနိစ္စမေဝ-အနိစ္စသာတည်း၊ ဇရာယ-ဇရာသည်၊ အဘိဘဝိတဗ္ဗမေမ္မကတ္တာ-လွှမ်းမိုးထိုက်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇရာဘိဘူတမေဝ-ဇရာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်သာတည်း၊ ဝါ-တနည်း၊ ယသ္မာ, ရူပကာယေ-ရူပကာယ၌၊ ဇရာ-သည်၊ ပါကဋ္ဌာ-ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာပိ-ကြောင့်လည်း၊ ဇရာဘိဘူတမေဝါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဝေံ၊ ပေ၊ သင်္ဂဟောတိတ္ထေ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ ဝိဓာသဒ္ဒေါ-ဝိဓာသဒ္ဒါသည်၊ မာနသဏ္ဌာနကောဋ္ဌာသေသု-မာနအနက်, သဏ္ဌာနအနက်, ကောဋ္ဌာသအနက်တို့၌၊ ဒီဿတိ-ထင်ရှား၏၊ ဟိ-ချဲ၊ အဟံ-သည်၊ သေယျော-သူ့ထက်မြတ်သူသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိဓာ-မာနသည်၊ (ဟောတိ)၊ အဟံ-သည်၊ သဒိသော၊ သူနှင့်တန်းတူသူသည်၊ အသ္မိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိဓာ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အာဒီသု-ဤသို့အစရှိသောပါဋိရပ်တို့၌၊ မာနော-သည်၊ ဝိဓာနာမ-မည်၏၊ ကထံဝိဓံ-ဂုဏ်အားဖြင့် အဘယ်သို့တည်ခြင်းရှိသူကို၊ သီလဝန္တံ-သီလရှိသူဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်သနည်း၊ ကထံဝိဓံ-ကို၊ ပညဝန္တံ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-န်သနည်း၊ ဣတိ အာဒီသု-တို့၌၊ သဏ္ဌာနံ-ကောင်းစွာ တည်ခြင်းသည်၊ (ဝိဓာနာမ-မည်၏၊) ဟိ-မှန်၊ ကထံဝိဓန္တိပဒဿ-ဟူသောပုဒ်၏၊ ကထံ သဏ္ဌာနံ-ဂုဏ်အားဖြင့် အဘယ်သို့ကောင်းစွာ တည်ခြင်းရှိသူကို၊ (သီလဝန္တန္တိ ဝဒန္တိ)၊ ဣတိအတ္ထော၊ ကေဝိဓေန-တပါးသော အဖို့အားဖြင့်၊ ဉာဏဝတ္ထု-အမျိုးမျိုးသော သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ဉာဏ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒုဝိဓေန-၂ ပါးသောအဖို့အားဖြင့်၊ ဉာဏဝတ္ထု-သည်၊ (ဟော)၊ ဣတိ အာဒီသု-တို့၌၊ ကောဋ္ဌာသော-အဖို့အစုသည်၊ ဝိဓာနာမ-မည်၏

မာနော ဝိဓာ။ ။ဝိဏ္ဍတိ-သူတပါးကို ထိုးဆွတတ်၏၊ ဣတိ ဝိဓာ၊ ဝိဓောတ်၊ ဝိဏ္ဍနအနက်ဟော, အပစ္စည်း၊ မာနသည် သူတပါးကို ထိုးဆွတတ်သောကြောင့် ဝိဓာမည်၏။

သဏ္ဌာနံ။ ။"ဝိဓီယတေ-ပြုစီမံအပ်၏၊ ဣတိ ဝိဓော"ဟုကြံ၍ ပြုစီမံအပ်သော ကောင်းစွာ တည်ခြင်းကို "ဝိဓာ"ဟု ခေါ်သည်၊ "ကထံ+ဝိဓာ ယဿာတိ ကထံ ဝိဓော-ဂုဏ်အားဖြင့် အဘယ်သို့ ကောင်းစွာ တည်ခြင်း ရှိသူနည်း"၊ [သဏ္ဌာနံ-ပုံ သဏ္ဌာန်"ဟု အနက်မဆိုပဲ"ကောင်းစွာတည်ခြင်း"ဟု ဆိုရသည်၊ ကထံ ဝိဓန္တိ-ဂုဏေဟိ ကထံ သဏ္ဌိတံ၊ ဋီကာ။]

ကောဋ္ဌာသော ဝိဓာ။ ။"ဝိဏ္ဍတေ-ဝေဖန်အပ်၏၊ ဝါ-ကွဲပြား၏၊ ဣတိ ဝိဓာ"ဟုပြုလျှင် ကောဋ္ဌာသအနက်ကိုဟော၏၊ "ဝိဓ-ဝိဘာဂေ"ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိသည်၊ ဉာဏဝတ္ထုကို"ဉာဏမေဝ ဉာဏဝတ္ထု"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်မှာ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ကို ပြသော အဖွင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဉာဏဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ၌ "ဉာဏဉ္စ+တံ+ဝတ္ထု ၀

ဣခာပိ-ဤကေဝိခေန ရူပသင်္ဂဟောဟူသော ပါဠိဋ္ဌလည်း၊ ကောဋ္ဌာသောဝ-ကောဋ္ဌာသ အနက်ကိုသာ၊ အဓိပ္ပေတော။

သင်္ဂဟသဒ္ဒေါပိ-ဆည်လည်း၊ သဇာတိ၊ပေ၊ ဝသေန-သဇာတိသင်္ဂဟ, သဉ္ဇာတိသင်္ဂဟ, ကြိယသင်္ဂဟ, ဂဏနသင်္ဂဟတို့၏အပြားအားဖြင့်၊စတုဗ္ဗိဓော-၄ ပါးအပြားရှိ၏၊တတ္ထ-ထို၄ပါးတို့တွင်၊သဗ္ဗေ-နိသော၊ခတ္တိယာ-ခတ္တိယတို့သည်၊ (ခတ္တိယဇာတ်ရှိသူတို့သည်၊) အာဂစ္ဆန္တု-လာကြကုန်လော၊ သဗ္ဗေ-နိသော၊ ဗြာဟ္မဏာ-ဗြာဟ္မဏတို့သည်၊ (ပုဏ္ဏားဇာတ်ရှိသူတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု)၊ သဗ္ဗေ, ဝေဿာ-ဝေဿတို့သည်၊ (ဝေဿဇာတ် ရှိသူတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု၊) သဗ္ဗေ,သုဒ္ဒါ-သုဒ္ဒတို့သည်၊ (သုဒ္ဒဇာတ်ရှိသူတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု၊)အာဝုသော ဝိသာခ-ဒါယကာ ဝိသာခ၊ ယာစ သမ္မာဝါစာ-အကြင် သမ္မာဝါစာသည်လည်းကောင်း၊ ယောစ သမ္မာကမ္မန္တော-သည်လည်းကောင်း၊ ယောစ သမ္မာအာဇီဝေါ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤတရားတို့ကို၊ သီလက္ခန္ဓေ-သီလဂုဏ်ကျေးဇူး၌၊သင်္ဂဟိတာ-သွင်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ဣတိ အယံ-ဤသင်္ဂဟသည်၊သဇာတိသင်္ဂဟောနာမ-သဇာတိသင်္ဂဟမည်၏၊ဝါ၊တူသောဇာတ်

နာနပွကာရာနံ သမ္ပတ္တီနံတိ ဉာဏဝတ္ထု"ဟု တိုက်ရိုက် ဖွင့်ပြထားသည်၊ အနုဋ္ဌကား "ဉာဏဿ ဝါ ဥတ္တရဿ ပုရိမဉာဏံ ဝတ္ထု ကာရဏန္တိ ဉာဏဝတ္ထု-နောက်နောက် ဉာဏ်၏တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးဉာဏ်"ဟု ဆဋ္ဌိတပုရိသ် တနည်း ဖွင့်သေး၏။

သင်္ဂဟသဒ္ဒေါပိ။ ။ပိဖြင့် ဝိဓာ သဒ္ဒါကို ပေါင်း၊ ဝိဓာသဒ္ဒါသည် အမျိုးမျိုး အနက်ရှိသကဲ့သို့ သင်္ဂဟသဒ္ဒါလည်း အမျိုးမျိုး အနက်ရှိသည်-ဟူလို၊ သို့သော် သင်္ဂဟသဒ္ဒါ၏ မူလအနက်မှာ ပေါင်း၍ယူခြင်း, တပေါင်းတည်း ယူခြင်း, သိမ်းယူခြင်း အနက်သာတည်း၊ သိမ်းယူကြောင်းက အများအပြား ရှိသောကြောင့် သင်္ဂဟသဒ္ဒါလည်း ၄ ပါး အပြားရှိသည်ဟု ဆိုရလည်။

ဝေဿာ သုဒ္ဒါ။ ။ဝေဿာကို "သူကြွယ်မျိုး"ဟု ပေးကြ၏၊ ပါဋ္ဌိတော်၌ "ဝိသုံ ကမ္မန္တေ ပယောဇေန္တိ"ဟု ရှိရကား လယ်ယာလုပ်ခြင်း, နွားမွေးခြင်း, ကုန်သွယ်ခြင်း စသည်ဖြင့် အသီးအသီး အလုပ်ရှိသူများကို"ဝေဿ"ဟု ခေါ်သည်၊ သုဒ္ဒကိုလည်း "သူဆင်းရဲ"ဟု ပေးကြ၏၊ "လဟုံ လဟုံ လုဒ္ဒဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ"ဟု ပါဋ္ဌိတော် ရှိသောကြောင့် ပစ္စည်းဥစ္စာအားဖြင့် မဆင်းရဲစေကာမူ မုဆိုး တံငါ စသော အလုပ်တို့ဖြင့် ကြမ်းကြုတ်သူများကို "သုဒ္ဒ"ဟု ခေါ်သည်၊ [သု+ဒါ"ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ သုနိပါတ်သည် လဟုံ အနက်ဟော၊ ဒါဓာတ်ကား "လုဒ္ဒဂမန"အနက်ဟောတည်းဟု ကြံပါ။]

သဇာတိသင်္ဂဟော ။ ။ သမာနဇာတိနံ + သင်္ဂဟော သဇာတိသင်္ဂဟော၊ (တနည်း) သမာနဇာတိယာ+သင်္ဂဟော၊သဇာတိသင်္ဂဟော၊ [အနက်ကို ဋီကာနိဿယ ကြည့်ပါ၊ သမာနကိုသပြု၊ အနုဋ္ဌကား သသဒ္ဒါသည်ပင် သမာန အနက်ရှိ၏ဟု ဆိုသည်၊]"သဗ္ဗေ ခတ္တိယာ၊ပေ၊အာဂစ္ဆန္တု"သည် ခတ္တိယ,ဗြာဟ္မဏ,ဝေဿ,သုဒ္ဒဟူသော

အားဖြင့်ပေါင်းရှိယူခြင်းမည်၏၊ ဝါ-တူသောဇာတ်ရှိသောတရားတို့ကို ပေါင်းရှိယူခြင်းမည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ကေဇာတိကာ-တူသောဇာတ်ရှိသော ခတ္တိယ စသူတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တဋ္ဌာနေဝိယ-ဆိုအပ်ရာဌာန၌ကဲ့သို့၊ ဣဓ-ဤသဗ္ဗေ ခတ္တိယာအစရှိသော ပါဋိရပ်၌၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ခတ္တိယ စသူတို့သည်၊ ဝါ-အလုံးစုံသောတရားတို့သည်၊ ဇာတိယာ-ဇာတ်အားဖြင့်၊ ကေသင်္ဟံ-တပေါင်းတည်း သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂတာ-ရောက်ကုန်ပြီ။

သဗ္ဗေ-နိ်သော၊ ကောသလကာ-ကောသလတိုင်းသားတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု၊ သဗ္ဗေ-နိ်သော၊ မာဂဓကာ-မဂဓတိုင်းသားတို့သည်၊ (အာဂစ္ဆန္တု) သဗ္ဗေ, ဘာရုကစ္ဆကာ-ဘာရုကစ္ဆ ရွာသားတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု၊ အာဝုသော ဝိသာခ, ယောစ သမ္မာဝါယာမော-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ယောစ သမ္မာ သမာဓိ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဣမေ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ သမာဓိက္ခန္ဓေ-သမာဓိဂုဏ်ကျေးဇူး၌၊ သင်္ဂတိဘာ-နိ်ပြီ၊ ဣတိ အယံ-သည်၊ သဉ္ဇာတိသင်္ဂဟောနာမ-မည်၏၊ ဝါ-ကောင်းစွာဖြစ်ရာ အရပ်, ကောင်းစွာဖြစ်ရာ စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် သိမ်းယူခြင်းမည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ကေဌာနေ-တခုတည်းသောအရပ်၌၊ ဇာတာ-ပေါက်ဖွားသူတို့သည်၊ သံဝုဒ္ဓါ-ကြီးပွားသူတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တဋ္ဌာနေဝိယ-၌ကဲ့သို့၊ ဣဓ-ဤသဗ္ဗေ ကောသလကာအစရှိသောပါဋိရပ်၌၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော လူ, အလုံးစုံသောတရားတို့သည်၊ သဉ္ဇာတိဌာန နိဝုတ္ထောကာသ ဝသေန-ကောင်းစွာပေါက်ဖွားရာဌာန, နေရာအရပ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကေသင်္ဟံ-သို့၊ ဂတာ-ကုန်ပြီ။

သဗ္ဗေ-နိ်သော၊ ဟတ္ထာရောဟာ-ဆင်စီးသူရဲကောင်းတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု, သဗ္ဗေ, အဿာရောဟာ-မြင်းစီး သူရဲကောင်းတို့သည်၊ (အာဂစ္ဆန္တု)၊ သဗ္ဗေ, ရထိကာ-ရထားစီး သူရဲကောင်းတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု၊ အာဝုသော ဝိသာခ၊

ဇာတ်အားဖြင့် "သဗ္ဗေ ခတ္တိယာ-ခတ္တိယဇာတ်ရှိသူအားလုံး" ဟု သိမ်းကျုံးပုံကိုပြသော လောကီဥဒါဟရုဏ်တည်း၊ "ယာစ ၊ ပေ၊ သီလက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟိတာ" ကား သမ္မာဝါစာစသော ဝိရတိ ၃-ပါးလုံး၏ သီလဇာတ် (သီလသဘော) ရှိသောကြောင့် သီလဂုဏ်ကျေးဇူး၌ သိမ်းကျုံးပုံကိုပြသော သာသနာတော် ဥဒါဟရုဏ်တည်း။ [ထိုပါဋိမှာ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ, ဓမ္မဒိန္နာသုတ် ပါဋိတော်တည်း။]

သဉ္ဇာတိသင်္ဂဟ၊ ။"သဉ္ဇာယန္တိ ဧတ္ထာတိ သဉ္ဇာတိ" ဟူသော ဋီကာဝိဂ္ဂဟနှင့် အညီ ပေါက်ဖွားရာဒေသ, ဖြစ်ပေါ်ရာ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို "သဉ္ဇာတိ" ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသဉ္ဇာတိဒေသ စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် သဘောတူသောကြောင့် တပေါင်းတည်း သိမ်းယူခြင်းသည် "သဉ္ဇာတိယာ+သင်္ဂဟော" အရ "သဉ္ဇာတိသင်္ဂဟ" မည်၏၊ "သဗ္ဗေ ကောသလကာ" စသည်သည် လောကီဥဒါဟရုဏ်, ယောစာဝုသော" စသည်ကား သာသနာ့ဥဒါဟရုဏ်တည်း၊ သတိ, ဝီရိယဘို့သည် သမာဓိဖြစ်ရာ စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုလျက်ဖြစ်ကြရကား သဉ္ဇာတိဒေသအားဖြင့် သမာဓိက္ခန္ဓ၌ သွင်းယူရသည်။

ယာစ သမ္မာဒိဋ္ဌိ - သည်လည်းကောင်း၊ ယောစ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ - သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဤမေ ဓမ္မာ-တို့ကို၊ ညောက္ခန္ဓေ - ပညာဂုဏ်ကျေးဇူးဌာ၌၊ သင်္ဂဟိတာ-နှံပြီ၊ ဤတိ အယံ-သည်၊ ကြိယာသင်္ဂဟာနာမ-မည်၏ ဝါ-ပြုအပ်သော ကိစ္စအားဖြင့် သွင်းယူခြင်းမည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဘဗ္ဗဝ-နဲ့သော၊ ဧတေ-ဤ လူ, ဤ တရားတို့သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ကြိယာကရဏေန- ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုခြင်းအား၊ဖြင့်၊ ကေသင်္ဂဟံ- သို့၊ ဂတာ- ကုန်ပြီ။

စက္ခေးယတနံ- ကျော်ယတနသည်၊ ကတမံ ခန္ဓဂဏန်-အဘယ်ခန္ဓာဌ် ရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဝါ- အဘယ် ခန္ဓာဌ် ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ- ရောက်ဆနည်း၊ စက္ခာယတနံ - သည်၊ ရူပက္ခန္ဓဂဏန် - ရူပက္ခန္ဓာဌ် ရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဝါ-ရူပက္ခန္ဓာဌ် ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ စက္ခာယတနံ- သည်၊ ရူပက္ခန္ဓဂဏန်-သို့၊ ဟဋ္ဌိ ဂစ္ဆတိ-အာကယ်၍ရောက်အံ့၊ တေန- ထိုသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ရေ- ဟယ် ပရဝါဒီ၊ စက္ခာယတနံ ၊ပေ၊ သင်္ဂဟိတန္တိ- ဟူ၍၊ ဝတ္တာမ္ပေ (ဝတ္တာမ့်) ဝတ-စင်စစ်ကောန်, အမှန်ဆိုထိုက်၏၊ အယံ-ဤ သင်္ဂဟသည်၊ ဂဏန သင်္ဂဟာနာမ-မည်၏၊ ဝါ- တပေါင်းတည်း ရေတွက်ခြင်းအားဖြင့် သိမ်းယူခြင်းမည်၏၊ အယံ- ဤ ဂဏနသင်္ဂဟကို၊ ဤ- ဤ ကဝိဓေန ရူပသင်္ဂဟာ ဟူသော ပါဌ်၌၊ အဓိပ္ပေတော၊ ဟိ-မှန်၊ ဧကေကောဋ္ဌာသေန - တခုသောအဖို့အစုဖြင့်၊ ရူပဂဏနာ-ရုပ်တို့ကို ပေါင်းယူရေတွက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဤတိ ဆယံ- ဤသည်ကား၊ တ္ထ- ဤ ကဝိဓေန ရူပသင်္ဂဟာ ဟူသော ပါဌ်၌၊ အတ္ထော-တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ဒုဝိဓေန ရူပသင်္ဂဟာ အစရှိသော ပါဌ်တို့၌လည်း၊ သေ- သည်၊ နယော- တည်း။

ကြိယာ သင်္ဂဟ။ ။မိမိ၏ကိစ္စကိုပြုခြင်းအားဖြင့်တူသောကြောင့် တပေါင်းတည်း သိမ်းယူခြင်းသည် ကြိယာသင်္ဂဟမည်၏၊ ''သဗ္ဗေ ဟတ္ထာရောဟာ'' စသည်သည် ဆင်စီးအလုပ်ကိုလုပ်ခြင်း စသည်အားဖြင့် သဘောတူ၍ သိမ်းယူရပုံကိုပြသော လောကီ ဥဒါဟရဏ်တည်း၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကိစ္စရှိသကဲ့သို့, သမ္မာသင်္ကပ္ပလည်း အပ္ပနာသို့ရောက်သောအခါ ထိုးထွင်း၍သိခြင်း ကိစ္စရှိ၏: ဤသို့ ကိစ္စအားဖြင့် တူသောကြောင့် ပညာက္ခန္ဓာဌ် ယူပုံကိုပြသော သာသနာ့ ဥဒါဟရဏ်တည်း။

ဂဏနသင်္ဂဟ။ ။''ဂဏန''ဟူရာဌ် ၁-၂ စသော ဂဏန်းကို ဆိုလိုရင်း မဟုတ်၊ စက္ခာယတနကို ရူပက္ခန္ဓာဌ် ပေါင်း၍ ရေတွက်ခြင်းကဲ့သို့ ပေါင်း၍ ရေတွက်ရခြင်းကို ''ဂဏန''ဟု ဆိုလိုသည်၊ ''သဗ္ဗံ ရူပံ နဟေတု''ဟူရာဌ်လည်း ရုပ်ဟူသမျှကို ''နှ ဟေတု'' အရာဌ် တပေါင်းတည်းပေါင်း၍ ရေတွက်ရခြင်းတည်း၊ ''ဂဏနာယ-ပေါင်း၍ ရေတွက်ခြင်းအားဖြင့်+သင်္ဂဟော- သိမ်းယူခြင်းတည်း၊ ဂဏနသင်္ဂဟော-ခြင်း။ [ဓာကုကထာဌ်လည်း ''စက္ခာယတနံ-ကို၊ ဧကေန ခန္ဓေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတော- သိမ်းယူအပ်၏'' ဟူ ပေးပါ။]

ဒုကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

ဣဒါနိ·ကေဝိသေင်္ဂဟကို ပြပြီ၊ရာ, ယခုအခါ၌၊ ဒုဝိသေင်္ဂဟာဒီသု·ဒုဝိဓ သင်္ဂဟအစရှိသည်တို့၌၊ အတ္ထိ၊ပေ၊နောပါဒါတိ·ဟူ၍၊ ဧဝံ·သို့၊ ဘေဒသဗ္ဗာဝ တော·အကွဲအပြား၏ ထင်ရှား၊ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုစ္ဆာ ပုဗ္ဗင်မံ - ပုစ္ဆာ ရှေသွား၊ရှိသော၊ ပဒဘာဇနံ·ပဒဘာဇနီကို၊ ဒသေန္တော (ဟုတ္ဘာ) ကတမံ တံ၊ပေ၊အာဒိံ·ကို၊ (ဘဂဝါ)အာဟ၊ တတ္ထ·ထို ကတမံ တံ ရူပံ ဥပါဒါ အစ ရှိသောပါဋ္ဌိရပ်၌၊(အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ဥပါဒိယတိ·စွဲမြဲစွာယူတတ်၏၊ ဣတိ·ကြောင့်·ဥပါဒါ·မည်၏၊ မဟာဘူတာနိ·တို့ကို၊ ဂဟေတ္ဘာ·ယူ၍၊ [အာဒိ ယတိ၏အနက်၊] အမုဉ္ဇိတ္ဘာ·မလွှတ်မူ၍၊ [ဥပ၏ အဓိပ္ပာယ်၊] တာနိ·ထို မဟာ ဘုတ်တို့ကို၊ နိဿာယ·မှီ၍၊ ပဝတ္တတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဣဒါနိ·၌၊ တံ ပဘေဒံ· ထို ဥပါဒါရုပ်အပြားကို၊ ဒသေန္တော၊ (ဟုတ္ဘာ) စက္ခာယတနန္တိ အာဒိံ·ကို၊ (ဘဂဝါ)အာဟ၊ ဧဝံ·လျှင်၊ ဥပါဒါရူပံ·ကို၊ သခေ်ပတော·အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ဥဒ္ဒိသိတ္ဘာ·သရုပ်အရ,ထုတ်ပြပြီး၍၊ ပုန,တဒေဝ·ထိုဥပါဒါရုပ်ကိုပင်၊ ဝိတ္ထာရ တော·အကျယ်အားဖြင့်၊ နိဒ္ဒိသန္တော·ညွှန်ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတ္ဘာ·၍၊) ကတမံ၊ ပေ၊ အာဒိံ·ကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ။

တတ္ထ·ထို ကတမံ တံ ရူပံ စက္ခာယတနံ အစရှိသော ပါဋ္ဌိရပ်၌၊ စက္ခု· သည်၊မံသစက္ခု·မံသစက္ခုလည်းကောင်း၊ ပညာစက္ခုစ·လည်းကောင်း၊(ဣတိ· သို့၊) ဒုဝိဓံ-၂ ပါးအပြားရှိ၏၊ဧတေသု·ဤ ၂ ပါးတို့တွင်၊ ပညာစက္ခု·သည်၊ ဗုဒ္ဓစက္ခု·ဗုဒ္ဓစက္ခုလည်းကောင်း၊ပေ၊ဓမ္မစက္ခု·လည်းကောင်း၊ဣတိ·သို့၊ပဉ္ဇဝိဓံ· ၅ ပါးအပြားရှိ၏၊တတ္ထ·ထို ၅ ပါ.တို့တွင်၊ဘိက္ခဝေ, အဟံ·သည်၊ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ· ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်,အာသယာနုသယဉာဏ်ဟူသော ဗုဒ္ဓစက္ခုတော်ဖြင့်၊ လောကံ·သတ္တလောကကို၊ ဝေါလောကေန္တော·ကြည့်တော်မူလသော်၊ အပ္ပရ ဇက္ခေ·ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟမြူရှိကုန်ရှိသော၊သတ္တေ· တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ဒုဝိညာပယေ·သစ္စာ ၄ပါး တရားတို့ကို ခဲယဉ်းသဖြင့် သိစေထိုက်ကုန်သော၊(သတ္တေ·တို့ကိုလည်းကောင်း၊) အဒ္ဒသံ·မြင်တော်မူရပြီ၊ ဣတိ·သို့၊ (အာဂတံ-သော၊)ဣဒံ·ဤစက္ခုသည်၊ဗုဒ္ဓစက္ခုနာမ·မည်၏။

သဗ္ဗညုတညာဏံ·ကို၊ သမန္တစက္ခု·ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဣတိ·သို့၊ (အာဂတံ) ဣဒံ· ဤစက္ခုသည်၊ သမန္တစက္ခုနာမ· မည်၏၊ [သမန္တတော· ကြွင်းမဲ့ဥသုံ, အလုံးစုံအားဖြင့်+စက္ခတိ·သခ်တ,အသခ်တတရားတို့ကို သိမြင်တတ်၏၊ ဣတိ

ဗုဒ္ဓစက္ခု။ ။ဤပညာစက္ခုကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, သာဝကတို့ မရနိုင်၊ ဘုရားရှင်သာ ရနိုင်သည်၊ ဋီကာ၌ "ဣန္ဒြိယ ပရောပရိယတ္တဉာဏ်"ကို ဗုဒ္ဓစက္ခုဟူဆို၏၊ သဋ္ဌာယတန သံယုတ် အဋ္ဌကထာ အနိစ္စဝဂ်, အဗျတ္တာနိစ္စသုတ်၌ အာသယာနုသယဉာဏ် ကိုလည်း "ဗုဒ္ဓစက္ခု"ဟု ဖွင့်ထားသည်။

သမန္ဆစက္ခု၊] စက္ခု-ဉာဏ်စက္ခုသည်၊ [နိဂ္ဂဟိတ်ကား ဝါစာသိလိဋ္ဌ၊] ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ ဉာဏ်-ဉာဏ်သည်၊ ဥဒပါဒိ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဂတံ-သော၊) ဣဒံ-သည်၊ ဉာဏစက္ခုနာမ-မည်၏၊ ဘိက္ခဝေ, အဟံ-သည်၊ ဒိဗ္ဗေန-နတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့်တူသော၊ ဝိသုဒ္ဓေန-အထူးသဖြင့် သန့်ရှင်း၊စင်ကြယ်သော၊စက္ခုနာ-ဉာဏ်စက္ခုဖြင့်၊ အဒ္ဒသံ-မြင်တော်မူရပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဂတံ) ဣဒံ-သည်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာမ-မည်၏၊ [ဒိဗ္ဗစက္ခု၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ခန်း၌ ရှုပါ။] တသ္မိံ ယေဝါသနေ-ထိုနေရာ၌ပင်၊ ဝိရဇံ-အပါယဂမနီယဖြစ်သော ရာဂ ဒေါသ မောဟ မြူမွှားကင်းသော၊ ဝိတမလံ-ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာဟူသော အညစ်အကြေးမွှားကင်းသော၊ ဓမ္မစက္ခု-ဓမ္မစက္ခုသည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဂတံ) ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂတ္တယ သခ်္ခါတံ-အောက်မဂ် ၃ ပါးအပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ဣဒံ ဉာဏံ-သည်၊ ဓမ္မစက္ခုနာမ-မည်၏။

မံသစက္ခုပိ-သည်လည်း၊ [ပိဖြင့် ပညာစက္ခုကိုပေါင်း၊]ပသာဒစက္ခု-လည်းကောင်း၊သသမ္ဘာရစက္ခု-လည်းကောင်း၊ဣတိ-သို့၊ဒုဝိဓံ-သည်၊ဟောတိ၊တတ္ထ-ထို ၂-ပါးတို့တွင်၊အက္ခိကူပကေ-မျက်တွင်း၌ ပတိဋ္ဌိတော-တည်သော၊ဟဋ္ဌာ-ဋ္ဌာ၊ အက္ခိကူပကဋ္ဌိကေန-မျက်တွင်း၏အရိုးဖြင့်လည်းကောင်း၊ဥပရိ-၌၊ ဘမုကဋ္ဌိကေန-မျက်ခုံးရိုးဖြင့်လည်းကောင်း၊ဥဘတော-ဘေး ၂ ဘက်၌၊အက္ခိကူဋ္ဌေဟိ-မျက်ထောင့်စွန်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ မတ္ထလုဂ််န-

---

ဉာဏစက္ခု။ ။“စက္ခုံ ဉဒပါဒိ”စသော ပါဠိတော်သည် ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်၌လာသော ပါဠိတော်တည်း၊ သစ္စာတပါးလျှင် သစ္စဉာဏ်, ကိစ္စဉာဏ်, ကတဉာဏ် ဟု ၃ ပါးစီ ရှိ၏၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ် ဟူသည်ကား “တဏှာကြဉ်ထား, တေဘူမကတရားသည် ဒုက္ခသစ္စာတည်း”ဟု သိသော ဉာဏ်တည်း၊ ထို ဒုက္ခသစ္စာကို ပရိညေယျ(ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သော) ကိစ္စရှိ၏ဟု သိသောဉာဏ်သည် ကိစ္စဉာဏ် မည်၏၊ ထို ဒုက္ခသစ္စာကို ပရိညာတ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း ကိစ္စကို ပြုအပ်ပြီဟု သိသော ဉာဏ်သည် ကတဉာဏ်မည်၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် နောက်နောက် သစ္စာတို့၌လည်း ဉာဏ် ၃ ပါးစီ ရှိပုံကို ဓမ္မစက္က ပဝတ္တနသုတ် ပါဠိတော်ကို ကြည့်၍ သိပါ။

ဓမ္မစက္ခု။ ။“စတုန္နံ စ ဓမ္မဒဿနံ ဓမ္မစက္ခု”ဟူသော ဋီကာနှင့်အညီ “ဓမ္မ-သစ္စာ ၄ ပါး တရားတို့ကို၊ စက္ခတိ-သိမြင်တတ်၏၊ ဣတိ ဓမ္မစက္ခု၊ (တနည်း) ဓမ္မ-အောက်မဂ် ၃ ပါးတရား၌၊ ဝါ-တွင်၊စက္ခု-တပါး အပါအဝင်ဖြစ်သော စက္ခုတည်း၊ ဓမ္မစက္ခု-အောက်မဂ် ၃ ပါး တရားတွင် တပါး အပါအဝင်ဖြစ်သော စက္ခု” ဤသို့လည်း အခြားနေရာ၌ ဝစနတ္ထ ဖွင့်ကြသည်။

သသမ္ဘာရစက္ခု။ ။သမ္ဘရိယတိ ဧတေဟိတိ သမ္ဘာရာ (အဝုတ္ထကတ္တုသာဓန) ပသာဒစက္ခုကို ဝိုင်းဝန်း၍ ဆောင်တတ်ကြသောကြောင့် မျက်လုံး၏ အသားဆိုင်တွင် ပါဝင်သော ရုပ်ကလာပ်စုကို “သမ္ဘာရ”ဟု ခေါ်၏၊ ထို သမ္ဘာရတို့နှင့် တကွဖြစ်သော အသားဆိုင် မျက်လုံးကို “သသမ္ဘာရစက္ခု”ဟု ခေါ်သည်။

ဦးနှောက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပ၌၊ အက္ခိလောမေဟိ-မျက်တောင်မွေးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆိန္နော-ပိုင်းခြားအပ်သော၊ ယော အယံ မံသပိဏ္ဍော-အကြင် အသားဆိုင်သည်၊ သခေ်ပတော-အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့်၊ စတဿော-နှ်သော၊ ဓာတုယော-တို့လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏော-အဆင်းလည်းကောင်း၊ ဂန္ဓော-လည်းကောင်း၊ ရသော-အရသာလည်းကောင်း၊ သြဇာ-သြဇာလည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝေါ-သုက်လည်းကောင်း၊ သဏ္ဌာနံ-ပုံသဏ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဇီဝိတံ-ဇီဝိတရုပ်လည်းကောင်း၊ ဘာဝေါ-ဘာဝရုပ်လည်းကောင်း၊ ကာယပသာဒေါ-ကာယပသာဒလည်းကောင်း၊ စက္ခုပသာဒေါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စုဒ္ဒသသမ္ဘာရော-၁၄ ပါးသောအဆောက်အဦ ရှိ၏။

ဝိတ္ထာရတော-အားဖြင့်၊ စတဿော-နှ်သော၊ ဓာတုယော-တို့လည်းတောင်း၊ တံ သန္နိဿိတ၊ ပေ၊ သမ္ဘဝါ-ထိုဓာတ်ကြီး ၄ ပါးကို မှီသော အဆင်း အနုံ့အရသာ သြဇာ, ပုံသဏ္ဌာန် သုက်ဟူကုန်သော၊ ၈-၆ ပါးသောရုပ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ ဒသ-ဤ၁၀ ပါးတို့သည်၊ စတုသမုဋ္ဌာနိကတ္တာ-ကံ, စိတ်, ဥတု, အာဟာရအားဖြင့် ၄ ပါးသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စတ္တာလီသံ-၄၀ သည်၊ ဟောန္ဆိ၊ ဇီဝိတံ-ဇီဝိတရုပ်လည်းကောင်း၊

သမ္ဘဝေါ၊ ။သမ္ဘဝတိ ဧတေနာတိ သမ္ဘဝေါ-သန္ဓေ၏ ဖြစ်ကြောင်းသုက်၊ ထိုသုက်သည် အာပေါဓာတ်တည်း၊ [သမ္ဘဝေါတိ အာပေါဓာတုမေဝ သမ္ဘဝ သမ္ဘူတ မာဟ၊-ဋီကာ၊] အာပေါဓာတ်ဟု ဆိုသော်လည်း အာပေါဓာတ်ချည်းမက တွဲဘက်ဖြစ်သော ဓာတ်ကြီး ၃ ပါးနှင့် ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသ သြဇာတို့လည်း ပါသေး၏၊ အာပေါဓာတ်၏ သတ္တိက လွန်ကဲသောကြောင့် အာပေါဓာတ်ဟု ဆိုသည်။

သဏ္ဌာနံ။ ။လူတို့က အလုံးအပြားစသော ပုံသဏ္ဌာန်ကိုမြင်နေရ၏-ဟု ထင်မှတ်ကြ၏၊ ထိုသို့ ထင်မှတ်လောက်အောင် "သံ(သမ္ဝိဏ္ဍေတွာ)-ပေါင်း၍+ဌာဟိ-တည်တတ်၏၊ ဣတိ သဏ္ဌာနံ"ဟု ပြု၊ ထိုသဏ္ဌာန်ကို "သဏ္ဌာနန္တိ-ဝဏ္ဏာယတနမေဝ ပရိမဏ္ဍလှာဒိသဏ္ဌာနဘူတံ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ အလုံးအဝိုင်းစသော သဏ္ဌာန်အားဖြင့် တည်နေသော ရုပ်ကလှာပ်အများ၏ အဆင်းအများကို သဏ္ဌာန်ခေါ်သည်-ဟူလို။

မေးဖွယ်—"အာပေါဓာတ်ကို သမ္ဘဝ, အဆင်းကို သဏ္ဌာန်"ဟုဆိုလျှင် အဘယ့်ကြောင့် အာပေါဓာတ်နှင့် ဝဏ္ဏရုပ်တို့မှ သီးခြားခွဲ၍ "သမ္ဘဝ, သဏ္ဌာန"ဟု ဆိုရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား ထိုသမ္ဘဝ, ထိုသဏ္ဌာန အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော အာပေါဓာတ်, ဝဏ္ဏာယတနသည်လည်းကောင်း, ထိုသမ္ဘဝ သဏ္ဌာန အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်သော အာပေါဓာတ်, ဝဏ္ဏာယတနသည်လည်းကောင်း, မံသပိဏ္ဍ (စက္ခု အသားဆိုင်)တွင် ပါဝင်သောကြောင့် သမ္ဘဝ သဏ္ဌာနကို သီးခြား ခွဲ၍ ဆိုရပါသည်၊ [တေသံ ပန ဝိသုံ ဝစန၊ ပေ၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ဋီကာ။]

စုဒ္ဒသသမ္ဘာရော။ ။ရှေး စာအုပ်များ၌ "သမ္ဘာရာ"ဟု တွေ့ရ၏၊ "မံသပိဏ္ဍော"နှင့် အရတူသောကြောင့် "သမ္ဘာရော"ဟု ရှိပါစေ၊ "စုဒ္ဒသ+သမ္ဘာရာ ယဿာတိ စုဒ္ဒသသမ္ဘာရော၊ စတုစတ္တာလီသ သမ္ဘရောဋ္ဌလည်း နည်းတူ။

အဋ္ဌသာလိနီ (ထ) ၂၅-၁

ဘာဝေါ-ဘာဝရုပ်လည်းကောင်း၊ ကာယပသာဒေါ-လည်းကောင်း၊ စက္ခုပသာဒေါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စက္ကာရိ-၄ ပါးသော ရုပ်တို့သည်၊ ဧကန္တ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာနေဝ-ဧကန် ကမ္မသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့ချည်းသာ၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ-သို့၊စတုစတ္တာလီသာယ-သော၊ဣမေသံ ရူပါနံ-တို့၏၊ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ စတုစတ္တာလီသ သမ္ဘာဇော-၄၄ ပါးသော အဆောက်အဦရှိ၏။

ယံ-ယင်းအသားဆိုင်ကို၊လောကော-လူအပေါင်းသည်၊ သေတံ-ဖြူသော၊ စက္ခု-စက္ခုပသာဒတည်း၊ [နိဂ္ဂဟိတ်ကား ဝါစာသိလိဋ္ဌ၊] ပုထုလံ-ပြားသော၊ (စက္ခု-တည်း၊) ဝိသဋ္ဌံ-ပြန့်သော၊ (စက္ခု-တည်း၊) ဝိတ္ထိဏ္ဏံ-ကျယ်ပြန့်သော၊ စက္ခု-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သဉ္ဇာနန္တော-အမှတ်ပြု၍ သိလသော်၊ စက္ခုံ-စက္ခုပသာဒကို၊ နသဉ္ဇာနာတိ-ကောင်းစွာ မသိနိုင်၊ ဝတ္ထုံ-စက္ခုပသာဒ၏ မှီရာဝတ္ထုကို၊ စက္ခုတော-စက္ခုဟူ၍၊ သဉ္ဇာနာတိ-အမှတ်ပြု၍ သိ၏၊ (မှတ်ထင်၏)၊ [ပကတိ မျက်လုံးဖြစ်သော အသားဆိုင်ကိုသာ စက္ခုဟု လူတို့က သိကြ၏၊ စက္ခုပသာဒကိုတား မသိကြ-ဟူလို။] သော မံသ ပိဏ္ဍော-သည်၊ အကွိကူပေ-မျက်လုံးတွင်း၌၊ပတိဋ္ဌိတော-တည်၏၊ နှာရသုတ္တကေန-အကြောတည်းဟူသော ချည်ဖြင့်၊ ဗဒ္ဓေါ-ဖွဲ့အပ်၏၊ [အကြောတို့က ဘေးပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဖွဲ့စပ်ထားသည်၊]မတ္ထလုင်္ဂေန-ဦးနှောက်နှင့်၊ အာဗဒ္ဓေါ-စပ်နေ၏၊ [အတွင်းပိုင်းမှာ ဦးနှောက်နှင့် စပ်နေသည်-ဟူလို၊ ဗန္ဓဓာတ်ဖြစ်သော်လည်း၊ တပစ္စည်းဖြင့် "ဗဒ္ဓေါ"ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏၊ "နှာရသုတ္တကေန မတ္ထလုင်္ဂေ အာဗဒ္ဓေါ"ဟု မူကွဲလည်း ရှိ၏၊ "နှာရသုတ္တကေန-အားဖြင့်၊ မတ္ထလုင်္ဂေ-၌၊ အာဗဒ္ဓေါ-စပ်နေ၏"ဟု ပေး၊] ယတ္ထ-ယင်းအသားဆိုင်၌၊ သေတံပိ-ဖြူသော အဆင်းသည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ ကဏ္ဍံပိ-မည်းနက်သောအဆင်းသည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ လောဟိတကံပိ-နီသောအဆင်းသည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ ပထဝီပိ-ပထဝီဓာတ်သည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ပေ၊ ဝါယောပိ-သည်လည်း၊ (အတ္ထိ)၊ ယံ-ယင်း မံသ ပိဏ္ဍဟူသော စက္ခုသည်၊ သေမှုဿဒတ္တာ-များသောသလိပ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သေတံ-ဖြူ၏၊ ပိတ္တုဿဒတ္တာ-များသော သည်းခြေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကဏ္ဍံ-မည်းနက်၏၊ရုဟိရုဿဒတ္တာ-များသော သွေးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လောဟိတကံ-နီ၏၊ ပထဝုဿဒတ္တာ-များသော ပထဝီဓာတ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ပထဝီဓာတ် လွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပတ္ထိဏ္ဍံ-အပြားအားဖြင့် တည်ကြောင်းသည်၊ ဝါ-ခိုင်မာသည်၊ ဟောတိ၊ [ပပုဗ္ဗ ထာဓာတ်ကြံ၊

ပထဝီပိ၊ပေ၊ ဝါယောပိ။ ။ပထဝီစသော ဓာတ်ကြီး ၄ ပါးတို့ ပါရှိကြောင်းကို စုဒ္ဓသသမ္ဘာရော အရတုန်းက "စတဿော ဓာတုယော"ဟု ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သော်လည်း "ပထဝီဓာတ် လွန်ကဲ များပြားသောကြောင့် "ပတ္ထိဏ္ဍ"ဖြစ်ရ၏"စသည်ဖြင့် အထူးဆိုလိုသောကြောင့် ထိုဓာတ်ကြီး ၄ ပါးကို ထပ်၍ ပြပြန်သည်၊ (ဋီကာ)။

တကို ဣဏ္ဍပြု၊ ပတ္ထာယတိ ဧတေနာတိ ပတ္ထိဏ္ဍံ-အပြားအားဖြင့်တည်ကြောင်း၊ (တနည်း) ပပုဗ္ဗ ထိနဓာတ်ကြံ၍ "ပတ္ထိနံ - ခက်တရော်ရှိသည်" ဟုလည်း ပေးကြ၏။]အာပုဿဒတ္တာ-များသော အာပေါဓာတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ပဌရတိ-ယိုစီး၏၊ တေဇုဿဒတ္တာ- များသော တေဇောဓာတ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ- ကြောင့်၊ ပရိဒယှတိ- ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်၏၊ ဝါယုဿဒတ္တာ- များသော ဝါယောဓာတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ- ကြောင့်၊ သမ္ဘမတိ- ချာချာလည်၏၊ (မျက်လုံးလည်၏၊) ဣဒံ- ဤစက္ခုသည်၊ သသမ္ဘာရစက္ခုနာမ- မည်၏။

ပန- ကား၊ ဧတ္ထ- ဤ သသမ္ဘာရစက္ခုဉ်၊ နိဿိတော- မှီသော၊ ဧတ္ထ- ဉ်၊ ပဋိဗဒ္ဓေါ-စပ်ဖွဲ့သော၊ စတုန္နံ-နှ်သော၊ မဟာဘူတာနံ-တို့ကို၊ ဥပါဒါယ-စွဲမြဲစွာယူ၍၊ (ပဝတ္တော-သော၊) ယော ပသာဒေါ- သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣဒံ - ဤ ပသာဒသည်၊ ပသာဒစက္ခုနာမ - မည်၏၊ တဒေတံ - ထို ပသာဒစက္ခုသည်၊ တဿ သသမ္ဘာရစက္ခုနော - ထို သသမ္ဘာရစက္ခု၏၊ (ကဏ္ဍမဏ္ဍလဿ ဉ်စပ်၊) သေတမဏ္ဍလပရိက္ခိတ္တဿ - မျက်ဖြူဝန်းတို့ဖြင့် ကာရံအပ်သော၊ ကဏ္ဍမဏ္ဍလဿ - မျက်နက်ဝန်း၏၊ မဇ္ဈေ-ဉ်၊ အဘိမုခေ - ရှေးရှုအရပ်ဉ်၊ ဌိတာနံ - တည်သူတို့၏၊ သရီရ၊ပေ၊ ဘူတေ-ကိုယ်သဏ္ဌာန်၏ဖြစ်ပေါ်ရာအရပ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ [သူငယ်ရိပ်ထင်ရာအရပ် ဟူ ခေါ်ကြသည်၊] ဒိဋ္ဌမဏ္ဍလေ - မြင်အပ်သော အဝန်းအဝိုင်းဉ်၊ သတ္တသု ပိစုပဋလေသု- ဝါဂွမ်းလွှာ ၇-ထပ်တို့ဉ်၊ အာသိတ္တတေလံ - လောင်းထည့်အပ်သော ဆီသည်၊ ပိစုပဋလာနိ - ဝါဂွမ်းလွှာတို့ကို၊ (ဗျာပတိ) ဝိယ - ပျံ့နှံ့သကဲ့သို့၊ (တထာ - တူ) သတ္တကို့ပဋလာနိ - မျက်လွှာ ၇ လွှာတို့ကို၊ ဗျာပေတွာ-ပျံ့နှံ့၍၊ [သာဓယမာနံ တိဋ္ဌတိဉ်စပ်၊] ဓာရဏ၊ပေ၊ ကိစ္စာဟိ- ချီပွေ့ရွက်ဆောင်ခြင်း, ရေချိုးပေးခြင်း, နှံ့သာလိမ်းပေးခြင်း, ယပ်ခတ်ခြင်း ကိစ္စရှိကုန်သော၊ စတူဟိ- ၄-ယောက်ကုန်သော၊ ဓာတီဟိ- အထိန်းတော်တို့သည်၊ ခတ္တိယကုမာရော- မင်းသားကလေးသည်၊ (ကတူပကာရော) ဝိယ-ပြုအပ်သော လျော်သော ကျေးဇူးရှိသကဲ့သို့၊ (တထာ) သန္ဓာရဏ ၊ပေ၊ ကိစ္စာဟိ- ကောင်းစွာဆောင်ထားခြင်း, ဖွဲ့စီးခြင်း, ကျက်စေခြင်း, ကောင်းစွာလှုပ်ရှား တွန်းဖိခြင်းကိစ္စရှိကုန်သော၊ စတူဟိ-နှ်သော၊ ဓာတူဟိ- ဓာတ်ကြီးတို့သည်၊ ကတူပကာရံ- ပြုအပ်သော လျော်သော ကျေးဇူးရှိသည်၊ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ - တို့သည်၊ ဥပတ္ထမ္ဆိယမာနံ - ထောက်ပံ့အပ်သည်၊ အာယုနာ- ဇီဝိ

သတ္တကို့ ပဋလာနိ။ ။"မျက်လွှာ ၇-ထပ်တို့ကို ပျံ့နှံ့၍တည်သည်"ဟုဆိုသော ကြောင့် "သန်းဦးခေါင်းပမာဏရှိသော အရပ်ဝယ် စက္ခုပသာဒ ရုပ်ကလာပ်ပေါင်း များစွာ တည်ရှိသည်"ဟု သိသာ၏။

တိန္ဒြေဟူသော အသက်သည်၊ အနုပါလိယမာနှံ့ အစဉ်မပြတ်, စောင့်ရှောက်အပ်သည်၊ ဝဏ္ဏ၊ပေ၊ ဒီဟိ့ အဆင်း, အနံ့, အရသာ အစရှိသည်တို့သည်၊ ပရိဂုတ်ံ ခြံရုံအပ်သည်၊ ပမာဏတော့ ပမာဏအားဖြင့်၊ ဥကာသိရမတ္တံ့ သန်းဦးခေါင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) စက္ခုဝိညာဏာဒီနှံ့ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ဝီထိစိတ်တို့၏၊ ယထာရဟံ့စ္စာ၊ ဝတ္ထုဒ္ဒါရဘာဝံ့ ဝတ္ထု၏အဖြစ်, ဒ္ဒါရ၏အဖြစ်ကို၊ သာယေမာနှံ့ ပြီးစေလျက်၊ တိဋ္ဌတိ။ [စက္ခုဝိညာဉ်၏ဝတ္ထု၏ အဖြစ်,ဒ္ဒါရ၏အဖြစ်ကိုပြီးစေ၍, သမ္ပဋိစ္ဆိန်းစသည်တို့၏ ဒ္ဒါရ၏ အဖြစ်ကိုသာ ပြီးစေသောကြောင့်"ထထာရဟံ"ဟု ဆိုသည်။]

စ-သာဓကကား၊ ဓမ္မသေနာပတိနာပိ - သည်လည်း၊ ယေန ၊ပေ၊ သမ္ဗုပမန္တိ- ဟူသော၊ တေံ (သုတ္တံ)- ဤပါဠိတို့ကို၊ စုတ္တံ - မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ယေန စက္ခုပသာဒေန- အကြင် စက္ခုပသာဒဖြင့်၊ ရူပါနိ- ရူပါရုံတို့ကို၊ အနုပဿတိ- အဖန်ဖန်မြင်ရ၏၊ ["မ"ကားအာဂုမ်၊](တနည်း)မနှံ့-သတ္တဝါသည်၊ပဿတိ- မြင်ရ၏၊ တေံ- ဤ စက္ခုပသာဒသည်၊ ပရိတ္တံ့-သေးငယ်၏၊ သုခုမံ-သိမ်မွေ့၏၊ ဥကာသိရသမူပမံ့-သန်းဦးခေါင်းနှင့်တူသော ဥပမာရှိ၏။]

စက္ခုစ- ပသာဒစက္ခုလည်း ဟုတ်၏၊ တံ့-ထို ပသာဒစက္ခုဟူသည်၊ အာယတနဥ္စ- အာယတနလည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စက္ခာယတနံ့-မည်၏၊ ယံ စက္ခု၊ပေ၊ပဿာဒေါတိ ဣဓာပိ- ဟူသော ဤ ပါဠိဋ္ဌရပ်၌လည်း၊ [အပိဖြင့် ရှေ့၌ ပြခဲ့သော"စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ရူပံ"ကိုပေါင်း၊]ဥပယောဂတ္ထေ ယေဝ - ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌ပင်၊ သာမိဝစနံ - သာမိဝိဘတ်တည်း၊ စတ္တာရိ-နှံသော၊ မဟာဘူတာနိ- တို့ကို၊ ဥပါဒါယိတ္တာ- စွဲမြဲစွာယူ၍၊ ပဝတ္တပ္ပသာဒေါ-ဖြစ်သော ပသာဒသည်၊ (အတ္ထိ)၊ဣတိအတ္ထော၊ ဣမိနာ- ဤ စတုန္နံ့၊ ၊ပေ၊ပဿာဒေါဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ ပသာဒစက္ခုမေဝ- ကိုသာ၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ သေသစက္ခုံ့၊ ပသာဒုစက္ခုမူ ကြွင်းသော စ.ဘွဲ့ကို၊ ပဋိက္ခိပတိ - ပယ်၏၊ ["သေသ"ဟု ဆိုသောကြောင့်"သသမ္ဘာရစက္ခုနှင့်တကွ စက္ခုအမည်ရသော ပညာစက္ခု ၅-မျိုးလုံးကို ပယ်သည်"ဟု ယူပါ၊] ပန-ဆက်၊ ဣန္ဒြိယဂေါစရသုတ္တေ-၌၊ ["သုပိ"ဟု အခ္ခိစာအုပ်၌ ၍၏၊ ရှေးနိဿယ၌မပါ၊] ပထဝီဓာတု

ဥကာသိရမတ္တံ့။ ။"ဥကာသိရမတ္တ"ဟူသည်လည်း စက္ခုပသာဒတခု၏ ပမာဏမဟုတ်၊ စက္ခုပသာဒကလာပ်ပေါင်းများစွာ၏ ပံ့နှံ့တည်ရာ အရပ်၏ ပမာဏတည်း၊ ဌာန၏အမည်ကို ဌာနီ၌တင်စား၍ ဌာနူပစာသဒ္ဒါဖြစ်သည်။ [ပမာဏတော ဥကာသိရမတ္တန္တိ ဥကာသိရမတ္တော ပဒေသေ ပဝတ္တနတော ဝုတ္တံ၊-ဋီက ။] ဤ ပမာဏကိုလည်း လူမျက်လုံးကိုကြည့်၍ မှန်းဆရသော ပမာဏတည်း၊ သတ္တဝါအကြီးအငယ် လိုက်၍ ထိုပမာဏ၏ အကြီးအငယ်လည်း ပြောင်းလွဲရဦးမည်သာ။

ယာ-ပထဝီဓာတ်ဟူသော၊ ကော်-သော၊မဟာဘူတ်-ကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊အာပေါ ဓာတုယာစ-အာပေါဓာတ်လည်းဖြစ်သော၊ပေ၊ ဝါယောဓာတုယာစ-သော၊ တိဟိ-နှ်သော၊ မဟာဘူတေဟိ-တို့သည်၊ သင်္ဂဟိတော-သင်္ဂြိဟ်ချီးမြှောက်အပ်သော၊ ပသာဒေါ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ [အခ္ခရိစာအုပ်၌ ''အသင်္ဂဟိတော''ဟုရှိ၏,မကောင်း၊ ကလာပ်တခုတည်း၌ အခြား မဟာဘုတ်များက ဝိုင်း၍ ချီးမြှောက်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ''သင်္ဂဟိတော''ဟု ရှိရမည်၊] စတု ပရိဝတ္တ သုတ္တော-၌၊ ပထဝီဓာတုယာစ-ပထဝီဓာတ်လည်းဖြစ်သော၊အာပေါဓာတုယာစ-သော၊ ဒွိန္နံ-နှ်သော၊မဟာဘူတာနံ-တို့ကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊တေဇော ဓာတုယာစ-ဆော၊ ဝါယောဓာတုယာစ-သော၊ ဒ္ဒိဟိ-နှ်သော၊ မဟာဘူတေဟိ-တို့သည်၊ သင်္ဂဟိတော-သော၊ ပသာဒေါ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-သို့၊ ယံ(ဝစနံ)-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဟိ- မူန်၊ အယံ သုတ္တန္တိကကထာ နာမ- ဤ သုတ္တန္တိက ကထာမည်သည်၊ ပရိယာယဒေသနာ - ပရိယာယ်ဖြစ်သော ဒေသနာတည်း၊ စ- ဆက်၊ စတုန္နံ-နှ်သော၊မဟာဘူတာနံ-တို့ကို၊ဥပါဒါယ-၍၊ ယော ပသာဒေါ-သည်၊(အတ္ထိ)၊ သော-ထိုပသာဒသည်၊ တေသု-ထို ၄ ပါးသော မဟာဘုတ်တို့တွင်၊ ဧကေ ကဏ္ဍာပိ-တပါးတပါးသော မဟာဘုတ်၏လည်းကောင်း၊ ဒ္ဒိန္နံ ဒ္ဒိန္နံပိ - ၂ ပါး ၂ ပါးသော မဟာဘုတ်တို့၏လည်းကောင်း၊ ပသာဒေါယေဝ - ပသာဒပင်တည်း၊ ဤတိ ဤမိနာ ပရိယာယေန-အားဖြင့်၊ တဿ-ထိုဤနှစ်ယောက်စရသုတ်, စတုပရိဝတ္တသုတ်တို့၌၊ ဒေသနာ - ဒေသနာတော်သည်၊ အာဂတာ - လာပြီ၊ အဘိဓမ္မေ ပန-သည်ကား၊ နိပ္ပရိယာယဒေသနာ နာမ-ပရိယာယ် မဟုတ်, မူချဖြစ်သော ဒေသနာတော်မည်၏၊တသ္မာ, ဤစ-ဤ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်၌၊ စတုန္နံ၊ ပေ၊ ပသာဒေါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

အယံ-ဤဟာသည်၊ (ဤ ရုပ်ခန္ဓာသည်၊ဝါ-ဤ ခန္ဓာ ပဉ္စကသည်၊) မေ-၏၊ အတ္တာ-အတ္တတည်း၊ ဤတိ-သို့၊ ဗာလဇနေန-ရုပ်နာမ်၌ မကျွမ်းကျင်သူ, လူပြိန်းအပေါင်းသည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ-သိမ်းဆည်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သရီရံပိ- ကိုယ်ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း၊ ခန္ဓပဉ္စကံပိ- ခန္ဓာ ၅ ပါးအပေါင်းကို

တို့ ပရိယာဓယေန။ ။၄ ယောက်ပိုင်ဖြစ်သော ဥစ္စာသည် ထို ၄ ယောက်တွင် ၁ ယောက်၏ ဥစ္စာလည်း ဖြစ်နိုင်, ၂ ယောက်၏ဥစ္စာလည်းဖြစ်နိုင်, ၃ ယောက်၏ ဥစ္စာလည်း ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့, ထို့အတူ မဟာဘုတ် ၄ ပါးလုံး၏ ဥစ္စာဖြစ်သော စက္ခုပသာဒသည် မဟာဘုတ် ၁ ပါး၏ဥစ္စာ, ၂ ပါး၏ဥစ္စာ,၃ ပါး၏ဥစ္စာ ဖြစ်နိုင်၏၊ ဤသို့သော လောကဖြစ်ရိုး ပရိယာယ်အားဖြင့် ကွန်ဒိုယ့ဂေါစရသုတ်၌ မဟာဘုတ် ၁ ပါး၏ ပသာဒဟူလည်းကောင်း, စတုပရိဝတ္တသုတ်၌ မဟာဘုတ် ၂ ပါးတို့၏ ပသာဒဟူလည်းကောင်း ဆိုသည်၊ [ထို သုတ်များကိုကား ယခုအခါ ရှာ၍ မတွေ့ရ။]

လည်းကောင်း၊ အတ္တဘာဝေါ-အတ္တဘာဝဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိ-ထို အတ္တဘောဌ်၊ ပရိယာပန္နော-အာဂျုံးဝင်သော၊ (ပါဝင်သော၊) တန္နိဿိတော-ထို အတ္တဘောကို မှီသော ပသာဒတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အတ္တဘာဝ ပရိယာပန္နော-မည်၏၊ စက္ခုဝိညာဏော-သည်၊ ပဿိတုံ-မြင်ခြင်းငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ်နိုင်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနိဒဿနော-နမည်၏၊ ဧတ္ထ-ဤ ပသာဒဌ်၊ ပဋိဃနိမိတ္တံ-ဣဿံသော-ထိခိုက်ခြင်းဟူသော ပုဗ္ဗတ်တိုက်ခြင်းသည်၊ ဇာယတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သပ္ပဋိဃော-သပ္ပဋိဃမည်၏။

ယေနာတိအာဒီသု-ယေန အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အယံ-ကား၊ သဒ္ဒ်ပဒတ္ထော-အကျဉ်း၊ ချုပ်အနက်တည်း၊ ကရဏဘူတေန-ကရိဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ယေန စက္ခုနာ-အကြင် စက္ခုဖြင့်၊ အယံ သတ္တော-ဤ သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ ဣဓ-ဤမမ္မသဂ်ဏိပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးဖြစ်သော အပြားရှိသော၊ ရူပံ-ရူပါရုံကို၊ အတိတေ-လွန်သေပြီးသောအခါ၌၊ ပဿိဝါ-မြင်သော်လည်း မြင်ခဲ့ပြီ၊ ဝတ္တမာနေ-ပစ္စုပ္ပန်၌၊ ပဿတိဝါ-မြင်သော်လည်း မြင်ဆဲ၊ အနာဂတေ-၌၊ ပဿိဿတိဝါ-မြင်သော်လည်း မြင်ဦးလတ္တံ့၊ အဿ-ထိုသတ္တဝါ၏၊ အပရိဘိန္နံ-မပျက်စီးသော၊ စက္ခု-စက္ခုသည်၊ သစေ ဘာဝေယျ-အံ့၊ အထ-ထိုသို့ ဖြစ်လသော်၊ အနေန-ဤသတ္တဝါဟာသည်၊ အာပါတဂတံ-ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်သော၊ ရူပံ-ကို၊ ပဿေဝါ-မြင်နိုင်ထု၏။ [ဆိုအပ်ပြီးသော စကားကို တနည်းပြလိုသောကြောင့် ''အတိတံဝါ'' စသည်မိန့်။] ဝါ-တနည်း၊ အတီတံ-သော၊ ရူပံ-ကို၊ အတိဓတန-သော၊ စက္ခုနာ-ဖြင့်၊ ပဿိ-

---

အတ္တဘာဝေါ။ ။အတ္တနော – အတ္တ၏ + ဘာဝေါ–ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း၊ အတ္တဘာဝေါ-ရာ၊ ဗာလဇနတို့က အတ္တဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဟူသည်ကျိုယ်,(တနည်း) ခန္ဓာ ၅ ပါးဘည်း၊ [''ကိုယ်''ဟူရာ၌ ရူပက္ခန္ဓာသာ ရ၏၊] မှန်၏-ကျိုယ်ခန္ဓာ(ရုပ်)ကြီး ရှိသောကြောင့် (တနည်း) ကျိ ခန္ဓာ ၅ ပါး ရှိသောကြောင့် ဗာလဇနတို့က အတ္တဟု သိမ်းဆည်းမှတ်ထင်မှုကို ပြုကြလေသည်၊ ထို့ကြောင့် ကျိခန္ဓာကိုယ် (ခန္ဓာ၅-ပါး) သည် အတ္တဟု သိမ်းဆည်းမှတ်ထင်ခြင်း၏ အကြောင်းအရာဖြစ်၏၊ [အတ္တဘာဝေါ ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို စိတ်ကြိုက်ဖွင့်ဟအကျဉ်းအဆုံးဌ် တမျိုးပြခဲ့သေး၏။]

အနိဒဿနော။ ။''ပဿိတုံ နသက္ကာ''ကို ကြည့်၍ ''ပဿိယတေ-မြင်အပ်မြင်နိုင်၏၊ ဣတိ နိဒဿနော၊ န+နိဒဿနော အနိဒဿနော၊ [ပသာဒေါကို ငဲ့၍ ပါဠိတော်၌ ပုလ္လိင်ထားသည်၊ စက္ခုကို ငဲ့လျှင် နပုလ္လိင်ချပါ။]

ဣဓ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ရူပံ။ ။''ဣဒံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ရူပံ''ဟု အခါစောင်၌ ရှိသော်လည်း မဒကာင်း၊''ဣဒံ''ဟု ညွှန်ပြဖို့ရန် အကြောင်းမရှိ၊ ကျိ မမ္မသဂ်ကိပါဠိတော်၌ ''ကတမံ တံ ရူပံ ရူပါယတနံ၊ ယံ ရူပံ၊ ပေ၊ ဝဏ္ဏောနိဘာ, သနိဒဿနံ, သပ္ပဋိဃံ, နီလံ, ပီတကံ'' စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အပြားကို ရည်ရွယ်၍ ''ဣဓ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ရူပံ''ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ''ဣဓ''ဟု ဓအောက်ခြိုက်ဖြင့် ရှိပါ၏စေ၊

မြင်ခဲ့ပြီ၊ ပစ္စုန္နံ-သော၊ (ရှုပံ-ကို၊) ပစ္စုပ္ပဒ္ဓေန - သော၊ (စက္ခုနှာ-ဖြင့်၊) ပဿတိ-မြင်ဆဲ၊ အနာဂတံ-သော၊ (ရှုပံ-ကို၊) အနာဂတေန-သော၊) စက္ခုနှာ-ဖြင့်၊) ပဿိဿတိ-မြင်လတ္တံ့၊ တံ ရှုပံ-သည်၊ စက္ခုဿ-စက္ခုပသာဒ၏၊ အာပါထံ-ရှေးရှုကုန်းသို့၊ သစေ အာဂစ္ဆေယ္ယ-အကယ်၍ ရောက်အုံ့၊ (ဧဝံ သတိ)၊ စက္ခုနှာ-ဖြင့်၊ တံ ရှုပံ-ကို၊ ပဿေယ္ယ-မြင်ရာ၏၊ ဣတိ ဣဒံ-ဤဆိုဒေါ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤဝါကျ၌၊ (သစေ တံ ရှုပံ-စသော ဝါကျ၌၊) ပရိကပ္ပဝစနံ-ပရိကပ္ပစကားတည်း၊ ဒဿနပရိဏာယကဒ္ဓေန-မြင်ခြင်းကိစ္စ၌ ရှေဆောင် အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤသဘောတရားသည်၊ စက္ခုံပိ-စက္ခုလည်း မည်၏။

ဧတံ-ဤသဘောတရားသည်၊ သဉ္ဇာတိ သဓမာသရဏဒ္ဓေန-ဖဿစသော တရားတို့၏ ပေါက်ဖွားရာ၏အဖြစ်, ပေါင်းဆုံရာ၏အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ စက္ခာယတနံပိ-စက္ခာယတနလည်း မည်၏၊ ဧသာ-ဤသဘောတရားသည်၊ သုညတသဘာဝ နိဿတ္တဒ္ဓေန-အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်, ပရမတ္ထသဘောဘရား၏အဖြစ်ဟူသောအနက်, သတ္တဝါမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်၊ စက္ခုဓာတုပိ-စက္ခုဓာတ်လည်း မည်၏၊ [ဓာတု သဒ္ဒါသည် သုညတ, သဘာဝ, နိဿတ္တ, အနက်ဟော-ဟူလို၊] ဧတံ-ဤသဘောတရားသည်၊ ဒဿနလက္ခဏော-ရှုပါရုံကို မြင်ခြင်း လက္ခဏာ၌၊ ဣန္ဒဋ္ဌံ - မိမိ၏

ပရိကပ္ပဝစနံ။ ။သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ လာသော ပရိကပ္ပပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "အာဂစ္ဆေယ္ယ, ပဿေယ္ယ"ဟု ဆိုသည်၊ ဤပရိကပ္ပ ကြိယာ ၂ မျိုးတွင် "သစေ တံ ရူပံ၊ပေ၊ အာဂစ္ဆေယ္ယ"သည် မြင်ခြင်း၏အကြောင်းကိုကြံဆသော ဟေတုပရိကပ္ပကြိယာတည်း၊ မြင်ခြင်း၏ အကြောင်းမှာ "စက္ခာလောက, ရူပဆင်ပြီ, မနသိ"ဟု ၄ ပါးရှိ၍, များသောကြောင့်"ထိုအကြောင်းတခုကို မဆိုပဲလည်း (မြင်ခြင်းတည်းဟူသော ပဿနကြိယာကိုမှန်းဆ၍) သိနိုင်လောက်၏"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ [ပါဠိတော်ဝယ် "ပဿေဝါ"ဟူသော ပရိကပ္ပကြိယာဖြင့် ကာလ ၃ ပါးတို့၌ပင် စက္ခုဝိညာဉ်၏ မှီရာ မဟုတ်ပဲ ချုပ်သွားသော ကွေ့ပသာဒများကို သိမ်းယူ၏၊ မြင်ဖို့ရန်အကြောင်းများ မစုံညီသောကြောင့် မမြင်လိုက်ရသော်လည်း အကြောင်းစုံညီလျှင် မြင်စွမ်းနိုင်ပါသည်-ဟူလို။]

ပရိဏာယကဒ္ဓေန။ ။ပရိ+နီဓာတ်, ဏာပြုဖြင့် နကို ဏာပြု၍ "ပရိဏာယက"ဟု ဖြစ်၏၊ ပရိဏာယတိ-ဖဿစသော တရားတို့ကို (မိမိက မှီရာ အဖြစ်ဖြင့်) ရှေ့ဆောင်တတ်၏၊ ဤတို ပရိဏာယက်၊ ဤသို့ ရှေ့ဆောင်ခြင်းကိုပင် ဋီကာ၌ "တသ္မိံ တသ္မိံ ကိစ္စေ ပဝတ္တေတီ"ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်၏။

စက္ခာယတနံ။ ။အာယတန၏ အနက်ကို"သဉ္ဇာတိ သမောသရဏာ"ဟု ပြသည်၊ သဉ္ဇာတိ, သမောသရဏာ အနက်ကို မနာယတနံပုဒ်၏ အဖွင့်၌လည်း ပြခဲ့ပြီ၊ သဉ္ဇာတိ သမောသရဏာဌတို့၏ ဝစနတ္ထကို ဋီကာကြည့်ပါ။ "စက္ခုံ စ+တံ+အာယတနဉ္စာတိ စက္ခာယတနံ"ဟု ပြုပါ။

အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ကာရေတိ - စက္ခုသမ္မာဿစသော တရားတို့ကိုပြု စေတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စက္ခုန္ဒြိယံပိ-စက္ခုန္ဒြေလည်း မည်၏၊ [ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ ဣန္ဒြိယံ'' ဟု ပြု၊ အစိုးရခြင်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌ရှုပါ။] ဧသော-ဤသဘော တရားသည်၊ လုဇ္ဇန ပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန-ပျက်တတ် အပြားအားဖြင့် ပျက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်၊ လောကော ပိ-လောကလည်း မည်၏၊ [လုဇ္ဇန ပလုဇ္ဇန၏အဓိပ္ပာယ်ကို လောကိယဒုက်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဧသော-ဤသဘောတရား သည်၊ ဝဇ္ဇနဋ္ဌေန - အထုတ်အဝင် သုံးဆောင်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဒွါရမ္ပိ-တံခါးလည်း ဟုတ်၏။

ဧသော-ဤသဘောတရားသည်၊ အပ္ပရက္ခိယဋ္ဌေန-မပြည့်စေအပ်, မပြည့် စေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ သမုဒ္ဓေါ ပိ - သမုဒ္ဒရာလည်း မည်၏၊ [ပကတိ သမုဒ္ဒရာသည် မိုးပေါက်ကျလာသမျှ ရေတို့ဖြင့် မပြည့်နိုင် သကဲ့သို့, စက္ခုပသာဒသည်း လာလာသမျှ ရူပါဂုံတို့ဖြင့် ပြည့်လျှံ၍ မသွား စေနိုင်-ဟူလို။] ဧကံ-သည်၊ ပရိသုဒ္ဓဋ္ဌေန-ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကြောင့်၊ ပဏ္ဍရံပိ-ဖြူစင်သောကရားလည်း ဟုတ်၏၊ [စက္ခု စသော ရုပ်တရားသည် ငင်ကုံယဿဘောအားဖြင့် ဖြူစင်၏၊ ကိလေသာတို့နှင့် မယှဉ်သောကြောင့် ညစ်နွမ်းစရာလည်း မရှိ၊] ဧတံ-သည်၊ ဖဿဒီနံ-ဖဿအစ ရှိသော တရားတို့၏၊ အဘိဇာယနဋ္ဌေန-ပေါက်ဖွားရာ၏အဖြစ်ဟူသောအနက် ကြောင့်၊ ဓနမ္ပိ-ဥစ္စာလည်း မည်၏၊ [လယ်သည် မျိုးစေ့တို့၏ပေါက်ဖွားရာ ဖြစ်သကဲ့သို့ စက္ခုပသာဒသည် ဖဿစသောတရားတို့၏ ပေါက်ဖွားရာဖြစ်၏။] ဧတံ-သည်၊ တေသံ ယေဝ-ထိုဖဿအစရှိသော တရားတို့၏ပင်၊ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန-တည်ရာ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဝတ္ထုပိ-ယာနှင့်လည်း တူ၏။

ဧတံ-သည်၊ သမဝိသမံ-ညီညွတ်သောအရာ, မညီညွတ်သောအရာကို၊ ဝါ-လမ်းကောင်း လမ်းဆိုးကို၊ ဒဿေန္တံ-ပြလျက်၊ အတ္တဘာဝံ-အတ္တဘောကို၊ နေတိ-ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နေတ္တံပိ-နေတ္တာလည်း မည်၏၊ ဝါ-

---

ဝလဉ္ဇနံဋ္ဌေန။ ။ဝလဉ္ဇနဋ္ဌ ''ဝလဇီ - ပရိဘောဂေ'' ဟူသော ဓာတ်တည်း၊ ဝလဉ္ဇန်တိ ဧတေနာတိ ဝလဉ္ဇနံ၊ ဧတေန-ဤတံခါးဖြင့်၊ ဝလဉ္ဇန်တိ-ဝင်ခြင်း, ထွက်ခြင်း အားဖြင့် သုံးဆောင်ကြကုန်၏၊ ဣတိ ဝသဉ္ဇနံ၊ ဋီကာ၌ ပဝိသန္တိကား သုံးဆောင်ပုံ သဘောကိုဖွင့်သော အဓိပ္ပာယ်တည်း၊ သုံးဆောင်ကြောင်းဟူသည်လည်း ထိုစက္ခု ဒွါရ၌ဖြစ်သော ဖဿစသော တရားတို့အား ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုနိုင် သည်၏ အဖြစ်ဟုလည်း၊ [တံ ဒွါရိကာနံ ဖဿာဒီနံ ဥပနိဿယ ပစ္စယဘာဝေါ ဧဝ ဝလဉ္ဇနတ္ထော၊အနူ၊] ဤနေရာဝယ် အဋ္ဌကထာဋီကာတို့၌ ''ဖဿာဒိ'' စသည်ဖြင့် ဖဿကို ခေါင်းတပ်၍ပြခြင်းသည် ပါဠိဘေဒ်လာ ''ဖဿော ဟောတိ, ဝေဒနာ ဟောတို, သညာ ဟောတိ'' စသည်ကို ရည်ရွယ်၍ ပါဠိတော်အတိုင်း ပြခြင်းတည်း။

မျက်လုံးနှင့်လည်းတူ၏၊ ဧတံ-သည်၊ တေနေဝဋ္ဌေန-ထိုအနက်သဘောကြောင့်ပင်၊ နယနံပိ-နယနလည်းမည်၏၊ ဝါ-မျက်လုံးနှင့်လည်း တူ၏၊ ဧတံ-သည်၊ သက္ကာယ ပရိယာပန္ဒဋ္ဌေန-ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာ ၅ ပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဩရိမတီရံပိ-ဤမှာဘက်ကမ်းလည်း ဟုတ်၏၊ [သန္တော-ထင်ရှားရှိသော+ကာယော-ခန္ဓာ ၅ ပါးအပေါင်းတည်း၊ သက္ကာယော-ပေါင်း၊ သက္ကာယပရိယာပန္ဒဋ္ဌေန ဩရိမံတီရံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သဋ္ဌာယဘနသံယုတ်, အာသီဝိသဝဂ် အာသီဝိသသုတ်၌လည်းကောင်း, ဒသကအဂ်ုတ္တိုရ် တတိယပဏ္ဏာသက, အစ္စောရောဟနဝဂ်, သင်္ဂါရဝသုတ် စသည်၌လည်းကောင်း ရှုပါ။] ဧသော-သည်၊ ဗဟုသာဓာရဏဋ္ဌေန-များစွာသော ရူပါရုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသာမိကဋ္ဌေနစ-အရှင်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သုညောဂါမောပိ-လူတို့မှကင်းဆိတ်သော ရွာနှင့်လည်းတူ၏။ [အာသီဝိသဝဂ္ဂ, အာသီဝိသသုတ်။]

ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ယံ စက္ခု စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ အစရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ ပသိဝါတိအာဒီဟိ-ပသိဝါ အစရှိကုန်သော၊ စတူဟိ-နှ်သော၊ ပဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ စက္ခုမွေတံတိ အာဒီနိ-နှ်သော၊ စုဒ္ဒသ-နှ်သော၊ နာမာနိ-အမည်တို့ကို၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ စက္ခာယတနဿ-၏၊ စတ္တာရော-နှ်သော၊ ဝဝတ္ထာပနနယာ-ပိုင်းခြားမှတ်သားကြောင်း နည်းတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ်၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့ သိထိုက်ကုန်သနည်း၊ ဟိ-ခဲ့၊ (တနည်း) ဟိ-အဖြေကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ယံ စက္ခု စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ အစရှိသောပါဋိရပ်၌၊ ယေန၊ ပေ၊ စက္ခာယတနန္တိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤနည်းသည်၊ ဧကော-သော၊ နယော-နည်းတည်း၊ ဝေံ-တူ၊ သေသာပိ-ကြွင်းသော ၃ နည်းတို့ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ်၏။

သုညော ဂါမော။ ။သုညဂါမဟူသည် ရွာနေသူ လူတို့မှ ကင်းဆိတ်သောရွာတည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုရွာသည် "ဗဟုသာဓာရဏလည်း ဖြစ်, အသာမိကလည်း ဖြစ်သကဲ့သို့, စက္ခုပသာဒလည်း ရူပါရုံအများနှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် ဗဟုသာဓာရဏလည်း ဖြစ်၏၊ အတ္တမရှိသောကြောင့် အသာမိကလည်း ဖြစ်၏၊ ရွာ၌ အနှုပါနရှိလိမ့်မည် ထင်ရသော်လည်း အနှုပါနမှ ကင်းဆိတ်သကဲ့သို့, စက္ခုပသာဒသည် အတ္တ ဟု ထင်ရသော်လည်း အတ္တမှ ကင်းဆိတ်၏။

ဝေံ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။"ယေန စက္ခုနာ၊ ပေ၊ သပ္ပဋိဃံ ပဿတိဝါ၊ စက္ခုံ ပေတံ၊ ပေ၊ စက္ခာယတနံ" ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာဖြင့် နည်းတပါးလည်းကောင်း, ပဿတိ နေရာဝယ် "ပဿိဿတိ" ဟု အနာဂတ်ကြိယာထည့်၍ နည်းတပါးလည်းကောင်း, ပဿိဿတိနေရာဝယ်"ပဿေ ဝါ"ဟုပရိကပ္ပကြိယာထည့်၍နည်းတပါးလည်းကောင်း ဤသို့ ကြွင်းသော ၃ နည်းတို့ကို သိပါ-ဟူလို။

ဣဒါနိ-၌၊ ယသ္မာ,ဝိဇ္ဇုနိစ္ဆရဏာဒိကာလေသု-လျှပ်စစ်ပျက်ရာ အစရှိသော အခါတို့၌၊ အနောလောကေတု ကာမဿာပီ-ကြည့်ခြင်းငှာ အလိုမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ ရူပံ - ရူပါရုံသည်၊ စက္ခုပသာဒံ -ကို၊ ဃဋ္ဌေတိ- ထိခိုက်၏၊ တသ္မာ,တံ အာကာရံ-ထို ထိခိုက်ပုံအခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဒုတိယော-၂ ခုမြောက်သော၊ နိဒ္ဒေသဝါရော-ကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓေါ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဒုတိယနိဒ္ဒေသဝါရ၌၊ ယမှိ စက္ခုမှိတိ - ကား၊ အဓိကရဏဘူတေ- အဓိကရဏဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ယမှိ စက္ခုမှိ-၌၊ (ပဋိဟညိဝါ စသည်၌စပ်၊) ရူပန္တိ တေံ-ရူပံဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ပစ္စတ္တဝစနံ-ပဌမာဝိဘတ်ရှိသောသဒ္ဒါတည်း၊ [“ရူပံ ရူပါရုံကို”ဟု ဒုတိယန္တ ထင်မှားမည်စိုးသောကြောင့်“ပစ္စတ္တဝစနံ”ဟု ဖွင့်သည်။] တတ္ထ-ထို ဒုတိယနိဒ္ဒေသဝါရ၌၊ ပဋိဟညိဝါတိ-ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အတီတတ္ထော-အတိတ် အနက်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ပဋိဟညိဝါတိ-သဒ္ဒါသည်၊ ပစ္စုပ္ပန္နတ္ထော-တည်း၊ ပဋိဟညိဿတိဝါတိ-သဒ္ဒါသည်၊ အနာဂတတ္ထော-တည်း၊ ပဋိဟညေဝါတိ-သဒ္ဒါသည်၊ ဝိကပ္ပနတ္ထော—အထူးသဖြင့် ကြံစည်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း။ [ဤ၌ ပရိကပ္ပကြိယာကိုပင် “ဝိကပ္ပနတ္ထ”ဟု သုံးထားသည်။]

ဟိ-မှန်၊ အတီတံ-အတိတ်ဖြစ်သော၊ ရူပံ-သည်၊ အတီတေ-သော၊ စက္ခုသ္မိံ-၌၊ ပဋိဟညိနာမ-ထိခိုက်ပြီး မည်၏၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ-သော၊ (ရူပံ), ပစ္စုပ္ပန္နေ-သော၊ (စက္ခုသ္မိံ) ပဋိဟညတိနာမ-ထိခိုက်ဆဲ မည်၏၊ အနာဂတံ-သော၊ (ရူပံ), အနာဂတေ-သော၊ (စက္ခုသ္မိံ) ပဋိဟညိဿတိ နာမ-ထိခိုက်လတ္တံ့ မည်၏၊ တံ ရူပံ-သည်၊ စက္ခုဿ-၏၊ အာပါတံ-သို့၊ သစေ အာဂစ္ဆေယျ-အံ့ (ဝေံသတိ) စက္ခုမှိ-၌၊ ရူပံ-သည်၊ ပဋိဟညေယျ-ရာ၏၊ ဣတိအယံ-ကား ဧတ္ထ-ဤ ဒုတိယနိဒ္ဒေသဝါရ၌၊ ပရိကပ္ပေါ-ပရိကပ္ပတည်း၊ [ရှေးနိဿယဝယ် “ဧတ္ထ-ဤပဋိဟညေဝါဟူသော ပုဒ်၌”ဟု အနက်ပေး၏။] ပန-ဆက်၊ အတ္ထတော - လိုရင်းအနက်အားဖြင့်၊ ပသာဒံ - စက္ခုပသာဒကို၊ ဃဋ္ဌယမာနမေဝ-ထိခိုက်သော်သာ၊ ရူပံ-သည်၊ ပဋိဟညတိနာမ-ထိခိုက်ဆဲ မည်၏၊ [“ဃဋ္ဌိယ” ဟု ကံဟော မရှိစေရ၊ ရူပံနှင့် အရတူအောင် “ဃဋ္ဌယ”ဟု ရှိစေရမည်၊ ဃဋ္ဌဓာတ်သည် စုရာဒိ ဖြစ်မူ တာဋ္ဌန - ထိခိုက် ပုတ်ခတ်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ဃဋ္ဌယ”ဟုရှိနိုင်သည်။]ဣဓာပိ-ဤ ဒုတိယနိဒ္ဒေသဝါရ၌လည်း၊ ပုရိမနယေနေဝ - ဖြင့်သာ၊ စတ္တာရော - နှ်သော၊ ဝဝတ္ထာပနနယာ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ်၏။[“ယမှိ စက္ခုမှိ၊ပေ၊ပဋိဟညိဝါ”စသည်ဖြင့် အတိတ်ကြိယာနှင့် စပ်၍ တနည်း, “ပဋိဟညတိဝါ”ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကြိယာနှင့်စပ်၍ တနည်း, “ပဋိဟညိဿတိဝါ”ဟု အနာဂတ်ကြိယာနှင့်စပ်၍ တနည်း, “ပဋိဟညေဝါ”ဟု ပရိကပ္ပကြိယာနှင့် စပ်၍ တနည်း, ဤသို့ ၄ နည်းကို သိပါ။]

ဣဒါနိ-၌၊ ယသ္မာ, အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဣစ္ဆာယ-အလိုအားဖြင့်၊ သြလောကေတုကာမဿ-ကြည့်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-သည်၊ ရူပေ-၌၊ စက္ခုံ-စက္ခု ပသာဒကို၊ ဥပသံဟရတော-ကပ်ဆောင်လသော်၊ ဝါ-သော၊ (သြလောကေတုကာမဿ-၏၊) စက္ခု-သည်၊ ရူပသို့-၌၊ ပဋိဟညတိ-၏၊ တသ္မာ, တံ အာကာရံ-ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ တတိယော-သော၊ နိဒ္ဒေသဝါရော-ကို၊ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဓေါ၊ သော-ထိုတတိယနိဒ္ဒေသဝါရသည်၊ အတ္ထတော-အားဖြင့်၊ ပါကဋောယေဝ-ထင်ရှားသည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ တ္ထေ-ဤတတိယနိဒ္ဒေသဝါရ၌၊ စက္ခု-သည်၊ အာရမဏံ-ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆမာနမေဝ-လက်ခံသော်သာလျှင်၊ ရူပမှိ-၌၊ ပဋိဟညတိနာမ-ထိခိုက်သည် မည်၏၊ ဣဓာပိ-ဤကတိယနိဒ္ဒေသဝါရ၌လည်း၊ ပုရိမနယေနေဝ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှ၏။

ဣတော-ဤတတိယနိဒ္ဒေသဝါရမှ၊ ပရံ-၌၊ ဖဿပဉ္ဇမကာနံ - ဖဿလျှင် ၅-ခု မြောက်ရှိသော တရားအပေါင်းတို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိဒဿနဝသေန-ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဉ္ဇ-၅ ဝါရတို့လည်းကောင်း၊ ကောသံယေဝ-ထိုဖဿပဉ္ဇမကတရားတို့၏ပင်၊ အာရမဏ၊ ပေ၊ ဝသေန-အာရုံနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဉ္ဇ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသ-နှ်သော၊ ဝါရာ-တို့ကို၊ ဒဿိတာ-မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ၅ ဝါရတို့၌၊ စက္ခုံ နိဿာယာတိ-ကား၊ စက္ခုံ-စက္ခုပသာဒကို၊ နိဿာယ-၍၊ ပစ္စယံ-အကြောင်းကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ [နိဿာယ ပစ္စယံ-၌ "နိဿယ ပစ္စယံ" ဟုရှိလျှင် ကောင်းမည်ဟင်သည်။] ရူပံ အာရဗ္ဘာတိ-ကား၊ ရူပါရမဏံ-သို့၊ အာဂမ္မ-ရောက်၍၊ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၍၊ ပဋိစ္စ-ရှေးရှုရောက်၍၊ [စက္ခု သမ္ဖဿော ဥပ္ပဇ္ဇိ" စသည်၌ စပ်။]

ဣမိနာ-ဤ စက္ခုံ နိဿာယ ရူပံ အာရဗ္ဘ ဟူသောပါဋ်ဖြင့်၊ စက္ခုပသာဒဝတ္ထုကာနံ-စက္ခုပသာဒဟူသော မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်သော၊ ဖဿာဒီနံ-ဖဿ အစရှိသောတရားတို့အား၊ [ပစ္စယဘာဝေါ၌ စပ်၊] ပုရေဇာတပစ္စယေန-ပုရေဇာတ

ဒသဝါရာ။ ။ယံ စက္ခုံ နိဿာယ ရူပံ အာရဗ္ဘ စက္ခု သမ္ဖဿော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပေ၊ စက္ခု သမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပေ၊ သညာ၊ ပေ၊ စေတနာ၊ ပေ၊ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ စသော ဤ ၅ ဝါရကို "ဖဿပဉ္ဇမကာနံ ဥပ္ပတ္တိဒဿနဝသေန ပဉ္ဇ" ဟုဆိုသည်၊ စက္ခုံ နိဿာယ ရူပါရမဏော၊ ပေ၊ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ" စသော ၅ ဝါရကို အာရမဏ ပဋိဗဒ္ဓဥပ္ပတ္တိ ဒဿနဝသေန ပဉ္ဇ" ဟု ဆိုသည်။

အာရဗ္ဘနှင့် အာရမဏ။ ။အာရဗ္ဘကို "အာဂမ္မ, သန္ဓာယ, ပဋိစ္စ" ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် အာရဗ္ဘသဒ္ဒါသည် အာရမဏပစ္စည်းသာမက စွဲမှီစရာဖြစ်သော အာရမဏာဓိပတိ, အာရမဏူပ နိဿယတို့ကိုလည်း ပြ၏၊ အာရမဏသဒ္ဒါကား အာရမဏ (အာရမဏ ပုရေဇာတ), အဖြစ်မျှကိုသာ ပြ၏" ဟု ဋီကာ၌ အထူး ဆို ထားသည်။

ပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ စက္ခုဒ္ဒါရဇဝနဝီထိပရိယာပန္နာနံ-စက္ခုဒ္ဒါရဇောဝီထိဉ်အကျုံးဝင်သော ဖဿအစရှိသောတရားတို့အား၊ အာရမဏာဓိပတိ၊ပေ၊ ပစ္စယေဟိ-အာရမဏာဓိပတိ, အာရမဏူပနိဿယ ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရူပဿ-ရူပါရုံ၏၊ ဝါ-က၊ ပစ္စယဘာဝေါ-ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿိတော-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတရေသု-ဤ ၅ ဝါရမှဘပါးကုန်သော၊ပဉ္စသု-နှ်သော၊ ဝါရေသု-တို့၌၊ အဿ-ထိုစက္ခုသမ္ဖဿ၏၊ ရူပံ-ရူပါရုံ ဟူသော၊ အာရမဏံ-သည်၊(အတ္ထိ)၊ဣတိ-ကြောင့်၊ရူပါရမဏော-မည်၏ ဣတိဝေံ-ဤသို့၊ အာရမဏပစ္စယမတ္ထေနေဝ-အာရမဏ ပစ္စယ သတ္တိမျှဖြင့်သာ၊ [စက္ခုပသာဒ ဝတ္ထုကာနံ-နှ်သော၊ ဖဿာဒီနံ-တို့အားလည်းကောင်း၊ စက္ခုဒ္ဒါရဇဝနဝီထိ ပရိပန္နာနံ-တို့အားလည်းကောင်း၊] ပစ္စယဘာဝေါ-ကို၊ ဒဿိတော-ပြီ။

ပန-ဆက်၊ ပုရိမေသု-နှ်သော၊ တီသု-၃ ပါးသော ဝါရတို့၌ (စတ္တာရော-နှ်သော၊ ဝဝတ္ထာပနနယာ-တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ) ယထာ-နှ်သကဲ့သို့၊ ဝေံ၊တူ၊ ဣမေသု ဝါရေသု-တို့၌၊ စတ္တာရော စတ္တာရော ဝဝတ္ထာပနနယာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဝေံ-ဤသို့လျှင်၊ ကဘမံ၊ပေ၊ ပုစ္ဆာယ-ဟူသောပုစ္ဆာဖြင့်၊ ဥဒ္ဒဋ္ဌံ-ထုတ်ပြအပ်သော၊စက္ခုံ-စက္ခုပသာဒကို၊တံ-ထိုစက္ခုပသာဒသည်၊ဣဒံ-ဤတရားပင်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ နာနပ္ပကာရတော-အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ပုရိမာ-နှ်သော၊ တယော-၃ ပါးသော နိဒ္ဒေသဝါရတို့လည်းကောင်း၊ ဣမေ ဒသ-ဤ ၁၀ ပါးသော ဝါရတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တေရသ-နှ်သော၊

ဣမိနာ ပေ၊ ဒဿိတော။ ။"စက္ခုပသာဒ ဝတ္ထုကာနံ ဖဿာဒီနံ-ဖြင့် စက္ခုဝတ္ထုကို မှီသော ဖဿစသည်ကို ပြ၏ အာဒိဖြင့် ပါဋ္ဌိတော်၌လာသော ဝေဒနာ သညာ စေတနာ စက္ခုဝိညာဉ်တို့ကို ယူ၊ ထိုတရားတို့အား စက္ခုဝတ္ထုသည် ဝတ္ထုပုရေဇာတ ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏၊ "ရူပံ အာရဗ္ဘ"အရ ရူပါရုံသည် အာရမဏပုရေဇာတ ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏၊ ထို့ပြင် စက္ခုဒ္ဒါရိကဝီထိတွင် ပါဝင်သော လောဘမူ ဇဝန ပရိယာပန္န ဖဿစသောတရားတို့အား(ရူပါရုံက အဓိပတိသတ္တိရှိလျှင်) အာရမဏ ပုရေဇာတသတ္တိသာမက အာရမဏာဓိပတိ, အာရမဏူပနိဿယသတ္တိတို့ဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြု၏၊ ဤသို့ ပြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤအဋ္ဌကထာဝယ် စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီသော ဖဿပဉ္စမက တရားနှင့် အာရမဏာဓိပတိပစ္စည်း ရထိုက်သော လောဘမူဇောတို့အား စက္ခုဝတ္ထု ရူပါရုံတို့က ကျေးဇူးပြုပုံကိုသာ ပြ၏၊ ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိုန်း, သန္တီရဏ, ဝုဋ္ဌော, တဒါရုံတို့အားလည်းကောင်း, အခြားဇောတို့အားလည်းကောင်း ကျေးဇူးပြုပုံကို မပြ၊ ထိုသို့တိုက်ရိုက်မပြသော်လည်း ရူပါရုံကိုအာရုံပြုချင်း တူသောကြောင့် သဒိသူပစာရအားဖြင့် ထိုတရားများအားလည်း ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ [စက္ခုပသာဒ ဝတ္ထုကာနံ ဖဿာဒီနံတိ ဣမိနာ ဝစနေန၊ပေ၊ ဒဿိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ဋီကာ။]

နိဒ္ဒေသဝါရာ-တို့ကို၊ ဒသိတာ-နှ်ပြီ၊စ-ဆက်၊တွေ- ဤ ၁၃-ဝါရတို့တွင်၊ဧကေ ကသ္မိ-၌၊ စတုန္ဒံ စတုန္ဒံ-နှ်သော၊ ဝဝတ္ထာပနနယာနံ- တို့၏၊ အာဂတတ္ထာ-လာကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒ္ဒိပညာသာယ-သော၊ နယေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဋိ မဏ္ဍေတွာဝ-တန်ဆာဆင်တော်မူ၍သာ၊ ဒသိတာ-နှ်ပြီ၊ ဣတိ,ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣတော-ဤ စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသမှ၊ ပရေသု-နှ်သော၊ သောတာယတနာဒိ နိဒ္ဒေသေသုပိ-သောတာယတနာဒိနိဒ္ဒေသတို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ ပန-ဆက်၊(တနည်း) ပန-အထူးကား၊ တွေ-ဤ သောတာယတနာဒိ နိဒ္ဒေသ တို့၌၊ ဝိသေသမတ္တံ-ပုဒ်အထူးမျှကို၊ ဝေံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိ တဗ္ဗံ၊(ယံ ရူပံ-သည်၊)သုဏာတိ-ကြားတတ်၏၊ (သောတဝိညာဉ်၏မှီရာအဖြစ် ဖြင့် ကြားတတ်၏၊)ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ ရူပံ-သည်) သောတံ-သောတမည်၏၊ တံ- ထို သောတပသာဒသည်၊ သသမ္ဘာရသောတ ဗိလသ - အဆောက်အဦ နှင့်တကွဖြစ်သော နားတွင်း၏၊(နားခလောင် တွင်းဝ၏၊)အန္တော-အတွင်း၌၊ တနု၊ပေ၊စိတေ-နုနယ်နီမြန်းသော အမွေးတို့သည် စီအပ်သော၊(စီ၍ပေါက်ရာ ဖြစ်သော၊) အဂ်ုလိဝေဓက သဏ္ဌာနေ - လက်စွပ်ကွင်း သဏ္ဌာန်ရှိသော၊ ပ ဒေသေ-အရပ်၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာဟိ-နှ်သော၊ ဓာတူဟိ-ဓာတ်ကြီး၄-ပါးတို့သည်၊ ကတူပကာရံ-ပြုအပ်ပြီးသော လျော်သော ကျေးဇူးရှိသည်၊ ဥတုစိတ္တာဟာရေ ဟိ- တို့သည်၊ ဥပတ္ထမ္ဘိယမာနံ - ထောက်ပံ့အပ်သည်၊ အာယုနာ- ဇီဝိတိန္ဒြေ ဟူသော အသက်သည်၊ အနုပါလိယမာနံ - အစဉ်မပြတ်, စောင့်ရှောက်အပ် သည်၊ ဝဏ္ဏာဒီဟိ-ဝဏ္ဏ အစရှိသည်တို့သည်၊ (ဝဏ္ဏ, ဂန္ဓ, ရသ,ဩဇာ,သမ္ဘဝ, သဏ္ဌာနတို့သည်၊) ပရိဝုတံ - ခြံရံအပ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ) သောတဝိညာဏာဒီနံ- တို့၏၊ ယထာရဟံ-စွာ၊ ဝတ္ထုဒ္ဒါရဘာဝံ သာဓယမာနံ တိဋ္ဌတိ- ၏။

(ယံ ရူပံ) ဃာယတိ-အနံ့ကို ယူတတ်၏၊ (ဃာနဝိညာဉ်၏ မှီရာအဖြစ်ဖြင့် အနံ့ကို ယူတတ်၏၊) ဣတိ (တံ ရူပံ) ဃာနံ - မည်၏၊ တံ - ထို ဃာနပသာဒ သည်၊ သသမ္ဘာရဃာနဗိလသ - အဆောက်အဦနှင့်တကွဖြစ်သော နှာခေါင်း တွင်း၏၊ အန္တော-၌၊ အဇပဒသဏ္ဌာနေ - ဆိတ်ခွာသဏ္ဌာန်ရှိသော၊ ပဒေသေ- ၌၊ ယထာဝုတ္တ ၊ပေ၊ ပရိဝါရံ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဓာတ်ကြီး ၄-ပါး စသည်တို့၏ ကျေးဇူးပြုခြင်း, ထောက်ပံ့ခြင်း,စောင့်ရှောက် ခြင်း, အခြံအရံရှိသည်၊ ဟုတ္ဝာ, ဃာနဝိညာဏာနီနံ ၊ပေ၊ တိဋ္ဌတိ၊ သာယန ဌေန- သာယာတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဇိဝှါ - မည်၏၊

သာယနဌေန ဇိဝှါ။ ။"ဇီဝိတံ-အသက်ရှည်ကြောင်းအရသာကို၊ အဝှါယတိ-ခေါ်တတ်၏၊ ဣတိ ဇိဝှါ-မည်၏"ဟူသည်နှင့်အညီ "ဇီဝိတ+အဝှါ"ဟု ဆိုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် "ဇိဝှါ"ဟု ပြီးရသည်၊ ထို့ကြောင့် ဇိဝှါပုဒ်၏ ဇီဝိတ အဝှါယန အနက်သည် အရသာကို သာယာခြင်းအနက်ပင်တည်း။

အဋ္ဌသာလိနီ (တ) ၂၆-က

သာ - ထို ဇိဝှါပသာဒသည်၊ သသမ္ဘာရ ဇိဝှါ မဇ္ဈဿ - အဆောက်အဦနှင့် တကွဖြစ်တော လျှာလယ်၏၊ ဥပရိ- အထက်ပိုင်း၌၊ ဥပ္ပလဒလဂ္ဂသဏ္ဌာနေ- ကြာပွင့်ဖတ်၏ အဖျားသဏ္ဌာန်ရှိသော၊ ပဒေသေ-၌၊ ယထာ ဝုတ္ထ၊ပေ၊ ပရိ ဝါရာ-သည်၊ ဟုတ္ဘာ, ဇိဝှါ ဝိညာဏာဒီနံ၊ပေ၊တိဋ္ဌတိ။

ပန- ကား၊ ဣမသို့ ကာယေ- ဤကိုယ်၌၊ ယာဝတာ - အကြင်မျှလောက် သော၊ ဥပါဒိန္နကရုပ်နာမ - ဥပါဒိန္နကရုပ်မည်သည်၊ (ကမ္မဇရုပ်မည်သည်၊) အတ္ထိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောဥပါဒိန္နကရုပ်ရှိရာကိုယ်အရပ်၌၊ ကာယာယတနံ- သည်၊ ကပ္ပာသပဋလေ-ဝါဂွမ်းလွှာ၌၊ သွေဟောဝိယ - ဆီအစေးသည်ကဲ့သို့၊ ယထာဝုတ္ထ၊ပေ၊ပရိဝါရမေဝ-သည်သာ၊(ဟုတ္ဘာ)၊ပေ၊ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ-ကား၊ ဇတ္ထ - ဤ သောတာယတနာဒိ နိဒ္ဒေသ၌၊ ဝိသေသော - တည်း၊ သေသော- ကြွင်းသော၊ ပါဋိပ္ပဘေဒေါစ - ပါဋိအပြားကိုလည်းကောင်း၊ အတ္ထောစ-ကို လည်းကောင်း၊ စက္ခုနိဒ္ဒေသေ - ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ - မှန်၊ (တနည်း) ဟိ - စိုးစဉ်း အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ကေဝလံ- စက္ခုပုဒ် စသည်မဖက် သက်သက်၊ ဣဓ-ဤ သောတာယတနာဒိ နိဒ္ဒေသ၌၊စက္ခုပဒဿ- စက္ခုပုဒ်၏၊ ဌာနေ- အရာ၌၊ သောတပဒါဒီနိ- သောတပုဒ် အစရှိသည်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ရူပပဒဿ-၏၊ ဌာနေ-၌၊ သဒ္ဒပဒါဒီနိ- တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဿီတိအာဒီနံ - အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊ ဌာနေ-၌၊ သုဏီတိ အာဒိ ပဒါနိစ- သုဏိအစရှိသော ပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အာဂတာနိ - နှ်ပြီ၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ နေတ္တမ္ပေတံ နယနံ ပေတံတီ ဣမဿ ပဒဒ္ဒယဿ-ဟူသော ဤပုဒ် ၂-ပါးအပေါင်း၏၊ အဘာဝါ-မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဒွါဒသ ဒွါဒသ-နှ်သော၊ နာမာနိ - တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗတ္ထ - အလုံးစုံသော သောတာယတနာဒိ နိဒ္ဒေသတို့၌၊ သေသံ- ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ဝုတ္ထသဒိသမေဝ-ဆိုအပ် ပြီးသော ပုဒ်အပေါင်းနှင့် တူသည်သာ။

တတ္ထ-ထို ကာယာယတနအရာ၌၊ (ဌတ္ဘာ စောဒကဿ ဤဒိသီ စောဒနာ) သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊(ကီဒိသီ စောဒနာ,သိယာ-နည်း၊)ဣမသို့ ကာယေ-ဤခန္ဓာ

တတ္ထ သိယာ။ ။ကာယာယတနသည် ဥပါဒိန္နကရှိရာ ခန္ဓာကိုယ်တခုလုံး၌ ပျံ့နှံ့ နေလျှင်, စက္ခုပသာဒအတွင်း၌ ကာယာယတနက ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်နေစရာရှိသော ကြောင့် စက္ခုပသာဒဝယ် ကာယာယတနသဘောလည်း ပါဝင်လျက်နေရာ၏၊ ထိုသို့ ပါဝင်နေလျှင် စက္ခုပသာဒမှာလည်း ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ထင်ရာ အရိပ်အရောင် ရှိနေ၍, ကာယာယတနမှာလည်း ရူပါရုံ၏ထင်ရာ အရိပ်အရောင် ရှိနေရကား စက္ခုပသာဒနှင့် ကာယပသာဒတို့ လက္ခဏာချင်း ရောနှောဖွယ်ရာရှိသောကြောင့် "တတ္ထ သိယာ" စချီ၍ စောဒနာသည်။ [ပြလတ္တံ့အတိုင်း စက္ခုပသာဒသည် ရူပါဘိယာတာရဟဘူတပ္ပ သာဒလက္ခဏာရှိ၍, ကာယပသာဒသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာဘိယာတာရဟဘူတပ္ပသာဒ လက္ခ ဏာရှိ၏၊ ထိုလက္ခဏာချင်း ရောစရာရှိသည်၊ သောတ စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။]

ကိုယ်၌၊ ယာဝတာ-အကြင်မျှလောက်ဖသာ၊ ဥပါဒိန္နကရူပံနာမ-ဥပါဒိန္နကရူပ်မည်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သင်္ဂတ္ထ-အလုံးစုံသော ဥပါဒိန္နကရူပ် ရှိရာကိုယ်၌၊ ကာယာယတနံ-သည်၊ ကပွါသပဋ္ဌလေ-ဝါဂုမ်းလျှာ၌၊ သွေ့ဟောဝိယ-ကဲ့သို့၊ ယဒိ (တိဋ္ဌတိ) - အံ့၊ ဧဝံသန္တေ - ဤသို့ ဖြစ်လသော်၊ လက္ခဏသမ်မိဿတာ-လက္ခဏာတို့၏ ရောနှောကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ ဣတိ, (ဤဒိသိ စောဒနာ, သိယာ-ဆု၏၊) ဧဝံသန္တေပိ-ဤသို့ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ လက္ခဏသမ်မိဿတာ-သည်၊ နာပဇ္ဇတိ-မဖြစ်၊ ကသ္မာ, (နာပဇ္ဇတိ-နည်း၊) အညဿ-အခြားသော ကာယဝိညာဒ၏၊ အညတ္ထ-အခြားသော စက္ခုဒသကကလာပ် စသည်၌၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ (နာ ပဇ္ဇတိ)၊ ယဒိဧဝံ-ယင်းသို့ ဖြစ်လသော်၊ [တနည်း—အညဿ-အခြား၊သော ကာယပဿာဒ၏၊အညတ္ထ-အခြားသော စက္ခုဒသကကလာပ် စသည်၌၊ အဘာဝေါ-သည်၊ ယဒိသိယာ-အံ့၊ ဧဝံသတိ-ဖသော်၊] ဘင်္ဂတ္ထ-အလုံးစုံသော ဥပါဒိန္နကရူပ် ရှိရာကိုယ်၌၊ ကာယာယတနံ-သည်၊ နု-မရှိနိုင်၊ ဣတိ-ဤသို့ ဆိုအံ့၊ ပရမတ္ထတော-အားဖြင့်၊ သင်္ဂတ္ထ-၌၊ (ကာယာယတနံ-သည်၊) နဝအတ္ထိ-မရှိနိုင်၊ ပန-ထိုသို့ပင် အစစ်အမှန်အားဖြင့် အလုံးစုံသော ဥပါဒိန္နကရူပ်ရှိရာ ကိုယ်၌ မရှိနိုင်ပါဖော်လည်း၊ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ-စက္ခုပသာဒ စသည်တို့မှ အသီးအခြားခွဲ၍၊ အဿ-ထိုကာယာယတန၏၊ နာနာကရဏံ- အသီးအခြားပြုံတတ်သော အထူးကို၊ ပညပေတုံ-ပညတ်ခြင်းငှာ၊ နု သက္ကာ၊ တသ္မာ, ဧဝံ-ဤသို့ ယာဝတာ ဇာမသို့ ကာယေ ဥပါဒိန္နကရူပ် အစရှိသည် ဟူ၍၊ (မယာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

ဟိ-ဥပမာဆောင်, ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ ရူပရသာဒယော-ရူပါဂုံ ရသာဂုံ အစရှိသော ရုပ်တို့ကို၊ ဝါလိကာစုဏ္ဏာနိဝိယ-သဲမှုန့်တို့ကိုကဲ့သို့၊ ဝိဝေစေတုံ-တခုစီ ခွဲခြားခြင်းငှာ၊ အသင်္ကုဏ္ဏေယျတာယ - မတတ်ကောင်း ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အညမညံ ဗျာပိနောတိ-အချင်းချင်း ပျံ့နှံ့ခြင်း ရှိကုန်၏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိယထာ-နှံ့ကဲ့သို့၊ စ-ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ပရမတ္ထတော-အားဖြင့်၊ရူပေ-ရူပါဂုံ၌၊ရသော-ရသာဂုံသည်၊ နု အတ္ထိယထာ-ကဲ့သို့၊ (ရူပေ-၌၊ ရသော-သည်၊) ယဒိသိယာ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ရူပဂ္ဂဟဏေနဝ-ရူပါဂုံကို ယူခြင်းဖြင့်ပင်၊ ရသဂ္ဂဟဏံ-ရသာဂုံကို ယူခြင်းသို့၊ ဂန္ဓေယျယထာ-ရောက်ရာသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ကာယာယတနံပိ-သည်လည်း၊ ပရမတ္ထတော-အားဖြင့်၊ သင်္ဂတ္ထ-၌၊ နေဝအတ္ထိ-မရှိ၊ စ-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ ဝိဝေစေတုံ-ခွဲခြားခြင်းငှာ၊ အသင်္ကုဏ္ဏေယျဘာယ-ကြောင့်၊ သင်္ဂတ္ထ-၌၊ နတ္ထိ-မရှိသည်ကား၊ နု-မဟုတ်၊ ဣတိဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤကာယာယတနအရာ၌၊ လက္ခဏသမ်မိဿတာ-လက္ခဏာတို့၏ ရောနှောကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ နု အာပဇ္ဇတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ၊သို့၊ ဧဝဒိတမ္ပေ-၏။

အပိစ-သည်သာ မကသေး၊ လက္ခဏာဒိဝဝတ္ထာပနတောပိ-လက္ခဏာ အစရှိသည်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းအားဖြင့်လည်း၊ ဧတေသံ-ဤစက္ခုစသော ပသာဒတို့၏၊ အသမ္မိဿတာ-မရောနှောကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-ချဲ၊ ဧတေသု-ဤ စက္ခု စသော ပသာဒတို့တွင်၊ (စက္ခု-စက္ခုပသာဒသည်)၊ ရူပါဘိ၊ ပေ၊ လက္ခဏံ-ရူပါရုံ၌ ထိခိုက်ခြင်းကို ထိုက်သော ဘူတရုပ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ-ရူပါရုံ၏ ထိခိုက်ခြင်းကို ထိုက်သော ဘူတရုပ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ-တနည်း၊ စက္ခု-စက္ခုသည်၊ ဒဋ္ဌု၊ ပေ၊ လက္ခဏံ-ကြည့်ရှုခြင်းငှာ အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော တဏှာလျှင် အရင်းခံရှိသော ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော မဟာဘုတ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ရူပေသု-ရူပါရုံတို့၌၊ အာဝိဉ္ဇနရသံ-ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း, စက္ခုဝိညာဉ်ကိုလည်းကောင်း ဆွဲငင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ စက္ခုဝိညာဏသ-၏၊ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ-တည်ရာ အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့၏ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏၊ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မဘူတပဒဋ္ဌာနံ-ကြည့်ရှုခြင်းငှာ အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော တဏှာလျှင် အရင်းခံရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

သောတံ-သောတပသာဒသည်၊ သဒ္ဒါဘိ၊ ပေ၊ လက္ခဏံ-သဒ္ဒါရုံ၌ ထိခိုက်ခြင်းကို ထိုက်သော ဘူတရုပ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ-သဒ္ဒါရုံ၏ ထိခိုက်၊ ပေ၊ လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ-တနည်း၊ သောတံ-သည်၊ သောတု၊ ပေ၊ လက္ခဏံ- နားထောင်ခြင်းငှာ အလိုရှိသူ၏ အဖြစ် ဟူသော တဏှာလျှင် အရင်းခံရှိသော ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော မဟာဘုတ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏၊ သဒ္ဒေသု - သဒ္ဒါရုံတို့၌၊ အာဝိဉ္ဇနရသံ - ပုဂ္ဂိုလ်ကို

ရူပါဘိ၊ ပေ၊ လက္ခဏံ။ ။ရူပေ+အဘိဃာတော ရူပါဘိဃာတော၊ (တနည်း) ရူပဿ+အဘိ ဃာတော ရူပါဘိဃာတော၊ ရူပါဘိဃာတောစ+သော+ဘူတပ္ပသာဒေါ စာတိ ရူပါ၊ ပေ၊ ပသာဒေါ၊ ရူပါ၊ ပေ၊ ပသာဒေါ+လက္ခဏံ ယဿာတိ ရူပါဘိ၊ ပေ၊ လက္ခဏံ (စက္ခု)။

ဒဋ္ဌု၊ ပေ၊ လက္ခဏံဝါ။ ။ဒဋ္ဌုံ+ကာမေတိတိ ဒဋ္ဌုကာမော၊ တဿ+ဘာဝေါ ဒဋ္ဌုကာမတာ၊ (မြင်လိုသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတဏှာ)၊ ထို တဏှာအရင်းခံရှိသော ကံသည်"ဒဋ္ဌုကာမတာ သခ်ါတံ+နိဒါနံ ယဿ"ဟူသော ဝစနတ္ထအရ "ဒဋ္ဌုကာမတာ နိဒါန"မည်၏၊ ဒဋ္ဌုကာမတာ နိဒါနံ+ကမ္မံ၊ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါန ကမ္မံ၊ ဒဋ္ဌုကာမတာ နိဒါနကမ္မံ+သမုဋ္ဌာနံ ယေသံတိ ဒဋ္ဌု၊ ပေ၊ သမုဋ္ဌာနာ(ဘူတာ)၊ ဒဋ္ဌု၊ ပေ၊ ဘူတာနံ+ပသာဒေါ ဒဋ္ဌု၊ ပေ၊ ပသာဒေါ၊ သော+လက္ခဏံ ယဿာတိ ဒဋ္ဌု၊ ပေ၊ လက္ခဏံ နိဿယ ကြည့်၍ အနက်ပေးပါ၊ ဆိုကိုရင်းမှာ - စက္ခုပသာဒသည် ကြည့်လိုရှုလိုသော တဏှာအရင်းခံ၍ ကံကိုပြုခဲ့သူ၏သန္တာန်၌ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိသည်—ဟူလို၊ သောတပသာဒ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းမှီးပါ။

ဆဲ့ငင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ ဝ၊-သောတဝိညာဉ်ကို ဆဲ့ငင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊သောတဝိညာဏသ-၏၊ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန် - ၏၊ သောတုက္ခာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာန်- နှားထောင်ခြင်းဌာ၊ အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော တဏှာလျှင် အာရင်းခံရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ဃာန်- ဃာနပသာဒသည်၊ ဂန္ဓာဘိ၊ပေ၊ လက္ခဏ်- ဂန္ဓာရုံ၌ ထိခိုက်ခြင်းကို ထိုက်သော ဘူတရုပ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝ၊- ဂန္ဓာရုံ၏ ထိခိုက်ခြင်းကို ထိုက်သော ၊ပေ၊ လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝ၊- တနည်း၊ ဃာန်- သည်၊ ဃာယိတု၊ပေ၊လက္ခဏ်-အနံ့ကို ယူခြင်းဌာ၊ အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော တဏှာလျှင် အာရင်းခံရှိသော ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော မဟာဘုတ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဂန္ဓေသု - ဂန္ဓာရုံတို့၌၊ အာဝဇ္ဇနရသံ - ပဋိဃ်(ဃာနဝိညာဉ်)ကို ဆဲ့ငင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဃာနဝိညာဏသ-၏၊ အာဓာရဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာန်-၏၊ ဃာယိတု၊ပေ၊ ပဒဋ္ဌာန်-အနံ့ကိုယူခြင်းဌာ၊ အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော၊ပေ၊အကြောင်းရှိ၏။

ဇိဝှါ- ဇိဝှါပသာဒသည်၊ ရသာဘိ၊ပေ၊ လက္ခဏ်-ရသာရုံ၌ ထိခိုက်ခြင်းကို ထိုက်သော၊ပေ၊လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝ၊- ရသာရုံ၏ ထိခိုက်ခြင်းကိုထိုက်သော ၊ပေ၊ လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝ၊- တနည်း၊ သာယိတု ၊ပေ၊ လက္ခဏာ- အရသာကို သာယာခြင်းဌာ အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော တဏှာလျှင် အာရင်းခံရှိသော ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော မဟာဘုတ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ရသေသု-ရသာရုံတို့၌၊ အာဝဇ္ဇနရသံ-ပဋိဃ်(ဇိဝှါဝိညာဉ်)ကို ဆဲ့ငင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဇိဝှါဝိညာဏသ - ၏၊ အာဓာရဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ-၏၊ သာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာနာ - အရသာကို သာယာခြင်းဌာ အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူးသာ တဏှာလျှင် အာရင်းခံရှိသော ကံဖြစ်သောကြောင့် မဟာဘုတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ကာယော - ကာယပသာဒသည်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ၊ပေ၊ လက္ခဏေ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ ထိခိုက်ခြင်းကိုထိုက်သော ဘူတရုပ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝ၊- ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ထိခိုက် ၊ပေ၊ လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝ၊- တနည်း၊ ကာယော - သည်၊ ဖုသိတု၊ပေ၊လက္ခဏော-တွေ့ထိခြင်းဌာ အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူဒသာ တဏှာလျှင် အာရင်းခံရှိသော ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော မဟာဘုတ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု- တို့၌၊ အာဝဇ္ဇနရသော- ပဋိဃ်, ကာယဝိညာဉ်ကို ဆဲ့ငင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ကာယဝိညာဏသ- ၏၊ အာဓာရဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနော- ၏၊ ဖုသိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူဘပဒဋ္ဌာနော- ဇတ္ထုထိခြင်းဌာ အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော တဏှာလျှင် အရင်းခံရှိသော ကံကြောင့် ဖြစ်သော မဟာဘုတ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကေစိ-တို့သည်၊ [“ကေစိ-မဟာသင်္ဂိက အနွယ်တို့တွင် ဝသုမေ့စသော အချို့ရှင်ပင်တို့သည်” ဟု ရှေးနိဿပေးသည်။] စက္ခု-စက္ခု၊ ပသာဒဟူသည်၊ တေဇာဓိကာနံ-လွန်ကဲသော တေဇောဓာတ် ရှိကုန်သော-ဘူတာနံ-ဘူတရုပ်တို့၏၊ ပသာဒေါ-ကြည်လင်ခြင်းတည်း၊ သောတဃာနဇိဝှါ သောတပသာဒ, ဃာနပသာဒ, ဇိဝှါပသာဒတို့ဟူသည်၊ ဝါယုပထဝီ အာပါ ဓိကာနံ-လွန်ကဲသော ဝါယောဓာတ် ရှိကုန်, လွန်ကဲသော ပထဝီဓာတ်ရှိကုန်, လွန်ကဲသော အာပေါဓာတ် ရှိကုန်သော၊ ဘူတာနံ-တို့၏၊ ပသာဒါ-ကြည်လင်ခြင်းတို့တည်း၊ [ရုပ်သီးခြားမဟုတ်, ထိုထိုဓာတ် လွန်ကဲသော ဘူတရုပ်တို့၏ ကြည်လင်ခြင်းကိုပင် စက္ခုစသည် မည်၏-ဟူလို။] ကာယော- ကာယပသာဒ ဟူသည်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော မဟာဘုတ်တို့၏၊ (ပသာဒေါ-တည်း၊) ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏။

အပရေ-တပါးသောဆရာတို့သည်၊ စက္ခု-သည်၊ တေဇာဓိကာနံ-နှ်သော၊ ဘူတာနံ-တို့၏၊) ပသာဒေါ-တည်း၊ သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယာ- တို့သည်၊ ဝိဝရဝါယု အာပ ပထဝါဓိကာနံ-လွန်ကဲသော အပေါက်အကြားရှိကုန်, လွန်ကဲသော ဝါယောဓာတ်ရှိကုန်, လွန်ကဲသော အာပေါဓာတ် ရှိကုန်, လွန်ကဲသော ပထဝီဓာတ်ရှိကုန်သော၊ (ဘူတာနံ-တို့၏၊) ပသာဒါ- တို့တည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဝဒန္တိ၊ [ကေစိဝါဒနှင့် အနည်းငယ်သာ ကွဲသည်၊] တေ-ထို ကေစိ ဆရာ, အပရေဆရာတို့ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကိုံ တုမှေ)သုတ္တံ-သက်သေခံ ပါဋ္ဌိတော်ကို၊ အာဟရထ-ထုတ်ဆောင်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗာ-နှ်၏၊) (တေ-ထို ကေစိဆရာ, အပရေဆရာတို့သည်၊) အဒ္ဓါ- မချတ် ကေန်, အမှန်အားဖြင့်၊ သုတ္တမေဝ- သက်သေခံ ပါဋ္ဌိကိုပင်၊ နှ ဒကွိဿန္ဆိ-မတွေ့ကုန်လတ္တံ့၊ ပန- ထိုသို့ပင် ပါဋ္ဌိသာဓက မပြနိုင်ကြပါကုန်သော်လည်း၊ တွေ-ဤကေစိဆရာ, အပရေဆရာတို့တွင်၊ ကေစိ-ကေစိဆရာတို့သည်၊ တေဇာဒီနံ

ကာယော သဗ္ဗေသံ။ ။ဤ၌ “သဗ္ဗေသံ” သဒ္ဒါသည် “သမာနာနံ” အနက်ကို ပြ၏၊ “အလွန်မရှိပဲ သတ္တိတူညီနေကုန်သော မဟာဘုတ် အားလုံးတို့၏” ဟူလို၊ မှန်၏- “တေဇောလွန်ကဲသော မဟာဘုတ်တို့၏ပသာဒ” ဟူသည်လည်း မဟာဘုတ် ၄-ပါးလုံး တို့၏ ပသာဒပင်ဖြစ်၏၊ “ဝါယောစသည် လွန်ကဲသော မဟာဘုတ်တို့၏ ပသာဒ” ဟူသည်လည်း မဟာဘုတ် ၄-ပါးလုံးတို့၏ ပသာဒပင် ဖြစ်၏၊ ထိုကဲ့သို့ တစိတ်တဒေသ လွန်ကဲခြင်းကို တားမြစ်လိုသောကြောင့် “သဗ္ဗေသံ-အလွန် အယုတ်မရှိ, သတ္တိ တူညီ နေသော မဟာဘုတ်အားလုံးတို့၏” ဟု ဆိုသည်။ [သဗ္ဗေသံတိဝစနံ၊ ပေ၊ ဝုတ္တတ္တာ၊-ဋီကာ၊] ထိုဋီကာ၌ “သမာနာနံ” ဟု ဖွင့်သော်လည်း “သဗ္ဗေသံ-တူညီသော မဟာဘုတ် တို့၏” ဟူ မပေးရ၊ “သမာနာနံ ပုဒ်၏အနက်ကို သဗ္ဗေသံပုဒ်ကဟောသည်” ဟု မဆိုလို၊ သဗ္ဗေသံပုဒ်က “သမာနာနံ ပုဒ်၏အနက်ကို ပြသည်” ဟုသာ ဆိုလိုသည်။

တေဇော မဟာဘုတ်အစရှိသည်တို့၏၊ ဂုဏေဟိ-ဂုဏ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါဒီဟိ-ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့သည်၊ အနုဂ္ဂယှဘာဝတော-ချီမြှောက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (စက္ခု-သည်၊ တေဇာဓိကာနံ-နှ်သော၊ ဘူတာနံ-တို့၏၊ ပသာဒေါ-တည်း၊ပေ၊ ကာယော-သည်၊ သဗ္ဗေသံ-နှ်သော၊ ဘူတာနံ-တို့၏၊ ပသာဒေါ-တည်း၊) ဣတိ-သို့၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဝဒန္တိ၊ တေစ-ထိုကေစိ ဆရာတို့ကိုလည်း၊ဝတ္ထဗ္ဗာ-နှ်၏၊ (ကိံ)၊ရူပါဒယော-ရူပါရုံအစရှိသည်တို့သည်၊ တေဇာဒီနံ-တေဇော မဟာဘုတ် အစရှိသည်တို့၏၊ ဂုဏာ-ဂုဏ်တို့တည်း၊ ဝေံ-သို့၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊ အာဟ-ပြောသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊(ဝတ္ထဗ္ဗာ-နှ်၏၊) ဟိ-မှန်၊ အဝိနိဗ္ဘောဂေသု-အသီးအသီး ခွဲခြားဝေဖန်၍ မရအပ်စကောင်းကုန်သော၊ ရူပေသု-ရုပ်တို့တွင်၊ အယံ-ဤတရားသည်၊ ဣမဿ-ဤရုပ်၏၊ ဂုဏော-ဂုဏ်တည်း၊ အယံ-သည်၊ ဣမဿ-၏၊ ဂုဏော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တုံ-ခွဲခြား၍ ဆိုခြင်းငှါ၊ နှ လဗ္ဘာ-မရအပ်, မရနိုင်။

(တေ-ထိုကေစိဆရာတို့သည်၊)အထာပိ ဝဒေယျုံ-အကယ်၍မူလည်းဆိုကုန်ငြားအံ့၊ (ကိံ)၊ တေသုတေသု သမ္ဘာရေသု-ထိုထိုအဆောက်အဦတို့၌၊ (မြေ, ရေ,လေ,မီး စသော အဆောက်အဦတို့၌၊) တဿ တဿ ဘူတဿ-ထိုထိုဘူတရုပ်၏၊ အဓိကကာယ-လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပထဝီအာဒီနံ-မြေကြီး အစရှိသည်တို့၏၊ သန္ဓာရဏာဒီနိ-ကောင်းစွာ ဆောင်ထားခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ကိစ္စာနိ-တို့ကို၊ (တုမှေ-အသင် ပရိဟာရ်ဆရာတို့သည်၊) ဣစ္ဆထယထာ-အလိုရှိကုန်သကဲ့သို့၊ ဝေံ-တူ၊ တေဇာဒီ အဓိကေသု-လွန်ကဲသော တေဇောဓာတ်အစရှိသော မဟာဘုတ်ရှိကုန်သော၊ သမ္ဘာရေသု-တို့၌၊ ရူပါဒီနံ-ရူပါရုံအစရှိသည်

တေဇာဒီနံ ဂုဏေဟိ။ ။ဆီမီး၏အရောင်ဖြစ်သော ရူပါရုံ [အာဒိဖြင့် ဝါယု, ပထဝီ, ဥဒကတို့ကို ယူ၊] လေ၏အသံဖြစ်သော သဒ္ဒါရုံ, မြေ၏အနံ့ဖြစ်သော ဂန္ဓာရုံ, အာခေါင်ထဲ၌ တံတွေးဟူသော ရေ၏အရသာဖြစ်သော ရသာရုံတို့ကို တေဇောစသော မဟာဘုတ်တို့၏ ဂုဏ်ဟု ဆိုသည်၊ ထိုရူပါရုံစသော ဂုဏ်တို့က ချီမြှောက်အပ် (ရူပါရုံစသည်ကိုယူနိုင်အောင်ကျေးဇူးပြုအပ်)သောကြောင့် "တေဇောအဓိက မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်ခြင်းသည် စက္ခုတည်း၊ ဝါယော,ပထဝီ,အာပေါ အဓိကဖြစ်သော မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်ခြင်းသည် အစဉ်အဘိုင်း သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ ဖြစ်၏၊ အလုံးစုံသော မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်ခြင်းသည် ကာယဖြစ်၏" ဟု ရှေ့ဖလဝါကျကို ထည့်စပ်ပါ။

ယထာ ဣစ္ဆထ။ ။ဤစကားသည် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်က ပရိဟာရ် ကျမ်းဆရာကို ပြန်၍မေးသော ဥပမာစကားတည်း၊ မြေ၌ ပထဝီဓာတ် လွန်ကဲသောကြောင့် ထိုထိုအရာဝတ္ထုကိုမဆောင်ထားခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ရေ၌ အာပေါဓာတ်လွန်ကဲသောကြောင့် ယိုစီးခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ မီး၌ တေဇောဓာတ် လွန်ကဲသောကြောင့် အငွေ့ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ လေ၌ ဝါယောဓာတ်လွန်ကဲသောကြောင့် ရွှေ့ရှားစေခြင်း, တွန်းဖိခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ဤသို့ အသင် ပရိဟာရ်ဆရာတို့ အလိုရှိကြသကဲ့သို့။

တို့၏၊ အဓိကဘာဝဒဿနတော့လွန်ကဲကုန်သည်၏အဖြစ်ကိုပြုခြင်းကြောင့်၊ ရူပါဒယော့ရူပါရုံအစရှိသည်တို့သည်၊ တသံ့ထိုတဇာဒိအဓိက ပဟာဘုတ်တို့၏၊ ဂုဏ်ဘူတည်း၊ ဣတိသို့၊ တံ့ဤအနုက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏာ-ဇာတိရှိထိုက်ပါ၏၊ ဝါ-ဇာတိရှိပါလော၊ (ဣတိသို့၊ အထာပိ ဝဒေယျုံ့-နှင့်ပြဋ္ဌားအံ့။)

(ဧဝံ သတိ-သော်၊) တော့-ထိုကဲ့စိဆရာတို့ကို၊ ဝတ္ထုပ္ပမာ-ပြုန်၍ ပြောထိုက်ကုန်၏၊ (ကိ)၊ အာပါဓိကဲ့သဲ့လွန်ကဲသောအာပေါဓာတ်ရှိသော၊ အာသဝဿအရဟတ်၏၊ ဂန္ဓတော့-အနံ့ထက်၊ ပထဝီအဓိကော့-လွန်ကဲသော ပထဝီဓာတ်ရှိသော၊ ကပ္ပါသော့-ဝါဂုမ်းဠ်၊ ဂန္ဓော့-အနံ့သည်၊ အဓိကတရော့-သာလွန်သည်၊ ယဒိသိယာ-အံ့၊ စ-သည်သာမကသေး၊ တဇာဓိကဿ-သော၊ ဥဏ္ဏာဒကဿ-ဂရန္ဒေး၏၊ (မီးအကူအညီပါသောကြောင့်ပူနေသောရေန္ဒေး၏၊) ဝဏ္ဏတောပိ-အဆင်းထက်လည်း၊ သေတုဒကဿ-ရေအေး၏၊ ဝဏ္ဏော-သည်၊ ယဒိ ပရိဟာယေထ-အကယ်၍ယုတ်လျော့အံ့၊ (ဧဝံသတိ ရူပါဒယော-တို့သည်၊ တသံ့ထို တဇာဒိ အဓိက မဟာဘုတ်တို့၏၊ ဂုဏာ-တို့တည်း၊ ဣတိသို့၊ တံ့-ဤအနုက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊) ဣဿ္ဆေယျာမ-အလိုရှိပါကုန်၏၊ (လက်ခံပါကုန်၏၊) ပန-စင်စစ်ကား, ယသ္မာ, တံ့ ဥဘယံ့-ဤ ၂ ပါးစုံသည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ, ဧတေသံ့

စဝံ၊ပေ၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ။ဤ့အတူ တဇောဓာတ် လွန်ကဲသော မီးဠ် ရူပါရုံ၏ လွန်ကဲပုံ, ဝါယော ပထဝီ အာပေါဓာတ် လွန်ကဲသော လေ မြေ ဓာတ်တွေး ရေတို့ဠ် (အစဉ်အတိုင်း) သဒ္ဓါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံတို့၏ လွန်ကဲပုံကို မြင်ရခြင်းကြောင့် "ရူပါရုံစသည်တို့သည် ထိုတဇောစသည်တို့၏ ဂုဏ်များဖြစ်ကြ၏"ဟု အလို ရှိထိုက်ပါသည်။

မ္ဟတ်ချက်။ ။"ကေစိ ဝဒန္တိ, အပရေ ဝဒန္တိ"ဟု ၂ ဝါဒရှိရာ "တဇောဒိနံ ဂုဏောဟိ ရူပါဒိဟိ အနုဂ္ဂယ္ဟဘာဝတော"သည် ထိုကေစိတို့၏ အကြောင်းပြတည်း၊ ထို့ကြောင့် "အထာပိ ဝဒေယျုံ့"စသောစကားသည် ပဌမဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ပြောပုံကိုပြသော စကားတည်း၊ "ဣစ္ဆေယျာမ"စသည်ကား ပဌမဝါဒီ၏ အဖြေကို ပြသော စကားတည်း၊ ဒုတိယဝါဒီကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း နှိပ်ပုံကို (ဖြေပုံကို) သိပါ-ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ ထို့ပြင် "အထာပိ ဝဒေယျုံ့"စသော ဝါဒကို ကဏာဒဆရာ၏ တတိယဝါဒဟုလည်း တနည်း ဖွင့်သေး၏။

ဣစ္ဆေယျာမ၊ပေ၊ပရိဟာယေထ။ ။ကေစိတို့က "တဇောဓာတ်စသည် လွန်ကဲသော မီးစသည်တို့ဠ် ရူပါရုံစသည်တို့က လွန်ကဲသောကြောင့်"ဟု မူလ အကြောင်းကို ပြထား၏၊ ထိုအလို ပထဝီဓာတ်လွန်ကဲသောမြေဠ် ကောင်းသောအနံ့ထူးရှိ၏၊ တဇောဓာတ် လွန်ကဲသောမီးဠ် အဆင်းထူးရှိ၏-ဟု ဆိုလို၏၊ ထိုစကားအရ အာပေါဓာတ် လွန်ကဲသော အရက်၏အနံ့ထက် ပထဝီဓာတ် လွန်ကဲသော ဝါဂွမ်းဠ် အနံ့ သာလွန်နေလျှင်, တဇောဓာတ်လွန်ကဲသော ရေပူ၏အဆင်းအောက် ရေအေး၏ အဆင်းက လျော့နေလျှင်, အသင်တို့ အယူအဘိုင်း ငါတို့ အလိုရှိကြဖို့ပါပဲ့။ (လက်ခံဖို့ပါပဲ့)

ဘူတာနံ- ဤ မှိရာမဟာဘုတ်တို့၏၊ တေံ ဝိသေသကပွနံ-ဤ သတ္တိထူးကို ကြံစည်ခြင်းကို၊ ပဟာယေထ-ပယ်စွန့်လိုက်ကြကုန်လော၊ (ဟျောထဝိဘတ်)။

["ဤသို့ ပယ်ရမည်ဖြစ်လျှင် အဘယ်သို့ ယူရမည်နည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ယထာ"စသည်မိန့်၊] ကေကလာပေ-တခုတည်းသော ရှပ်ကလာပ်၌၊ ဘူတာနံ-မဟာဘုတ်တို့၏၊ အဝိသေသေ-အထူးမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ [ဘာဝပ္ပဓာန, ဘာဝလောပ ကြံ၊] (သမာနေ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ရှုပရသာဒယော-ရှုပါရုံ, ရသာရုံ အစရှိသည်တို့သည်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဝိသဒိသာ-မတူကုန်သည်၊ ဟောန္တိ ယထာ-နိသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ အညသ္မိံ-ကံမှတပါး အခြားသော၊ ဝိသေသကာရဏေ-ထူးသော အကြောင်းသည်၊ အဝိဇ္ဇမာနေပိ-မရှိပါသော်လည်း၊ စက္ခုပသာဒယော-စက္ခုပသာဒ အစရှိသည်တို့သည်၊ (အညမညံ ဝိသဒိသာ ဟောန္တိ) ဣတိ ဧတံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊ ဝါ-ယူပါလေ။

ပန-ပရိဟာရ၊ပေ၊ အံ့၊ ယံ-အကြင် အကြောင်းသည်၊ အညမညဘာ-၏၊ အသာဓာရဏံ-မဆက်ဆံသောအကြောင်းသည်၊(ဟောတိ)၊တံ-ထိုအကြောင်းသည်၊ ကိံ-အဘယ်နည်း၊ နေသံ-ထိုစက္ခုစသော ပသာဒတို့၏၊ ဝိသေသကာရဏံ-ထူးသော အကြောင်းသည်၊ ကမ္မမေဝ-ကံပင်တည်း၊ တသ္မာ ကမ္မ

ယသ္မာ၊ပေ၊ ပဟာယေထ။ ။ဤပြခဲ့သော အရာဝတ္ထုတို့၌ ထိုကဲ့သို့ ဝါဂွမ်း၌ အနံ့က လွန်ကဲခြင်း, ရေအေး၌ အဆင်းကလျော့ခြင်းမရှိရကား မှိရာ မဟာဘုတ်တို့၏ ထူးခြားမှုကြောင့် ဤစက္ခုစသော ပသာဒ ၅ ပါးတို့၏ ကွဲပြား ခြားနားမှု ကြံစည်ခြင်းကို ပယ်စွန့်သင့်ပါသည်။

ဆက်ဦးအံ့။ ၊အဋ္ဌကထာ၌"ကေစိပန တေဇာဓိကာနံ ဘူတာနံ စက္ခု"စသည်ဖြင့် ထိုထိုလွန်ကဲသော မဟာဘုတ်တို့၏အကြည်ဓာတ်ကို "စက္ခုပသာဒ"စသည်ခေါ်၏ ဟု အထူးကြံပုံကို ပြခဲ့၏၊ ထိုသို့ အထူးကြံစည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း "တေဇာစသော ဓာတ်ကြီးတို့၏ ဂုဏ်ဖြစ်သော ရှုပါရုံစသည်တို့က အာရုံကိုယူခြင်း၌ ကျေးဇူးပြုအပ်သောကြောင့်"ဟုလည်း ကေစိတို့၏အကြောင်းပြပုံကို ဆိုခဲ့၏၊ ဤနေရာ၌ "ယဒိ အာပါဓိကဿ အာသဝဿ"စသည်ဖြင့် "တေဇောစသည်တို့၏ ဂုဏ်သည် ရှုပါရုံစသည်ဖြစ်၏"ဟူသော ကေစိတို့၏ဝါဒကို တိုက်ရိုက်တားမြစ်၏၊ ထိုသို့ တားမြစ်လိုက်လျှင်ပင် (အရင်းလဲ အဖျားထင်းဖြစ် ဆိုသကဲ့သို့) ထိုကေစိတို့၏ အကြောင်းပြဖြစ်သော "တေဇောစသည်တို့၏ ဂုဏ်ဖြစ်သော ရှုပါရုံစသည်တို့က ချီမြောက်အပ်သောကြောင့်" ဟူသော အကြောင်းပြချက်ကိုလည်း ပယ်ဖျက်ပြီး ဖြစ်တော့၏၊ ဤသို့ အဆက်ဆက်အားဖြင့် ထိုအကြောင်း အကျိုး ၂ မျိုးလုံး၏ မရှိခြင်းသည် မှိရာမဟာဘုတ်တို့၏ အထူးကြံမှုကိုပယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် "တသ္မာ ပဟာယေထ"ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသည်။ [တသ္မာတိ တေဿုဘယဿ အဘာဝါ တဒဘာဝေန ဟိ၊ပေ၊ တသ္မာ ပဟာယေထေတံတိ အာဒိ၊-ဋီကာ။]

ဝိသေသတော-ထိုသို့ ကံ၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတေသံ-ဤစက္ခုစသော ပသာဒတို့၏၊ ဝိသေသော-သည်၊(ဟောတိ)၊ ဘူတဝိသေသတော-မှီရာ မဟာဘုတ်တို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဧတေသံ-တို့၏၊ ဝိသေသော-သည်၊) နဟောတိ-မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ ဘူတဝိသေသေ-မှီရာမဟာဘုတ်တို့၏ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ သတိ-သော်၊ ပသာဒေါဝ-ပသာဒသည်ပင်၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ-မဖြစ်နိုင်၊ (ကသ္မာနုပ္ပဇ္ဇတိ၊) ဟိ (ယသ္မာ) သမာနာနံ-တူကုန်သော၊ (အပိုအလိုမရှိ ညီမျှကုန်သော၊(ဘူတာနံ-တို့၏၊)ပသာဒေါ-သည်၊) ဟောတိ၊ ဝိသမာနာနံ-မတူကုန်သော၊ (ဘူတာနံ-တို့၏၊ ပသာဒေါ-သည်၊) နဟောတိ-မဟုတ်၊ (တသ္မာ ဘူတဝိသေသေ သတိ ပသာဒေါဝ နုပ္ပဇ္ဇတိ-နိုင်၊)ဣတိ-သို့၊ ပေါရာဏာ-တို့သည်၊ (ဝဒန္တိ-နိ၏။)

စ-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ကမ္မဝိသေသတော-ကံ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသေသဝန္တေသု-သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် အထူးရှိကုန်သော၊ ဧတေသု-ဤ ၅ ပါးသော ပသာဒရုပ်တို့တွင်၊ စက္ခုသောတာနိ-စက္ခုပသာဒ သောတပသာဒတို့သည်၊ အသမ္ပတ္တဝိသယဂ္ဂါဟကာနိ-မိမိ ထံမျောက်သို့မရောက်သောအာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏၊ (ကသ္မာ-နည်း) အတ္တနော-၏၊ (မိမိဟူသော စက္ခု, သောတပသာဒ၏၊) နိဿယံ-မှီရာ မဟာဘုတ်ကို၊ အနလ္လီနနိဿယေ ဧဝ-မငြိကပ်သော မှီရာမဟာဘုတ် ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်

ဧဝံ၊ဒပ၊ ဂါဟကာနိ။ ။[အသမ္ပတ္တ ဝိသယဂ္ဂါဟကရုပ်, သမ္ပတ္တဝိသယဂ္ဂါဟကရုပ်တို့ကို ပြလို၍ "ဧဝံ"စသည်မိန့်။] သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၌ စက္ခုစသော ပသာဒရုပ်များကို ဂေါစရဂ္ဂါဟကဟု ဆိုခြင်းသည် ဤအဋ္ဌကထာကိုမှီး၍ ဆိုခြင်းတည်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်က ရူပါရုံကိုယူရာ၌ စက္ခုပသာဒကိုမှီး၍ယူရသောကြောင့် စက္ခုပသာဒကိုပင် ဌာနျူပစာရအားဖြင့်"ဂေါစရဂ္ဂါဟက-အာရုံကို ယူတတ်သောရုပ်"ဟု ဆိုရသည်၊ သောတပသာဒစသည်တို့၌လည်း နည်းတူ၊ ထိုသို့အာရုံကိုယူကြရာ၌ စက္ခုသောတတို့သည် အသမ္ပတ္တဂ္ဂါဟက, ဃာန ဇိဝှါ ကာယတို့ကား သမ္ပတ္တဂ္ဂါဟကတို့တည်း။

အသမ္ပတ္တ၊ပေ၊ဂါဟကာနိ။ ။သမ္ဘာပုဏာတိ-စက္ခုစသည်တို့၏ မှီရာ မဟာဘုတ်တို့သို့ ကောင်းစွာရောက်၏၊ ဣတိ သမ္ပတ္တော(ဝိသယော)၊ နဟ+သမ္ပတ္တော အသမ္ပတ္တော (ဝိသယော)၊ အသမ္ပတ္တဝိသယံ+ဂါဟကာနိ အသမ္ပတ္တ ဝိသယဂ္ဂါဟကာနိ၊ ဤ၌ သမ္ပတ္တ, အသမ္ပတ္တသဒ္ဒါသည် ရူပါရုံစသည်တို့၏ လာခြင်း မလာခြင်းအဓိပ္ပာယ်ကို မပြ၊ မဟာဘုတ် အဆက်ဆက်အားဖြင့် လာသည်ဖြစ်စေ, မလာသည်ဖြစ်စေ ပသာဒ၏ မှီရာ မဟာဘုတ်သို့ ထိမိသောအားဖြင့် ရောက်ခြင်း, မရောက်ခြင်းအဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ပြသည်။

အနလ္လီ၊ပေ၊ဝိသယေ။ ။အနလ္လီနော+နိဿယော ယဿာတိ အနလ္လီနနိဿယော၊ ယဿ-အကြင် ရူပ သဒ္ဒ အာရုံ၏၊အနလ္လီနော-စက္ခုသောတတို့၏မှီရာ မဟာဘုတ်တို့သို့ မငြိကပ် မထိမစပ်သော+နိဿယော-မှီရာ မဟာဘုတ်သည်၊ အတ္တိ, ဣတိ အနလ္လီန

သော၊ ဝိသယော-ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ၌၊ ဝိညာဏဟေတုတ္တာ-စက္ခုဝိညာဉ်, သောတ ဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဃာန ဇိဝှါ ကာယာ-ဃာနပသာဒ, ဇိဝှါပသာဒ, ကာယပသာဒတို့သည်၊ သမ္မတ္တဝိသယဂ္ဂါဟကာ-မိမိထံမှောက်သို့ရောက်သောအာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏၊ (ကသွာ-နည်း၊) နိဿယ ဝသေနစေဝ-မှီရာမဟာဘုတ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သယံစ-မိမိဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကိုယ်တိုင်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-၏၊(မိမိဟူသော ဃာန ဇိဝှါ ကာယပသာဒ၏၊)နိဿယ်-မှီရာမဟာဘုတ်ကို၊ အလ္လိနေယေဝ-ငြိကပ်သည်သာ လျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိသယော-ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌၊ ဝိညာဏဟေတုတ္တာ-ဃာနဝိညာဉ်, ဇိဝှါဝိညာဉ်, ကာယဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ အဋ္ဌကထာယံ-မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ အာပါဟဂတတ္တာဝ-ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ အာရမဏံ-အာရုံဟူသမျှသည်၊ သမ္ပတ္တံနာမ-သမ္ပတ္တမည်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဒ္ဝါ စတ္တာလီသ၊ပေ၊ မတ္ထကေ-ယူဇနာ ၄ သောင်း ၂ ထောင်၏အထက်၌၊ (မြင်းမိုရ်တောင်၏ထက်ဝက် ယုဂန္ဓိုရ်တောင်ထိပ်နှင့်ညီမျှသော အရပ်၌၊)ဌိတာနံ-တည်ကုန်သော၊ စန္ဒ၊ပေ၊ မဏ္ဍလာနံ-လဝန်း နေဝန်းတို့၏၊ ဝဏ္ဏော-အဆင်းသည်၊ စက္ခုပသာဒံ-ကို၊ ဃာန္တိ-၏၊ သော-ထိုအဆင်းသည်၊ ဒူရေ-၄ သောင်း ၂ ထောင် အမြင့်ဆောင်သော အဝေးဌာ၌၊ ဌတ္ဝာ, ပညာယမာနော ပိ-ထင်ရှားပါသော်လည်း၊ သမ္ပတ္တောယေဝ နာမ-သမ္ပတ္တ မည်သာည်သာ၊ (အာပါတဂတဖြစ်လျှင် သမ္ပတ္တဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊) တဂ္ဂါစရတ္တာ-ထိုသမ္ပတ္တအာရုံလျှင် အာရုံရှိသည်၏

နိဿယော(ဝိသယော)ရူပါရုံသည် စက္ခုပသာဒ၌ ထိခိုက်ထင်လာသောအခါ ရူပါရုံ၏ မှီရာ မဟာဘုတ်တို့က စက္ခုပသာဒ၏မှီရာ မဟာဘုတ်တို့၌ မငြိမကပ် မထိမစပ်ပဲ ထိခိုက်ထင်လာသည်၊ သဒ္ဒါရုံလည်း နည်းတူ၊ ထို့ကြောင့် "စက္ခု သောတတို့သည် မိမိ၏ မှီရာ မဟာဘုတ်သို့ အနလ္လိနနိဿယဖြစ်သော အာရုံကို ယူကြသည်"ဟု ဆိုသည်။

အလ္လီနေယေဝ ဝိသယော။ ။ဂန္ဓာရုံသည် ဃာနပသာဒ၌ ထိခိုက်ထင်လာသော အခါ ဂန္ဓာရုံ၏မှီရာ မဟာဘုတ်တို့က ဃာနပသာဒ၏မှီရာ မဟာဘုတ်တို့၌ ငြိမိ ကပ်မိ ထိမိ စပ်မိမှ ထိခိုက်ထင်လာ၏၊ ရသာရုံလည်း နည်းတူ၊ ထို့ကြောင့် ဃာနဇိဝှါတို့သည် မိမိမှီရာမဟာဘုတ်သို့ နိဿယဝသေန အလ္လီနဖြစ်သော အာရုံကိုသာယူကြ၏၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကား မိမိကိုယ်တိုင် မဟာဘုတ် ၃ ပါးဖြစ်သောကြောင့် ကာယပသာဒ၏မှီရာ မဟာဘုတ်၌ ကိုယ်တိုင် ငြိကပ် ထိစပ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "ကာယပသာဒသည် မိမိမှီရာမဟာဘုတ်တို့သို့ ကိုယ်တိုင် ငြိကပ် ထိစပ်လာသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ယူ၏"ဟု ဆိုသည်၊ [ငြိကပ်ထိစပ်ရာ၌ မဟာဘုတ်ချင်းသာ ငြိကပ်နိုင် ထိစပ်နိုင်၏၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံမှတပါးသော အာရုံနှင့် ပသာဒတို့ကား ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဘော မရှိသောကြောင့် မငြိကပ် မထိစပ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် မှီရာ မဟာဘုတ်ချင်း ငြိကပ်, မငြိကပ်ကိုသာ ဆိုရသည်။]

အဖြစ်ကြောင့်၊ စက္ခု-စက္ခုပသာဒသည်၊ သမ္ပတ္တဂေါစရမေဝနာမ-သမ္ပတ္တဂေါစရမည်သည်သာ၊ (ဇောက်လာထင်လာသောအာရုံရှိသည်မည်သည်သာ။)

ဒူရေ-၌၊ ရုက္ခံ-ကို၊ ဆိန္ဒန္တာနံပိ-ဖြတ်သူတို့၏ လည်းကောင်း၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ ဓောဝန္တာနံ-ဖွပ်လျော်ကုန်သော၊ ရဇကာနံ(ပိ)-ခဝါသည်တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဒူရတောဝ-အဝေးဌ်ပင်၊ ကာယဝိကာရော-ကိုယ်၏ ထူးခြားသော အမူအရာသည်၊ (သစ်ပင်ခုတ်ပုံ, အဝတ်ဖွပ်ပုံအမူအရာသည်၊) ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ ပန-ထိုသို့ အဝေးဌ်ပင်ထင်ရှားပါသော်လည်း၊သဒ္ဒေါ-အသံသည်၊ (သစ်ပင်ခုတ်သံ, အဝတ်ဖွပ်သံသည်၊) ဓာတုပရမ္ပရာယ-ဓာတ်ကြီး ၄ ပါး အဆက်ဆက်အားဖြင့်၊ အာဂန္တွာ-လာ၍၊ သောတံ-ကို၊ ဃဋ္ဌေတွာ, သဏိကံ-ဖြည်းဖြည်း၊ ဝဝတ္ထာနံ-ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ-ထိုမဟာအင္ဌကထာ၌၊ အာပါတ၊ပေ၊ သမ္ပတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ-အကယ်၍လည်း ဆိုအပ်ပါပေပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ စန္ဒမဏ္ဍလာဒိဝဏ္ဏော-လဝန်းအစရှိသည်တို့၏အဆင်းသည်၊စက္ခုံ-သို့၊အသမ္ပတ္တော-မရောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဒူရေ-၌၊ ဌိတောဝ-တည်လျက်သာ၊ ပညာယတိ၊ သဒ္ဒေါပိ-သည်လည်း၊ သဏိကံ,သစေ အာဂစ္ဆေဿ-အကယ်၍လာအံ့၊ (မဟာအင္ဌကထာဆိုသည့် အတိုင်း လာအံ့၊) ဒူရေ-၌၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်သော အသံကို၊ စိရေန-ကြာမြင့်မှ၊ သုယျေယျ-ကြားအပ်ရာ၏၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ပရမ္ပရ ဃဋ္ဌနာယ-အဆက်ဆက် ထိခိုက်ခြင်းအားဖြင့်၊ အာဂန္တွာ-လာ၍၊ (လာပြီးမှ၊) သောတံ-ကို၊ ဃဋ္ဌေန္တော-ထိခိုက်လသော်၊ အသုကဒိသာယနာမ-ထိုမည်သော အရပ်၌၊ (ထိုမည်သောအရပ်က)၊ သဒ္ဒေါ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ န ပညာယေဿ-မထင်ရှားရာ၊တသ္မာ,တာနိ-ထိုစက္ခုသောတတို့သည်၊ အသမ္ပတ္တဂေါစရာနေဝ-မိမိထံမှောက်သို့ မရောတ်သော အာရုံရှိကုန်သည်သာ။ [ဤအဓိပ္ပာယ်များ၏ အကျယ်ကို ဋီကာကျော်ဂါထာတို့ကိုယူ၍ သင်္ဂြိဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

စ-ဆက်၊ တောနိ-ဤစက္ခုစသောပသာဒရုပ်တို့သည်၊ အဟိအာဒိသမာနာနိ-မြွေအစရှိသည်တို့နှင့် တူကုန်၏၊ [အာဒိဖြင့် နောက်၌လာမည့် သံသုမာရ, ပက္ခီ, ကုက္ကုရ, သိင်္ဂါလတို့ကို ယူ၊ ဤဥပမာတို့ဖြင့် စက္ခုစသော ပသာဒတို့၏

ဆိန္ဒန္တာနံပိ ရဇကာနံစ။ ။ဤ၌ ပိသည် ရှေးဝါကျ၌ ဌိတာနံကိုပေါင်းသော သမ္ပိဏ္ဍနတည်း၊ ဒွါဒသယောဇနမတ္ထကဌ် တည်သော လဝန်းနေဝန်းတို့၏အဆင်းသာ သမ္ပတ္တမဟုတ်သေး၊ ဒူရေ ရုက္ခံ ဆိန္ဒန္တ, ဝတ္ထံ ဓောဝန္တရဇကတို့၏အသံလည်း သမ္ပတ္တပင် ဖြစ်သည်-ဟူလို၊ စသဒ္ဒါကား ဆိန္ဒန္တကိုဆည်းသော သမုစ္စည်းတည်း။ [ယောဇနာ၌ ပိုကို စ ၏ အနက်ဟောဟူ ဖွင့်လေသည်။

သဘာဝအားဖြင့် မတူပုံကိုပြသည်။] ဟိ-ခဲ့၍၊ အဟိနာမ-မြွေမည်သည်၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ သိနိဒ္ဓသမ္ဘဒ္ဓဘနေ-ပြေပြစ်သော အရပ်, တံမြက်လှည်းအပ်သော အရပ်၌၊ နာဘိရမတိယထာ-မမွေ့လျော်သကဲ့သို့၊ ပန-အနှယကဝေး၊ သင်္ကာရဒ္ဒါန၊ ပေ၊ ဝမ်ိကာနိယေဂ - အမျိုက်စွန့်ရာ အရပ်, မြက်ရှုပ်, သစ်ရှက်ရှုပ်, တောင်ပို့တို့သို့သာလျှင်၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ နိပန္နကာလ-အိပ်ရာအခါ၌၊ အာဘိရမတိယထာ-လွန်စွာမွေ့လျော်သကဲ့သို့၊ ကေဂ္ဂတံ-ဓာတုတည်းသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သို့၊ (တည်ကြည်ခြင်းသို့၊) အာဇ္ဇတိယထာ-ရောက်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-တူပင်၊ ဧတံ စက္ခုပိ-သည်လည်း၊ ဝိသမဋ္ဌာသယံ-မညီညွတ်သော အာရုံ၌ ဖြစ်လိုဆန္ဒရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊ မဇ္ဈေသု-ညီကြောကုန်သော၊ သုဝဏ္ဏဘိတ္တိ အာဒီသု-ရွှေနံရံ အစရှိသော အာရုံတို့၌၊ နာဘိရမတိ-မမွေ့လျော်၊ ဩလောကေတုံပိ-ကြည့်ခြင်းငှာလည်း၊ န ဟုဿတိ၊ ပန-အနှယကာဝေး၊ ရှုပ၊ ပေ၊ ယေဝ-ဆန်းကြယ်ဖွယ်အဆင်း, ပန်း, အနှယ် အစရှိသော ဆန်းကြယ်သော အာရုံတို့၌သာ၊ အဘိရမတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တာဒိသေသု-နှ်ဖွယ်၊ ဌာနေသု-ဆန်းကြယ်သော အာရုံတို့၌၊ စက္ခုမ္ပိ မျက်စိသည်၊ အပ္ပဟောန္တေ-မလောက်လဿော်၊ (ကြည့်၍ အားမရလဿော်၊) မုခံပိ - ပါးစပ်ကိုလည်း၊ ဝိဝရိတွာ-ဟ၍၊ သြလောကေတုကာမာ-ကြည့်ခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။

[စက္ခု၏ဥပမာကို ပြပြီး၍ သောတ၏ဥပမာကို ပြလိုသောကြောင့် "သံသုမာရော်ပိ" စသည်မိန့်။] သံသုမာရေပိ-မိကျောင်းသည်လည်း၊ ဗဟိ-ရေ၏ ပြင်ဘက်၌၊ ဝါ-သို့၊ နိက္ခန္တောဒ-ထွက်ရသည်၊ (ဃမာနောဒသော်၊) ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူသင့်ယူထိုက်သောအရာကို၊ န ပဿတိ-မမြင်ရ၊ အက္ခီနိ-တို့ကို၊ နိမ္မိလေတွာဝ-မှိတ်၍သာ၊ စရတိယထာ-လှည့်လည်သကဲ့သို့၊ ပန-အနှယကာဝေး၊ ယဒါ, ဗျာမဿတမတ္တံ-အလတ်တရာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဥဒကံ-ရေသို့၊ သြဂါဟိတွာ-သက်၍၊ ဗိလံ-တွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်ပြီး၍၊ နိပ္ပန္နော-အိပ်ရသည်၊ ဟောတိ၊ တဒါ, တဿ-ထို မိကျောင်း၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ ကေဂ္ဂံ-တဓုတည်းသော အာရုံရှိသည်၊ (တည်ကြည်သည်၊) ဟောတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊ သုခံ-ချမ်းချမ်းသာသာ၊ သုပတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤ,အတူပင်၊ ဧတံ သောတံပိ-

---

ဝိသမဋ္ဌာသယံ။ ။ဝိသမေ- (အတွန့် အပျောက် စသည် ရှိ၍) မညီညွတ်သော အာရုံ၌ + အဋ္ဌာသယော - ကြည့်ရှုလိုသော ဆန္ဒသည်၊ ယဿတာ ဝိသမဋ္ဌာသယံ၊ (စက္ခု)၊ စက္ခုသည် ရုပ်တရားဖြစ်၍ ထို အဋ္ဌာသယမျိုး မရှိသော်လည်း ရှိသကဲ့သို့ တင်စား၍ တဒ္ဓမ္မူပစာရအားဖြင့် "ဝိသမဋ္ဌာသယ"ဟု ဆိုထားသည်၊ (တနည်း) ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဋ္ဌာသယကို စက္ခု၌ တင်စား၍ ဌာနူပစာရအားဖြင့် (တနည်း) ကေဒဿူပစာရအားဖြင့် "ဝိသမဋ္ဌာယ"ဟု ဆိုထားသည်၊ [အဋ္ဌာသယရဟိတမ်ပိ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ စက္ခုမတော ဝါ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။]

သည်လည်း၊ ဗိလဇ္ဇာသယံ-တွင်း၌ဖြစ်သော အလိုဆန္ဒရှိသည်၊ အာကာသ သန္နိဿိတံ-အာကာသကို မှီသည်၊ (ဟာလာ ဟင်းလင်းကို မှီသည်၊ ဟုတွာ) ကဏ္ဍစ္ဆိဒ္ဒကူပကေယေဝ-နားပေါက်တည်းဟူသော တွင်း၌သာ၊ အဇ္ဇာသယံ-အလိုဆန္ဒကို၊ ကရောတိ၊ ကဏ္ဍစ္ဆိဒ္ဒေါကာသော ယေဝ-နားပေါက် တည်းဟူသော အရပ်သည်သာ၊ တဿ-ထို သောတပသာဒ၏၊ သဒ္ဒဿဝနေ-အသံကို ကြားရခြင်း၌၊ ပစ္စယော ဟောတိ။ [တဿ သောတဿ သောတဝိညာဏ နိဿယဘာဝေန သဒ္ဒသဝနေ၊-ဋီကာ။]

အဇဋ္ဌာကာသောပိ-အဇဋ္ဌာကာသသည်လည်း၊ ဝါ-မရေးမချစ်အပ်သော ဟာလာဟင်းလင်းသည်လည်း၊ ဝဋ္ဌတိယေဝ-သင့်သည်သာ။ ["အာကာသ သန္နိဿိတံ"ဟု ဆိုခဲ့သော စကားနှင့်အညီ "အဇဋ္ဌာကာသောပိ ဝဋ္ဌတိ"ဟု ဆိုသည်။] ["သဒ္ဒေါ ပန ဓာတုပရံပရာယ"စသည်ဖြင့် ပြခဲ့သော မဟာအဋ္ဌ ကထာ ဝါဒအတိုင်း "အဇဋ္ဌာကာသောပိ ဝဋ္ဌတိယေဝ"၏ အဓိပ္ပာယ်အကျယ် ကို ပြလို၍ "အန္တောလေဏသ္မိံ ဟိ" စသည်ကို မိန့်သည်။] ဟိ-ခဲ့၊ အန္တော လေဏသ္မိံ-လိုဏ်၏ အတွင်း၌၊ သဇ္ဇာယေ-သရဇ္ဇာယ်ခြင်းကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သော်၊ လေဏစ္ဆဒနံ-လိုဏ်၏ အမိုးကို၊ ဘိန္ဒိတွာ-ဖောက်၍၊ သဒ္ဒေါ-အသံသည်၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်သို့၊ နနိက္ခမတိ-မထွက်၊ ပန-အန္ဒယကား၊ ဒ္ဒါရ ဝါတပါနစ္ဆိဒ္ဒေဟိ-တံခါးမ အပေါက်, လေသောက်ပြတင်း အပေါက်တို့ဖြင့်၊ နိက္ခမိတွာ ၍၊ [ဤစကားဖြင့် အဇဋ္ဌာကာသကို ပြသည်။] ဓာတုပ္ပရံ ပရာယေဝ-ဓာတ်ကြီး ၄ ပါ းအဆက်ဆက်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဃဋ္ဌေန္တော-လျက်၊ ဂန္ဒာ သောတပသာဒံ ဃဋ္ဌေတိ၊ အထ-ထိုသို့ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်၊ တသ္မိံ ကာလေ-ထို ထိခိုက်ရာအခါ၌၊ အသုကော နာမ-ထို မည်သူသည်၊ သဇ္ဇယတိ-သရဇ္ဇယ် နေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ လေဏပိဋ္ဌေ-လိုဏ်၏ အမိုးပြင်၌၊ နိသိန္နာ-ထိုင်နေသူတို့သည်၊ ဇာနန္တိ-သိကြရကုန်၏။

ဝေံသန္တေ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ (ဤသို့ ဓာတ်အဆက်ဆက်အားဖြင့် သွား၍ ထိခိုက်လသော်၊) သမ္ပတ္တဂေါစရဟာ-သမ္ပတ္တဂေါစရ၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နေ၏၊ ကိံ ပန-အသို့နည်း၊ ဧတံ-ဤသောတသည်၊ သမ္ပတ္တဂေါစရံ-သမ္ပတ္တ ဂေါစရရှုပ်ပါလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ [မဟာအဋ္ဌကထာဆရာကို သင်္ဂဟအဋ္ဌကထာဆရာက ပြန်မေးသည်။] အာမ-အိမ်း၊ (ဧသံ-ဤ သောတ

ကဏ္ဍစ္ဆိဒ္ဒ၊ ပေ၊ အဇ္ဇာသယံ။ ။[ဗိလဇ္ဇာသယံကို ထပ်ဖွင့်သော စကားတည်း၊] သောတပသာဒသည် နားပေါက် ဟူသော တွင်း၌ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ထိုအပေါက်သည် သဒ္ဒါရုံကို ယူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း "ကဏ္ဍစ္ဆိဒ္ဒကူပကေယေဝ အဇ္ဇာသယံ ကရောတိ"ဟု ဆိုသည်၊ [ကဏ္ဍကူပစ္ဆိဒ္ဒေယေဝ ၊ပေ၊ ကရောတိတိ ဝုတ္တံ-ဋီကာ၊] ဤ၌လည်း တဒ္ဒမ္မူပစာ, ဌာနူပစာဖြစ်ပုံကို သိပါ၊

ပသာဒသည်၊ သမ္ပတ္တဂေါစရံ- တည်း၊ (ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) [မဟာအဋ္ဌကထာ၏ အဖြေတည်း၊] ယဒိဝေံ- သော်၊ (သမ္ပတ္တဂေါစရရုပ် ဖြစ်လျှင်၊) ဒုရေ- ၌၊ ဘေရီအာဒီသု - စည်ကြီးအစရှိသော တူရိယာတို့ကို၊ ဝဇ္ဇမာနေသု- မြည်စေအပ်ကုန်လသော်၊ (တီးအပ်ကုန်လသော်၊) (ဒုရေ-၌၊ ဝါ-က၊ သဒ္ဒေါ- တည်း၊ ဣတိ- သို့၊ ဇာနနံ-သိနိုင်ခြင်းသည်၊ နဘဝေယျ- မဖြစ်ရာ၊ [အချိုစာ၌ "န" ကျနေသည်၊] ဣတိ-ဤကား အပြစ်ပြပုံတည်း၊ [သင်္ဂဟအဋ္ဌကထာဘက်က အပြစ်ပြပုံတည်း၊] (ဒုရေ-၌၊ ဝါ-က၊ သဒ္ဒေါ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဇနနံ-သည်၊) နဘဝတိ-မဖြစ်သည်ကား၊ နော-မဟုတ်၊ (ဘဝတိဝေ-ဖြစ်သည်သာ၊) ဟိ-ချဲ၊ သောတပသာဒသို့ - ကို၊ ဃဋ္ဌိတေ-သော်၊ ဒုရေ-၌၊ ဝါ-က၊ သဒ္ဒေါ-တည်း၊ အာသန္နေ-၌၊ ဝါ-က၊ သဒ္ဒေါ-တည်း၊ ပရတီရေ- ဟိုဘက်ကမ်း၌၊ ဝါ-က၊ (သဒ္ဒေါ)၊ ဩရိမတီရေ - ဤဘက်ကမ်း၌၊ ဝါ-က၊ (သဒ္ဒေါ-တည်း၊) ဣတိ- သို့၊ တထာတထာ-ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဇာနနာကာရော- သိပုံအခြင်း အရာသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သော- ဤ သိနိုင်ခြင်းသည်၊ မေ္ပတာ- ထုံးစံမေ္ပတာ တည်း၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊ [မဟာအဋ္ဌကထာဘက်ကအဖြေတည်း၊] တောယ မေ္ပတာယ-ဤထုံးစံမေ္ပတာအားဖြင့်၊ ကိံ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ယတော ယတော - အကြင်အကြင်အရပ်၌၊ ဆိဒ္ဒံ-အပေါက်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တတော တတော-၌၊ သဝနံ-ကြားခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ စန္ဒိမသူရိယာဒီနံ-လ နေအစရှိသည်တို့ကို၊ ဒဿနံဝိယ- မြင်ရခြင်းကဲ့သို့တည်း၊ (ကောင်းကင်ဟာလာ ဟင်းလင်း အပေါက်ရှိ၍ မြင်ရခြင်းကဲ့သို့တည်း၊) ဣတိ- ကြောင့်၊ တေံ- ဤ သောတပသာဒသည်၊ အသမ္ပတ္တဂေါစရမေဝ-သာတည်း။ ["ကိံ တောယ၊ ပေ၊ မေဝေတံ" ကား သင်္ဂဟအဋ္ဌကထာဆရာ၏ အဆုံးအဖြတ်တည်း။]

[ဃာနပသာဒ၏ဥပမာကို ပြလို၍ "ပက္ခီပိ" စသည်မိန့်၊] ပက္ခီပိ-ငှက်သည် လည်း၊ [ပက္ခော ယဿ အတ္ထိတိ ပက္ခီ - အတောင်ရှိသောငှက်၊] ရှက္ခေဝါ - ၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဘူမိယံဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ နရမတိယထာ-မမ္ဖေ့ လျော်သကဲ့သို့၊ ပန- အန္ဓယကား၊ ယဒါ, ဧကံ (လေဋ္ဌုပါတံ) ဝါ- ခဲဘပစ် အရပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒေ့လေဋ္ဌုပါတေဝါ-ခဲ ၂-ပစ်အရပ်တို့ကိုသော် လည်းကောင်း၊ အတိက္ကမ္မ-ကျော်လွန်၍၊ အဇဋ္ဌာကာသံ- ရေးခြစ်မထင်, ထက် ကောင်းကင်သို့၊ ပက္ခေနွာ- ပျံသွားရသည်၊ ဟောတိ၊ တဒါ, ဧကဂ္ဂစိတ္တတံ- တည်ကြည်သောစိတ် ရှိသည်၏အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ- တူပင်၊ ဃာနံပိ-သည်လည်း၊ အာကာသဇ္ဇာသယံ-ကောင်းကင်၌ ဖြစ်သော

ဝါတူပ ၊ ပေ၊ ဂေါစရံ။ ။ဝါတော+ဥပနိဿယော ယဿာတိ ဝါတူပနိဿ ယော၊ ဂန္ဓောယေဝ+ဂေါစရော ဂန္ဓဂေါစရော၊ ဝါတူပနိဿယော+ဂန္ဓဂေါစရော ယဿာတိ ဝါတူပနိဿယ ဂန္ဓဂေါစရံ (ဃာနံ)၊ ဤ၌ လေသည် ဂန္ဓဂ္ဂဟဏ၏ ဥပ

အလိုဆန္ဒရှိသည်၊ ဝါတူပနိဿယဂန္ဓဂေါစရံလေဟူသော ဥပနိဿယရှိသော အနံ့လျှင် အာရုံရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ တထာဟိ-ထိုစကားမှန်၏၊ ဂါဝေါ-တို့သည်၊ ဒေဝေ-မိုဃ်းသည်၊ နဝဝုဋ္ဌေ-ရွာပြီးသော မိုဃ်း၏ အသစ်ကာလရှိလသော်၊ (မိုဃ်းဦးကျလသော်၊) [နဝေါ+ဝုဋ္ဌဿ ယဿာတိ နဝဝုဋ္ဌော။] ဘူမိယံ-၌၊ ဃာယိတွာ- နမ်း၍၊ အာကာသာဘိမုခါ- ကောင်းကင်သို့ ရှေးရှုကုန်သည်၊ ဟုတွာ, ဝါတံ-လေကို၊ အာကစုန္တိ- ဆွဲငင်ကြကုန်၏၊ (လေရှုကြကုန်၏၊) စ- သည်သာမကသေး၊ အဂ်ုလီဟိ-လက်ချောင်းတို့ဖြင့်၊ ဂန္ဓပိဏ္ဍ-နံ့သာခဲကို၊ ဂဟေတွာပိ-ယူပြီး၍လည်း၊ ဥပသိဃ်နကာလေ-နမ်းရှုရာအခါ၌၊ ဝါတံ-ကို၊ အနာကစုန္တော-မဆွဲငင်ရသေးသည်ရှိသော်၊ (မရှုရသေးသည်ရှိသော်၊) တဿ-ထို နံ့သာခဲ၏၊ ဂန္ဓံ-ကို၊ နေဝဇာနာတိ-မသိသေးသည်သာ။

ကုက္ကုရောပိ - အိမ်ခွေးသည်လည်း၊ ဗဟိ - ရွာ၏ ပြင်ဘက်၌၊ ဝိစရန္တော-လှည့်လည်ရသော်၊ ခေမဋ္ဌာနံ- ဘေးကင်းရာအရပ်ကို၊ နပဿတိယထာ-မမြင်ရသကဲ့သို့၊ လေဋ္ဌုပဟာရာဒီဟိ- ခဲဖြင့်ပုတ်ခတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ ဥပဒ္ဒုတော - နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ပန- အနွယကား၊ အန္တောဂါမံ - ရွာတွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ - ဝင်၍၊ ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနေ- ဖိုခနောက်ရှိရာအရပ်၌၊ ဆာရိကံ-ပြာကို၊ ဗျူဟိတွာ- ယက်၍၊ နိပန္နဿ- အိပ်ရသောခွေးအား၊ ဖာသုချမ်းသာသည်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ (အချိုစာအုပ်၌ ဖာသုကံဟုရှိ၏၊) ဧဝမေဝ, ဇိဝှါပိ-ဇိဝှါပသာဒသည်လည်း၊ အာပဇ္ဇာသယာ- ရေ၌ဖြစ်သော အလိုဆန္ဒရှိသည်၊ အာပေါဆန္ဒိဿိတရသာရမဏာ - အာပေါဓာတ်ကို မှီသောရသာရုံလျှင် အာရုံရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တထာဟိ-ထိုစကားမှန်၏၊ တိယာမရတ္တိံ-ညဉ့် ၃-ယာမ်ပတ်လုံး၊ သမဏဓမ္မံ-ကို၊ ကတွာပိ- ပြုပြီး၍လည်း၊ ပါတောဝ-နံနက်စောစော၌ပင်၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊ အာဒါယ-၍၊ ဂါမော- သည်၊ ဝါ-သို့၊ ပဝိသိတဗ္ဗော- ဝင်ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ စ- ထိုသို့ပင် မွတ်သိပ် ဆာလောင်သည်ဖြစ်၍ ရွာတွင်းသို့ ဝင်သွားထိုက်ပါသော်လည်း၊ ခေဋ္ဌေန-တံတွေးသည်၊ အတေမိတဿ-မစိုစေအပ်သော၊ သုက္ခ ခါဒနီယဿ-ခြောက်သော ခဲဖွယ်၏၊ ရသံ-ကို၊ ဇာနိတုံ-ငှာ၊ နသက္ကာ- မတတ်နိုင်။

သင်္ဂါလောပိ - တောခွေး သည်လည်း၊ [မြေတွင်း၌ နေသောကြောင့် "မြေခွေး" ဟုလည်းခေါ်ကြ၏၊] ဗဟိ-တော၏ပြင်ဘက်၌၊ စရန္တော-လှည့်လည်ရသော်၊ ရတိံ-မွေ့လျော်ခြင်းကို၊ နဝိန္ဒတိယထာ-မရသကဲ့သို့၊ ပန-အနွယ

နိဿယသာဖြစ်၏၊ ဂန္ဓ၏ဥပနိဿယမဟုတ်၊ သို့သော် အနံ့ကိုယူခြင်း၏ ဝါတူပနိဿယအမည်ကို အနံ့၌တင်စား၍ ဂန္ဓကိုလည်း "ဝါတူပနိဿယ" ဟု ဌာနျူပစာရအားဖြင့် ဆိုထားသည်။ [ဧတ္ထ၊ ပေ၊ ဂန္ဓော ဝါတူပနိဿယောတိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ၊ ဋီကာ၌ နောက်တနည်းပြသေး၏။]

ကား၊ အာမကသုဿာနေ-လောလောလတ်လတ်ဖြစ်သော သူသေကောင်တို့ကို ပစ်ထားသုသာန်၌၊ မနုဿမံသံ-ကို၊ ခါဒိတ္ဝာ-ခဲ၍၊ နိပန္နဿေဝ - အိပ်ရသော ခွေးအားသာလျင်၊ ဖာသုကံ-သည်၊ ဟောတိယထာ ကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ, ကာယော ပိ-သည်လည်း၊ ဥပါဒိန္နကဇ္ဈာသယော - ဥပါဒိန္နကခန္ဓာကိုယ်၌ဖြစ်သော အလို ဆန္ဒရှိ၏၊ ပထဝိသန္နိဿိတာဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏော-ပထဝီခေါတ်ကိုမှီသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဟူသော ဆားရုံရှိ၏၊ တထာဟိ - ထိုစကားမှန်၏၊ အညံ - မိမိလက်မှတပါး သော၊ ဥပါဒိန္နကံ - ဥပါဒိန္နကကိုယ်ကို၊ အလဘမာနာ - မရကုန်လသော်၊ သတ္တာ - တို့သည်၊ အတ္တဇနော၀ - မိမိ၏သာ၊ ဟတ္ထတလေ - လက်အပြင်၌၊ သီသံ-ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ (ထား၍၊) နိပဇ္ဇန္တီ-အိပ်ကြကုန်၏။

စ-သည်သာ မကသေး၊ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာ - အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရဖြစ်သော၊ (ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပဖြစ်သော၊) ပထဝီ- ပထဝီခေါတ်သည်၊ အဿ- ထိုကာယ ပသာဒ၏၊ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏော-အာရုံကိုယူခြင်း၌၊ ပစ္စယော-သည်၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ-ချေ၊ သုသာဏိကတသ္မိ - ကောင်းစွာတည်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ["သုသန္ဌိတသ္မိ - ကောင်းစွာ ခင်းအပ်ပြီးလည်း ဖြစ်သော" ဟုလည်း မူကဲ့ရှိ၏၊] သယနဿ - အိပ်ရာ၏သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ ထပိတာနံ - ထားအပ်ကုန်သော၊ ဖလာနံပိ၀ါ - သစ်သီးတို့၏ သော်လည်း ကောင်း၊ အနိသိဒန္တေန၀ါ - မထိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သော်လည်းကောင်း၊ (ထိုင်၍မကြွသည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ အိပ်ရာကိုရည်ရွယ်သည်၊) အနိပ္ပဇ္ဇေန္တေန၀ါ မနိပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ (နိုပ်၍ မစမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ လက်ပေါ်က သစ်သီးကိုရည်ရွယ်သည်၊) ထဒုဓုဘာ၀ေါ- ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်, နူးညံ့သည်၏အဖြစ်သည်၊ ၀ါ-ကို၊ ဇာနိတုံ-၄ါ၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဇ္ဈတ္တိက ဗာဟိရာ- သော၊ ပထဝီ- သည်၊ ဇတဿ ကာယပသာဒဿ- ၏၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဇာနနေ- ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို သိခြင်း၌၊ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ဧ၀ံ- လျင်၊ လက္ခဏာဒိ ၀၀တ္ထာနတောပိ- လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ကို ပိုင်းခြားသော အာ၊ဖြင့်လည်း၊ ဧတေသံ- ဤစက္ခုအစရှိသော ပသာဒတို့၏၊ အဿမိဿတာ - မထွေနှောကုန် သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဧ၀ဒီတဗ္ဗာ- ၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ စက္ခု ပသာဒဿ-၏၊ လက္ခဏာ၊ပေ၊ နိဿယာ-လက္ခဏ, ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန်, ပဒဋ္ဌာန်, အာရုံ, အဇ္ဈာသယ, မှီရာတို့သည်၊ အညေယေ၀-သော်တစသည်တို့၏ လက္ခဏာ စသည်တို့မှ တမျိုးတခြားတို့သာတည်း၊ သော်တပသာဒါဒီနံ- သော်တပသာဒ အစရှိသည်တို့၏၊ (လက္ခဏာ၊ပေ၊ နိဿယာ - တို့သည်၊) အညေ(ဧ၀) - စက္ခု ပသာဒ၏ လက္ခဏာစသည်တို့မှ တမျိုးတခြားတို့သာတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စက္ခာယတနာဒီနိ- စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့သည်၊ အဿမိဿာနေ၀ - မထွေ နှောကုန်သည်သာတည်း။

အပိစ - သည်သာ မကသေး၊ နေသံ - ထိုစက္ခုပသာဒ အစရှိသည်တို့၏၊ အဆမ္မိဿတာယ - မရောနှောကုန်သည်၏အဖြစ်၌၊ အယံ ဥပမာပိ - ကိုလည်း၊ [ပိဖြင့် ကုက္ကုရ စသော ဥပမာကို ပေါင်း၊] ဝေဒိတဗ္ဗာ - သိထိုက်သေး၏၊ ဟိ - ချဲ၊ ပဉ္ဇဝဏ္ဏာနံ - ၅-မျိုး အပြားရှိကုန်သော၊ ဥဿာပိတာနံ - စိုက်ထူအပ်ကုန်သော၊ ဓဇာနံ - အလံတို့၏၊ ဆာယာ - အရိပ်သည်၊ ကောဗဒ္ဓါဝိယ - တစပ်တည်း စပ်သကဲ့သို့၊ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ ပန - ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တဿ တဿ - ထိုထိုအလံ၏၊ (ဆာယာ-သည်) အညမညံ-အချင်းချင်း၊ အသမ္မိဿာဝ-မရောနှောသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ ယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ပဉ္ဇဝဏ္ဏေန- ၅-မျိုး အပြားရှိသော၊ ကပ္ပါသေန- ဝါချည်ဖြင့်၊ ဝဋ္ဌိ - မီးစာကို၊ ကတ္ဘာ, ဒီပေ- ဆီမီးကို၊ ဇာလိတေ- တောက်စေအပ်သော်၊ (ညှိထွန်းအပ်သော်၊) ဇာလာ - မီးလျှံသည်၊ ကောဗဒ္ဓါဝိယ- ကဲ့သို့၊ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ ပန - ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တဿ တဿ - ထိုထို ဝါဂွမ်း၏၊ အံသုနော-ချည်မျှင်၏၊ ပါဋိယက္ကာ- အသီးအခြား တမျိုးစီဖြစ်သော၊ ဇာလာ-မီးအလျှံသည်၊ အသမ္မိဿာဝေ - မရောနှောသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ ယထာ၊ ဝေမေဝ-တူပင်၊ ဣမာနိ ပဉ္ဇာယတနာနိ-ဤ ၅-ပါးသော အာယတနတို့သည်၊ ကေသို့ အတ္တဘာဝေ- စာခုသော အတ္တဘောဉ်၊ (ခန္ဓာကိုယ် တကိုယ်တည်း၌၊ သမောသဋ္ဌာနိ- ပေါင်းစုကုန်သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ ဟောန္တိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ အညမညံ, အသမ္မိဿာနေဝ-နှ်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)။

ပဉ္ဇဝဏ္ဏာနံ ဓဇာနံ။ ။"ပဉ္ဇပ္ပကာရာ ပဉ္ဇဝဏ္ဏာ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါသည် အဆင်းအနက်မှော မဟုတ်, ပကာရအနက်ဟောဟု သိစေလိုသည်၊ [ဥပမာ-"ပဉ္ဇ ဝဏ္ဏာယ ပီတိယာ-၅-မျိုးအပြားရှိသော ပီတိဖြင့်" ဟူရာ၌ကဲ့သို့တည်း။] အလံ ၅-ခုကို ပူးတွဲ၍ စိုက်ထူထားရာ၌ အရိပ် ၅-မျိုးတို့သည် တစပ်တည်း တခုတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏၊ သို့သော် ထိုထိုအလံ၏ ထိုထိုအရိပ်သည် အချင်းချင်းမရောသကဲ့သို့ ထို အတူ စက္ခုစသော အာယတနတို့သည် မိမိဆိုင်ရာ လက္ခဏာအားဖြင့် မရောကြပါ-ဟူလို။

ယထာစ ပဉ္ဇဝဏ္ဏေန။ ။ပဌမ ဥပမာ၌ အလံ ၅-ခုဖြစ်၍"စက္ခုစသော အာယတနဝါးမျိုးနှင့် စူသော်လည်း အတ္တဘောတခုတည်းနှင့်မတူသေးရကား ဥပမာတနည်း ပြပြန်သည်၊ ဤ၌လည်း ဝဏ္ဏသဒ္ဒါသည် ပကာရအနက်ဟောပင်တည်း၊ ၅-မျိုးပြားသော ဝါဂွမ်းဖြင့် မီးစာကျစ်၍ မီးထွန်းရာ၌ ထို ဝါဂွမ်းချည်မျှင်၏ မီးလျှံသည် မရောနှောကြသကဲ့သို့-ဟူလို၊ မီးစာတခုတည်းသည် အတ္တဘောတခုတည်းနှင့် တူ၏။

မူကွဲ။ ။စာအုပ်တို့၌၊"ဆာယာ ကောဗဒ္ဓါဝိယ ဟောတိ၊ ဇာလာ၊ ပေ၊ ဟောတိ" ဟု ကေဝုစ်ကြိယာကို တွေ့ရ၏၊ အရိပ်အများ-မီးလျှံအများ ဖြစ်သောကြောင့်"ဟောန္တိ" ဟု ဗဟုဝုစ် ရှိသင့်မည် ထင်သည်၊ "ပါဋိယေက္ကာ ပါဋိယက္ကာ" ဟုလည်း နောက်ပြင် စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏၊ ပါဋိယေက္ကာပုဒ်က "အသီးအသီး" အနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် တပုဒ်သာ ရှိသင့်မည်ထင်သည်။

စ-သည်သာ မကသေး၊ ကေဝလံ-အခြား ရွပ်တို့နှင့် မဖက်, သက်သက်၊ ဣမာနေဝ ပဌ-ဣ ၅ ပါးသော ပဿဒရွပ်တို့သည်သာ၊ (အသမ်မိသာနေဝ-နိသည်သာ၊) နှ-မဟုတ်ကုန်သေး၊ သေသရွပါနိုပိ-ပဿဒရွပ်မှ ကြွင်းသော ရွပ်တို့သည်လည်း၊ အသမ်မိဿာနေဝ-နှ်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ [သေသရွပါနိုပိ အသမ်မိဿာနိ"ကို ခွဲလိုရှိ"ဣမသ္မိံ ဟိ"စသည်ကို မိန့်။]ဟိ-ခွဲ၊ ဣမသ္မိံ သာရိရေ-ဣ ကိုယ်၌၊ ဟေဋ္ဌိမကာယော-အောက်ပိုင်း၌ဖြစ်သော ကိုယ်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမကာယော-အလယ်ပိုင်း၌ဖြစ်သောကိုယ်လည်းကောင်း၊ ဥပရိမကာယော-အထက်ပိုင်း၌ဖြစ်သော ကိုယ်လည်းဧကာင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တယော-နှ်သော၊ ကာယ်ဿ-ကာယဒသကလည်း၊ ဘာဝဒသကံ-လည်း၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာနိ-အာဟာရဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌ-ဂ ပါးသော ရွပ်တို့လည်းကောင်း၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနာနိ-နှ်လော၊ အဋ္ဌ-တို့လည်းကောင်း၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ-နှ်သော၊ အဋ္ဌ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုစတ္တာလီသ-သော၊ ရွပါနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ["သမုဋ္ဌဟန္တီ ဧတေနာတိ သမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တံ သမုဋ္ဌာနံ ယေသန္တိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ"စသည်ပြု။]

နာဘိတော-မှ၊ဥဒ္ဓံ-၌၊ ယာဝ ဂလဝါဋကာ-လည်မျိုတိုင်အောင်၊("ဂလဝါဋကာ"ဟု ရှိလျှင် "ဂလ+အာဝဋကာ-လည်ပင်း၏ တွင်းငယ် (ဇလုပ်) တိုင်အောင်"ဟု မေးပါ။]မဇ္ဈိမကာယောနာမ-မည်၏၊ တတ္ထ-ထိုအလယ်ပိုင်း ကိုယ်၌၊ ကာယဒသကံ-လည်းကောင်း၊ ဘာဝဒသကံ-လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထု ဒသကံ-လည်းကောင်း၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာဒီနိ-အာဟာရသမုဋ္ဌာန် အစရှိကုန်သော၊ တီဏိ-နှ်သော၊ အဋ္ဌကာနိ-အဋ္ဌကတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုပညာသ-သော၊ရွပါနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊["ဝတ္ထုဒသကသည် ရင်ချိုင့် အတွင်း၌ ဖြစ်၏"ဟု အဆိုရှိသောကြောင့် ထိုဝတ္ထုဒသကအတွက် ရွပ်ကလာပ် တခု ပိုလာသည်။] ဂလဝါဋကတော-မှ၊ (တနည်း) ဂလာဝါဋကတော-မှ၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်ဖြစ်သောကိုယ်သည်၊ဥပရိမကာယောနာမ-မည်၏၊တတ္ထ-ထိုအထက်ပိုင်း ကိုယ်၌၊ စက္ခုဒသကံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဘာဝဒသကံ-လည်းကောင်း၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာဒီနိ-နှ်သော၊ တီဏိ-ကုန်သော၊ အဋ္ဌကာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုဆသိတိ-ရွစ်ဆယ့် ၄ ပါးသော၊ ရွပါနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

တတ္ထ-ထို စက္ခုဒသက အစရှိသော ရွပ်တို့တွင်၊ စက္ခုပသာဒဿ-၏၊ ပစ္ဆိ ဖာနိ-အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရိ-နှ်သော၊ မဟာဘူတာနိ-တို့လည်း ကောင်း၊ဝဏ္ဏော-အဆင်းလည်းကောင်း၊ ဂန္ဓော-အနံ့လည်းကောင်း၊ရသော-

အရသာလည်းကောင်း၊ ဩဇာ - ဩဇာလည်းကောင်း၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ - လည်းကောင်း၊ စက္ခုပသာဒေါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိဣဒံ-ဤ ရုပ်အပေါင်းသည်၊ ကေန္တတော-ကောန်အားဖြင့်၊ အဝိနိဘုတ္တာနံ-အသီးအသီး မခွဲခြားအပ်, မခွဲခြားနိုင်ကုန်သော၊ ဒသန္နံ န်သော၊ နိပ္ပန္နရူပါနံ-တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ စက္ခုဒသကံနာမ-မည်၏၊ဣမိနာ နယေန-ဖြင့်၊ သေသာနိ-စက္ခုဒသကမှ ကြွင်းသော သောတဒသက အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-န်၏။

တေသု-ထိုရုပ်တို့တွင်၊ ဟေဋ္ဌိမကာယေ-အောက်ပိုင်း ကိုယ်၌၊ ရူပံ-သည်၊ [“ရုက္ခေ+သာခါ”ကဲ့သို့ အပေါင်းအာဓာရ, အစိတ်အာဓေယ်၊] (တနည်း) ဟေဋ္ဌိမကာယေ-၌၊ (ပဝတ္တံ-သော၊) ရူပံ-သည်၊ မဇ္ဈိမ၊ ပေ၊ ရူပေဟိ-အလယ်ပိုင်းကိုယ်၌ရုပ်, အထက်ပိုင်းကိုယ်၌ ရုပ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, အသမ္မိဿံ-မရောနှော၊ သေသကာယဒွယေပိ-ဟေဋ္ဌိမကာယမှကြွင်းသော မဇ္ဈိမကာယ, ဥပရိမကာယ ၂ ပါးအပေါင်း၌လည်း၊ ရူပံ-သည်၊ ဣတရေဟိ-အခြားသောကာယ၌ ရုပ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, အသမ္မိဿမေဝ-သည်သာ၊ ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့၊ သာယနှသမယေ-ညနေချမ်းအခါ၌၊ ပဗ္ဗတစ္ဆာယာစ- တောင်ရိပ်သည် လည်းကောင်း၊ရုက္ခစ္ဆာယာစ-သည်လည်းကောင်း၊ကောဗဒ္ဓါဝိယ-နှ်သကဲ့သို့၊ ကိဉ္ဇာပိ ဟောန္တီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ အညမညံ-, အသမ္မိဿာဝ-နှ်သည်သာ၊ (ဟောန္တီ) ယထာ-နှ်သကဲ့သို့၊ဝေံ-တူ၊ ဣမေသုပိ ကာယေသု-တို့၌လည်း၊ (ဟေဋ္ဌိမကာယစသော ကာယ ၃ ပါး တို့၌လည်း၊) စတုစတ္တာလီသ-သော၊ရူပါနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌိမကာယအတွက်၊) စတုပညာသ-သော၊ (ရူပါနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမကာယအတွက်၊) စတုဆုသီတိ-သော၊ ရူပါနိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဥပရိမကာယအတွက်၊) ကောဗဒ္ဓါနိ

ကေန္တတော အဝိနိဘုတ္တာနံ။ ။ကလာပ်အမျိုးမျိုး၌ တည်သော ရုပ်များလည်း ဤ ရုပ်အပေါင်းသည် ကာယဒသက, ဤရုပ်အပေါင်းကား ဘာဝဒသက ဟု ခွဲခြား၍ မရနိုင်ပါ၊ သို့သော် အနေကန္တ အဝိနိဘုတ္တများ ဖြစ်ကြ၏၊ တကလာပ်တည်း၌ရှိသော ရုပ်အပေါင်းကား ဘယ်အခါမျှ (ဘယ်နည်းနှင့်မျှ) ခွဲခြား၍ မရ၊ ထိုသို့ ကေန္တအဝိနိဘုတ္တ, အနေကန္တ အဝိနိဘုတ္တ ဟု ၂ မျိုးရှိသောကြောင့် အနေကန္တ အဝိနိဘုတ္တတို့ကို တားမြစ်ခြင်းငှာ “ကေန္တတော”ဟု ဝိသေသန ပြုရသည်။ [ကေန္တတောတိ၊ ပေ၊ ဂတတ္တာတိ၊-ဋီကာ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤစကားကို ထောက်၍ ဓာတုဘေဒနည်းအားဖြင့် ရုပ်အစိုင်အခဲကို ဓာတ်ခွဲနိုင်စရာ ရှိသော်လည်း တကလာပ်တည်း၌ကား မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မခွဲနိုင်၊ ထို့ပြင် တကလာပ်တည်းသာမက စက္ခုဒသကကလာပ်တမျိုးမှာပင် ဖြစ်ဆဲကလာပ် ၁, ချုပ်ဆဲကလာပ် ၁, တည်ဆဲကလာပ် ၄၉ မျှရှိရကား ထို ၅၁ မျိုးသောကလာပ်တို့သည် စု၍ နေ၏၊ ထိုကလာပ်အစုအဝေးကိုလည်း ဓာတုဘေဒနည်းအားဖြင့် ကေန်ပင် ခွဲ၍မရနိုင်-ဟု မှတ်ပါ။

ဝိယ-နှ်သကဲ့သို့၊ ကိဉ္စာပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍လည်း ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ ပန-သော်လည်း၊ အညမည့်, အသမ္မိဿာနေဝ-နှ်သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ရူပါယတနနိဒ္ဒေသော-၌၊ ဝဏ္ဏောဝ-အဆင်းသည်ပင်၊ ဝဏ္ဏနိဘာ-ဝဏ္ဏနိဘာမည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ နိဘာတိ-တောက်ပ ထင်ရှားတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နိဘာ-မည်၏၊ စက္ခုဝိညာဏဿ-အား၊ ပါကဋာ-ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝဏ္ဏောဝ-အဆင်းသည်ပင်၊ နိဘာ-တောက်ပ ထင်ရှားသည်တည်း၊ ဝဏ္ဏနိဘာ-အဆင်းသည်ပင် တောက်ပထင်ရှားသည်၊ ဝါ-တောက်ပထင်ရှားသောအဆင်း၊ (ယံ ရူပံ-သည်၊) နိဒဿနေန-မြင်ထိုတ်သည်၏အဖြစ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဝတ္တတိ၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ ရူပံ-သည်၊) သနိဒဿနံ-မည်၏၊ စက္ခုဝိညာဏေန-သည်၊ ပဿိတဗ္ဗံ-မြင်ထိုက်သော ရုပ်တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (ယံ ရူပံ-သည်၊) ပဋိဃေန-ထိပါးတတ်သည်၏အဖြစ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, (ဝတ္တတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ ရူပံ-သည်၊) သပ္ပဋိဃံ-မည်၏၊ ပဋိဃဋ္ဌနနိဃံသဇနကံ-ထိခိုက်ခြင်းဟူသော ပွတ်တိုက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောရုပ်ဘည်း၊ ဣတိ အတ္ထော။

နီလာဒီသု-နီလအစရှိသော အဆင်းတို့တွင်၊ ဥမာပုပ္ပသမာနံ-နှမ်းကြပ်ပွင့်၏အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းသည်၊ နီလံ-ညိုသော အဆင်းတည်း၊ ကဏိကာရပုပ္ပသမာနံ-မဟာ လှေကားပန်း၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းသည်၊ ပီတကံ-ရွှေသောအဆင်းတည်း၊ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ပသမာနံ-မိုးစွေပန်း၏အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းသည်၊ လောဟိဘကံ-နီသော အဆင်းတည်း၊ ဩသဓိတာရကသမာနံ-သောက်ရှူးကြယ်၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းသည်၊ ဩဒါတံ-တည်း၊ စျာမင်္ဂါရသမာနံ-မီးလောဇ်အပ်ပြီးသော မီးကျီးအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းသည်၊ ကာဋ္ဌကံ-မည်းနက်သော အဆင်းတည်း၊ မန္ဒရတ္တံ-စဉ်းငယ် နီသော၊

ဝဏ္ဏနိဘာ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ၂ နည်းဖွင့်ထား၏၊ ပဌမနည်း၌ နိဘာသဒ္ဓါသည် အနက်သူးမရှိ၊ "ဒိဋ္ဌိယေဝ+ဒိဋ္ဌိဂတံ"ဟု ဖွင့်ရာ၌ ဂတအတွက် အနက်ထူး မရှိသကဲ့သို့တည်း၊ ဒုတိယနည်း၌ကား အနက်ရှိ၏၊ နိပုဗ္ဗ ဘာဓာတ် ဒိတ္တိအနက်ဟော၊ အပစ္စည်း, ဣတ္ထိဇောတက အာပစ္စည်းသက်၊ ထိုတွင် ပဌမနည်းအလို အရောင်မရှိသော အဆင်းကို ရ၏၊ ဒုတိယနည်းအလို အရောင်ရှိသော အဆင်းကို ရ၏၊ [အဋ္ဌကထာ နည်းအတိုင်း ဝစနတ္ထ ပြုပါ။]

သနိဒဿနံ။ ။"သဒ္ဓိံ+နိဒဿနေန"သည် လဟုကနည်းအားဖြင့် ပြုအပ်သော ဝိဂ္ဂဟတည်း၊ "သဒ္ဓိံ+နိဒဿနေန ယံ ဝတ္တတိတိ သနိဒဿနံ(ရူပံ)"ဟု ပြုစေလိုသည်၊ နိဒဿနေနဌ်လည်း ဘာဝပ္ပဓာန ကြံပါ၊ သနိဒဿနတိက် အဖွင့်၌ "ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝ သခ်ါတေန နိဒဿနေန"ဟု ဖွင့်ခဲ့သည်။

ဥမာပုပ္ပသမာနံ။ ။စာအုပ်တို့၌ "ဥမ္မာရ"ဟု ရှိ၏၊ ရှေးနိဿယ၌ "ဥမ္မာ"ဟု ရှိ၏၊ အောင်မဲညိုပွင့်ဟုသည်း ပေး၏၊ အဘိဓာန် (၄၅၂)၌ "ဥမာတု အတသီ"ဟု နှမ်းကြပ်ပရိယာယ် ရှိ၏၊ ထိုနှမ်းကြပ်ပွင့်များသည် ညိုသောအဆင်း ရှိ၏။

သိန္ဒုဝါရ ကရ ဝီရ မကုဋ္ဌ သမာနံ-ရေအုန်နှဲငုံ, ကုလား ဇလပ်ငုံ၏ အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းသည်၊ မဇျိဋ္ဌကံ-မဇျိဋ္ဌက အဆင်းတည်း၊ [ရှေး နိဿယ၌ "မောင်းသော အဆင်း"ဟု ပေး၏။]

ပန-ကား၊ ဟရိတ္တစ၊ပေ၊ ပက္ကမာတိတ္တေ-ဟူသောဤပါဌ်၌၊ သုဝဏ္ဏံ-ရွှေကို၊ ဟရီတိ-ဟူ၍၊ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ ပရတော-နောက်၌၊ အဿ-ထိုရွှေ၏၊ ပါ-ကို၊ ဇာတရူပဂ္ဂဟဏေန-ဇာတရူပ သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ သာမံ-ဝါသော အဆင်းသည်၊ ဟရိနာမ-မည်၏။ ["သာမံ၊ပေ၊ ပီတေ သာမလေတိသု" အဘိဓာန် (၈၃၉)၌ သာမံသည် ပီတအနက်ဟောတည်း၊ ထိုပီတကို ဝါသော အဆင်းဟု ပေး၏။] [ဟရိတ္တစ-ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသော၊ ဟေမဝဏ္ဏ-ရွှေအဆင်းရှိသော၊ (ဟရိတ္တစကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) သုမုခ-သုမုခစစ်သူကြီး၊ ကာမံ-အလိုရှိရာအရပ်သို့၊ ပက္ကမ-ဖဲသွားပါလော....ဝီသတိနိပါတ်, စူဋ္ဌဟံသဇာတ်။] သတ္တ-၇ ပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤပုဒ်တို့ကို၊ ဝတ္ထုံ-တည်ရာဝတ္ထုကို၊ အနာမသိတ္ဒာ-မသုံးသပ်မူ၍၊ သဘာဝေနေဝ-ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဒဿိတာနိ-ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ [ဟရိဝဏ္ဏံ, အမှက်ရဝဏ္ဏံတို့၌ တည်ရာဝတ္ထုနှင့်တကွ ပြသကဲ့သို့ ဤပုဒ်၌ တည်ရာဝတ္ထုမပါပဲပြသည်-ဟူလို။]

ဟရိဝဏ္ဏံတိ-ကား၊ ဟရိတသဒ္ဒလဝဏ္ဏံ-စိမ်းစိုသော မြက်ဘော၏ အဆင်းတည်း၊ အမှက်ရဝဏ္ဏံတိ-ကား၊ အမှက်ရေန-သရက်ညွှန့်နှင့်၊ သမာနဝဏ္ဏံ-တူသော အဆင်းတည်း၊ ဒွေ-န်သော၊ ဣမာနိ-ဤပုဒ်တို့ကို၊ ဝတ္ထုံ-အဆင်း၏ တည်ရာဝတ္ထုကို၊ အာမသိတ္ဒာ-၍၊ ဒဿိတာနိ-န်ပြီ၊ ဒီဃာဒီနိ-ဒီဃအစရှိကုန်သော၊ ဒွါဒသ-၁၂ ပါးသော ပုဒ်တို့ကို၊ ["ဒီဃံမှစ၍ ထူလုံတိုင်အောင်ပုဒ်တို့ကို" ပါဋ္ဌိတော်ကြည့်ပါ၊] ဝေါဟာရတော-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုရိုးအားဖြင့်၊ ဒဿိတာနိ-န်ပြီ၊ [ရှည်သော အဆင်း, တိုသော အဆင်း စသောအားဖြင့် လောကပြောရိုးအတိုင်း ပြတော်မူအပ်သည်-ဟူလို။] စ-ဆက်၊ နေသံ-ထိုဒီဃစသည်တို့၏၊သောဝေါဟာရော-ထိုဝေါဟာရသည်၊ဥပနိဓာယ-ထောက်စာ၍၊ သိဒ္ဓေါစေဝ-ပြီးသည်လည်းကောင်း၊သန္ဒိဝေသ သိဒ္ဓေါစ-အစုအဝေးအားဖြင့် ပြီးသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)။

ဟရိဝဏ္ဏံ။ ။ဟရိနှင့် ဟရိတသည် ပရိယာယ်တည်း၊ "နဟရိတေ"စသည်၌ကဲ့သို့ ဟရိတသဒ္ဒါသည် "စိမ်းစို"ဟူသောအနက်ကို ဟော၏၊ သဒ္ဒလ သဒ္ဒါလည်း ဟရိတအနက်ဟောပင်တည်း၊ [သဒ္ဒလော ဟရိတေ ဒေသေ၊ အဘိဓာန်(၁၈၇)။] ဟရိတသဒ္ဒါကား ရွှေအဆင်းကို ဟောသေးသောကြောင့် "သဒ္ဒလ"ဟု ဝိသေသန ပြုသည်။ [သက္ကတ၌ "သာဒ္ဒလ"ဟု ရှိ၏၊ သာဒ-မြက်+ဥလစ်ပစ္စည်း၊ မြက်ပေါသောအရပ်။]

ဟိ-ခဲ့၊ ဒီဃာဒီနိ-အရှည် ကစရှိသည်တို့သည်၊ အညမည်-အချင်းချင်း၊ ဥပနိဓာယ-၍၊ သိဒ္ဓါနိ-ပြီးကုန်၏၊ ဝဋ္ဋာဒီနိ-ကလုံးအစရှိသည်တို့သည်၊ သန္နိဓေသ ဝိသေသေန-စုဝေးတည်နေပုံ အထူးအားဖြင့်၊ (သိဒ္ဓါနိ-နှ၏၊) တတ္ထ-ထို ဒီဃ စသည်တို့တွင်၊ ရဿ-တိုသောဝဏ္ဏကို၊ ဥပနိဓာယ-၍၊ တတော-ထို တိုသောဝဏ္ဏထက်၊ ဥစ္စတရံ-မြင့်သော (ရှည်သော) ဝဏ္ဏသည်၊ ဒီဃံ-ဒီဃမည်၏၊ တံ-ထို အရှည်ကို၊ ဥပနိဓာယ, တတော-ထို အရှည်အောက်၊ နိစတရံ-နိမ့်သော ဝဏ္ဏသည်၊ ရဿံ-မည်၏၊ ထူလံ-တုတ်သော (ကြီးသော) ဝဏ္ဏကို၊ ဥပနိဓာယ-၍၊ တတော-ထို တုတ်သော(ကြီးသော)ဝဏ္ဏအောက်၊ ခုဒ္ဒကတရံ-ငယ်သောဝဏ္ဏသည်၊ အဏု-အဏုမည်၏၊ တံ-ထို အသေးအငယ်ကို၊ ဥပနိဓာယ, တတော-ထို အသေးအငယ်ထက်၊ မဟန္တတရံ-ကြီးသောဝဏ္ဏသည်၊ ထူလံ-ထူလမည်၏၊ စက္ကဿဏ္ဌာနံ-စက်ဝန်းသဏ္ဌာန်ရှိသော ဝဏ္ဏသည်၊ ဂဋ္ဋံ-အလုံးမည်၏၊ ကုက္ကုဋ္ဌဏ္ဍသဏ္ဌာနံ-ကြက်ဥသဏ္ဌာန်ရှိသော ဝဏ္ဏသည်၊ ပရိမဏ္ဍလံ-အဝန်းအဝိုင်းမည်၏၊ (ခပ်ယာယာ အဝိုင်းမည်၏၊) စတူဟိ-၄ ခုကုန်သော၊ အံသေဟိ-အဖို့အစုတို့နှင့်၊ (အထောင့်တို့နှင့်)၊ ယုတ္တံ-ယှဉ်သောဝဏ္ဏသည်၊ စတုရဿံ-စတုရဿာမည်၏၊ ဆဋ္ဌံသာဒီသုပိ-ဆဋ္ဌံသအစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဇသော နယော-နိန္နန္တိ-ကား၊ သြနတံ-ညွတ်ကိုင်းသောအရပ်တည်း၊ (နိမ့်သော အရပ်တည်း၊) ထလန္တိ-ကား၊ ဥန္နတံ-မြင့်မောက်သော အရပ်တည်း။

တတ္ထ-ထို ဒီဃစသည်တို့တွင်၊ ယဿ, ဒီဃာဒီနိ-ဒီဃအစရှိသော ဝဏ္ဏတို့ကို၊ ဖုသိတ္ဘာ-တွေ့ထိ၍၊ ဇာနိတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏၊ နိလာဒီနိ ပန-နီလ အစရှိသော အဆင်းတို့ကိုကား၊ ဇဝံ-ဤသို့ တွေ့ထိ၍ သိခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ၊ တသ္မာ, နိပ္ပရိယာယေန-ပရိယာယ်မဟုတ်, မုချအားဖြင့်၊ ဒီဃံ-ရှည်သော အဏုဝဏ္ဏသည်၊ ရဿပါယတနံ - ရှပါယတနမည်သည်၊ န-မဟုတ်၊ တထာ-တူ၊ ရဿာဒီနိ-တိုသော အဏုဝဏ္ဏအစရှိသည်တို့သည်၊ (ရှပါယတနံ-သည်၊ န-မဟုတ်၊) ပန-ထိုသို့ပင် ရှပါယတန မဟုတ်ပါ၊သော်လည်း၊ တံတံ-ထိုထို ဘူတရုပ်အပေါင်းကို၊ နိဿာယ-၍၊ တထာတထာ-ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (အရှည်အတိုစသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊)ဌိတံ-တည်ရသော ဘူတရုပ် အပေါင်းကို၊ ဒီဃံ- ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရဿန္တိ- ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တေန တေန ဝေါဟာရေန-ထိုထို အခေါ်အဝေါ်အားဖြင့်၊ရှပါယတနမေဝ-

---

ဩဠာရိကတ်၊ စေပ၊ ဌိတံ။ တံတံနိဿာယတိ ဒီဃာဒိသန္နိဝေသံ (ရှည်လျားသော ပုံသဏ္ဌာန် အစရှိသည်ဖြင့် စုဝေးတည်နေသော)ဘူတသမူဒါယံ (မဟာဘုတ်အပေါင်းကို) နိဿာယ၊ တထာတထာဌိတန္တိ ဒီဃာဒိသန္နိဝေသေန (အရှည်အစရှိသော စုဝေးတည်နေခြင်းအားဖြင့်) ဌိတံ ဝဏ္ဏာသမုဒါယဘူတံ (အဆင်းအပေါင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော) ရှပါယတနမေဝ ဒီဃာဒိဝေါဟာရေန ဘာသိတံ။

ရူပါယတနကိုပင်၊ ဇော္ဂ-ဤ ရူပါယတနနိဒ္ဒေသ၌၊ ဘာသိတံ- ဟောတော်မူ အပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဆာယာ-အရိပ်၊ အာတပေါ-နေပူ၊ ဣတိဣဒံ-ဤအဆင်း ၂မျိုးကို၊ အညမညပရိစ္ဆိန္နံ-အချင်းချင်းပိုင်းခြားအပ်ပြီ၊ [ရှေးနိဿယ၌ "ဣတိဣဒံ ပဒဒွယံ" ဟု စွဲ၏၊] အာလောကော-အရောင်အလင်းကိုလည်းကောင်း၊ အန္ဓကာရေစ-အမိုက်မှောင်ကိုလည်းကောင်း၊ တထာ-တူ၊ (အညမညပရိစ္ဆိန္နော၊) [နိုးကပ်၍ နေသော်လည်း အဆင်းတခုနှင့်တခု ရောယှက်ခြင်းမရှိသောကြောင့် "အညမညပရိစ္ဆိန္နဲ" ဟု ဆိုသည်။] အဗ္ဘာမဟိတာတိအာဒီနိ-နှင်သော၊ စတ္တာရိ- ၄ ပါးသော အဆင်းတို့ကို၊ ဝတ္ထုနာဝ - တည်ရာဝတ္ထုအားဖြင့်ပင်၊ ဒဿိတာနိ-ကုန်ပြီ၊ [ရှေ၌ "ဝတ္ထုံ အာမသိတ္ဘာ ဒဿိတာနိ" ဟု ရှိခဲ့သောကြောင့် "ဝတ္ထုနာဝ" ဟု ဝေဖြင့် ဆိုသည်၊ ဤဝေဖြင့် ဝတ္ထုအာမသနကို မြဲစေသည်။] တတ္ထ-ထိုအဗ္ဘာအစရှိသည်တို့တွင်၊ အဗ္ဘာတိ-ကား၊ ဝဋ္ဌာဟကော-တိမ်တည်း၊ (တိမ်တိုက်တည်း၊) မဟိကာတိ-ကား၊ ဟိမံ-နှင်းတည်း၊ (ဆီးနှင်းတည်း၊) စတူဟိ-နှင်သော၊ ဣမေဟိ-ဤပုဒ်တို့ဖြင့်၊ အဗ္ဘာဒီနံ-အဗ္ဘအစရှိသည်တို့၏၊ ဝဏ္ဏာ-အဆင်းတို့ကို၊ ဒဿိတာနိ-နှင်ပြီ၊ စန္ဒမဏ္ဍလဿ ဝဏ္ဏနိဘာတိအာဒီဟိ - အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ တေသံ တေသံ-ထိုထိုလဝန်း နေဝန်းအစရှိသည်တို့၏၊ ပဘာဝဏ္ဏာ-တောက်ပသောအဆင်းတို့ကို၊ ဒုဿိတာ-နှင်ပြီ၊ [ဝဏ္ဏနိဘာကို "ပဘာဝဏ္ဏာ" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် "ပဘာနှင့် ဝဏ္ဏာ" ကို သမာသ်ပုဒ်တပုဒ်တည်းဟု ကြံပါ။]

တတ္ထ-ထို စန္ဒမဏ္ဍလဿ ဝဏ္ဏနိဘာ အစရှိသော ပါဋ္ဌိရပ်တို့၌၊ စန္ဒမဏ္ဍလာဒီနံ-လဝန်း အစရှိကုန်သော၊ ဝတ္ထူနံ-တို့၏၊ ဝေံ-ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်၊ ဝိသေသော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ မဏိမယံ-ပတ္တမြားအတိပြီးသော၊ (ပတ္တမြားအထည်ကိုယ်ရှိသော၊) ရဇတပဋိစ္ဆန္နံ-ငွေဖြင့် ဖုံးအုပ်အပ်သော၊ ကျေန၊ ပေ၊ ဝိတ္ထာရံ- ၄၉ ယူဇနာ အလျားအနံရှိသော၊ စန္ဒဿ ဒေဝပုတ္ထဿ - လနတ်သား၏၊ ဝိမာနံ-ဗိမာန်သည်၊ စန္ဒမဏ္ဍလံနာမ-မည်၏၊ သောဝဏ္ဏမယုံ-ရွှေအတိပြီးသော၊ (ရွှေအထည်ကိုယ်ရှိသော၊) ဖလိကပဋိစ္ဆန္နံ-ဖန်ဖြင့် ဖုံးအုပ်

ဝိမာနံ။ ။သောဘာဝိသေသယောဂတော-တင့်တယ်ခြင်း အထူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိသေသတော- အထူးအားဖြင့် + မာနေတဗ္ဗံ- မြက်နိုးထိုက်၏၊ (မြက်နိုးစရာကောင်း၏)၊ ဣတိဝိမာနံ၊ [ဝိ+မာဓာတ်, ယု။] (တနည်း) ဥတုသမုဌာနတ္တေပိ ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဌာနတ္တာ (ဗိမာန်ဟူသည် ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်အစုဖြစ်သော်လည်း သာမန်ရိုးရာ မဟုတ်ပဲ ကံအရင်းခံရှိသော ဥတုကြောင့်ဖြစ်ရကား) ကမ္မေန ဝိသေသတော မိနီယတိ ပရိစ္ဆိန္ဒီယတီဘိ ဝိမာနံ-ကံသည် တဘုံနှင့် တဘုံ ထူးခြားအောင်ပိုင်းခြားအပ်သောကြောင့် ဝိမာနမည်၏။

အပ်သော၊ သမပဏ္ဍာသ၊ပေ၊ ဝိတ္ထာရံ-အတိကျ ယူဇနာ ၅၀ အလျားအနံရှိသော၊ သူရိယဿ ဒေဝပုတ္တဿ-နေနတ်သား၏၊ ဝိမာနံ-သည်၊ သူရိယမဏ္ဍလံ နာမ-မည်၏၊ သတ္တရတနမယာနိ-ရတနာ ၇ပါးအတိပြီးကုန်သော၊သတ္တဋ္ဌ၊ပေ၊ ဝိတ္ထာရာနိ-ခုနစ်ယူဇနာ, ၈ ယူဇနာ, ၁၀ ယူဇနာ, ၁၂ ယူဇနာ အလျားအနံရှိကုန်သော၊ တေသံ တေသံ ဒေဝပုတ္တာနံ-ထိုထို နတ်သားတို့၏၊ ဝိမာနာနိ-တို့သည်၊ တာရကရူပါနိနာမ-ကြယ်တာရာ အပေါင်းတို့ မည်၏။

တတ္ထ-ထို လ နေအစရှိသည်တို့တွင်၊ စန္ဒော-သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-က၊(ဟောတိ)၊ သူရိယော-သည်၊ဥပရိ-၌၊ဝါ-က၊ (ဟောတိ)၊ ဥဘိန္နံ-လ နေ ၂ မျိုးတို့၏၊ အန္တရံ-အကြားအရပ်သည်၊ ယောဇနံ-တယူဇနာသည်၊ ဟောတိ၊ စန္ဒဿ-၏၊ ဟေဋ္ဌိမန္တတော-အောက်၌ဖြစ်သော အစွန်မှ၊ သူရိယဿ-၏၊ ဥပရိ မန္တော-အထက်၌ ဖြစ်သော အစွန်သည်၊ ယောဇနသတံ-ယူဇနာတရာ ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ဒ္ဒိသု- ၂ ဖက်ကုန်သော၊ ပဿေသု-ဘေးတို့၌၊နက္ခတ္တတာရကာ-နက္ခတ်ကြယ်တာရာတို့သည်၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကြကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ တီသု-နှ်သော၊ ဧတေသု-ဤ လ နေနက္ခတ်ကာရာတို့တွင်၊ စန္ဒော-သည်၊ဒန္ဓဂမနော-နှေးသော သွားခြင်းရှိ၏၊ သူရိယော-သည်၊ သီဃဂမနော-လျင်မြန်သောသွားခြင်း ရှိ၏၊ နက္ခတ္တတာရကာ-တို့သည်၊ သဗ္ဗသီဃဂမနာ-အလုံးစုံတို့ထက် လျင်မြန်သော သွားခြင်းရှိကုန်၏၊ (ထို့ကြောင့်၊) ကာလေန-တရံတခါ၌၊ စန္ဒိမသူရိယာနံ-တို့၏၊ပုရတော-၌၊ ဝါ-က၊ ဟောန္တိ၊ ကာလေန-၌၊ (စန္ဒိမသူရိယာနံ-တို့၏၊) ပစ္ဆာ-၌၊ ဝါ-က၊ (ဟောန္တိ)။

အာဒါသမဏ္ဍလန္တိ-ကား၊ ကံသမယံ-ကြေးဖြင့်ပြုအပ်သော အဝိုင်းတည်း၊ ဝေဋ္ဌုရိယံ-ကြောင်မျက်ရွဲကို၊ ထပေတွာ-၍၊ သေသော-ကြွင်းသော၊ ဇောတိရသာဒိ-ဇောတိရသ်ကျောက် အစရှိသော၊ အနေကပ္ပဘေဒေါ-ဓာပါးမက

မှက်ချက်။ ။"လဗိမာန်"ဟူရာ၌ ယခုအခါ လောကဓာတ်ဆရာတို့ရောက်အောင်ကြိုးစားရာဖြစ်သော ကျောက်တောင်ကျောက်ထုကြီးကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ ထိုကျောက်အထု၌ ကံအားလျော်စွာတည်ရှိနေသော ဘုံဗိမာန်ကိုသာ "လဗိမာန်"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုဘုံဗိမာန်ကိုကား ဗိမာန်ရှင်တို့က တမင်လာမြင်အောင် မပြလျှင် ထိုလောကဓာတ်ဆရာတို့ ကျောက်အထုကြီးသို့ ရောက်သော်သည်း တွေ့ရမြင်ရမည် မဟုတ်ပါ၊ ယခု လူပြည်မှာရှိနေသော ရုက္ခစိုးတို့၏ ဘုံကိုလည်းကောင်း, ရုက္ခစိုးနတ်တို့ကိုလည်းကောင်း လူကို မတွေ့မမြင်နိုင်သကဲ့သို့သာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

အာဒါသမဏ္ဍလံ။ ။ရှေးခေတ်က ယခု မှန်မျိုး မရှိ၊ လူ၏အရိပ်ကို ကြည့်ဖို့ရာ ကြေးပြားကိုသာ ကြည့်ရ၏။ ထို့ကြောင့် "ကံသမယံ"ဟု ဆိုသည်၊ "အာဒိဿတိ ဧတ္ထာတိ အာဒါသော၊ ဧတ္ထ-ဤကြေးမုံမှန်ဝိုင်း၌၊ အာဒိဿတိ-လူ၏ အရိပ်စသည်ကို ညွှန်ပြအပ်၏၊ ဣတိ အာဒါသော၊ အာဒါသဿ-ကြေးမုံမှန်၏+မဏ္ဍလံ-အဝန်း အဝိုင်းတည်း၊ အာဒါသမဏ္ဍလံ-ကြေးမုံမှန်ဝိုင်း။

မျှားသော အပြားရှိသောကျောက်သည်၊ မဏိတိ-မဏိမည်၏၊ သာမုဒ္ဒိကော-သမုဒ္ဒရာဌ်ဖြစ်သော ခရုသင်းသည်၊ သင်္ခေါတိ-သင်္ခ မည်၏- မုတ္တာ-ပုလဲသည်၊ သာမုဒ္ဒိကဝပိ သမုဒ္ဒရာဌ် ဖြစ်သော ပုလဲသည် လည်းကောင်း၊ သေသာပိ-သာမုဒ္ဒိကပုလဲမှကြွင်းသော ပုလဲသည်လည်းကောင်း၊(ဟောတိ)၊[ပုလဲဂမျိုးကို ဖရိဆုဇိကဏ်အင်္ဂကထာ ဗာဟိရနိဒါန်း တတိယသံဂါယနာတင်ခန်း၌ ရှုပါ။] ဝေဠုရိယော-တိ-ကား၊ ဝေဠုဝဏ္ဏမဏိ-ဝါးအဆင်းရှိသော ပတ္တမြားတည်း၊ [အဘိဓာန် နိဃဏ္ဍသာစ် "ဝေဠုရိယ အဆုံးအဖြတ်ကို" ကြည့်ပါ။] သတ္တု ဝဏ္ဏော-မြတ်စွာဘုရား၏ အဆင်းတော်ကို၊ ဇာတရူပ်-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သတ္တာ-သည်၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော-ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်း ရှိတော်မူ၏၊ သုဝဏ္ဏံပိ-သည်လည်း၊ သတ္တု ဝဏ္ဏံ-မြတ်စွာဘုရား၏အဆင်းနှင့်တူသောအဆင်း ရှိ၏၊ [ဇာတံ+ရူပံ ယဿာတိ ဇာတရူပ်၊အဆင်းအရောင်မပြောင်းပဲ မူလဖြစ်မြဲ အရောင်ရှိသောကြောင့် ရွှေကို "ဇာတရူပ" ဟု ခေါ်သည်။]

ကဟာပဏော-အသပြာကို၊ ရဇတံ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ လောဟမာသကော-ကြေးဖြင့် ပြုအပ်သော ပဲပိုက်ဆံလည်းကောင်း၊ ဒ္ဝါရူမာသကော-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သောပဲပိုက်ဆံလည်းကောင်း၊ ဇတုမာသကော-ချိပ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ပဲပိုက်ဆံလည်းကောင်း၊ ယေ-အကြင်ပဲပိုက်ဆံတို့သည်၊ ဝေါဟာရံ-ရောင်းဝယ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [ပါဠိတော်၌ပါဋ္ဌိတော်, ဇာတရူပသိက္ခာပုဒ်၌ ဟောတော်မူသည်။] တံ သဗ္ဗမိ-ထိုအလုံးစုံသော ပဲပိုက်ဆံကိုလည်း၊ ဣဓ-ဤရဇတအဆုဠ်၌၊ ဂဟိတံ-ပြီ၊ [ရူဇတိ-တောက်ပတတ်၏၊ ဣတိရဇတံ၊ ဖြူဖြူ ဖွေးဖွေး တောက်ပနေသောငွေ။]

ယံ ဝါ ပနညမ်ပိတိ ဣမိနာ-ဟူသော် ဤပါဠိဖြင့်၊ ပါဠိအာဂတံ-ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော ရူပါရုံကို၊ ထပေတ္ဝာ-၍၊ သေသံ-သော၊ တဋ္ဌိက၊ပေ၊ ဘေဒံ-သပေါ့ဖျော့, အဝတ်ပိုင်း, မှိုအဆင်းအစရှိသော အပြားရှိသော၊ ရူပ်-ရူပါရုံကို၊ ဂဟိတံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသောအဆင်းသည်၊ ယေဝါ ပနကေသု ယေဝါပနက ရူပါရုံတို့၌၊ ပဝိဋ္ဌ-ပါဝင်ပြီ၊ ဧဝံ-လျှင်၊ နီလာဒိနာ-နီလအစရှိသော၊ ဘေဒေန-အပြားအားဖြင့်၊ ဘိန္နံပိ-ပြားသည်လည်းဖြစ်သော၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဧတံ ရူပ်-ဤရူပါရုံသည်၊ လက္ခဏာဒိဟိ-တို့ဖြင့်၊ အဘိန္နမေဝ-မပြားသည်သာ၊ ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဧတံ ရူပ်-သည်၊ စက္ခုပဋိဟနနလ.က္ခဏ်-စက္ခုပသာဒ၌ ထိခိုက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ စက္ခုဝိညာဏဿ-၏၊ ဝိသယဘာဝရသ်-အထူးသဖြင့် ဖြစ်ရာအာရုံ၏ အဖြစ်ဟူသော ကိစ္စရှိ၏၊ တဿေဝ-ထိုစက္ခုဝိညာဉ်၏ပင်၊ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနံ-ကျက်စားရာ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့၊ပေ၊ ထင်လာ၏၊ စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနံ-၄ ပါးသော မှိုရာမဟာဘုတ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတံ-ဤရူပါရုံသည်၊ (စတုမဟာဘူတ

ပဒဋ္ဌာနံ-သည်၊ ဟောတိ) ယထာ-ကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ သဗ္ဗာနိပိ-နှ်သော၊ ဥပါဒါရူပါနိ-တို့သည်၊ (စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနာနိ-နှ်သည်၊ ဟောန္တိ)။

ပန-ဆက်၊(တနည်း) အထူးကား၊ယတ္ထ-အကြင်ဥပါဒါရုပ်၌၊ ဝိသေသော-သည်၊ အတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထို ဥပါဒါရုပ်၌၊ ဝက္ခာမ-နှ်အံ့၊ တ္ထေ-ဤ ရူပါယတနနိဒွေသ၌၊ သေသံ-ကြင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ စက္ခာယတနနိဒွေသေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ, ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဟိ-မူန်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ တတ္ထ-ထို စက္ခာယတနနိဒွေသ၌၊ စက္ခုပုဗ္ဗင်္ဂမော - စက္ခုပဓာနရှိသော၊ နိဒွေသော - နိဒွေသသည်၊ ဟောတိ၊ဣဓပန-ဤ ရူပါယတနနိဒွေသ၌ကား၊ ရူပပုဗ္ဗင်္ဂမော-ရူပါရုံပဓာနရှိသော၊ (နိဒွေသော ဟောတိ)၊တတ္ထ-ထို စက္ခာယတနနိဒွေသ၌၊ စက္ခုံပေတံတိအာဒီနိ-အစရှိကုန်သော၊ စုဒ္ဒသ-နှ်သော၊ နာမာနိ ဟောန္တိ၊ ဣဓ-ဤ ရူပါယတနနိဒွေသ၌၊ ရူပံပေတံတိ အာဒီနိ-အစရှိကုန်သော၊ တီဏိ-နှ်သော၊ (နာမာနိ ဟောန္တိ)၊ သေသံ-ကြင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ တာဒိသဓေဝ၊ ထိုစက္ခာယတနနိဒွေသ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဒ်အပေါင်းကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ၊ ဟိ-မူန်၊ စတူဟိ စတူဟိ-နှ်သော၊ နယေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဋိမဏ္ဍေတွာ၊ တန်ဆာဆင်၍၊ စက္ခုံ-စက္ခုပသာဒကို၊ ဝဝတ္ထပေတုံ-အခြားရုပ်တို့မှ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းငှာ၊ တေရသ-ကုန်သော၊ ဝါရာ-ဝါရတို့ကို၊ ဝုတ္တာယထာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဣဓာပိ-ဤရူပါယတနနိဒွေသ၌လည်း၊ တေ-ထို ၁၃ ပါးသော ဝါရတို့ကို၊ တထေဝ-တူပင်၊ ဝုတ္တာ-နှ်ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဝိသယ ဂေါစရ။ ။[သဒ္ဒါကျမ်း-အာဓာရအခန်း၌လာသော အနည်တ္ထာဘာဝ ဝိသယာဓာရကို သတိပြုပါ။] စက္ခုဝိညာဉ်သည် အခြားအာရုံ၌ မဖြစ်နိုင်ပဲ, ဤရူပါရုံ၌သာ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ရူပါရုံကို "စက္ခုဝိညာဉ်၏ ဝိသယ" ဟု ခေါ်သည်၊ "ဝိသေသေန သေတိ ဧတ္ထာတိ ဝိသယော"-စက္ခုဝိညာဉ်၏ အထူးသဖြင့် ဖြစ်ရာအာရုံ၊ "နွားအများ၏ ကျက်စားရာ စားကျက်ကို နွားမှတပါး အခြားသတ္တဝါတွေ သွားလှာနေသော်လည်း နွားတို့၏ ကျက်စားရာအဖြစ်က များသောကြောင့် တဗ္ဗာဟုလ္ထနည်းအားဖြင့် ဂေါစရ ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့ စက္ခုဝိညာဉ်၏သာ အများဆုံး ကျက်စားရာဖြစ်၍ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိုန်း စသည်တို့ကား ဤအာရုံ၌လည်း ကျက်စားလိုက်, အခြားအာရုံများ၌လည်း ကျက်စားလိုက်ဖြစ်သောကြောင့် ရူပါရုံကို စက္ခုဝိညာဉ်၏ ဂေါစရ"ဟု ခေါ်ရသည်၊ သောတဝိညာဉ် စသည်တို့၏ ဝိသယ, ဂေါစရများကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း မှတ်ပါ။ [ဝိသယဂေါစရာနံ ဝိသေသော အနည်တ္ထဘာဝေါ တဗ္ဗဟုလစာရိတာစ စက္ခုဝိညာဏသ့၊-ဋီကာ။]

ရူပါယတနနိဒွေသအဖွင့် ပြီး၏။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၂၇) ကျမ်းစာ

အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ

၏

မူလဋီကာနိဿယ

တတိယတွဲ

အဋ္ဌသာလိနီမူလဋီကာ
နိဿယ

ပဉ္စကနယ အဖွင့်

ယဿာ ပန မေမ္မဓာတုယာတိ - ကား၊ သဗ္ဗညုတညာဏဿ - သဗ္ဗညုတာ ဉာဏ်တော်၏၊ ဝါ-ကို၊ (သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ၌စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ တေန-ထို သဗ္ဗညုတာ ဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ မေမ္မာနံ-ဟောထိုက်သောတရားတို့၏၊ အာကာရဘေဒံ- အခြင်း အရာ အထူးအပြားကို၊ ဥတ္ဒာ- သိတော်မူပြီး၍၊ တဒနုရူပံ-ထို အာကာရဘေဒ အားလျော်သော၊ ဒေသနံ- ဒေသနာတော်ကို၊ နိယမေတိ - ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏၊ ဣတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ- ဤ စတုက္ကနယ ပဉ္စကနယ ၂-ပါးတို့တွင်၊ ပဉ္စကနယေ-၌၊ ဝါ-ပဉ္စကနယထဲက၊ ဒုတိယဗျာနံ-ကို၊ စတုက္ကနယေ-၌၊ ဝါ-ထဲက၊ ဒုတိယ ဗျာနပက္ခိကံ - ဒုတိယစျာန်အဖို့၌ ပါဝင်သည်ကို၊ ကတ္ဒာ-ပြုတော်မူ၍၊ ဝိဘတ္တံ- ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ၊ (ကိံ-နည်း၊) ယသ္မိံ၊ ပေ၊ ဝိဟရတီတိ-ဟူ၍၊ (ဝိဘတ္တံ-ပြီ၊) [ပါဋိတော်ကြည့်ပါ၊] ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (ပဉ္စကနယေ ဒုတိယဗျာနံ စတုက္ကနယေ ဒုတိယဗျာနပက္ခိကံ ကတ္ဒာ, ဝိဘတ္တံ - နည်း၊) ဧကတ္တ၊ ပေ၊ ဖလတာယ- ဧကတ္တကာယ နာနတ္တသညီ သတ္တာဝါသ ဘုံဌာနဟူသောအကျိုး ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ- အတ္ဒက်၊ (ဟိတ်ကူ)၊ ဒုတိယဗျာနေန- စတုက္ကနည်း၌ ဒုတိယစျာန်နှင့်၊ သမာနဖလတ္တာ-တူသောအကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ပဌမဗျာန သမာဓိတော - ပဌမစျာန် သမာဓိကြောင့်၊ ဇာတတ္တာစ- ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ပဉ္စကနယေ ဒုတိယဗျာနံ စတုက္ကနယေ ဒုတိယဗျာနပက္ခိကံ ကတ္ဒာ ဝိဘတ္တံ။) [ဧကတ္တကာယ နာနတ္တသညီတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဟိ- ခဲ့၊ ပဌမဗျာနမေဝ - သည်ပင်၊ ကာမေဟိ - ကာမတို့မှလည်းကောင်း၊ အကုသလေဟိစ - တို့မှလည်းကောင်း၊ ဝိဝိတ္တံ - ကင်းဆိတ်ပြီ၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ တဒဘာဝါ-ထိုကာမ အကုသလတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဣဓ- ဤ ပဉ္စကနည်း ဝယ် ဒုတိယစျာန်၌၊ ဝိဝိစ္စေဝ ၊ပေ၊ အကုသလေဟိတိ - ဟူ၍၊ ဝတ္တုံ - ဟော သော်မူခြင်းငှါ၊ နသက္ကာ - မတတ်ကောင်း၊ ဝိဝေကဇန္တိပိ - ဟူ၍လည်း၊ (ဝတ္တုံ)န(သက္ကာ)၊ [ဤဝါကျဖြင့် "ပဌမစျာန်နှင့် အတူထား၍ ဟောတော် မူခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်" ဟု ပြသည်၊] စ-သည်သာမကသေး၊ သုတ္တန္တဒေသနာသု-

သုတ္တန်ဒေသနာတော်တို့၌၊ ပဋ္ဌကနယေ-၌၊ ဒုတိယ တတိယဗျာနာနီ- တို့သည်၊ ဒုတိယဗျာနမေဝ- (စတုက္ကနည်း၌)ဒုတိယစျာန်သို့သာ၊ ဘင်္ဂန်-ကပ်ဝင်ကုန်၏၊ (ကသွာ-နည်း၊)ဝိတက္က ဝူပသမာ-ဒုတိယစျာန်ဝယ် ဝိတက်၏ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၊ ဝါ- ငြိမ်းသည့်အတွက်၊ ဇာဝိတက္ကတ္တာ- ဝိတက်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ဝိစာရဝူပသမာ - တတိယစျာန်ဝယ် ဝိစာရ၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ဇာတ္တာ၊ အဝိစာရတ္တာ - ဝိစာရမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း တည်း၊ (ဤစကားဖြင့် စတုက္ကနည်းဝယ် ဒုတိယစျာန်နှင့် တူကြောင်းကို ပြသည်၊)ဣတိ- ဤသို့ မှတ်ဆာ်၏။

ပဒိပဒါစတုက္က အဖွင့်

တဿ၊ပေ၊ ဥပစာရန္တိ- ကား၊ နိဝရဏ၊ပေ၊ဗီနံ- နိဝရဏ, ဝိတက်၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ, ဝိစာရ၌တပ်မက်တတ်သော တဏှာ အစရှိသည်တို့၏၊[အာဒီဖြင့် စတုတ္ထစျာန်သို့ တက်ရာ၌ ပီတိနိက်နှိ, ပဉ္စမစျာန်သို့ တက်ရာ၌ သုခနိကန္တိတို့ကိုယူ။] ဝူပသမာ- ငြိမ်းဖေးခြင်းကြောင့်၊ ထိရဘူတော- ခိုင်မြဲသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ကာမာဝစရသမာဓိ- ကာမာဝစရသမာဓိတည်း၊ [ဥပစာရစျာန်ဟူသည် ကာမာဝစရသမာဓိချည်းတည်း။]

တဒနုဓမ္မတာတို့- ကား၊ တဒနုရူပတာ ဘူတာ - ထိုစျာန်အားလျော်သည်၏ အဖြစ် ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊(သတိ သန္တိဋ္ဌတိဉ္စစပ်၊)ပန-ဆက်၊ သာ-ထို သတိသည်၊ တဒဿာဒ သခ်ါတာ- ထို စျာန်ကို သာယာတတ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော၊(မိစ္ဆာသတိ - မိစ္ဆာသတိတည်း၊) ဝါ - တနည်း၊ ကဒဿာဒသမ္မယုတ္တာကုန္ဒသခ်ါတာ- ထို စျာန်ကို သာယာတတ်သော တဏှာနှင့်ယှဉ်သော နာမ်ခန္ဓာ လေးပါး ဟု ဆိုအပ်သော၊ မိစ္ဆာသတိ-တည်း၊ ဤတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ရှေးဆရာတို့ ဆိုကြကုန်၏၊ [မိစ္ဆာသတိ အတွက် တရားကိုယ် သီးခြားမရှိ၊ စျာန်ကို သာယာတတ်သော တဏှာကို, တနည်း- စျာန်ကို သာယာတတ်သော တဏှာနှင့်ယှဉ်သော နာမ်ခန္ဓာလေးပါးကို မိစ္ဆာသတိဟု ဆိုရသည်–ဟူလို။]

အဝိဂတနိကန္တိကာ - မကင်းသော နှံကန္တိတဏှာရှိသော၊ တံတံပရိဟရဏာသတိ - ထိုထို စျာနသမ္မယုတ် တရားတို့ကို ဆောင်ရွက်တတ်သော သမ္မာသတိတည်း၊ [ဤနည်း၌ သတိအရ စျာန်နှင့်ယှဉ်သော သမ္မာသတိကိုပင် ယူရသည်၊ ထို စျာန်ကို သတိဖြင့် အာမှတ်ရနေရာ၌ စျာနနိကန္တိတဏှာက ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုလျက်ရှိသောကြောင့် "အဝိဂတနိကန္တိကာ" ဟု ဆိုသည်၊] ဤတိပိ-သို့လည်း၊ ဝတ္ထုံ, ဝန္ဒတိ- သင်္ဘ၏၊ ဤတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ ဧဝဥ္စကတ္တာ- ဤအကြောင်းကြောင့်၊ သတ္တိယာဝါနိကန္တိယာဝါတိ- ဟူ၍၊ ဝိကပ္ပေါ-ဝိကပ်ကို၊ (ဝိကပ္ပနတ္ထဝါသဒ္ဒါကို၊) ကတော- ပြီ။ [အဋ္ဌကထာ၌ "ဝုတ္တသတိယာဝါ စျာနနိကန္တိယာဝါ"ကို ချုံး၍ "သတိယာဝါ နိကန္တိယာဝါ"ဟု ဆိုသည်။]

အာဂမန၊ပေ၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ကဒါစိ-တရံတခါ၌၊ ဒုတိယာဒီနံ-ဒုတိယ အစရှိသော ဈာန်တို့၏၊ ပဌမာ၊ပေ၊ ပဒတံ-ပဌမဈာန်အစရှိသော အာဂမန သည် ပြုအပ်သော ပဋိပဒါရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ (ကဒါစိ၊ပေ၊ ဝုတ္တံဟူသောစကားသည် မှန်၏၊) အပိသဒ္ဒေါ-သည်၊ အနေကန္တိ ကတံ-ကေန် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ၊ စ-ဆက်၊ တေဿ-ဤ အာဂမန၏၊ အနေတန္တိကတ္တာဝေ-ကေန် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ ပါဋိယံ-တော်၌၊ ကေကသ္မိံ ဈာနေ-တပါးတပါးသောဈာန်၌၊ စတဿော-န်သော၊ ပဋိပဒါ-ပဋိပဒါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ အာရ မဏာနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သောဋသကွတ္တုကဋ္ဌ-တဆယ် ခြောက်ကြိမ် ရှိ သော ဈာန်အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ပဋိပဒါလေးပါးကို အာရုံ ၄ ပါး ဖြင့် မြောက်၍ ၁၆ ပါးသော ဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊) ဝိသုံဝိသုံ,ယောဇိတံ-ယှဉ်စေတော်မူအပ်ပြီ၊အညထာ-တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊(အာဂမန ၏ အနေကန္တိကတ္တမှ တပါး ကေန္တိကတ္တဖြစ်ခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်၊) (အတ္ထေ-အနက်ကို၊ဂယှမာနေ-သော်၊)ကေကသ္မိံ-သော၊ပဋိပဒါဒိမှိ-၌၊[အာဒိဖြင့် အာရမဏ, ပဋိပဒါ အာရမဏမိဿကကို ယူ။] နဝ နဝ-ကုန် သော၊ ဈာနာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ-ယှဉ်စေထိုက်ကုန်သည်၊ သိယုံ၊ ဣတိ-မှတ်အပ်၏။

ကဒါစိ၊ပေ၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ။ပဌမဈာန်ရပြီးနောက် ဣရိယာပုထ်မပြောင်းပဲ ပယောဂအထူးလည်း မပါပဲ ဒုတိယဈာန်ကို ဆက်၍ရလျှင် ထိုဒုတိယဈာန်သည် ပဌမ ဈာန်၏ ပဋိပဒါ အဘိညာနှင့် အလားတူပင် ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာ တရံတခါ၌ ဖြစ်ပုံကို ရည်ရွယ်၍ "အာဂမနဝသေနာပိ ပဋိပဒါ အဘိညာ စ ဟောန္တိ ယေဝ"ဟု အဋ္ဌကထာ ဆိုသည်-ဟူလို။

အနေကန္တိကတံ။ ။ဒုတိယဈာန်စသော ဈာန်တို့၏ အာဂမနဖြစ်သော ရှေးရှေး ဈာန်ကြောင့် ပဋိပဒါ ကွဲပြားရခြင်း၏ ကေန် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို "အနေကန္တိ ကတံ"ဟု ဆိုသည်၊ "အာဂမနဝသေနာပိ-အာဂမန၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း ပဋိပဒါ ဖြစ်ကြသည်"ဟု ဆိုသဖြင့် "အာဂမနနှင့်မစပ်ပဲလည်း ထိုထို နောက်ဈာန်၏ ပဋိပဒါ များ ဖြစ်ကြ၏"ဟု အဓိပ္ပာယ် ပြသည်ကို "အနေကန္တိကတံ"ဟု ဆိုသည်၊ သဒ္ဒါကျမ်းတို့ အလိုအားဖြင့် အာဂမနမပါပဲ ပဋိပဒါတို့ ဖြစ်နိုင်သောနည်းကို ဆည်းသော သမုစ္စည်း ပင်တည်း။

အာရမဏစတုက္ကအဖွင့်

အပ္ပဂုဏန္တိ-ကား၊ ပဋ္ဌဟိ-နှ်သော၊ ဝသိတာဟိ-ဝသိဘော်တို့ဖြင့်၊ ဝါ-စွမ်းရည်သတ္တိရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သတ္တိတို့ဖြင့်၊ အဝသိကတံ-စွမ်းရည် သတ္တိရှိအောင် မပြုအပ်သည်၊ (ဟောတိ)။

အဋ္ဌသာလိနီ (ထ) ၂၈-က

အာရမဏပဋိပဒါမိဿက အဖွင့်

ဟေဋ္ဌာတိ-ကား၊ သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကတော - သောဋ္ဌသက္ခတ္တုက နည်းမူ၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ၌၊ [ရှေဖြစ်သော သုဒ္ဓိကနဝက, ပဋိပဒါစတုက္က, အာရမဏစတုက္ကဌ်-ဟူလို၊] ယေတေစိ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေန္တိနာမာတိ ဝစနေန-ယေကေစိ၊ ပေ၊ ဥပ္ပါဒေန္တိ နာမဟူသော စကားဖြင့်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-၌ စပ်၊) ကတာဓိကာရာ-ပြုအပ်ပြီးသော အဓိကာရရှိကုန်သော၊ ယေ သေက္ခာ-အကြင် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ [ကုသိုလ် ဈာန်အရာဖြစ်သောကြောင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဆိုသည်၊ အသေက္ခများလည်း ဤသဘောဖြစ်နိုင်ကြ၏။] မဂ္ဂေနေဝ-မဂ်သည်သာလျှင်၊ ဥပ္ပါဒိတဇ္ဈာနာ-ဖြစ်စေအပ်သော ဈာန်ရှိကုန်၏၊ [မဂ်ခဏ၌ သူတို့ကိုယ်တိုင် ဈာန်ဖြစ်အောင် အားမထုတ်ရ၊ မဂ်ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် လောကီဈာန်ကို လည်း ရကြသည်။] တေသံ-ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဈာနာနိ-ဈာန်တို့ကို၊ မဂ္ဂ ပဋိပဒ္ဓတာယ-မဂ်၌စပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဒ္ဓိကနဝကသင်္ဂဟိတာနိ-သုဒ္ဓိကနဝကနည်းဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ), တေ-ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နဥပ္ပါဒေန္တိနာမ-ဈာန်ကိုဖြစ်စေသူတို့ မမည်ကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ)၊ [ဈာန်ကို တမင်္ဂလာအားမထုတ်ကြရသောကြောင့် "ဈာန်ကို ဖြစ်စေသူများ" ဟု မခေါ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဈာန်ကို ပဋိပဒါအာရမဏနှင့် မရောသော သုဒ္ဓိကနဝကဖြင့် သိမ်းယူရသည်။]

ကသိဏကထာ အဖွင့်

နိရောဓ ပါဒကတာ ဝစနေန-နိရောဓ သမာပတ်၏ အခြေခံ၏ အဖြစ်ကို ဆိုကြောင်း စကားဖြင့်၊ ("နိရောဓ ပါဒကဘာဝေါ ပနေတ္ထ ဝိသေသော" ဟူသော စကားဖြင့်၊) အာရုပ္ပပါဒကတာစ-အာရုပ္ပသမာပတ်၏ အခြေခံ၏ အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဒဿိတာ-ပြအပ်ပြီ၊ ခိပ္ပဒဿနံ-လျင်လျင်မြန်မြန် သိမြင်နိုင်ခြင်းသည်၊ ခိပ္ပါဘိညတာ-လျင်မြန်သော အသိဉာဏ်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ခိပ္ပနိသန္တီဘာဝေါ-ခိပ္ပနိသန္တိ၏အဖြစ် မည်၏။

အဘိဘာယတနကထာ အဖွင့်

အညမ္ပိတိ (ဣမိနာ)-ပါဌ်ဖြင့်၊ (ဒဿေတိ၌ စပ်၊) ကေဝလံ-အဘိဘာယတနမဖက် သက်သက်၊ ကသိဏာယတန သခ်ါတမေဝ-ကသိဏာယတနဟု

အညမ္ပိ၊ ပေ၊ ဒဿေတိ။ ။အဝေ သေသာဟူသောစကားအသုံးသည် တူနေရာမှ ခွဲခြားလိုသောအခါ၌ ဖြစ်၏၊ ဥပမာ-သရ (ဂ) လုံးတို့ သရချင်းတူနေရာဝယ် ရဿ ဒီဃ ကွဲပြားရာ၌ "အဝေ ဒီဃာ"ဟု သုးစွဲခြင်းမျိုးတည်း၊ ထို၌ သရချင်းတူနေသော်

ဣမေသံ စိတ္တာနံ-တို့တွင်၊ အညတရေန– တပါးပါးသော စိတ်ဖြင့်၊ ဇဝိတပရိ
ယောသာနေ - ဇောစောပြီး၏ အဆုံး၌၊ တဒါရမဏံ– သည်၊ ပတိဋ္ဌဟမာနံ-
တည်လသော်၊ သောမနဿသဟဂတ၊ ပေ ၊စိတ္တံပိ– သောမနဿ သဟဂုတ်
အသခ်ါရိက တိဟိတ်စိတ်သည်ဌင်း၊ [“သောမနဿသဟဂတံ” ဟု ရှိလျှင်
ကောင်းသည်၊] ဒုဟေတုကစိတ္တံပိ–ဒွိဟိတ်စိတ်သည်ဌင်း၊ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဧဝံ- သို့၊
အဿ – ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စက္ခုဒ္ဒါရေ-၌၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိနိ– နှင်သော၊ တိဏိ–
၃ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့ဌင်း၊ ဒွေ - ကုန်သော၊ တဒါရမဏာနိ – တို့ဌင်း၊
ဣတိ–သို့၊ ပဉ္စ–၅ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ ဂဏနူပဂစိတ္တာနိ-ရေတွက်
အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သောစိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ။

ပန-ကား၊ (သောမနဿ သဟဂုတ်ဇောနောင် တဒါရုံဖြစ်ပုံမှတပါး, ဥပေ
က္ခာသဟဂုတ်ဇောနောင် တဒါရုံဖြစ်ပုံကား၊) အာဂမဏေန-ဖြင့်၊ ဝေဒနံ–ကို၊
ပရိဝတ္တေတွာ - ပြောင်းလဲစေ၍၊ (ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံဖြင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာကို
ပြောင်းလဲစေ၍၊) ကုသလတော- မှ၊ စတုန္နံ - ၄ ပါးသော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်
ဝိပါက်စိတ်တို့ဌင်း၊ အကုသလတော-မှ၊ စတုန္နံ-တို့ဌင်း၊ကြိယတော-မှ၊ စတုန္နံ-
တို့ဌင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွါဒသန္နံ – နှင်သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ္တာနံ - တို့တွင်၊
အညတရေန-ဖြင့်၊ ဇဝိတာဝသာနေ–ဇောစောပြီး၏ အဆုံး၌၊ ဥပေက္ခာသဟ
ဂတ၊ပေ၊ဝိပါကံပိ– ဥပေက္ခာသဟဂုတ် တိဟိတ်အသခ်ါရိက ဝိပါက်သည်ဌင်း၊
[“ဥပေက္ခာသဟဂတံ” ဟု ရှိလျှင်ကောင်းသည်၊] ဒုဟေတုက အာသခ်ါရိက
ဝိပါကံပိ–သည်ဌင်း၊ တဒါရုမဏံ ဟုတွာဥပပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ-သို့၊ အဿ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်
၏၊ စက္ခုဒ္ဒါရေ - ၌၊ ဥပေက္ခာသဟဂတ သန္တီရဏံ - ဌင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊
ဇဝမာနိ တဒါရမဏာနိ-တို့ဌင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တီဏိ-၃ ပါးသောဝိပါက်တို့သည်၊
ဂဏနူပဂစိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ–ထို ၃ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ ပုရိ
မေဟိ–ကုန်သော၊ ပဉ္စဟိ–၅ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ ,အဋ္ဌ–၈ ပါး
သော ဝိပါက်စိတ်တို့ဌင်း၊ သောတဒ္ဓါရာဒီသုပိ–တို့၌လည်း၊ အဋ္ဌအဋ္ဌ–၈ ပါး
၈ ပါးသောဝိပါက်စိတ်တို့ဌင်း၊ ဣတိ–သို့၊ ကောယ–သော၊ စေတနာယ–ဖြင့်၊
ကမ္မေ–ကို၊ အာယူဟိတေ–သော်၊ သမစတ္တာလီသစိတ္တာနိ-အတိက္ကဝ ၄၀ သော
ဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန–အားဖြင့်ကား၊ စက္ခု
ဒ္ဒါရေ–၌၊ အဋ္ဌ – ၈ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့ဌင်း၊ သောတဝိညာဏာဒီနိ –
နှင်သော၊ စတ္တာရိ–၄ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့ဌင်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဒွါဒသ – ၁၂
ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ – ထို ဒွါဒသက ဝိပါကကထာ
၌၊ မူလဘဝင်္ဂတာ – မူလဘဝင်၏ အဖြစ်ကိုဌင်း၊ အာဂန္တုကဘဝင်္ဂတာ –
အာဂန္တုကဘဝင်၏ အဖြစ်ကိုဌင်း၊ အမ္မောပမ နိယာမကထာစ–အမ္မောပမ
ကထာ နိယာမကထာကိုဌင်း၊ ဝုတ္တာနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတမ္မာ-၏။

အကြောင်းဟုလည်းကောင်း, တည်ရာဟုလည်းကောင်း အနက် ၂ မျိုး ပေးလိုက်သည်။] ဝါ-တနည်း၊ ဧတဿ-ဤစျာန်၏၊ အဘိဘဝိတဗ္ဗံ-လွှမ်းမိုးထိုက်သော၊ အာရုမဏသဒ္ဒါတံ-အာရုံဟု ဆိုအပ်သော၊ အာယတနံ-အကြောင်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတို့ အဘိဘာယတနံ၊ စျာနံ-စျာန်တည်း၊ (ဤအလို "အဘိဘဝိတဗ္ဗံတိ အဘိဘု" ဟု ကမ္မသာဓ်ပြု၊) အာရုမဏာဘိဘဝနတော-ကြောင့်၊ အဘိဘုစ-အဘိဘုမည်သည်လည်းဟုတ်၏၊ တံ-ထို အဘိဘုဟူသည်၊ ယောဂိနော၊ ယောဂီ၏၊ သုခဝိသေသာနံ - ချမ်းသာအထူးတို့၏၊ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော-တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ [ဤ ဟိတ်ဖြင့် အာယတနသဒ္ဒါ၏ တည်ရာအနက်ကို ပြသည်။] မနာယတန ဓမ္မာယတနဘာဝတောစ-မနာယတန ဓမ္မာယတန၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာယတနဉ္စ-အာယတနလည်းဟုတ်၏၊ ဣတိပိ-ဤ နှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်လည်း၊ သသမယုတ္တံ-သမယုတ်တရားနှင့် တကွဖြစ်သော၊ စျာနံ-သည်၊ အဘိဘာယတနံ-မည်၏၊ [စျာန်ကို အဘိဘာယတနကောက်ရသော ရှေးနည်း၌ စိတ်မပါသောကြောင့် အာယတန ဖွဲ့လျှင် ဓမ္မာယတနဘာ ရနိုင်၏၊ ဤနည်း၌ကား ယှဉ်ဘက် စိတ် ဧစတသိက်ဟူသော သမယုတ်တရားနှင့်ဖက္ခ စျာန်ကို အရကောက်ရသောကြောင့် အာယတနအရ မနာယတန ဓမ္မာယတန ၂ မျိုးရသည်။]

မဂ္ဂပဋိပဒါတာယ - အကြောင်းစျာန်၌ စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒါ-အာဘောဂဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ သမာပတ္တိတော-သမာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌိတဿ-ထပြီးသော ယောဂီ၏၊ အာဘောဂေါ-နှလုံးသွင်းကို၊ ဝါ၊သည်၊ ပုဗ္ဗ၊ပေ၊ဝသေန-ရှေအဖို၌ဖြစ်သော ဘာဝနာ၏အစွမ်းကြောင့်၊ စျာနက္ခဏေ-စျာန်ဝင်စားဆဲခဏ၌၊ ပဝတ္တံ-သော၊ အာဘိဘဝနာကာရံ-လွှမ်းမိုးပုံအခြင်းအရာကို၊ ဂဟေတ္ဝာ-၍၊ ပဝတ္တော-ဖြစ်၏ဟူ၍၊ ဝုတ္တော- ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ- သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ [သုတ္တန်ဋီကာတို့၌ "ပဝတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော" ဟု ရှိ၏၊ ဤဋီကာ၌ကား "ပဝတ္တောဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော" ဟု တွေ့ရ၏၊ မမှု၌လည်း ပဝတ္တောကို "ပဝတ္တတ္တော" ဟု ဖွင့်၍ "ဇာနာမိ, ပဿာမီတိ ဝုတ္တော" ဟု ဝုတ္တောအတွက် အာကာရထည့်၍ ဖွင့်သည်၊ စာသွား မကောင်းလှ။]

[သုတ္တန်နှင့် အာဘိဓမ္မာတို့၏ ပါဠိသွားမတူပုံကို ပြလိုသောကြောင့် "အာဂမေသု ပန" စသည်မိန့်၊] ပန-ဆက်၊ အာဂမေသု-သုတ္တန်ပါဠိတော်တို့၌၊ အဇ္ဈတ္တံ၊ပေ၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိတိ-ဟူ၍၊ စတုန္နံ-နှ်သော၊ ဣမေသံ အာဘိဘာယတနာနံ-

---

အာဂဓမေသု ပန၊ပေ၊ ဝိဓေသေသာတိ။ ။သုတ်မဟာဝါ မဟာဖရိန်ဗွာနသုတ်, အဋ္ဌကအင်္ဂုတ္တိုရ် ဘူမိစာလဝဂ်တို့ကို "အာဂဓမေသု" ဟုဆိုသည်၊ ဤပုဒ်ကို အာဂတတ္တာ၌စပ်၊ ထို ပါဠိတော်များ၌ "အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ" မှ စ၍ အာဘိဘာယတန လေးမျိုးဝယ် သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏနှင့် တွဲ၍လာ၏၊ ထိုသို့ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏနှင့် တပေါင်းတည်းလာသည့်အတွက်

ဤ အဘိဘာယတနတို့၏၊ အာဂတတ္တာ- လာကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [သုဝဏ္ဏ ဒုဗ္ဗဏ္ဏနှင့်တွဲ၍ တခါတည်းလာသောကြောင့်၊] အာဂမဋ္ဌကထာသု-သုတ္တန် အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝဏ္ဏဝသေန၊ပေ၊ဒေသိတာနီတိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ [ဝဏ္ဏဝသေန-အဆင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊အာဘောဂေ-နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ဝိဇ္ဇမာနေပိ-သော်လည်း၊ ပရိတ္တ အပ္ပမာဏဝသေနေဝ - ပရိတ္တ အပ္ပမာဏ အာရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဣမာနိ အဘိဘာယတနာနိ - တို့ကို၊ ဒေသိတာနိ-နိ်ပြီ။] ဟိ-မှန်၊ ဝဏ္ဏာဘောဂေ-အဆင်းကိုနှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ သတိပိ-ရှိသော်လည်းကောင်း၊ အသတိပိ-သော်လည်းကောင်း၊ ပရိတ္တ အပ္ပမာဏတာ- ပရိတ္တအာရုံ၏ အဖြစ် အပ္ပမာဏအာရုံ၏အဖြစ်သည်၊အဘိဘဝနဿ-လွှမ်းမိုးခြင်း၏၊ကာရဏံ-တည်း၊ စ- သည်သာမကသေး၊ တတ္ထ-ထို သုတ္တန်ပါဋ္ဌိတော်တို့၌၊ ဝဏ္ဏာဘောဂရဟိတာနိ - အဆင်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းမှ ကင်းသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သဟိတာနိစ - အဆင်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗာနိ- နိ်သော၊ ပရိတ္တာနိ- ပရိတ္တအာရုံတို့ကို၊ သုဝဏ္ဏ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တထာ-ကူ၊(ဝဏ္ဏာဘောဂရဟိတာနိ-နိ်သော၊ သဟိတာနိစ - နိ်သော၊ သဗ္ဗာနိ-နိ်သော၊ အပ္ပမာဏာနိ - အပ္ပမာဏအာရုံတို့ကို၊ (သုဝဏ္ဏ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီတိ ဝုတ္တာနိ၊)ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။

ဟိ-မှန်၊ ပရိတ္တာနိ- ပရိတ္တတို့ကို၊ အဘိဘိယျ- လွှမ်းမိုး၍၊ တာနိ- ထို ပရိတ္တအာရုံတို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို၊ ကဒါစိ- ၌၊ ဝဏ္ဏဝသေန - ဖြင့်၊ အာဘုဇိတာနိ-နှလုံးသွင်းအပ်ကုန်သည်၊ စေ ဟောန္တိ၊ (စေံသတိ)၊ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ-ကောင်းသော အဆင်း မကောင်းသော အဆင်းတို့ကို၊ အဘိဘုယျ၊ (သမာပဇ္ဇတိ- ဝင်စား၏၊) ဣတိ စေသော ပရိယာယော- ဤ ပရိယာယ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣဓ ပန- ဤ အဘိဓမ္မာပါဋ္ဌိတော်၌ကား၊ နိပ္ပနိယာယ ဒေသနတ္တာ-ပရိယာယ်

ထို အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း အဆင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်း ရှိရှိ, မရှိရှိ, ပရိတ္တအပ္ပမာဏ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ အဘိဘာယတနတို့ကို ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏''ဟု ဝဏ္ဏာဘောဂရှိမရှိကို ထည့်၍ ဖွင့်ရသည်၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌ကား ပါဋ္ဌိတော်၌ ပရိတ္တအပ္ပမာဏနှင့် သုဝဏ္ဏ ဒုဗ္ဗဏ္ဏတို့ကို ခွဲ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ မဖွင့်ရ-ဟူလို။ [ဤ စကားဖြင့် သုတ္တန်နှင့် ဤ အဘိဓမ္မာတို့၏ ပါဋ္ဌိတော်ချင်း အဋ္ဌကထာချင်း မတူပုံကို ပြ၏။]

တတ္ထ စ ဝဏ္ဏာဘောဂ။ ။သုတ္တန်နှင့် အဘိဓမ္မာတို့၏ အခြားသော မတူပုံကို ပြခြင်းဝှါ''ဝဏ္ဏာဘောဂရဟိတာနိ''စသည်ကိုမိန့်၊သုတ္တန်ပါဋ္ဌိတော်တို့၌ ဝဏ္ဏာဘောဂသဟိတ ဖြစ်သော ပရိတ္တအပ္ပမာဏ အာရုံ, ဝဏ္ဏာဘောဂရဟိတ ဖြစ်သော ပရိတ္တအပ္ပမာဏအာရုံတို့ကို တွဲ၍ ဟောတော်မူ၏၊ဤအဘိဓမ္မာ၌ ပရိတ္တအပ္ပမာဏသက်သက်ကိုလည်းကောင်း, ဝဏ္ဏာဘောဂနှင့် တွဲထားသော ပရိတ္တအပ္ပမာဏကိုလည်းကောင်း ဟောတော်မူသည်။ [ဟောတော်မူပုံကို ပါဋ္ဌိတော်ရင်းကြည့်ပါ။]

အဋ္ဌသာလိနီ (က) ၂၀-၁

မဟုတ် မုချအားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဏ္ဏာဘောဂရဟိတာနိ-အဆင်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းမှ ကင်၊သော အာရုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဟိတာနိစ- တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိသုံ ဝုတ္တာနိ၊ ဟိ-မှန်၊ တနည်း- (ကသ္မာ ဝိသုံ ဝုတ္တာနိ၊) ဟိ (ယသ္မာ), ဥဘယတ္ထ - ဝဏ္ဏာဘောဂရဟိတ, သဟိတ နှစ်ပါးစုံသော အာရုံတို့၌၊ အဘိဘဝနဝိသေသော - လွှမ်းမိုးပုံ အထူးသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဝိသုံ ဝုတ္တာနိ။)

စ- သည်သာ မကသေး၊ တတ္ထ - ထို သုတ္တန်ပါဋိတော်၌၊ ပရိယာယ ဒေသနတ္ထာ-ပရိယာယ်အားဖြင့်ဟောတော်မူခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိမောက္ခာနမ္ပိ - ဝိမောက္ခတို့၏လည်း၊ အဘိဘဝနပရိယာယော - လွှမ်းမိုးခြင်း ဟူသော ပရိယာယ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီတိ-ဟူ၍၊ အဘိဘာယတနဒွယံ-အဘိဘာယတန ၂-ပါးအပေါင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတိယ စတုတ္ထ အဘိဘာယတနေသု - တတိယ စတုတ္ထ အဘိဘာယတနတို့၌၊ ဒုတိယ ဝိမောက္ခော - ဒုတိယဝိမောက္ခကို လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏာဘိဘာယတနေသု- ဝဏ္ဏာဘိဘာယတနတို့၌၊ တတိယဝိမောက္ခောစ-ကိုလည်းကောင်း၊ အဘိဘဝ နပ္ပဝတ္တိတော- လွှမ်းမိုးမှု၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ သင်္ဂဟိတော- သွင်းယူအပ်ပြီ။

တတ္ထ စ ပရိယာယ။ ။သုတ္တန်နှင့်အဘိဓမ္မာတို့၏ ပါဋိတော်ချင်းမတူပုံကို ထပ်၍ ပြပြန်လိုသောကြောင့် "တတ္ထ စ ပရိယာယ" စသည်မိန့်၊ သုတ္တန် ဒေသနာတော်ဝယ် အဘိဓမ္မာ၌ မပါသော "အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ" စသော အဘိဘာယတန ၂-ပါးကို ထည့် ထား၏၊ ၂-ပါးဟူသည် "အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိနှင့် အပ္ပမာဏာနိ" တို့တည်း။

ပရိယာယဒေသနတ္တာ။ ။ဘတ္ထနှင့် ပရိယာယဒေသနပုဒ်တို့သည် အရမတူသော ကြောင့် "ပရိယာယတော+ဒေသနာ တေသူဘိ ပရိယာယဒေသနာ (ဝိမောက္ခာ)၊" ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ပြုပြီးမှ "ပရိယာယဒေသနာနံ + ဘာဝေါ ပရိယာယဒေသနတ္တံ" ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုပါ၊ ထိုအတိုင်း နိဿယ၌အနက်ပေးထားသည်၊ အခြားနေရာ၌ကား "တဿ" ဟု သမ္မန္ဓဆဋ္ဌီ ရှိသောကြောင့် "ပရိယာယဒေသနတ္တာ - ပရိယာယ်ဒေသနာ၏ အဖြစ် ကြောင့်" ဟု ပေးနိုင်သည်၊ ဤနေရာ၌ကား ဤနိဿယအတိုင်းသာ ပေးနိုင်၏၊ နိပ္ပရိ ယာယဒေသနတ္တာ၌လည်း ဤနည်းမှီ၍ သိပါ။

တတိယ၊ပေ၊ သင်္ဂဟိတော။ ။တတိယစတုတ္ထ အဘိဘာယတနဟူသည် "အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ၊ပေ၊ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိနှင့် အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ပေ၊ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏာနိ" တည်း၊ သုတ္တန်ပါဋိတော်ဝယ် ထို ၂-ပါး၌ "အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ" ဟူသော ဒုတိယဝိမောက္ခကို သွင်းထား၊ ၏ဝဏ္ဏာဘိဘာယတနဟူသည် "အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ၊ပေ၊နီလာနိ" စသော ၄-မျိုတးည်း၊ ထို ၄-မျိုး၌ "သုဘန္ဓေ ဝ အစိမုဒ္ဓော ဟောတိ" ဟူသော တတိယဝိမောက္ခကို သွင်းထား၏၊ [သုတ္တန်ပါဋိတော် ကိုကြည့်မှ ရှင်းလင်း သိနိုင်စရာရှိ၏။]

ပန-ဆက်၊ ဣဓ-ဤ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်၌၊ နိပ္ပရိယာယဒေသနတ္တာ-ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိမောက္ခာဘိဘာယတနာနိ-ဝိမောက္ခ အဘိဘာယတနတို့ကို၊ အသက်ရတော-မရောသောအားဖြင့်၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဝိမောက္ခေ-ဝိမောက္ခတို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတ္ဘာ-ကြဉ်၍၊ အဘိဘာယတနာနိ- အဘိဘာယတနတို့ကို၊ ကထိတာနိ- ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗာနိ-နှ်သော၊ ဝိမောက္ခကိစ္စာနိစ-ဝိမောက္ခကိစ္စရှိသော ဈာန်တို့ကိုလည်း၊ ဝိမောက္ခ ဒေသနာယ - ဝိမောက္ခ ဒေသနာ၌၊ ဝုတ္ထာနိ။ [သုတ္တန် ဋီကာတို့၌ "ဝိမောက္ခကိစ္စာနိ ဈာနာနိ" ဟု ရှိ၏။]

အဇ္ဈတ္တံရူပသညီတိ-ညီ အစရှိသည်ဟူ၍၊ အာဂတဿ- သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ လာသော၊ အဘိဘာယတနဒ္ဒယဿ-အဘိဘာယတန ၂-ပါးအပေါင်းကို၊ အဘိဘာယတနေသု-အဘိဓမ္မာ၌လာသော အဘိဘာယတနတို့၌၊ အဝစနတော-ဟောတော်မမူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရူပီ၊ ပေ၊ အာဒီနံ - အစရှိသော စကားရပ်တို့၏၊ သဗ္ဗ၊ ပေ၊ ဘာဝတောစ-အလုံးစုံသော ဝိမောက္ခကိစ္စရှိသော ဈာန်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော စကားတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တဒေတံ ဝဝတ္ထာနံ - ထို မရောသောအားဖြင့် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဝါ - ထို ပရိယာယ နိပ္ပရိယာယ ဟု ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ကတံ-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိညာယတိ-၏။

ဣဓ ပန၊ ပေ၊ ဋ္ဌတ္တာနိ။ ။ဤအဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်ကား ဝိမောက္ခနှင့် အဘိဘာယတနတို့ကို မရောစေပဲ ခွဲ၍ ဟောတော်မူ၏၊ [ဟောပုံကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။] "တာနိ အဘိဘုယျ" စသော အဘိဘာယတနသဘော မပါပဲ, ဝိမောက္ခ သက်သက်ကျိသာ ဟောတော်မူထားသည်၊ ဝိမောက္ခကိုလည်း သုတ္တန်ကဲ့သို့ ရှစ်ပါးမဟုတ်, ပြခဲ့သော နည်းအားဖြင့် ဒုတိယစတုတ္ထ အဘိဘာယတနဝယ် ဒုတိယဝိမောက္ခကို သွင်း၍လည်းကောင်း, နီလစသော ဝဏ္ဏာဘိဘာယတန ၄ မျိုးဝယ် တတိယဝိမောက္ခကို သွင်း၍လည်းကောင်း ၃ ပါးသာ ဟောတော်မူသည်။

တဒေတံ၊ ပေ၊ ဝိညာယတိ။ ။"ဝိမောက္ခာဘိဘာယတနာနိ အသက်ရတော ဒဿေတုံ"ဟူသော စကားနှင့် စပ်၍ ဝိမောက္ခနှင့် အဘိဘာယတနတို့၏ မရောပုံကို အဘယ်ကြောင့် သိနိုင်ပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "တဒေတံ၊ ပေ၊ ဝိညာယတိ"ဟု မိန့်သည်၊ [တဒေတန္တိ-တံ ဧတံ အသက်ရဝဝတ္ထာနံ, ပရိယာယ နိပ္ပရိယာယသခ်ါတံ ဝါ ဝဝတ္ထာနံ၊-မဓု၊ ဤ တဒေတံ ဝဝတ္ထာနံကို ကတန္တိ ဝိညာယတိ၌စပ်၊ အတွင်း၌ ပါသော ဟိတ် ၂ ပါးကား ဝိညာယတိ၏ ဉပကဟိတ်တည်း။] "အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ" ဟု (ပရိတ္တ အပ္ပမာဏ ၂ မျိုးတွဲ၍) သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ လာသော အဘိဘာယတန ၂ မျိုးကို အဘိဓမ္မာ၌လာသော အဘိဘာယတနတို့၌ ဟောတော်မမူခြင်း, "ရူပီ ရူပါနိ ပဿတိ"စသော ပါဠိတော်စကားတို့၏ ဝိမောက္ခကိစ္စရှိသော ဈာန်အားလုံးနှင့်ဆက်ဆံသော စကားဖြစ်ခြင်း,ဤအကြောင်း ၂-ပါးကြောင့်ဝိမောက္ခနှင့် အဘိဘာယတနတို့ကို မရောအောင် ခွဲခြားမှုကို ပြုထားအပ်ကြောင်း သိနိုင်ပါသည်-ဟူလို။ [အဘိဘာယတနကို ဟောရာ၌ "တာနိ အဘိဘုယျ"ဟု ပါ၏၊ ဝိမောက္ခကို ဟောရာ၌ကား မပါ။]

အဇ္ဈတ္တ၊ ပေ၊ ဣဒံ-ဤစကားသည်၊ (ကာရဏဝစနံ၌စပ်၊ (ကတ္ထစိပိ-တစုံတခုသော ပါဋ္ဌိရပ်၌လည်း၊ [သုတ္တန်ပါဋ္ဌိရပ်၌ဖြစ်စေ, အဘိဓမ္မာ ပါဋ္ဌိရပ်၌ဖြစ်စေ၊] အဇ္ဈတ္တံ ရူပါနိ ပဿတီတိ-ဟူ၍၊ အဝတ္ထာ-ဟောတော်မမူပဲ၊သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သုတ္တန် အဘိမ္မောပါဋ္ဌိရပ်တို့၌၊ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီတိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တဿ-ထိုစကား၏၊ ကာရဏဝစနံ-အကြောင်းကို ဆိုသော စကားတည်း၊တေန ထို အနဘိဘဝနီယတောဟူသော အကြောင်းပြစကားဖြင့်၊ ယံ-အကြင် (ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ)ဟူသောစကားသည်၊ အညဟေတုကံ-ဒေသနာဝိလာသမူတပါး အခြားသော အကြောင်းရှိ၏၊ တံ-ထိုစကားကို၊ တေန ဟေတုနာ-ထို တပါးသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ကား၊ ဒေသနာဝိလာသ ဟေတုကံ-ဒေသနာဝိလာသ ဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညိတာယဧဝ-အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညိတာကိုပင်၊ဣဓ-ဤအဘိဓမ္မာပါဋ္ဌိတော်၌၊ ယံ ဝစနံ-အကြင် ဟောတော်မူခြင်းသည်၊ (ဟောတ်)၊ တဿ-ထို ဟောတော်မူခြင်း၏၊ အညံ-ဒေသနာဝိလာသမူ တပါးသော၊ ကာရဏံ-ကို၊ န မဂ္ဂိတဗ္ဗံ-မရှာထိုက်၊ ဝါ-ရှာဖွယ်မလို၊ ဣတိ-သို့၊ ဒဿေတိ-၏။

စ-ဆက်၊ အဇ္ဈတ္တရူပါနံ-အဇ္ဈတ္တရုပ်တို့၏၊ အနဘိဘဝနီယတာ-မလွှမ်းမိုးထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဗဟိဒ္ဓါရူပါနံဝိယ-ဗဟိဒ္ဓရုပ်တို့၏ကဲ့သို့၊ အဝိဘူတတ္တာ-မထင်ရှားကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဒေသနာဝိလာသောစ-ဒေသနာဝိလာသကိုလည်း၊ ယထာဝုတ္တဝဝတ္ထာနဝသေန - အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊[ယထာဝုတ္တဝဝတ္ထာနဝသေနာတိ ပရိယာယဒေသနတ္တာတိ အာဒိနာ ဝုတ္တဝဝတ္ထာနဝသေန၊—မဓု။]

သုဝဏ္ဏ၊ပေ- ဧတေနေဝ-ဤပါဌ်ဖြင့်ပင်၊ သိဒ္ဓတ္တာ-ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [နီလ ပီတ စသော အဘိဘာယတနတို့ကို ယူနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊] နီလာဒိအဘိဘာယတနာနိ-နီလအစရှိသော အဘိဘာယတနတို့ကို၊ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ-မဟောထိုက်ကုန်သည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ စေ-ဤသို့ စောဒနာ

တေန ယံ၊ ပေ၊ ဒဿေတိ။ ။[တေနကို ဒဿေတိ၌စပ်၊ ယန္တိ-ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီတိ ဝစနံ၊-မဓု။] "အညဟေတု" ဟူသည် ဒေသနာဝိလာသ အကြောင်းမှ တပါးသော "အနဘိဘဝနီယတော"ဟူသော အကြောင်းတည်း၊ထိုသို့ အကြောင်းထူး ပြနိုင်လျှင် ပြရ၏၊မပြနိုင်လျှင် ဒေသနာဝိလာသသည်ပင် ထိုသို့ ဟောရခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်ရကား အကြောင်းတပါး ရှာဖွယ် မလို-ဟု ဆိုလိုသည်၊ထို့ကြောင့် "အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ"ဟူသာ အဘိဓမ္မာဝယ် ဟောတော်မူရာ၌ အကြောင်း အထူး မရှိသောကြောင့် "အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီတိ တူဒံ ပန သတ္ထု ဒေသနာဝိလာသမတ္တမေဝ"ဟု ဆိုသည်။

အံ့၊ နှ (နှ ဝတ္တမ္မာနီ)-မဟောထိုက်ကုန်သည်မဟုတ်, ဟောထိုက်ကုန်သည်သာ၊ (ကသွာ-နည်း၊) နိလာဒီသု-နိလ အစရှိသည်တို့၌၊ ကတာခိကာဆုနံ-ပြုအပ်ပြီးသော အဓိစာရရှိသော ယောဂီတို့၏၊ နိလာဒီဘာဝဿဝ-နိလအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်၏ပင်၊ အဘိဘဝနကာရဏာတ္တာ-လှမ်းမိုးခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ-ခဲ့၊ တေသံ-ထိုနိလကသိုဏ်းအစရှိသည်တို့၏၊ ပရိသုဒ္ဓါ ပရိသုဒ္ဓဇဏ္ဏ ပရိတ္တတာ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အဆင်း, မစင်ကြယ်သော အဆင်းတို့၏ ကျဉ်းငယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ တဒပ္ပမဏတာ ဝါ-ထိုပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏ အပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏတို့၏ ကြီးသော အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ အဘိဘဝနကာရဏံ-လှမ်းမိုးခြင်း၏အကြောင်းသည်၊ နှ-မဟုတ်၊ အထခေါ-အဟုတ်ကား၊ နိလာဒီဘာဝေါဧဝ-နိလအစရှိသည်တို့၏အဖြစ်သည်သာ၊ (အဘိဘဝနကာရဏံ-တည်း၊) ဣတိ-မူတ်အပ်၏။　။အဘိဘာယတနကထာဝဏ္ဏနာ-သည်၊နိဋ္ဌိတာ။

သုဝဏ္ဏေ၊ပေ၊ ကာရဏာတ္တာ။　။ပါဠိဓတ်၌ "ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ" ဟု ဟောဓတ်မူပြီးဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာဝယ် သုဝဏ္ဏအရှည်၌ နိလ, ပီတ, လောဟိတ, ဩဒါတတို့လည်းပါဝင်ပြီးဖြစ်ရကား နိလဓာတုသော အဘိဘာယတနတို့ကို သီးခြားမဟောထိုက်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော" ဟု စောဒနာ၍ "နှ" ဟု ပဋိသေဓိသင့်နေပြုပြီးလျှင် ထို၏အကြောင်းကို ပြလိုရှိ၍ "နိလာဒီသု" စသည်ကို မိန့်သည်၊ ရှေးရှေးဘဝက နိလကသိုဏ်းစသည်တို့၌ အဓိကာရရှိခဲ့သော ယောဂီမှာ သုဝဏ္ဏ ဒုဗ္ဗဏ္ဏ ပရိတ္တအပွမာဏ ဖြစ်ခြင်းသည် လိုရင်း မဟုတ်၊ နိလစသည်၏ ဖြစ်ခြင်းကသာ လွှမ်းမိုးရာ၌ လိုရင်းဖြစ်သောကြောင့် နိလစသော အဘိဘာယတနကို သီးခြားဟောတော်မူရသည်-ဟူလို၊ နှ ဟိ စသည်ကား ရှေးဝါကျ၏ ဒဋ္ဌိတည်း၊ ဝိတ္ထာရလည်း သင့်ပါ၏။

ဝိဘောက္ခကထာ အဖွင့်

ရူပီတိ(ဇော်ထွ)-ပါဠိ၌၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၌ စပ်၊) အယံ-ဤရူပီ အမည်ရသော ယောဂီသည်၊ သသန္တတိ ပရိယာပန္နေန-မိမိသန္တာန်၌အကျုံးဝင်သော၊ ယေန ရူပေန-အကြင် ဆံ အစရှိသော ကသိုဏ်းရုပ်နှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံ၏၊ တံ-ထို သသန္တတိ ပရိယာပန္န ကသိုဏ်းရုပ်သည်၊ ယဿ စျာနဿ-အကြင်စျာန်၏၊

ရူပီတိ၊ပေ၊ဝုစ္စတိ။　။ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာအဆိုကိုပြသောစကားတည်း၊ အဋ္ဌကထာဝယ် "ရူပီတိ၊ပေ၊ ရူပဇ္ဈာနံ ရူပံ၊ တဒဿတ္ထီတိ ရူပီ" ဟု ဖွင့်၏၊ ရူပီဒ္ဓ "ရူပ" အရ ရူပစျာန်ကို (ဥတ္တရုပဒလောပ နိဒ္ဒေသအားဖြင့်) ကောက်ယူ၍ ထိုရူပစျာန်ရှိသော ယောဂီကို "ရူပီ" ဟု ခေါ်၏၊ ရူပစျာန်သည် ရူပီအမည်ကို ပြီးစေတတ်သော သဒ္ဒပ္ပဝတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်။

ဟေတုဘာဝေန-အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသိဋ္ဌရူပံ-ထူးသောရုပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ယေန-အကြင်ဝိသိဋ္ဌရုပ်သည်၊ ဝိသိဋ္ဌေန-အထူးပြုအပ်သော၊ (တေန ဈာနေန-ထိုဈာန်ကြောင့်၊) ရူပီတိ-ရူပီ ဟူ၍၊ ဝုစ္စေယျ-အဋ္ဌကထာအလို အကယ်၍ ဆိုအပ်ငြားအံ့၊ (ဧဝံ့သတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊)တဒေဝ၊ပေ၊ နိမိတ္တံ-ထိုမိမိသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သော ကသိုဏ်းရုပ်ဟူသော အာရုံနိမိတ်သည်သာ၊ ဈာနမိဝ-ဈာန်ကဲ့သို့၊ ပရမတ္ထတော-ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ (အစစ်အမှန် အနက်အားဖြင့်၊) ရူပီဘာဝသာဓကံ-ရူပီအဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်၏၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တဒေဝ၊ပေ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာ အဆိုကို မနှစ်သက်သော ကြောင့် မိမိအလိုကိုပြသောစကားတည်း၊အဋ္ဌကထာအလိုအတိုင်း ထိုသို့ဆိုတမ်းဖြစ်လျှင် မိမိသန္တာန်၌ ပါဝင်သော ကေသ-ပိတ္တစသော ကသိုဏ်းရုပ်သည် သာ၍ ရူပီအမည် ရဖို့ရန် အစစ်အမှန်အကြောင်း(ပဝတ္တိနိမိတ်)ဖြစ်ထိုက်သည်-ဟူလို၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း— ရူပီအမည်ရဖို့ရန် အရင်းခံအကြောင်းသည် ဈာန်မဟုတ်, ကသိုဏ်းရုပ်ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။ [ဤသို့ပြသဖြင့် "အဋ္ဌကထာအဖွင့်ကို ပယ်ရှားသည်"ဟု မဆိုလို၊ "အစစ်အမှန် အရင်းခံ ပရမတ္ထကိုသာ ဖွင့်ပြသည်"ဟု ဆိုလိုပါသည်။]

ယေန၊ပေ၊ ဝိသိဋ္ဌရူပံ ဟောတိ။ ။ရူပီအမည်ရသော ယောဂီသည် မိမိသန္တာန် တွင် ပါဝင်သော ကေသ-ပိတ္တစသည်ကို အာရုံပြု၍ရအပ်သော အကြင် ကသိုဏ်းရုပ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုရုပ်သည် (အကြင်ဈာန်၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့် သာမန်ရုပ် မဟုတ်) ထူးခြားသော ရုပ်တည်း။ ["ဝိသိဋ္ဌံ+ရူပံ"ဟု ဝါကျလည်း ရှိ၏၊ အနက်တူပင်။]

ယေန ဝိသိဋ္ဌေန၊ပေ၊ ဝုစ္စေယျ။ ။ယေနကို "ယထာဝုတ္တ ရူပ ဝိသေသေန"ဟု အနူ ဖွင့်၏၊ တံ ဝိသိဋ္ဌရူပံကို ပြန်၍ညွှန်းသော ယသဒ္ဒါ တမျိုးတည်း၊ ဝိသိဋ္ဌေနကိုလည်း "အတိသယပ္ပဝတ္တေန၊ပေ၊ ရူပ ဈာနေန"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့်"ယဿ ဈာနဿ" ကို ပြန်၍ညွှန်းသော နိယမဟု သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် မဓုဋ္ဌ"တသဒ္ဒေါ ဟေတ္ထ ယောဇေ တဗ္ဗော"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား-ပါဋ္ဌိတော်၌ ရူပီကို အဋ္ဌကထာ၌ "ရူပဈာန ရူပံ"ဟု ဥတ္တရပဒလောပ ကြံပြီးလျှင် "တဒဿတ္ထီတိ ရူပီ"ဟု အဿတ္ထိ အတိသယ အနက်၌ ဤပစ္စည်းသက်၍ ထိုဈာန်ရှိသူကို "ရူပီ"ဟု ခေါ်ကြောင်း ဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့် အတိုင်း ဝိသိဋ္ဌဈာန်ဖြင့် ဝိသေသနပြု၍ ဈာန်ရှိသူကို "ရူပီ"ဟု ခေါ်ဆိုအပ်လျှင်....

တဒေဝ၊ပေ၊သာဓကံ။ ။ဈာန်သည် ရူပီအမည်ကို(အဋ္ဌကထာဖွင့်သည့်အတိုင်း) ပြီးစေတတ်သကဲ့သို့, ထိုဈာန်၏အကြောင်းဖြစ်သော သသန္တတိ ပရိယာပန္နဒ္ဒ ကသိုဏ်းရုပ် သည် သာ၍ အစစ်အမှန်ပရမတ္ထအားဖြင့် ရူပီအမည်ကိုပြီးစေနိုင်ပါသည်၊ဤသို့ကြံရလျှင် "ရူပံ အဿ အတ္ထီတိ ရူပီ"ဟုပြုသောအခါ ရူပံ၌ ဥတ္တရပဒလောပမကြံရတော့ပဲ"ရူပံ-ကသိုဏ်းရုပ်သည်"ဟု တိုက်ရိုက်ပင် အနက် အဓိပ္ပာယ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။မဓုဋ္ဌ တဒေဝဝယ် ဧဝကို"အပိအနက်ဟော"ဟု ဖွင့်၏၊"ဈာန်သာ ရူပီအမည်ကို ပြီးစေသည်မဟုတ်, သသန္တတိ ပရိယာပန္နရုပ်လည်း ရူပီအမည်ကို ပြီးစေ သည်"ဟု သမုစ္စည်းအနက်ကို ယူစေလိုသတတ်၊ မိမိကား "သာ၍ပြီးစေသည်"ဟူသော သမ္ဆာဝနာအနက်ကို "ဧဝသဒ္ဒါက ပြသည်"ဟု ထင်သည်။

ကသိဏဒေသနာ - ကသိဏဒေသနာသည်၊ စျာနာနမေဝ- စျာန်တို့၏သာ၊ ကသိဏဘာဝေန- ကသိဏ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ - ကသိဏနာမည်ဖြင့်၊ အဘိ ဓမ္မေ- ၌၊ ပဝတ္တာ - ဖြစ်၏၊ သုတ္တေပန - သုတ္တန်၌ကား၊ အာရမဏာနံ - တို့၏၊ (ကသိဏဘာဝေန ပဝတ္တာ၊) ဣတိ - ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မဝသေနာတိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ - ပြီ။ ။ဝိမောက္ခကထာဝဏ္ဏနာ- သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဗြဟ္မဝိဟာရကထာ အဖွင့်

သောမနဿ ဒေါမနဿရဟိတံ - သောမနဿ ဒေါမနဿမှကင်းသော၊ အညာဏမေဝ - ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မောဟသည်ပင်၊ အညာဏုပေက္ခာ- အညာဏုပေက္ခာမည်၏။

ကိလေသောဓိနံ- ကိလေသာ အပိုင်းအခြားတို့၏၊ ဝါ- တို့ကို၊ မဂ္ဂေါဓိဟိ- မဂ်အပိုင်းအခြားတို့ဖြင့်၊ အဇိတတ္တာ- မအောင်အပ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ အနောဓိဇိနဿ - ကိလေသာ အပိုင်းအခြားတို့ကို အောင်ပြီးမဟုတ် သော၊ ဝါ-မဂ် အပိုင်းအခြားတို့ဖြင့် အောင်ပြီး မဟုတ်သော၊ သတ္တမဘဝါဒိ တော- သတ္တမဘဝ အစရှိသည်မှ၊ [အာဒိဖြင့် အဌမ ဘဝမှစ၍ ဖြစ်ရမည့် ဘဝ အားလုံးကိုယူ။] ဥဒ္ဓံ-အထက်ဖြစ်သော နောက်၌၊ ပဝတ္တဝိပါကဿ-ဖြစ်သော ဝိပါက်၏၊ ဝါ-ကို၊ အဇိတတ္တာ - မအောင်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝိပါကဇိနဿ- (၇)ဘဝ စသည်မှ အထက်၌ အကျိုးဝိပါက်ကို အောင်ပြီး မဟုတ်သော၊ (ပုထုဇ္ဇနဿ၌ စပ်။)

နိဒ္ဒေါသဘာဝေနာတိ- ကား၊ နိပ္ပဋိဃဘာဝေန- ဒေါသ မရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ (ဗြဟ္မဝိဟာရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၌စပ်၊) ["ဒေါသ"အတွက် နိဝရဏ စသော အပြစ်"အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ "ပဋိဃ(ဒေါသ)"ဟု ဖွင့်သည်။]

ကေဿပိ- တယောက်လည်း ဖြစ်သော၊ သတ္တဿ- သတ္တဝါ၏၊ အပ္ပဋိဘာဂ နိမိတ္တတ္တာ-ပဋိဘာဂနိမိတ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [ပဋိဘာဂနိမိတ် မရ

ကေဿပိ၊ပေ၊အပ္ပမာဏ ဂေါစရတာ။ ။ ["ကေဿပိ ၊ပေ၊ နတ္ထိ" သည် အပ္ပမာဏဂေါစရဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းပြတည်း၊ဣတိ အပ္ပမာဏဂေါစရတာ ဝုတ္တာ" ဟူသော အကျိုးပြ စကားနှင့် တွဲပါ။] "မေတ္တာစသည်တို့သည် သတ္တဝါတယောက်ကို အာရုံပြု၍ အပ္ပနာသို့ရောက်ရာ၌ သတ္တဝါတယောက် တည်းဟူသော အပိုင်းအခြား ရှိနေရကား "အပ္ပမာဏော+ဘဝါ အပ္ပမာဏာ"ဟူသော ဝိဂ္ဂဟနှင့်ညီအောင် အဘယ် နည်းဖြင့် အပ္ပမာဏ အာရုံရှိသော တရားများ ဖြစ်နိုင်ကြပါသနည်း"ဟု မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် "ကေဿပိ၊ပေ၊အပ္ပမာဏဂေါစရတာ ဝုတ္တာ"ဟု မိန့်သည်။

ဆိုလိုရင်းကား။ ။"သတ္တဝါတယောက်ကို အာရုံပြုပါသော်လည်း ထိုသတ္တဝါ၏ ဦးခေါင်းကိုသာ မေတ္တာက အာရုံပြု၏, သို့မဟုတ် ကိုယ်အပိုင်းကိုသာ အာရုံပြု၏"

ကောင်းသောကြောင့်။] ပရိစ္ဆေဒဂ္ဂဟဏံ-အပိုင်းအခြားကို ယူခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ စ - သည်သာ မတသေး၊ သမ္မုတိသစ္စဝသေန - သမ္မုတိ သစ္စာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (သတ္တဝါဟု အများသမုတ်အပ်သည့်အတိုင်း မှန်ကန်သော ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊) ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော၊ သတ္တဂ္ဂဟဏံ- သတ္တဝါဟု ယူခြင်းသည်၊ ပရိစ္ဆိန္နရူပါဒိဂ္ဂဟဏံ - ပိုင်းခြားအပ်သော ရုပ် အစရှိသည်ကို ယူခြင်းသည်၊ (အာဒိဖြင့် ဝေဒနာ စသော နာမ်ခန္ဓာကို ယူ၊)နဟောတိ- မဖြစ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊အပ္ပနာပ္ပတ္ထိယာ(ပိ) - အပ္ပနာသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်) လည်း၊ အပရာမာသ သတ္တ

စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားမှုမရှိပဲ သတ္တဝါပညတ်ကိုသာ အာရုံပြုသောကြောင့်"အပ္ပမာဏေ-အပိုင်းအခြားမရှိသော သတ္တဝါပညတ် အာရုံ၌+ဘဝါ"နှင့်ညီညွတ်ရကား အပ္ပမာဏဂေါစရ ဖြစ်နိုင်ပါသည်-ဟူလို။

အပ္ပဋိဘာဂနိမိတ္တတ္တာ၊ပေ၊ နတ္ထိ။ ။မေတ္တာစသည်၏ အာရုံဖြစ်သောသတ္တဝါပညတ်သည် တယောက်တည်းပင် ဖြစ်စေကာမူ ပဋိဘာဂနိမိတ် မရကောင်း၊ [သဂြိုဟ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း ဂေါစရဘေဒအခန်းကို သတိပြုပါ။] ပဋိဘာဂနိမိတ် ရကောင်းလျှင် ကသိုဏ်းဝန်း စသည်ကဲ့သို့ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ယူခြင်းရှိရာ၏၊ ယခုသော် ပဋိဘာဂနိမိတ် မရကောင်းသောကြောင့် ပရိစ္ဆေဒဂ္ဂဟဏ (သတ္တဝါတယောက်ကိုသော်လည်း) ပိုင်းခြားကန့်သတ်၍ယူခြင်း,(အာရုံပြုခြင်း)မရှိ၊ သတ္တဝါ ပညတ်သာမညကိုသာ အာရုံပြုသည်-ဟူလို။

နစ၊ပေ၊ဂဟဏံ ဟောတိ။ ။"ပဋိဘာဂနိမိတ်မရကောင်းသော်လည်းတယောက်သော သတ္တဝါကို,သို့မဟုတ် ၂-ယောက် ၃-ယောက်သော သတ္တဝါတို့ကို ရည်စူး၍ မေတ္တာပွားသောအခါ ထို သတ္တဝါတို့၏ ရုပ်ဝေဒနာစသောသခ်ါရတို့သည် ထိုမေတ္တာ၏စွဲမှီရာအာရုံဖြစ်ရကား အပိုင်းအခြား ရှိနေပြန်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် အဘယ်နည်းဖြင့် အပ္ပမာဏဂေါစရ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိပြန်သောကြောင့် "နစ သမ္မုတိသစ္စဝသေန"စသည်ကို မိန့်သည်။

ဆိုလိုရင်းကား—သတ္တဝါဟူသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော်လည်းအများလူတို့ သမုတ်အပ်သော သမ္မုတိအားဖြင့် အမှန်ပင်တည်း၊ ဤသို့ သမ္မုတိသစ္စာအားဖြင့် အမှန်ဖြစ်သော သတ္တဝါကို အာရုံပြုခြင်းသည် ရုပ်ဝေဒနာစသော စွဲမှီရာဥပါဒါန မရှိ, ထို ရုပ်ဝေဒနာ စသည်ကို အာရုံပြုခြင်း မဟုတ်၊"ဣတိ အပ္ပမာဏဂေါစရတာ ဝုတ္တာ" နှင့် တွဲပါ။

အပ္ပနာပ္ပတ္တိယာ။ ။ဤပုဒ်ကို"မုဒ္ဓဘူတာနံ"၌ စပ်ဟု မရဆိုဏ်၊အပ္ပနာပ္ပတ္တိယာ ကာရဏဘူတာယ ဗုဒ္ဓဘူတနန္တိ သမ္ဗန္ဓော၊ "အပ္ပနာသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့် အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်ကြသည်" ဟူလို၊ ဤသို့ အဓိပ္ပာယ်ယူလျှင် ပိသဒ္ဓါအတွက် အနက်မရှိတော့၊ ပိသဒ္ဓါမပါလျှင် ထို အတိုင်းပင် ဖြစ်သင့်၏၊ ပိသဒ္ဓါပါနေသည့်အတွက် သတ္တဂ္ဂဟဏ၌စပ်မှ အဓိပ္ပာယ်ရသည်၊"အပ္ပနာသို့ ရောက်ခြင်းအားဖြင့်သော်မှလည်း သတ္တဝါဟု ယူခြင်းဖြစ်သေး၏၊ အပ္ပနာသို့ မရောက်မီ၌ သတ္တဝါဟု ယူခြင်းမှာ ဆိုဖွယ်မရှိ-ဟူလို၊ ဤအလို "အပ္ပနာပ္ပတ္တိယာပိ-အားဖြင့်သော်မှလည်း"ဟု ပေးရလိမ့်မည်။

ဂ္ဂဟဏမုဒ္ဓဘူတာနံ-တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းမရှိသော အားဖြင့် သတ္တဝါဟု ယူခြင်း၌ (တို့တွင်) အထွဋ္ဌအထိုပ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ မေတ္တာဒီနံ-မေတ္တာ အစရှိသော ဗြဟ္မဝိဟာရတို့၏၊ ကေသတ္တာ ရမဏာနမ္မိ-တယောက်သော သတ္တဝါလျှင် အာရုံရှိပါကုန်သော်လည်း၊ အပ္ပမာဏဂေါစရ တာ-အပ္ပမာဏ ဂေါစရတို့၏ အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ဗြဟ္မဝိဟာရကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

အပရာမာသ သတ္တဂ္ဂဟဏ။ ။"နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ"ဟု မိစ္ဆာအယူ ယူရာ၌ နှုတ်အပြောက "နတ္ထိ သတ္တာ"ဟု သတ္တဝါပညတ်ကို ပြောပါသော်လည်း မိစ္ဆာ အယူ၏ စွဲလမ်းရာမှာ သတ္တဝါမဟုတ်, ရုပ်ဝေဒနာစသော သခ်ါရသာဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ၌ လည်း သတ္တဝါပညတ်ဟု ဆိုစေကာမူ စွဲယူရာ (အာရုံပြုရာ)မှာ ရုပ်စသော သခ်ါရသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော-ဟု မေးဖွယ် ရှိပြန်သောကြောင့် "အပရာမာသသတ္တဂ္ဂဟဏ" ဟု ဆိုသည်၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့သည် ဒိဋ္ဌိဖြင့် ရုပ်စသည်ကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ် စွဲလမ်း၏၊ မေတ္တာ စသည်တို့ကား ထိုသို့မဟုတ်၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း မရှိ သော သတ္တဝါပညတ်ကိုပင် အာရုံပြုသည်-ဟူလို။

သတ္တဂ္ဂဟဏမုဒ္ဓဘူတာနံ။ ။မေတ္တာ စသည်တို့က သတ္တဝါပညတ်ကို ယူရာဝယ် (အာရုံပြုရာဝယ်) အပ္ပနာအခိုက်ရောက်သောအခါ ထို သတ္တဟု ယူခြင်းသည် ထိပ်တန်း အရောက်ဆုံး ဖြစ်တော့၏၊ ပရိကမ္မဘာဝနာ ဥပစာရဘာဝနာ အခိုက်ဝယ် သတ္တ ဟု ယူခြင်းသည် အလယ်တန်းမျှသာဖြစ်၏၊ဘာဝနာမပွားသော သတ္တဝါအများ၏ သတ္တဟု ယူခြင်းကား အောက်တန်းကျသော သတ္တဂ္ဂဟဏဖြစ်သည်-ဟူလို။

ဣတိ၊ ပေ၊ အပ္ပမာဏာရမဏတာ။ ။ဣတိကို "အပ္ပမာဏာရမဏတာ ဝုတ္တာ" ၌စပ်၊ ဤပြခဲ့သောအကြောင်းကြောင့် မေတ္တာစသော တရားတို့၏ သတ္တဝါတယောက်ကို အာရုံပြုစေကာမူ အပိုင်းအခြားမရှိသော သတ္တဝါပညတ်၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို အဋ္ဌ ကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ [သတ္တဂဟဏမုဒ္ဓဘူတာနံကို "တသ္မိ+မုဒ္ဓဘူတာ"ဟု မဓုဖွင့်၏၊ နိဒ္ဓါရဏလည်း သင့်မည် ထင်သည်။]

အသုဘကထာ အဖွင့်

ဥဒ္ဓံ - သေသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်၌၊ ဓုမာတတ္တာ - ဖူးဖူးရောင် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓုမာတံ-မည်၏၊ သေဟရတ္တေဟိ-အဖြူအနီတို့သည်၊ ပရိဘိန္နံ ဝိမိဿိတံ-ရောနှောအပ်သော၊နီလံ-ညိုသောအလောင်းကောင်တည်း၊ ဝိနီလံ-အဖြူ အနီတို့သည် ရောနှောအပ်သော ညိုသော အလောင်းကောင်၊ [ဤအလို ပရိဘိန္နသဒ္ဒါသည် ဝိမိဿိတအနက်ကို ဟော၏။] ဝါ-တနည်း၊ ပုရိမဝဏ္ဏ ဝိပရိဏာမဘူတံ - ရှေးအဆင်းမှ ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ နီလံ-တည်း၊ ဝိနီလံ-ရှေးအဆင်းမှ ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ညိုသော အလောင်းကောင်။ [ဤအလို ပရိဘိန္နသဒ္ဒါ ဝိပရိဏာမအနက်ဟော။]

အင်္ဂါနံ-ကိုယ်အင်္ဂါတို့၏၊ သုသမ္ဓဒ္ဓတာ-ကောင်းစွာ ဖွဲ့စပ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ သဃ်ာတော-သဃ်ာတမည်၏၊ [သရီရသဃ်ာတမူ သဃ်ာတပုဒ်ကို ခွဲ၍ ဖွင့်သည်။] သဃ်ာတသဒ္ဒါ၏ အပေါင်းအနက်ကို ယူမည်စိုး၍ "သုသမ္ဓဒ္ဓတာ" ဟု ဖွင့်သည်။]ကောင်းစွာဖွဲ့စပ်အပ်သည်၏အဖြစ်—ဟူလို၊ "ကောင်းစွာ ဖွဲ့စပ်အပ်" ဟူသည်လည်း အရိုးအဆစ်တို့၏ ပြေပြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။

ပဋိပက္ခဘာဝေန-ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ အသမတ္ထတာ-မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်၊ အာရမဏဿ-အသုဘအာရုံ၏၊ ဒုဗ္ဗလတာ-အားမရှိသည်၏အဖြစ်တည်း၊ အတ္တနိ-မိမိ၌၊ အာနိသံသ၊ ပေ၊ သမာနံ - အကျိုးကိုမြင်ခြင်း, နီဝရဏရောဂါ ငြိမ်းအေးခြင်းတို့၏၊ ယထာက္ကမံ-တိုင်း၊ ပုပ္ပ ၊ပေ၊ ဥပမာ-ပုပ္ပဆဋ္ဌကဥပမာ, ဝမနဝိရေစနဥပမာ တို့ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗာ-န်၏၊ [ပုပ္ပဆဋ္ဌက၏ အာနိသံသဒဿနနှင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အာနိသံသဒဿနသည်လည်းကောင်း, ဝမန ဝိရေစနဖြစ်ခြင်းနှင့် နီဝရဏရောဂါငြိမ်းခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း တူကြသည်—ဟူလို။]

ပဋိကူလ၊ ပေ၊သာမညေန-စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်းအားဖြင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အသုဘေဟိ-အသုဘဖြစ်ကုန်သော၊ ကေသာဒီဟိ- ဆံ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပဋိကူလဇ္ဈာနဿ - စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို အာရုံပြုသော ဈာန်ကို၊ ဂဟဏံ - ယူခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ကေသာဒီဟိ၌ အာဒိဖြင့် လောမာ-နခါစသော ကောဋ္ဌာသတို့ကို ယူ၊ ဒသသု အသုဘေသု ဂဟိတေသု ဒိတ္တိ သာကာရေ ပဋိကူလ မနသိကာရဇ္ဈာနဝသေန၏အဖွင့်။] သိဝထိကာ ဝဏ္ဏဇ္ဈာနဿစ-သင်းချိုင်း၌ဖြစ်သော အဆင်းလျှင် အာရုံရှိသော ဈာန်ကိုလည်း၊ (ဝဟဏံ ဟောတိ၊ကသ္မာ သိဝထိကာဝဏ္ဏဇ္ဈာနဿ ဂဟဏံ, ဟောတိ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ), တမ္မိ-ထို သိဝထိကာဝဏ္ဏဈာန်သည်လည်း၊ ပဋိကူလ၊ပေ၊ဝသေနေဝ - စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သိဝထိကာဝဏ္ဏဇ္ဈာနဿ ဂဟဏံ ဟောတိ၊) ဤအလို သိဝထိကာဝဏ္ဏ၌ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါ အဆင်းအနက်ဟော၊]ဝါ-နည်း၊ သိဝထိကပွကာရာနိ-သင်းချိုင်း၌ ဖြစ်သော ၉ ပါး အပြားရှိသော အလောင်းကောင်တို့သည်၊ သိဝထိကာဝဏ္ဏာနိ-သိဝထိကာဝဏ္ဏတို့ မည်၏။ [ဤအလို ဝဏ္ဏသဒ္ဒါ ပကာရအနက်ဟော။]—ရူပါဝစရ ကုသလကထာဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

အရူပါဝစရ ကုသလကထာ အဖွင့်

သဗ္ဗာကာရေနာတိ-ကား၊ ဝေံ-သို့၊ ဝါ-ဤ မျက်မြင်အတိုင်း၊ ရူပနိမိတ္တံ-ရုပ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ဒဏ္ဍ၊ပေ၊ဒီနာ-တုတ်ကိုကိုင်ယူခြင်း၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို မြင်ရခြင်းအစရှိသော၊ သဗ္ဗေန - သော၊ (အာကာရေန ၌စပ်၊) ရူပရူပ

နိမိတ္တေသု- ရုပ်တရား, ကသိုဏ်းရုပ်နိမိတ်တို့၌ လည်းကောင်း၊ တဒါရမဏဇ္ဈာ နေသု- ထိုရုပ်တရားလျှင် အာရုံရှိသော အဘိညာဉ်, ထို ကသိုဏ်းရုပ်နိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသော ဈာန်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဒေါသဒဿနာကာရေန - အပြစ်ကို မြင်ခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ- တနည်း၊ ရူပါဒီသု - ရုပ်တရား အစရှိသည်တို့၌၊ [အာဒိဖြင့် "ရူပနိမိတ္တ- တဒါရမဏဇ္ဈာန" တို့ကိုယူ။] နိကန္တိ- ၊ပေ၊ဒိနာ-နှစ်သက်ခြင်းကို ပယ်ခြင်း, ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ အလိုမရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသော၊ (အာကာရေန-ဖြင့်၊)— ဝိရာဂါတိ-ကား၊ ဇိဂုစ္ဆနာ - စက်ဆုပ် ခြင်းကြောင့်။

အာနဉ္ဇာဘိသခ်ါရဝစနာဒီဟိ- အာနဉ္ဇာဘိသခ်ါရ ဟု ဟောတော်မူခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အာနဉ္ဇတာ-အာနဉ္ဇ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝုတ္တာ၌စပ်) —စုန္ဒ-စုန္ဒ၊ ဣမေ—ဤ တရားတို့သည်၊ အရိယဿ-အရိယာဖြစ်သော ငါဘုရား၏၊ ဝိနယေ-ဆုံးမရာ သာသနာတော်၌၊ သန္တာ-ငြိမ်သက်ကုန်သော၊ဝိမောက္ခာ- ဝိမောက္ခတို့တည်း၊ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၊ သန္တဝိမောက္ခတာစ- သန္တဝိမောက္ခတို့၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဒေါသ၊ပေ၊ဝသေန-ရုပ်၏ အပြစ်ကိုရှုခြင်း, ရုပ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အရူပဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိဃသညာနံ- ပဋိဃသညာတို့၏၊ ဝါ- တို့ကို၊ သုပ္ပဟီနတ္တာ-ကောင်းစွာ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟတာပိ- ကြီးကျယ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ သဒ္ဒေန - အသံကြောင့်၊ အရူပသမာပတ္တိ တော-အရူပသမာပတ်မှု၊ နဝုဋ္ဌာတိ-မထရ၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဒေါသဒဿနပဋိပက္ခဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊) နသုပ္ပဟီနတ္တာ-ကောင်းစွာ မပယ်အပ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗရူပ သမာပတ္တိတော-အလုံးစုံသော ရူပသမာပတ်မှု၊ (ပဌမဈာန်နှင့်တကွ အလုံး စုံသော ရူပဈာန်မှု၊)ဝုဋ္ဌာနံ-ထရခြင်းသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏။

[ပဋိဃသညာတွင် ပါဝင်သော သဒ္ဒသညာကို ကောင်းစွာ မပယ်ရသေး သည့်အတွက် အလုံးစုံသော ရူပသမာပတ်မှု ထဖို့ရာရှိလျှင် အဘယ့်ကြောင့် ပဌမဈာန် သမာပတ်အတွက်သာ ကဏ္ဍကဆိုရသနည်းဟု မေးဖွယ် ရှိသော ကြောင့် "ပဌမဇ္ဈာနံ ပန" စသည်မိန့်။] ပဌမဇ္ဈာနံ ပန- ပဌမဈာန် သည်ကား၊ အပွကမ္မိ-အနည်းငယ်လည်း ဖြစ်သော၊ (ခပ်တိုးတိုးလည်း ဖြစ်သော၊) သဒ္ဒံ- အသံကို၊ နသဟတိ-သည်းမခံနိုင်၊ (ခံနိုင်ရည်မရှိ၊)ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ- ထို ပဌမ ဈာန်သို့၊ ထမာပန္နဿ-ကောင်းစွာ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊) သဒ္ဒေါ- သည်၊ ကဏ္ဍကော- ဆူးငြောင့်နှင့်တူ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

[ရူပသညာ ပဋိဃသညာတို့၏ သမတိက္ကမ-အတ္ထင်္ဂမဖြစ်ပုံကို ပြလို၍ "အာ- ရုပ္ပဘာဝနာယ" စသည် မိန့်၊] အာရုပ္ပဘာဝနာယ - အာရုပ္ပဘာဝနာ၏၊

အဘာဝေ - မရှိခြင်းသည်၊ (သတိ - သော်၊) စုတိတော - ဤဘဝစုတိမှု၊ ဥဒ္ဓံ-ဆထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌၊ ဥပပတ္တိရဟာနံ- ဖြစ်ခြင်းကို ထိုက်ကုန်သော၊ ရူပသညာပဋိဃသညာနံ - ရူပသညာ ပဋိဃသညာတို့၏၊ (အနုပဟတ္တိ - သမတိက္ကမော - အတ္ထင်္ဂမောတ္တိ၌ စပ်၊) ယာဝ - အကြင်မျှလောက်၊ အတ္တာနော - မိမိဟူသော ဆရူပစျာန်၏၊ ဝိပါကပဋိသန္ဓိတ္တိ- အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ တာဝ- ထို အကျိုးဖြစ်နေသမျှ၊ အနုပဟတ္တိဓမ္မတာပါဒနေန - မဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းအားဖြင့်၊ သမတိက္ကမော - ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အတ္ထင်္ဂမောစ-ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တော- ပြီ။[အရှုပဘုံ၌ ရူပသညာ ပဋိဃသညာတို့၏ မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို "သမတိက္ကမ-အတ္ထင်္ဂမ" ဟု ဆိုသည်။]

ပန-ကား၊ နာနတ္တသညာသု- နာနတ္တသညာတို့တွင်၊ ယာ-အကြင် သညာတို့သည်၊ [ဒေါသမူဒ္ဓေး- သမ္ပဋိစ္ဆိန်း- သန္တီရဏ- ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း-ဟသိတုပ္ပါဒ်တို့၌ ယှဉ်သော သညာတို့သည်။] တသ္မိံ ဘဝေ - ထို အရှုပဘဝ၌၊ နဥပပဇ္ဇန္တိ-န်၊ တာ - ထိုသညာတို့သည်၊ အနောကာသတာယ- ဖြစ်ရာ အရပ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နဥပပဇ္ဇန္တိ၊[သဂြိုဟ် ဝတ္ထု သင်္ဂဟ၌ ထိုသညာတို့ မဖြစ်နိုင်ပုံကို အဝကြောင်းနှင့်တကွ ဋီကာလာအံ့တိုင်း ဖွင့်ပြထားပြီ။] အာရုပ္ပဘာဝနာယ-အာရုပ္ပဘာဝနာသည်၊ နိဝါရိတတ္တာ-တားမြစ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (နဥပပဇ္ဇန္တိ - န်သည်ကား၊) နမဟုတ်၊ အနိဝါရိတတ္တာစ - မတားမြစ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ ကာစိ - အချို့သော နာနတ္တသညာ-တို့သည်၊ (အဋ္ဌကထာလာ ကာမာဝစရကုသလသညာ စသော ၂၇-ပါးသော သညာတို့သည်၊) ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာ, တာသံ - ထို ၂၇-ပါးသော နာနတ္တသညာတို့ကို၊ အမနသိကာရော - နှလုံးမသွင်းခြင်းကို၊ အနာဝဇ္ဇနံ - မဆင်ခြင်ခြင်းကို၊ အပစ္စဝေက္ခဏံ- မဆင်ခြင်ခြင်းကို၊ (ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ)။

ဝါ - အဋ္ဌကထာနည်းမူ တနည်းကား၊ ဇဝန ပဋိပါဒကေန - ဇောဝိထိကို ဖြစ်စေတတ်သော မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းသည်၊ ဘဝင်္ဂမနသာ- ဘဝင်စိတ်အစဉ်၏၊ အန္တရေ- အကြား၌၊ (မဟာဋီကာ၌ "အန္တော" ဟု ရှိ၏၊) (နာနတ္တသညာနံ-တို့ကို၊) အကရဏံ - မပြုခြင်းကို၊ အပဂမနံ - မသွင်းခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ စ-

---

ဇဝနပဋိပါဒကေန ဝါ။ ။ဇဝနပဋိပါဒကဟူသည် မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းတည်း၊ [မနသိကာရ ၃-မျိုးကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ မနသိကာရစေတသိက်၌ ပြထားပြီ။] နာနတ္တသညာကို နှလုံးသွင်းသောစိတ်သည် ဇောစိတ်ဘည်း၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်နေသော ဘဝင်၏အကြား၌ မနသိကာရ (အာဝဇ္ဇန်း)က နာနတ္တသညာတို့ကို မပြုခြင်း မသွင်းခြင်းကို "အမနသိကာရ"ဟု ဆိုလိုသည်–ဟူလို၊ ဤနည်း၌ အမနသိကာရအရ အနာဝဇ္ဇန (မဆင်ခြင်ခြင်း) အနက်ကို မယူရ၊ ဘဝင်စိတ်၏အကြား၌ နာနတ္တသညာ မပြု

သည်သာမကသေး၊ တေန-ထိုနာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရဟူသောပါဠိဖြင့်၊ နာနတ္တသညာ မနသိကာရ ဟောတူနံ-နာနတ္တ သညာကို နှလုံး သွင်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါနံ-ရုပ်တို့ကို၊ (ရူပသညာနံ အရဒ္ဓါပြခဲ့သော ရုပ်တို့ကို၊) သမတိက္ကမာ-ကြောင့်၊ သမာဓိဿ-အာကာသာနဉ္စာယတန စျာန်သမာဓိ၏၊ ထိရဘာဝံ-ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြသေး၏၊ (ကသ္မာ, ဝိညာယတိ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ), ရူပသမတိက္ကမာဘာဝေနေဝ-ရုပ်တို့ကို လွန်မြောက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်ပင်၊ ရူပသမာ(တ္တီသု-ရူပစျာန် သမာပတ်တို့၌၊ နာနတ္တသညာနံ၊ပေ၊ ဧဘာဿ-ဤပုဒ်ကို၊ အာဝစနံ-ဟောတော်မမူခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဒဿေတိ-ဒသး၏၊ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

အာနိသံသော-အကျိုးဆက်သည်၊ ကော-အဘယ်ပါနည်း၊ ဟိ-မေးသင့်၏၊ သဗ္ဗသာဒဝတ္ထုရဟိတေ-အလုံးစုံ သာယာဖွယ်ဝတ္ထုမှကင်းသော၊ (ဘာတခုမျှ သာယာစရာ မရှိသော၊) အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ ပဝတ္တိတသညာယ-ဖြစ်စေအပ်သော အာကာသာနဉ္စာယတန သညာ၏၊ အာနိသံသော-ကို၊ နဒိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်ပါတကား၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ရူပ၊ပေ၊ ဒိဂ်-ရူပသညာကို ကောင်းစွာလွန်မြောက်ခြင်းအစရှိသော၊ ဝစနံ-စကားတော်သည်၊ [“ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ” စသောစကားသည်၊] အာနိသံသဿ-အကျိုးဆက်ကို၊ ပကာသနံ-ပြကြောင်းစကားတည်း၊ အတ္ထော-အကျိုးရင်းသည်၊ န မဟုတ်။

ခြင်းကို ယူရ၏၊ “မပြု” ဟူသည် “မသွင်းခြင်း”ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် အကရဏကို “အပ္ပဝေသနံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ [မနသိ-ဘဝင်စိတ်၌၊(ဘဝင်စိတ်၏ အကြားဌာန်)+ကာရော-နာနတ္တသညာကို ပြုခြင်း (သွင်းခြင်း)၊ န+မနသိကာရော အမနသိကာရော။]

တေန၊ပေ၊ ဣဿတိ။ ။နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရပါဠိဖြင့် နာနတ္တသညာတို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်း, ဘဝင်၏ အကြားဌာန မသွင်းခြင်း အနက်ကိုသာ ပြုပါသလောဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “တေန”စသည် မိန့်၊ ထိုအနက်သာမက, သမာဓိ၏ခိုင်မြဲခြင်း အနက်ကိုလည်း ပြသေး၏-ဟူလို၊ ခိုင်မြဲခြင်း၏အကြောင်းမှာလည်း နာနတ္တသညာတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရုပ်တို့ကို လွန်မြောက်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “နာနတ္တ၊ပေ၊ သမတိက္ကမာ”ဟု ထည့်သည်။

ရူပသညာ၊ပေ၊ နာ အတ္ထော၊ ။ရူပသညာကို လွန်မြောက်ခြင်း, ပဋိဃသညာ၏ ချုပ်ခြင်း, နာနတ္တသညာတို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းသည် ပဌမာရုပ္ပသမာပတ်၏ အကျိုးရင်းမဟုတ်၊ အကျိုးဆက်သာတည်း၊ ထို့ကြောင့် ရူပသညာကို လွန်မြောက်ခြင်းစသည်ကို ဟောကြောင်းဖြစ်သော “ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ”စသော စကားတော်သည် အကျိုးဆက်ကို ပြသောစကားသာ ဖြစ်၏၊ နာ အတ္ထော-အကျိုးရင်းကိုပြသော စကား မဟုတ်၊ အကျိုးရင်းကား မတုန်မလှုပ် ငြိမ်သက်သောသမာပတ်ချမ်းသာကို ခံစားရခြင်း, အရူပဘုံဘဝဟူသော ဘဝအထူးဌာန် ဖြစ်ရခြင်း စသည်တို့တည်း၊ [အာနဉ္ဇသန္တ သမာပတ္တိသုခါနုဘာဝနံ ဘဝဝိသေသုပပတ္တိနာဒယော အာရုပ္ပ သမာပတ္တိနံ အတ္ထာ၊-အနု။]

အညတ္တာတိ-ကား၊ သုတ္တေသု - သုတ္တန်ပါဋ္ဌိတော်တို့၌၊ ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထို သုတ္တန်ပါဋ္ဌိတော်တို့၌၊ ပရိတ္တကသိဏုဂ္ဆါတနေပိ-ကျဉ်းငယ်သော ကသိုဏ်းကို ခွာခြင်း၌သော်မှလည်း၊ ရူပ၊ပေ၊ဂ္ဂဟဏေန-ရုပ်၏ ကင်းဆိတ်ခြင်းမျှကို အာရုံယူခြင်းအားဖြင့်၊ ပရိစ္ဆေဒဿ-(ဘေးပတ်ဝန်းကျင်) အပိုင်း အခြားကို၊ အဂ္ဂဟဏတော-အာရုံ မယူခြင်းကြောင့်၊ အနန္တဖရဏတာ စ အနန္တဖရဏ၏ အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [အနန္တော အာကာသောကို ရည်ရွယ်၍ "အနန္တ ဖရဏဘာ"ဟု ဆိုသည်၊ စ ဖြင့် "အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ"ဟု ဟောတော်မူရုံသာမက "အနန္တော အာကာသော"ဟုလည်း ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။] ဣဓပန-ဤအဘိဓမ္မာပါဋ္ဌိတော်၌ကား၊ အနန္တ၊ပေ၊ ဘာဝေပိ-အနန္တဖရဏ၏ အဖြစ် ထင်ရှားရှိပါသော်လည်း၊ ဥဂ္ဆါဋ္ဌိတကသိဏ ဝသေန-ခွာအပ်သော ကသိုဏ်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိတ္တာနန္တတာ-ပရိတ္တ၏အဖြစ်, အနန္တ၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-ငှါ၊ အနန္တော အာကာသောတိ-ဟူ၍၊ နဝုတ္တံ-ဟောတော်မမူအပ်၊ ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

သမယ၊ပေ၊ နေဝ-သမယကိုပိုင်းခြားခြင်း, စျာန်ကို အထူးပြုခြင်းဖြင့်သာ လျှင်၊ ဇတ္ထ-အဘိဓမ္မာပါဋ္ဌိတော်၌၊ အတ္ထော-မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိတော်မူ၏၊) ပဋိပတ္တိယာ-စျာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ပဋိပတ်ဖြင့်၊ (အတ္ထော)-မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်သည်၊ နဝ (အတ္ထိ)-ရှိသည်မဟုတ်၊ ဣတိ-

---

တတ္ထ ဟိ၊ပေ၊ ဝုတ္တာ။ ။ဆိုသုတ္တန်ပါဋ္ဌိတော်၌ (အနန္တ,အပ္ပမာဏ၏ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော) ပရိတ္တကသိုဏ်းကို ခွာခြင်း၌သော်မှလည်း အနန္တဖရဏတာကို ဟောတော်မူသေး၏ [ပိဖြင့် အပ္ပမာဏကသိုဏ်းကို ခွာရာ၌ အနန္တဟုဖြန့်ပုံမှာ ဆိုဖွယ်ပင်မလိုဟု သမ္တာဝနာပြု၊] ဘာ့ကြောင့် အနန္တဖရဏဘာကို ဟောတော်မူရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ရူပဝိဝေက၊ပေ၊ အဂ္ဂဟဏတော"ဟု မိန့်၊ ကသိုဏ်းကို ဘာဝနာဖြင့် ခွာသောအခါ ကသိုဏ်းရုပ်မှကင်းဆိတ်သော ကောင်းကင်သာကျန်၏၊ ကောင်းကင်၏ ရုပ်မှ ကင်းခြင်း(ရုပ်မရှိခြင်း)မျှကိုသာ အာရုံယူ၍ ပတ်ဝန်းကျင်အပိုင်းအခြားကို အာရုံ မယူသောကြောင့် အနန္တဖြစ်သော ကောင်းကင်ကို ဖြန့်ရကား အနန္တဖရဏဘာကို ဟောတော်မူရပါသည်-ဟူလို။

ဣဓ ပန၊ပေ၊ နဝုတ္တံ။ ။ဤအဘိဓမ္မာ၌ကား (သုတ္တန်၌ ကဲ့သို့) အာကာသ၏ အနန္တဖရဏဘာ ထင်ရှားရှိသော်လည်း (ထိုအာကာသ၏ အနန္တကို မယူပဲ) ခွာအပ်သော ကသိုဏ်း၏အစွမ်းဖြင့်သာ ပရိတ္တအဖြစ်, အနန္တ(အပ္ပမာဏ)အဖြစ် ထင်ရှား၏၊ ခွာအပ်သောကသိုဏ်းက ပရိတ္တဖြစ်လျှင် "ပရိတ္တံ"ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ခွာအပ်သော ကသိုဏ်းက အနန္တ(အပ္ပမာဏ)ဖြစ်လျှင် "အပ္ပမာဏံ"ဟု ဟောတော်မူသည်-ဟူလို၊ ဤသို့ အာကာသ၏ အနန္တအဖြစ်ကို မယူသောကြောင့် ဤအဘိဓမ္မာ၌ သုတ္တန်၌ကဲ့သို့ "အနန္တော အာကာသော"ဟု မဟောပဲ ချန်ထားတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့်၊ တဒဝစနံ-ထို "အနန္တော အာကာသော" ဟု ဟောတော်မမူခြင်း သည်၊ (ဟောတိ)။

ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏံ-ကို၊ အတ္တနော-မိမိဟူသောပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏၊ ဖရဏာ ကာရေနေဝ-ဖြန့်ပုံ အခြင်းအရာအားဖြင့် သာလျှင်၊ [ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ကို အာရုံမပြု, ရုပ်၏ ကင်းခြင်း (မရှိခြင်း) မျှဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကို "အနန္တ" ဟု ဖြန့်ပုံ အခြင်းအရာ အားဖြင့်သာ။] အနန္တန္တိ-အနန္တ ဟူ၍၊ မနသိကာတဗ္ဗတ္တာ-နှလုံး သွင်းထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနန္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (အနန္တန္တိ မနသိကာတဗ္ဗဝသေန၏ အဖွင့်၊) ဥဂ္ဃါတဘာဝေါ-ခွာအပ်သော ကသိုဏ်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကောင်းကင် ပညတ်သည်၊ ဥဂ္ဃါဋိမံ-ဥဂ္ဃါဋိမ မည်၏၊ [ပရိတ္တကသိဏုဂ္ဃါဋိမာကာသာရမဏံ၏ အဖွင့်။]

အကိဉ္စနန္တိ-ပါဌ်ဖြင့်၊ ဝိညာဏဿ-ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ပကာရံ-ဥပါဒ် ဘင်စသော အပြားကို၊ အဂ္ဂဟေဘွာ-၍၊ သဗ္ဗေန-အလုံးစုံသောအခြင်း အရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ ဝိဘာဝနံ-မရှိခြင်းကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

ယာယာတိ-ကား၊ သခ်ါရာဝသေသ သည်ာယ-ရှန့်ရင်းသော သခ်ါရတို့မှ ကြွင်းသော သိမ်မွေ့သောသညာ၏၊ တာဝ-စွာ၊ တံ ပဋိပတ္တိံ-ထိုအကျင့်ကို၊ [တံ တာဝ ဒဿေတုံ၏ အဖွင့်။]....အာဝဇ္ဇိဿာမိတိ အာဒိနာ-ဖြင့်၊ တနှိနှာ ဝဇ္ဇနာဒိပဝတ္တိယာ-ထိုတတိယာရုပ္ပစျာန်သို့ ညွှတ်သော အာဝဇ္ဇန ဝသိဘော် အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏၊ အဘာဝံ-မရှိခြင်းကို၊ ဒဿေဘိ-၏၊ တဒတိက္ကမ နတ္ထာယ-ထိုတတိသာရုပ္ပစျာန် သမာပတ်ကို လွန်မြောက်ခြင်း အကျိုးငှါ၊

သမယ၊ပေ၊ တဒဝစနံ။ ။[ဤဝါကျကို "အဌကထာနည်းမှ တနည်းပြဝါကျ" ဟု မဓုဆို၏၊] ဤအဘိဓမ္မာ၌ "ယသ္မိံ၊ပေ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာ သဟဂတံ သုခဿ စ ပဟာနာ၊ပေ၊ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ ဥပေက္ခာ သဟဂတံ၊ပေ၊ တသ္မိံ သမယေ" ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် သမယကို ပိုင်းခြင်း, ဝိညာနဉ္စာယတန သညာ သဟဂတ စသော စဘုတ္ထဈာန်တို့နှင့် မတူအောင် "သုခဿ စ ပဟာနာ၊ပေ၊ စတုတ္ထံ ဈာနံ" ဟု ဝိသေသနပြုရခြင်းဖြင့်သာ ဘုရားရှင်အလိုတော် ဖြစ်၏၊ အာကာသာ နဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ပဋိပတ်ဖြင့် ဘုရားရှင် အလိုတော် မဟုတ်၊ "အာကာသော အနန္တော" ကား ကျင့်ပုံကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပုံကို ပြသောစကား ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် သုတ္တန် ပါဋိတော်၌ကဲ့သို့ "အနန္တော အာကာသော" ဟု ထည့်၍ ဟော တော် မမူ။

အာဝဇ္ဇိဿာမိ၊ပေ၊ ပဝတ္တိယာ။ ။အဌကထာ၌ "အထခွဿ၊ပေ၊ ဧသ အာဘောဂေါ နဟောတိ" ဟု ဆိုသောကြောင့် တတိယာရုပ္ပ သမာပတ်ကို လုံးဝ မဆင်ခြင်ဘော့ဟု မှတ်ရမည်လောဟု မေးဖွယ် ရှိရကား "အာဝဇ္ဇိဿာမိ၊ ပေ၊ ပဝတ္တိယာ" ဟု မိန့်၊ "အာဝဇ္ဇိဿာမိ၊ပေ၊ ဧသ အာဘောဂေါ နဟောတိ" ပါဌ်ဖြင့်

အာဝဇ္ဇန ဘာဝနာပဝတ္တိယာ-ဆင်ခြင်သော ဘာဝနာ၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ (အဘာဝံ-ကို၊) နဒ (ဒဿေတိ)-ပြသည် မဟုတ်။

နာသညာတိ (ပဒဿ)-၏၊ ဧတိဿာ-ဤသညာ၏၊ သညာဘာဝေါစ-သညာ၏အဖြစ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော။ [နာသညာ၌ နဲ-အ ဟု ပဋိသေဓ ၂ ခုကြောင့် "သညာဘာဝေါ အတ္ထိ" ဟု ပကတိ အနက် ဖွင့်သည်။]

သမူဟဂ္ဂဟဏဝသေန-အပေါင်းကိုယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (စတုတ္ထာရုပ္ပနာမ်ခန္ဓာ လေးပါး အပေါင်းကို အာရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊) ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော သုံးသပ်ခြင်းသည်၊ကလာပသမ္မသနံ-မည်၏၊ဖဿာဒိဧကေကဓမ္မဂ္ဂဟဏဝသေန-ဖဿ အစရှိသော တပါးတပါးသော တရားကို အာရုံယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်သော ဝိပဿနာသည်၊ အနုပဒမ္မေဝိပဿနာ-မည်၏။

အာကာသေ-ကောင်းကင်ပညတ်အာရုံ၌၊ ပဝတ္တိတဝိညာဏာတိက္ကမတော-ဖြစ်စေအပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ဟူသော အာရုံကိုလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၊ တတိယာ-တတိယာရုပ္ပ သမာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ), တဒတိက္ကမတော-ထိုကောင်းကင်ပညတ်၌ ဖြစ်စေအပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ဟူသောအာရုံကိုလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၊တဿေဝ-ထိုအာရုံကိုပင်၊ ဝိဘာဝနံ-ပယ်ခြင်းသည်၊ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဏဝိဘာဝနေ-ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဉ်ကိုပယ်ခြင်းသည်၊ (သတိ)၊ တဒေဝ-ထိုဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဉ်သည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ အတိက္ကန္တံ-လွန်မြောက်အပ်သည်၊ သိယာ-၏၊ တဿ-

---

ဆင်ခြင်ခြင်းစသော အလိုဆန္ဒ၏မရှိခြင်းကိုသာ ပြသည်၊ တတိယာရုပ္ပဈာန်သမာပတ်ကို လွန်မြောက်ဖို့ရန် ဆင်ခြင်မှု (အာရုံပြုမှု) မရှိခြင်းကို ပြသည် မဟုတ်ပါ၊ တတိယာရုပ္ပ ဈာန်သမာပတ်ကို လွန်မြောက်ဖို့ရန် ဆင်ခြင်ရ (အာရုံပြုရ) ပါသေးသည်-ဟူလို။

တဒတိက္ကမတော ဟိ။ ။["အာကာသေ၊ပေ၊ တတိယာ"သည် အဌကထာစကားအတိုင်း မူတည်ထားသော ထပနာစကားတည်း။] အဘယ်ကြောင့် အာရမဏာတိက္ကမနကိုသာ ဆိုအပ်ပါသနည်း၊ အောက်၌ "ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ သမတိက္ကမာတိ ဧတ္ထာပိ၊ပေ၊ ဈာနဉ္ဇ အာရမဏဉ္ဇာတိ ဥဘသမ္မိ၊ပေ၊ သမတိက္ကမိတ္ဝာ"ဟု ဈာန်အာရုံ ၂ ပါးစုံလွန်မြောက်ပုံကို ဆိုခဲ့သည် မဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တဒတိက္ကိမတော ဟိ"စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဤစကား၏အကျယ်သည် "တသ္မာ ပဌမာရုပ္ပ ဝိညာဏဿေဝ အဘာဝနာ တိက္ကမော ဝုတ္တော"တိုင်အောင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဟိ ယသ္မာ"ဟု ကနည်းပေးရသည်။

တဒတိက္ကမတော၊ပေ၊ ဝိဘာဝနံ။ ။[အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် နှလုံး မသွင်းခြင်းသည် အတိက္ကမ မည်၏၊ သမာပဇ္ဇန အဓိဋ္ဌာန စသည်ကို မပြုခြင်းသည် ဝိဘာဝန မည်၏၊] ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဉ်ကို နှလုံးသွင်းမှု မပြုသောအားဖြင့် လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့် ထို ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ကို ဝင်စားမှုစသည်မပြုပဲ ပယ်ရှားခြင်း(ဝိဘာဝန)ဖြစ်ရသည်။

ထိုဝိညာဉ်၏၊ အာရုမဏ်-အ ရုံသည်၊ ဝါ-အာရုံကို၊ (အတိက္ကန္တံ-သည်၊) နှ (သိယာ)၊ စ-ဆက်၊ အာရုမဏော-အာရုံ၌၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ဒိဿာ-မြင်၍၊ အနာရုမဏာဿ-အာရုံမဟုတ်သော အာရုမဏိကစျာန်ကို၊ ဝိဘာဝနာတိက္ကမော-ပယ်ရှားခြင်း, လွန်မြောက်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ပယ်ရှားဖို့ရာ လွန်မြောက်ခြင်းသည်၊ နှ ယုဇ္ဇတိ-မသင့်။

ပါဠိယဉ္စ-ပါဠိတော်၌လည်း၊ [စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌လည်း၊] ဝိညာဏဉ္စာယတန သမာပတ္တိ်-ကို၊ သတော-အမှတ်ရလျက်၊ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ-ဝင်စား၍၊ တတော-ထိုသမာပတ်မှ၊ စုဋ္ဌဟိတ္ဝာ-ထပြီး၍၊ တညေဝ ဝိညာဏံ-ထိုပဌမာရုပ္ပ ဝိညာဉ်ကိုပင်၊ အဘာဝေတိ-မဖြစ်စေ၊ (ဝါ-ပယ်ရှား၏၊) ဣတိ-သို့၊ စုတ်-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တညေဝ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ အဘာဝေတိတိ-တညေဝ ၊ပေ၊ အဘာဝေတိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တညေဝ အဘာဝေတိတိ ဝါ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နှ စုတ်-ဟောတော်မမူအပ်။

ပန-ဆက်၊အနန္တံ၊ပေ၊ဥပသမ္ပဇ္ဇတိတ္ထ-ပါဌ်၌၊ အာရုမဏံ-အာရုံဖြစ်သော၊ ဝိညံဏံ စ-ဝိညာဉ်ကို လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဉ္စ-အာရုမဏိက

ဒုတိယာရုပ္ပ၊ဝေ၊ အာရုမဏံ။ ။“ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဉ်ကို ပယ်ရှားခြင်း ဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်အပြစ် ရှိရာသနည်း”ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ဒုတိယာ၊ပေ၊ အာရုမဏံ”ဟု မိန့်သည်၊ ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဉ်ကို ပယ်ရှားခြင်းဖြစ်လျှင် ထိုဝိညာဉ်ကိုသာ လွန်မြောတ်အပ်ရာ၏, ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ဟူသော အာရုံကို လွန်မြောက်ခြင်းမဖြစ်ရာ၊ ဤသို့ အာရုမဏာတိက္ကမ မဖြစ်ခြင်းဟူသော အပြစ်ရှိရာ၏-ဟူလို။

နစ၊ပေ၊ယုဇ္ဇတိ။ ။ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဉ်ကို ပယ်ရှားခြင်း လွန်မြောက်ခြင်းဖြစ်လျှင် အဘယ်အပြစ် ရှိသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “နစ၊ပေ၊ ယုဇ္ဇတိ”ဟု မိန့်သည်၊ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ဟူသောအာရုံ၌ အပြစ်ကိုမြင်သောကြောင့် အာရုံကိုလွန်မြောက်အောင် အားထုတ်ခဲ့ပါလျက် ထိုအာရုံကိုတော့ ဝိဘာဝနာ အတိက္ကမ မပြုပဲ အာရုံမဟုတ်သော အာရုမဏိကစျာန်သမာပတ်ကို ဝိဘာဝနာ အတိက္ကမပြုခြင်းသည် ယုတ္တိမရှိသဖြင့် မသင့်ခြင်းအယုတ္တိဒေါသ ဖြာ်စရာရှိ၏-ဟူလို။ [ဝိဘာဝနာဉ္စ+အတိက္ကမော စ ဝိဘာဝနာတိက္ကမော၊ ဝိဘာဝနတ္ထံ ဝါ အတိက္ကမော ဝိဘာဝနာတိက္ကမော၊—မဓု။]

ပါဠိ သဉ္စ၊ပေ၊ အဘာဝေတိ ဝါ။ ။အာရုံကို လွန်မြောက်သင့်ကြောင်းသာဓကကိုပြုလိုလျှင် ပါဠိယဉ္စ စသည်မိန့်, စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌ ဝိညာဏဉ္စာယတန(ဒုတိယာရုပ္ပစျာန်ကိုဝင်စား၍ ထပြီးလျှင်) တညေဝ ဝိညာဏံ (ဝိညာဏဉ္စာယတနဉ်ဈာန် ပါသော) ထိုအာရုံ ဝိညာဉ်ကိုပင် “အဘာဝေတိ-ပယ်ရှား၏”ဟု ဟောတော်မူ၍ ဒုတိယာရုပ္ပအာရုမဏိက ဝိညာဉ်ရအောင် “တညေဝ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ အဘာဝေတိ”ဟု တိုက်ရိုက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ “တညေဝ အဘာဝေတိ”ဟု တသဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြ၍လည်းကောင်း ဟောတော်မမူပါ၊ ထို့ကြောင့် “အာရုံလွန်မြောက်ပုံကိုသာ ဆိုသင့်ပါသည်”ဟူလို။

ဝိညာဏ်ဋ္ဌာယတနစျာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုယံ- ၂ပါးစုံကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူ
အပ်ပြီ၊ တသ္မိံ ဒုယေ-ထို ၂ပါးစုံတွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တပါးပါး
နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယတော-အကြင် စျာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌိတော-ထပြီ၊ ပဋ္ဌာန
နိဒ္ဒိဋ္ဌေန-ပဓာနအားဖြင့် ညှန်ပြအပ်သော၊ တေနေဝ ဝါ-ထို စျာန်နှင့်သော်
လည်းကောင်း၊ တံ သဒ္ဒဿ-တံ သဒ္ဒါ၏၊ သမ္ဗန္ဓေ-စပ်ဖို့ရန်လျဉ်းပါးခြင်းသည်၊
အာပန္နေ-ဖြစ်လသော်၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဿ-ဝိညာဏဉ္စာယတန စျာန်ကို၊
နိဝတ္တနတ္ထံ-တားမြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဝိညာဏဝစနံ - ဝိညာဏ သဒ္ဒါကို၊
(ဘဂဝတာ ကတံ၊)တသ္မာ, ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏဿ-ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ဟူသော
အာရုံကိုသာ၊ အဘာဝနာတိက္ကမော-မဖြစ်စေခြင်းဟူသော်လွန်မြောက်ခြင်းကို၊
(သင်္ဂဟ ကာရေန) ဝုတ္တော၊ [ပြုခဲ့သော ယုတ္တိသာဓက ၂ မျိုးလုံး၊ ကြောင့်
အာရမဏိက ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်၏ အဘာဝနာတိက္ကမကို မဆိုပဲ အာရုံ
ဝိညာဉ်၏ အဘာဝနာတိက္ကမကိုသာ အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်ဆိုအပ်ပါသည်၊ ဤ၌
"အဘာဝန သဒ်္ဒါတော+အတိက္ကမော အဘာဝနာတိက္ကမော" ဟု ပြုပါ။]

တန္နိဿိတန္တိ-ကား၊ တေန-ထို့ဒုတိယယောဂျိုးသည်၊ နိဿိတံ-မှီအပ်သော
ပဌမဇ္ဈာယောဂျိုးကို၊ မဇ္ဈပလဂ္ဂံ-မဇ္ဈပ်ဉ်ဓာပ်တွယ်နေသော၊ တံ-ထို့ယောဂျိုးကို၊
အနိဿာယ-၍၊ တေန-ထို့ယောဂျိုးနှင့်၊ ဝိနာဘူတေ-ကင်းသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်
သော၊ ဝိဝိတ္တေ-ကင်းဆိတ်သော၊ ဗဟိဩကာသေ-မဇ္ဈပ်ပြင်ဘက်အရပ်၌၊
ဌာနံ-တည်ခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ) အာကာသလဂ္ဂဝိညာဏာဿ-
ကောင်းကင်ပယ်တော်၌ တွယ်ကပ်နေသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏၊ ဝိဝေကေ-ကင်း
ဆိတ်ရာဖြစ်သော၊ တဒုပဂမေ-ထိုပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏ ကင်းကွာခြင်း ဟူသော
နတ္ထိဘော ပယတ်၌၊ တတိယာရုပ္ပဿ-၏၊ ဌာနံ-တည်ခြင်းကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ ။
အရ္ထပါဝစရကုသလကထာဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

အနန္တံ ဝိညာဏံတိ။ ။ပြုခဲ့သော ပါဠိတော်ဝယ် "တညေဝ ဝိညာဏံ"ဟု
ဝိညာဏ သာမည်ကို ဟောတော်မူ၏၊ အနန္တံ ဝိညာဏံဝယ် အာရုံ ဝိညာဉ်ဟူသော
ပဌမာရုပ္ပ, အာရမဏိက ဝိညာဉ်ဟူသော ဝိညာဏဉ္စာယတန ဤ ၂ မျိုးကို ဟောတော်
မူသကဲ့သို့ ဤပြုခဲ့သောပါဠိတော်၌လည်း ဝိညာဉ် ၂ မျိုးလုံးကို ယူထိုက်သည်မဟုတ်ပါ
လောဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "အနန္တံ ဝိညာဏံတိ" စသည်မိန့်။

တသ္မိံ ဒွေယေဝ၊ ပေ၊ ဝေဒနံ။ ။ထိုဝိညာဉ် ၂ မျိုးတွင် တမျိုးမျိုးနှင့်(တညေဝဝယ်)
တသဒ္ဒါ၏ စပ်ခြင်း ဖြစ်ရာ၏၊ သို့မဟုတ် အကြင် ဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဉ်မှ ထ၍ တတိယာ
ရုပ္ပကို ရ၏၊ ထိုဒုတိယာရုပ္ပဝိညာဉ်နှင့်သော်လည်း ပဓာန နိဒ္ဒေသနည်းအားဖြင့် တ
သဒ္ဒါ၏ စပ်ခြင်း(စွဲနက်) ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုသို့ တသဒ္ဒါ၏ စွဲနက် ၂ မျိုးအတွက် လျဉ်းပါး
ဖွယ်ဖြစ်နေလသော် ဝိညာဏ, ဝိညာဏဉ္စာယတန ၂ မျိုးတွင် ဝိညာဏဉ္စာယတနကို
တားမြစ်ခြင်းငှါ "တညေဝ ဝိညာဏံ"ဟု ဝိညာဏသဒ္ဒါကို ဘုရားရှင် ပြုတော်မူသည်။

တေဘူမကကုသိုလ်အဖွင့်

ဣမေ၊ပေ၊နယာတိ-ဟူသော စကားကို၊ အန္တေ- အဆုံးဖြစ်သော၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျနယေ - ဆန္ဒာဓိပတေယျနည်း၌၊ ပုရိမနယာနံ - ရှေးနည်းတို့၏၊ တန္ဒယာဘိမုခပ္ပဝတ္တိံ - ထို ဆန္ဒာဓိပတေယျနည်းဆိုရှေးရှုသောဖြစ်ခြင်းကို၊သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ အယံ ပကာရော- ဤအပြားသည်၊ ပါဋ္ဌိအနုဂတော - ပါဋ္ဌိတော်သို့ အစဉ်လိုက်သည်၊ န (ဟောတိ)-မဟုတ်၊ (ကသ္မာ ဝိညာယတိ၊)ဟိ(ယသ္မာ),ပါဋ္ဌိယံ-ပါဋ္ဌိတော်၌၊သုဒ္ဓိကနယာဒယော-သုဒ္ဓိကနည်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝတ္ဘာ- ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပြီး၍၊ ဝိရိယာဓိပတေယျာဒိနယာ-တို့ကို၊ နဝုတ္တာ - ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (အယံ ပကာရော ပါဋ္ဌိအနုဂတော န ဟောတိ၊ဣတိဝိညာယတိ။)

မဟာပကရဏေ - ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌၊ အနုလောမာဒိနယ ဝိစိတ္ထေဟိ-အနုလောမ အစရှိသော နည်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်ကုန်သော၊ သတ္ကဟိ မဟာ ဝါရေဟိ-(ပဋ္ဌိစ္စဝါရစသော) ခုနစ်ပါးသော ဝါရကြီးတို့ဖြင့်၊ ဟီနတ္တိကော-ဟီနတိက်ကို၊ ဝိဘတ္တော- ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထို ဟီနတိက်၌၊ ဝိသတိ-သော၊ဣမေ လောကိယမဟာနယာ- ဤလောကိယမဟာနည်းတို့သည်၊ မဇ္ဈိမဓမ္မေကဒေသဘူတာ- မဇ္ဈိမဓမ္မတို့၏ တစိတ်တဒေသ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိကတ္ဘာ- ဤသို့ နှလုံးပြု၍၊ တတ္ထ-ထို ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးဝယ် ဟီနတိက်၌၊ ဝိဘတ္တာ-နပြီ၊ဣတိ-သို့၊(သင်္ဂဟကာရေန)ဝုတ္တံ၊ဧတေနကမေန-ဤအဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော အစဉ်အားဖြင့်၊ ဣမေသံ နယာနံ-တို့၏၊ တတ္ထ-ထို ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးဝယ် ဟီနတိက်၌၊ အာဂတတ္တာ-လာကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န(ဝုတ္တံ)-ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။

ဝေံ-သို့၊ ဧတေသံ - ဤနည်းတို့၏၊ ဝိဘတ္တဋ္ဌာနံ - ဝေဖန်အပ်ရာ ပါဋ္ဌိရပ်ကို၊ ဒဿေတွာ-၍၊ ဣဒါနိ-၌၊တေသို့၊ပေ၊ဌာနေ- ဤ တေဘူမကကုသလကထာ၏ အဆုံးဖြစ်သောဌာန၌၊ အဋ္ဌာရသကမ္မဒ္ဓါရဒဿနတ္ထံ-တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ကမ္မဒ္ဓါရတို့ကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ၊ဣမသို့ ပန ဌာနေတိ အာဒိမာဟ၊အထဝါ-ကား၊ ဟီနပဏီတေဟိ - ဟီနပဏီတတို့မှ၊ ဝိနိဝတ္တေတွာ - ဆုတ်နစ်စေ၍၊["ဟီနတ္တိက တော မဇ္ဈိမရာသိံ ဂဟေတွာ"ကို ရည်ရွယ်၍ဆိုသည်။]မဇ္ဈိမရာသိ အန္တောဂဓ ဘာဝံ-မဇ္ဈိမရာသိ၌ အတွင်းဝင်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေန္တေန- ပြတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧတေသံ တေဘူမကကုသလနယာနံ - ဤ တေဘူမက ကုသိုလ်နည်းတို့ကို၊ ဟီနတ္တိကေ- ၌၊ ဝိဘာဂေါ - ဝေဖန်ခြင်းကို၊ ကတော-ပြီ၊ ဣမသို့ ၊ပေ၊ အာဒိကဿ - စကားရပ်၏၊ ယထာဝုတ္တောဝ - အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သမ္မန္ဓော - အနုသန္ဓေသမ္မန္ဓသည်၊ (ဝေမေ ဧတေသံ၊ပေ၊အာဒိမာဟဟုဆိုအပ်ပြီးသော အနုသန္ဓေသမ္မန္ဓသည်၊)(ဟောတိ)။

ဟီနတ္တိကေ-၌၊ မဇ္ဈိမရာသိမှိ-၌၊ သဒိပါကာ-အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ [သဒိပါကာဖြင့် အဝိပါကဖြစ်သော အဟောသိကံတို့ကိုကန့်။] ယေ-အကြင်တရားတစုတို့ကို၊ ဝဋ္ဋနိဿိတေနေဝ - ဝဋ်ကိုမှီသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဒါနာဒိဝသေန-ဖြင့်၊ ပဝတ္တိတာ-ဖြစ်စေအပ်ကုန်ပြီ၊ တေ- ထို တရားအစုတို့ကို၊ ဟီနာတိ ဟူ၍၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ ယေ-အကြင်တရားအစုတို့ကို၊ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတေန - ဝဋ်တရားမဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုမှီသော၊ ဒါနာဒိဝသေန ပဝတ္တိတာ၊ တေ- ထိုတရားအစုတို့ကို၊ ပဏီတာတိ ကာတဗ္ဗာ၊ အဝိပါကာ-အကျိုးမရှိသော တရားအစုတို့ကို၊ မဇ္ဈိမာတိ - ဧဇ္ဈိမတို့ဟူ၍၊ ကာတဗ္ဗာ၊ စ - ဆက်၊ အဝိပါဂေ တ္တာ - အကျိုးမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသု - ထို တရားအစုတို့တွင်၊ ဧဇ္ဈိမရာသိ -ကို၊ ထပေတ္ဝာ - ချန်ထား၍၊ ဣတရေ - မဇ္ဈိမရာသိမှ တပါးကုန်သော၊ ဒွေ - ကုန်သော၊ ကေန္တဝဋ္ဋနိဿိတာ - ကောန် ဝဋ်ကိုမှီကုန်သော၊ နဝ-၉-ပါးသော ကမ္မဒွါရတို့လည်းကောင်း၊ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယဘူတာ-ဝဋ်မဟုတ်သောနိဗ္ဗာန်၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ နဝစ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌာရသ-နှစ်သော၊ ကမ္မဒွါရာနိ-တို့သည်၊(ဟောန္တိ)၊ ကမ္မာနိစ-ကံတို့လည်း ဟုတ်၏၊ တာနိ- ထိုကံတို့ဟူသည်၊ တဿာ တဿ ဖလဿ-ထိုထိုအကျိုး၏၊ ကာရဏဘာဝေန- အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒွါရာနိစ-ဒွါရတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကမ္မဒွါရာနိ-တို့မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ တတ္ထတတ္ထ-ထိုထိုတရားအစုတို့၌၊ စိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကမ္မဒွါရာနိတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ဝါ-တနည်း၊ တံတံဒွါရာနိ-ထိုထိုဒွါရဖြစ်ကုန်သော၊ကာယာဒိနိ- တာယ အစရှိသည်တို့ကို၊ (ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ် မနတို့ကို၊) (ကမ္မဒွါရာနိတိ သင်္ဂဟကာရော အာဟ။)

အဋ္ဌာရသ-၁၈-မျိုးကုန်သော၊ ခတ္တိယာစ-ခတ္တိယတို့ကိုလည်း၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာဒ်စပ်၊)အဘာဗွာ-သစ္စာလေးပါးကို မသိထိုက်ကုန်သော၊ဟီနဟီနတ္တယာဒယော-ဟီနဟီန ၃-မျိုးတို့၏အပေါင်း အစရှိကုန်သော၊နဝ-၉-မျိုးတို့လည်းကောင်း၊ ဘာဗွာ - သစ္စာလေးပါးကို သိထိုက်ကုန်သော၊ ပဏီတပဏီတတ္တယာဒယော-ပဏီတ ပဏီတ ၃-မျိုးတို့၏အားပါင်း အစရှိကုန်သော၊ [အဋ္ဌကထာ၌ နောက် ၉-မျိုးဝယ် "ပဏီတဟီန"မှ စသောကြောင့် "ပဏီတဟီနတ္တယာဒယော"ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။]နဝစ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ကမ္မာနုရူပေန နဝ-ကံအားလျော်သဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏၊ဝေံ-ဤ အတူ၊ ဗြာဟ္မဏာဒယောစ-ဗြာဟ္မဏအစရှိသူတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေဝါစ-နတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ - ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏၊ ဖာဋ္ဌစတ္တာလီသ- သော၊ ဂေါတ္တစရဏာနိ-ဂေါတ္တ စရဏတို့ဟူသည်၊ တေသညေဝ ခတ္တိယာဒီနံ-ထိုခတ္တိယအစရှိသည်တို့၏ပင်၊ ဘေဒါ-အထူးအပြားတို့ဘည်း။

တားမာဝစရံ ၊ပေ၊ ဓိပတေယျန္တိ·ဟူ၍၊ ဝေံ·သို့၊ ဝုတ္တော· ဟောတော်မူအပ်သော၊ စိတ္တဿ · ၏၊ စိတ္တာဓိပတေယျတာဝေါ · စိတ္တာဓိပတေယျ၏ အဖြစ်ကို၊ (စုတ္တောဠ်စပ်၊) စိတ္တစေတသိကသမုဒါယေ · စိတ်စေတသိက် အပေါင်းဠ်၊ သမယဝဝတ္ထာပကော · သမယကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်တတ်သော၊ စိတ္တသဒ္ဒေါ· စိတ္တသဒ္ဒါသည်၊ ပဝတ္တော· ဖြစ်၏၊ ဣတိ· ထို့ကြောင့်၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ· တို့၏၊ ဝသေန·ဖြင့်၊ ဝုတ္တော·ပြီ၊ ဣတိ·သို့၊ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဌကထာဠ် ပြထားပြီ။]....တေဘူမကကုသလဝဏ္ဏနာ·သည်၊ နိဋ္ဌိတာ·ပြီ။

လောကုတ္တရကုသိုလ် အဖွင့်

လောကံ တရတီတိ ဧတေန · ပါဌ်ဖြင့်၊ လောက သမတိက္ကမ ပဋိပတ္တိံ— လောကကို လွန်မြောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟူသောမဂ်ကို၊ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ဥတ္တရတီတိ ဧတေန· ပါဌ်ဖြင့်၊လောကဿ· ၏၊ အန္တဂမနံ·အဆုံးသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ဖလေ· အကျိုး၏အဖြစ်ဠ်။ ပတိဋ္ဌာနံ·တည်သော၊ ဖလံ· ဖိုလ်ကို၊ (သင်္ဂဟကာရော အာဟ၊) ["အန္တဂမနဖလေ ပတိဋ္ဌာနံ"ဟု ရှိလျှင်ကောင်းမည်ထင်သည်၊ "လောက၏အဆုံးသို့ရောက်ခြင်းဟူသောအကျိုးဠ်တည်သော"ဖလံ·ဖိုလ်ကို၊ အာဟ။]သမတိက္ကမ္မာတိ အာဒိနာ·ပါဌ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာနံ-ကို၊ (သင်္ဂဟကာရော အာဟ၊)ဟိ မှန်၊ သမတိက္ကမ္မာတိ · သမတိက္ကမ္မပုဒ်၏၊ နိဿရိတ္ဌာ· ထွက်မြောက်၍၊(ဣတိ အတ္ထော·သည်၊ ဟောတိ၊)အဘိဘုယျာတိ· ပုဒ်၏၊ ဝိသံယုတ္တံ· ယှဉ်သည်၊ ဟုတ္ဌာ ဣတိအတ္ထော၊ (ဟောတိ)၊ စ-ဆက်၊ တိဝိဓောပိ · ၃·ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ အတ္ထော · လောကံ ဥတ္တရတိ အစရှိသောအနက်ကို၊ မဂ္ဂါဒီသု · မဂ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ (မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တို့တွင်၊)ဧကေကသ္မိံ·တပါးတပါးဠ်၊ ယောဇေတဗ္ဗော·ယှဉ်စေထိုက်၏၊ ဝါ· တနည်း၊ (တိဝိဓောပိ အတ္ထော) မဂ္ဂေယေဝ· မဂ်ဠ်သာ၊ (ယောဇေတဗ္ဗော၊) (ကသ္မာ-နည်း၊) ဣဓ· ဤ လောကုတ္တရကုသိုလ်ကိုပြရာဠ်၊ တဿ· ထိုမဂ်၏၊ ဝါ · ကို၊ အဓိပ္ပေတတ္ထာ · တည်း။

ကေစိတ္တက္ခဏိကန္တိ· ဟူသောစကားကို၊ ဧကမဂ္ဂဿ · တခုသောမဂ်၏၊ ဒ္ဒေဝါရေ· ၂·ကြိမ်တို့တိုင်တိုင်၊ အနုပ္ပတ္တိံ · မဖြစ်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယာဟ၊—အညမညံ · အချင်းချင်း၊ ဓမ္မာနံ · သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို၊ အနတိဝတ္တနာဒိသာဓိကာယ· မလွန်ခြင်း အစရှိသည်ကို ပြီးစေတတ်သော၊ [အာဒိဖြင့် ဣန္ဒြိယာနံ ဧကရသတာ· သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ တူသောကိစ္စ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်, တဒုပဂဝီရိယဝါဟနံ· ထိုမဂ်သို့ ရောက်ကြောင်းဝီရိယကိုဆောင်ခြင်း, အာသေဝနာ· ထုံမွှမ်းခြင်း,ဤ ၃·မျိုးသော ဘာဝနာဝိသေသတို့ကိုယူပါ။] ပညာယ · ပညာအားဖြင့်၊ ဝစေုတိ · ၏။

နိယျာတီတိ နိယျာနီယန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-ဆိုထိုက်လျက်၊ ဤကာရဿ- ဤ အကွရာ၏၊ ရဿတ္တံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ယကာရဿ-၏၊ ကကာရံစ-က အကွရာ ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကတ္ဒာ, နိယျာနိကန္တိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဧတေန - ဤ လောကုတ္တရာစျာန်ဖြင့်၊ နိယျာတိ - ထွက်မြောက်တတ်၏၊ ဣတိ နိယျာနံ၊ နိယျာနမေဝ- နိယျာနသည်ပင်၊ နိယျာနိကံ- မည်၏၊ (သွတ္ထဉ္ဇ ဏိကပစ္စည်း၊) ဝေနယိကောဝိယ- ဝေနယိကောပုဒ်ကဲ့သို့တည်း၊ [ဝိနယံ အဓိတေတိ ဝေနယိ ကောပုဒ်ကဲ့သို့ ဏိကပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောပုဒ်ဖြစ်သည်–ဟူလို။]တွေ- ဤဒုတိယ ဝိကပ်၌၊ နေယျာနိကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-လျက်၊ ဣကာရဿ-၏၊ ကောရတ္တံ-ကို၊ အကတ္ဒာ ဝုတ္တံ။

စိတ္တစေတသိကရာသိ- စိတ် စေတသိက်အစုကို၊ ဖလန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ တံ- ထိုဖိုလ်သည်၊ အညမညံ - အချင်းချင်း၊ သမ္ပယုတ္တာနံ - နှ်သော၊ ဓမ္မာနံ- တို့၏၊ အတ္တနော-၏၊ အဝယဝဘူတာနံ - အစိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏၊ နိဿယော - မှီရာသည်၊ ဟောတိ၊ ဝါ - တနည်း၊ ဖလညာဏံ-ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်ကို၊ ဖလန္တိ (ဝုစ္စတိ၊) ဝါ-တနည်း၊သမ္မာဒိဋ္ဌိ အာဒယော-နှ်သော၊ အင်္ဂါနိ- မဂ္ဂင်တို့ကို၊ (ဖလန္တိ ဝုစ္စတိ)။

လောကုတ္တရဘာဝေတိ- ကား၊ လောကံ-ကို၊ ဥတ္တိဏ္ဏဘာဝေ- လွန်မြောက် ပြီး၏ အဖြစ်သည်၊(သမာနေပိဋ္ဌစပ်၊) တေန-ထို လောကုတ္တရဘာဝေ ဟူသော ပါဋ္ဌဖြင့်၊ဖလနိဗ္ဗာနာနိ-တို့ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ-၏၊ တေသု- ထိုဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တို့တွင်၊ ယံဖလံ-သည်၊ ဘဝတိ၊ တံ-ထိုဖိုလ်ကို၊ ဘူမိတိ ဝုစ္စတိ၊ ["ဘဝတီတိ ဘူမိ" ဟူ ပြု၍ ဖိုလ်ကိုအရကောက်။]ဝါ-အဌကထာနည်းမှ တနည်းကား၊ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ- ကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကာမဘဝါဒယော-ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့ကို၊ တံ သမင်္ဂိနော-ထို ကာမဘဝစသည်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ နိဿယဘာဝေန- ကြောင့်၊ ဘူမိတိ, ဝုစ္စန္တိယထာ- ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ မဂ္ဂေန-မဂ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တံ- သော၊ ဖလံ - ကို၊ အရိယသာဝကဿ- ၏၊ ကာလေန တာလံ - မကြာမကြာ၊ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတာယ - ဝင်စားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ - အတွက်၊ (ဟိတ်ကူ၊)နိဿယဘာဝတော-မှီရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘူမိတိ ဝုစ္စတိ၊ တတော ယေဝ - ထိုသို့ အရိယာသာဝက၏ မှီရာ၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အရိယာ - မှီရာဘုံ ရှိသော အရိယာတို့သည်၊ စိရတရံ- ကြာမြင့်စွာ၊ (အသက်ဆုံးသည့်တိုင် အောင်၊) တိဋ္ဌန္တိ - တည်ကုန်၏။

တတောယေဝ၊ပေ၊တိဋ္ဌန္တိ။ ။"ဖိုလ်သည် ဖလသမာပတ်ဝင်စားသောအရိယာ တို့၏ မှီရာဘုံဖြစ်သောကြောင့် အရိယာတို့သည် ကြာမြင့်စွာ တည်ကြသည်"ဟု ဆိုရာ၌ "မဂ်ကို မရမီက နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်, မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ်တို့ဖြင့် အင်မဘန် လွတ်မြောက်လိုကြ သည် ဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်ကြောင့် ကြာမြင့်စွာ တည်နေကြရပါသေးသနည်း"ဟု

သမုစ္ဆေဒ၊ပေ၊ ဧတ္ထ-ပါဌ်၌၊အပါယဂမနီယာနံ-အပါယ်သို့ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ အစွန္တသမုစ္ဆေဒေါ-စင်စစ် အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဣတရေသံ-အပါယဂမနီယ အကုသိုလ်မှ တပါးကုန်သော အကုသိုလ်တို့ကို၊ ဝိဇူလဘောဘာသေန - လျှပ်စစ်နွယ်ရောင်သည်၊ တမဿ-အမိုက်မှောင်ကို၊ (သမုစ္ဆိန္ဒနံ) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ သမုစ္ဆေဒေါ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

လောကိယဇ္ဈာနမိ-လောကီစျာန်သော်မှလည်း၊ ပုထုဇ္ဇနဿ-၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ အကတာဓိကာရဿ-ပြုအပ်ပြီးသော အဓိကာရ မရှိသော၊ အရိယဿ စ-လည်းကောင်း၊ ပဋိပဒါယ-ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ နဣဇ္ဈတိ-မပြီးစီး၊ ပန - ကား၊ ကတာဓိကာရဿ - သော၊ အရိယဿ - ၏သန္တာန်၌၊ ကုသလေန-ကြောင့်၊ ဝိပါကာနံ-တို့၏၊ (သမိဒ္ဓိ) ဝိယ-ပြီးစီးခြင်းကဲ့သို့၊ မဂ္ဂေနေဝ-မဂ်ကြောင့်သာလျှင်၊သမိဇ္ဈနတော-ကြောင့်၊တထာ-ထိုမဂ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမိဒ္ဓဿ-ပြီးစီးသော လောကီစျာန်၏၊ အရိယမဂ္ဂေန-အရိယာမဂ်နှင့်၊ သဒိသတာယ-တူသည်၏ အဖြစ်၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-အတွက်၊ အတဗ္ဗိပါကတ္တာ-ထိုမဂ်၏ အကျိုးမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [စ သဒ္ဓါ ပိုဟန် တူသည်၊] မဂ္ဂပဋိပဒါ - မဂ်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်သည်၊ တဿ စျာနဿ-ထိုစျာန်၏၊ (မဂ္ဂသိဒ္ဓဖြစ်သော လောကီစျာန်၏၊) ပဋိပဒါ-အကျင့်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တုံ နသက္ကာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တတ္တ-ထိုလောကီစျာန်၌၊ တထာ-ထိုပဋိပဒါ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဂရုံကတွာ-အလေးပြု၍၊ ပဋိပဒါဟိ ဧဝ-ပဋိပဒါတို့နှင့်တကွသာလျှင်၊ ဒေသနာ-ဒေသနာတော်ကို၊ နကတာ-ပြုတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ ယထာဝုတ္တဇ္ဈာန သင်္ဂဟတ္ထံ-အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော မဂ္ဂသိဒ္ဓစျာန်ကို သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှါ၊ သုဒ္ဓိကဒေသနာပိ-သုဒ္ဓိက ဒေသနာကိုလည်း၊ ကတာ-အပ်ပြီ၊ ဣဓ ပန-ဤလောကုတ္တရာ ဒေသနာဌ်ကား၊ ကဿစိ-တစုံတခုသော လောကုတ္တရာစျာန်၏၊ ပဋိပဒါယ-နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ အသိဒ္ဓိတော-မပြီးခြင်းကြောင့်၊ ဂရုံ ကတွာ ဒဿေတုံ ဒုက္ခပဋိပဒန္တိ အာဒိ(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ [ဤဋီကာဖွင့်ပုံသည် အဋ္ဌကထာနှင့် တိုက်ရိုက်လည်း မတူ, အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းလည်း မဟုတ်, အဋ္ဌကထာစကားကိုလိုက်၍ မိမိအလိုကိုပါ ထည့်စွက်ပြသော အဖွင့်ဖြစ်သည်။]

ယောကောစိဝါရောတိ-ကား၊ သကိုံ - တကြိမ်လည်းကောင်း၊ ဒ္ဓိက္ခတ္တုံ-လည်းကောင်း၊ တိက္ခတ္တုံ - လည်းကောင်း၊ စတုက္ခတ္တုံ - လည်းကောင်း၊

စောဒနာဖွယ် ရှိသောကြောင့် "အရိယာဖလ သန္ဓိဿယေန ဟိ အရိယာ ကတကိစ္စာ သုဌုနိဗ္ဗိန္ဒသဗ္ဗဘဝါပိ (လွန်စွာ ငြီးငွေ့အပ်သော အလုံးစုံသော ဘဝရှိပါကုန်သော်လည်း) စိရတရံ လောကေ ပရဟိတာယ တိဋ္ဌန္တိ"ဟု အနုဋီကာ ဖြေသည်။

အနေကကွတ္တုံ-အကြိမ်များစွာလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒီသု-ကုန်သော၊ ဝိကွမ္ဘနဝါရေသု-ကိလေသာကို ခွာရာ ဝါရတို့တွင်၊ ယောကောစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ (ဝါရောဌ်စပ်၊) သကိံ-လည်းကောင်း၊ ဒိကွတ္တုံစ-လည်းကောင်း၊ ဝိကွမ္ဘနဝါရာ-တို့သည်၊ သုခပ္ပဋိပဒါ ဧဝ-သုခပ္ပဋိပဒါတို့သာတည်း၊ တတော-ထို ၂ ကြိမ်ထက်၌၊ ဥဒ္ဓံ-အလွန်၊ သုခပ္ပဋိပဒါ-သည်၊ နစ ဟောတိ-မရှိတော့သည်သာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တိကွတ္တုံ-၃ ကြိမ်၊ ဝိကွမ္ဘနဝါရံ-ကိလေသာ ခွာအပ်ရာ ဝါရကို၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါတိ-ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါဟူ၍၊ အဌကထာ စရိယာ-တို့သည်၊ ရောစေသုံ-နှစ်သက်ကြကုန်ပြီ၊ တသ္မိံ-ထို ၃ ကြိမ် ခွာအပ်ရာ ဝါရကို၊ တထာရောစိတေ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် နှစ်သက်အပ်သော်၊ (ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါဟုနှစ်သက်အပ်သော်၊) တတော-ထို၃ ကြိမ်မှ၊ ပရေသု-ကုန်သော၊ စတုကွတ္တုံ-၄ ကြိမ်၊ ဝိကွမ္ဘနဝါရာဒီသု-ခွာအပ်ရာဝါရ အစရှိသည်တို့၌၊ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ-ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ရူပါရူပါနံ-ရှပ်နာမ်တို့ကို၊ (ဂဟဏံ၌ စပ်၊) လက္ခဏာဒီဟိ-လက္ခဏအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ [အာဒိဖြင့် ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်တို့ကို ယူ၊ ပဒဋ္ဌာန်ကား နောက်ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကျမှ ပါလိမ့်မည်၊] ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ-ပိုင်းခြားရှိး (ပရိ၏အဖွင့်၊) ဂဟဏံ-ယူခြင်းသည်၊ ဝါ-ယူကြောင်းဉာဏ်သည်၊ ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟော-ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟ မည်၏။

ဧတံ ဤတရားအစုသည်၊ နာမ ရူပမတ္တံ-နာမ်ရှပ်မျှသာတည်း၊ အညော-နာမ်ရှပ်မှ တပါးသော၊ ကောစိ-သော၊ သတ္တာဒိကော-သတ္တအစရှိသောအရာသည်၊ နမရှိ [အာဒိဖြင့် ဇီဝ အတ္တ ပုဂ္ဂလတို့ကို ယူ၊] ဣတိ-သို့၊ ဝဝတ္ထာပနံ-အသီးအသီး တည်စေတတ်သော ဉာဏ်သည်၊ ဝါ-ပိုင်းခြားတတ်သော ဉာဏ်သည်၊ နာမရူပဝဝတ္ထာပနံ-မည်၏၊ ပရိဂ္ဂဟိတရူပါရူပဿ-ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ပြီးသော ရှပ်နာမ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-ရှပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မဂ္ဂပါတုဘာဝဒန္ဓတာ စ-မဂ်ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၏ လေးနှေးသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း၊ နာမရူပဝဝတ္ထာပနာဒီနံ နာမရူပဝဝတ္ထာပနဉာဏ် အစ ရှိသည်တို့၏၊ ကိစ္ဆသိဒ္ဓိတော-ခဲယဉ်းစွာပြီးခြင်းကြောင့်သိယာ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ရူပါ၊ ပေ၊ ဧဝ-ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၏ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒတာ-ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ၏ အဖြစ်ကို၊ နဝတ္တဗ္ဗာ-မဆိုထိုက်၊ ဣတိ စေ-ဤသို့ စောဒနာအံ့။

ပရိဂ္ဂဟိတ၊ ပေ၊ စေ။ ။အဌကထာ၌ "ရူပါ ရူပံ ပန ပရိဂ္ဂဏှန္တော ဒုက္ခေန၊ ပေ၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါ နာမ ဟောတိ၊ ပရိဂ္ဂဟိတရူပါရူပဿ ပန၊ ပေ၊ မဂ္ဂပါတုဘာဝ ဒန္ဓတာယ ဒန္ဓာဘိညာ နာမ ဟောတိ" ဟု ရှိ၏၊ ထိုစကား၌ ဒုက္ခပဋိပဒါဖြစ်ကြောင်းဝယ် ရှပ်နာမ်ကို သိမ်းဆည်းရာ၌ ခက်ခဲခြင်းတမျိုးသာပြ၍ နာမရူပဝဝတ္ထာနံ ပနစသည်၌ ခက်ခဲပုံကို မပြပဲ ဒန္ဓာဘိညာဖြစ်ပုံကို တခါတည်း ပြထားသည်၊ နာမရူပ ဝဝတ္ထာပန စသည်၏

တံ-ထိုစောဒနာစကားသည်၊ နှ-မသင့်၊ (ကသွာ-နည်း၊) နာမ၊ပေ၊ ဒီနံ-နာမရူပဝဝတ္ထာပနဉာဏ် အစရှိသည်တို့၏၊ ပစ္စနီကကိလေသမန္ဒတာယ - ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့၏ နုံ့နည်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုခသိဒ္ဓိယမ္ပိ-လွယ်ကူစွာ ပြီးစီးရာအခါ၌လည်း၊ တထာသိဒ္ဓဿ - ထိုပစ္စနီက ကိလေသာ နည်းသည့်အတွက် သုခသိဒ္ဓဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ [စာအုပ်တို့၌ တထာသိဒ္ဓဟု ရှိ၏။] ဝိပဿနာသဟဂတာနံ- ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနံ- သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏၊ မန္ဒတာယ - နုံ့ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-အတွက်၊ မဂ္ဂ၊ပေ၊ဘာဝတော-မဂ်ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၏ လေးနှေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ- ထိုစောဒနာ စကားသည်၊ နှ - မသင့်။)

ခက်ခဲခြင်းကြောင့်လည်း မဂ္ဂပါတုဘာဝ၏ ဒန္ဓအဖြစ်သည် ဖြစ်စရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၏ ခက်ခဲမှုတမျိုးကြောင့်သာ ဒုက္ခပဋိပဒ၏အဖြစ်ကို မဆိုထိုက်, နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟိတအပြင် နာမရူပဝဝတ္ထာပနစသည်တို့၏ခက်ခဲမှုပါထည့်၍ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုထိုက်သည်-ဟု စောဒနာသည်။

တံ နှ၊ပေ၊ဒန္ဓဘာဝတော။ ။ရူပါရူပ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၏ ခက်ခဲစွာဖြစ်ရ၍ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဖြစ်ပြီးနောက် နာမရူပဝဝတ္ထာပနစသော ဉာဏ်တို့သည် ဆန့်ကျင်ဘက်ကိလေသာတို့က နည်းပါးလျှင် လွယ်ကူစွာ ပြီးစီးကာ သုခပဋိပဒါ ဖြစ်နိုင်၏၊ ထိုသို့ သုခပဋိပဒါ ဖြစ်သော်လည်း ထိုသို့ လွယ်ကူစွာ ပြီးစီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့က ညံ့နေလျှင် မဂ် ထင်ရှားပေါ်လာဖို့လည်း နှေးမည်သာ၊ ဤသို့လျှင် နာမရူပ ဝဝတ္ထာနစသော ဉာဏ်တို့၏ ခဲယဉ်းစွာ ပြီးစီးရခြင်းသည် မဂ်ပေါ်လာရာ၌ ဒန္ဓဖြစ်ဖို့ရန် ဧကန်အကြောင်း မဟုတ်,ဝိပဿနာနှင့်တကွဖြစ်သော ဣန္ဒြေတို့၏ နုံ့ခြင်း ညံ့ခြင်းကသာ မဂ္ဂဒန္ဓပါတုဘာဝ၏ ဧကန်အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် နာမရူပဝဝတ္ထာပနစသော ဉာဏ်တို့၏ ခဲယဉ်းစွာ ပြီးစီးပုံကို ဤပဌမဝါရ၌ မထည့်ပဲ ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၏ ခဲယဉ်းစွာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဖြစ်ရပုံကို ဆိုထိုက်သည်၊ ထို့ကြောင့် စောဒနာစကားသည် မသင့်ပါ-ဟူလို။

အမှာ။ ။[နာမရူပ ဝဝတ္ထာပနာဒီနံ၌ အာဒိဖြင့် နောက်၌လာသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ, လက္ခဏပဋိဝေဓ, နိကန္တိပရိယာဒါန တို့ကိုယူ။] "ဤစောဒနာ သောဓနာနည်းကို ဒုတိယဝါရစသည်တို့၌လည်း ဖြစ်သင့်သလို အသုံးပြုရမည်"ဟု အနုဋ္ဌီကာ မှာ၏၊ ထို့ကြောင့် "အပရော နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ"စသော ဒုတိယနည်း, "အပရော ပစ္စယေပိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ"စသော တတိယနည်း, "အပရော လက္ခဏာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ"စသော စတုတ္ထနည်းတို့၌လည်း "ဝဝတ္ထာပိတနာမရူပဿ မဂ္ဂပါတုဘာဝဒန္ဓတာစ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟာဒီနံ ကိစ္ဆသိဒ္ဓိတော သိယာတိ နှ နာမရူပဝဝတ္ထာန ကိစ္ဆတာယ ဧဝ ဒုက္ခပဋိပဒဘာ ဝတ္တဗ္ဗာတိစေ"ဤသို့ စသည်ဖြင့် စောဒနာ၍ "တံ နှ၊ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟာဒီနံ ပစ္စနီကကိလေသမန္ဒတာယ သုခသိဒ္ဓိယံပိ တထာသိဒ္ဓိဿ ဝိပဿနာသဟဂတာနံ၊ပေ၊ ပါတုဘာဝတော"ဟု သောဓနာပါ၊ နောက်၌လည်း "ပရိဂ္ဂဟိတပစ္စယဿ, ပဋိဝိဒ္ဓ လက္ခဏဿ"စသည်ဖြင့် ဆို၍ ထိုက်သင့်သလို ပြောင်းလွှဲပါ။

ရူပါရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာတိ - ကား၊ အကိစ္ဆေန - မငြိုငြင် မပင်ပန်းသဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာပိ-ထက်ဝန်းကျင် ယူပြီး၍လည်း၊ (သိမ်းဆည်းပြီး၍လည်း၊ "နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေန္တော ဒုက္ခေန၊ပေ၊ ဝဝတ္ထပေတိ"၌စပ်၊) ကိစ္ဆေန-သဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟိတေ- ရာ၌၊ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ - ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ၊ [နာမရူပပရိဂ္ဂဟတုန်းက ကိစ္စဖြစ်လျှင် နာမရူပဝဝတ္ထာနဉ်၌ ကိစ္စဖြစ်ကြောင်းမှာ ဆိုဖွယ်မရှိ - ဟူလို။] သေသေသုပိ - ကြွင်းသောဉာဏ်တို့၌လည်း၊ ဧဝံ - ဤအတူတည်း၊ [နာမရူပဝဝတ္ထာနတုန်းက အကိစ္ဆဖြစ်စေကာမူ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ၌ ကိစ္ဆေန ပရိဂ္ဂဟဖြစ်နိုင်သေး၏၊ နာမရူပဝဝတ္ထာနတုန်းက ကိစ္ဆဖြစ်လျှင်ကား ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ၌ ကိစ္ဆဖြစ်ကြောင်းမှာ ဆိုဖွယ်ပင်မရှိ၊ ဤဘို စသည်ဖြင့် နောက်ဉာဏ်များ၌သိပါ။]

ဣမံ ဝါရံ ရောစေသုန္တိ- သည်ကား၊ ကလာပသမ္မသနာဝသာနေ- ကလာပသမ္မသနဉာဏ်၏ အဆုံး၌၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ - ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏ်သည်၊ ဝတ္တမာနာယ-လသော်၊ ဥပ္ပန္နဿ-ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ဝိပဿနုပက္ကိလေသဿ- ဝိပဿနုပက္ကိလေသကို၊ တိက္ခတ္တုံ- ၃-ကြိမ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနေန- ခွာရခြင်းအားဖြင့်၊ ကိစ္ဆတာဝါရံ-ခဲယဉ်းသည်၏အဖြစ်ဟူသော ဝါရကို၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါတိ-ဟူ၍- ရောစေသုံ- နှ်ပြီ၊ (ကသ္မာ- နည်း၊)ပဋိပဒါယ- ပဋိပဒါ၏၊ တေဒန္တတ္တာ-ဤ ဝိပဿနုပက္ကိလေသနိကန္ဆိကို ခွာရခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

တေဿ - ဤဝိပဿနုပက္ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနဝါရ၏၊ အကိစ္ဆတ္တေ - မခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (သကို)ပိ- သော်လည်း၊ ပုရိမာနံ - ရှေ့ဖြစ်သော ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟစသည်တို့၏၊ ကိစ္ဆတ္တေ-ခဲယဉ်းကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (သတိ-သော်၊) ဒုက္ခပ္ပဋိပဒတာ - ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ - သည်၊ ဝုတ္တနယာဝ - ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နပဋိသိဒ္ဓါ- မတားမြစ်အပ်၊ ဣတိ

ကလာပ၊ပေ၊ပဋိပဒါယ။ ။အဋ္ဌကထာ၌"ဣမံ ဝါရံ ရောစေသုံ"ဟု ဆိုရာ၌ အဘယ်ဝါရကို ဆိုပါသနည်း ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ကလာပသမ္မသနာဝသာနေ"စသည်ကို မိန့်သည်၊ အဋ္ဌကထာဝယ် နောက်ဆုံးဝါရ၌ "လက္ခဏာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ၊ပေ၊နိကန္တိံ ပရိယာဒိယမာနော" ဟု ဆို၏၊ ထိုတွင် "လက္ခဏာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ"ဖြင့် ကလာပသမ္မသနဉာဏ်ကို ပြ၏၊ "နိကန္တိံ ပရိယာဒိယမာနော"ဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ ဩဘာသစသည်၌ နှစ်သက်မှု ဝိပဿနုပက္ကိလေသဖြစ်၏၊ "ထိုနိကန္တိကိုခွာရာဝယ် ၃-ကြိမ်တိုင်အောင်ခွာရလျှင်ဒုက္ခပဋိပဒါဖြစ်၏"ဟု ဆိုသောဝါရကို နှစ်သက်ကြသည်-ဟူလို။

ဝုတ္တနယာ ဧဝ။ ။၂-ကြိမ်ခွာရုံဖြင့် ဝိပဿနာတိုးတက်၍ မဂ်ရောက်သွားလျှင်ကား ထို ဝါရသည် သုခပဋိပဒါဟု ဆိုစရာရှိ၏၊သို့သော် နာမရူပပရိဂ္ဂဟစသော ရှေးအခိုက်၌ ခဲခက်စွာခွာခဲ့ရလျှင်ဒုက္ခပ္ပဋိပဒါပင်တည်း၊"ဝုတ္တနယာ ဧဝါတိ နပဋိသိဒ္ဓါ-အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းအတိုင်းပင်ဖြစ်၍,ဒုက္ခပဋိပဒါအဖြစ်ကို မတားမြစ်ပါ"ဟု ဆိုသည်။

ဒဋ္ဌပ္ပံ၊ ဝါ-ကား၊ ယထာ ဝုတ္တံ-သော၊ သပ္ပံ-ဒေသာ၊ ရူပါ၊ပေ၊ ကိစ္ဆတံ-ရူပါရူပ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်စသည်တို့၏ခဲယဉ်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ တိကွတ္တုံ ဝိကွမ္ဘနဝါရတာဝသေန-တိကွတ္တုံ ဝိကွမ္ဘနဝါရအဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဣမံ ဝါရန္တိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပန-ကား၊ ယဿ-အကြွင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သမ္ဘဿ-အလုံးစုံသော ဉာဏ်တို့၌၊ (ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟစသော ဉာဏ်တို့၌၊) အကိစ္ဆတာ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ တဿ-၏၊ သုခါ-သော၊ ပဋိပဒါ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိသံဝါဒနာဒီကိစ္စတာယ-သူဘပါးတို့ကို လွဲမှားစေခြင်းအစရှိသော ကိစ္စရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လူခါနံ-ခြောက်ကပ်ကုန်သော၊ ဝါ-ကြမ်းထော်ကုန်သော၊ အပရိဂ္ဂါဟကာနံ-မသိမ်းပိုက်တတ်ကုန်သော၊ မုသာဝါဒီနံ-မုသာဝါဒအစရှိသော ဒစီဒုစရိုက်တို့၏၊ ပဋိပက္ခဘာဝတော-ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္မာဝါစာ-သည်၊ ပရိဂ္ဂါဟကသဘာဝါ-သိမ်းပိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏၊ သာ-ထိုသမ္မာဝါစာသည်၊ သိနိဒ္ဓဘာဝတော-စေးကပ်ညက်ညော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္ဘယုတ္တဓမ္မေ-သမ္ဘယုတ်တရားတို့ကို လည်းကောင်း၊ သမ္မာဝါစာပစ္စယသုဘာသိတသောတာရံ-သမ္မာဝါစာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သောစကားကို နာယူတတ်သော၊ ဇနံ-လူအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဗရိဂ္ဂဏှာတိ-သိမ်းပိုက်တတ်၏၊ (သိမ်းသွင်းတတ်၏။)

ယထာဝုတ္တံဝါ၊ပေ၊ အာဟ။ ။ဤနည်းဖြင့် "ကွမံ ဝါရံ"အရ နောက်ဆုံးဝါရကိုသာ ဆိုလိုသည် မဟုတ်, နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟစသော ပဌမဝါရမှစ၍ ၃ ကြိမ်တိုင်အောင် ကိုလေသာတို့ကို ခဲခဲယဉ်းယဉ်းခွာရသော ဝါရအားလုံးကိုပင် "ကွမံ ဝါရံ"ဟု ဆိုလိုသည်၊ "ကွမံ ဝါရံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဝါရအားလုံးကို"ဟု ပေးပါ။

မုသာ၊ပေ၊ ကိစ္ဆတာယ။ ။မုသာဝါဒါဒိဒ္ဓ အာဒိဖြင့် ကျန် ဝစီဒုစရိုက် ၃ ပါးကို ယူ၊ ဝိသံဝါဒနာဒိဒ္ဓ အာဒိဖြင့် "ဘေဒန-ကုန်းတိုက်၍ခွဲခြင်း, အနိဋ္ဌ-အလိုမရှိအပ်သော ဆဲဆိုကြောင်းစကား, အနတ္ထ-အနက်မဲ့"တို့ကိုယူ၊ မုသာဝါဒစသော ဒုစရိုက်လေးပါးသည် ထိုဝိသံဝါဒနစသော ၄ ပါးဖြင့် ယှဉ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။

လူခါနံ၊ပေ၊သဘာဝါ။ ။ထို ဝစီဒုစရိုက် ၄ ပါးဖြင့် ပြောသူမှာ အပြောခံရသူတို့အပေါ်၌ မေတ္တာအစေးပြယ်၍ ခြောက်ကပ်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထိုအပြောခံရသူတို့ကို မိမိဘက်ပါလာအောင် မသိမ်းပိုက်နိုင်၊ သမ္မာဝါစာကား ထိုဒုစရိုက်လေးပါးကို ပယ်ရှားနိုင်သောကြောင့် ထိုသမ္မာဝါစာဖြင့်ပြောသူသည် အပြောခံရသူတို့အပေါ်၌မေတ္တာအစေးဖြင့် စေးကပ်စိုဖတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထိုအပြောခံရသူကိုလည်း မိမိဘက်ပါအောင် သိမ်းသွင်းနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "လူခါနံ၊ပေ၊ ပရိဂ္ဂါဟက သဘာဝါ"ဟု ဆိုသည်။

သာ၊ပေ၊ ဇနံ။ ။ထိုသို့ ပရိဂ္ဂါဟကသဘောရှိသည့်အားလျော်စွာ ထို သမ္မာဝါစာသည် သမ္ဘယုတ်တရားကိုလည်း သိမ်းပိုက်ထားနိုင်၏၊ သမ္မာဝါစာလျှင်အကြောင်းရှိသော ကောင်းသော စကားကို နားထောင်ရသူ လူအပေါင်းကိုလည်း၊ မိမိဘက်ပါအောင် သိမ်းသွင်းနိုင်သည်။

ကတ္တာပ္ပံ-ပြုသင့်ပြုထိုက်သော၊ ကာယိကကိရိယာကိစ္စံ-ကာယဒ္ဒါရဋ္ဌဖြစ်သော အမူအရာ အလုပ် ကိစ္စကို၊ သမုဋ္ဌာပေတိ-ဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏၊ သယံစ-မိမိဟူသော သမ္မာကမ္မန္တ ကိုယ်တိုင်လည်း၊ သမုဋ္ဌဟန်-ထကြွခြင်းသည်၊ ဃဋ္ဋနံ-စေ့ဆော်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမ္မာကမ္မန္တသခ်ါဘာ-သမ္မာကမ္မန္တဟုဆိုအပ်သော၊ဝိရတိပိ-ဝိရတိကိုလည်း၊ သမုဋ္ဌာနသဘာဝါတိ-ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော သဘောရှိ၏ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ၊ ဝါ-တနည်း၊ ကာယိကကိရိယာယ-ကာယဒ္ဒါရဋ္ဌဖြစ်သော အမူအရာဖြင့်၊ ဘာရကိုပနံဝိယ-ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ကြွမြောက်ခြင်းကဲ့သို့၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ ဥက္ခိပနံ-မြောက်ပင့်ခြင်းသည်၊ သမုဋ္ဌဟန်-ကောင်းစွာ ဖြစ်စေခြင်းသည်၊ (သမုဋ္ဌာနံ-သမုဋ္ဌာန မည်၏။)

ဇီဝမာနသ-အသက်ရှင်ဆဲ ဖြစ်သော၊ သတ္တဘာ-သတ္တဝါ၏၊ ဝါ-တနည်း၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ-တို့၏၊ သုဒ္ဓိ - စင်ကြယ်ခြင်းသည်၊ ဇဝါဒါနံ-ဇဝါဒါန မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယဝုတ္တိယာ-ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ (အသက်တာရှည် တည်နိုင်ခြင်းငှါ၊) အာဇီဝဿာဝ-အသက်မွေးမှု၏ပင်၊ (သုဒ္ဓိ-သည်၊ ဇဝါဒါနံ-မည်၏။)

ကာယိက၊ပေ၊ သမုဋ္ဌာပေတိ။ ။[အဋ္ဌကထာ၌ "သမုဋ္ဌာန လက္ခဏော"၏ အဖွင့်တည်း။] သမ္မာကမ္မန္တသည် ကတ္တာပ္ပံ-ပြုသင့်ပြုထိုက်လောက်အောင် ကောင်းသော၊ ကာယိက-ကာယဒ္ဒါရဋ္ဌဖြစ်သော၊ ကိရိယာ-အမူအရာ၊ ကိစ္စ-အလုပ်ကိစ္စကို ဖြစ်စေနိုင်၏၊ [သမုဋ္ဌာပေတိတိ ပဝတ္တေတိ၊-အနု။]

သယဉ္စ၊ပေ၊ ဃဋ္ဋနံ။ ။ကမ္မန္တ-အလုပ်လုပ်နေခြင်းသည် ထထကြွကြွ လုံ့လပြုနေသကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "သယဉ္စ၊ပေ၊ ဃဋ္ဋနံ-မိမိဟူသော သမ္မာကမ္မန္တ ကိုယ်တိုင်လည်း ထထကြွကြွ ဖြစ်သည်"ဟု ဆိုသည်၊ သမုဋ္ဌာနံကို ဃဋ္ဋနံဟု ဖွင့်သည်။

သမ္ပယုတ္တ၊ဓမ္မ၊ကိုပနံဝိယ။ ။တနည်း-ကိုယ်၏အမူအရာ ပယောဂဖြင့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို မြောက်ခြင်းကဲ့သို့, သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မြောက်ချီကားသလို ဖြစ်ခြင်းသည် သမုဋ္ဌာန (သံ - ကောင်းစွာ + ဥဋ္ဌာန - အထက်၌ တည်စေခြင်း) မည်၏၊ [သမုဋ္ဌာန လက္ခဏောမှ သမုဋ္ဌာနကို ဖွင့်သည်။]

ဇီဝမာနသ၊ပေ၊ ဇဝါဒါနံ။ ။[အဋ္ဌကထာ၌ ဇဝါဒါန လက္ခဏောဝယ် ဇဝါဒါန၏ အဖွင့်၊] ဇီဝမာနော ဝါ သတ္တော, သမ္ပယုတ္တမ္မော ဝါ ဇဝါဒါယန္တိ စေတနာတိ ဇဝါဒါနံ၊ အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သော သတ္တဝါ၏ ဖြူစင်ကြောင်း၊[အာ+ဒါ စာတ်သည် သြဒါတပုဒ်၌ကဲ့သို့ ဖြူစင်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။]

တနည်း။ ။သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ဖြူစင်ကြောင်းအမှတ်လက္ခဏာသည် ဇဝါဒါန မည်၏၊ (တနည်း) ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ကြာရှည်စွာ ဖြစ်တည်နိုင်ဖို့ရာ အသက်မွေးမှု၏ စင်ကြယ်ကြောင်းလက္ခဏာကို "ဇဝါဒါန"ဟု ခေါ်၏။ [သဃံ ဝါ ဇဝါဒါယတီတိ ဇဝါဒါနံ-သမ္မာအာဇီဝဟူသော မိမိကိုယ်တိုင် ဖြူစင်တတ်သောကြောင့် ဇဝါဒါန မည်၏၊ ဤသို့လည်း အနုဋီကာ တနည်း ဖွင့်သေး၏။].

မဂ္ဂသန္ဒိဿိတန္တိ-ကား၊ ပရမတ္ထမဂ္ဂ သဘာဝတ္တာ - ပရမတ္ထမဂ်သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (လောကုတ္တရာမဂ်က နိဗ္ဗာန်လမ်းကြောင်း အစစ်အမှန်ဖြစ်သောကြောင့် "ပရမတ္ထမဂ်" ဟု ဆိုသည်၊) မဂ္ဂါဝယဝဘာဝေန - မဂ်၏အစိတ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သမုဒါယသန္ဒိဿိတံ - အပေါင်းကိုမှီသော တရားတည်း၊ ဣတိအတ္ထော။

ကိလေသဝသေန - ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပတိဋ္ဌာနံ - တည်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ အဘိသင်္ခါရဝသေန - အဘိသင်္ခါရ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာယူဟန်-အားထုတ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝါ - တနည်း၊ တဏှာဝသေန- တဏှာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပတိဋ္ဌာနံ (ဟောတိ)၊ ဒိဋ္ဌိဝသေန - ဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာယူဟနံ (ဟောတိ)၊ [ဤပုဒ်များ၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ၊]ယာအယံ ဓမ္မသာမဂ္ဂီ - အကြင်တရားတို့၏ ပေါင်းဆုံ ညီညွတ်ခြင်းကို၊ ဗောဓိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ယောဇေတဗ္ဗာ၊[ယာယံ ဓမ္မသာမဂ္ဂီ ဝုစ္စတိပုဒ်တို့ အစပ်ဝေးသောကြောင့်စပ်ပုံကိုဖွင့်ရသည်၊ ယောဇေတဗ္ဗာအရ သမ္ဗန္ဓယောဇနာယူ။]

သေနင်္ဂ၊ ပေ၊ ဇေတေန-ပါဋ္ဌဖြင့်၊ ပုဂ္ဂလပညတ္တိယာ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရသော ဗောဓိဟူသော နာမည်ပညတ်၏၊ အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိဘာဝံ- အဝိဇ္ဇမာနပညတ်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ၊ [ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

အင်္ဂသဒ္ဒေါ- အင်္ဂသဒ္ဒါသည်၊ ကာရဏတ္ထောပိ- အကြောင်းအနက် ရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ [ပိသဒ္ဒါဖြင့် ရှေ့ အဝယဝ ၂-နက်ကိုပေါင်း၊]ဣတိ-ကြောင့်၊ စတုသစ္စဗောဓာယ - သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ၊ သံဝတ္တန္တိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ-တို့ မည်၏၊ (ယေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊) ဗုဇ္ဈန္တိ - သိဘတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(တေ ဓမ္မာ)ဗောဓိယော-တို့မည်၏၊ ဗောဓိယောဇဝ-ဗောဓိမည်သောတရားတို့သည်ပင်၊ အင်္ဂါ-အကြောင်းတို့တည်း၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို နှလုံးသွင်း၍၊ ဗုဇ္ဈန္တိတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ- ဟူ၍၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ) ဝုတ္တံ၊ [ပဋိသမ္ဆိဒါမင်္ဂကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတော်မူသည်။]

ဝိပဿနာဒီနံ - ဝိပဿနာ အစရှိကုန်သော၊ ကာရဏာနံ- အကြောင်းတို့အားလည်းကောင်း၊ ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗာနံ-သိထိုက်ကုန်သော၊ သစ္စာနံစ-သစ္စာ ၄-ပါးတို့အားလည်းကောင်း၊ အနုရူပံ - လျော်စွာလည်းကောင်း၊ ပစ္စက္ခဘာဝေန-မျက်မှောက်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပဋိမုခံ-ရှေးရှုလည်းကောင်း၊ အဝိပရီတဘာယ-မဖောက်မပြန် အမှန်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သမ္မာစ- ကောင်းစွာလည်းကောင်း၊ ဗုဇ္ဈန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိဇဝံ-တို့၊ အတ္ထဝိသေသ ဒီပကေဟိ- အနုရူပစသော အနက်အထူးကိုပြတတ်ကုန်သော၊ ဥပသဂ္ဂေဟိ - အနု, ပတိ, သံ, ဥပသာရတို့ဖြင့်၊ အနုဗုဇ္ဈန္တိတိအာဒိ- ကို၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ ဗောဓိသဒ္ဒေါ-ဗောဓိသဒ္ဒါသည်၊ သဗ္ဗဝိသေသယုတ္တံ - အနုရူပစသော အလုံးစုံသော အနက် အထူး

တို့နှင့် ယှဉ်သော၊ ဗုဇ္ဈနံ- သိခြင်း ကြိယာကို၊ သာမညေန- သာမညအားဖြင့်၊ သင်္ဂဏှာတိ-သိမ်းယူနိုင်၏၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။[ဤဝါကျများ၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

တိဏ္ဏန္တိ-ကား၊ ရာဂါဒီနံ- ရာဂ အစရှိကုန်သော၊ (ဒေါသာနံ ၌စပ်၊)ကိံ-အဘယ်ကို၊ ကရောတိနာမ- ပြုသည်မည်သနည်း၊ အနုဝတ္တမာနာနိ- လိုက်လာကုန်သော၊ [စတူဟိ ဝစီဒုစ္စရိတေဟိမှ ဝိဘတ်ပြင်၍ လိုက်လာကုန်သော၊] ဒုစ္စရိတာနိ-ဒုစရိုက်တို့ကို၊ (ကရောတိနာမ)။ [ဤဋီကာအလို အဌကထာ၌ ကရောတိ၏ ကံပုဒ်ကို "ဒုစ္စရိတာနိ"ဟု ထည့်၍ပေးပါ။]

ပါဏာတိ၊ပေ၊ပစ္စယာနံ - ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့သည် ပြီးစေအပ်သော ပစ္စည်းတို့ကို၊(ပါဏာတိပါတ စသည်ကိုပြု၍ ရအပ်သော ပစ္စည်းတို့ကို၊) နိစ္စသေဝနံ - အမြဲ မှီဝဲခြင်းသည်၊ ဓုဝ ပဋိသေဝနံ- နမည်၏၊.... သကိစ္စကောတိ-ကား၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ကိစ္စဝါ-ကိစ္စရှိသည်၊ (နဟောတိ ၌စပ်၊) ["တဿ ကိစ္စံ ယဿာတိ သကိစ္စကော"ဟု ပြု၊ သမာသန္တကပစ္စည်း၊ သကို အတ္တနော ဟုလည်းကောင်း, သနှင့်ကိစ္စကို ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် တွဲရမည်ဟု သိစေလို၍ "ကိစ္စဝါ"ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။]

နဟောတီတိ- ပါဌ်ဖြင့်၊ အတ္ထန္တရဘာဝံ - သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တတို့မှ တပါးသော အနက်သဘော၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိကွိပတိ-ပယ်မြစ်၏၊["သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တတို့အထဲ၌ သမ္မာအာဇီဝပါသွားပြီးဖြစ်၍ သမ္မာအာဇီဝမည်သော သီးခြားတရား မရှိတော့"ဟု ပယ်သည်၊ အတ္ထန္တရ၌ အတ္ထသဒ္ဒါသည် သဘာဝ အနက်ကို ဟော၏။]

ပစ္စယ၊ပေ၊ဝတ္တနာနိ- လူခစီဝရစသော ပစ္စည်းကို မှီဝဲကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်, လောကုတ္တရာ၏အနီး၌ဖြစ်သောစကားကို ပြောဆိုကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်,ဣရိယာပုထ်ကို ကောင်းစွာဖြစ်စေကြောင်း စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူကုန်သော၊ ပါပိစ္ဆတာနိဗ္ဗတ္တနာနိ - ယုတ်မာသောအလိုဆိုးရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ တီဏိ-နိသော၊ ကုဟနဝတ္ထူနိ- အံ့သြဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝတ္ထုတို့ကို၊ (နိဿာယ ၌စပ်၊) ဣတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဤဝါကျ၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

ကရောတိနာမ။ ။အနုဋီကာ၌ကား"တံ ကိရိယံ"ဟု ဆိုအပ်လတ္တံ့သော"ကိရိယံ" ပုဒ်ကို ကံ အဖြစ်ဖြင့် ထည့်သည်၊ "ကိရိယံ-ဝစီဒုစရိုက်ဖြစ်ကြောင်း အမူအရာကို"ဟု ပေးစေလိုသည်၊ မုသာဝါဒါဒီနိ ဘာသမာနော ကရောတိနာမ၊ ကိံ၊ဝက္ခမာနံ ကိရိယံ၊ ကာ ပန သာတိ၊မုသာဝါဒါဒိကိရိယာတိ ဝိဒိတော ယေဝါယမတ္ထော(ဤအနက်ထင်ရှားသည်သာ၊) ဧဝံ ဝါ ဧတ္ထ ယောဇနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ (ထို့ကြောင့် မူလဋီကာမှ တနည်း ဤသို့ ယောဇနာပုံကို မှတ်ပါ)။

ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ-ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာဟူသည်၊ သာနုလောမာ-အနုလောမဉာဏ်နှင့် တကွ ဖြစ်သော၊ သခ်ါရုပေက္ခာ - သခ်ါရုပေက္ခာဉာဏ်တည်း၊ သာ-ထိုဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာကို၊ ဝါ-သည်၊ သုညတော-အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပဿန္တီ-ရှုလသော်၊ ဝါ-ရှုခြင်းကြောင့်၊ (ဟေတုမန္တဝိသေသန)၊ သုညတာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဒုက္ခတော-ဒုက္ခ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ ပဿန္တီ-သော်၊ ဝါ-အတွက်၊ တဏှာပဏိဓိသောသနတော-တောင့်တတတ်သော တဏှာကို ခြောက်သွေ့စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အပ္ပဏိဟိတာတိ၊ (ဝုစ္စတိ)၊ ["သုညတာတိ ဝုစ္စတိ"ကဲ့သို့ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ, သာတို့ကို ငဲ့၍ "အပ္ပဏိဟိတာတိ"ဟု ပါဌ်မှန်ရှိပါစေ၊] သာ-ထိုဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာသည်၊ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ-မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းအရာ၌၊ မဂ္ဂါဓိဂမတ္ထံ-မဂ်ကိုရခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာဂမနပဋိပဒါဋ္ဌာနေ-ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ပဋိပဒါအရာ၌၊ [အာဂမနီယဋ္ဌာနေကိုပင် "မဂ္ဂါဓိဂမ၊ပေ၊ဋ္ဌာနေ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဌတ္ဌာ-တည်၍၊ သုညတာပ္ပဏိဟိတန္တိနာမံ - သုညတဟူသောအမည် အပ္ပဏိဟိတဟူသော အမည်ကို၊ ဒေတိ - လောကုတ္တရာစျာန်အား ပေး၏။ [စျာနံကိုငဲ့၍ "သုညတာပ္ပဏိဟိတံ"ဟု ရှိစေ။]

အာဂမနတော - ဝိပဿနာ အာဂမနကြောင့်၊ နာမေ-သုညတ စသော အမည်တခုခုကို၊ လဒ္ဓေ-မဂ်၌ရအပ်သော်၊ သဂုဏတော-မိမိဂုဏ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာရမဏတောစ-နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံကြောင့်လည်းကောင်း၊ နာမံ-အမည်သည်၊[အာဂမနကြောင့် ရအပ်သော အမည်မျိုးသည်၊]သိဒ္ဓမေဝ၊ ပြီးစီးသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ သဂုဏာရမဏေဟိ-မိမိဂုဏ်, နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံတို့ကြောင့်၊ နာမလာဘေ-နာမည်ရရာ၌၊သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝိမောက္ခမဂ်တို့၌၊ အာဂမနတော-ကြောင့်၊ နာမံ-သည်၊ သိဒ္ဓံ-သည်၊ နဂ

အာဂမနတော၊ပေ၊ဝုတ္တံ။ ၊ဤစကားသည် အဌကထာ၌ ပြအပ်သော "အဘိဓမ္မကထာ ပန နိပ္ပရိယာယ ဒေသနာ၊ပေ၊ အာဂမနတောဝ လဘတိ"ဟူသော စကားကို အကျဉ်းချုပ်၍ ဖွင့်ပြသောစကားတည်း၊ ထိုတွင်....

အာဂမနတော၊ ပေ၊ သိဒ္ဓမေဝ ဟောတိ။ ။ဝိပဿနာဂမနကြောင့် မဂ်၌ သုညတအမည်,အပ္ပဏိဟိတအမည် ပြီးစီးလျှင်,သဂုဏကြောင့်လည်းကောင်း အာရမဏကြောင့်လည်းကောင်း ထိုအမည် ၂ မျိုးလုံး ပြီးစီးနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏၊ ဆိုလိုရင်းကား-သုညတာနုပဿနာ ဟူသော အာဂမနကြောင့် မဂ်သည် သုညတမဂ် အမည်ရလျှင်, သဂုဏ အာရမဏကြောင့်လည်း သုညတမဂ်အမည် ပြီးစီးနိုင်၏၊ အပ္ပဏိဟိတကြောင့် ရရာ၌လည်း နည်းတူ၊ ဤသို့ ဆိုလိုသည်။

နပန၊ပေ၊ သိဒ္ဓံ ဟောတိ။ သဂုဏ အာရမဏတို့ကြောင့် နာမည်ရရာ၌ကား အလုံးစုံသောမဂ်တို့၌ (ဝိမောက္ခမုခ ဝိပဿနာကြောင့် ရအပ်သော မဂ်အားလုံးတို့၌) အာဂမနကြောင့် နာမည်မပြီးနိုင်၊ ဆိုလိုရင်းကား-သဂုဏကြောင့်ဖြစ်စေ, အာရမဏ

ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပရိပုဏ္ဏနာမသိဒ္ဓိဟေတုတ္တာ-ပြည့်စုံသောနာမည် ပြီးစီးခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဂုဏာရမဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ - အလုံးစုံသော ဝိမောက္ခမဂ်တို့၏လည်း၊ နာမတ္တယယောဂေါ-နာမည် ၃မျိုးအပေါင်း၏ ယှဉ်ခြင်းသည်၊(ဟောတိ-နိုင်၏၊) အာဂမနတော-ကြောင့်၊ (နာမတ္တယယောဂေါ)နှ(ဟောတိ)၊ဣတိ-သို့၊ ၀၀တ္ထာနကရတ္တာစ-ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိပ္ပရိယာယ ဒေသနာယ - နိပ္ပရိယာယဒေသနာဖြစ်သော အဘိဓမ္မာ၌၊ အာဂမနတောဝ-ကြောင့်သာ၊ ဣဓ-ဤလောကုတ္တရာမဂ်၌၊ နာမံ-ကို၊ လဘတိ-၏၊ ဣတရေဟိ-အခြားသော သဂုဏအာရမဏတို့ကြောင့်၊ (နာမံ) နှ (လဘတိ)၊ ဣတိ-သို့၊ (သင်္ဂဟကာရေန)ဝုတ္တံ။

အနိမိတ္တ ဝိပဿနန္တိ-ကား၊ အနိစ္စာနုပဿနံ-အနိစ္စာနုပဿနာကို၊(တထေသိ၌စပ်၊) — နိမိတ္တဓမ္မေသူတိ - ကား၊ သမူဟာဒိဃနဝသေန စေဝ - သမူဟ အစရှိသော ဃန၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သကိစ္စ ပရိစ္ဆေဒတာယစ-

---

ကြောင့်ဖြစ်စေ မဂ်ကို သုညတမဂ် အပွဏိဟိတမဂ် အမည်ရသောအခါ ဝိပဿနာဂမန တ သုညတာနုပဿနာ ဖြစ်နေလျှင် ထို အာဂမနကြောင့်ကား သုညတမဂ်သာ အမည်ရနိုင်၏၊ အပွဏိဟိတအမည် မရနိုင်။ [အပွဏိဟိတာနုပဿနာ ဖြစ်ရာ၌လည်း ဤနည်းမှီးပါ။]

ဣတိ ပရိပုဏ္ဏနာမ သိဒ္ဓိဟေတုတ္တာ။ ။ဤသို့လျှင် အာဂမနကြောင့် အမည်ရရာ၌ သဂုဏ အာရမဏကြောင့်လည်း ထိုအမည် ရနိုင်၍ အာဂမနသည် အပြည့်အစုံ နာမည်ရခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်၏။ [ဟေဟုတ္တာကို ဝုတ္တံ၌စပ်။]

သဂုဏ၊ပေ၊ကရတ္တာစ။ ။သဂုဏ အာရမဏတို့ကြောင့် သုညတစသော မဂ်အားလုံးမှာ နာမည် ၃မျိုးလုံး ရနိုင်၏၊ ဤသို့ ရနိုင်သည့်အတွက် သဂုဏအာရမဏသည် နာမည်ချင်း ခွဲခြားမှုကို မပြုနိုင်၊ အာဂမနကြောင့်ကား နာမည် ၃မျိုးလုံး မရနိုင်၊တမျိုးသာ ရနိုင်၏၊ဤသို့ ၃မျိုးလုံးမရ, တမျိုးသာရနိုင်သည့်အတွက် အာဂမနသည် နာမည်ချင်း ခွဲခြားမှုကို ပြုနိုင်၏။ [အနိမိတ္တကိုထည့်၍ နာမည် ၃ မျိုးဟု ဆိုသည်၊ ကရတ္တာကို ဝုတ္တံ၌ စပ်။ ဤသို့ ပြုနိုင်သောကြောင့် ဆိုအပ်သည်-ဟူလို။]

နိပ္ပရိယာယ၊ပေ၊ဝုတ္တံ။ ။ဣတိ ပရိပုဏ္ဏ နာမသိဒ္ဓိဟေတုတ္တာ-ဤသို့ အာဂမနဟူသော ဝိပဿနာက ပြည့်စုံသောအမည်ကိုရခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ဣတိ ၀၀တ္ထာနကရတ္တာစ-ဤသို့ နာမည်ချင်းမရောအောင် ခွဲခြားနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း နိပ္ပရိယာယဒေသနာဖြစ်သော အဘိဓမ္မာဝယ် အာဂမနကြောင့်သာ နာမည်ရ၏၊ အခြားသော သဂုဏ အာရမဏတို့ကြောင့် နာမည်မရဟု သင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုသည်။

နိမိတ္တဓမ္မေသူ၊ပေ၊ခန္ဓေသု။ ။စာအုပ်တို့၌ "သပရိဂ္ဂဟေသု ခန္ဓေသု"ဟု တွေ့ရ၏၊ အနုဋီကာ၌"နိမိတ္တဓမ္မာ သခ်ါရာ တေ ဟိ သနိမိတ္တာ သဝိဂ္ဂဟာဝိယ ဥပဋ္ဌဟန္တိ" ဟု သနိမိတ္တာကို သဝိဂ္ဂဟာဟု ဖွင့်သောကြောင့် "သဝိဂ္ဂဟေသု ခန္ဓေသု"ဟု ရှိရမည်၊

မိမိကိစ္စအားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဝိဂ္ဂဟေသု-ဇာထည်ကိုယ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ခန္ဓေသု-ခန္ဓာတို့၌၊ (စရတိ ၌စပ်။)

အနိစ္စာနုပဿနံ-ကို၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခော‌တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပဋိသမ္ဘိဒါ မဂ်၌ ဟောတော်မူပြီ၊ ဧဝံ သမ္ပဒမိဒန္တိ(ဧတ္ထ)-၌၊ ဣမ-ဤဥပမေယျ၌၊ ဥပမာ သံသန္ဒနံ-ဥပမာန၏ နှီးနှောခြင်းသည်၊ ကထံ ဟောတိ-အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း၊(န ဟောတိ ဧဝ-သာ၊)ဟိ-မှန်၊ ဆန္ဒစိတ္တာနံ-ဆန္ဒစိတ္တတို့၏၊ မဂ္ဂ၊ပေ၊ ဘာဝေါ-မဂ်ဟူ ဆိုအပ်သော အဓိပတိအမည်၏ မရှိခြင်းသည်၊ (ဘာဝသဒ္ဒါ နာမဝါစက) (ဇာတ္တိ) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) သဒ္ဒိန္ဒြိယာဓိကဿ-လွန်ကဲသော သဒ္ဓိန္ဒြေရှိသော၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခဿ-အနိမိတ္တဝိမောက္ခ၏၊ အနိမိတ္တ ဘာဝါဘာဝေါ-အနိမိတ္တဇာတ်၏ မရှိခြင်းသည်၊ (အနိမိတ္တဇာအမည်၏ မရှိခြင်းသည်၊) နု အတ္ထိ၊ စ-သည်သော မကသေး၊ အမဂ္ဂါဓိပတိနုံ-မဂ္ဂါဓိပတိမဟုတ်သော ဆန္ဒစိတ္တတို့၏၊ မဂ္ဂ၊ပေ၊ ဘာဝေါ-မဂ္ဂါဓိပတိဟူသော အမည်ကို ပေး

ထိုသဝိဂ္ဂဟဟု ထင်ရှားခြင်း၏အကြောင်းကို ပြုလို၍ "သမ္မဟာဒိဿနဝသေန စေဝ သက္ကိစ္စပရိစ္ဆေဒဘာယ စ"ဟု မိန့်သည်၊ ထိုအကြောင်း ၂ မျိုးတွင် သမ္မဟာဒိဿနဝသေနစေဝ သည် အဘာဝိတဘာဝနာဖြစ်သော ပုထုဇဉ်တို့အား ထင်လာပုံအခြင်းအရာကို ပြသော စကားတည်း၊ သကိစ္စပရိစ္ဆေဒတာယ စသည် ဘာဝိတဘာဝနာဖြစ်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ထင်လာပုံအခြင်းအရာကို ပြသော စကားတည်း။ [နိမိတ္တမမှာ သဒ်္ဓါရာ၊ တေဟိ သနိမိတ္တာ သဝိဂ္ဂဟာ ဝိယ ဥပဋ္ဌဟန္တိကိ တေသံ အဘာဝိတဘာဝနာသာ စ ဥပဋ္ဌဟနာကာရံ ဒသ္သေန္တော သမ္မဟာဒိကိ အာဒိမာဟ၊-ဇာနု။]

သမ္မဟာဒိဿနဝသေနစေဝ။ ။ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့သည် ကလာပ်စည်းအားဖြင့် တစုတဝေးတည်း ဖြစ်ကြ ပျက်ကြ၏၊ ဤသို့ ပေါင်းစု၍ ဖြစ်ခြင်းသည် ခဲ့၍မရတခဲနက် ကျစ်လစ်စွာဖြစ်ကြသော သမူဟဃနအဖြစ်ဖြင့် ဇာထည်ကိုယ် ရှိသကဲ့သို့ ထင်ရသည်၊ ဤကား ဘာဝနာပွားများလေ့မရှိသော ပုထုဇဉ်သန္တာန်၌ ထင်ပုံတည်း။ [သမ္မဟာဒိဋ္ဌိ အာဒီဖြင့် အာရုမ္မဏဃနဿ, ကိစ္စဃနဿ, သန္တတိဃနတို့ကို ယူ၊ ထိုအာရုမ္မဏဃနစသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သမယပုဒ်အဖွင့် ဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

သကိစ္စပရိစ္ဆေဒတာယ စ။ ။ဖဿသည် ဖုသနကိစ္စ ရှိ၏၊ ဝေဒနာသည် အနုဘဝနကိစ္စ ရှိ၏၊ ပထဝီသည် တည်ရာဖြစ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ဤသို့ ကိုယ့်ကိစ္စနှင့်ကိုယ် ပိုင်းခြား၍ ထားရကား ပရမတ္ထတရားတို့သည် တပါးစီပင် ဖြစ်သော်လည်း အထည် ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသကဲ့သို့ ထင်ရ၏၊ ဤကား ဘာဝနာပွားများလေ့ရှိသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သဏ္ဌာန်၌ ထင်လာပုံတည်း။

နဟိ၊ပေ၊ ဘာဝေါ အတ္ထိ။ ။ရှေ့ဝါကျ၌ "ကထံ ဟောတိ-အဘာယ်နည်းဖြင့် ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း"ဟူ ဆိုသောကြောင့် "န ဟောတိ-မဖြစ်နိုင်"ဟု အဓိပ္ပာယ် ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ထို မဖြစ်နိုင်ပုံကို ခိုင်လုံစေလို၍ "နဟိ"စသည်မိန့်၊ ["ကသ္မာ န ဟောတိ,

နိုင်ခြင်း၏ မရှိခြင်းသည်၊ (ဟောတိ) ဝိယ၊ (တဏာ·တူ၊) အနိမိတ္တဲ့ဿ·အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ၏၊ အနိမိတ္တ၊ပေ၊ ဘာဝေါ·အနိမိတ္တအမည်ကို ပေးနိုင်ခြင်း၏ မရှိခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ·သို့၊ ဝတ္တုံ, နသက္ကာ၊(ကသွာ·နည်း၊) အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခဿ·၏၊ အနနိမိတ္တတာယ·အနိမိတ္တ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်၏၊ အဘာဝတော·မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

စ·သည်သာ မကသေး၊ တေသံ·ဤတရားတို့၏၊ မဂ္ဂေါ·မဂ်ဟူသော၊ အဓိပတိ·အဓိပတိသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ, မဂ္ဂါဓိပတိနော·တို့မည်၏၊ ဣတိ·ဤသို့ ဝစနတ္ထပြု၍၊ တတ္ထ·ထိုမဂ္ဂါဓိပတိမည်သော တရားတို့တွင်၊ ဆန္ဒစိတ္တေဟိ·တို့ကြောင့်၊တံသမ္ပယုတ္တာနံ·ထိုဆန္ဒစိတ္တနှင့်ယှဉ်ကုန်သောတရားတို့၏၊မဂ္ဂါ၊ပေ၊ ဘာဝေါ·မဂ္ဂါဓိပတိအဖြစ်၏ မရှိခြင်းသည်၊ ယုတ္တော·သင့်၏၊ ဣဝပန·ဤ ဥပမေယျဌ်ကား၊တေဿ·ဤဝိမောက္ခ၏၊မဂ္ဂေါ·မဂ်ဟူသော၊အနိမိတ္တံ·အနိမိတ္တသည်၊ (အတ္ထိ၊) ဣတိ·ကြောင့်၊ မဂ္ဂါနိမိတ္တော·မည်၏၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော·ဤဝိဂြိုဟ်နက်သည်၊ နသမ္ဘဝတိ·မဖြစ်သင့်၊ ဣတိ·ကြောင့်၊ အမဂ္ဂေန·မဂ္ဂမဟုတ်သော၊ တေန·ထိုဝိမောက္ခကြောင့်၊ မဂ္ဂဿ·မဂ်၏၊ အနိမိတ္တဘာဝေါ·အနိမိတ္တ၏အဖြစ်သည်၊ နှ ယုဇ္ဇတိ·မသင့်သည်ကား၊၊ နှ·မဟုတ်၊ (ယုဇ္ဇတိဧဝ·သင့်သည်သာ။)

ဟိ ယသ္မာ နှ ဟောတိ"ဟုပေး၍ ဟေတုဝါကျလည်းကြံပါ။] ဆန္ဒစိတ္တတို့သည် အဓိပတိတပ်ခိုက် အဓိပတိ အမည်ရသော်လည်း မဂ္ဂါဓိပတိအမည် မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့, ထို့အတူ သဒ္ဓိန္ဒြေလွန်ကဲသော အနိမိတ္တဝိမောက္ခ(ဝိပဿနာ)၏ အနိမိတ္တအမည် အဖြစ် မရှိ, ဖြစ်သည်သာ၊ ဤ၌ ဥပမာနဝယ် မဖြစ်သကဲ့သို့ ဥပမေယျ၌ မဖြစ်မဟုတ်(ဖြစ်)သောကြောင့် ဥပမာနှင့် ဥပမေယျ မရောနှော-ဟု ဆိုသည်။

နှ စ၊ပေ၊ အဘာဝတော။ ။အခြား မတူပုံကို ပြပြန်လို၍ "နှ စ"စသည်ကို မိန့်သည်၊ မဂ္ဂါဓိပတိအမည်မရသော ဆန္ဒစိတ္တတို့သည် အခြားတရားတို့အား မဂ္ဂါဓိပတိနာမည်ကို မပေးနိုင်သကဲ့သို့, အနိမိတ္တဝိမောက္ခ(ဝိပဿနာ)၏မင်္ဂအား အနိမိတ္ထအမည် မပေးနိုင်ဟု ဆိုခြင်းငှါ မသင့်၊ (ပေးနိုင်၏ဟုသာ ဆိုသင့်၏၊)ဘာ့ကြောင့်နည်း....အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ(ဝိပဿနာ)၏ အနနိမိတ္တအဖြစ်(အနိမိတ္တအမည် မရမူ)မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ [ဆန္ဒစိတ္တတို့သည် အဓိပတိတပ်သော်လည်း မိမိတို့က မဂ္ဂါဓိပတိအမည် မရသောကြောင့် ယှဉ်ဘက်တရားတို့အား မဂ္ဂါဓိပတိအမည် မပေးနိုင်၊ ဤ၌ အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခမှာ အနိမိတ္တအမည် မရ မဟုတ်, အနိမိတ္ထအမည် ရသောကြောင့် မင်္ဂအား အနိမိတ္တအမည် မပေးနိုင်ဟု မဆိုသင့်, ပေးနိုင်၏ဟုသာ ဆိုသင့်သည်-ဟူလို၊ဤ၌လည်း ဥပမာန၌ ဥပမေယျ မတူပုံကို သတိပြုပါ-ဟူလို။]

မဂ္ဂေါ၊ပေ၊ နှ ယုဇ္ဇတိ။ ။အခြားမဘူပုံကိုပြပြန်လို၍"မဂ္ဂေါ"စသည်မိန့်၊[မဓုဠ်စသဒ္ဒါဖြင့်"မဂ္ဂေါဧဝ အဓိပတိ မဂ္ဂါဓိပတိ"ကိုဆည်းသော ဝစနတ္ထသမုစ္စည်းဟုဆို၏၊ မိမိကား ဝါကျဇောတက သမုစ္စည်းဟု ထင်သည်၊] "မဂ္ဂေါ၊ပေ၊ မဂ္ဂါဓိပတိနော·မင်

ဝါ-တနည်း၊ ဧတ္ထ-ဤ ဥပမာန ဥပမေယျကို ရောနှောရှ် ပြရာ၌၊ ကိုံ-အဘယ်သို့သော၊ သာမည်-တူသည်၏အဖြစ်ကို၊ အဓိပ္ပေတံ၊သနည်း၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊အမဂ္ဂင်မဂ္ဂနာမာဘာဝေါ၊မဂ္ဂင်မဟုတ်သော သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ မဂ္ဂနာမည် မရှိခြင်းကို၊ (အဓိပ္ပေတော)၊ ဆန္ဒစိတ္တာနံ-တို့၏၊ အဓိပတိဘာဝေ-အဓိပတိတို့၏ အဖြစ်သည်၊ (မဂ္ဂါဓိပတိမည်သည်၊) သတိပိ-သော်လည်း၊ မဂ္ဂါဓိပတိတိ-ဟူ၍၊ မဂ္ဂနာမံ-မင်ဟူသော အမည်သည်၊ နဟ (ဟောတိ) ယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စ-သည်သာမကသေး၊ တေဟိ-ထိုဆန္ဒစိတ္တတို့ကြောင့်၊ မဂ္ဂဿ-၏၊ (မဂ္ဂနာမံ) နဟ (ဟောတိ ယထာ-လည်းကောင်း၊)(ကသ္မာ-နည်း၊) တေသံ-ထို ဆန္ဒစိတ္တတို့၏၊ အမဂ္ဂင်တ္တာ-မဂ္ဂင် မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တထာ-တူ၊ သဒ္ဓါယ-၏၊ အာဂမနဘာဝေ - မင်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၏ အဖြစ်သည်၊သတိပိ-သော်လည်း၊တဿာ-ထို သဒ္ဓါ၏၊ အနိမိတ္တန္တိ-အနိမိတ္တဟူသော၊ မဂ္ဂနာမံ-မင်အမည်သည်၊ နဟ(ဟောတိ)၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ တာယ-ထိုသဒ္ဓါကြောင့်- မဂ္ဂဿ-၏၊ (မဂ္ဂနာမံ-သည်၊) နဟ (ဟောတိ)၊ (ကသ္မာ), တဿာ-ထို သဒ္ဓါ၏၊ အမဂ္ဂင်တ္တာ-မဂ္ဂင်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့လျင်၊ အနိမိတ္တဝိပဿနာယပိ-အနိမိတ္တ ဝိပဿနာ၏လည်း၊ အနိမိတ္တဘာဝေါ-အနိမိတ္တ၏ အဖြစ်သည်၊ (အနိမိတ္တနာမည်သည်၊) နိပ္ပရိယာ

ဟူသော အဓိပတိရှိသော တရားတို့"ဟူရာ၌ ဆန္ဒစိတ္တတို့ကြောင့် သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မဂ္ဂါဓိပတိ အမည်မရခြင်းသည် သင့်သကဲ့သို့, ဤ၌ကား"မဂ္ဂေါ+အနိမိတ္တံ တေဿာတိ မဂ္ဂါနိမိတ္တော-မင်ဟူသော အနိမိတ္တရှိသော ဝိမောက္ခ"ဟူသော အနက်သည် မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ထို အမဂ္ဂဖြစ်သော ဝိမောက္ခကြောင့် မင်၏ အနိမိတ္တ အမည်သည် မသင့်မဟုတ်,သင့်သည်သာ၊ [ဥပမာ၌ အမည်မရသင့်, ဥပမေယျ၌ အမည် မရသင့် မဟုတ်, ရသင့်၏"ဟု ဆိုသည်။]

ကိံ ဝါ ဧတ္ထ၊ ပေ၊ ဘာဝေါ။ ။"ကိံ ဝါ ဧတ္ထ"ဟု တက်သော ဤဝါကျဖြင့် ဥပမာန ဥပမေယျတို့ ရောနှောပုံကိုတနည်းပြ၏၊ [ကိံ ဝါတိအာဒိနာ ဥပမာနော ပမေယျာနံ သဒိသတ္တံ ဝိဘာဝေတိ၊ ဧတ္ထာတိ ဥပမာသံသန္ဒနန္တိ ပဒေ၊-မရေ။] "ယထာ သတိပိ" စသည်ကား အမဂ္ဂင်မဂ္ဂနာမာဘာဝေါကို ထင်ရှားပြသောစကားတည်း၊ ထိုကိုကြည့်၍ "အမဂ္ဂင်မဂ္ဂနာမာဘာဝေါ"ကို အနက်ပေးရသည်။

ယထာ၊ ပေ၊ အမဂ္ဂင်တ္တာ။ ။ဆန္ဒစိတ္တတို့သည် အဓိပတိ အမည် ရသော်လည်း "မဂ္ဂါဓိပတိ"ဟု မဂ္ဂအမည်ကို မရ, ထို ဆန္ဒစိတ္တတို့က မဂ္ဂင်မဟုတ်သောကြောင့် ထို ဆန္ဒစိတ္တတို့ အတွက်လည်း မဂ္ဂမှာ ဆန္ဒာဓိပတိ စသော မဂ္ဂအမည် မရ၊ (အခြားအကြောင်းကြောင့်သာ ရသည်-ဟူလို။)

တထာ။ ပေ၊ အမဂ္ဂင်တ္တာ။ ။ထို့အဘူ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် မဂ္ဂါဂမန ဖြစ်သော်လည်း ထို သဒ္ဓိန္ဒြေမှာ အနိမိတ္တမင်ဟူသော နာမည်မရ, ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေက မဂ္ဂင်မဟုတ်သောကြောင့် ထို သဒ္ဓိန္ဒြေအတွက် မင်မှာလည်း မဂ္ဂအမည် မရ၊[ဤ၌ မရချင်းတူသောကြောင့် ဥပမာသံသန္ဒန ဖြစ်သည်။]

ယေန-ပရိယာယ် မဟုတ် မုချအားဖြင့်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒီပိတော ဟောတိ။

နနုစ - စောဒနာပါဦးအံ့၊ (ကိံ)၊ ဣဓ - ဤလောကုတ္တရာစျာန်အရာ၌၊ စျာနံ-ကို၊ သုညတာဒိနာမေန-သုညတ အစရှိသော အမည်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်ကို၊ (သုညတာဒိနာမေန) နဝုတ္တော)-လော၊ဣတိစေ-အံ့၊[နုနစ ပါသောကြောင့် စေပါလျှင် ကောင်း၏၊] နမစောဒနာသင့်၊ (တသ္မာ) မဂ္ဂသမ္ပယောဂတော - မဂ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-အတွက်၊ စျာနဿ-၏၊ ဝါ-က၊ သုညတာဒိနာမကတ္တာ-သုညတစသော အမည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

သုတ္တန္တပရိယာယေန - သုတ္တန်ဒေသနာနည်းအားဖြင့်၊ သဂုဏာရမဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဣဓ-ဤလောကုတ္တရာစျာန်အရာ၌၊ အဘိဓမ္မေပိ-၌လည်း၊ နာမံ-အမည်ကို၊ လဘတိ-၏၊ ဣတိ အာဟံသု၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဆိုကြသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) နပန လဘန္တီတိ-ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-(အဋ္ဌကထာ၌) ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ကိံ ကာရဏာ-နည်း၊ အဘိဓမ္မေ-၌၊ သရသံ-မိမိ၏သဘောကို၊ အနာမသိတ္တာ - မသုံးသပ်မူ၍၊ ပစ္စနီကတောဝ - ဆန့်ကျင်ဘက်ကြောင့် သာလျှင်၊ နာမလာဘာ-သုညတ အပွဏိဟိတ အမည်ကို ရခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း၊ ဟိ-ချဲ၊ သဂုဏာရမဏေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ယော နာမလာဘော-အကြင် အမည်ကို ရခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ သော-ထို သဂုဏ အာရမဏတို့ကြောင့် အမည်ကို ရခြင်းသည်၊ သရသပ္ပဓာနော-ပြဓာန်းသော သရသရှိသည်၊ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ သရသေ

ဝေံ၊ ပေ၊ ဟောတိ။ ။ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းအားဖြင့် ဥပမာန ဥပမေယျ ရောနှောမိသော လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြလို၍ "ဝေံ"စသည် မိန့်၊ "ဤနည်းအားဖြင့် အနိမိတ္တဝိပဿနာမှာလည်း အနိမိတ္တအမည်သည် မုချမဟုတ်"ဟူသော အနက်ကို ပြပြီးဖြစ်တော့သည်၊ ဝိပဿနာပိ၌ ဝိဖြင့် အနိမိတ္တမဂ်ကို ဆည်းပါ၊ အနိမိတ္တမဂ်ဟူသော နာမည်လည်း မုချနာမည် မဟုတ်-ဟူလို။

နနုစ၊ ပေ၊ နာမကတ္တာ။ ။ဤအဘိဓမ္မာပါဋိတော်၌"စျာနံ"ဟုသာ ဟောတော်မူ၏၊ "မဂ္ဂေါ"ဟု ဟောတော်မမူ၊ "သို့ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် အဋ္ဌကထာဝယ် မဂ်မှာ နာမည်ရမှုကို စိစစ်နေရသနည်း"ဟု စောဒနာဖွယ်ကို ပြ၍, "မဂ္ဂ၊ ပေ၊ နာမကတ္တာ"ဟု အဖြေကိုပြသည်၊"မဂ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့် စျာန်မှာ သုညတစသော အမည်ကို ရသည်၊ ထို့ကြောင့် အရင်းခံမဂ်ကိုသာ အဋ္ဌကထာ၌ စိစစ်နေပါသည်"ဟူလို။

ယော ဟိ၊ ပေ၊ သရသပ္ပဓာနော။ ။[သွာယမတ္ထော ကထံ ဝိညာယတီတိ ကတ္စာ ယော ဟိ၊ပေ၊အာဟာတိ ဝုတ္တံ၊-မခု၊] ယောဟိ၌ ဟိ၏နယ်သည် နောက်အာဟတိုင်အောင်တည်း၊"သဂုဏ အာရမဏ ၂မျိုးကြောင့် နာမည်ရ၏"ဟု ကေစိဆရာတို့ ဆိုရာ၌ ထို၂ မျိုးတွင် သဂုဏ (သရသ)သည် ပဓာနဖြစ်၏။

နေဝ - သရသကြောင့်သာ၊ (ဧဝဖြင့် ပစ္စနိကကိုဏန့်)၊ နာမလာဒဘ - သည်၊ (သတိ်)၊ သဗ္ဗမဂ္ဂါနံ - တို့၏၊ သုညတာဒိဘာဝေါ - သုညတ အစ္စရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်၊ (သုညတ အစရှိသောအမည်သည်၊ ဟောတိ၊) ဣတိ - ကြောင့်၊ ဝဝတ္ထားနံ-နာမည်ချင်းမရောအောင် ပိုင်းခြားခြင်းသည်၊ နသိယာ-မဖြစ်တော့ရာ၊ တသ္မာ, အာဘိဓမ္မေ-၌၊ ဒ္ဝိဟိ- ၂-ပါးကုန်သော သရသ ပစ္စနိကတို့ကြောင့်၊ နာမလာဘော-သည်၊ သတိပိ-သော်လည်း၊ ပစ္စနိကတော-ကြောင့်၊ ဝဝတ္ထာန ဏာရံ- ပိုင်းခြားမှုကို ပြုတတ်သော၊ နာမံ-ကို၊ ဂဟိတံ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သဂုဏာရမဏောဟိ - တို့ကြောင့်၊ သုညတာပွဏိဟိတမဂ္ဂါ - သုညတမဂ်အပွဏိဟိဘမဂ်တို့သည်၊ နာမံ နလာန္တိ၊ ဣတိ(သဂ်ဟကာရော)အာဟ။ [အဋ္ဌကထာအဆိုကို ချုံး၍ဖွင့်သည်။]

ဏထဝါ-ကား၊ နပန လဘန္တီတိ - ကား၊ ဏည နိရဒပဒက္ခေဟိ - ပစ္စနိကဟူသော တပါးသောဏကြောင်းကို ငဲ့ခြင်းမရှိကုန်သော၊ သဂုဏာရမဏောဟိ-တို့ကြောင့်၊ နလာန္တိ၊ ကိံ ကာရဏာ- နည်း၊ အာဘိဓမ္မေ- ၌၊ သဟိတေဟိ-တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ သရသ ပစ္စနိကေဟိ - သရသာ ပစ္စနိကတို့ကြောင့်၊ နာမလာဘာ- ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ ဏတ္ထော၊ ဟိ- ခဲ့၊ ဝဝတ္ထာနကရံ- နာမည်ချင်းမရောအောင် ပိုင်းခြားမှုကို ပြုတတ်သော၊ ပစ္စနိကံ - ပစ္စနိကဏကြောင်းကို၊ ဏနပေက္ခိတ္ဝာ-မငဲ့မူ၍၊ကေဝလဿ-ပစ္စနိကမဖက် သက်သက်သော၊သရသဿ-၏၊ နာမဟေတုဘာဝေါ- နာမည်၏ဏကြောင်း၏ ဏဖြစ်သည်၊ ဏာဘိဓမ္မေ-၌၊ နတ္ထိ၊(ကသ္မာ-နည်း၊ကေဝလဿ-ပစ္စနိကမဖက် သက်သက်သော၊သရသဿ-၏၊) ဏဝဝတ္ထာနာပတ္တိတော- ပိုင်းခြားခြင်းသို့ မရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း၊

သရသေနစေဝနသိယာ။ ။မိမိသဘောဟူသော သရသကြောင့် နာမည်ရချာ၌ သုညတမဂ် ဏနိမိတ္တမဂ် အပွဏိဟိတမဂ် ၃-မျိုးလုံး ထပ်တူရနေသောကြောင့် နာမည်ချင်း မခွဲခြားနိုင်ပဲ ရှိရာ၏။

တသ္မာ၊ပေ၊ ဏာဟ။ ။ထိုသို့ နာမည်ချင်းမခွဲခြားနိုင်ပဲ ရှိရာသောကြောင့် သရသ ပစ္စနိကတို့ဏတွက် မဂ်မှာ နာမည်ရနိုင်ပါသော်လည်း နာမည်ချင်းခွဲခြားဏောင် ပြုနိုင်သော ပစ္စနိက (ဆန့်ကျင်ဘက်) ကြောင့် ရဏပ်သော နာမည်ကိုသာ ဤ ဏဘိဓမ္မာ၌ ယူဏပ်၏၊ ထို့ကြောင့် "သဂုဏာ ဏာရမဏာတို့ဏတွက် သုညတ ဏပွဏိဟိတတို့သည် နာမည်ကို မရကြ"ဟု သဂ်တ ဏဋ္ဌကထာဆိုသည်။ ["ပစ္စနိကတော နာမံ"ဟု ရှိစေ။]

ဏထဝါ၊စေ၊လဘန္တီ။ ။နပန လဘန္တီကိုပင် တနည်းဖွင့်ပြလို၍ "ဏထဝါ"ဟု မိန့်သည်၊ "ဏညနိရပေက္ခ" ဟူသည် ပစ္စနိက (ဏာဂမန) ဟူသော ဏကြောင်းတပါးကို မငဲ့ခြင်းတည်း၊ [ဏနဲ့၌ "ဏာဂမန"ကို မငဲ့ခြင်းဟု ဆို၏၊ သဘောတူပင်။]"ထို ပစ္စနိကဏကြောင်း မပါပဲ သဂုဏာ ဏာရမဏာ ၂-ပါးတို့ကြောင့် မဂ်တို့မှာ နာမည်မရနိုင်" ဟူလို။

တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ အတ္တာဘိနိဝေသပဏိဓိပဋိပက္ခဝိပဿနာနုလောမာ-အတ္တာဘိနိဝေသ၏ဆန့်ကျင်ဘက်, ပဏိဓိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဝိပဿနာအားလျော်ကုန်သော၊ မဂ္ဂါ- တို့သည်၊ သရသန္တရေ - ပစ္စနီတမှတပါးသော အကြောင်းသည်၊ သတိပိ-သော်လည်း၊ ပစ္စနီကသဟိတေန-သော၊ သရသေန-ကြောင့်၊ နာမံ လဘန္တိ။

ပန-ကား၊ အနိမိတ္တမဂ္ဂဿ- အနိမိတ္တမဂ်၏၊ ဝိပဿနာ - ဝိပဿနာသည်၊ (အနိစ္စာနုပဿနာကို ဆိုသည်၊) နိမိတ္တပဋိပက္ခာ - နိမိတ္တ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ နဟောတိ၊(ကသ္မာ)၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊(အနိမိတ္တ ဝိပဿနာကိုယ်တိုင်၊) နိမိတ္တဂ္ဂဟဏတော - သခ်ါရနိမိတ်ဟူသော အာရုံကို ယူခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-အတွက်၊ နိမိတ္တဂ္ဂဟဏာ နိဝါရဏာ- သခ်ါရနိမိတ် အာရုံကို ယူခြင်းကို မတားမြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တဒနုလောမမဂ္ဂေါပိ- ထိုအနိမိတ္တ ဝိပဿနာအားလျော်သော မဂ်သည်လည်း၊ နိမိတ္တဿ - သခ်ါရနိမိတ်၏၊ ပဋိပက္ခော- သည်၊ နဟောတိ)၊ (ကသ္မာ နိမိတ္တဿ ပဋိပက္ခော, နဟောတိ-နည်း၊) (နိမိတ္တဿ ပဋိပက္ခော-သည်၊) ယဒိသိယာ-အုံ၊ နိမိတ္တဂတဝိပဿနာ ယပိ-သခ်ါရနိမိတ်၌ဖြစ်သော ဝိပဿနာ၏လည်း၊ ပဋိပက္ခော-သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ဣတိ- ကြောင့်၊ (နိမိတ္တဿ ပဋိပက္ခော နဟောတိ၊) တသ္မာ, ဝိဇ္ဇမာနောပိ - ထင်ရှားရှိပါသော်လည်း၊ ဝါ - ထင်ရှားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ (သရသောကို နောက်မှစမး၊) ဝဝတ္ထာနကရ ပစ္စနီကာဘာဝါ - နာမည်ချင်းမရောအောင်ပိုင်းခြားမှုကိုပြုတတ်သောပစ္စနီကအကြောင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဘိဓမ္မေ-၌၊ အနိမိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ နာမဒါယဓောာ- နာမည်ကို ပေးတတ်သော၊ သရသော- သရသကို၊ နဂဟိတော။

တသ္မာ၊ပေ၊ မဂ္ဂါ။ ။[ယသ္မာ သရသတောဝ နာမလာဘေ အဝဝတ္ထာနာပတ္တိ (သဗ္ဗဿမဂ္ဂဿ သဗ္ဗနာမဘာဝါပတ္တိ) ဟောတိ၊တသ္မာ၊-အနူ။] အတ္တာဘိနိဝေသော စ + ပဏိဓိစ အတ္တာ ၊ပေ၊ ပဏိဓယော၊ တေသံ + ပဋိပက္ခာ အတ္တာ ၊ပေ၊ ပဋိပက္ခာ (ဝိပဿနာ)၊ တဿာ+အနုလောမာ အတ္တာ၊ပေ၊ အနုလောမာ (မဂ္ဂါ)။

သတိပိ၊ပေ၊လဘန္တိ။ ။[သရသန္တရေတိ - အနိမိတ္တဘာဝါဒိကေ၊ ပစ္စနီကသဟိတေန သရသေနာတိ - သုညတာပဂ္ဂဏိဟိတဘာဝေဟိ တဒါဂမနေဟိ၊- အနူ။] ဤအဖွင့်နှင့်အညီ အနိမိတ္တအမည် ရခြင်း၏အကြောင်း စသည်ကို "သရသန္တရ-မိမိသဘောဟူသော အကြောင်းတပါး"ဟု ဆိုလို၏၊ ပစ္စနီကသဟိတေန၌ ပစ္စနီကဖြင့် သုညတအပဂ္ဂဏိဟိတ၏ဖြစ်ကြောင်း အာဂမနတို့ကို ယူပါ-ဟု ပြသည်။

အနိမိတ္တမဂ္ဂဿ ပန။ ။"အဘယ့်ကြောင့် အဘိဓမ္မာ၌ အနိမိတ္တမဂ်ကို အနိမိတ္တနာမည်ဖြင့် မယူရပါသနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "အနိမိတ္တမဂ္ဂဿ ၊ပေ၊နာမဒါယကော နဂဟိတော"ဟု မိန့်သည်။

ပန - ဆက်၊ အနိစ္စာနုပဿနာနုလောမော - သော၊ မဂ္ဂေါ-ကို၊ သုဒ္ဓိက ပဋိပဒါနယေယော-သုဒ္ဓိကပဋိပဒါနည်း၌သာ၊ သင်္ဂီတော-သွင်းယူအပ်ပြီ၊ ဤတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-စ-ဆက်၊ တသ္မာဧဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ သော နယော-ထို သုဒ္ဓိက ပဋိပဒါနည်းကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ဤတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဧဝန္တိ-ကား၊ အနိစ္စတော၊ပေ၊ဟောဒိတိတိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြင်အနိမိတ္တမဂ်ကို၊ စက္ခတိ-ဆိုလတ္တံ့၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သည်အတိုင်း၊ အာဟရိတ္ဝာ-ဆောင်၍၊ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ - တို့သည်၊ သော အနိမိတ္တမဂ္ဂေါ - ထို အနိမိတ္တမဂ်ကို၊ ဒီပိတော၊ ဤတိအတ္ထော။

ဝုဋ္ဌာန၊ပေ၊ရမဏာတိ-ပါဠိဖြင့်၊ (ပုစ္ဆဘိဒ္ဒစပ်၊) အနိစ္စာဒိတော-အနိစ္စ အစရှိသော သင်္ခါရမှ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ-ထဒသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ-ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ၏၊ လက္ခဏာရမဏတ္တော - လက္ခဏာဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ သတိ-သော်၊ သင်္ခါရေဟိ-သင်္ခါရတို့မှ၊ ဝုဋ္ဌာန်-ထခြင်းသည်၊ နသိယာ၊ သင်္ခါရာရမဏတ္တော-သင်္ခါရဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (သတိစ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊) လက္ခဏပဋိဝေဓေဝ-လက္ခဏာဘကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်၊ (န သိယာ)၊ ဤတိ-သို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်၊(ဟုတ္ဝာ) ပုစ္ဆတိ၊ အနိစ္စံတိအာဒိနာ-ဖြင့်၊ သင်္ခါရေသု-တို့၌၊ ပဝတ္တမာနေန-သော၊ ဉာဏေန-ဖြင့်၊ လက္ခဏာနိပိ-တို့သည်လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ ပဋိဝိဒ္ဓါနိ-ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) တဒါ၊ပေ၊ ဏတော-ထို အနိစ္စ အစရှိသော အခြင်းအရာရှိသော သင်္ခါရအာရုံကို ယူခြင်းကြောင့်တည်း၊ဤတိ-ကြောင့်၊ လက္ခဏာရမဏာတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။

သခါရာရမဏာဝေ-သင်္ခါရအာရုံရှိသော ဝိပဿနာကိုပင်၊ယထာဝုတ္တာဓိပ္ပာယေန-ဖြင့်၊လက္ခဏာရမဏာတိ-ဟူ၍၊ စုတ္တာ၊ ဤတိ-ဤ အနက်ကို၊ဒဿေန္တော၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ လက္ခဏံနာမာတိ အာဒိ၊ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဟိ-မှန်၊ အနိစ္စတာ-အနိစ္စဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အနိစ္စလက္ခဏာလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခတ္တာ-ဒုက္ခဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဒုက္ခလက္ခဏာလည်းကောင်း၊ အနတ္တတာ-အနတ္တဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အနတ္တလက္ခဏာလည်းကောင်း၊ ဤတိ-သို့၊ ဂိသုံ-ခန္ဓာငါးပါးမှ

အနိစ္စာနုပဿနာ၊ပေ၊ ဝုတ္တောတိ။ ။"ဤသို့ အနိမိတ္တနာမည်ကို ပေးတတ်သော သရသကို မယူအပ်လျှင် အနိစ္စာနုပဿနာအား လျော်သောမဂ်ကို ပါဠိတော်၌ မသွင်းယူအပ်ပဲ ပါဠိမုတ္တက ဖြစ်နေပါသလော"ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိသောကြောင့် "အနိစ္စာနုပဿနာ၊ပေ၊ သင်္ဂဟ်တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော"ဟု မိန့်သည်၊ "ထိုမဂ်ကို ပါဠိတော်ဝယ် သုညတအပ္ပဏိဟိတဝါရနှင့်မရောသော သုဒ္ဓိကနယဝါရ၌ သွင်းယူအပ်ပါသည်" ဟူသို့၊တသ္မာ စသည်ကား လဒ္ဓဂုဏ်ဘည်း၊ "ထိုသို့သွင်းယူရခြင်းအကျိုးရှိသောကြောင့် ထို သုဒ္ဓိကနယကိုလည်း ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူရသည်"ဟူလို။

သီးခြား၊ ဂယှမာနံ-သော်၊ ဝါ-သော၊ လက္ခဏံ-သည်၊ ပညတ္တိ ဂတိကံ-ပညတ်၏ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့သော ဖြစ်ခြင်းရှိ၏၊ ဝါ-ပညတ်နှင့် အလားတူ၏၊ ပရမတ္ထတော-အားဖြင့်၊ အဝိဇ္ဇမာနံ-ထင်ရှားမရှိ၊ အဝိဇ္ဇမာနတ္တာဝေ-ကြောင့်ပင်၊ ပရိတ္တာဒိဝသေန-ပရိတ္တအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ နဝတ္တဗ္ဗဓမ္မဘူတံ-မဆိုထိုက်သော ဓာရုးဖြစ်၍ ဖြစ်၏၊ တသ္မာ၊ ဝိသုံ, ဂဟေတဗ္ဗဿ-သော၊ လက္ခဏဿ-၏၊ ပရမတ္ထတော-အားဖြင့်၊ အဘာဝါ-ကြောင့်၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စ၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခ၊ အနတ္တာ-အနတ္တ၊ ဣတိ-သို့၊ သခ်ါရေ-တို့ကို၊ သဘာဝတော-ဆဘောလက္ခဏာ အားဖြင့်၊ သလ္လက္ခေန္တောဝ-မှတ်သားလျက်ပင်၊ (မှတ်သားရင်းပင်)၊ လက္ခဏာနိ-တို့ကို၊ သလ္လက္ခေတိနာမ-မှတ်သားသည် မည်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ယော၊ ပေ၊ သလ္လက္ခေတီတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ စ-ဆက်၊ ယသ္မာ, အနိစ္စန္တီအာဒိနာ-အနိစ္စံ အစရှိသည်ဖြင့်၊ သခ်ါရာဝ-တို့သည်သာ၊ ဝါ-တို့ကို သာ၊ ဒိဿမာနာ-ရှုအပ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ထသ္မာ, တေ-ထို သခ်ါရတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ကဏ္ဌေ-လည်ပင်း၌၊ ဗဒ္ဓကိုဏပံဝိယ-ဖွဲ့ချည်အပ်သော အကောင်ပုပ်ကဲ့သို့၊ ပဋိနိသဇ္ဇနီယာ၊ စွန့်ထိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

လောကုတ္တရကုသလပကိဏ္ဏကကထာ အဖွင့်

တတြာတိ-ကား၊ လောကုတ္တရဇျောနေ-လောကုတ္တရာစျာန်၌၊ (ပကိဏ္ဏကံ ၌စပ်၊) အဇျတ္တဥာတိ-အဇျတ္တဥ အစရှိသော၊ ဥပစုဂါထာယ-ထက်ဝက်သော ဂါထာဖြင့်၊ အဘိနိဝိသိတဗ္ဗံ-စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းထိုက်သော ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း၊ ဝုဌာတဗ္ဗံ-ထထိုက်သော ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာဘူမိံ-ဝိပဿနာ၏ ဖြစ်ရာ အာရုံကိုလည်းကောင်း၊ ပဥ္ဇဓာ-အားဖြင့်၊ (အဇျတ္တ, ဗဟိဒ္ဓ, ရူပ, အရူပ, ပဥ္ဇက္ခန္ဓအားဖြင့်၊) ဥဒ္ဒိသတိ-အကျဉ်းချုပ် ညွှန်ပြ၏၊ [ခေါင်းစဉ်၍ ပြ၏။] သတ္တအဌာဒိနိ-သတ္တအဌအစရှိကုန်သော၊ အင်္ဂါနိ-အင်္ဂါတို့တည်း၊ သတ္တဋ္ဌင်္ဂါနိ-တို့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဒိသဒ္ဒဿ-၏၊ လောပေါ-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နိမိတ္တန္တိ-ကား၊ ယတော-အကြင်နိမိတ္တပဝတ္တတို့မှ၊ ဝုဌာနံ-ထခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ တာနိ နိမိတ္တ ပဝတ္တာနိ-တို့ကို၊ နိမိတ္တဝစနေနေဝ-နိမိတ္တသဒ္ဒါဖြင့်သာလျှင်၊ ဥဒ္ဒိသတိ-အကျဉ်းပြ၏။

သခ်ါရုပေက္ခာညာဏမေဝ-သခ်ါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်သာ၊ အရိယမဂ္ဂဿ-အရိယမဂ်၏၊ ဗောဇျင်္ဂါဒိဝိသေသံ-ဗောဇျင်္ဂ အစရှိသော အထူးကို၊ [အာဒိဖြင့် မဂ္ဂင်, စျာနင်္ဂတို့ကို ယူ။] နိယမေတိ-မှတ်သား၏၊ ကသ္မာ-နည်း၊ တတော၊ ပေ၊ ဇျာနတော-ထိုထို ဒုတိယ အစရှိသော ပါဒကစျာန်ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နဿ-ဖြစ်သော၊ သသခ်ါရုပေက္ခာညာဏဿ-သခ်ါရုပေက္ခာဉာဏ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်၏၊ ပါဒကဇျာနာတိက္ကန္တာနံ-ပါဒက စျာန်သည်

လွန်မြောက်အပ်ကုန်သော၊ အင်္ဂါနှံ·ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို၊ အသမာ၊ ပေ၊ ဘာဝတော·ဝင်စားခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူ ဆိုအပ်သော စက်ဆုပ်တတ်သော ဘာဝနာ၏ ရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဣတရဃာ·အခြားသော ဉာဏ်၏၊ (ဒုတိယစသော ပါဒတဈာန်ကြောင့်ဖြစ်သော သခ်ါရုပေက္ခာဉာဏ်မှ တပါး သောဉာဏ်၏၊) အတပ္ပာဝတော·ထိုအသမာပဇ္ဇိတုကာမတာဝိဆုဂဘာဝနာ၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

တေသမိ - ထိုထေရ်တို့၏လည်း၊ ဝါဒေသု - ဝါဒတို့၌၊ သခ်ါရုပေက္ခာသခ်ါတာ·သော၊ပုဗ္ဗဘာဂါ·သော၊ အယံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာဝ·သည်သာ၊ နိယမေတိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကသ္မာ·နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ) ဝိပဿနာနိယမေနေဝ·ဝိပဿနာနိယမကြောင့်သာလျှင်၊ (ဗောဇ္ဈင် ဈာနင် မဂ္ဂင်အထူးကို မှတ်သားတတ်သော ဝိပဿနာကြောင့်သာလျှင်၊)ပဌမတ္ထေရဝါဒေပိ·ပဌမထေရ်၏ ဝါဒ၌လည်း၊ အပါဒက၊ပေ၊ မဂ္ဂါ·ပါဒကမရှိသောမင်္ဂ်, ပဌမဈာန် ပါဒကရှိသောမင်္ဂ်တို့သည်၊ပဌမဈာနိကာဝ·ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်ကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ဣတရေစ·အခြားသော မင်္ဂ်တို့သည်လည်း၊ ပါဒက၊ပေ၊ နိယမေဟိ·ပါဒကဈာန်, ဝိပဿနာဟူသော နိယမတို့ကြောင့်သာ၊ တံ တံ ဈာနိကာ·ထိုထိုဒုတိယအစရှိသော ဈာန်နှင့်ယှဉ်ကုန်သည်၊ (ဟုံန္တိ)၊ ဧဝံ·တူ၊ သေသဝါဒေသုပိ·တို့၌လည်း၊ (သမ္မသိတဝါဒ, ပဂ္ဂလဝါဒသဃ ဝါဒတို့၌လည်း၊) ဝိပဿနာနိယမော·ကို၊ ယထာသမ္ဘဝံ ယောဇေတဗ္ဗော·၏၊(တသ္မာ·ထို့ကြောင့်တည်း။)

ပကိဏ္ဏကဿခ်ါရေတိ - ကဲ့၊ ပါဒကဈာနတော·ပါဒကဈာန်မှ၊ အညသခ်ါရေ·အခြားသောသခ်ါရတို့ကို၊(သမ္မသိတ္တာ၌ စပ်၊)__တေန·ထိုပကိဏ္ဏကသခ်ါရေဟူသော ပါဋ္ဌိဖြင့်၊ ပါဒကဈာနသခ်ါရေသု · ပါဒကဈာန်ဟူသော သခ်ါရတို့ကို၊သမ္မသိတေသု·သုံးသပ်အပ်ကုန်လသော်၊ ဝတ္တာဗ္ဗမေဝ·ပဌမဈာနိကမင်္ဂ်ဖြစ်၏ဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ ဒဿိတံ။

တတြာပိတိ · ကဲ့၊ ဒုတိယတ္ထေရဝါဒေပိ · ၌လည်း၊ (ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်၊) တံ တံ ဈာနိကတာ·ထိုထိုဈာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (မင်္ဂ်၌ ထိုထိုဈာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊) တံတံ၊ပေ၊ နိယမေဟိ·ထိုထိုသုံးသပ်အပ်သော သခ်ါရ, ဝိပဿနာနိယမတို့ကြောင့်၊ ဟောတိ၊ဟိ·မူန်၊ တတြာပိ·ထို ဒုတိယထေရ်၏ ဝါဒ၌လည်း၊ ဝိပဿနာ·ဝိပဿနာသည်၊ တံ၊ပေ၊ ဘာဝေန·ထိုထိုဈာန်အင်္ဂါကို စက်ဆုပ်သော ဘာဝနာ, မစက်ဆုပ်သော ဘာဝနာ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သောမနဿသဟဂတာ·သောမနဿဝေဒနာနှင့်တကွ ဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ဥပေက္ခာ သဟဂတာစ·သည်လည်းကောင်း၊ဟုတ္ဝာ,မဂ္ဂဿ·၏၊ ဈာနင်္ဂါဒိနိယမံ·ဈာန်အင်္ဂါ အစရှိသည်ကို မှတ်သားခြင်းကို၊ ကရောတိ၊ ဣတိ ဝေဒိ·သို့၊ ဝိပဿနာနိထမော·ဝိပဿနာနိယမကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တန္တိ-ကား၊ တံ တံ ချာနသဒိသဘဝနံ-ထိုထို ချာန်နှင့်တူစွာဖြစ်ခြင်းသည်၊ (နဲ ဣဏ္ဍတိဋ္ဌ စပ်၊) ပါဒက၊ပေ၊ နိဿယေဟိ-ပါဒကချာန်, သမ္မသိတချာန်ဟူသော ဥပနိဿယတို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ အဏ္ဍာသယမတ္တေန-အဏ္ဍာသယမျှဖြင့်၊အသိဏ္ဍနာ-မပြီးစီးခြင်းဟူသော၊ [သွာယမတ္တောနှင့်တူအောင်"အသိဏ္ဍနော"ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊]သွာယမတ္တော-ထိုအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ (ဒီပေတဗ္ဗောဋ္ဌ စပ်၊) ဥပနိဿယေန-ဥပနိဿယနှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ သက်ပွမတ္တေန-အကြံမျှဖြင့်၊ သကဒါဂါမိဖလာဒီနံ-သကဒါဂါမိဖိုလ် အစရှိသည်တို့၏၊ အသိဏ္ဍနဒီပကေန-မပြီးစီးခြင်းကို ပြတတ်သော၊ ["ပါဒကဏ္ဍာန၊ပေ၊ အသိဏ္ဍနာ"ကို ပင် ဥပနိဿယေန၊ပေ၊ အသိဏ္ဍနဒီပကေန"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] နန္ဒကောဝါဒေန-နန္ဒကောဝါဒသုတ်ဖြင့်၊ ဒီပေတဗ္ဗော-ထင်ရှားပြထိုက်၏။

ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုနန္ဒကောဝါဒသုတ်၌၊ သောတာပန္နာယပိ-သောတာပန်ဖြစ်သူ၏လည်း၊ ပရိပုဏ္ဏသက်ပွဘာဝံ-ပြည့်စုံသော အကြံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-အကြံပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝဒန္တေန-ဟောတော်မူသော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ယဿယဿ-အကြင်အကြင်မင်္ဂ၏၊ ဥပနိဿယော-အားကြီးသောမှီရာအကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ တဿတဿေဝ-ထိုထိုမင်္ဂကိုသာလျှင်၊အဏ္ဍာသယော-အဏ္ဍာသယသည်၊ နိယာမကော-မှတ်သားတတ်၏၊ အညဿ-အခြား မင်္ဂကို၊ (အဏ္ဍာသယော-သည်၊) နဲ (နိယာမကော)-မမှတ်သားတတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တေန တေန-ထိုထိုမင်္ဂဖြင့်၊ ပရိပုဏ္ဏသက်ပွတာ-ပြည့်စုံသော အကြံ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊ တတော-ထိုမင်္ဂထက်၊ပရံ-အလွန်၊ (ပရိပုဏ္ဏသက်ပွတာ) နဲ (ဟောတိ)၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) သက်ပွသဗ္ဘာဝေ-အကြံ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (သတိ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အသိဏ္ဍနတော-ကြံစည်ကာမျှဖြင့် မပြီးစီးခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော ဒီပိတော ဟောတိ။

ဝေံ-တူ၊ ဣဓာပိ-ဤပုဂ္ဂလဏ္ဍာသယဝါဒဋ္ဌလည်း၊ ဒုတိယာဒိချာနိကဿ-ဒုတိယအစရှိသော ချာန်နှင့်ယှဉ်သော၊ ယဿယဿ မဂ္ဂဿ-၏၊ ယထာဝုတ္တော-သော၊ ဥပနိဿယော အတ္ထိ၊ တဿ တဿေဝ-ထိုထို မင်္ဂကိုသာလျှင်၊ အဏ္ဍာသယော-သည်၊ နိယာမကော-၏၊ အညဿ-အခြားသော မင်္ဂကို၊ (အဏ္ဍာသယော) နဲ (နိယာမကော)၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) တသ္မိံ-ထိုအဏ္ဍာသယသည်၊ ထတိပိ-သော်လည်း၊ အသိဏ္ဍနတော - အဏ္ဍာသယဖြင့် မပြီးစီးခြင်းကြောင့်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဣမသ္မိံ ဝါဒေ-ဤပုဂ္ဂလဏ္ဍာသယဝါဒဋ္ဌ၊ ပါဒက၊ပေ၊ သဗ္ဘာဝေ-ပါဒကချာန်,သမ္မသိတချာန်ဟူသောဥပနိဿယ၏ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (သတိ၊) အဏ္ဍာသယော-အဏ္ဍာသယသည်၊ ကေန္တေန-စင်စစ်အားဖြင့်၊ ဟောတိ၊(ကောဝိယ-အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊) တံ၊ပေ၊ သဗ္ဘာဝေ-ထိုထိုဖိုလ်၏ ဥပနိဿယ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (သတိ)၊ တံတံသက်ပွေါ-

ထိုထိုအကြံသည်၊ (ဟောတိ) ဝိယ-တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တဒဘ်ာဝါဘာဝေစာ (တံ+အဘာဝ+အဘာဝဟေ)-ထိုအဖျာသယ မရှိလသော် ထိုမင်္ဂ၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊သဖျာသယေဿ နိယမေတိတ်-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရေန)ဝုတ္တံ။

ယသ္မိံ၊ပေ၊ နတ္ထိတိ-ဟူသော စကားကို၊ စတုတ္ထဖျာနိကဝဇ္ဇာနံ-စတုတ္ထဈာနိကမင်္ဂသည် ကြဉ်အပ်သော မင်္ဂတို့၏၊ ပါဒကာနံ-အခြေခံဖြစ်ကုန်သော၊ လောကိယဖျာနာနိ-လောကီဈာန်တို့ကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊[အရှုပဘုံသည် စတုက္ကနည်းဖြင့် စတုတ္ထဈာန်ဘုံဖြစ်သောကြောင့် စတုတ္ထဈာနိကပါဒက ဖြစ်ဖို့ ရန်မူ၍ ဂိုးရုဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် စတုတ္ထဈာန်မှ အခြားသောလောကီဈာန်ကို ရည်ရွယ်၍ "ပါဒကဖျာနံ နတ္ထိ" ဟု ဆိုသည်။]

စ-ဆက်၊ အပ္ပနာပတ္တိ-အပ္ပနာသို့ ဇောက်ခြင်းသည်၊ သြဋ္ဌာရိ၊ပေ၊ ဘာဝေ-ရုန့်ရင်းသော ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို လွန်မြောက်ခြင်းဟူသော ဥပနိဿယ၏ မရှိခြင်းသည်၊ (သတိ)၊ ပဋ္ဌဟိ-နိုသော၊ အင်္ဂေဟိ-ဈာန်အင်္ဂါတို့နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ နဟောတိ-နိုင်၊ ဣ-တိကြောင့်၊ သေသမနသာ၊ပေ၊ ဟောတီတိ-ဟူ၍၊ အာဟ၊ (မောရဝါပိဝါသီ မဟာဒတ္တထေရ်) ဆိုပြီ။

ဥပေက္ခာ၊ပေ၊ တေနေ-ပါဠိဖြင့်၊ (ဒယ်ဘီဒ္ဓ စပ်၊) အနုသယသမုဋ္ဌါနေန သမတ္ထသာ-အနုသယတို့ကို ခွာခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သောမင်္ဂ၏၊ စတုတ္ထဖျာနိကတာပီ-စတုတ္ထဈာန် ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း၊ သမာနာ-(နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်နှင့်)တူ၏၊ သခ်ါရုဝသေသတာ-ရုန့်ရင်းသောသင်္ခါရတို့မှ ကြွင်းသော သဘ်ာဝမ့်သော သင်္ခါရ၏ အဖြစ်သည်၊ နု (သမာနာ)-မတူ၊ ဣတိ-ဤ အနက်ကို၊ ဒယ်ဘီ။

အဖျာသယဝသေန-အဖျာသယ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋ္ဌမဖျာနိကတာယ-ပဋ္ဌမဈာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်၏လည်းကောင်း၊ ပဌမာဒိဖျာနိကတာယ စ-ပဌမအစရှိသော ဈာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်၏လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝတော-ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်၊ တေ စ ဝါဒါ-ထိုပါဒကဖျာနဝါဒ၊ သမ္မသိတဖျာနဝါဒတို့သည်လည်း၊ နု ဝိရုဇ္ဈန္တိ-မဆန့်ကျင်ကုန်၊ ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း၊ [အဋ္ဌကထာ၌ ပဋ္ဌမဈာန်ကို ပါဒကပြု၍ ပဌမဈာန်စသည်ကို သမ္မသိစာပြုပုံကိုပြသောကြောင့် "ပဋ္ဌမဖျာနိကတာယ ပဌမာဒိဖျာနိကတာယ စ" ဟု ဆိုသည်။] အဖျာသယောစ-သည်လည်း၊ သာတ္ထကော-အကျိုးရှိသည်၊ ဟောတိ၊(ကသ္မာ-နည်း၊) အညထာ-အဖျာဒသယ ပါဝင်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာမှတပါးမပါဝင်ခြင်းဟူသောအခြင်းအရာဖြင့်၊(အတ္ထဂယ္ဟမာနေ၊) ပါဒက သမ္မသိတဖျာနေဟေဝ-ပါဒကဈာန် သမ္မသိတဈာန်တို့ဖြင့်သာ၊ နိယမဿ-မေဒဖျင်မဂ္ဂင် ဈာနင်အထူးကို မှတ်စာခြင်း၏၊ သိဒ္ဓတ္တာ-ပြီးစီးသည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ အဏ္ဍာသယော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ နိယာမကော-မှတ်သားတတ်၏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စမာနော-သော်၊ နိရတ္ထကော-သည်၊ သိယာ-၏၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်တည်း။

ဣဓ ပန အဋ္ဌသာလိနိယာ-ဤအဋ္ဌသာလိနီ၌ကား၊ နိယမနေ-မှတ်သား ခြင်း၌၊ ကေန္ဆိတံ-ကေန္ဆဖြစ်သော၊ ဝိပဿနာသခ်ါတံ-သော၊ အတ္ထမေဝ-အနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ၊ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ တေသမ္ပိ-ထိုတေရ်တို့၏လည်း၊ ဝါဒေသု-တို့၌၊ သခ်ါရပေက္ခာ သခ်ါတာ-သော၊ ပုဗ္ဗဘာဂါ-သော၊ အယံ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာဝ-သည်သာ၊ နိယမေတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တေန-မိန့်ဆို သော သင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ (ရှေနား၌ မိန့်ဆိုခဲ့သော အဋ္ဌကထာဆရာ သည်၊) တယောပိ-၃ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေဝါဒေ-ဤဝါဒတို့ကို၊ (ဤဝါဒနှင့်တကွဖြစ်သော ဈာန်တို့ကို၊ တနည်း-ဤပြောဆိုကြောင်းဈာန် တို့ကို၊) ဝိပဿနာဝ-သည်သာ၊ နိယမေတိ-၏၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿိတံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တံ တံ ဝါဒါနံ-(ပါဒကဈာန စသော) ထိုထိုဝါဒတို့၏၊ ဝိပဿနာ သဟိတာနံ-ဝိပဿနာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ (သမာနာနံ) ဧဝ-ဖြစ်ကုန် သော်သာ၊ (ဖြစ်ကြမှသာ၊) သိဒ္ဓိ-ပြီးစီးခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ အညထာ-တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊(ဝိပဿနာမပါပဲ)၊ (သိဒ္ဓိ) နဟောတိ)၊ [ပါဒကဈာန်ရှိရုံဖြင့် မင်္ဂရခြင်းကိစ္စ မပြီးစီး, ဝိပဿနာပါမှပြီးသည်။] ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿိတံ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပဝေဓတီတိ-ကား၊ ဂေါတြဘုဿ-ဂေါတြဘု၏၊ ပစ္စယော-အကြောင်း သည်၊ ဘဝိတုံ-ငှါ၊ နသက္ကောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်၊— ပဋ္ဌမစိတ္တက္ခဏေ - ပဋ္ဌမစိတ္တက္ခဏ၌၊ ဇဝနံ - ဇောသည်၊ ပတိတံနာမ-ကျသည် မည်သည်၊ ယဒိဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ-သော်၊) ကထံ-ကြောင့်၊ တဒါ-ပဋ္ဌမ စိတ္တက္ခဏဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ ဂေါတြဘု-သည်လည်းကောင်း၊ တဒနန္တရံ-ထို ဂေါတြဘု၏ အခြားမဲ့၌၊ မဂ္ဂေါ စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဇဝနဿ-၏၊ ပတိ တက္ခဏေ-ကျရာခဏ၌၊ ဥဝ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်ရသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား စောဒနာတည်း၊ အပုဗ္ဗတ္ထာ-အသစ်ဖြစ်သော၊ ဇဝနန္တရဿ - ဇောတမျိုး၏၊ ပတိတတာဘာဝ တော-ကျသည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ (တဒါ-ပဋ္ဌမစိတ္တက္ခဏဖြစ်ရာ ထို

ယဒိ၊ပေ၊ ဘူမန္တရတောစဒတိ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "တဒါ ဟိ ဇဝနံ ပတိတံ နာမ ဟောတိ" နှင့်စပ်၍ စောဒနာဖွယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "ယဒိ ပဋ္ဌမစိတ္တက္ခဏေ" စသည်မိန့်၊ ကာမဇောတို့သည် (၇) ကြိမ် ထုံးစံရှိ၏၊ ပဋ္ဌမဇောမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း တိုးတက်နေရာ စတုတ္ထဇောတိုင်အောင် တက်ပြီးနောက် ပဋ္ဌမဇောမှစ၍ တဖြည်းဖြည်း ကျ၏၊ ထို့ကြောင့် "တဒါ ဇဝနံ ပတိတံ နာမ ဟောတိ" ဟု ဆိုသည်။

အပုဗ္ဗဿ၊ပေ၊ဘာဝတော။ ။ပဋ္ဌမဇောအခိုက်၌ "ကျသည် မည်၏" ဟုဆိုလျှင် "ထိုအခိုက်၌ အဘယ့်ကြောင့် ဂေါတြဘုသည်လည်းကောင်း ထိုနောက် မင်္ဂသည် လည်းကောင်း ဖြစ်ရသနည်း" ဟုမေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား "အာရုံတမျိုးတည်း ဘုံတမျိုး

အခါ၌၊ ဂေါတြဘု-သည်လည်းကောင်း၊ တဒနန္တရံ-၌၊ မဂ္ဂေါစ-သည်လည်း
ကောင်း၊ ဇဝနဿ-၏၊ ပတိတက္ခဏေ-၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-ဤကားအဖြေတည်း၊)
ဟိ-မှန်၊ တဒေဝ ဇဝနံ-ထိုမူလဇောသည်ပင်၊ အနေကက္ခတ္တုံ-စွာ၊ ပဝတ္တမာနံ-
ဖြစ်လသော်၊ ပတိတံ-ကျသည်၊ သိယာ၊ [ဣတိ ပါသည်ကား မကောင်း၊]
ဂေါတြဘု ပန-သည်ကား၊ အာရမဏန္တရေ-သခ်ါရအာရုံမှတပါးသော နိဗ္ဗာန်
အာရုံ၌၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ အပုဗ္ဗံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ ဇဝနံ-ဇောတည်း၊ တထာ-တူ၊
မဂ္ဂေါ-သည်၊ ဘူမန္တရတောစ-ဘုံဘပါးအားဖြင့်လည်း၊ (ကာမဘုံမှ တပါး
သော လောကုတ္တရာဘုံအားဖြင့်လည်း၊) (အပုဗ္ဗံ ဇဝနံ-တည်း၊) [စ ဖြင့်
အာရမဏန္တရေ ဥပ္ပန္နံကို ဆည်း၊] ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စ-သည်သာမကသေး၊ သတ္တမဇဝနစေတနာယ-၏၊ ဗလဝတာယ-ကြောင့်၊
ဥပပဇ္ဇ ဝေဒနီယဘာဝေါ-ဥပပဇ္ဇ ဝေဒနီယကံ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊
အာနန္တရိယဘာပိ-အာနန္တရိယကံ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိနနု-
လော၊ ဣတိ-ဤကား စောဒနာတည်း၊ တတ္ထ-ထိုစောဒနာစကားရပ်၌၊ အယံ
အဓိပ္ပာယော-ဤအလိုသည်၊ သိယာ၊ (ကိံ-နည်း၊) ပဋိသန္ဓိယာ-၏၊ အနန္တရ
ပစ္စယဘာဝိနော-အနန္တရပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်လေ့ရှိသော၊ ဝိပါကသန္တာနဿ-
ဝိပါက်အစဉ်၏၊ အနန္တရပစ္စယဘာဝေန-အနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အန္တိမ
ဇဝနစေတနာယ-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော ဇောစေတနာသည်၊ သုသခ်တတ္တာ-
ကောင်းစွာ ပြုစီမံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ သတ္တမဇဝနစေတနာ-ထို
သတ္တမဇောစေတနာသည်၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယာ-ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံသည်လည်း
ကောင်း၊ အာနန္တရိကာစ-အာနန္တရိယကံသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊
အပတိတ ဇဝန စေတနာဝိယ-မကျသော ဇောစေတနာကဲ့သို့၊ ဗလဝတာယ-
အားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဥပပဇ္ဇ ဝေဒနီယာ-သည်လည်းကောင်း၊
အာနန္တရိကာစ-သည်လည်းကောင်း၊) နဟောတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊
(သိယာ-၏)။

ပဋ္ဌမစိတ္တက္ခဏ၌ ကျသည်'' ဟု ဆိုရ၏၊ ဂေါတြဘုသည် နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံအသစ်ကို
ယူရသောကြောင့် ကျသည်မမည်၊ မဂ်လည်း အသစ်အာရုံတမျိုး၌ဖြစ်ရုံသာမက, ကာမဘုံ
တရားမှ တမျိုးတခြားသော လောကုတ္တရာဘုံတရားဖြစ်၍ ကျသည် မမည်၊ ထို့ကြောင့်
ပဋ္ဌမခဏ၌ ဂေါတြဘုသည်လည်းကောင်း ဆဋ္ဌခဏ၌ မဂ်သည်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်
ပါသည်။

နနုစ။ ။ကျသည့်အခိုက်၌ သတ္တမဇောစေတနာ၏ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံ အာနန္တရိယ
ကံဖြစ်ပုံကို စောဒနာလို၍ ''နနုစ'' စသည်ခိန့်၊ ပဋ္ဌမစိတ္တက္ခဏမှစ၍ ''ကျသော အခိုက်''
ဟုဆိုလျှင် သတ္တမဇောသည် အဘယ့်ကြောင့် အားအရှိဆုံးဥပပဇ္ဇဝေဒနီယ အာနန္တရိယ
ကံဖြစ်သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား သတ္တမဇောသည် မိမိနောက်၌ဖြစ်သော
ဘဝင်အား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကာ မိမိ၏သတ္တိကို ထိုဝိပါက်အား အပ်နှံလိုက်

ပုန၊ပေ၊ ဗန္ဓေယျာတိ (ဇတ္ထ)-ဌ၊ (ဂူဋ္ဌတ္ထံ) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတ္ဒာ ဒဿေမိ)၊ ဂေါတြဘုဿ-၏၊ သခ်ါရာရမဏတ္တေ-သခ်ါရဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊သတိ-သော်၊ တဒပိ-ထိုဂေါတြဘုသည်လည်း၊ အနုလောမမေဝ-အနုလုံပင်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပုရိမ အနုလောမံ-ရှေဖြစ်သော အနုလုံသို့၊ တံ-ထိုဂေါတြဘုဟူသော အနုလုံသည်၊ (အနုဗန္ဓတိ)ဝိယ-အစဉ် လိုက်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) တဒပိ-ထိုဂေါတြဘုဟူသော အနုလုံသို့လည်း၊ အညံ-သော၊ အနုလောမံ-သည်၊ အနုဗန္ဓေယျ-ရာ၏၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်သည်၊ နု-မဖြစ်တော့ရာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနမေဝ-မဂ်တည်းဟူသော ဝုဋ္ဌာနသည်ပင်၊နု ဘဝေယျ-မဖြစ်တော့ရာ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) အတ္တနော-မိမိဟူသော မဂ်၏၊ (ပစ္စယဿဌ် စပ်၊)သဒိသာလမ္ဗနဿ-တူသောအာရုံရှိသော၊ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနိယဿ-အာဝဇ္ဇန်းအရာဌ်တည်သော၊ ပစ္စယဿ - အကြောင်းကို၊ အလာဘာ - မရခြင်းကြောင့်တည်း။ [ဤဝါကျများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယဌ် ရှုပါ။]

အပ္ပဟီနဘာဝေန - မဂ်သည် မပယ်အပ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋ္ဌသု-နှ်သော၊ ဥပါဒါနက္ခနေသု - ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့ဌ်၊ အနုသယိတာ-အဖန်ဖန် ကိန်းကုန်သော၊ ကိလေသာ - ကိလေသာတို့သည်၊ (ဘူမိလဒ္ဓါ-ဝဋ္ဌသေတူတို့ဌ် စပ်၊) ဧတေဟိ-ဤကိလေသာတို့သည်၊ သာ ဘူမိ-ထိုဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသော ဘုံကို၊ လဒ္ဓါ - ပြီ၊ ဣတိ ကတ္ဒာ-ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ဘူမိလဒ္ဓါ-မည်၏၊ ဝဋ္ဌံ-ဝဋ္ဌတရားကို၊ သိနောန္တိ ဗန္ဓန္တိ-ဖွဲ့တတ်ကုန်၏၊ ဣတိကတ္ဒာ-ကြောင့်၊ ဝဋ္ဌသေတူစ-တို့လည်း မည်၏၊ တေသံ-ထိုဘူမိလဒ္ဓဝဋ္ဌသေတုကိလေသာတို့ကို၊ သမုဂ္ဃါတကရဏံ-အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်မှုကို ပြုခြင်းတည်း၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ (ဝုစ္စတိဌ် စပ်၊) အဿ-ထိုမဂ်၏၊တေဒေဝ လောဘက္ခန္ဓာဒိပဒါလနံ-ဤလောဘတုံး အစရှိသည်ကို ဖောက်ခွဲခြင်းကိုပင်၊ ဝုစ္စတိ၊ တန္တိ-ကား၊ ပဝတ္တံ-ပဝတ္တသည်၊ (ဒုဝိဓံ ဟောတိဌ် စပ်။)

ဧကံ ဘဝန္တိ-ဧကံ ဘဝံဟူသော စကားကို၊ အနာဂါမိနော - အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ - သည်၊ အနေကက္ခတ္တုံစ - အကြိမ် များစွာလည်း၊ (စဖြင့် (ဧကက္ခတ္တုံကို ဆည်း၊ တတ္ထေဝ - ထိုရှုပ အရှုပဘဝဌ်ပင်၊ ဥပပဇ္ဇန္တိဿ-ပဋိ

၏၊ ထိုဘဝင်ဟူသော ဝိပါက်သည် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေရာဌ် နောက်ဆုံး စုတိကိစ္စတပ်သောစိတ်လည်း ဤဝိပါက်အစဉ်ပင်တည်း၊ ဤနည်းအားဖြင့် သတ္တမဇောစေတနာလည် ဝိပါက်အစဉ်အား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကောင်းစွာ ပြုစီမံနိုင်ရကား နောက်ဘဝအတွက် အနီးဆုံးကံ ဖြစ်သောကြောင့် ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံလည်း ဖြစ်နိုင်, အာနန္တရိယကံလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ကျချိန်မရောက်သောရှေးရှေးဇော ၄ ကြိမ်ကဲ့သို့ ပင်ကိုယ်သဘောအတိုင်း အားကောင်းသောကြောင့် ဥပပဇ္ဇ- အာနန္တရိယကံဖြစ်ရသည် မဟုတ်ပါ-ဟူလို။

သန္ဓေနေလသော်၊ ဟေဌာ-အောက်ကာမဘုံသို့၊ အနာဂမနဝသေန - မလာ ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကော- တခုသော၊ ဘဝေါ- ဘဝကည်း၊ ဣတိ - ဤသို့၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝုတ္တံ။

ဣမဿ ပနတ္ထဿာတိ - ကား၊ ယထာဝုတ္တဿ - သော၊ ဥပါဒိန္နက ပဝတ္တ တော - ဥပါဒိန္နကပဝတ္တမှ၊ ဝုဋ္ဌာနဿ - ထသောမဂ်ကို၊ (ဝိဘာဝနတ္ထံ ၌စပ်၊) အပါယေသု - အပါယ်ဒုဂ္ဂတိတို့၌လည်းကောင်း၊ သတ္တမဘဝတော - သတ္တမ ဘဝမှ၊ ဥဒ္ဓံ- အထက်ဖြစ်သောနောက်၌၊သုဂတိယဥ္ဇ- သုဂတိ၌လည်းကောင်း၊ ဝိပါကဒါယကဿ - အကျိုးပေးတက်သော၊ အဘိသခ်ါရ ဝိညာဏဿ-အဘိ သခ်ါရဝိညာဏ်၏၊ ပစ္စယဃာတော - အကြောင်းဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို သတ်ခြင်းကို၊ သောဘာပတ္တိမဂ္ဂ ညာဏေန- ကြောင့်၊အဘိသခ်ါရ ဝိညာဏဿ- ၏၊ နိရောဓော- ချုပ်ခြင်းဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- ၏၊ ဒ္ဒီသု ဘဝေသူတိ - ကား၊ အနာ ဂါမိမဂ္ဂေ-ကို၊ အဘာဝိတေ-မဖြစ်စေအပ်သော်၊သကဒါဂါမိဿ- သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကာမဓာတုယာ- ကာမဓာတ်၌၊ ဒ္ဒေ-နှ်သော၊ ယေ ဘဝါ- အကြင် ဘဝတို့သည်၊ [လူ့ဘဝ - နတ်ဘဝတို့သည်၊] ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ - နှ်ရာ၏၊ တေသု - ထို နှစ်ပါးသောဘာတို့၌၊(ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ၌စပ်၊) ဣတိအတ္တော။

စလတီတိ ဧတေန-ပါ၌ဖြင့်၊ စလနသဘာဝမေဝ- လှုပ်ရှားခြင်းသဘောကို သာ၊ ဒဿေတိ၊ အစလနာဘာဝံ-မလှုပ်ရှားခြင်း၏ မရှိခြင်းကို၊ နှ(ဒဿေတိ)၊ တသ္မာ,အစလနံ- မလှုပ်ရှားခြင်းကို၊ ဒဿေတွာ- ပြပြီး၍၊ [မြတ်စွာဘုရားနှင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့၏ မဂ် ၄-ပါး၌ ပဋိပဒါ၏ မလှုပ်ရှားပုံကို ပြပြီး၍၊]ပုန, စလနံ-လှုပ်ရှားပုံကို၊ ဒဿေတုံ ၄ါ၊ [အရှင် မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်စသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏အတွက် လှုပ်ရှားပုံကိုပြခြင်း၄ါ၊] တထာဂတဿဟီတိ အာဒိ မာဟ။

ဝါ - တနည်းကား၊ ယေပိ - အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ ကတ္ထစိ - တစုံ တယောက်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၌၊ စတ္တာရောပိ- ၄-ပါးလုံးလည်း ဖြစ်ကုန် သော၊ မဂ္ဂေ- တို့ကို၊ သမာနပဋိပဒေ - တူသော ပဋိပဒါရှိသည်တို့ကို၊ ဒိသွာ- တွေ့ရ၍၊ သဘာဝတော - ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်၊ အစလနမေဝ- ကိုသာ၊ ဂဏ္ဌေယျုံ၊ ဘေသံ - ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ တံဂဟဏနိဝါရဏတ္ထံ - ထို ယူခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုး၄ါ၊ စလတီတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရေန)ဝုတ္တံ၊ စလနာဝ ဓာရဏတ္ထံ- လှုပ်ရှားခြင်းကိုပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းအကျိုး၄ါ၊နဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဥဘယဒဿနံ - ၂-ပါးစုံကို ပြခြင်းသည်၊ ယုတ္တံ-သင့်မြတ်၏၊ [အဌကထာ၌ "စလတိ"ဟု ဖြေပြီးနောက် မြတ်စွာဘုရား နှင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့အတွက် မလှုပ်ရှားပုံ, အရှင် မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် လှုပ်ရှားပုံအားဖြင့် ၂-ပါးစုံပြခြင်းသည် သင့်မြတ်၏- ဟူလို။]

အထဝါ - ထို့ပြင် တနည်းကဲ့၊ ကေသဉ္စိ - အချို့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ စတ္ထာရောပိ မဂ္ဂါသမာနပဋိပဒါ ယဒိပိ (ဟောန္တိ)၊ [သမာနပဋိပဒါပါဠ်ဖြင့် အစလနဖြစ်ပုံကို ပြသည်။] တထာပိ - ကုန်သော်လည်း၊ ကိလေသိန္ဒြိယေဟိ- ကိလေသာဣန္ဒြေတို့ကြောင့်၊ သိဒ္ဓမာနာ- ပြီးစီးကုန်သော၊ ပဋိပဒါ- တို့သည်၊ တေသံ-ထိုကိလေသာဣန္ဒြေတို့၏၊ ဝသေန- အစွမ်းကြောင့်၊ စလနပကတိကာ ဧဝ- လှုပ်ရှားခြင်း ပင်ကိုယ်သဘောရှိကုန်သည်သာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စလတိ- စ္စေဝ- ဟူ၍သာ၊ ဝုတ္တံ၊ နု စလတိတိ နု (ဝုတ္တံ)။ ။လောကုတ္တရကုသလ ပကိဏ္ဏကကထာဝဏ္ဏနာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပဌမမဂ္ဂ အဖွင့်

ယဿ- အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ- ရှေးအဖို၌၊ မဂ်-ကို၊ ဘာဝေမိ- ဖြစ်စေအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အဇ္ဈာသယော - သည်၊ ပဝတ္တော - ဖြစ်ပြီ၊ သော - ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဂ်-ကို၊ ဘာဝေတိ-၏၊ ဧဝံ-လျှင်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော သတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေမိ အစရှိသည်တို့၌၊ အဇ္ဈာသယဝိသေသေန - ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အဇ္ဈာသယ အထူးကြောင့်၊ [ဝေနေယျဇ္ဈာသယခေါ တရားနာသူတို့၏ အလို မဟုတ်၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏အလို အထူးကြောင့်၊] တံတံဘာဝနာဝိသေသော- ထိုထို ဈာနမဂ်စသော ဘာဝနာအထူးကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဆန္ဒာဓိပတေယျန္တိ အာဒီသု - တို့၌၊ ဧကစိတ္တက္ခဏေ - ၌၊ ဝတ္တမာနေသု၊ ကုန်သော၊ ဓမ္မေသု- စိတ်စေတသိက်တရားတို့တွင်၊ ကထံ- အဘယ့်ကြောင့်- ဆန္ဒဿ- ၏၊ တံသဟဇာတဿ - ထို ဆန္ဒနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်၏၊ အဓိပတိဘာဝေါ- အဓိပတိ၏ အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ- ဖြစ်နိုင်သနည်း၊)ဝိရိယာဒီနံစ-တို့၏လည်း၊ (တံသဟဇာတာနံ- ထို ဝိရိယ အစရှိသည် တို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော စိတ်စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့၏၊ အဓိပတိဘာဝေါ- သည်၊ ဟောတိ-နည်း၊) ဣတိ-ဤကား စောဒနာတည်း၊ ဥပနိဿယဝသေန-

---

ဥပနိဿယဝသေန။ ။ဆန္ဒာဓိပတိထိုက်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်မဖြစ်မီ ရှေ့အဖို၌ "ဆန္ဒရှိသူမှာ ဒီကုသိုလ်မျိုး ဖြစ်ဘမ်းဆိုလျှင် ငါ့မှာ ဒီကုသိုလ်မျိုး အဘယ့်ကြောင့် မဖြစ်ပဲရှိအံ့နည်း"ဟု မိမိစိတ်ကို မိမိပြုပြင်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်၏၊ ထိုပြုပြင်မှုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို "ပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရ"ဟု ခေါ်၏၊ ထို ပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရက ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောကြောင့် နောက်နောက်စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ ဆန္ဒသည် အဓိပတိဖြစ်လျက် တကွဖြစ်ဖက် တရားတို့အား သဟဇာတာဓိပတိသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်။ [ဝီရိယ စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။]

မဂ်ချက်။ ။"ရှေးရှေးဆန္ဒ စသည်တို့၏ ဥပနိဿယကြောင့် သောကုတ္တရာစိတ်ဖြစ်သောအခါ ဆန္ဒစသော အဓိပတိ တပါးပါးတို့က အဓိပတိတပ်လျက် ဖြစ်ကြ၏" ဟူသောစကားသည် သဟဇာတာဓိပတိကို ရည်ရွယ်သောကြောင့် မှန်၏၊ "ဆန္ဒရှိသူမှာ

ဥပနိဿယ၏ အစွမ်းကြောင့်၊ (အဓိပတိဘာဝေါ ဟောတိ၊) လူတိ - ဤကား အကျဉ်းအဖြေတည်း၊ ဟိ- ခဲ့၊ ယဿ - အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ပဝတ္တမာနသဒ္ဒ်စပ်၊) ဝါ- ၏၊ (ကုသလံဒ္ဓစပ်၊) ဆန္ဒဝတော - ဆန္ဒရှိသူ၏၊ ဝါ - ဆန္ဒရှိသူမှာ၊ ကုသလံ-သည်၊ သစေ နိပ္ဖဇ္ဇတိ-အကယ်၍ ပြီးစီးအံ့၊ (စေံသတိ)၊ ဇဟံ-သည်၊ နိပ္ဖါဒေဿာမိ- ပြီးစေအံ့၊ လူတိ- သို့၊ ပဝတ္တမာနဿ - ဖြစ်လသော်၊ ကုသလံ-သည်၊ နိပ္ဖန္နံ- ပြီးစီး၏၊ တဿ-ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တံသဟဇာတော- ထို ကုသိုလ်နှင့် တကွဖြစ်သော၊ ဆဒ္ဒါ-ဆန္ဒသည်၊ တေန ပုရိမု ပနိဿယေန-ထိုရှေ့၌ဖြစ်သော ဥပနိဿယသည်၊ ဝိသိဋ္ဌော-အထူးပြုအပ်သည် (ထောက်ကူအပ်သည်၊ဟုတ္တာ)၊ သဟဇာတဓမ္မေ-တို့ကို၊ အတ္တနော-၏၊ ဝသေ-အလိုဌ်၊ ဝတ္တေတိ- ဖြစ်စေနိုင်၏၊ (လိုက်စေနိုင်၏၊) စ- ဆက်၊ တသ္မိံ - ထို ဆန္ဒသည်၊ ပဝတ္တမာနေ- ဖြစ်လသော်၊ တေ-ထို သဟဇာတ်တရားတို့သည်၊ ပဝတ္တန္တိ - ဖြစ်ကုန်၏၊ (တသ္မိံ - ထိုဆန္ဒသည်၊) နိဝတ္တမာနေ- ဆုတ်နစ်လသော်၊ နိဝတ္တန္တိ၊ [ဝသဝတ္တနဖြစ်ပုံကို သရုပ်ဖော်သည်။]ရာဇပုရိသာဝိယ-မင်းချင်းယောကျ်ားတို့ကဲ့သို့၊ တဒနုရူပဿသစ-ထို ဆန္ဒအားလျော်သော အားရှိကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ၊ [ရှင်ဘုရင်က အားတက်သရော်ရှိလျှင် မင်းချင်းယောကျ်ားများလည်းအားတက်သရော်ရှိကြသကဲ့သို့, ဆန္ဒကအားတက်သရော်ရှိလျှင်သဟဇာတ်ဘရားများလည်းအားတက်သရော်ရှိကြသည်–ဟူလို။]လူတိ-ဤကား အကျယ်အဖြေတည်း၊ ဝိရိယာဒီသု-တို့၌၊ ဧဝံ-ဤ အတူတည်း။

ပန - ဆက်၊ သေသဓမ္မာနံ - (ဆန္ဒ-ဝီရိယ-စိတ္တ-ဝီမံသတို့မှ) ကြွင်းသော တဲ့ဘုံးတို့၏၊ (သဒ္ဓါစသော တရားတို့၏၊)ကတ္ထစိ- အချို့သောအရာ၌၊ စုတ္တပ္ပကာရပုဝတ္တိသဒ္ဓါဒေ- ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိ

ဘာ့ကြောင့် လောကုတ္တရာစျာန် မဖြစ်ပဲရှိအံ့နည်း”ဟု ကြံစည်ခိုက်၌ကား ဆန္ဒသည် အဓိပတိမဘပ်သေး၊ ထို့ကြောင့် “ဆန္ဒာဓိပတေယျ-ရှေးရှေး ဆန္ဒာဓိပတိမှလာသော” ဟု အနက်ပေးရသော ဝါဒကို တောဂူမကကုသလကထာအဆုံး၌ အဘိဓမ္မာဝယ် အသုံးမဝင်သော ကေစိဝါဒ ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ပယ်ချခဲ့ပြီ၊ ထို့ကြောင့် ဤ ဆန္ဒာဓိပတေယျ စသည်ကို ထိုနေရာ၌ အဋ္ဌကထာနှင့်အတိုင်းသာ ပေးပါ။ [မဓုဋ္ဌီကာမှီး၍ ဝိဂြိုဟ်လည်း လုပ်ပြခဲ့ပြီ။]

သေသဓမ္မာနံ ပန။ ။ယဒိ ပုဗ္ဗာဘိသမ်ဒါရဝေသေန ဆန္ဒာဒီနံ (ဆန္ဒ-ဝီရိယ-စိတ္တ-ဝီမံသတို့၏)အဓိပတိဘာဝေါ၊ ကိမတ္ထံ ဇောတေယေဝ (ဤ ၄-ပါးတို့ကိုသာ) ဧဝံ ဝုတ္တာ (ဤသို့ အဓိပတိဟု ဟောတော်မူအပ်ပါကုန်သနည်း) နနု သဒ္ဓါဒီနမ်ပိ ပုဗ္ဗာဘိသမ်ဒါရော လဗ္ဘတိတိ-သဒ္ဓါသတိ စသည်တို့မှာလည်း (“သဒ္ဓါတရားရှိလျှင် သဒ္ဓါရှိသော ငါ့မှာ ဤကုသိုလ်မျိုး အဘယ့်ကြောင့် မဖြစ်ပဲ ရှိရအံ့နည်း” စသည်ဖြင့်) ပုဗ္ဗာဘိသမ်ဒါရကို ရနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဤတို့ အာဟ-သေသဓမ္မာနံတိ။-အနု။

သည်၏အဖြစ်သည်၊ (သတိ) ပိ· သော်လည်း၊ အတံသဘာဝတ္တာ · ထိုသဟ ဇာတ်တရားတို့ကို မိမိအလိုဋ္ဌ်ဖြစ်စေခြင်းသဘောမရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိပတိဘာဝေါ·အဓိပတိအဖြစ်သည်၊ (သတ္တိသည်၊)နတ္ထိ၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အတံသဘာဝတ္တာ။ ။ဆန္ဒစသည်မှ ကြွင်းသော သတိစသည်တို့မှာ (ကတ္တစိ ဝုတ္တပ္ဂကာရပ္ပဝတ္တိ သဗ္ဘာဝေပိ)ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရဖြစ်ခြင်း ရှိနိုင်ပါသော်လည်း (အတံသဘာဝတ္တာ) သဟဇာတ် တရားတို့ကို မိမိအလိုဋ္ဌ် ဖြစ်စေနိုင်သော ထိုသဘောမရှိသောကြောင့် ကြွင်းသောတရားတို့၌ အဓိပတိသတ္တိ မရနိုင်။

ဒုတိယမဂ္ဂ အဖွင့်

အာကာရဿ · အာ အက္ခရာ၏၊ (အာ+ဉာဋ္ဌ် အာ အက္ခရာ၏၊) ရဿတ္တံ·ကို၊ ကတ္ဘာ·၍၊ အညိန္ဒြိယန္တိ-ဟူ၍၊(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ စ·ဆက်၊ အာကာရော·အာ အက္ခရာသည်၊ မွေမရိယာဒတ္ထော· သစ္စာ ၄·ပါးတရားကို ပိုင်းခြားခြင်း အနက်ရှိ၏။[အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

စတုမဂ္ဂနယ သဟဿ အဖွင့်

သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ · သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏၊ အကိစ္စကတ္တာ · ပယ်ခြင်း ကိစ္စမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ· မဂ္ဂင်တို့သည်၊ နပူရေန္တိ–မပြည့်ကုန်၊ ဣတိ · ကား၊ အဓိပ္ပာယော·စောဒက၏အလိုတည်း၊ ဟိ·မှန်၊ မာရေန္တော·ဆိုင်ရာကိလေသာ တို့ကို သတ်လျက်၊ ဂစ္ဆတိ· သွားတတ်၏၊ ဣတိ·ကြောင့်၊ မဂ္ဂေါ· မဂ္ဂမည်၏၊ စ·ထိုသို့ပင် ဆိုင်ရာကိလေသာတို့ကို သတ်လျက် သွားတတ်မှ မဂ္ဂအမည်ရပါ သော်လည်း၊ ဘောယ·ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၊ မာရေတဗ္ဗံ·သတ်ထိုက်သော တရား သည်၊ နအတ္ထိ· မရှိ၊ ဣတိ·ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ မာနဿ·မာန၏၊ ဒိဋ္ဌိသဒိသာ· ဒိဋ္ဌိနှင့်တူသော၊ ပဝတ္တိ· ဖြစ်ခြင်းဟူသည်၊ အဟံ· ငါသည်၊ အသို့ · ဖြစ်၏၊ (ငါကွ)ဣတိ · သို့၊ ပဝတ္တမာနမာနဿ · ဖြစ်သော မာန၏၊ ဒိဋ္ဌိဌာနေ · ဒိဋ္ဌိ အရာ၌၊ ဌာနံ· တည်ခြင်းတည်း။

ပဝတ္တမာန။ ။အချို့စာအုပ်၌ မာနမပါပဲ "ပဝတ္တမာနဿ"ဟု သာရှိ၏၊ ထိုသို့ ရှိခြင်းသည်"ပဝတ္တမာနဿ+မာနဿာတိ သမ္ဗန္ဓော"ဟု မဓုအဖွင့်နှင့်ညီ၍၊ "မာန၏ ဒိဋ္ဌိနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိ"ဟူရာ၌"ဒိဋ္ဌိ"သည် မိမိယူမှားအပ်သော အယူကိုပင် အထင် ကြီးကာ စွဲလမ်းနေတတ်၏၊ မာနလည်းအထင်ကြီး၏၊ ဤသို့ သဘောချင်း ဆင်တူဖြစ်နေ ခြင်းတည်း၊ ဤသို့ သဘောတူသောကြောင့် အဓိပတိ ၂-ပါးပြိုင်တူ မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ ထို ၂-ပါးလည်း စိတ်ဘပါးတည်း၌ မယှဉ်နိုင်။[မာနဿ ဒိဋ္ဌိသဒိသာ ပဝတ္တိ၊တထာဟိ သော (ထိုမာနသည်) အဓိပတိဒိယ အညာဓိပတိနာ ဒိဋ္ဌိယာ သဟ နပဝတ္တတိ၊-အနူ။]

အာလောကဿေဝ၊ပေ၊ဝိယာတိ-ဟူသောစကားကို၊ စိရပ္ပဝတ္တိ-အရောင်အလင်း၏ ကြာမြင့်စွာဖြစ်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ(သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ဟိ-မှန်၊ တနည်း-(ကသ္မာ စိရပ္ပဝတ္တိ သန္ဓာယာဟ၊ဣတိ,ဝိညာယတိ-နည်း၊)ကေဒေသသာမညေန - တစိတ်တဒေသတူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော၊ ယထာဓိပ္ပေတေန-အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော အနက်အားဖြင့်၊ ဥပမာ - ဥပမာသည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်နိုင်၏၊ ဣတိ - ထို့ကြောင့်၊ (စိရပ္ပဝတ္တိ သန္ဓာယာယ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

ခါရေဝါတိ - ကား၊ ကဋ္ဌာဒီနံ - ထင်း အစရှိသည်တို့၏၊ ခါရစ္ဆာရိကာယံ-ငန်သောပြာ၌လည်းကောင်း၊...သမ္မဒ္ဒိတ္ဌာတိ-ကား၊ကိလေဒေတ္ဌာ-စိုစွတ်စေ၍ (နှူး၍)။

ဆန္ဒောတိ- ကား၊ တဏှာ- တဏှာတည်း၊ အနုသယောတိ- ကား၊ တဏှာ-သည် လည်းကောင်း၊ မာနာနုသယောစ - မာနာနုသယသည် လည်းကောင်းတည်း၊ စ-ဆက်၊ ဧတသ္မိ သုတ္တေ-ဤပါဠိတော်၌၊ အသမူဟဘဿ- မပယ်နုတ်အပ်သေးသော၊ဂန္ဓဿ-အနံ့ကို၊သမုဂ္ဃါတနံဝိယ-အကြွင်းမဲ့ပယ်နုတ်ခြင်းကဲ့သို့၊ အသမူဟတမာနာဒီ သမုဂ္ဃါတံ- မပယ်နုတ်အပ်သေးသော မာနအစရှိသည်ကို အကြွင်းမဲ့ သတ်ဖြတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေန္တေန- ပြသော အရှင်ခေမကထေရ်သည်၊ အညမညေ-ပယ်အပ်ပြီးမှ အခြားကုန် အခြားကုန်သော၊[အနုဌ် "အညမညန္တိ အညေ အညေ"ဟု ဖွင့်၏၊ ဝစန ဝိပ္ပလ္လာသကြံ၊] ကိလေသေ-တို့ကို၊ပဇဟတိ-၏၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ဒဿိတံ-ပြအပ်ပြီ၊ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊(သင်္ဂဟကာရေန) အာနီတံ - သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ ယထာဝုတ္တနယေန - အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ [အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊] ဥပမာယ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တတ္တာ- (အရှင်ခေမကထေရ်) ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န (အာနီတံ)- ဆောင်ယူအပ်သည် မဟုတ်၊ [အဋ္ဌကထာဝယ်ပြအပ်သော အဝတ် ဥပမာ၌ ၄-ကြိမ်လာ၏၊ ဥပမာပြပုံချင်း တူသောကြောင့် ဤပါဠိကို သာဓကဆောင်ယူအပ်သည် မဟုတ်၊ ပယ်အပ်ပြီးမှ အခြားကုန်သော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ဘတ်၏ဟူသော အနက်ကိုပြသောကြောင့် ဆောင်ယူအပ်သည် - ဟူလို။]

နိရန္တရံ-မပြတ်၊ စိတ္တေ - သည်၊ ပဝတ္တမာနေ - သော်၊ တဿ - ထိုစိတ်၏၊ သံကိလေသဝေါဒါနကရာ-ညစ်နွမ်းခြင်း, ဖြူစင်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ- အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်, အပြစ်မရှိကုန်သော၊ စေတသိကာ-တို့သည်၊ ဥပဇ္ဇမာနာ- ဖြစ်ကုန်လသော်၊ တဿ - ထိုစိတ်၏၊ အင်္ဂဘူတာ-အင်္ဂါဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဌာ)၊ အဝယဝါဝိယ - အစိတ်အပိုင်းတို့ ကဲ့သို့၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ စိတ္တင်္ဂဝသေနာတိ - ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ လောကုတ္တရကုသလဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

အကုသလပဒ ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရ
ပဌမစိတ္တကထာ အဖွင့်

ကုသလေ - ကုသိုလ်၌၊ ဝုတ္တနယံ - ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းသို့၊ အနုဂန္ဆာ-အစဉ်လိုက်၍၊ ယထာနုရူပံ - လျော်သည့်အလျောက်၊ ဝေဒိတဗ္ဗတာယ-သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တနယေနာတိ - ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဂန္ဆဗ္ဗာဘာဝတောတိ - ကား၊ ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗာဘာဝတော - သိထိုက်သော အနက်၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ (ဒိဋ္ဌိဂတံ၌စပ်၊) ဒိဋ္ဌိယာဂတမတ္တန္တိ-ကား၊ ဒိဋ္ဌိယာ-ဒိဋ္ဌိ၏၊ ဂတိမတ္တံ - ဖြစ်ခြင်းမျှတည်း၊ ဂဟဏမတ္တံ - ယူခြင်းမျှတည်း။ [ဖြစ်ခြင်း ယူခြင်းမှ တပါးသော သိအပ်သော အတ္တစသောအနက်မရှိ - ဟူလို။]

အယောနိသော မနသိကာရဿ - အယောနိသော မနသိကာရကို၊ အာသန္ဒကာရဏတ္တာ- အကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ရန် နီးသောအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ဧကန္တကာရဏတ္တာစ - ဧကန် အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ဝိသုံ - သီးခြား၊ ဂဟဏံ - ယူခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)။

ဣဓ- ဤ သံဝရအပြားကိုပြရာ၌၊ သီတာဒီဟိ-အအေးအစရှိသောဆန့်ကျင်ဖက်တို့သည်၊ ဖုဋ္ဌဿ - တွေ့ထိအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အပ္ပမဇ္ဇနံ - မေ့လျော့ခြင်း မရှိသော၊ (သတိမကင်းသော)၊ ခမနံ-သည်းခံခြင်းကို၊ သတိသံဝရောတိ-ဟူ၍၊ ဒစ္ဆဗ္ဗံ - ၏၊ ပဟာနသံဝရောတိ - ကား၊ ဝီရိတသံဝရော - စောင့်စည်းကြောင်း ဝီရိယတည်း။

အဿာဒဒဿနန္တိ - ကား၊ အဿာဒဒိဋ္ဌိ - သာယာဖွယ်ဟု ရှုတတ်သောဒိဋ္ဌိ တည်း၊....ဖလဋ္ဌေန- ဖလ အနက်ရှိသော၊ ပစ္စုပဋ္ဌာနေန- ပစ္စုပဋ္ဌာန်အားဖြင့်၊ မောဟော- မောဟသည်၊ အသမ္မာပဋိပတ္တိ ပစ္စုပဋ္ဌာနော - ကောင်းစွာ မကျင့်ခြင်းဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဝါ - တနည်း၊ သမ္မာပဋိပတ္တိ ၊ပေ၊ ကာရော-သမ္မာပဋိပတ်၏ဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ [ဤအလို "ဥပဋ္ဌာနာကာရ ပစ္စုပဋ္ဌာန်" တည်း။]

သဗ္ဗဿ- သော၊ လောဘဿ - လောဘ၏၊ အဘိဇ္ဈာဘာဝေ - အဘိဇ္ဈာ၏ အဖြစ်သည်၊ (အဘိဇ္ဈာ အမည်သည်၊) သတိပိ- သော်လည်း၊ ဝိသေသယုတ္တာယ - သာမညလောဘထက် ထူးသောသတ္တိနှင့် ယှဉ်သော၊ ကမ္မပထပ္ပတ္တာယ-ကမ္မပထသို့ရောက်သော၊ ဣဓ-ဤ အကုသိုလ်အရာ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာယ-ဖြစ်သော၊ အဘိဇ္ဈာယ - အဘိဇ္ဈာ၏၊ လက္ခဏာဒိံ - လက္ခဏာအစရှိသည်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ သာ၊ပေ၊ မာဟ....အတ္တနော- မိမိသို့၊ ပရိဏာမနဿ - ညွတ်စေခြင်း၏၊ ပုရေစာရိကာ-ရှေသွားဖြစ်သော၊ တဏှာဘိရတိ-တဏှာဖြင့် အလွန်မွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ အဘိရတိ-အဘိရတိမည်၏။

အနုပပရိက္ခာ-အနုပပရိက္ခာဟူသည်၊ မောဟော-မောဟတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (အဋ္ဌကထာ၌ မောဟဒိဋ္ဌကို တရားကိုယ်ကောက်ခြင်းသည် မှန်၏၊) မောဟ ဝသေန - မေးဟ၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝသေန ဝါ-ဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဝတ္ထုသ္မိံ·ယုံကြည်ဖွယ်မဟုတ်ဒသာ ဝတ္ထု၌၊ (ဘုရား၊တရား၊သံဃာတုန့်လိမ်အပ်သောအရာ၌၊) သာနုနယော-စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တတ်သောတရားနှင့်တကွဖြစ်သော၊ [လောဘမူစိတ်ဖြစ်၍ "လောဘ လည်း အမြဲပါသော"ဟူလို။] ဧဓိမောက္ခော·မိစ္ဆာဓိမောက္ခသည်၊ ဥပပဋ္ဌတိ။

အာဿတိယစိတ္တေတိ - ကား၊ အဟိရိကာဒီဟိ - အဟိရိက အစရှိသည်တို့ ကြောင့်၊ အားရက္ခရဟိတစိတ္တေ-စောင့်ရှောက်ခြင်းမှ ကင်းသောစိတ်၌၊ [သတိ နတ္ထိ၌ စပ်၊ ဧရှက်မရှိလျှင် မိမိစိတ်မိမိကိုယ်ကို မစောင့်ရှောက်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဖြစ်ချင်ရာတွေ့ ဖြစ်နေကြသည်၊] သတိ၊ပေ၊ ဧတေန-ပါဌ်ဖြင့်၊ သတိရဟိတာ-သတိမှ ကင်းသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သတိပဋိပက္ခစ-သတိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလာ-န်သော၊ ခန္ဓာဧ၀ ခန္ဓာတို့သည်ပင်၊ မိစ္ဆာ သတိ-မိစ္ဆာသတိ မည်၏၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ။

[ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ရန်ငြိုးပွဲခြင်း, ကြာမြင့်သေးကာလကပြုအပ်သော အမှုကို အမှတ်ရခြင်း, ချစ်သူကို လွမ်းဆွတ်ခြင်းစသည်တို့၌ သတိမပါလျှင် အဘယ် တရားဟု မှတ်ရမည်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "တေ ပန"စသည်မိန့်၊] ပန-ဆက်၊ စော-ထိုအကုသိုလ်ဆန္ဒာတို့ကို၊ ဥပနာဟာဒိပဗဝတ္တိယံ·ရန်ငြိုးပွဲခြင်းအစရှိသည်၏ ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ စိရကတာဒိသံလက္ခဏေ·ကြာမြင့်သော ကာလ၌ ပြုအပ်ပြီးသောအမှုအစရှိသည်တို့ကို အမှတ်ရခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပဋုသညာ သမွယုတ္တာ·ထက်မြက်သော သညာနှင့်ယှဉ်သော ခန္ဓာတို့ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-န်၏။

သဒရထာဒိဘာ၀ေါ-သဒရထ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို၊ အဝိဒသသေန·အထူးမမ သာမညအားဖြင့်၊ [မည်သည့်စိတ်၌ သဒရထ, မည်သည့်စိတ်၌သဂရုက ဟု မခွဲခြားသောအားဖြင့်၊] ကိလေသသမွယောဂတော-ကိလေသာနှင့် ယှဉ်

သဒရထာဒိဘာ၀ေါ၊ပေ၊အဘာ၀ါ။ ။ဤအကုသိုလ်စိတ်၏ သဒရထ သဂရုက စသည်ဖြစ်ရာ၌ ကုသိုလ်စိတ်တုန်းက "ထိနမိဒ္ဓပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ ပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်"ဤသို့စသည်ဖြင့် ခွဲ၍ ရသကဲ့သို့ ဤ၌ သဒရထ စသည်ဖြစ်ဖို့ရန် ခွဲခြား၍ မရ၊ "လောဘ ဒေါသ အစရှိသော ဆိုင်ရာကိလေသာတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် သဒရထ သဂရုက စသည်ဖြစ်ရသည်"ဟူလို၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း....."ထိန မိဒ္ဓစသည် ပြဋ္ဌာန်းသော"ဟု ဆိုဖို့ရာ၌ ထိနမိဒ္ဓက အချို့ အကုသိုလ်၌သာယှဉ်၍ အချို့ အကုသိုလ်၌ မယှဉ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ထို့အတူ ကာမစ္ဆန္ဒစသော နိဝရဏတို့ကလည်း အချို့ အကုသိုလ်၌ယှဉ်၍ အချို့ အကုသိုလ်၌ မယှဉ်သောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

ခြင်းကြောင့်၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ (ကံသမာ)၊ လဟုတာဒိ ကေန္တ ပဋိပက္ခာနံ-လဟုတာ အစရှိသည်တို့၏ ကေန်ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ထိနမိဒ္ဓါဒီနံ-ထိနမိဒ္ဓ အစရှိကုန်သော၊ကေသဉ္စိ-အချို့သောအကုသိုလ်စေတသိက်တို့၏၊ကုဓ-ဤအကုသိုလ်အရာ၌၊ အဘာဝဝါ-မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ [ထိနမိဒ္ဓယှဉ်မူ ထိနမိဒ္ဓ ပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်ဖြစ်၍ ဂရုကဖြစ်သည်၊ အချို့စိတ်၌ကား၊ ထိနမိဒ္ဓ မယှဉ်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကာယပဿဒ္ဓိတုန်းက ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကုသိုလ်များကိုသိပါ။] အသန္နိသိန္နသဇ္ဇာဝဇ္ဇ-စုဒဝေးတည်နေခြင်း၏ ထင်ရှားမရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ အဝူပသမောတိ-ဟူ၍၊ အားဟ၊အနဝဇ္ဇာနုရက္ခဏာဒီ-ကား၊ စလနကိစ္စ-လှုပ်ရှားခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ စေတသော အဝူပသမေတိ (ဇ္ဇော)-၌၊ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေ-ပြီးစေထိုက်သော၊ပယောဇနေ-အကျိုးဟူသော နိမိတ်အနက်၌၊ ဘုမ္မံ-သတ္တမီဝိဘတ်တည်း၊ဝါ-တနည်း၊အဝူပသမပစ္စယဘူတံ-မငြိမ်သက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အာရမဏံ-ကို၊ အဝူပသမောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။ [ဤဝါကျ၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။] ....စမ္မဒ္ဒေသဝါရကထာ ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

အကုသလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

ကောသဇ္ဇသု-ကောသဇ္ဇတို့ကြောင့်၊အကမ္မနံ-မလှုပ်ရှားခြင်းကို၊တပ္ပဋိပက္ခဘာဝတော-ထိုကောသဇ္ဇတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဝိယ၊ (တထာ) သဟဇာတမမ္မေသု-သဟဇာတ်တရားတို့၌၊ အကမ္မနံ - မလှုပ်ရှားခြင်းကို၊ (တပ္ပဋိပက္ခဘာဝတော-ထိုသဟဇာတ် တရားတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊) နှ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်သည်မဟုတ်၊ ပန-အနွယကား၊ တံ တံ ပါပကိရိယာယ-ထိုထို မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၌၊ ဉဿဟန ဝသေန - အားတက်သရော၏အစွမ်းဖြင့်၊ ထိရတာ-ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ကို၊ တတ္ထ-ထိုသဟဇာတ် တရားတို့၌၊ အကမ္မနံ-မလှုပ်ရှားခြင်းဟူ၍၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏၊) [“စိရိယပိုလ်သည် ကောသဇ္ဇကြောင့်မလှုပ်ရှား” ဟူ၍ထို့ကောသဇ္ဇ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ၌ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မလှုပ်ရှားခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ် မမှတ်ရ၊ ထိုထိုမကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၌ အားတက်သရောဖြစ်လျက် ခိုင်မြဲခြင်းကို “ထို သဟဇာတ်တရားတို့၌ မလှုပ်ရှားခြင်း” ဟု အဓိပ္ပာယ် မှတ်ပါ-ဟူလို။]

တထာတထာ-ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဿတာဒိဝသေန-သဿတ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (တထာ တထာကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ပဝတ္တာ-ဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌိဝေ-ဒိဋ္ဌိကုပင်၊ ဒိဋ္ဌိယာ ဝိရူပံ ဖန္ဒိဘန္တီ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

တရန္တီတိ-ကား၊ တိတ္ထေ-ဆိပ်ကမ်း၌၊ (ပိလဝန္တီ)ဝိယ-ပေါ်လောပေါ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဝါ-ကူးကြခပ်ကြကုန်သကဲ့သို့၊ ပိလဝန္တီ-ကုန်၏။

ဝိပရိယာသတောတိ-ကား၊ ဝတ္ထုဿ-ဝတ္ထု၏၊ ဝိပရိတတော -ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော အားဖြင့်။

သဘာဝပဋိစ္ဆာဒနဝသေန - ဟုတ်မှန်သော သဘောကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပကတိအတ္တာဒိ အသန္တဂ္ဂဟဏဿ - ပကတိ, အတ္တ အစရှိသော ထင်ရှားမရှိသော အနက်ကို ယူခြင်း၏လည်းကောင်း၊ အနိစ္စာဒီနံ- အနိစ္စ အစရှိသည်တို့ကို၊ နိစ္စာဒိဝိသမဂ္ဂဟဏဿ - နိစ္စအစရှိသည်ဖြင့် မညီမညွှတ်ယူခြင်းဟူသော၊ သညာဒိဝိပရိယာသဿစ - သညာ အစရှိသော ဝိပလ္လာသ၏ လည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့် "စိတ္တဝိပလ္လာသ, ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ" တို့ကိုယူ၊] နိဿယတ္တာ-မှီရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အသန္တံ၊ပေ၊ဗုဇ္ဈတီတိ-ဟူ၍၊(သင်္ဂဟကာရေန)ဝုတ္တံ။

အနုဋ္ဌီကာ။ ။သဘာဝပဋိစ္ဆာဒနဝသေန ပကတိအတ္တာဒိ အသန္တဂ္ဂဟဏဿ နိဿယတ္တာ နိမိတ္တတ္တာ အသန္တံ ဗုဇ္ဈတိ၊ နိစ္စာဒိ ဝိသမဂ္ဂဟဏဿ သညာဒိ ဝိပရိယာသဿ နိဿယတ္တာ အသမံ ဗုဇ္ဈတီတိ မောဟော ဝုတ္တော၊ နိမိတ္တဿ ကတ္တုဘာဝေန ဥပစရိတတ္တာ၊ အယဉ္စ အတ္ထော ဒိဋ္ဌိသဟိတ မောဟဝသေန ဝုတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဒုတိယ တတိယစိတ် အဖွင့်

ကိဉ္စာပိ ၊ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ - ဝါကျဖြင့်၊ ပုရိမစိတ္တေန - ရှေဖြစ်သော (ပဌမအကုသိုလ်) စိတ်နှင့်၊ အဝိသေသံ - မထူးသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-၏၊.... အနုဿာ ၊ပေ၊ဘာဝေန- အားတက်သရေမရှိပဲ ဆုတ်နစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သံဟတဘာဝေါ- ပေါင်းစပ်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-တွန့်တိုသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ထိနံ - မည်၏။

ဣဓ၊ပေ၊ နီတိ-ပါဌ်၌၊ (အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောဌ်စပ်၊) အဝိရဇ္ဈနကင်္ဂါနိ- မချက်မယွင်းဖြစ်သော စိတ်အင်္ဂါတို့သည်၊ ဥပ္ပတ္တိ အရဟင်္ဂါနိ - ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်အင်္ဂါတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိအတ္ထော - ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ (ကသ္မာ ဥပ္ပတ္တိ အရဟင်္ဂါနိ ဟောန္တီတိ အတ္ထော, ဒဋ္ဌဗ္ဗော-နည်း၊) မာနဿ-မာန၏၊ အနိယတတ္တာ-အမြဲ မယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဥပ္ပတ္တိရဟင်္ဂါနိ ဟောန္တီတိ အတ္ထော

အဝိရဇ္ဈန ၊ပေ၊ အနိယတတ္တာ။ ။အပဏ္ဏကသဒ္ဒါသည် အဝိရဇ္ဈနအနက်ကို ဟောရိုးဖြစ်၏၊ [အပဏ္ဏကန္တိ ဧကန္တိကံ အဝိရဒ္ဓံ-အပဏ္ဏကဇာတ် အဋ္ဌကထာ၊] ထို အဝိရဇ္ဈနသဒ္ဒါသည် ဤနေရာ၌ "ဥပ္ပတ္တိရဟ-မချက်ဖြစ်ထိုက်၏" ဟူသော အနက်ကို ယူသင့်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း.....မာနက နိယတယောဂီ မဟုတ်, အနိယတယောဂီ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ [သဂြိုဟ်-အနိယတယောဂီစေတသိက်တွင် မာနလည်း ပါဝင်ပုံကို သတိပြုပါ၊ ထို မာနသည် တရံတခါသာယှဉ်၍ တရံတခါ မယှဉ်သောကြောင့် "မချက်မလွဲ အမြဲယှဉ်ခြင်း" ဟူသော အနက်ကို မရ၊ "ဖြစ်ထိုက် ယှဉ်ထိုက်" ဟူသော အနက်ကိုသာ ရသည်။]

ဒဋ္ဌမ္ဗော၊) နိယတယေဝါပနကာ- အမြဲယှဉ်သော ယေဝါပနက စေတသိက်တို့ တည်း၊ ဤတိအတ္ထော- ကို၊ န ဒဋ္ဌမ္ဗော။

ဟိ-မုန်၊ ပဋ္ဌာနေ - ပဋ္ဌ်ာန်းပါဠိတော်၌၊ သံယောဇနံ ၊ပေ၊ ပစ္စယာတိဇေတ္ထော- ဟူသော စကားရပ်၌၊ ကာမရာဂေန- ကာမရာဂနှင့်တကွ၊ စတုက္ခတ္တုံ- ၄-ကြိမ်လည်းကောင်း၊ ပဋိဃေန-ပဋိဃနှင့်တကွ၊ တိက္ခတ္တုံစ- ၃-ကြိမ်သည်းကောင်း၊ မာနော- မာနလည်းကောင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာ- လည်းကောင်း၊ ဘဝရာဂေါ- လည်းကောင်း၊တယောပိ- နှ်သော၊ ဇတေ- ဤတရားတို့သည်၊ သကိ်- တကြိမ်လည်းကောင်း၊ အာဂါမိနော - လာကုန်၏၊ (ဤတိ - ဤသို့လျှင်၊) သံယောဇနာနံ- သံယောဇဉ်တို့၏၊ သံယောဇနေဟိ - သံယောဇဉ်တို့နှင့် တကွ၊ ဒဿဝိဓာ- ဝ၀-ပါးအပြားရှိသော၊ ယောဇနာ-ယှဉ်စေခြင်းကို၊(တွဲစပ်ခြင်းကို)၊(ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊) ဤတိ-သို့၊ ဒဿိတာယ- ပြတော်မူအပ်သော၊ ဒဿဝိဓာယ- သော၊ ယောဇနာယ-ယှဉ်စေခြင်း၌၊ (ဝုတ္တာဟိ ယောဇနာဟိတ္ထိ၌ စပ်၊)ကာမ ၊ပေ၊သံယောဇနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတွာ- ဟောတော်မူပြီး၍၊ကာမ၊ပေ၊သံယောဇနန္တိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မာန၊ပေ၊ သံယောဇနန္တိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ဝတွာ-၍၊ ဘဝ၊ ပေ၊ သံယောဇနန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တာ၊ဂိ-နှ်သော၊ယောဇနာဟိ-

---

နနိယတယေဝါပနကာ။ ။[ဤပါဌ်ကို အနူ-မဓုတို့ မဖွင့်ကြ၊ ဓနာဂ်မ္ဗထည့်ပါဌ်ဖြစ်ဟန်တူ၏၊ "န+နိယတယေဝါပနကာ"ဟု နအက္ခရာ ပါပါစေ၊ "ဤတိအတ္ထော နဒဋ္ဌမ္ဗော"ဟု ပေးပါ၊] ပါဌ်ရှိအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ကား- "မာနနှင့်တကွ ၅-ပါးလုံးကို နိယတယေဝါပနကတရားဟု အနက်မမှတ်ပါနှင့်၊မာနတခုသာ အနိယတယေဝါပနက ဖြစ်ပါသည်"ဟူလို။

ပဋ္ဌာနေဟိ။ ။မာန၏ အနိယတဖြစ်ပုံကို ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်သာဓကဖြင့် ပြလို၍ "ပဋ္ဌာနေဟိ"စသည်မိန့်၊ ဤပါဠိတော်၌ "စတုက္ခတ္တုံ တိက္ခတ္တုံ"အရ ကာမရာဂကို မူတည်၍ ၄-ဝါရ, ပဋိဃကို မူတည်၍ ၃-ဝါရ ရပုံကို မဓုဋီကာကြည့်ပါ။

မာနော၊ပေ၊သကဒါဂါမိနော။ ။မာန,ဝိစိကိစ္ဆာ,ဘဝရာဂ,ဤသံယောဇဉ် ၃-ပါးကိုမူတည်၍"မာန သံယောဇနံ ပဋိစ္စ ဘဝရာဂသံယောဇနံ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ" ဤသို့စသည်ဖြင့် တကြိမ်စီသာ ပါဠိတော်၌လာသည်။ [သကဒါဂါမိနောကို"သကိ်+ အာဂါမိနော"ဟု ပုဒ်ခွဲ "သကိ် အာဂတာ"ဟု အနက်မှတ်ပါ၊ "တယောပိ ဧတေ မမွာ ကေဝါရံ အာဂတာတိ အတ္ထော၊-မဒု။]

သံယောဇနာနံ၊ပေ၊ဒဿဝိဓာ။ ၊ဤတိသဒ္ဒါ ထည့်၍ ဒဿဝိဓာ ယောဇနာ (ကတာ)၌စပ်၊ ဒဿဝိဓ သရုပ်ကား- ကာမရာဂ မူဘည်၍ ၄-ဝါရ, ပဋိဃမူတည်၍ ၃-ဝါရ,မာန ဝိစိကိစ္ဆာ ဘဝရာဂသံယောဇဉ်တို့ကိုမူဘည်၍ ၃-ဝါရ,ပေါင်း၁၀-ဝါရ တည်း၊ ထို ၁၀-ဝါရကိုပြရာ၌ ကာမရာဂမူဝယ် မာန ပါ—မပါကို ပြု၍, မာနမူ၌သာ ဘဝရာဂပါ၍ ဘဝရာဂမူ၌ မာန မပါဟု ပြထားတော်မူသောကြောင့် မာန၏ ရာဂ (လောဘ)နှင့်ယှဉ်ရာ၌(ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ်ဝယ်ယှဉ်ရာ၌)မမြဲကြောင်း သိသာသည်။

ယှဉ်စေခြင်းတို့ဖြင့်၊ မာနဿ-၏၊ အနိယဘဘာဝေါ-အမြဲမယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ပကာသိတော-ပြီ၊ ကိလေသဒုကေပိ-၌လည်း၊ တထာ-တူ၊ ပကာသိတော၊ ဣဓစ-ဤအဋ္ဌကထာ၌လည်း၊ [ဤအဋ္ဌကထာ၏အဋ္ဌကထာကဏ္ဍ ဒုကအတ္ထုဒ္ဓါရ အဖွင့်၌လည်း၊] ဒသဝိဓာ သံယောဇနာနံ ယောဇနာ, တထာ ဒသဝိဓာ ကိလေသာနံတိ စ-ဟူ၍လည်း၊ ဝက္ခတိ-ဆိုလတ္တံ့။

ဥန္နမနဝသေနေဝ-မောက်ကြွသည်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ သမ္ပဂ္ဂဟရသော-ချီမြောက်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ဝီရိယံ ဝိယ-ကဲ့သို့၊ တံ တံ ကိစ္စသာဓနေ-ထိုထိုကိစ္စကို ပြီးစေခြင်း၌၊ အဗ္ဘုဿဟနဝသေန-လွန်စွာ အားတက်သရော၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (သမ္ပဂ္ဂဟရသော-သည်၊)န-မဟုတ်၊ ဩမာနဿပိ-မိမိကိုယ်ကို အထင်သေးခြင်း ဟူသော မာန၏လည်း၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ အဝံကတွာ-အောက်ချ၍၊ ဂဟဏံ-ယူခြင်းသည်၊ သမ္ပဂ္ဂဟော-မည်၏၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ [အဝံကတွာ အဝစံကတွာ-အောက်ချ၍၊-မဓု။]

စတုတ္ထ နဝမစိတ် အဖွင့်

ပရိဟရဏတ္ထံ-ရှောင်လွှဲခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝိက္ခိတ္တာ-ပျံလွင့်သောစိတ်ရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ, ဥဿာဟံ-အားတက်သရောကို၊ ဇနေန္တာ-ဖြစ်စေသူတို့ကို၊ ပရိဟရဏတ္ထံ သဥဿာဟာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-န်ပြီ၊ တေသံ-ထိုရှောင်လွှဲခြင်းငှါ အားထုတ်သူတို့၏သန္တာန်၌၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ စပ်၊) [မဓု၌ ဤ"တေသံ"ပါဌ်ကို ပမာဒပါဌ"ဟု ဆို၏၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိဟူသော စပ်ပုဒ်၌ စပ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ပါသင့်မည် ထင်သည်။]

ဝိသပ္ပနာနိဋ္ဌရူပ သမုဋ္ဌာနဝသေန-တကိုယ်လုံးပျံနှံ့သော အနိဋ္ဌရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-မိမိဟူသောဒေါသ၏၊ ပဝတ္တိ အာကာရဝသေန စ-ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိသပ္ပနရသော-ဝိသပ္ပနရသ ရှိ၏။ [အနက်အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ပြထားပြီ။]

ဝိသပ္ပနရသော။ ။ထောမနိဓိ၌ ဝိသရ်ပဏကို"ပသာရ"ဟုဖွင့်၏၊ ထိုပသာရဏကို ဝိတ္ထာရကရဏ (ကျယ်ပြန့်အောင် ပြုခြင်း), ကြိယာဘေဒ (အမူအရာအထူး)ဟု ၂ နက်ဖွင့်၏၊ ထို ၂ နက်ကိုပင်ယူ၍"ဝိသပ္ပနာနိဋ္ဌရူပသမုဋ္ဌာနဝသေန, ပဝတ္တိအာကာရဝသေန စ"ဟု ၂ နက်ဖွင့်သည်၊ ထိုတွင် အနိဋ္ဌရုပ်တွေ တကိုယ်လုံး၌ ကျယ်ပြန့်အောင် ပြုခြင်းအနက်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဝိသပ္ပနာနိဋ္ဌရူပသမုဋ္ဌာနဝသေန"ဟုလည်းကောင်း, ကြိယာဘေဒ အနက်ကို ရည်ရွယ်၍ "အတ္တနော ပဝတ္တိ အာကာရဝသေန စ"ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ရှေ့အနက်ကို သမ္ပတ္တိရသ, နောက်အနက်ကို ကိစ္စရသဟု အနုဋ္ဌီကာ ဖွင့်သည်၊ မဓု၌ကား ဝိသပ္ပနာနိဋ္ဌ၌ ဝိသပ္ပနကို "ဝိပ္ပန္ဒန"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုဝိပ္ပန္ဒန အနက်သည် ထောမနိဓိနှင့် မညီရုံသာမက သဒ္ဒါနည်းလည်း မကျချေ။

ဒေါသော-ဒေါသကို၊ ဥပယောဂဖလေသု-ယှဉ်စပ် သုံးစွဲအပ်သောအရာ, အကျိုးတရားတို့ကြောင့်၊ အနိဋ္ဌတ္တာ-အနိဋ္ဌ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသ၊ပေ၊ ဝိယ-အဆိပ်ဖြင့်ရောစပ်အပ်သော ကျင်ငယ်ပုပ်ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ [ပူတိမုတ္တန္တိ တ္တေက မေဝ အကတ္ဘာ "ဝိသသံသဋ္ဌ"နွှိ ကသ္မာ ဝုတ္တံတိ အာဟ-"ဥပယောဂ ဖလေသူ"တိ၊ တတ္ထ ဥပယောဂဖလေသူတိ နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မံ၊-မဓု။]

အနဘိရတိရသာတိ-ဟူကုန်သော၊ ဧဝံပကာရေသု-ဤသို့ အလားတူကုန်သော၊ ပဋိကွေပေန-တားမြစ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ရသဝစနေသု-ရသကို ဆိုကြောင်းစကားတို့၌၊ တံ တံ ပဋိပက္ခကိစ္စဂဟဏံ-ထိုထိုဆန့်ကျင်ဘက် ကိစ္စကို ယူရခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ကဋုကာကာရဂတိ-ခါးစပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ကဋုကဥုကတာ-မည်၏၊ အတ္တသမ္ပတ္တိ-မိမိ၏ ပြည့်စုံခြင်းဟူသည်၊ အာဝါသာဒိ-နေရာ ကျောင်း အစရှိသည်တည်း။

ပရာယတ္ထတာယ-သူတပါးဌ်စပ်သော ဥစ္စာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [ရှေးက "သူတပါးနှင့် စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်"ဟု ပေးကြ၏၊] ဒါသဗျံဝိယ-ကျွန်၏ အဖြစ်ကိုကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ ဒါသဗျေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ ဒါသော-သည်၊ ပရာယတ္တော-သူတပါးဌ် စပ်သော ဥစ္စာသည်၊ ဟောတိ ယထာ-သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ကုက္ကုစ္စေ-သည်၊ သတိ-သော်၊ တံ သမဏီ-ထိုကုက္ကုစ္စနှင့် ပြည့်စုံသူသည်၊ (ပရာယတ္တော ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ တနည်း (ကသ္မာ တံ သမဏီ ပရာယတ္တော ဟောတိ)၊ ဟိ (ယသ္မာ)၊ သော-ထိုကုက္ကုစ္စနှင့် ပြည့်စုံသူသည်၊ ကုသလေ-၌၊ အတ္တနော-၏၊ မေ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ ပဝတ္တိတုံ-ငှါ၊ နသက္ကောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တံ သမဏီ ပရာယတ္တော ဟောတိ)၊ အထဝါ-ကား၊ ကတာ၊ ပေ၊ သောစနေ-ပြုအပ်ပြီးသော အကုသိုလ်, မပြုအပ်မိသော ကုသိုလ်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဝမ်းနည်းခြင်း၌၊ [ဤ၌ အာယတ္တနှင့် တွဲရာဝယ် "သောစနေ"ဟု အာဓာရ ထားပုံကို သတိပြုပါ။] အာယတ္တတာယ-စပ်သောဥစ္စာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒုဘယဝသေန-ထို ၂ ပါးစုံသော ပြုအပ်ပြီးသော အကုသိုလ်, မပြုအပ်မိသောကုသိုလ်သို့အစဉ်လိုက်၍ ဝမ်းနည်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ("ဥပ္ပန္ဒေန-ဖြစ်သော"ဟု မဓုထည့်၏၊) ကုက္ကုစ္စေန-ကုက္ကုစ္စကြောင့်၊ တံ သမဏီ-ထိုကတာ ကတာ ကုသလ ကုသလာနုသောစနှင့် ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုကုက္ကုစ္စသည်၊ ဒါသဗျံ ဝိယ-သို့၊ ဟောတိ-၏။

ဧဝံပကာရေသု ရသဝစနေသု။ ။ပကာရသဒ္ဒါသည် အတူဟူသော် အနက်ကို ဟော၏၊ အနဘိရတိရသာကဲ့သို့ အက္ခမနရသာစသော ပုဒ်တို့၌လည်း ပဋိပက္ခကိစ္စကို ယူရ၏၊ အနဘိရတိ၌ အန်, အက္ခမန၌(အ)တို့သည် ဝိရုဒ္ဓအနက်ကို ဟောကြ၏ ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် "အက္ခမနရသံ-သည်းခံခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိစ္စ ရှိ၏"ဟု ပေးပါ။

ဝိရုဒ္ဓါကာရောတိ-ကား၊ ဝိရုဒ္ဓဿ-သော၊ ပုဂ္ဂလဿ-၏၊ အာကာရော-အခြင်းအရာ ဟူသည်၊ ဝိရုဒ္ဓဘာဝေါ-ဆန့်ကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း၊ ဝါ-တနည်း၊ (ဝိရုဒ္ဓဿ-သော၊)စိတ္တဿ-စိတ်၏၊ အာကာရော-ဟူသည်၊ ဝိရုဒ္ဓဘာဝေါ-ဆန့်ကျင်သော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း၊ တေန-ထို ဝိရုဒ္ဓါကာရောဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ ဝိရုဇ္ဈနံ-ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ ဝိရောဓော-ခြင်း၊ ဣတိ-ဤဘာဝသာဓ် ဝစနတ္ထကို၊ ဒဿေတိ၊ ဝစနန္တိတေံ-ဝစနံဟူသော ဤသဒ္ဒါကို၊ [သုရောပိတံ ဝစနံဌ် ဝစနသဒ္ဒါကို၊] နိဒဿနမတ္တံ-နိဒဿနမျှ ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊(ကသ္မာ ဝစနန္တိတေံ နိဒဿနမတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ဟိ(ယသ္မာ), သဗ္ဗမေဝ-သော၊ ကိစ္စံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဧတေန-ဤ ကောဓသည်၊ ဝါ-ဤကောဓရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကရိယမာနံ-သော်၊ သုရောပိတံ သုဇနိတံ-ကောင်းစွာဖြစ်စေ အပ်သည်၊ နဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဝစနန္တိ ဧတံ နိဒဿနမတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊) ရောပသဒ္ဒံ-ရောပသဒ္ဒါကို၊ဝစနတ္ထမေဝ-ဝစနအနက်ရှိ၏ဟူ၍ သာလျှင်၊ ကေစိ, ဝဏ္ဏေန္တိ-ဖွင့်ကြကုန်၏၊ ... တံ အပမာဏံတိ-ဟူသောစကားကို၊ ကောဓဿ-ဒေါသ၏၊ တထာပဝတ္တနသဘာဝါဘာဝါ-ထို ပြည့်စုံသောစကားကို ဖြစ်စေ ခြင်းသဘော၏ မရှိခြင်းမှ၊ အညေန-သော၊ ကေနစိ-သော၊ ကာရကေန-ကြောင့်၊ [ဒေါသကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း, စကားပြော ကောင်းဖို့ရန် အလေ့ အလာရှိခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့်၊] ပရိပုဏ္ဏတာ-စကားပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်သည်၊ သိယာ-၏၊ ဣတိ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

ကောဒသမစိတ် အဖွင့်

ဝိဂတာ စိကိစ္ဆာတိ—ပါဌ်ဖြင့်၊ (ဒဿေတိ ဌ်စပ်၊) ဝါ-ဟူသောစကားကို၊ (ဝုတ္တံ ဌ်စပ်) စိကိစ္ဆိတုံ- ဉာဏ်ဆေးကုခြင်းငှာ၊ ဒုက္ကရတာယ- ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာယ-ဝိစိကိစ္ဆာ၏၊ သဗ္ဗထာ-အလုံး စုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ)၊ စိကိစ္ဆာဘာဝါ-ဉာဏ် ဆေးကုခြင်း၏ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ နဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တဒတ္ထံ-ထိုအနက်ကို၊ ဒဿေတိ။

နိစ္ဆယာဘာဝါ-ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-အတွက်၊ အသဏ္ဌ ဟနတော-ကောင်းစွာ မတည်ခြင်းကြောင့်၊ ပေတသော၊စိတ်၏၊ ပဝတ္တိပစ္စယ မတ္တတာယ-ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဝတ္တိဌိတိမတ္တန္ဆိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊...ကေံ-သော၊ အာကာရံ-အခြင်းအရာကို၊ ဂန္ဆုံ-သိခြင်းငှာ၊ အသမတ္ထတာယ-မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တနော-သို့၊ အာမုခံ-ရှေးရှု၊ သပ္ပနတော-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ သြသက္ကတိ-အာရုံမှ ဆုတ်နစ်တတ်၏။ [အဌကထာ၌ "အာရမဏတော သြသက္ကတိ" ဟု ရှိ၏။]

ဒွါဒသမစိတ် အဖွင့်

ဥဒ္ဓစ္စံ-ဥဒ္ဓစ္စံသည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဂဟိတာကာရေဝေ-ယူအပ်သော အာရုံ၏ အခြင်းအရာ၌သာ၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဘမတိ၊ တုန်လှုပ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကောရမဏသို့ ယေဝ, ဝိပ္ပန္ဒနံ - တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ပန-သည်ကား၊ ရူပါဒီသု-တို့တွင်၊ ကေသို့ညေဝ-သော၊ အာရမဏေ-၌၊ ယဒိပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ပါပေ၏၊ တထာပိ-သော်လည်း၊ ဝေံနုခေါ-ဤသို့လေလော၊ ဣဒံ နုခေါ-ဤတရားလေလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ-သော်၊ နနုခေါ-ဤသို့ မဟုတ်လေသလော၊ ဝါ-ဤတရား မဟုတ်လေသလော၊ အညံ နုခေါ-အခြားသော အခြင်းအရာလေလော၊ ဝါ-အခြား တမျိုးလေလော၊ ဣတိ-သို့၊ အညံ-သော၊ ဂဟေတဗ္ဗာကာရံ-ယူထိုက်သော အခြင်းအရာကို၊ အပေက္ခတိ-ရှင့်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နာနာရမဏေ-၌၊ စလနံ-သည်၊ ဟောတိ။

ဝေံသမ္ပဒမိဒံ ဂေဒိတဗ္ဗန္တိ-ဟူသော၊ တ္တောဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ (ဒဿေတွာ ၌စပ်၊) ဣမသို့ စိတ္တဒွယေ-ဤ မောဟမူစိတ် ၂ ပါးအပေါင်း၌၊ ဝုတ္တပကိဏ္ဏကံ-ရှေးဆရာတို့ ဆိုအပ်ပြီးသော ပကိဏ္ဏကကို၊ ဒဿေတွာ-ပြပြီး၍၊ ဒွါဒသသု-တဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့၌ (ဝုတ္တ ပကိဏ္ဏကံ၊) ဒဿေတုံ၊ သဗ္ဗေသု ပီတိ အာဒိ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။

ကုသလေသုပိ-တို့၌လည်း၊ အာရမဏာဓိပတိ-ကို၊ အနုဒ္ဓရိတွာ-မထုတ်ဆောင်ပဲ၊ သဟဇာတာဓိပတိနော ဝေ-၏သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ဥဒ္ဓတတ္တာ၊ ပါဋ္ဌိတော်၌ ထုတ်ဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ [ပါဋ္ဌိတော်၌ ဆန္ဒာဓိပတေယျံ စသည်ဖြင့် ထုတ်ဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊] ဣဓာပိ-ဤ အကုသိုလ်၌လည်း၊ သော ဝေ-ထို သဟဇာတာဓိပတိသည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗော-ထုတ်ဆောင်ထိုက်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သဟ၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓတောတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ အာရမဏာဓိပတိနော-၏၊ ဝါ-ကို၊ အလဗ္ဘမာနတ္တာ-မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နဲ (ဝုတ္တံ)-ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ တနည်း(ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဟိ) ယသ္မာ, သောပိ-ထို အာရမဏာဓိပတိကိုလည်း၊ အဌသု-နှ်သော၊ လောဘ သဟဂတေသု-လောဘသဟဂုတ် စိတ်တို့၌၊ လဗ္ဘတိ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း။

သေသောပီတိ-ကား၊ ယော-အကြင် သဟဇာတာဓိပတိသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗော သိယာ၊ ဝီမံသတော-ဝီမံသာဓိပတိမှ၊ အညော-အခြားသော၊ (သော) သဟဇာတာဓိပတိပိ-ထို သဟဇာတာဓိပတိ ၃ မျိုးသည်လည်း၊ နတ္ထိ (ဝေ)-မရှိသည်သာ၊ အာရမဏာဓိပတိမှိ-၌၊ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ- ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ (မရှိဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊) နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ကိဉ္စိ ဓမ္မန္တိ-ကား၊ ဆန္ဒာဒီသု-ဆန္ဒအစရှိသော အဓိပတိတို့တွင်၊ ဧကမ္ပိ-သော၊ သဟဇာတံ- သဟဇာတာဓိပတိ

ကို၊ (ဓုရံ ကတ္တာ အနုပ္ပဇ္ဇနတော၌စပ်)တာဝ-ဝေဒနာတိက်စသည်တို့မှရှေးဦး စွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ) ကုသလတ္တိကေ-၌၊ ပဋိစ္စဝါရဒီသု - ပဋိစ္စဝါရအစရှိသည်တို့၌၊ နဲ၊ပေ၊ ပစ္စယောတိ- ဟူ၍၊ ကေဿပိ-သော၊ ပဥ္ဇဿ - ပြဿနာ၏၊ ဝါ-ကို၊ အနုဒ္ဓတတ္တာ-မထုတ်ဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဌာနေ- ပဌာန်းပါဋ္ဌိ တော်၌၊ ပဋိသိဒ္ဓတာ- တားမြစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဟိ-မှန်၊ အညထာ-တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (တားမြစ်ခြင်းမှတပါး,မတား မြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အတ္ထေ ဂယှမာနေ) အကုသလံ၊ပေ၊ ပစ္စယာတိ- ဟူ၍၊ တေဿ- ဤပြဿနာ၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ကေန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။

ဒဿနေန ၊ပေ၊ တိ - ကား၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဿ - သောတာပတ္တိမဂ် သည် ပယ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ (ပဋိသန္ဓိ နာကစုတိ ၌စပ်၊) ဝါ - တနည်း၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗေသု - သောတာပတ္တိ မဂ်သည် ပယ်ထိုက်သော တရားတို့၌၊ အဘာဝတော- မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ဝါ- မပါဝင်ခြင်းကြောင့်၊ (ပဋိသန္ဓိ နာကစုတိ၌စပ်၊) ဧတေန - ဤ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာဘာဝတော ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်၊ ပဋိသန္ဓိအနာကစုနတော - ပဋိ သန္ဓေကို မငင်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗေသု-တို့၌၊ အနာဂမနံ- မလာခြင်းသည်၊ ဝါ- မပါခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထို ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗတရားတို့၌၊ အနာဂမနေန- မလာခြင်းဖြင့်၊ ဝါ- မပါဝင် ခြင်းဖြင့်၊ ပဋိသန္ဓိအနာကစုနံ- ကို၊ သာဓေတိ- ပြီးစေ၏၊ အနာကစုနတော- ပဋိသန္ဓေကို မငင်ခြင်းကြောင့်၊ အနာဂမနံပန-မလာခြင်းကိုကား၊ သာဓေတုံ- ငှါ၊ တေသုဟီတိ အာဒိမာဟ၊ [ဤဝါကျများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

ဧတ္ထေဝ-ဤ အပါယ်ဘုံတို့၌သာလျှင်၊ ပဋိသန္ဓိဒါနံ- ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေး ခြင်းသည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ စ-ဆက်၊ တထာ-ထို အပါယ်ဘုံတို့၌ ပဋိသန္ဓေ ကျိုးကို ပေးခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗံ- ဒဿနေန ပဟာ တဗ္ဗတရားသည်၊ သိယာ-၏၊ (ကသ္မာ)၊ အပါယဂမနီယဿ- အပါယဂမနီယ အကုသိုလ်အားလုံး၏၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဘာဝတော - ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ တရား၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ စ- စင်စစ်ကား၊ တေံ- ဤ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်

ဧတ္ထေဝ၊ပေ၊ဘဝေယျ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ပါသော "ဧတ္ထေဝပဋိသန္ဓိဒါနံ ဘဝေယျ" ဟူသော စကားတည်း၊ ထိုစကားကို ထုတ်ပြ၍ လဒ္ဓဒေါသပြလိုသောကြောင့် "တထာစ သတိ၊ပေ၊ပဟာတဗ္ဗဘာဝတော" ဟုမိန့်သည်၊ ဥဒ္ဓစ္စသည် အပါယ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးလျှင် ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတရား ဖြစ်ရာ၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် "နာဂတန္တိအဓိပ္ပာ ယော" တိုင်အောင် သိပါ၊

သည်၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗံ - သည်၊ နသိယာ၊ တသ္မာ, ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ ဝိဘင်္ဂေ- ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဝိဘင်းဌ်၊ နာဂတံ - မလား၊ ဣတိ- ကား၊ အဓိပ္ပာ ယော- အဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ပန- ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့၊ ပဋိသန္ဓိအနာကခုန တော-ကြောင့်၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗေသု-တို့၌၊ အနာဂမနံ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဧတံ(အတ္ထဇာတံ)-ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ကထံ- ကြောင့်၊ ဉာယတိ- သိအပ် သနည်း၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာနညေဝ - တို့၏သာလျှင်၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ပစ္စယဘာဝဿ - နာနာက္ခဏိကကမ္မ ပစ္စည်းအဖြစ်၏၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟော တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဉာယတိ - ၏၊) ဟိ- ချဲ၊ အကုသလာ- တို့သည်၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ - ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့လည်း ကောင်း၊ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိဓာ-နှ်၏၊ တက္ထ-ထို ၂-ပါးတို့တွင်၊ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗစေတနာနံ - ဘာဝနာယပဟာ တဗ္ဗစေတနာတို့၏၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယဘာဝေါ - ကို၊ နဝုတ္တော၊ ဣတရာသညေဝ-ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗစေတနာမှ အခြားသော ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗစေတနာတို့၏သာလျှင်၊ (နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယဘာဝေါ)ဝုတ္တော၊ ဟိ-မှန်၊ ဘာဝနာယ၊ပေ၊ပစ္စယောတိ ဧတ္ထ-၌၊ သဟဇာတမေဝ - သဟဇာတ ကမ္မကိုသာ၊ ဝိဘတ္တံ - ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ၊ နာနာက္ခဏိကံ - နာနာက္ခဏိက ကမ္မကို၊ နဝိဘတ္တံ)၊ ဣတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊တထာ-တူ၊ပစ္စနီယေပိ-ပစ္စနိက် ၌လည်း၊ ဘာဝနာယ ၊ပေ၊ ပစ္စယောတိ - ဟူ၍၊ ဧတ္ထကမေဝ - ဤမျှလောက် ကိုသာ၊ ဝုတ္တံ၊ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယောတိ- ဟူ၍၊ နဝုတ္တံ)၊ ဣတရတ္ထစ - ဘာ ဝနာယပဟာတဗ္ဗမှ တပါးသော ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတရားတို့၌ကား၊ (ကမ္မ ပစ္စယေန ပစ္စယောတိ)ဝုတ္တံ။

စ-ဆက်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတာ- သော၊ စေတနာ - သည်၊ ဘာဝနာယ ပဟာ တဗ္ဗေသု ဧဝ - တို့၌သာလျှင်၊ အာဂတာ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယော-သည်၊ နသိယာ၊ ဣတိ ကြောင့်၊ (ဝုတ္တံ နဝုတ္တံတို့၌ ပြန်စပ်၊) (နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယော-သည်၊) ယဒိသိယာ - အံ့၊ (ဧဝံသတိ)— ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗစေတနာယ စ- ၏လည်း၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယ

ကထံ၊ပေ၊ဉာယတိ။ ။ပဋိသန္ဓိအနာကခုနတော၊ပေ၊ အနာဂမနံ'' တိုင်အောင် ပနေတံ၌ ဧတံ၏စွဲနက်ဘည်း၊ ထို့ကြောင့်''ဣတိ+ဧတံ''ဟု တွဲပေးရသည်၊''ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗညေဝ''မှစ၍''ဣတရတ္ထစ ဝုတ္တံ''တိုင်အောင် အဓိပ္ပာယ် သိသာပြီ။

ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတာစ၊ပေ၊နသိယာတိ။ ။ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စေတနာသည် ပုထုဇဉ် သန္တာန်၌ဖြစ်လျှင် (အဝိဇ္ဇာ တဏ္ဍာ ဟူသော အဖော်က အားရှိနေသောကြောင့်)၊ အပါယ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးနိုင်ဖို့ရာ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယသတ္ထိ ရှိရာသည်

ဘာဝေါ-ကို၊ ဝုစ္စေယျ- ဟောတော်မူအပ်ရာ၏၊ တု- စင်စစ်ကား၊ နဝုတ္တော-မမူအပ်၊ တသ္မာ, ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတာ - ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စေတနာသည်၊ ဝါ-ကို၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယဘာဝေ - သည်၊ သတိ-သော်၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗေ သု-တို့၌၊ ဝတ္တဗ္ဗာ - ဟောတော်မူထိုက်သည်၊ သိယာ၊ တဒဘာဝါ - ထို နာနာ က္ခဏိကကမ္မ ပစ္စည်း အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ နဝုတ္တာ၊ ဣတိ-လျှင်၊ ပဋိသန္ဓိ အနာကဗုနဘော-ကြောင့်၊ တတ္ထ- ထိုဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ တရားတို့၌၊ အနာ ဂတာ-မလာ၊ ဝါ - မပါ၊ ဣတိ အယံ - တား၊ တ္ထေ-ဤဥဒ္ဓစ္စ၏ မပါခြင်း၌၊ အဓိပ္ပာယော- အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။

ပန-ဆက်၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယာဝစနေန-နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်းကို မဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာနံ-တို့၏၊ ပဝတ္တိဝိပါကတာစ-ပဝတ္တိ အခါ၌ အကျိုးပေးခြင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ ပဋိက္ခိဘ္ဘာ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ပဝတ္တိဝိပါကဿပိ - ပဝတ္တိအခါ၌ အကျိုးပေးခြင်းရှိသော ဥဒ္ဓစ္စ၏လည်း၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယဘာ - သည်၊ ဝါ-ကို၊ နိဝါရေတုံ-ငှါ၊ နသက္ကာ၊ စ-သာဓကကား၊ သုခါယ၊ပေ၊ နာနာက္ခဏိကာတိ အာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ - တို့၏၊ ဝိပါကဒါနံ - အကျိုး ပေးခြင်းသည်၊ ယဒိ နတ္ထိ၊ (ဝေံသတိ)၊ ကထံ- အဘယ် အကြောင်းကြောင့်၊ တေ-ထိုဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတရားတို့သည်၊ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ-အကျိုးပေးခြင်း သဘောရှိသော တရားတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေး တည်း၊အဘိညာစိတ္တာဒီနံဝိယ-အဘိညာဉ်စိတ်အစရှိသည်တို့၏ကဲ့သို့၊ ဝိပါကာ ရဟသဘာဝတ္တာ-အကျိုးပေးခြင်းငှါ ထိုက်သော သဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ (တေ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ ဟောန္တိ၊ ဣတိ- ဤကား အဖြေတည်း၊)

မဟုတ်လော''ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ''ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတာစ'' စသည်မိန့်၊ ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂုတ် စေတနာသည် ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတရားတို့၌သာ ပါဋိဘော်ဝယ် လာ၏၊ ထို့ကြောင့် နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယသတ္တိ မရှိပါ-ဟူလို။ [''နသိယာတိ''၌ ဣတိကို ရှေ့က နဝုတ္တံ-ဝုတ္တံတို့၌ ပြန်စပ်၊] ယဒိ၊ပေ၊ နဝုတ္တာတိုင်အောင် ဆိုအပ်ပြီးစကားကိုပင် ဗျတိရေကအားဖြင့် ထင်ရှားအောင်ထပ်ပြသည်၊ ''တသ္မာ၊ပေ၊ နဝုတ္တာ''ကား နိဂုံး စကားတည်း။

နာနာက္ခဏိက၊ပေ၊အာဒိ။ ။ဋီကာဆရာသည် မိမိအလိုကို ပြလို၍ ''နာနာ က္ခဏိက''စသည်မိန့်၊ဤဝါကျ၌ မဓုဖွင့်ပုံနှင့် ဋီကာပါ၌ရှိပုံ မတူချေ၊ မဓုအတိုင်းဆိုလျှင် ''ပဝတ္တိဝိပါကဘာစ''ဟု စ သဒ္ဒါ ပါရလိမ့်မည်။ [ပဝတ္တိဝိပါကတာစာတိ စသဒ္ဒေါ ပဋိသန္ဓိဝိပါကတံ သမုစ္စေတိ၊ ပဝတ္တိယံ+ဝိပါကော ယေသံတိ ပဝတ္တိဝိပါကာ၊ တေသံ+ ဘာဝေါ ပဝတ္တိဝိပါကဘာ။]

ယဒိဘာဝနာယ၊ပေ၊သဘာဝတ္တာ။ ။ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စ သည် ပဝတ္တိကျိုးကို မပေးလျှင် ''ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ'' မာတိကာ ပုဒ်၌ အဘယ့်ကြောင့်

ပန-ဆက်၊ ယသို့ ၊ပေ၊ ပဋိသမ္ဆိဒါတိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြောင် စ၊ဘားကို၊ ဝုတ္တံ၊ ဣဒံပိ-ဤစကားသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ တေသံ-ထို ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်စိတ်စေတသိက်တို့၏၊ ဝိပါကာဝရဟတညော-အကျိုးပေးခြင်းငှါ ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုသာ၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ သိယာ၊ ပန-ထိုသို့ပင် သန္ဓာယဘာသိတ ဖြစ်ရာပါသော်လည်း၊ ဣဒံ ဌာနံ-ဤဥဒ္ဓစ္စစေတနာ၏ အကျိုးမပေးဟူသောအရာကို၊ သဋ္ဌု-ကောင်းစွာ၊ ဝိစာရေတဗ္ဗံ-စိစစ်ထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဇတ္ထ-ဤ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်းပါဠိတော်၌၊ ဝစနောကာသော-ပြောဆိုခွင့်သည်၊ အတ္ထိ၊(ကသ္မာ)၊ ဟိ (ယသ္မာ), ဝိပါကေတိ ဝစနံ-ဝိပါကေဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ဝိပါကမ္ပဝစနံ ဝိယ-ဝိပါကမ္မသဒ္ဒါသည်ကဲ့သို့၊ ဝိပါကာဝရဟတံ-အကျိုးပေးခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ နု ဝဒတိ-မဟော၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(ဝစနောကာသော-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊)ဣတိ-အပြီးတည်း။

အကုသလပဒဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ဥဒ္ဓစ္စကို ဟောတော်မူရပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ယဒိစသည်မိန့်၊ တကယ် အကျိုးပေးသောကြောင့်"ဝိပါကမ္မမမ္မာ"ဟု ဟောတော်မူခြင်း မဟုတ်ပါ, အကျိုးပေးနိုင်ခြင်း သဘောသတ္တိရှိသောကြောင့် ဟောတော်မူရပါသည်၊ ဥပမာ-အဘိညာဉ်စေတနာ, အဟောသိတံ စေတနာတို့သည် အကျိုးမပေးနိုင်သော်လည်း "ဝိပါကမ္မမမ္မာ"အရတွင် ပါဝင်ကြသကဲ့သို့တည်း။

ယံ ပန ဝုတ္တံ။ ။ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ဥဒ္ဓစ္စ၏အကျိုးဝိပါက်ကို သိသော ဉာဏ်သည် အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါမည်၏"ဟု ဟောတော်မူသော စကား၌ မဆန့်ကျင်ကြောင်းကို ပြလို၍ "ယံပန"စသည်မိန့်၊ "ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း၌လည်း အကျိုးပေးခြင်းငှါထိုက်သော သဘောကို ရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ရာ၏၊ တကယ် အကျိုးပေးခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် မဆန့်ကျင်ပါ"ဟူလို။

ဣဒံ ပန ၊ပေ၊ ဝိစာရေတဗ္ဗံ။ ။ဋီကာဆရာသည် ပါဠိတော် ၂-ရပ် မဆန့်ကျင်အောင်"သန္ဓာယ ဝုတ္တံ သိယာ"ဟု ဆိုခဲ့ရသော်လည်း မိမိကိုယ်တိုင် အားမရလျှင်သောကြောင့်"ဣဒံ၊ပေ၊ဝိစာရေတဗ္ဗံ"ဟု မိန့်သည်၊ "အတ္ထိ ဟိ ဇတ္ထ ဝစနောကာသော"ဖြင့် စိစစ်ထိုက်၏ဟူသော မိမိစကားကို ခိုင်မြဲစေ၏၊ တနည်း-အကြောင်းပြလည်း ဟုတ်၏၊ "ဆိုခွင့်ရှိသောကြောင့် စိစစ်ထိုက်သည်"ဟူလို၊ "ဘာ့ကြောင့် ဆိုခွင့်ရှိသနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "နဟိ"စသည်ကို မိန့်၊ မာတိကာ၌ ဝိပါကမ္မသဒ္ဒါသည် "အကျိုးပေးထိုက်"ဟူသော အနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤဝိပါက သဒ္ဒါသည်"အကျိုးပေးထိုက်"ဟူသော အနက်ကို မဟော၊ ထို့ကြောင့် ဆိုခွင့်ရှိသည်-ဟူလို။[ဤသို့ စိစစ်ထိုက်သောကြောင့်ပင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း မူလဋီကာ၌ အကျယ်စိစစ်ထားသည်။] "အတ္ထိဟိ-နဟိ"တို့၌ ဟိသည် ဒဋ္ဌိ-ကာရကာ ၂-မျိုး ရနိုင်၏။

အဟေတုကကုသလဝိပါက် အဖွင့်

တေသု၊ ပေ၊ အာဒီနံ-အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊ ဘာဇေတွာ၊ ပေ၊ အာရဒ္ဓန္တိ ဧတေန-ဤပါဌ်နှင့်၊သမ္ဗန္ဓော-စပ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊တဿာပီတိ ဧတဿ-ဤပုဒ်၏၊ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ပေ၊ ဝုတ္တန္တိ ဧတေန-ပါဌ်နှင့်၊ သမ္ဗန္ဓော(ဟောတိ)၊ ဥပစိတတ္တာတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် တိုးပွားစေအပ်သော်၊ အညဿ-အခြားကံ၏၊ ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ ပဋိဗာဟိတွာ-တားမြစ်၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိပါကာဘိမုခံ-အကျိုးသို့ ရှေးရှုသည်၊ ဟောတိ၊ တထာ-ထို မိမိ၏ အကျိုးသို့ ရှေးရှုနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝုစိုတတ္တာ-တိုးပွားစေအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ပြုစီမံအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) [ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ ၌စပ်။]

ရူပါဒီနံ-ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော၊ [အာဒိဖြင့် သဒ္ဒါရုံ စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း, အာလောက-မနသိကာရ စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ယူ၊]ပစ္စယာနံ-အကြောင်းတို့၏၊ အညဝိညာဏ သာဓာရဏတ္တာ-အခြားသော ဝိညာဏ်တို့နှင့် ဆက်ဆံကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသာဓာရဏေန-အခြားသောဝိညာဏ်တို့နှင့် မဆက်ဆံသော၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုရုပ်ဖြင့်၊ စက္ခုဝိညာဏံ သောတဝိညာဏန္တိ-ဟူ၍၊ ဝါ-အစရှိသည်ဟူ၍၊ နာမံ-အမည်ကို၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌံ-ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ပြီ၊ စက္ခာဒီနံ-စက္ခု အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၏၊ တိက္ခမန္ဒဘာဝေ-ထက်ကုန်သည်၏အဖြစ်, နုံ့ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊(သတိ)၊ ဝိညာဏာနံ-စက္ခုဝိညာဏ်စသော ဝိညာဏ်တို့၏၊တိက္ခမန္ဒဘာဝါ-ထက်ကုန်သည်၏အဖြစ်, နုံ့ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ-အတွက်, ဟိတ်ကူ၊) ဝိသေသပစ္စယတ္တာစ- ထူးသော အကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊(ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊စက္ခုဝိညာဏံ သောတဝိညာဏန္တိ နာမံ ဥဒ္ဓဋ္ဌံ။)

စက္ခုသန္ဒိဿိတဥ္ဇ- စက္ခု၌ မှီသည်လည်းဟုတ်၏၊ တံ-ထို စက္ခုသန္ဒိဿိတဟူသည်၊ ရူပဝိဇာနနဥ္ဇ-ရူပါရုံကို သိခြင်းလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ စက္ခု၊ ပေ၊ဇာနနံ-မည်၏၊ စက္ခုဝိညာဏံ-သည်၊ ဧဝံ လက္ခဏံ-ဤသို့ စက္ခုသန္ဒိဿိတ ရူပဝိဇာနနလက္ခဏာ ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို စက္ခုသန္ဒိဿိတ ရူပဝိဇာနနသဒ္ဒါတို့တွင်၊ စက္ခုသန္ဒိဿိတဝစနေန-စက္ခုသန္ဒိဿိတသဒ္ဒါဖြင့်၊ ရူပါရမဏံ-ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသော၊ အညဝိညာဏံ-သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းစသော အခြားဝိညာဉ်ကို၊ ပဋိက္ခိ

ဝစိုဘတ္တာ။ ။"တိုးပွားစေအပ်" ဟူရာ၌ တကယ့်ကို ကံတွေများလာမှ ဝစိုတမည်သည်မဟုတ်သေး၊ တကြိမ်တခါပြုအပ်သောကံသည်ပင် အကျိုးပေးနိုင်သောကြောင့် ကံမများသော်လည်း ဆိုင်ရာအကြောင်းတို့က အကျိုးပေးနိုင်လောက်အောင် အသင့်စီမံပြီး ဖြစ်လျှင် "ဝစိုဘ"ဟုပင် ဆိုရသည်။ [ဝစိုဘတာစ သကမ္မဿ ဗလဒါနသမတ္ထတာ ဝသေန အတ္ထနော ကာရဏေဟိ အဘိသခ်ဘတာ၊-အနူ။]

ပတိ-ပယ်၏၊ ရူပဝိဇာနနဝစနေန-ဖြင့်၊ စက္ခုနိဿယေ-စက္ခုဟူသော မှီရာ ရှိကုန်သော၊ ဖဿာဒယော-တို့ကို၊ နိဝတ္တေတိ-နစ်စေ၏၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌ ကထာ နိဿယ၌ ပြထားပြီ။]စ-ဆက်၊ စက္ခုရူပဝစနေဟိ-စက္ခုရူပသဒ္ဒါတို့ဖြင့်၊ နိဿယတော-မှီရာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာရမဏတောစ-အာရုံအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝိဇာနနံ-သညာ,ပညာတို့သိပုံမှ တမျိုးတဖုံသိခြင်းကို၊ ဝိဘာ ဝေတိ-ထင်စွာဖြစ်စေ၏၊ တေဿ-ဤစက္ခုဝိညာဉ်၏၊ ရူပမတ္တဿ-ရူပါရုံမျှ ဖြစ်သော၊ ဝါ-ရူပါရုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာရမဏဿ-ကို၊ ဂဟဏံ-ယူခြင်း ဟူသော၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စသည်၊(အတ္ထိ)၊ဣတိ-ကြောင့်၊ ရူပမတ္တာရမဏရသံ-မည်၏။

ဈာနင်္ဂဝသေနာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ဒိုပဋ္ဌဝိညာဏဝဇ္ဇေသု-ဒိုပဋ္ဌဝိညာဉ်သည် ကြဉ်အပ်သောစိတ်တို့၌၊ ဝိဇ္ဇမာနာနံ-ထင်ရှားရှိကုန်သော၊ ဥပေက္ခာ သုခ ဒုက္ခေကဂ္ဂတာနံ-ဥပေက္ခာ, သုခ,ဒုက္ခ,ကေဂ္ဂတာတို့၏၊ ဈာနင်္ဂိ ကတ္တာ-ဈာန်အင်္ဂါတွင် ပါဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဈာနင်ထိုက်ကုန် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ဣဓာပိ-ဤ ဒိုပဋ္ဌဝိညာဉ်စိတ်တို့၌လည်း၊တံ သဒိသာနံ-ထို ဈာနင်ထိုက်သော ဥပေက္ခာ, သုခ, ဒုက္ခ, ကေဂ္ဂတာတို့နှင့် တူသော တရား တို့၏၊ တဒုပစာရံ-ထို ဈာနင်္ဂဟူသော အမည်ကို တင်စားခြင်းကို၊ ကတ္တာ, ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ဈာန၊ ပေ၊ ဘာဝေ-ဈာနပစ္စည်းအဖြစ်၏ မရှိခြင်းသည်၊ (သတိ)၊ ဈာနင်္ဂတာ- ဈာနင်္ဂ၏ အဖြစ်သည်၊ န အတ္ထိ-မရှိနိုင်၊ ဟိ-သာဓကကား၊ ဈာနင်္ဂါနိ၊ပေ၊ ပစ္စယောတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။[ဤ ပါဋ္ဌိတော်အရ ဈာနင်ထိုက်မှ ဈာနပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်းကို သိရသည်။]

တေသဋ္ဌ-ဤဒိုပဋ္ဌဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ, ကေဂ္ဂတာတို့၏လည်း၊ ဈာနပစ္စယဘာဝေါ - ဈာနပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ယထာဟ - အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ အဗျာကတံ၊ပေ၊ ခန္ဓာတိအာဒိ-အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ ဘဂဝါ အာဟ၊) [ဤပါဋ္ဌိတော်၌ "န ဈာနပစ္စ ယာ" အရ ပဋ္ဌဝိညာဏသဟဂတခန္ဓာတို့၏ ဈာနပစ္စည်း မမည်ကြောင်းကို သိရ ပြန်သည်။] ဈာနပစ္စယတ္တာဘာဝေ - ဈာနပစ္စည်း အဖြစ်၏ မရှိခြင်းသည်၊ (သတိပိ-သော်လည်း၊) ဝေဒနာစိတ္တဋ္ဌိတိနံ - ဝေဒနာ, စိတ်၏ တည်ကြောင်း ကေဂ္ဂတာတို့၏၊ ဥပေက္ခာဒိဘာဝတော - ဥပေက္ခာ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ် ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (အာဒိဖြင့် သုခ,ဒုက္ခ, ကေဂ္ဂတာတို့ကိုယူ၊) တထာ ဘူတာနံ - ထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော စိတ္တဋ္ဌိတိတို့ကို၊ ဝစနေ- ဟောတော်မူခြင်း၌၊ အညဋ္ဌာနာဘာဝတောစ-ဒုတိယရာသိမှ အခြားဌာန၏

၊ **တထာဘူတာနံ၊ ပေ၊ နိဋ္ဌေသော။** "စိတ္တဋ္ဌိတိ" ဟူသည် စိတ္တေကဂ္ဂတာတည်း၊ -'တထာဘူတာနံ"ဟု ဗဟုဝုစ်သုံးသော်လည်း စိတ္တဋ္ဌိတိကိုသာ ရည်ရွယ်၏၊ [တထာ ဘူတာနံတိ ဣဒံ စိတ္တဋ္ဌိတိ မေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-မရေ။] ထိုစိတ္တဋ္ဌိတိဟူသည် ဤစက္ခု

မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယရာသိနိဒ္ဒေသော-ဒုတိယရာသိ၌ ညွှန်ပြခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)။

ဝတ္ထုပဏ္ဍရတ္တာတိ-ကား၊ သယံ-မိမိဟူသော ရုပ်ကိုယ်တိုင်၊ ကဏ္ဌမ္မောနံ-မည်းနက်သော အကုသိုလ်တရားတို့၏၊ အပ္ပဋိပက္ခတ္တာ-ဆန့်ကျင်ဘက် မဟုတ်ကုန်သည့်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သဘာဝပရိသုဒ္ဓါနံ - ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကုန်သော၊ ပသာဒ၊ ပေ၊ နိဿယာနံ-ပသာဒရုပ်, ဟဒယဝတ္ထုဟူသော မှီရာတို့၏၊ ဝသေန- ဖြင့်၊ ပဏ္ဍရသဘာဝံ- ဖြူစင်သော သဘောရှိသည်၊ ဝာတံ-ပြီ၊ ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-အဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း၊ [ဤ ဝါကျများ၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။] ပန-ထိုသို့ပင် ဤအဓိပ္ပာယ်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အယံ နယော-ဤနည်းကို၊ စတုဝေါကာရေ-စတုဝေါကာရဘုံ၌၊ နလဗ္ဆတိ-မရအပ် (မရနိုင်)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထို စတုဝေါကာရဘုံ၌၊ ဘဝင်္ဂဿ- ဘဝင်၏လည်းကောင်း၊ တတော-ထိုဘဝင်မှ၊ နိက္ခန္တာကုသလဿစ-ထွက်လာသော အကုသိုလ်၏လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍရတာ-ဖြူစင်သည်၏အဖြစ်သည်၊ နသိယာ-မဖြစ်တော့ရာ၊ တသ္မာ, တတ္ထ-ထို စတုဝေါကာရဘုံ၌၊ ပဏ္ဍရတာယ-ဖြူစင်သည်၏ အဖြစ်၏၊ ကာရဏံ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်သေး၏၊ စိတ္တဿ-၏၊ အယံပဏ္ဍရတာ-ဤ ဖြူစင်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ သဘာဝေါဝ-ပင်ကိုယ်သဘောသာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝိညာဏ်အတွက်ပြအပ်သော ရာသိ၃-ဌာနတွင် ဈာနင်္ဂရာသိဟူသော ဒုတိယဌာန၌သာ ဟောစရာရှိ၏၊ ဝေဒနာကား ဖဿပဋ္ဌမကရာသိ၌လည်းကောင်း, ဣန္ဒြိယရာသိ၌လည်းကောင်း, ဟောတော်မူသည်။ [ပါဋိတော်ကြည့်ပါ။]

အယံ ပန နယော၊ ပေ၊ ကာရဏံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ။အဌကထာ၌ "အကုသလံ ဘဝင်္ဂနိသန္ဒေန (ပဏ္ဍရံ)၊ ဝိပါကံ ဝတ္ထုပဏ္ဍရတာယ"ဟု အကြောင်းပြထား၏၊ ဝတ္ထုရုပ်မရှိသော အရူပဘုံ၌ ဝတ္ထုပဏ္ဍရတာ မရနိုင်။ဝတ္ထုရုပ်ကို မမှီရသော ဘဝင်(ဝိပါက်)လည်း ပဏ္ဍရမဖြစ်နိုင်၊ ထိုဘဝင်မှထွက်သော အကုသိုလ်ကား အဘယ်မှာ ပဏ္ဍရဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း၊ "ထို့ကြောင့် စတုဝေါကာရဘုံ၌ ထိုဝိပါက် ထိုအကုသိုလ်တို့အတွက် ပဏ္ဍရဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ရှာသင့်သေး၏"ဟူလို။

သဘာဝေါဝါယံ စိတ္တဿ ပဏ္ဍရတာ။ ။[မိမိဝါဒကိုပြလို၍ "သဘာဝေါ" စသည် မိန့်၊] "ပဘဿရမိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ"ဟု ဧကဂ်ုတ္တရ-ပဏိဟိတအစ္ဆဝဂ်၌ ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့် စိတ်သည် ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် ဖြူစင်၏၊အာဂန္တုက အကုသိုလ်အညစ်အကြေးတို့ကြောင့်သာ ညစ်နွမ်းရသည်၊ ထို့ကြောင့် ပဏ္ဍရအမည်သည် စိတ်၏ ပင်ကိုယ်သဘောအတိုင်း ရအပ်သော အမည်သာ ဖြစ်ပါသည်၊ မှီရာဝတ္ထုစသည်ကြောင့် ပဏ္ဍရဖြစ်ရသည် မဟုတ်ပါ-ဟု အဌကထာ အကြောင်းပြကို ပယ်လိုသည်။[အတ္တနော အဓိပ္ပာယဝသေန အတ္ထံ ဒဿေတုံ "အယံ ပန၊ ပေ၊ ဝတ္တဗ္ဗံတိ" ဝုတ္တံ ပေ၊ ကိုံ ပန ကာရဏံဘိ အာဟ-သဘာဝေါ ဝါယံတိ အာဒိ၊-မရေ။]

ဣဒမ္ပိတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ ပိသဒ္ဒေါ- ကို၊ ဌိတိမတ္တသဟိတံ- ဌိတိမျှနှင့် တကွ ဖြစ်သော၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တံ-သော၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ-ကို၊ အပေက္ခိတ္ဝာ-ငဲ့၍၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပကတိယာတိ-ကား၊ နအတိက္ကမနေန-ဝိတက်ကို လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့် မဟုတ်ပဲ၊ (အဝီတက္ကစိတ္တေ ၌စပ်)။

သောပိဝိသေသော-ထို အထူးသည်လည်း၊ (ဃဋ္ဋနဝသေန ဟောတိ၌ စပ်၊ အဋ္ဌကထာ၌ "သောပိ"ကို "ဝိသေသော"စွဲပါဟု ပြသည်၊) ကာယပ္ပသာဒံ ဃဋ္ဋေတွာ (ပသာဒပစ္စယေသု) မဟာဘူတေသု ပဋိဟညတီတိ-ကား၊ [အချို စာအုပ်များ၌ "ပသာဒပစ္စယေသု" မပါ၊ တောင်း၏၊] အာပါတံ-ရှေးရှုကျခြင်းသို့၊ ဂန္ဓာ-ရောက်၍၊ ပဋိဟညတိ-ထိခိုက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ စ-ဆက်၊ ရူပံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နံတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်သော်၊ ဝါ-ဆိုအပ်ရာ၌၊ အာရမဏုပ္ပါဒါနံ-အာရဗ္ဘအရ အာရုံပြုခြင်း, ဥပ္ပန္နံအရ ဖြစ်ခြင်းတို့၏၊ ပုဗ္ဗာပရကာလတာ-ပုဗ္ဗကာလ, အပရကာလ၏ အဖြစ်သည်၊ နဟောတိ ယထာ၊ ဝေံ-တူ၊ ဣဓာပိ-ဤကာယပ္ပသာဒံ ဃဋ္ဋေတွာ မဟာဘူတေသု ပဋိဟညတိဟူသောပါဌ်၌လည်း၊ ဃဋ္ဋနပဋိဟနနေသု - ကာယပ္ပသာဒဃဋ္ဋန, မဟာဘူတပဋိဟနနတို့၌၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ [ပုဗ္ဗကာလ အပရကာလ မရ၊ သမာနကာလသာ ရသည်-ဟူလို။]

ဥပမာပိ-ဥပမာကိုလည်း၊ (သံတူ၏ ပိစုပိဏ္ဍကိုဖြတ်၍ အဓိကရဏီကိုယူခြင်းဟူသော ဥပမာကိုလည်း၊) ဥဘယဃဋ္ဋန ဒဿနတ္ထံ- ၂ ပါးစုံကို ထိခိုက်ပုံကို ပြခြင်း အကျိုးငှာ၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ-ပြီ၊ နိဿိတနိဿယဃဋ္ဋနာနံ-မှီတတ်သောဝါဂွမ်းကို ထိခိုက်ခြင်း, မှီရာပေကို ထိခိုက်ခြင်းတို့၏၊ ပုဗ္ဗာပရတာ ဒဿနတ္ထံ-ရှေနောက်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ န (ဝုတ္တာ)-ဆိုအပ်သည် မဟုတ်၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤကာယဒွါရေ ပန ဗဟိဒ္ဓါ မဟာဘူတာရမဏံ အစ

ကာယပ္ပသာဒံ ဃဋ္ဋေတွာ။ ။"အာပါတံ ဂန္ဓာ"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် ကာယပသာဒသည် မဟာဘုတ်ကဲ့သို့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ (ထိခြင်း) သဘော မရှိကြောင်းကို သိစေ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဃဋ္ဋေတွာ"ဟု ဆိုသော်လည်း "ရှေးရှုထင်လာခြင်း"ဟု အဓိပ္ပာယ် မှတ်ပါ"ဟု ဆိုလိုသည်။

ဥပမာပိ၊ ပေ၊ ဝုတ္တာ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ကာယဝိညာဏ်အတွက်ဖြစ်သော ပိစုပိဏ္ဍ အဓိကရဏီဥပမာဝယ် "ပိစုပိဏ္ဍ ဆိန္ဒိတွာ အဓိကရဏီ ဂဏ္ဍာတိ"ဟု ဆိုသောကြောင့် ပိစုပိဏ္ဍ ဆိန္ဒနကြိယာသည် ရှေ့ကျ၍, အဓိကရဏီဂဟဏသည် နောက်ကျရကား ဤ၌ "ဃဋ္ဋနနှင့် ပဋိဟနနတို့ဝယ် ပုဗ္ဗကာလ အပရကာလ မဟုတ်"ဟူသော စကားနှင့် မတူသည် မဟုတ်ပါလော-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "ဥပမာပိ"စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဥပမာကိုလည်း တပြိုင်နက် ထိခိုက်ခြင်းကို ပြလို၍ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်, "သံတူက ပိစုပိဏ္ဍကိုလည်း ထိ, အဓိကရဏီကိုလည်း ထိ၏"ဟု ၂ ပါးစုံ ထိပုံကို ပြခြင်းငှာ ဆိုအပ်သည်၊ သံတူက ၂ ပါးစုံ ထိသကဲ့သို့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကလည်း ပိစုနှင့်တူသော ကာယပသာဒကိုလည်းကောင်း, ပေနှင့်တူသော ပသာဒ၏တည်ရာ မဟာဘုတ်ကိုလည်းကောင်း ၂ ပါးစုံကိုထိသည်-ဟူလို။

ရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဗဟိဒ္ဓါတိတေံ-ဤသဒ္ဒါသည်၊ နိဒဿနမတ္တံ-ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါမျှသာတည်း၊ [နိဒဿနနည်း, ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း။] (ကသ္မာ ဗဟိဒ္ဓါတိ တေံ နိဒဿန မတ္တံ ဟောတိ၊) ဟိ (ယသ္မာ), အဇ္ဈတ္တမိ-အဇ္ဈတ္တ မဟာဘုတ် အာရုံသည်လည်း၊ (အဇ္ဈတ္တ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်လည်း၊) အာရမဏံ-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဗဟိဒ္ဓါတိ တေံ နိဒဿနမတ္တံ ဟောတိ၊) ဝါ-တနည်း၊ (နိဒဿနနည်းမှတနည်းကား၊) ဝိညာဏဓာတုနိဿယ ဘူတေဟိ-ကာယဝိညာဏဓာတ်၏မှီရာ မဟာဘုတ်တို့မှ၊ [ကာယဝိညာဏဓာတ် သည် ကာယဝတ္ထုကိုမှီသော်လည်း ထို ကာယဝတ္ထုရုပ်၏ မှီရာ မဟာဘုတ်ကို "ဝိညာဏဓာတုနိဿယဘူတ"ဟု ဆိုသည်။] အညံ-အခြားသော မဟာဘုတ်ကို၊ ဗဟိဒ္ဓါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။

ပဋိဃဋ္ဌနာနိဃံသော-ထိခိုက်ခြင်းဟူသော ပွတ်တိုက်ခြင်းသည်၊ ဗလဝါ-အားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ (ပဋိဃဋ္ဌနာနိဃံသ၏ အားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊) ဣဋ္ဌာ၊ ပေ၊ ယောဝေ-ဣဋ္ဌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် ပေါင်းဆုံခြင်း, အနိဋ္ဌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် ပေါင်းဆုံခြင်းသည်၊ (သတိ-သော်၊) သုခ ဒုက္ခပစ္စယာ-သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဓာတု အနုဂ္ဂဟ ဓာတုက္ခောဘာ-ဓာတ် ၄ပါးတို့၏ ချီမြှောက်ခြင်း, ဓာတ်၄ပါးတို့၏ ချောက်ချားခြင်းတို့သည်၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ အနုဝတ္တန္ဆိ-အစဉ်လိုက်ကုန်၏။

အဝညသံ-ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းမှ တပါးကုန်သော၊ စိတ္တာနံ-စိတ်တို့၏၊ သဘာဝသုညတသဗ္ဘာဝါ-သဘာဝအနက်, သုညတအနက်တို့၏ ထင်ရှား ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မနောဓာတုဘာဝေါ-မနောဓာတ်၏ အဖြစ်သည်၊ (မနောဓာတ်အမည်သည်၊) အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ ဣတိ ဧဝ-ဤသို့မေးအံ့၊ နမဖြစ်သင့်၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ဝိသေသသဗ္ဘာဝါ-ထူးသော သိခြင်းကိစ္စ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-ခဲ့၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ-စက္ခုဝိညာဏ်အစရှိသော ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏၊ စက္ခာဒီနိဿိတ

ဓာတု အနုဂ္ဂဟ၊ ပေ၊ က္ခောဘာ။ ။ဓာတု အနုဂ္ဂဟောနာမ သုခပစ္စယာ ကာယ ဖဿာဒီနိဿယာ ဓာတု၊ ဓာတုက္ခောဘောနာမ ဒုက္ခပစ္စယာ ကာယဖဿာဒီနိဿယာ ခေါဘဓာတုတိ အတ္ထော၊ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကာယဝတ္ထု ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ စသည်တို့၏ မှီရာ မဟာဘုတ်ဓာတ်သည် ဓာတုအနုဂ္ဂဟ မည်၏။ [ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကာယဝတ္ထု, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ စသည်တို့၏ မှီရာ မဟာဘုတ်ဓာတ်သည် ဓာတုက္ခောဘ မည်၏။]

အညေသံ၊ ပေ၊ ဝိသေသသဗ္ဘာဝါ။ ။"သဘာဝ သုညတနိဿတ္တဋ္ဌေန မနောယေဝ ဓာတု"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ပဉ္စဝိညာဉ်, မနောဝိညာဉ် အမည်ရသော အခြားစိတ်များ၏လည်း သဘာဝမေ္မ-သုညတမေ္မ ဖြစ်သောကြောင့် "မနော

တာ-စက္ခု အစရှိသောဝတ္ထုဉ် မှီရကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ စက္ခာဒီနံ-စက္ခု အစရှိသောဝတ္ထုတို့၏၊ သဝိသယေသု-မိမိ၏ အရာဖြစ်သော ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၌၊ ဒဿနာဒိပ္ပဝတ္တိဘာဝတာစ - မြင်ခြင်း အစရှိသော ကိစ္စ၏ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိသေသော-မနောဓာတ်မှ ထူး၏။

ပန-ကား၊ မနောဝိညာဏဿ-၏၊ အနည၊ပေ၊ တာယ-အခြားမှီရာရှိသော မနလျှင် ရှေသွားမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အည၊ပေ၊ ဏဿ-အခြား မှီရာရှိသော ဝိညာဏ်၏၊ အနန္တရပစ္စယတ္တာဘာဝေန- အနန္တရပစ္စည်း အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မနော၊ ပေ၊ တောစ-မနောဒွါရမှ ထွက်ကြောင်း အဝအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သာတိသယ၊ပေ၊ ကိစ္စတာ - ပဉ္စဝိညာဏ်ထက်ပင် အလွန်အကဲနှင့် တက္ခဖြစ်သော သိခြင်းကိစ္စ

ဓာတု''အမည် ဖြစ်သင့်သည် မဟုတ်ပါလော—ဟု စောဒနာလျှင်, ပဉ္စဝိညာဉ် မနောဝိညာဉ်တို့က မနောဓာတ်ထက် ထူးခြားသော သိခြင်းကိစ္စ ရှိကြသောကြောင့် ''မနောဓာတု''ဟူသော သာမညအမည် မဖြစ်သင့်—ဟု ဖြေပါ။

စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ ဟိ။ ။ဝိသေသသဗ္ဗာဝါကိုအကျယ်ပြလို၍''စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ ဟိ''စသည်ကိုမိန့်သည်၊ထိုတွင် ''စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ပေ၊ဘာဝတာ စ ဝိသေသော'' သည် ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်၏ မနောဓာတ်မှ ထူးခြားပုံတည်း၊ စက္ခုဝိညာဏ် စသော ဝိညာဏ် ငါးပါး၏ စက္ခုဝတ္ထု စသည်၌သာ မှီခြင်း, အမြဲဖြစ်ရာ ရူပါရုံစသောအာရုံ၌သာ မြင်ခြင်းစသောကိစ္စကို ပြု၍ ဖြစ်ရခြင်းသည် မနောဓာတ်မှ ထူးခြားပုံတည်း။

မနောဝိညာဏဿ ပန။ ။မနောဝိညာဏဿမှ စ၍ ကိစ္စတာ ဝိသေသော တိုင်အောင် စကားရပ်သည် မနောဝိညာဏ်၏ မနောဓာတ်, ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့မှ ထူးပုံကိပြသော စကားရပ်တည်း၊ ဤ ထူးပုံကို ပြရာ၌ ဝီထိစဉ်ကိုကြည့်၍ ဝီထိစိတ်တို့၏ မှီရာ တူ-မတူကို သတိပြုပါ၊ ဤ၌ အကြောင်း ၃ မျိုး ပြထား၏၊ ထိုတွင်....

အနညနိဿယ မနောပုဗ္ဗင်မတာယ။ ။ဤအကြောင်းဖြင့် ပဉ္စဝိညာဏ် သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းတို့ထက် မနောဝိညာဉ်ဟူသော သန္တီရဏက ထူးခြားကြောင်းကိုပြ၏၊ပဉ္စဝိညာဏ်သည် မိမိနှင့်မှီရာ မတူသော (ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီသော) ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း ရှေ့သွားရှိ၏၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းသည် မိမိနှင့် မှီရာမတူသော (စက္ခုဝတ္ထု စသည်ကိုမှီသော) ပဉ္စဝိညာဏ် ရှေ့သွားရှိ၏၊ သန္တီရဏ စသည်ကား မှီရာတူသော (ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုချည်း မှီသော) စိတ်သာလျှင် ရှေ့သွားရှိ၏၊ထို့ကြောင့် ပဉ္စဝိညာဏ်, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းတို့ထက် ထူးခြားသော သိခြင်းကိစ္စ ရှိသည်-ဟူလို။

အညနိဿယ၊ပေ၊ ဘာဝေန။ ။ဤအကြောင်းဖြင့် ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းထက်လည်းကောင်း, ပဉ္စဝိညာဏ်ထက်လည်းကောင်း ထူးခြားကြောင်းကို ပြ၏၊ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည် မှီရာမတူသော ပဉ္စဝိညာဉ်အားလည်းကောင်း, ပဉ္စဝိညာဏ်သည် မှီရာမတူသော သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းအားလည်းကောင်း အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရ၏၊ သန္တီရဏစသည်ကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ်,မှီရာတူသော ဝုဋ္ဌောစသည်အားသာ အနန္တရသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုရသည်။

ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝိသေသော-မနောဓာတ် ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့မှ ထူး၏၊ တဗ္ဗိသေသဝိရဟာ - ထိုထူးသော သိခြင်းကိစ္စမှကင်းသော၊ မနောမတ္တာ-သိကာမတ္တ သိရုံမျှဖြစ်သော၊ ဓာတု-ဓာတ်သည်၊ မနောဓာတု-မည်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တိဝိဓာ သုံးပါးအပြားရှိသော စိတ်ကို၊ (ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း ဒွေးကို၊) မနောဓာတုဝေ-ဟူ၍သာ၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဝိသေသမနော-ထူးသော မနဟူ၍၊ နု (ဝုစ္စတိ)၊ တသ္မာ, မနော၊ပေ၊ ဓာတူတိ တ္ထေ-၌၊ ဝေသဒ္ဒေါ-ကို၊ မတ္တသဒ္ဒတ္ထော-မတ္တသဒ္ဒါ၏ အနက်ရှိ၏ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊[တ္ထေကိုပင် "မနောဝေ ဓာတု မနောဓာတု"ဟု အဋ္ဌကထာစကားကို ယူ၍ ဖွင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ပေါင်း၍ပေးလိုက်သည်၊] (ကသ္မာ ဝေသဒ္ဒေါ မတ္တသဒ္ဒတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊) ဟိ(ယသ္မာ), သော-ထိုဝေသဒ္ဒါသည်၊ ဝိညာဏဿ-ဝိညာဉ်၏၊ ဝိသေသနိဝတ္တနတ္ထော-ထူးသော သိခြင်းကိစ္စကို နစ်စေခြင်း အနက်ရှိ၏၊ (ပဉ္စဝိညာဉ် မနောဝိညာဉ်တို့၏ ထူးသော သိခြင်းမျိုး မရှိ ဟူလို၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဝေသဒ္ဒေါ မတ္တသဒ္ဒတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ဣတိ ဝိညာယတိ။)

ပန-ဆက်၊ မနော၊ပေ၊ ဘာဝတော-မနောဒ္ဒါရမှ ထွက်ကြောင်း အဝ, မနောဝိညာဉ်သို့ ဝင်ကြောင်း အဝ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မနောဓာတုယာ-မနောဓာတ်၏၊ ဝိဇာနနဝိသေသဝိရဟော-ထူးသော သိခြင်း ကိစ္စမှ ကင်းခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တတောဝေ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ မနောဝိညာဏံနွှိပိ-ဟူ၍လည်း၊ နု ဝုစ္စတိ၊ ဟိ-မှန်၊ တံ ဝိညာဏံ-ထိုမနောဓာတ် မည်သော ဝိညာဉ်သည်၊

မနောဒ္ဒါရ၊ပေ၊ ဘာဝတော စ။ ။ဤအကြောင်းဖြင့် ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းထက် မနောဝိညာဉ်၏ ထူးခြားပုံကို ထပ်၍ ပြပြန်၏၊ မနောဒ္ဒါရဟူသည် ဘဝင်စိတ်တည်း၊ ဝီထိစိတ်ဖြစ်သောအခါ ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းသည် စ၍ဖြစ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းသည် မနောဒ္ဒါရနိဂ္ဂမနမုခ(မနောဒ္ဒါရမှ ထွက်ကြောင်းအစ (အဝ) ဖြစ်သကဲ့သို့ မနောဝိညာဉ်တို့မှာ မနောဒ္ဒါရနိဂ္ဂမနမုခ မဖြစ်ကြ)ဟူလို၊ ဤပြခဲ့သော အကြောင်းတို့ကြောင့် မနောဝိညာဏဓာတ်သည် ထူးခြားသော သိခြင်းကိစ္စရှိရကား "မနော (သိ) ဝိညာဏ (အထူးသိ)"ဟူသော နာမည်နှစ်ရပ်ပေါင်းစပ်၍ "အလွန်အကြူး အထူး သိတတ်သော ဓာတ်"ဟု အမည် ရသည်။

မနောဒ္ဒါရနိဂ္ဂမန ပဝေသ မုခဘာဝတော ပန။ ။မနောဓာတ်၏ ထိုဝိညာဏဓာတ်တို့ကဲ့သို့ ထူးသောသိခြင်းကိစ္စမှ ကင်းရခြင်း၏အကြောင်းကို ပြလို၍"မနောဒ္ဒါရ" စသည်မိန့်၊ ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းသည် ဘဝင်ဟူသော မနောဒ္ဒါရမှထွက်ကြောင်း အစ(အဝ) ဖြစ်၏၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းကား မနောဝိညာဏဟူသော သန္တီရဏစသည်တို့သို့ ဝင်ကြောင်း အစ (အဝ) ဖြစ်၏၊ ဤသို့ ထွက်ကြောင်းအဝ, ဝင်ကြောင်းအဝ ဖြစ်သောကြောင့် မနောဓာတ် ၃ ပါးမှာ အထူးသိခြင်းဟူသော ဝိဇာနနကိစ္စမှ ကင်းရသည်။

တတော ဝေ၊ပေ၊ နု ဝုစ္စတိ။ ။ထိုကဲ့သို့ ဝိဇာနနကိစ္စမှ ကင်းသောကြောင့် (ဝိညာဏသဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍) "မနောဝိညာဏ"ဟုလည်း မဆိုအပ်၊ ပိဖြင့် စက္ခုဝိညာဉ်စသည်ကဲ့သို့ "ဝိညာဏ"ဟုလည်း မဆိုအပ်ကြောင်းကို ဆည်းပါ။

မနတော-မနက္ကြောင့်၊ ပဝတ္တံ-သည်၊ (ဟုတ္ဝာ), မနသော-မန၏၊ ပစ္စယော-ပစ္စည်းသည်၊ နှ (ဟောတိ)၊ မနသော-၏၊ ပစ္စယဘူတံ·ပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (ဆမာနံ)ပိ-မသော်သည်း၊ မနတော-ကြောင့်၊ ပဝတ္တံ၊ နှ (ဟောတိ)-မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ဒဿနာဒီနံ-မြင်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏၊ ပစ္စယော-သည်၊ (ဟုတ္ဝာ စ-လည်းကောင်း၊) တေဟိ-ထိုဒဿနအစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ ပဝတ္တံ (ဟုတ္ဝာ)စ-လည်းကောင်း၊တေသံ-ထိုဒဿနအစရှိသည်တို့၏၊ပုရေစရံ·ရှေသွား သည်လည်းကောင်း၊ အနုစရဉ္စ·နောက်လိုက်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝါ-အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား၊ သမ္မာသက်ပွေါတိ ဟူ၍၊ အဝစန်-ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မမူခြင်းသည်၊ [အဟိတ် ကုသလဝိပါက်စိတ်၌ "သမ္မာသက်ပွေါ" ဟု ဟောတော်မမူခြင်းသည်၊] မဟာဝိပါကာနံဝိယ-မဟာဝိပါက်စိတ်တို့၏ကဲ့သို့၊ ဇနက၊ပေ၊ ဘာဝတော-မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ်နှင့်

နဟိ တံ။ ။တဇတော ဧဝ အရကိုပင် ခိုင်မြဲစေလို၍ "နဟိ" စသည်မိန့်၊ ထို မနောဓာတ်ဟူသော ဝိညာဉ်သည် ဘဝင်တည်းဟူသော မနကြောင့်ဖြစ်၍ မနအား ကျေးဇူး ပြုရသည် မဟုတ်, ပဋ္ဌဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးပြုရသော ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်းကို ရည်ရွယ်သည်၊ နာပိ၊ပေ၊ ပဝတ္တံဖြင့် သမ္ပဋိစ္ဆိန်းကို ရည်ရွယ်သည်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိန်းသည် သန္တီရဏဟူသော မနအား ကျေးဇူးပြုရသော်လည်း ရှေးက မနကြောင့် မဖြစ်ရ, ပဋ္ဌဝိညာဉ်ကြောင့် ဖြစ်ရသည်-ဟူလို။

ဒဿနာဒီနံ ပန၊ပေ၊ အနုစရဉ္စာတိ။ ။ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည် ဒဿနသဝနစသော ပဋ္ဌဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးပြုရ၍ သမ္ပဋိစ္ဆိန်းကား ထိုဒဿနစသော ဝိညာဉ်တို့ကြောင့် ဖြစ်ရသည့်အတွက် မနောဓာတ်တို့တွင် ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည် ထိုဝိညာဉ်တို့၏ ရှေ့သွားဖြစ်၍ သမ္ပဋိစ္ဆိန်းက ထိုဝိညာဉ်တို့၏ နောက်လိုက်ဖြစ်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် မနောဓာတ်တို့မှာ အထူးသိခြင်းဟူသော ဝိသေသ ဝိဇာနနကိစ္စ မရှိရကား "မနော" ဟုသာ နာမည် သေးသေးကလေးရသော ဓာတ်တမျိုး ဖြစ်ရသည်-ဟူလို။ [သင်္ဂြိဟ် ဘာသာဋီကာ ဝတ္ထုသင်္ဂဟဌာန် ဓာတ် ၃ မျိုး အထူးဟုခေါင်းတပ်၍ ဤအဝိပွာယ်များကို အတိုချုပ် ပြထားသည်။]

သမ္မာ၊ပေ၊ တိဝါ။ ။[အချို့ စာအုပ်များ၌ "မိစ္ဆာ သက်ပွေါတိ" ဟု ပါ၏၊ နောက်အဖွင့်၌ "မိစ္ဆာသက်ပွေါ" အတွက် မဖွင့်သောကြောင့် မပါခြင်းက ကောင်း၏၊ အဋ္ဌကထာမှ တနည်းပြဖြစ်သောကြောင့် ဝါသဒ္ဒါကား ပါရမည်သာ။] အဋ္ဌကထာ၌ "ယသ္မာ ပနေတံ နေဝ ကုသလံ, နာကုသလံ၊ တသ္မာ" ဟု အကြောင်း ပြထား၏၊ ထို့အကြောင်းပြကို မနှစ်သက်သောကြောင့် အကြောင်းတမျိုးပြလို၍ "သမ္မာ၊ပေ၊ တိဝါ" စသည်ကို မိန့်သည်။

ဆက်ဦးအံ့—မဟာဝိပါက်သည်(တိဟိတ် ကုသိုလ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဒုတိယ်ဝိပါက် ဖြစ်စေကာမူ) မိမိကိုဖြစ်စေတတ်သော မဟာကုသိုလ်နှင့် သမ္မာသက်ပွေ၏ အဖြစ်အစ ရှိသည်တို့ဖြင့် တူ၏၊ ထို့ကြောင့် မဟာဝိပါက်စိတ်ဝယ် ကုသိုလ်စိတ်၌ကဲ့သို့ "သမ္မာ

တူကုန်သည်၏ အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုမဟာဝိပါက်စိတ်တို့တွင်၊ တိဟေတုကတော-တိဟိတ် ကုသိုလ်ကြောင့်၊ ဒုဟေတုကံ-ဒွိဟိတ် ဝိပါက်သည်၊ (သဒိသံ၌ စပ်၊) ဥပပဇ္ဇမာနမ္ပိ-ဖြစ်သော်လည်း၊ သမ္မာသက်ပတာဒီဟိ-သမ္မာသက်ပ၏ အဖြစ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သဟေတုကတာယ-သဟိတ်၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ သဒိသံ-(ဇနကဖြစ်သော ကုသိုလ်နှင့်)တူ၏၊ ဣတိ-ဤသို့မူတ်အပ်၏။

ပဋ္ဌပိညာဏသောတေတိ ထွေ-၌၊ ပဂုဏံ-အဝါးဝစ္စ လေ့လာအပ်ပြီးသော၊ ဂန္ထံ-ကျမ်းစာကို၊ သဇ္ဈယန္တော-သရဇ္ဈာယ်သူသည်၊ (စာပြန်သူသည်၊) သဇ္ဈာယသောတေ-သရဇ္ဈာယ်ခြင်းဟူသော အယဉ်၌၊ ပတိတံ-ကျရောက်သော၊ ကဠိကဠိ-အချို အချိုသော၊ ဝါစနာမဂ္ဂံ-ပို့ချအပ်သော စကားအစဉ်ကို၊ နသလ္လက္ခေတိယထာ-မမှတ်လိုက်မိ သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ တထာဂတဿ-၏၊ အသလ္လက္ခဏာနာမ-မမှတ်လိုက်မိခြင်း မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပဋ္ဌပိညာဏသောတေ-ပဋ္ဌပိညာဉ်ဒေသနာဉာဏ်၌၊ စျာနဂ်ါဘာဧဝါ-စျာန်အင်္ဂါတို့၏ မရှိခြင်းသည်၊ (''စျာနဂ်ံ ဟောတိ''ဟု ဟောတော်မမူခြင်းသည်၊) ဣဓ-ဤသမ္ဘဒို့ဆို်နှင်း စိတ်၌၊ အဇစနသဒ-ဟောတော်မမူခြင်း၏၊ ကာရဏံ စ-အကြောင်းသည်လည်း၊

သင်္ခေပေါ''ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ဤအဟိတ်ကုသလဝိပါက်စိတ်၌ကား မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော မဟာကုသိုလ်နှင့် မတူ၊ ထို့ကြောင့် မဟာကုသိုလ်၌ကဲ့သို့ ''သမ္မာသင်္ခေပေါ''ဟု ဟောတော်မမူ။ [အကုသလ ဝိပါက်၌လည်း ထိုအကုသိုလ်နှင့် မိစ္ဆာသင်္ခေပအဖြစ်စသည်အားဖြင့် မတူသောကြောင့် ''မိစ္ဆာသင်္ခေပေါ''ဟု ဟောတော်မမူကြောင်းကိုလည်း သိပါ။]

ပဋ္ဌပိညာဏ သောတေ။ ။ပါဠိတော်ဝယ် သမ္ပဋိစ္ဆိန်း၏သင်္ခေပဝါရ၌(အခြားစိတ်တို့၏ သင်္ခေပဝါရဝယ် ''ပဋိဗ္ဗိယာနိ ဟောန္တိ၊ ပဋ္ဌဂိုက် ဈာန် ဟောတိ''ဟု ထုတ်ပြတော်မူသကဲ့သို့) ဈာန်ကို ထုတ်ပြတော်မမူ၊ ထိုသို့ ထုတ်ပြတော်မမူခြင်း၌ အဋ္ဌကထာဝယ် ''ပဋ္ဌပိညာဏသောတေ ပတိတ္တာ ဂတန္တိ''ဟု အကြောင်းပြ၏၊ ထိုအကြောင်းပြစကား၌ ''ပဋ္ဌပိညာဏ သောတ ပတိတ''၏ အဓိပ္ပာယ်မှန်ကို ဖြေလိုလျှင် ''ပဋ္ဌပိညာဏသောတေတိ''စသည်ကို မိန့်သည်၊ ထိုစကားရပ်တွင်....

ယထာ ပဂုဏံ ဧဝ၊ နတ္ထိ။ ။''ပဋ္ဌပိညာဏ်ကို ဟောတော်မူသော ဒေသနာအယဉ်၌ သမ္ပဋိစ္ဆိန်းစိတ်ကို ဟောတော်မူသော ဒေသနာက ကျရောက်ခြင်း''ဟူ၍ ''အမှတ်တမဲ့ သတိ မထားမိခြင်းကို ဆိုလိုပါသလား''ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ''ယထာ ပဂုဏံ''စသည်ကို မိန့်သည်၊ ကြည်ညိုနေသော ကျမ်းစာကို စာပြန်ရာ၌ စာပြန်ခြင်းအစဉ်သည် (ရေအယဉ် စီးသလို) အဆက်မပြတ်သွားနေသောကြောင့် အကြားအကြားဝယ် တချို့တချို့စာများကို သတိမထားလိုက်မိသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်မှာ ထိုကဲ့သို့ သတိမထားမိခြင်း မရှိပါ၊ ထိုကဲ့သို့ သတိမထားမိခြင်းကို ''သောတပတိတ=ဒေသနာအယဉ်၌ ကျခြင်း''ဟု မဆိုလိုပါ-ဟူလို။

န-မဟုတ်၊ တဒနန္တရံ-ထို ပဋ္ဌဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌၊ နိဒ္ဒေသော-သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းကို ညွှန်ပြတော်မူခြင်းသည်၊ တံ သောတပတိတတာ - ထိုပဋ္ဌဝိညာဏ် ဒေသနာ အယဉ်၌ ကျရောက်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ယဒိ (ဟောတိ၊ ဝေံ သတိ) ဣတော-ဤ သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းစိတ်မှ၊ ပရေသံ-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒ္ဒိန္ဒံ-နှ်သော၊ မနောဝိညာဏ ဓာတူနံ-တို့၏၊ (သောမနဿ သန္တီရဏ ဥပေက္ခာ သန္တီရဏတို့၏၊) တံ သောတ ပတိတတာ-သည်၊ န သိယာ-မဖြစ်တော့ရာ။

တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်း ၃ ပါးကြောင့်၊) ပဋ္ဌဝိညာဏာနံ ဝိယ-ပဋ္ဌဝိညာဏ်တို့၏ ကဲ့သို့၊ အဟေတုကတာယ-အဟိတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂပစ္စယ ဝိရဟတာယစ-မဂ္ဂပစ္စယသတ္တိမှ ကင်း သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ [မဓုဌ် "မဂ္ဂပစ္စယ ဝိရဟဘာယ စ" ဟု ပါဌ်ရှိ၏၊] ဝိတက္က ဝိစာရေသု-တို့သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ-နှ်သော်လည်း၊ ဈာနင် ဓမ္မာနံ-ဈာနင်တရားတို့၏၊ ဒုဗ္ဗလတ္တာ-အားမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋ္ဌဝိညာဏေသု ဝိယ-ပဋ္ဌဝိညာဏ်တို့၌ကဲ့သို့၊ အဂဏနူပဂဘာဝေါ ဝ-ဂဏနူပဂ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်သာ၊ ပဋ္ဌဝိညာဏသောတပတိတတာ-ပဋ္ဌဝိညာဏ သောတပတိတ၏အဖြစ် မည်၏၊ [အချိုစာအုပ်များ၌ "အဂဏနူပဂဘာဝါ စ" ဟု ရှိ၏ မကောင်းပါ၊ တဋ္ဌ အဂဏနူပဂဘာဝေါတိ ဧတေန သမ္ပန္ဓိတဗ္ဗံ ဟု မဓုဌ် ရှိ၏။] ဟိ-မှန်၊ တတော ဝေ-ထိုသို့ ဒုဗ္ဗလ၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊

နစ၊ပေ၊ ဣာရဏံ။ ။ပဋ္ဌဝိညာဏ် ဒေသနာတော် အယဉ်၌ "ပဋ္ဌဂီကံ ဈာနံ ဟောတိ" ဟု မပါခြင်းသည် ဤ သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း၌ ဈာနင်္ဂကို ဟောတော်မမူခြင်း၏ အကြောင်းလည်း မဟုတ်ပါ။

ယဒိ၊ပေ၊ ပတိတာ။ ။ပဋ္ဌဝိညာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းကို အကျယ်ညွှန်ပြ တော်မူခြင်းသည် ပဋ္ဌဝိညာဏဒေသနာသောတပတိတ အဖြစ်၏ မဟုတ်ပါလော-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ယဒိ" စသည် မိန့်၊ ပဋ္ဌဝိညာဏ်၏အခြားမဲ့၌ သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းကို အကျယ် ညွှန်ပြတော်မူခြင်းကို "ပဋ္ဌဝိညာဏသောတပတိတအဖြစ်" ဟု ဆိုလိုလျှင်....

ဣတော၊ပေ၊ နှ သိယာ။ ။သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းမှ နောက်ဖြစ်သော သောမနဿ-ဥပေက္ခာ သန္တီရဏ ၂ ပါးဟူသော မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည် ပဋ္ဌဝိညာဏ်၏အခြားမဲ့ မဟုတ်ရကား "ပဋ္ဌဝိညာဏသောတပတိတအဖြစ်" မဖြစ်တော့ရာ၊ ထို ၂ ပါး၌လည်း ပဋ္ဌဝိညာဏသောတပတိတဖြစ်သောကြောင့်ပင် "ပဋ္ဌဂီကံ ဈာနံ ဟောတိ" ဟု မဟောပဲ ထားပါသည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုလတ္တံ့။

တသ္မာ၊ပေ၊ ပတိတတာ။ ။ထိုပြအပ်ပြီးသော အကြောင်း ၃ ပါးကြောင့် ပဋ္ဌ ဝိညာဏ်သည် အဟိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း၏ အဟိတ်ဖြစ်ခြင်း, ပဋ္ဌဝိညာဏ်၌ ကေဂ္ဂတာသည် မဂ္ဂပစ္စယသတ္တိမှ ကင်းသကဲ့သို့, သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း၌ ကေဂ္ဂတာ၏ မဂ္ဂပစ္စယ သတ္တိမှ ကင်းခြင်းဖြစ်ရကား သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း၌ ဝိတက်ဝိစာရတို့ရှိကြသော်လည်း ထိုဝိတက်

အဟေတုက ကိရိယတ္တယေပိ - အဟိတ်ကြိယာ ၃ ပါး အပေါင်းဌ်လည်း၊ ဈာနင်္ဂါနိ-ဈာနင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗလာနိ စ ဗိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟဝါရေ-သင်္ဂဟဝါရဌ်၊ နဥဒ္ဓတာနိ-ထုတ်ပြတော်မမူအပ်ကုန်၊ ပန-ဆက်၊ ဈာနပစ္စယ ကိစ္စမတ္တတော - ဈာနပစ္စည်း၏ ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်မျှကြောင့်၊ ပဋ္ဌာနေ-ပဋ္ဌာန်းပါဋ္ဌိတော်ဌ်၊ ဒုဗ္ဗလာနံ-အားမရှိကုန်သော၊ တ္ထေ-ဤသမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိုန်းစသည်တို့ဌ်၊ ဝိတက္ကာဒီနံ-ဝိတက် အစရှိသည်တို့၏၊ ဈာနပစ္စယတာ - ဈာနပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

သမာနဝတ္ထုကံ-တူသော မှီရာရှိသော၊ အနန္တရပစ္စယံ-အနန္တရပစ္စည်းကို၊ (တူသော မှီရာဟဒယဝတ္ထုရှိသော သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိုန်းဟူသော အနန္တရ ပစ္စည်းကို၊) လဘိတ္ဘာ-ရ၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ - ဖြစ်ရသော၊ သန္တီရဏံ-သန္တီရဏသည်၊ မနောဓာတုတော-သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိုန်းဟူသော မနောဓာတ်ထက်၊ ဗလဝတရံ-သာ၍ အားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ကြောင့်၊ တံ-ထိုသန္တီရဏသည်၊ ယထာရမဏံ-အာရုံအားလျော်စွာ၊ (ဣဋ္ဌ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တ အာရုံအားလျော်စွာ၊) အာရမဏရသံ-အာရုံ၏အရသာကို၊ အနုဘဝန္တံ - ခံစားလသော်၊ သာတိသယာနုဘဝတ္တာ-အလွန်အကဲနှင့် တက္ခ ခံစားခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣဋ္ဌေ-ဣဋ္ဌာရုံ၌၊ သောမနဿသဟဂတံ-သောမနဿသဟဂုတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ-ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ၌၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ, အယံ၊ပေ၊ ယေဝါတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဝိစာရနှင့်တက္ခ ဈာနင်တရားအားလုံး၏အားနည်းသည့်အတွက် (ပဋ္ဌဝိညာဉ်၌ကဲ့သို့) ဈာနင်ဟု ရေတွက်ခြင်းငှါ မထိုက်ခြင်းကိုသာ "ပဋ္ဌဝိညာဏသောတပတိတအဖြစ်"ဟု ဆိုလိုသည်။

အချုပ်မှာ။ ။"ပဋ္ဌဝိညာဏသောတ၌ ကျခြင်း"ဟူရာဝယ် (၁) အမှတ်တမဲ့ဖြစ်သွားခြင်းလည်း မဟုတ်, (၂) ပဋ္ဌဝိညာဉ်၌ ဈာနင်မပါခြင်းသည် ဤသမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိုန်း၌ ဈာနင်ကို မဟောခြင်း၏ အကြောင်းလည်း မဟုတ်, (၃) ပဋ္ဌဝိညာဉ် ဒေသနာ၏ အခြားမဲ့၌ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိုန်းကို ဟောတော်မူခြင်းလည်း မဟုတ်၊ အမှန်မှာ ပဋ္ဌဝိညာဏ်၌ ဧကဂ္ဂတာသည် အားနည်းသည့်အတွက် ဈာနင်ဟူသော အရေအတွက်သို့ မရောက်သကဲ့သို့ ဝိတက်စသည်တို့၏လည်း အားနည်းသည့်အတွက် ဈာနင် အရေအတွက်သို့ မရောက်ခြင်းကို "ပဋ္ဌဝိညာဏသောတပတိတတာ"ဟု မှတ်ပါ-ဟူလို။

ဈာနပစ္စယ၊ပေ၊ ပန။ ။သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိုန်း၌ရှိသော ဝိတက်စသည်တို့ကို အားနည်းသောကြောင့် "ဈာနင်္ဂ ဟောတိ"ဟု ဟောတော်မမူလျှင် "ပဋ္ဌာန်း၌ အဘယ်ကြောင့် ဈာနပစ္စည်း အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်စေရပါ သနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိရကား "ဈာနပစ္စယ ကိစ္စမတ္တတော ပန"စသည် မိန့်၊ အာရုံကို ရှုခြင်းဟူသော ဈာနပစ္စည်း၏ ကိစ္စမျှလောက်တော့ ရှိသေးသောကြောင့် ဤစိတ်၌ယှဉ်သည့် ဒုဗ္ဗလဖြစ်သော ဝိတက်စသည်ကို ဈာနပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူရပါသည်- ဟူလို။

["မြီရာတူ၍ အားရှိသည့်အတွက် အာရုံအားလျော်စွာ သောမနဿ, ဥပေက္ခာဖြစ်ရလျှင် ဝုဋ္ဌောလည်း ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ပါတော့လော" ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဝေါဋ္ဌပနံ ပန" စသည် မိန့်၊ [ပန-ဆက်၊ ဝေါဋ္ဌပနံ-ဝုဋ္ဌောသည်၊ ဗလဝဘာဝေ-အားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ သတိပိ - သော်လည်း၊ (မြီရာတူမှ အနန္တရပစ္စည်းကိုရ၍ အားရှိပါသော်လည်း၊) ဝိပါကပွဝတ္တိ-ဝိပါက်စိတ်အစဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ နိဝတ္တေတွာ-နစ်စေ၍၊ ဝိသဒိသံ-မတူသော၊ မနုံ - ဇောစိတ်ကို၊ ကရောန္တံ - ပြုရသည်၊ (ဟုတွာ), မနသိကာရကိစ္စန္တရယောဂတော - မတူသောစိတ်ကို ပြုရခြင်းဟူသော ကိစ္စတပါးနှင့် ယှဉ်ရခြင်းကြောင့်၊ [မနသိ၌ သို့ကို ကံအနက်၌ သက်စေ။] ဝိပါကောဝိယ-ဝိပါက်သည်ကဲ့သို့၊ အနုဘဝနမေဝ-ခံစားရုံသည်သာ၊ နဟောတိ-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဣဋ္ဌ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံတို့၌၊ ဥပေက္ခာသဟဂတမေဝ-ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်ချည်းသာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်ရ၏၊ တထာ-ထို့အတူ၊ (မြီရာတူမှ အနန္တရပစ္စည်းကိုရ၍ အားရှိပါသော်လည်း၊) ပဉ္ဇဒ္ဒါရာဝဇ္ဇနံ-ပဉ္ဇဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်လည်းကောင်း၊ မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇနဥ-သည်လည်းကောင်း၊ ကိစ္စဝသေန-အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အပုဗ္ဗတ္တာ-ရှေးမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-အသစ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဥပေက္ခာသဟဂတမေဝ ဟောတိ။)— အဟေတုက ကုသလဝိပါကဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

မဟာဝိပါကစိတ်အဖွင့်

အလောဘော၊ပေ၊ အာဒီသု-တို့၌၊ တာဝ-အဗျာကတပက္ခမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) ကုသလပက္ခေ-၌၊ အလောဘာ ဒေါသာနံ-တို့၏၊ နိဒ္ဒေသေသု-နိဒ္ဒေသတို့၌၊ ယော၊ပေ၊ အလောဘော ကုသလမူလန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယော၊ပေ၊ အဒေါသော ကုသလမူလန္တိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ ဣဓာပိ-ဤအဗျာကတပက္ခ၌လည်း၊ တံ နိဒ္ဒေသေသု-ထိုအလောဘ, အဒေါသတို့၏ နိဒ္ဒေသတို့၌၊ အလောဘော အဗျာကတမူလန္တိ-ဟူ၍လည်း

အလောဘော၊ပေ၊ အာဒီသု။ ။မဟာဝိပါက်စိတ်၌ ပါဋ္ဌိတော်ဝယ် "အလောဘော အဗျာကတမူလံ, အဒေါသော အဗျာကတမူလံ, အမောဟော အဗျာကတမူလံ" ဟု ပုဒ်ထူးများကိုထုတ်ပြထား၏၊ [အချို့ပါဋ္ဌိတော် စာအုပ်များ၌ "အမောဟော အဗျာကတမူလံ" ပုဒ် ကျနေ၏၊ ပါဋ္ဌိတော်ကြည့်ပါ။] ထိုတွင် "အမောဟော အဗျာကတမူလံ" သည် ကုသလပက္ခ၌ ပညိန္ဒြိယစသော နိဒ္ဒေသမှာ မပါပဲ ဤဝိပါကပက္ခ၌ အထူးပါနေသောကြောင့် ထိုပါဋ္ဌနှင့်စပ်၍ စိစစ်လိုရကား "အလောဘော အဗျာကတ မူလန္တိ အာဒီသု" စသည်ကို မိန့်သည်။ ["အမောဟော အဗျာကတမူလ" နှိ ပါဋ္ဌေ စောဒနံ သမုဋ္ဌာပေတွာ တံ ပရိဟရိတုံ "အလောဘောတိ" အာဒိ ဝုတ္တံ၊-မရေ။]

ကောင်း၊ အဒေါသော အဗျာကတမူလန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝစနံ-ဟော တော်မူခြင်းသည်၊ ယုဇ္ဇေယျ-သင့်ရာ၏၊ပန-ကား၊ ပညိန္ဒြိယာဒိ နိဒ္ဒေသေသု-ပညိန္ဒြိယအစရှိသောပုဒ်တို့၏နိဒ္ဒေသတို့၌၊ ပညာရတနံ၊ပေ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ တတ္ထပိ-ထိုကုသလပက္ခ၌လည်း၊ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊အမောဟော ကုသလမူလန္တိ-ဟူ၍၊ နဝုတ္တံ၊ တသ္မာ, ဣဓာပိ-ဤ အဗျာကတပက္ခ၌လည်း၊ အမောဟော အဗျာကတမူလန္တိ ပါဌေန-ပါဌ်သည်၊ နဘဝိတဗ္ဗံ-မဖြစ်ထိုက်သည်၊ သိယာ-၏၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ ("အမောဟော အဗျာကတမူလံ" ဟူသောပါဌ် မဖြစ်သင့်ရာပါသော်လည်း၊) ဧတံ-ဤ အမောဟော အဗျာကတမူလံဟူသောစကားကို၊အလောဘာဒေါသာနံ ဝိယ-တို့၏ကဲ့သို့၊အမောဟဿပိ-၏လည်း၊ အဗျာကတ မူလဒဿနတ္ထံ-အဗျာကတ မူလအဖြစ်ကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ၊ ဣတိဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဝိညတ္တိဇနကတောတိ-ဟူသော အကြောင်းဖြင့်၊ ကာယ၊ပေ၊ နိဝါရဏံ-ကာယကမ္မဒ္ဒါရ, ဝစီကမ္မဒ္ဒါရတို့ကို တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကရောတိ၊ အဝိပါကဓမ္မတောတိ-ဟူသော အကြောင်းဖြင့်၊ မနောကမ္မဒ္ဒါရနိဝါရဏဥ - ကိုလည်း၊ (ကရောတိ၊)[စဖြင့် "ကာယကမ္မဒ္ဒါရ, ဝစီကမ္မဒ္ဒါရ ၂-ပါးကို ဆည်းသည်" ဟု မဓုဆို၏၊ "ကမ္မပထဘေဒကို တားမြစ်သည်" ဟုလည်း ဆည်းသင့်၏။] (ကသ္မာ အဝိပါကဓမ္မတောတိ မနောကမ္မဒ္ဒါရနိဝါရဏဥ ဟောတိ၊ဣတိ ဝိညာယတိ၊) ဟိ(ယသ္မာ), ဝိပါကဓမ္မာနံ-အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းသဘောရှိသောကုသိုလ်တို့၏၊ ကမ္မဒ္ဒါရံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(အဝိပါကဓမ္မတောတိ ကမ္မဒ္ဒါရနိဝါရဏဥ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊) တထာ အပ္ပဝတ္တိတောတိ-

---

ကုသလပက္ခေ၊ပေ၊ဣဓာပိ၊ပေ၊ယုဇ္ဇေယျ။ ။ကုသိုလ်အဖို့၌ အလောဘနိဒ္ဒေသဝယ် "အလောဘော ကုသလမူလံဟု လည်းကောင်း, အဒေါသနိဒ္ဒေသဝယ် "အဒေါသော ကုသလမူလံ"ဟု လည်းကောင်း ဟောတော်မူသောကြောင့် ဤ အဗျာကတဝိပါက နိဒ္ဒေသ၌လည်း "အလောဘော အဗျာကတမူလံ"ဟုလည်းကောင်း, "အဒေါသော အဗျာကတမူလံ"ဟုလည်းကောင်း ဟောတော်မူခြင်းသည် သင့်စရာရှိပါ၏။

ပညိန္ဒြိယာဒိ၊ပေ၊သိယာ။ ။ကုသိုလ်အဖို့ဝယ် ပညာနိဒ္ဒေသ၌သာ "အမောဟော ကုသလမူလံ"ဟု ဟောတော်မူ၍ နောက်နောက် ပညိန္ဒြိယ စသော နိဒ္ဒေသတို့၌ကား "ပညာရတနံ၊ပေ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ"တိုင်ရုံသာ ဟောတော်မူ၍ "အမောဟော ကုသလမူလံ" ဟု ဟောတော်မမူသောကြောင့် ဤ အဗျာကတဝိပါက နိဒ္ဒေသ ပါဋ္ဌိတော်၌လည်း "အမောဟော အဗျာကတမူလံ"ဟူသော ပါဋ္ဌိတော်ပါဌ်သည် မရှိသင့်ရာ။

အလောဘာဒေါသာနံ ဝိယ။ ။သို့သော် ပါဋ္ဌိတော်၌ရှိနေရကား အလောဘ အဒေါသတို့ကဲ့သို့ အမောဟလည်း အဗျာကတမူလတပါးဖြစ်ကြောင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ "အမောဟော အဗျာကတမူလံ"ဟူသော ဤစကားကို ဟောတော်မူသည်-ဟု သိသင့်ပါသည်။

ကား၊ ဒါန၊ ပေ၊ ဘာဝေန-ဒါန အစရှိသော ပုညကြိယာဝတ္ထုတို၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အပ္ပဝတ္တိတော-ကြောင့်၊ (ဣဓ နတ္ထိ ၌စပ်၊) ဧတေန-ဤ တထာ အပ္ပဝတ္တိတော ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ ပုည၊ပေ၊မေဝ-ပုညကြိယဝတ္ထု အပြားကိုသာ၊ နိဝါရေတိ။

ဗလဝပစ္စယေဟိတိ-ကား၊ ပယောဂေန-လုံ့လပယောဂနှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ နိပ္ပန္နေဟိ-ပြီးစီးကုန်သော၊ အာရမဏာဒိ ပစ္စယေဟိ-အာရုံ အစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ (ဥပ္ပန္နံ အသခ်ါရိကံ၌စပ်၊) ဟိ-ချဲ၊ အသခ်ါရိကာဒီသု-အသခ်ါရိက အစရှိသောစိတ်တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-သော၊ စိတ္တေန-ဖြင့်၊ ကမ္မေ-ကံကို၊ အာယူဟိတေ အားထုတ်အပ်သော်၊ အသခ်ါရေန-သခ်ါရ မရှိသော၊ အပ္ပယောဂေန-လုံ့လပယောဂမရှိသော အာရုံစသော အကြောင်းအပေါင်းကြောင့်၊ ကမ္မ၊ပေ၊ဌာနေ-ကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်၏ ရှေးရှုထင်ရာ အခါ၌၊ ပဋိသန္ဓိ-ပဋိသန္ဓေသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ-ဖြစ်လသော်၊ အသခ်ါရိကာ-အသခ်ါရိက ပဋိသန္ဓေသည်၊ဟောတိ၊ သသခ်ါရေန-သခ်ါရနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သပ္ပယောဂေန-လုံ့လပယောဂနှင့် တကွဖြစ်သော အာရုံစသော အကြောင်းအပေါင်းကြောင့်၊ ကမ္မာဒိပစ္စုပ္ပဌာနေ-ကံ အစရှိသော နိမိတ်၏ ရှေးရှုထင်ရာ အခါ၌၊ (ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ-သော်၊) သသခ်ါရိကာ-သသခ်ါရိက ပဋိသန္ဓေသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဘဝင်္ဂစုတိယော ပန-ဘဝင် စုတိတို့သည်ကား၊ ပဋိသန္ဓိသဒိသာဝ-ပဋိသန္ဓေနှင့် တူကုန်သည်သာ၊ တဒါရမဏဥ-တဒါရုံကိုလည်း၊ ကုသလာကုသလာနိ ဝိယ-တို့ကိုကဲ့သို့၊ အသခ်ါရိကဥ-အသခ်ါရိက တဒါရုံကိုလည်းကောင်း၊ သသခ်ါရိကဥ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [ဤဝါကျများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

ဧတေသု-ဤ မဟာဝိပါက်စိတ် ရှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဗလဝဥ-အားရှိသော စိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗလဥ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိစာရေတုံ-စိစစ်ခြင်းငှာ၊ တတ္ထ၊ ပေ၊ အာဒိမာဟ ကာလ၊ပေ၊ဏမတိတိ-ကား၊ အပ္ပါ၊ပေ၊ ဗဟုလေ-တိုသောအသက်ရှိသူတို့၏အဖြစ်ကိုဖြစ်စေဘတ်သောကံ၏များပြားရာဖြစ်သော၊ ကာလေ-

---

ကာလဝသေန ပန။ ။"အသခ်ျေဘိုင်အောင် အသက်ရှည်နိုင်သော်လည်း မွေးဖွားရာ ကာလအလိုက် အပြောင်းအလွဲ ရှိရသည်"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသောကြောင့် ထိုသို့ ပြောင်းလွဲရပုံအကြောင်းကို ပြလို၍ "အပ္ပာယုက"စသည်ကို မိန့်သည်။ [ပရိပုဗ္ဗနမုဓာတ်သည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ပြောင်းလွဲရခြင်းဟူသော အနက်, ဝိကာရ (ဖောက်ပြန်ခြင်း, အစာကြေခြင်း)ဟူသော အနက်စသည်ကို ဟော၏၊ နကို ဏပြု။]

အပ္ပါယုက ပေ၊ကာလေ။ ။အပ္ပါယုကံ-တိုသော အသက်ရှိသူတို့၏ အဖြစ်ကို (ဘာဝပ္ပဓာန)+သံဝတ္တေတီတိ အပ္ပါယုကသံဝတ္တနကံ၊တံစ+တံ+ကမ္မဥာတိ အပ္ပါယုကသံဝတ္တနကကမ္မံ၊ ထိုကဲ့သို့ ကံရှိသူတွေ များနေရာကာလကို "အပ္ပါယုကသံဝတ္တနက ကမ္မဗဟုလ"ဟု ခေါ်သည်။

အခါ၌၊ တံ ကမ္မသဟိတသန္တာနဇနိတသုက္ကသောဏိတ ပစ္စယာနံ - ထိုကံနှင့် တကွဖြစ်သော ခန္ဓာ အစဉ်ဝယ် ဖြစ်စေအပ်သော သုက်သွေး ဟူသော အကြောင်းတို့၏လည်းကောင်း၊ တံ မူလကာနံ-ထို အပွါယုကသံဝတ္တနကကံလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော၊ စန္ဒ၊ပေ၊ ပစ္စယာနံစ- လ, နေတို့၏ မည်မည္ဟုတ် လှည့်လည်ခြင်း အစရှိသည် ဖြစ်စေအပ်သော ဥတု ဆာဟာရဇ စရှိသော မည်ည္ဟုတ်သော အကြောင်းတို့၏လည်းကောင်း၊ ဝသေန - အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိဏာမတိ- ညွတ်ကိုင်းရ၏၊ ဝါ- ပြောင်းလဲရ၏။

တံကမ္မ၊ပေ၊ပစ္စယာနံ၊ ။သတ္တဝါတို့သည် ကံကိုအရင်းခံ၍ လူ့ထဲ၌ ဖြစ်ကြရသော်လည်း မိဘတို့၏ သုက်သွေးက အရေးတကြီး ကျေးဇူးပြုသေး၏၊ အပွါယုကသံဝတ္တနကကံနှင့်တကွဖြစ်သော မိဘတို့၏သန္တာန်ဝယ် ဖြစ်စေအပ်သောသုက်သွေးသည် ကိုယ်ဝန်သူငယ်ကလေးကို အသက်ရှည်အောင် ကျေးဇူးမပြုနိုင်။ [မိဘတို့၏ သုက်သွေးက ကျန်းမာသန်ရှင်း၍ အားရှိမှသာ ထိုသွေးဖွဲ့ သန္ဓေတည်ရသော ကလေးတို့ကို အသက်ရှည်အောင် ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။]

တံဥလကာ၊ပေ၊ပစ္စယာနံဥ။ ။အပွါယုက သံဝတ္တနကကံ အရင်းခံ၍ (ပဝတ္တိအခါ၌လည်း မဘရားမှအကုသိုလ် အထူးထူးသည်အားကြီးသော သတ္တဝါတို့၏လက်ထက်ဝယ်) လ-နေတို့နှင့်တကွ နက္ခတ်တာရာတို့လည်း လမ်းရိုး လမ်းမှန်သွား၍ မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ဥတုလည်း ဖောက်ပြန်ရကား ထို လ, နေ စသည်တို့၏ မည်မည္ဟုတ် လှည့်လည်မှုကြောင့် ဆောင်း နွေ မိုးယ်း ဟူ ဥတုရာသီလည်း မမှန်မကန် ဖောက်ပြန်လေတော့သည်။

ဥတုအာဟာရဇဒိ၊ပေ၊ပစ္စယာနံ။ ။ထို ဥတုဖောက်ပြန်၍ မိုးယ်းလေ့ မမှန်ရကား ကောက်ပဲသီးနှံတို့လည်း အဆန်အဆီ ပြည့်ပြည့်ဝဝမရှိကြ၊ ထိုဥတုဥ၌နေ၍ ထို အာဟာရကို စားရသော သတ္တဝါတို့သည် အာဟာရဇရုပ် ညှဲဖျင်း၍ ရောဂါဘယ ထူပြောရကား ကံထူးပါသော ဘုရားအလောင်းတော်တို့ သော်မှ ကြံ့ရှိသလောက် အသက်မရှည်နိုင်ကြပဲ ကာလအားလျော်စွာ အသက်တိုကြရသည်၊ [အင်္ဂုတ္တရ စတုက္ကနိပါတ်, ပတ္တကမ္မဝဂ်, အဓမ္မိကသုတ်နှင့် သုတ်မဟာဝါ မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာတို့ကို ကြည့်မှ ဤ အဓိပ္ပာယ်မျှားကို သာ၍ သဘောကျနိုင်ပါသည်။]

ဝိပါကုဒ္ဓါရကထာ အဖွင့်

ယတော-အကြောင်းကံကြောင့်၊ ယတ္ထကော- အကြောင်းမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဝိပါကော၀စ-အကျိုးသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ယသ္မိံ စ ဌာနေ-အကြောင် ဌာနဌ်လည်း၊ (ပဋိသန္ဓေစသော ဌာနဌ်လည်း၊) ဝိပစ္စတိ- အကျိုးဖြစ်၏၊ တံ-ထိုကံ, အကျိုး, အကျိုးဖြစ်ထုဌာနကို၊ ဒဿေတုံ- ငှါ၊ ဝိပါကုဒ္ဓါရကထာ-ကို၊ အာရဒ္ဓါ၊ ဇတ္ထဝါတိ - ကဲ့၊ ကောယ- တပါးသော၊ စေတနာယ- ဖြင့်၊ အာယူ

ဟိတေ - အားထုတ်အပ်သော၊ ကမ္မေဝေ - ကံကြောင့်ပင်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ၌စပ်၊) ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိဝသေန - ဖြင့်၊ ဒ္ဒါဒသက မဂ္ဂေါပိ - ၁၂-ပါးအပြားရှိသော အကျိုးသည်လည်း၊ ဒ္ဒါဒသကပကာရေပိ - ၁၂-ပါးအပြားရှိသော အကျိုးသည်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အဟေတုက ပဋိသန္ဓိဝသေန-ဖြင့်၊ အဟေတုကဌကမ္ပိ - အဟိတ်ဝိပါက် ရှစ်ပါးအပေါင်းသည်လည်း၊ (ဟောတိ ၌စပ်။)

အသခ်ါရိကသသခ်ါရိကာနံ - အသခ်ါရိကသသခ်ါရိက ကုသိုလ်ကံတို့၏၊ သသခ်ါရိက အသခ်ါရိကဝိပါကသက်ရံ - သသခ်ါရိက အသခ်ါရိက ဝိပါက်တို့၏ ရောယှက်ခြင်းကို၊ အနိစ္ဆန္တော - အလိုမရှိသည်၊ (ဟုတ္ဒာ-၍) ဒုတိယတ္ထေရော - သည်၊ (မဟာဒတ္တထေရ်သည်၊) ဒ္ဒါဒသာတိအာဒိမာဟ၊ ဟိ-မှန်၊ ပုရိမဿ - ရှေ့၌ဖြစ်သောထေရ်၏၊ (မတိယာ - အလိုအားဖြင့်၊) ပစ္စယတော-အကြောင်းကြောင့်၊ (ပဝတ္တိအခါ၌ဖြစ်သော ဗလဝဒုဗ္ဗလစသော အကြောင်းကြောင့်၊) သသခ်ါရိကအသခ်ါရိကဘာဝေါ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ["ကံကြောင့် ဖြစ်ရသည်မဟုတ်၊ ဒုဗ္ဗလပစ္စယကြောင့် သသခ်ါရိက, ဗလဝပစ္စယကြောင့် အသခ်ါရိက ဖြစ်ရသည်" ဟူလို။] ဣတရေသံ - အခြားထေရ်တို့၏၊ (မဟာဒတ္တထေရ်, မဟာမ္မေရက္ခိတထေရ်တို့၏၊) (မတိယာ) ကမ္မတော - ကံကြောင့်၊ (သသခ်ါရိက အသခ်ါရိကဘာဝေါ ဟောတိ၊) တတိယော - တတိယထေရ်သည်၊ (မဟာမ္မေရက္ခိတထေရ်သည်၊) တိဟေတုကတော - တိဟိတ်ကံကြောင့်၊ ဒုဟေတုကံပိ - ဒ္ဒိဟိတ် ဝိပါက်ကိုလည်း၊ (ပိဖြင့် အသခ်ါရိက သသခ်ါရိက ပြောင်းလွဲခြင်းကိုဆည်း၊) အနိစ္ဆန္တော(ဟုတ္ဒာ)ဒသာတိအာဒိမာဟ။

ဣမသ္မိံ ဝိပါကုဒ္ဓါရဌာနေ - ဤ ဝိပါကုဒ္ဓါရအရာ၌၊ ကမ္မပဋိသန္ဓိဝဝတ္ထာနတ္ထံ-ကံ, ပဋိသန္ဓေတို့ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်း အကျိုးငှါ၊ သာကေတပဉ်-ကို၊ ဂဏ္ဒိံသု- (ရှေးအဌကထာဆရာတို့) ယူကုန်ပြီ၊ ကမ္မဝသေန-ရှေးကံ၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ဝိပါကဿ - ၏၊ တံ ၊ပေ၊ နိမိတ္တတံ - ထိုထို အလောဘစသော ဂုဏ်, လောဘစသော အပြစ်တို့၏ များခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတုံ, ဥဿဒကိတ္တနံ- ဥဿဒကို ပြောဆိုကြောင်းစကားကို၊ ဂဏ္ဒိံသု။

အာယူဟိတေ ကမ္မေဝေ။ ၊အဌ်ကထာ၌ "ဧတ္ထေဝ"၏ ရှေ့ဝယ် ဧကာယ ကုသလစေတနာယ သောဌသဝိပါကစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဟု ရှိသောကြောင့် "ဧတ္ထေဝ" အတွက် "ရှေ့ဝါကျက စေတနာကို စွဲရသည်" ဟု ထင်ဖွယ်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် "ထိုသို့မစွဲပဲ "စေတနာဖြင့် အားထုတ်အပ်သော ကံကို (ကိုယ်မှု နှုတ်မှု စိတ်မှုကို) စွဲပါ" ဟု သိစေလို၍ "ဧကာယ၊ပေ၊ကမ္မေဝေ" ဟု ဖွင့်သည်။ [ဧကာယ၊ပေ၊အာယူဟိတေယေဝါတိ ဧတေန ဧတသဒ္ဒဿ (ဧတ္ထေဝ၌ ဧတသဒ္ဒါ၏) စေတနာယ အာမသနံ နိဝတ္တေတိ၊ ကမ္မေယေဝါတိ အာယူဟိတေ ကုသလကမ္မေ ဝေ၊—မဓု။]

ဟေတုကိတ္တန်-ဟေတုကိတ္တနကို၊ ဣစ-ဤနေရာ၌၊ (“တိဟေတုက ကမ္မဉ္စိ တိဟေတုကမ်ိဳ၊ပေ၊ဝိပါကံ့ ဒေတိ”ဟူသော ဤနေရာ၌၊) ပဌမတ္ထေရဿ-၏၊ (တိပိဋကဓရ စူဠနာဂတ္ထေရ်၏၊) အဓိပ္ပာယေန-အလိုအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ ပြီ၊ ဒုတိယတ္ထေရ ဝါဒါဒီသု-ဒုတိယထေရ်၏ ဝါဒအစရှိသည်တို့၌၊ ဝိသေသံ-အထူးကို၊ တတ္ထတတ္ထေ ဝ-ထိုထိုနေရာ၌သာ၊ ဝက္ခာမိ-ဘံ့၊ ဉာဏဿ- (တိဟိတ်ကံ၌ ပါသော)ဉာဏ်၏၊ ဇစ္စန္ဓဒီ၊ပေ၊ ဘာဝတော-ဇစ္စန္ဓဒီဝိပတ္တိ၏ အကြောင်း၏ ဆန်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တိဟေတုကံ-တိဟိတ်ကံသည်၊ အတိဒုပ္ပလံ-အလွန် အားမရှိသည်၊ သမာနံပိ-သော်လည်း၊၊ ပဋိသန္ဓိ-ကို၊ အာကဍ္ဎုန္တံ-ငင်ရသည်ရှိသော်၊ ဒုဟေတုကံ-ဒွိဟိတ် ပဋိသန္ဓေကိုသာ၊ အာကဍ္ဎုယျ-ထု၏၊ ဤတိ-ကြောင့်၊ အဟေတုကာ နာ ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။

ပန-ဆက်၊ ယံ-အကြောင်းစကားကို၊ (စုတ္တံ ဦးစပ်၊) ပဋိသန္ဓိဒါမဂ္ဂေ-ပဋိသန္ဓိဒါမင်် ပါဠိတော်၌၊ သုဂတိယံ-သုဂတိဘုံ၌၊ ဇစ္စန္ဓ ဗဓိရာဒိဝိပတ္တိယာ-ဇစ္စန္ဓ, ဇစ္စဗဓိရ အစရှိသော ဝိပတ္တိ၏၊ အဟေတုကဥပပတ္တိ-ဇဟိတ် ပဋိသန္ဓေကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ-ကြဉ်၍၊ ဂတိသမွတ္တိယာ-ဂတိ၏ပြည့်စုံခြင်း၌၊ (သုဂတိဘဝ၌၊)

ဉာဏဿ၊ပေ၊နဟောတိတိ အာဟ။ ။အဋ္ဌကထာဝယ်“တိဟေတုက ကမ္မေန၊ပေ၊ အဟေတုကာ နဟောတိ”ဟု ဆိုထား၏၊ “ထိုစကားကို အဘယ့်ကြောင့် ဆိုပါသနည်း” ဟု မေးမြန်းရှိသောကြောင့် “ဉာဏဿ” စသည်မိန့်၊ တိဟိတ်ကုသိုလ်ကံ၌ ဉာဏ်ယှဉ်လျက် ပါ၏၊ [ဇစ္စန္ဓာဒိ ဝိပတ္တိနိမိတ္တာ” ဟူသည် မောဟတည်း၊ ထို မောဟကြီးသူသာ ကံပြုစဉ်က ဉာဏ်မရှိခဲ့၍ ဇစ္စန္ဓ စသော ဝိပတ္တိဖြစ်ရသည်။] ထိဉာဏ်သည် ဇစ္စန္ဓ ဇစ္စဗဓိရစသော ဝိပတ္တို၏အကြောင်းဖြစ်သော မောဟ၏ ဆန်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် ထိဉာဏ်ပါသော တိဟိတ်ကုသိုလ်ကံသည် ဇလွန် အားသေးသောကံ ဖြစ်စေကာမူ ပဋိသန္ဓေကျိုး ပေးရာ၌ ဒုဟိတ် ပဋိသန္ဓေကျိုးကိုသာ ပေးစရာ ရှိ၏၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေကျိုးကိုကား ပေးမည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “တိဟေတုက ကမ္မေန၊ပေ၊ အဟေတုကာ နဟောတိ”ဟု အဋ္ဌကထာမိန့်သည်။

ယံ ပန ပဋိသန္ဓိဒါမဂ္ဂေ။ ။“တိဟိတ်ကံကြောင့် တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှင့် ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေဖြစ်၍, ဒွိဟိတ်ကံကြောင့် ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနှင့် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေဖြစ်၏”ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိသန္ဓိဒါမင်် (ဂတိကထာ)ပါဠိတော်နှင့် ညီ၍ ပြလိုသောကြောင့် “ယံ ပန”စသည်ကို မိန့်သည်။

သုဂတိယံ၊ပေ၊ဒုတ္တံ။ ။သုဂတိဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေကို ပြတော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဇစ္စန္ဓ ဇစ္စဗဓိရ ဇစ္စဇဋ္ဌစသော ဝိပတ္တို၏ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေကို မပြပဲ ရှောင်ကြဉ်၍ ...ဂတိသမွတ္တိဟူသော သုဂတိဘဝ၌ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကိုသာ ပြတော်မူလို့ ရကား ပုစ္ဆာထုတ်စဉ်ကပင် “ဂတိသမွတ္တိယာ ဉာဏသမွယုတ္တော ကတမေသံ အဋ္ဌန်း ဟောတူနံ ပစ္စယာ ဥပ္ပတ္တိ ဟောတိ”ဟူသော မိန့်ကော်မူသည်၊ [တိစ္စေဝ၌ ဧဝဖြင့်“သတ္တန်း ဟေတူနံ ပစ္စယာ”ဟု မိန့်တော်မူခြင်း၏ ကန့်သည်။]

["ဂတိသမ္ပတ္တိယာ-ဂတိ၏ပြည့်စုံခြင်းသည်၊သတိ-သော်" ဟုလည်း ပေးနိုင်၏၊] သဟေတုကောပပတ္တိ-သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကို၊ ဒဿေန္တေန-ပြတော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်၊ ဂတိသမ္ပတ္တိယာ၊ပေ၊ ဟောတိစွေဝ-ဟူ၍သာ၊ စုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဂတိသမ္ပတ္တိယာ-၌၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ-ဉာဏသမ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေ၌၊ ["ဂတိသမ္ပတ္တိယာ-သည်၊ သတိ-သော်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ-ဉာဏသမ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေကို၊ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေ-ပြီးစေထိုက်သော်" ဟုလည်းပေးနိုင်၏၊] အဋ္ဌန်-နှ်သော၊ ကတမေသံ ဟေတူနံ-အဘယ်ဟိတ်တို၏၊ ပစ္စယာ-အကြောင်းကြောင့်၊ ဥပပတ္တိ-ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်၊ ဟောတိ-နည်း။

တေန-ထိုစကားဖြင့်၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေန-ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော၊ ကမ္မုနာ-ကံကြောင့်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တပဋိသန္ဓိ-သည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒီပိတံ ဟောတိ၊ အညထာ-ဤသို့ မဟုတ်လျှင်၊ သတ္တန်၊ ပေ၊ ဟောတိတိ ဣဒမ္ပိ-ဟောတိ ဟူသော ဤစကားကိုလည်း၊ ဝုစ္စေယျ-ဟောအပ်ရာ၏၊ ဟိ-ချဲ၊ တနည်း(ကသ္မာ သတ္တန်၊ပေ၊ ဟောတိတိ ဣဒမ္ပိ, ဝုစ္စေယျ-ရာနည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ), ဂတိသမ္ပတ္တိယာ၊ ပေ၊ နာမရူပန္တိ-ဟူ၍၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တောပပတ္တိယံ-ဉာဏသမ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေအခါ၌၊ ဝိသဇ္ဇိတံ ယထာ-ဖြေဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တတော-ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ကံကြောင့်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တုပပတ္တိယာ စ-ဉာဏသမ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေသည်လည်း၊ ဝိဇ္ဇမာနာယ-ရှိလသော်၊ ဂတိသမ္ပတ္တိယာ၊ပေ၊ကုသလာတိ-ဟူ၍၊ဝတ္ဘာ-ဟောပြီး၍၊အညတ္ထ

ဂတိသမ္ပတ္တိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ။ ။ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာဝယ် "ဂတိသမ္ပတ္တိယာတိ၊-၊ပေ၊ မနုဿဒေဝသခ်ါတာယ ဂတိသမ္ပတ္တိယာ" ဟုလည်းကောင်း "ဉာဏသမ္ပယုတ္တေဟိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ပဋိသန္ဓိက္ဒဏေ" ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ အနုဋီကာ၌ကား "ဂတိသမ္ပတ္တိယာ သတိ, ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ ပဋိသန္ဓိမှိ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေ" ဟု ထည့်ပါဌ်နှင့်တကွ ဖွင့်သည်။

တေန၊ပေ၊ ဒီပိတံ ဟောတိ။ ။ထိုပါဋ္ဌိတော်၌ "အဋ္ဌန်ဟေတူနံ"အရ ဟိတ်ရှစ်ပါး သရုပ်ကို နောက် အဖြေပါဋ္ဌိတော်၌ ထုတ်ပြလတ္တံ့ဖြစ်သော်လည်း ဤနေရာ၌ပင် "တိဟိတ်ကုသိုလ် ပြုဆဲခဏ၌ ကုသိုလ် ဟိတ် ၃ ပါး,နိကန္တိက္ဒဏ၌(လောဘ, မောဟ) အကုသိုလ်ဟိတ် ၂ပါး, ပဋိသန္ဓေခဏ၌ အဗျာကတဟိတ် ၃ပါး, ဤရှစ်ပါးတည်း"ဟု သိပါ၊ ထို"အဋ္ဌန်ဟေတူနံ"စသော စကားဖြင့် "ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ကံကြောင့် ဉာဏသမ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်နိုင်"ဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပြအပ်ပြီး ဖြစ်တော့သည်။

အညထာ၊ပေ၊ဝုစ္စေယျ။ ။အညထာ-ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ကံကြောင့် ဉာဏသမ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်နိုင်ခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာမှ တပါး, ဖြစ်နိုင်၏ ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အနက်ကို ယူအပ်လျှင် "သတ္တန်ဟေတူနံ ပစ္စယာ ဥပပတ္တိ ဟောတိ"ဟူသော ဤစကားကိုလည်းဟောတော်မူရာ ရှိ၏၊ဟောကား မဟော-ဟူလို။["သတ္တန်ဟေတူနံ" ဟူသည် ဒိဟိတ်ကုသိုလ်ပြုဆဲခဏ၌ အလောဘ, အဒေါသဟိတ် ၂ ပါး, နိကန္တိခဏ၌ အကုသိုလ်ဟိတ် ၂ ပါး, ပဋိသန္ဓေခဏ၌ အဗျာကတဟိတ် ၃ ပါးတည်း။]

စ-အခြားသော နိကန္တိကွဏ, ပဋိသန္ဓေခဏတို့၌လည်း၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တနယေ နေဝ,ဝိသဇ္ဇနံ-အဖြေကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(သတ္တန္ဒံ၊ပေ၊ ဟောတီတိ ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စေယျ၊) [ဂတိသမ္ပတ္တိယာ-၌၊ ပေ၊ ဟောတိ-နည်း၊ ကုသလဿ ကမ္မဿ-၏၊ ဇဝနက္ခဏေ- ဇောခဏ၌၊ တယော- ကုန်သော၊ ကုသလာ-ကုန်သော၊ ဟေတူ-ဟိတ်တို့သည်၊ တသ္မိံခဏေ-ထို ဇောခဏ၌၊ ဇာတစေတနာယ-ဖြစ်သော စေတနာအား၊ သဟဇာတပစ္စယာ-သဟဇာတ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်၊ ဟောန္ဆိ၊ တေန-ထိုသို့ သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုသလမူလပစ္စယာပိ- ကုသိုလ် မူလ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သခ်ါရာ-သခ်ါရတို့သည်၊(ဟောန္ဆိ၊ဣတိ-သို့၊) ဝုစ္စတိ၊ နိကန္တိကွဏေ-သာယာဆဲခဏ၌၊ ပေ၊ တသ္မိံခဏေ-ထို သာယာဆဲ ခဏ၌၊ ပေ၊ ပဋိသန္ဓိကွဏေ-၌၊ ပေ၊ တသ္မိံခဏေ-ထို ပဋိသန္ဓေ ခဏ၌၊ ပေ၊ တေန-ကြောင့်၊ နာမရူပပစ္စယာပိ-နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဝိညာဏံ-ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည်၊ (ဟောတိ၊) ဝိညာဏပစ္စယာပိ - ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ နာမရူပံ ယှဉ်ဘက် စေတသိက် ဟူသော နာမ်, ကမ္မဇရုပ်သည်၊ (ဟောတိ၊)ဣတိ-သို့၊ ဝုစ္စတိ။

ယထာ ဟိ၊ပေ၊ ကာတုန္တိ။ ။"ဣဒမ္ပိ ဝုစ္စေယျ"ဟု ဆိုထိုက်သော စကားကို အကြောင်းပြ၍ အကျယ်ချဲ့လိုသောကြောင့် "ယထာဟိ"စသည် မိန့်သည်၊ ဤစကား၏ နယ်ကား"ဝိသဇ္ဇနံ ကာတုန္တိ"တိုင်အောင်တည်း၊ သို့ဖြစ်၍ "ဣတိ-ထို့ကြောင့် (ထိုသို့ ဝိသဇ္ဇနပြုခြင်းငှာ တတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ သတ္တန္ဒံ ဟေတူနံ ပစ္စယာ ဥပပတ္တိ ဟောတီတိ ဣဒပ္ပိ ဝုစ္စေယျ"ဟု ပြန်လှည့်ရသည်။ [ဝတ္တဗ္ဗဿ (ဆိုထိုက်သော) ဣဒမ္ပိတိ စေဿ (ဣဒမ္ပိ ဟူသော ဤစကား၏) ကာရဏံ ဝိဘာဝေတုံ ယထာဟီတိ အာဒိ ဝုတ္တံ၊-မခု။]

လိုရင်းဝါကျများ။ ။ယထာမှ စ၍ ဥာဏသမ္ပယုတ္တောပပတ္တိယံ တိုင်အောင် ဥပမာနဝါကျ၊ ဧဝံမှ စ၍ ဝိသဇ္ဇနံ ကာတုန္တိတိုင်အောင် ဥပမေယျ ဝါကျတည်း၊ဥပမာန ဝါကျ၌ "ဇဝနက္ခဏေ တယော ဟေတူ"စသည်တို့ကား "အဌန္ဒံ ဟေတူနံ"၏ သရုပ် ပြဘည်း၊ ထိုသရုပ်များကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ၊ပါဋ္ဌိတော်ဝယ် သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ထိုဟိတ်တို့က ယှဉ်ဘက်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့် ကမ္မဇရုပ်တို့အား ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြသောကြောင့် "သဟဇာတပစ္စယာ ဟောန္ဆိ"စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။

တေန ဝုစ္စတိ၊ ပေ၊ သခ်ါရာ။ ။"တေန သဟဇာတ ပစ္စယဘာဝေန ဝုစ္စတိ ကုသလမူလပစ္စယာပိ သခ်ါရာတိ"ဟု အဌကထာဖွင့်၏၊ "သခ်ါရာတိစ ဗဟုဝစနေန တတ္ထ သခ်ါရက္ခန္ဓသင်္ဂဟိဘာ သဗ္ဗေ စေတသိကာ ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ"ဟုလည်း ဖွင့်၏၊ ထိုအတိုင်းပင် နိဿယ၌ ပေးထားသည်၊ မခု၌ကား "သခ်ါရာတိ စေတနာ"ဟု သာမည ဖွင့်၏၊ ထိုပါဋ္ဌိတော်၌ နိကန္တိခဏဟူသည် သေခါနီးအခါ၌ ထင်လာသော ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် တခုခုကို တပ်နှစ်သက်ရာခဏတည်း။ [အာသန္နမရဏဿ ဟိ

ပန-ဆက်၊ ဉာဏ၊ပေ၊ ပစ္စယာတိ-ဟူ၍၊ အဝစနတော-ကြောင့်၊ ဉာဏ ဝိပ္ပယုတ္တတော- ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ကံကြောင့်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ- သော၊ ပဋိသန္ဓိ-သည်၊ နဟောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဂတိ၊ပေ၊ ဟောတိစ္စေဝ-ဟူ၍သာ၊ ဝတ္ဆာ-၍၊ သတ္တန္နံ ဟေတူနံ ပစ္စယာတိ-ဟူ၍၊ အဝစနတော-ကြောင့်၊ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တတော-ဉာဏသမ္ပယုတ်ကံကြောင့်၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာ-သော၊ ပဋိသန္ဓိပိ-သည်လည်း၊ နဟောတိ၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ အာပန္နံ-ဆောက်နေ၏၊ ဟိ-မှန်၊ တနည်း(ကသ္မာ,ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ အာပန္နံ-သနည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ, တ္ထောပိ-ဤဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေ ဆန္နံ ဟူသော ပုဒ်၌လည်း၊ ကမ္မနိကန္တိက္ခဏေသု-ကုံပြုဆဲခဏ, သာယာဆဲခဏတို့၌၊ တယော-နှသော၊ ဟေတူစ-ဟိတ်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ဒ္ဒေ,ဟေတူစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ယောဇေတ္ဆာ-ယှဉ်စေ၍၊ ပဋိ-သန္ဓိက္ခဏေ-၌၊ ဒ္ဒေ-နှစ်ပါးသောဟိတ်တို့ကို၊ ယောဇေတုံ-ငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ် ကောင်းသည်ကား၊ နမဟုတ်၊ (သက္ကာဝေ-သာ၊) ဣတိ-ကြောင့်၊(အာပန္နံ)။

မောဟေ နအာကုလစိတ္တတ္တာ (မောဟဖြင့် ရှုပ်ထွေးနေသောစိတ် ရှိသည့်အတွက်) အဝိစိဇာလာယပိ (အဝိစိ မီးလျှံ၌သော်မှလည်း) နိကန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ၊ ကိုံ ပန သေသေသု နိမိတ္တေသု၊-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာ။]

မှတ်ချက်။ ။နိကန္တိခဏအရ သေခါနီး၌ နိမိတ်ထင်ရာခဏကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာဖွင့်ရာ၌ "အဝိစိမီးလျှံကိုပင် နှစ်သက်တတ်သည်"ဟု ဖွင့်ခြင်းမှာ လွန်လွန်းရာ ရောက်မည် ထင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုအဖွင့်ကို စဉ်းစားသင့်၏၊ "အဝိဇ္ဇာနုသယ ပရိက္ခိတ္တေန တဏ္ဍာနုသယ မူလကေန"၌ တဏ္ဍာက ဘဝသစ် ညွတ်ပုံကိုသာ ဖွင့်ပြကြ၏။ ထင်လာသောအာရုံကို နှစ်သက်၏ဟု မဖွင့်ကြ ပုဏ္ဏားကြီးတယောက်ကား အဝိစိမီးလျှံ အာရုံထင်လာရာ၌နှစ်သက်ပုံမရ၊ထို့ကြောင့် အနီးအနားဆရာများကို မေးရှာလေသည်

ယထာ ပန၊ ပေ၊ အာပန္နံ။ ။ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဋ္ဌိတော်၌ "သတ္တန္နံ ဟေတူနံ။ ပစ္စယာ"ဟု ဟောတော်မမူသည့်အတွက် "ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်ကြောင့် တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်နိုင်"ဟု ဆိုလျှင် ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ကုသိုလ်ကြောင့် ဉာဏသမ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေ မရှိ သကဲ့သို့ "ဂတိသမ္ပတ္တိယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေ ဆန္နံ ဟေတူနံ ပစ္စယာ ဥပပတ္တိ ဟောတိ"ဟု ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေကိုသာ ဟောတော်မူ၍ "(ဂတိသမ္ပတ္တိယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေ)သတ္တန္နံ ဟေတူနံ ပစ္စယာ"ဟု ဟောတော်မမူသည့် အတွက် "ဉာဏသမ္ပယုတ် ဩမကကုသိုလ်ကြောင့် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေလည်း မဖြစ်နိုင်"ဟူသော အနက်သည် ရောက်လျက်ရှိနေ၏။

တ္ထောပိ ဟိ၊ ပေ၊ ယောဇေတုန္တိ။ ။ထိုအနက်၏ ရောက်နေပုံကို ခိုင်မြဲစေလို သောကြောင့် (တနည်း)အကြောင်းပြလိုသောကြောင့် "တ္ထောပိ"စသည်မိန့်၊ ကံပြုစဉ် ခဏ၌ ဟိတ် ၃ ပါးကိုလည်းကောင်း, နိကန္တိခဏ၌ ဟိတ် ၂ ပါးကိုလည်းကောင်း, ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ဟိတ် ၂ ပါးကိုလည်းကောင်း ယှဉ်စေခြင်းငှာ (ဟော တော်မူခြင်းငှာ) မတတ်ကောင်း မဟုတ်, တတ်ကောင်း၏၊ ထိုသို့ကား ဟောတော်မမူ၊ ထို့ကြောင့် "ဉာဏသမ္ပယုတ်ကံကြောင့် ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်"ဟူသောအနက် သည် ရောက်လျက်ရှိသည်။

ပန့-ထိုသို့ပင် ရောက်ပါသော်လည်း၊ ဣမသာ ထေရသ့-၏၊ (တိပိဋကဓရ စူဠနာဂထေရ်၏၊) အယံ အဓိပ္ပာယော-ဤအလိုသည်၊ သိယာ-၏၊ (ကိ°)၊ ကမ္မ၊ပေ၊ စသေန့-ကံနှင့်တူသော ဝိပါက်ကိုပြခြင်း၏ အစ္ဆမ်းဖြင့်၊ ဣဓ- ဤ ဆန္နံ ဟေတူနံ ပစ္စယာဟူသော ပါဠိ၌၊ သာဝသေသော- အကြွင်းအကျန်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ပါဠေဿ - ပါဠိကို၊ ကထိတော - ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ- ဤ အလိုသည်၊ (သိယာ)၊ ဉာဏ ၊ပေ၊ ဝေဒါဝိ - ပါဠိဝေဒါလည်း၊ ပါဠဿ - ပါဠိတော်ပါဠိ၏၊ သာဝသေသတာပတ္တိ- သာဝသေသ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟေးတိ-ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊) ဣတိ စေ-ဤသို့ စောဒနာအံ့၊ နှ-မဖြစ်နိုင်၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ဒုဗ္ဗလဿ - သော၊ ဒုဟေတုကကမ္မဿ - ၏၊ ဉာဏ၊ပေ၊ဒါနေ - ဉာဏသမ္မယုတ်ဖြင့်ကျိုးကိုပေးခြင်း၌၊ အသမတ္ထတ္တာ-မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပန - ဆက်၊ တိဟေတုကဿ - တိဟိတ်ကံ၏၊ အဟေတုကဝိပစ္စနေ-အဟိတ်အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း၌၊ (သမတ္ထတာ ဝိသာဒေတာ - စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိ၏ ပျက်စီးခြင်းသည်၊ နတ္ထိ)ဝိယ၊ (တထာ), ဒုဟေတုက ဝိပစ္စနေပိ-ဒိဟိတ်အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း၌လည်း၊ သမတ္ထတာဝိသဒါဒေါနတ္ထိ၊ ဣတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဣမဿ ပန၊ပေ၊ကထိဓိပ္ပာယောတိ။ ။ပါဠိတော်အလိုအားဖြင့် ဤအနက်ရောက်နေလျှင် အရှင်တိပိဋကက စူဠနာဂထေရ်သည် အဘယ်သို့ ယူဆ၍ ဉာဏသမ္မယုတ်ကံကြောင့် ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ပဋိသန္ဓေကို ပြရသနည်း-ဟု မေးလျှယ်ရှိသောကြောင့် "**ဣမဿ** ပန" စသည်မိန့်၊ ထေရ်၏အယူမှာ-"ပဋိသန္ဓိဒါယကဉာဏသည် အပြည့်အစုံ ဟောတော်မမူပဲ တိဟိတ်ကံနှင့်တူသော တိဟိတ်အကျိုးကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် အကြွင်းအကျန်ရှိသော ("သတ္တန္နံ ဟေတူနံ ပစ္စယာ"စသော ပါဠိကို ချန်ထားသော) ဒေသနာတော်ဖြစ်သည်"ဟု ယူဆ၏၊ ဤသို့ ယူဆသည့်အတွက် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မပါသော်လည်း ဉာဏသမ္မယုတ်ကံကြောင့် ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ပဋိသန္ဓေကို ပြရပါသည်-ဟူလို။

ဉာဏသမ္မယုတ္တေ၊ပေ၊တိ ဧဝ။ ။"ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေ ဆန္နံ ဟေတူနံ" စသော ဒေသနာတော်ကို "သတ္တန္နံ ဟေတူနံ"ကို ချန်ထားသော သာဝသေသဒေသနာ ဟူ အယူရှိလျှင်"ဉာဏသမ္မယုတ္တေ အဋ္ဌန္နံ ဟေတူနံ"စသော ဒေသနာတော်၌လည်း သာဝသေသ ("သတ္တန္နံ ဟေတူနံ"စသည်ကို ချန်ထားသော) ဒေသနာဟု ယူဆခွင့် ရောက်သည် မဟုတ်လော-ဟု စောဒနာအံ့။

နှ၊ပေ၊အသမတ္ထတာ။ ။ဒုဗ္ဗလဖြစ်သော ဒုဟိတ်ကံက ဗလဝဖြစ်သော ဉာဏသမ္မယုတ် ပဋိသန္ဓေကျိုးကိုပေးခြင်း၌ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် "ဉာဏသမ္မယုတ္တေ သတ္တန္နံ ဟေတူနံ"စသော ပါဠိတော်ကို ချန်ထားသည်ဟု မဆိုထိုက်။

တိဟေတုကဿ ပန၊ပေ၊ဝိသဒေါတေတိ။ ။သို့ဖြစ်လျှင် တိဟိတ်ကံကြောင့် ဒွိဟိတ် ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ဖြစ်စေရာ၌ ပါဠိတော်၌ မပါဝဲလျက် အဘယ့်ကြောင့်"သာဝသေသပါဠိ" ဟု ယူဆသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တိဟေတုကဿ ပန"

အာရမဏ ၊ပေ၊ တဗ္ဗာတိ - စကားကို၊ သန္တီရဏ တဒါရမဏေ - တို့ကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ (စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ-တို့၏၊) ဝိဘာဂ၊ပေ၊ဘာဝတော-ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အာရုံအထူးကိုယူခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိ၏မရှိခြင်းကြောင့်၊စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ-တို့သည်၊ဣဋ္ဌဣဋ္ဌ မဇ္ဈတ္တေသု-ဣဋ္ဌာရုံ,ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံတို့၌၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာနေဝ - တို့သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ကာယဝိညာဏဉ္ဇ-သည်လည်း၊ ပဋိဃဋ္ဌနာ ဝိသေသေန - ထိခိုက်ခြင်း၏ အထူးကြောင့်၊ သုခသဟဂတမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။[ကုသလဝိပါက်အတွက် ပြသောအရာဖြစ်သောကြောင့် "ဣဋ္ဌ ဣဋ္ဌ မဇ္ဈတ္တေသု"ဟု လည်းကောင်း, "သုခသဟဂတမေဝ"ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။]

ဝိသေသဝတာ - အထူးရှိသော၊ တဒါ ၊ပေ၊ ဝတာ- တဒါရုံ၏အကြောင်းဖြစ်သော အလုံးစုံသော ဇောရှိသော၊ (ဝိသေသဝတာကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ကာလေန- အခါအားဖြင့်၊ ဝိပါကပ္ပဝတ္တိ - ဝိပါက်စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတုံ - ငှါ၊ သံဝရာ ၊ပေ၊ဥပဂတဿာတိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ (ကသွာ - နည်း၊) အညကာလေ-သံဝရအသံဝရကို ဖြစ်စေနိုင်ရာအခါမှ အခြားအခါ၌၊[မွေးဖွားခါစအခါ, မေ့ဆေးတင်ရာအခါ, မိန်းမောတွေဝေရာအခါ အစရှိသောအခါ၌။] ပဋ္ဌ၊ပေ၊ အဘာဝါ- ပဋ္ဌဝိညဏ်အစရှိသော ပြည့်စုံသောဝိပါက်စိတ်ဖြစ်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ကက္ကဋ္ဌ၊ပေ၊ဧတေန- ပါဌ်ဖြင့်၊ဣဒံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတိ၊ (ကို)၊ တေဒါရေ - လယ်တို့ကို၊ ပူရေတွာ,နဒီ ၊ပေ၊ဘူတံ-မြစ်သို့ ဝင်ကြောင်းလမ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ မာတိကံ- မြောင်းသို့၊ အပ္ပဝိသိတွာ-မဝင်မူ၍၊ ကက္ကဋ္ဌ မဂ္ဂါဒိနာ - ပုဇွန်လမ်းကြောင်း အစရှိသော၊ အမဂ္ဂေန-လမ်းမဟုတ်သောအရပ်ဖြင့်၊ နဒီသြတရဏံဝိယ - မြစ်သို့ သက်ဝင်ခြင်းကဲ့သို့၊ စိတ္တဿ-၏၊ ဇဝိတွာ- အဟုန်ပြင်းစွာ ဖြစ်ပြီး၍၊ ဝါ - ဇော စောပြီး၍၊ ဘဝင်္ဂ ၊ပေ၊ဘူတေ ဘဝင်သို့ ဝင်ကြောင်းလမ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တဒါရမဏေ-သည်၊ အနုပ္ပန္ဓေ - မဖြစ်မီ၊ မဂ္ဂေန - တဒါရုံဟူသော လမ်းနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ဘဝင်္ဂေါ တရဏံ - ဘဝင်သို့ သက်ဝင်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ - ဤအနက်ကို၊ (ဒဿေတိ)။

တီသု- နှ်သော၊ ဧတေသု မောဃဝါရေသု - တို့တွင်၊ ဒုတိယော - ဒုတိယမောဃဝါရကို၊ ဥပပရိက္ခိတွာ- စူးစမ်းနှိုင်းချိန်၍၊ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဟိ-ချဲ၊ အနုလောမေ - အနုလုံ၌၊ ဝေဒနာတ္ထိကေ-၌၊ ပဋိစ္စဝါရာဒီသု - ပဋိစ္စဝါရ အစရှိ

စသည်မိန့်၊ တိဟိတ်ကံသည် အဟိတ်ဝိပါက်အကျိုးကို ပေးခြင်း၌ သတ္တိမပျက်သကဲ့သို့ ဒုဟိတ် ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးခြင်း၌လည်း သတ္တိမပျက်သောကြောင့် "ဉာဏသမ္ပယုတ္တေ သတ္တန္ဓံ ဟေတူနံ ပစ္စယာ"စသော ပါဌ်ကို သာဝသေသပါဌ်ဟု ဆိုရပါသည်-ဟူလို။

သည်တို့၌၊ အာသေဝနၤပေ၊ ဒွေတီ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နၤပေ၊ ဒွေတိစ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ယဒိသိယာ-အံ့၊ (၉ဝံ သတိ)၊ သောပိ မောဃဝါရော-ထိုဒုတိယမောဃဝါရကိုလည်း၊ လဇ္ဇေယျ-ရအပ်ရာ၏၊ ပန-သည်သာမကသေး၊ ဝေဠုပနံပိ-သည်လည်း၊ အာသေဝနပစ္စယော-သည်၊ ယဒိသိယာ၊ (၉ဝံ သတိ)၊ ကုသလာ ကုသလာနံပိ-တို့၏လည်း၊ (အာသေဝနပစ္စယော-သိယာ-၏၊ ဟိ-မူန်၊ အာသေဝနပစ္စယံ-ကို၊ လဒ္ဓါ,ယုတ္တာသ-သင့်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏၊ အာသေဝနပစ္စယဘာဝိ-အာသေဝန ပစ္စည်း အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်လေ့ရှိသော၊ အာသေဝနပစ္စယော၏တိ-ဟူ၍၊ အဝုတ္တော-မဟောအပ်သော၊ ဓမ္မော) သည်၊ နု အတ္ထိ၊ ဝေဠုပနဿ ပန-ဝုဒ္ဒေါ၏ကား၊ ကုသလာ ကုသလာနံ-တို့၏၊ အာသေဝန ပစ္စယဘာဝေါ-ကို၊ အဝုတ္တော၊ ကုသလံ၊ပေ၊ ပစ္စယော၏တိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ကြောင့်၊ ပဋိက္ခိတ္တောဝ-ပယ်အပ်သည်သာ။

ယဒိ ဟိ၊ပေ၊ ဒိမံသိတဗ္ဗာ။ ။"ဥပပရိက္ခိတွာ"ဟူသော စကားအရ စူးစမ်းနှိုင်းချိန်ပုံအခြင်းအရာကို ခဲ့ပြသိုသောကြောင့် "ယဒိ ဟိ"စသည်မိန့်၊ ထို၏အဆုံးကား "ဒုတိယော မောဃဝါရော ဝိမံသိတဗ္ဗော"တိုင်အောင်တည်း။ [ဝေဠုပနဝါရကို "ဒုတိယမောဃဝါရ"ဟု ဆိုသည်၊ "အနုလောမ"ဟူသည် ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ လာသော ဓမ္မအနုလုံတည်း။]

ယဒိ၊ပေ၊ လဗ္ဘေယျ။ ။ဓမ္မအနုလောမ-ဝေဒနာတိုက်, ပဋိစ္စဝါရ စသည်တို့၌ "အာသေဝနပစ္စယာ နု မဂ္ဂေ ဒွေ-အာသေဝနပစ္စည်းသာ တပ်၍ (အတ်ဟိတ်စိတ်ဖြစ်သည့်အတွက်) မဂ္ဂပစ္စည်းမတပ်သော" "နု မဂ္ဂပစ္စယာ အာသေဝနေ ဒွေ"ဟု ဝုဒ္ဒေါကဲ့သို့သောတရား၌ ဟောတော်မူလျှင် ဝုဒ္ဒေါ ၂ ကြိမ် ၃ ကြိမ်ကျ၍ အာသေဝနပစ္စည်းတပ်သော မောဃဝါရ ရရောရှိ၏။ [ဝုဒ္ဒေါအတွက် ၁, ဟသိတုပ္ပါဒ်အတွက် ၁ အားဖြင့် "ဒွေ"ဟု ဟောတော်မူရာ၏-ဟူလို။]

ယဒိ ဝနၤပေ၊ သိယာ။ ။[ပနသဒ္ဒေါ စ သဒ္ဓတ္ထော အာရမ္ဘတ္ထော-မတ်။] ဝုဒ္ဒေါသည် ၂ ကြိမ် ၃ ကြိမ်ဖြစ်သောအားဖြင့် မိမိအတွက် အာသေဝနပစ္စည်း တပ်သောတရားဖြစ်လျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောတို့အား၊လည်း အာသေဝနပစ္စည်း တပ်ရာ၏။ [ဝုဒ္ဒေါသည် ပစ္စည်း, ကုသိုလ်စသော ဇောသည် ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ရာ၏-ဟူလို။]

နု ဟိ၊ပေ၊ အတ္ထိ။ ။အာသေဝန ပစ္စည်းကို ရထိုက်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏ အာသေဝနပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်လေ့ရှိပါလျက် အာသေဝနပစ္စည်းဟု မဟောအပ်သောတရားဟူ၍ မရှိပါ။ [ဇောများအတွက် အာသေဝနပစ္စည်း အားလုံး ဟောထားပြီးဖြစ်ပါသည်-ဟူလို။]

ဝေဠုပနဿ၊ပေ၊ အဝုတ္တာ။ ။ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောတို့အား ဝုဒ္ဒေါက အာသေဝနသတ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည့် အဖြစ်ကို မဟောအပ်ပါ၊....မဟောရုံသာမက "ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ၊ပေ၊ နာသေဝနပစ္စယာ"ဟု ဟောတော်မူသေးကြောင့် ဝုဒ္ဒေါ၏ အာသေဝနအဖြစ်ကို ပယ်၍ပင် ထားပါသေးသည်။

(စောဒကဿ-၏၊ ဝံ-ဤအကြံသည်၊) အထာပိသိယာ - အံ့၊ (ကိ)၊ အာသမာနဝေဒနာနံ-မတ္ထသော ဝေဒနာတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝံ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ (သိယာ)၊ ဧဝမပိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်သော်လည်း၊ အာဝဇ္ဇနာ၊ပေ၊ ပစ္ဆယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဝံ-တူ၊ အာသေဝန ပစ္ဆယောတိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ဟောထိုက်သည်၊ သိယာ၊ ဇာတိဘေဒါ-ဇာတ်၏ကွဲပြားခြင်းကြောင့်၊ နာ ဝုတ္တံ၊ ဣတိစေ-ဤသို့ပြောအံ့၊ ဘူမိဘိန္နဿ-ဘုံအားဖြင့် ပြားသော၊ ကာမာဝစရဿ-ကာမာဝစရဇာန်း၏၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာနံ-တို့၏၊ အာသေဝနပစ္ဆယဘာဝေါ-သည်၊ (ဟောတိ) ဝိယ၊ (တထာ)၊ ဇာတိဘိန္နဿပိ-၏လည်း၊ (အာသေဝနပစ္ဆယဘာဝေါ) ဘဝေယျ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝတ္ထုဗ္ဗောဝေ-သည်သာ၊ သိယာ။

စ-ဆက်၊ အဘိန္နဇာတိကဿ - မကွဲပြားသော ဇာတ်ရှိသော တရား၏၊ ဝသေန - ဖြင့်၊ အာဝဇ္ဇနာ၊ပေ၊ ပစ္ဆယောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဝံ-တူ၊ အာသေဝန၊ပေ၊ တိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ သိယာ၊ တု-စင်စစ်ကား၊ နာ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ, ဝေဒနာတို့ကဲ့ပိ-ဝေဒနာတိုက်၌လည်း၊ သဒ္ဒိတ္ထာယ-အကျဉ်းချုံး

အထာပိသိယာ၊ပေ၊ဝုတ္တာနိ။ ။ဒုတိယမောလဝါရကိုသဘောကျသော အသင်တို့မှာ "ထိုပါဠိတော်သည် ဝေဒနာချင်း မတူသောဇောအား အာသေဝန သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်"ဟု ဖယ်အပ်သော ပါဠိတော်ဖြစ်သည်ဟု အယူရှိလျှင်....

ဧဝမပိ၊ပေ၊ သိယာ။ ။"အာဝဇ္ဇနာ၊ပေ၊ အနန္တရပစ္ဆယေန ပစ္ဆယော"ဟု အာဝဇ္ဇန်း(ဝုဋ္ဌော)က ကုသိုလ် အကုသိုလ် ခန္ဓာဟူသောဇောတို့အား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ထို့အတူ အာသေဝနသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကိုလည်း ဟောထိုက်စရာ ရှိပါသည်။

ဇာတိဘေဒါ၊ပေ၊ ဧဝံသိယာ။ ။အာဝဇ္ဇန်းသည် အဗျာကတဇာတ်ဖြစ်၍ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့က ကုသိုလ်ဇာတ်-အကုသိုလ်ဇာတ် ဖြစ်သည့်အတွက် ဇာတ်ကွဲပြားသောကြောင့် အာသေဝနပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို မဟောပါဟု-ဆိုအံ့၊.... ဘုံအားဖြင့်ကွဲပြားသော ကာမာဝစရ(အနူလုံ)ဇောက ရူပဈာန်စသည်အား အာသေဝန သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ဇာတိဘိန္နဘရား၏လည်း အာသေဝန ပစ္စည်း ဖြစ်ရာသောကြောင့် ဟောထိုက်ပါသည်သာ။

အဘိန္နဇာတိကဿ စ၊ပေ၊ နာဝုတ္တံ။ ။ဝုဋ္ဌောနှင့် ကြိုယာဇောကဲ့သို့ ဇာတ်မပြားသော တရားအတွက်လည်း "အာဝဇ္ဇနာ၊ပေ၊ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော"ဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ထို့အတူ"အာသေဝန ပစ္စယေန ပစ္စယော"ဟုလည်း ဟောစရာရှိ၏၊ ဟောကား ဟောတော်မမူပါ။

တသ္မာ၊ဧဝံ၊ ဝိမံသိတဗ္ဗော။ ။ဆိုအပ်ပြီးသော စကားအားလုံးကို နှိုက်ချုပ်၍ ပြလိုသောကြောင့်"တသ္မာ"စသည်မိန့်၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းအားလုံးကြောင့် (အဘာဝါဒ်စပ်)ဝေဒနာတိုက်၌"ကဲ"ဟုချုံးအပ်သောဂဏန်းအတွက်"အာသေဝန

အပ်သော၊ ဂဏနာယ-ဂဏန်းဖြင့်၊ အာသေဝန ပစ္စယာ၊ ပေ၊ ဧကံ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဂဏနာယ-ကို၊ နိဒ္ဓါရိယမာနာယ-ထုတ်အပ်သော်၊ ဝေါဋ္ဌပနဿ-၏၊ အာသေဝနပစ္စယတ္တာဿ- အာသေဝနပစ္စည်း၏အဖြစ်၏၊ အဘာဝါ- ကြောင့်၊ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရော- သော၊ ဒုတိယော မောဃဝါရော - ကို၊ ဝီမံသိတဗ္ဗော- စူးစမ်း ဆင်ခြင်ထိုက်၏။

ပန-ဆက်၊ ဝေါဋ္ဌပနံ-သည်၊ ဝီထိဝိပါကသန္တတိယာ-ဘဝင် အစဉ် တည်း ဟူသော ဝိပါက်အစဉ်ကို၊ အာဝဇ္ဇနတော-လည်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဝဇ္ဇနာ - အာဝဇ္ဇနာမည်၏၊ တတော - ထို ဝိပါက် အစဉ်မှ၊ ဝိသဒိသဿ- မတူသော၊ ဇဝနဿ-ဇောစိတ်ကို၊ ကရဏတော-ပြုရခြင်းကြောင့်၊ မနသိ ကာရောစ- မနသိကာရလည်း မည်၏၊ ဧဝဥ္ဇ ကတ္ဟာ- ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ပဋ္ဌာနေ-၌၊ ဝေါဋ္ဌပနံ၊ပေ၊ အာဒိ-ကို၊န ဝုတ္တံ၊ အာဝဇ္ဇနာ(ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယောတိ)စွေဝ-ဟူ၍သာ၊ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ, ဝေါဋ္ဌပနတော- မှ၊ စတုန္နံဝါ- ၄ ကြိမ်သော်လည်း၊ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဥ္ဇန္နံဝါ-ကုန်သော၊ဇဝနာနံ- တို့၏၊ အာရမဏ ပုရေဇာတံ-သည်၊ ဘဝိတုံ အသက္ကောန္တံ-သော၊ ရူပါဒိ- ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံသည်၊ အာဝဇ္ဇနာဒီနံ-တို့၏၊ ပစ္စယော-အကြောင်း

ပစ္စယာ နမဂ္ဂေ ဧကံ၊ပေ၊ဧကံ''ဟု ဟသိတုပ္ပါဒ်ကိုရည်ရွယ်၍ ဂဏန်းကိုပြရာ၌ ဝုဋ္ဌော၏ အာသေဝနပစ္စည်းအဖြစ် မရှိသော (မပါသော) ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဒုတိယ မောဃဝါရကို စဉ်းစားသင့်သည်။ [ဂဏနာယ ကရဏဘူတာယ ဂဏနာယ နိဒ္ဓါရိယမာနာယ သတိ, ဂဏနာယ အဗ္ဘန္တရေ၊ ဒုတိယော မောဃဝါရော ဝီမံသိ တဗ္ဗောတိ-အာသေဝနပစ္စယတ္တာဘာဝါ ဇဝနဋ္ဌာနေ ဋ္ဌာတုံ နယုဇ္ဇတိ၊-အနူ။]

ဝေါဋ္ဌပနံ၊ပေ၊မနသိကာရောစ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ပြအပ်သော ဝေါဋ္ဌပနမောဃ ဝါရကို မန္ဒစ်သက်လျှင်''အဘယ်နည်းဖြင့် ဒုတိယ မောဃဝါရကို ပြသင့်ပါသနည်း''ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်''ဝေါဋ္ဌပနံ ပန''စသည်ကို မိန့်၊ဤစကား၏နယ်ကား ''ယုတ္တော သိယာ''တိုင်အောင်တည်း၊ ဝေါဋ္ဌပနကို (ဘဝင်တည်းဟူသော ဝိပါက် ဝီထိအစဉ်ကို လည်စေတတ်သောကြောင့်) ''အာဝဋ္ဌန(ဋ္ဌကို ဇ ပြု၍) အာဝဇ္ဇန''ဟုလည်း ခေါ်၏၊ ရှေးဘဝင်နှင့်မတူသော နောက်ဇောစိတ်ကို ပြုတတ်သောကြောင့် ''မနသိကာရ''ဟု လည်း ခေါ်၏။

ဧဝဥ္ဇ ကတ္ဟာ၊ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ဝုဋ္ဌောနှင့်အာဝဇ္ဇန်းသည်အနက်အရတူသောကြောင့် ပဋ္ဌာန်းပါဋ္ဌိတော်၌''ဝေါဋ္ဌပနံ၊ပေ၊ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော''စသည်ကို ဟောတော် မမူပဲ (ဝုဋ္ဌော နာမည်တပ်၍ ဟောတော်မမူပဲ) ''အာဝဇ္ဇနာ''ဟုသာ ဟောတော်မူ၏။

တသ္မာ၊ပေ၊သဘာဝေါ။ ။ထိုသို့ ဝုဋ္ဌောနှင့်အာဝဇ္ဇန်းသည် အရတူ၍ အာဝဇ္ဇန်း ကိုလည်း ကုသိုလ်စသော ဇောခန္ဓာတို့၏ အနန္တရပစ္စည်းဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဝုဋ္ဌော(အာဝဇ္ဇန်း)၏ နောက်၌ ဇော၄ကြိမ်၅ကြိမ်တိုင်အောင်မျှ အာရမဏပုရေဇာတ ပစ္စည်း မတပ်နိုင်သော ရူပါရုံစသော အာရုံသည် ပဥ္ဇဒွါရာဝဇ္ဇန်း စသည်တို့၏ ပစ္စည်း

သည်၊ ဘဝိတုံ နသကြောတိ၊ အယံ-ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် (ဇော ၄ ကြိမ် ၅ ကြိမ် အား အာရမဏပုရေဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော အာရုံ၏ အာဝဇ္ဇန်း စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်၊) တေဿ-ဤအာရုံ၏၊ သဘာဝေါ-တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဇဝနာပါရိပူရိယာ- ဇော၏ မပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့်၊ (ဇော ၇ ကြိမ် မပြည့်ခြင်းအားဖြင့်၊) ဒုတိယော မောဃ ဝါရော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒဿေတုံ ယုတ္တော သိယာ၊ အယမို-ဤနည်းကိုလည်း၊ အဌကထာယံ-၌၊ အနာဂတတ္တာ သုဌု ဝိစာရေတမ္ဗော။

ဘဝင်္ဂဿ-ဘဝင်၏၊ ဇဝနာနုဗန္ဓနဘူတတ္တာ-ဇောသို့ အစဉ်လိုက်ဘတ်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒါရမဏံ-တဒါရုံကို၊ ဘဝင်္ဂန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ပဌာနေစ-၌လည်း၊ သဟေတုကံ၊ ပေ၊ ပစ္စယောတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဟေတုကံ၊ ပေ၊ ပစ္စယောတိစ - ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ။ [ဤ ဝါကျများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

ကုသလာ ကုသလာနံ - တို့၏၊ သုခ ဒုက္ခ ဝိပါဘမတ္တော-ကောင်းသော အကျိုး, မကောင်းသောအကျိုးမျှဖြစ်သော၊ ဝိပါကော-ဝိပါက်သည်၊ ဣဌာနိဌာနံ-ဣဌာရုံ, အနိဌာရုံတို့ကို၊ ဝိဘာဂံ-ခွဲခြားဝေဘန်မှုကို၊ နကရောတိ-မပြုတတ်၊ ဇဝနံပန - ဇောသည်ကား၊ ရဇ္ဇနဝိရဇ္ဇနာဒိဝသေန - တပ်မက်ခြင်း, စက်ဆုပ်ခြင်း အစရှိဿည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဣဌာနိဌဝိဘာဂံ-ဣဌာရုံ အနိဌာရုံကို ခွဲခြားဝေဘန်မှုကို၊ ကရောတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အာရမဏ၊ ပေ၊ ဘဝတိတိ ဝုတ္တံ။

ကာရကေ-ပြုစီမံဘတ်သူသည်၊ (စီမံ ဖန်ဆင်းကတ်သော ဗြဟ္မာ, ဗိဿဏိုးသည်၊) အဝိဇ္ဇမာနေ - မရှိလသော်၊ ကထံ-လျှင်၊ ဝါ - အဘယ်နည်းဖြင့်၊ အာဝဇ္ဇနာဒိဘာဝေန-အာဝဇ္ဇန်းအစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (အာဒိဖြင့် သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း, သန္တီရဏ စသည်ကိုယူ၊) ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်၊ တံ-ထိုဖြစ်ပုံကို၊ ဒဿေတုံ၊ ပဋ္ဌဝိဓံ-သော၊ နိယာမံနာမ - နိယာမ မည်သည်ကို၊ ဂဏ္ဌိသု - (ရှေးဆရာတို့) ယူကုန်ပြီ၊ စ-

---

ဖြစ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်၊ ဇော ၄ ကြိမ် ၅ ကြိမ်တိုင်အောင် မဘည်နိုင်လျှင် ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်း, စက္ခုဝိညာဉ် သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း သန္တီရဏ ဝုဌ္ဌောတို့၏ အာရမဏ ပုရေဇာတလည်း မဖြစ်နိုင်သော အာရုံသာထည်း''-ဟူလို၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း၌ အကြောင်းတပါး ရှာဖွယ်မလို၊ ''အယမေဘဿ သဘာဝေါ-ထိုအာရုံ၏ နိယာမသဘောပင် ဖြစ်သည်''ဟူလို။

ဣတိ၊ ပေ၊ သိယာ။ ။ဤပြခဲ့သောအကြောင်းကြောင့် ဒုတိယမောဃဝါရကို ဝုဌ္ဌော ၂ ကြိမ် ၃ ကြိမ် မကျစေပဲ ဝုဌ္ဌောနောင် ဇော ၄ ကြိမ် ၅ ကြိမ်ကျသော ဝါရအဖြစ်ဖြင့် သာ ပြသင့်သည်။ [အာရုံက အားသေးသည့်အတွက် ဇော ၄ ကြိမ် ၅ ကြိမ်ကျသော ဇဝနမောဃဝါရသာ ဖြစ်သင့်သည်—ဟူလို။]

ဆက်၊ ဓမ္မာနံ-ပရမတ္ထ သဘော်တရားတို့၏၊ သဘာဝကိစ္စ ပစ္စယဘာဝ ဝိသေသော-မိမိ၏ သဘောကိစ္စတို့ဖြင့် ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သတ္တိထူးသည်ပင်၊ ဝါ-မိမိ၏ သဘောကိစ္စရှိသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုတတ်ယည်၏အဖြစ်ဟူသော သတ္တိထူးသည်ပင်၊ နိယာဓမော-နိယာမ မည်၏။

တံ တံ သဒိသဖလဒါနန္တိ-ကား၊ တသ တသ အတ္တနော-ထိုထိုမိမိ၏၊ ဝါ-အား၊ အနုရူပဖလသဒ်-လျော်သောအကျိုးကို၊ ဒါနံ-ပေးခြင်းတည်း၊ သဒိသ ဝိပါကဒါနန္တိ စ - ဟူသောပုဒ်၏လည်း၊ အနုရူပဝိပါကဒါနံ - လျော်သော အကျိုးကို ပေးခြင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊—ဤဒံ ဝတ္ထုန္တိ-ဟူ၍၊ ကေဝစန နိဒ္ဒေသော-ကေဝုစ်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို၊ [ဒု ဝတ္ထုဖြစ်လျက် ကေဝုစ်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။] ကေဂါထာဝတ္ထုဘာဝေန-ဂါထာတပုဒ်၏ ဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ။

ဇဂတိပဗွဒေသော်-ကား၊ ယထာစုတ္တဇတော-အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ဒု မျိုးမှု၊ အညောပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ လောကပဗွဒေသော-လောကအရပ်သည်၊ (နု ဝိဇ္ဇတေ-မရှိ၊) ဟိ-မှန်၊ တနည်း, ဟိ (ယသ္မာ), ကာလ၊ပေ၊ ပဋိဗာနံ-ကာလသမ္ပတ္တိ, ဂတိသမ္ပတ္တိ, ဥပဓိသမ္ပတ္တိ, ပယောဂသမ္ပတ္တိ သည် တားမြစ်အပ်သော၊ ပါပံ-သည်၊ နု ဝိပစ္စယျ-အကျိုးမဖြစ်ရာ၊ [“အတ္ထကစ္စာနိ ကလျာဏကမ္မာနိ ကာလသမ္ပတ္တိ ပဋိဗာဒ္ဓာနိ” စသော ဉာဏဝိဘင်း ပါဠိတော်ကို ရည်ရွယ်၍ “ကာလ၊ပေ၊ ပဋိဗာနံ” ဟုဆိုသည်။] ပဒေသ ပဋိဗာနံ-အရပ်သည် တားမြစ်အပ်သော၊ (ပါပံ-သည်၊ နု ဝိပစ္စယျ-အကျိုးမဖြစ်ရာသည်ကား၊) နု-မဟုတ်၊ (ဝိပစ္စတိ ဧဝ-အကျိုးဖြစ်သည်သာ၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ (လောကပဗွဒေသော နု ဝိဇ္ဇတေ။)

သမ္ပညှိတညာဏ၊ပေ၊ ဓမ္မာနံ-သမ္ပညှိတဉာဏ်၏ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေအစရှိသော တရားတို့၏၊ (သမ္ပညှာဉာဏ်ကိုမရမီ ရည်ရွယ်သည်၊ ဝါ-သမ္ပညှတဉာဏ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း၊ ရှိသော ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော တရားတို့၏၊ (၎ရိနိဗ္ဗာန်စံရာကာလကို ရည်ရွယ်သည်၊) ဒသ၊ပေ၊ ဘာဝေါ-တသော်င်းသော စကြဝဠာ တုန်လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ် ဟူသော၊ နိယာဓမော-မြဲသောသဘောသည်၊ ဓမ္မနိယာမော-မည်၏၊ [“ဓမ္မာနံ+နိယာမော ဓမ္မနိယာဓမော” ဟု ပြု။] အယံ၊ပေ၊ တေန-ဤပါဠိဖြင့်၊ နိယာမ

သဘာဝ၊ဝေါ၊ နိယာမော။ ။သဘာဝကိုစွေဟိ အတ္တနော ဖလသဒ် ပစ္စယဘာဝေါ, သဘာဝကိစ္စာနံ ဝါ ဖလဘူတာနံ ပစ္စယဘာဝေါ သဘာဝကိစ္စ ပစ္စယဘာဝေါ၊—ဤနှူ၊ ပဌမနည်းဖြင့် ပစ္စည်း၏ သဘောကိစ္စကို ပြုယည်၊ ဒုတိယနည်းဖြင့် ပစ္စယုပ္ပန်၏ သဘောကိစ္စကို ပြုသည်။

ဝသေန-နိယာမ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာဝဇ္ဇနာဒိ ဘာဝေါ-အာဝဇ္ဇန်း အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ကာရကဝသေန-ပြုစီမံတတ်သူ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နဟောတိ)-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ တေမတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတိ။

ဣမသ္မိံ ဌာနေတိ-ကား၊ သောဋ္ဌသဝိပါကကထာဌာနေ - ၁၆ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်တို့ကို ပြဆိုရာ ဌာန၌၊ ဒွါဒသဟိ - တကျိပ် နှစ်ယောက်သော ယောကျ်ားတို့သည်၊ ဝါဟေတဗ္ဗာ-ဆောင်စေထိုက်သော၊ (ကြံရည်ထွက်အောင် ယန္တရားစက်ကို ဆောင်စေထိုက်သော၊) (တနည်း) ဝဟိတဗ္ဗာ-ဆောင်ထိုက်သော၊ နာဋ္ဌိယန္တောပမာ-ကြံညှစ်ယန္တရားဥပမာကို၊ ဒွါဒသန္နံ-နှ်သော၊ စိတ္တာနံ-တို့၏၊ ကေသ္မိံ ဒွါရေ-တခုတည်းသော ဒွါရ၌၊ ကောရမဏေ-တခုတည်းသော ဏာရုံ၌၊ သဟ-အတူ၊ ကိစ္စကရဏဝသေန-ကိစ္စကို ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နဝုတ္တာ-ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ အထခေါ-အဟုတ်ကား၊ ဒွါဒသန္နံ-၁၂ ပါးသော စိတ်တို့၏၊ ကေသ္မိံ ဒွါရေ-၌၊ သကိစ္စကရဏမတ္တဝသေန-မိမိကိစ္စကိုပြုခြင်းမျှ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တာ)။

အဟေတုက၊ ပေ၊ နန္တရံ-အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သောဒိုဟိတ်ကံနှင့်တူသော ဒိုဟိတ်ဇောတို့၏အခြားမဲ့၌၊ အဟေတုကတဒါရမဏံ-အဟိတ် တဒါရုံကို၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ), စတုန္နံ၊ ပေ၊ ပတိဋ္ဌာတီတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုပါသော်လည်း၊ အဟေတုက ပဋိသန္ဓိကဿ-အဟိတ် ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တိဟေတုကဇဝနေ-တိဟိတ်ဇောသည်၊ ဇဝိတေ-စောလသော်၊ ပဋိသန္ဓိဒါယကေန-ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးတတ်သော၊ ကမ္မေန-ကံကြောင့်၊ (ဒိုဟိတ် သြမကကံကြောင့်၊) အဟေတုကဿ-သော၊ တဒါရမဏဿ-၏၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းကို၊ နပဋိသေဓိတာ-မတားမြစ်အပ်၊ ဝေံ - တူ၊ ဒုဟေတုက ပဋိသန္ဓိကဿပိ-၏လည်း၊ ("ဒုဟေတုက ကမ္မေန ဒုဟေတုကာ ပဋိသန္ဓိ ဟောတီတိ ဝါရော" ဟုဆိုအပ်ပြီးသော ဒိုဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေသူ၏ အတွက်လည်း၊) တိဟေတုကာနန္တရံ-တိဟိတ်ဇော၏ အခြားမဲ့၌၊ ဒုဟေတုကတဒါရမဏံ-ကို၊ အပဋိသိဒ္ဓံ-မတားမြစ်အပ်ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

စ-ဆက်၊ ပရိပုဏ္ဏဝိပါကဿ-ပြည့်စုံသော ၁၆ ပါးသော ဝိပါက်ရှိသော၊ ပဋိသန္ဓိဇနကကမ္မဿ - ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သောကံ၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ အယံ ဝိပါကဝိဘာဝနာ-ဤဝိပါက်တို့ကို ထင်စွာပြကြောင်း စကားသည်၊

ပရိပုဏ္ဏ၊ ပေ၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ ။[ပရိပုဏ္ဏဝိပါကဿာတိ - သောဋ္ဌသဝိပါကဿ၊ တဿာတိ-တာဒိသာယ တဒါရမဏပ္ပဝတ္တိယာ၊ မုခနိဒဿနမတ္တမေဝ, နနိရဝသေသတော ဒဿနန္တိ အတ္ထော၊-မရု။] "အယံဝိပါကဝိဘာဝနာ" ဟူသည်

တဿဲာ-ထိုတဒါရုံဖြစ်ခြင်း၏၊ မုခ၊ပေ၊ မေဝ-အမြွက်ကို ပြခြင်းမျှသာတည့်း၊ ဝါ-အနည်းငယ်ကို ပြခြင်းမျှသာတည့်း၊ ဣဘိ-ကြောင့်၊ ပဝတ္တိဝိပါကဿ-ပဝတ္တိအကျိုးရှိသော၊ကေဿ-ဘခုသော၊တိဟေတုကာဒိကမ္မဿစ-တိဟေတုကအစရှိသော ကံ၏လည်း၊ သေဋ္ဌသဝိပါကစိတ္တာဒီနိ-၁၉ ပါးသော ဝိပါက်စိတ်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝုတ္တနယေန-အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ယောဇေဘဗ္ဗာနိ-ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။

တသ္မာ့ယေန ကေနစိ-သော၊ (ပဋိသန္ဓိ ဇနကဖြစ်စေ, ပဝတ္တိဇနကဖြစ်စေ အမှတ်မထား တပါးပါးသော)၊ ဧကေန-သော၊ ကမ္မနာ-ကြောင့်၊ အနေကံ-တပါးမက များစွာသော၊ တဒါရမဏံ-သည်၊ ပဝတ္တမာနံ-သော်၊ "(ဝိသိဋ္ဌံ ဟောတိ"၌ စပ်၊)ကမ္မဝိသေသဘာဝါ-ကံအထူး၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ ယေသံ-အကြင်ဇောဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းတို့၏နောက်သို့၊ တံ-ထိုဘဒါရုံသည်၊ အနုဗန္ဓဘူတံ-အစဉ်လိုက်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်၏၊ ဇဝနသခ်္ခါတာနံ-ဇောဟူ ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဇဝသံ ပစ္စယာနံ-ထိုအကြောင်းတို့၏၊ ဝိသေသေန-အထူးသည်၊ ဝိသိဋ္ဌံ-အထူးပြုအပ်သည်၊ ဖဟာတိ၊ လ္ဟုတိ-ကြောင့်၊ ဇဝနေန၊ဇောဖြင့်၊ အယံ တာဒါရမဏာ နိယမော-ဤတဒါရုံကို သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တာ-အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ နာနာကမ္မုနာ - ကြောင့်၊ နိပ္ပတ္တမာနဿ - ဖြစ်သောဘဒါရုံ၏၊ ဝသေန, (အယံ တာဒါရမဏာနိယမော) နာ (ဝုတ္တာ)။

ဝေဋ္ဌကတ္တာ-ဤအခြင်းကြောင့်၊ ပဋ္ဌာနေ-၌၊ သဟေတုကေ-သဟိတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ခဒန္ဓ-ခန္ဓာတို့ကို၊ အနိစ္စတော-အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ပေ၊

တိပိဋကစူဠနာဂဏဆေရ်၏ ဝါဒအတွက် ယခုပြုနေဆဲဖြစ်သော စကားတည်း၊"မည်သည့်ဇော၏ အဆုံး၌ မည်သည့်ဘဒါရုံဖြစ်၏"ဟု ယခုပြုဆိုနေသောစကားသည် ထိုတဒါရုံ၏ဖြစ်ပုံကို အကြွင်းမဲ့ကုန်အောင်ပြသောစကား မဟုတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် ပဝတ္တိကျိုးကိုပေးသော တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကံတခု၏ သောဋ္ဌသဝိပါက်ကိုလည်းကောင်း, တိဟိတ်သြမကဒွိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌကံ၏ ဒွါဒသဝိပါက်ကိုလည်းကောင်း, ဒွိဟိတ် သြမကကံတခု၏ အဋ္ဌဝိပါက်ကိုလည်းကောင်း အဋ္ဌကထာဝယ် ပဋိသန္ဓေကိုပေးသော ကံအတွက် ထိုက်ရိုက်ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းအတိုင်း ယှဉ်ပါစေ။

တသ္မာ၊ပေ၊ ဝသေန။　။[တသ္မာတိ လ္ဟုမာယ ဝိပါက ဝိဘာဝနာယ မုခနိဒဿနတ္တာတိ အဒ္ဓတ္တာ၊-မဓု။] ဤဝိပါကဝိဘာဝနာစကား၏ အကျဉ်းမျှပြုအပ်သောစကားဖြစ်သည့်အတွက် ကံဘပါးကြောင့် တဒါရုံအမျိုးမျိုးဖြစ်လသော်(ကံတပါးတည်းဖြစ်၍ အထူးမရှိဒသာကြောင့်) ထိုအမျိုးမျိုးဖြစ်သော တဒါရုံသည် ဇောနောက်သို့အစဉ်လိုက်ရကား ထိုရှေ့သွားဇောတို့၏ အထူးဖြင့် တဒါရုံကို အမျိုးမျိုး ထူးအောင်ပြုအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဇောဖြင့် တဒါရုံကို သတ်မှတ်ခြင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုထား၏၊ အမျိုးမျိုးသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော တဒါရုံ၏အစွမ်းဖြင့် တဒါရမဏာနိယမကို ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။

ဝိပဿတိ-အထူးထူး အပြားပြားရှု၏၊ (ဝိပဿနာဇော ဖြစ်၏၊) ကုသလာ ကုသလေ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောသည်၊ နိရုဒ္ဓေ-ချုပ်ပြီးလသော်၊ အဟေတု-ကော-သော၊ ဝိပါကော-သည်၊ တဒါရမဏတာ-တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဉာဏာနန္တရံ-ဉာဏ်၏အခြားမဲ့၌၊ အဟေတုကတဒါရမဏံ-ကိုလည်း ကောင်း၊ ကုသလာကုသလေ-သည်၊ နိရုဒ္ဓေ-သော်၊ သဟေတုကော-သော၊ ဝိပါကော-သည်၊ တဒါရမဏတာ-ဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ-သို့၊ အကုသလာနန္တရံ-၌၊ သဟေတုကတဒါရမဏံ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ တံ-ထိုတဒါရုံကို၊ ဇတေန ထေရေန-ဤတိပိဋကစူဋ္ဌနာဂထေရ်သည်၊ အဒဿိတံ-မပြအပ်၊ ဣတိ ကတ္ဘာ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ (ဤအကြောင်းကြောင့်၊) တဿ-ထိုတဒါရုံကို၊ ပဋိသေဓော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော နဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ယံ၊ပေ၊ ဝုတ္တန္တိ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ကုသလဿ ဝိယ-ကုသိုလ်ဇော၏ကဲ့သို့၊ အကုသလဿ-အကုသိုလ်ဇော၏၊ သဒိတော-တူသော၊ ဝိပါကော-တဒါရုံ ဝိပါက်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ ကတ္ဘာ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ သသခ်ါရိကာ၊ပေ၊ နိယမနံ-သတခ်ါရိကအဖြစ်, အသခ်ါရိကအဖြစ်ကို သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ တသ္မိံ-ထိုဇဝနေန တဒါရမဏံ နိယမေဟဗ္ဗံဟူသော စကားကို၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ အကုသလေပိ-၌လည်း၊ တံ-ထိုစကားသည်၊ နနယုဇ္ဇတိ-မသင့်မဟုတ်, သင့်သည်သာ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝေဝဋ္ဌကတ္ဘာ။ ။အမျိုးမျိုးသောကံကြောင့် တဒါရုံဖြစ်ရာ၌ကား ဤပြခဲ့သော တဒါရမဏ နိယမအပြင် အခြားနည်းဖြင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သေးကြောင်း ပြလို၍ "ဝေဋ္ဌကတ္ဘာ"စသည်မိန့်၊ ပဋ္ဌာန်းပါဋ္ဌိတော်ဝယ် "သဟေတုကေ ခန္ဓေ၊ပေ၊ တဒါရမဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ"ဟု ဝိပဿနာဉာဏ်ဇော၏အခြားမဲ့၌ အဟိတ်တဒါရုံ ဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း, "ကုသလာ ကုသလေ နိရုဒ္ဓေ သဟေတုကော ဝိပါကော"စသည်ဖြင့် အကုသိုလ်ဇော၏ အခြားမဲ့၌ သဟိတ်တဒါရုံဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း ဟောတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဇော ဖြင့် တဒါရုံသတ်မှတ်ခြင်းသည် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သော အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်သည်"ဟူလို။

နစ တံ၊ပေ၊ ဟောတိတိ။ ။ကိုံ ပန တာဒိသေ ပါဋ္ဌေ သတိပိ တံ တဒါရမဏံ စူဋ္ဌနာဂတ္ထေရော နပဿတိတိ ကတ္ဘာ ဗုဒ္ဓဃောသာစရိယေန ပဋိသေဓော ကတောတိ အာဟ-နစာတိ အာဒိ=ထိုကဲ့သို့ ပဋ္ဌာန်းပါဋ္ဌိတော်ရှိပါသော်လည်း ထိုအမျိုးမျိုးသော ကံကြောင့် ဇောနောင်အမျိုးမျိုးဖြစ်သော တဒါရုံ၏ဖြစ်ခြင်းကို တိပိဋကစူဋ္ဌနာဂထေရ် မမြင်သောကြောင့် ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဆရာသည် တိပိဋကစူဋ္ဌနာဂထေရ်၏ အလိုကို ပြရာ၌ ထိုတဒါရုံ၏ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်အပ်သလောဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် "နစ" စသည်ကိုမိန့်သည်၊ ထိုတဒါရုံအမျိုးမျိုးကို စူဋ္ဌနာဂထေရ်သည် မပြအပ်ဟု နှလုံးသွင်း၍ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသက မပြပဲထားသောအားဖြင့် တားမြစ်ခြင်းကိုပြုအပ်သည် မဟုတ်ပါ၊ (ဝါ-မတားမြစ်အပ်ပါ၊)-ဟူလို။ [ဤဆိုခဲ့ပြီးသော စကားသည် "အပဋိသိဒ္ဓံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ" နှင့် ထပ်တူ ကျ၏။]

အဋ္ဌာနမေတံတိ ဣဒံ-ကို၊ နိယမိတာဒိဝသေန-နိယမိတ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ယောနိသောဝါ-စီးပွားချမ်းသာကိုရခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အယောနိသောဝါ - စီးပွား ချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာဝဋ္ဋီတေ ဘဝင်ကို လည်စေအပ်သော်၊ အဓိယာနိသောဝါ-လည်းကောင်း၊ ယောနိသောဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝဝတ္ထပနသာ-ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း၏၊ (ဝုဋ္ဌော၏၊) အဘာဝံ-မဖြစ်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ်တံ။

ပဋိသိဒ္ဓံတိ-စကားကို၊ အဝစနမေဝ-ဟောတော်မမူခြင်းသည်ပင်၊ ပဋိသေဓော-တားမြစ်ခြင်းဝတည်း၊ ဣဘိ ကတွာ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍ (သင်္ဃကာရေန)ဝုတ်တံ၊ကာမဘဏ္ဍာနိဗ္ဗတ္တေန-ကာမတဏှာကြောင့်ဖြစ်သော၊ကမ္မုနာ-ကာမာဝစရကံကြောင့်၊ မဟဂ္ဂတ၊ပေ၊ ဝိပါကော-မဟဂ္ဂုတ်, လောကုတ္တရာ အာရုံကို ခံစားနိုင်သော တဒါရုံဝိပါက်သည်၊ နဟောတိ-နိုင်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုမဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာအာရုံ၌၊ တဒါရမဏာဘာဝေါ-တဒါရုံ၏မဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ အာပါတဂတေ-ရှေရှုကျခြင်းသို့ ရောက်သော၊ ဝိသသေ-အပရုံ၌၊ တန္နိန္နံ-ထိုအာရုံသို့ ညွတ်သော၊ အာဝဇ္ဇန်-အာဝဇ္ဇန်းကို၊

အဋ္ဌာနမေတံ၏၊ ဧပ၊ ဝုတ်တံ။ ။နိယမိတာဒိဋ္ဌိ အာဒိဖြင့် ပဌမမဟာကုသိုလ်စိတ်၏ သမယဝဝတ္ထာနအခန်း၌ ပြခဲ့သော နိယမိတ, ပရိဏာမိတ, သမုဒါစာရ, အာဘုဇိတ တို့တွင် ပရိဏာမိတ,သမုဒါစာရတို့ကိုသည်းကောင်း, ပဋိရူပဒေသဝါသ, သပ္ပုရိသူပနိဿယ, သဒ္ဓမ္မသဝန, ပုဗ္ဗေစကတပုညတာ စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ယူပါ။ [ထို၌ အာဘုဇိတဟူသည် ဤ၌ အာဝဇ္ဇန်းပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် အာဒိဖြင့် ယူဖို့မလို။] ဤနိယမိတစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အာဝဇ္ဇန်းက ယောနိသော အာဝဇ္ဇိတ ဖြစ်စေလျှင် ဝုဋ္ဌောက အယောနိသော ဝဝတ္ထပနဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းမရှိ၊ ထိုနိယမိတစသည် မရှိခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့် အာဝဇ္ဇန်းက အယောနိသော အာဝဇ္ဇိတဖြစ်စေလျှင် ဝုဋ္ဌောက ယောနိသော ဝဝတ္ထပန ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း မရှိ၊ ဤသို့ ဝုဋ္ဌော၏ အာဝဇ္ဇန်းမှ ပြောင်းပြန် မဖြစ်နိုင်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ "အဋ္ဌာနမေတံ" ဟု ဆိုပါသည်။

ဆိုလိုရင်းကား။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အာဝဇ္ဇန်း ဝုဋ္ဌောတို့မှ ပြောင်းပြန်မဖြစ်နိုင်ခြင်းတိုင်အောင် ဆိုထားသော်လည်း ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းတိုင်အောင် ရည်ရွယ်ချက် မရှိပါ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဝုဋ္ဌောတို့၏ ယောနိသော အယောနိသော ပြောင်းပြန်မဖြစ်ခြင်းကိုသာ ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါသည်-ဟူလို။[ဝဝတ္ထပနသာ အဘာဝံ သန္ဓာယ၊ နာ ကုသလာ ကုသလဘာဝန္တိ အဓိပ္ပာယော၊-မဓု။]

စတ္ထု၊ဧပ၊ဘဒန္တာဝါ။ ။တတ္ထာတိ-မဟဂ္ဂတ လောကုတ္တရာရသု၊တန္နိန္နာ အာဝဇ္ဇနံ ("ဘဝင်"ဟု အလယ်၌ ရှိသော်လည်း တန္နိန္နံကို အာဝဇ္ဇနံနှင့် တွဲပါ)၊ ကတိတိ-တသ္မာ ဝိသယေ နိန္နတ္တာတိ ယောဇနာ၊ တဒဘာဝါတိ-အာဝဇ္ဇနာဘာဝါ, ဝိနာတိ သမ္ဗန္ဓော၊ [ဤသို့ စပ်ပုံကိုကြည့်၍ ယာခုစာအုပ်များ၌ "ဝိနာ အာဝဇ္ဇနေန"ဟူ "အာဝဇ္ဇနေန"ပါသည်ကို စဉ်းစားသင့်၏၊ မခု။]

ဘဝင်္ဂ-ဘဝင်သည်၊ ဥပ္ပါဒေတိ-ဖြစ်စေနိုင်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အာဝဇ္ဇနံ-သည်၊ ဝိသယေ-မိမိဆိုင်ရာ အာရုံ၌၊ နိန္နတ္တာ-ညွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဘဝင်္ဂ ပန-သည်ကား၊ သဗ္ဗဒါ, သဝိသယေ-မိမိ၏အာရုံဖြစ်သော ကံကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်၌၊ နိန္နမေဝ-ညွတ်သည်သာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိသယန္တရဝိညာဏသ-တပါးသော အာရုံရှိသောဝိညာဉ်၏၊ (အာဝဇ္ဇန်း၏)၊ ပစ္စယော-အကြောင်း သည်၊ ဟုတ္ဘာပိ, တဒဘာဝါ-ထိုအာဝဇ္ဇန်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အာဝဇ္ဇနေန-နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ သဝိသယေ-၌၊ နိန္နတ္တာဝ-ညွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

စိဏ္ဏတ္တာတိ-ကား၊ အာဝဇ္ဇနေန-နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ ဗဟုလံ-အကြိမ်များစွာ၊ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗတ္တာ-ဖြစ်ဘူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [ဥပ္ပဇ္ဇန္တုဉ္ဌ စပ်၊ တခါတရံမျှ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်တကွ မဖြစ်သောကြောင့် "ဗဟုလံ"ကို စဉ်းစားသင့်၏ဟု မဓုဆိုဏ်၊ ထိုအဆိုမှာ "ဗဟုလံ-အကြိမ်များစွာ"ဟု အနက် မပေးပဲ "ဗဟုလံ-များသောအားဖြင့်"ဟု ပေးသောကြောင့်သာ ဖြစ်ဟန်တူသည်၊] သမုဒါ စာရတ္တာတိ-ကား၊ အာပါတဝတေ - သော၊ ဝိသယေ-၌လည်းကောင်း၊ (အာဝဇ္ဇန်းကို ရည်ရွယ်သည်၊) ပဋိသန္ဓိဝိသယေ စ-ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံ၌လည်း ကောင်း၊ (ဘဝင်ကို ရည်ရွယ်သည်)၊ ဗဟုလံ-စွာ၊ ဥပ္ပါဒိတပုဗ္ဗတ္တာ-ဖြစ်စေ အပ်ဘူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တုဉ္ဌ စပ်၊) ဝါ တနည်း၊ စိဏ္ဏတ္တာတိ-ပါ၌ဖြင့်၊ ပုဂ္ဂလေန - သည်၊ အာသေဝိတဘာဝေါ-အဖန်ဖန် မှီဝဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တော - ဆိုအပ်ပြီ၊ သမုဒါစာရတ္တာတိ ပါ၌ဖြင့်၊ သယံ-မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်၊ (အာဝဇ္ဇန်းဘဝင်တို့ ကိုယ်တိုင်)၊ ဗဟုလံ-စွာ၊ ပဝတ္တဘာဝေါ-ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဝုတ္တော)။

နိရောဓဿ ပေ၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ တဒနန္တရမေဝ-ထိုနေဝသညာနာသညာ ယတနစျာန်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်၊ နိရောဓဖုသနံ-နိရောဓသို့ ရောက်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အရှုပကွန္ဓာနံ ဝိယ-နာမ်ခန္ဓာတို့၏ကဲ့သို့၊ နိရောဓဿ-နိရောဓ သမာပတ်၏၊ အနန္တရပစ္စယဘာဝံ-အနန္တရပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို၊ (သန္ဓာယ) နဝုတ္တံ)-ဆိုအပ်သည် မဟုတ်၊ ပန-ဆက်၊ ပရိကမ္မေန-ပရိကမ်ဇောနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ-ဖြစ်သော၊ ကိဉ္စိ-ဘစုံဘခုသော၊ နေဝသညာနာသညာ ယတနံ-နေဝသညာနာသညာယတန စျာန်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပရိကမ္မာဝဇ္ဇနမေဝ-ပရိကမ်ဇော၏ အာဝဇ္ဇန်းသည်ပင်၊ တဿ-ထိုနေဝသညာနာသညာယတန စျာန်၏၊ အာဝဇ္ဇနံ-အာဝဇ္ဇန်းတည်း၊ ဣတိ ကြောင့်၊ အညဿဝိယ-အခြားသော ပဌမစျာန်အစရှိသည်၏ကဲ့သို့၊ [အညဿဝိယာတိပဌမဇ္ဈာနာဒိကဿဝိယ၊-အနု] ဘေဿပိ-ဤနိရောဓ၏ အနန္တရပစ္စည်းဖြစ်သော နေဝသညာနာသညာယတန စျာန်၏လည်း၊ သာဝဇ္ဇနတာယ-အာဝဇ္ဇန်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဘဝိဘဗ္ဗံ-

ဖြစ်ရာ၏။ [ဤနိရောဓ၏ အနန္တရပစ္စည်းဖြစ်သော နေဝသညာနာသညာယတန မှာလည်း ပရိကမ်ဇော၏ရှေ့၌ အမှန် အာဝဇ္ဇန်းရှိခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် အာဝဇ္ဇန်း ကင်းသော နေဝသညာနာသညာယတနချာန်ဟု မဆိုနိုင်ပါ-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ ဧတ္တ-ဤယထာနိရောဓသာ အနန္တရပစ္စယံအစရှိသော ဥပမာန ဝါကျ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော၊ အဓိပ္ပာယော-ကို၊ (အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကို၊) ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏၊ (ကိံ)၊ နေဝသညာနာသညာယတနသ-၏၊ နိရောဓသ-နိရောဓ သမာပတ်၏၊ အနန္တရပစ္စယဘာဝေ-အနန္တရ ပစ္စည်း အဖြစ်၌၊ နိန္နာဒိတာ-နိန္နအစရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ အညတ္ထ-နိရောဓ၏ အနန္တရ ပစ္စည်းအဖြစ်မှ တပါးသော အရာ၌၊ နဒိဋ္ဌာ-မတွေ့မြင်အပ်၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) အဘဒတ္ထပရိကမ္မဘာဝေစ-ထို နိရောဓအကျိုးမရှိသော ပရိကမ်ဖြစ်ရာ၌လည်း၊ ဥပ္ပတ္တိယာ-(ဤနေဝသညာ နာသညာယတနချာန်၏) ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ စ ဆက်၊ အထ-ထိုသို့ နိန္နာဒိတာ မရှိပါပဲလည်း၊ တံ-ထိုနေဝသညာနာသညာ ယတနချာန်သည်၊ တသ-ထို နိရောဓ၏၊ အနန္တရပစ္စယော-အနန္တရပစ္စည်း သည်၊ ဟောတိ၊ တထာစ-ထို နိရောဓ၏ အနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ယထာဝုတ္တာ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီး သော၊ ("ဥပေက္ခာသဟဂတ အဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု" ဟုအဋ္ဌကထာ ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော၊) မနောဝိညာဏဓာတု-သည်၊ နိရာဝဇ္ဇနုပ္ပတ္တိယံ-အာဝဇ္ဇန်း မရှိပဲ ဖြစ်ရာအရာ၌၊ နိန္နာဒိဘာဝေ-နိန္နအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်၊ အသတိ

အယမေတ္တာဓိပ္ပာယော။ ။နေဝသညာ နာသညာ သမာပတ္တိဇောမှာ ပရိကမ် ဇော၏ရှေ့၌ အာဝဇ္ဇန်းရှိခဲ့သောကြောင့် နေဝသညာနာသညသမာပတ်၏ အာဝဇ္ဇန်း မရှိပဲ ဖြစ်ခြင်းကို ပြလိုရင်း မဟုတ်ရကား နိရောဓသ အနန္တရပစ္စယံ နေဝသညာ နာသညာယတနံနှင့် စပ်၍ အဋ္ဌကထာ၏ အလိုကို မှတ်ထိုက်ပါသည်-ဟူလို၊ "နိရာ ဝဇ္ဇနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ" တိုင်အောင် အဋ္ဌကထာ၏ အလိုပြတည်း။

နေဝသညာ၊ ပေ၊ ဥပ္ပတ္တိယာ။ ။နေဝသညာနာသညာယတန (စတုတ္ထာရုပ္ပ) ချာန်၏ နိရောဓအား အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုဖို့ရန် နိန္န-ညွတ်ကိုင်းခြင်း (အာဒိဖြင့် စိဏ္ဏ-သမုဒါစာရဖြစ်ခြင်း)ကို အခြားနေရာ၌ မတွေ့အပ်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း- နိရောဓအကျိုးမရှိသော (စတုတ္ထာရုပ္ပ အတွက်) ပရိကမ် ပြုရာ၌လည်း ဤစတုတ္ထာရုပ္ပ ချာန်၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

အထ စ၊ ပေ၊ တထာစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။ [အထာတိ—နိန္နာဒိဘာဝေ အသန္တေပိ၊— (မဓု)၊ တထာစ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ-အနန္တရပစ္စယော ဟောတီတိ ပဒသ အတ္ထံ ဝိဝရတိ၊ (အနူ)။] ထိုသို့ နိန္နစသည် မရှိပါသော်လည်း ထို စတုတ္ထာရုပ္ပချာန်သည် နိရောဓ၏ အနန္တရပစ္စည်း ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့, ဤ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်သည် အာဝဇ္ဇန်း မပါပဲဖြစ်ရာ၌ နိန္နစသည်မရှိပဲလည်း အာဝဇ္ဇန်းနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ပိ- သော်လည်း၊ နိရာဝဇ္ဇနာ- အာဝဇ္ဇန်းမရှိသည်၊ (ဟုတ္ဘာ-ဖြစ်လျက်၊) ဥပ္ပဇ္ဇတိ - ဖြစ်နိုင်၏၊ ဣတိ(အယံ အဓိပ္ပာယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။)

ဝေဥ္ဇကတ္ဘာ - ဤအကြောင်းကြောင့်၊ အရိယမဂ္ဂစိတ္တံ မဂ္ဂါနန္တရာနိ ဖလစိတ္တာနီတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤ ဥဒါဟရဏ်ကို၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့၊နိဗ္ဗာနာ၊ပေ၊ဘာဝံ-နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသောအာဝဇ္ဇန်း၏မရှိခြင်းကို၊ သန္ဓာယ- ၍၊ တေံ-ဤ အရိယမဂ္ဂစိတ္တံ မဂ္ဂါနန္တရာနိ ဖလစိတ္တာနိ ဟူသောစကားသည်၊ ဝါ - ကို၊ ဝုတ္တံ - ဆိုအပ်သည်၊ ယဒိ သိယာ၊ (ဝေံသတိ)၊ ဂေါတြဘု ဝေါဒါနာနိ - ဂေါတြဘု ဝေါဒါန်တို့သည်၊ နိဒဿနာနိ- ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရဏ်တို့သည်၊ သိယုံ - ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ (ကသ္မာ-နည်း၊)တေဟေဝ-ထို ဂေါတြဘု ဝေါဒါန်တို့ဖြင့်ပင်လျှင်၊တေသံ-ဤ မင်္ဂစိတ် မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်စိတ်တို့၏၊ နိရာဝဇ္ဇနတာသိဒ္ဓိတော- အာဝဇ္ဇန်းမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်၏ ပြီးစီးနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။

စ-သည်သာမကသေး၊ ဖလသမာပတ္တိကာလေ - ဖလသမာပတ်ဝင်စားရာအခါ၌၊ ပရိတ္တာရမဏံ - ကာမတရားလျှင် အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ မဟဂ္ဂတာရမဏံ - သော၊ အနုလောမံ - အနုလုံသည်၊ ဖလသမာပတ္တိယာ - ဖလ

ဝေဥ္ဇကတ္ဘာ ၊ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ဝေဥ္ဇကတ္ဘာ – နိန္ဒ စသည်မရှိပဲ အာဝဇ္ဇန်းကင်း၍ ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ရှေးက မဖြစ်ဘူးသေးသော မင်္ဂစိတ်, မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်စိတ်များကို အဌကထာဝယ် ပုံစံအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ဆိုအပ်သည်။

ယဒိ၊ ပေ၊သိဒ္ဓိတော။ ။အာဝဇ္ဇန်းကင်း၍ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကိုသာရည်ရွယ်၍ နိန္ဒစသည်မရှိခြင်းကို မရည်ရွယ်လျှင် မင်္ဂစိတ်နှင့် မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်စိတ်တို့ကို ပုံစံမပြပဲ ဂေါတြဘု ဝေါဒါန်စိတ်တို့ကိုသာပုံစံပြရုံဖြင့် နိရာဝဇ္ဇနအဖြစ် ပြီးနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂစိတ်ဖိုလ်စိတ်ထက် စိတ်ဖြစ်ပုံ အလျင်ကျသော ဂေါတြဘုဝေါဒါန်တို့ကိုသာပုံစံပြထိုက်၏ စိတ်ဖြစ်ပုံ နောက်ကျသောမင်္ဂ,မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်တို့ကို ပုံစံပြသဖြင့် "လောကယုတ္တိမရှိသော (ဩစိတျဟီန)အပြစ် ဖြစစရာရှိသည်"ဟူလို။

ဖလသမပတ္တိ၊ပေ၊သိယုံ။ ။အာဝဇ္ဇန်းကင်း၍ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကိုသာ ရည်ရွယ်လျှင် အခြားအပြစ်ကိုလည်း ပြလိုသောကြောင့် "ဖလသမာပတ္တိ"စသည်ကိုမိန့်သည်၊ပဌာန်းပါဋ္ဌိတော်၌ "ပရိတ္တာရမဏံ ၊ပေ၊ ဖလသမာပတ္တိယာ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော"ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ထိုပါဋ္ဌိတော်အရ "ကာမမဟဂ္ဂုတ်ဟူသော သင်္ခါရကို အာရုံပြုသော အနုလုံက ဖလသမာပတ်အား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်၏"ဟု သိရ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် "ဖလသမာပတ်စိတ်များ၌ မိမိတို့ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ပေးမည့် ရှေ့သွားအာဝဇ္ဇန်းမရှိ"ဟု သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် အာဝဇ္ဇန်းကင်း၍ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကိုသာ ရည်ရွယ်လျှင် အဌကထာဝယ် ပုံစံပြရာ၌ ထို ဖလသမာပတ်စိတ်များကို ချန်မထားထိုက်ယခုသော်ကား "မဂ္ဂါနန္တရာနိ ဖလစိတ္တာနိ"ဟူသော စတားဝယ် "မဂ္ဂါနန္တရာနိ" ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ဖလသမာပတ်စိတ်များကို ချန်ထားခဲ့သည်။

သမာပတ်အား၊ အနန္တရပစ္စယေန-ဖြင့်၊ ပစ္စယော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ဟောတော်မူသည့်အတွက်၊ သမာနာ၊ပေ၊ တတ္တာ-တူသော အာရုံရှိသော အာဝဇ္ဇန်းမှ ကင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မဂ္ဂါနန္တရာနိ ဖလစိတ္တာနိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဖလသမာပတ္တိစိတ္တာနိ-ဖလသမာပတ်စိတ်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ-ကြဉ်ဖယ်ထိုက်ကုန်သည်၊ နသိယုံ၊ ပန-ဆက်၊ ဂေါတြဘု ဝေါဒါနာနိ-တို့သည်၊နိဗ္ဗာနေ-၌၊ စိဏ္ဏာနိ-များစွာ ဖြစ်ဘူးကုန်သည်လည်းကောင်း၊ သမုဒါစာရာနိစ-ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ယဒိပိ နဟောန္တိ-အကယ်၍လည်း မဖြစ်ပါပေကုန်၊ အာရမဏန္တရေ-နိဗ္ဗာန်အာရုံမှ တပါးသော အာရုံ၌၊ စိဏ္ဏသမုဒါစာရာနေဝ-စိဏ္ဏသမုဒါစာရတို့သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ စ-ဆက်၊ ဖလသမာပတ္တိစိတ္တာနိ-တို့သည်၊ မဂ္ဂဝီထိတော မှ၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်ဖြစ်သော နောက်၌၊ တဒတ္ထပရိကမ္မသဗ္ဗာဝါ-ထိုဖလသမာပတ်အကျိုးငှာ ပရိကမ်ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (နိဗ္ဗာနေ စိဏ္ဏသမုဒါစာရာနေဝ ဟောန္တိ၊) ဣတိ-ကြောင့်၊သေသံ-ထိုဂေါတြဘုဝေါဒါန် ဖလသမာပတ်စိတ်တို့ကို၊ ဂဟဏံ-ယူခြင်းကို၊(တင်ဟကာရေန)၊ နကတံ။

စ-ဆက်၊ အနုလောမာနန္တရံ-အနုလုံ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ဖလသမာပတ္တိစိတ္တံ-သည်၊စိဏ္ဏံ-အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ဘူး၏၊ သမုဒါစာရံ-ထင်လာသောအာရုံ၌ ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖြစ်စေအပ်ဘူး၏၊ နေဝ၊ပေ၊နန္တရံ-၌၊ (ဖလသမာပတ္တံစိတ္တိစိဏ္ဏံ သမုဒါစာရံ) နဟောတိ)၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) မဂ္ဂါနန္တရဿဝိယ-မဂ္ဂါ

ဂေါတြဘု၊ပေ၊သမုဒါစာရာနေဝ။ ။ဂေါတြဘုဝေါဒါန်တို့ကို အဋ္ဌကထာဝယ် ပုံစံအဖြစ်ဖြင့် မယူခြင်း၏အကြောင်းကို ပြလို၍ "ဂေါတြဘု" စသည်ကို မိန့်သည်၊ ပဌမမဂ်၏ ရှေ့သွားဖြစ်သော ဂေါတြဘု, အထက်မဂ်တို့၏ ရှေ့သွားပြစ်သော ဝေါဒါန်တို့သည် နိဗ္ဗာန်ကို ယခုမှ အာရုံပြုရသောကြောင့် စိဏ္ဏ သမုဒါစာရ မဖြစ်ကြချေ၊သို့သော်-နိဗ္ဗာန်မှ တပါးသော အခြားအာရုံများ၌ကား စိဏ္ဏ သမုဒါစာရ ဖြစ်ကြ၏၊ "ဣတိ တေသံ ဂဟဏံ နကတံ"နှင့် ဆက်ပါ။

ဖလသမာပတ္တိစိတ္တာနိစ။ ။[နိဗ္ဗာနေ စိဏ္ဏသမုဒါစာရာနေဝါတိ ယောဇနာ၊ (မခု)။] မဂ္ဂဝီထိမှ နောက်ဖြစ်သော အထက်၌ ဖြစ်သမျှ ဖလသမာပတ် စိတ်တို့သည် ပရိကမ်ပြုစဉ်ကပင် ထိုဖလသမာပတ် အကျိုးငှာ ပြုခဲ့သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်၌ စိဏ္ဏသမုဒါစာရ ဖြစ်ကြ၏၊ "ဣတိ တေသံ ဂဟဏံ နကတံ"နှင့် ဆက်ပါ။

အနုလောမာနန္တရဉ္စ၊ပေ၊နိဒဿနံ။ ။အဋ္ဌကထာဝယ် အနုလုံ၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သော ဖလသမာပတ်စိတ်ကို ပုံစံမပြပဲ အဘယ့်ကြောင့် "နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ ဖလသမာပတ္တိစိတ္တံ"ဟု ပုံစံပြရသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "အနုလောမာနန္တရဉ္စ" စသည် မိန့်၊ အနုလုံ၏ အခြားမဲ့၌ ဖလသမာပတ် စိတ်သည်(အနုလုံ ပရိကမ်ပြုစဉ်ကပင် ထိုစိတ်

နန္တရဖိုလ်၏ကဲ့သို့၊ တဒတ္ထ ပရိကမ္မာဘာဝါ-ထို ဖိုလ်စိတ်အကျိုးရှိသော ပရိကမ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿာတိ-ဟူသော စကားဖြင့်၊ တဋ္ဌ-ထို နိရောဓာနန္တရဖိုလ်ကိုလည်း၊ နိဒဿနံ-ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်ကို၊ (ကတံ)။

အာရမဏေန၊ ပေ၊ နုပ္ပဇ္ဇတီတိ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ တေဿ-ဤ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် မနောဝိညာဏဓာတ် စိတ်၏၊ မဟဂ္ဂတာရမဏတ္တာဘာဝါ-မဟဂ္ဂုတ် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ပုစ္ဆံ-ပုစ္ဆာကို၊ ကာရေတွာ-ပြုစေ၍၊ (''အထ ကိမဿာရမဏံ'' ဟု ပုစ္ဆာထုတ်စေ၍၊) အာရမဏနိဒ္ဓါရဏတ္ထံ-အာရုံကို ထုတ်ဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ-ထို ဝိပါကကထာ၌၊ ဇစ္စ၊ ပေ၊ နိဒဿနံ-ဇစ္စန္ဓ ပီဌသပ္ပိ ဥပမာကို ညွှန်ပြခြင်းသည်၊ ဝိပါကဿ-ဝိပါက်စိတ်၏၊ နိဿယေန-မှီရာဝတ္ထုရုပ်နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ အပ္ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ-မဖြစ်နိုင်ခြင်းကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ ဝိသယဂ္ဂါဟောတိ ဣဒံ-ကို၊ စက္ခာဒီနံ-စက္ခုအစရှိသောဝတ္ထုရုပ်တို့၏၊ သဝိသယဂ္ဂဟဏေန-မိမိအာရုံကို ယူခြင်းအားဖြင့်၊ စက္ခု၊ ပေ၊ ဝိပါကဿ-စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော ဝိပါက်ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-ငှာ၊ ဝုတ္တံ၊...ဥပနိဿယတော-အားကြီးသော

ဖြစ်ဖို့ရန် ပြုသောကြောင့်) နိဗ္ဗာန်၌ စိဏ္ဏသမုဒါစာရဖြစ်နေ၏၊ နေဝသညာ နာသညာ ယတနစျာန်၏ အခြားမဲ့၌) နိရောဓမှ ထသောအခါ) ဖြစ်သော ဖိုလ်စိတ်ကား စိဏ္ဏသမုဒါစာရ မဖြစ်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း....မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်၌ ပရိကမ်မရှိသကဲ့သို့ ထိုနိရောမှေ ထသောအခါ ဖြစ်သော ဖိုလ်စိတ်၌လည်း ပရိကမ် မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ''နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ'' ဟူသော စကားဖြင့် ထို နိရောဓမှ ထသောအခါ ဖြစ်သော ဖိုလ်ကိုသာ ပုံစံထုတ်ပြပါသည်။ [ဣတိ ဣမိနာဝစနေန တဋ္ဌ (နိရောဓာနန္တရံ ဖလံ) နိဒဿနံ ကတံ၊—မဓု။]

အာရမဏေန၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။''အာရမဏေန ဝိနာ နုပ္ပဇ္ဇတိ'' ဟူသော စကားသည် အကျိုးထူး မရှိသည် မဟုတ်ပါလော၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း....စိတ်ဟူသမျှ၏ အာရုံနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ခြင်းက ထင်ရှားပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ''သို့ပါလျက် အဘယ် အကျိုးငှာ ဤစကားကို ဆိုရပါသနည်း'' ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ''အာရမဏေန၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ'' ဟု မိန့်သည်၊ ''ငါ၏ ပဏီတဖြစ်သော စျာန်တရားသည် ပျက်စီးပါပေါ့'' ဟု တွေးသော ဒေါသဇော၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်ရသော ဥပေက္ခာသန္တီရဏသည် မဟဂ္ဂုတ်တရားကို အာရုံမပြုနိုင်ရကား ''ကိမဿာရမဏံ'' ဟု ပုစ္ဆာထုတ်၍ ထို ဥပေက္ခာသန္တီရဏ၏ အာရုံကို ထုတ်ပြခြင်းအကျိုးငှာ ''အာရမဏေ ပန ဝိနာ နုပ္ပဇ္ဇတိ'' ဟု (စကားလက်စ ပေါ်လာအောင်) ဆိုရပါသည်-ဟူလို။

တတ္ထ၊ ပေ၊ ဒဿနတ္ထံ။ ။[စာအုပ်တို့၌ ''တတ္ထာတိ ဝိပါကကထာယံ'' ဟု တွေ့ရ၏၊ ဤနေရာ၌ တတ္ထ၏ သံဝဏ္ဏေဘဗ္ဗအဖြစ်ကို အဋ္ဌကထာဝယ် မတွေ့ရ၊ ဂါထာ၏နောက်၌ ''တတ္ထ'' ဟု ရှိသော်သည်း ''ဇစ္စန္ဓပီဌသပ္ပိဥပမာနိဒဿနံ'' စသည်ဖြင့် ဂါထာ၏

မှီရာအကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ စက္ခာဒီနံ-တို့၏၊ ဒဿနာဒိအတ္တတော စ-မြင်ခြင်း အစရှိသော အကျိုးပယောဇဉ်အားပြင့်လည်းကောင်း၊ ["ဥပနိဿယမတ္ထသော"၌ အတ္ထသဒ္ဒါသည် "ဖလအနက်, (တနည်း) ပယောဇန အနက်ဟော"ဟု အနုဋ္ဌီကာ ဖွင့်၏။] တဿေဝ-ထိုစက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော ဝိပါက်၏သာလျှင်၊ ဝိပါကဿ-အကျိုးကို၊ ဒဿနတ္တံ-ငှါ၊ ဥပနိဿယမတ္တသောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။

ဟဒယဝတ္ထုမေဝါတိ-ကား၊ ပုရိမစိတ္တာနိ-အာဝဇ္ဇန်းစသောရှေ့၌ဖြစ်သော စိတ်တို့သည်၊ ဟဒယဝတ္ထုနိဿိတာနိ စ - ဟဒယဝတ္ထုကို မှီကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ပသာဒဝတ္ထု အနုဂတာနိ စ-ပသာဒဟူသော မှီရာဝတ္ထုရုပ်သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတ္တာ)၊ အညာရမဏာနိ-အခြားသော အာရုံရှိကုန်သည်၊ (ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်မှ တပါးသော အာရုံရှိကုန်သည်၊) ဟောန္တိယထာ၊ ဧဝံ-တူ၊ ဘဝင်-ဘဝင်သည်၊ နေ (ဟောတိ)၊ ပန-အနွယကား၊ တံ ဧတံ-ထိုဘဝင်သည်၊ ဝတ္ထာရမဏန္တရ ရဟိတံ-တပါးသော ဝတ္ထု အာရုံမှ ကင်းသည်၊ (မှီမြဲ ဟဒယဝတ္ထု, ပြုမြဲ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်အာရုံမှ တပါးသောအာရုံ မရှိသည်၊) (ဟုတ္တာ)၊ ကေဝလံ-ဝတ္ထာရမဏန္တရမဖက် သက်သက်၊ ဟဒယဝတ္ထုမေဝ-ကိုသာ၊ နိဿယ ပဝတ္ထတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဟဒယ ရူပဝတ္ထုကံ တိ ဣဓာပိ-ဤပါဌ်၌လည်း၊ အညဝတ္ထာနုဂတံ - ဟဒယဝတ္ထုမှ

အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်နေသောကြောင့် ဂါထာ၏နောက်၌ရှိသော တတ္ထကို မဖွင့်ပြထိုက်၊ ထို့ကြောင့် ဣတိသဒ္ဒါမပါစေပဲ "တတ္ထ ဇစ္စန္ဓပီဌသပ္ပိဥပမာနိဒဿနံ"ဟု တဆက်တည်းရှိရမည်၊ "ဝိပါကကထာယံ"ကား တတ္ထကို အနက်ပေးရာဝယ် နိဿယ (နံပျောက်) လုပ်ထားသည်ကို ယူမှားဟန် တူသည်။] ထိုဝိပါကကထာ၌ ဇစ္စန္ဓပီဌသပ္ပိ ဥပမာကို ပြခြင်းသည် (ငဆွံ့သည် ငကန်းကို မမှီပဲ မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့) ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံဝယ် ဝိပါက်စိတ်များ၏ မှီရာဝတ္ထုရုပ်နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ပုံကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိသည်။

ဥပနိဿယမတ္ထသော။ ။[မသည် ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ အပိုလာသောအာဂုံတည်း။] ဥပနိဿယဟူသည် စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ဖို့ရန် အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း, သောတဝိညာဏ်စသည်ဖြစ်ဖို့ရန် အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းတည်း၊ အတ္ထဟူသည် "စက္ခုဝိညာဏ်စသော ဝိပါက်သည် မြင်ခြင်းအကျိုးရှိ၏"စသော အကျိုးပယောဇဉ်တည်း။ [တဿေဝ ဝိပါကဿ ဝိပါကဿ ဒဿနတ္တံ၊-မမု။]

ဟဒယဝတ္ထုမေဝ။ ။ဤစကားသည် ဘဝင်စိတ်၏မှီရာကိုပြသော စကားတည်း၊ ရှေ့ဝီထိစိတ်များသည် ဟဒယဝတ္ထုကိုလည်း မှီကြ၏၊ ၅ ဒွါရ၌ ဖြစ်ခိုက် ပသာဒဟူသော ပဋ္ဌဝတ္ထုသို့လည်း အစဉ် လိုက်ကြရ၏၊ ကံစသော အာရုံမှတပါး အခြားအာရုံကို အာရုံပြုကြ၏၊ ဘဝင်ကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ် ဟဒယဝတ္ထုကိုသာ မှီ၏၊ ကံစသော အာရုံကိုသာ အာရုံပြု၏၊ ဤသို့ ရှေ့စိတ်များနှင့်မတူသောကြောင့် "ဟဒယဝတ္ထုမေဝ"ဟု ဧဝနှင့်တကွ ဆိုသည်။

တပါးသောဝတ္ထုသို့ အစဉ်လိုက်သော၊ (စိတ်-သည်၊ ပဌမတရံ ဥပ္ပဇ္ဇတိဋ္ဌ ဧပ်၊) ဣတိ အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ (ကသ္မာ ဣတိ အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဟိ (ယသ္မာ)၊ မက္ကဋကဿ-ပင့်ကူ၏၊ သုတ္တာရောဟကံ ဝိယ-ပင့်ကူချည်မျှင်သို့ တက်ခြင်းကဲ့သို့၊ ပသာဒဝတ္ထုကံ-ပသာဒဟူသော မှီရာဝတ္ထုရှိသော၊ စိတ်-ပဋ္ဌဝိညာဏ်စိတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သုတ္တေန-ချည်မျှင်ဖြင့်၊ ဂမနာဒီနိ ဝိယ-သွားခြင်း အစရှိသည်ကဲ့သို့၊ [အာဒိဖြင့် ယူသပိဝန ပုန အာဂမနတ္ထိကိုယူ။] တဒနုဂတာနိ-ထိုပသာဒ ဝတ္ထုသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော၊ သေသ စိတ္တာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဟဒယဂ္ဂပဝတ္ထုကန္တိ ဣဓာပိ ဇာတ ဝတ္ထာနုဂတန္တိ အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သုတ္တာ၊ပေ၊ ဝိယ-ချည်မျှင်ကို ထိခိုက်ခြင်း, ပင့်ကူ၏ လှုပ်ရှားခြင်းတို့ကဲ့သို့၊ ပသာဒ၊ပေ၊ စလနာနိ၊ ပသာဒဒွ် ထိခိုက်ခြင်း, ဘဝင်၏လှုပ်ခြင်းတို့သည်၊ သဟ-တပြိုင်နက်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ဤ အနုက်ကို၊ ဒီပနဘော-ကြောင့်၊ ဧကေကံ၊ပေ၊ တိပိ-ဟူ၍လည်း၊ ဒီပေတိ။

ဘဝင်္ဃ၊ပေ၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ဒေါဝါရိကသဒ္ဒီသာနံ-တံခါးစောင့်နှင့် တူကုန်သော၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ-တို့အား၊ ပါဒုပရိမဋ္ဌကသဒ္ဒီသဿ-ခြေကို ဆုပ်နယ်သူနှင့်တူသော၊ အာဝဇ္ဇနဿ-အား၊ သညာဒါနသဒ္ဒီသော-အမှတ် ပေးခြင်းနှင့် တူသော၊ အနန္တရပစ္စယဘာဝေါ-အနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ် သည်သော၊ ဘဝင်္ဂါဝဇ္ဇနံ-ဘဝင်ကို လည်စေခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ကတွာ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဝိပါကမနောဓာတုအာဒီနံ-ဝိပါက်ဖြစ်သော မနောဓာတ်အစရှိသည်တို့၏၊ အဒိသွာဝ-အာရုံကိုမမြင်မူ၍သာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆနာဒီ ကရဏံ-လက်ခံခြင်းအစရှိသည်ကို ပြုခြင်းကို၊ (ဝုတ္တံဒွ် စပ်)၊ဂါဠ်၊ပေ၊ ဝသေန-တယောက်သော ကလေး၏ တင်းကြပ်စွာ ကိုင်ခြင်းနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်, တယောက်သောကလေး၏ အပြားလေးထောင့်၏အဖြစ်ကို သိခြင်းမျှနှင့် တူသည်၏အဖြစ်, တယောက်သောကလေး၏ အသပြာ၏အဖြစ်ကို သိခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်, အမိ၏ ရောင်းဝယ်မှုဌ် ကပ်ဆောင်ခြင်းမျှနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဂါဠ်ဂဟါဟကာဒီနံ-တင်းကြပ်စွာ ကိုင်တတ်သော

အညဝတ္ထာနုဂတန္တိ အဓိပ္ပာယော။ ။ဤ"ဟဒယဂ္ဂပဝတ္ထုကစိတ်"ဟူသည် အာဇ္ဇန်းစိတ်တည်း၊ ထိုစိတ်လည်း အခြားသော ပဋ္ဌဝတ္ထုသို့ အစဉ် လိုက်ရသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-ပဋ္ဌဒွါရိကစိတ်ဖြစ်ရကား ပဋ္ဌဝတ္ထုသို့ အစဉ် လိုက်ရသည်သာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် မက္ကဋကဿ ဟိ၊ပေ၊ သေသ စိတ္တာနိတိဟု ပဋ္ဌဝိညာဏ်မှ တပါးသော အာဝဇ္ဇန်းနှင့်တကွ ပဋ္ဌဒွါရိကဝီထိစိတ်များ ကို "သေသစိတ္တာနိ"ဟု ဆိုထားသည်။

ဝိပါကမနောဓာတု၊ ပေ၊ အဘာဝါ။ ။နန္နု စ ဝိပါကမနောဓာတု အာဒီနံ အဒိသွာဝ သမ္ပဋိစ္ဆနာဒိကရဏံ ဂါကကာဒီနံ ဒဿနသမ္ဘဝတော ကထံ သမေတ္တိတိ အာဟ-ဝိပါကမနောတိ အာဒိ=ဝိပါက်မနောဓာတု(သမ္ပဋိစ္ဆိန်း)စသည်တို့က ရှုပါရုံ

ကလေးအစရှိသူတို့၏၊ ကဟာပဏဒဿနဿ-အသပြာကိုမြင်ရခြင်း၏-အဘာဝါ မရှိခြင်းကြောင့်၊ န (ဝုတ္တံ)-ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ စ-ဆက်၊ သမ္ပဋိစ္ဆနာဒီနံ-သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း အစရှိသည်တို့၏၊ တံ သမာနဘာဝေါ-ထိုတင်းကြပ်စွာ ကိုင်ခြင်း အစရှိသည်တို့နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဇဓိပ္ပေတော၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ["တံ သမာန သာဝေါစ"ဟု ရှိ၏၊ "ဘာဝေါဝ"ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်။]

ပဏ္ဍရံ ဇတန္တိ-ပါဌ်ဖြင့်၊ (ဒီပနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) ပဏ္ဍရရူပဒဿန သာမညတော-ဖြူသောရူပါရုံကိုမြင်ရခြင်းအားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စက္ခုဝိညာဏမေဝ-စက္ခုဝိညာဏ်သည်သာ၊ ဒဿနကိစ္စံ - မြင်ခြင်း ကိစ္စကို၊ သာဓေတိ-ပြီးစေ၏၊ ဣတိ-သို့ ဒီပနံ-ပြခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ-တူ၊ သောတဒ္ဒါရာဒီသုပိ-တို့၌တည်း၊ သဝနာဒိဝသေန-ကြားခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဇေတဗ္ဗံ။

သန္တာပနဝသေန-ကောင်းစွာ ပူစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဂုဋ္ဌသီလော-တင်လဲ ပြုခြင်း အလေ့ရှိသူသည်၊ ဝါ-တနည်း၊ ဂုဋ္ဌပယောဇနေမ-တင်လဲ ဟူသော အကျိုးရှိသူသည်၊ ဂေါဋ္ဌိယကော-ဂေါဋ္ဌိယက မည်၏။

ဥပနိဿယတောတိ-ဟူသောစကားကို၊ ဥပနိဿယပစ္စယံ-ဥပနိဿယပစ္စည်းကို၊ သန္ဓာယ, န ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ယသ္မိံ-အကြင် ပက္ခုပဿာဒ, အာလောကစသော အကြောင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလသော်၊

စသည်ကို မမြင်ရပဲ ခံယူခြင်းကိစ္စစသည်ကို ပြုခြင်းသည် ထိုအသပြာကို တင်းကြပ်စွာ ကိုင်သော ကလေးစသူတို့က အသပြာကို မြင်ခြင်း၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့် အဘယ်နည်းဖြင့် တူနိုင်ပါသနည်း၊ ဥပမေယျဘက်၌မမြင်ခြင်း,ဥပမာနဘက်၌ မြင်ခြင်းအားဖြင့် မတူပဲ ဖြစ်နေသည် မဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဝိပါက မနောဓာတု"စသည်ကို မိန့်သည်။— မဓုဋ္ဌီကာ။

ဆိုလိုရင်းကား – သမ္ပဋိစ္ဆိုန်းစသည်တို့၏ မမြင်ပဲ လက်ခံမှုစသည်ကို ပြုခြင်းသည် ဂါဋ္ဌဂဟဏမတ္တ စသည်အားဖြင့် တူမျှသောကြောင့် ဥပမာပြခြင်း ဖြစ်သည်၊ [မတ္တဖြင့် မြင်ခြင်းကို ကန့်၊] ထိုမတ္တ၏အနက်ကို ပြလို၍ "န၊ပေ၊ အဘာဝါ"ဟု မိန့်သည်၊ တင်းကြပ်စွာဆုပ်ကိုင်သော တလေးစသူတို့က အသပြာကို မြင်မှု၏ မရှိခြင်းကြောင့် ဥပမာပြသည်မဟုတ်ပါ-ဟူလို။[စာအုပ်တို့၌"အဘာဝေါ"ဟု တွေ့ရ၏၊"အဘာဝါ" ဟု ရှိမှ မဓုဋ္ဌီကာကျမ်းတက်ပုံနှင့် ညီမည်။]

သန္တာပန၊ပေ၊ ဂေါဋ္ဌိယကော။ ။ကြံရည်ကို ကောင်းစွာ ပူစေခြင်းဟူသည် ကျက်စေခြင်း (ချက်ခြင်း) တည်း၊ ကျက်သောအခါ ဂုဋ္ဌ (တင်လဲ, သကာ) ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်"သန္တာပနဝသေန ဂုဋ္ဌသီလော,ဂုဋ္ဌပယောဇနောဝါ"ဟု ဆိုသည်၊ ဂေါဋ္ဌိယ ပဌမနည်းဖြင့် တသီလတဒ္ဓိတ်ကို,ဒုတိယနည်းဖြင့် ပယောဇနတဒ္ဓိတ်ကို ပြ၏၊ "ဂုဋ္ဌော (ဂုဋ္ဌကရဏံ) သီလံ ယဿာတိ ဂေါဋ္ဌိယော၊ ဂုဋ္ဌော (ဂုဋ္ဌပယောဇနံ) ယဿာတိ ဂေါဋ္ဌိယော"ဟု ပြု၍ သွတ္ထဒ္ဓိ က ပစ္စည်းသက်။

ယော-အကြင် စက္ခုဝိညာဏ်စသော အကျိုးသည်၊ နဟောတိ၊ (တဿ-ထိုစက္ခုဝိညာဏ်စသော အကျိုး၏၊) သော-ထိုစက္ခုပသာဒ, အာလောကစသော အကြောင်းကို၊ ဣဓ-ဤဥပနိဿယဟောဟူသော ပါဠိ၌၊ ဥပနိဿယောတိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော၊ အာလောကသန္နိဿိတံတိ ဣဒမ္ပိ-ဟူသော ဤစကားကိုလည်း၊ အာလောကေ-အရောင်အလင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ သဗ္ဗာဝံ-စက္ခုဝိညာဏ်၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဥပနိဿယပစ္စယတံ-ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ နဟ (ဝုတ္တံ)။

ကိရိယစိတ္တဿ - ကြိယစိတ်၏၊ (အာဝဇ္ဇန်း၏)၊ ပစ္စယဘာဝံ-အနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်သို့၊ အနုပဂန္ဆာ-မကပ်ရောက်မူ၍၊ သယမေဝ-မိမိချည်းသာ၊ ပဝတ္တမာနံ-ဖြစ်သော ဘဝင်သည်၊ မန္ဒထာမဂတံ နာမ-မန္ဒထာမဂတ မည်၏။

အသခ်ါရိက၊ပေ၊ ဒိသ္ဒာတိ-ကား၊ ကမ္မဿ-၏၊ ဝိရုဒ္ဓသဘာဝေန-ဆန့်ကျင်သော သဘောရှိသော၊ ဝိပါကေန-အကျိုးသည်၊ နဘဝိတဗ္ဗံ-မဖြစ်သင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ အသခ်ါရိက ကမ္မဿ-အသခ်ါရိက ကံ၏၊ သသခ်ါရိက ဝိပါကေသု-သသခ်ါရိကအကျိုးတို့၌လည်းကောင်း၊ သသခ်ါရိကကမ္မဿ-၏၊ အသခ်ါရိက ဝိပါကေသုစ-တို့၌လည်းတောင်း၊ ဒေါသံ-အပြစ်ကို၊ ဒိသ္ဒာ-မြင်၍၊ (အာဟဉ်စပ်၊) ပန-ဆက်၊ ရူပါဒီသု-ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၌၊ အဘိနိပါတမတ္တာဒိကိစ္စာနံ-ရှေးရှုကျခြင်းမျှ အစရှိသောကိစ္စရှိကုန်သော၊ [မတ္တာဒိ၌ အာဒိဖြင့် သမ္ပဋိစ္ဆိုန်း စသည်ကို ယူ၊] အဟေတုကာနံ-အဟိတ် ဝိပါက်တို့၏၊ သသခ်ါရိကဝိရုဒ္ဓေါ-သသခ်ါရိကကံ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော၊ သဘာဝေါ-သဘောသည်၊ နမရှိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အသခ်ါရိကတာ-အသခ်ါရိက၏ အဖြစ်သည်၊ နတ္တိ၊ အသခ်ါရိက ဝိရုဒ္ဓသဘာဝါဘာဝါ-အသခ်ါရိကကံ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သဘော၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ သသခ်ါရိကတာပိ-သည်လည်း၊ နမရှိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဥဘယာဝိရောဓာ-အသခ်ါရိက သအခ်ါရိက ၂ ပါးစုံသော ကံ၏ မဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်၊ ဥဘယေနပိ- ၂ ပါးစုံသော ကံကြောင့်လည်း၊ တေသံ၊ ထိုအဟိတ်ဝိပါက်တို့၏၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းကို၊ အနုဇာနာတိ-၏။

စိတ္တနိယာမန္တိ-ကား၊ တဒါရမဏနိယာမံ-တဒါရုံ၏ မြဲသော အမှတ်အသားကို၊ (နကထေတိ၌ စပ်၊) ကိရိယတော၊ပေ၊ ပတိဋ္ဌာတီတိ-ဟူသောစကားကို၊ ကိရိယဇဝနာနန္တရဥ-ကိရိယာဇော၏အခြားမဲ့၌လည်း၊ တဒါရမဏံ-တဒါရုံကို၊ (မဟာဒတ္တတ္ထေရေန) ဝုတ္တံ၊ [အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂြိဟ်၌လည်း ကြိယာဇော၏အခြားမဲ့၌ တဒါရုံကျကြောင်းကို "သောမနဿ သဟဂတ ကြိယာဇဝနာဝသာနေ သောမနဿ သဟဂတာနေဝ တဒါရမဏာနိ ဘဝန္တိ" စသည်ဖြင့် ဆို၏၊] ပန-ထိုသို့ပင်ဆိုပါသော်လည်း၊ ပဋ္ဌာနေ-၌၊ ကုသလာ၊ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ-ဟူ၍၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာနမေဝ-အကျိုးပေးခြင်း သဘောရှိသော တရားတို့၏

သာလျှင်၊ အနန္တရာ-ဉ်၊ တဒါရမဏံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ကုသလတ္တိကေစ-ကုသလတိက်ဉ်လည်း၊ သေ.ဘွာဝါ၊ပေ၊ အာဒီနဝ-ဖြင့်၊ ကုသလာ ကုသလဇဝနမေဝ-ကိုသာ၊ ဝတ္ဝာ-ဟောအပ်မူပြီး၍၊ တဒနန္တရံ-ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အခြားမဲ့၌၊ တဒါရမဏံ ဝုတ္တံ၊ အဗျာကတာ နန္တရံ-အဗျာကတတရားတို့၏ အခြားမဲ့၌၊ (တဒါရမဏံ)န(ဝုတ္တံ)၊ စ-ဆက်၊ ဂ်တ္ထစိ-တစုံတခုသော ပါဋိဠရပ်၌၊ ကိရိယာနန္တရံ-ကြိယာဇော်၏ အခြားမဲ့၌၊ တဒါရမဏာဿ-တဒါရုံ၏၊ ဝုတ္တဋ္ဌာနံ-ဟောတော်မူအပ်ရာဌာနကို၊ နဒီဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ တသ္မိ-ထိုကြိယာ၏ဇော်၏နောက်၌ တဒါရုံသည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေစ-ထင်ရှားရှိလျက်လည်း၊ အဝစနေ-ဟောတော်မူခြင်း၌၊ ကာရဏံ-အကြောင်းသည်၊ နတ္ထိ၊တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဇသော ထေရဝါဒေါ-ဤ မဟာဒတ္တထေရ်၏ ဝါဒကို၊ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော စူးစမ်းဆင်ခြင်ထိုက်၏။

ဟိ-မှန်၊ နာဝံ-ဇလသို့၊ နဒီသောတော-မြစ်ရေအယဉ်သည်၊ (အနုဗန္ဓတိ) ဝိယ-အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) ဝိပ္ဖာရိတံ-မငြိမ်မသက် လှုပ်လှုက်ခြင်းရှိသော၊ ဇဝနံ-ဇောသို့၊ ဘဝင်-ဘဝင်သည်၊ အနုဗန္ဓတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ယုတ္တံ-သင့်၏၊ ပန ဗျတိရိက်ကား၊ ပဏ္ဍုပုဋ္ဌံ-ဖက်ခွက်နောက်သို့၊ (မျောလာသော ဖက်ခွက်၏ နောက်သို့၊) နဒီသောတော-သည်၊ န (အနုဗန္ဓတိ)ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) ဆဋ္ဌဂုံးပက္ခဝတော-၆ ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ဥပေက္ခာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ဣဋ္ဌကို အနိဋ္ဌကဲ့သို့ ရှုနိုင်ခြင်း, အနိဋ္ဌကို ဣဋ္ဌကဲ့သို့ရှုနိုင်ခြင်းစသော ၆ ပါးသောအင်္ဂါရှိသော ဥပေက္ခာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊) သန္တဝုတ္တိ-ငြိမ်သက်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသော၊ ကိရိယဇဝနံ-ကြိယာဇောနောက်သို့၊ (တဒါရမဏံ-သည်၊) န (အနုဗန္ဓတိ)-အစဉ်မလိုက်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [(တနည်း)ကသ္မာ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော၊ "ဟိ(ယသ္မာ" ဟု ပေး၍၊ "ဣတိ(တသ္မာ) ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော" ဟုလည်း ပြန်၍လှည့်ပါ။]

ပိဏ္ဍဇဝနံ ဇဝတိတိ-ကား၊ ကုသလာ၊ပေ၊ဇဝနာနိ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောတို့ကို၊ ပိဏ္ဍောတ္ဝာ-ပေါင်း၍၊ ကထိဘာနိ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တထာ-ထို ပေါင်းခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကထိတာနိ-ကုန်သော၊ ဇဝနာနိ-ဇောတို့ကို၊ ပိဏ္ဍိတာနိဝိယ-ပေါင်းအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဝုတ္တာနိ-ဆိုအပ်

ပိဏ္ဍ ပေ၊ဝိယ ဝုတ္တာနိ။ ။ဇောတို့သည် သောမနဿဖြစ်စေ, ဥပေက္ခာဖြစ်စေ အာရုံအားလျော်စွာ တခုစီသာ စောရိုးဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် "ပိဏ္ဍဇဝနံ ဇဝတိ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ပိဏ္ဍဇဝနံ" စသည်ကို မိန့်သည်၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာဇောတို့ကို ပေါင်း၍ ဆိုအပ်သောကြောင့် ထိုသို့ဆိုခြင်းအား ဖြင့် ပေါင်းအပ်သောဇောတို့ကို "ပိဏ္ဍဇဝန" ဟု ဆိုပါသည်-ဟူလို၊ ဤအလို "ပိဏ္ဍံ ဝိယာတိ ပိဏ္ဍံ ပိဏ္ဍံ ဓ+တံ+ဇဝနံစာတိ ပိဏ္ဍဇဝနံ" ဟုပြု။

ကုန်ပြီ၊ ဝါ-တနည်း၊ ကေသို့-သော၊ တဒါရမဏော-၌၊ ပိဏ္ဍောတွာ-၍၊ ဒဿီတာနီ-ပြအပ်ကုန်သည်၊ ဟုတ္တွာ၊ ဇဝိတာဒီနဝ-ဇောတို့ကိုသာ၊ ဝုတ္တာနီ။

စပန-ဉီးအံ့၊ ဣမံ ပိဏ္ဍဇဝနံ-ဤ ပိဏ္ဍဇဝနကို၊ ဝဒန္တေန-ဆိုသော အရှင်မဟာဒတ္တထေရ်သည်၊ အကုသလတော-မူ၊ စတ္တာရိယေဝ-ကုန်သော၊ ဥပေက္ခာသဟဂတာနီ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဒွါဒသုပေ၊ဇဝနာနီ-၁၂ ပါး သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဇောတို့ကို၊ ပိဏ္ဍိဘာနိဝိယ-ပေါင်းအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဝုတ္တာနီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ပဋ္ဌာနေ-၌၊ ကုသလံ၊ပေ၊ ဥပပဇ္ဇတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဤတရားနိ-လောဘမူ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်မူ တပါးကုန်သော၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဤဋ္ဌာရမဏော-၌၊ ပဝတ္တ၊ပေ၊ဂတာနိပိ-ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်, ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် ဇောတို့သည်လည်း၊ ဝါ၊တို့ကိုလည်း၊ ကုသလဝိပါကော-သော၊ တဒါရမဏော-၌၊ ပိဏ္ဍောတမ္ပဒါနိ-ပေါင်းထိုက်ကုန်သည်၊ သိယုံ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ကုန်ရာပါသော်လည်း၊ တေသံ-ထို ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်, ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ဇောတို့၏၊ အနန္တရံ-၌၊ အဟေတုက ဝိပါကေနေဝ-အဟိတ်ဝိပါက်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ တဒါရမဏောန-သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ထိုက်၏၊ သောစ-ထို အဟိတ်ဝိပါက်ကိုလည်း၊ သန္တီရဏဘာဝေနေဝ-သန္တီရဏ၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဂဟိတော-ယူအပ်ပြီ၊

ဇေကသို့ ဝါ၊ပေ၊ဝုတ္တာနီ။ ။တခုတည်းသော တဒါရုံ၌ ပေါင်း၍ ဆိုအပ်သောကြောင့် ထိုသို့ ဆိုခြင်းအား-ဖြင့် တဒါရုံ၌ ပေါင်းအပ်သောဇောတို့ကို "ပိဏ္ဍဇဝန"ဟု ဆိုသည်၊ ဤအလို "ပိဏ္ဍိယတေ-တဒါရုံ၌ ပေါင်းအပ်၏၊ ဤတိ ပိဏ္ဍံ "ဝိဏ္ဍံ၀+တံ+ဇဝနံစာတိ ပိဏ္ဍဇဝနံ"ဟု ပြု။ [သောမနဿဇောတို့ကို သောမနဿတဒါရုံ တခု၌ ပေါင်းခြင်း, ဥပေက္ခာဇောတို့ကို ဥပေက္ခာတဒါရုံတခု၌ ပေါင်းခြင်းကို "ပိဏ္ဍ"ဟု ဆို၏၊ အဋ္ဌကထာကြည့်။]

ဤမဒ္ဓေ ပန၊ပေ၊ဝုတ္တာနီ။ ။ဤ ပိဏ္ဍဇဝနကိုဆိုသော မောရဝါပိဝါသိမဟာဒတ္တထေရ်သည် ဥပေက္ခာဇောကို ပေါင်း၍ဆိုရာ၌ လောဘမူဥပေက္ခာဇော ၄, မဟာကုသိုလ်ကြိယာဥပေက္ခာဇော ဂ-အား-ဖြင့် ၁၂ပါးသော ဥပေက္ခာဇောတို့ကိုပြုရာ၌ အကုသိုလ်မှ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်, ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် ဥပေက္ခာဇော ၂-ပါးကို ချန်ထား၏။

ပဋ္ဌာနေ ပန်၊ပေ၊သိယုံ။ ။သို့သော် ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်ဝယ် "ဝိစိကိစ္ဆာ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ပေ၊ဥပပဇ္ဇတိ"ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း, "ကုသလံ အဿာဒေတိ"ဟုစသည်ဖြင့် အာရုံက ကောင်းသောကြောင့်လည်းကောင်း, ကောင်းသောအာရုံဖြစ်လျှင် ကုသလဝိပါက် တဒါရုံကျရမည်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ကုသလဝိပါက်တဒါရုံ၌ ထို ဝိစိကိစ္ဆာ ဥဒ္ဓစ္စဖြစ်သော ဥပေက္ခာဇောတို့ကိုလည်း ပေါင်းထိုက်စရာရှိ၏။

တေသံ ပန်၊ပေ၊နတ္ထိ။ ။သို့သော် ထို ဝိစိကိစ္ဆာ ဥဒ္ဓစ္စဇောတို့၏ အခြားမဲ့၌ သဟိဘ်တဒါရုံကား မဖြစ်ထိုက်, အဟိတ်တဒါရုံသာ ဖြစ်ဆိုက်သည်၊ ထို အဟိတ်တဒါရုံကိုကား သန္တီရဏအဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ပြီးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အသစ်ယူဖွယ်မလို။

ဣတိ-ကြောင့်၊ အပုဗ္ဗံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ အဟေတုကေစ-အဟိတ်ဝိပါက် တဒါရုံဠ်လည်း၊ ["ဝိစိကိစ္ဆ၊ဒ္ဓစ္စသဟဂတာနိ"ဟု ကတ္တားထည့်၊]ပိဏ္ဍေတဗ္ဗံ-ပေါင်းထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို၊နာရဟန္တိ-မထိုက်ကုန်၊ ဣတိ အဓိပ္ပာယေန-ဤသို့သောအလိုကြောင့်၊ နပိဏ္ဍေတိ-မပေါင်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

တိဟေတုက၊ပေ၊ပနေတ္ထာတိ-ကား၊ ဧတသ္မိံ ဒုတိယဝါဒေ-ဤ ဒုတိယထေရ်၏ဝါဒ တိဟေတုက ဇဝနာဝသာနေ-တိဟိတ်ဇော၏ အဆုံးဌ်၊ တိဟေတုက တဒါရမဏံ-တိဟိတ်တဒါရုံသည်-ယုတ္တံ-သင့်၏၊ဣတိ-သို့၊ဒသေတုံ-ငှာ၊ ယုတ္တံ-သင့်သော တဒါရုံကို၊ ဝဒတိ-ဆို၏၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ဇဝနသမာနတ္တာ – ဇောနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အညဿ - အခြားတဒါရုံ၏၊ အလဗ္ဘမာနတ္တာ-မရထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ယုတ္တံ-ကို၊) နဝဒတိ)-ဆိုသည်မဟုတ်။

ဟိ-ချဲ၊ ပဌမတ္ထေရေန-ပဌမထေရ်သည်၊ (တိပိဋက စူဋ္ဌနာဂထေရ်သည်၊) အကုသလာနန္တရံ - အကုသိုလ်ဇော၏ အခြားမဲ့ဌ်၊ ဝုတ္တဿ - ဆိုအပ်သော၊ အဟေတုက တဒါရမဏဿ-အဟိတ် တဒါရုံ၏လည်းကောင်း၊ ကုသလာနန္တရံ-ဌ်၊ ဝုတ္တဿ-သော၊ သဟေတုက တဒါရမဏဿစ-၏လည်းကောင်း၊အကုသလာနန္တရံ-ဌ်၊ ဥပ္ပတ္တိံ-ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝဒန္တဿ ဆိုသော မဟာဒတ္တထေရ်၏၊ ပဋိသန္ဓိဇနကံ - ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ တိဟေတုကကမ္မံ - တိဟိတ်ကံသည်-ဒုဟေတုကာ ဟေတုကံ-ဒ္ဓိဟိတ် အဟိတ်ဖြစ်သော၊ဝိပါကံ-ဝိပါက်ကို၊ဇနယန္တမ္ပိ၊ ဖြစ်စေပါသော်လည်း၊ တိဟေတုကဇဝနာ နန္တရံ-ဌ်၊ နဇနေတိ-မဖြစ်စေနိုင်၊

အဟေတုကေစ၊ပေ၊တိတိ။ ။"အဟိတ်ဝိပါက် တဒါရုံဌ်လည်း ထို ဝိစိကိစ္ဆာ ဥဒ္ဓစ္စဥပေက္ခာဇောတို့သည် ပေါင်းခြင်းငှာ မထိုက်ကုန်"ဟုယူဆ၍ မဟာဒတ္တထေရ်သည် ထို ၂-ပါးသောဇောအတွက် ပိဏ္ဍဇဝနကိုမဆိုပဲ ချန်ထားသည်။

ယုတ္တံ ဝဒတိ, ဇဝနသမာနတ္တာ။ ။တိဟိတ်ဇော၏ အခြားမဲ့ဌ် တိဟိတ်တဒါရုံသည် ဇောနှင့် သဘောတူသောကြောင့် ဆိုသင့်၏၊ ဒုတိယ မဟာဒတ္တထေရ်သည် ထို သင့်သောတဒါရုံကို ဆိုသည်။

နာလဗ္ဘမာနတ္တာ အညဿ။ ။တိဟိတ်ဇော၏ အခြားမဲ့ဌ် အခြားသော ဒ္ဓိဟိတ်တဒါရုံ, အဟိတ်တဒါရုံ၏ မရထိုက်သောကြောင့် သင့်သောတဒါရုံကို ဆိုသည်မဟုတ်၊ ထိုဒ္ဓိဟိတ် အဟိတ်တဒါရုံများလည်း ရထိုက်ပါသည်-ဟူလို။ [အညဿာတိ ဒုဟေတုကာ ဟေတုက တဒါရမဏဿ အလဗ္ဘမာနတ္တာ ယုတ္တံ နဝဒတိတိ ယောဇနာ–မရ၊ ဤအတိုင်း နိဿယပေးသည်။]

ဂဌမတ္ထေရေန၊ပေ၊အဓိပ္ပာယော။ ။ဆိုအပ်ပြီးသော စကားကိုပင် အကျယ်ပြခြင်းငှာ"ပဌမတ္ထေရေန"စသည်မိန့်၊ ပဌမတ္ထေရေနကို ဝုတ္တဿ ၂-ပုဒ်ဌ်စပ်၊ ဝုတ္တဿ တဒါရမဏဿကို ဥပ္ပတ္တိံဌ် စပ်၊ ဥပ္ပတ္တိံ ဝဒန္တဿကို "ဇတ္ထ (ဝါဒေ) ကာရဏံ

ဣတိ - ဤသို့သော၊ ဧတ္ထ - ဤဝါဒ၌၊ ကာရဏံ - သင့်သော အကြောင်းကို၊ နဒီဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဝတ္ထံ-မဆိုအပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ-သော်လည်း၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ယုတ္တံ-သင့်သော တဒါရုံကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပာယော-အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အထဝါ-ကား၊ တသ္မိံ တသ္မိံ-ထေရဝါဒေ-ထိုထို ထေရ်၏ ဝါဒ၌၊ ယေန အဓိပ္ပာယေန-အကြောင်းသို့သော အလိုဖြင့်၊ သသင်္ခါရာ သင်္ခါရဝိဓာနာဒီ-သသင်္ခါရ အသင်္ခါရ အစိအရင် အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထို အစိအရင်ကို၊ တေနေဝ အဓိပ္ပာယေန - ထို အလိုဖြင့်သာလျှင်၊ ယုတ္တံ-သင့်သော တဒါရုံကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အဓိပ္ပာယန္တရံ-အလိုတမျိုးကို၊ အဓိပ္ပာယန္တရေန-အလိုတမျိုးဖြင့် နာလောဠေတဗ္ဗံ-မမွှေနှောက်ထိုက်၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဟေတုသဒိသမေဝါတိ-ကား၊ ဇနကကမ္မ ဟေတုသဒိသမေဝ-ဇနကကံ၏ ဟိတ်နှင့် တူစွာသာလျှင်၊ (တဒါရမဏ် ဒဿိတ်၌စပ်၊) မဟာ၊ပေ၊ဘဝိဿတိတို့-ကား၊ မဟာပကရဏော - ပဉ္စာန်းကျမ်း၌၊ အာဂကပါဠိယာ - လာသော ပါဠိအား၊ဖြင့်၊ ပါဌံ-ဆုံ-ထင်ရှားသော၊ ဥပပတ္တိဝိဓာနံ-ဖြစ်ပုံအစိအရင်သည်၊ အာဝိ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿတော်-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ အဓိပ္ပာယေန-ဤသို့သော အလိုအား၊ဖြင့်၊ (သင်္ဂီဟကာရော၊) ဝဒတိ။

ကာမာဝစရကုသလဝိပါကကထာဝဏ္ဏနာ-ကာမာဝစရကုသလ ဝိပါကကထာကို ဖွင့်ကြောင်း၊ဖွင့်ရာ ဋီကာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

နဒီဿတိ”၌စပ်၊ ဣတိကား ဧတ္ထ၏ သရုပ်ပြတည်း၊ ဤအစပ်ကိုကြည့်၍ ပါဌ်လျောက် အဓိပ္ပာယ်ကို သိပါ။ [“ကာရဏံ နဒီဿတိ”ဟူသောစကား၊ဖြင့် ဒုတိယထေရ်ဆိုတိုင်း မမှတ်ပဲ “တိဟိတ်ဇော၏အခြားမဲ့၌ တိဟိတ် ဒုဟိတ် အဟိတ် တဒါရုံ ၃-မျိုးလုံး ဖြစ်နိုင်၏”ဟု ဆိုလိုသည်။

အထဝါ။ ။ပဌမနည်း၌ “ထိုထို ထေရ်တို့ မဆိုအပ်သော်လည်း အခြားထေရ်၏ ဝါဒမှ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယူရမည်”ဟု ပြ၏၊ ဤ အထဝါတက်သော နည်း၌ကား မိမိတို့ အယူဝါဒအတိုင်း ဆိုအပ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုထိုဝါဒ၌ သင့်သော တဒါရုံကိုသာ ယူပါ၊ သင့်သောတဒါရုံကို ရွေးချယ်၍ ယူဖို့ရာ ဟိုဝါဒနှင့် ဒီဝါဒတို့ကို ရောမွှေပါနှင့်—ဟူလို။

မဟာ၊ပေ၊ဝဒတိ။ ။“မဟာပကရဏော အာဝိ ဘဝိဿတိ”ဟူသော စကားအရ “ပဌာန်း အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်လိမ့်မည်”ဟု ထင်မှားဖွယ် ရှိသောကြောင့် “အာဂတ ပါဠိယာ၊ပေ၊အဓိပ္ပာယေန ဝဒတိ”ဟု မိန့်သည်။

ရူပါရူပဝိပါကကထာ အဖွင့်

အနန္တရာယေနာတိ-ကား၊ ပရိဟာနိပစ္စယဝိရဟေန-ဈာန်၏ ယုတ်လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကာမစ္ဆန္ဒစသော နီဝရဏမှ ကင်းခြင်းကြောင့်၊ (ဝိပါကံ ဒေတိ၌စပ်၊) ပဋိပဒါဒိဘေဒေါတိ-ကား၊ ပဋိပဒါရမဏဘေဒေါ-ပဋိပဒါအပြား အာရုံအပြားကိုလည်းကောင်း၊ (ဝေဒိတဗ္ဗောဌ်စပ်၊) တထာဟိ-ထိုစကားကိုချဲဦးအုံ၊ ဒုက္ခပ္ပဋိပဒံ - ခဲယဉ်းသော အကျင့်ရှိသော၊ ဒန္ဓာဘိညံ-လေးနှေးသော အသိဉာဏ် ရှိသော၊ ဈာနံ-ဈာန်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ-ဖြစ်စေပြီး၍၊ ပုနပ္ပုနံ-အဖန်ဖန်၊ သမာပဇ္ဇန္တဿ-ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တံဈာနံ-ထိုဈာန်သည်၊ တံ ပဋိပဒမေဝ - ထိုဒုက္ခပ္ပဋိပဒါရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ [သာ+ပဋိပဒါ ယဿာတိ တံ ပဋိပဒံ။] ဧတသ္မိံ - ဤဈာန်သည်၊ အပရိဟီနေ- မယုတ်လျော့လသော်၊ (မလျော့လသော်၊) တဿ - ထိုဈာန်၏၊ ဝိပါကော- အကျိုးသည်၊ နိဗ္ဗတ္တမာနော - ဖြစ်လသော်၊ တပ္ပဋိပဒေါ - ထိုဒုက္ခပ္ပဋိပဒါရှိသော ဝိပါက်သည်သာ၊ ဘဝိတုံ အရဟတိ၊ ဣတိ- ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန-ကား၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျာဒိဘာဝေါ- ဆန္ဒာဓိပတေယျ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်၊ တသ္မိံ ခဏေ - ထိုဈာန်စိတ်ဖြစ်ဆဲခဏ၌၊ ဝိဇ္ဇမာနာနံ-နှ်သော၊ ဆန္ဒာဒီနံ - တို့၏၊ အဓိပတိပစ္စယဘာဝေန - အဓိပတိပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟောတိ၊ အာဂမနဝသေန-ဈာန်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း အကျင့်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နဟောတိ - ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ တထာဟိ - ထိုစကားမှန်၏၊ ဧကမေဝ-သော၊ ဈာနံ-သည်၊ နာနာက္ခဏေသု - အမျိုးမျိုးသော ခဏတို့၌၊ နာနာဓိပတေယျံ-အမျိုးမျိုးသော အဓိပတိမှလာသည်၊ ဟောတိ-နိုင်၏၊ [ပဌမတုန်းက ဆန္ဒာဓိပတေယျ ဖြစ်သော ဈာန်သည် နောက်နောက်ဝင်စားခိုက်၌ ဝိရိယာဓိပတေယျလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိပါ။] ဟိ - မှန်၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿေဝ-စတုတ္ထဈာန် တပါးတည်းကိုပင်၊ စတုရိဒ္ဓိပါဒဘာဝေန- ၄ ပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ [ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ် စသည်ဖြင့်။] ဘာဝနာ-ပွားစေခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ ဝိပါကဿ - ဝိပါက်၏၊ အာဂမနဝသေန - ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဈာန်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျာဒိတာ - ဆန္ဒာဓိပတေယျ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို၊ နဝုတ္တာ- ဟောတော်မမူအပ်။ ။ရူပါဝစရာရူပါဝစရ ဝိပါကကထာဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ပရိဟာနိပစ္စယဝိရဟေန။ ။အဋ္ဌကထာ၌ အနန္တရာယေနပုဒ်ကို "ပရိဟာနိ၊ပေ၊ရဟေန"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် အနန္တရာယ၌ "အန္တရာယ်"ဟူသည် "ထိုဈာန်ကို တားမြစ်ဘတ်သော အခြားကံများ မဟုတ်, ဈာန်လျှောခြင်း၏ အကြောင်း "ဖြစ်သော ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏစသော ဘေးရန်များတည်း"ဟု သိစေ၏၊ ထိုဝိသေသနဖြင့် ဈာန်မလျှောလျှင် ဒုတိယဘဝ၌ အကျိုးပေးနိုင်၏"ဟု ပြသည်။

လောကုတ္တရဝိပါက ကထာ အဖွင့်

ဝဋ္ဌံ-ဝဋ္ဌတရားကို၊ အာစိနတိ ယထာ-စိတတ်သကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ တဏ္ဍာ ဒီဟိ-တို့သည်၊ [အာဒိဖြင့် အဝိဇ္ဇာကို ယူ။] အဘိသင်္ခတံ-ပြုစီမံအပ်သော၊ လောကိယကမ္မံ-လောကီကံကို၊ ဥပစိတန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ["ဥပစိတတ္တာ-တဏ္ဍာအစရှိသောတရားတို့သည် စီအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်" ဟု ပါဋ္ဌိတော်၌ ပေး။] လောကုတ္တရံပန-လောကုတ္တရဝိပါက်သည်ကား၊ ဝေံ-ဤသို့ တဏ္ဍာအစရှိသော တရားတို့သည် ပြုစီမံအပ်သည်၊ န ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဥပစိတတ္တာ ဟူ၍)၊ န ဝုတ္တံ-ဟောတော်မမူအပ်။

သုဒ္ဓါဂမန ဝသေနာတိ-ကား၊ အနိမိတ္တာ၊ ပေ၊ ဟိ-အနိမိတ္တအမည်, အပွဏိဟိတအမည်ကို ပေးတတ်ကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇမာနေဟိပိ-ထင်ရှားရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သဂုဏာရမဏေဟိ-သဂုဏ အာရမဏတို့နှင့်၊ (အဝေါမိဿေန ၌စပ်၊) ဖလဿ-ဖိုလ်အား၊ သုညတနာမဒါန ဒီပနေ-သုညတအမည်ပေးပုံကို ပြခြင်း၌၊ အဂ္ဂဟိတ ဘာဝေနေဝ-မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ အဝေါမိဿေန-မရောသော၊ (အာဂမနဝသေန ၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော။

အာဂမနတော-မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာအားဖြင့်၊ သုည၊ ပေ၊ ဝတော-သုညတအမည်, အပွဏိဟိတ အမည်ရှိသော၊ မဂ္ဂဿ-မဂ်သည်၊ (ဒါနံ ၌စပ်၊) အာဂမနီယဋ္ဌာနေ-ဖိုလ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းအရာ၌၊ ဌတ္ဌာ-တည်၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဖလဿ-ဖိုလ်အား၊ နာမတ္တယဒါနံ-နာမည် ၃-မျိုးအပေါင်းကို ပေးခြင်းကို၊ ယောဇိတံ-အဋ္ဌကထာ၌ ယှဉ်စေအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဣတရဿပိ-သုညတ, အပွဏိဟိတမှ အခြားသော အနိမိတ္တအမည်ရှိသော မဂ်သည်လည်း၊ တထေဝ-ထို့အတူပင်၊ (နာမတ္တယဒါနံ) ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတံ-ဤ သုညတ, အပွဏိဟိတတို့ဖြင့် ယှဉ်စေမှုကိုပြုခြင်း

သုဒ္ဓါဂမန ဝသေနေဝ။ ။သုဒ္ဓကို "အဝေါမိဿေန" ဟု ဖွင့်၏၊ "မရောခြင်း" ဟူသည် အနိမိတ္တအမည်, အပွဏိဟိတအမည်ကို ပေးတတ်ကုန်သော သဂုဏ အာရမဏ (မိမိ၏ ပင်ကိုယ်သဘောဂုဏ်, နိဗ္ဗာန်အာရုံ) တို့နှင့် မရောခြင်းတည်း၊ ထို သဂုဏ အာရမဏတို့သည် သုညတမဂ် အမည်ရခိုက်၌ မရှိသောကြောင့် မရောပါသလော—ဟု မေးဖွယ်ရှိရကား "ဝိဇ္ဇမာနေဟိပိ၊ ပေ၊ အဂ္ဂဟိတဘာဝေန" ဟု မိန့်သည်၊ မရှိမဟုတ်, ရှိကြပါ၏၊ သုညတအမည်ကို ထင်ရှားပြခိုက်၌ မယူခြင်းကြောင့်မရောခြင်းဖြစ်ပါသည်-ဟူလို။ [အဝေါမိဿေနကို အာဂမနဝသေန၌ ပြန်စပ်။]

အာဂမန၊ ပေ၊ ဒဿနဋ္ဌေတံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "အယဋ္ဌိ" စသည်ဖြင့် သုညတကို အရင်းခံ၍လည်းကောင်း "အပွဏိဟိတမဂ္ဂေပိ ဧသေဝနယော" ဟုစတည်ပြီးလျှင် "အယမ္ပိဟိ" စသည်ဖြင့် အပွဏိဟိတကိုအရင်းခံ၍လည်းကောင်းနာမတ္တယဒါနကို ယှဉ်စပ်ပြထား

သည်၊ နယမတ္တဒဿနံ - နည်းအမြွက်ကိုမျှ ပြခြင်းတည်း၊ ပန - စင်စစ်ကား၊ သဂုဏာရမဏေဟိ - သဂုဏ အာရမဏတို့ကြောင့်၊ နမတ္တယဝတော - နာမည် ၃-မျိုး အပေါင်းရှိသော၊ အနိစ္စာနုပဿနာ နန္တရဿ-အနိစ္စာနုပဿနာ၏ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော၊ မဂ္ဂဿပိ-အနိမိတ္တမဂ်သည်လည်း၊ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော ဖလဿ, နာမတ္တယဒါနံ-ကို၊ န နိဝါရိတံ-မတားမြစ်အပ်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝဋ္ဌဋ္ဌနကဖလသမာပတ္တိယာ စ - သုံးစွဲအပ်သော ဖလသမာပတ်၏လည်း၊ (ဘေဒေါ၌ စပ်၊) ဝိပဿနာ ဂမနဝသေန-ဝိပဿနာဂမန၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဖိုလ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊) နာမလာဘေ-နာမည် ရခြင်းသည်၊ (သတိ-သော်၊) မဂ္ဂဿဝိယ-မဂ်၏ကဲ့သို့၊ အနိမိတ္တနာမလာဘော-အနိမိတ္တအမည်ကို ရခြင်းသည်၊ န သိယာ-ရာ၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ မဂ္ဂါနန္တရဿဝိယ-မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ဖိုလ်၏ကဲ့သို့၊ (ဝဋ္ဌဋ္ဌနကဖလသမာပတ္တိယာပိ-၏လည်း၊) စျာနပဋ္ဌပဒါဘေဒေါ-စျာန်အပြား, ပဋ္ဌပဒါအပြားသည်၊

၏၊ အနိမိတ္တကို အရင်းခံ၍ကား နာမတ္တယဒါနကို ယှဉ်စပ်၍မပြ၊ သို့သော် ယှဉ်စပ်၍ ပြထိုက်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း—ထိုအဋ္ဌကထာစကားသည် နည်းပြရုံမျှသာဖြစ်သောကြောင့် တည်း။[မဂ္ဂဿပုဒ်သည် ဒါနံ၌စပ်ရသော ဆဋ္ဌီကတ္တားတည်း၊ ဧတန္တိ-သုညတ အပ္ပဏိ ဟိတေဟိ ယောဇနကရဏံ၊-မခု။]

သဂုဏ၊ ပေ၊ န နိဝါရိတန္တိ။ ။နာမတ္တယဝကောကို မဂ္ဂဿ၌စပ်၊ မိမိ၏ဂုဏ်, နိဗ္ဗာန်အာရုံအားဖြင့် သုညတစသော နာမည် ၃-မျိုးရှိသောမဂ်သည်-ဟူလို၊ မဂ္ဂဿကို ဒါနံ၌ ကတ္တားစပ်၊ "အနိစ္စာနုပဿနာ" ဟူသည် အနိမိတ္တာနုပဿနာတည်း၊ "အနိမိတ္တာ နုပဿနာ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော မဂ်သည်လည်း ဖိုလ်အား နာမည် ၃ မျိုးပေးခြင်းကို အဋ္ဌကထာဆရာသည် မတားမြစ်အပ်ပါ"-ဟူလို။

ဝဋ္ဌဋ္ဌနက ဖလသမာ ပတ္တိယာ စ။ ။ဤပုဒ်ကို ဘေဒေါ ဟောတိ၌စပ်၊ဖလသမာပတ် ဝင်စားသောအားဖြင့် သုံးစွဲအပ်သည်ကို "ဝဋ္ဌဋ္ဌနက ဖလသမာပတ်"ဟု ခေါ်၏၊ အဋ္ဌကထာဝယ် ထိုသမာပတ်ကို မဝင်စားမီ ရှေ့အဖို့၌ ပွားများအပ်သော ဝိပဿနာကို လျှိုက်၍ နာမည်တမျိုးစီသာ ရပုံကိုပြ၏၊ဥပမာ-"အနိစ္စာနုပဿနာကိုပြု၍ ဖလသမာပတ် ဝင်စားလျှင် အနိမိတ္တ ဖလသမာပတ်ဟူသော အမည်သာ ရ၏" စသည်တည်း၊ ထို ဝိပဿနာသည် မိမိက သင်္ခါရနိမိတ်ကို အာရုံပြုနေသောကြောင့် (မဂ်အား အနိမိတ္တ နာမည် မပေးနိုင်ဟု ရှေ့၌ဆိုခဲ့ပြီ၊ ထိုသို့ မဂ်အား အနိမိတ္တနာမည် မပေးနိုင်သကဲ့သို့), ဝဋ္ဌဋ္ဌန ဖလသမာပတ်အားလည်း အနိမိတ္တနာမည်ကို မပေးနိုင်ပဲ ရှိရာ၏။

ယထာပန၊ ပေ၊ ဘေဒေါ ဟောတိ။ ။ဤဝါကျ၌ ယထာ-ဝိယဟု ဥပမာန ဇောတက ၂ ထပ် ပါနေ၏၊ ထိုတွင် "မဂ္ဂါနန္တရဿဝိယ"ဖြင့် မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ် (မဂ္ဂ ဝိထိ၌ ပါသောဖိုလ်) ကို ဥပမာန, နောင်အခါ ဖလသမာပတ်ဝင်စားရာ၌ ပါဝင်သော (ဝဋ္ဌဋ္ဌနက သမာပတ်ဟု ခေါ်အပ်သော) ဖိုလ်ကို ဥပမေယျအဖြစ်ဖြင့် ပြ၏၊မဂ္ဂါနန္တရ

ဟောတိယထာ၊ ဝေံ-တူ သုညတာဒိနာမလာဘေ-သုညတ အစရှိသော နာမည် ရခြင်းသည်၊ (သတိ)၊ အနိမိတ္တနာမဥ-အနိမိတ္တအမည်ကိုလည်း၊ လဘတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အဝူပသန္တာယာတိ ဣဒံ-ကို၊ ကေနစိ-တစုံတခုသော၊ အညေန-အခြားသော တရားသည်၊ အနန္တရိတတ္တာ-မခြားကွယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တာဒိသာယ ဝေ-တိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သားလျှင် ဖြစ်သော၊ သဒ္ဓါယ-သဒ္ဓါအားလည်းကောင်း၊ပေ၊ပညာယစ-အားလည်းကောင်း၊ အနန္တရပစ္စယဘာဝံ-အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူ-ပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို၊သန္ဓာယ စုတ္တံ၊တေန-ထိုအဝူပ-သန္တာယဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ (ဒီပေတိ၌ စပ်၊) ဆန္ဒာဒယောပိ-ဆန္ဒအစရှိသော အဓိပတိတို့သည်လည်း၊ အတ္တနော-၏၊ အနန္တရသဒိသာနံ-အခြား၊မဲ့၌ ထပ်တူဖြစ်ကုန်သော၊ ဆန္ဒာဒီနံ-တို့ကို၊ ဥပ္ပါဒကာ-ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ အဓိပတိဘူတာ-အဓိပတိဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်၊(ဟုတ္ဌာ)၊အဓိပတိဘူတေ ဝေ၊ပေ၊နိ်သော ဝိပါက်တို့ကိုသာ၊ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဣတိ ဣမမတ္ထံ-ကို၊ ဒီပေတိ။

ဖိုလ်သည် မဂ်အတိုင်းပင် ပထမဈာနိကချင်း ဒုတိယဈာနိက စသည်ချင်းလည်းကောင်း, သုခ ပဋိပဒ သို့မဟုတ် ဒုက္ခပဋိပဒချင်းလည်းကောင်း တူရသကဲ့သို့,ထို့အတူ ဝဋ္ဌဥနက ဖလသမာပတ်မှာလည်း မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်အတိုင်းပင် ဈာန်အထူး ပဋိပဒါအထူးဖြစ်သည်-ဟူလို။

ယထာ၊ပေ၊ လဘတိ။ ။"ယထာ ဈာနပဋိပဒါဘေဒေါ ဟောတိ"ဖြင့် ဝဋ္ဌဥနက ဖလသမာပတ်၏ ဈာန်အထူး ပဋိပဒါအထူးကို ဥပမာန, ထို ဝဋ္ဌဥနက ဖလသမာပတ်၏ ပင် အနိမိတ္တနာမည်ရခြင်းကို ဥပမေယျအဖြစ်ဖြင့် ပြ၏၊ ဝဋ္ဌဥနက ဖလသမာပတ်၏ ဈာန်အထူး ပဋိပဒါအထူးသည် မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှာ မဂ်နှင့်စပ်၍ နာမည်ဖြစ်သကဲ့သို့, (မဂ်မှာ သုညတစသော နာမည်ရလျှင် အနိမိတ္တနာမည်လည်း ရသကဲ့သို့) ဝဋ္ဌဥနက ဖလသမာပတ်မှာ အနိမိတ္တနာမည်ကိုလည်း ရသည်-ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။စာအုပ်တို့၌ "ဝဋ္ဌဥနကဖလသမာပတ္တိယာစ" ဟု ရှေ့၌ ရှိပြီးလျှင် "မဂ္ဂါနန္တရဿဝိယ"၏ နောက်၌လည်း "ဝဋ္ဌဥနကဖလသမာပတ္တိယာပိ"ဟု ရှိပြန်၏၊ ထိုသို့ ရှိရာ၌"ဝဋ္ဌဥနက၊ပေ၊ဘေဒေါ ဟောတိ,မဂ္ဂါဂမနဝသေနာပိ အဓိပ္ပာယော"ဟု အနုဋီကာ ဖွင့်သောကြောင့် ပထမ ဝဋ္ဌဥနကသမာပတ္တိယာ ပုဒ်သည်ပင် ဘေဒေါတိုင်အောင် စပ်နိုင်ကြောင်းသိရ၏၊ ထို့ပြင်-မဓုဋီကာ၌လည်း "စသဒ္ဓေါ အပိသဒ္ဓတ္ထော" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သမာပတ္တိယာစ၌ စ-သည် အပိ အနက်ရှိကြောင်းကို သိရ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင်"ဝဋ္ဌဥနကသမာပတ္တိယာပိ"ပါဌ်သည် အစပ်ဝေးသောကြောင့် နိဿယထည့်၍ အနက်ပေးရာမှ အပိုပါနေသော ပါဌ်ဟု မှတ်ပါ။

ဆက်ဦးအံ့၊–"ဝဋ္ဌဥနကဖလသမာပတ္တိယာစ" မှစ၍ "အနိမိတ္တနာမဥ လဘတိ" တိုင်အောင်သော ဝါကျတို့သည်"သမာပတ်ဝင်စားသော အခါ ဖြစ်သော ဖိုလ်စိတ်မှာလည်း မဂ္ဂါဂမန (ဖိုလ်၏ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း မဂ်)နှင့်စပ်၍ အနိမိတ္တအမည် ရနိုင်၏" ဟု ဋီကာဆရာ၏ အတ္တနောမတိကို ပြသော ဝါကျဟု မှတ်ပါ။

ကိလေသသမုဒ္ဆေဒကာဿ - ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်တတ်သော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဿာဒိကာဿ - သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော၊ နိယျာနိကသဘာဝဿ - ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်တတ်သော သဘောရှိသော၊ မဂ္ဂဿ-မဂ်၏၊ ပဋိပဿဒ္ဓိ ကိလေသေန-ငြိမ်းအေးစေအပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသော၊ ဝါ-ကိလေသာတို့ကို ပဋိပဿဒ္ဓိပဟာန်ဖြင့် ငြိမ်းအေးစေပြီးသော၊ ဖလေနပီ-ဖိုလ်သည်လည်း၊ နိယျာနသဘာဝေနေဝ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်း သဘောရှိသည်သာလျှင်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ထိုက်၏၊ တသ္မာ, ဖလေပိ-ဖိုလ်၌လည်း၊ မဂ္ဂဂ်ံ မဂ္ဂပရိယာပန္နန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ [လောကုတ္တရ ကုသလပဒ အဖွင့် ပကိဏ္ဏကကထာ၏ နောက်၌ "နိယျာနဋ္ဌေန မဂ္ဂမို ဘာဝေတိ"ဟု ဆိုခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် ဤမဂ်ဖိုလ်ကို ပြုထူး၌လည်း "နိယျာနိကသဘာဝဿ,နိယျာနသဘာဝေနေဝ" ဟု ဆိုသည်၊] ဧဝဉ္စကတ္ဝာ-ကြောင့်၊ မဂ္ဂဝိဘင်္ဂ-မဂ္ဂဝိဘင်းဌ၌၊ ဖလေသုစ-ဖိုလ်တို့၌လည်း၊ အဋ္ဌင်္ဂိကော-ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ပဉ္စင်္ဂိကော စ-သော၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်ကို၊ ဥဒ္ဓဋော-ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဧဝံ-တူ ဗောဇ္ဈင်္ဂါပိ-ဗောဇ္ဈင်တို့ကိုလည်း၊ (ဥဒ္ဓဋာ)၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ မဂ္ဂံ ဥပါဒါယာတိ-စကားကို၊ မဂ္ဂသဒိသတာယ-မဂ်နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်မည်၏၊ ဣတိ ဣမမတ္ထံ-ကို၊ သန္ဓာယာဟ။ ။လောကုတ္တရဝိပါကကထာဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

အကုသလဝိပါကကထာ အဖွင့်

ဣဒါနိဣဒ္ဓမဇ္ဈတ္တေသု-ဣဋ္ဌာရုံ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံတို့၌၊ (သန္တီရဏဝိသေသော-သန္တီရဏ အထူးသည်၊) (သောမနဿသန္တီရဏ, ဥပေက္ခာသန္တီရဏ အထူးသည်၊) (အတ္ထိ)ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) အနိဋ္ဌအနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေသု-အနိဋ္ဌာရုံ, အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံတို့၌၊ သန္တီရဏဝိသေသော-သန္တီရဏ အထူးသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ (ဥပေက္ခာသန္တီရဏာဿ ရှိသည်-ဟူလို၊) ပန-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ အနိဋ္ဌာရမ္မဏမေဝ - အနိဋ္ဌာရုံကိုပင်၊ အဓိမတ္တံ-လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည် ရှိသော အနိဋ္ဌာရုံကိုလည်းကောင်း၊ မန္ဒဋ္ဌ-နုံ့သော အနိဋ္ဌာရုံကိုလည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ (အဓိမတ္တအနိဋ္ဌာရုံကို အနိဋ္ဌ, မန္ဒအနိဋ္ဌာရုံကို အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တ ဟူ၍)၊ ဒ္ဝိဓာ-အားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ။ ။အကုသလဝိပါကကထာဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ကိရိယမနောဓာတ် အဖွင့်

ဝါတပုပ္ဖန္တိ-ကား၊ မောဃပုပ္ဖ-အသီး မမှီး အချည်းနှီးသော အပွင့်ကဲ့သို့၊ (ဟောဘိ-၏၊)[ဝါတပုပ္ဖံဋ္ဌ ဝါတကို မောဃဟု ဖွင့်ခြင်းသည် သဒ္ဒဿ္ထမဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ၊] တံ-ထိုပန်းသည်၊ ရုက္ခေ-သစ်ပင်ကို၊ အစ္ဆိန္နေပိ-မဖြတ်

ဖပ်ပါသော်လည်း၊ နှ ဖလတိ-အသီးမသီး၊ ဆိန္နရုက္ခပုပ္ဖံပန-ဖြတ်ဖပ်သော သစ်ပင်၏ ပန်းသည်ကား၊ (ရုက္ခေ-ကို၊) အစ္ဆိန္နေ-မဖြတ်ဖပ်သော်၊ (မဖြတ်လျှင်) ဖလေယျ-အသီးသီးရာ၏၊ ဧဝံ-တူ၊ အစ္ဆိန္နဘဝမူလဿ-မဖြတ်ဖပ်သော ဘဝမြစ်ရှိသော ပုထုဇဉ်သေက္ခ၏ သန္တာန်၌၊ (အဝိဇ္ဇာ တဏှာ မပြတ်သေး သော ပုထုဇဉ်သေက္ခ၏ သန္တာန်၌၊) ပဝတ္တမာနံပိ-ဖြစ်ရပါသော်လည်း၊ ယံ-အကြင် အာဝဇ္ဇန်းဒ္ဒေးသည်၊ နှ ဖလတိ-အကျိုးမဖြစ်၊ တံ-ထို အာဝဇ္ဇန်းဒ္ဒေးထည်၊ ဝါတပုပ္ဖသဒိသံ-လေပဉ့်နှင့်တူ၏၊ ပန-ကား၊ ဣတရဿဝ-အစ္ဆိန္နဘဝမူလမှ တပါးသော ဆိန္နဘဝမူလရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သာလျှင်၊ ပဝတ္တမာနံ-ဖြစ်သော ကြိယာဇောသည်၊ ဆိန္နရုက္ခ ပုပ္ဖသဒိသံ-ဖြတ်ဖပ်သော သစ်ပင်၏ အပဉ့်နှင့်တူသည်၊(ဟောတိ)၊ (ကသ္မာ ဣတရဿဝ ပဝတ္တမာနံ ဆိန္နရုက္ခ ပုပ္ဖသဒိသံ, ဟောတိ-နည်း၊၊) ဟိ(ယသ္မာ) တံ-ထို ကြိယာဇောသည်၊ ဘဝမူလေ-အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော ဘဝမြစ်ကို၊ အစ္ဆိန္နေ-မဖြတ်ဖပ်သော်၊ ဖလေယျ-အကျိုးဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဣတရဿဝ ပဝတ္တမာနံ ဆိန္နရုက္ခဖလသဒိသံ ဟောတိ။)

ကိရိယမနောဝိညာဏဓာတ် အဖွင့်

လောလုပ္ပတဏှာ ပဟီနာတိ-ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ ဣမဿ စိတ္တဿ-ဤ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၏၊ ပစ္စယဘူတာ-အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပုရိမာ-သော၊ ပဝတ္တိ-ကြိယာဇောစိတ်၏ ဖြစ်ပုံကို၊ ဒဿိတာ-ပြအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဣဒံ စိတ္တံ-ဤ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်သည်၊ ဝိစာရဏပညာ ရဟိတံ-စဉ်းစားတတ်သော ပညာမူကင်း၏၊ [ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်သည် ပညာစေတသိက်နှင့် မယှဉ်။] ဣတိ-ကြောင့်၊ ကေဝလံ - ဉာဏ်နှင့်မဖက် သက်သက်၊ သောမနဿမတ္တံ - သောမနဿမျှကို၊ ဥပ္ပါဒေန္တာသ-ဖြစ်စေသော ရဟန္တာ၏ သန္တာန်၌၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ ဧဝံ-တူ၊ စေတိယပူဇာဒီသုပိ-စေတိယပူဇာ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ [ရှေးဦးစွာ စေတိယပူဇာ စသည်ကိုအာရုံပြုသော မဟာကြိယာ ဇောဝီထိဖြစ်ပြီးနောက်မှ ဤ ဟသိတုပ္ပါဒ် ဇောဝီထိဖြစ်ရသည်။] ဝတ္တုံ ကဏ္ဍောန္တာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကဲ့ကို၊ ဝတ္တုံ-ဝတ်ကို၊ ကဏ္ဍောန္တာသ-ပြုစဉ်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ရမဏော-၌၊ ကာယဒွါရစိတ္တပ္ပဝတ္တိံ-ကာယဒွါရ၌ စိတ်၏ ဖြစ်ပုံကို၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

ပဉ္စဒွါရာနုဂတံ-ပဉ္စဒွါရသို့ အစဉ်လိုက်သည်၊ ဟုတ္ဝာ, လဗ္ဘမာနံ-ရအပ်သော ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝါ-တနည်း၊ ပဉ္စဒွါရေဧဝ-၌ပင်၊ လောလုပ္ပ ၊ပေ၊ ဟေတုဘူတံ - လောလုပ္ပတဏှာကို ပယ်ခြင်း အစရှိသည်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဣဒမေဝ ပဝတ္တံ-ဤ ဖြစ်ပေါ်လာ

သော ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်ကိုပင်၊ သန္ဓာယ-၍၊ တတ္ထတတ္ထ-ထိုထိုဒ္ဓါရဉ်၊ (စက္ခုစသော ၅ ဒ္ဓါရဉ်၊) ဣမိနာ၊ပေ၊ ဟောဟီတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရေန) စုတ္တံ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စေ၊ပေ၊ လဗ္ဘတီတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

အတီတံသာဒီသု-အတိတ်အဖိုအစရှိသော အာရုံတို့၌၊ အပ္ပဋိဟတံ-ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့သည် မပိတ်ပင်အပ်သော၊ (အပိတ်အပင် မရှိသော၊) ဉာဏံ-ဉာဏ်ကို၊ ဝတ္ဘာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ ဣမေဟိ၊ပေ၊ အာဒိဝစနတော-အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဘဂဝတော-၏သန္တာန်တော်၌၊ ဣဒံ-ဤဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တဝစနံ-ဆိုအပ်သောစကားကို၊ ဝိစာရေတဗ္ဗံ-စိစစ်ထိုက်၏။ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကို အဌကထာနိဿယ၌ ရေးထားပြီ။]

အဟေတုကဿ-အဟိတ်စိတ်၏၊ မူလာဘာဝေန-မူလ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဓာ-ကောင်းစွာတည်တန့်သည်၏အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗလဘာဝေါ-ဗိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသတ္တိသည်၊ (ဗလအနက်သည်၊) အပရိပုဏ္ဏော-မပြည့်စုံ၊ တသ္မာ, ဥဒ္ဒေသဝါရေ-ဥဒ္ဒေသဝါရဉ်၊ သမာဓိဗလံ၊ပေ၊ ဟောတီတိ-ဟူ၍၊ နဝုတ္တံ၊ တတောဝေ-ထိုသို့ သုပ္ပတိဋ္ဌိတအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်ပင်၊ အဟေတုကာနံ-အဟိတ်စိတ်တို့၏၊ သင်္ဂဟဝါရေ-သင်္ဂဟဝါရဉ်၊ ဈာနင်္ဂါနိ စ-ဈာနင်တို့ကိုလည်း၊ နဥဒ္ဓဋာနိ-မထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်၊ [စဖြင့် ဗလာနိကိုဆည်း၊] စ-သည်သာမကသေး၊ တေနေဝ-ထိုသုပ္ပတိဋ္ဌိတအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်ပင်၊ ဣမသ္မိမ္မိ အဟေတုက ဒွယေ-ဤအဟိတ်စိတ် ၂ ပါး အပေါင်းဌ်လည်း၊ ဗလာနိ-ဗိုလ်တို့ကို၊ အနုဒ္ဒေသာ သင်္ဂဟိတာနိ-ဥဒ္ဒေသဝါရဉ်လည်း မပြအပ်, သင်္ဂဟဝါရဉ်လည်း မသိမ်းယူအပ်ကုန်၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ, ဝီရိယဿ-၏၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ-ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊) သေသာဟေတုကေဟိ-(ဟသိတုပ္ပါဒ်မှ) ကြွင်းသော အဟိတ်စိတ်တို့ထက်၊ ဗယဝံ-အားရှိ၏၊ စ-သည်သာမကသေး၊ယသ္မာ,တ္ထေ-ဤဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၌၊ ဝိတက္ကာဒီနံ-တို့၏၊ ဈာနပစ္စယမတ္တတာ-ဈာနပစ္စည်းမျှ၏ အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)ဝိယ, သမာဓိဝီရိယာနံ-တို့၏၊ ဗလမတ္တတာ-ဗိုလ်မျှ၏ အဖြစ်သည်၊

အနုဒ္ဒေသာ သင်္ဂဟိတာနိ။ ။ဥဒ္ဒေသ၌ "သမာဓိဗလံ ဟောတိ, ဝီရိယဗလံ ဟောတိ"ဟု ဟောတော်မမူခြင်းကို "အနုဒ္ဒေသ"ဟု ဆို၏၊ သင်္ဂဟဝါရဉ်၌ "ဒွေ ဗလာနိ ဟောန္တိ"ဟု ဟောတော်မမူခြင်းကို "အသင်္ဂဟိတ"ဟု ဆိုသည်။

ယသ္မာ ပန၊ပေ၊ ထပိတံ။ ။ဥဒ္ဒေသ၌ဟောတော်မမူပါပဲလျက် အဘယ်ကြောင့် "သမာဓိဗလံ ဝီရိယဗလံ"ဟု ကေဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသ သမာဓိန္ဒြိယ ဝီရိယိန္ဒြိယ နိဒ္ဒေသတို့၌ ထားတော်မူပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ယသ္မာ ပန"စသည်မိန့်၊ ပါဌ်လျှောက်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ် သိပါ။

အတ္ထိ၊ တသ္မာ, နိဒ္ဒေသဝါရေ-၌၊ သမာဓိဗလံ ဝီရိယဗလံတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ဘာ-ဟောတော်မူ၍၊ ထပိတံ။ [ဤစကား အားလုံးတို့ဖြင့် အဋ္ဌကထာကို ချုံး၍ ဖွင့်ထားသည်။]

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ, နေဝကုသလံ-ကုသိုလ်လည်း မဟုတ်၊ နာကုသလံ-အကုသိုလ်လည်း မဟုတ်၊ တသ္မာ, သမ္မာသမာဓိ မိစ္ဆာသမာဓိတိ-ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ သမ္မာ၊ပေ၊ တိစ-လည်းကောင်း၊ နဝုတ္တံ၊ ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံသတိ-သော်၊ မဟာကိရိယစိတ္တေသု-တို့၌၊ ဧတံ-ဤသမ္မာသမာဓိ သမ္မာဝါယာမောဟူသော စကားသည်၊ နဝတ္တဗ္ဗံ-မဟောထိုက်သည်၊ သိယာ၊ စ-စင်စစ်ကား၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [ယခု ပါဋ္ဌိတော်စာအုပ်များ၌ ပေယျာလ မြှုပ်ထားသောကြောင့် ကုသိုလ်စိတ်၌ ဟောအပ်သမျှကို ကြိယာ၌လည်း ဟောအပ်ကြောင်းကို "ကုသလနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တံနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ"ဟု ဖွင့်လတ္တံ့။] တသ္မာ, သမ္မာဝါ-သမ္မာမူလည်း ဖြစ်စေ၊ မိစ္ဆာဝါ-မိစ္ဆာမူလည်းဖြစ်စေ၊ နိယျာနိက၊ပေ၊ တော-နိယျာနိက သဘော၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ မဂ္ဂပစ္စယဘာဝံ-မဂ္ဂပစ္စည်း၏ အဖြစ်သို့၊ အပတ္တာ-မရောက်ကုန်သော၊ သမာဓိဝါယာမာ - သမာဓိဝါယာမတို့ကို၊ ဣဓ-ဤ ဟသိတုပ္ပါဒ်၌၊ တထာ-ထိုသမ္မာသမာဓိ သမ္မာဝါယာမဟူ၍၊ နဝုတ္တာ-ဟော တော်မမူအပ်ကုန်၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ယသ္မာ ပန၊ပေ၊ အဓိပ္ပာယော။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "ယသ္မာ နေဝ ကုသလံ နာကုသလံ၊ တသ္မာ ဗသန္တိ ဝတ္ဘာန ထပိတံ"ဟု ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ တိုက်ရိုက်ရှိတိုင်းသာ ဆိုလျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ်မဟုတ်သောကြောင့် "သမာဓိဗလံ ဝီရိယဗလံ ဟောတိ"ဟု ဟောတော်မမူဟုသာ အဓိပ္ပာယ် ရ၏၊ သို့သော် "ကုသိုလ် မဟုတ်သောကြောင့် သမ္မာသမာဓိ-သမ္မာဝါယာမော"ဟု လည်းကောင်း, အကုသိုလ် မဟုတ်သောကြောင့်"မိစ္ဆာသမာဓိ, မိစ္ဆာဝါယာမော"ဟုလည်းကောင်း ဟောတော် မမူကြောင်းကိုလည်း အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုလိုသည်ဟု ဋီကာဆရာ ကောက်ချက်ချသည်၊ ထိုသို့ ကောက်ချက်ချခြင်းမှာ အပြစ်ပြလိုသောကြောင့်တည်း။

ဝေဂ္ဂုသတိ၊ပေ၊ ဝုတ္တဂ္ဂု။ ။ထိုအလိုအတိုင်း (ကုသိုလ် အကုသိုလ်မဟုတ်သော ကြောင့် သမ္မာသမာဓိစသည်ကို မဟောဟု)ဆိုလျှင် ကြိယာစိတ်တို့၌လည်း "သမ္မာ သမာဓိ သမ္မာဝါယာမော"ဟူသော ဤ ၂ ပုဒ်ကို မဟောပဲရှိရာ၏၊ အမှန်ကား ဟော တော်မူသည်။ [ထို့ကြောင့် "နေဝကုသလံ, နာကုသလံ"ဟူသော အကြောင်းပြသည် မကောင်းပါဟု အဋ္ဌကထာစကားကို အပြစ်ပြသည်။]

တသ္မာ၊ပေ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ။သို့ဖြစ်လျှင် ဘာ့ကြောင့် "သမာဓိဗလံ သမ္မာသမာဓိ" စသည်ဖြင့် မဟောပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တသ္မာ"စသည်မိန့်၊ သမ္မာ ဖြစ်စေ, မိစ္ဆာဖြစ်စေ နိယျာနိကသဘော မရှိသည့်အတွက် မဂ္ဂပစ္စည်းအဖြစ်သို့ မရောက် သောကြောင့် "သမာဓိဗလံ သမ္မာသမာဓိ"စသည်ကို မဟောပါ-ဟူလို။

ဣမဿ-ဤမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း၏၊ အနန္တရံ-၌၊ ဥပဇ္ဈာယာနိ-ကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယ၊ပေ၊ ဉာဏာနိ-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်, အာသယာနုသယဉာဏ်, သဗ္ဗညုတဉာဏ်, အနာဝရဏဉာဏ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣမဿ-ဤမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း၏၊ အနန္တရံ-၌၊ ဥပဇ္ဈာပရိကမ္မာနန္တရာနိ-ဖြစ်သော ပရိကမ်တို့၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ယမက၊ပေ၊ ဉာဏာနိ စ-ယမကပါဋိဟာရိယဉာဏ်, မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိဉာဏ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဤမိနာ-ဤအာဝဇ္ဇန်းသည်၊ အာဝဇ္ဇိတာရမဏေယျဝ-ဆင်ခြင်အပ်ပြီးသော အာရုံ၌သာ၊ ပဝတ္တန္တိ၊ ဤတိ-ကြောင့်၊ ဆ၊ပေ၊ ဂဏှန္တီတိ-ဟူ၍၊ အာဟ၊ မဟာဝိသယတ္တာ-ကျယ်သော အာရုံဟူသောအရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟာဂဇော၀ိယ-ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့၊ မဟန္တံ-ကြီးကျယ်၏၊ ဤတိ-ကြောင့်၊ မဟာဂဇံ-မည်၏။

ဤမဿာနန္တရံ ဥပဇ္ဈာနာနိ။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်, အာသယာနုသယဉာဏ်တို့သည် ဘုရားရှင်၏သန္တာန်တော်၌ဖြစ်သော မဟာကိရိယ ကာမာဝစရဉာဏ်တို့တည်း၊ သဗ္ဗညုတာအနာဝရဏဉာဏ်လည်း ထို့အတူပင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုဉာဏ်တို့သည် မနောဒ္ဓါရိကဝီထိဝယ် အာဝဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့ ဇောအခိုက်၌ဖြစ်ရကား၊ ဣမဿာနန္တရံ ဥပဇ္ဈာနဉာဏ်များ ဖြစ်ကြသည်။

ပရိကမ္မာနန္တရာနိ။ ။ယမက ပါဋိဟာရိယ စသော ဉာဏ်တော်တို့ကား အာဘိဉာဏ်ဇောများဖြစ်၍ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းနောင် ပရိကမ်ဇော ခြားပြီးမှ ဖြစ်ကြရ၏၊ ထို့ကြောင့် "ပရိကမ္မာနန္တရာနိ"ဟု ဆိုသည်။

ရူပါရူပ ကြိယာစိတ် အဖွင့်

ဣဒါနိ-၌၊ ယာနိ ကိရိယာနိ-အကြင်ကိရိယာတို့သည်၊ ဇောတာနိ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တာနိ-ထိုကိရိယာတို့ကို၊ ဒေဒိတမ္ဗာနိ၊ ဤတိ ဧဝံ-သို့၊ ယေ-ဇနာ-ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ၊ [ဆဋ္ဌကထာ၌ ယာနိကို အဋ္ဌမဟာစိတ္တာနိနှင့် တွဲမည်စိုး၍ "ယာနိ ကိရိယာနိ"ဟု ယှဉ်တွဲပြသော ပဒယောဇနာတည်း။] ပဋ္ဌာန၌-၅ ပါးကုန်သောခန္ဓာတို့ကို၊ အတ္တာဘာဝေ၀တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ။ [ရူပက္ခန္ဓာစပါးတည်းကိုသာ အတ္တဘောခေါ်သည် မဟုတ်-ဟူလို၊ အတ္တဘာဝပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို အဋ္ဌကထာနိုသယ်၌ ပြထား၏။]

စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ–စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၏အဖွင့်

ဋီကာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

ရူပကဏ္ဍ မူလဋီကာ

ဥဒ္ဒေသအဖွင့်

ကုဒါနိ-ဝိပါက်ကြိယာ အဗျာကတတို့ကိုအကျယ်ဝေဖန်ပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ရူပမဗျာကတံ-ရုပ်အဗျာကတကို၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-အကျယ်ဝေဖန်ထိုက်၏၊ တဉ္စ-ထိုရုပ်အဗျာကတကိုလည်း၊ ကေနစိ-တစုံတခုသောတရားဖြင့်၊ သမယ ဝဝတ္ထာနံ-သမယကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ဘာဇေတုံ-ငှာ၊ နံ သက္ကာ၊ [ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ပေ၊ တသ္မိံ သမယေတ္ထိကဲ့သို့ တစုံတခုသောတရားဖြင့် သမယဝဝတ္ထာန်ကိုပြုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။] ဟိ-ခဲ့၊ (တနည်း၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ တဉ္စ-ကိုလည်း၊ ကေနစိ-ဖြင့်၊ သမယဝဝတ္ထာနံ-ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ဘာဇေတုံ-ငှါ၊ နံ သက္ကာ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ရူပဿ-ရုပ်၏၊ စိတ္တုပ္ပါဒေန-စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်၊ [စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိကို ရည်ရွယ်သည်၊ ထိုသို့ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်-ဟူလို။] သမယဝဝတ္ထာနံ-ကို၊ကာတုံ နံ သက္ကာ၊(ကသ္မာ-နည်း၊)အစိတ္တသမုဋ္ဌာနသဒ္ဒာဝတော-စိတ္တသမုဋ္ဌာန်မဟုတ်သော ဥတု, အာဟာရ, ကမ္မသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့၏ ထင်ရှား

နံ ဟိ ရူပဿ၊ပေ၊ နံ သက္ကာ ဝတ္ထုန္တိ။ ။နောက်၌ ကွတိသဒ္ဒါ ရှိသောကြောင့် ဤ "ဟိ"ကို ကာရဏဇောတကဟု မဓု ဖွင့်သည်၊ [နံ ဟိတိ ဟိသဒ္ဒေါ ကာရဏတ္ထော၊ ဟိ ယသ္မာတိ အတ္ထော။] ဟိယသ္မာကိုလည်း "နံ သက္ကာ ကာတုံ, နံ ယုဇ္ဇတိ ၃ ချက်, နံ သက္ကာ ဝတ္ထုံ ၂ ချက်"ဤကြိယာ ၆ ချက်တို့၌ စပ်ပါ။ ကွတိ(တသ္မာ)-ဤသို့ပြုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသောကြောင့်လည်းကောင်း, မသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ "တဉ္စ ကေနစိ သမယဝဝတ္ထာနံ ကတ္ဝာ ဘာဇေတုံ နံ သက္ကာ"ဟုပြည့်လျှဉ်ရသည်၊ထို့ကြောင့်"ကသ္မာ၊ပေ၊ နံ သက္ကာ"ဟု ပုစ္ဆာဝါကျလည်း ထည့်ရသည်။ [ကေနစိတိ ရူပေန ဝါ အရူပေန ဝါ။-အနု။]

နံ ဟိ၊ပေ၊ သဟဘုဘာဝတော စ။ ။ဤဝါကျ၌"သဒ္ဓာဝတော, ဝဝတ္ထာနာဘာဝတော, သဟဘုဘာဝတော"ဟိတ် ၃ ပါးသည် နံ သက္ကာ ကာတုံ၌ စပ်ရသော မူလဟိတ်များတည်း၊ "အနေက စိတ္တသမုဋ္ဌာနတ္တာယ, အသမုဋ္ဌာပနတာယ"တို့ကား ဝဝတ္ထာနာ ဘာဝတော၏ အကူအညီ မူလဟိတ်တို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် တောပစ္စည်းဖြင့် မထားပဲ"တာယ"ဟု တမျိုး ထားသည်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနသ စဒ္ဓံ စကို သမုဋ္ဌာနတာယဒ္ဓံ ရှေ့၍လည်းကောင်း, စိတ္တာနုဇ္ဇံ စကို သမုဋ္ဌာပနတာယဒ္ဓံ ရှေ့၍လည်းကောင်း အနက်ပေးရသည်။

အစိတ္တ၊ပေ၊ သဒ္ဓာဝတော။ ။ဤဟိတ်ဖြင့် အဗျာပိတဒေါသကို ပြ၏၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်မဟုတ်သော ဥတု-အာဟာရ-ကမ္မသမုဋ္ဌာန်ရုပ်များလည်း ရှိသေးသည့်အတွက် စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ရုပ်ဖြစ်ရာ သမယကို သတ်မှတ်လျှင် စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တမျိုးသာ ရ၍, အခြား ရုပ် ၃ မျိုး မရသောကြောင့် အဗျာပိတဒေါသ (ရုပ်အားလုံး၌ မပျံ့နှံ့ခြင်းဟူသောအပြစ်)ရောက်ဖွယ်ရှိရကား စိတ်ဖြစ်ခြင်းဖြင့် သမယဝဝတ္ထာန်ကို ပြုခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းပါ-ဟူလို။

ရှိသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿ-စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၏၊ အနေကစိတ္တသမုဋ္ဌာနတာယ-တပါးမက် များစွာသော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝါ-အတွက်လည်းကောင်း၊ (ဟိတ်ကူ၊) ရူပသမုဋ္ဌာပကစိတ္တာနံ-ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်တို့တွင်၊ ကေသဉ္ဇိ-အချို စိတ်တို့၏၊ ကတ္ထစိ-အချိုသော ဘုံဘဝခဏတို့၌၊ အသမုဋ္ဌာပနတာယ စ-ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အတွက်လည်းကောင်း၊ (ဟိတ်ကူ၊) ဝဝတ္ထာနာဘာဝတော-ပိုင်းခြားခြင်း၏ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝိညတ္တိဒွယဝဇ္ဇိတဿ-ဝိညတ်ဒွေးသည်ကြဉ်အပ်သော၊ ရူပဿ-ရုပ်၏၊ အစိတ္တသဟဘုဘာဝတော စ-စိတ္တသဟဘုမဟုတ်သည့်အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

စ-သည်သာမတသေး၊ [နသက္ကာ ဘာဇေတုံ၏ အကြောင်းပြသည်သာမကသေး-ဟူလို။] ရူပါနံ-ရုပ်တို့၏၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ပြီးစေ၍၊ ဝိဟရဏေန-နေခြင်းဖြင့်၊ သမယဝဝတ္ထာနံ-သည်၊ နယုဇ္ဇတိ-မသင့်၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) မဟဂ္ဂတပ္ပမာဏာနံ-မဟဂ္ဂုတ်, အပ္ပမာဏဖြစ်ကုန်သော၊ ဈာနာနံဝိယ-ဈာန်တို့၏ကဲ့သို့၊ ရူပါနံ-ရုပ်တို့၏၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-၍၊ ဝိဟာတဗ္ဗတာဘာဝါ-နေထိုက်သည်၏အဖြစ်၏မရှိခြင်း

စိတ္တ၊ပေ၊ ဝဝတ္ထာနာ ဘာဝတော။ ။ဤဟိတ်ဖြင့် အနေကန္တိကအဖြစ်ကိုပြ၏၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန် (စိတ္တဇ) ရုပ်လည်း အမျိုးမျိုးသော စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ရကား "မည်သည့်စိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌ မည်သည့် စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်သည်"ဟု ဧကန်မုချသတ်မှတ်၍ မဖြစ်၊ ဤသို့ ဧကန်မဟုတ်-အနေကန်ဖြစ်သောကြောင့်လည်း စိတ်ဖြစ်ခြင်းဖြင့် သမယဝဝတ္ထာန်ကို ပြုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။

ရူပ၊ပေ၊ ဝဝတ္ထာနာဘာဝတော။ ။ရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော စိတ်များတွင် အချို့သော ကာမာဝစရကုသိုလ်စသော စိတ်များ၏ အချို့ အရူပဘုံ၌လည်းကောင်း, အချို့သော ပဉ္စဝေါကာရ ဝိပါက်စိတ်များ၏ အချို့သော ပဋိသန္ဓေခဏ စုတိခဏ၌လည်းကောင်း, ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သည့်အတွက် "မည်သည့်စိတ် ဖြစ်ရာအခါ၌ မည်သည့်ရုပ်ဖြစ်သည်"ဟု ဧကန်မုချ သတ်မှတ်၍မဖြစ်၊ ဤသို့ အနေကန်ဖြစ်သောကြောင့်လည်း စိတ်ဖြစ်ခြင်းဖြင့် သမယဝဝတ္ထာန်ကိုပြုခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း။

ဝိညတ္တိ၊ပေ၊ ဘာဝတောစ။ ။ဤဟိတ်ဖြင့်လည်း အဗျာပိတဒေါသကိုပင် ပြ၏၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ရုပ်ဖြစ်ရာသမယကို သတ်မှတ်လျှင် ဝိညတ်ရုပ်ကိုသာ သတ်မှတ်၍ ဖြစ်စရာ ရှိ၏၊ ဝိညတ်မှတပါးသော ရုပ်ကိုကား စိတ်နှင့် အတူဖြစ်-အတူချုပ် မဟုတ်သောကြောင့် သတ်မှတ်၍ ဖြစ်စရာ မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထိုသတ်မှတ်ချက်သည် ဝိညတ်မှတပါးသော စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်များအပေါ်၌ မပျံ့နှံ့ခြင်းဟူသော အဗျာပိတဒေါသရောက်၏။

နစ၊ပေ၊ ဝိဟာတဗ္ဗတာဘာဝါ။ ။စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့် သမယဝဝတ္ထာနကို ပြုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းလျှင် ရှိပါစေတော့၊ "ယသို့ သမယေ၊ပေ၊ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိရဟတိ၊ တသို့ သမယေ"ကဲ့သို့ "ရုပ်တို့ကိုပြီးစေ၍နေခြင်းဖြင့် သမယကို သတ်

ကြောင့်တည်း၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ ဥပါဒါရူပေဟိ-ဥပါဒါရုပ်တို့ဖြင့်၊ (သမယ ဝေဇ္ဇာနံ-သည်၊) နှ ယုဇ္ဇတိ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) တေသံ-ထိုဥပါဒါရုပ်တို့၏၊ သဟ၊ပေ၊ ဘာဝေန-သဟဇာတ အစရှိသော ပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အပ္ပဝတ္တနတော-မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ မဟာဘူတေဟိပိ-မဟာဘုတ်တို့ဖြင့်လည်း၊ (သမယဝေဇ္ဇာနံ)နှ ယုဇ္ဇတိ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ကေသဉ္စိ-အချို့ကုန်သော၊ မဟာဘူတာနံ-တို့၏၊ ကေဟိစိ-ကုန်သော၊ ဥပါဒါရူပေဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ပဝတ္တိတော စ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသမာနကာလာနံ-မတူသော ကာလရှိသော ရုပ်တို့၏၊ သဇ္ဇာဝတော စ-ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

ဟိ-ချဲ့၊ ယသ္မိံ သမယေ-၌၊ ပထဝီဓာတု-သည်၊ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ-၌၊ စက္ခာယဘနံ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တုံ နှ သက္ကာ၊ (ကသ္မာ) သောတာ၊ပေ၊ တာယ-သောတ အစရှိသည်တို့၏ မှီရာ ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပထဝိယာ-ပထဝီဓာတ်နှင့် လည်းကောင်း၊ စိတ္တာဒိ သမုဋ္ဌာနာယ-စိတ္တ အစရှိသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော၊ (အာဒိဖြင့် ဥတု အားဟာရ သမုဋ္ဌာန်တို့ကို ယူ၊) ပထဝိယာ စ-နှင့်လည်းကောင်း၊ သဟ-တက္ခ၊ စက္ခာယတနဿ-၏၊ အဘာဝါ-

---

မှတ်လျှင် မသင့်ပါလော''ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် ''နှ စ''စသည်မိန့်၊ ရုပ်တို့က မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစသော်မှားကဲ့သို့ ပြီးစေ၍ နေထိုက်သောတရား မဟုတ်သောကြောင့် ထိုသို့သတ်မှတ်ခြင်းလည်း မသင့်။

ဥပါဒါ၊ဓေ၊ အပ္ပဝတ္တနတော၊ ။ဥပါဒါရုပ်တို့သည် သဟဇာတ အညမညစသောသတ္တိ မရှိကြ၊ ထို့ကြောင့် ဥပါဒါရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်လည်း အခြားရုပ်များ၏ ဖြစ်ခြင်းကို သတ်မှတ်ခြင်းငှာ မသင့်။ [စိတ်ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ဖဿစသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို သတ်မှတ်ရာ၌ စိတ်မှာ သဟဇာတာဒိသတ္တိ ရှိ၏။]

နာဝိ မဟာဘူတေဟိ။ ။မဟာဘုတ်တို့မှာ သဟဇာတာဒိသတ္တိရှိသောကြောင့် ''မဟာဘုတ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ဥပါဒါရုပ်တို့၏ ဖြစ်ရာအခါကို သတ်မှတ်ခြင်းငှာ မသင့်ပါလော''ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် ''မဟာဘူတေဟိ ပိ''ဟု မိန့်သည်၊ ထိုသို့လည်း သတ်မှတ်ခြင်းငှာ မသင့်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း....အချို့ ကမ္မဇ မဟာဘုတ်တို့က ကမ္မဇမဟုတ်သော ဥပါဒါရုပ်တို့နှင့် ကင်း၍ ဖြစ်ခြင်း (စိတ္တဇ စသည် မဟုတ်သော မဟာဘုတ်တို့က စိတ္တဇ စသည်ဖြစ်သော ဥပါဒါရုပ်တို့နှင့် ကင်း၍ဖြစ်ခြင်း), ဝိညတ် ဥပစယစသော လက္ခဏာရုပ်တို့က မဟာဘုတ်တို့နှင့် ချုပ်ချိန်စသော ကာလချင်း တူပါ ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိခြင်း ဤအကြောင်းများကြောင့် မဟာဘုတ်၏ ဖြစ်ရာကာလဖြင့် ဥပါဒါရုပ်တို့၏ ဖြစ်ရာကာလကို သတ်မှတ်ခြင်းငှာ မသင့်။

နှ ဟိ၊ပေ၊ နှ သက္ကာ ဝတ္တုံ။ ။ဤစကားကား ''နာဝိ မဟာဘူတေဟိ''စသော ရှေ့ဝါကျကို အကျယ်ပြစကားတည်း၊ ထိုတွင် ''နဟိ ပေ၊ ယောဇေတဗ္ဗော''သည် ''ကေသဉ္စိ မဟာဘူတာနံ ကေဟိ စ ဥပါဒါရူပေဟိ ဝိနာ ပဝတ္တိတော''၏ အကျယ်ပြဘည်း၊

ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း၊ ဧဝံ-တူ၊ သောတာယတနာဒီသုပိ-တို့၌လည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ မဟာဘူတေဟိ-တို့နှင့်၊ အသမာနကာလာနိ မတူသော ကာလရှိကုန်သော၊ ဝိညတ္တိဥပစယာဒီနိပိ-ဝိညတ်, ဥပစယ အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ (အာဒိဖြင့် ကျန်လက္ခဏရုပ်တို့ကို ယူ၊) တသ္မိံ သမယေ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တုံ နသက္ကာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တဉ္ဇ ကေနစိ သမယဝဝတ္ထာနံ ကတ္ဟာ ဘာဇေတုံ နသက္ကာ။)

စ-ဆက်၊ ကေသ္မိံ ကာလေ-တခုသောအခါ၌၊ အနေကာနိ-တပါးမက များစွာကုန်သော၊ ကလာပသဟဿာနိ-ရုပ်ကလာပ်အထောင်တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိစ-ဥပါဒ်လည်း ဥပါဒ်ကုန်၏၊ ပဝတ္တန္တိစ-ဖြစ်တည်လည်း ဖြစ်တည်ကုန်၏၊ ["ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ"ဖြင့် ဥပါဒ်ခဏကို ပြ၍ "ပဝတ္တန္တိ"ဖြင့် ခဏဘွယကို ပြသည်။] အရှုပဓမ္မာနံဝိယ နာမ်ဘရားတို့၏ကဲ့သို့၊ ကလာ၊ပေ၊ဘာဝေါ-ကလာပ် ၂-ပါး အပေါင်း၏ အတူတကွ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ နအတ္ထိ-မရှိ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ကေသ္မိံ-သော၊ ကလာပေ-သည်၊ ဝတ္တမာနေဝေ-ဖြစ်စဉ်သာလျှင်၊ (ဌီအခိုက်၌ တည်နေစဉ်သာလျှင်၊) အညဿ-အခြားကလာပ်၏၊ နိရောဓော-ချုပ်ခြင်း ဟူသော ဘင်သည်လည်းကောင်း၊ အညဿ အခြားကလာပ်၏၊ ဥပ္ပတ္တိစ-ဖြစ်ခြင်း ဟူသော ဥပါဒ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်နေ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗထာ-အလုံးစုံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ရှုပါဗျာကတံ-ရှုပ်အဗျာကတကို၊ သမယဝဝတ္ထာနံ-သမယကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ကတ္ဟာ ဝိဘဇိတုံ နသက္ကာ၊ (တသ္မာ ဘဂဝါ သမယဝဝတ္ထာနံ ကတ္ဟာ နဝိဘဇတိ။)

"မဟာဘူတေဟိ အသမာန၊ ပေ၊ ဟောန္တိ"ကား "အသမာန ကာလာနဉ္ဇ သဗ္ဗာဝတော"၏ အကျယ်ပြတည်း၊ "ဣတိ နသက္ကာ ဝတ္တုံ"ကား ရှေ့ဝါကျ၌ နသက္ကာ ဝတ္တုံ အတိုင်းတည်း။ [ဝတ္တုန္တိမှ ဣတိကား "တဉ္ဇ၊ပေ၊ ဘာဇေတုံ"ကို ပြန်၍စပ်ရသော ဟိတ်တည်း။]

ကေသ္မိံ၊ ပေ၊ ဥပ္ပတ္တိ ဟောတိ။ ။ဤစကားလည်း မဟာဘုတ်တို့ဖြင့် သမယဝဝတ္ထာန်ပြု၍ မဖြစ်နိုင်ကြောင်းကိုပင် ပြ၏။ ခန္ဓာကိုယ်၌ တချိန်တည်းမှာပင် ကလာပ်ထောင်ပေါင်းများစွာ ဖြစ်တည်နေကြ၏၊ ထို့ပြင်- နာမ်ဘရားတို့သည် အတူတကွ (စိတ်နှင့် စေဘသိက်တို့) ဖြစ်ခြင်း ရှိကြ၏၊ ရုပ်ကလာပ်တို့ကား ကလာပ် ၂ ခုသော်မှ ပေါင်း၍ဖြစ်ခြင်း မရှိ၊ ထို့ပြင်-ကလာပ်တခုက ဌီအခိုက်၌ တည်နေစဉ် အခြားကလာပ်တခုကချုပ်နေ၍, အခြားကလာပ်တခုကဥပါဒ်တုန်းပင်ဖြစ်နေ၏၊ ဤပြခဲ့သောအကြောင်းကြောင့် "အကြင်အခါ မဟာဘုတ်ဖြစ်၏ ထိုအခါ စက္ခုပသာဒ ဥပါဒါရုပ်ဖြစ်၏" ဤသို့စသည်ဖြင့် သမယကို ဝဝတ္ထာန်ပြု၍ (ပိုင်းခြား၍) မရနိုင်။

ဣတိ သဗ္ဗထာ၊ ပေ၊ ဝိဘဇိတုံ။ ။ဤစကားသည် "တဉ္ဇ ကေနစိ သမယဝဝတ္ထာနံ ကတ္ဟာ နသက္ကာ ဘာဇေတုံ"ကို နိဂုံးအုပ်သော စကားတည်း၊ ထို့ကြောင့် "သဗ္ဗထာ-နာမ်တရားဖြင့်ဖြစ်စေ, ဥပါဒါရုပ်တရားဖြင့်ဖြစ်စေ, မဟာဘုတ်တရားဖြင့်ဖြစ်စေ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်"ဟု ဆိုသည်၊ ဝိဘဇိတုံ၏နောက်၌ "တသ္မာ ဘဂဝါ

ပန-အန္ဓယကား၊ ဧကကာဒီဟိ-ဧကက အစရှိကုန်သော၊ နယေဟိ-နည်းတို့ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ပါဋ္ဌိတော်ကို ကြည့်ပါ၊) နဟေတုအာဒိနာ-နဟေတု အစရှိသော၊ သဘာဝေန-သဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိဘဇိတုံ သက္ကာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တထာ-ထိုဧကက အစရှိသောနည်း, နဟေတု အစရှိသော သဘောအားဖြင့်၊ ဝိဘဇနတ္ထံ-ငှါ၊ (အာဟဉ် စပ်၊) တာဝ-ရူပကဏ္ဍမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ-ဉ်၊ (စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍတုန်းက၊ အဝိဘတ္တံ-မဝေဖန်အပ်သေးသော၊ အဗျာကတံ-သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသေတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ သမယဝဝတ္ထာနေန-နှင့်၊ ဝိနာ-၍၊ အဗျာကတဿ-၏၊ သဘာဝတောယေဝ-သဘောအားဖြင့်သာလျှင်၊ နိဒ္ဒေသေ-အကျယ်နိဒ္ဒေသဉ်၊ ဧကဒေသံ-တစိတ် တဒေသကို၊ နိဒ္ဒိသိတ္ဌာ-ညွှန်ပြ၍၊ နိဂမနကရဏဿ-နိဂုံးကို ပြုခြင်း၏၊ အနုပပတ္တိတော-မသင့်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိဘတ္တံစ-ဝေဖန်အပ်ပြီးသော ဝိပါက်ကြိယာ အဗျာကတကိုလည်းကောင်း၊ အဝိဘတ္တံ စ-မဝေဖန်အပ်သေးသော ရုပ်နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ သင်္ဂဏှန္တော-သိမ်းယူတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတ္ဌာ)စ-ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကတမေ၊ ပေ၊ အဗျာကတာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ၊ (ကသ္မာ, အဝိဘတ္တံ-ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ-နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ), အဝိဘတ္တေ-အကျယ် မဝေဖန်အပ်သေးသည်ဖြစ်၍၊

သမယဝ ဝတ္ထာနံ ကတွာ နဝိဘဇတိ"ဟု ပါဌ်အပိုထည့်၍ ယောဇနာရမည်-ဟု မဓုပြသည်၊ ဤမျှသောစကားအစဉ်ဖြင့် ရူပကဏ္ဍပါဋ္ဌိတော်ဝယ် ရုပ်တို့ကို အကျယ်ဝေဖန်ရာ၌ "ယသ္မိံ သမယေ" စသည်ဖြင့် သမယဝဝတ္ထာနဝါရ ထည့်တော် မမူခြင်း၏ အကြောင်းကို ဖွင့်ပြချက်ပြီးပြီ။

ဧကကာ၊ ပေ၊ ဝိဘဇနတ္ထံ။ ။သမယဝဝတ္ထာန်ကိုပြု၍ ဝေဖန်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသော်လည်း ဧကကမှစ၍ ဧကာဒသကတိုင်အောင်သော နည်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း, ရုပ်တို့၏(ဟိတ်မရှိခြင်းစသော)သဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း ဝေဖန်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်း၏၊ ထို့ကြောင့် ထို ဧကကစသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဝေဖန်တော်မူခြင်းငှာ။

စိတ္တုပ္ပါဒ၊ ပေ၊ အနုပ္ပတ္တိတောစ။ ။စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌ အကျယ် မဝေဖန်အပ်သေးသော ရုပ်ကဗျာကတ ရှိသေး၏ဟု ပြခြင်းငှာလည်းကောင်း(အာဟဉ်စပ်၊) ထိုသို့ဆိုလိုလျှင် အဘယ့်ကြောင့် ဝေဖန်အပ်ပြီးသော ဝိပါက်,ကြိယာ အဗျာတတို့ကို သိမ်းယူရသနည်း ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ ပေ၊ အနုပ္ပတ္တိတောစ"ဟု မိန့်သည်၊ သမယဝ ဝတ္ထာန်မပါပဲ ရုပ်အဗျာကတ၏သဘောအားဖြင့်သာ ဧကက စသည်ကို အကျယ်ညွှန်ပြရာ၌ "သဗ္ဗဋ္ဌရူပံ အသခ်တာစ ဓာတု"ဟု အဗျာကတ တစိတ်ကိုသာ ညွှန်ပြ၍ "ဣမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ"ဟု နိဂုံးအုပ်ခြင်း၏ မသင့်သောကြောင့် အဗျာကတအားလုံး (ဝေဖန်အပ်ပြီး မဝေဖန်အပ်သေး)ကို အကျဉ်းချုပ် သိမ်းကြုံးလိုသောကြောင့် ဝိပါက်ကြိယာ အဗျာကတတို့ကိုပါ ပြတော်မူပါသည်။

အဝိဘတ္တေဟိ၊ ပေ၊ သဗ္ဗံ ရူပံ တိ အာဒိ။ ။အကျယ် မဝေဖန်အပ်သေးသည့် အတွက် ဝေဖန်ထိုက်သောတရားကို ရှေးဦးစွာ ပြပြီးမှ အကျယ် ဝေဖန်ခြင်းသည်

ဝိဘဇိတဗွေ-အကျယ်ဝေဖန်ထိုက်သောတရားကို၊ ဒသိတေ- ဥဒ္ဒေသအဖြစ်ဖြင့် ပြအပ်ပြီးသော်၊ (ပြအပ်ပြီးမှ၊)ဉာတုံ-အကျယ်သိခြင်းငှါ၊ ဣစ္ဆာယ-အလိုဆန္ဒကို၊ ဥပ္ပါဒိတာယ - ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော်၊ ဝိဘဇနံ - အကျယ် ဝေဖန်ခြင်းသည်၊ ယုတ္တံ-သင့်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (အဝိဘတ္တ-ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ-၏၊) ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအဗျာကတတို့တွင်၊ ဝိပါက၊ပေ၊ဗျာကတံ-ဝိပါက် ကြိယာ အဗျာကတကို၊ ဝိဘတ္တတ္တာ - ဝေဖန်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နဝိဘဇိတဗ္ဗံ - အကျယ် မဝေဖန်ထိုက်တော့၊ အသင်္ခတာစဓာထု - အသင်္ခတဓာတ်ကိုလည်း၊ ဘေဒါ ဘာဝတော- အထူးအပြား၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ (နဝိဘဇိတဗ္ဗာ၊)ပန - ဆက်၊ ဧတ္ထ- ဤအဗျာကတတို့တွင်၊ ယံ-အကြင် ရုပ်အဗျာကတကို၊ ဘေဒယုတ္တတာ-အထူးအပြားနှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဝိဘတ္တတ္တာစ-အကျယ် မဝေဖန်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိသဇိတဗ္ဗံ၊ တံ-ထို ရုပ် အဗျာကတကို၊ ဝိဘဇန္တော၊(ဟုတ္တာ၊)တတ္ထ၊ပေ၊အာဒိ-အစရှိသော (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံဝစနံ)အာဟ၊ အယံ- ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ - ဤ မူလဋီကာ၌၊ ပါဋိယောဇနာ-ပါဋိတော်၌ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း၊ [အဋ္ဌကထာကိုဖွင့်ပြသောစကား မဟုတ်သေး ဟူလို။]

နယံ ဒဿေတွာတိဧတ္ထ-၌၊ ဟေဋ္ဌာ - အောက်ဖြစ်သော ဝိပါက်၌၊ ဂဟဏမေဝ-ယူခြင်းသည်ပင်၊ နယဒဿနံ- နည်းကို ပြခြင်းတည်း၊ တံ-ထိုနည်းပြမှုကို၊ ဝိပါကေသု-ဝိပါက်တို့၌၊ ကတွာ-၍၊ ဝိညာတတ္တာ-သိအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိရိယာဗျာကတေသု - တို့၌၊ နိသဋ္ဌံ - မယူပဲ စွန့်လွှတ်အပ်ပြီ၊ ဝါ - တနည်း၊ ကာမာဝစရာဒိဘာဝေန- ကာမာဝစရ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝတ္တဗ္ဗဿ-ဟောတော်မူထိုက်သော၊ ကိရိယာ ဗျာကတဿ-ကြိယာအဗျာကတကို၊ ဒဿနံ ပြခြင်းသည်၊ (နယဒဿနံ - မည်၏၊) တံ - ထို နယဒဿနကို၊ ကာမာဝစရာတိ အာဒိကံ-ကာမာဝစရံ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိသဋ္ဌံ - စွန့်လွှတ်အပ်ပြီ။

ပဉ္ဇဝိသတိ ရူပါနီတိ-ကား၊ ပါဋိယံ-၌၊ ဝုတ္တာနိ - နှ်သော၊ ဒသ - နှ်သော၊ အာယတနာနိ- တို့လည်းကောင်း၊ ပဉ္ဇဒသ - နှ်သော၊ သုခုမရူပါနိစ-သုခုမရုပ်

လောကယုတ္တိ ရှိ၏၊ အလင်္ကာကျမ်းအလိုအားဖြင့် ဩစိတြဂုဏ် ရောက်၏၊ ဘာ့ကြောင့် နည်း....သုဏန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အကျယ်သိလိုသောဆန္ဒကို အကျဉ်းစကားဖြင့် ဖြစ်စေအပ်ပြီးသောကြောင့်တည်း၊ ဤ အကျဉ်းပြအပ်သော တရားစုတွင် ဝိပါက် ကြိယာမှာ ဝေဖန်အပ်ပြီးဖြစ်၍ ဝိဘဇိတဗ္ဗမဟုတ်, နိဗ္ဗာန်လည်း သဘောအားဖြင့် မပြားသောကြောင့် ဝိဘဇိတဗ္ဗမဟုတ်၊ ရုပ်သည်သာ သဘောအားဖြင့် အကွဲအပြားရှိသောကြောင့် ဝေဖန်ထိုက်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုရုပ်ကို ဝေဖန်တော်မူခြင်းငှာ "ကတမံ သဗ္ဗံရူပံ" ဟု မိန့်တော်မူသည်။

တို့လည်းကောင်းတည်း၊ ဝါ- တနည်း၊ ဥပစယသန္တတိယော- ဥပစယ, သန္တတိ တို့ကို၊ ဇကံတိ - တခုဟူ၍၊ ကတ္တာ- ၍၊ ဟဒယဝတ္ထုံစ - ဟဒယာဝတ္ထုကိုလည်း၊ (ဂဟေတ္ဘာ- ၍၊ ဝုတ္တာနိ)၊ [ဂဟေတ္ဘာ ဝုတ္တာနိတိ သမ္ဗန္ဓေဘ၊ - မဓု၊ ဥပစယသန္တတိတို့ကို ဇာတိရုပ် တခုတည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူ၍ ဟဒယဝတ္ထုကို ထည့်လျှင်လည်း အာယတန ၁၀-ပါးနှင့်တကွ ၂၅-ပါး တနည်းဖြစ်သည်–ဟူလို။]

ဆန္နဝုတိတိ - ကား၊ စက္ခာဒိဒသကာ - စက္ခု အစရှိသော ဒသကဟူကုန်သော၊ သတ္တ- ၇ ပါးသော ဒသကတို့လည်းကောင်း၊ (၇၀)၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနာဒယော- ဥတုသမုဋ္ဌာန်အစရှိကုန်သော၊ တယော-န်သော၊ အဋ္ဌကာ- အဋ္ဌကဘို့လည်းကောင်း၊ (၂၄) ဥတုစိတ္တဇ-ဥတုဇ, စိတ္တဇဟူကုန်သော၊ ဒ္ဝေ-န်သော၊ သဒ္ဒါစ- သဒ္ဒရုပ်တို့လည်းကောင်းတည်း၊(၂) [ဝေါင်း ၉၆-ပါးဖြစ်သည်။]

ကလာပဘာဝေန-ကလာပ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပဝတ္တ ရူပရူပါနိ- ဖြစ်သော ရူပရုပ်တို့ကို၊ ရူပကောဋ္ဌာသာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ရူပ၊ပေ၊ဘာဝတော- ရုပ်ကလာပ်အစိတ်တို့၏ အဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ စ-ဆက်၊ ကောဋ္ဌာသာတိ - ကား၊ အံသာ - အစိတ်တို့တည်း၊ ဇအဝယဝါ - အစိတ်တို့တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝါ-တနည်း၊ ကောဋ္ဌန္တိ-ကား၊ သရီရံ-ကိုယ်တည်း၊ တသာ-ထိုကိုယ်၏၊ အံသာ - အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကေသာဒယော - ဆံ အစရှိသည်တို့သည်၊ ကောဋ္ဌာသာ- ကောဋ္ဌာသတို့မည်၏၊ ဣတိ-ခြင်း၊ အညေပိ - ကေသ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဝယဝါ- အစိတ်တို့သည်၊ ကောဋ္ဌာသာဝိယ - ကောဋ္ဌာသတို့နှင့် တူကုန်၏၊ (ဣတိ-ခြင်း၊) ကောဋ္ဌာသာ- ကောဋ္ဌာသတို့ မည်၏။

နိဗ္ဗာနံ၊ပေ၊ဂဟိတန္တိ-ကား၊ သောပါဒိ၊ပေ၊ဘာဝေန-သဉ္ဇာပါဒိသေသ နိရုပါဒိသေသ သဒ္ဒါတို့၏ ဟောနက်၏အဖြစ်, ရာဂက္ခယ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏ ဟောနက်၏အဖြစ်, အသင်္ခတ အစရှိသောသဒ္ဒါတို့၏ ဟောနက်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ [ရာဂက္ခယာဒိဌ္ဌ အာဒီဖြင့် ဒေါသက္ခယ မောဟက္ခယသဒ္ဒါတို့ကိုယူ၊အသင်္ခတာဒိဌ္ဌ "အာဒိ"ဖြင့်အဘိဓာန်ဌ္ဌလာသော "သိဝံ အမတံ" စသော သဒ္ဒါတို့ကိုယူ] ဘိန္နံ-ကွဲပြားသောနိဗ္ဗာန်ကို၊ နိပ္ပဒေသတော- အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၊ ဂဟိတံ၊ ဟိ-မူန်၊ (တနည်း၊ ကသ္မာ, ဘိန္နံ- သည်၊ သမာနမိ့-လျက်လည်း၊ နိပ္ပဒေသတော, ဂဟိတံ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ), အတ္တတော-အနက်တထား ကိုယ်အားဖြင့်၊ ကောဝ- တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အသင်္ခတာ - အသင်္ခတာဖြစ်သော၊ ဓာတု-ဓာတ်တည်း၊ ဣတိ - ခြင်း၊ (ဘိန္နံ သမာနမိ့ နိပ္ပဒေသတော ဂဟိတံ၊) [သဒ္ဒါ၏ ဟောနက် အဖြစ်ဖြင့်သာ ကွဲပြားသည်၊ သဘောအားဖြင့်ကား အသင်္ခတဓာတ်တမျိုးသာဘည်း၊ထို့ကြောင့် အသင်္ခတာဓာတုဖြင့် "နိဗ္ဗာန်ကို အကြွင်းအကျန်မရှိဆောင် ယူအပ်ပြီးဖြစ်သည်"ဟု ဆိုသည်း]

သဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ စက္ကဝါဠံ-စကြဝဠာသည်၊ ပရိမဏ္ဍလံ ပရိမဏ္ဍလသဏ္ဌာနံ-ဝန်းဝိုင်းသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏၊ ပရိကွေပတော-အဝန်းအဝိုင်းအားဖြင့်၊ ဆတ္တိံသ သတသဟဿာနိ-၃ သန်း ၆ သိန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒသသဟဿာနိစေဝ-တသောင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ အစုစတုတ္ထာနိ-အခွဲအားဖြင့် ၄-ခုမြောက်ရှိကုန်သော၊ ယောဇနသတာနိစ-ယူဇနာတရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ (တနည်း) အစုစတုတ္ထာနိ ယောဇနသတာနိစ-ယူဇနာ သုံးရာ့ငါးဆယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ စ-ဆက်၊ ဇတ္ထ-ဤဂါထာ၌၊ ဝဋ္ဌံ-အလုံးအဝိုင်းကို၊ ပရိမဏ္ဍလန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ စတ္တာရိ နဟုတာနီတိ-ကား၊ စတ္တာလီသသဟဿာနိ-၄ သောင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ [စတ္တာရိ နိယုတာနိဟုလည်း ပါဠိရှိ၏။] နဂဝှယာတိ-ကား၊ နဂါတိ-နဂဟူ၍၊ အဝှာတဗ္ဗာ-ခေါ်ဝေါ်ထိုက်သော၊ နဂသဒ္ဒနာမာ-နဂသဒ္ဒါ၏ အမည်ရှိသော၊ (သာဇမ္ဗူ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော။ [နဂစ္ဆတီတိ နဂေါ-ထိုဤရွှေရှားမသွားတတ်သောကြောင့် သစ်ပင်။]

ဒေဝဒါနဝါဒီနံ-နတ်, ဒါနောရကျိုသ် အစရှိသူတို့၏၊ တိဂါဝုတာဒီ သရီရဝသေန-၃ ဂါဝုတ် အစရှိသော ကိုယ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ မဟန္တာ-ကြီးကုန်သည်၊ (ဟူတွာ)၊ ပါတုဘူတာနိ-ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုမဟန္တာနိ ပါတုဘူတာနိ ဟူသော စကားရပ်၌၊ အယုံ-ကား၊ ဝစနတ္ထော-တည်း၊ ဘူတာနိ ဇာတာနိ နိဗ္ဗတ္တာနိ-ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သော၊ မဟန္တာနိ-ကြီးကျယ်သော ရုပ်တို့တည်း၊ မဟာဘူတာနိ-ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သော ကြီးကျယ်သောရုပ်တို့၊ ဣတိ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ (ဝစနတ္ထော-တည်း။)

အနေကစ္ဆရိယ ဒဿနေန-တပါးမက များစွာသော အံ့သြဖွယ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနေ ၊ပေ၊ ဝသေန-တပါးမက များစွာသော မဟုတ်မမှန် အထူးအဆန်းကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊

ဝဋ္ဌံ ပရိမဏ္ဍလန္တိ။ ။"ပရိမဏ္ဍလံ အာလောပံ ကရိဿာမိ"စသည်၌ ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဒါသည် ကြက်ဥပုံသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့ ခတ်ယားယား အဝိုင်းအနက်ကိုဟော၏၊ ဤ၌ကား "အလုံးအဝိုင်း"အနက်ကို ယူစေလို၍ "ဝဋ္ဌံ ပရိမဏ္ဍလန္တိ"ဟု ဆိုသည်၊ ကမ္ဆာမြေကြီးသည် စက်ဝိုင်းသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့ "လုံးလုံးဝိုင်းဝိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိ၏"ဟူလို။

မဟာဘူတာနိ။ ။မဟာဘူတာနိပုဒ်ကို "ဝိသေသန ပရပဒကမ္မဓာရယ်သမာသ်" ဟု ပြလို၍ "ဘူတာနိ၊ ပေ၊ မဟန္တာနိ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "ဘူတ" အရ တစ္ဆေ မြေဘုတ် အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ "ဇာတာနိ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဇာတအရလည်း မွေးဖွားခြင်းအနက်ကို ယူမည်စိုး၍ "နိဗ္ဗတ္တာနိ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ အထင်အရှားဖြစ်ကြသည်-ဟူလို၊ "မဟန္တာနိ"အရ "ကြီးမား" ဟူသည်လည်း မဟာဘုတ်တို့၏ ဓာတ်သဘော၏ ကြီးမားခြင်း မဟုတ်, သက်ရှိ သက်မဲ့ ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့် ကြီးမားခြင်းတည်း၊ ကြီးမားပုံများကို အဌကထာအတိုင်း သိပါ။

မာယာကာရော·မျက်လှည့်သည်သည်၊ မဟန္တော·ကြီးကျယ်သော၊ ဘူတော·သတ္တဝါတည်း၊ ဣတိ·ကြောင့်၊ မဟာဘူတော-မည်၏၊ ယက္ခာဒယော·ဘီလူးအစရှိသည်တို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် ယက္ခိနီကို ယူပါ၊ ဇာတိဝသေနေဝ·အမျိုးဇာတ်၏ အစုမ်းဖြင့်ပင်လျှင်၊ မဟန္တာ·ကြီးကျယ်ကုန်သော၊ ဘူတာ·သတ္တဝါတို့တည်း၊ ဝါ·ဘုတ်ကောင်တို့တည်း၊ ဣတိ မဟာဘူတာ၊ အယံ မဟာဘူတသဒ္ဒေါ·ဣ၏ မဟာဘူတသဒ္ဒါကို၊ တေသု-ထို မျက်လှည့်သည်, ဘီလူးစသူတို့၌၊ နိရုဠ္ဍော·ထင်ရှားသော သဒ္ဒါဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ပန·ဆက်၊ ဝေဝိယာဒယော·ပထဝီ အစရှိသော ရုပ်တို့သည်၊ မဟာဘူတာဝိယ·မျက်လှည့်သည် ဘီလူးစသူတို့နှင့် တူကုန်၏၊ ဣတိ·ကြောင့်၊ မဟာဘူတာ-တို့မည်၏၊ ဘူတသဒ္ဒဿ-ဘူတသဒ္ဒါ၏၊ ဥဘယလိင်္ဂတ္တာ·ပုံလိင် နပုံလိင်အားဖြင့် ၂ ပါးသော လိင်ရှိသည်၏ ဇာဖြစ်ကြောင့်၊ နပုံသကတာ-နပုံလိင်၏ ဇာဖြစ်ကို၊ ကတာ။ [ဘူတသဒ္ဒါကဲ့လိင် ၂ မျိုးရှိသောကြောင့် ဤနေရာ၌ "စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ" ဟု နပုံလိင်ထားသည်—ဟူလို။]

မဟာ ၊ပေ၊ ဇတ္ထ·၌၊ ဝစနတ္ထံ၊ကို၊ ဝဒန္တော·ဆိုလိုသည်၊(ဟုတ္တာ)၊မဟန္တော·ဟိ ၊ပေ၊ ဘူတာနိတိ·ဟူ၍၊ အာဟ၊ တတ္ထ·ထို ၂ ဝိဂဟ်တို့တွင်၊ ပဗ္ဗိမတ္ထေ·ပစ္ဆိမဝိဂဟ်၏ အနက်၌၊ပုရိမပဒေ·မဟာပရိဟာရာနိ ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၌၊ ဥတ္တရပဒဿနောက်ပုဒ်ဖြစ်သော၊ ပရိဟာရသဒ္ဒဿ·ပရိဟာရသဒ္ဒါ၏၊ လောပံ·ခကြြခြင်းကို၊ ကဲတ္တာ၊ မဟာဘူတာနိတိ·ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ။

အစိမတောတိ·ကား၊ အဂ္ဂိဆ-မီး၏၊...ကောဋိသတသဟဿံ ကေ·ကောဋိသတသဟဿံ+ကေ ဟူသော ၂ ပုဒ်သည်၊(သန္ဓိဝသေန-သန္ဓိအစုမ်းအားဖြင့်၊) ကောဋိသတသဟဿေကေ·ကောဋိသတသဟဿေကေဟု ဖြစ်၏၊[မဓုဋ္ဌ "ကောဋိသတသဟဿံ ကေ"ဖြင့် တမ္မမာရည်းသမာသ်ကိုပြသည်ဟု မိန့်၏၊စဉ်းစားပါ၊] တံ သဗ္ဗံ·ထို အလုံးစုံသော ကုဋ္ဌေတသိန်းသော စကြဝဠာကို၊ အာဏာခေတ္တဝသေန-အာဏာခေတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ကေ့·တခုတည်းကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ စက္ကဝဠန္တိ·ဟူ၍၊ ဝေါဟရန္တိ·ကေဝုစ်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏၊... ခါရောဒကေန·ဆားငန်ရေကြောင့်၊ဝိလိယတိ·ကြေမွ၏၊ဝိကိရတိတိ·ကား၊ဝိဒ္ဓံသတိ·ပျက်စီး၏။

နိရုဠ္ဍော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။"မဟန္တော ဘူတော"အရ မျက်လှည့်သည်မှတပါး အခြားသူများနှင့်လည်း ဆိုင်သည်မဟုတ်ပါလော၊ "မဟန္တာ ဘူတာ"အရ ဘီလူးအစရှိသူတို့မှ တပါးသော အခြားသတ္တဝါများနှင့်လည်း ဆိုင်သည် မဟုတ်ပါလော၊ သို့ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် မျက်လှည့်သည် ဘီလူးစသူကိုသာ"မဟာဘူတ"ဟု ခေါ်ပါသနည်းဟူမေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်"နိရုဠ္ဍော၊ပေ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော"ဟု မိန့်သည်၊ မဟာဘူတ သဒ္ဒါသည် မျက်လှည့်သည် ဘီလူးတို့၌ ထင်ရှားသော အထင်ရှုဠ်သဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့် မျက်လှည့်သည် ဘီလူးစသူတို့ကိုသာ "မဟာဘူတ" ဟု ခေါ်ရပါသည်-ဟူလို၊ ပထဝီစသော ဓာတ်ကြီးတို့ကိုကား သဒိသူပစာအားဖြင့် "မဟာဘူတ"ဟု ခေါ်ရသည်။

ဥပါဒိန္နကေသု - ဥပါဒိန္နက မဟာဘုတ်တို့၌၊ ပီကာရံ - ဖောက်ပြန်ပုံကို၊ ဒဿေန္တော(ဟုတ္တာ)၊ ပတ္ထဒ္ဓေါတိအာဒိမာဟ၊ ကဋ္ဌမုခေနဝါဘိ(ဇ္ဇော)-၌၊ ဝါသဒ္ဓေါ-သည်၊ ဥပမတ္ထော-ဥပမာအနက်ရှိ၏၊ ကဋ္ဌမုခသပ္ပေန-ကဋ္ဌမုခမြွေသည်၊ ဒဋ္ဌော-ကိုက်အပ်သော ကိုယ်သည်၊ ပတ္ထဒ္ဓေါ- လွန်စွာ ခက်ထန်သည်၊ (တောင့်တင်းခိုင်မာသည်၊)ဟောတိ ယထာ, ဝေံ-တူ၊ပထဝီခာတုပ္ပကောပေန-ပထဝီခာတ်၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ သော ကာယော-ထိုကိုယ်သည်၊ ကဋ္ဌမုခေဝ-ကဋ္ဌမုခမြွေ၏ ခံတွင်း၌ကဲ့သို့၊ ဟောတိ၊ ကဋ္ဌမုခမုခဂတောဝိယ-ကဋ္ဌမုခမြွေ၏ ခံတွင်း၌ ရောက်သကဲ့သို့၊ ပတ္ထဒ္ဓေါ ဟောတိတိ အတ္ထော။

အထဝါ-ကား၊ ဝါသဒ္ဓေါ-ကို၊ ဝေသဒ္ဓဿ-၏၊ အတ္ထေ-၌၊ ပထဝီ ၊ပေ၊ တေဿ-ဤပုဒ်၏၊ ပရတောစ-နောက်၌လည်း၊ အာဟရိတ္တာ-၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တတြ-ထို ဒုတိယဝိကပ်၌၊ (တနည်း)တတြ-ထို ဝါသဒ္ဓါ၏ ဝေအနက်ဖြစ်ရာ၌၊ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ကဋ္ဌမုခေန-ကဋ္ဌမုခမြွေသည်၊ ဒဋ္ဌော-ကိုက်အပ်သည်၊ သမာနောပိ-လည်း၊ ကာယော-သည်၊ ပထဝိခာတုပ္ပကောပေနေဝ-ပထဝီခာတ်၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်သာ၊ ပတ္ထဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ တသ္မာ, ပထဝီခာတုယာ-နှင့်၊ အဝိယုတ္တော-မကွေမကွာယှဉ်သော၊ သော ကာယော-သည်၊ သဗ္ဗဒါ ကဋ္ဌမုခဂတောဝိယ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကား၊ (အတ္ထော-တည်း။)

အထ ဝါ-ကား၊ ဝါသဒ္ဓေါ-သည်၊ အနိယမတ္ထော-အနိယမ အနက်ရှိ၏၊ (အမြဲ မဟုတ်သော အနေကန် အနက်ရှိ၏၊) တတြ - ထို တတိယဝိကပ်၌၊ (တနည်း)၊ တတြ-ထို ဝါသဒ္ဓါ၏ အနိယမအနက် ဖြစ်ရာ၌၊ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ကဋ္ဌမုခေန-သည်၊ ဒဋ္ဌော-သော၊ ကာယော-သည်၊ ပတ္ထဒ္ဓေါ-သည်၊ ဟောတိ ဝါ-ဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏၊ မန္တာဂဒဝသေန-မန္တန်အစွမ်း ဆေးအစွမ်းကြောင့်ကား၊ နဝါ ဟောတိ-မဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏၊ ပထဝီခာတုပ္ပကောပေန ပန - ကြောင့်ကား၊ မန္တာဂဒရဟိတော - မန္တန် ဆေးမှု ကင်းသော၊ သော ကာယော-သည်၊ ကဋ္ဌမုခမုခဂတောဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဧကန္တပတ္ထဒ္ဓေါ-ဧကန် ခက်ထန်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း။ ပူတိယောတိ-ကား၊ ကုထိတော-ပုပ်သော အနံ့ရှိသည်၊[ဘဝတိ၌ စပ်၊ကုထခာတ်သည် ပူတိအနက်ကို ဟော၏၊ ကုထိတောတိ ပူတိဂန္ဓော၊—မခု။]

အထဝါ၊ ပေ၊ ဝေ သဒ္ဓဿတ္ထေ။ ။ပြခဲ့သော အနက်ပေးပုံ၌ ဝါသဒ္ဓါက ဥပမာတ္ထ ဖြစ်လျှင် "ကဋ္ဌမုခေဝ"၌လည်း "ကဋ္ဌမုခဂတော ဝိယ"ဟု ဥပမာ အနက်ပင် ဖြစ်သော ကြောင့် "အထဝါ၊ ပေ၊ ဝေသဒ္ဓဿတ္ထေ" စသည်ဖြင့် မိန့်သည်။

အထဝါ အနိယမတ္ထော ဝါသဒ္ဓေါ။ ။ဒုတိယဝိကပ်၌လည်း ဝါသဒ္ဓါကို အခြားသော ပုဒ်နောက်သို့ရွှေ့၍ အနက်ပေးရသည့်အတွက် အပြစ်ရှိသေးသောကြောင့် "အထါဝ အနိယမတ္ထော ဝါသဒ္ဓေါ"စသည်ဖြင့် မိန့်ရပြန်သည်။

မဟာဝိကာရုနိဘူတာနီတိ-ကား၊ မဟာဝိကာရုနိ-ကြီးစွာသော ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဟာ), ဇာတာနိ-ဖြစ်ကုန်သော ရုပ်တို့တည်း၊ ဝါ-တနည်း၊ ဝိဇ္ဇမာနာနိ-ထင်ရှားရှိသော ရုပ်တို့တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ စ-ဆက်၊ ဇတ္ထ-ဤ မဟာဝိကာရုနိ ဘူတာနိ ဟူသောပါဌ်၌၊ ပုရိမပဒေ-မဟာဝိကာရုနိ ဟူသော ရှေပုဒ်၌၊ ဥတ္တရပဒဿ-နောက်ပုဒ်ဖြစ်သော၊ ဝိကာရသဒ္ဒဿ-ဝိကာရသဒ္ဒါ၏၊ လောပံ-ကြေခြင်းကို၊ ကတ္ဟာ-၍၊ မဟာဘူတာနီတိ-မဟာဘူတာနိ ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ပထဝီတိ အာဒိနာ-ပထဝီ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၊ သဗ္ဗလောကဿ-အလုံးစုံသော လူအပေါင်း၏ မျက်စိ၌၊ပါကဋာနိ-ထင် ရှားကုန်သည်၊ (သမာနိ)ပိ-နှ်သော်လည်း၊ ဝိပလ္လာသံ-ဖောက်ပြန်သော မိစ္ဆာအယူကို၊ [တကယ်မြေကြီးဟု ထင်မှတ်မှုကို၊] မုဥ္ဇိတ္ဟာ-လွှတ်၍၊ ယထာ သဘာဝတော - အကြင် အကြင် ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂယှမာနာနိ-ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်လသော်၊မဟန္တေန-ကြီးစွာသော၊ဝါယာမေန-လုံ့လနှင့်၊ဝိနာ-၍၊နှ ပရိဂ္ဂယှန္တိ-မသိမ်းယူအပ်, မသိမ်းယူနိုင်ကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပါကဋာနိ(သမာနာနိ)ပိ, ဒုဝိညေယျသဘာဝတ္တာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် သိအပ်သော သဘော ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သဘောမှန်ကို သိနိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) မဟန္တာနီတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ။

ဟိ-မှန်၊ တာနိ-ထို မဟာဘုတ်တို့ကို၊ သုဝိညေယျာနိ-လွယ်ကူစွာ သိအပ်ပါကုန်၏၊ အမဟန္တာနိ-မကြီးကျယ်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဟေတ္ဟာ-မှတ်ယူ၍၊ ဌိတော-တည်သူသည်၊ (မိမိကိုယ်ကို မိမိအထင်ကြီး၍ "မဟာဘုတ်တို့ကို သိဖို့ရန်မှာ လွယ်ကူပါ၏၊ မကြီးကျယ်ပါ"ဟု ယူဆသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) တေသံ-ထို မဟာဘုတ်တို့၏၊ ဒုပ္ပရိဂ္ဂဟိတတံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒိသ္ဟာ-၍၊ တောနိ-ဤ မဟာဘုတ်တို့သည်၊ အဟော မဟန္တာနိ-သြ - ကြီးကျယ်ပါပေကုန်စွ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဇာနာတိ-၏။

ဥပါဒါယာတိ ဇေတန-ဥပါဒါယ ဟူသော ဤပုဗ္ဗကာလကြိယာဝိသေသနဖြင့်၊ ဝိညာယမာနာ - သိအပ်သော၊ ပစ္ဆိမကာလကြိယာ - နောက် ဖြစ်သော ကာလကြိယာသည်၊ (အပရကာလကြိယာသည်၊) ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်း ကြိယာတည်း၊ ဣတိ ကတ္ဟာ-ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ပဝတ္တရူပန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ["ဥပါဒါယ-၍၊ ပဝတ္တံ-သော"ဟု ဥပါဒါယကို ပဝတ္တ၌ စပ်ပါ–ဟူလို။] ဟိ-လဒ္ဓဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့၊ ဝေံ-ဤသို့ ပဝတ္တရူပံဟု ပဝတ္တသဒ္ဒါထည့်၍ ဆိုအပ်သော်၊ ဥပါဒါယာတိ ဇေတန-ပါဌ်ဖြင့်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတာ-အကြောင်းကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ရုပ်တို့၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တာ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဤဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

အထဝါ–အင်္ဂကဓာနည်းမူ တနည်းကား၊ ဥပါဒါယတိ နိဿယတိ-မှီတတ်၏၊ ဤတိ-ကြောင့်၊ဥပါဒါယံ–မည်၏၊ [ဥပ+အာ ရွေးရှိသော ဒါဓာတ် ကတ္တားဟော ဏပစ္စည်း၊ အာကို အာယပြု၊] ဥပါဒါယမေဝ–မှီတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ရှုပံ - ရုပ်တည်း၊ ဥပါဒါယရှုပံ - မှီတတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သောရုပ်၊ [“ဧဝ”ဖြင့် မှီအပ်ကို ကန့်၊] ဧတံ - ဤ ဥပါဒါယရှုပံဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အညနိဿယဿာ- မိမိမှတပါး အခြားမဟာဘုတ်ဟူသော မှီရာရှိသော၊ ကေနစိနိဿိတဿာ - ကောန်မှီဘတ်သော်၊ [မဟာဘုတ်တို့ကဲ့သို့ “မှီတတ်,မှီအပ်” ၂-မျိုးမရပဲ မှီတတ်တမျိုးသာရသော၊] ရူပဿာ-ရုပ်ကို၊ အဓိဒေစနံ·ဟောသော သဒ္ဒါတည်း။

ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုဥပါဒါယရုပ်ဟူသည်၊ သတ္တသဿတ္တဝါ၏၊နှ(ဥပါဒါယရှုပံ)–ဥပါဒါယရုပ်မဟုတ်၊ ဝေဒနာဒီနောပိ-ဝေဒနာ အစရှိသော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး၏လည်း၊ နှ (ဥပါဒါယရှုပံ)၊ ကသ္မာ - နည်း၊ တဒဘာဝေပိ-ထိုဝေဒနာအစရှိသည်တို့ မရှိပါသော်လည်း၊ ဘာဝတော - ဥပါဒါယရုပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ [နိဒ္ဒေသမာပတ်ဝင်စားခိုက်, အသညသတ်ဘုံ စသည်ဝယ် ဖြစ်ခိုက်နှင့်သက်မဲ့ရုပ်ဟူသမျှ၌ ဝေဒနာစသည်မရှိပါသော်လည်း ထိုဥပါဒါယရုပ်တို့က ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။] ဤတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတုံ–ဌ၊ စတုန်း၊ ပေ၊ အာဒိမာဟ၊[သတ္တဝါ၏ ဥပါဒါယရုပ်လည်းမဟုတ်, ဝေဒနာစသည်တို့၏ ဥပါဒါယရုပ်လည်း မဟုတ်၊ မဟာဘုတ် ၄-ပါးတို့၏ ဥပါဒါယရုပ် ဖြစ်သည်–ဟူလို။] ဟိ·မှန်၊ နိဿယရုပါနံ-မှီရာသဘောရှိသော ရုပ်တို့၏၊ သာမိဘာဝေါ·သာမီ၏အဖြစ်သည်၊ ဘဝတိ-၏၊ ဤတိ - ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဘဝတိ ၊ဝေါ၊ ဘာဝေါ။ ။“စတုန်ခံ မဟာဘူတာနံ”အရ မဟာဘုတ် ၄-ပါးသည် ဥပါဒါယရုပ်တို့၏ မှီရာဖြစ်၏၊ မှီရာဆိုလျှင် အာဓာရ+အာဓေယ်အဖြစ်သာသင့်၍ သာမီအဖြစ်သည် မဖြစ်သင့်သည် မဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဘဝတိ ဟိ ၊ပေ၊ ဘာဝေါ”ဟု မိန့်သည်၊ မှီရာသဘောရှိသော အရာဝတ္ထုတို့၏ အာဓာရ+အာဓေယ်အဖြစ်ကို မဆိုလိုပဲ သံ+သာမိအဖြစ်ကို ဆိုလိုရာ၌ မှီရာသည်ပင် သာမီဖြစ်နိုင်ပါသည်–ဟူလို။

ဥပမာ – “ရုက္ခဿ + သာခါ – သစ်ပင်၏ + သစ်ခက်”ဟူရာ၌ကဲ့သို့တည်း၊ ဤ၌ သစ်ပင်ကို အာဓာရအဖြစ်ဖြင့် ဆိုလိုလျှင် “ရုက္ခေ+သာခါ”ဟု ဖြစ်နိုင်ပါလျက် ထိုသို့ မဆိုပဲ သာမိအဖြစ်ဖြင့် ဆိုလိုသောကြောင့် “ရုက္ခဿ သာခါ”ဟု ဖြစ်ရသကဲ့သို့တည်း။ [ဘဝတိ ဟိ၊ပေ၊ဘာဝေါတို့ အာဓာရာဓေယျ သမ္ဗန္ဓဝစနိစ္ဆာယ အဘာဝေ အာဓာရဘူတောပိ အတ္ထော သံသာမိသမ္ဗန္ဓ ဝစနိစ္ဆာယ သာမိဘာဝေန ဝုစ္စတိ၊ ယထာ “ရုက္ခဿ သာခါ”တိ အဓိပ္ပာယော၊–အနု။]

တိဝိရှေပသင်္ဂဟ အဖွင့်

ပကိဏ္ဏကဒုကေသု – ပကိဏ္ဏကဒုက်တို့တွင်၊ အဏ္ဏတ္တိကဒုကံ – အဏ္ဏတ္တိက ဒုက်ကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-လွှတ်၍၊ အညော-အခြားသော၊ သဗ္ဗဒုကေဟိ- အလုံးစုံသော ဒုက်တို့နှင့်၊ တိကဝသေန - တိက်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ယောဇနံ - ယှဉ်စပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တော - ရောက်သောဒုက်မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ ဝိညတ္တိဒုကောစ– ဝိညတ္တိဒုက်သည်လည်း၊ ယောဇနံ - သို့၊ နဂစ္ဆတိ၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ သဗ္ဗဒုက ယောဂီသု - အလုံးစုံသောဒုက်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းရှိသောဒုက်တို့တွင်၊ အာဒိဘူတံ- အစဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အဏ္ဏတ္တိကဒုကမေဝ-ကိုသာ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ သေသေဟိ– အဏ္ဏတ္တိကဒုက်မှ ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗဒုကေဟိ - အလုံးစုံသော ဒုက်တို့နှင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ တိကာ-တိက်တို့ကို၊ ဝုတ္တာ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ [ပါဋ္ဌိတော်ကြည့်ပါ၊] ဟိ-မှန်၊ ဧတေနနယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ (အဏ္ဏတ္တိကဒုက်ကို ကြွင်းသော အလုံးစုံသောဒုက်တို့နှင့် ယှဉ်စေ၍ တိက်ဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူအပ် သော ဤနည်းဖြင့်၊) အညေသံပိ - အဏ္ဏတ္တိကဒုက်မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုကာနံ - သြဋ္ဌာရိကစသော ဒုက်တို့၏၊ ဒုကန္တရေဟိ - တပါးသော ဒုက်တို့ဖြင့်၊ လဗ္ဘမာနာ-သော၊ တိကယောဇနာ-တိက်အဖြစ်ကို ယှဉ်စေခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝိညာတုံ - ၄ါ၊ သက္ကာ၊ ဣတိ - ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စတုဗ္ဗိဓာဒိရှုပသင်္ဂဟ အဖွင့်

စတုက္ကေသု - စတုက္ကတို့၌၊ ဧကန္တစိတ္တ သမုဋ္ဌာနဿ-ဧကန် စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ရှပ်၏၊ ဝိညတ္တိဒွယဘာဝတော - ဝိညတ်ဒွေး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ဒုကော - စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်သည်၊ ဝိညတ္တိဒုကာဒီဟိ - ဝိညတ်ဒုက် အစရှိသည် တို့နှင့်၊ (အာဒိဖြင့် စိတ္တသဟဘုဒုက်, စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက်တို့ကို ယူ၊) သမာန ဂတိကော- တူသောအသွားရှိ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တေန-ထို စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက် နှင့်၊ သဟ, ဥပါဒါဒုကဿ - ဥပါဒါဒုက်ကို၊ ယောဇနာယ - ယှဉ်စေခြင်း၌၊ လဗ္ဘမာနောပိ - ရထိုက်ပါသော်လည်း၊ ဝါ - ရထိုက်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ["ယံတံ ရူပံ ဥပါဒါ၊ တံ အတ္ထိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ အတ္ထိ နစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ ယံတံ ရူပံ အနုပါဒါ၊ တံ အတ္ထိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ အတ္ထိ နစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ" ဟု ရထိုက်သည် လည်းဖြစ်သော၊] စတုက္ကော - စတုက္ကကို၊ (ဘဂဝတာ) နဝုတ္တော၊ တထာ-တူ၊ သနိဒဿန ဒုကာဒီနံ - သနိဒဿနဒုက် အစရှိသည်တို့၏၊ [အာဒိဖြင့် သပ္ပဋိဃ, မဟာဘူတဒုက် စသည်တို့ကိုယူ၊] တေန-ထို စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်နှင့်လည်းကောင်း၊ တဿ- ထို စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက်ကို၊ သြဋ္ဌာရိက ဒူရဒုကေဟိစ - သြဋ္ဌာရိကဒုက်, ဒူရဒုက်တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ယောဇနာယ-၌၊ လဗ္ဘမာနာ - ရထိုက်ကုန်သော စတုက္ကတို့ကို၊ နဝုတ္တာ၊ [ရထိုက်ပါလျက် ဟောတော်မမူခြင်း၌ အကြောင်း

ကို ရှာခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိပုံကို ပြလို၍ "ဓမ္မာနံ ဝါ" စသည်မိန့်။] ဝါ-တနည်း၊ ဓမ္မာနံ-ပရမတ္ထတရားတို့၏၊ သဘာဝကိစ္စာနိ-သဘော,ကိစ္စတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဓေတဗ္ဗာကာရဥ-ဝေနေယျတို့ကို သိစေထိုက်သော အခြင်းအရာကိုလည်းကောင်း၊ [မရဉ် "ဗောဓေတဗ္ဗာနံ ပုဂ္ဂလာနံ အာကာရံ အဏ္ဍာသယံ" ဟုဖွင့်၏၊ ထိုအလို "သိစေထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အခြင်းအရာဖြစ်သော အဏ္ဍာသယကို လည်းကောင်း" ဟု ပေး၊] ယာထာဝတော-မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော အားဖြင့်၊ ဇာနန္တေန-သိတော်မူသော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ တေန-ထို ဝိညတ်ဒွေးနှင့်၊ အညေသံ-အခြားသော ဒုက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုဝိညတ်ဒွေးကို၊ အညေဟိ စ-အခြားသော ဒုက်တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ယောဇနာ-ယှဉ်စေခြင်းကို၊ နကတာ-ပြုတော် မမူအပ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တ္ထေ-ဤသို့ယှဉ်စေမှုကို ပြုတော် မမူခြင်း၌၊ ကာရဏ ပရိယေသနာယ-အကြောင်းကိုရှာခြင်းဖြင့်၊ ကိံ-ဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ အဒ္ဓါ-မချတ်ဧကန်၊ သာ ယောဇနာ-ထို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ (ယတော-ကြောင့်၊) နကာတဗ္ဗာ-မပြုထိုက်၊ တတော-ကြောင့်၊ ဘဂဝတာ နကတာ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ["နကာတဗ္ဗာ ယတော" ၌ "နကာတဗ္ဗာ၊ တတော" ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။]

ပန-ကား၊ အညေ-ဝိညတ္တိ ဒုက်အစရှိသော ဒုက်တို့မှ တပါးကုန်သော၊ ပကိဏ္ဏကဒုကာ-ပကိဏ္ဏကဒုက်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ အညေဟိ-အခြားကုန်သော၊ ပကိဏ္ဏကဒုကေဟိ-ဥပါဒိန္ဒ, အနုပါဒိန္ဒ အစရှိသော ပကိဏ္ဏကဒုက်တို့နှင့်၊ ယောဇေတုံ-ငှါ၊ ယုတ္တာ-သင့်ကုန်၏၊ တေဟိ-ထို ယှဉ်စေသင့်သောဒုက်တို့နှင့်၊ ယောဇိတာ ဧဝ-ယှဉ်စေအပ်ကုန်သည်သာ၊ ပန-ကား၊ ဝတ္ထုဒုကာဒီသု-ဝတ္ထုဒုက် အစရှိသည်တို့တွင်၊ သောတသမ္ဖဿာရမဏဒုကာဒယော-သောတသမ္ဖဿာရမဏဒုက် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ-၍၊ အညေဟိ-နှ်သော၊ အာရမဏ ၊ပေ၊ ဒုကေဟိ-အာရမဏဒုက်, ဗာဟိရာယတနဒုက် အစရှိသော ရထိုက်သောဒုက်တို့နှင့်၊ ဥပါဒိန္ဒကဒုကဿ-ဥပါဒိန္ဒက ဒုက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပါဒိန္ဒုပါဒါနိယဒုကဿ စ ဥပါဒိန္ဒုပါဒါနိယဒုက်ကိုလည်းကောင်း၊ ယောဇနာယ-၌၊ စတုက္ကာ-စတုက္ကတို့ကို၊ လဗ္ဘန္တိ၊ စ-ဆက်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုကဿ-စိတ္တ

သောတသမ္ဖဿ၊ ပေ၊ လဗ္ဘန္တိ။ ။"သောတ သမ္ဖဿာရမဏ" ဟူသည် သဒ္ဒါရုံတည်း၊ ထိုသဒ္ဒါရုံက ဥပါဒိန္ဒမဟုတ်၊ ဧကန် အနုပါဒိန္ဒတည်း ထို့ကြောင့် "ယံ ရူပံ ဥပါဒိန္ဒံ၊ တံ အတ္ထိ သောတသမ္ဖသဿ အာရမဏံ၊ သောတသမ္ဖသဿ နအာရမဏံ" ဟု ဟောတော်မူခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသောကြောင့် ထို ဒုက်တို့ကို ကြဉ်ရ၏၊ အခြားသော ဒုက်တို့နှင့် ဥပါဒိန္ဒ အနုပါဒိန္ဒကဒုက်တို့ကို ယှဉ်စေရာ၌ စတုက္က ရကောင်း၏၊ သို့သော် မြတ်စွာဘုရားသည် ယှဉ်စေတော် မမူအပ်-ဟူလို။ [စတုက္ကာ လဗ္ဘန္တိတိ ဧတ္ထ တေ စတုက္ကာ လဗ္ဘမာနာပိ နယောဇိတာတိ အဓိပ္ပာယော၊—မရ။]

သမုဋ္ဌာနဒုက်၏ သဗ္ဗာရမဏ၊ပေ၊ဒုကေဟိ-သဗ္ဗာရမဏဒုက်, ဗာဟိရုယတနဒုက် အစရှိသော ရထိုက်သောဒုက်တို့နှင့်၊ (ယောဇနာယ စတုက္ကာ လဗ္ဘန္တိ၊) ပန-ကား၊အဝသေသေဟိ-အာရမဏ, ဗာဟိရုယတနအစရှိသော လဗ္ဘမာနဒုက်တို့မူ ကြွင်းသော ဒုက်တို့နှင့်၊ တေသံ-ထို ဥပါဒိန္နဒုက် ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယဒုက်တို့ကို လည်းထောင်း၊အညေသံ-အခြားသော ဥပါဒါဒုက်အစရှိသည်တို့ကို၊ သဗ္ဗဝတ္ထု ဒုကာဒီဟိစ- သဗ္ဗဝတ္ထုဒုက် အစရှိသည်တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ယောဇနာယ (စတုက္ကာ) နလဗ္ဘန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ဥဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

ကေကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

[အဘယ်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် "သဗ္ဗံ ရူပံ နဟေတုမေဝ"ဟု ဝေသဒ္ဒါဖြင့် ဟောတော်မူပါသနည်း ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "အဝိဇ္ဇမာနဝိဘာဂဿ"စသည် မိန့်။] အဝိဇ္ဇမာနဝိဘာဂဿ-ထင်ရှား မရှိသော ဝိဘာဂရှိသော ရုပ်ကို၊(အကျယ်ဝေဖန်၍ မရကောင်းသော ရုပ်ကို၊) ဝိဘာဂါဘာဝဒဿနမေဝ-ဝေဖန်အပ်သောအပြား၏မရှိခြင်းကို ပြခြင်းသည်ပင်၊ နိဒ္ဒေသော-အကျယ် ညွှန်ပြခြင်း မည်၏၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) နိစ္ဆယကရဏတော-ဝေဖန်စရာ မရှိဟု ဆုံးဖြတ်မှုကို ပြုနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ တသ္မာ, သဗ္ဗံ ၊ပေ၊ အာဒိနာ-ပါဌ်ဖြင့်၊ ဝိဘာဂါဘာဝါဝဓာရဏေန-ဝေဖန်အပ်သောအပြား၏ မရှိခြင်းကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်တတ်သော၊ ဝေသဒ္ဒေန-ဝေသဒ္ဒါဖြင့်၊ နိဒ္ဒေသံ-အကျယ်ညွှန်ပြခြင်းကို၊ (ဘဂဝါ)ကရောတိ။

ဟေတုဟေတူတိ(ပဒဿ)-၏၊ မူလဟေတု-မူလဖြစ်သော ဟိတ်၊ (ဣတိ အယံ အတ္ထောဝါ-ဤအနက်သည်လည်းကောင်း၊)ဟေတုပစ္စယဟေတု-ဟေတုပစ္စည်းဖြစ်သော ဟိတ်၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော ဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ၊)မဟာဘူတာဟေတူတိ-ဟူသော၊အယမေဝ တ္ထော-ဤအနက်ကိုပင်၊ မဟာဘူတာပစ္စယာတိ ဧတေန-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်လည်း၊ ဝုတ္တော၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ဟေတုပစ္စယသဒ္ဒါနံ-ဟေတုသဒ္ဒါ, ပစ္စယသဒ္ဒါတို့၏၊သမာနတ္ထတ္တာ-တူသော အနက်ရှိကုန်သည် အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပစ္စယောဝေ - အကြောင်းသည်ပင်၊ ဟေတု - ဟိတ်တည်း၊ ပစ္စယဟေတု-အကြောင်းသည်ပင် ဟိတ်။

စ - ဆက်၊ ယော - အကြင် မဟာဘုတ်သည်၊ ရူပက္ခန္ဓဿ - ရူပက္ခန္ဓာ၏၊ ဟေတု-အကြောင်းတည်း၊ သော ဝေ-ထို မဟာဘုတ်သည်ပင်၊ တဿ-ထို ရူပက္ခန္ဓာကို၊ ပညာပနာယ-ပညတ်ခြင်းငှာ၊ ဟေတု-အကြောင်းတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) တဒဘာဝေ-ထို မဟာဘုတ်တည်းဟူသော အကြောင်းမရှိလသော်၊အဘာဝတော-ရူပက္ခန္ဓာ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ - အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော၊ ကမ္မသမာဒါနာနံ - ဆောက်တည်အပ်သော ကံတို့၏၊ ဌာနသော - အကျိုး၏ တည်ရာ အကြောင်းအား၊ဖြင့်၊ ဟေတုသော- အကျိုး၏ဖြစ်ကြောင်းအား၊ဖြင့်၊ ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊(ပဇာနာတိ၊)ဣတိ ဇတ္ထ-ဤသို့ အကျိုးပေးရာ၌၊အညေသု-ကံမှ အခြားကုန်သော၊ ပစ္စယေသု-အဝိဇ္ဇာတဏှာစသော အကြောင်းတို့သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ - နိသေစ်လည်း၊ ဣဋ္ဌာ၊ပေ၊နိယာမကတ္တာ - ဣဋ္ဌ အကျိုး,အနိဋ္ဌ အကျိုးကို သတ်မှတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တမံ ပဓာနံ-ပြဋ္ဌန်းသော၊ ကုသလာကုသလံ-ကုသိုလ်,အကုသိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊(ဟေတူတိ ဝုတ္တံ၌စပ်) ကမ္မမိဝ-ကံကဲ့သို့၊ ပဓာနတ္တာ - ပြဓာန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂတိ ၊ပေ၊ နိပ္ပါဒိတံ- ဂတိ,ဥပဓိ,ကာလ,ပယောဂတို့၏ ပြည့်စုံခြင်း,ပျက်စီးခြင်းဟူသော အကြောင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာရမဏဥ့- ဣဋ္ဌာရုံ,အနိဋ္ဌာရုံကို လည်းကောင်း၊ ဟေတူတိ-ဟေတူဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဣတိဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန-ဤသို့သော အလိုဖြင့်၊ ကမ္မာရမဏာနိ- ကံ,အာရုံတို့ကို၊ ဥတ္တမဟေတူတိ-တို့ ဟူ၍၊ ဝါ-ပဓာနအကြောင်းတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ-နိပြီ။

စ-သာဓကကား၊ ဂတိ၊ပေ၊ဟေတူတိ-ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ-ဟောတော်မူလတ္တံ့၊ (ဉာဏဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူလတ္တံ့၊) ဣဓပန- ဤ ရူပကဏ္ဍ၌ကား၊ ကမ္မမိဝ-ကံကဲ့သို့၊ ဥတ္တမတ္တာ-ပဓာန အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊အာရမဏံပိ အာရုံသည်လည်း၊ ဟေတုဝစနံ - ဟေတုသဒ္ဒါကို၊ အရဟတိ - ထိုက်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဥတ္တမဟေတူတိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။

သခ်ါရာနန္ဆိ-ကား၊ ပုညာဘိသခ်ါရာဒီနံ-တို့၏၊ အဝိဇ္ဇာ-ကို၊ သာဓာရဏ ပစ္စယတ္တာ-ဆက်ဆံသောအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟေတူတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ၊ ဖရတီတိ-ကား၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ပါပုဏာတိ-ရောက်၏၊[ဂစ္ဆတိကို "သွား၏" ဟု ပေးမည်စိုး၍ "ပါပုဏာတိ" ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။]

ဂတိ၊ပေ၊နိပ္ပါဒိတံ။ ။ဂတိ, ဥပဓိ, ကာလ, ပယောဂတို့သည် သမ္ပတ္တိဆိုက်နေသောအခါ ဣဋ္ဌာရုံတို့ကို များစွာတွေ့ရ၏၊ ဝိပတ္တိ (ချို့ယွင်း) နေသောအခါ အနိဋ္ဌာရုံတို့ကိုများစွာတွေ့ရ၏၊ထို့ကြောင့် "ဂတိ၊ပေ၊ နိပ္ပါဒိတံ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာရမဏဥ့" ဟုဆိုသည်၊ စဖြင့် ရှေ့ဝါကျ၌ ကုသလာကုသလံကို ပေါင်းပါ၊ အကျိုးပေးရာ၌ ကုသိုလ်,အကုသိုလ်တို့သာ ပဓာနဖြစ်သည် မဟုတ်သေး, ဤ အာရုံများလည်း (မိမိတို့နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်) ပဓာန ဖြစ်ကြသည်-ဟူလို၊ [သမ္ပတ္တိစ- ပြည့်စုံခြင်းလည်း၊ ဝိပတ္တိစ-ပျက်စီးခြင်း(ချို့ယွင်းခြင်း)လည်း၊ သမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိယော-တို့၊ ဂတိ ၊ပေ၊ ပယောဂါနံ+ သမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိယော ဂတိ၊ပေ၊ဝိပတ္တိယော၊ တာဧဝ-ထို ဂတိ ဥပဓိ ကာလ ပယောဂတို့၏ သမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိတို့သည်ပင် + ဌာနံ - တည်ရာအကြောင်းတည်း၊ ဂတိ ၊ပေ၊ ဌာနံ၊ ဂတိ၊ပေ၊ဌာနေန+နိပ္ပါဒိတံ ဂတိ၊ပေ၊ နိပ္ပါဒိတံ။]

ပဋိက္ကေပနိဒ္ဒေသောတိက္ကဒံ·စကားကို၊ မာတိကာယ-၌၊ (တိက ဒုကမာတိကာ၌၊) ဆာဂတပဋိက္ကေပဝသေန - လာသောဟိတ် စသည်ကို ပယ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ - ဆိုအပ်ပြီ၊ ဇ္ဈဓာန-ဤ ရှုကကဏ္ဍ၌ကား၊ မာတိကာယ-၌၊ ရုပက္ခန္ဓ-၏၊ နဟေတုကဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိဝသေန - ကာမဘုံ၌ ဖြစ်သော အစရှိသည်တို့ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ဝုတ္တာ·ဟောဒေတာ်မူအပ်ပြီ၊(ဂဟဿာ·နည်း၊)ရုပသဒ္ဒ၏၊ တံတံသဘာဝတော - ထိုထို သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အဝဓာရိတတာစ - ဝေဖြင့် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း၊ (ဝုတ္တာ၊) (ကဲသွာ·နည်း၊)အနညသဘာဝတော - နဟေတုသဘောမှ တပါး သော သဘောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ရူပီဒုကေ - ရူပီဒုက်၌၊ ရူပီပဒမေဝ - ရူပီပုဒ်ကိုပင်၊ ဣဓ - ဤ ရူပကဏ္ဍပါဠိတော်၌၊ ရူပန္တိ·ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ·ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တေန·ကြောင့်၊ ရူပီ ရူပပဒါနံ·ရူပီပုဒ်, ရူပပုဒ်တို့၏၊ ဧကတ္ထတာ-တူသောအနက် ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ သိဒ္ဓါ·ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ (ကဲသွာ·နည်း၊) ရူပွနလက္ခဏယုတ္တဿေဝ - ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာနှင့်ယှဉ်သောရုပ်၏သာ၊ ရူပီ ရူပဘာဝတော- ရူပီမည်သည်၏ အဖြစ်, ရူပမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဥပ္ပန္နံ၊ပေ၊ဝိညေယျန္တိ - ဟူသော ပါဠိတော်ပါဠ်ဖြင့်၊ အရူပဓတာ·နာမ်မူ၊ ဝိဓုရံ - ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော၊ ဝါ - ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော၊ ရူပသဒ္ဒ·ရုပ်၏၊ သဘာဝံ - သဘောကို၊ ဒဿေတိ၊ (ကသွာ၊ပေ၊ဒဿေတိ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊) ဟိ(ယသွာ)၊ ဥပ္ပန္နံ-ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲဖြစ်သော၊ ဝါ·ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ အရူပံ - နာမ်ကို၊ ရူပံယထာ - ရုပ်ကဲ့သို့၊ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ - ၆-ပါးသော ဝိညာဏ်တို့သည်၊ နံ ဝိညေယျံ·မသိထိုက်၊ (တသွာ အရူပတော ၊ပေ၊ဒဿေတိ၊

ပဋိက္ကေပ၊ပေ၊ဝုတ္တံ။ ။ဒုကမာတိကာ၌"ဟေတူ ဓမ္မာ,နဟေတူ ဓမ္မာ"စသည်ဖြင့် တွဲဘက်ရှိရကား "နဟေတုဧဝ" စသည်ဖြင့် ပယ်သောသဒ္ဒါသည် ဒုကမာတိကာ၌ လာသော ဟေတုစသည်ကို ပယ်သောသဒ္ဒါဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ပဋိက္ခေပ နိဒ္ဒေသော" ဟူသောစကားကို မာတိကာ၌လာသော တွဲဘက် အနက်များကို ပယ်ခြင်းကို ညွှန်ပြသော သဒ္ဒါအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သည်။

ဇ္ဈဓ ပေ၊အနညသဘာဝတော။ ။ဤရူပကဏ္ဍအတွက်ကား ထိုကဲ့သို့ ပယ်စရာ တွဲဘက် မပါသောကြောင့် "နဟေတုပုဒ်, ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တပုဒ်" စသောပုဒ်တို့ဖြင့် ရုပ်တရားကို သိမ်းယူထားပုံကိုသာ ဟောပြတော်မူ၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-ထိုရုပ်တို့မှာ ဟိတ်မဟုတ်သော သဘော, ဟိတ်နှင့်မယှဉ်သောသဘော ရှိသောကြောင့်တည်း၊ "နဟေတုမေဝ"ဟူဝေသဒ္ဒါဖြင့် သတ်မှတ်ခြင်းကား နဟေတုသဘောမှတပါး အခြား ဟေတုသဘောမရှိ, ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တသဘောမှတပါး အခြား (ဟေတုသမ္ပယုတ္တ) သဘောမရှိဟု အခြားသဘောကို တားမြစ်လိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဣတိ ဝိညာယတိ၊) တေန-ထိုသို့ ပြသဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ ရူပံ-ကို၊ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ-တို့သည်၊ ဝိညေယျံ၊ အရူပံ-နာမ်ကို၊ န (ဝိညေယျံ၊) ဣတိ-သို့၊ အရူပတော-နာမ်မှ၊ နိဝတ္တေတွာ-ရုပ်ကို နစ်စေ၍၊ ဝါ-ခွဲခြား၍၊ [မေ့၌ အရူပတောကို "အရူပံ"ဟု ဖွင့်၏၊ အပါဒါန်လည်း သင့်သည်သာ၊]ရူပေဝေ-ရုပ်၌သာ၊ တေံ သဘာဝံ-ဤ ဆဝိညာဏ ဝိညေယျ သဘောကို၊ နိယမေတိ-သတ်မှတ်၏၊ ရူပံ-ကို၊ တေသို့ သဘာဝေ-ဤ ဆဝိညာဏ ဝိညေယျသဘော၌၊ န(နိယမေတိ၊) (ကသ္မာ ရူပံ တေသို့ သဘာဝေ န နိယမေတိ၊)ဟိ(ယသ္မာ)၊ ရူပံ-ရုပ်သည်၊ အတီတာနာဂတံ-အတိတ်, အနာဂတ်ရုပ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ ယုံ-အကြင်ရုပ်သည်၊ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ-တို့သည်၊ ဝိညေယျ သဘာဝံ-သိထိုက်သော သဘောရှိသည်၊ န ဟောတိ၊ (တံ စ-ထိုရုပ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ၊) ဣတိ-ကြောင့်း (ရူပံ-ရုပ်ကို၊ တေသို့ သဘာဝေ-ဤ ဆဝိညာဏ ဝိညေယျသဘော၌၊ န နိယမေတိ။)

စ-ဆက်၊ တေမေဝ ဤနိယမံ-နိယမကိုပင်၊ ပုန-တဖန်၊ ဝေသဒ္ဒေန-ဖြင့်၊ နိယမေတိ-သတ်မှတ်၏၊ (ကိုံ-နည်း၊) ယထာဝုတ္တော-အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော၊ နိယမော-သတ်မှတ်ခြင်းသည်၊ ရူပေ-ရုပ်၌၊ အတ္ထိဝေ-ရှိသည်သာ၊ အရူပေ ဝိယ-နာမ်၌ ကဲ့သို့၊ နတ္ထိ-မရှိသည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ - သို့၊ (နိယမေတိ။)

တေန၊ပေ၊သဘာဝေ။ ။တေနကို နိယမေတိ၌ စပ်၊ထိုသို့ပြသဖြင့် "ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကို ဆဝိညာဏတို့သည် သိထိုက်၏, နာမ်ကို ဆဝိညာဏတို့ မသိထိုက်"ဟု နာမ်တရားမှ ခွဲခြား၍ ရုပ်၌သာ ဤဆဝိညာဏ ဝိညေယျ သဘောကို သတ်မှတ်၏၊ "ရုပ်မှန်လျှင် ဆဝိညာဏ ဝိညေယျသဘော ရှိသည်"ဟု ရုပ်ကို ဤဆဝိညာဏ ဝိညေယျ သဘော၌ သတ်မှတ်သည် မဟုတ်။

အတ္ထိ ဟိ၊ပေ၊ နံ ဟောတိတိ။ ။"ဘာ့ကြောင် ရုပ်ကို ဆဝိညာဏ ဝိညေယျ သဘော၌ မသတ်မှတ်သနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "အတ္ထိဟိ"စသည် မိန့်၊ ရုပ်သည် အတိတ်ရုပ် အနာဂတ်ရုပ်ဟု ရှိ၏၊ ထိုရုပ်များကို စက္ခုဝိညာဏ်စသော ပဉ္စဝိညာဏ်တို့က မသိနိုင်၊ ပဉ္စာရုံမှတပါးသော အခြားသော ရုပ်များလည်း ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်စေကာမူ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့က မသိနိုင်၊ ထို့ကြောင့် "ရုပ်မှန်လျှင် ဤဆဝိညာဏ ဝိညေယျသဘော ရှိ၏"ဟု သတ်မှတ်၍ မဖြစ်။

တေမေဝ စ၊ပေ၊ နတ္ထိတိ။ ။"ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ ဝိညေယျ"ဟု သတ်မှတ် အပ်ပြီး ရုပ်ကိုပင် ပါဠိတော်၌ "ဝိညေယျမေဝ"ဟု ဝေဖြင့် ထပ်၍ သတ်မှတ်ခြင်းကို "ပုန ဝေ သဒ္ဒေန နိယမေတိ"ဟု ဆိုသည်၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဆဝိညာဏ ဝိညေယျ သဘောသည် ရုပ်၌ ဧကန်ရှိ၏၊ နာမ်၌ကဲ့သို့ ဧကန် မရှိမဟုတ်-ဟူလို။ [ယထာဝုတ္တော နိယမောတိ-ဥပ္ပန္နဘာဝေ သတိ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ ဝိညေယျဘာဝေါ နိယန္တဗ္ဗတာယ (သတ်မှတ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) နိယမောတိ ဝုတ္တော၊-အနူ။]

အထဝါ-ကား၊ သဗ္ဗံ ရူပန္ဆိ-ဟူ၍၊ ဘူတုပါဒါယရူပံ-ဘူတရုပ်, ဥပါဒါရုပ်ကို၊ ကာလဘေဒံ-ကာလအပြားကို၊ အနာမသိတ္ဌာ-မသုံးသပ်မူ၍၊ သဗ္ဗန္ဆိ ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော ရုပ်ကို၊ အရူပေဟိ-နာမ်တို့နှင့်၊ သမာန ဝိညေယျ သဘာဝံ-တူသော သိထိုက်သော သဘောရှိသော၊ အတီတာနာဂတံ-အတိတ်ရုပ်, အနာဂတ်ရုပ်ကို၊ နိဝတ္တေတုံ-ငှာ၊ ဥပ္ပန္နန္ဆိ ဧကေန-ဥပ္ပန္နံဟူသော ဤပါဌိဖြင့်၊ ဝိသေသေတိ-အထူးပြုတော်မူ၏၊ ဥပ္ပန္နံ-သော၊ သဗ္ဗံ-သော၊ တံ ရူပံ-ကို၊ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ-တို့သည်၊ ဝိညေယျမေဝ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဖြစ်လျှင်၊ (ပစ္စုပ္ပန်ရုပ် မှန်သမျှ ဆဝိညာဏ ဝိညေယျဖြစ်လျှင်၊) ရူပါယတနဿပိ-ရူပါရုံ၏လည်း၊ သောတဝိညာဏာဒီဟိ-တို့သည်၊ ဝိညေယျတာ-သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ နနု-ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ-ဤတား စောဒနာတည်း၊ နာပဇ္ဇတိ-မဖြစ်- (ကသ္မာ-နည်း၊) ရူပံ-ကို၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ သမ္ပိဏ္ဍေတ္ဌာ-ပေါင်းပြီး၍၊ ဧကန္တ၊ပေ၊ ဝသေန-ဧကန် လက္ခဏာကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကီဘာဝေန-တခုတည်း အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂဟေတ္ဌာ-ယူ၍၊ (ဒဿနတော၌ စပ်၊) အရူပတော-မူ၊ ဝိဓုရဿ-သော၊ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ-တို့သည်၊ ဝိညေယျသဘာဝဿ - သိထိုက်သော သဘောကို၊ ဒဿနတော-ပြခြင်းကြောင့်တည်း။

အထဝါ။ ။ပြခဲ့သောနည်းသည် အဋ္ဌကထာနည်း မဟုတ် မိမိနည်းပင်တည်း၊ သို့သော် တနည်းပြပြန်လို၍ "အထဝါ"စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဤနည်း၌ "သဗ္ဗံ ရူပံ" ဟူသော မူလပုဒ်နှင့်တွဲ၍ အဓိပ္ပာယ် ပြသည်၊ ဆိုလိုရင်းကား—"သဗ္ဗံ ရူပံ"အရ ကာလ ၃ ပါးနှင့်ဆိုင်သော ဘူတရုပ်, ဥပါဒါရုပ် အားလုံးကိုရသောကြောင့် ထိုအားလုံးသည် နာမ်တရားကဲ့သို့ မနောဝိညေယျချင်း တူနေရကား အတိတ် အနာဂတ်ရုပ်များကို တားမြစ်၍ ဆဝိညာဏ ဝိညေယျရုပ်ကိုသာ ယူစေလိုသောကြောင့် "ဥပ္ပန္နံ (ပစ္စုပ္ပန်)" ဟု ဝိသေသန ပြုတော်မူသည်-ဟူလို။

နနု၊ပေ၊ အာပဇ္ဇတိတိ။ ။["ဧဝံ"သည် အခြားနေရာ၌ "ဧဝံ သန္တေ"နှင့် သဘောတူ၏၊] ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ထိုရုပ်အားလုံးသည် ဆဝိညာဏ ဝိညေယျဖြစ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံလည်း သောတဝိညာဏ်စသော ဝိညာဏ်တို့သည် သိထိုက်သော ရုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရာသည်မဟုတ်လော၊ ထို့အတူ ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဒါရုံလည်း စက္ခုဝိညာဏ်စသော ဝိညာဏ်တို့ သိထိုက်သော ရုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရာသည် မဟုတ်လော၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် စောဒနာသည်။

နာပဇ္ဇတိ၊ပေ၊ ဒဿနတော။ ။စောဒကတင်တိုင်းသော အပြစ် မရောက်ပါ၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း—"ရူပံ သဗ္ဗံ သမ္ပိဏ္ဍေတ္ဌာ (ရုပ်ကို အားလုံးပေါင်းကာ "သဗ္ဗံ ရူပံ" ဟု ဟောတော်မူပြီးလျှင် ဧကန္တလက္ခဏ ဒဿနဝသေန ဧကီဘာဝေန ဂဟေတ္ဌာ ဥပ္ပန္နံ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ ဝိညေယျံဟု ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်၏ ဆဝိညာဏ ဝိညေယျဖြစ်သော ဧကန် လက္ခဏာကိုပြသောအားဖြင့် တပေါင်းတည်း ယူ၍) အရူပတော ဝိဓုရဿ ဆဟိ

ပန - ဆက်၊ ပစ္စုပ္ပန္နရူပမေဝ - ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကိုသာ၊ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ-တို့သည်၊ ဝိညေယျံ၊ ဣတိ-သို့၊ တေသို့ နိယမေ-ဤ သတ်မှတ်ခြင်းသည်၊ (သတိရှိလသော်၊) သဗ္ဗံ ရူပန္တိတ္ထေ-သဗ္ဗံ ရူပံဟူသော ဤစကားရပ်၌၊ အယံ ဝိညေယျဘာဝနိယမော - ဤ သိထိုက်သည်၏အဖြစ်၌ သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ နဝုတ္တော-ဟောတော်မမူအပ်၊ ဝါ - ဟောတော်မူအပ်ရာ မရောက်၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ (တ္ထေ) - ဟူသော ဤစကားရပ်၌၊ (အယံ ဝိညေယျဘာဝနိယမော-ကို၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဟောတော်မူအပ်ရာ ရောက်၏၊) ဣတိ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗရူပဿ- အလုံးစုံသောရုပ်၏၊ ကေန္ဆလက္ခဏနိယမော-ကေန် လက္ခဏာကို သတ်မှတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒဿိတော-ပြအပ်သည်၊ နသိယာ-မဖြစ်ရာ၊ ပါဋ္ဌိယဋ္ဌ- ပါဋ္ဌိတော်၌လည်း၊ ဝိညေယျမေဝါတိ- ဟူ၍၊ ဝေ

ဝိညာဏေဟိ ဝိညေယျသဘာဝဿ ဒဿနတော (နာမ်းတရားမှ ဆန့်ကျင်သော ဆဝိညာဏ ဝိညေယျသဘောကို ပြခြင်းကြောင့်တည်း)၊

ဆိုလိုရင်းကား....နာမ်တရား၌ ပဋ္ဌဝိညာဏ်ဖြင့် သိထိုက်သောသဘော မရှိ၊ ထို့ကြောင့် "ဥပ္ပန္နံ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ ဝိညေယျံ"ဖြင့် ထိုနာမ်တရားမှ ဆန့်ကျင်သော သဘောကိုသာ တပေါင်းတည်းပြခြင်းဖြစ်သည်၊ "ဥပ္ပန္နံ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ ဝိညေယျံ" ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် "ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံကို သောတဝိညာဏ် စသည်တို့လည်း သိထိုက်၏"ဟု အဓိပ္ပာယ်မမှတ်ရပါ, "ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံကို စက္ခုဝိညာဏ်သာသိထိုက်၏" စသည်ဖြင့် ကိုယ့်အာရုံနှင့် ကိုယ့်ဝိညာဏ်ကို တွဲ၍မှတ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် စောဒက တင်အပ်သောအပြစ် မဖြစ်ပါ-ဟူလို။

ပစ္စုပ္ပန္နရူပမေဝ။ ။ဤမှနောက်၌ စကားစုသည် အဌကထာကို အပြစ်ပြသော စကားများတည်း၊ အဌကထာ၌"ဥပ္ပန္နံ"ကို "ပစ္စုပ္ပန္နမေဝ"ဟု ဝေထည့်၍ ဖွင့်ထား၏၊ ထို အဖွင့်အတိုင်း ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်ကိုသာ ဆဝိညာဏဝိညေယျ ဖြစ်သည်ဟု နိယမပြုလျှင် ဥပ္ပန္နံ၏ ရှေ့ကလိုက်လာသော "သဗ္ဗံရူပံ=ရုပ်အားလုံး၏ သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဝယ် နိယမကို ဟောတော်မမူအပ်၊ အထခေါ ပစ္စုပ္ပန္နံ-စင်စစ်ကား ပစ္စုပ္ပန်ရုပ် တစိတ်၏သာ သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်၌ နိယမကို ဟောတော်မူအပ်ရာ ရောက်၏၊ ["အထဝါ"ဟု အချို့စာရှိ၏၊ "အထခေါ"ဟု ရှိသောစာက ကောင်း၏၊ "ပစ္စုပ္ပန္နန္တိတ္ထေ နိယမော ဝုတ္တော တိ ယောဇနာ"ဟု မရှိသောကြောင့် ထိုအတိုင်း အနက်အဓိပ္ပာယ် မှတ်ပါ။]

ဣတိ၊ပေ၊နသိယာ။ ။[ပစ္စုပ္ပန္နန္တိမှ ဣတိကို "ဣတိ တသ္မာ"ဟု လည်းကောင်း, ကေန္ဆလက္ခဏနိယမောကို "ဆဝိညာဏဝိညေယျ သဘာဝသခ်ါတဿ ကေန္ဆ လက္ခဏဿနိယမော"ဟုလည်းကောင်း မရှုဖွင့်၏၊]ဣတိ တသ္မာ-ဤသို့ "ပစ္စုပ္ပန္နမေဝ"ဟု နိယမပြုလျှင် သဗ္ဗံရူပံ၌ ဝိညေယျအဖြစ်ဝယ် နိယမကို မဟော၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်၌သာ နိယမကို ဟောတော်မူရာရောက်သောကြောင့် အလုံးစုံသော ရုပ်၏ ဝိညေယျသဘောကို ပြတော်မမူအပ်ရာ ရောက်သည်၊ အမှန်အားဖြင့်ကား အလုံးစုံသောရုပ်မှာ ဝိညေယျ (သိထိုက်သော)သဘောရှိသည်သာ-ဟူလို။

တာရော - ဧဝသဒ္ဒါကို၊ ဝုတ္တော၊ ဥပ္ပန္နမေဝါတိ - ဟူ၍၊ နု (ဝုတ္တော)၊ တသ္မာ, ဥပ္ပန္နသေဝ- ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်၏သာ၊ မနော ၊ပေ၊ ပတ္တိ- မနောဝိညာဏ်ဖြင့် သိထိုက်သည်၏အဖြစ်၌ သတ်မှတ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောတပတိတတ္တေန - ပဋ္ဌဝိညာဏ်အယဉ်၌ ကျရောက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ကိံ- အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ တသ္မာ, ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်၊ အတ္ထော-ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗော-၏။

ကထံဝိဓံတိ-ကား၊ ဂုဏေဟိ - ဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ ကထံသဏ္ဌိတံ - အဘယ်သို့သော ကောင်းစွာတည်သူကို၊ (သီလဝန္တံ ဝဒန္တိ၌စပ်၊).... ဉာဏမေဝ- ရှေးရှေးဉာဏ်သည်ပင်၊ ဉာဏဝတ္ထု - ဉာဏဝတ္ထုမည်၏၊.... သမာနဇာတိကာနံ - တူသောဇာတ်ရှိသူတို့ကို၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူခြင်းသည်၊ (သဇာတိသင်္ဂဟော- မည်၏၊) ဝါ-တနည်း၊ သမာနဇာတိယာ - တူသောဇာတ်အားဖြင့်၊ သင်္ဂဟော-သည်၊ သဇာတိသင်္ဂဟော-မည်၏၊ ဧတ္ထ-ဤအရပ်၌၊ ဝါ-ဤ စိတ္တုပ္ပါဒ်၌၊ သဋ္ဌာယန္တိ- ကောင်းစွာ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ သဋ္ဌာတိ - မည်၏၊ သဋ္ဌာတိယာ- ကောင်းစွာ ဖြစ်ရာဒေသ, ကောင်းစွာဖြစ်ရာ စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့်၊ သင်္ဂဟော- သည်၊ သဋ္ဌာတိသင်္ဂဟော-မည်၏၊ သဋ္ဌာတိဒေသေန-ကောင်းစွာဖြစ်ရာအရပ်, စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့်၊ သင်္ဂဟော-သည်၊ (သဋ္ဌာတိသင်္ဂဟော-မည်၏၊) ဣတိ အတ္ထော။

အည ၊ပေ၊ ဝသေန-အချင်းချင်း လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဝိပ္ပယောဂေနစ- မကွေမကွာ ယှဉ်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမာဓိဒေသေ-သမာဓိအရပ်၌၊ ဇာတာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မာသတိအာဒယော-သမ္မာသတိ အစရှိသောတရားတို့ကို၊ သမာဓိက္ခန္ဓေ - သမာဓိဂုဏ်ကျေးဇူး၌၊ သင်္ဂဟိတာ - သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ စ ဆက်၊ ယတ္ထ - အကြင် စိတ္တုပ္ပါဒ်၌၊ သတိ၊ပေ၊ ဝတော - သတိ အစရှိသော အဖော်သဟဲရှိသော၊

ပါဋ္ဌိယဋ္ဌ ၊ပေ၊ ပတိတတ္တေန။ ။အဋ္ဌကထာအဖွင့်၌ ထပ်၍ အပြစ်ပြလိုသောကြောင့် "ပါဋ္ဌိယဋ္ဌ" စသည်ကိုမိန့်သည်၊ ပါဋ္ဌိတော်၌ "ဝိညေယျမေဝ" ဟု ဝိညေယျ၌သာ ဧဝ ပါ၍, ဥပ္ပန္နံ၌ ဧဝ မပါ၊ ထိုသို့ မပါသောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်သာ မနောဝိညာဏ ဝိညေယျအဖြစ်သို့ မရောက်၊ ထိုသို့ မရောက်သောကြောင့် "မနောဝိညာဏ ဝိညေယျ" သည် "ပဋ္ဌဝိညာဏ် ဒေသနာအယဉ်၌ ပါဝင်၏" ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားလည်း အကျိုးမများတော့—ဟူလို။

တသ္မာ၊ပေ၊ယောဇေတဗ္ဗော။ ။ဤပြအပ်ပြီးသော အကြောင်း များကြောင့် "ဥပ္ပန္နံ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ ဝိညေယျံ"၌ ပဌမ ဖွင့်ပြခဲ့သော "အရူပတော ဝိဓုရံ ရူပသသဘာဝံ ဒသေတိ" စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အတိုင်းသာ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်ပါစေ။ [ဝုတ္တနယေနာတိ အရူပတော ဝိဓုရံတိ အာဒိနာ ဝုတ္တနယေန၊—အနူ။]

သမာဓိဿ-၏၊ အတ္တနော-၏၊ ကိစ္စကရဏံ-ကိစ္စကိုပြုခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ သော စိတ္တုပ္ပါဒေါ- ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်သည်၊ သမာဓိဒေသော- မည်၏၊ စ-ဆက်၊ သမ္မာ သက်ပ္ပဿ-၏၊ အပ္ပနာဘာဝတော-အပ္ပနာ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ ပဋိဝေဓသဒိသံ- ပဋိဝေဓ ဉာဏ်နှင့်တူသော၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမာနေန-တူသော၊ ပဋိဝေဓ ကိစ္စေန-ပဋိဝေဓ ကိစ္စဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌိသက်ပ္ပါ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသက်ပ္ပတို့ကို၊ ပညက္ခန္ဓေ-၌၊ သင်္ဟိတာ-နပြီ၊ [ဤဝါကျများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကတာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။]—ရူပဝိဘတ္တိ ဧကကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ- ရူပဝိဘတ္တိ၌ ဧကကအဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ဒုကနိဒ္ဒေသ

ဥပါဒါဘာဇနီယကထာ အဖွင့်

အပ္ပ၊ ပေ၊ ဒဿနံ-အပ္ပရဇက္ခအစရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းကို သိမြင်တတ်သော ဉာဏ်သည်၊ ဗုဒ္ဓစက္ခု-မည်၏၊ ဆသု-နဘော၊ အသာဓာရဏညာဏေသု-တို့တွင်၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တညာဏံ-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ [အခြားနေရာ၌ "ဗုဒ္ဓစက္ခု" အရ "အာသယာနုသယဉာဏ်" ကိုလည်း ဖွင့်ကြ၏၊ သဗ္ဗံ၊ ပေ၊ ဒဿနံ-အလုံးစုံသော သခ်တတရား, အသခ်တတရားကို သိမြင်တတ်သော ဉာဏ်သည်၊ သမန္တစက္ခု-မည်၏၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခသစ္စာတည်း၊ ပရိညေယ္ပ-ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သော တရားတည်း၊ ပရိညာတံ-ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ၊ ဣတိ ဝေမာဒိနာ-သော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော၊ ဉာဏဒဿနံ-သိမြင်တတ်သော ဉာဏ်သည်၊ ဉာဏစက္ခု-မည်၏၊ [ဝေမာဒိနာ၌ အာဒိသဒ္ဒါကို "ဒုက္ခံ, ပရိညေယ္ပ, ပရိညာတံ" ဟူသော ၃ပုဒ်လုံးတို့၌ အသီးအသီး ယှဉ်စေထိုက်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း.... "ဣဒံ အရိယသစ္စန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ, ဣဒံ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ" စသည်ဖြင့် ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ် ပါဋ္ဌိတော်၌ ဟောတော်မူသောကြောင့်တည်း၊] တမ္ပိ-ထို ဉာဏစက္ခုသည်လည်း၊ ပုရိမဒ္ဒယမိဝ-ရှေစက္ခု ၂ ပါး အပေါင်းကဲ့သို့၊ ကာမာဝစရံ-ကာမာဝစရတည်း၊ [မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာဉာဏ် မဟုတ်-ဟူလို၊] စတုသစ္စဓမ္မဒဿနံ-၄ ပါးသော သစ္စာတရားတို့ကို သိမြင်တတ်သောဉာဏ်သည်၊ ဓမ္မစက္ခု-မည်၏။

ဥပတ္ထမ္ဘဘူတာ-ပသာဒစက္ခုကို ထောက်ပံ့ဘတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ စတု၊ ပေ၊ သန္တတိယော-၄ ပါးသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်ကလာပ်အစဉ်တို့သည်၊ သမ္ဘာရာ - သမ္ဘာရတို့ မည်၏၊ (ယံ-အကြင် စက္ခုသည်၊) သမ္ဘာရေဟိ-တို့နှင့်၊ သဟ (ဝတ္တတိ ဣတိ, တံ-ထိုစက္ခုသည်၊) သသမ္ဘာရံ-

မည်၏၊ သမ္ဘာရဝန္တံ-သမ္ဘာရရှိသော စက္ခု၊....သမ္ဘဝသမ္ဘူတံ-သမ္ဘဝအဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော၊အာပေါဓာတုမေဝ-အာပေါဓာတ်ကိုပင်၊ သမ္ဘဝေါတိ-သမ္ဘဝဟူ၍၊ အာဟ။

ပရိမဏ္ဍလာဒိ သဏ္ဌာနဘူတံ-အဝန်းအဝိုင်း အစရှိသော ပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ဝဏ္ဏာယတနမေဝ-ဝဏ္ဏာယတနကိုပင်၊ သဏ္ဌာနန္တိ-ဟူ၍၊ (အာဟ)၊ ပန-ဆက်၊ တထာဘူတာနံ-ထိုသမ္ဘဝ, သဏ္ဌာနအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အတထာဘူတာနံ စ-ထိုသမ္ဘဝ, သဏ္ဌာနအခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာပေါဓာတု ဝဏ္ဏာယတနာနံ-အာပေါဓာတ်, ဝဏ္ဏာယတနတို့၏၊ ယထာ ဝုတ္တေ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော၊(အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော၊)မံသပိဏ္ဍေ-အသားဆိုင်၌၊ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ-ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသံ-ထိုသမ္ဘဝ, သဏ္ဌာနတို့ကို၊ ဝိသုံ-အာပေါဓာတ်, ဝဏ္ဏာယတနတို့မှ သီးခြား၊ ဝစနံ-ဆိုခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ-မှန်၊ မံသပိဏ္ဍော - သည်၊ စုဒ္ဒသ သမ္ဘာရော-၁၄ ပါးသော ရုပ်ဟူသော သမ္ဘာရ ရှိ၏။ [ဝဏ္ဏ-သဏ္ဌာန ၂ ခုထည့်မှ ၁၄ ပါး ပြည့်၏။]

စတုဓာတုနိဿိတေဟိ - ဓာတ်ကြီး ၄ ပါးကို မှီကုန်သောရုပ်တို့နှင့်၊ သဟ-တက္ခ၊ (တွဲဘက်၍၊) ဝုတ္တဿ-ဆိုအပ်သော၊ သမ္ဘဝဿ-သုက်၏၊ ဓာတုတ္တယ နိဿိတတာ-ဓာတ် ၃ ပါးအပေါင်းကို မှီသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗာ-၏၊ [ကလာပ်တခုတည်း၌ ဓာတ်ကြီး ၄ ပါးရှိရာဝယ် သမ္ဘဝရုပ်က အာပေါဓာတ် ဖြစ်နေသောကြောင့် ကြွင်းသောဓာတ် ၃ ပါးကိုသာ မှီရသည်-ဟူလို] သဏ္ဌာနကား ဥပါဒါရုပ်ဖြစ်သောကြောင့် ဓာတ်ကြီး ၄ ပါးလုံးကို မှီနိုင်သည်။ ဝါ-တနည်း၊ အာပေါ၊ပေ၊ မေဝ-အာပေါဓာတ်, ဝဏ္ဏာယတနတို့၏ချည်းသာ၊ သမ္ဘဝသဏ္ဌာနာဘာဝါ-သမ္ဘဝ, သဏ္ဌာန မဟုတ်ခြင်းကြောင့်၊ [သူတို့ချည်းမက, အခြားရုပ်တွေပါ ပေါင်းမှ သမ္ဘဝ, သဏ္ဌာနဖြစ်ခြင်းကြောင့်-ဟူလို၊] ဝိသုံ-အာပေါဓာတ်, ဝဏ္ဏာယတနတို့မှ သီးခြား၊ ဝုတ္တာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စတုဓာဟုနိဿိတတာ စ-ဓာတ်ကြီး ၄ ပါးကို မှီသည်၏အဖြစ်သည်လည်း၊ နဝိရုဇ္ဈတိ-မဆန့်ကျင်။

ယံ မံသပိဏ္ဍံ-ယင်း အသားဆိုင်ကို၊ သေတာဒိနာ-အဖြူ အစရှိသည်ဖြင့်၊ သဥ္ဇာနန္တော-အမှတ်ပြု၍သိသော၊ (လောကော-လူအပေါင်းသည်၊) ပသာဒစက္ခုံ-ပသာဒစက္ခုကို၊ နှ သဥ္ဇာနာတိ-အမှတ်ပြု၍ မသိ၊ ပတ္ထိန္ဒတာဒိဝိသေသံ-ပတ္ထိန္ဒဟာ အစရှိသော အထူးကို၊ ဝတ္ထုကာမော-ဆိုလိုသည်၊ (ဟုတ္ဘာ)၊ ပထဝီပိ အတ္ထီတိအာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီးသည်၊ (သမာနံ) ပိ-သော်လည်း၊ ဝဒတိ-ထပ်၍ဆို၏။[ဤဝါကျများ၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

သရီရ၊ပေ၊ ဧတေန·ဤပါဠိဖြင့်၊ အဝဿေသံ-သရီရ, သဣာနုပ္ပတ္တိဒေသမှ ကြွင်းသော၊ ကဏ္ဌမဏ္ဍလံ-မျက်နှာဝန်းကို၊ ပဋိဂ္ဂါပတိ-ပယ်၏၊ သွေဟမိဝ-ဆီကဲ့သို့၊ သတ္တာကို့ပဋ္ဌာနီ-ခုနစ်ဆပ်သော မျက်လှာတို့ကို၊ ဗျာပေတွာ-ပျံနှံ့၍၊ ဌိတာဟေဝ-တည်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္တာနော-မိမိဟူသော စက္ခုပသာဒ၏၊ နိဿယဘူတာဟိ-မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ စတူဟိ-န်သော၊ ဓာတူဟိ-တို့သည်၊ ဥပါဒါယ-ပြုအပ်သော လျော်သောကျေးဇူးရှိသည်၊ တံနိဿိတဟိ ဧဝ-ထိုခေတ်ကြီး ၄-ပါးကို မှီသည်ပင်လျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ အာယုဝဏ္ဏာဒီဟိ-ဇီဝိတိန္ဒြေဟူသော အသက်, အဆင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ အနုပါလိဘပရိဝါရိတံ-အစဉ် စောင့်ရှောက်အပ်, ခြံရံအပ်သော၊ တိသန္တတိ ရူပသမုဋ္ဌာပကေဟိ-၃-မျိုးသော သန္တတိရုပ်အစဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ [ဥတုက ဥတုသန္တတိ, စိတ်က စိတ္တသန္တတိ, အာဟာရက အာဟာရသန္တတိရုပ်အစဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။]ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ-ဥတု, စိတ်, အာဟာရတို့သည်၊ ဥပတ္ထမ္ဘိယမာနံ-ထောက်ပံ့အပ်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)တိဋ္ဌတိ၊ စ-ဆက်၊ သတ္တာက္ခိပဋ္ဌလာနံ-တို့ကို၊ ဗျာပနဝစနေန-ပျံနှံ့ခြင်းကို ဆိုကြောင်း၊ စကားဖြင့်၊ (''သတ္တာက္ခိ ပဋ္ဌလာနိ ဗျာပေတွာ''ဟူသောစကားဖြင့်၊)စက္ခုဿ-စက္ခုပသာဒ အသီး အသီး၏၊ အနေက၊ပေ၊ ဘာဝံ-မျိုးစိတ်သော ကလာပ်၌ တည်သည်၏အဖြစ်ကို၊ဒဿေတိ၊ ပမာဏဝတာ၊ပေ၊မတ္တန္တိ-ဟူသော စကားကို၊ ဥုကာသိရမတ္တေ-သန်းဦးခေါင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ ပဝတ္တနတော-ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ။ [အချို့စာအုပ်မျိုး၌ ဤဝါကျမပါ။]

ရူပါနိ မနုပဿတီတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ မကာရော-မ အက္ခရာသည်၊ ပဒသန္ဓိကရော-ပုဒ်တို့၏ စေ့စပ်ခြင်းကိုပြုတတ်၏၊ အထဝါ-ကား၊ မနူတိ-ကား၊မစ္စော-သတ္တဝါသည်၊ (ပဿတိ ဒ္ဋ္ဌစပ်။)

ဥပကာရဘူတေဟိ-လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ (တီဟိ, မဟာဘူတေဟိ-တို့သည်၊) သင်္ဂီတိတော-သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှင့်အပ်သော၊ (ပသာဒေါ အတ္ထိဒ္ဋ္ဌစပ်။)

ပရိယာယေနာတိ-ကား၊ စတုန္နံ-၄-ပါးသော မဟာဘုတ်တို့၏၊ပသာဒေါ-ပသာဒသည်၊ တေသု-ထို မဟာဘုတ်တို့တွင်၊ ကေဿ-တပါးသော မဟာဘုတ်၏၊ (ပသာဒေါ-ပသာဒသည်၊ ဟောတိ၊)ဒ္ဝိန္နံစ-၂ ပါးသော မဟာဘုတ်တို့၏လည်း၊(ပသာဒေါ ဟောတိ၊) ဣတိပိ-သို့လည်း၊ ဝတ္တုံ-၄၊ ယုတ္တာ-သင့်၏၊ (ကိမိဝ၊)သမာနဓနာနံ-တူသောဥစ္စာရှိသူ လူ ၄-ယောက်တို့၏၊ ဓနံဝိယ-ဓာတုသော ဥစ္စာကဲ့သို့ဇာည်း၊ ဣဘိ ဧတေန ပရိယာယေန-ဤ ပရိယာယ်ဖြင့်၊(ဝုတ္တံ ဒ္ဋ္ဌစပ်၊)....သရီရံ-သရီရဟူဆည်၊ ရူပက္ခန္ဓောဧဝ-ရူပက္ခန္ဓာသာတည်း။[ဧဝဖြင့် နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ကန့်သည်။]

ပဋိဃဋ္ဋနမေဝ - ထိခိုက်ခြင်းသည်ပင်၊ နိဃံသော - ပုတ်တိုက်ခြင်းတည်း၊ ပဋိဃဋ္ဋနနိဃံသော-ထိခိုက်ခြင်းသည်ပင် ပုတ်တိုက်ခြင်း၊ ဝါ-တနည်း၊ ရူပါဘိမုခဘာဇဝန - ရူပါရုံသို့ ဇရှးရှသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီ - ၏၊ နိဿယ၊ပေ၊တော- မှီရာ၏အဖြစ်သို့ဆောက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ (နိဃံသော ဒွိစပ်၊) ပဋိဃဋ္ဋနဒတာ- ကြောင့်၊ ဇာတော - သော၊ နိဃံသော - တည်း၊ ပဋိဃဋ္ဋနနိဃံသော - ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပုတ်တိုက်ခြင်း။

သစေ၊ပေ၊အာဂန္ဆေယျာတိ - ဟူ၍၊ ဟေတုကိရိယံ- အကြောင်းကြိယာကို လည်းကောင်း၊ ပသ္သေယျာတိ - ဟူ၍၊ ဖလကိရိယဉ္စ- အကျိုးကြိယာကို လည်းကောင်း၊ ပရိကပ္ပေတွာ- ကြံဆ၍၊တေန ပရိကပ္ပေန- ထို ကြံဆခြင်းဖြင့်၊ဝစနံ-ပြောဆိုကြောင်းစကားသည်၊ ပရိက်ပ္ပဝစနံ-နမည်၏၊စ-ဆက်၊တွေ-ဤပရိက်ပ္ပစကား၌၊ ဟေတုကိရိယာ-အကြောင်းကြိယာကို၊ အနေကတွာ- များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊အဝုတ္တာ-မဆိုအပ်သည်၊(တမာနာ)ပိ-သော်လည်း၊ဝိညာယတိ-သိအပ် သိနိုင်၏၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ပဒဿဝါတိ ဤမိနာဝစနေန - ဖြင့်၊ တီသုပိ-န်သော၊ ကာလေသု- တို့၌၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီ-၏၊ နိဿယဘာဝံ-မှီရာ၏အဖြစ်သို့၊ အနုပဂစ္ဆန္တံ-မရောက်သော၊စက္ခုံ-စက္ခုပသာဒကို၊သဂ်ဏာတိ-သိမ်းယူ၏။

ပဋိ၊ပေ၊နိဃံသော။ ။အဋ္ဌကထာဝယ် "သပ္ပဋိဃော" ၌ ဝဋိဃကို "ပဋိဃဋ္ဋန နိဃံသော" ဟု ဖွင့်၏၊ ထို၌ "ပဋိဃန္နင့် နိဃံသသည် အနက်အရတူ၏" ဟု သိစေလို၍ "ပဋိဃဋ္ဋနမေဝ+နိဃံသော" ဟု ဖွင့်သည်၊ ရူပါရုံ၏ ထိခိုက်ခြင်းဟူသော ပုတ်တိုက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သောကြောင့် စက္ခုကို သပ္ပဋိဃရုပ်ဟု ခေါ်သည်—ဟူလို၊ အဋ္ဌကထာ၌ "ဇတ္ထ ဇာယတိ" ဟု ဖွဲ့သော်လည်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ၊ "သဟ+ပဋိဃေန သော+ဝတ္ထုတိဟိ သပ္ပဋိဃော်" ဟု ပြုပါ။

ရူပဘိ၊ပေ၊နိဃံသော။ ။ဤနည်း၌ကား "ပဋိဃဋ္ဋနတော + ဇာတော+ နိဃံသော ပဋိဃဋ္ဋနနိဃံသော" ဟု မဇ္ဈေလောပိသမာသ် ပြုရ၏၊ "ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပုတ်တိုက်ခြင်း" ဟူလို၊ နိဃံသ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုပြလို၍ "ရူပါဘိ၊ပေ၊ပတိသင်္ခါတော" ဟု ထည့်၍ဖွင့်သည်၊ ရူပါရုံသည် ကျေ၊ပသာဒ၌ ထိခိုက်မိသောအခါ မထိခိုက်မိသော စက္ခုပသာဒကဲ့သို့ မနေပဲ, ရူပါရုံသို့ရှေ့ရှုလျက် စက္ခုဝိညာဏ်၏မှီရာအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို "နိဃံသ-ပုတ်တိုက်ခြင်း" ဟု ဆိုလိုသည်။ [နိဃံသော နိဿယဘာဝါပတ္တိ၊-အနု။]

ဇတ္ထေ၊ပေ၊ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "အာဂန္ဆေယျ" ဟူသော ဟေတုပရိကပ္ပကြိယာ, "ပသ္သေယျ" ဟူသော ဖလပရိကပ္ပကြိယာ ၂-မျိုးကို ပြ၏၊ ထိုတွင် မြင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှေ့ရှုကျခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းတခုသာမက "စက္ခာ လောက, ရူပထင်ပြီ, မနသီ, ၄-လီ စက္ခုဖို့" နှင့်အညီ ရူပါရုံ၏ထင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းမှတပါး အခြားအကြောပ်းများ ရှိသေး၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုအာပါတဂမနဟူသော အကြောင်းတခုကို မဆိုအပ်သော်လည်း (အကျိုးမြင်ခြင်းကို မှန်၊ဆ၍) သိနိုင်လောက်ပါသည်—ဟူလို။

ဒဿနေ-မြင်ခြင်း၌၊ ပရိဏာယက ဘာဝေါ-ရှေဆောင် အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်သည်၊ ဒဿနပရိဏာယကငွော-မည်၏၊ ဟိ-ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့၊ ဣဿရော-အစိုးရသူသည်၊ ဣဒဥိဒဥ-ဤမည်သော အမှု, ဤမည်သောအမှုကိုလည်း၊ ကရောထ-ပြုလုပ်ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တော-ပြောလျက်၊ တသို့ တသို့ ကိစ္စေ-ထိုထိုကိစ္စ၌၊ သပုရိသေ-မိမိ၏ အချင်းယောက်ျားတို့ကို၊ ပရိဏယတိ ယထာ-ရှေဆောင်သကဲ့သို့၊ [နေ ဝိ, နေ ယတိကဲ့သို့ "ပရိဏယတိ" ဟုရှိစေ၊] ပဝတ္တယတိ ယထာ-ဖြစ်စေသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဒမိ-ဤစက္ခုကိုလည်း၊ စက္ခုသမ္ဖဿာဒီနံ - စက္ခုသမ္ဖဿ အစရှိသည်တို့၏၊ နိဿယဘာဝေန-မှီရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ တေ ဓမ္မေ-ထိုစက္ခုသမ္ဖဿအစရှိသော တရားတို့ကို၊ ဒဿနကိစ္စေ-မြင်ခြင်းကိစ္စ၌၊ အာဏာပေန္တံ ဝိယ-စေခိုင်းသကဲ့သို့၊ ပရိဏယတိ-ရှေဆောင်ထတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စက္ခုတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဟိ-မှန်၊ စက္ခတိ-ရှေဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စက္ခု-မည်၏၊ ယထာ ဝုတ္တေန-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အာစိက္ခတိ-စက္ခုသမ္ဖဿစသည်တို့ကို ပြောပြတတ်၏၊ ပရိဏယတိ-ရှေဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အထ ဝါ-ကား၊ သမဝိသမာနိ-ညီညွတ်ကုန်, မညီညွတ်ကုန်သော၊ ရူပါနိ-ရူပါရုံတို့ကို၊ စက္ခတိ အာစိက္ခတိ-ပြောပြတတ်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ပကာသေတိ-ထင်ရှားပြတတ်၏၊ ဣတိ, စက္ခု-မည်၏။

တ္ထေ-ဤစက္ခုပသာဒ၌၊ သဥ္ဇာယန္တိ-ကောင်းစွာ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝါ-ပေါက်ဖွားကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သဥ္ဇာတိ-မည်၏၊ ကေ-အဘယ်တရားတို့သည်၊ သဥ္ဇာယန္တိ-ကုန်သနည်း၊ ဝါ-နည်း၊ ဖဿာဒီနိ-ဖဿအစရှိသောတရားတို့သည်၊ (သဥ္ဇာယန္တိ-ကုန်၏၊) ကထာ-တူ၊ (ဖဿစသော တရားတို့၏ ပေါင်းဆုံရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊) သမော သရဏံ-မည်၏၊ ["တထာ" ဖြင့် "သမ္မာ+သြသရန္တိ တ္ထောတိ သမော သရဏံ" ဟု ပြုရမည်အဖြစ်ကို ပြ၏၊ [စက္ခုသမ္ဖဿာဒီနံ-စက္ခုသမ္ဖဿအစရှိသည်တို့ကို၊ (အနုပ္ပဝတ္တနေနဉ် စပ်၊) အတ္တနော-မိမိဟူသော စက္ခု ပသာဒ၏၊ တိက္ခ၊ ပေ၊ နေန-ထက်သည်၏အဖြစ်, နုံ့သည်၏အဖြစ်သို့ အစဉ်လိုက်စေခြင်းအားဖြင့်၊ ဣန္ဒဋ္ဌ-မိမိ၏ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ကာရေတိ-ပြုစေတတ်၏၊ ဣတိ-ဤကား အနက်၊ (စက္ခု-သည်၊) နိစ္စံ-မြဲ၏။ ဓုဝံ-ခိုင်ခံ့၏၊ အတ္ထာ-အတ္ထ

အာစိက္ခတိ ပရိဏယတိတိ အတ္ထော။ ။"အနေ ကတ္တတ္ထာ ဓာတူနံ" နှင့်အညီ စက္ခတိ၌ စက္ခဓာတ်၏ အနက်ကို "ပရိဏယတိ" ဟုလည်းကောင်း, နောက်နည်း၌ "ပကာသေတိ" ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်-အနု။

စက္ခုသမ္ဖဿာဒီနံ၊ ပေ၊ ကာရေတိ။ ။စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကောင်းလျှင် စက္ခုသမ္ဖဿစသော နာမ်တရားတို့လည်း မြင်မှုကိစ္စ၌ ထက်မြက်ကြ၏၊ စက္ခုအကြည်ဓာတ် အားသေးလျှင် စက္ခုသမ္ဖဿစသော နာမ်တရားတို့လည်း မြင်မှုကိစ္စ၌ အားသေးကြ၏၊ ဤသို့ မိမိသဘောကို လိုက်စေခြင်းသည်ပင် ဒဿနကိစ္စ၌ အစိုးရသည် မည်၏။

တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဟိတဿ-ယူအပ်သည်၊ (သမာနဿ)ပိ-သော်လည်း၊ လုဇ္ဇန ပလုဇ္ဇနဌေန-ပျက်စီးတတ်, အပြားအားဖြင့် ပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ (လောကောဌ် စပ်၊) ဧတေန-ဤစကွုဖြင့်၊(ဖဿာဒယော-တို့သည်၊) ဝဋ္ဌဋ္ဌိ-သုံးစွဲကုန်၏၊ ပဝိသန္တိ-ဝင်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝဋ္ဌဋ္ဌနံ-မည်၏၊ တံ ဒွါရိကာနံ-ထိုစကွုဒွါရဌ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဖဿာဒီနံ-တို့၏၊ ဝဋ္ဌဋ္ဌနဌေန-သုံးစွဲကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ (ဒွါရာဌ် စပ်၊) ပုဗ္ဗေ-ရှေးဌ်၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ပရိကပ္ပေါဧဝ-ကြံစည်ခြင်း ကြိယာသည်ပင်၊ ဝိကပ္ပနတ္ထော-ဝိကပ် အနက်ရှိသော သဒ္ဒါ မည်၏၊ ဃဋ္ဌယမာန မေဝါတိ-ကား၊ ပသာဒဿ-၏၊ အဘိမုခ ဘာဝ ဝိသေသံ-ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဟူသော အထူးသို့၊ ဂစ္ဆန္တမေဝ-ရောက်သော်သာလျှင်၊ ဝါ-ရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ရူပံ ပဋိဟညတိနာမဌ် စပ်။)

ရူပံ-ရူပါရုံကို၊ အာရဗ္ဘ-အာရုံပြု၍၊ စကွုသမ္ဖဿာဒီနံ-စကွု သမ္ဖဿအစရှိသောတရားတို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိဝစနေနေဝ-ဖြစ်ပုံကို ဆိုကြောင်း စကားဖြင့်ပင်၊ [“ရူပံ အာရဗ္ဘ စကွုသမ္ဖဿော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝါ”စသော ပါဋ္ဌိတော်စကားဖြင့်ပင်၊] တေသံ-ထိုစကွုသမ္ဖဿ အစရှိသော တရားတို့၏လည်းကောင်း၊ တံ ဒွါရိကာနံ-ထိုစကွုဒွါရဌ် ဖြစ်ကုန်သော၊ အညေသံ စ-အခြားသော ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်းစသည်ဌ်ယှဉ်သော ဖဿအစရှိသော တရားတို့၏လည်းကောင်း၊ ရူပံ-ကို၊ အာရဗ္ဘ-၍၊ ဥပ္ပတ္တိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ တေသံ-ထိုစကွုသမ္ဖဿအစရှိသော တရားတို့အား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ-အကြင်ပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ရူပံ-ရူပါရုံသည်၊ ပစ္စယော-ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ၊ တေန ပစ္စယေန-ထိုပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ဥပ္ပတ္တိ ဝုတ္တာ ဟောတိ၊ ဣတိ အဓိပ္ပာယေန-ဤသို့သောအလိုဖြင့်၊ ဣမိနာတိ အာဒိံ-ကို၊ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ တတ္ထ-ထိုဣမိနာအစရှိသောစကားရပ်ဌ်၊ စကွု၊ပေ၊ ဝစနေန-ဤစကားဖြင့်၊ တဒါလမ္မန ရူပါရမဏတာယ-ထိုဖဿ အစရှိသော တရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ

ရူပံ အာရဗ္ဘ၊ပေ၊ အာဒိမာဟ။ ၊ဤဝါကျသည် အဋ္ဌကထာဝယ်“ဣမိနာ” စသောဝါကျကို ဖွင့်သော စကားတည်း၊ အဋ္ဌကထာဌ် “စကွုပသာဒဝတ္ထုကာနံ ဖဿာဒီနံ, စကွုဒွါရဝီထိ ပရိယာပန္နာနံ”တို့ကို ကြည့်၍ “တေသံ, တံ ဒွါရိကာနံ အညေသံ စ ရူပံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပတ္တိ ဝုတ္တာ ဟောတိ”ဟုမိန့်သည်၊[တံ ဒွါရိကာနံ အညေသံ ဖြင့် စကွုဒွါရဝီထိဌ်ပါသော ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်းစသည်ဌ် ယှဉ်သော ဖဿစသည်ကို ယူပါ၊ ထို့ကြောင့် နောက်ဌ် “မနောဓာတုအာဒီနံ”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုဖဿကား မနောသမ္ဖဿတည်း။]“ပုရေဇာတပစ္စယေန အာရမဏာဓိပတိ အာရမဏူပနိဿယ ပစ္စယေဟိ”ကို ကြည့်၍ “ယထာ စ၊ပေ၊ တေန ပစ္စယေန ဥပ္ပတ္တိ ဝုတ္တာ ဟောတိ”ဟု ဆိုသည်။

သဒိသာနံ - ထိုစက္ခုပသာဒဝတ္ထုက ဖဿအစရှိသည်တို့နှင့် တူကုန်သော၊ မနောဓာတုအာဒီနံစ-မနောဓာတ် အစရှိသော တရားတို့၏လည်း၊ [အာဒိဖြင့် သန္တီရဏ, ဝုဋ္ဌော, တဒါရုံတို့ကို ယူ၊] ပုရေဇာတပစ္စယေန-ဖြင့်၊ ဥပ္ပတ္တိ - ကို၊ ဒဿိတာ၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ပန-ဆက်၊ ယတ္ထ-အကြင်ဖဿအစရှိသော တရားအပေါင်း၌၊ ဝိသေသော-ပစ္စယသတ္တိအထူးသည်၊ အတ္ထိ၊ တံ - ထို ဖဿ အစရှိသော တရားအပေါင်းကို၊ ဒဿေတုံ-ငှါ၊ စက္ခု ၊ပေ၊ အာဒိံ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဟိ-မှန်၊ ရူပံ-ရူပါရုံကို၊ ဂရုံကတ္ဝာ - အလေးပြု၍၊ ပဝတ္တ၊ပေ၊ဘူတာနိ - ဖြစ်သော လွန်စွာသာယာခြင်း, လွန်စွာနှစ်သက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ တာနိစ - ထို စက္ခုဒ္ဒါရဇဝန ဝီထိ ပရိယာပန္နဖြစ်သော ဖဿစသော တရားတို့သည်လည်း ကောင်း၊ တံ သမ္ပယုတ္တကာနိစ-ထို တရားတို့နှင့် ယှဉ်သောတရားတို့သည်လည်း ကောင်း၊ အာရမဏ၊ပေ၊ နိဿယေဟိ- အာရမဏာဓိပတိ, အာရမဏူပနိဿယ တို့ကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အညာနိ-စက္ခုဒ္ဒါရဇဝနဝီထိ ပရိယာပန္နမှ အခြားကုန်သော စက္ခုသမ္ဖဿ အစရှိသော တရားတို့သည်၊ အာရမဏ ပုရေဇာတေနေဝ-အာရမဏ ပုရေဇာတကြောင့်သာ၊ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊) ဣတိဧဝံ - ဤသို့၊ အာရဗ္ဘာတိ ဝစနံ - အာရဗ္ဘဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ အာရမဏပစ္စယတော - အာရမဏပစ္စည်းမှ၊ အညပစ္စယဘာဝဿပိ-အခြားပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဒီပကံ-ပြတတ်၏၊ အာရမဏဝစနံ - အာရမဏသဒ္ဒါသည်၊ အာရမဏ ပစ္စယ ဘာဝဿေဝ-အာရမဏ ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည့် အဖြစ်ကိုသာ၊ (ဒီပကံ၊) ဣတိအယံ - ကား၊ ဧတေသံ - ဤ အာရဗ္ဘ, အာရမဏသဒ္ဒါတို့၏၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း။ [ဤ ဝါကျများ၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

သုဏာတီတိ-ကား၊ သောတဝိညာဏဿ - သောတဝိညာဏ်၏၊ နိဿယ ဘာဝေန- မှီရာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သုဏာတိ-ကြားတတ်၏၊ ဇိဝှါသဒ္ဒေန- ဇိဝှါသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝိညာယမာနာ - သိအပ်သော၊ ကိရိယာ - အရသာကိုခေါ်ခြင်း ကြိယာသည်၊ သာယနံ-သာယာခြင်းတည်း၊ ဣတိကတ္ဝာ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊သာယန ဌေနာတိ - ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ကုစ္ဆိတာနံ - စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော၊ ဒုက္ခသမ္ပယုတ္တ ဖဿာဒီနံ - ဒုက္ခဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော ဖဿ အစရှိသော တရားတို့၏၊ အာယော-ဖြစ်ရာတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကာယော- မည်၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ဒုက္ခ ၊ပေ၊ ဒုက္ခာနံ - ဒုက္ခ ဒုက္ခ, ဝိပရိဏာမဒုက္ခတို့၏၊ (အာယော-တည်း၊ ဣတိ, ကာယော - မည်၏၊) [ဒေါသမူဒ္ဒေး, ဒုက္ခသဟဂူတ် ကာယ ဝိညာဉ်၌ရှိသော ဝေဒနာသည် ဒုက္ခ ဒုက္ခမည်၏၊ "သဗ္ဗေသခ်ါရာ ဒုက္ခာ" အရ သခ်ါရတရားတို့၏ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းသည် ဝိပရိဏာမဒုက္ခ မည်၏။]

ကာယာယတနဿ - ကာယာယတန၏၊ ဗျာပိတာယ - ဥပါဒိန္နကရုပ်ရှိရာ တကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စက္ခုပသာဒေ-၌၊ ကာယ ပသာဒဘာဝေါပိ - ကာယပသာဒ၏ ထင်ရှားရှိခြင်းသည်လည်း၊ အတ္ထိ- ရှိရာ ရောက်၏၊ [ကာယပ္ပသာဒဘာဝေါတိ ကာယပ္ပသာဒသဗ္ဗာဝေါ၊—အနု။] (ကသ္မာ-နည်း၊) တေန- ထိုကာယပသာဒသည်၊ စက္ခုပသာဒဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ အနုဝိဒ္ဓတ္တာ - ထိုးဖောက်ဝင်နေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ["အနု ဝိဒ္ဓတ္တာတိ အနုယုတ္တဘာဝတော၊ သံသဋ္ဌဘာဝတောတိ အတ္ထော"ဟု အနု ဖွင့်၏၊ ယှဉ်အပ်သည်၏အဖြစ်, ရောနေသည်၏အဖြစ်ကို "အနုဝိဒ္ဓတ္တ" ဟု ဆိုသည်-ဟူလို၊ ဤမှနောက်၌ နော ဗျာပိတာစ နသိယာဟု တွေ့ရ၏၊ "နော စေ, ဗျာပိတာစ နသိယာ"ဟု ရှိသင့်၏၊] (စိက္ခုပသာဒေ-၌၊ ကာယပသာဒ ဘာဝေါ-သည်၊) နောစေ(အတ္ထိ၊ ဧဝံသတိ၊) ဗျာပိတာစ- ဥပါဒိန္နကရုပ်ရှိရာ တကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း၊ နသိယာ၊ စ-စင်စစ်ကား၊ သာ-ထိုဗျာပိတာကို၊ ဝုတ္တာ-အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုအပ်ပြီ၊ တသ္မာ, စက္ခုပသာဒဿ ၏၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဝဘာသနံ - ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ အရိပ်အရောင်သည် လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ထင်ရာ အရိပ်အရောင်သည်လည်းကောင်း၊ ကာယပသာဒဿ ၏၊ ရူပါဝ ဘာသနံစ- ရူပါရုံ၏ အရိပ်အရောင်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရူပါရုံ ၏ထင်ရာ အရိပ်အရောင်သည်လည်းကောင်း၊ အာပန္နံ-ဖြစ်နေ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ လက္ခဏသမ္မိဿတံ-လက္ခဏာတို့၏ရောနှောကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ (စောဒကော) စောဒေတိ၊ စက္ခုကာယာနံ-စက္ခုပသာဒ, ကာယပသာဒတို့၏၊ အညနိဿယတ္တာ တပါး တခြား မှီရာရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-အတွက်၊ [စက္ခု၏မှီရာ မဟာဘုတ်မှတပါးသော မဟာဘုတ်တို့ကို ကာယပသာဒကမှီ, ကာယပသာဒ၏ မှီရာ မဟာဘုတ်မှ တပါးသော မဟာဘုတ်တို့ကို စက္ခုပသာဒက မှီသည့် အတွက်၊] ကလာပန္တရဂတတာယ - ကလာပ်တပါး၌ တည်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ အညဿ၊ ပေ၊ အဘာဝ တောတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။

ရူပရသာဒိနိဒဿနံ - ရူပါရုံ, ရသာရုံ အစရှိသည်ကို ညွှန်ပြခြင်းကို၊ (ဝုတ္တံ ၌စပ်၊) ["ယထာဟိ ရူပရသာဒယော ဝါလိကာစုဏ္ဏာနိ ဝိယ"စသော အဋ္ဌ ကထာစကားကို ရည်ရွယ်သည်၊] သမာနနိဿယာနံစ - တူသောမှီရာ မဟာ ဘုတ်ရှိသော ရူပါရုံ ရသာရုံ စသည်တို့၏သော်မှလည်း၊ အညမည သဘာဝါ နုပဂမေန-တပါးတပါး၏သဘောသို့ မကပ်ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ အညမညသို့ - အချင်းချင်း၌၊ အဘာဝေါ-မရှိခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်တုံသေး၏၊) အသမာန နိဿယာနံ - မတူသော မှီရာမဟာဘုတ်ရှိသော စက္ခုပသာဒ ကာယပသာဒ တို့၏၊ (အညမညသို့ -၌၊) အဘာဝေ-မရှိခြင်း၌၊ ဝါဒေါ - ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ ဝေဘာပန-အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတုံ-ဌါ၊ ဝုတ္တံ။

ရူပါဘိဃာတာရဟော စ-ရူပါရုံ၏ထိခိုက်ခြင်းကိုထိုက်သည်လည်း ဟုတ်၏၊ သော-ထိုရူပါဘိဃာတာရဟဟူသည်၊ ဘူတပ္ပသာဒေါ စ-ဘူတရုပ်တို့ကို ကြည်စေတတ်သည်လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ရူပါ၊ပေ၊ ပ္ပသာဒေါ-မည်၏၊ [ဤ ဝစနတ္ထဖြင့် "ရူပါဘိဃာတာရဟ" ပုဒ်ကို "ဘူတ" ၌ မစပ်စေပဲ "ပသာဒ"၌ စပ်စေလိုသည်ဟုပြသည်၊] စက္ခု-စက္ခုသည်၊ ဧဝံ လက္ခဏံ-ဤသို့ ရူပါဘိဃာတာရဟဘူတပ္ပသာဒ လက္ခဏာရှိ၏၊ စ-ဆက်၊ ရူပါဘိဃာတောတိ (ပဒဿ)-၏၊ ရူပေ-ရူပါရုံ၌၊ (အဘိဃာတော - စက္ခုပသာဒ၏ ထိခိုက်ခြင်းတည်း၊) ဝါ-တနည်း၊ ရူပဿ-ရူပါရုံ၏-အဘိဃာတော-စက္ခုပသာဒ၌ ထိခိုက်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [သော ရူပေ စက္ခုဿ, စက္ခုမှိ ဝါ ရူပဿ ဟောတိ၊ ရူပေ, ရူပဿ ဝါ အဘိဃာတောတိ၊-အနု။]

ပရိပုဏ္ဏာ၊ပေ၊ ကဿ-ပြည့်စုံသော အာယတနရှိသောအတ္တဘော, မပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော အတ္တဘောကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ကမ္မဿ-ကံ၏၊ နိဒါနဘူတာ-အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ကာမတဏှာ-ကာမတဏှာသည်လည်းကောင်း၊ ရူပတဏှာ စ-လည်းကောင်း၊ တဒါ၊ပေ၊ ဘာဝတော-ထိုအာယတနရှိသော ဘဝကို တောင့်တခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒဋ္ဌုကာမတာဒိဝေါဟာရံ-ဒဋ္ဌုကာမသာ အစရှိသော အခေါ်အဝေါ်ကို၊ အရဟတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒုတိယောနသော-ကို၊ သဗ္ဗတ္ထ - အလုံးစုံသော ပသာဒတို့၌၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ တတ္ထ ထိုဒဋ္ဌုကာမတာအစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဧတေသံ-ဤမဟာဘုတ်တို့၏၊ ဒဋ္ဌုကာမတာ နိဒါနကမ္မံ-ကြည့်ခြင်းငှါ အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသောတဏှာလျှင်အကြောင်းရင်းရှိသော ကံဟူသော၊သမုဋ္ဌာနံ-ဖြစ်ကြောင်းသည်၊ အတ္တိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တာနိ-ထိုမဟာဘုတ်တို့သည်၊) ဒဋ္ဌု၊ပေ၊ သမုဋ္ဌာနာနိ-တို့ မည်၏၊ [အချိုစာအုပ်တို့၌ နိဒါနံ ကမ္မံဟု ရှိ၏၊ နိဒါနကမ္မံဟု ရှိစေ၊] စက္ခု-စက္ခုသည်၊ ဧဝံ ဝိဓာနံ-ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ ဘူတာနံ-မဟာဘုတ်တို့ကို၊ ပသာဒလက္ခဏံ-ကြည့်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ-တနည်း၊ ဧဝံဝိဓော-သော၊ ဘူတပ္ပသာဒေါ-ဘူဟရုပ်တို့ကို ကြည်စေခြင်းသည်၊ ဒဋ္ဌု၊ပေ၊ ပသာဒေါ-မည်၏၊ စက္ခု-သည်၊ ဧဝံ လက္ခဏံ-ဤသို့ ဒဋ္ဌုကာမတာ နိဒါနကမ္မ သမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒ လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ရူပေသု-ရူပါရုံတို့၌၊ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏဿ ဝါ-စက္ခုဝိညာဏ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဝိဉ္ဇနရသံ - ဆွဲငင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။

ကာယော သဗ္ဗေသန္တိ-ကား၊ တ္ထေ-ဤကာယပသာဒ၌၊ ဝိသေသော-အထူးသည်၊ ကော-အဘယ်နည်း၊ တေဇာဒိအဓိကာနံ-လွန်ကဲသော တေဇော အစရှိသည်ရှိကုန်သော၊ ဘူတာနံ-မဟာဘုတ်တို့၏၊ ပသာဒါ စ-ကြည်ခြင်းတို့သည်လည်း၊ သဗ္ဗေသံယေဝ-အလုံးစုံသော မဟာဘုတ်တို့၏သာလျှင်၊ (ပသာဒါ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊) နနု-လော၊ဣတိ-ဤကား စောဒနာတည်း၊တေံ-ဤစကား

သည်၊ သစ္စံ-မှန်ပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်မှန်ပါသော်လည်း၊ သဗ္ဗေသန္တိ-ဟူသော၊ ဣဒံ ဝစနံ-သည်၊ သမာနာနန္တိ-သမာနာနံဟူသော၊ ဣမံ အတ္ထံ၊ကို၊ ဒီပေတိ-၏၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) အနုဝတ္တမာနဿ - အစဉ်လိုက်လာသော၊ ဧကဒေသာဓိက ဘာဝဿ-လွန်ကဲသော တစိတ်တဒေသရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ နိဝါရဏဝသေန-တားမြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တေဇာဒီနံတိ-ကား၊ ပဒီပသခ်ါတဿ-ဆီမီးဟု ဆိုအပ်သော၊ တေဇဿ-မီး၏၊ သြဘာသေန - အရောင်ဖြစ်သော၊ (ရူပေန-ရူပါရုံသည် လည်းကောင်း၊) ဝါယုဿ-လေ၏၊သဒ္ဒေန-အသံသည်လည်းကောင်း၊ ပထဝိယာ-မြေ၏၊ဂန္ဓေန-အနံ့သည်လည်းကောင်း၊ခေဋ္ဌသခ်ါတဿ-တံထွေးဟုဆိုအပ်သော၊ ဥဒကဿ-ရေ၏၊ ရသေန-အရသာသည်လည်းကောင်း၊ (အနုဂ္ဂယှဘာဝတောဌ် စပ်၊) ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ပုရိမဝါဒေ စ-ရှေ့ဌ်ဖြစ်သော ကေစိဝါဒဌ် လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမဝါဒေ စ-နောက်ဖြစ်သောအပရေဝါဒဌ်လည်းကောင်း၊ ယထာယောဂံ-ယှဉ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ၊ တံ တံ ဘူတဂုဏေဟိ-ထိုထိုမဟာဘုတ်၏ဂုဏ်တို့သည်၊ အနုဂ္ဂယှဘာဝတော-ချီမြှောက်အပ်သည့်အတွက်၊ရူပါဒိဂ္ဂဟဏေ-ရူပါရုံအစရှိသည်ကိုယူခြင်းဌ်၊ ဥပကရိတဗ္ဗတော-လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (“ပသာဒေါ ဟောတိ”ဌ် စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော။

ရူပါ၊ပေ၊ တောတိ-ကား၊ အဂ္ဂိမှိ-မီးဌ်၊ပဘဿရဿ-ပြိုးပြိုးပြက်ထွက်သော၊ ရူပဿ-အဆင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါယုမှိ-လေဌ်၊ သဘာဝေန-သဘောအားဖြင့်၊ သုယျမာနဿ - ကြားအပ်သော၊ သဒ္ဒဿ - အတံကိုလည်းကောင်း၊

တေဇာဒီနံ၊ပေ၊ အတ္ထော။ ။အဌကထာဝယ်“တေဇာဒီနံ”ဌ် အာဒိဖြင့် ကျန်ဓာတ် ၃ ပါးဖြစ်သော ဝါယု, ပထဝီ, ဥဒကတို့ကို ယူစေလို၍ “ဝါယုဿ”စသည်ကို ဆိုသည်၊ ရူပါဒီဟိဌ် အာဒိဖြင့် သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသတို့ကို ယူစေလို၍ “သဒ္ဒေန”စသည်ကို ဆိုသည်၊ ရသာရုံကိုချီမြှောက်ရာဌ် ခံတွင်းဌ်ရှိသော တံထွေးရည်သည်သာ ချီမြှောက်နိုင်သောကြောင့်“ခေဋ္ဌသခ်ါတဿ”ဟု ဝိသေသန ပြုသည်၊ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗ ဘာဝတောကို “ဥပကရိတဗ္ဗတော”ဟု အနက် ဖွင့်သည်၊ [“ကာရိကဗ္ဗ”ဟု မရှိစေရ၊ တဗ္ဗပစ္စည်းကြောင့် (က) ဌ် ဝုဒ္ဓိမရောက်နိုင်။

ဤဝါကျဌ် ဆိုလိုရင်းကား–“စက္ခုပသာဒက ရူပါရုံကိုယူရာဌ် တေဇောဓာတ်၏ ဂုဏ်ဟု ဆိုအပ်သော အရောင်အလင်း ရူပါရုံသည် ကျေးဇူးပြုလျက်ရှိ၏၊ သောတပသာဒက သဒ္ဒါရုံကိုယူရာဌ် လေ၏အသံသည် ကျေးဇူးပြုလျက်ရှိ၏၊ ဃာနပသာဒက ဂန္ဓာရုံကို ယူရာဌ် မြေ၏အနံ့သည် ကျေးဇူးပြုလျက်ရှိ၏၊ ဇိဝှါပသာဒက ရသာရုံကို ယူရာဌ် တံထွေးဟူသော ရေသည် ကျေးဇူးပြုလျက်ရှိ၏”ဟု ဆိုလိုသည်။

ရူပါဒီနံ အဓိကဘာဝဒဿနတော။ ။“ရူပါဒီနံ”ဌ် “အာဒိ”ဖြင့် သဒ္ဒ,ဂန္ဓ, ရသတို့ကို ယူစေလို၍ “သဒ္ဒဿ”စသည်ကို ဆိုသည်၊ ထို“ရူပဿ”စသည်ကို “ဒဿနတော”ဌ် သာမညက်, “ဝိသေသယုတ္တာနံ”ကို ဒဿနတောဌ် ဝိသေသက်အဖြစ်ဖြင့်စပ်၊

ပထဝိယာ-မြေ၌၊ သုရဘိအာဒိနော - ကောင်းသော အနံ့ အစရှိသော၊ ဂန္ဓဿ-အနံ့ကိုလည်းကောင်း၊ အာပေ-ရေ၌၊ မဓုရဿ-ချိုဆိမ့်သော၊ ရသဿစ-အရသာကိုလည်းကောင်း၊ ဝိသေသ ယုတ္တာနံ-သတ္တိထူးနှင့်ယှဉ်ကုန်သော အဆင်းအစရှိသည်တို့ကို ဒဿနတော-မြင်ရခြင်းကြောင့်၊ ရူပါ၊ ပေ၊ ဂုဏာတိ ဟူ၍၊ ပဌမဝါဒီ ပဌမဝါဒရှိသော ကေစိဆရာသည်၊ အာဟ၊ စ-ဆက်၊ တဿေဝ-ထိုပဌမဝါဒီ အားသာလျှင်၊ ဝါ-ပဌမဝါဒီ အတွက်သာလျှင်၊ ဣစ္ဆေယျာမာတိ အာဒိနာ-အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဥတ္တရံ-အဖြေကို၊ အာဟ-ပရိဟာရ်ဆရာဆိုပြီ၊ ဣမိနာဝုပါ ယေန-ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဒုတိယဝါဒီဿပိ-ဒုတိယဝါဒရှိသော အပရေဆရာကိုလည်း၊ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အထဝါ-ထို့ပြင် တနည်းကား၊ ရူပါဒိဝိသေသဂုဏေဟိ - ရူပါရုံအစရှိသော ထူးသောဂုဏ်ရှိကုန်သော၊ တေဇ၊ ပေ၊ ဝါယူဟိ-မီး, အပေါက်အကြား, မြေ, ရေ, လေတို့သည်၊ စက္ခာဒီနိ - စက္ခုအစရှိသော ပသာဒတို့ကို၊ ကတာနိ-ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တဿ-ဆိုသော၊ ကဏာဒဿ - ကဏာဒဆရာ၏၊ [အနုဉ်"ကာဏာဒ"ဟု ရှိသည်၊] ဝါဒံ-ဝါဒကို၊ တတိယံ-၃-ကြိမ်မြောက်၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်ပြီး၍၊ တံ-ထိုကဏာဒဆရာ၏ ဝါဒကို၊ နိဂ္ဂဟေတုံ-နှိပ်ခြင်းငှါ၊ အထာပိ ဝဒေယျုန္တိအာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အာသဝေ-အရက်၌၊ ဥပလဗ္ဘမာနောပိ - ရထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဂန္ဓော - အနံ့သည်၊ ကပ္ပာသတော-ဝါဂွမ်းမှ၊ ဝိသဒိသာယ - မတူသော၊ အာပေါသံယုတ္တာယ - အာပေါဓာတ်နှင့်စပ်ယှဉ်သော၊ ပထဝိယာ-မြေ၏၊ (ဂန္ဓော-အနံ့တည်း၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ ကပ္ပာသဂန္ဓဿ - ဝါဂွမ်းနံ့၏၊ အဓိကဘာဝါပတ္တိ - လွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်သို့

ဝိသေသယုတ္တ၌ "ဝိသေသ"ဟူသည် မီး၌ ရူပါရုံ၏ ပျိုးပျိုးပျက်ပျက် အရောင်ထွက်ခြင်းစသော ဂုဏ်ထူးတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ပဘဿရဿ"စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။ [ရှေးစာအုပ်တို့၌ "ပဌမဝါဒံ အာဟ"ဟု တွေ့ရ၏၊ "ပဌမဝါဒီ အာဟ"ဟု မဓုဋ္ဌရှိ၏၊ ထိုသို့ ရှိမှလည်း အာဟ၏ ကတ္တားရနိုင်မည်။]

အထဝါ။ ။ဤနည်း၌ "အထာပိ ဝဒေယျုံ"စသော စကားသည် ပြအပ်ခဲ့သော ကေစိတို့၏ စကားမဟုတ် "ကဏာဒ" မည်သော ဆရာ၏ ဝါဒကို ယူထားသော တတိယဝါဒကို ထုတ်ပြ၍ "ဣစ္ဆေယျာမ"စသည်ဖြင့် ထို ကဏာဒဝါဒကို နှိမ်ပုံပြသော စကားဖြစ်သည်ဟု မဓုဖွင့်သည်။

အာသဝေ၊ ပေ၊ ပတ္တိတိစေ။ ။အဌကထာ၌ "အရက်၏အနံ့ထက် ဝါဂွမ်း၏အနံ့တ သာလွန်လျှင်"ဟု ဆိုထားသောကြောင့် ထိုစကားကို မဆိုသင့်ဟု ပြန်၍အပြစ်တင်ပုံကိုပြသော စကားတည်း၊ အရက်၌ရှိသော အနံ့သည် အာပေါဓာတ်နှင့်ယှဉ်သော ပထဝီဓာတ်၏အနံ့ပင် ဖြစ်ရကား ကပ္ပာသ၏အနံ့နှင့် (အာပေါဓာတ်သတ္တိ အပိုပါနေသောကြောင့်) နဂိုရ်သဘာဝအတိုင်းပင် မတူချေ၊ ထို့ကြောင့် "ကပ္ပာသ၏ အနံ့က အာသဝ၏အနံ့ထက် ပိုလွန်သည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်နိုင်ပါ"ဟု ပြောဆိုအံ့။

ရောက်ခြင်းသည်၊ နေ-မဖြစ်သင့်၊ ဣတိစေ-ဤသို့ ဆိုအံ့၊ နေ-မဆိုသင့်၊ (ကသွာ-နည်း၊)အနဘိဘူတတ္တာ-ရေသည် မလွှမ်းမိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-ချဲ၊ အာသဝေ-၌၊ ဥဒကသံယုတ္တာ - ရေနှင့်စပ်ယှဉ်သော၊ ပထဝီ - ပထဝီ ဓာတ်ကို၊ ဥဒကေန - ရေသည်၊ အဘိဘူတာ - လွှမ်းမိုးအပ်၏၊ ကပ္ပာသပထဝီ-ဝါဂွမ်း၌ရှိသော ပထဝီကို၊ (ဥဒကေန-သည်၊) နေ (အဘိဘူတာ) - မလွှမ်းမိုးအပ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တဿာယေဝ-ထို ကပ္ပာသပထဝီ၏သာလျှင်၊ အဓိကေန-လွန်ကဲသော၊ ဂန္ဓေန - အနံ့သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ - ဖြစ်သင့်၏၊ ဣတိ - ထို့ကြောင့်၊ နေ-မဆိုသင့်၊ စ-သည်သာ မကသေး၊ ဥဏ္ဍောဒကသညုတ္တော - ရေနွေးနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ အဂ္ဂိ - မီးသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဥပလဗ္ဘနီယော - ရထိုက်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ) မဟန္တော - ကြီးကျယ်၏၊ ဣတိ ကတ္ဝာ-ဤ အကြောင်းကြောင့်၊ တဿ - ထို ရေနွေး၏၊ ဖဿောဝိယ - အတ္တေကဲ့သို့၊ ဝဏ္ဏောပိ - အဆင်းကိုသည်း၊ ဝါ-သည်လည်း၊ ပဘဿရော-သည်၊ (ဟုတ္ဝာ) ဥပလဘိတဗ္ဗော-ရထိုက်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဥဏ္ဍောဒကဝဏ္ဏတော- ရေနွေး၏ အဆင်းအောက်၊ အဂ္ဂိနာ-မီးနှင့်၊ အနဘိသမ္ဗန္ဓဿ-မစပ်သော၊ သီတုဒကဿ - ရေအေး၏၊ ဝဏ္ဏော-သည်၊ ပရိဟာယေထ - ယုတ်လျော့ရာ၏။

တသ္မာတိ- ကား၊ တေဿုဘယဿ - ဤ ၂ ပါးစုံ၏၊ အဘာဝါ - မရှိခြင်းကြောင့်၊ (ပဟာယေထ ၌စပ်၊) ဟိ-ချဲ၊ တဒဘာဝေန- ထို ၂ ပါးစုံ၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ ရူပါဒီနံ-ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၏၊ တေဇာ၊ပေ၊တာ-တေဇော အစရှိသည်တို့၏ ထူးခြားသောဂုဏ်၏အဖြစ်ကို၊ နိဝတ္တိတာ-နစ်စေအပ်ပြီ၊ ဝါ-တားမြစ်အပ်ပြီ၊ တံ နိဝတ္တနေန- ထို တားမြစ်ခြင်းဖြင့်၊တေဇာ၊ပေ၊ဣဒံ ကာရဏံ-ဤအကြောင်းကို၊ နိဝတ္တိတံ - ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ - သို့၊ ပရံပရာယ - အဆက်ဆက်အားဖြင့်၊ဥဘယာဘာဝေါ- ၂ ပါးစုံ၏မရှိခြင်းသည် ဝိသေသကပွနပွဟာနဿ-မဟာဘုတ်တို့၏အထူးကို ကြံစည်ခြင်းကို ပယ်ခြင်း၏၊ ကာရဏံ - သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တသ္မာ၊ပေ၊အာဒီ-သော၊(ယံ ဝစနံ အဘ္ဆိ၊တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။]

နေ, အနဘိဘူတတ္တာ။ ။[ဥဒကေန ကပ္ပာသပထဝီယာ အနဘိဘူတ ဘာဝတော:-မရ၊] ကပ္ပာသပထဝီ၌ ရေသည် မလွှမ်းမိုးအပ်သောကြောင့် (ပထဝီ၏အနံ့သည် ဂုဏ်ဖြစ်လျှင်)ကပ္ပာသပထဝီ၏အနံ့က သာ၍ သတ္တိသာလွန်စရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ကပ္ပာသပထဝီ၏အနံ့က အဓိကဖြစ်နိုင်သည်-ဟူလို၊ "အာသဝေ ဟိ" စသည်တား ထိုဟိတ်၏ အကျယ်တည်း။

ဥဏ္ဍောဒက၊ပေ၊ပရိဟာ ယေထ။ ။ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာဝယ်"တေဇာ ဓိကဥဏ္ဍောဒကဿ"စသည်ကို ဖွင့်ပြသောစကားတည်း၊ ပါဋ္ဌရှိအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် ထင့်ရှားပြီ၊ အဋ္ဌကထာနိဿယ၌လည်း အဓိပ္ပာယ်ပြထား၏။

ကေ ကလာပေပိ-တခုတည်းသော ကလာပ်၌ သော်မှလည်း၊ ရှုပ ရသာ ဒယော-ရှုပါရုံ, ရသာရုံ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝိသဒိသာ-မတူကြတုံသေး၏၊ ဘူတဝိသေသာဘာဝေ မှီရာမဟာဘုတ်တို့၏ အထူးမရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (သတိ)ပိ-သော်လည်း၊ နာနာ ကလာပေ-အမျိုးမျိုးသော ကလာပ်၌၊ စက္ခာ ဒယော-စက္ခု အစရှိသော ပသာဒတို့သည်၊ (ဝိသဒိတာ-မတူကုန်၊ ဣတိ-သို့၊) ဝါဒေါ-ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ ကောပန အဘယ်နည်း၊ ဝါ-အဘယ်မှာရှိတော့ အံ့နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသေတုံ-ငှါ၊ ရှုပရသာဒိနိ ဒဿနံ-ရှုပါရုံ, ရသာရုံ အစ ရှိသည်ကို ညွှန်ပြခြင်းကို၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဘူတဝိသေသော-မဟာဘုတ်တို့၏အထူးသည်၊ ယဒိ နတ္ထိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ စက္ခာဒိဝိသေတဿ စက္ခု အစရှိသော ပသာဒတို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်၏၊ ကာရဏံ-အကြောင်းသည်၊ ကိံ ပန-အဘယ်နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသော ကြောင့်၊တံ-ထိုအမေးကို၊ ဒသေတုံ ငှါ၊ယံ၊ပေ၊ အာဒိံ-ကို၊(သင်္ဂဟကာရော-) အာဟ၊ ကေပိ-တမျိုးလည်းဖြစ်သော၊ ကမ္မံ-ကံသည်၊ ပဉ္ဇာ၊ပေ၊ နိပ္ပန္နံ-၅ ပါး သော အာယတနရှိသော အတ္တဘောကို တောင့်လခြင်းကြောင့် ပြီးစီးသည်၊ (ဟုတ္ဘာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊) စက္ခာဒီနံ-တို့၏၊ ဝိသေသဟေတုတ္တာ-ထူးသောအကြောင်းတို့၏အဖြစ်ကြေပင့်၊ အည၊ပေ၊နွှိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကမ္မဝိသေသတောတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ [အဌကထာ၌ ကမ္မဝိသေသတော ဟု ရှိ၏၊]ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ဟိ-မှန်၊တံ-ထိုကံသည်၊ယေန ဝိသေသေန အကြင် သတ္တိထူးကြောင့်၊ စက္ခုဿ - စက္ခုပသာဒ၏၊ ပစ္စယော အကြောင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ တေနေ ဝ-ထိုသတ္တိထူးကြောင့်ပင်၊ သောတဿ-၏၊ (ပစ္စယော-သည်၊ နဟောတိ၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ဣန္ဒြိ၊ပေ၊ပုတ္တိတော-စက္ခုနြေ့မှတပါးသော သောတိနြေ့၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ပေ၊ ပစ္စယောတိ-ဟူ၍၊ ဝစနေန-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ-၌၊ ဝိဇ္ဇမာနာနံ-ထင်ရှားရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ-နှ်သော၊ ကဋတ္တာရှုပါနံ-တို့၏၊ ကော-သော၊ စေတနာ-သည်၊ ကမ္မပစ္စယော-ကမ္မပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ဟိ-မှန်၊ နာနာစေတနာယ-ကြောင့်၊ တဒါ-ထိုပဋိသန္ဓေ အခါ၌၊ ဣန္ဒြိယယုပ္ပတ္တိယံ-စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊

ကေကလာမေပိ၊ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ဤစကားသည် "ယထာ အဝိသေသေပိ ပေ၊ ဂဟေတဗ္ဗမေတံ"၏ အဖွင့်တည်း၊ ရှုပါရုံ, ရသာရုံစသည်တို့ကို အဌကထာ၌ ထုတ်ပြ ခြင်းမှာ တကလာပ်တည်း၌ရှိကြသော ရှုပ-ရသစသည်တို့သော်မှ အချင်းချင်း သဘော မတူပဲ ရှိကြတုံသေး၏ ကလာပ်ချင်းမဘူသော စက္ခု သောတစသည်တို့မှာ မှီရာ မဟာ ဘုတ်တို့က မထူးသော်လည်း အဘယ်မှာ သဘောချင်း မထူးပဲရှိကြအံ့နည်း၊ ကေန် သဘောချင်း ထူးကြမည်သာ-ဟူလို။

ပရိတ္တေန စ-ကာမာဝစရလည်းဖြစ်သော၊ မဟဂ္ဂတေန စ-သော၊ ကမ္မုနာ-ကံသည်၊ နိဗ္ဗတ္တိတံ-ဖြစ်စေအပ်သော၊ ကဋတ္တာရူပံ-သည်၊ အာပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ထု၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကော-သော၊ပဋိသန္ဓိ-သည်၊အနေကကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ-များစ္စာသောကံကြောင့်ဖြစ်သည်၊ န ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဧကေန ကမ္မေန-ကြောင့်၊ အနေကိန္ဒြိယုပ္ပတ္တိ၊ များစ္စာသော စက္ခုစသော ဣန္ဒြိယတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ သိဒ္ဓံ-ပြီးစီး၏။

ဧတဿ-ဤအာရုံ၏၊အနလ္လိနော-မကပ်ငြိသော၊နိဿယော-မှီရာ မဟာဘုတ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သော-ထိုအာရုံသည်၊) အနလ္လိန နိဿယော-မည်၏၊ ရူပသဒ္ဒဿခ်ါတော-ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝိသယော-အာရုံတည်း၊ ဂန္ဓရသာနံ-ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံတို့၏၊ နိဿယာ-မှီရာမဟာဘုတ်တို့သည်၊ ဃာန ဇိဝှါ နိဿယေ - ဃာနပသာဒ, ဇိဝှါပဿာဒဟူ၏ မှီရာ မဟာဘုတ်၌၊ အာလိယန္တီ-ငြိကပ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တေ-ထိုဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံတို့သည်၊ နိဿယဝသေန-မှီရာ မဟာဘုတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာလ္လိနာ-ငြိကပ်ကုန်၏၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ကာယနိဿယ အာလ္လိနံ-ကာယပသာဒ၏ မှီရာမဟာဘုတ်၌ ငြိကပ်၏၊ (ကသ္မာ-နည်း၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗဿ-၏၊) ဘူတတ္တယတ္တာ-ဘုတ် ၃ ပါး၊အပေါင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဒူရေ-လေးသောင်းနှစ်ထောင် အမြင့်ဆောင်သော အဝေး၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ပညာယမာနောပိ-ထင်ရှားပါသော်လည်း၊ ပဋိဃဋ္ဋန နိဿံသဇနကတော- ထိခိုက်ခြင်းဟူသော ပုတ်တိုက်ခြင်းကိုဖြစ်စေဘတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္ဘဝတ္တာဧဝနာမ-သမ္ဘဝတ္တမည်သည်သာ၊ ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-မဟာအင်္ဂယဏာဆရာ၏ အလိုပင်တည်း။

သဒ္ဒေါ ပန-အသံသည်ကား၊ ဓာတုပရမ္ပရာယ-ဓာတ်ကြီး ၄ ပါးတို့၏ အဆက်ဆက်အားဖြင့်၊ ဝါယုဝိယ-လေကဲ့သို့၊ အာဂန္ဓာ-လာ၍၊ နိဿယ ဝသေန-မှီရာမဟာဘုတ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ သောတ နိဿယ-သောတပသာဒ၏ မှီရာ မဟာဘုတ်၌၊ အာလ္လိယိတ္ဝာ-၍၊ သောတံ-ကို၊ ဃဋ္ဋေတ္ဝာ-ထိခိုက်၍၊ ဝါ-ထိခိုက်မိမှ၊ ဝဝတ္ထာနံ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တော-ရောက်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ သဏိကံ ဝဝတ္ထာနံ ဂစ္ဆတီတိ-ဟူ၍၊ (အာစရိယေန-မဟာအင်္ဂကထာဆရာသည်၊) ဝုတ္တော၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ သတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊

ဧဝံ ပန သတိ၊ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ ။"သဏိကံ ဝဝတ္ထာနံ ဂစ္ဆတိ"ဟု ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း ဖြည်းဖြည်းမှ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်လျှင် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သဒ္ဒါရုံသည် မည်သည့် အခါ၌မျှ အာရမဏပစ္စည်း မတပ်နိုင်ပဲ ရှိရာ၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊,,,,စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်မှန်လျှင် ခန္ဓာကိုယ်၏ပြင်ဘက်၌ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။

စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ - စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ သဒ္ဒါယတနံ - သဒ္ဒါယတန သည်၊ သောယဝိညာဏသ-၏၊ ကဒါစိပိ-တရံတခါ၌လည်း၊ အာရမဏပစ္စယော၊ သည်၊ နသိယာ-မဖြစ်ဘော့ရာ၊ (ကသ္မာ, နသိယာ၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပ၌၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနုပ္ပတ္တိ-စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရှပ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ နဥပ္ပဇ္ဇတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (အာရမဏပစ္စယော နသိယာ။)

စိရေန သုယျေယျာတိ ဧတံ-ဤစကားကို၊ ကသ္မာ, ဝုတ္တံ-နည်း၊ ဒူရေ-အဝေး၌၊ ဌိတေဟိ-တည်ကုန်သော သူတို့သည်၊ ရဇကာဒိသဒ္ဒါ-ကဝါသည် အစရှိသူတို့၏ ကဝါဖွပ်သံ အစရှိသည်တို့ကို၊ စိရေန-ကြာမြင့်မှ၊ သုယျန္တိနနု-ကြားအပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ (စိရေန-ကြာမြင့်မှ၊) နဲ (သုယျန္တိ-မကြားအပ်ကုန်၊ (ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) (ကသ္မာ-နည်း၊) ဒူရာသန္နာနံ-အဝေး၌ နေသူ, အနီး၌နေသူတို့၏၊ ယထာ ပါကဋ္ဌေ-အကြင်အကြင်ထင်လာသော၊ သဒ္ဒေ-အသံ၌၊ ဂဟဏဝိသေသတော-ယူကြောင်းဝိထိ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဟိ-ချဲ၊ ဒူရာသန္နာနံ-အဝေး၌နေသူ, အနီး၌နေသူတို့၏၊ ဝစနသဒ္ဒေ-စကား သံသည်၊ ယထာပါကဋ္ဌီဘူဘေ-အကြင် အကြင် ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်လ သော်၊ ဂဟဏဝိသေသတော - အာရုံကို ယူကြောင်းဝိထိ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်

စိရေန၊ပေ၊ သုယျန္တိ။ ။သင်္ဂဟအဋ္ဌကထာဆရာသည် ရှေးမဟာအဋ္ဌကထာ၏ စကားကို အပြစ်တင်သောအားဖြင့် "သဒ္ဒေါပိ၊ပေ၊ စိရေန သုယျေယျ"ဟု ဆိုထား၏၊ ထိုစကားကို ဘာကြောင့် ဆိုရသနည်း၊....အဝေး၌ တည်နေသူတို့သည် ကဝါဖွပ်သံ စသည်တို့ကို ကြာမြင့်မှကြားကြရသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ ဆရာသည် "သဒ္ဒေါပိ၊ပေ၊ စိရေန သုယျေယျ"ဟူသော စကားကို အဘယ့်ကြောင့် ဆိုပါသနည်း-ဟူလို။

နပေ၊ ဝိသေသတော။ ။နဲ-ကြာမြင့်မှ ကြားအပ်သည် မဟုတ်၊ ဘာ့ကြောင့် နည်း....အဝေးနေသူ, အနီးနေသူ ၂ မျိုးတို့၏ထင်လာသောအသံ၌ တဒနုဝတ္တိကဝိထိ တို့ဖြင့် အာရုံယူပုံ မတူကြသောကြောင့်တည်း။

ယထာဟိ၊ပေ၊ အဘိမာနောဟောတိ။ ။ရှေ့ဟေတုဝါကျကိုချဲ့သော စကား တည်း၊ ဤဝိတ္ထာရဝါကျ၌ "ယထာဟိ"နေရာဝယ် "တထာဟိ"ဟု မဓုရှိ၏၊ နောက်၌ ဧဝံကို ထောက်လျှင်၊ "ဒူရာသန္နာနံ၊ပေ၊ ဂဟဏဋ္ဌ ဟောတိ"သည် ဥပမာဝါကျလည်း ဖြစ်သင့်ရကား "ယထာဟိ"ဟု ရှိသင့်သည်။

ဒူရာသန္နာနံ၊ပေ၊ ဟောတိ။ ။စကားပြောသံကို သောတဒ္ဓါရိကဝိထိဖြင့် ကြား ပြီးနောက် တဒနုဝတ္တိက မနောဒ္ဓါရဝိထိတို့ဖြင့် မှတ်ယူရာ၌ ယူပုံချင်းမတူသောကြောင့် အဝေး၌နေသူတို့မှာ အက္ခရာ (စကားလုံး) အထူးကို သဲသဲကွဲကွဲ မယူနိုင်ခြင်း, အနီး၌ နေသူတို့မှာ သဲသဲကွဲကွဲ ယူနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ [ဤအချက်သည် လောက၌ ထင်ရှားသော ကြောင့် ဥပမာအဖြစ်ဖြင့် ပြသည်။]

ကြောင့်၊ အကွရဝိသေသာနံ-အကွရာစကားလုံးအထူးတို့ကို၊ အဂ္ဂဟဏံ မယူနိုင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ဂဟဏဋ္ဌ ယူနိုင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ ယထာ၊]အချို့စာအုပ်တို့၌"အာကာရဝိသေသာနံ"ဟု ရှိ၏၊] ဝေံ-တူ၊ရဇကာဒိ သဒ္ဒေပိ-ကဝါသည် အစရှိသူတို့၏ အသံသည်လည်း၊ (ပါကဋီဘူတော၌ စပ်၊) အာသန္နဿ-အနီး၌နေသူအား၊ အာဒိတော-အစမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ယာဝါဝ သာနာ-အဆုံးတိုင်အောင်၊ ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ပါကဋီဘူတော-သော်လည်းကောင်း၊ ဒွရဿစ-အဝေး၌နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အားကား၊ အဝသာနေ-အဆုံး၌သော်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈေဝါ-အလယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍဝသေန-အပေါင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တပါကဋီဘူတော-ဖြစ်ခြင်း၏ထင်ရှားသည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ သောတ ဝိညာဏဝီထိယာ-၏၊ ပရတော-နောက်၌၊ ပဝတ္တာနံ-ဖြစ်ကုန်သော၊ နိစ္ဆယဂဟဏာနံ-ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် ယူကြောင်းဝီထိတို့၏၊ ဝိသေသတော ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ လဟုကံ-လျင်စွာ-သုတော-ကြားအပ်ပြီ၊စိရေန-မှ၊ သုတော-ပြီ ဣတိ-သို့၊အဘိမာနော-မှတ်ထင်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ သော သဒ္ဒေါ-ထိုအသံသည်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်ပြီ၊ တံ နိဿိတောဝ-ထိုအရပ်ကိုမှီသည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္ဘာ)၊ အတ္တနော-မိမိ ဟူသောအသံ၏၊ ဝိဇ္ဇမာနကွဏေ-ထင်ရှားဖြစ်ရာ ခဏ၌၊ သောတဿ-သောတ ပသာဒ၏၊ အာပါတံ ကို၊ အာဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ရာ ခဏ၌ ရှေးရှု ရောက်ပါသော်လည်း၊ ဒူရေ-ဝေးသော အရပ်၌၊ ဌိတော-သော၊

ဝေံ၊ပေ၊ အဘိမာနော၊ ။ကဝါဖွပ်သံကို ကြားရာ၌လည်း အနီးနေသူမှာ အစ, အလယ်, အဆုံး အသံ ၃ မျိုးလုံးထင်ရှားသောကြောင့် သောတဝိညာဏဝီထိနောက်၌ ဖြစ်ကြသော(မည်သည့် အသံဟု)ဆုံးဖြတ်တတ်သော ဝီထိတို့မှာ အစပိုင်း၌ပင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့်အတွက် ကြားရခြင်း လျင်မြန်သည်ဟု ထင်၏ အဝေးနေသူမှာ (ဘုတ်အဆက်ဆက် ဖြစ်၍လာသော အသံတွင်) တချို့မှာ အဆုံးကျမှ အထင်အရှား သိရ, အချို့မှာ အလယ်လောက်၌ အထင်အရှားသိရသော ဝိနိစ္ဆယဂဟဏဝီထိတို့ ဖြစ်သောကြောင့် အချိန်ကြာမှ ကြားရ၏-ဟု မှတ်ထင်လေသည်။

သော ပန၊ပေ၊ မာဂစ္ဆတိ။ ။ဤအဋ္ဌကထာ၌ "သဒ္ဒေါ ပန ဓာတုပရမ္ပရာယ အာဂန္တာ သောတံ ယဋ္ဌေတွာ"ဟုဆိုထား၏၊ ထိုအဆိုအတိုင်းပင် အဝေး၌နေသူတို့မှာ နား၌ ကြားရခြင်းက အနီး၌ နေသူတို့ထက် နောက်ကျပါသလားဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "သော ပန၊ပေ၊ မာဂစ္ဆတိ"ဟု မိန့်သည်၊ ထိုသဒ္ဒါရုံသည်ကား (အဋ္ဌကထာ ဆိုသည့် အတိုင်း) ဓာတ်အဆက်ဆက်လာပြီးမှ ထင်ခြင်း မဟုတ်၊ အသံဖြစ်ရာ အရပ်ကိုမှီ၍ မိမိ ထင်ရှားဖြစ်ခိုက်၌ပင် (ကြားလောက်သော အရပ်၌ နေသူတို့၏) သောတ ပသာဒ၌ ထင်နိုင်ကြပါသည်၊ [အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တမတ္ထံ အနိစ္ဆန္တော သော ပနာတိ အာဒိမာဟ၊ ယတ္ထာဟိ ယသို့ ဌာနေ၊ တန္နိဿိတောတိ တံ ဌာနံ နိဿိတော၊-မဓု၊]

သဒ္ဒါ-သည်၊ အယောကန္တော-သံလိုက်သည်၊ အယောစလနသာ-သံလှုပ်ခြင်း၏၊ ပစ္စယော-အကြောင်းသည်၊ ဟောတိဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) အညတ္ထ-ဖြစ်ရာအရပ်မှ အခြားသောအရပ်၌၊ ပဋိဃောသုပ္ပတ္တိယာ-ပဲ့တင်သံ ဖြစ်ခြင်း၏လည်းကောင်း၊ ဘာဇနာဒိစလနဿ စ-အိုးအစရှိသည်တို့၏လှုပ်ခြင်း၏လည်းကောင်း၊ ပစ္စယော-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝါ-တနည်းကား၊ (မိမိ၏နည်းမှတပါး အဋ္ဌကထာနည်းကား၊) ဃဏ္ဋာဘိဃာတာနုဇာန်-ခေါင်းလောင်းထိုးခတ်အပ်သော အသံတို့၏ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘူတာနိ-သဒ္ဒရုပ်၏ မှီရာမဟာဘုတ်တို့သည်၊ အနုဂုဏဿ-အဆက်ဆက်ဖြစ်သောအသံ၏၊ [ကြေးညည်းသံဟု ခေါ်သည်၊] နိဿယဘူကာနိ-မှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္ဝာ၊ ဃဋ္ဋနသဘာဝါနိ ထိခိုက်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ ယထာ-နှင်းကဲ့သို့၊) ဧဝံ-တူ၊ ဃဋ္ဋနာနုဇာနိ-စိတ္တဇ ပထဝီဓာတ်နှင့် စတုဇပထဝီဓာတ်တို့၏ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် နောက်ထပ်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဘူတာနိဉ္စ စပ်၊) ယာဝ-သောတပသာဒါ-သောတ ပသာဒတိုင်အောင် (သောတပသာဒရှိရာမဟာဘုတ်တိုင်အောင်၊) ဥပ္ပတ္တိဝသေန-ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၊

ဘူရေဒ္ဓိတော၊ပေ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။မိမိဖြစ်တည်ရာကပင် ကြားစေနိုင်လျှင် အဝေးဌာနတည်သောအသံသည် အဘယ်နည်းဖြင့် ပဲ့တင်သံဖြစ်ဖို့ရန်လည်းကောင်း, မိုးယံခြိမ်းသကဲ့သို့ အဝေးကြီးကအသံသည် အဘယ်နည်းဖြင့် အိုး-အိမ်စသည်တို့၏ တုန်လှုပ်ဖို့ရန်လည်းကောင်း ဖြစ်ပါသနည်းဟူမေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဘူရေ ဇ္ဈတော ပန"စသည်ကို မိန့်၊ သံလိုက်သည် သံ၏လှုပ်ရှားဖို့ရန် အကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့ အဝေးဌာနတည်သော အသံသည်အခြားအရပ်၌ ပဲ့တင်သံဖြစ်ဖို့ရန်နှင့် အိုး-အိမ်စသည်တို့၏လှုပ်ရှားဖို့ရန်အကြောင်းဖြစ်ပါသည်။ [ဤဋီကာဆရာသည် "ဘုတ်အဆက်ဆက် သွားပြီးမှ ကြားသည်ဟု မယူပဲ ဖြစ်ရာအရပ်ကပင် အဝေးဌာန နေသူအား ကြား၏"ဟု ယူသည်။]

ယထာဝါ၊ပေ၊ သဒ္ဒဿ။ ။အဋ္ဌကထာ၏ အလိုကို ပြလို၍ "ယထာဝါ၊ပေ၊ ဝုတ္တော"တု မိန့်သည်၊ ခေါင်းလောင်းစသည်ကို ထိုးသောအခါ ထို ထိုးခတ်မှုကြောင့် ဖြစ်သောအသံ၏ အနုဇ (နောက်နောက် ဖြစ်သော) မဟာဘုတ်တို့သည် အဆင့်ဆင့် မြည်ဟည်းနေသော အသံအဆက်ဆက်၏ မှီရာလည်းဖြစ်ကြ, ပဲ့တင်သံဖြစ်ဖို့ရန် တောင့်, နံရံ, အိုး, အိမ်စသည်၌ ထိခိုက်ခြင်းသဘောလည်း ရှိကြသကဲ့သို့....

ဧဝံ၊ဧပ၊ဝုတ္တော။ ။ဤအတူ စိတ္တဇပထဝီဓာတ်နှင့်အာခေါင်စသည်၌တည်သော ဓာတ်တို့၏ထိခိုက်မှုကြောင့် အဆက်ဆက်ဖြစ်၍ ကြားသူ၏ သောတပသာဒ တည်ရာအရပ်တိုင်အောင် ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် လာကုန်သော မဟာဘုတ်တို့သည် (ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဖြစ်သည့်အတွက်) ထိခိုက်ခြင်းသဘော ရှိကြသည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ထိုမဟာဘုတ်တို့ကို မှီသောအသံသည် မှီရာမဟာဘုတ်၏အစွမ်းဖြင့် ဓာတ်အဆက်ဆက်ထိခိုက်၍ ဖြည်းဖြည်းမှ (မည်သည့်အသံဟု) ခွဲခြားနိုင်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဟု သင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုပေသည်။

အာဂတာနိ-လာကုန်သော၊ (ဘုတ်အဆက်ဆက် လာကုန်သော၊) ဘူတာနိ-ဘုတ်တို့သည်၊ ဃဋ္ဌနသဘာဝါနေဝ-ထိခိုက်ခြင်း သဘော ရှိကုန်သည်သာ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ နိဿိတော-ထိုမဟာဘုတ်တို့ကိုမှီသော၊ သဒ္ဒေါ-အသံသည်၊ နိဿယဝသေန-မှီရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဓာတုပရမ္ပရာယ-ဓာတ် ၄ ပါးတို့၏ အဆက်ဆက်အားဖြင့်၊ ဃဋ္ဌေတွာ-၍၊ သဏိကံ, ဝဝတ္ထာနံ-ပိုင်းခြားမှတ်သား အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ဣတိ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။

အသုကဒိသာယနာမ-ထိုမည်သော အရပ်၌၊ ဝါ-က၊ (သဒ္ဒေါ-တည်း၊) ဣတိ,နပညာယေယျ-မထင်ရှားရာ၊[ဤစကားသည်အဋ္ဌကထာစကားတည်း။] ကသ္မာ-နည်း၊ သောတပ္ပဒေသဿေဝ-သောတပသာဒရှိရာ အရပ်၌ တည်သည် သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သဒ္ဒဿ-အသံကို၊ ဂဟဏတော-ယူရခြင်းကြောင့်တည်း။ [သောတပ္ပဒေသဿာတိ-သောတပဒေသေဋ္ဌိတဿေဝ သဒ္ဒဿ၊-မဓု။]

ဧတဿ-ဤစက္ခုဏ်၊ ဝိသမေ-မညီမညွတ်သော အာရုံ၌၊ အဏ္ဏာသယော-အလိုသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ (တံ-ထိုစက္ခုသည်၊) ဝိသမဏ္ဏာသယံ-မည်၏၊ [စက္ခုကိုင့်၍ "ဝိသမဏ္ဏာသယံ" ဟု ရှိသင့်၏၊] အဏ္ဏာသယရဟိတမိ-အလိုအဏ္ဏာသယမှ ကင်းသည်လည်းဖြစ်သော၊ စက္ခု-စက္ခုကို၊ ဝါ-သည်၊ ဝိသမနိန္ဒတ္တာ-မညီမညွတ်သော အာရုံ၌ ညွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသမဏ္ဏာသယံဝိယ-မညီမညွတ်သော အာရုံ၌ အလိုရှိသကဲ့သို့၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိသမဏ္ဏာသယန္တိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဝါ-တနည်း၊ စက္ခုမတော စက္ခုပသာဒရှိသော၊ ပုဂ္ဂလဿ-ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အဏ္ဏာသယဝသေန၊ အလိုဏ်အစွမ်းဖြင့်၊ စက္ခု-ကို၊ ဝိသမဏ္ဏာသယန္တိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ကဏ္ဏကူပစ္ဆိဒ္ဒေယေဝ-နားတွင်းဟူသော အပေါက်၌သာ၊ [အဋ္ဌကထာ၏ "ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒကူပ"ကို ပြောင်းပြန်သုံးစွဲထားသည်၊] ပဝတ္တနတော-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာရမဏဂ္ဂဟဏဟေတုတောစ-နားပေါက်ကအာရုံကို ယူခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တတ္ထေဝ-တိုနားတွင်း ပေါက်၌သာ၊ အဏ္ဏာသယံ-ကို၊ ကရောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ တဿ သောတဿ-ထိုသောတပသာဒ၏၊ သောတဝိညာဏ နိဿယ ဘာဝေန-သောတဝိညာဏ်၏ မှီရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သဒ္ဒဿဝနေ-အသံကို ကြားခြင်း၌၊ (ပစ္စယော ဟောတိ၌ စပ်၊) အဇဋ္ဌာ၊ပေ၊ ဧတဿ-ဤစကားရပ်၏၊ အဋ္ဌကထာဓိပ္ပာယေန-ရှေး မဟာ အဋ္ဌကထာ၏ အလိုအားဖြင့်၊ အတ္ထံ-အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝဒန္တော-ဆိုလိုသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ အန္တောလေဏသိမ္မိအာဒိ-အစရှိသောစကားကို၊ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ အတ္တနော-မိမိဟူသောသင်္ဂဟ အဋ္ဌကထာ၏၊ အဓိပ္ပာယေန-အလိုအားဖြင့်၊ ဝဒန္တော-ဆိုလိုသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ ကိံ ဧတာယ ဓမ္မတာယာတိ အာဒိ-ကို၊ အဝေါစ-ပြောဆိုပြီ။

တေဿ - ဤ ဃာနဏ်၊ ဝါတူ ပနိဿယော - လေဟူသော အားကြီးသော မှီရာရှိသော၊ ဂန္ဓော - အနံ့ ဟူသော၊ ဂေါစရော - ကျက်စားရာ အာရုံသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ တံ - ထို ဃာနသည်၊ ဝါတူပနိဿယဂန္ဓဂေါစရံ- မည်၏၊ စ - ဆက်၊ ဧတ္ထ - ဤ ဝါတူပနိဿယဂန္ဓဂေါစရံ ဟူသော ပါဌ်၌၊ ဝါတော - လေသည်၊ ဂန္ဓဂ္ဂဟဏဿ-အနံ့ကို ယူခြင်း၏၊ ဥပနိဿယော-အား ကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန - ထိုသို့ပင် အနံ့ကို ယူခြင်း၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တဗ္ဗောဟာရေန-ထိုဂန္ဓဂ္ဂ ဟဏ်၏အမည်အားဖြင့်၊ (ဂန္ဓဂ္ဂဟဏ်၏အမည်ကို ဂန္ဓ၌ကင်စားသော ဌာနျူ ပစာရအားဖြင့်၊) ဂန္ဓော-အနံ့ကို၊ ဝါတူပနိဿယောတိ- ဝါတူပနိဿယဟူ၍၊ စုတ္တော- ပြီ။

အထဝါ-ထို့ပြင်တနည်းကား၊ ဝါတောဧဝ-လေသည်ပင်၊ ဥပနိဿယော- အားကြီးသော မှီရာတည်း၊ ဝါတူပနိဿယော- ရာ၊ ကဿ- အဘယ်၏၊ (ဥပ နိဿယော-နည်း၊) ဣတိ- ဤကား အမေးတည်း၊ ဃာနဝိညာဏဿ-၏၊ (ဥပ နိဿယော-တည်း၊ ဣတိ-ဤကားအဖြေတည်း၊) ဧတဿ-ဤဂန္ဓ၏၊ သဟကာရီ ၊ပေ၊ဘူတော-အကျိုးတရားကို အတူတကွပြုလေ့ရှိသောအကြောင်းတမျိုးဖြစ် ၍ဖြစ်သော၊သော-ထိုဝါတူပနိဿယလေသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါတူပ နိဿယော - မည်၏၊ ဂန္ဓော—ဂန္ဓာရုံသည်၊ ပစ္စယော—သဟကာရီ ဖြစ်သော အကြောင်းတည်း။

အထဝါ။ ။ပဌမနည်း၌ ဥပစာတင်စားရသောကြောင့် ထိုသို့ မတင်စားရသော နည်းကိုပြလို၍ "အထဝါ" စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဃာနဝိညာဏ်က ဂန္ဓာရုံကိုယူရာ၌ ဃာနပသာဒသည် မူလအကြောင်းတည်း၊ လေသည် အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် "ဝါတောဧဝ+ဥပနိဿယော"အရ ဝါတူပနိဿယမည်၏၊ ဃာန ဝိညာဏ်ဟူသော အကျိုးတရားကို ဃာနပသာဒကပြုရာ၌ လေသည် အတူပြုဘက်ဖြစ် သော သဟကာရီအကြောင်းတမျိုးဖြစ်၏၊ ထိုသို့ သဟကာရီအကြောင်းတမျိုးဖြစ်သော ဝါတူပနိဿယရှိသောကြောင့် ဂန္ဓာရုံလည်း"ဝါတူပနိဿယော ယဿ"ဟု အဿတ္ထိ ပြု၍ ဝါတူပနိဿယ အမည်ရသည်။

ဂန္ဓော ပစ္စယော။ ။ထိုဝါတူပနိဿယရှိသော ဂန္ဓာရုံသည် ဃာနဝိညာဏ် ဖြစ်ဖို့ရန် ဃာနပသာဒ၏ အကြောင်းရင်းနှင့် အတူတကွ ပြုလေ့ရှိသော သဟကာရီ အကြောင်းတည်း၊ ဝါတဟူသော ဥပနိဿယကား "အတူတကွ ပြုလေ့ရှိသော သဟ ကာရီ"အကြောင်းတမျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝါတ ဥပနိဿယကို "သဟကာရီ ပစ္စ ယန္တရ"ဟု ဆို၍ ဂန္ဓကို "ပစ္စယ"ဟု ဆိထားသည်၊ ပစ္စယဟု ဆိုသော်လည်း ဃာန ပသာဒဟူသော မူလပစ္စယ၏အကူအညီဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စယန္တရပင်တည်း။ [ဂန္ဓော ပစ္စယောတိ—ဂန္ဓော သဟကာရီ ပစ္စယော (ဃာနပသာဒနှင့် အတူ ပြုလေ့ရှိသော အကြောင်း) ဣတိအတ္ထော၊-အနု။]

အာပေါစ- အာပေါဟူသည်လည်း၊ သဟကာရီပစ္စယန္တရဘူတော- သော၊ ခေဋ္ဌာဒိကော- တံတွေး အစရှိသောရေတည်း၊ ပထဝီ-ပထဝီဟူသည်၊ တထာ-ထို သဟကာရီပစ္စယန္တရဖြစ်၍ဖြစ်သော မြေတည်း၊ ဟိ-ခဲ့၊ ဂဟေတဗ္ဗဿ-ယူထိုက်သော၊ (အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ယူထိုက်သော၊) ဥပ္ပိဋ္ဌိယမာနဿ- နှိပ်အပ်သော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဿ - ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏၊ အာဓာရဘူတာ-တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပထဝီ- မြေကိုလည်းကောင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေန - ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်၊ ဥပ္ပိဋ္ဌိယမာနဿ ဖိနှိပ်အပ်သော၊ ကာယဿ- ကာယပသာဒ၏၊ နိဿယဘူတာနံ- မှီရာဖြစ်သော မဟာဘုတ်တို့၏၊ အာဓာရဘူတာ-တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ (ပထဝီ) စ-မြေကိုလည်းကောင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဂ္ဂဟဏဿ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ယူခြင်း၏၊ ဥပနိဿယောတိ-အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ [ဤဝါကျဝယ် အချိစာအုပ်တို့၌ သဗ္ဗဒါ ဟု ပါ၏၊ မကောင်း။]ပန-ဆက်၊ ဥပ္ပိဋ္ဌနေန-နှိပ်ခြင်းနှင့်၊ ဝိနာ-၍၊

အာပေါစ၊ပေ၊ ပထဝီ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ အာပေါသန္ဓိသိတပုဒ်မှ အာပေါကို ယူ၍ "အာပေါစ၊ ပေ၊ ခေဋ္ဌာဒိကော" ဟုလည်းကောင်း, ပထဝီနိဿိတပုဒ်မှ ပထဝီကို ယူ၍ "တထာ ပထဝီ" ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ တထာဖြင့် သဟကာရီပစ္စယန္တရဘူတော ကို ညွှန်းသည်၊ ထို "ပထဝီ" အရ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ရှိသော (လက်မောင်းကို ခေါင်းအုံး၍ အိပ်ရာဝယ် လက်မောင်း၌ရှိသော) အဇ္ဈတ္တိက ပထဝီလည်းရ, အပြင်ဘက်က ခေါင်းအုံးစသည်၌တည်သော (သို့မဟုတ် သူတပါး၏ ကိုယ်ကိုမှီရာ၌ သူတပါးကိုယ်၌ တည်သော) ဗဟိဒ္ဓပထဝီလည်း ရသည်။

မရ။ ။ခေဋ္ဌာဒိကော အာပေါ ရသာရမဏဿ ပစ္စယောတိ ယောဇနာ၊ တထာ ပထဝီတိ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရပထဝီ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမဏဿ ပစ္စယောတိ ယောဇနာ၊ ဤသို့ အာပေါ-ပထဝီတို့၏ စပ်ဖို့ရာ "ရသာရမဏဿပစ္စယော" ဟုလည်းကောင်း "ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမဏဿပစ္စယော" ဟုလည်းကောင်း အပိုထည့်ရမည် ဟု ဖွင့်၏၊ အနုဋ္ဌီကာ၌ "အာရမဏဂ္ဂဟဏော ပစ္စယော" ဟု ထည့်၏၊ မိမိကား ထိုသို့ မထည့်ပဲ အနက်ပေးလိုက်သည်။

ဂဟေတဗ္ဗဿဟိ။ ။ဤဝါကျကား "တထာ ပထဝီ" ၏အကျယ်တည်း၊ ဤဝါကျ၌ "ဥပ္ပိဋ္ဌိယမာနဿစ အာဓာရဘူတာ ပထဝီ" နှင့် "နိဿယဘူတာနံ အာဓာရဘူတာ (ပထဝီ)" ကို လိုရင်းဟု မှတ်ပါ၊ ဂဟေတဗ္ဗဿ-အာရုံအဖြစ်ဖြင့် ယူထိုက်သော၊ ဥပ္ပိဋ္ဌိယမာနဿ-နှိပ်၍ စမ်းကြည့်အပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏၊ အာဓာရဘူတာ, ပထဝီ-ကိုလည်းကောင်း၊ ["အာဓာရ" ဟူရာ၌ တေဇော, ဝါယောဓာတ် ၂-ပါးတို့၏ တည်ရာဖြစ်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်။] ဖောဋ္ဌဗ္ဗေန ဥပ္ပိဋ္ဌိယမာနဿ ကာယဿ-(ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံက ဖိနှိပ်အပ်သော ကာယပသာဒ၏၊) နိယဿဘူတာနံ အာဓာရဘူတာ ပထဝီ-အာပေါ, တေဇော, ဝါယော ဟူသော ဓာတ် ၃-ပါးတို့၏ တည်ရာပထဝီကိုလည်းကောင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုယူခြင်း၌ ဥပနိဿယဟု မှတ်ပါ။

ဥပ္ပိဋ္ဌနေန ပန်။ ။ဤဝါကျကား မဖိမနှိပ်ပဲ ထိမိရုံဖြင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ယူရာအခါ၌ ပထဝီ၏ ဥပနိဿယဖြစ်ပုံကို ပြသောဝါကျတည်း၊ ပထဝီဓာတ်သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ယူရာ၌ အမြဲ ဥပနိဿယဖြစ်သောကြောင့် "သဗ္ဗဒါပိစ" ဟု ဆက်ရပြန်သည်။ [သဗ္ဗဒါ

ဖောင္ဆဗ္ဗဂ္ဂဟဏေ - ဖောင္ဆဗ္ဗာရုံကို ယူခြင်းဌ်၊ ကာယာယတနဿ - ၏၊ နိဿယ ဘူဘာ - မှီဆုဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ပထဝီ ကို၊ ဥပနိဿယောတိ - ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ စ - ဆက်၊ သဗ္ဗဒါပိ - အခါခပ်သိမ်းလည်း၊ တဿာ - ထို ပထဝီဓာတ်၏၊ ဥပနိဿယ ဘာဝေါ - ဥပနိဿယ၏အဖြစ်သည်၊ ယုတ္တောဝေ - သင့်သည်သာ။

ပဉ္စဝဏ္ဏာနန္တိဝစနံ - ဟူသောစကားသည်၊ တဒါဓာရာနံ - ထို အဆင်းတို့၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော၊ သုတ္တာနံ - ချည်တို့၏၊ နာနာဘာဝဒဿနတ္ထံ - ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ပဉ္စပကာရာ - ၅-မျိုး အပြားရှိသော ချည်တို့တည်း၊ ပဉ္စဝဏ္ဏာ—တို့။

ကေန္တတောတိ ဣဒံ စကားကို၊ သဗ္ဗဒါ - အခါခပ်သိမ်း၊ (အသက္ကုဏေယျာနံ ဌ်စပ်၊) ဥပ္ပိဋ္ဌနေန - ဖိနှိပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိနိဗ္ဘုဇ္ဇိတုံ - အသီးသီး ခွဲခြားခြင်းငှာ၊ အသက္ကုဏေယျာနံ - မတတ်ကောင်းကုန်သော၊ ကလာပန္တရရှုပါနံ - ကလာပ်တပါးဌ် ဖြစ်ကုန်သော ရှုပ်တို့၏၊ သဗ္ဘာဝါ - ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသံ - ထို ကလာပန္တရရှုပ်တို့ကို၊ နိဝတ္တနတ္ထံ - နစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ - ပြီ၊ ဟိ - မှန်၊ (ဟနည်း, ကသ္မာ တေသံ နိဝတ္တနံ, ဟောတိ - နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ) - ကြောင့်၊ တာနိ - ထို ကလာပန္တရရှုပ်တို့သည်၊ ကေန္တေန - ကေန်အာ၊ ဖြင့်၊ အဝိနိဘုတ္တာနိ - မခွဲခြားအပ် မခွဲခြားနိုင်သောရှုပ်တို့သည်၊ နမဟုတ်ကုန်၊ (ကသ္မာ - နည်း၊) ကလာပန္တရဝတတ္တာ - ကလာပ်တပါးဌ် ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ (တေသံ နိဝတ္တနံ ဟောတိ။)

ဝဏ္ဏနိဘာတိ - ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်၊ ရှုပါယတနမေဝ - ရှုပါယတနကိုသာ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ - ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ - ထို ကြောင့်၊ တဒေဝ - ထို ရှုပါယတနကိုပင်၊ အပေက္ခိတ္ဝာ - ရှုငဲ့၍၊ သနိဒဿနန္တိ - ဟူ၍၊ နပုံသကနိဒ္ဒေသော - နပုံလိင်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ကတော - ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာတိ - ကား၊ နိပ္ပရိယာယရှုပါနံ - ပရိယာယ်မဟုတ် မုချ ရှုပါရုံဖြစ်ကုန်သော၊ နီလာဒီနံ - နီလ အစရှိကုန်သော ရှုပ်တို့၏၊ ဝါ - တို့ကို၊ ဖုသိတ္ဝာ - ထိတွေ့၍ အဇာနိတဗ္ဗတော - မသိထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း (ဖောင္ဆဗ္ဗာရုံ မဟုတ်သည့်အတွက် ထိ၍ မဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊) ဒီဃာဒီနံ - ရှည်သော အရာဝတ္ထုအစရှိကုန်သော ရှုပ်တို့၏၊ ဝါ - တို့ကို၊ ဖုသိတ္ဝာ - ၍၊ ဇာနိတဗ္ဗတောစ - သိထိုက်ကုန်သည်

ပီဘိ ဥပ္ပိဋ္ဌနကာလေစ အနုပ္ပိဋ္ဌနကာလေစ၊ - အနု။ "ဖိနှိပ်သည်ဖြစ်စေ မဖိနှိပ်ပဲဖြစ်စေ ဖောင္ဆဗ္ဗာရုံကိုယူရာ အခါခပ်သိမ်းဌ်" ဟူလို။]

ဒီဃာဒီနံ၊ ပေ၊ ဇာနိတဗ္ဗတော။ ။ဒီဃ, ရဿ စသော ပုံသဏ္ဌာန်တို့က ကာယ ဝိညာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သောကြောင့် ဤစကားကို ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ မှန်၏ - အရှည်, အတိုစသော ပုံသဏ္ဌာန်သည် ပရမတ်မဟုတ်, ရှုပ်ကလာပ်တို့၏စုဝေးတည်နေပုံ အခြင်းအရာကိုစွဲ၍ ပညတ်ရသော ဥပါဒါပညတ်, အချင်းချင်းထောက်ဆ၍ (အတိုကိုထောက်၍

၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိပ္ပရိယာယေန-ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့် ဒီဃံ-ရှည်သောအရာဝတ္ထုသည်၊ ရှပါယတနံ-သည်၊ နေ-မဟုတ်၊ တံတံနိဿာယာတိ-ကား၊ ဒီဃာဒီသန္ဓိဝေသံ-အရှည် အစရှိသောအားဖြင့် စုဝေးခြင်းရှိသော၊ ဘူတသမုဒါယံ-ဘူတရုပ်အပေါင်းကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ တထာတထာ ဌိတန္ဓိ-ဟူသော စကားကို၊ ဒီဃာဒီသန္ဓိဝေသေန-အရှည် အစရှိသော အားဖြင့် စုဝေးတည်နေခြင်းအားဖြင့်၊ ဌိတံ-သော၊ ဝဏ္ဏသမုဒါယဘူတံ-အဆင်းအပေါင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ရှပါယတနမေဝ-ရှပါယတနကိုပင်၊ ဒီဃာဒီဝေါဟာရေန-အရှည်အစရှိသော ဝေါဟာရအားဖြင့်၊ ဘာသိတံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ကေသို့-တခုသော အဆင်းအရောင်၌၊ ဣတရဿ-အခြားသော အဆင်းအရောင်၏၊ အဘာဝါ-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အညမည ပရိစ္ဆိန္ဒံ-အချင်းချင်း ပိုင်းခြားအပ်၏၊ [အရိပ်၌ နေပူမရှိ, နေပူ၌လည်း အရိပ်မရှိသောကြောင့် "အချင်းချင်း ပိုင်းခြားထားအပ်သည်" ဟူလို။]

စက္ခုဝိညာဏဿ-၏၊ အနညတ္ထဘာဝေါ (အညတ္ထ+အဘာဝေါ)—ရှပါရုံမှတပါး အခြားအာရုံ၌ မဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ [ဝိသယအတွက်၊] တဗ္ဗဟုလစာရိတာစ-ထို ရှပါရုံ၌ များစွာဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ [ဂေါစရအတွက်၊] ဝိသယဂေါစရာနံ-ဝိသယဂေါစရတို့၏၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ [အညတ္ထေ အညဝိသယေ အဘာဝေါ အနညတ္ထဘာဝေါ၊ တသို့ ရှပေ ဂေါစရေ ဗဟုလံ စရတီတိ တထာ၊—မရ။]

"အရှည်" ဟုလည်းကောင်း, အရှည်ကိုထောက်၍ "အတို" ဟုလည်းကောင်း) ပညတ်ရသော ဥပနိဓာပညတ်တည်း၊ ကာယဝိညာဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကား ပရမတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် အရှည်အတို စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ပညတ်၌ ပါရှိသော ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံတို့တွင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိ၍ ကာယဝိညာဏဝီထိ ဖြစ်ပြီးနောက်၌ မနောဒွါရဝီထိဖြင့်လည်း ဆက်၍ သိအပ် သိနိုင်ပုံကို ရည်ရွယ်၍ "ဒီဃာဒီနံ ဖုသိတွာ ဗာနိတဗ္ဗတော" ဟု ဆိုသည်၊ (အနု)၊ အကျိုးမနောဒွါရိကဝီထိ၏ သိမှုကို အကြောင်း ကာယဝိညာဏဝီထိ၏သိမှု၌ တင်စားထားသော ဖလူပစာစကားတည်း၊ ဤအဝိပ္ပာယ်ကို ဥပမာနအဖြစ်ဖြင့်ယူ၍ အဘိမေ္မတ္ထဝိဘာဝနီ (ဋီကာကျော်) ရုပ်ပိုင်း၌ အောက်ပါ ပေါရာဏဂါထာကို ပြထားသည်။

ဘူတေ ဖုသိတွာ သဏ္ဌာနံ, မနသာ ဂဏ္ဍတော ယထာ၊
ဗစ္စက္ဌတော ဖုသာမီတိ, ဝိညေယျာ ဒြဝတာ တထာ။

ရှပါယတန နိဒ္ဒေသအဖွင့် ပြီး၏။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ-၏ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ပြီး ကျမ်းစာမျှား

၁။ ရတနာဂုဏ်ရည် (အထူး) ၁၃-ကျပ်
၂။ ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ ၁၂- ။
၃။ အနာဂတ်သာသနာရေးကျမ်း (အထူးထုတ်) -ကတ်ထူ ၂၀- ။
၄။ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ (အနာဂတ်သာသနာအတွက်) ၁၅- ။
၅။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ ၃-အုပ်တွဲ ၁၅- ။
၆။ ရွှပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ် ၈- ။
၇။ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ ၁၈- ။
၈။ ဓမ္မစကြာနှင့် အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော် ၁၈- ။
၉။ အဋ္ဌကထာအခြေပြု ၁၈- ။
၁၀။ သင်္ဂြိဟ်ဘာသာဋီကာ ၄၀- ။
၁၁။ ဘာသာသွေးနှင့် ဘာသာရေးပြဿနာများ စစ်တပ်တရားတော် ၁၀
၁၂။ ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ ၂၃- ။
၁၃။ အခြေပြု ပဋ္ဌာန်းတရားတော် ၂၅- ။
၁၄။ ဘုရားဥပဒေတော်ကြီး ၃၀- ။
၁၅။ ကထာသလ္လာပ ၃- ။
၁၆။ နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ ၈- ။
၁၇။ အခြေပြုသဒ္ဒါ ၁၈ - ၂၀
၁၈။ သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာ (ပ) (ဒု) ၃၀- ။
၁၉။ ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ ၆- ။
၂၀။ ယမိုက်ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ၂၅- ။
၂၁။ သူတော်ကောင်းလက္ခဏာ ၁/၅၀ါး
၂၂။ ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ပတ္တဲ ၄၂-။
၂၃။ ပဋ္ဌာနအဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ၄၅-။
၂၄။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဘာသာဋီကာ ၂၀-။
၂၅။ အခြေပြုသင်္ဂြိဟ် ၂၅-။
၂၆။ တဘဝသံသရာ ၄၀/-
၂၇။ ဓာတုကထာနှင့် ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာ ပါဠိတော်နိဿယ ၂၇/ ၂၁
၂၈။ ကင်္ခါဘာသာဋီကာ (ပ) (ဒု) ၃၆-
၂၉။ ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ (ဒု) ၃၀/-
၃၀။ မြောင်းမြဆရာတော် ၃၀/-

ဝိဇ္ဇာကာသာပြန်စာပေဖြန့်ချိရေးအဖွဲ့
စာကြည့်ခန်း
၁၂၄၅၅